

ANALELE ACADEMIEI ROMANE

SERIA II.—TOMULŢ XV.

1892—1893.

MEMORIILE SECŢIUNII ISTORICE.

BUCURESCI

LITO-TIPOGRAFIA CAROL GÖBL, STRADA DÓMNEI 16

1895.

ANALELE ACADEMIEI ROMANE

SERIA II.—TOMULŢ XV.

1892—1893.

MEMORIILE SECŢIUNII ISTORICE.

BUCURESCI
LITO-TIPOGRAFIA CAROL GÖBL, STRADA DÓMNEI 16
1895.

CUPRINSULŢ

	Pagina
Documente inedite din Domnia luġ Alexandru ConstantinŢ Moruzi, 1793—1796. MemoriŢ de <i>V. A. Urechiă</i>	1
Documente relative la Biserică.	1
Documente relative la Ţcoli Ţi cultura publică	261
Documente relative la administraŢiune	267
Documente relative la ôste Ţi flotă pe Dunăre	314
Documente relative la Ţăranġ	337
Acte relative la divorŢuri	419
Acte relative la zestre	426
Clironomiġ	445
'Tutelă	471
Documente relative la mezaturi	484
Protimisis	500
Moratorii	528
JustiŢia criminală.	530
ArestŢ preventivŢ	533
CasŢ de dare de focŢ.	»
Ţigani resvrăŢitori	542
HoŢi.	548
PlastografŢ	549
DeŢugubină	»
Tentativă de ucidere, bătae, etc.	559
Procese diverse	584
Scutiri Ţi privileġii; locuitori daŢi la birŢ; perceperea diverselorŢ dări; vămile.	610
CuŢia milelorŢ	650
ComerciŢ, Industrie, Bresle, PoŢte	662
Documentele moŢiei Ciorogărla	688
Fômetea.	763
Pavële.	774
Apă	800
SudiŢiġi	810
Hotare. RelaŢiuni cu Ţările vecine	825

DOCUMENTE INEDITE
DIN DOMNIA LUÎ
ALEXANDRU CONSTANTIN MORUZI
1793 1796.
MEMORIŪ
DE
V. A. URECHIA
Membru alŭ Academiei Române.

Şedinţa din 4 Decembre 1892.

Domnilorŭ Colegŭ,

Am onóre a vă comunică o serie de documente inedite, carŭ privescŭ aniŭ 1793—1796 ŝi anume domnia luŭ Alex. C. Moruzi.

Unele din ele sunt originale în mânilor mele, iar cele mai multe le-am decopiatŭ în curgere de mulţi ani la archiva Statuluŭ ŝi în alte colecţiuni. Sub fie-care documentŭ indicŭ sorgintea.

Documente relative la Biserică.

Orŭ-câtŭ de scurtă a fostŭ domnia luŭ A. Moruzi în Ţera-Românească, elŭ ŝi-a purtatŭ atenţiunea asupra Bisericeŭ.

Abia după unŭ anŭ de păstorie, Metropolitulŭ Filaretŭ II se retrage din scaunŭ, sub pretextŭ de bôlă, în Septembre 1793 (1).

(1) Conдика sfintă dela Metropolie cuprinde în limba gréeă demisiunea următoare a luŭ Filaretŭ: «Vădendŭ că din ȳi în ȳi puterile mele se nimicescŭ în urma deselorŭ bôle ce mi se întâmplă, ŝi cunoscendŭ câtŭ este de mare ŝi grea de purtatŭ chemarea acesteŭ îngrijiri duhovnicescŭ, ŝi pe lângă aceste dorindŭ să petrecŭ rămăşiţa puţinelorŭ ȳile ce voŭ

Dejă la sosirea din Moldova în Țera-Românescă a lui Alexandru Moruzi, Filaretu nu eşise înaintea Domnitorului şi delegase în numele său, să-lu întâmpine, pe Episcopulu de Buzău, Dositeiu, scu-sându-se că e bolnavu.

Nu avem a ne pronunţa între P. S. Episcopu de Rîmnicu, Ghenadie Enăcénu, care nu admite că bóla singurá a adusú pe Filaretu la necesitatea de a demisioná, şi între regretatulu colegu Episc. Melchisedec, care nu admiteá altá explicaţiune a demisiunei. Insistenţa ce pune Filaretu întru a arêta că *de bună-voie* demisionézá, *nesilitu şi din socotinţa proprie*, ar cam da să se înţelégă că P. S. Enăcénu nu fără cuvîntu susţine tesa sa.

Dar Episcopulu de Rîmnicu explică căderea lui Filaretu II din scaunulu metropolitanu pe faptulú unei reacţiuni a boerilorú pămîntení contra fanariotismuluí, alú căruia reprezentantú energicu ar fi fostu Filaretu II, care ar fi lucratú *la desnaţionalisarea Bisericeí române* (1).

P. S. Melchisedec nu admiteá asemenea explicare, şi noi însine din tóte actele lui Filaretu II, acte bisericescí ca şi politice, nu aflămú nici unulú propriu a confirmá versiunea P. S. Enăcénu. Amú aflatú pe Filaretu, ca Episcopu, lucrându în politicá împreună cu Enache Văcărescu şi cu boerii prietení lui de Saxa Coburg, saú mai bine aí Austriei. Se va vedé din respectú culturalú, în studiulu ce vomú presentá mai târziu asupra culturei din secolulu XVIII-lea, că Filaretu II are însemnate merite la înavuşirea literaturéi nóstre bisericescí. Din privinţa bisericescă nu se póte induce că elú a lucratú la desnaţionalisarea Bisericeí, din momentú ce a conlucratú multú pentru înavuşirea ei cu cărţi în limba românescă.

mai avé în linişte, mă retragú din scaunulu acesta alú Metropoliei Ungro-Vlachiei, *de bună-voie, nesilitu de nime şi din socotinţa mea proprie*, depunéndú sorşii (φύρονς) în mânilé prea Înălţatuluí, bine-credinciosuluí şi prea blânduluí nostru Domnitorú, pentru ca să alégá pre acela pentru care Dumnezeu va luminá consciinţa Máriei Sale şi carele să fie vrednicu a apucá cârma acesteí corábii duhovnicescí. Şi spre sciinţa am datú acestú *paretisú* de faţă, subscrisú *de bună-voie*, precum am áisú, şi *nesilitu*.—Sept. 1793.

(1) *Revista Bisericeí ort. rom.*, 1881, Aprilie, pag. 459.

Suntemu de părere că Filaretu, fie elu de origină grăcă, sau română, n'a căduț după scaunul metropolitanu alu Țerei munteneșci sub lovirea curentulu anti-fanarioticu, căci fanariotu eră și Alexandru Moruzi, care l'a mazilitu.

E mai probabilu că Dositeiu, care fusese candidat rivalu alu lui Filaretu II la scaunul metropolitanu, la mórtea lui Cozma, a căștigatu favorulu noului Domnitoru și alu Caimacamiloru lui.

Trebue însă, ce-i dreptulu, să fi avutu A. Moruzi la mână cu niscai acte compromițetóre pentru Filaretu II, pentru ca acesta să insiste atâtu în declararea, că de bună-voie, de nime silitu își dă *paretesisulu*.

În tomul V alu Istoriei Româniloru ce publicu, se pôte vedé mai multe despre acéstă cestiune. Aci mă grăbescu a înșiră documentele administrațiunei bisericesci a lui Filaretu II și apoi a lui Dositeiu Filetis.

*

Cu data de 26 Martie 1793 Mitropolitulu Filaretu propune lui Alexandru Moruzi oprirea intrărei în țără de cărți românesci pentru biserică tipărite peste hotarū. Anaforaoa Mitropolitulu către Domnitoru propune acéstă prohibițiune, nu numai pentru ca să nu se introducă în biserică *smintelă*, ci și în interesulu prosperării tipografie Mitropoliei, și pentru că nici autoritățile bisericesci din Transilvania n'ar fi îngăduindū introducerea acolo de cărți bisericesci tipărite în Țera-Românescă.

Iată aceste acte:

Anaforaoa Mitropolitulu pentru a nu fi slobodu să se aducă cărți românesci tipărite din țări străine.

Iu Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū.

Fiind-că Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolitulu țerei face arătarea Domniei Mele, prin acéstă anafora, cum că cărți de rugăciuni și de slujbe bi-

sericescî, de legea pravoslavnică a patriei acesteia, alcătuindu-se și tipărindu-se în străine locuri, se aducă spre vîndare aici în țără, și pentru ca să se trecă, să se crêdă și să se primescă de pravoslavnice adevărate, se pună în unele semnulă eparchiilor de aici, cerëndu Prea Sfinția Sa că, după cum cele de aici sunt oprite acolo, asemenea și cele de acolo să fie neprimite aici, amă primită la acesta anafora ce ne face Prea Sfinția Sa și poruncimă Domnia Mea, că acestă felă de cărți pentru rugăciuni și slujbe bisericescî, *fără de a nu fi cu pecetea și semnulă sfintei Mitropolii a țerei acesteia, să nu se mai primescă aici, nici să se cumpere de nimenea aici.* — 1793, Aprilie 2.

Procită Vel Logofătă.

Prea Înălțate Dómne,

Din tóte lucrurile câte sunt spre dobânda sfințeloră bisericii, celă mai de trebuință și mai de folosă este tipărirea cărților, căci prin cărți se laudă și se proslăvesce Dumneđeă, și fie-carele printr'însele face rugăciuni și cererile sale către același Dumneđeă; acestă dumneđeescă lucru încă din vremile cele de demultă s'au începută într'acestă pămîntă ală țerei, prin voința fericițiloră întru pomenire Domni și prin silința Archiepiscopiloră sfântului scaună acestuia ală Mitropoliei, însă foarte prostă, atâtă la meșteșugă, câtă și la așezarea cuvinteloră în limba românească, după cum atunci s'au obișnuită a vorbi; iar în zilele răposatiloră Domni Șerbană Cantacuzino i Constantină Brâncovenu s'au mai venită întru podóbă, atâtă la dialectonă, câtă și la meșteșugă, iară în zilele răposatuluiă în Hristosă fratele Episcopă Rîmnică Chiră Macarie, câtă și în vremea noastră, câtă amă păstorită acea eparchie, mai multă silință amă pusă tălmăcindă și tipărindă mai cu bună înțelegere multe cărți cari nu le-au avută patria altă dată în limba sa, precum Mineile lunovnice și altele, încă și tipografie grecescă de isnovă amă făcută, ca să se potă tipări or-ce carte va fi de trebuință în limba elinescă, fără a nu se mai osteni pe la alte locuri străine; precum și acum după ce din mila lui Dumneđeă amă primită păstoria sfintei Mitropolii, *vêdendă eparchia lipsită de celea mai multe trebuinciose cărți (fiindă risipite și jăfuite în vremea trecutuluiă rășboiă), iarăși amă îmbrățisată tréba cu tótă silința, făcendă tótă gătirea, ca din începută, (de vreme ce și tipografia totă din pricina rășboiului s'a fostă perdută tótă ființa ei), pentru ca să se împlinescă tótă lipsa de cărți pe la biserici spre slava lui Dumneđeă; însă după atâtă ostenelă a noastră și trudă ce facemă, împotrivă ne stă aducerea și vîndarea cărțiloră din pămînturi străine, și mai vîrtosă celea din țara Transilvaniei, cari se tipărescă atâtă la Episcopia unițiloră, câtă și la Sibiiă, cu nume de ortodoxie, din care nu numai că se pri-*

cinuesce oprirea cărților noastre de a se trece, ci póte și vre-o smintélă să se alunece în lăuntru, mai virtosă că acei uniți, ca să aibă cărțile lor ipolipsisă, fiind-că pravoslavnicii se feresă de dînșii, la începutul multora cărți pórtă și numele Episcopiei Rîmnicului, ca să se înșele ómenii și să le cumpere, iar la altele nici cum nu se arată de unde sunt tipărite; decî ca să lipsescă acéstă rea urmare, ne rugăm Inălțimei Tale, ca cu luminată poruncă și domnescă hotărîre și privelegiū, să fie oprită a nu se mai trece aici în țera Măriei Tale cărți românesce dintr'alte țeri, fiind-că și cei de acolo nu îngăduescă a trece cărți de ale noastre la dînșii, după preveleghiurile ce au acele tipografii dela stăpînitorii lor, și nimenia să fie volnică a cumpără vre-o carte care nu va fi însemnată cu pecetea sfîntei Mitropolii la început; și într'acestă chip urmăndu-se, și credința va fi păzită de smintele, și tipografia va merge spre sporire; de acésta ne rugăm, iar anii Măriei Tale să fie dela Dumneșu mulți și fericiți. — 1793, Martie 26. (1)

(Subscrierea în grecesce).

Domnitorulă aprobă propunerea în 2 Aprilie 1793.

Prea Inălțate Dómnne,

Cu smerită anafora însciințez Măriei Tale că din partea bisericescă, pentru cei cari se întîmplă a căde în vre-o vină și se închidă la Mitropolie, a fost obiceiă din vechime de se da dela spătărie câte doi seimeni, cari se aflaă napristan acolo de paza aceloră vinovați, dar fiind-că dela o vreme încóce nu s'au păzită orânduiala, ci une-orî s'au dat, alte-orî nu s'au dat, și uniă găsindă prilejă fugă pe furiș, neavendă cine să-î păzescă, precum s'a întîmplat și mai în trecutele zile de au fugit vre-o doi; pentru aceea ne rugăm Măriei Tale, ca să fie luminată poruncă a se păzi acestă obiceiă neclintită și în tótă vremea să se dea acești seimeni dela spătărie, a fi pentru acéstă trebuință; iar anii Măriei Tale dela milostivulă Dumneșu rugăm a fi îndelungați cu multă fericire. — 1793, Iulie 8.

Fîlaretă ală Ungro-Vlachiei.

Iw Alexandru Const. Moruzi Vvd.

Cînstiț și credinciosă boerulă Domniei Mele, dumné-ta Vel Spătară

(1) Cod. XXIV, fila 57.

Ienache Văcărescule, obiceiul ce va fi fost mai înainte poruncim Domnia Mea să se urmeze și acum, și după obiceiul ce va fi fost să orânduiască dela spătărie de a se da acei doi seimeni. — 1793, Iulie 13. (1)

Vel Logofătă.

Moralitatea din respectul căsnicieii eră, cum se scie, sub scutul bisericeii. Filaretă era foarte aspru în procesele de așa natură. Dămă aci ună curiosă actă relativă la o despărțenie din 1793, Aprilie.

Iă Alex. Constantină Moruzi Vvd.

. . . In urma acestei anaforale aă dată jalbă Domniei Mele Florea pentru tal. 500, care se osîndesce a da la cutie, ăicendă că aă pusă socru-său mâna pe dînșii, la învoirea ce făcuse a fi despărții, care n'aă fostă după pravilă primită în urmă de Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolită, și cere ca să se împlinescă dela socru-său înapoi. Iar socru-său împotrivă, dândă jalbă Domniei Mele, cere apărare de acei bani, ăicendă că i s'a pricinuită multă cheltuială, umblândă întră acestă pricină. Deci, făcendă Domnia Mea chibzuire la acestă, găsimă și pe socrulă, ca și pe gincre, vinovați amendoi la fapta ce aă urmată împotriva pravilei, cu a face între dînșii despărțire de cununie prin zapisele loră ; pentru aceea ăicemă, ca tal. 250 dintr'aceia să-i întorcă socrulă la cutie, iar cei-lalți tal. 250 dintr'aceia, împreună cu totă zestrea ce va fi luată Florea, și încă jumătate câtă taie fôia zestreii, care este osîndită Florea a da dela sine, ci după prețuirea care din porunca Domniei Mele aă făcută starostea de negustori față cu amendouă părțile, face zestrea jumătate tal. 274—30. Acestea câte trele condeile de zestre bani să se dea în mânilă muerei, fiindă Domnia Mea sincatavasisă a se mulțami cutia cu tal. 250 pentru pricina ce arătămă, și poruncimă zapciuluiă să urmeze a face împlinire. — 1793, Aprilie 5.

Prea Înălțate Dómne !

Cinca, ce aă fostă polcovnică din jud. Vâlcea, prin jalba ce aă dat-o

(1) Cod. XXIV, fila 299.

către Măria Ta arată, că avându o fată a sa ar fi căsătorit-o după unŭ Florea sin Diaconŭ Barbulŭ, comisarŭ din jud. Argeşiu, june fiindŭ, şi după trei săptămâni aruncându-i pricină că nu ar fi găsit-o întru curăţia fecioriei, muncind-o cu casne înfricoşate, de aŭ rămasŭ şi la bôlă, aŭ trimis-o acasă la numitulŭ tată-său cu mare necinste, şi se rógă a-şi avé dreptatea; întru a căruia jalbă orânduindu-se de către Măria Ta aprodulŭ vătăşescŭ mumbaşirŭ ca să mérégă şi, prin scirea d-lorŭ boerilorŭ Ispravnicŭ al judeţului, să iea pe Florea şi aducându-lŭ aici să-lŭ înfăţişeze înaintea noastră, ca să cercetămŭ pricina şi să însciinţămŭ Măriei Tale cu anafora; decŭ, după poruncă înfăţişându pe amândouă părţile, amŭ vădută la mâna lui Cinca deosebită carte de judecată a fratelui Episcopului Sevastie Chirŭ Iosifŭ de cercetarea ce aŭ făcutŭ când se află la Rîmnicŭ totŭ pentru acéstă pricină, cu lét. 1792, Iulie 15, în care cu mărturie îlŭ arată, că după două săptămâni dela căsătoria lorŭ, aruncându-i acestŭ ponosŭ că nu o aŭ găsit-o întru curăţia fecioriei, *ar fi băgat-o în lanţŭ de gâtŭ şi în fiare, şi în acestŭ felŭ aŭ ținut-o 10 zile, bătënd-o în toate zilele de mórte ca pe hoŭ şi înfricoşând-o că va să o împusce de nu-i va spune vre-unŭ nume de omŭ cu care aŭ păcătuitŭ, şi aşă ea sperîindu-se de mórte, aŭ arêtatŭ pe unŭ Mihaiŭ Goşa ot. Oteşani, şi spuindŭ acelŭ nume de omŭ, aŭ pus-o pe unŭ calŭ schiopŭ şi aŭ trimes-o la trei săptămâni acasă cu multe hule şi vorbe próste, pe care Mihaiŭ Goşa trimiţëndŭ de l'aŭ adusŭ faţă, aŭ făcutŭ cu totulŭ tăgăduire cu însuşi Florea de faţă, şi arată că nicŭ aŭ datŭ bănuială la unulŭ ca acela, fiindŭ unŭ omŭ trecutŭ cu vîrsta şi mai virtosŭ sërmanŭ neputinciosŭ. Şi întreatŭ pe Florea ce răspunde? şi pentru acestea ce aŭ pătimitŭ soŭia lui nu tăgădui, fără numaiŭ ŭise că părinţii lui i-arŭ fi făcutŭ aceste, iar nu elŭ; însă câtŭ pentru că nu s'a găsitŭ soŭia întru curăţenie, şi acum totŭ asemenea arată; la care Cinca, socru-său, cu totulŭ făcŭ tăgăduire, că nu scie fiă-sa într'o faptă ca aceea, căci şi de aŭ arêtatŭ acelŭ nume de omŭ, pentru ca să scape de gróza muncilorŭ aŭ arêtatŭ; încă mai arată că s'aŭ atinsŭ şi de cele-lalte fete ce mai are, făcëndu-le pe toate curve, şi acum nu póte să şi le mărite; ci dar Florea la acésta cu totulŭ este vinovatŭ, căci de nu-şi găsiă soŭia întru curăţia fecioriei, *trebuiă de a doua zi să o fi trimisŭ la părinţi, şi făr de a nu o ocări şi a o necisli, iar nu tocmai după trei săptămâni şi cu atâtea casne şi munci înfricoşate. Înă fiind-că încă de acolo de locŭ a fostŭ cădută la pace, ci între ei, făgăduindŭ Florea să dea tal. 500 lui Cinca, după cum însuşi aprodulŭ ce aŭ fostŭ orênduitŭ arată, care i-aŭ adusŭ, le-amŭ ŭisŭ şi noi că bună este pacea, socotindŭ unirea casei, iar nu despărţirea; dar venindŭ pe urmă înaintea noastră cu same făcute de despărţirea între ei, fiindŭ împotriva pravilei nu le-amŭ primitŭ, că se cade o parte orŭ alta să se pedepsescă, iar nu ca cum nu ar fi fostŭ cununia după lege, să-şi deae ei voie de isnóvă unulŭ al-**

tuia de însurată, ci Florea, ca unul ce este vrednic de mare pedepsă și de glăbă după vina lui, găsim cu cale ca să dea la cutia de milostenie tal. 500, adică: cinci sute, și de vreme că nici într'un chip nu vră a-și primi soția, găsim cu cale ca să-l împlinescă totă zestrea după fôia ce vedum la mâna lui, și încă să mai dea dela sine pe jumătate câtă taie fôia de zestre pentru casnele și necinstea ce i-au făcut, fiind om cu chivernisclă; apoi să șadă deosebiți, ca să vadă urmările și ale unuia și ale altuia, câtă vreme și când nu se vor uni a se lua iarăși în locuință; atunci li se va face hotărîrea cea desăvârșită. Părerea noastră așa este, iar cea desăvârșită hotărîre rămâne a se face de către Înălțimea Ta, și anii Măriei Tale dela Dumneșu rugăm să fie mulți și norociți. — 1793 Martie 28. (1)

Filaret al Ungro-Vlachiei.

*

Să venim la ultimul act, la înlocuirea lui Filaret II prin Episcopul de Buzău, Dositei Filetis. (2)

Oricare fie motivele reale ale *paretisiului* Mitropolitului Filaret II, fie cele mai sus aduse, fie purtarea anterioară a lui, când spionă și pe Austriaci și pe Muscali prin agenți secreți (2), destul că în Septembrie 25, se face de Divanul țerei, dupe porunca Domnitorului, alegere de nou Mitropolit în persoana lui Dositei.

Boerii aceștia dicu la începutul anaforei lor :

Din luminata porunca Măriei Tale, adunându-ne la Divan, am făcut chibzuire asupra alegerii de Mitropolit al patriei noastre, în vreme ce Prea Sfinția Sa *Părintele Chiră Filaret s'a paretisit de bună-voie*; obiceiul vechi al patriei noastre este ca *de-apururea alegerea Mitropolitului să se facă din Episcopii țerei cei mai vechi, care se va întâmplă, care astăzi este Părintele Buzău Chiră Dositei, iar de vreme ce înțelepciunea Înălțimei Tale și dorirea ce ai de patria noastră ne este cunoscută, etc.*

(1) Cod. XXIV, fila 65.

(2) Vezi cele ce se scrie despre Filaret, Alexie Exarcha, «Valachie Iagumenus et Theologiae, profesor Mitropolie Bucurestensi» în 2 Mai 1783, către Cneazul Potemkin, Analele Societății Istorice Archeologice Tom. XIII. Odesa, 1883.

Domnitorul, în aceeași zi în care i s'a comunicat anafora, o și aprobă, în copriinderea următoare :

După paretisă ce de bună-voie a dat Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolit al Ungro-Vlachiei Chiră Filaret, făcându dumné-lor cinstiți și credincioși veliți boerii Domniei Mele de obște arătate, întâi de obiceiul pământului și arătându-ne și trei obraze după obiceiul boeresc, s'a mulțumit pe domnésca noastră chibzuire, alegere și hotărîre ; viind însuși dumné-lor toți de față înaintea Domniei Mele, și împreună cu dumné-lor făcendu Domnia Mea toate cele cuviincioase dela dumné-lor, am ales și am hotărît Domnia Mea ca să așezăm cu provivamos pe iubitorul de Dumneșu Episcopul Buzelui Chiră Dositei Mitropolitul țerei, încredințându-ne și de petrecerea Sfinției Sale cea până acum, și nădăjduind și la procopselă și areti ce are că va petrece asemenea viețuire și de aci înainte; deci am întărit Domnia Mea. — 1793, Septembre 25.

Vel Logofetă.

Ipopsifiarea, adică sfințirea noului Mitropolit, se face după primirea obiceiuitului egdos, mijlocit de însuși Alexandru Moruzi la Patriarchie. *Patriarchului* i-a scris Domnitorul și i-a trimis domisiunea de bună-voie a Mitropolitului Filaret.

Ca încă odată să acopere adevăratele cauze ale retragerii sale din scaun, Filaret sacréză însuși împreună cu nouă archierei pe noul Mitropolit, semnându în condica sfântă ca «fost Mitropolit al Ungro-Vlachiei».

Iacă în ce mod vestesce Al. Moruzi demisiunea Mitropolitului Filaret și alegerea Mitropolitului Filitis Dositei:

Publicații la toate județele pentru vestire de Mitropolit nou.

D-vostre Ispravnicilor ot. sud. sănătate! Fiind-că P. S. Sa Părintele Mitropolit Ungro-Vlachiei Chiră Filaret a dat paretisă al Mitropoliei din buna-voința P. S. Sale, s'a făcut la Divan chibzuirea cea de obște a alegerii de Mitropolit, unde fiind-că ni se arată, prin anafora dumné-lor

boerilor de obște, cum că după vechiul obicei al patriei urmează a se face alegere de Mitropolit din Părinții Episcopi țerei cel mai vechi, ce astăzi se află Părintele Episcopul Buzăului Chiră Dositei, carele fiind și împodobit cu procopselă și cu fapte bune, și după pilda petrecerei cu care ne-am încredințat că au petrecut până acum, nădăduind și de acum înainte de viață bună, și găsindu-l vrednic și cu cale de a primi păstoria acésta, iată cu socotela de obște a tuturor dumné-lor cinstiților și credincioșilor boeri Domniei Mele, am provivasit pe Sf. Șa, și astăzi la 25 ale lunii acesteia s'au așezat Mitropolit al țerei. Deci nu lipsim a vă înștiința, atât pe d-vostre Ispravnicilor și dregătorilor Domniei Mele, cât și pe toți eparchioții de obște, ca să știți pe P. S. Părintele Mitropolit Dositei de Mitropolit al țerei și păstor bisericesc al norodului acestuia, și fiți sănătoși. — 1795, Septembrie 25. (1)

*

Mitropolitul Filaret a lăsat mari datorii la mórtea lui, datorii pare-se multe numai fictive. Domnitorul a fost silit să renunțe la averea Mitropolit Filaret, în favórea rudelor, din cauza acestor multe datorii.

Iacă câte-va acte relative și cari pot completa biografia lui Filaret:

Pitac la Mitropolit și boerii divanului halea și mazil. Fiind-că multe jălbi ni se dau pentru datoriile răposatului Părinte Mitropolit Filaret în fel de pricină, orânduim Domnia mea pe Prea Sf. Ta și pe d-vostre, ca adunându-vă cu toți la un loc, să socotiți dimpreună, spre a se face un schepsis, atât pentru datorii, cât și pentru rămasa pereusie a răposatului, ori de unde se va fi aflându, care s'o puneți la o cale și să arătați Domniei Mele în scurtă părerea de obște a d-vostre; la care orânduim zapci pe vătavul de aproși, spre a-mi aduce anafora. — 1794, Iunie 13. (2)

Iw Alecsandru Cost. Moruzi Vvd. Boj. mil. i gpd. Z. Vla.

Fiind-că Domnia nu s'au amestecat la acésta pereusie întru nimic, numai și numai pentru mila și harul ce au făcut sfintele Mitropolii și Episcopiea Râmnicului, și fiind-că Mitropolia și Episcopia s'au învoit și s'au mulțumit la acest mijloc, ce ne arată dumné-lor boerii, de a ră-

(1) Cod. XXIII, fila 149 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 253.

mână asupra Pitarului Gheorghe și a fi răspunzători la datorii, întărim dară și Domnia Mea anaforaoa Părintelui Mitropolit și a dumné-lor boerilor, ca să se urmeze precum au găsit cu cale, și să facă Pitarul Gheorghe pereusia zaptă (afară din hanu), rămăindă răspunzători datoriilor și stăpână pe acelea câte s'au iuvit (iuit) și s'au dovedit până acum ale răposatului. — 1794, Septembre 5. Bucuresci. Vel Logofetă. (1)

Prea Înălțate Dómne!

Încă dela 13 ale trecutei luni lui Iunie, prin luminat Pitac, ni se poruncesce de Măria Ta, fiind-că multe jălbi se dau pentru datoria răposatului proin Mitropolit Filaret, în feluri de pricină, să socotim de împreună spre a se face o schepsisă, atât pentru datorii, cât și pentru rămasa pereusie a răposatului, ori de unde se va fi aflându, ca să se pue la o cale, și să arătăm Măriei Tale în scrisă părerea de obște a noastră, cu zapciul vătavă de aprofi. Luminatelor porunci întocmai fiind următori, ne-amă adunat cu toți la un loc, unde aducându față și pe Pitariul Gheorghe, episcopul după diată ală numitului răposat proin Mitropolit, și dimpreună cu clironomi și cu ceia-lalți nepoți ai răposatului, și cetind diata răposatului, după ce din înseși celea scrise într'însa arătări ale răposatului sunt de față vădute și de obște mărturisite și știute că sunt neadeverate, apoi mai curat să dovedescă arătările răposatului de neadeverate din datoriile ce le arătă răposatul într'această diată că ar fi dator pe la unii alții, căci între alții datornici fiind arătat și un Ene Dascălu cu tal. : 400 mie, după ce s'au cetit cartea de blăstem pe la biserică întră aușul tuturor de obște, ca veră-cine va fi avându zapise iconomicose dela răposatul în chip că ar ave să ieae acei bani dela răposatul, și nu va fi datoria bună, să vie la sfânta Metropolie să arăte adevărul, acest Ene Dascălul, temându-se de puterea blăstemului, singur de a sa bună voie a venit la sfânta Metropolie și a arătat adevărul, că acest zapis i l'au dat răposatul iconomicos, iar nici un ban de pe acest zapis nu are să ieae, și deosebită a venit și Șerban Logofetă, ce are zapis de tal. 3700, i Stoica Logofetă, ce are zapis de tal. 2200, de a mărturisit că nici ei nici un ban n'au dat la răposatul după acestea zapise, și poate să mai iasă și din zapisele celorlalți datornici asemenea iconomicose, după bănuiala ce avem; din care acestea se făcu la dreptate îndestulă dovadă că toate arătările răposatului dintră această diată sunt neadeverate, și ca o dovedită de iconomici, rămăindă acheri și neprimită la

(1) Cod. XXVII, pag. 15, XVI.

dreptate, amă ȡisă Prea Sfinȡiei Sale Părintelui nostru Mitropolitulă țerei Chiră Dositeiă, că de vreme ce tătă pereusia răposatului, după totă cuvântulă dreptă se cuvine sfinȡei Mitropolii, să primescă Prea Sfinȡia Sa a se încărcă sfânta Mitropolie cu tătă pereusia lui mișcătore și nemișcătore, atătă câtă s'a dovedită până acum, câtă și câte se vor mai dovedi de acum înainte, și să răspundă tôte datoriile răposatului câte se voră dovedi bune și adevărate; și după multele îndemnări, ce în multe rënduri amă făcută Prea Sfinȡiei Sale, nici într'un chipă nu primi a se încărcă sfânta Mitropolie cu acēsta, vęđendă în mijlocă urmări lucrute cu feluri de iconomiile ale răposatului și multe amestecături și prefaceri.

Și așii, nevrëndă sfânta Mitropolie a se încărcă cu acēsta pereusie, cum și cu datoria, pentru care n'au apucată să schimbe zapise Părintele Mitropolită Chiră Dositeiă, cu tătă dreptatea ȡicendă cum-că cea mai multă datorie a acestoră zapise pôte să fie mincinosă, și cu iconomie făcute zapisele, și la Prea Sfinȡia Sa nu poate fi sciută cară zapise sunt bune și cară nu; de aceea ȡise ca să se încarce cu toată pereusia clironomulă Pitarulă Gheorghe, și care zapise va sci că sunt bune dintr'acēstă sumă, care taie tal.: 52.800, le va plăti, și cară sunt cu iconomie nu le va plăti, căci ca clironomă se cuvine să-i fie sciută acēstă, care la Mitropolie nu pôte nici într'ună chipă să se adevereze; amă ȡisă mai sus numitulă epitropă Gheorghe Pitarulă să primescă a se încărcă și să plătescă datoria Mitropolitului, care a făcut-o răposatulă, cum și ori-ce alte datorii, câte voră fi după diată tôte și afară din diată, să le plătescă, și ca unulă ce pôte să aibă sciinȡă, care din datorii sunt iconomicose și cară sunt bune, pentru cei cu datoriile iconomicose să-și caute însuși prin judecată, și să rămăie tătă clironomia răposatului întră a lui desevărsită stăpânire, și mai întâi nu primi a se încărcă cu plata acestoră datorii ale Mitropoliei ȡicendă că nu pôte să iasă afară din diata răposatului, iară la a doua și a treia adunare a noastră a ȡisă că primesce a se încărcă, însă câte rămână bune, afară din celea câte s'au fostă încărcată Prea Sfinȡia Părintele Mitropolită a le răspunde, prefăcendă zapisele pe numele Prea Sfinȡiei Sēle, dar ceră însă ca dreptă acēsta să i să deie hanulă celă noă, ce este lângă dumnē-lui Banulă Ghica, și deosebită făcū și alte câte-va cereri de ajutoruri dela Măria Ta, pentru a fi îngăduită de către datornici cu sorōce și altele; iară într'altă chipă dete curată răspunsă, în cea de pe urmă, că nu primesce nici decum a se încărcă, fără de hanulă celă noă și fără de ajutorurile care cere. A căruia cerere ce face pentru hană nici cum nu pôte fi primită, de vreme ce răposatulă hanulă acesta-lă afierosesce la sfânta Mitropolie, cu șartă ca să-lă isprăvescă, și din venitulă lui să se împlinescă trebuinȡele bolnaviloră spitalului Sfantului Panteleimonă, când, ferescă Dumneȡeă, se va întâmplă

bólă de ciumă aici în țără, și acéstă rânduială a răposatului fiindu pentru a sufletului său mântuință și folosu de obște alu pământului, nici cum nu putemu a îngădui a se strică unu acestu felu de hairatū, fără de numai, de vreme ce diata dovedindu-se viclenită și nu fuse ținută în sémă la judecată, iară acestu fiind-că este lăsatū pentru sufletul răposatului și pentru folosul a tótă obștea, cu tóte că de a se și sēvērși, este trebuință ca să facă multă cheltuială sfânta Mitropolie.

Și cu tóte că Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolitū nu făcū cerere ca să-lū iea Mitropolia, după hotărîrea Părintelui Filaretū, noi însă, lucru ce este făgăduitū pentru sufletū și folosū de obște nu găsimū a fi cu dreptate și cu cuviință de a nu fi așa metahirisitū ; ci dar silimū sfânta Mitropolie nu numai ca să primescă hanulū și să facă tóte cheltuelile cele trebuinciose pentru ca să rămăe hairatū în vreme de ciumă, cum este întocmitū, ci încă găsimū cu cale, ca de vreme ce Pitarulū Gheorghe clironomulū rămăne a răspunde și alte datorii, ce nu se cuprindū într'acea diată, pentru care n'a apucatū să schimbe zapisele Mitropolia, silimū pe Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolitū și-lū rugămū ca să primescă a se încărcă sfânta Mitropolie încă cu tal. 7.500 dintre celea zapise, ce rămānū a le răspunde clironomiū, și să se descarge Pitarulū Gheorghe, căci rămăne hanulū, după cum l'aū lăsatū, la sfânta Mitropolie ; primi Părintele Mitropolitū a se încărcă cu tóte acestea și după cum s'aū găsitū cu cale de obște; către acésta la aceste adunări de cercetarea acesteī pricinī eși și iubitorulū de Dumneḑeu Episcopū Rîmnicū Chirū Nectarie și făcū cerere, ca să se încarce clironomiū răposatului Părintelui Filaretū și cu tal. 18.500, datoria sînteī Episcopii Rîmnicū, ce aū lăsat'o Chirū Filaretū neplătītă, și aū rămāsū însă, câtū Chirū Nectarie, schimbāndū încă și zapise pentru acéstă sumă, pricinuindū că Chirū Filaretū ar fi luatū Episcopia fără de datorie, și că într'atāta sumă de ani ce aū stătutū Episcopū, s'ar fi cuvenitū să nu o lase cu datorie; l'amū întreatū pe clironomū ce are să răspunḑă pentru acésta ? și ḑise că acéstă datorie aū făcutū în ḑilele lui Mavroghene, când s'aū gemitisitū sfânta Episcopie, și n'aū apucatū să o plătescă. Amū mai întreatū pe Chirū Nectarie: când avea acéstă dreptate, de ce aū primitū datoria când s'a făcutū Episcopū și aū schimbatū și zapise pe numele său ? și ne răspunse, că silitū fiindū, nu aū avutū ce face decât să schimbe zapisele, după cererea chiriarchului său. Decī pentru ca să nu rămāie de totū sfânta Episcopie pāgubită a Rîmnicului cu acéstă datorie, aflāndu-se însărcinată și'cu alte datorii, și pentru ca să nu rămāie încărcāți clironomiū cu multă sumă, făcēndū și la acésta unū felū de alegere, adică dintr'acéstă sumă de tal. 18.500 să rămāie Episcopia încărcată cu tal. cincī miī, iară tal. 13.500 să răspunḑă Pitarulū Gheorghe. După alegerea nóstră se mulțāmī și Părintele Episcopū

Rîmnicu Chiră Nectarie; Pitarulă Gheorghe arătându înă discolie de a se încărcă cu acestă mijlocă. Dreptă aceea, fiind-că noi amă făcută socotela, despre o parte, că datoria sfintei Mitropolii, cu care rămăne încărcată Pitarulă Gheorghe, cuprinde tal. 45.300, și datoria sfintei Episcopii rămănu tal. 13.500, și acareturile ce rămănu a se clironomisi sunt analoge de a se plăti acestă datorie, mai vîrtosă că potă fi și condeie într'acestă sumă, care să fie cu iconomie date zapisele și nu potă fi sciute la alții decăt numai la clironomi; și când vor fi acestă felă de condeie și voră vedă acei datornici că sunt încărcăți clironomi cu a plăti datoriile, potă să arete și aceia adevărulă și se potă folosi clironomi și cu scăderea aceloră datorii; de aceea găsimă cu cale ca să rămăie încărcată Pitarulă Gheorghe cu aceste datorii, spre a le răspunde pe la datornici, și să iea tôte celea rămase după diata răposatului Chiră Filaretă (afară din hanulă de lăngă dumné-lui Banulă Ghica) sub stăpânirea sa, pentru ca să lipsescă mezaturile și pentru ca să nu se înstrăineze lucrurile rămase la mână străine, făcându-se și lui musaadele celea cuviincioase, pentru ca să potă iconomisi cu înlesnire mijloculă acestei clironomii; după tătă dreptatea și izbrănirea acestoră pricină, la alegerea noastră într'acestă chipă s'au găsită a fi cu cale, iară hotărîrea cea desăvărșită rămăne a se face de către Înălțimea Ta. — 1794, Augustă 1. (1)

În 5 Septembrie 1794, Domnitorulă întăresce anaforaoa Mitropolitului și a boieriloră divaniți «și să facă Pitarulă Gheorghe periusia zaptă (afară de hană), rămăindă răspundătoră datoriiloră și stăpână pe acele căte s'au ivită și s'au dovedită până acum a le răposatului». (2)

Amă adusă în tomulă V ală *Istoriei Româniloră* (pag. 27—34) documente retive la hirotonia preoțiloră și a diaconiloră. Reproducemă și aci actele din 1794 relative la acestă materie, acte în legătură cu cele dejă aduse.

15 Alexandru Constantină Moruzi Vvd. i Gospodar Zemle Vlahscoe.

Amă vălăută Domnia Mea anatoraoa d-loră boieriloră, cu părerea ce facă de taleră 25 și 37, 60, dreptă acelea ce cu împărătesci pravili sunt legiuite

(1) Cod. XXVII, pag. 79.

(2) Cod. XXVII, scara 16, fila 15.

a se da la chirotonii, însă fiind-că aceste eparchiile țerei, din catachrisis de mai înainte au cădută în sarcina datoriilor, de aceea orânduim Domnia Mea cu deosebire adecă: talerî patru-șeci dela o chirotonie, iar dela celălalt ce în puține zile se va face preot după diaconie prin cercetare de vrednic, talerî cinci-șeci pentru amândouă chirotoniile, cărî chirotonii să se facă cu această orânduială, adecă orî satu megieșesc, orî mănăstiresc, orî boeresc unde cu adevărat va fi lipsă și trebuință, după ce va da adeverință în scrisă parcălabulă cu toți sătenii cum că este slobod fără de nici o pricină de dajdie și că au cu adevărat lipsă și trebuință de preot, cu acea adeverință, iscată și de stăpânul moșiei, viind însuși megiașii, cei din județele Metropoliei la Prea Sfinția Sa Părintele Metropolit, iar cei din județele Episcopilor la Părinții Episcopi, de se va găsi vrednic prin bisericească cercetare, să-l arate Domniei Mele Prea Sfinția Sa Părintele Metropolit, sau Părinții Episcopi prin anafora, cu satul, orașul, mahalaua și biserica dimpreună cu adeverința satului, și buiurdisindu-se cu pecetea Domniei Mele anaforaua, se va chirotonisi de Arhiepiscopul locului său; iar când împotriva, orî acel parcălabulă cu sătenii dimpreună, sau mahalagi și orașanii vor culeza a da neadeverată mărturie pentru vre-un interes, sau pentru vre-un hatîr de rudenie și de prieteșug, fără de a nu fi lipsă și trebuință de preot, și să înșale domnia și pe Arhiepiscop, bine să știe că nu numai aceia ce au dat acest fel de adeverință și mărturie, ci și însuși acela ce s'au chirotonisit, lipsindu-se de darul preoției și rămîind mirén, se va pune la dajdie cu țera de obște; care această hotărâre, după ce o veți fi arătat, dumné-ta Vel Logofete, Prea Sfinției Sale Părintelui Metropolit și Părinților Episcopi, de a urmă în faptă această orânduială, apoi să faci și chrisovul Domniei Mele, cu cele mai pe larg cuprinzătoare de întărirea acestor întocmiri, care să și grijesci a se trece în condicile Divanului, ale Metropoliei, ale Episcopilor și în condicile dela toate județele țerei.—1794 Februarie 4.

Vel Logofetii.

Prea Înălțate Dómne!

După luminată porunca Măriei Tale, ce cu întărire la anaforaua Prea Sfinției Sale Părintelui Metropolitului ni se dă, următor fiind, ne-am adunat cu toții la sf. Metropolie, unde fiind față și Sfinția lor Părinții Arhiepiscop, am cetit atât anaforaua Prea Sfinției Sale Părintelui Metropolitului, cum și domnescul chrisov al Măriei Sale răposatului al treilea Grigorie Ghica Vvd. ot lét. 1769, și făcîndu chibzuire pentru ceea ce ar fi cu cale și de măsură a se orîndui să dea cei ce se chirotonisesc și se fac preoți și diaconi pentru slujitorii biserice și pentru leturghia Arhiepiscopului, a se

orându-i dela chirotoniile acelea numai câte și câtă și unde cu adevărată va fi lipsă și trebuință de preot, arătăm Măriei Tale, că cercetându pentru această dare a acelor ce se chirotonisesc, cum se urmă în vremea celor mai dinainte reșoșii Metropolișii, nu am putut afla orânduiala ce se va fi urmată la acesta în vremea celor mai vechi Metropolișii, fără numai ne adevărim, că în vremea Prea Sfinției Sale reșosatului Părintelui Metropolit Grigorie se luă de o chirotonie taler 25, însă taler 4 Arhierelui ce lu chirotonia, unul și jumătate sinodii Sfinției Sale, unul și jumătate ecli-siarchului Metropoliei, 2 pol cheltuiala bisericeii, 5 pol poclonul cămărei Metropolitului, și taler de ce sinodia Metropoliei; care această orânduială, ce s'au urmată în vremea acestui numit Arhier, chibzuind-o noi cu multă luare aminte, o găsim a fi cu cale și socotim că este cu dreptate a se urmă și acum, de vreme ce măcar că sfințele canóne apostolesce bisericesce apără a nu se luă bani la chirotonii, dar după pravilele împărătesce care sunt arătate și în chrisovul Măriei sale reșosatului Grigorie Vodă Ghica, se arată ritos poclonul ce este dator să dea în natură cel chirotonisit către Arhier, adecă un berbec, două banițe de orz, șese vedre de vin,..... obróce de făină, trei-deci de găini și opt galbeni, care acel poclon în natură și galbeni, de-l vom socoti în bani după prețul ce se politicesce acum, fac mai mult decât taler 25, ce arătăm mai sus, și de aceea dicem: că este cu sincatavasis aceea ce s'au urmată în vremea Metropolitului Grigorie; însă acești taler 25 de o chirotonie găsim cu cale să se urmeze într'acest chip, adecă: când se va chirotoni un diacon și va fi a se chirotoni același preot peste trei-deci sau patru-deci de zile (căci póte să se întimple după trebuință la vre un sat unde este lipsă de preot a se chirotoni în grabă și diacon și preot, când va fi vrednic), atunci să nu dea acel chirotonisit taler cinci-deci deplin pentru amândou chirotoniile, ci să dea numai taler trei-deci și șapte și jumătate, adecă taler doi-spre-dece și jumătate pentru o chirotonie și taler 25 pentru cea-laltă, iar cel ce se va chirotoni acum diacon și peste o jumătate de an sau peste un an preot, acela să dea de chirotonie po taler 25 deplin. Asemenea și pentru orânduiala celor ce se chirotonisesc diacon și preot, pentru ca să lipsesc catahrisis ce se urmă cu înmulțirea preoților fără de trebuință, găsim cu cale ca de acum înainte să se urmeze într'acești chip, adecă: atât aici în Bucuresci, cum și pe afară în sate, ver la ce loc va fi trebuință de preot, să nu se mai urmeze orânduiala ce au fost până acum, adecă cu a lu adevărință dela protopop și dela ispravnic cel ce va fi să se facă diacon și preot, căci este peste puțină a nu se păgubi și a nu se cheltui acela cu dare la protopop, la logofet ispravnicilor și la însuși ispravnic, ci pentru ca să lipsesc

de acum înainte această rea urmare, găsim cu cale, ca la satul unde va fi trebuință de diacon, se u preot, de va fi acel sat pe moșie mănăstirească, se u boerescă, să dea părcălabul satului dimpreună și cu toți sătenii adeverință în scris la mâna celui care va fi a se hirotoni preot la biserica dintr'acel sat, cum că este slobod, fără pricină de dajdie și cum că este trebuincios a se hirotoni preot la biserica dintr'acel sat, care adeverință, prin cercetarea a însuși egumenului, se u boerului celui ce va fi stăpânul moșiei, după ce va lua bună încredințare dela părcălab și dela toți sătenii că acel om este fără pricină de dajdie și cu adevărat este lipsă de preot la acea biserică, să o adevereze și însuși boerul stăpânul moșiei, și cu acea adeverință să vie acel ales de tot satul și de stăpânul moșiei drept aici, la Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolitul, și Prea Sfinția Sa, după ce-l va cerceta bisericesce pentru învățatura și vrednicia lui, îl va hirotoni diacon și preot, după a lui vrednicie, și cu acest mijloc lipsesce tot felul de mâncătorii și jafuri de asupra celui ce are a se preoti, căci un egumen, se u un boer stăpân de moșie nu numai nu are nici un interes a fi trei se u patru preoti la biserica din satul lui, ci mai virtos are pagubă, căci îi lasă a fi scutiți de toate cele drepte ale adetului moșiei; iar când va fi biserica dintr'acel sat, unde este trebuință de preot, moșie megiescă, atunci să vie aici trei, patru dintr'acei săteni, dimpreună cu acel grămatic ce va fi a se face preot, și iarăși cu adeverință în scris din partea părcălabului și a tuturor sătenilor, cari însuși acei megiași, după ce vor veni, dând jalbă Măriei Tale și orânduindu-se la Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolitul, se va face urmarea ce mai sus arătam.

Asemenea și pentru bisericile de aici din Bucuresci, iarăși cu adeverință în scris a boerilor, neguțătorilor și a altor mahalagii i enoriași acei biserică, se va face urmarea ce mai sus arătam.

Care această orânduială a hirotoniilor, de va fi primită și se va găsi cu cale și de către Înălțimea Ta, de obște ne rugăm a se întâri și cu luminată chrisovul Măriei Tale (1) pentru a se păzi și a se urmă de acum înainte nestrămutat; iar hotărîrea cea desăvârșită rămâne a se face de către Înălțimea Ta. — 1794 Ghenarie 19. (2)

Dumitrache Banul, Ianache Vel Spătar, Nicolae Vel Dvornic, Vel Logofet, Ianache Moruzi Vel Dvornic, Costache Ghica Vel Logofet.

(1) Vezi Chisovul în vol. V al *Istoriei Românilor*. pag. 29.

(2) Cod. No. XXVII, fila 1.

Analele A. R. — Tom. XV. — Memoriile Sec. Istorie.

În privința preoților, ca și Mavrogheni, Domnitorul A. Moruzi a fost foarte sever, cerându-le să-și facă datoria deplină.

Iacă o carte adresată, în 13 Ianuarie 1795, către Mitropolitul în privința acesta, cât și mai multe acte de pedepsă de popi:

În Alexandru Constantin Moruzi Vvd.

Prea Sfinte Părinte Mitropolit al Ungor-Vlachiei, fiind-că au venit la auzul Domniei Mele, cum-că unii din preoți nu împlinesc datoria cea preoțească a lor către orașenii creștini, ce li se întâmplă ori bătă, sau morțe curată, cari au trebuință de preot după orânduiala creștină, a le ceti bisericile rugăciuni, ori a-și pricistui sau a-și îngropa, ci pe lângă necazuri și jalea ce au a morții, sau a bătărilor și pe lângă pierderea copiilor, sau a nemulțumirilor, ar fi pătimind și cu preoții deosebită mahnire și necaz, că-și cheamă, nelăsându pe creștinii la proeresis al lor și la puțința ce au de a face de sineși preotului aceluia mulțumită cu ceea ce-și va da mâna, și pentru câștiguri și pentru folosuri de dobândă, se arată către acel pătimăș cu chipuri și mijloce urite, zăbovind și cerându-le întâi plata pentru îngropare, pentru slujbă și pentru cetania ce are a face, și-și trimit delă o biserică la alta; care acestea, măcar că nu le-am creșut Domnia Mea a fi adevărate, știind purtarea de grijă cea păstorească și diadesis al Prea Sfinției Tale, că nu vei trece cu vederea unele ca acestea, care este un păcat și un mare catahrisis a pătimii creștinii într-o polie ca acesta plin de preoți și îndestulată de biserică și de mănăstiri, lângă scaunul domnesc și lângă Archiereii locului, mai virtos știind Prea Sfinția Ta cât sunt Domniei Mele nesuferite și urite unele ca acestea a le auzi și câtă turburare ne dă; dar pentru ca nu care cum-va să se îndepline fără de scirea Prea Sfinției Tale delă vre-unii din preoți a se face, să nu lipsesc a da învățătură și porunci strașnice la toți preoții și protopopi, ca să se feresc de unele ca acestea și să aibă fieși-carele la locul său și la enoria sa a-și împlini datoria preoțească către toți creștinii cei cu bătă și morțe curată, cari au trebuință de precistanie, de îngropare și de slujbele și rugăciunile bisericilor întru necazurile și patimile lor, ca cu bună voie și cu protimie să meargă și să primescă atât pe cei chivernisiți, cât și pe cei săraci, lăsându pe creștinii la proeresis al lor, care ca la un lucru ce este pentru suflet și pentru pomenirea lor, însuși de sine are fieși-care

celu ce pôte proerisisu și evlavie, și precum pe celu chivernisitu așa și pre celu săracu și fără nici o putere și străinu să nu-lu părăsescă, nici să-lu isgonescă, dându preoților hotărîta poruncă ca să scie că celu ce se va dovedi într'o faptă ca acesta, acela va fi osînditu și pedepsitu de biserică. — 1795 Ianuarie 13. (1)

Anaforaoa Mitropolitului Dositei, din 12 Oct., 1795.

Insciințeză că «unū popă Iordache din Bucuresc, în multe rënduri urmându netrebnice fapte și de totu necuviöse în potrive cinstei darului preoției, atātu în vremea celor mai dinaintea noastră răposați Mitropoliți, de către cari s'aū și făcutu bisericescă cercetare cu oprirea darului, cum și acum de când noi ne-amū făcutu Mitropolitu, în multe rënduri sfātuindu-lu și asemenea de daru oprindu-lu, vedemū că nici într'unū chipu nu face părăsire, ci mai vîrtosu pe rău merge, până într'atātu că acum aū catandisitu a cădé și în mânele celor politicesci cu netrebnică sa faptă». Mitropolitul cere să fie trimisū spre pocăință la mănăstirea Snagovului.

Asemenea cere Mitropolitul, ca unū altū popă, Dionisie, dela biserica Dómnei, să fie surghiunitu la Cernica pentru identice fapte. Domnitorul, în 13 Oct. 1795, aprobă, dar adaogă că ambii popi să fie băgați în fiare și așa să fie duși la locul de surghiunū. (2)

Este fôrte curiosu următorul actū, constatându cum unū grămaticu, Vasile Nușu, se face diaconu, ba și popă fără chirotonie. Domnitorul pune să-lu bată chiar la ușile bisericilor unde a oficiatū cu nedreptulū.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Woevodū i Gospodarū:

Poruncimū Domnia Mea d-tale Vel Spătarū, pe acestū Vasile, rădicându-lu dela Mitropolie, acolo la acea biserică unde aū îndrăznitu de aū slujitu sfânta leturghie fără de a fi hirotonisitu, să-lu puie înaintea bisericii în falangă, să se bată cu o sută de toiege la tălpi, și apoi să-lu trimiți surgunū la mănăstirea Căldărușani, unde poruncimū, epistatule dela Căldărușani, să-lu aibi la osîndă acoalea, de unde să nu se slobódă fără de porunca noastră. — 1795 Martie 23. (3)

Vel Logofetū.

(1) Cod. XXIX, fila 10.

(2) Cod. XXVIII, scara 7, fila 48, verso.

(3) Cod. No. XXVIII, fila 24.

Prea Înălțate Dómnne,

Cu smerită anafora însciințămă Mării Tale, că în trecutele zile viindă la Mitropolie spre a se hirotoni diaconă ună grămătică anume Vasile sin Nușulă, de aici din Bucuresci, după cercetarea ce i s'au făcută s'au găsită vrednică, și mai virtosă pentru lipsa și trebuința ce este de diaconă la biserica Curții Gospod cea veche, făcându-se cerere și de însuși clirosul bisericii de acolo, pentru carele eră a se face și însciințare prin anafora către Maria Ta, după coprinderea luminatului chrisovă; însă mai sus numitulă nefăcându adăstare până a se arătă Măriei Tale, din îndemnarea vrăjmașului diavolă, au îndrăsnită până a nu se hirotoni și au slujită leturghie diaconesce în două trei rânduri, arătându cum-că s'au hirotonită, fără de a fi hirotonită; de care însciințându-ne unde eramă, socotindu-ne a-i orându canonă spre a-și plânge păcatulă pentru nelegiuita faptă ce au făcută; nu s'au mulțămită numai cu acésta ce au făcută, ci încă, meșteșugindă, au făcută o carte mincinosă despre partea noastră, cu pecete străină, coprinđetóre cum-că este preotă și duhovnică și că este trimisă de noi afară în eparchie, ca să ispoveduiască și să povățuiască norodulă spre mântuire, schimbându-și și numele, cu care eșindă prin satele de afară din județulă Ilfovului, au și începută a face cercetare pe la biserici cum și în ce chipă se află cele sfinte, puindă epatrahiră de gâtă, săvărșindă și unele din cele preoțesce orândueli. De care însciințându-ne amă și trimisă omă într'adinsă, și prinđendu-lă l'au adusă aici la Mitropolie, căruia după cercetarea ce i s'au făcută, aflându întocmai după cum ne-amă însciințată și fiind-că elă se află cu plete și barbă, pentru ca să intre în orânduiala bisericăscă, cu carele au și înșelată spre a-lă crede norodulă mai întâi de diaconă, și acum mai pe urmă de preotă, ca ună lucru peritoră la dînsulă de acum înainte, amă pusă de l'au rasă, ca nu care cumva scăpândă iarăși de aici cu vre-o deosebită meșteșugire, să mai înșale pe creștină. Dar pentru ca nu și de acum înainte să mai îndrăsnă și altulă ca dînsulă a face și a-și rîde de lege și de cele sfinte, rugămă pe Măria Ta, că de se va găsi cu cale și de către Măria Ta, să i se facă o cuviinciosă certare politicăscă întru vederea tuturoră, spre pilda și altora, iar anii Măriei Tale rugămă dela Domnulă Dumneđeș să fie mulți și fericiți. — 1795 Martie 23.

Ală Măriei Tale către Dumneđeș fierbinte
rugătoră și smerită părinte sufletescă:

Dositheiu ală Ungro-Vlachiei.

Respopiții erau puși la biră, cum dovedesce actul următor :

Pitacă către Episcopul Râmnică.

Pentru câți respopi s'au resdiaconi se află în eparchia Sf. Tale, cari ori s'au însurat ală doilea rând, lepădându-se de darul preoției, s'au pentru alte vini li s'au luat darul preoției, poruncim Domnia Mea, ca pe toți aceia să-i areți la Ispravnicii județului, fiind-că s'au dat poruncile Domniei Mele de a intra la dajdie cu locuitorii satelor unde locuesc, făcându-i cunoscuți, de a nu înșelă norodul. — 1794. Octombrie 13. (1)

*

Cu aceeași dată Moruzi ordonă aceluiasi Episcop de Râmnică, ca toți popii s'au diaconi, hirotonisiți la alte eparchii străine, bună-ora a Vădinului, «să nu-i cunosc de preoți s'au diaconi, nici să-i îngăduesc a s'evărși slujbe bisericesci, ci să-i areți la Ispravnicii județului, către cari s'au dat poruncile Domniei Mele, ca să intre la dajdie cu sătenii satelor unde locuesc.» — 1794 Octombrie 13. (2)

Ma deunădă se agită cestiunea: protopopi se cade a fi rânduiți de guvernul laic, ori de Episcopi? Noi amă vădută că numirea lor o făcea Episcopul, dar Domnitorul îl recomandă ispravnicilor și-i dădea *volnicie* de a-și împlini misiunea.

Când însă un protopop se purtă rău, Domnitorul cerea Episcopului destituirea lui :

Iubitorule de Dumneșu, Sfinția Ta Părinte Episcop al Sfinței Episcopii Râmnică, fiind-că avem Domnia Mea înștiințare pentru un popă Marină, ce este orânduit protopop la sud Gorjă, cum că nu se p'ortă cu orânducla ce i se cade după datoria lui, atât spre cele bisericesci, cât și spre norodul locuitorilor de obște la cele sufletesci, poruncim Domnia Mea ca îndată după primirea domnescului nostru Pitacă, să-l lipsesci din slujbă și să orânduiesc altul, căruia să-i dai povățuirile cele cuviințose. — 1794 Octombrie 13. (3)

(1) Cod. XXIII, fila 285.

(2) Cod. XXIII, fila 285.

(3) Cod. XXIII, fila 283, verso.

Să nu se credă că Episcopatul se bucură de mari libertăți în secolul XVIII. Domnitorul porunciă Mitropolitului și Episcopilor. Ba nici vizită în eparchie nu putea face Episcopul, fără de prealabila învoire a Domnitorului și vestirea din partea acestuia către ispravnicii respectivi:

Carte legată din 22 Maiu 1793, prin care Al. Moruzi scrie lui Cost. Caragea Hatmanul, Caimacamul Craiovei: «Îți facem Domnia Mea în scire, că S. Sa iubitorul de Dumneșu Episcopul al Episcopiei Rîmnicului, Chiră Nectarie, a luat voie dela Domnia Mea a veni aicea la Craiova în eparchia Păstoriei Sale, și i s'a dat de către Domnia Mea slobozenie; ci dar d-vostre, după sosirea Sf. Séle acolo, să aveți a vă areta după orânduială și obiceiul ce va fi stătit și mai înainte.» (1)

Förte curios este altă pitacă ală lui Iă Alexandru Const. Moruzi Vvd., din 12 Martie 1795, către Caimacamul Craiovei Alexandru Calfoglu și către toți boerii de acolo, prin care le vestesce visita pastorală a Episcopului, de eparchia căruia se ține Craiova. Acestă pitacă neobicinuită adage a areta o specie de inferioritate a prelaților bisericești față cu Domnia, care își arogă dreptul de a controlă, permite și pôte chiar opri Episcopul dela vizitele pastorale prin eparchii.

Đice Domnitorul Moruzi: «Fiind-că se apropie sfintele și luminatele ăle ale Invierei Domnului Dumneșu și Mântuitorului nostru Isusă Christosă, când se cuvine a se află fieș-care Archiereu la eparchia sa, de a cinsti și a prăznuî sfintele sêrbători dimpreună cu eparchioții sê; iată și Sfinția Sa iubitorul de Dumneșu Părintele Episcopul al Rîmnicului, Chiră Nectarie, cu totă zăflăculă ce a avut și cu tótă greutatea drumului care este într'acéstă vreme, s'a sîrguit de sineși la acéstă, ca un păstor bisericesc ală acesteî eparchii, a veni în partea locului, ca să-și blagoslověscă turma și să petrěcă sfintele sêrbători cu fii sêi cei bisericesci împreună. Decî nu lipsimă a vă scrie Domnia Mea, ca să fiți însciințați de aceasta, și fieș-care după datoria creștiněscă să se arête către Sfinția Sa cu cinste și cu evlavia ce se cade, ca către ună Archiereu și Păstor bisericesc ală eparchiei, și fiți sănătoși. (2)

Pitacă către Mitropolitul, din 29 Novembre 1795.

Sunt atâtea ăle trecute, de când s'a dat porunca Domniei Mele de

(1) Cod. XXIII, fila 64.

(2) Cod. XXIX, fila 36, verso.

volnicie, prin dumné-luî Vel Armaşu, pe anaforaoa judecătorilor de criminalionu, ca să se aducă unû lônû protopopulû de Ilfovû înaintea P. S. Tale, unde fiindû faţă şi uniia din judecătoriî departamentuluî de criminalionu, să i-se facă cercetare şi întrebare pentru casna şi uciderea aceiaşi fete, care din judecata departamentuluî s'aû orênduitû prin scirea şi a P. S. Tale, cu porunca Domniei Mele, după priminţa şi învoiala amêndouă părţile ce s'aû cununatû cu ciobanulû, ce însuşî aû mărturisitû fapta de adevărată înaintea judecăteî, i pentru ştrafulû de talerî 45, ce aû luatû numitulû protopopû, şi după cercetare să ni se facă anafora, care nici până acum nu ni s'aû arêtatû; decî ceremû Domnia Mea la acêsta rêsponsû în scrisû, prin anaforaoa P. S. Tale, de urmarea ce s'a făcutû. (1)

În interesele multiple, cu carî erau în contactû potropopiî de judeţe, Al. Moruzi avea ochiî asupra lorû. Dacă potropopiî se bucuraû de scutirî şi privilegii, ei aveaû şi îndatorirî, carî sunt mai pe largû arêtate în următorulû nizamû :

Carte către Mitropolitulû Dositheiû, din 5 Decembre 1795.

Amû vêdûtû Domnia Mea anaforaua ce ne faci, cu arêtare de câte-va ponturî pentru îndreptarea protopopilorû şi a preoţilor de obşte, prin care cerî P. S. Ta să li să dea nizamû spre a lipsi urmărilor lorû cele rele şi împotrivă şi a se păzi o bună rênduială, la care rêspondemû P. S. Tale, că temeulû celû d'întâi de a se păzi, adică buna orênduială între cele bisericescî, a se întări credinţa şi a se înmulţi şi evlavia creştinilor către cele sfinte, este de a fi preoţiî carî aû darulû preoţiei, iar mai vîrtosû potropopiî, carî se numescû şi horoepiscopî, aleşi, bărbaţi vrednicî de cuviinţă şi cu sciinţă de învăţatură, atâtû cei ce se rênduescû de P. S. Ta în eparchia Mitropoliei, câtû şi cei ce se orênduescû de Părinţiî Episcopî în eparchiile episcopescî, carî aceştia, când vorû fi precum dicemû şi nu vorû avea pricina aceea care pôte să-î siléscă şi să-î îndemne la urmări netrebnice de lăcomie, adică a pricinui că aû datû avaelulû peste măsură şi s'aû cheltuitû la protopopie, silindu-se a-şi scôte cheltuiala, şi îî va fi cumpênitû avaelulû după măsura venituluî luî celû dreptû şi obicînitû, atunci se va puté păzi şi buna orênduială întrû tôte cele ce ne areî P. S. Ta şi va lipsi cele necuviinciose urmări, pentru că ómeniî facû buna orênduială şi iarăşi ómeniî o strică, iar nu se lucrêză de sineşi; iar când acêsta, care este te-

(1) Cod. XXIX, fila 128, verso.

meiulă, nu se va urmă în faptă, întru zadar sunt orânduile și poruncile și nici o bună orânduială nu se va pute îndreptă, ci va fi iarăși precum curge, pentru care însuși P. S. Ta ai a da sémă înaintea lui Dumnezeu la înfricoșatulă județ, cum asemenea și Părinții Episcopi pentru eparchiile sale, și împreună cu Sfințiile lor ai a da sémă și P. S. Ta și pentru acele. Dreptă aceea, de vreme ce vedem la P. S. Ta bună rîvnă spre îndreptarea acestora, scriindu-ne cu durere de a se da nizam pentru faptele cele fără de orânduială și împotrivă ale protopopilor, trebuie ca atât P. S. Ta în eparchia P. S. Tale, cât și Părinții Episcopi în eparchiile Sfințiilor lor, întăr această să o faceți, adică : alegerea protopopilor de a fi ómeni vrednici, de cuviință și cu sciință de învățatură, cu viață fără de prihană, pentru că nu sunt atăta la număr mulți, *nici este dór țera acesta dela Dumnezeu la atăta stare, de a nu se pute găsi atâtea ipochimene cu carte, câți trebuiesc pentru protopopie, ci trebuie să se afle cu înlesnire de a se orându acest fel de ómeni, cărora să li se cumpenescă avaeulă după măsura și după starea venitului cel drept care póte avea, după vechiul obicei, ca să nu aibă pricina acesta de a se înșelă la lăcomie și la urmări rele, iar să nu se orânduiască protopopi fieș-cum, pentru regèle, pentru hatăruri, or pentru dare de mai multă avae, se prin ajutore de prietenie și rudenie, se pentru interes și câștig al celor ce se află pe lângă Archierei în slujba Mitropoliei și la Episcopii, că acesta este slujbă cu deosebire, unde acum fiind-că se sfirșește și anul, poți și Sf. Ta și Părinții Episcopi a face alegerea acesta și a orându bărbai ca aceia vrednici, cărora le vei da Sf. Ta învățăturile cele îndestulate bisericesc pe larg de a le urmă, cari și când vor slui bine păzind buna orânduială și nu va învinovăți întru nimic, nu trebuie să se scótă din protopopie unul ca acela vrednic, ci răspundându-și avaeulă, ce-l va fi cumpenit după starea și măsura venitului pe fieș-care an, trebuie să rămână nelipsiți din protopopie și 4 și 5 ani, se și până în sfirșitul lor; iar când va învinovăți protopopi, atunci trebuie să se aducă în judecată de față să se cerceteze vina lor și așa cu vină dovedită și cu hotărîre de judecată bisericescă în scris, nu numai se va scóte din protopopie, ci încă să i se facă și pedepsa ce i se cade, arătându-se și Domniei Mele cu anafora pe unul ca acela, ca altă-dată să nu mai fie orându în protopopie; cari acești protopopi nu au volnicie mai multă în pricinile mirenilor parte bărbătescă se muerescă a se amestecă și a se întinde într'alt chip, de a trâmite adică de sineși să tragă, să ridice și să aducă or bărbat, or holtei, or mulere veduvă se fată, numai căci au auđit și i-au spus cine-vași vr-un fel de pîră, să bată, să pue în hiară și să globescă, fără de numai un bărbat când va merge de sineși la protopop, ca să cêră îndreptarea soției lui, or un părinte, tată se mămă, pentru*

fata lorŭ, s   rudenia cea de apr  pe, pentru ruda lui, s   c  nd Ispravnicii jude ului vor  or ndui la protopop  pricin  ca ac sta, atunci are a cercet , a   nteleg i  i a face îndreptare, cu cuv ntul   i cu  nv  tura bisericesc   i duhovnicesc ,  i numai de a închide parte mu eresc  pentru   nteleg ire, cu învoirea  i cererea p rin ilor , s   rudelor  lor  slobo im ; iar hiară, bici , b    s   nu aibă, de a bate, nici de a globi, pentru c   biciul  preotului este cuv ntul  lui Dumnezeu în gura lui, cu care trebuie s    nve e  i s   îndrepteze pe norod , c   Christos  nu a avut  nici bici , nici toiag  în m nele sale, carele de ar fi vrut   ndrept  norodul  s   cu acest  mijloc   i a face r spl tire cu ped ps , avea putere de mi  de leg ione de  nger . Dec  după cum Chrisos  cu  nv  tur  dumnezeescă a   mblat , asemenea  i protopopii  i preo ii cu  nv  tur  bisericesc  trebuie s   fie următorii, iară nu cu bătăi  i cu hiară  i cu jafuri de gl b , c   acestea f rte ne turbur   i nu le vom  put  mai mult  suferi; de care s   sci  c   pentru ac sta avem  a tr mite poruncile n stre într'adins ,  i Prea Sf. Ta trebuie s   proftacesc  mai nainte a le face cunoscute la to i,  i a la dela pricin  ca acestea, care se s v r esc   i se izbr nesc  prin protopopii, nu oprim  Domnia Mea de a lua dela partea cea vinov t  acei 300 de bani obic nui i ce ne scri  P. S. Ta, care se numesce dicheoma, iar nu gl b , cum  i dela cununia acea ce ne areți c   a  fost  obic nuit , adică dela nunta d' nt i de june cu fată, taler  unul  vechi , dela a doua nuntă doi zlo i vechi, dela a treia nuntă taler  2 vechi,  i ori pentru havaeturile aceste ce va lua, sau pentru ver -ce împlinire va face protopopii dela preo i, s   aibă a da adeverin a lui isc lit  la m na aceluia, ca s   po i lua P. S. Ta pliroforie, c  nd vei cercet  de urmările protopopului; iar c  nd protopopii n' u putut  prin mijloc  care poruncim  a izbr ni o pricin  ca aceea, nu are a face mai mult  herechet  dec t a da în scirea Ispravnicilor , ca Ispravnicii s   trimitt  partea bărbătescă cu acea femeie s   fată aici la Sf. Ta, s   la P rin ii Episcopii, ca s   se facă judecată  i hot r ire bisericesc  dela Archiereul  locului. Aceste care le poruncim  Domnia Mea, s   se pue în faptă, at t  de către P. Sf. Ta, c t   i de către P rin ii Episcopii, după pitacul  Domniei Mele, după care asemenea copie s   tr mi i P. S. Ta  i la p rin ii Episcopii c te trei, de a le urmă negre it . — 1795 Decembre 5.

Proc. Vel Logof t .

17 c r i către ispravnici pentru nizamul  protopopilor .

V  facem  Domnia Mea în scire c  , din j lbile ce-a  venit  Domniei Mele de pe afară  i de aici din Bucuresc ,  nsciin andu-ne de unele urmări necuviincio e ce fac  protopopii jude elor , împotrivitóre bune  or ndu ei

și de multă catahrisisă, amă făcută de acésta întrebare P. S. S. Părintelui Mitropolită Ungro-Vlachiei, și ne-aă aretată P. S. S. ponturile cară le aă protopopiă de obște, cuprinăătore și povăăuitore pre largă de pricinele preoăescă și bisericescă, ce aă datoria a le urmă protopopiă și a le păăi, cară le-amă văăută Domnia Mea că sunt prea bune și cu cale, și când protopopiă voră eă din rânduiala aceloră ponturiă și voră face vre-o împotrivă urmare sunt vinovaăi de a se pedepsi; pentru aceea dar, fiind-că de is-nová trimete P. S. Sa acum către protopopiă povăăuirile acelea spre îndreptarea urmărilor loră, iată și către d-văstre Ispravniciloră dămă Domnia Mea aceste domnescile năstre porunciă, cară prin P. S. S. Părintele Mitropolitulă vi le trimitemă d-văstre și vă poruncimă, ca să chiămaăi înaintea d-văstre pe protopopiă judeăului, cărora dându-le archierésca carte ce li se trimite, să-le citiăi apoi acéstă a năstră poruncă, cu înăelegere a li se face bine știută și cunoscută, că pentru pricinile preoăescă și bisericescă ale orânduielei sf. slujbe ale legei, aă să fie următoriă după archierescile ponturiă și învăăăturiă, iar la pricinile mirenescă, cară trebue a se căută prin obraze bisericescă, fôrte să păăescă buna orânduială, după nizamulă ce li se dă, cum se cuprinde maiă jos, adică: hiară, biciă, butucă, bătaie, înjură-turiă și jafuri de glăbe să nu auăimă Domnia Mea maiă multă că le facă protopopiă, niciă să înăinăă a trimite adică de sineăi să ridice și să tragă veră mălere văăuvă, veră fată, veră căăătorită, numaiă după vorba séu păra cuă-va și că a auăită iată ce, fără numaiă când Ispravniciiă judeăului vor trimite parte măierésca la protopopă pentru cercetare, séu pentru vre-o înăhidere spre înăeleptăre, înăă cu adeverinăă Ispravniciloră în scrisă iscălită. . . . séu când ună bărbată va merge de sineăi la protopopă, ca să céră îndreptarea soăiei lui prin dojană de cuvăntă bisericescă și duhovnicescă, oriă ună părinte, tată séu mumă. (*maiă departe precum în actulă de maiă sus*) atuncea are a cercetă, și pe lângă dojana cuvăntuluiă, când nu se va înăeleptă, sloboăimă la cele neînăelegătoăre, prin învoirea cerereiă aceluă bărbată, oriă părinte, séu a rudenieiă de aprăpe, a înăhide partea măierésca pentru îndreptarea și înăfrăngerea eiă, iar nu pentru folosulă căătiguluiă séu, niciă a bate să nu îndrăănescă; séu când ună părinte va fi în pricină cu cine-va și cu fata luiă, séu fată săermană de părinăiă, că va fi fostă în vorbă și în pricină cu ună holteiă, séu văăuvă pentru înăoăirea cea după lege, séu aceluă holteiă, séu văăuvă se va lepăă și va vrea acea fată, séu părintele, séu rudele a merge de sineăi la protopopolă judeăuluiă, pentru ca să céră vre-ună mijlocă tainică îndemnăreiă și ală sfăătuireiă duhovnicescă, atunciă protopopolă, ca ună obrază bisericescă, pôte să între mijlocitoră și osărditoră, înăă numaiă cu cuvăntulă și prin îndemnare bisericescă de a înduplecă și a îndemnă prin învoire la căănicie pe amăndouă părăile, iar maiă multă ur-

mare afară din cuvîntulŭ bisericescŭ, orî a sili séu a cheltui cu banî pe vre-o parte din amëndouă, seŭ a face herechetŭ dela sineşî mai multŭ, séu a bate, să nu aibă voie, ci rămîindŭ pricina la puterea judecăţîi şi zabîtlăi de dregători, să-î arete la Ispravnicîi judeţului. Şi când nici prin Ispravnicî nu-î vorŭ învoi séu izbrani, să se trimită de către Ispravnicî la Archiereulŭ loculuî, de a se face orî împreunare cu cununie, de se va cădé, orî îndreptarea celuî nevinovatŭ, fără de a cheltui, orî osîndă de plată, séu pedépsă celuî de vină. Şi aşla dela pricinî de acestea, ce se caută prin obraze bisericesci, carî cu mijloculŭ ce poruncimŭ se vorŭ izbrani prin protopopi şi vorŭ luă sfîrşitŭ, nu oprimŭ Domnia Mea a luă protopopolŭ aceea ce ne-aŭ aretatŭ P. S. S. Mitropolitulŭ că este orînduitŭ din vechime, adică 300 de banî dela partea cea vinovată, care se numesce dicheoma, iar nu cu nume de glóbă, precum şi avaetulŭ dela cununîi, pe câtŭ ne-aŭ aretatŭ P. S. S. Părintele Mitropolitulŭ că este obicinuitŭ din vechime, iarăşi să şi-lŭ aibă protopopi, adică dela cununia d'întăi, june cu fată, talerî unulŭ vechiŭ, dela cununia alŭ doilea douî zloşî vechî, dela cununia a treia doî lei vechî, iar mai multŭ nu. Dreptŭ aceea, pentru ca să aibă protopopi acéstă povaţă pururea înaintea lorŭ spre a nu greşi, să puneîi dumné-vóstre, ca înseşi protopopolŭ să scóţă copie întocmai şi asemenea după cuprinderea acesteî domnesceî nóstre cărţi, pre largŭ, care copie însuşi protopopolŭ iscălindu-o, să o daîi în mânele luî, care acésta să o treceî apoi în condica judeţului. Pentru căci de se va află de aici înainte că vre-unî din protopopi n'aŭ păzitŭ aceste ponturi şi împotrivă aŭ urmatŭ, nu numai bisericesce are a se judecă şi a se canonisi, ci şi politicesce are a se pedepsi rău; de care vă şi poruncimŭ să fiîi în urmă dumné-vóstre cu luare aminte, şi când veî vedé iarăşi urmări împotrivă de acum înainte, să fiîi datorî a însciinţa Domniei Mele negreşitŭ, însă lucruri adevărate, nu din auđire, greşite, nici din cele trecute lucruri, ci cele adevărate să aretaîi Domniei Mele, pentru ca să nu păcătuiî, dar nici să treceîi cu vederea, spre a nu se urmă mai multŭ vre-unŭ catahrisisŭ, şi fiîi sănătoşi. — 1795 Decembre 9.

NB. Asemenea s'aŭ făcutŭ şi către Episcopulŭ Argeşului, i către Episcopulŭ Rîmnicului, şi către Episcopulŭ Buzăului, i una la Caimacamulŭ, care cărţi s'aŭ trimisŭ prin P. S. S. Părintele Mitropolitulŭ. (1)

Moruzi nu numai pedepsiă preoţii răi, ci miluiă şi pre cei buni :

Zem. Vlahscoe : Preotuluî, popiî Dumitrache Sachelariŭ, care, fiind-că aŭ

(1) Cod. XXIX, fila 133, verso.

avutū milă prin cărți domnesci, ca drepte bucatele sale de dijmăritū i vinăriciū să fie scutite, asemenea să fie aici în orașulū Domniei Mele Bucurescī o pivniță dréptă a sa, scūtītă de fumăritū, de căminăritū, de vamă, de vinū domnescū și de ortulū vătășescū, i de alte angariī ce dau alte pivnițe, după cum amū vēđutū Domnia Mea și cărțile Domniei Sale fratelui Mihaiū Vodă Sușulū, una din domnia d'intăi cu lét. 1784 Februarie 29, și alta din domnia de pe urmă cu lét. 1792 Octombrie 15. Asupra căruia ne-amū milostivitū și Domnia Mea, de i-amū înnoitū aceste milī, ce se cuprindū mai sus, ca să se păzescă întocmai neștrămutatū; dreptū acea poruncimū Domnia Mea la toți câți se cuvine, nimenea întru nimicū supărare peste cartea Domniei Mele să nu facă, ii saam receh. gd. 1793 Augustū 24. (1)

Nu numai pe protopopi, preoți și diaconi îi pedepsiă Al. Moruzi, ci și pe călugări, dela Archimandritū și Egumeni la simpli monahī.

Iată câte-va casuri :

Iă Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i Gospodarū Z. Vlah.

Dămū volnicie Domnia Mea să mérgă la Cernica, de unde rădicândū în pază pe numitulū proin Balamuceanulū, să-lū ducă la mănăstirea Căldărușanī, unde poruncimū Domnia Mea, epistatule alū mănăstirei Căldărușanī, să-lū puī în întrulū mănăstirii pe pază, ca să-și plângă păcatele, după hotărîrea ce este făcută. — 1795 Februarie 27. Vel Logofetū.

Prea Înălțate Dómnne,

Cu smerită anafora însciințămū Măriii Tale că Archimandritulū Gheorghe Balamuceanu, ce cu luminata poruncă Măriii Tale se află acolo pusū la poprelă, cum-că nu este acelū schitū destoinicū a-lū avé întru paza cea cuviinciosă, neavēndū nici vre-unū grădișū împrejurū, cu tărie de zidū, ci de se va găsi cu cale de către Măria Ta să se mute la mănăstirea Căldărușanī, unde e mănăstirea cu îngrădișū tare de zidū și pôte fi mai cu bună pază, și deosebitū se pôte căută iarăși cu celea trebuincioase ale mîncărei; și anī Măriii Tale rugămū dela Domnulū Dumneđeū să fie mulți și fericiti.

Alū Măriii Tale către Dumneđeū ferbinte rugătorū și smeritū părinte sufletescū (2)

Dositheiu alū Ungro-Vlachiei.

(1) Cod. XXVI, pag. 118.

(2) Cod. XXVIII, pag. 18. III-a.

Pitacū la Mitropolitulū din Bucuresci, 12 Ianuarie 1795.

Vestindu-ī că aū strămutatū pe Neofitū, ce aū fostū egumenū la Balamucū, la Cernica, «fiind-că Domnia Mea voimū spăsenia sufletului lui, iată poruncimū să trimiți scire și poruncă starițului dela Cernica, ca să aibă tótă strejuirea și paza asupra lui, spre a nu fi slobodū a petrece în voile lui saū a umblă încóce și încolea, și a eși câtū de puținū din lăuntrulū schitului afară, pentru că de se va întâmplă împotrivă, va fi cădūtū în osîndă în loculū lui.» (1)

Carte de volnicie din 26 Augustū, 1793.

«Zemle Vlahscoe. Dămū volnicie slugii Domniei Mele, logofetelului de Divanū, să mérgă cu acéstă poruncă a Domniei Mele, să iea pe Chirilū, Egumenulū Răzvăneanulū, de unde se va află, să-lū aducă aici la Domnia Mea, fiindū trebuinciosū.» Totū cu aceeași dată «s'aū făcutū poruncă legată și către Păr. Episcopū alū Rîmnicului, fiindū lângă Sf. Sa, să-lū dea în mâna orênduitului mumbașirū.» (2)

Dar iată chiar călugări bătuți:

Asupra anaforalei în l. grécă, din 18 Novemb. 1794, a lui N. Hangerliu biv. Vel Hatmanū, Caimacamulū Craiovei, A. Moruzi ordonă, la 19 Novembre, 1794, ca călugării Isaia și Neofitū, dovediți «în faptă pîrîtorī, mincinoși, zavistnici și tulburători, prin epitropulū Sf. Sale Archiereului eparchiei, să se pedepséscă și bisericesce și politicesce, cu certare de *bătaie*.» (3)

Urméză de aci că Al. Moruzi nu cinstea și nu credea în Biserică?

Numeróse doveđi avemū pentru a probă, din contra, piositatea lui. Așa sunt apelurile ce face la Biserică, să se róge să dea Dumneđeū plóie, încetare de bóle în ómenī, ba și în vite.

Așa avemū documente relative la preămbblarea capului St. Visarionū prin țéră, asemenea și a altorū móște.

Iată acte relative la plóie și bóle:

Pitacū la Mitropolitulū, din 13 Martie 1794, îndemnându-lū să poruncéscă

(1) Cod. XXIX, fila 11.

(2) Cod. XXIII, fila 126, verso.

(3) Cod. XXVII, fila 6, scara 17.

a se face rugăciuni și sfeștaniî «spre a da îndestulare pământului de ploî și a blagoslovi rodurile semănăturilor», căci «după îndemnările și bunele povățuiri ce li s'au dat, locuitorii au căzut cu toți la arătur, silindu-se cu toți la semănatul bucatelor cu îndestulare.» (1)

Pitacū din 30 Sept. 1794 către Mitropolitul, Episcopū de Rîmnic și Argeșū, ca să se facă rugăciuni și litanii, ca să se milostivescă Dumnezeu să plouă, căci Vodă a aflat din județe că «din pricina secetei, semănăturile, la cari s'au silit creștinii de au pus în pământ și la care se silesc, foarte tînjesc». Vodă scrie prelaților Bisericeii, să orînduască într'adins protopopii, ca să iasă afară în toate județele eparchiei, să âmble cu preoții prin sate, prin orașe, spre a face pretutindenea osfeștanie și litanii, cum și la biserică, după S-ta leturghie, să cetască molitva de rugăciune, îndemnându spre acesta pe toți de a se ruga lui Dumnezeu cel milostiv cu ferbințelă, spre a da pământului ploî și a blagoslovi rodurile pământului și a le feri de orî-ce stricăciune. (2)

Prin alt pitacū, din 2 Oct. 1794, Moruzi vestesce Ispravnicilor de Ilfov și aceea, că Archiereul Thebaidos Meletie a fost orînduit de aici, de vine într'unele județe să facă litanii și osfiștaniî pentru seceta acesta. Moruzi ordonă să aibă dela Ispravnic ajutorul cuviincios, cu niscal-va ómenî de pază la drum și cai de călătorie, ca să pótă înconjura orașele și satele cu înlesnire.

Alt pitacū:

Iw Alexandru Const. Moruzi Vvd.

Prea Sfinția Ta Părinte Mitropolit al Ungro-Vlachiei, măcar că nu suntem Domnia Mea la îndoială că Prea Sfinția Ta, vedînd seceta vremei, nu vei fi lipsit a trimite archierescile porunci pe afară către totă ceta bisericească, de a face osfeștanie și rugăciuni către milostivul Dumnezeu, pentru a adăpa pământul cu ploie și a blagoslovi rodul bucatelor, dar cu toate acestea poruncim Domnia Mea să întăresc de isnovă poruncile Prea Sfinției Tale către totă ceta bisericească, la Egumeni de pe la sfintele mănăstiri, la protopopi și la preoți, ca să facă fără pregetare și cu terbințelă ofeștanie și litie, rugîndu pe milostivul Dumnezeu dimpreună cu norodul politicesc, pentru a face milă de a adăpa pământul cu ploie, a blagoslovi rodul pământului, ca să se folosească creștinii din ostenela lor și a feri

(1) Cod. XXIII, fila 220, verso.

(2) Cod. XXIII, fila 278, verso.

pe norodul său de năprasnica b l  a ciumil; căci aceste sunt cuviinciose, după datoria cre tin sc , în tótă vremea a le s v r i  i a face către milostivul  Dumne e  rug ciunil  ne ncetat ; cu c t  mai v rtos  într'ac st  vreme trebuie, de ob te, fără pregetare  i cu *ferbin el *, să se c r  prin rugăciune ferbinte mila  i ajutorul  lui Dumne e . Drept  aceea,  i către Sfin ia lor  P rin il  Episcopil  să scriil  Sfin ia Ta c r il , ca nu numai  n  il Sfin ia lor , pe unde se află, dimpreună cu boieril   i norodul , de ob te, să le s v r esc  aceste, ci  i în t t  eparchia Sfin iei lor  să  ndator esc  pe t t  c ta biserice sc , pentru a le urmă  i a face rug ciunil  de ob te cu ferbin el   i litanie către milostivul  Dumne e , pentru a blagoslovi rodurile p m ntului, prin adăparea de ploil ,  i pentru contenirea năprasnicei b le, ce pre alocurea s' u  nsemnat . — 1795 Aprilie 16. *Contrasemn t  Vel Logof t *. (1)

Iată  i acte relative la m  te:

Alexandru Moruzi Vvd. d  pitac  la Ispr vnicieile din Teleorman   i din Vla ca, vestindu-le  c  prin acest  jude  , pe la Zimnicea, este să vie lacra Sf ntului Visarion ; v  poruncim  Domnia Mea ca să da  un  r dvan  de al  dumn -v stre, cu cal , să or ndu il   i 4 slujitoril ,  menil  vrednicil , de pază la drum , unde acolea în Zimnicea îndată ce va sosi, să pune il  pe p rin il  c lug ril  ce vin  cu sf nta lacr , să facă osfe tanie, apoi pe unde va fi trec t rea, la drum , să facă iar  il  osfe tanie, însă cu ac sta să nu socot esc  a se zăbovi din călătorie, ci numai f c nd  osfe tanie, să urmeze c l toria drumului, a veni fără zăbavă; de care asemenea s' u scris   i Ispravnicilor  Vl scil , ca după ce cu ac st  or nduial  se vor  petrece prin jude ul  ac la, să urmeze apoi  i la jude ul  Vl scil  asemenea, p n  va sosi aici la Bucure il , unde o ad st m  Domnia Mea în grabă. Pentru cele trebuinciose la drum  să li se p rte grija negre it  de către dumn -v stre,  i dumn lor  cu ac st  or ndu el  să o aducă p n  aicea în Bucure il ,  i fi il  s n to il . — 1795 Mai  21.

NB. E vorba de capul  Sf ntului Visarion . (2)

Pitac  din 14 Octobrie 1794 către Vel Ispravnicil  de Curte, ca pe viitor  p rin ilor  ce  u adus  Capul  Sf. Visarion   i cărora li se da dela Curtea domn sc  tainaturil  în natură, de acum înainte să li se dea banil  în locŭ de natură,  i anume tal. 100 pe lună. (3)

Volnicie dat  lui Iacovache Logof t l  ca să ridice pe un  c lug r 

(1) Cod. XXIX, fila 41, verso.

(2) Cod. XXIX, fila 61.

(3) Cod. XXIX, fila 150, verso.

preotă dela mănăstirea Sf. Ionă din Focșani, ce a venit dela Dubasari cu nisele sfinte moște, să-lă ducă la Episcopulă de Buzău ca să-lă cerceteze.

Episcopulă de Buzău Constandie arăta Mitropolitulă, iar Mitropolitulă raportă Domnitorulă, că ună călugără venită dela Dubasari, cu moște, a fostă primită de Egumenulă mănăstirei Sf. Iónă din Focșani ca preotă, fără să-și fi făcută datoria de a merge la Arhiepiscopulă eparchiei spre cercetare, «ci mai virtosă s'aă împotrivită Egumenulă a nulă da.» Moruzi volnicesce pe Logofetulă Iacovache să meargă să ridice pe acelă călugără, preotă dela Sf. Iónă din Focșani, și să-lă ducă la Episcopulă de Buzău, ca să-lă cerceteze bisericesce, «iar Egumenulă i se va face de către Prea Sfinția Sa Mitropolitulă dojană, canonindu-lă bisericesce, după învinovățirea sa de nesupunere ce aă aretată către Arhiepiscopulă eparchiei.»—1795 Maiă 25. (1).

Iă Alexandru Const. Moruzi Vvd. i gospod. Zemle Vlahscoe.

Cinstită și credinciosă boerulă Domniei Mele, Hatmane Nicolache, Caimacamulă Craiovei, pe acelă Andreiă Brutarulă, cu acea mână numită de sfinte moște, să-lă trimiță aici cu înștiințarea d-lui, și cu slujitoră, între dinșii. — 1794 Martie 15.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómne,

Cu smerită anaforă înștiințeză Măriei Tale că în vremea trecutului războiă, când oștile prea puternicei noastre Impărăției aă trecută peste munte în Țera Nemțescă, călcândă ținutulă Hațegului și întorcându-se cu isbândă, între alte *lafire* (?) ce s'aă luată de acolo, s'aă adusă și o mână numită de sfinte moște, care s'aă luată de ună Andreiă Brutarulă din Craiova, care șede în valea Vlăicei, fiindă elă atunci căpitană pe lângă Asechi Cara-Mustafa, și eșindă vorbă cum că acea mână numită de sfinte moște ar fi dela mănăstirea Argeșului, aflându-mă eu atunci protosinghelă ală Episcopiei Râmnică, ședătoriă în Craiova, am făcută cerere numituluiă brutariă ca să aducă acea mână să o vedă și să se pue la o păstrare, până când se va face pace și se va dovedi de unde este, și nu aă vrută nici să o arăte măcar; acum cercetându eu pentru moștele sfintei Filotei, ce se află la biserica domnescă din orașulă Argeș, m'am înștiințată cum că lipsește mâna cea dréptă, și aducându-mă aminte de acea mână dela Craiova, dămă cu socotela cum pôte să fie aceea ce lipsește dela Argeș, fiindcă

(1) Cod. XXIX, fila 62.

totu în vremea răsmerăței s'au luat și aceea de către ostași, găsind si-criul cu sfintele mōște ascuns într'un zid; deci mă rog Înălțimei Tale ca să se facă luminata poruncă către dumné-lui Caimacamul Craiovei, să corceteze pe numitul brutar, și de va fi mâna cea dréptă, să o trimită aici, de unde luând-o cu el, de se va potrivi la mărime cu cea-laltă mână a sfintei, și se va cunósce că cu adevărat sunt sfinte mōște, va rămâne la locul ei, ca să nu se înstrăineze, și ceea ce va aretă numitul brutar într'adevăr că au dat pentru răscumpărarea dela ostași, i se va îndep-lini dela numita biserică: de acésta mă rog, iar anii Mării Tale fie dela Dumneđu înmulți și cu fericire. — 1794 Martie 14. (1)

Ală Măriei Tale

Smerit rugător către Dumneđu și plecată slugă

Iosif Episcop Argeș.

La pagina 48 a tomului V alú Istoriei nōstre, am dat o peti-țiune a biv Logofétului Golescu și resoluțiunea domnéscă relativă la închinarea mănăstirei Vieroșulă la Sf. Munte.

În fruntea ácestei mare serii de documente să punem actele din 1794, din cari se constată că «nici după sobornicescile canóne, nici după obiceiul pămîntului», nu era permis a se închină o mănăstire slobodă la altă mănăstire. Domnitorul Alexandru Moruzi opresce deci pe biv Logofétul Golescu de a închină mănăstirea Vieroșulă la mănăstirea Sfetagora.

Iă Alexandru Cost. Moruzi Ved. i Gospodarū Zemli Vlahscoe.

După anaforaua Prea Sfinției Sale Părintelul Mitropolit alú Ugro-Vlachiei și a d-lor cinstiților și credincioși boerilor Domniei Mele Ianache Moruzi Vel Vornic și Scarlat Ghica Vel Logofét, de vreme ce d-lui biv Vel Logofét Golescu nu póte, *nici după sâbornicescile canóne, nici după obiceiul pămîntului a închină acéstă mănăstire și a o face din slobodă legată, în potruva așezămîntului răposărilor ctitori cari au zidit-o, întărim dar Domnia Mea anaforaua Prea Sfinției Sale Mitropolitului și a d-lor boerilor, și poruncim ca să fie numita mănăstire slobodă, a țerii, precum au fost și până acum; căreia îi dăm acest domnescul nostru sinet pentru slobodenia ei.* — 1794 Februarie 22. (2)

Vel Logofét.

(1) Cod. XXVIII, pag. 19 III.

(2) Cod. XXVII, seria I, fila 43.

Prea Înălțate Dómnne,

D-lui biv Vel Logofetú Radu Golescu prin anafora aú arelatú Înălțimii Tale pentru sfânta mănăstire Vieroșu ot sud Muscelú, că fiindú zidită și înzestrată de moșii și stremoșii d-lui ca o slobodă și nelegată nicăiri, cere, cu cuvintú de ctitorie, a avea voie dela Măria Ta să o închine la sfet Agora, unde totú prin așezămintulú d-lui să o lege cu embatichi câtú să dea pe anú; după care ni se poruncesce de către Înălțimea Ta să facemú theorie: de este oprită după pravilă și după obiceiulú pămîntulú acésta ce provalisesce d-lui? și să arătămú Măriei Tale în scrisú. Următorii fiindú luminatei poruncii, ne-amú adunatú la unú locú, unde față fiindú și d-lui biv Vel Logofetú Radu Golescu, amú luatú séma cererei d-lui, și precum amú doveditú din pisania ce este deasupra ușei bisericeii și din chrisóvele se se află la mănăstire, se vede că acéstă mănăstire din începutú este zidită: de răposatu Vorniculú Ivașcu Golescu, de sunt acum anii 221, care boerú aú avutú unú feciorú anume Tudoranú Slugeru, iar după 72 ani trecuți dela zidirea mănăstireii, în zilele răposatului Mateiú Vodă Basarabú, la leatu 7153, aflându-se mănăstirea veche și stricată prin multe locuri, s'aú făcutú alú doilea titorú unú boerú anume Stroeie Vistieru Leurdeanulú, care aú făcutú tinda de afară, zugrăvindú și totă biserica, și aú datú și alte lucruri pentru pomenirea sa, și dintr'acestú Vistierú Stroe Leurdeanu s'aú născutú Comisulú Mateiú, și din Comisulú Mateiú Radu Spătarulú, care se vede numitú Golescu, și dintr'însulú s'aú născutú Anița, soția răposatului Vorniculú Niculae Știrbeiú, care aceștia sunt părinții d-lui biv Vel Logofetului Radu Golescu. Deci la provlima ce face d-lui, măcarú că se trage după mumă dintru alú doilea ctitorú și după clironomie stăpănesce ale Golescilorú i Leurdenilorú, dar de vreme ce într'atâta sumă de ani, nici cei ce aú fostú mai aprópe cu spița, atâtú către ctitorulú d'întâi, câtú și către celú de alú doilea, nu se vede că să se fi ispititú a provalisi acestú felú de cereri, ca să închine acéstă mănăstire la alte părți, nu are d-lui mai multă voie a face una ca acésta, fără numai acela care zidesce este însuși volnicú ca să o închine unde va vré, iar nu și alții cari se tragú din némulú lui, măcar că ar fi însuși feciorulú ctitorului, și spre încredințare iată punemú înainte și din sobornicescile canóne: . .

Deci, când pentru daniile cari se facú la bisericii hotărésce că nici însuși acela ce aú datú nu póte să le iea înapoi, cu câtú mai virtosú să póta cine-va din rudenii să închine mănăstire slobodă, fiindú acésta și în potri-va chrisó-velorú răposăților Domnii ai țerii i ai sobornicescilorú cărți patriarchicesci?

pentru că se află la sfânta Mitropolie unŭ chrisovŭ alŭ răposatului Const. Vodă Șefbanŭ, ot lét. 7165, de sunt acum anŭ 136, care s'aŭ făcutŭ atunceă cu sfatulŭ de obște, și adevereză și întăresce chrisovulŭ prohatoculuiŭ său Mateiŭ Basarabŭ Vodă, căruia următore este și sobornicésca carte cu mare blăstemŭ, a răposatului întru fericire părintelui Chirŭ Parthenie Patriarchulŭ Țarigradului, întru care se cuprinde într'acestŭ chipŭ: ca tóte mănăstirile ce s'aŭ ziditŭ dupe vremŭ, orŭ de Domnŭ, orŭ de Mitropoliŭ, orŭ de boerŭ, carŭ aceŭ ctitorŭ nu le-aŭ închinatŭ nicăirŭ, iar uniŭ Domnŭ și Mitropoliŭ, ce aŭ stătuŭ după vremŭ, carŭ n'aŭ fostŭ pămîntenŭ și *doritorŭ de țeră, le-aŭ închinatŭ prin țeri străine, acea închinăciune a lorŭ să nu se fie în sémă, ci să fie iarăși precum le-aŭ așezatŭ ctitorŭ, slobode, pe séma țeriŭ, fără numai mănăstirile*, carŭ s'aŭ închinatŭ de însiși aceŭ ctitorŭ ce le-aŭ ziditŭ, acelea să fie bune metóșe pe la locurile unde ctitorŭ aŭ vrutŭ de le-aŭ închinatŭ prin ctitoricescile lorŭ cărți; asemenea cuprindere are și chrisovulŭ răposatului Leonŭ Ștefanŭ Vodă, ot lét. 7139. Decŭ după tótă cercetarea ce amŭ făcutŭ, urmândŭ sobornicescului canonŭ ce este aretatŭ mai sus și chrisóvelorŭ domnescŭ i. cărților patriarșescŭ, cum și obiceiului pămîntului, găsimŭ cu cale că mănăstirea acésta a Vieroșului, după cum într'atăția anŭ a stătuŭ mănăstire a țerei, neînchinată, asemenea să rămăe și de acum înainte, după cum sunt și alte mănăstiri domnescŭ neînchinate nicăirŭ; iar hotărîrea rămăne a se face de către Înălțimea Ta. — 1794 Fevruarie 8.

Dositheŭ al Ungro-Vlachiei, Ianache Moruzi Vel Vornicŭ, Vel Logofătŭ Scarlatŭ. (1)

O dispozițiune generală relativă la vinăriciulŭ mănăstirilorŭ, spre a curmă unele abuzuri:

În 2 Iunie 1795, Alexandru Moruzi scrie marelui Logofătŭ de Țera-de-sus Scarlatŭ Ghica, ca să adune pe totŭ clirosulŭ bisericilorŭ domnescŭ, ecclesiarchŭ, proestoși, cântărețiŭ și cei-laltŭ, «cărora să le faci sciută porunca Domnieŭ Mele, ca de acum înainte să nu mai fie volnicŭ a vinde ei de sineși mila vinăriciului, cum și de a strînge cele-lalte deosebite mili, carele cu catahrisisŭ, ce se face de către dinșiŭ, adică de a fi tăinuită câtŭ ar puté prinde mila vinăriciului, și de a se hrăpi de uniŭ mai multŭ și de alțiŭ mai puținŭ, de care pricină apurare uniŭ pe alțiŭ se pîrăscŭ prin jălbi la Domnia Mea; ci dar câtŭ pentru mila vinăriciului spre a fi sciută și cunoscută, atâtŭ la Vel Logofătŭ de Țera-de-sus, 'ce va fi după vremŭ, câtŭ și lorŭ tuturorŭ, să se facă *cochi* vechŭ, față fiindŭ și ei, înaintea dumi-tale; iar

(1) Cod. XXVII, pag. 43 și 41, I.

câtă pentru deosebite milî, alegîndu ei cu sfată de obşte doi dintre dinşii, ómenî de ispravă şi de credinţă, să se orînduiască de către dumînne-ta a se strînge după obiceiul ce curge, şi apoi tóte aceste milî strîngîndu-se la unŭ locŭ, cu analoghie, să faci fóe de împărţelă de a fieşî-căruia parte, următorŭ fiîndŭ fóei ce este pecetluită de către Domnia Mea, şi acéstă fóe pe totŭ anulŭ să se pecetluiască de către Domnia Mea, hotărîndŭ şi de prisosulŭ ce va mai fi peste orînduita sumă : unde ? cui ? şi câtŭ să se dea ? Dreptŭ aceea, poruncimŭ ca negrêşitŭ într'acestaşi chipŭ să se urmeze de acum înainte, iar celŭ ce va cuteză de a meşteşugi una din cele mai sus prinđetóre, acela stransnicŭ se va pedepsi de către Domnia Mea, şi cum-părătorîi acestorŭ milî, când vorŭ cumpêră prin taină, séu de va cuteză cine-vaşî dintre ei, afară de cei orînduiţi de către toţi de obşte, a strînge din cele-lalte milî câtuşî de puţinŭ, nu vorŭ avé ţinere în sémă. — 1793 Iunie 2. (1)

Cărţi deschise pe la toţi tacsildariî din tóte judeţele, a nu oprî nimicŭ din baniî milîlorŭ mănăstirescŭ, şi unde este cu totulŭ mănăstirescŭ să nu se amestece.

Zemble Vlahscoe. Boerule alŭ Domniei Mele Tacsildarule şi slujbaşŭ alŭ vinăriciului domnescŭ din sud....., vă facemŭ în scire că la Domnia Mea aŭ aretatŭ prin jălbi Egumenîi şi epistaţiî mănăstirescî, ce aŭ milă de vinăriciŭ prin chrisóve carî s'aŭ întăritŭ şi de către Domnia Mea, cum că în anîi trecuţi, uniî din slujbaşîi vinăriciului domnescŭ aŭ făcutŭ urmări împotriva chrisóvelorŭ i'a ponturilorŭ domnescî, din carî s'aŭ pricinuitŭ multe judecăţi şi pagube mănăstirilorŭ. Decî fiind-că în ponturile Domniei Mele, ce vi s'aŭ datŭ, de căutatulŭ slujbei, se cuprinde cu tótă desluşirea şi înţelegerea, la capulŭ 2, cum că la popórele ce sunt cu totulŭ mănăstirescî, să n'aibă vinăriceriî domnescî întru nimicŭ a face, ci numai de orînduiţiî mănăstirilorŭ să se măsóre cu cotulŭ datŭ dela visteria Domniei Mele şi să ia şi baniî deplinŭ. Iar la popórele, carî aŭ şi vinăriceriî domnescî şi ómenî mănăstirescî, să âmble ómenîi mănăstirilorŭ împreună cu vinăriceriî domnescî, ca să scrie dimpreună după obiceiŭ, şi partea de baniî mănăstirilorŭ să o ia ómenîi mănăstirescî deplinŭ, făr de-a pretenderisi vinăriceriî domnescî nici deciu-ială, nici cheltuială. Iată într'adinsŭ vă poruncimŭ printr'acéstă domnésca nóstră carte osebită, ca întocmai ponturile să urmaţi, făr de-a face ceva împotrivă. Şi la popórele ce sunt cu totulŭ mănăstirescî, să aibă ómenîi mănăstirescî a scrie, a măsura şi a-şi lua baniî deplinŭ. Şi spre sciinţa po-

(1) Ccd. XXIX, fila 68.

pórelorŭ, carŭ și câte sunt domnescŭ și mănăstirescŭ, vorŭ avé ómenŭ mănăstirescŭ a aretá orŭ însușŭ chrisóvele scŭ copŭ de pe chrisóve adeverite de d-lorŭ velițŭ Logofețŭ. Atátŭ numai vŭ poruncimŭ, ca nisco slujbașŭ domnescŭ, să grijițŭ a nu se face de către ómenŭ mănăstirescŭ vre-o urmaro împotrivă, spre nedreptatea și încărcătura locuitorilorŭ; precum și voŭ, vinăricerilorŭ domnescŭ, asemenea să vŭ ferițŭ de unele ca acestea, că nu le vomŭ suferi nici decum; de care poruncimŭ și dumné-vóstre, Ispravnicilorŭ al județuluŭ, ca nisce dregători al județuluŭ, să facețŭ perierghie cu tótă luarea aminte, ca nici de către ómenŭ mănăstirescŭ, nici de către slujbașŭ vinăriceriuŭ domnescŭ, să nu se facă vre-o împotrivă urmare, că vețŭ avé a răspunde. — 1893 Septembrie 8. (1)

Rânduire de economă la mănăstirŭ.

În Alexandru Constantină Moruzi Vod. i Gospodarŭ.

Prea Sfinția Ta, Parinte Mitropolit alŭ Ungro-Vlachiei, amŭ văduțu însciințarea ce ne faci și primimŭ Domnia Mea anafora ce ne faci Prea Sfinția Ta, însă trebue să ni se aréte și numele ipochimenilorŭ, carŭ sunt a se orénduŭ, spre a se face cărțile Domnieŭ Mele pe dînșŭ; deci pentru cei de peste Oltŭ, ajungându-te Prea Sfinția Ta și cu părintele Episcopŭ Rîmniculuŭ, de a se alege câte unŭ iconomŭ și câte unŭ schevofilaca, prin sciința și a egumenilorŭ numitelorŭ mănăstirŭ, să avemŭ în scrisŭ aretare prin anafora, ca să li se dea domnescile nóstre cărți. — 1794 Februarie 14.

Vel Logofetŭ.

Prea Înălțate Dómnne.

Vedéndŭ pe Înălțimea Ta cu totulŭ rîvnitorŭ pentru întărirea și paza privilegiurilorŭ atátŭ politicescŭ, câtŭ și bisericescŭ ale acestei creștinescŭ țeri, apururea cu toți de obște suntemŭ rugători către milostivulŭ Dumnezeu pentru îndelungarea anilorŭ Mărieŭ Tale întru prea înălțatulŭ scaunŭ alŭ stăpânireŭ, fiindŭ bine nădăjduițŭ că în fericitele zile ale Mărieŭ Tale, tóte își vorŭ luá ca din începutŭ însciințarea lorŭ, pentru care și îndrăznindŭ mă rogŭ Mărieŭ Tale a face la tóte cele bune o epochă, și acum de acéstă dată, fiind-că în chrisovulŭ ce amŭ aretatŭ Mărieŭ Tale (anafora nădăjduescŭ și întărirea se cuprinde ca fiește-care mănăstire, după egumenŭ, să aibă și unŭ iconomŭ pentru chivernisirea trebilorŭ de afară și unŭ schevofilaca

(1) Cod. XXIII, fila 139.

pentru paza și păstrarea lucrurilor celorlalt din năuntru, care să fie neschimbată în totă viața lor; să bine voescă, Măria Ta, de a se face câte două luminate cărți pentru aceste mănăstiri, ce anume se arată mai jos, cu care să se pue în lucrare hotărîrea chrisóvelor domnesci cu orînduire de iconom și schevoilaca; și anii Măriei Tale rogă ca să fie dela Dumneșeu mulți și cu fericire. — 1794 Februarie 13. (1)

A Înălțimeii Tale către Dumneșeu fierbinte rugător și smerit părinte sufletescu

Dositheu alu Ungro-Vlachiei.

Mănăstirea Tismana sud Gorjă,
 Mănăstirea Cozia, }
 Mănăstirea Bistrița } sud. Vâlcea,
 Mănăstirea Ilurezu }
 Mănăstirea Câmpulu Lungu sud Muscelu.

*

Nu numai spre Biserica Ardelenă este Al. Moruzi bine-voitor, dar acea bună-voință o arată și către mănăstirea Răchitosa din Moldova.

Io Alexandru Cost. Muruzi Vvd. i gospod. Zemli Vlahscoe.

Fiind-că cu alu doilea însciințare ce facu Domniile Mele Ispravnicii dela 20 ale lunii acestia, ne-au datu pliroforie cum că și împrejurașii, cari avea călcatu locul acesta, au mărturisitu că este dreptu alu mănăstirii și nu au nici o apelație; dămu domnesca noastră întărire mănăstirii, ca să stăpănescă cu pace, după alegerea ce s'a făcutu la fața locului. — 1795 Martie 27.
 Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómne,

După jalba ce au datu Măriei Tale cuviosulu Gherasimu egumenulu mănăstirii Răchitosa din ceea parte, din Moldova, pentru un codru de pămîntu alu acestei mănăstirii, ce este la Olteni din cöce, într'acestu județu, că s'ar fi împresuratu de vecinii răzași și se stăpănescă fără nici unu temei, în dosulu căria jălbii ni se poruncesce de către Înălțimea Ta ca să facem cercetare cu de-amăruntulu, atătu înaintea noastră, prin judecată, față cu acei împrejurași, cum și la fața locului, de va fi trebuință, să orînduim

(1) Cod. XXVII, fila 23.

boernași alegători, și după cercetarea ce vomă face, de va fi călcată moșia mănăstirei de vecinî împrejurași, să îndreptăm; séu neodihnindu-se vre-o parte, să-i sorocimă la luminatū Divanulū Măriei Tale, cu însciințare în scrisu de tótă curgerea pricinii; următori fiindū luminatēi porunci, mai întâi înaintea nóstră cercetându pricina și neputēndu-se descoperi adevărulū, amū orēnduitū și la fața loculuī doi boerinași pămîntenī, unde făcēndū cercetare cu scumpătate, față cu împrejurași, s'aū descoperitū prin mărturiī că din moșia mănăstirei două pogóne și jumătate, prăjini patru vie lucrătore, unū pogonū păragină și șese pogóne și jumătate locū sterpū, după cum ne arētă pe anume în alegerea orēnduiților boerinași de cine se stăpânescū; după care cercetare și alegere ce s'aū făcutū, nu lipsimū a însciința Măriei Tale, iar aniī Măriei Tale mulți și fericiți. — 1794 Noemvrie 19. (1)

Al Măriei Tale

plecate slugi

Petrache Pahurniculū.

În genere Al. Moruzi, care ținea de aprópe administrațiunea bisericeī, este unulū din Domniī, cari o spuserăm aū miluitū mai multe bisericī și pre bisericaniī, fie clericī, fie mirenī.

Dămū la vale locū unei nóue culegeri de acte și chrisóve relative la diverse afaceri mănăstirescī, la milī și privilegii acordate Mitropoliei, Episcopiilorū și la diverse mănăstiri și bisericī din țeră, ba și la persoane ținēndū de biserică.

Singure trei mănăstiri fură *nemulțămite* de Al. Moruzi, căci elū consacră veniturile lorū la spitalulū dela Dudesci.

Pitacuri din 22 Octobrie 1795 către mănăstirea C.-Lungū, Cozia și Tismana, trāmise cu deosebiți mumbașiri.

Domnitorulū amintescē că ctitoriī lorū nu le-aū ziditū numaī pentru podóbă, ci și pentru folosulū sufletescū și pentru pomenirea lorū, înzestrāndu-le cu milī din veniturile domnescē: «nu s'aū legatū, nici s'aū închinatū nicăiri, ci le-aū lăsatū slobode ale țerei, ca să aibă adică țera unū folosū și ajutorū pricinuitorū binelū de obște.» Pentru aceea, Domnitorulū, vrēndū a cunósce întâi starea fiesce-căruia, orēnduesce pre . . . dāndu-i volnicie ca împreună cu . . . să mérgă la nimita manăstire, «unde poruncimū Domnia Mea cu-

(1) Cod. XXVIII, fila 58.

vioșiei tale Egumene, să aibă a paradosi și a aretă la orânduiri boeri toate ale mănăstirei, până la orî-ce, precum se voru cere, la care nu numai să nu te îndrăsnesci a sfeterisi cevași și a aretă lipsuri, orî din lucruri, orî din venituri, ci încă, ca unul ce te afli Egumenu de atâția anî, hrănindu-te și chivernisindu-te dela această sf. casă, să areți în adevăr cu îndestulare, cu întregime și cu sporu lucrurile și veniturile mănăstiresci, ca să se cunoască buna economie, dându-ți și socotela de toate până acum.» Domnitorul ordonă boeriloru rânduiri să facă catagrafie de toate moșiile, viile, Țiganii, vitele și orî-ce acareturi, micile domnesci și orî-ce venituri ale mănăstirea, cum și scrisorile, chisóvele și orî-ce sineturi, sf. vase, scule, vestminte, lucruri mișcătoare și nemișcătoare. «Asemenea să luați în scrisu veniturile anului acestuia, prin cercetare bună, cu totă scumpătatea, cum și cheltuețele cele drepte și cu cale», aretându și obligațiunea ce are mănăstirea de a da vre-o sumă pe anu, și să facă și socotela Egumenului de când nu va fi fostu încheiată până acum: să înscrie pe toți călugării și ómenii de slujbă, fie-care la epistasia unde este, «cum și cuprinderea citoricescului chisovú: ce orânduială face pentru ómenii mănăstiresci? și după ce veți sfîrși acestea toate, să lăsați și din bucate și din veniturile mănăstiresci hrana Egumenului și a ómeniloru mănăstirei, pe vreme de două luni, iar cele-lalte toate să le puneți sub pecete, dimpreună cu lucrurile i sineturile mănăstiresci, și până în două-deci de zile să vă aflați cu această catagrafie și cu socotela Egumenului aici la Domnia Mea. — 1795 Octombre 22. (1)

Iată un simplu „*logofetelu*“ dela Mitropolie miluitu și scutitu.

Zemle Vlahscoe. Fiind-că Gavrilu logofetelulu dela Sfânta Mitropolie are privilegiu, prin cărți domnesci, atâtu dela cel-lalți trecuți frați Domni de mai nainte: Alexandru Ipsilante Voevodu, Nicolae Vodă Caragea, câtu și dela Domnia Sa fratele Mihaiu Vodă Suțulu, dintru amîndouă domniile, precum din cartea Domnii Sale, ot. lét. 1792 Febr. 17 ne-amu adevăritu, a scuti drepte bucatele lui de dijmăritu, de vinăriciu i o pivniță aici în Bucuresci, scutită de fumăritu, de căminăritu i de alte angarii, ce sunt pe pivnițe, cum și liude unul fără de pricină, cu pecetluitu dela visteria Domniei Mele; ne-amu milostivitu și Domnia Mea de amu înnoitu privelegiulu ce au avutu, ca să i se păzescă nestrămutat, întocmai după cum se cuprinde mai sus; pentru care poruncim Domnia Mea domnii-tale Vel Agă, i Vel căpitanu za dorobanți și dumné-vostre Ispravniciloru de județu, întocmai să fiți următori, a nu face nimic, nici un felu de supărare, că așa este

(1) Cod. XXIX, fila 126, verso.

porunca Domniei Mele, însa pivniță drăpță și bucate drepte ale lui. — 1793 August 27.

Asemenea cărți s'au făcut și la logofetei anume următor: Nica Nicolao cântărețului, Mihalache cântărețului. Stanciului tipografului, încă i s'a dat carte, însă fără de scutelnic și fără de pivniță. (2)

*

Cătră hrisovul ce am dat aiurea, probându tolerantismul Domnilor români și al lui Al. Moruzi în deosebi, mai aducem aci actul următor:

*Cartea bisericei săsesci din Bucuresci, de liude 6
scutiți și 30 bolovanî sare.*

Zemle Vlahscoe. Fiind-că bisericei săsesci de aici, din orașul Domniei Mele Bucuresci, care este sub *protecție* Scaunului Domniei Mele și pe Domnul țerei cunoște de protector și sprijinitor, am bine-voit Domnia Mea, după smeritele și plecatele închinăciuni de rugăciune, ce au făcut Domniei Mele Iónu Claconor preotul, și am miluit-o această biserică, deosebită cu 6 liude străini scutiți aduși din străinătate, i cu 30 bolovanî de sare dela ocnele domnăscă pe an, ca cu această milă ajutându-se la trebuințele bisericei să facă rugăciuni către milostivul Dumnezeu, neîncetată, întru slujbele lor, pentru bună starea Domniei Mele și pentru îndestularea și fericirea acestei pravoslavnice țări creștinesc, întru care se adăpostesc; am dat această domnăscă noastră carte numitului preot, ca să-și găsească 6 ómeni străini, cărora făcându-li-se cercetare, după orânduiala visteriei, de către Ispravnicii județelor, s'au de către d-lor Zăpicii politiei, și dându-li-se adeverințe, să li se dea dela visteria Domniei Mele, pe numele și chipul lor, pecetluituri, ca să fie nedajnici; așisderea să ia și câte 30 bolovanî de sare pe an dela ocne. — 1793 Octombrie 29. 3

Ajutóre la mănăstiri de peste hotar. Publică-vom la vale și o serie mare de acte, cuprindându miluiri și ajutóre la biserică de peste Dunăre.

*

(1) Cod. XXVI, pag 193.

(2) Cod. XXIII, fila 167.

Iacă seria de documente, mai sus indicate, relative la miluirea de Al. Moruzi de biserică și mănăstiri pămîntene:

Chrisovulă Sfintei Mitropolii de milele ce are.

Două lucruri minunate sunt celea ce încoronază și împodobesc bu-nătățile Domnilor și ale oblăduitorilor, amîndouă vrednice de laudă și de mărire, adică: marea cuviință și buna credință, din care cea d'întăi se silesce către ocârmuirea cea politică, iar cea de a doua se ostenesce către trebuințele bisericesci; însă osebirea uneia de către alta, cu atîta este mai de folos, cu cît pentru marea cuviință, ca de un lucru lumesc, ȳice Măntuitorul, «te grijesci, spre multe te silesc», iar pentru buna credință ȳice «ci un lucru trebuesce». La acestu lucru trebuincios uităntăndu-se Domnii înțelepți ca la un îndreptător de povață, și ocârmuirea politiei prea lesne și cu orînduială bună o sêvêrșesc, cîștigăndu-și lauda, care o ȳice Sirali: «*Domnia înțeleptului va fi cu orînduială, de vreme ce începerea înțelepciunii este frica Domnului.*» Acéstă dară purtare de grijă a trebuințelor bisericesci, măcar că aŭ datorie netăgăduită pravoslavnicii Domni a o aretă din destul, la tôte dumnezeesci lăcașuri, ce se află în oblăduirea lor, dar mai cu de adinsul li se cuvine a o împlini către Maica cea de obște a bisericilor, ce sunt întru acea eparchie care stăpănesc, pe care mai alesu ca către o împărțitoare a darurilor bisericesci cinstindu-o și folosindu-o Domnii cu celea trebuincioase, nu numai laudă își cîștigă, ce și partea cea bună-și alegu, care nu se va luă dela dînșii, împlinindŭ aceea ce ȳice apostolesculă cuvîntu: «*de amă semănată noi vouă celea duhovnicesci, aŭ mare lucru este de vomă sereră dela voi celea trupesci?*» Și fiind-că acéstă stîntă și dumnezească Mitropolie a Ungro-Vlachiei, și în vremi turburate este cea d'întăi ce pătimesce furiile răsvrătirilor și valurile primejdiilor; în vremi de liniște, iaste iarăși cea d'întăi la care toți cei ce se află în necazuri și în lipsă și în nevoi năzuesc și alérgă, ca la o maică a tuturor fiilor de obște, și-și află repausul și mîngăerea, mai virtos pentru aceea ȳicem, că ori-ce mile și ajutorul domnesc s'arŭ face acestei sfinte case, îi sunt cuviincioase și cu cuvîntu vrednic. Pentru care și nouă, de vreme ce din pronia cea dumnezească ni s'aŭ hărăzitŭ domnia acestei pravoslavnice țeri, și înși-ne cunoscîndŭ datoria cea netăgăduită, care avemŭ către sfînta Mitropolie a țerei, ca către o semănătoare de celea duhovnicesci și isvorŭ aducătorŭ de darurile bisericesci, din care se adapă tôte pravoslavnicile biserică de prin țeră; — de aceea amă bine-voitŭ Domnia Mea a înnoi milele ce le-aŭ

avutū sfânta Mitropolie și mai înainte cu privilegiuri domnesci, ce au fostū întăritū și cu privilegiurile celui mai din urmă, sefului și fratelui nostru Domnū Michailū Suțulū Voivodū, care le-amū vădūtū și Domnia Mea, cuprinđetóre pentru aceste milī, adecă liude 80 de scutelnici, după scrisori și carte, să fie în pace și nesupěrați de dăjdiile și orěnduelile ce vorū eși în țěră obișnuitū și neobișnuitū, și a fi numai pentru trěba și ajutorulū sfintei Mitropolii; totū vinăriciulū dela toți cei ce vorū avě, vii pe moșiile ce le are sfânta Mitropolie la Balta, în județulū Vlăscii, ce se numescū Tutóia i Cur-sus, din tóte viile ce sunt până acuma și câte se vorū mai face de acum înainte, să ieae la vadră câte cinci bani deplinū și părpărulū; i la vremea oieritulū să scutěscă de oieritū oi două mil; și tóte bucatele sfintei Mitropolii să fie scutite, cum și viile de pogonăritū, și vitele și caii de văcăritū, (când se va întimplă) și de calulū domnescū, ce dau alte sfinte mănăstiri, sfânta Mitropolie să aibă pace; i cinci cărciume ale sfintei Mitropolii, de aici din Bucuresci, să fie scutite de fumăritū și căminăritū, de vamă domnescă i agiască și de ortulū vătășescū; i tal. 300 să ieae dela dumné-lui Vel. Vameșū din banii vamei, pe totū anulū, pentru Balta ce este pe moșia sfintei Mitropolii, i două sute bolovanī mari de sare dela ocna Telega; și dela cei ce vorū fi avěndū vii pe moșia sfintei Mitropolii din Bucuresci și dela Těrgoviște, să ieae otaștină după obiceiū, din două-șeci vedre o vadră, însă vinulū, iar nu banii, i din dëlulū Aninósa, din câtū ține hotarulū aceluī dëlū alū satulū Aninósa, din câte vii vorū fi, să ieae vinăriciū, câte doi bani de vadră și părpărulū, pe unde au luatū și mai înainte, i dela cei ce vorū fi avěndū vii pe moșia sfintei Mitropolii, ce se numesce Orevița, cu hotarele Bolboșaniī și Gogoșiī, din sud Mehedinți, cuprinsulū acestei moșiī, să ieae sfânta Mitropolie vinăriciulū din câte vii sunt până acum și din câte se vorū mai face de acum înainte, la vadră câte cinci bani deplinū cu părpărulū; așisderea și pentru trei scaune de carne, aici în Bucuresci, cuprinde ca să fie scutite și apěrate de ierbăritū, de fumăritū, de vamă și de alte angariī ce dau alte scaune, de a fi pentru trebuința ómenilorū acestei sfinte case; asemenea și pentru unū scaunū de carne, ce este pe moșia sfintei Mitropolii din dëlulū Soloiascăi sud Saacū, de a fi apěratū și nebântuitū de către vinăriceri i alți slujbași, și să ieae venitulū, câtū s'arū agonisi, omulū ce va fi orěnduitū dela sfânta Mitropolie, după cum au luatū și până acum; și pe lângă acestea, fiind-că sfânta Mitropolie este însărcinată cu trebuințele mai grele și ajutorū fiindu-i cuviinciosū a-lū avě, cu deosebire de vreme că și Prea Sfințitulū și de Dumneđeū alesulū Mitropolitū Chirū Filaretū împreună cu Noī grijesce și se străduesce pentru celea de obște sufletesci, amū bine-voitū Domnia Mea de amū mai adausū, peste liudele ce mai sus

arătă, încă liude 20, străin fără pricină, să fie scutelnici, ca să aibă și pe aceștia scutiți și apărați de toate dăjdiile și orânduielele țerei, câte esă pe locuitorii de obște; căroră poruncimă să li se dea și acestora la mână pecetluituri pe numele și chipul lor, spre a fi sciuți și cunoscuți de scutiți ai casei slintei Mitropolii; și deosebită să mai fie încă alte cinci cărciume aici în Bucuresci, scutite și apărate ca și celea ce mai sus arată că le-au avuți mai înainte. Dreptu aceea, rugămă și pre frații noștri, ce în urmă voră li Domni, să bine-voiască a înnoi și a întări aceste mili, ca și ale Domniilor Sale în urmă să fie păzite. Și amă întărită chrisovulă acesta, cu însăși credința Domniilor Mele, Io Alexandru Constantină Moruzi Voivodă, și cu credința prea iubiților Domniilor Mele fiu, Constantină Vvd., Dumitrașco Vvd., Nicolae Vvd. și cu totă sfatulă dumnă-loră cinstiților și credincioși veliților boeri ai Divanului Domniilor Mele: Nicolae Brâncovănu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Spăt., Ianache Moruzi Vel Vorn. de Țera-de-sus, Manolache Brâncovănu Vel Vorn. de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vorn., Nicolae Filipescu Vel Vorn., Costache Ghica Vel. Log. de Țera-de-sus, Scarlată Ghica Vel Log. de Țera-de-jos, Nicolae Ilangerlău Vel. Hatmană, Isaacă Raletă Vel Cluceră, Racoviță Vel Palarn., Iordache Palada Vel Stoln. și Ispravnică Costache Ghica Vel Log. de Țera-de-sus. Și s'au scrisă chrisovulă acesta în anulă d'intăi ală domniei Domniei Mele, aici în scaunulă orașului Domniei Mele Bucuresci, în anulă dela mântuirea lumii 1793, în luna lui Iunie 10. (1)

Chrisovulă bisericei a 40 de mucenici, metohulă sfintei Mitropolii.

Fiind-că sfânta biserică de aici din orașulă Domniilor Mele Bucuresci, unde se prăznuiesce hramulă sfinților patru-deci de mucenici, care este metohulă ală sfintei Mitropolii, au avuți privilegiuri domnesci, ca singură să aibă a fi ne fabrică întru care să lucreze lumânări de ceară albă în totă Bucuresci, ca una ce ctitoră arestei biserici cu osirdie și cu cheltuială s'au siluți de s'au începută acestă meșteșugă aici în țeră, atâtă spre podoba slinteloră biserică, câtă și spre trebuința altoră obraze, și atâtă pentru că acestă lucră este pricinuitoari de podobă, a dobândi țera de meșteșugulă acesta, câtă și pentru că se află acășă biserică între cele-lalte isterisită de celă mai puțină acaretă, neavându nici moșii, nici vii, nici țigani, s'au altă câtă de mică ajutoră cum altele, amă bine-voitu și Domnia Mea, și prin acestă cinstitu chrisovulă ală Domniei Mele, întărimă privilegiulă acesteia fabrică, ca să aibă tot-deauna numă metohulă sfintei Mitropolii a

(1) Cod. XXVI, pag. 72.

pune în faptă acestu meșteșug, și a se vinde luminări de ceară albă numai la fabrica acésta, nebântuită și nesupărată de cumpărătorii venitului luminării de ceară roșie și diafendipsită, spre a nu lucră senu a vinde alții luminări de ceară albă; la care acésta chierhané să fie și doi meșteri, ce voru fi lucrătorii acestui meșteșug, în pace și nesupărați de orî ce dări și orîndueii aru eși pe țeră; cum și prăvălia acésta a fabricei, să fie apărata de orîndueele ce sunt prin alte prăvălii; și poruncim Domnia Mea și domniei-tale Vel Agă să îngrijesci la acésta, a nu îngădui pe alții să vîndă luminări de ceară albă; și iară să aibă a ține acest mitohu două scaune de carne, aici în Bucuresci, scutite și apărate de ierbăritu, de fumăritu, de vană și de alte angarii, ce dau alte scaune; așisderea să ție și liude două-deci, scutiți de tôte dăjdiile și orîndueele, ce voru eși pro cei-lalți locuitorii de obște, a fi pentru tréba și ajutorulă acestei sfinte case, fiind-că acestea mile au avută metohul și cu privilegiurile celui mai din urmă seifului și fratelui nostru Domnă Michaiu Suțulu Voevodu, ce s'au vîdutu și de Domnia Mea, încă de când era sub ocrotéla Pré Sfinției Sale, fiindă Episcopu Rîmniculu, și după ce au luată ocărmuirea acestei eparchii, dăndu casele Măgurénului Episcopiloru celoru după vremi al Rîmniculu, a rămasu acésta biserică a fi metohu alu sfintei Mitropolii, fiind-că mai tôte câte se vîdu lucrate sunt făcute cu cheltuiala Sfinției Sale, și pentru aceea i se cade a avé ajutoru și milă mai de prisosu, mai virtosu că nici are alte acareturi, vii, moșii scū altele, precum arătămă mai sus, și fiind-că în totu orașulu acestei politii numai acésta biserică este cu hramulu sfinților patru-deci de mucenici; deci i-amu mai adausu și dela Domnia Mea milă, ca să mai ție liude 40, străini, fără pricină, să-i fie scutelnici peste ceea ce au avută mai nainte, iarăși scutiți și apărați, ca să fie totu pentru poslușania casei numitulu metohu; i vinăriciū din Valea Meiloră i a Negoșaniloru, i Valea Largă, i Serbeni, i Valea Petrei, i Dilicelu sud Saacū, câte unu hanu de vadră, unde are și mănăstirea Căldărușani vinăriciū. Rugămă dară și pe frații noștri din urmă ce voru fi Domni să bine-voiască a înnoi și a întări acestea mili, ca și ale Domniiloru Sale în urmă să fie păzite. Și amū întăritu chrisovulu acesta cu însăși credința Domniei Mele, Io Alexandru Constantinū Moruzi Voevodu, și cu credința prea iubiților Domniiloru Mele lii, Constantinū Voevodu, Dumitrașco Voevodu, Nicolae Voevodu, și cu totu sfatulū dumné-lorū, cinstiților și credincioși veliților boeri al Divanulu Domniiloru Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașcu Racovița Vel Banu, Ienache Văcărescu Vel Spăt., Ienache Moruzi Vel Vornicu de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornicu de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicu, Nicolae Filipescu Vel Vornicu, Costache Ghica Vel Logofetū de Țera-de-sus, Scarlatu Ghica Vel Logofetū de Țera-de-jos, Nicolae Han-

gerlău Vel Hatmană, Isacă Raletă Vel Cluceră și Ispravnică, Costache Ghica Vel Logofătă de Țera-de-sus. Și s'au scrisă chrisovulă acesta la anulă întâi, a domniei Domnii Mele, aici în scaunulă orașului Domnii Mele, Bucuresci, în anulă dela mântuirea lumii 1793, în luna lui Iunie 10. (1)

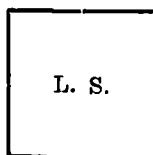
Iw Alexandru Constantină Moruzi Voevodă.

Prea Sfinția Ta Părinte Mitropolit ală Ungro-Vlachiei Chiră Dositeiă, i dumné-ta biv. Vel Bane Dumitrache Ghica, i dumné-lui Vel Bană Racoviță, i dumné-ta Vel Spătară Văcărescule, i dumné-ta Vel Vornice Moruzi, i dumné-ta Vel Vornice Manolache Brâncovene, veți vedé acéstă jalbă, ce ne-au dată dumné-lui Vorniculă Balșă, pentru care poruncimă Domnia Mea, că adunându-vă la ună locă, să vedeți mai întâi cartea de afieromă ce șartură are? așisderea să vedeți și coprinderea chrisovului domnescă de întărare; să cercetați apoi ce strămutare? ce s'au făcută șarturile acestei afierome? unde veți proscalisi și pre Prea Sfinția Sa Părintele proin Mitropolită ală Ungro-Vlachiei Chiră Filaretă la acéstă adunare, ca să întrebați pre Prea Sfinția Sa, în ce chipă s'au făcută strămutarea și pentru ce nu s'au păzită, și să socotiți mijloculă îndreptării pricinii aceștia, spre a face sinvivasmosulă celă cuviinciosă de învoirea și mulțămirea părților, de care veți aretă și Domnii Mele în scrisă, când prin mijlocirea dumné-vostre nu se va puté face sinvivasmosulă acela ce va fi cuviinciosă, pentru care orânduimă pre vătavă de aprodi, de a însciință porunca Domniei Mele fitești-căruia, spre adunarea la ună locă, de a-și căută pricina acéstă. — 1793 Noembrie 18. (2)

Vel Logofătă.

Iw Alexandru Constantină Moruzi Voevodă.

Intărimă și Domnia Mea anaforaua Prea Sfinției Sale Părintelui Mitropolită ală Ungro-Vlachiei și a dumné-loră Veliților boeri. *Contrasemnată Vel Logofătă.* 1793 Noembre.

(1) Cod. XXVI, pag. 73.

(2) Cod. XXV, fila 122.

Prea Înălțate Dômne,

Acestei luminate porunci a Măriei Tale întocmai fiindu următorî, ne-amû adunatû cu toțiî la unû locû, unde fiindû față atătû Prea Sfinția Sa Părintele proin Mitropolitulû alû Ungro-Vlachiei Chirû Filaretû, cum și dumné-luî biv. Vel Vorniculû Teodorache Balșû, amû cetitû atătû 'cartea,' ot lét. 1775 Augustû, prin care aû afierositû dumné-luî Vorniculû Balșû casele acestea, cu biserica împreună, la sfânta Mitropolie, cum și domnesculû chrisovû alû Măriei Sale Alexandru Vodă Ipsilante, ot lét. 1776 Maiû, de întărirea acestei aferome, și din coprinderea lorû vëdumû că șarturile cu carî aû datû casele și biserica la sfânta Mitropolie sunt acestea, adecă: din talerî 8000, ce scrie dumné-luî Vorniculû la afieroticonû alû domniei-sale că face prețulû caselorû, atunci aû primitû dumné-luî dela răposatulû Părintele Mitropolitulû Gregorie numaî talerî 6250, iară ceî-lalți banî i-aû lăsatû dumné-luî sfintei Mitropolii, pentru două pricinî, una că sfânta biserică, ce este împotriva caselorû, peste podû, zidită din temelie de răposatulû Spătarû Părvulû Cantacuzino, soțulû domniei-sale, pentru ca să nu rămăe în vremî isterisită de preoți, de dascăli și de alte trebuinciöse, aû afierosit-o dumné-luî la sfânta Mitropolie, împreună și cu orî-ce lucruri aû fostû ale bisericeî, carî în deosebită fôie se cuprindû, și alta, că casele acestea le-aû datû dumné-luî la sfânta Mitropolie numaî întru acestû prețû mai multû pentru sufletesculû folosû, căci și în vremea de iarnă și zlotôsă aflându-se Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolitû cu șederea sus la Mitropolie, și fiindû cu mare discolie atătû Prea Sfinției Sale, cum și celorû ce avea a merge și a veni cu trebî la Prea Sfinția Sa, aû afierositû dumné-luî casele acestea împreună cu biserica la sfânta Mitropolie, cu acestû așezămîntû, că într'acelû felû de vremî să fie șederea Prea Sfinției Sale și acelorû din urmă Prea Sfințiilorû Sale Părinții Mitropolii într'aceste case, avëndû biserica și casele acestea metohû alû sfintei Mitropolii, și să fie Prea Sfinția Sa datorû ca apururea și în tótă vremea să grijașcă pentru sfânta biserică a nu fi lipsită de preoți, de cântăreți și de tôte cele trebuinciöse; mai cuprinđendu-se la chrisovulû Măriiû Sale Alexandru Vodă de întărirea ce face acestei aferome, să nu fie volnicû altû cine-vași, orî-cine ar fi, ca să strămute și să înstrăineze acéstă afierosélă, care acestea, ăice dumné-luî Vorniculû Balșû că nici unele nu se urméză, nici întâi casele le vede acum de metohû alû Mitropoliei, ci metohû alû Episcopiei Rîmniculû, cum și biserica o vede rămasă la próstă stare, adecă învelitorea stricată de plóie pretutindenea, isterisită de preoți cuvioși, de cântăreți și de alte trebuinciöse, iară venitulû acareturilorû bisericeî se iea la sfânta Mitropolie; dreptû

aceea dice, că de se va urmă întocmai orânduiala și așezămîntul ca în cartea de afieromă și cum în chrisovul domnesc se cuprinde, așa primesce și dumné-lui a rămăne la sfînta Mitropolie, precum s'a dat dintru întăi, iarăși cătuș de puțină strămutare a se face la celea cuprinse în așezămîntu nu primesce, ci cere ca întorcendū bani ce aū primitū dela rēposatulū Mitropolitū, cum și cheltuiala ce se va fi mai adăogatū la case, să rămăe iarăși pe sēma și în stăpânirea domniei-sale; la a căruia cerere, cu tōte că dupa obiceiul ce se urmēză din vechime, sfînta Mitropolie și tōte mănăstirile aū volnicie și putere ca din afieromele ce aū să pōtă face schimburi, cānd însă iea în schimbū lucru mai bun și mai cu folosū decăt celū care dă, dară fiind-că dumné-lui Vorniculū nicī cum nu primī a se urmă într'altū chipū, dicēndū că acestea case și biserică nu sunt *aplo* afieromă a Mitropoliei, ci sunt *prosopenos* date Mitropolitulū, și retos cu acestū cuvîntū: să fie pentru șederea Mitropoliților după vremī într'însele, nu primesce să le facă Mitropolia schimbū cu nicī unū felū de acaretū, măcar de ar fi cu mai mare folosū alū Mitropoliei; și după luminata poruncă Măriei Tale silindu-ne în totū chipulū spre a se face un sinvivasmosū, adecă a se da unū nizamū bisericeī și a rămăne schimburile precum sunt, și dumné-lui Vornicū nicī cum neprimindū a se urmă într'acestū chipū, rămăne dară să se urmeze iarăși asemenea și întocmai precum în cartea de afieroma domniei-sale și în chrisovulū Măriei Sale Alexandru Vodă se cuprinde, adecă casele acestea metohulū Mitropoliei, măcar că prin Sfinția Sa Părintele Mitropolitū Chirū Filaretū le-aū fostū datū sfintei Episcopiei Rîmniculū schimbū și aū luatū pe sēmă Mitropoliei metohū ot-podulū Mogoșoaiei, ce-lū avea Episcopia Rîmniculū, dară de acum înainte rămānū și casele și biserica împreună a fi iarăși metohū alū Mitropoliei precum aū fostū, neavēndū Mitropolia nicī într'o vreme voie ca să facă schimbū cu nicī unū lucru, fără de numai să fie pentru șederea Mitropoliților de-apururea, iar metohu Episcopiei Rîmniculū rămăne a fi iarăși alū Episcopiei Rîmniculū, precum s'aū afierositū dintru începutū, care acēstă anafōra întărindu-se de Măria Ta, să stea la sfînta Mitropolie; iară hotărîrea cea desēvērșitū rămăne a se face de către Înălțimea Ta. — 1793 Noembre 21.

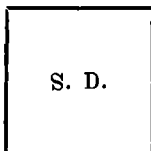
Dositeū al Ungro-Vlachiei, Dumitrache Banū, Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătaru, Ienache Moruzi Vel Vornicū, Manolache Brâncovenū Vel Vornicū. (1)

Iō Alexandru Const. Moruzi Vvd. i gposd. Zem. Vlah.

· Prea Sfinția Ta Părinte Mitropolitū alū Ungro-Vlachiei, amū vēdūtū Domnia

· (1) Cod. XXV, fila 123.

Mea anaforaua ce ne faci, pentru numitele două mănăstiri, și fiind-că ori ce milî și haruri domnesci se făcû sfintei acestei Mitropolii, sunt pentru folosul și ajutorul de obște, maică ce este tuturor, spre a află dela dînsa mîngăere cei vrednici și neputincioși; pentru aceea dară, cu tôte că are sfânta Mitropolie și alte milî domnesci, dară Domnia Mea vrîndu a avé stare și catastasisu de a puté sêvêrși faceri de bine și folosuri obștesci, precum se cade și celor-lalte mănăstiri și eparchii a o urmă acésta, iată dămă amîndoué numitele acestea mănăstiri sub episcopsisu alu Prea Sfinției Tale; iară pentru aretarea ce ne faceți, că mănăstirea Căldărușani răposatul proin Mitropolitu nu de multe zile o au rînduitu spre locuință la călugării Cernicanî cu socotélă de chinovie, acésta măcar că este fără de scirea și porunca noastră, dară cu tôte acestea o lăsămă la chibzuirea Prea Sfinției Tale, că de socoteseli cum că le este spre mîntuire sufletescă și potu a se spăsi în locul acesta, îi vei lăsa Prea Sfinția Ta. — 1794 Iunie 18.

Contr. Vel Logofătü.

Prea Înălțate Dómnne,

Fiind-că mănăstirea Căldărușani și mănăstirea Znagovulü au fostu date asupra răposatului Mitropolitü Filaretü, încă din zilele Măriei Sale Alexandru Ipsilantü și din zilele răposatului Părintelui Mitropolitü Grigorie, care după paretisisu din scaunü alu frăției sale i s'au întăritu acésta și de către Înălțimea Ta, rugămü bunătatea Măriei Tale, că precum acestea două mănăstiri au fostu asupra răposatului, atâtü Episcopü fiindü, câtü și Mitropolitü, asemenea și de acum înainte să fie totü asupra Mitropoliei, pentru mai bună căutarea și îndemnarea lorü și ca să nu se dărapene celea făcută prin mănăstire putemü dice și cu cheltueli și ajutorurile casei Mitropolitului, și fiind-că în trecutele zile cu cartea frăției sale răposatului s'au orînduitü părinții ot Cernica spre locuință la Căldărușani, cu cuvîntü a face chinovie, unde și acum se află, la acésta cum va fi hotărîrea înaltei înțelepciunii a Măriei Tale, și anii Mării Tale dela Domnulü Dumneđu rugămü să fie mulți și fericiți.

1794 Iunie 15. (1)

Alu Măriei Tale către Dumneđu ferbinte rugătorü și smeritü părinte
Dositeiü alu Ungro-Vlachiei.

(1) Cod. XXVII, pag. 13. XII.

Zemb. Vlahscoe: Fiind-că slânta Mitropolie de aici din oraşul Domniei Mele Bucuresci are privilegiul domnesc de a lua venitul unui scaun, ce are în delul Ziluesilor sud Saac, care în toţi anii orânduiesc Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolit omul Mitropoliei de ia venitul celui scaun, precum vedum Domnia Mea și cartea Domniei Sale răposatului Nicolae Vodă Caragea, ot lét. 1782 Sept. 26. Dreptu aceea dară, dăm Domnia Mea volnicie omului sfintei Mitropolii, ca să aibă a lua venitul celui scaun ori cât se va adună, nebântuindu-se de către vinăriceri și de către toți alții, ori-cine ar cuteză să se amestece la acestu venit, după cum au luat și până acum, precum se cuprinde acesta și în privilegiul cel vechiu. tolco pisah gpd. 1795 Sept. 16. (1)

Chrisovul mănăstirii Stavropoleos.

Bunătățile și lucrurile cele plăcute lui Dumnezeu, cari sunt pururea stătătoare și adevărate, se cuvine la totu creștinul a le urmă și a le săvârși din cât i-ar fi prin putință, iar mai virtos cei ce se învrednicesc de iea delă Dumnezeu putere și stăpânire, netăgăduită datorie au să întărescă și să întemeieze celea ce întru slava lui Dumnezeu se ridică și se înălță, cu mil și cu ajutor din darurile ce au câștigat, pentru că precum Dumnezeu i-a cinstit pe dînși cu oblăduirea și cu puterea, așa și ei sunt dator a cinsti și a milui ale lui sfinte locașuri. Dreptu aceea dar, de vreme ce răposatul părintele Stavropoleos, Chir Ionichie, ce s'au aflat cu locuința aici, din rîvnă dumnezească fiindu pornit, cu multă evlavie au înălțat din temelie sfântă biserică, aici în orașu Domniei Mele Bucuresci, întru slava vecinului Dumnezeu și întru cinstea și lauda Sfinților marilor Voevođi Mihail și Gavril, și întru pomenirea celui dintre sfinți Părintele nostru Atanasie cel mare, Archiepiscop Alexandriei, din ostenela Sfinției Sale au înfrumusețat-o pre din lăuntru și pre dinafară cu toate trebuincioasele odore și podobe și o au ocolit-o împrejur cu han și cu alte zidiri, precum se vede, dar ca un om străin ce a fost, Sfinția Sa n'au avut să o înzestreze cu de celea pămîntesci economii, și socotind Domnia Sa răposatul Nicolae Alexandru Vodă, pentru părinții ce se voru afla locuitori după vreme la această sfântă biserică, ca să-și aibă odihna și chiverniséla vieții pe deplin, au bine-voit de au înzestrat-o cu din domnescile milii, prin chrisovul Domniei Sale, care în urmă s'au înnoit atăt de alți frați Domni de mai nainte, de dumné-lor frați Domni Alexandru Ipsilante Voevodă, i răposatul Nicolae Constantin Caragea Voevodă, i Michai Constantin Suful

(1) Cod XXVI, fila 26.

dintru amândouă domniile, precum din chrisóvele Domniilor Sale, unul ot lét. 1783 și altul ot. lét 1792, ne-amă adevărită; decă învrenicindu-ne Domnul Dumneșeu și pre noi cu domnia acestei pravoslavnice Țării-Românesce, după starea și neputința întru care ne adevărim că se află mai sus numita biserică, cu cale sunt milele ce s'au orânduit a le avé acestu sfântu locașu și părinții ce voru fi locuitor, și mai virtos după evlavie ce o avem spre întemeierea și bună starea dumneșescilor biserice și mănăstiri și ca să ne facem și noi ctitori, spre a ne fi numele pururea pomenit la sfântul jertfelnic, cu îndoișată inimă înnoim și în. tărîm milele ce prin domnescile chrisóve au avut, ca să le aibă pe deplin și să i se păzescă neștrămutat, adevă ca să iea în toți anii dela câmară câte tal. 50 la ziua praznicului Sfinților Îngeri și să scutescă de dijmăritu stupl treis sute, i rîmători treis sute, i de pogonăritu pogone 20, și de vinăriciu câtu vinu va face în viile biserice, și oierit ot 250, și de văcăritu vite treis-deci, și toate odăile ce sunt împrejurul biserice de fumăritu, și băcănia dela hanu de fumăritu, de schimbul banilor și de toate ce aru eși pe alte băcăni, i pivnița iar de fumăritu, de căminăritu, de vamă, de vinu domnesc, și hangiu și băcanu și cărciumaru să fie scutiți de toate dăjdiile și orândueile ce aru eși peste anu dela visterie pe tîrgu și pre țără, de nimicu să nu fie supărați; așisderea să fie și liude de ce ómeni străini, cărora să li se dea pecetluituri dela visterie, ca să fie scutiți de toate; și iară să aibă sfânta mănăstire milă dela Domnia Mea, să iea vinăriciu din delul Boldescilor i alu Mălăescilor din sud Saac, cu părăpăru, pentru care să trimită în toți anii omul mănăstirei, să ămble împreună cu vinăricierii domnesci, să scrie totu vinăriciu dintr'aceste deluri, făcendă două catași asemenea unul ca altu, și împreună strîngendă și banii vinăriciuului ce-lu plătesc dajnicii, de vadră câte bani patru și poclonul de nume, dintr'aceștia să iea omul mănăstirei câte doi bani de vadră și părăpăru după obicei, iar ceia-lalți să-l iea vinăricierii domnesci; ca să fie sfintele mănăstiri această milă de ajutor și chivernisela, iar Domniei Mele vecnică pomenire. Rugăm și pre alți frați Domni, cari în urma noastră se voru orându dela Domnul Dumneșeu cu oblăduirea acestei țări, să bine-voiască a înnoi și a întări milele acestea, ca și ale Domniilor Sale milii și dani să fie în urmă de alți Domni primite și în sémă ținute. Și amă întăritu chrisovul acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantin Moruzi Voevodă, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fii, Nicolae Voevodă, Dumitrașcu Voevodă, Constantin Voevodă, și cu totu sfatul dumné-lor cinstiților și credincioși boerii cei mari al Divanului Domniei Mele: Pan Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașcu Racovița Vel Banu, Ienache Văcărescu Vel Spătaru, Ienache Moruzi Vel

Vornicū de Țera-de-sus, Manolache Brâncoveanu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofătū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofătū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatm., Dumitrache Manu Vel Post., Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Pahar., Iordache Palade Vel Stoln. și Ispravnicū, Costache Ghica Vel Logofătū. Și s'aū scrisū chrisovulū acesta la anulū d'întăi dintru în-tăia domnie a Domniei Mele, aici în orașulū Domniei Mele București, la aniū dela facerea lumei létulū 7301, iar dela Domnulū și Mântuitorulū nostru Isusū Christosū 1793 Iunie 11. (1)

*Cartea Sfinției Sale Părintelui Archiereu Chirū Grigore Stavropoleos
pentru liude de scutelnici, după catastihū*

Zemb. Vlahscoe: Dat-amū cartea Domniei Mele Sfinției Sale Parintelui Archiereu Chirū Grigorie Stavropoleos, Năstavniculū mănăstirii Sfinților și întru totū lăudaților Apostoli Petru și Pavelū, ca să aibă milă și ajutorū dela Domnia Mea: dece liude scutelnici din pămîntenī în catastihulū visteriei celū pecetluitū de Domnia Mea; cu care poruncimū dumni-tale cinstitū și credinciosū boerule alū Domniei Mele Vel Vist., să-lū așezi în catastihulū scutelnicilorū, prosopicosū alū Sfinției Sale, osebitū de dece scutelnici și de două-deci străini după chrisovū, carī i-aū avutū mănăstirea Sfinției Sale mai nainte, pentru că vędendū Domnia Mea silința Sfinției Sale, ce are spre întemeierea și podoba acestei mănăstiri și rīvna spre fapte bune sufletesci, amū bine-voitū Domnia Mea de l'amū ajutatū și l'amū hărăzitū cu acești dece scutelnici deosebiți în catastihulū visteriei, ca să-i fie de ajutorū; și pentru ca să se păzescă nestremutatū aici, dămū acestă domnescă noastră carte de întărire. ii saam receh. gpd. 1794 Iunie 29.

Vędendū Domnia Mea silința Sfinției Sale Părintelui Archiereu Chirū Grigorie Stavropoleos, ce are spre întemeierea și podoba sfintei și dumnezeesci mănăstiri a Sfinților Apostoli, la care se află Sfinția Sa Năstavnicu și purtătoriū de grijă, cum și rīvna spre fapte bune sufletesci, amū bine-voitū a-lū ajută și a-lū hărăzi din domnescile noastre mili, și i-amū făcutū dece liude scutelnici din pămîntenī prosopicosū pe numele Sfinției Sale, osebi de dece scutelnici ce mai are Sfinția Sa; cu smerenie aretândū Domniei Mele în urmă lipsa ce are numita mănăstire de ómeni pentru slujbă, neavëndū țiganī ca alte asemenea case, și trebuința de ajutorū, făcutu-ne-aū

(1) Cod. XXVI, pag. 92.

rugăciune, ca acești liude dece ce amă hărăzită pe Sfinția Sa să-î așezămă pe numele sfintei mănăstiri, ca să se ajute sfânta casă la trebuințele ce are, a căruî rugăciune amă primit-o Domnia Mea, și poruncimă dumni-tale cinstiță și credinciosă boerule Domniei Mele, Vel Vist., să așezi acești dece liude scutelnici în catastihulă visteriei pe numele mănăstirii Sfinților Apostoli, căroră să le dai pecelluită după orânduélă, ca pururea să-î aibă mănăstirea nedajnici și apărăți; și pentru ca să i se păzescă nestrămutată această milă, îî dămă această domnésca noastră întărire cu domnésca noastră iscălitură și pecete, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiî, Constantină Vvd., Dumitrașco Vvd., Nicolae Vvd., Gheorghe Vvd., martori fiindă și dumne-loră cinstiți și credincioși boeri veliți ai Divanului Domniei mele: Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Muruzi Vel Vist., Manolache Brâncovenu Vel Vornicu de Țera-de-sus, Costache Caragea Vel Hatm., Dumitrache Manu Vel Spătară, Nicolae Filipescu Vel Logofătă de Țera-de-sus, Costache Ghica Vel Vornicu de Țera-de-jos, Radu Slătinenă Vel Vornicu, Manolache Grădiștenu Vel Vornicu, Constantină Știrbeiă Vel Logofătă de Țera-de-jos, Lucache Vel Postelnică, Dumitrache Hangerlău Vel Comisă, Dumitrașco Racoviță Vel Cluceră, Iónă Caramanlău Vel Paharn., Grigorie Bălenu Vel Stolnică, Iordache Vel Slugeră, Grigorie Vel Pit. și Ispravnică, Nicolae Filipescu Vel Logofătă de Țera de-sus. Și s'aă scrisă chrisovulă acesta întră ală doilea ană dintră întâia domnie a Domniei Mele, aici în orașulă scaunulă Domniei Mele Bucuresci, la lét. 1794 Sept. 10.

Mănăstirea Stavropoleos.

Zemb. Vlahscoe: Fiind-că Sfinția Sa Părintele Archiereă Chiră Grigorie *Stavropoleos*, Năstavniculă mănăstirii Sfinților și întră totă lăudaților Apostoli Petru și Pavelă, cu silința și ostenéla Sfinții Sale, care o face spre întemeierea și podóba acestei sfinte mănăstiri, aă sôvêșită zidirea caseloră mari din năuntrulă mănăstirii, care din vechime era dărăpănite, înnoindu-le Sfinția Sa și prefăcându-le în forma ce se vedă, pentru a fi vrednice de primirea Domniei la dălele praznicului sfintei mănăstiri și pentru a-și odihni bătrânețele Sfinției Sale de a ședé într'însele, a căruî silință și ostenéla vedénd-o Domnia Mea, amă bine-voită și amă dată, după rugăciunea Sfinției Sale, acésta domnésca noastră carte, ca să fie apérate aceste case mănăstiresci pururea și în tótă vremea de conacă boerescu și de alți mosafiră, nimenea să nu-lă supere de a intră într'însele, ci să-și aibă însuși Sfinția Sa odihna și șederea într'însele, fără a nu le închiriă nici Sfinția Sa la nimenea altulă, ca să fie, după cumă dicemă, numai pentru primirea Domniei Mele

la dîlele hramului mănăstirii și pentru însăși șederea Sfinților Sale într'însele, ii saam rekeh. gpd. 1794 Iunie 29. (1)

Chrisovulă mănăstirei Sf. Ecaterina din Bucuresci.

Zemb. Vlascoe: Fiind-că sfânta mănăstire de aici din orașul Domniei Mele Bucuresci, unde se cinstesce și se prăznuesce hramul sfintei și pururea înțeleptei marelui Mucenițe Ecaterinei, că este metohul la sfânta mare mănăstire din muntele Sinaei, cu chisove domnesci are a lua milă de vinăriciul din delurile domnesci ot sud Saacul, însă: poporul Jugureni, Bășanesci și Fințesci, câte doi bani de vadră și pârparul, amă dată Domnia Mea acăstă carte, ca să aibă a lua sfânta mănăstire în toți anii mila acăstă de vinăriciul, și după ponturile ce sunt date de către Domnia Mea de căutatul slujbei vinăriciului, orânduindă cuviosul Egumenul omă de partea mănăstirei, să aibă a amblă împreună cu vinăriceril domnesci, să scrie totă vinăriciulă dintr'aceste deluri, și făcendă două catastise asemenea, iscălite fiindă și de vinăriceril domnesci și de omul mănăstirei, unul să-lă dea la omul mănăstirei și altul să-lă oprască vinăriceril, după care să aibă a strînge mila mănăstirei, și fără de a nu opri macar ună bană, oră cu nume de deciuială, seă altă cheltuială cevașă, să-lă dea omul mănăstirei toți deplină cătă aă prinsă milă. Lângă acăstă amă adausă Domnia Mea milă sfintei mănăstiri, să aibă a lua pe totă anulă dela oca Telega bolovană sare una sută, la vreme când ieă și alte mănăstiri; așiderea să aibă a scuti și două cărcișme, aici în orașul Bucuresci, care să fie apărute de fumărită, de căminărită, de vamă, de vină domnescă și de ortulă vătavului de cărciumară, de nici unele întră nimică supărare să n'aibă, pentru că acăstă sfânta mănăstire ne-amă adeverită Domnia Mea că aă fostă miluită și de alți răposăți trecuți Domni, precum amă vădută chisove vechi, dar de multă vreme aă rămasă isterisită de acele milă, și pliorforisindu-ne că este neajunsă de acareturi și venituri, ne-amă milostivită asupra acăstei sfinte mănăstiri și amă făcută adausă de milele ce se arătă mai sus, ca să le aibă în totă vremea, spre a fi părinților călugări dela mănăstirea acăstă de hrană și chivernisélă, iar Domniei Mele veșnică poimenire, ii saam. rekeh. gpd. 1794 Noembrie 1. (2) *Contr. Vel Logofetă.*

Chrisovulă sfintei mănăstiri Sărindariulă.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri ce se numesce Sărindariulă, de aici din

(1) Cod. XXVI, pag. 220.

(2) Cod. XXVI, pag. 231.

oraşul Bucuresei, unde se cinstesce şi se prăznuesce hramul Adormirea Prea Sfintei de Dumneleş Născătoare şi pururea Feciorei Mariei, întru care se află Icóna Prea Sfinţiei Sale, care este isvoru de tămăduire tuturor celor ce alérgă cu evlavie şi cu credinţă, draci gonind, orbii, slăbănogii, şi totu felul de bóle şi neputinţe tămăduind, ca să fie sfânta acéstă mănăstire în pace şi iertată de toate dăjdiile şi orânduiala ce va eşi dela visterie şi dela cămara Domniei Mele peste an; aşişderea să fie sfânta mănăstire în pace şi iertată de dijmărit şi vinăriciu, precum nu dau şi alte mănăstiri, nici acéstă să nu se supere, şi să aibă a ţine aicea în oraşul Bucuresei o pivniţă pentru vîndarea vinului mănăstirei, care pivniţă să fie scutită şi în pace de fumărit, de căminărit, de vamă, de vinu domnesc şi de toate alte angarii ce dau alte pivniţe; şi să aibă a scuti şi de oierit o cinci-sute, i de pogonărit pogone patru-şeci, rădicându-se tota dijma cu pecetluitul Domniei Mele; aşişderea să fie sfintele mănăstiri milă dela Domnia Mea, să iae în toţi anii din vama tîrgului de aici din Bucuresei, pe an câte ughî una sută două-şeci, iar cu pecetluitul Domniei Mele, ca să fie pentru untul-de-lempu ce se cheltuesce, care necontenit arde în candela ce este la sfânta şi de minunî facătoare Icónă, dreptu ajutorul şi folosul pătimişilor celor ce alérgă la vindecarea şi mîntuirea lor; şi iar să fie sfintele mănăstiri milă dela Domnia Mea, să aibă a luă vinăriciu din delul Greci sud Vlaşca, pentru care Egumenul seú alţi ómeni ai mănăstirei ce-i va orîndui Egumenul, să aibă a âmbli cu vinăricerii domnesci, să scrie vinăriciul din numitul delu totu de odată, să se facă două catastise unul ca altul asemenea, iscălite fiind şi de vinăricerii domnesci şi de ómenii mănăstiresci, şi aşia împreună strîngendu banii vinăriciului, ce este de plătescu dajnicii, de vadră po bani patru şi poclonul de nume, precum le va cuprinde cărţile de volnicie, ce li se va da la mână în vremea vinăriciului: iară cei-lalţi câte doi bani de vadră să aibă a luă ómenii mănăstirei împreună cu părpărul, precum au luat şi mai nainte vreme; aşişderea să aibă a ţine liude dece, scutiţi de toate angariile, însă ómeni străini, fără de pricină, pe cari să-i ducă la d-lui Vel Vist., şi după cercetarea ce le va face să le dea adeverinţă, după care să le dea şi pecetluituri domnesci, pentru că acestea mili le-au avut sfânta mănăstire, atâtu dela cei mai dinainte fraţi Domni prin chrisóvele Domniilor Sale, câtu şi dela Domnia Sa fratele Domnu Michaiu Vodă Suţulu, celu veldumu cu lét. 1792 Februarie . . .

Deci acum învrednicindu-ne Domnul Dumneleş cu domnia acestei pravoslavnice Ţări-Românesci, după multa evlavie ce avemu către sfânta şi minunata Icónă a Prea Sfintei Născătoare Stăpână, care este isvoru de tămăduire la cei ce cu evlavie şi cu credinţă năzuescu, iarăşi bine amu voit Domnia Mea de amu înnoitu şi amu întăritu milele acestea, câte scrie mai

sus, printr'acestă cinstitū domnesculū nostru chrisovū, ca pururea să-și aibă sfînta mănăstire tôte milele pe deplinū după tocméla ce scriū mai sus, ca să fie sfînteî mănăstirî de întărire și părinților călugări de hrană și chivernisélă, iar Domnieî Mele și părinților Domnieî Mele veșnică pomenire. Așîderea și în urma Domnieî Mele, pe care bine va voi Domnulū Dumneđeū a fi Domnulū țērēî aceștia, sēū din nēmūlū nostru, sēū dintr'altū nēmū străinū, îlū rugămū cu numele lui Dumneđeū și cu a prea curateî Maiceî Sale, să înnoiți și să întăriți acestū chrisovū alū Domnieî Mele pe tocméla și așezămîntulū ce scrie mai sus, sēū și spre mai multă milă, pe cātū îlū va îndurā a totū țiiitorulū Dumneđeū, precum însuși Christosū a poruncitū dîcēndū: «fiiți milostivi precum și eu sunt, și veți avē ertare la înfricoșata judecată și a doua venire» și rugăciunile Maicii Sale să vē învrednicēscā a sta de-a drēpta lui, și a judecāții cei drepte, cātāndū în față unulū la altulū, întru împērăția cerēscā în veci, aminū. Și amū întăritū chrisovulū acesta cu însăși credința Domnieî Mele, Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, și cu a prea iubiților Domnieî Mele fiî, Constantinū Voevodū, Nicolae Voevodū, Dumitrașco Voevodū, și cu totū sfatulū dumné-lorū cinstiților și credincioși boerilorū celorū mari al Divanului Domniî Mele: Pan Nicolae Brâncovēnu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătārū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țēra-de-sus, Manolache Brâncovēnu Vel Vornicū de Țēra-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū alū treilea, Nicolae Filipescu Vel Vornicū al patrulea, Costache Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Dumitrache Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharn. și Ispravnicū, Costache Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-sus. Și s'aū scrisū chrisovulū acesta la întăiulū anū alū Domnieî Mele, aici în orașulū scaunului Domnieî Mele Bucuresci, la anulū dela zidirea lumii 7301, iar dela Chris. lét. 1793 Aprilie 16, de Teodorache Logofētū de Divanū. (1)

Cartea bisericeî Udricanî.

Zemb. Vlascoe. Fiind-că sfînta biserică ce se numesce Udricanulū, de aici din Bucuresci, ce este făcută din temelie de răposatulū Udricanū Clucerū i de Maria soția lui, care este închinată la sfînta mănăstire a sfîntului Iónū ot Focșanî, are privilegiū, atătū dela alți frați Domni de mai nainte, cātū și dela Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suțulū, prin cartea Domnieî Sale, ce o vędumū cu lét. 1792 Martie 27, următóre după cartea Domnieî Sale-

(1) Cod XXVI. pag. 16.

fratelui Alexandru Vodă Ipsilante, ce iarăși o vedomă cu lét. 1775, să ție liude cincî, scutiți, ómenî străini, fără nici un fel de pricină de dajdie, séu încercăturî prin satele țerei, cu pecetluiturî domnescî, i o pivniță dréptă a sa să ție aici în orașul Bucureșci, apărată de fumărită, de căminărită, de vinul domnescă, de ortul vătășescă și de tóte alte angariî, ca să pótă fi de tréba vîndăriî vinului bisericiî, ne-amă milostivită Domnia Mea de amă înnoită mila ce aș avută, ca să se păzescă neștrămutată, și poruncimă tuturor de obște supărare séu bântuială peste cartea Domniei Mele, nimenea întru nimic să nu facă, că așa este porunca Domniei Mele, ii saam. receh. gpd. 1793 Iunie 5. (1)

Chrisovulă bisericeî Negustoriloră de aici din Bucureșci pentru mila ce are.

Două lucruri minunate sunt celea ce încununază și împodobescă bună-tățile Domniloră și ale ăblăduitoriloră, améndouă vrednice de laudă și de mărire, adică marea cuviință și buna credință, din care cea d'întăi se silește către otcărmuirea politică, iară cea de a doua către podoba biserică; însă iubirea uneia de către alta cu atâta mai de folosă este, cu câtă pentru marea cuviință, ca de un lucru lumescă ăice Mântuitorul: «te griješci și spre multe te sileșci», iară pentru buna credință ăice: «un lucru trebuesce, la care lucru trebuinciosă uitându-se Domniî cei înțelepți, cărmuirea politiei cu dreptate o sêvêșescă și dreptatea Bisericiî, adică podoba cu înțelepciune o împlinescă, căștigăndă partea cea bună, care nu se va lua dela dînșii»; dreptă aceea dar, și noi întru Christosă bine-credinciosulă Domnă Iă Alexandru Constantină Moruzi Voivodă, din Pronia cea de sus fiindă înălțată la stăpâniea domniei și oblăduitoriă țerei aceștia, și adeverindu-ne din chrisovulă Domniei Sale fratelui Alexandru Voivodă, celă vedomă cu lét. 1776, pentru sfântulă și dumnezeesculă lăcașă de aici din orașul Domniei Mele, ce se numesce biserica Negustoriloră, unde se cinștesce și se prăznuesce hramulă sfântului Ierarchă și de minunî făcătoriă Nicolae dela Mira Lichei, cum-că prin chrisóvele celoră de mai nainte trecuți Domni aș avută a lua milă pe totă anulă, la ăia hramului, dela visteria domnescă, cu pecetluitulă gospodă, câte tal. patru-ăeci și cincî și jumătate, însă patruăeci pentru untă-de-lemnă, făclii și tămăe și alte ce voră mai fi trebuincioșe, iară talerî cincî și jumătate preoțiloră, precum ne pliroforisimă Domnia Mea din chrisovulă Domniei Sale fratelui Domnă Michaiă Vodă Suțulă cu lét. 1784 Sept. 7, întru a doua domnie a Domniei Sale; dreptă aceea și Domniea Mea milostivindu-ne, amă bine-voită și amă înnoită și amă întărită mila acăsta

(1) Cod. XXVI, pag. 45.

ce scrie mai sus, printr'acestă cinstiți și bine închipuită chrisovul Domniei Mele, ca să aibă a lua în totă vremea dela visteria Domniei Mele, cu pecetluită gospodă, la ȋiua hramului, să fie sfinței biserici de ajutor și de întărire, iară Domniei Mele și părinților Domniei Mele și totă neamului voșnică pomenire. Și pentru ca să se păzescă mila acēsta nestrămutată, amă întărită chrisovul acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Moruzi Voivodă, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiu, Constandin Voivodă, Dumitrașco Voivodă, Necula Voivodă și Gheorghe Voivodă, și martori punemă pre cinstiți și credincioși boeri cei mari ai Divanului Domniei Mele: Pan Nicolae Brâncovanu Vel Banu, Manolache Crețulescu Vel Vornicu de Țera-de-sus, Dumitrache Manu Vel Spătaru, Costache Caragea Vel Hatmanu, Radulu Golesculu Vel Vornicu de Țera-de-jos, Scarlatu Ghica Vel Vistieru, Constantin Filipescu Vel Logofetu de Țera-de-sus, Constantin Știrbei Vel Vornicu, Ionu Damaris Vel Vornicu, Ștefanu Văcărescu Vel Logofetu de Țera-de-jos, Ionu Florescu Vel Vornicu al politiei, Lucache Vel Postelnicu, Dimitrie Hangerlau Vel Comisu, Grigorie Ghica Vel Cluceru, Constantin Cantacuzino Vel Paharnicu, . . . Vel Stolnicu, Constantin Campianu Vel Slugeru și Ispravnicu, Constantin Filipescu Vel Logofetu de Țera-de-sus. Și s'au scrisă chrisovul acesta intru alu treilea anu alu domniei mele, aici în orașul Domniei Mele Bucuresci, la anul dela Christos 1795 Octombre 21, de Teodorache Logofetu. (1)

Chrisovul bisericei Spirea.

De vreme ce cuviosul între monachi Chiru Ioachim, ce este curat fiu alu sfinței mănăstiri Grigorie ot. *Sfetagora*, din rivna sa fiindu pornit spre fapte bune, au făcut multă bunătați, nu numai cu al sei bani, ci și cu datorii, rescumpărându atâtea suflete creștinesci din robie, cum și dintr'acestea două țări, Țera-Românească și a Moldovei, în cea-laltă trecută răsmeriță, pe cari cu a sa silință și trudă slobođindu-i, i-au făcut volnici de a merge fieși-care pre la locul se, și fiindu trimis aicea de obște Ecsarchu despre partea tuturor sfințelor mănăstiri ot *Sfetagora*, iară și pentru folosul mănăstirii silindu-se în totă vremea către fapte bune pentru obște și pentru sine, și petrecându viața cuvioasă, au voită cătu va ședă aici să nu se supere de dorita sa odihnă, cerându dela Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolitul țării unu colțu despărțit de zgomotul lumii, ca să se odihnescă fără de gânduri; decă Prea Sfinția Sa către mulțămirea, care totă nemul creștinescu era dator să aibă către cuvioșia sa, grășindă acestu sfântu locașu potrivit, după dorirea

(1) Cod. XXVI, pag. 266 și 767.

sa, adecă biserica ce au făcut-o răposatulă *Spirea dohtorulă* pe moșia sfintei mănăstiri, unde se cinstesce și se prăznuesce hramul sfântului Ierarchă făcătorului de minuni Nicolae, care era afierosită sfintei Mitropolii, pentru mai multă sufletescă gândire și pururea aducere aminte a celui răposatului dohtor Spirea, ctitoră acestei sfinte biserici, și pentru pomenirea rudelor sale, au afierosită această sfântă biserică cuvioșiei sale și sfintei mănăstiri a sfântului Grigorie ot Sfetagora, cu toate sfintele odore și vase ce s'au dat prin catastihă în mâna cuvioșiei sale, ca să aibă apururea locașu, atât cuvioșia sa, cât și părinții cari se vor trimite după vreme după cuvioșia sa dela numita mănăstire a sa aici, ori pentru deosebită a mănăstirii sale trebuință, se pentru obștea mănăstirilor dela Sfetagora, rânduind Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolit și hotarul locului bisericii, lungul de amândouă părțile stinjen 12 și doi, latul stinjen 24 drepți, în care se cuprinde și vișora care este lucrată, adecă pogone cinci, stinjen patru, care pe larg se arată acesta afiorismos, semnele hotarului în cartea Prea Sfinției Sale Părintelui Mitropolit, ce au dat în mâna cuvioșiei sale, cu letul 1776 Mai 15, iscălită și întărită cu iscălitura și pecetea Prea Sfinției Sale; iară via care are această sfântă biserică totu acolo, ce este iarăși pe pământul sfintei Mitropolii, fiindu fostu ore-ce lucrată de Christofi biv căpitan de lefegii, nemulă celui răposat *Spirea dohtorulă*, cu al sei bani, prin toc-melă și așezământu în scris, au întors cuviosul Chir Ioachim cheltuală cu bani gata tal 350 lui Christofi și au cumpărat-o, după cum pentru toate acestea ne adevărimu atât din alte chrisove domnesci, cât și din chrisovul Domniei Sale fratelui Michai Vodă Suțulu, ce-lu vedumă, cu let. 1792 Februarie 1, făcându milă schitului de scutelnici și scutelă de oieritu. Deci această afieromă a milei vedându-le Domnia Mea că sunt cu totă dreptatea făcute, le-amu întărit și le-amu înnoitu și Domnia Mea printr'acestu domnescul nostru chrisov, ca o danie, să fie bine întemeiată și neclintită nici odinioară în veci, și să nu se pôtă luă de către nimenea nici odată ca să se dea sub altă străină stăpânire, nici să se supere de nime altul în vre un fel de chip, și mila lui să i se păzescă pururea neștrămutat, adică: liude de ce omeni străini, fără de pricină, pentru poslușanie, cărora să li se dea dela visterie pecetluituri pe numele și chipul lor, cum și oi două sute să scutescă de oieritu, la vremea oieritului, pentru care după orânduială să se facă pecetluitul Domniei Mele de ridicătură; așisderea să fie și să stăpânescă sfântul acestu schitu două sălașe de țigan, anume Dobre și Nicula cu țigancă lu Păuna și un copil al lor anume Stoica, i Stanu și Dobre cu țigancă lu Ana și trei copii al lor anume Stanu și Marinu, țigan domnesc din vătășia Radului Ursulețu; așisderea să fie și alte patru suflete, iarăși țigan domnesc, din vătășia din Bucuresci, anume Paraschiva

sin . . . cu trei copii ai lui, anume Stancul i Ștefanu și Dumitra, pentru că acești țigani sunt afiorisiți la sfântul schit de Domnia Sa fratele Michaiu Vodă Șutul, prin cartea Domniei Sale, ce o vedum, cu lét. 1784 Aprilie 25. Și amă întărită chrisovul acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantin Moruzi Voevod, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiu, Nicolae Voevod, Constantin Voevod, Dumitrașco Voevod, martori puind și pe dumné-lor cinstiți și credincioși boeri veliți ai Divanului Domniei Mele, Nicolae Brâncoveanu Vel Vist., Dumitrașco Racovița Vel Ban, Ianache Văcărescu Vel Spătar, Ianache Moruzi Vel Vornicu de Țera-de-sus, Manolache Brâncoveanu Vel Vornicu de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicu, Nicolae Filipescu Vel Vornicu, Costache Ghica Vel Logofet de Țera-de-sus, Scarlat Ghica Vel Logofet de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatman, Alexandru Manul Vel Postelnicu, Isaac Ralet Vel Clucer, Dumitrache Schina Vel Comis, Nicolae Racovița Vel Paharnicu, Iordache Palada Vel Stolnic și Ispravnic, Scarlat Ghica Vel Logofet; scriindu-se chrisovul acesta la lét. 1793 Maiu 5 de Gheorghe Logofetul za taină. (1)

Chrisovul mănăstirei Sfântului Ionu din București.

Zem. Vlascoe: Fiind că mănăstirea Sfântului Ionu din București, prin chrisovul Domniei Mele are milă de vinăriciu dela două popore ce sunt în județul Sécuienilor, anume: Buduresci și Bozieni, câtă ține poporul acestor deluri și câtă iea Domnia vinăriciu dela toți cei ce plătesc vinăriciul, câte doi bani de vadră și pârparul, iar gârdurăritul numai dela poporul Buduresci, însă fiind-că în poporul Bozieni mai este și altă numire, ce se chiamă Bărboiul, și cu acea numire de Bărboi intrase mănăstirea Znagov de luă vinăriciu din Bozieni, s'a făcut cercetare prin judecată în anul trecut, și cu anafora întărită de către Domnia Mea dela Septembrie 13 lét. 1793, a rămas ca totu mănăstirea Sfântului Ionu să iea vinăriciul din poporul Bărboi, amă dat Domnia Mea acastă carte la mâna . . . ce este orânduit de mănăstire, carele să amble împreună cu vinăriceri domnesci să scrie, și făcându două cataste asemenea, iscălite și de vinăriceri domnesci și de orânduitul mănăstirii, partea de bani a mănăstirii să o iea orânduitul mănăstirii pe deplin, fără de a pretendirisi vinăriceri domnesci nici qeciuiala. ii saam. receh. gpd. 1794 Sept. 8. (2)

(1) Cod. XXVI, pag. 50.

(2) Cod. XXVI, pag. 129.

Cunoscută și dovedită lucru este, și la mare și la mică, și la totă creștinulă ce viază în lume, că oră carele socotesce a-și chivernisi viața prin fapte bune și plăcute lui Dumnezeu, nu numai pentru lauda cea vremelnică a numelui său se nevoiesce, se sîrguesce. ci mai multă și mai virtuosă se silește pentru folosul sufletului și pentru nădejdea cea curată a răsplătirii faptelor bune de către marele și prea înaltul Dumnezeu, de vreme ce prin iubirea de Dumnezeu și prin lucrarea faptelor bune fiescă carele așteptă și nădăjduiescă răsplătirea veșnică dela mila lui Dumnezeu, și dela omeni laudă și bune cuvîntări li se pricinuescă. În multe chipuri dar poate lucra cine-va faptă bună, iar mai ales de toate și prea primită și lui Dumnezeu cu totulul plăcut, sunt milele cari se dau și se așierosesc la dumnezeescele lăcașuri, unde tot-deauna neîncetat se laudă și se proslăvesc marele și prea puternicul numele lui. Acestea dar, și ca acestea din sfintele scripturi auzindu-le și cu inimă curată și învoioșată a-le împlini nevoindu-ne, socotindă Domnia Mea și pentru sfânta și dumnezească mănăstire de aici din orașul Domniei Mele București, unde se cinstește și se prăznuiescă hramul tăierei cinstitului cap al sfântului Prooroc Iónă, Botezătorul Domnului, ce este zidită din temelie și cu toate câte se vedă de Domnia Sa răposatul Constantin Basarabă Brâncovănu Voevodă, care mănăstire este metohă la sfânta mănăstire a sfântului Prooroc Ilie dela Jița din eparchia Ioanin, asupra căruia rîvnind cu oareș-ce milă și ajutoriu ca să ne facem noi ctitori, amă hotărîtă și amă întărită printr'acestă cinstită chrisovulă Domniei Mele, ca să ieie din vinăriciul domnesc dela două popore ce sunt în județul Săcuienilor, anume Budurești, și cinci decă holovan sare dela oca Telega pe totă anulă să ieie, când ieau și alte mănăstiri; așisderea să mai fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea să scutască în toți ani o 600 de oierit, pentru care, la vremea oieritului, să-i facă pecetluitul Domniei Mele de rădicătură; și un scaun de carne aici în București să aibă, apărat de fumărit, de erbărit, de vamă și de toate alte angari ce dau scaunele, acesta să nu se supere; i liude 25 să ție, însă omeni străini, ca să fie pentru poslușania și ajutorul la trebile sfintei mănăstiri, pe care acum găsindu-i și ducându-i la Ispravnicul județului ca să-i cerceteze, și fiind străin cu adevărat, să le dea adeverință pe numele și chipul lor, după care li se va da și pecetluitul gospod, spre a fi în pace și nesupărați de toate dăjdiile și angariile ce esă peste an în țără, pentru că aceste mili le-au avut sfânta mănăstire, atât dela alți frați Domni de mai înainte, cât și prin chrisovul Domniei Sale fratelui Domn Michail Suțul Voivodă, ce-lă vedumă cu lét. 1792 Ghenare . . . Decă învrednicindu-ne Domnul Dumnezeu acum cu domnia acestei Țări-Românești provoslavnice, ne-amă milostiviți de amă înnoit și amă întărit milele acestea, ca să

se păzescă nestrămutată, pentru care amă dată acestă cinstită chrisovulă Domniei Mele, întărită cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, și cu a prea iubiților Domniei Mele fiți, Constantină Voevodă, Dumitrașco Voevodă, și cu totă sfatulă dumné-loră cinstiților și credincioși boeriloră celoră mari ai Divanului Domniei Mele: Pan Nicolae Brâncoveanu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ianache Văcărescu Vel Spătară, Ianache Moruzi Vel Vornică de Țera-de-sus, Manolache Brâncovănu Vel Vornică de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornică ală triile, Nicolae Filipescu Vel Vornică al patrulea, Costache Ghica Vel Logofătă de Țera-de-sus, Scarlată Ghica Vel Logofătă de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatm., Dumitrache Manu Vel Post., Isacă Răletă Vel Cluceră, Dumitrache Schina Vel Comisă, Dumitrașco Racoviță Vel Paharnică și Ispravnică, Costache Ghica Vel Logfătă de Țera-de-sus. Și s'au scrisă chrisovulă acesta la întâiulă ană ală domniei mele, aici în orașulă scaunului Domniei Mele Bucuresci, la lét. 1793 Aprilie 16 de Teodorache Logofătă za Divană. (1)

Chrisovulă sfintei mănăstiri Zlătară din Bucuresci.

Fiind-că sfânta și dumnezească mănăstire Zlătară, de aici din orașulă Domniei Mele Bucuresci, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulă Prea Sfintei Stăpânei noastre de Dumneșeu Născătorei și pururea Feciorei Maria, i schitulă ce se numesce Stănescă, și schitulă ce se numesce *Archangelă* ot sud Vâlcea, care câte trele acestea sfinte case sunt *metohuri la sfânta Patriarchie a Alexandriei*, avut-ă milă dela cel mai d'inainte răposați frați Domni, de luă prin chrisovele Domniiloră Sale vinăriciă dintr'aceste două popóre, adecă mănăstirea Zlătară din vinăriciă domnescă ot sud Saacă, pe ană vină vedre trei sute, și cincă decă bolovană sare dela ocna Telega; și schitulă Stănescă vinăriciă din delulă Dobroșă sud Vâlcea; și schitulă *Archangelă* vinăriciă dela satulă Vlădescă; și acestea milă ce le-ă avută, li s'au păzită și le-ă luată până la vreme, iar după vremă, schimbându-se de către frați Domni, ă rădicată acelă vinăriciă, rămăindă domnescă, și în loculă aceste milă, ă rânduită pe totă anulă dela cămara domnescă să iea bană la vremea vinăriciului tal. trei-sute, cară bană ă rânduită să se dee la Patriarchia Alexandriei, să fie pentru 2 scóle ce se află acolo pentru învățatură; dar fiind-că cu acestă mijlocă avea discolie de nu-și putea luă cu lesnire mila acésta, une-oră încă se și păgubea, precum și vinăriciă

(1) Cod. XXVI, pag. 16.

dela numitele popóre în unii timpî, se făcea vinū și se folosiă ôreși-ce, iară în mai multe timpuri se întîmplă a ajunge la nimicū, după cum pentru acésta ne adeverimū Domnia Mea din chrisovulū Domniei Sale fratelui Alexandru Ipsilante Voivodū, ot lét. 1781 Maiū 26, din chrisovulū Domniei Sale răposatului Nicolae Caragea Voivodū, ot lét. 1782 Septembrie 25, câtū și din două chrisóve ale Domniei Sale fratelui Michaiū Vodă Suțulū, unulū din domnia dumi-sale d'întâi cu lét. 1784 Ghenarie 15, și altulū din domnia depre urmă cu lét. 1792, Aprilie 23, prin care tóte acestea chrisóve rënduescū ca în loculū acestorū milî, ce aū fostū mai nainte, să aibă a lua mănăstirea Zlătarî din vinăriciū domnescū ot sud Saacū tal. una sută dela vinăricerî; așisderea și cinci-đeci holovanî sare dela ocna Telega, însă sarea să o ieae cu pecetluitū domnescū, când ieau și alte mănăstiri; și schitulū Stănesciî și Archangelū să aibă a luā tal. una sută din vinăriciū domnescū ot sud Vâlcea dela vinăricerî. Dreptū acea dară, învrednicindu-ne Domnulū Dumnezeu cu întăia domnie a acestei creștinesci Țări-Romănesci, amū bine-voitū de amū înnoitū și amū întăritū acéstă milă, care pe totū anulū să aibă cu acestū chrisovū alū Domniei Mele a luā, atătū acești banî dela vinăricerî, câtū și sare dela ocna Telega, precum mai sus se cuprinde, și pentru ca să se păzescă mila acésta a numitei mănăstiri și a numitelorū schiturî nestrămutatū, amū întăritū chrisovulū acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voivodū, și cu a prea iubiților Domniei Mele fiî, Constantinū Vvd., Dumitrașco Vvd., Nicolae Vvd., marturi puindū și pre dumnélorū cinstițiî și credincioșiî boeriî veliți ai Divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncoveanu Vel Vistierū, Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ianache Văcărescu Vel Spătarū, Ianache Moruzi Vel Vornicū de Țera-de sus, Manolache Brâncoveanu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofătū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofătū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Dumitrache Manulū Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, Iordache Vel Slugerū, Dumitrache Costandache Vel Pitarū și Ispravnicū, Costache Ghica Vel Logofătū de Țera-de-sus. Și s'au scrisū chrisovulū acesta întru întăiulū anū dintru întăia domnie a Domniei Mele, aici în orașulū scaunului Domniei Mele Bucuresci, la lét. 1793 Iunie 8 de Răducanu Poenariū hiv. 3-lea Logofătū. (1)

(1) Cod. XXVI, pag. 75—76.

Chrisovulă Sfîntului Spiridonă de mîlele ce are.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, bog. milos. gpsd. Zemb. Vlahscoe.

Din vechime se vede la Domniî și oblăduitoriî acestuî creștinescū norodū, ca singurî stăpânitoriî și cu tótă samovolnicia ce aū fostū, după ce Dumneđeū îî învrednicea cu ajungerea acesteî stăpânirî, cu tótă osirdia și buna-voință era întru a întemeiă și a împodobi ale luî Dumneđeū sfinte locașurî cu milî și cu dărî dintru avuturile Domnieî, spre ajutorulū și folosirea a multora din cei neputincioșî, făcendu-șî rugă către Domniî cei ce după vremî sta oblăduitoriî, ca să le păzescă, să le întărescă și pe câtū s'ar puté să le înmulțescă, ca și Dumneđeū întru tóte să-î sporéscă; între carî trecuți răposați Domniî, vedemū că și răposatulū Domnia Sa Alexandru Vodă Ghica, fiulū răposatulū Domnieî Sale Scarlatū Vodă Ghica, prin chrisovulū Domnieî Sale arétă și dîce cum-că răposatulū Domnieî Sale părinte, făcendū mănăstire aiei în orașulū Bucurescî întru numele sfântului și făcătorului de minuni Archiepiscopului Spiridonū, și neputendū a o sêvêrși, dādu-șî obștēscă datorie mai nainte, iar Domnia Sa ca zidirea ce eră a părintelui Domnieî Sale, după ce aū stătutū la domnie, cu tótă osîrdia aū fostū întru a o sêvêrși precum se vede, precum și a o înzestră câtū aū pututū; asemenea rugăciune face cătră cei din urma Domnieî Sale Domniî, ca să întărescă și să păzescă acelea bune afierosele. Decî după ce Domnulū Dumneđeū, cu a sa dumneđeéscă Pronie, dete bunū gândū prea puterniceî Impêrățiî și ne milui cu întăia domnie a acesteî țêrî, întru tóte alte purtări de grijă, ce cu mare osîrdie amū fostū și suntemū silitoriî la ale obșteî bune folosirî, una ne-aū fostū și acēsta, adecă întărirea și buna chibzuire a sfintei mănăstirî, a șî avé orēnduecle lorū; unde este înaintea Domnieî Mele boeriulū Domnieî Mele Grigorie biv. 3-lea Logofētū, episcopulū acesteî mănăstirî, și arētādu-ne așezāmînturile și milele ce are, făcutu-ne-aū rugă de a se înnoi și de a se întări de cătră Domnia Mea. Decî pliroforisindu-ne Domnia Mea, cum-că din venitulū și agonisēla acesteî sfinte mănăstirî se ajutoréză și se chivernisescū obraze scăpătate și neputincioșe, cu tótă a Domnieî Mele bună-voință amū fostū întru a întări și a întemeiă celea mai dinainte milî ale acesteî sfinte mōnăstirî, ca și Domnia Mea să fimū împărtașiți la ale Domnieî Sale facerî de bine, precum mai jos se va vedé, și mai întāî hotărîmū ca tóte celea de Domnia Sa orēnduite și afierosite să se păzescă cu nestrāmutare, adecă mănăstirea să fie slobodă, ca o mănăstire domnēscă a țêrei, fără a nu puté nimenea cere să o închine, séu să o supue unde-vașî. Archiereulū, ce după vremî va păzi orēnduiala întru a sluji

slânta leturghie din Sâmbătă în Sâmbătă, să aibă a-și lua acea orânduită milă, iar în mănăstire să cêră a ședé, nici cu stăpânire să nu se aréte; purtătoriū de grijă să fie mirénū, iar nu călugărū, și îndatoratū să fie pe totū anulū a da socotélă la cei după vremi, ce vorū sta întrū cinurile ce rógă răposatulū ctitorū alū sfintei epitropiī, adică Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolitū alū Ungro-Vlachiei, Vel Vist. și Vel Post., față fiindū și d-luī *Biv Vel Banulū Dumitrache Ghica, în câtă vreme va trăi, ca rudă și nênnū alū răposaților ctitorī*; trei preoī de mirū, unū diaconū, doi cântăreī, doi citeī să fie scutiī de tôte dăjdiiile și ale lorū drepte bucate, vinulū de vinăriciū, în tôte odăile ce sunt în cuprinsulū mănăstirii, orī pe dinafară, orī pe dinlăuntru, verī-ce omū cu verī-ce felurī de meșesugurī ar ședé, să nu fie supératū de fumăritū sêū zlotăritū, sêū de *felinarū*; douē pivnițe să fie scutite, aici în orașulū Bucurescī, de fumăritū, de căminăritū și de tôte alte angariī; douē-deci și nouē de ómenī poslușniciī argaī și slugī să aibă a ținē, fără birū și scutiī de tôte podveđile și angariile țeriī, căroră să li se dee pecetluiturī gospodū pe numele și chipulū lorū; trei isprăvnicē de pe la viī și moșiī, din brésla Mazililorū, să fie scutiī de birū și apēraī de vinăriciū și de dijmăritū, după deosebitele cărțile Domniei Mele, ce li se va da la mână; 2000 oī să aibă a scuti la vremea oieritulū, cu pecete de ridicătură; 2000 oca sare să aibă a luā pe totū anulū dela cămara domnescă; la bucatele ce-ar avē de vîndare, vamă să nu plătescă; din totū județulū Teleormanulū, dela toī cei ce plătescū vinăriciū, să aibă a luā mănăstirea milă câte doi banī de vadră și părpărulū după obiceiū, precum s'au luatū și mai înainte, iară cei-lalī câte trei banī să ieae vinăriceriī domnescī; dela toī cei ce vorū avē viī pe moșia domnescă dela Caracalū sud Romanaī și plătescū vinăriciū, să aibă a luā milă câte doi banī de vadră și părpărulū; din tôte bălțile, iazurile i gârlele ce sunt pe Oltū în județulū Romanaī, Doljiū și Mehedinți, dela toī cei ce vîneză pesce cu năvodulū, cu mrēja, cu cotețe, cu ostiī sêū măcar cu verī-ce altū meșesugū va vênă pesce, să aibă a luā vamă, ce se luā din vechime de vameșiī domnescī, din trei banī unū banū, sêū din trei pesci unū pesce, afară numai din bălțile și gârlele ce vorū mai fi avēndū alte mănăstiriī milī cu chisóve și cărți domnescī date mai nainte, acelea întocmai cu nestrămutare să se păzescă și de acum înainte, precum și stăpânii moșiilorū iarăși să ieae deciuiala pe deplinū. Năvodariī, ce vîneză pesce cu năvodū într'aceste bălți după vechiulū obiceiū, împrumutându-i ómeniī mănăstirei cu banī să-și cumpere sfóră, pentru dobândă să facă clace cu năvodulū într'o ȓi mănăstirei, ca lucru ce este obicinuitū. Din tôte bălțile și iazurile ce se începū din dreptulū Iagălii sud Ialomița și până în hotarulū Brăilei, iarăși să ieae mănăstirea a treia (*parte*), ce se luā mai nainte

de vameșii domnesci dela orașu, întocmai după obiceiū, afară iarăși de milele ce vorū fi mai avēndū alte mănăstiri cu chrisove seū cărți date mai înainte, căci acelea aū să se urmeze a se luā de acelea mănăstiri, precum se va fi luatū, așisderea și stăpānulū moșiei iarăși să-și ieae deciuiala pe deplinū; dela tōte turmele de oi, ce se pogōră primăvara din lăuntru (*din Ardel*) la pășune, pe munții țerii din schela Vulcanului ot sud Gorjiū în sus și până la Vadița ot sud Mehedinți, și despre tōmnă le tragū înapoi fără a nu plăti oieritū, să aibă din o sută oi a luā una după obiceiū; iar dela turmele ce vorū rămānē la ernaticū în țēră și plătescū oieritū să nu ieae nimicū; douē miī stinjenī din moșia domnēscă Flocii ot sud Ialomița și tōtă balta acesteī moșii să fie întrū stăpānirea mănăstirei; moșia domnēscă dela Rușii-de-Vede sud Teleormanū, ce se vede după cartea de hotārnice ot lét. 1783, de stinjenī douē miī optū sute, fiindū dată danie la numita mănăstire, prin chrisovulū răposatului Domnū Alexandru Ghica Voivodū dela lét. 1768, i alū răposatului Gregorie Ghica Voivodū dela lét. 1769, i al Domniei Sale Domnului fratelui nostru, Domnū Alexandru Ipsilante Voivodū dela lét. 1775, și în vremea Domniei Sale la lét. 1781, s'aū fostū sculatū Călărașii de acolo cu pîră, și prin judecată și învoiala amēndorora părților, li s'aū hotărītū ca ei să stăpānescă șese sute stinjenī, și cea-laltă să rămānē în stăpānirea mănăstirei, și asemenea aū dat-o și aū afierosit-o și alți frați Domni din urmă prin chrisove, iar în urmă Mavrogheni, măcar că după cum la altele multe, aū făcutū strămutare la acestea hotăriri domnesci, dāndū chrisovulū seū la mâinile Călărașilor de acolo împotrivă; dar în urmă, Domnia Sa Michaiū Vodă Suțulū aū datū chrisovulū Domniei Sale, iarăși după hotărîrea întâi, și aū făcutū porunca Domniei Sale la Ispravnicii județului, ca să urmeze celorū mai dinainte hotăriri; după care și Domnia Nōstră asemenea întārimū, ca Călărașii toți să ție și să stăpānescă acei 600 stānjenī, precum sunt osebiți și hotărîți, iară cea-laltă moșie tōtă să o stăpānescă mănăstirea, ca o moșie ohabnică a sa, și toți cei ce vorū fi ședători pe dînsa să facă clacă și să-și dee dijma, pre deplinū din tōte, la mănăstire, după obiceiulū moșilorū; vinū și rachiū nimenea să nu fie volnicū a vinde, fără numai mănăstirea; pre care moșie tērgū slobodū să se facă în săptămānă odată, și vama ce se va agonisi să fie a mănăstirei, iarăși vameșulū amestecū să nu aibă; precum și prāvāliōrele, câte vorū fi în Rușii-de-Vede, să fie apērate de fumăritū și cotăritū; așisderea și până la douē miī de vedre vinū și 100 vedre rachiū, când va face trebuință, mănăstirea să aducă la acēstă moșie, verī de unde i va dā îndēmānă, slobodă să fie și de căminăritū seū de vamă, supērare la acelu vinū saū rachiū să nu aibă; cinci-spre-dece sălașe de țiganī domnesci, ce sunt dați danie acesteī sfinte mănăstiri, să fie bine dați; și osebitū de acēsta, să aibă mai sus numita mănăstire milă, ca dela toți cei ce aū

viî în poporulă Leulă și ală Racoviîi ot sud Romanaîi, și plătiă până acum vinăriciău căte cincă bană la domnie, de acum înainte să ieae vinăriceriî domnescă numai căte trei bană de vadră, iară cei-lalîi căte doi bană și părparulă după obiceiău să-și ieae sfânta mănăstire; precum și ună scaună de carne să aibă a ținé aici în orașulă Bucurescă, pe loculă mănăstirei, mai alesă că loculă mănăstirei fiindă la marginea Bucuresciloră, este și cu lesnirea mahalaleloră, ce sunt departe de tîrgă, scutită și apărată de vamă, de erbărită la căte vite va tăiă, i de fumărită, i de vătăfi de măcelari și de tôte dăriile și obiceiurile ce daă alte scaune; care acestea tôte milă și orênduelă, căte se cuprindă mai sus, le-aă avută sfânta mănăstire dela toîi cei-lalîi Domni, prin chrisóvele Domniiloră Sale, care le-aă arătată de le-amă văđută Domnia Mea. Decă amă întărită chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Io Alexandru Constantină Moruzi Voivodă, și cu a prea iubiților Domniei Mele fiă, Constantină Voivodă, Nicolae Voivodă, Dumitrașco Voivodă, și cu totă sfatulă cinstiților și credincioși boeriloră celoră mariă al Divanului Domniei Mele: Pan Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Pan Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Pan Ianache Văcărescu Vel Spătară, Pan Ianache Moruzi Vel Vornică de Țera-de-sus, Pan Scarlată Ghica Vel Vornică de Țera-de-jos, Pan Manolache Crețulescu Vel Vornică ală treilea, Pan Nicolae Filipescu Vel Vornică ală patrulea, Pan Costache, Ghica Vel Logofătă de Țera-de-sus, Pan Scarlată Ghica Vel Logofătă de Țera-de-jos, Pan Nicolae Hangerliă, Pan Nicolae Racoviță Vel Paharnică, Pan Vel Stolnică, Pan Vel Slugeră, Pan Dumitrache Constandache Vel Pitară și Ispravnică, Pan Costache Ghica Vel Logofătă de Țera-de-sus. Și s'aă scrisă chrisovulă acesta întră întâiulă ană ală domniei năstre, aici în orașulă Bucurescă, la lét. 1793 Aprilie în 5, de Teodorache Logofătă de Divană. (1)

Chrisovă dela 18 Aprile 1793, în favórea bisericei Sf. Spiridonă nouă din Bucurescă, zidită de Scarlată Voevodă și A. Ghica Voevodă.

A. Moruzi întăresce mila, ca din tôte bălțile și iazurile i gârlele, ce sunt peste Oltă, în județulă Romanaîi, Doljiă, Mehedinîi, dela toîi cei ce vénéză pesce cu năvodulă, cu mrēja, cu coteșulă, cu ostia seă măcar cu oră-ce altă meșteșugă, să aibă a luă vamă, ce se luă din vechime de vameși domnescă, din 3 bană 1 bană, seă din 3 pescă 1 pesce, afară numai dela bălțile și gârlele, ce voră fi avendă alte mănăstiri milă cu cărți și chrisóve domnescă date mai dinainte, care acele cu nestrămutare să se păzescă și de

(1) Cod. XXVI, pag. 12.

acum înainte, precum și stăpânii moșiilor iarăși să-și iea deciuială pe deplin. Așisderea și năvodarii, ce vénéază pesce cu năvode într'aceste bălți, după vechiul obicei, împrumutându-se dela ómenii mănăstirei cu bani, să-și cumpere sfóră, pentru dobândă să facă clacă cu năvodu într'o di mănăstirei, ca lucru ce este obiceiuit. Domnitorul dă volnicie omului mănăstirei, ca din fie-ce județu să caute venitul bălților.

Carte din 13 Aprile 1793 în favórea mănăstirei Sf. Spiridon; îi dă voie să aibă téggu la moșia Rușii-de-Vede din Teleormanu, odată pe săptămână, și vama ce se va agonisi să fie a mănăstirei. Asemenea până la 2000 vedre vinu și 100 vedre rachiu să fie liberă mănăstirea a aduce de ori-unde la acestu téggu, scutite de căminăritu și de vamă. Spirtóse nu va vinde nimeni, fără numai mănăstirea, iar prăvălióarele din Rușii de-vede voru fi apérate de fumăritu și de cotăritu. (1)

Chrisovulă mănăstirii Michaiu Vodă din Bucuresci.

Sfinte! și dumnezeesce! mănăstiri, de aici de alătura orașului Domniei Mele Bucuresci, care este zidită și înălțată din temelia ei de răposatul Domn Michaiu Vodă, unde se cinstesce și se prăznuesce hramul sfântului marelui Ierarchu și de minuni făcătoriu Nicolae, Archiepiscopu dela Miralichiei, și părintelui Egumenului Chiriu Chirilă, Archimandritu dela acéstă sfântă mănăstire, și tuturor părinților călugări, câți se află locuitori la acestu sfântu lăcașu, ca să fie sfinte! mănăstiri milă dela Domnia Mea. să aibă a luă vinăriciulă din delul Piteșcilor sud Muscelu, adică din poporul Leurdeni, Plămbacelulă, Călinesci, Badesi și Vărnesci, câte doi bani de vadră și părpărulă după obicei; însă egumenulă dela acéstă sfântă mănăstire, se! omulă ce-lu va orându! să aibă a âmb!ă împreună cu vinăriceri! domnesci să scrie vinăriciulă dintr'acelea popóre totu de odată, și să facă două catastise asemenea unulă ca și altulă, iscălite fiindă amândouă și de vinăriceri! domnesci și de omulă mănăstirii, și așa împreună, strîngendu bani! vinăriciulă, ce este de plătescu dajnici!, de vadră câte patru bani și ploconu de nume, să aibă a luă vinăriceri! domnesci câte doi bani de vadră și ploconu de nume, și omulă mănăstirei iară câte doi bani de vadră și cu părpără după obicei, precum au luat și mai nainte; așisderea să aibă sfânta mănăstire, la vremea oieritulă a scuti oi cinci sute; cum și dela ocnă să aibă a luă bolovan! sare una sută cinci-deci, la vremea când iea și alte mănăstiri; și iară să aibă sfânta mănăstire a luă și vamă din

(1) Cod. XXIII, fila 43 și verso.

balta Ciocănesciloră ot sud Ilfovă, câtă ține moșia satului, cu apa Gura Botului, unde are și leși din hotară până în hotară, după cum se cuprinde în chrisóve vechi ale altoră răposați Domni de mai nainte, ce are sfânta mănăstire pentru acéstă moșie, însă din pesce, din raci, după vechiulă obiceiă, cum aă luată și mai nainte; încă să aibă sfânta mănăstire și liude 17, ómenī străinī poslușnici, dărvări, pe cari găsindu-ī și luându adeverință dela Ispravnicī județului pe numele și chipulă loră, să li se dee pecetluiturile Domniei Mele, de a fi scutiți și apărați de tóte dăjdiile și angariile, pentru că acestea milī de vinăriciă și celea-lalte care se cuprinde mai sus, sunt date sfintei mănăstiri milă încă de mai nainte vreme dela alți răposați Domni, ce aă stătuț oblăduitori acestei creștinesci Țări-Romănesci, i dela Domnia Sa fratele nostru Domnă Alexandru Ipsilantă Voevodă, precum și dela Domnia Sa fratele nostru Domnă Michailă Suțulă Voevodă, prin chrisovulă Domniī Sale ce-lă vėđumă cu lét. 1792 Aprilie 20, ne-amă adevărită; și iară să aibă sfânta mănăstire a ținé liude doi la vile din dólulă Tergoviștei sud Dâmbovița, care sunt date sfintei mănăstiri prin chrisovulă Domniei Sale fratelui Domnă Alexandru Ipsilantă Voevodă, ca să fie pentru paza acestoră vii, însă ómenī străinī, de care să-ī aducă adeverință dela dumné-loră Ispravnicī județului pe numele și chipulă loră, ca să li se dea și pecetluiturile Domniei Mele, spre a fi în pace de tóte dăjdiile și orânduielele Visteriei, fiind-că acéstă milă de liude doi aă avut-o dela fratele nostru Domnă Alexandru Ipsilantă Voevodă, prin cartea Domniei Sale, ce o vėđumă cu lét. 1776 Augustă 12. Decī învrenicindu-ne Domnulă Dumneleă și pre noi cu domnia acestei pravoslavnice țări, ne-amă milostivită și i amă înnoită milele ce se arétă mai sus, ca să fie sfintei mănăstiri și părinților călugări de hrană și de chivernisire, iar Domniei Mele și răposaților părinților Domniei Mele veșnică pomenire, și rugămă și pre alți frați Domni, ce în urma noastră se voră învrednici cu domnia și oblăduirea țării aceștia, să înnoiască și să întărescă milele acestea, ca și ale Domniilor Sale milī și daniī în urmă să fie cinstite și în sémă țínute. Intărindă chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, i cu credința prea iubiților Domniei Mele fiī, Constantină Voevodă, Dumitrașco Voevodă, Nicolae Voevodă, și cu sfatulă dumné-loră cinstiților și credincioși boeriloră celoră mari ai divanului Domniei Mele, Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Spătară, Ienache Moruzi Vel Vornică de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornică de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornică, Nicolae Filipescu Vel Vornică, Costache Ghica Vel Logofetă de Țera-de-sus, Scarlată Ghica Vel Logofetă de Țera-de-jos, Manolache Hangerlău Vel Hatmană, Dumitrache Manu Vel Postelnică, Isaacă Raletă Vel Cluceră, Du-

mitrache Schina Vel Comisă, Nicolae Racoviță Vel Paharnic, Iordache Palada Vel Stolnic și Ispravnic, Constantin Ghica Vel Logofet. Și s'a scris chrisovul acesta la anul d'întâi al domniei mele aici în orașul Domniei Mele Bucuresci, la anul dela nascerea Domnului Dumneșu și Mântuitorului nostru Isus Christos lët. 1793, de Teodorache logofet de Divan. (1)

Prea Înălțate Dómne,

Jăluiesc Măriei Tale, că eu avându un fecior slăt și nu tot în mințile lui, care scie să șindrilască, după vinuire nedovedită, la șindrilitul clopotniței a turlei bisericei Michaii-Vodă, până era închis la pușcărie, și ca să nu péră închis pe vremea gerului, cu lacrimi mă rog să faci Măria Ta milă să se ierte dela închisóre.

Róba Măriei-Tale Dobrița, văduvă sëracă din Bucuresci.

Dumné-ta Epistatule al Armășiei să aduc Domniei Mele anafora de pricina acésta. — 1793 Octobre 21. (2) Vel Stolnic.

Iă Alexandru Constantin Moruzi Voevodă.

Amêndoi acești prepuși, Dulgheriu și muerea, poruncim Domnia Mea să se slobodă, iar dumné-ta Vel Cămăraș, pe Ienache Ciohodarul, care au făcut acésta ihtira, să-l pedepsesc și să-l isgonesc dela slujbă. — 1793 Octobre 31.

Prea Înălțate Dómne,

Ascultându luminată porunca Înălțimii Tale dela acésta jalbă, însciințăm Înălțimii Tale, că osebit de cercetările ce ne îndestulăm, că s'a fost făcut jăluitorului de către unii din zapcii ot-plaiului Măriei Tale și n'au eșit nimica, dară și de către acest departament iar i s'a făcut îndestule ispite și cercetări, și iar nimic nu se vede vinovat; cu tóte acestea îndrăsnim a însciința Măriei Tale că la lët. 1761, este sciut de obște că din iangăn au ars tótă curtea și învelitóre sfinței biserice ot Michaii Vodă, și cu a doua învelitóre a bisericei atâta sémă de ómen ce au lucrât învelisul, de ar fi fost vre-o monedă, înca aceea ar fi găsit topită, ci pîra ce s'a adus asupra acestui jăluitor se vede că cu greșală au resuflat acei privitori, mai alesă șicem, că ce pânză va fi fost

(1) Cod. XXVI, pag. 82.

(2) Cod. XXV, fila 76.

care să trăiască în 32 de ani, și nici s'aû negritû, nici s'aû putreditû, cum aû sporitû ei a ñice, cã aû vëdutû legãturî de pãnzã albã, legatã cu sforî, încã și pecetluitã; de acêsta însciințãmû Mãriei Tale. — 1793 Octobree 23. Dumitrache Clucerû, Șerbanû Andronescu Medeln., Toma Palatû. (1)

Chrisovulû sfintei mănãstirî Archimandritulû din Bucurescî.

De vreme ce prooroculû și pururea între împërațî pomenitulû prea înțeleptulû Solomonû, numaî în umbra legîi rezemându-se, făcut-aû atãta podóbã casei dumneðeesci a Ierusalimului și o aû dãruitû pre ea cu atãtea daruri și prinósë, ca sã se pãzescã într'însa sacrificiulû cu tablele legîi Domnului, cu cãtû mai vîrtosû noi, care suntemû acuma cu mila Domnului sfântû pravoslavnicî Domnî în lumina credințîi, se cade sã ajutãmû și sã ne silimû cu totû sufletulû spre ajutoriû și întemeierea sfintelorû lui Dumneðeû locașuri, carî sunt semnulû celû adevëratû alû credinței nôstre, (și care împodobescû politia acêsta:), întru care nu se junghe vite necuvîntãtore, precum ôre cãnd acolo, ci însușî mielulû lui Dumneðeû celû adevëratû se jertfescë pentru viața cea veșnicã și mântuirea nôstrã a tuturorû, și întru care pururea neîncetatû se proslãvescë numele sëû și se facû rugãciuni pentru Împërațî și pentru Domnî și pentru toțî pravoslavnicîi creștinî; dreptû aceea, atãtû dupã acêstã pildã a prea înțeleptului Solomonû și dupã alte multe, cãtû și dupã învëșătura ce ne dã Prooroculû și Împëratulû Davidû, care strigã cu mare glasû grãindû, Dómne iubit-am podóbã casei Tale și loculû locașului mãriei Tale, și iarășî rîvna casei Tale m'aû mãncatû; precum și dupã creștînescã datorie ce avemû, pliroforisîndu-ne Domnia Mea pentru sfânta și dumneðeescã mănãstire de aici, din orașulû scaunului Domniei Mele Bucurescî, ce se numescë Archimandritû, care este ziditã și înãlțatã din temelia ei de rëposatulû Domnû Mateiû Vodã și închinatã la sfânta mănãstire Stavro-Nichita ot sfânta Agora, unde se cinste-sce și sã prãznuescë hramulû sfînțilorû slãvițilorû și întru totû lãudațilorû Apostolî Petru și Pavelû, care se chivernisesce și se economisesce de Sfinția Sa Pãrintele Vlãdicã Stavropoleos, Chirû Gregorie Nãstavnicû, cum-cã este lipsitã de alte venituri și cu trebuințã de ajutoriû domnescû, bine amû voitû Domnia Mea și printr'acestû cinstitû și bine închipuitû chrisovû alû Domniei Mele i-amû datû și o amû miluitû pre sfânta mănãstire cu aceste mai jos aretate privileghiuri, adicã: sã ieae vinãriciulû din dëlulû *Sescilorã* sud Saacû, care pre aceste popóre anume: Buda, Dumbrava, Runcenî, Cãlugãrenî și Scheia, cãte doi banî de vadrã, dela toțî cei ce plãtescû vinãriciû; așîșderea

(1) Cod. XXV, fila 76.

să ieae din tóte acestea numite popóre și gărdurăritul i pãrpãrulũ, la care gărdurăritũ, măcar că în anii trecuți s'aũ fostũ întinsũ ómenĩ armășescĩ la unulũ dintr'acestea popóre de s'aũ amestecatũ de a luã gărdurăritũ, dar prin cercetarea la fața locului s'aũ făcutũ îndreptare și aũ rămasũ gărdurăritul din numitele popóre iarășĩ mănăstireĩ, ca unũ vechiũ ce l'aũ avutũ și l'aũ luatũ tot-deauna; iar cei-lalți câte doi bani de vadrã sunt al mănăstireĩ Grigoriu ot Sfetagora și unũ banũ alũ mănăstireĩ Proti dela Țarigradũ; decĩ, fiind-cã vinăriciulũ dintr'acestea popóre i gărdurăritulũ și pãrpãrulũ este cu totulũ mănăstirescũ, neavendũ vinăricerĩ domnescĩ a face, de aceea poruncimũ ca la vremea vinăriciului să n'aibã a se amestecã vinăricerĩ domnescĩ întrũ nimicũ la acestea popóre, precum nici gãrdurariĩ armășescĩ, ci omulũ mănăstirĩ să âmble să scrie, să mėsóre cu cotulũ domnescũ pecetluitũ din visteria Domnieĩ Mele și să ieae baniĩ vinăriciului, carĩ aũ a se împãrți între mănăstirĩ, dupã chrisóvele ce aũ; așĩderea să aibã a luã tótã vama dela sborulũ, ce se făcea în vechime la Tohanĩ, apoi, măcar că dupã vremĩ se mutase, din țilele răposatului Domnieĩ Sale Constantinũ Gehanũ Racoviã Voevodũ la *Istãũ*, darã mănăstirea nu s'aũ isterisitũ cu pricina mutãriĩ de vama acẽsta, ce i s'aũ fostũ datũ hotãrĩre prin chrisóve domnescĩ, ca orĩ unde s'ar mutã sborulũ acesta dupã vremĩ, totũ mănăstirea să ieae vama lui; dreptũ aceea đicemũ, că orĩ-unde se va fi făcendũ acum, seũ se va face dupã vremĩ, mănăstirea să nu fie lipsitã de vama acẽsta, ci să-șĩ ieae pe deplinũ, fără de a se amestecã vameșĩ nici decum, la care să trimitã mănăstirea omulũ seũ, să ieae vamã fără de nici un felũ de stingherealã; așĩderea să aibã a luã mănăstirea, în toți anii, dela ocna Telega merticũ de sare, pe anũ bolovanĩ una sutã, la vremea când ieau și alte mănăstirĩ; așĩderea să aibã sfântã mănăstire a ține liude douẽ-deci, ómenĩ strãini scutiți, pentru ajutorulũ și slujba sfintei mănăstirĩ, cãrora să li se dea pecetluitũ gospodũ, ca să fie apãrați de tóte dãjdiile, verĩ-câte arũ eșĩ dela visteria Domnieĩ Mele peste anũ în țerã, de nici unele supãrare să n'aibã, fiindũ acẽstã sfântã mănăstire lipsitã, neavendũ țiganĩ de poslușanie. Așĩderea să aibã sfântã mănăstire a scuti la vremea oieritului oi patru sute; așĩderea, fiind-cã sfântã mănăstire are moșie cu baltã la sud Ialomița, ce se chiamã *Cacã meiu*, între moșia mănăstireĩ Cãldãrușanĩ și între moșia mănăstireĩ Mihaiũ Vodã, dela care baltã lua numita mănăstire întreiala pescelui, cum ieau și cele-lalte mănăstirĩ, avendũ și cãrți domnescĩ pe acẽstũ obiceiũ, care dela rãsmirață, repuindũ cãrțile, s'aũ întinsũ vameșĩ și luã acẽstã milã mănăstireĩ, pentru care făcendũ-se cercetare pentru acẽsta, din porunca fratelui Domnũ Alexandru Ipsilantũ Vodã, s'aũ doveditũ că aũ avutũ cãrți și s'aũ răpusũ, și amũ vãđutũ și cartea Domnieĩ Sale, prin care orẽnduesce ca să ieae dela acẽstã baltã întreiala pescelui; decĩ și

Domnia Mea volnicimă pe omul, ce se va orânduî dela mănăstire, a luă întreiala din pesce, ce se va prinde într'acéstă baltă, câtă ține moșia mănăstirei, însă din trei pesci unu pesce, séu din trei bani unu ban, cum au mănăstirile celea de alătura, iar vameșii nimic să nu se amestece; așisderea să aibă a scuti mănăstirea două pivnițe aici în Bucuresc, de vamă, de căminărită, de vină domnescă, de ortulă vătășescă, și de tôte dările pivniților; care tôte acestea mai sus numite milă le-au avutu sfânta mănăstire, atâtă dela alți frați Domni, ce au fostă mai nainte vreme, precum ne amă adevérită Domnia Mea din cărțile i chrisóvele Domniilor Sale, cum și dela Domnia Sa fratele Michaiă Vodă, unu chrisovă, ce se vedă cu lét. 1792 Martie 25. Dreptă aceea, învrenicindu-ne Domnulă Dumneđeș și pe Domnia Mea cu domnia, aici în scaunulă Țerii-Romănesc, amă bine-voitu de le-amă întărită și le-amă înnoitu. Rugămă dar și pe alți frați Domni, cari în urma noastră se voră învrednici de Domnulă Dumneđeș cu stăpânirea acesteî pravoslavnice țeri, să înnoiască acestă chrisovă și să întărescă mila acesta, ca și ale Domniilor Sale chrisóve și milă încă să fie înnoite și în sémă ținute, ca să fie sfintei mănăstiri de întărire, iar Domniei Mele și răposașilor părinților Domniei Mele veșnică pomenire. Și pentru ca să se păzescă milele acestea în tótă vremea nestrămutate, amă întărită Domnia Mea chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voivodă, și cu credința prea iubișilor Domniei Mele fii, Constantină Voevodă, Nicolae Voevodă, Dumitrașco Voevodă, martori puindă și pre toți cinstișii și credincioșii boeri Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Văcăresculă Vel Spătară, Ienache Moruzi Vel Vornică de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornică de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornică, Nicolae Filipescu Vel Vornică, Constantină Ghica Vel Logofetă de Țera-de-sus, Scarlată Ghica Vel Logofetă de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmană, Dumitrache Manu Vel Postelnică, Isaacă Raletă Vel Cluceră, Dumitrache Schina Vel Comisă, Nicolae Racoviță Vel Paharnică, Iordache Palada Vel Stolnică, Iordache Vel Slugeră, Dumitrache Constandache Vel Pitară și Ispravnică, Costache Ghica Vel Logofetă de Țera-de-sus. Și s'au scrisă chrisovulă acesta în anulă d'întăi ală Domniei Mele, aici în orașulă Bucuresc, la lét. 1793 Maiă întâi, de *Partenie Monah-Zugraf*. (1)

(1) Cod. XXVI, pag. 22.

*Cartea mănăstirii Zoodohulŭ-Pighi, de mila vinăriciului ce are la sud Oltŭ
și de mila de sare dela ocnă.*

Zemb. Vlahscoe: Dat-amŭ acēsta domnēasca nōstră carte sfintei mănăstiri de aici din marginea Bucurescilorŭ ce se numesce Zoodohulŭ-Pighi, care este haznaua apei cișmelelorŭ din Bucuresci, ca să aibă a luă vinăriciŭ din poporulŭ Gălmeile câte cincŭ banŭ de vadră și părpărulŭ, și din poporulŭ Zănóga câte treŭ banŭ de vadră, fiind-că doi banŭ și părpărulŭ sunt ai mănăstirei Mărcuții, care aceste popóre sunt în județulŭ Ilfovului; decŭ la vremea vinăriciului să aibă a merge trimisulŭ despre partea sfintei mănăstiri, ca să scrie vinăriciulŭ dintr'aceste popóre, împreună fiindŭ la scrisulŭ vinăriciuluiŭ poporuluiŭ Zănóga și trimisulŭ despre partea mănăstirei Mărcuții, și să-și ia mila întocmai după cum se cuprinde mai sus, la care vinăriciŭ vinăriceriŭ domnesci să nu se amestece întru nimicŭ la banii mănăstirei; așisderea să aibă a luă sfânta mănăstire și dela ocnă, pe fieș-care anŭ câte două sute bolovanŭ sare, la vremea când ieau și alte mănăstiri, fiind-că aceste milŭ le-au avutŭ sfânta mănăstire și dela Domnia Sa fratele nostru Domnŭ Michaiŭ Constantinŭ Suțulŭ Voivodŭ, prin cartea Domniei Sale, ce vĕdumŭ cu lét. 1792 Iunie 25, pentru care poruncimŭ Domnia Mea la toți câți se cuvine, să fie următorŭ întocmai, a se păzi aceste privileghiuri sfintei mănăstiri, în toți anii, nestrămutatŭ, că așa este porunca Domniei Mele, iisaam. receh. gpd. 1793 Iunie 1. (1)

Chrisovulŭ sfintei mănăstiri Mărgineni de milele ce are.

Zemb. Vlahscoe: De vreme ce ocna Telega este pe moșia sfintei mănăstiri Mărgineni, unde este obiceiŭ de ținŭ cămărașii de acolo o cârciumă pe acea moșie a mănăstirei, de le este pentru tréba lorŭ, iar altŭ nimenea nu este volnicŭ, fără de numai mănăstirea, câtŭ îi va da mâna; dreptŭ aceea să aibă volnicie cuviosulŭ Chirŭ Varnava egumenulŭ acestei sfinte mănăstiri, ca peste acea cârciumă cămărășescă pe altŭ nimenea să nu mai îngăduiască a mai ținé vre-o cârciumă, nici să aibă volnicie cine-vași a vinde vinŭ pe moșie, fără numai vinulŭ mănăstirei să se vinđă tot-deauna, după cum pentru acēsta vĕdumŭ Domnia Mea cărțile fraților Domni de mai înainte; dreptŭ aceea dară și Domnia Mea amŭ datŭ acēstă carte a Domniei Mele, ca după obiceiŭ și după cum se cuprinde mai sus, să urmeze nesmintitŭ, într'altŭ chipŭ, să nu fie, că așa este porunca Domniei Mele, iisaam. receh. gpd. 1794 Iunie 6. (2)

(1) Cod. XXVI, pag. 226.

(2) Cod. XXVI, pag. 218.

Zemb. Vlascoe: Fiind-că *sfânta mănăstire ot Hasnaua apeloră* dela capul podului Mogoşoiei, unde se cinstesce şi se prăznuesce hramul Isvorului tămăduirilor, au avută dela răposatul ctitorulă său îndestulate dăni de moşii şi acareturi, cum şi din veniturile domnesci au avută totă vinăriciulă din două deluri ot sud Oltă anume Gălmeile, i Zănóga, câte cincă bană de vadră cu părpărulă, i vama şi cu totă venitulă vîndărei vinului şi alte următore dela tîrgulă cu oborulă de vite, ce orînduise a se face acoloa la cişmea, pentru care în urmă i s'au fostă orînduită a luă tal. 1.000 din vama tîrgului de afară, când însă se va face acestă tîrgă, i 200 bolovană sare dela ocne, şi tal. 360, lăfă din venitulă cişmeleloră, însă tal. 300 egumenulă şi 60 la ună preotă slujitoră; i întâi moşile şi celealalte acareturi eşindă în urmă cu pricină, s'au isterisită mănăstirea de venitulă loră cu totă, dăndu-se prin hotăriri de judecată celoră ce au avută dreptate şi cuvîntulă; aşisderea şi din vinăriciulă poporului Zănóga s'au scăduţă cu doi bană şi părpărulă, fiind-că s'au găsită mai nainte aserosi, cu chrisovulă Domniei Sale fratelui Domnă Alexandru Vodă Ipsilantă, la mănăstirea Mărcuţa, precum şi de acei tal. 1.000 din venitulă tîrgului s'au isterisită cu totulă, nefăcîndu-se tîrgulă nici decum; şi aşla neajungîndu-i-se cheltuecele cele cuviincioşce, cari trebuescă la merimetulă bisericei şi la celelalte următore de a fi în bună starea ei, precum se cuvine la Biserica Domnescă, şi găsind-o Domnia Mea în prăstă stare, încă şi desvelită şi fără acoperîmintulă ei celă trebuinciosă, n'amă suferită Domnia Mea a lăsa acestă locaşă dumnezeescă, care este pururea în vederea Domniei, lăngă cea-laltă zidire a hasnelii apeloră, ce este spre podoba şi mângăerea de obşte a politiei Bucuresciloră, a căde la dărăpănare fără de podoba lui cea cuviincioasă, ci amă socotită cele de trebuinţă lui peste totă vremea, atătă de a fi pururea în bună stare şi podoba zidirei sale, tencuindu-se pre din lăuntru şi pre din afară şi căpuindu-se în totă vremea, cătă şi pentru egumenă, ce se află la acastă mănăstire, purtătoriă de grije bisericei şi lucrurilor ei, i pentru preoţii şi cîntăreţii, ce se află slujindă numai bisericei, de a şă avă chiverniséla şi plata ostaneliloră, şi iată întărindă milele ce au rămasă de le are până acum, adecă cincă bană şi părpărulă din poporulă Gălmeile, trei bană din poporulă Zănóga, 200 tal. pentru 200 bolovană sare dela Ocne, i zece străini, care i-amă făcută cu deosebită cartea noastră, îi mai adăogămă milă dela Domnia Mea, în loculă celoră ce lipsescă, pe cătă s'au socotită cu cale şi de măsură, adecă 200 tal. din vama tîrgului de afară, peste bani cumpărători, care să i se dee dela începutulă anului viitoră, lét. 1795, înainte pe totă vremea, 300 oi să scutescă de oierită, 5 liude scutelnici în catastihulă visteriei, doi preoţi, ună grămă-

ticu scutiți, și acei 360 taleri din venitul cișmelelor să iae pe totu anulă dela dumné-loru nazirii epitropi, ca cu aceste venituri să pôrte egumenulă grija apururea și în totă vremea de bună stare și podoba numitei biserici, și cu orânduiri scutelnici să grijescă de lucrulă, curățitulă și podoba grădini, i de grijitulă caseloră cișmelei de sus și de jos, fiindă și ună begciă nelipsită, pentru închisulă și deschisulă și pentru paza și luarea aminte de celea ce se află la casă sus și jos, făcendă și meremeturi mici, ce ară trebui la casă i chioschiu și la împrejmuirea curței; dreptă aceea, ca să i se păzescă acea milă și venituri, amă dată Domnia Mea acéstă domnésca noastră carte de întărire, prin care poruncimă și îndatorimă pe egumenă, să le urmeze acestea, iisaam. receh. gpd. 1794 Iulie 3 (1).

Pitacū la boerii epitropi, ca să dea tal. 500 dela cutia de milostenie pentru învelișulă bisericei dela Cișmea.

Poruncimă Domnia Mea dumné-vostre cinstiți și credincioși boieriloră Domniei Mele, nazirii epitropiei de obște, ca din bani cutiei de milostenie să aveți a da tal. 500, adică cincă sute, egumenașului dela Cișmea, pentru învelișulă sfintei biserici de acolo și, cu acestă domnesculă nostru pitacū, la socotclă vi se voră țină în sémă. — 1793 Octobre. 17 (2)

Chrisovulă mănăstirii Radulă Vodă.

Sfintei și dumnezeescei mănăstirii Radulă Vodă, de aici din orașulă scaunulă Domniei Mele Bucuresc, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulă prea sfintei și nedespărțitei Troiți, și cuviosului Archimandrită și egumenulă aceste sfinte mănăstiri, Chiră Ignatie, ca să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea, să aibă a luă vinăriciulă din délulă Lupesciloră de lângă Bucuresc și din délulă Văleniloră ot sud Muscelă câte doi bani de vadră, cu părpărulă după obiceiă ; osebită să aibă sfânta mănăstire scaunele de tăiată carne, câte voră fi într'acelă délă ală Văleniloră, însă pe moșia mănăstirei venitulă loră să fie ală mănăstirei; și iară să aibă a luă sfânta mănăstire, dela cei ce voră fi avendă vii pe moșia mănăstirei, otaștina pămîntulă după obiceiă, din 20 de vedre vină o vadră, însă pentru otaștină vină să iae, iar nu bani; așisderea să aibă sfânta mănăstire tôte părăginile de vie din délulă Văleniloră ot sud Muscelă, ce sunt pe moșia mănăstirei, fiindă volnică egumenulă aceste sfinte mănăstiri a le da la alți, ori-căruia va vrea să le lucreze, și să dea scrisórea cuvioșiei sale fieși-căruia, cu care

(1) Cod. XXVI, pag. 221.

(2) Cod. XXIII, fila 163.

scrisóre viindü aici la Domnia Mea, să i se facă și cartea Domniei Mele, a stăpâni nestrămutatü, și încă vorü fi nesupărați de pogonăritü trei ani, până vorü lua ródă dintr'acelea vii; însă acésta o dîcemü pentru viile ce vorü fi paragină mai d'înainte, iar pentru viile ce se vorü fi părăginitü dintr'acéstă răsămiriță trecută, să aibă sorocü trei ani dela încheerea păcii, și carî nu vorü veni într'acelü sorocü să le lucreze, atunci să urmeze și pentru acésta ca și pentru cele-lalte, după cum se cuprinde mai sus, a le da egumenulü orî-căruia va vrea să le lucreze; încă să mai fie volnicü cu-viosulü egumenü a orëndui gărdurarî, precum sunt și într'alte delurî, și orî ale cui vite va prinde prin vii făcëndü stricăciune, să le ieae obîcînuita glóbă, precum și alți gărdurarî; așîderea să aibă a scuti pe totü anulü oi cinci sute de oieritü, drepte ale mănăstirî; cum și liude două decî posluș-nici să ție pentru tréba mănăstirei, care să fie scutiți și apărați de tóte dăj-diile și orënduelele verî-câte ar eși dela visterie și dela cămara Domniei-mele peste anü în tēră, de nici unele valü și supărare să nu aibă, pentru că acestea milî și orëndueli le-aü avutü sfânta mănăstire dela alți frați Domni de mai naintea nóstră, precum din chrisóvele Domniilorü Sale ne-amü adevăritü; decî învrednicindu-ne Domnulü Dumneđeü și pe noi cu domnia acestei țeri, amü bine-voitü de amü întăritü tóte milele ce aü avutü, și pe lângă acésta, pentru evlavia ce avemü către prea sfânta și dumneđeésca Troiță, amü mai adausü și acestea mai jos numite, adică tîrgulü, ce este obîcînitü de se face la Văleni sud Muscelü pe moșia mănăstirî, să nu aibă voie nici vameșî nici alți a-lü mută din loculü luî celü obîcînitü, nici să se facă împrejurü altü tîrgü spre a aduce căderea acestui vechiü; așîderea amü hărăzitü Domnia Mea sfintei mănăstirî și alți câte doi bani de vadră, vinăriciulü din delulü Vălenilorü, unde avea de luă până acum acei câte doi bani vechiulü, acum să ieae câte patru bani de vadră; și una sută bolovanî sare să ieae pe fieși-care anü dela ocna Slănicului; așîderea amü făcutü și mănăstirî Tutaniî, metohü acestei mănăstirî Radu Vodă, milă de două-deci ómeni scutiți, pe carî găsindu-i străini dintr'alte țeri, căroră făcëndu-li-se cercetare, după orënduiala visteriei, să li se dea și pecetluiturile Domniei Mele la mîni, spre a-i avé în pace și nesupărați, ca să fie de poslușania sfintei mănăstirî; decî la vremea vinăriciului să aibă mănăstirea a orëndui omü, ca d'impreună cu vinăricerî domnescî să scrie vinăriciulü dintr'acestü delü Văleni ot sud Muscelü, și făcëndü două catastișe asemenea unulü ca și altulü, iscălite fiindü și de vinăricerî domnescî și de omulü mănăstirei, din cinci bani de vadră, ce este de plătescü dajnicî, să ieae mănăstirea patru bani și pîrpărulü, și împreună cu unü catastifü să aducă toți banî la mănăstire, fără de a se amestecă vinăricerî domnescî la banî mănăstirî, și vinăricerî domnescî să ieae unü banü de vadră, ca să fie sfintei

mănăstirî acestea milî de întărire și ajutoriū, iară Domniei Mele și răposăților părinți ai Domniei Mele veșnică pomenire. Rugămū dară și pe alți frați Domni, cari în urma noastră se vorū învrednici a fi oblăduitori acestei creștinesci țeri, să bine-voiască a înnoi și a întări milele acestea, ca și ale Domniilor Sale milî și faceri de bine să fie în urmă de alți ținute în sémă. Și amū întăritū chrisovulū acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voivodū, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiî, Constantinū Voevodū, Nicolae Voevodū, Dumitrașco Voevodū, martori puindū și pe dumné-lorū cinstiți și credincioși boeri veliți ai Divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țera-de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofétū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofétū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Dumitrache Manu Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Vornicū, Iordache Vel Slugerū, Dumitrache Constandache Vel Pitarū și Ispravnicū, Costache Ghica Vel Logofétū de Țera-de-sus. Și s'aū scrisū chrisovulū acesta la anulū d'întâi dintru întâia domnie a Domniei Mele, la anulū dela nascerea Domnului Dumneđeū și Mântuitorului nostru Isusū Christosū 1793 Iunie 12, de Răducanū biv. 3-lea Logofétū. (1)

Chrisovulū mănăstirei Sfântului Gheorghe-noi, de milele ce are.

Sfinteî și dumneđeescei mănăstirî de aici din orașulū Domniei Mele, Bucuresci, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulū sfântului marelui mucenicū și de biruință purtătorū Gheorghe, care este zidită și înălțată din temelie de răposatulū Domnia Sa Constantinū Vodă Brâncovénu și închinată la sfântulū și de viață primitorū Mormîntulū Domnului nostru Isusū Christosū, și cuviosului Archimandritū Chirū Mitrofan Egumenulū, ca să-i fie milă dela Domnia Mea și să ieae vinăriciulū din délulū Cherbi, i alū Lovescilorū, i Crângulū, i Mărințișulū, i Valea Bobului ot sud Saacū, care acésta Valea Bobului, măcar că din greșéla condeiului încă din vremea Domniei Sale răposatului Nicolae Vodă Caragea s'a numitū în chrisovulū Măriei Sale Valea Boului, și așa s'aū fostū înnoitū și cele din urmă chrisóve domnesci, după care urmândū vinăriciulū din anulū trecutū, aū isterisitū mănăstirea de mila acestui poporū alū Văii Boului; dar jeluindu se Domniei Mele egumenulū mănăstirei de acésta, amū orênduitū Domnia Mea la dumné-lui Vel Logofétū

(1) Cod. XXVI, pag. 60.

de Téra-de-sus spre cercetare, și ne-au dat pliroforie că Valea Boului este popor vechi al mănăstirei, care s'au găsit în toate chrisóvele vechi de mai nainte, din care au luat mănăstirea și vinăriciul până în anul trecut; deci nevrându Domnia Mea a se păgubi mănăstirea de mila acestui popor vechi, am poruncit de s'au făcut îndreptarea acésta, printr'acest domnescul nostru chrisov, în care îl dăm iarăși Valea Boului, ce au avut-o din vechime, spre a lua și dintr'acesta mila vinăriciului, precum și din cele-lalte; așisderea să ieae vinăriciul și de pe moșia mănăstirei ce se numesce Poeni ot sud Vlașca, cu pârparul după obicei, pentru care la vremea vinăriciului egumenul, séu ómenii ce va orându, să âmble împreună cu vinăriceri domnesci, ca să scrie totu vinăriciul dintr'aceste popóre, și făcându două catastise asemenea unul ca și altul, iscălite și de vinăriceri domnesci și de omul mănăstirei, să aibă a lua mănăstirea câte doi bani de vadră, și poclonul de nume să ieae vinăriceri domnesci; așisderea să ieae sfânta mănăstire și otaștina, după obiceiul pământului, dela cei ce voru fi avându vii pe moșia mănăstirei; și iar să fie sfinte mănăstiri milă dela Domnia Mea să ieae dela ocna Telega pe anu bolovan sare două sute; să scutescă de oieritu o două mil, care la vremea oieritului să aibă a se ridică cu pecetluitul Domniei Mele; trei cărciume aici în Bucuresci, ce are mănăstirea, în care-și vinde vinul, să fie scutite de fumăritu, de luminăritu, de vamă, de vinu domnesc și ortul vătășesc, și de orl-ce alte angarii voru da alte pivnițe, acésta să nu se supere; să ție și liude două-deci, ómenii străini, fără de pricină, pre care găsindu-i să-i ducă la dumné-lor Ispravnicii județului ca să-i cerceteze, și fiindu străini cu adevăratu, să dea adevărință de numele și chipul lor, după care li se voru da și pecetluitul domnesc, spre a fi în pace și ertați de toate dăjdiile și angariile, ce aru eși de la visteria Domniei Mele peste anu în țéră; care acésta milă au avut o sfânta mănăstire, atâtu dela alți frați Domni de mai înainte, câtu și dela Domnia Sa fratele Michaiu Vodă Suțulu, prin chrisovul ce-lu vėdumu cu lét. 1792 Februarie 20. Deci învrednicindu-ne Domnul Dumneđe cu domnia aceștii creștinesci Țəri-Romănesci și după evlavia ce avem către sfintele lui Dumneđe locașuri, ne-am milostivit asupra sfinte mănăstiri, de am hărăzitu milele mai sus arătate, pentru care rugăm și pe alți frați Domni, care în urma noastră se voru învrednici dela Domnul Dumneđe a fi stăpânitori și oblăduitori scaunului acestuia, să binevoiască cu duhul blândețelor a înnoi și a întări milele acestea, ca și ale Domniilor Sale dăni ce voru face să fie în urmă ținute și de alți în sémqă. Și am întăritu chrisovul acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iw Alexandru Constantin Moruzi Voivodă, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiu, Constantin Voivodă, Nicolae Voivodă, Dumitrașco Voi-

vodă, și cu totu sfatulă dumné loră einștiiloră și credincioși boieriloră Divanului Domniei Mele: Pan Nicolao Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Spătară, Ienache Moruzi Vel Vornică de Țera-de sus, Manolache Brâncovénu Vel Vornică de Țera-de-jos, Manolache Crețulescă Vel Vornică ală 3-lea, Nicolae Filipescu Vel Vornică ală 4-lea, Costache Ghica Vel Logofătă de Țera-de-sus, Scarlată Ghica Vel Logofătă de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatm., Dumitrache Manulă Vel Postelnică, Isaacă Raletă Vel Cluceră, Dumitrache Schina Vel Comisă, Nicolae Racoviță Vel Paharnică, Iordache Palada Vel Stolnică, Iorgache Vel Slugeră, Dumitrache Constandache Vel Pit. și Ispravnică, Costache Ghica Vel Logofătă de Țera-de-sus. Și s'au scrisă chrisovulă acesta întră întâiulă ană ală domniei Mele, aici în orașulă scaunului Domniei Mele Bucurescă, în aniă dela zidirea lumei 7301, iar dela Domnulă Dumneđeă și Mântuitorulă nostru Isusă Christosă 1793 Aprilie 28, de Răducanu Poenariu biv. Vel 3-lea Logofătă. (1)

Chrisovulă bisericiloră domnescă din Bucurescă.

Lucrurile celea de sufletă folositóre, ce cu bună-cuviință, prin iubirea de Dumneđeă, se facă și se sêvêrșescă de către blagoceștivilă și iubitorilă Dômnă, care dela ceresculă împêrată sunt aleși și orênduiți a fi stăpânitorilă de țêră și de noróde, măcar că se potă aretă și a se cunósce la tótă obștea și prin alte mijlóce de fapte bune, iară mai alésă pliroforie și mai întărită încredințare se vede a fi la toți evlavia și cuceria loră către sfintele și dumneđeescelă lăcașură, unde pururea se laudă și se sêvêrșesce numele marelui și prea înaltului Dumneđeă, și prin sêvêrșirea ca acelea, următóre voiei și plăcerii lui Dumneđeă, nu numaă laudă vremelnică le pricinuesce, ci și după petrecania loră le rămâne nume nemuritóre și pomenire veșnică. Dreptă aceea și eă, robulă marelui și cerescului Dumneđeă, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, de vreme ce din Pronia cea de sus, ca o sórtă ni s'au încredințată scaunulă a pravoslavnicelă aceștei Țêră-Românescă, avemă datorie netăgăduită a bine ocârmui și a întări cu totă felulă de mijlóce; mai vîrtosă fiindă de apururea cu acestă gândă cucernică către sfintele lui Dumneđeă lăcașură a le păzi și a le da mână de ajutoriă spre folosulă și spre veșnica pomenire a Domniei Mele, socotit-amă Domnia Mea și pentru sfintele și dumneđeescelă biserică domnescă de aici din orașulă Domniei Mele Bucurescă, însă cea din Curtea domnescă veche, biserica de jos, unde să cinstesce și se prăznuesce hramulă Buna-Vestire a Prea Sfintelă de Dum-

(1) Cod. XXVI. pag. 24.

nețe Născătoare și pururea Feciorei Maria, și biserica de sus, unde se cinstesce și se prăznuesce hramul sfântului slăvitului și înainte mergătorului și botezătorului Ión, și biserica din Curtea domnască cea nouă, la care se cinstesce și se prăznuesce hramul sfintei Marei Mucenice Ecaterinei, la care biserica din Curtea cea veche, dintru început fiind orânduiri preoți și diaconi, precum și dascăli și cântăreți și grămăticii de slujesc, cum și la biserica din Curtea cea nouă, în asemenea slujbă aflându-se orânduiri deosebit, a căroră chivernisela de viață tot-deauna au fost din milele Domnilor, după cum se adeveră prin privileghiurile ce au dela cei mai dinainte frați Domni, cari au stătitu oblađuitori creștinescului acestui scaun, precum am văduț Domnia Mea și chrisovele Domniilor Sale, ale căroră daruri și mil, după slujba și strădania ce au cu paza sfintelor slujbe și leturghii la sfintele biserici nelipsiți, cunoscându că sunt cu cale și cu bună orânduială făcute, și Domnia Mea ne-am milostivitu de le-am înnoitu și le-am întăritu, printr'acești cinstitu și bine închipuitu chrisov al Domniei Mele, ca să-și aibă pe deplinu toate milele precum le-au avutu și mai nainte vreme; însă cucernicul eclesiarchu dela Curtea-veche, i cucernicul proistosu dela Curtea cea nouă, adică duhovnicul Curței, ce va fi după vremi, împreună cu cei-lalți preoți, i dascăli, i protopsaltis, i diftereon, i cu toți cei-lalți cântăreți, i grămăticii, precum sunt scriși anume în fôia cea pecetluită, să fie în pace și ertați de toate dăjdiile și orêndueile câte voru eși peste an în țeră dela visteria Domniei Mele, ori cu pecetii sef fără pecetii, de nici unele vală sau băntuială să nu aibă; așisderea să fie în pace și ertați de dijmăritu stupii i rămătorii ai lor, ce voru avé, și de vinăriciu totu vinul; și câte o pivniță, ce voru fi avêndu, ca să-și vinđa vinurile, însă ale lor drepte bucate, să fie în pace de fumăritu, de căminăritu, de vamă, de vinu domnescu și de toate angariile ce sunt pre pivnițe, și când se va întâmplă, să fie scutite, și să aibă a luă preoții, i diaconi, i dascăli, i cântăreți, i grămăticii în toți anii taleri una sută dela Vel Vameșu dela bani vămilor pentru mirul sfintelor biserici, și acei bani să-i aibă a-i luă de două ori într'unu an, la sfântul Gheorghe, taleri cincideci, și la sfântul Dumitrie, taleri cincideci; așisderea și biserica din Curtea cea nouă să aibă a luă taleri cincideci del avisteria Domniei Mele pentru mir; încă să aibă sfintele biserici din Curtea veche taleri douăzeci la hramul bisericei-de-jos, i taleri zece iar bisericei-de-sus, i taleri 20 iar la hramul bisericei din Curtea cea nouă dela visterie, i taleri 61, rădicătură de oieritul bisericei din Curtea cea veche, i taleri 40 biserica din Curtea cea nouă, rădicătură de oieritu iarăși dela visterie, i taleri 150 din vinđarea slujbei Vorniciei ot sud Ilfov dela dumné-lor boerii epitropi, i venitulu dela trei scaune scutite, adecă cele două dela pórta din jos ale Cur-

ți vechi, ce sunt de mai nainte date cu chrisovă la clirosul Bisericii lor Domnesci, dela care luă taleri 116, i ună scaună ce au mai adausă Domnia Sa Alexandru Vodă Ipsilantă, ce făcu dela trei scaune taleri 171; și iar să aibă a luă pe lună câte taleri 20, cheltuiala bisericilor din Curtea veche, i taleri 10 pe lună cheltuiala bisericeii din Curtea cea nouă; și încă să aibă a scuti preoții, i dascălii, i grămăticii 130 vite, când se va întâmplă văcărită. Așisderea să mai fie sus numitelor bisericeii din Curtea veche și nouă totă vinăriculă domnescă din delulă Bucurescilor, i grădinile din Bucuresci, împreună cu cele alte deluri ce se vinăricescă în sud Ilfovă i Vlașca, ce au luată și până acuma, însă Copăcenii, Prundulă, Curmătura și Căpșuna, unde au luată și până acum, și de vada de vinăriciă să plătescă cei cu viile câte bani patru, după obiceiă, și poclonulă să-lă iea de totă vada câte ună bană, împreună și cu părăpărulă, însă dela cei ce plătescă vinăriciă, fără de a se amestecă vinăriceriă domnescă; așisderea să aibă a stăpâni mai sus numitele sfinte Bisericeii Domnesci zidurile pușcării dela pórta din jos cu loculă loră, fiindă domnescă, care le-au avută și mai nainte vreme dată și închinată dela alți frați Domni cu chrisovéle Domniiloră Sale; așisderea, după vechiulă obiceiă, preoții, i dascălii, i grămăticii să aibă în toți anii la sfintele Paști a luă postavuri de trei mână, șaiă, felendreșă, ibriclesă, câtă și cisme i papuci de patru ori într'ună ană, și să aibă a scuti și liude 4; eclesiarchulă, i proistosulă, duhovniculă *liude* doi, i protopsaltulă câte *liude* doi, i delterionă *liude* doi, și cântăreță de biserică din Curtea cea nouă câte *liude* unulă, scutiți cu pecetluitură, și iară să aibă a luă chiriile locuriloră domnesci din Bucuresci, ce le sunt afierosite, care se adună în suma de taleri 700 pe ană, cum și vinăriciulă ce au avută sfintele bisericeii, dela care, la vremea vîndărei, când îlă vîndă, să iea până la taleri 3.000, cari bani, atătă ai chiriiloră câtă și ai vinăriciulă, precum și cele-lalte milă se adună până la taleri 4000 pe ană. De acești bani, amă hotărîtă Domnia Mea ca să se împarță la câți sunt rînduiți, după deosebită fôie pecetluită de Domnia Mea, slujitori bisericiloră dela amândouă Cîrțile, cu mijlocul acela ce este dreptă și cu cale fieș-căruia după slujbă și după vrednicie; iară în anulă ce se va întâmplă a eși venită mai multă din vîndarea vinăriciulă, seă dela cele-lalte, peste acestă sumă de taleri 4000, ce se arétă mai sus, cum și când va eși suma venitului mai jos de acești până la taleri 4000, acea dobândă seă pagubă, ce va fi, să aibă a se analoghisi la toți cei dela biserică din Curtea cea veche și dela biserică din Curtea cea nouă, după suma simbriiloră ce li s'au orînduită; așisderea amă poruncită ca la vremea vinăriciulă, când nu voră vré a-lă căută însuși din clirosă, atunci vîndarea să fie cu scirea a totă clirosulă bisericeloră din Curtea veche și Curtea nouă; care acestea milă și

orându-și ce se arătă mai sus, fiindu întocmite de mai înainte, vechi, precum din chrisovul Domniei Sale fratelui Michaiu Vodă Suțulu, ce-lu vădumă, cu létulă 1792 Augustă 21, ne-amă adevărită, rugămă și pre alți frați Domni, cari în urma noastră se voră învrednici a fi Domni și oblăduitori creștinescului acestui scaună ală Țării-Românesce, să bine-voiască a înnoi și a întări aceste milă, ca și ale Domniilor Sale milă și faceri de bine să fie de alții în sémă ținute. Și amă întărită chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voivodă, și cu a prea iubiților Domniei Mele fiă, Constandină Vodă, Dumitrașco Vodă, Nicolae Vodă și Gheorghe Vodă, martori fiindă și dumné-loră cinstiți și credincioși boeri veliți ai Divanului Domniei Mele : Pan Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Spătară, Ienache Moruzi Vel Vornică de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornică de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Dvornică, Nicolae Filipescu Vel Dvornică, Constantină Ghica Vel Logofătă de Țera-de-sus, Scarlată Ghica Vel Logofătă de Țera-de-jos, Nicolae Hangerliă Vel Hatmană, Dumitrache Mană Vel Polcovnică, Isacă Raletă Vel Cluceră, Dumitrache Schina Vel Comisă, Nicolae Racoviță Vel Spătară, Iordache Palada Vel Stolnică, Iordache Vel Slugeră, Dumitrache Constantină Vel Pitară și Ispravnică, Pan Constantină Ghica Vel Logofătă de Țera-de-sus. Și s'au scrisă chrisovulă acesta la anulă d'intăi dintru întâia domnie a Domniei Mele, aici în orașulă scaunului Domniei Mele Bucuresce, la aniă dela zidirea lumei 7502, iară dela Domnulă Dumneșă și mântuitorulă nostru Isusă Christosă 1793 Decembre 8, de Răducană Poenariă biv. 3-lea Logofătă. (1)

Cei ce sunt orânduși în slujba Bisericii Domnă, cărora aă a li se da simbrile loră fieșă-căruia, după cum se cuprinde mai jos, după slujbă și după vrednicie, din veniturile ce prin deosebită chrisovulă Domniei Mele este orândușă și cu mila privilegiului ce aă.—1793 Decembrie 22.

La bisericile de jos din Curtea veche.

Tal.	360	Eclesiarchu Toma.
»	200	Preotulă Pahomie.
»	200	Preotulă Gheorghe.
»	200	Preotulă Ivană.
»	100	Diaconulă Ioasafă.
»	360	Protopsaltis Dimcea.
»	250	Proin Protopsaltis Constantină
	1670	

(1) Cod. XXVI, fila 200.

Tal.	1670	
»	200	Dimitrie Cântărețul.
»	90	Canonarchul Ivanu.
»	90	Canonarchul Șerbanu.
»	60	Candilanaftul Constantinu.
	<u>2110</u>	

Bisericele din sus a haremului domnescu.

Tal.	600	Unu proestosu, adica duhovnicu, ce va fi alu Curtili, care acum se afla.
»	250	Preotulu Dionisie.
»	250	Preotulu Acachie.
»	100	Canonarchulu Constantinu.
»	100	Canonarchulu Mihalache.
»	60	Candilanaftu Diicu.
	<u>1360</u>	

Iară peste aceștia, prisosulu până la suma venitulu, după coprinderea chrisovulu, să dea la deosebitu cântărețu alu Curtili, care urmează la biserica de sus a haremulu domnescu, unde la această biserică sunt datoru și cântărețu de mai sus numiți vechi de a urma cu pază la slujba loru. (1)

Vel Logofetă.

Cartea preoților dela biserica Măgurenilui din mahalaua Scorțarului.

Zemb. Vlascoe: Acestorū doi preoți, anume popa Teodosie și popa Ivanu, ce sunt la sfânta biserică de aici din orașulu Domniei Mele Bucuresci, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulu Adormirei prea sfintei Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare și pururea Fecioarei Maria, care este făcută de răposatul Șerbanu Vodă Cantacuzino, ca să fie în pace și ertați de birulu vlădicescu și poclonulu prea sfintei Mitropolii și de alte angari ce voru eși pe preoți; așisderea să aibă a scuti preoții dela această sfântă biserică de dijmăritu stupi i rîmătoru una sută, și din oieritu oī una sută, și

(1) Cod. XXVI, fila 200.

de vinăriciū vedre vinū 200, de nicī unele valū și supărare să nu aibă; cum și o pivniță aici în orașulū Domniei Mele Bucurescī să fie apărată de tôte angariile ce vorū da alte pivniți, pentru că acestea milī le-au avutū numiții preoți și dela alți răposați Domnī i dela Domnia Sa fratele Domnū Alexandru Ipsilantū Voivodū, câtū și dela Domnia Sa fratele Domnū Michaiū Suțulū Voivodū, prin cartea Domniei Sale, ce o vedūmū, cu létulū 1792 Februarie 26. Decī acum învrednicindu-ne Domnulū Dumneșeū cu domnia pravoslavniciei Țerii-Romănescī, amū bine-voitū și amū întăritū milele de mai sus arătate, și pentru ca să se păzescă neștrămutatū, de obște poruncimū Domnia Mea nimenea întru nimicū valū și supărare să nu le facă, într'altū chipū să nu li se fie, că așa este porunca Domniei Mele, i isaam. receh. gpd. létulū 1793 Maiū 30. (1)

Chrisovulū sfintei mănăstiri Colței.

Sfintei și dumneșeescei mănăstiri de aici din orașulū scaunulū Domniei Mele Bucurescī, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulū Trei Sfetitele, ce se numesce «Colțea», unde sunt și spitaluri pentru odihna bolnavilorū străini, care este făcută și înălțată din temelie de răposatulū boerū Michaiū Cantacuzino biv Vel Spătarū, ca să aibă a luă sfânta mănăstire în toți anii dela oca Slăniculū ot sud Saacū, tótă dijma de sare, din Țece bolovanī unū bolovanū, după cum aū luatū și până acum, să fie pentru cheltuiala și căutarea bolnavilorū străini, cari se vorū odihni în spitalurile ce aū făcutū la acéstă sfântă mănăstire, pentru că după ce aū făcutū și aū înălțatū numitulū boerū Michailū Cantacozino biv Vel Spătarū acéstă sfântă mănăstire și-aū înfrumusețat-o și aū dăruitū cu sfinte odóre câte trebuescū, aū făcutū împrejurulū mănăstirei ziduri și școlă și chiliī de ajunsū pentru odihna a multorū străini, și pe lângă acestea tôte, aū mai făcutū și ospitaluri, ca să se odihnescă bolnavii străini, precum tôte tocmite și iscusite se vedū; decī pentru cheltuiala și căutarea bolnavilorū ce se vorū odihni în spitalū, ca să aibă să nu lipsescă acelea ce vorū trebui, să se caute la bóla lorū cu dohtoriī și cu altele, încă din dumneșeasca îndemnare și din bunū gândū ce aū fostū pusū în inima sa, așa aū socotitū și aū închinatū sfintei mănăstiri să ieae tótă dijma de sare dela oca Slăniculū, după cum s'aū ȡisū mai sus, fiindū acea ocnă domnescă pe moșia dumné-lui, ca să fie numai pentru căutarea bolnavilorū, iar nu și pentru alte cheltuieli, urmândū sfintei scripturi, ce grăesce la sfânta Evanghelie, că bolnavū și străinū amū fostū și m'ați căutatū, ca să se învrednicescă a auȡi glasulū celū dumneșescū, când

(1) Cod. XXVI, pag. 35.

va dice, veniți blagosloviți părintelui meu de moșteniți împărăția cerului, care este gătită vouă dela întemeierea lumii; de care și Domnia Mea, după dania și închinăciunea Domniei Sale, fiindu toate ocnele Țării-Românești sub stăpânirea domniei, amă bine-voit într'acest chip și amă așezat, adică ca să ieae stânta mănăstire acea dijmă de sare și de acum înainte dela ocna Slănicului în toți anii, după cum amă orânduit boerul, ce scrie mai sus; însă, de voră vrea cămărașii să se tocmescă cu Ispravnicii mănăstirei ca să ieae dijmă de sare și să dea tal. două mii cinci sute pe an băni vechi, și acești băni să aibă a-i luă stânta mănăstire trei sferturi într'ună an, precum dau și la domnie; iar de nu voră vră cămărașii să dea acea sumă de băni ce scrie mai sus, să fie volnici Ispravnicii mănăstirei să rădice acea sare dela ocna, în toate lunile, să o ducă la ori-ce vadă, să o vîndă cu ce preț voră pută, sau deși voră găsi mușterii să o vîndă, și acei mușterii încă să o ducă pe la vaduri să o vîndă, cum s'a ăisă mai sus, și să nu aibă nici o opră de nimene; însă de voră da cămărașii prețul ce voră da alții pe sare, să aibă a o luă ei, iară când se va întimplă a nu se vinde ocnele, ci ar rămăne pe sēma domniei, de s'ară pune cămărașii în credință, mănăstirea totă să aibă a-și luă acea milă dela, ocna precum scrie mai sus, iar nici de cum să nu fie lipsită de acea milă, iar când se voră învechi și nu se va pută să se mai scōtă sare pe acea gură de ocna, să aibă a se face altă gură de ocna, nouă, totă acolo pe acea moșie Slănicul, și totă să ieae sfânta mănăstire dijmă; să fie sfintei mănăstirii dijma acēsta stătătore, neschimbată în veci, iar pentru purtarea de grijă a cheltuelei ce vră să cheltuiască la căutarea bolnavilor străini, amă fostă pusă mai sus numitulă citoră patru Ispravnicii, ci să aibă a luă băni dela sfânta mănăstire după dijma de sare dela ocna Slănicului, să-i cheltuiască la doftorii și la alte ce voră trebui la căutarea bolnavilor, și pentru căți voră fi ostenitori, de voră purtă grijă la acelea cheltueli, Domnia Mea încă i-amă ertat să aibă pace de toate dăjdiile, ori veră câte ară eși peste an, de nici unele nici ună vală și nici o băntuială să nu aibă; așisderea amă fostă pusă și patru negustori jurați, împreună cu starostea care va fi, ca să aibă a luă în toți anii sēma acestoră, ce s'au ăisă mai sus ispravnicii de totă venitulă și de totă cheltuială, câtă se va face pe an la trebuință aceloră bolnavi; iar de se va întimplă mōrtea aceloră ce s'au ăisă mai sus Ispravnicii, să aibă a se pune Ispravnicii, unulă dintre cei patru negustori jurați, iar nu dintr'alți străini; așisderea și când va muri vre-unulă dintre cei patru negustori jurați, iarăși să-și pue ei altulă în loc, pe care voră socoti asemenea loră, să fie totă deplină patru, și după dania dijmei de sare, ce o amă închinată acelă răposat boer, ce s'au ăisă mai sus, și pre toate așezăminturile ce amă făcută la acēstă stântă mănăstire, așisderea să aibă a ține sfânta mănăstire liude 20, scutelnici străini

și liude 20, dărvări, care să fie scutiți de toate angariile, ce esă peste ană în țeră, i patru lemnari, și aceștia să fie scutiți de toate podvódele, ca să fie pentru poslușania sfintei mănăstiri, numai să deie într'ună ană ughî doi încă, să aibă sfânta mănăstire două pivnițe a le scuti de fumărită, i de toate alte angariî și iară să aibă a luă dela tîrgulă ce se face la Lichi-rescî, din ȕiua de Dumineca mare până în cea-laltă Duminecă, vama ce se va face dela fieș-care negustoră, după vechiulă obiceiă, din toate să ieae ómenilă mănăstirei Colțilă, iară vameșilă amestecă să nu aibă; și iarășî să aibă sfânta mănăstire ca să ieae vinăriciulă dela toți cei ce au vii pe moșia Bucovă și plătescă vinăriciulă, ce se cuprinde din hotară până'n hotară, după cum și alte cărți asemenea acésta arétă, însă partea jumétate cu gărdurăritulă, afară din poporulă dumine-luî Vel Armașă, iară cea-laltă parte să se deie la cămara Domniei Mele; și să scutescă pe totă anulă de oierită oî cincî-sute cu pecetluită domnescă, i de dijmărită și vinăriciă drepte bucatele mănăstirei; și în toți anilă să aibă a luă acești talerî două milă cincî sute în loculă dijmei de sare dela ocna Slăniculă, pentru că acestea așezămînturi și milă le-au avută sfânta mănăstire, atâtă dela alți frați Domni de mai nainte, i dela Domnia Sa fratele nostru Domnă Alexandru Ipsilantă Voivodă, i dela Domnia Sa fratele răposatulă Domnă Nicolae Constantină Caragea Voivodă, câtă și dela Domnia Sa fratele nostru Domnă Michaiă Constantină Suțulă Voivodă, precum din chrisovulă Domniei Sale, ce-lă vėđumă, cu létulă 1792 Februarie 10, ne-amă adeverită; lăngă acestea, preoții dela acéstă mănăstire să fie scutiți de orî-ce voră da alți preoți, și să scutescă de dijmărită și vinăriciă drepte bucatele loră, i câte o pivniță aici în Bucurescă, apėrate de fumărită, de căminărită, de vamă, de vină domnescă și de alte angarele, numai și preoții napristană și necurmată să păzescă slujbele sfinte ale sfinteloră biserici, atâtă la biserica cea mare, câtă și la paraclise și orėnduiala sėraciloră bolnavi de prin spitaluri, iară de nu voră păzi, ci din lenevire se voră zătigni la orî-ce, mila acésta să nu se ție în sémă; osebită de acestea să aibă a luă sfânta mănăstire dela Vel Vameșă, pe totă anulă, câte talerî una sută optă-deci, pentru casele ce sunt carvasara, căci nefiindă cea mai de trebuință, adică carvasara pentru șederea vameșului celă mare, care carvasara trebuie în mijloculă tîrgului să fie, și umblăndă carvasara din locă în locă, le era fórtē peste mână atâtă vameșului, i tuturoră ómeniloră carvasaralei, câtă și negustoriloră ce vină cu marfă, cu poveri grele, care acéstă neîndemănare vėđėnd-o fratele nostru Domnă Alexandru Ipsilantă Voivodă și vrėndă să facă a se sci unde să fie carvasara, spre a veni și negustoriloră mai cu lesnire, au poruncită ca să se găsescă ună locă ca acela, și găsindu-se ună locă sterpă ală acestei sfintei mănăstiri în mijloculă tîrgului, și voindă

Domnia Sa ca să facă venitū mănăstirei, aū primitū epitropolū sfintei mănăstiri de aū ziditū și aū făcutū case cu magazii și cu toate celea trebuincioase, și așa pentru folosul mănăstirei și ajutoriul spitalului aū legatū prin cartea Domniei Sale, ce o vëdumū, cu lét. 1683 Noembrie 10, ca în totă vremea să fie nestrămutatū aceste case carvasara, să ieae mănăstirea pe totū anulū acei talerī 180; care și Domnia Mea asemenea legămū și hotărîmū, ca să se dea sfintei mănăstiri pe fiesce-care anū nelipsitū acești banī, ce se cuprindū mai sus, dela Vameșū, fără de nici unū felū de pricină. Dreptū aceea dară, și Domnia Mea, după ce Domnulū Dumneđeū ne-aū miluitū și ne-aū învrednicitū cu domnia și stăpânirea acestei pravoslavnice țeri, amū bine-voitū de amū înnoitū și amū întăritū, prin acestū cinstitū și bine-închipuitū domnesculū nostru chrisovū, toate acestea milī și așezămînturi, ce se cuprindū mai sus, ca să se păzescă și să fie și de acum înainte nestrămutate, să fie pentru căutarea bolnavilor și ajutorulū sfintei mănăstiri, iar Domniei Mele și răposatilorū întru fericire părinților Domniei Mele spre vecnica pomenire; așisderea și în urma Domniei Mele, pe care îlū va alege Domnulū Dumneđeū a fi oblăduitoriū țerii aceștia, încă îlū pottimū și-lū rugămū în numele luī Isusū Christosū și întru cinstea sfinților Ierarchi, ce se prăznuescū întru acéstă sfântă mănăstire, ca să cinstescă și să înnoiască și să întărescă acestū chrisovū alū Domniei Mele, ca și ale Domniilorū Sale milī și chrisove să fie în urmă de alții păzite. Și amū întăritū chrisovulū acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, și cu a prea iubiților Domniei Mele fii, Constantinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū, și cu totū sfatulū dumné-lorū cinstiților și credincioșii boerilorū veliți al Divanului Domniei Mele: Pan Nicolae Brâncovénulū Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țera-de-sus, Manolache Brâncovénulū Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofătū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofătū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Alexandru Manu Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, Iorgache Vel Slugerū, Dumitrache Constandache Vel Pitarū și Ispravnicū, Costache Ghica Vel Logofătū de Țera-de-sus. Și s'aū scrisū chrisovulū acesta întru întâiulū anū alū domniei mele, aici în orașulū scaunului Domniei Mele Bucuresci, la aniū dela facerea lumii lét. 7301, iar dela Domnulū și Mântuitorulū nostru Isusū Christosū lét. 1783 Maiū în țece, de Teodorache Logofetlū la Divanū. (1)

(1) Cod. XXIV, pag. 64.

Chrisovulă mănăstirei Grecilor de aici din Bucuresci.

Tóte facerile de bine, ce s'aú făcutú cu milosteniile de răposaşii pravoslavnicí Domnii aí țerii aceștea, mai alesú pe la mănăstirile celea străine, cărora cuviincioasă le este milă și ajutoriulú, cu cale și cu cuviință este a se ținé nesmintitú de către cei ce se miluescú de către Dumneđeú cu oblăduirea țerii. Dreptú aceea și Domnia Mea, fiindú pururea cu inimă sirguitoare spre întărirea unorú milí ca acestea, socotit-amú și pentru sfânta Archiepiscopie dela Pogonianis, care este zidită și întemeiată de răposatulú și slăvitulú Impératú Constantinú Pogonatulú, unde se cinstesce și se prăznuiesce hramulú sfinților slăviților si întru totú lăudașilorú Apostolí Petru și Pavelú, așisderea și pentru biserica Ghiormi-Banulú de aici din orașulú Domniei Mele Bucuresci, ce se numesce biserica Grecilorú, care este metohú la acéstă sfântă Archiepiscopie, ce s'a numitú mai sus, ca să o împărtaşimú din domnescile nostre milí, care Dumneđeú ne-aú miluitú, fiindú că atâtú cu chrisóvele altorú frați Domnii de mai înainte vreme, i cu ale Domniei Sale fratelui Domnú Michailú Suțulú Voivodú, ce-lú vedumú, cu létulú 1792 Februarie 5, aú avutú milele acestea, ce mai jos se cuprinde; deci învrednicindu-ne Domnulú Dumneđeú și pre noi cu domnia acestei pravoslavnice Țeri-Romănesci, amú bine-voitú și Domnia Mea și le-amú întăritú acestea milí, printr'acestú cinstitulú domnesculú nostru chrisovú, ca să i se pásescă nestrămutatú, adecă să aibă sfânta Archiepiscopie, ce s'aú numitú mai sus, și Sfinția Sa Părintele Archiepiscopulú Pogonianis Chirú . . . , năstavniculú acestei sfinte case, a trimite în toți anii să ieae orânduita milă dela cămărașii de ocnă, pe anú câte șese milí de baní, și părinții, ce vorú veni de acolo, câte baní cincí sute pentru ajutorulú sfintei Episcopii; așisderea tóte prăvăliile câte sunt aici în Bucuresci ale sfântului metohú, să fie în pace și ertate de fumăritú, de schimbulú banilorú și de tóte alte dări, măcar când vorú da și alte prăvălii dintr'alte părți, iar prăvăliile acestui metohú nici atunci să nu se supere, numai să-și aibă a da la biserică fumăritulú și séma; și să aibă a scuti de vinăriciú totú vinulú, ce s'ar face în vilele acestui metohú, ori în ce délú vorú fi, nici o bântuială de către vinăriceri să nu aibă; și de pogonăritú, când va fi, să scutescă pogóne optú-spre-đece, vii ale sfântului metohú, cum și o pivniță cu cârciumarulú, și să-și vîndă vinulú aici în orașulú Bucurescilorú, care pivniță să fie în pace de fumăritú, de căminăritú, de vamă, de vinú domnescú și de tóte alte dări; cum și cârciumarulú în pace și ertatú de tóte dăjdiile și orânduielele țerii, să pótă fi pentru tréba cârciumei; și să aibă a scuti în toți anii de dijmăritú stupí două sute; să fie și doi ómeni

străini cu adevărat, să li se dea pecetluituri gpd. pe numele și pe chipul lor, ca să fie în pace și ertați de toate dăjdiile și orânduielele țerii, să pótă fi de poslușanie și ajutorulă acesteî sfinte biserici; așisderea să aibă a luă acéstă sfântă biserică și vinăriciulă din delulă Mircesci, Lipia i Mocesci sud Buzău, i Căeni sud Saac, câte doi banî de vadră și pârparulă, după obicei, pentru care la vremea vinăriciulă dela acestea popóre, făcendă două catastișe, asemenea unulă ca și altulă, iscălită fiindă și de vinăriceriî domnesci și de omulă mănăstireî, și strîngendă banî vinăriciulă, să-și aibă a luă biserica aceî doi banî de vadră și pârparulă, după cum ieaă și alte sfinte mănăstiri. Rugămă dară și pre cel ce mai în urma noastră se voră alege dela Dumneđeă stăpănitoriî și oblăduitoriî țerei acesteia, ca să bine-voiască a întări mila acéstă și cu chrisóvele Domniiloră Sale, ca și ale Domniiloră Sale mili și dăniî să fie păzite și în sémă ținute și la Dumneđeă să se primescă, câștigându-se plata faceriî de bine, repausulă veșnică. Și amă întărită Domnia Mea chrisovulă acesta cu însăși credința Domnieî Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voivodă, cu a prea iubiților Domnieî Mele fiî, Constantină Voivodă, Dumitrașco Voivodă, Nicolae Voivodă, și marturi amă pusă pre dumné-loră einștiî și credincioșî boeriî cel marî al Divanulă Domnieî Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Spătară, Ienache Moruzi Vel Vornică de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornică de Țera-de-jos, Costache Ghica Vel Logofătă de Țera-de-sus, Scarlată Ghica Vel Logofătă de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmană, Dumitrache Manulă Vel Postelnică, Isacă Raletă Vel Cluceră, Dumitrache Ghica Vel Comisă, Nicolae Racoviță Vel Paharnică, Iorgache Palada Vel Stolnică și alțiî. Și s'aă scrisă chrisovulă acesta la anulă d'intăî ală domnieî mele, aici în orașulă scaunulă Domnieî Mele Bucuresci, la aniî dela zidirea lumî 7301, iară dela nascerea Domnului Dumneđeă și Mântuitorulă nostru Isusă Christosă létul 1793 Iunie 10, de Teodorache Logofătă za Divană. (1)

Chrisovulă Sfântului Elefterie din Bucuresci de milele ce are.

Sfântului și dumneđeesculă schită ală sfinteî Mitropoliî, unde se cinscesce și se prăznuesce hramulă sfântului sfințită Mucenică Elefterie, ca să aibă cu acestă chrisovă ală Domnieî Mele a ținé liude 15, poslușnici pentru ajutorulă și poslușania la trebuințele ce are, cărora, după adevăririle dumné-loră boeriloră ispravnică de numele și chipulă lor, să li se dea și pecetluiturile gospodă dela visterie, spre a fi în pace și nesupărați de toate

dăjdiile și angariile, ce vor eși dela visterie și dela cămara Domniei Mele peste anū în țără, de nici unele valū și băntuială să n'aibă; așîderea și drepte bucatele, ce va avé acestū schitū, să fie nesupărate; însă trei sute de oi de oieritū, stupii, i rîmătorî de dijmăritū, vinulū ce-lū va face de vinăriciū, și cărciumă aici în orașulū Bucurescilorū apêrată de fumăritū, de căminăritū, de vinulū domnescū, de ortulū vătășescū și alte angariî; i doi preoți și unū diaconū și doi cîntăreți, scutiți de tôte dăjdiile ce esū peste anū pe toți cei-lalți, cum și casele lorū și drepte bucatele să fie apêrate. Pentru că acestū schitū, fiindū scăpătatū și neavendū nici un felū de milî și ajutoriū, cu care să se pôtă ajutoră cei ce poslușescū, câtū și biserica, aū avutū acéstă milă atătū dela răposatulū Domnū Nicolae Caragea Voevodū, precum din cartea Domniei Sale ot lét. 1783 Martie 5 ne adeverimū, câtū și dela Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suțulū, prin chrisovulū Domniei Sale, ce-lū vëdumū, cu lét. 1783 Noembre 22, întăritū și întru a doua domnie; decî acum, după rugăciunea ce dete Domniei Mele dumné-lui cinstitulū și credinciosū boerulū Domniei Mele Nicolae Brâncovénulū Vel Vist. pentru acestū schitū, subț a căruia purtare de grijă se află, ca să înnoimū milele acestea, amū bine-voitū Domnia Mea, cu căldurósă inimă, pentru rîvna ce avemū către sfintele și dumnezeescile lăcașuri a-le ajută precum ne va fi prin putință, și cu acestū chrisovū alū Domniei Mele amū înnoitū și amū întăritū tôte acestea milî, câte mai sus se cuprinde, ca să se păzescă totdeauna neștrămutatū. Rugămū dar și pre alți frați Domni, cari în urma noastră se vorū învrednici cu domnia acesteî pravoslavnice țeri creștinesci, să bine-voiască a înnoi și a întări aceste milî, ca și ale Domniilorū Sale milî și faceri de bine să fie de alții în urmă ținute în sémă. Și amū întăritū chrisovulū acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, și cu a prea iubiților Domniei Mele fiî, Constantinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū, și cu totū sfatulū cinstiților și credincioși boerilorū celorū mari ai Divanulū Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țera-de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofătū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofătū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Dimitrie Manu Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dimitrie Schina Vel Comisū, Nicolae Caragea Vel Paharnicū și Ispravnicū, Scarlatū Ghica Vel Logofătū.—1793 Iunie 30, de Gheorghe Logof. za taină. (1)

(1) Cod. XXVI, pag. 109.

Chrisovulă mănăstirei Crețulescului din Bucuresci.

Sfintei și dumnezeescei biserici de aici din orașul Domniei Mele Bucuresci, unde se prăznuesce hramul Adormirei Prea Sfintei de Dumnezeu Născătoare și pururea Fecioarei Maria și soborul sfinților și marilor Voevođi ai ceteloră îngeresci Michailu și Gavrilu, care biserică este zidită și întemeiată din temelia ei de cinstitul și credinciosul boeriu Domniei Mele răposatul Iordache Crețulesculu Dvornicu, ca să fie sfintei biserici milă dela Domnia Mea: să scutască în toți anii drepte bucatele sale, vinul de vinăriciu, stupii i rîmăritu de dijmăritu și oi de oieritu trei sute; și o pivniță aici în orașul Domniei Mele Bucuresci, scutită de fumăritu, de căminăritu, de vamă, de vinu domnescu, de ortul vătășescu și de toate alte angari ce voru fi pe pivnițe; așisderea să aibă a ține și păstorii argați, liude patru, însă nu omeni de prin satele țerii, ci străini, pentru care aducendu adevărta dela dumnăloru ispravnicu județulu de numele și chipul lor, să li se dea pecetluiturile Domniei Mele, ca să fie în pace și ertați de toate dăjdiile și orânduiele, vericâte ar eși pe țera dela visteria Domniei Mele, de nici unele valū și supărare să nu aibă, ca să fie pentru poslușania sfintei mănăstiri, fiindcă acastă milă au avut-o sfânta biserică, atât dela alți frați Domni de mai nainte, i dela Domnia Sa fratele Alexandru Vodă Ipsilantă, câtu și dela Domnia Sa fratele Domnă Michaiă Vodă Suțulu întru amândouă domniile, precum din chrisovul Domniei Sale ot lét. 1792 ne-amă adevăritu; deci învrednicindu-ne Domnul Dumnezeu și pe noi cu domnia acestei pravoslavnice Țeri-Romănesci, ne-amă milostivitu de amă înnoitu și amă întăritu mila ce se cuprinde mai sus, ca să fie sfintei biserici de ajutoriu și de întărire, preoților de hrană și de chivernisire, iar Domniei Mele și răposăților părinților Domniei Mele vecinică pomenire; pentru care poruncim Domnia Mea vouă tuturor slujbașilor, ce veți fi orânduți cu orice felu de slujbă, toți să aveți a vă feri și nimenea întru nimic supărare seă bântuială, pentru câte scrie mai sus, să nu faceți, că oricarele se va îndrăzni peste porunca Domniei Mele a face supărare cătuși decât, să scie că va luă certare; într'altu chipu să nu fie, că așa este porunca Domniei Mele, ii saam receh. gpvmd. — 1793 Iulie 20. (1)

Cartea mănăstirei Domniței Bălașa.

Zemb. Vlahscoe: Dat-amă domnésca noastră carte sfintei și dumnezeescei

(1) Cod. XXVI, pag. 128.

bisericii Domnița Bălașa de aici din orașul Domniei Mele Bucuresci, ca să fie în pace și ertată de toate, orî-ce dări voru eși pe mănăstiri; asemenea să scutască și drepte bucatele sale de dijmăritu și vinăriciū; așisderea să fie și unu scaunū de carne aici în Bucuresci, pe loculū sfintei bisericii, scutitū și apăratū de vamă, de fumăritū, de erbăritū și de toate orî-ce feliū voru fi pre alte scaune; cum și liude dece, poslușnicī, să aibă a ținē, însă ómenī străinī, carī să-ī găsescă din altă țeră, pe carī găsindu-ī, după cercetarea ce li se va face de către dumné-luī Vel Agă, séu de către dumné-lorū ispravnicī, să le dee adeverință pe numele și chipulū lorū, ca să li se dee și pecetluiturī gospodū dela visteria Domniei Mele, spre a fi în pace și nesupărați, fiind-că acestea milī le-aū avutū sfânta mănăstire încă din domnia d'întăi a Măriei Sale fratelui Michaiū Vodă Suțulū, precum din cartea Domniei Sale, dintru a doua domnie a Domniei Sale ot létulū 1792 Augustū 18 ne-amū adeveritū; dreptū aceea ne-amū milostivitū și Domnia Mea de amū înnoitū și amū întăritū, printr'acēsta domnēscă noastră carte, milele ce se cuprinde mai sus, ca să i se păzescă nestrămutatū, și poruncimū d-luī Vel Agă i dumné-vóstre ispravnicilorū și altorū zapciī și slujbași, nimenea nimicū să facă vre-o supărare, și să nu faceți la toate câte scriemū mai sus, că așa este porunca Domniei Mele, ii saam. receh. gpd. 1793 Iulie 22. (1)

Cartea preoților dela biserica Sfintei Vineri de scutélă.

Zemb. Vlahscoe: Sfintei și dumnezeescei bisericii de aici din orașul Domniei Mele Bucuresci, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulū Sfintei Prea Podóbnii Maicii nóstre Paraschiva, ca să aibă a ținē, printr'acēstă carte a Domniei Mele, liude patru; preoți nesupărați de toate dăjdiile și orânduielele, verī-câte arū eși dela visteria Domniei Mele peste anū, în țeră și aici pre tērgū, pre preoți, de nici unele valū saū bāntuială să nu aibă; așisderea să aibă a scuti și drepte bucatele lorū, stupī de dijmăritū, și vinulū ce face în adevărate viile lorū de vinăriciū, care fiind-că acēstă milă aū avut-o sfânta biserică și mai înainte dela alți trecuți frați Domni, precum din cartea Domniei Sale fratelui Michaiū Suțulū Voivodū ot létulū 1784 Iulie 2 ne-amū adeveritū, ne-amū milostivitū și Domnia Mea și printr'acēsta a noastră domnēscă carte, întărimū a avé sfânta biserică acestea milī nestrămutate, de a fi aceste liude patru, preoți nesupărați de toate câte scrie mai sus, și când arū da și alți preoți, ce vor avé cărți de milă, iar acești totū să nu dee, ca să se pótă află tot-deauna cu rugăciuni

(1) Cod. XXVI, pag. 130.

În sfânta biserică. Dreptu aceea poruncimû Domnia Mea și molitvelorû vóstre protopopilorû i altora, și slugî domnescî i vlădicescî, i vouë celorû ce veți âmbilă cu slujba dijmărituluî și a vinăriciuluî verî în ce județû, vëdëndû cartea Domniei Mele, să aveți a vë feri de acești preoți și de bucatele lorû, ce s'aû ăisû mai sus; nimenea peste porunca Domniei Mele supărare să nu faceți, că așa este porunca Domniei Mele, ii saam. receh. gpd. 1793 Augustû 24. (1)

Chrisovulû mănăstirei Apostolache din sud Saacû de mîlele ce are.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri ce se numesce Apostolache ot sud Saacû, unde se cînstesce și se prăznuesce hramulû Adormirei Prea Sfintei Născătoare de Dumneđeu și pururea Feciorei Mariei, ca să aibă a-și găsi liude, nu din săteniî, din ajutoarațiî satuluî, ci ómenî străiniî fără de nici o pricină, pe care să-i ducă la dumné-lorû ispravnicîi județuluî ca să-i cercezeze, și fiindû străiniî cu adevăratû, să le dea adevărînțe pe numele și chipulû lorû, după care li se va da și pecetluiturile gospodû, și vorû fi nesupărați de tóte dăjdiile și angariile; așisderea să aibă stânta mănăstire milă dela Domnia Mea, să ia în toți aniî merticû de sare dela ocna Telega, bolovanî cinci-deci pe anû, la vremea cândû ieaû și alte mănăstiri; cum și drepte bucatele mănăstirei, stupîi i rîmătoriî de dijmăritû, și vinulû ce-lû va face de vinăriciû, să fie scutitû și apăratû, și să scutescă și de oieritû oî trei sute; pentru că acéstă mănăstire din întîmplarea vremilorû stricându-se și ajungëndû la dărăpănarē și neavëndû poslujnicî și robî pentru ajutorulû poslușaniei la trebuințele ce are, aû avutû milă dela Domnia Sa fratele Michaiû Vodă Suțulû prin chrisóvele Domniei Sale, ce le vëđumû Domnia Mea, unulû cu lét. 1785, din domnia d'întâi, și altulû cu lét. 1792 Martie 22, dintru a doua domnie. Dreptu aceea, învrednicindu-ne Domnulû Dumneđeu și pre noi cu domnia acesteî pravoslavnice țeri, ne-amû milostivitû și i-amû întăritû aceste milî, spre a fi de ajutoriû și de întărire, iar Domniei Mele și părinților Domniei Mele veșnică pomenire, și pentru ca să se păzescă acestea milî neștrămutatû, amû întăritû chrisovulû acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiî, Constantinû Voevodû, Nicolae Voevodû, Dumitrașco Voevodû, puindû de martori și pe toți cinstițiî și credincioșiî boeriî Veliți ai Divanuluî Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racovița Vel Banû, Ienache Văcărescu Vel Spătarû, Ienache Moruzi Vel Vornicû de Țera de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vornicû de

(1) Cod. XXVI, pag. 139.

Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornică al 3-lea, Nicolae Filipescu Vel Vornică al patrulea, Costache Ghica Vel Logofăt de Țera-de-sus, Scarlat Ghica Vel Logofăt de Țera-de-jos, Costache Hangerlău Vel Hatman, Alexandru Manu Vel Postelnic, Isaac Ralet Vel Clucer și alții, și Ispravnic Scarlat Ghica Vel Logofăt, scriindu-se chrisovul acesta întru întâiul an dintru întâia domnie a Domniei Mele, la lét. 1793 Aprile 20, de Gheorghe Logofăt za taină. (1)

Cartea mănăstirei Răsvanului de vinăriciulă, ce are la sud Prahova.

Dat-amă domnésca noastră carte sfintei și dumnezeescei mănăstiri de aici din orașul Domniei Mele Bucuresc, ce se numesce Răsvanul, ca să aibă a lua vinăriciulă din delul Călinesc, Filipesc de pădure, Hihiresc și Bălțița din sud Prahova, câte doi bani de vadră și pârparulă după obicei; însă egumenul dela această sfântă mănăstire, său omul pe care îl va orându ca să strângă vinăriciulă, să aibă a âmbă și a scri vinăriciulă dimpreună cu vinăriceri domnesci, și să faă două catastise, asemenea unul ca și altul, iscălite fiind amândouă și de vinăriceri domnesci și de omul mănăstirei, și așa împreună strângându bani vinăriciului dela dajnici, ce plătesc de o vadră de vină câte bani patru și poclonul de nume, să aibă a lua vinăriceri domnesci câte doi bani de vadră și poclonul de nume, iară cei-lalți câte doi bani de vadră și pârparulă după obicei, să aibă a lua ómeni mănăstiresci, spre a fi sfintei mănăstiri de întărire și părinților călugări dela această sfântă mănăstire de chivernisélă, iară Domniei Mele și răposăților părinților Domniei Mele veșnică pomnire; pentru care poruncim Domnia Mea dumné-vóstre boerilor vinăriceri, la luatul banilor, ce este partea mănăstirei, nici într'un chip să nu v amestecați, pentru că această milă au avut-o sfânta mănăstire atât dela alți frați Domni de mai nainte prin chrisóve, cât și dela Domnia Sa fratele Alexandru Ipsilantă Vodă, prin cartea Domniei Sale cu lét. 1775 Septembre 3, i dela Domnia Sa răposatulă Vodă Nicolae Caragea, prin cartea Domniei Sale cu létulă 1782 Septembrie 30, ce ni le arătă de le vėđumă Domnia Mea pe câte trele acestea cărți, cuprinďtore cu mila de mai sus arătată; ne amă milostivită dară și Domnia Mea de amă înnoit și amă întărit mila această, să se păzescă nestrămutat întocmai, precum se cuprinde mai sus, 1793 Iunie 11, Bucuresc. (2)

(1) Cod. XXVI, pag. 27.

(2) Cod. XXVI, pag. 58.

Chrisovulă mănăstirei Răsvanulă pentru stăpânirea a trei prăvălii.

Dat-amă domnesculă nostru chrisovă sfintei și dumnezeescei mănăstiri de aici din orașul Domniei Mele București, 'ce se numește Răsvanulă, me-tohulă mănăstirei Sfântului Gheorghe-noi, ca să aibă a ține și a stăpâni trei prăvălii de pe podulă lui Șerbană-Vodă, ce sunt în pōtriva caselorū de Beilicū, cu pămîntulū lorū împreună, care este în față stîngenī 23, iară despre răsăritū stîngenī 17¹/₂, i unū ciricū către apa Dâmboviței, și despre ceea-laltă parte în cōste stîngenī 22 și unū ciricū; pentru că aceste prăvălii fost-au a rēposatulū Medelnicerū Mihalache, însă numai binalele, iară loculă a fostū alū sfintei Mitropolīi Ungro-Vlachiei cu chirie, adecă două, ce au fostū zidire, așa, cîte talerī de ce pe anū chirie pentru locū, precum vēdumū Domnia Mea zapisulū, ce s'au datū de rēposatulū Mitropolitū dela lét. 1767 Octombrie 25; iară prăvălia au avut-o cumpērată dela unū Petre sin Gheorghe Sērbulū, totū la acelū létū 1767 Decembrie 4, pre loculū sfintei Mitropolīi, iarăși cu chirie; carī prăvălii, după mōrtea Medelnicerulū Michalache, rămāindū multe datoriī a se plăti, s'au vîndutū la mezatū, din porunca domnēscă, spre plata datoriilorū, și dela mezatū le-au cumpēratū rēposatulū proin Mitropolitulū Filaretū; apoi la létulū 1793 Martie 25, egumenulū Răsvānēnulū, de împreună cu egumenulū Aghiorghitulū, prin fōia dată înscrisū dela fericitulū Patriarchū alū Ierusalimulū, unde sunt închinatē aceste mănăstiri, au făcutū schimbū prin zapise, după orēnduială, dāndū mănăstirea o moșie Drăguesci din sud Ilfovū, și au luatū dela rēposatulū proin Mitropolitū aceste prăvălii, însă prăvăliile le-au datū rēposatulū proin Mitropolitū, cu pămîntulū lorū împreună, nedajnice de chirie, fără de a siguriși întâi pre Mitropolie cu vre-unū altū acaretū în locū, după cum nici în zapisulū sēū nu pomenesce nimicū de vre-o asigurāție Mitropoliei, ce în urmă rēposatulū proin Mitropolitulū Filaretū a cumpēratū o moșie la Vlașca, ca să o deē Mitropoliei pentru loculū prăvăliilorū, și au făcutū și zapisū că o dă schimbū Mitropoliei pentru loculū acestorū prăvălii, dar urmare nu s'au făcutū, pentru că acea moșie s'au găsitū iară în stăpânirea clironomilorū rēposatulū Mitropolitū Filaretū Decī Mitropolia fiindū lipsită de loculū sēū, făcut-au cerere acum cu dreptū cuvîntū a-și luā lucrulū de unde l'au găsitū stăpânindu-se, asemenea și egumenulū mănăstirei Răsvanulū, iarăși cu dreptū cuvîntū s'au întorsū la clironomiī rēposatulū proin Mitropolitulū Filaretū, de și-au cerutū moșia înapoi, care dreptate a Mitropoliei și a mănăstirei Răsvanulū cunoscēnd-o și. . . . Gheorghe nepotulū și clironomulū rēposatulū Mitropolitū Filaretū, fără de a măi cercā judecata, ca să nu-ī iasā moșia din mână, cădūt-au la învoire, spre a da

Mitropoliei altă lucru nemișcătoră, și să o mulțumescă pentru lucrul Mitropoliei, ca și Mitropolia să se lase de a mai cere locul prăvăliilor, și egumenul Răsvanul să nu-l supere a-i lua moșia; și așa s'așezat de a dat Mitropoliei o altă prăvălie, ce au avut-o de cumpărătoare, cum și prețul moșiei dela Vlașca, cu care preț al moșiei să cumpere Mitropolia altă acaretă în Bucuresci, și Mitropolia au lăsat de acum înainte slobodă locul prăvăliilor, de mai sus numită, ca să fie bine dat, de împreună cu prăvăliile, la mănăstirea Răsvanul, fără de dare de chirie; cum și egumenul Răsvanul s'a mulțumit și s'a lăsat de a mai cere moșie; pentru care acestă așezămintă și întocmire ce s'a făcut, am vădit Domnia Mea și zapisul Prea Sfinției Sale Părintelui Mitropolit Chiră Dositei, ce le-au făcut acum în dosul zapisului de mai sus numit al răposatului proin Mitropolit Filaret, cu létul 1795 Mai 2, iscălit de Prea Sfinția Sa și adevărit cu mărturia dumné-lor cinstiților și credincioși boerilor veliți, cu coprinderea de mai sus, asupra căruia așezămintă, prin jalbă către Domnia Mea de rugăciune, au cerut cuviosul Archimandrit și egumen al mănăstirii Sfântului Gheorghe-noi din Bucuresci, Chiră Mitrofan, domnescul nostru chrisov de întărire, arătându-ne de împreună și acăstă întocmire, ce acum în urmă s'a făcut, a căruia jalbă rânduind-o la dumné-lui cinstit și credincios boerul Domniei Mele Vel Logofet de Țera-de-sus, Scarlat Ghica, ca să cerceteze de mai este, decât la vre-o parte, și de este cu mulțumita fieș-căruia; de unde ne-au venit anafora dela 15 ale acestei luni, prin care ne dă pliroforia de totă pricina acăsta pe larg, și cum că n'au rămas cuvintă de pricinuire la nici o parte; deci fiind cu cale cererea și rugăciunea egumenului, am dat Domnia Mea acestă chrisov sfinței mănăstiri Răsvanul, pentru siguranța sa, ca să stăpânescă aceste prăvălii cu lucrul lor acum și tot-deauna ca un lucru bun fără de pricină și dreptă acaretă ală să fără de nici o dare de chirie. Și am adevărit chrisovul acesta cu însăși credința Domniei Mele, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fi, martori fiind dumné-lor veliți boeri: Pan Iproc. létul 1795 Iunie 19. (1)

Cartea mănăstirii Tuturoră Sfinților de milele ce are.

Milost. Bojieu Iă Alexandru Constantină Voevodă i gospod. Zeml. Vlahiscoe.

· Dat-am domnăscă noastră carte sfinței și dumneșcei mănăstiri, de aici din Bucuresci, unde se cinstesc și se prăznuesc hramul Tuturoră

(1) Cod. XXVI, pag. 258.

Sfinților, ca să aibă a lua dela ocna Telega, pe totu anul, bolovanî sare una sută ; așisderea acum să-și găsească și liude dece, străini din altă țără, pentru ajutorul sfintei mănăstiri, care acéstă milă au avut-o sfânta mănăstire atât de la Domnia Sa fratele Alexandru Vodă Ipsilant, prin cartea Domniei Sale cu lét. 1776 Noembre 2, cum și dela Domnia Sa fratele Michaiu Vodă Suțulu din domnia d'întâi, prin cartea dela lét. 1784 Noembrie 19, și din domnia de pe urmă, iarăși prin cartea Domniei Sale cu lét. 1792 Noembre 26; dreptu aceea și Domnia Mea ne-amu milostivitu de amu înnoitu și amu întăritu mila acésta, ca să ieae acei câte una sută bolovanî sare dela numita ocna, la vremea când vor lua și alte mănăstiri, câtu și acei liude dece să-î ție nesupărați, pe care găsindu-i cuviosul Chiră , egumenul aceste sfinte mănăstiri, să-î ducă la dumné-loră ispravnicul județului ca să-î cerceteze, și fiindu cu adevăratu străini dintr'altă țără, să le dea adevărîța pe numele și chipul lor, după care să li se dea și pecetluitu gospod., ca să fie în pace și ertați de tôte dăjdiile și orându-elile, verî-câte ar eși dela visteria Domniei Mele peste anu în țără, spre a fi sfintei mănăstiri de ajutoriu și întărire, iar Domniei Mele și răposăților părinților Domniei Mele veșnică pomenire, ii saam. rekeh. gvmd. — 1793 Iulie 16. (1)

Cartea mănăstirei Sfintei Ecaterinei de vinăriciulă ce are dela sud Saacă.

Fiind-că sfânta și dumnezeesca mănăstire, ce se numesce Sfânta Ecaterina, de aici din Bucuresci, cu chrisóve domnesci are a lua milă de vinăriciulă din delurile domnesci ot sud Saacă, însă din poporulă Jugureni, Bășinesci și Fințesci câte doi bani de vadră și părpărulă, amu datu Domnia Mea acéstă carte la mână omului, ce-lu va orându cuviosul egumen, ca după ponturile, ce sunt date de către Domnia Mea, de căutatulă slujbei vinăriciului, să aibă a âmbă împreună cu vinăriceri domnesci și a scrie totu vinăriciulă dintr'aceste deluri, și făcendu două catastișe asemenea, iscălite fiindu și de vinăriceri domnesci și de omulă mănăstirei, unulă să-lu dee la omulă mănăstirei și altulă să-lu oprască vinăriceri domnesci, după care să aibă a strînge mila mănăstirei, și fără de a nu opri măcar ună bană dintr'însa, ori cu nume de deciuială seú altă cheltuială cevași, să aibă a trimite boerulă tacsildară banii pe deplină la sfânta Mitropolie, de unde viindă în urmă egumenu mănăstirii cu catastihulă, ce-lu are iscălită de boerulă tacsildară, cu chrisovă seú cartea înnoită, ce va avé dela Domnia Mea, își va lua acea milă, ii saam. rekeh, gpd. — 1793 Iulie 4.

(1) Cod. XXVI, pag. 100.

Chrisovulă de mila mănăstirii Sfântului Sava.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri de aici din orașul Domniei Mele București, unde se cinstesce și se prăznuesce hramul sfântului Părintelui nostru Sava ot Sfetagora, și cuviosului egumenă dela această mănăstire, Chiră , ca să aibă sfânta mănăstire milă dela Domnia Mea, să ieae vinăriciulă din delulă Supărăsciloră sud Saacă, cu părpărulă, i din două văi, adecă valea Mișcule și valea Strihăii, ce sunt în cuprinsulă, acestui poporă Supărăscii, din care au luată tot-deauna mila vinăriciului; decă la vremea vinăriciului să mērgă omulă mănăstirei, ce-lă va orēndui egumenulă, împreună cu vinăriceri domnesci, să scrie vinăriciulă dintr'acelă delă, și făcēndă două catastișe asemenea unulă ca și altulă de totă vinăriciulă, iscălită și de vinăriceri domnesci și de omulă mănăstirei, la strînsulă baniloră să ieae vinăriceri domnesci trei bani de vadră, și omulă mănăstirei doi bani și părpărulă după obiceiă; și iară să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea, să ție liude dece, ómeni străini și fără pricină seú nume în visterie, ca să fie pentru ajutorulă și poslușania sfintei mănăstiri, pe cari să i găsēscă, și ducēndă-i la ispravnicii județului ca să-i cerceteze de voră fi străini cu adevērată, să le dea adeverință de numele, și chipulă loră, după care li se voră da și pecetluituri gospod., spre a fi în pace și nesupărați de tóte dăjdiile și orēndueele, veră-câte voră eși dela visterie și dela cămara Domniei Mele peste ană în țēră, pentru că acestea milă le-au avută sfânta mănăstire atâtă dela alți frați Domni de mai înainte, prin chrisove și cărți, i dela Domnia Sa fratele nostru Domnă, Alexandru Ipsilantă, i dela răposatulă Nicolae Caragea Voivodă, câtă și dela Domnia Sa fratele Domnă Michaiă Suțulă Voivodă prin chrisovulă Domniei Sale, ce-lă vēdumă, cu létulă 1792 Iunie 7; așisderea să aibă a luă sfânta mănăstire și una sută cincă-deci bolovană sare dela ocna Telega pe totă anulă, fiind-că și această milă de sare vēdumă Domnia Mea că au avut-o și dela Domnia Sa fratele Michaiă Vodă Suțulă, prin deosebită chrisovulă Domniei Sale, ce ni-lă arētă de-lă vēdumă, cu létulă 1792 Iunie . . . Decă învrednicindu-ne Domnulă Dumneșă cu domnia aceste pravoslavnice țēri, amă bine-voită Domnia Mea, și printr'acestă cinstiță și bine închipuită domnesculă nostru chrisovă, amă înnoită și amă întărită milele ce se arētă mai sus, ca să i se păzēscă neștrămutată, spre a fi sfintei mănăstiri de ajutoriă și de întărire, și Domniei Mele și răposaților părinților Domniei Mele veșnică pomenire, adevērindă chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voivodă, și cu a prea iubiților Domniei Mele fi, Constantină Voivodă, Dumitrașco Voivodă,

Nicolae Voivodă, și cu totu sfatulū dumné-lorū cinstiților și credincioșilorū boerilorū celorū marī aī Divanuluī Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țera-de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Constantinū Ghica Vel Logofétū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofétū de Țera-de-jos, Costache Hangerlău Vel Hatmanū, Dumitrache Manulū Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū și Ispravnicū, Ghica Vel Logofétū de Țera-de-sus. Și s'aū scrisū chrisovulū acesta la întâiulū anū și întru întâia domnie a Domniei Mele, aici în orașulū scaunuluī Domniei Mele Bucurescī, la anulū 1793 Maiū 10, de Teodorache Logofétū za Divanū. (1)

Chrisovulū schituluī de călugărițe Hagi-Dina

De vreme ce Timotea Monachia, ce s'a numitū Hagi-Dina, avēndū rîvnă dumnedească, din ostenéla ei aū înălțatū biserică de piatră din temelie, aici în orașulū Bucurescī, pentru cinstea Bunei-Vestiri a Prea Sfintei de Dumnedeū Născetőrei și pururea Feciőrei Mariei, și o aū înălțatū și întrumusețānd-o pe din lăuntru și pe din afară cu tóte celea cuviincioșe podóbe, pentru locuința călugărițelorū ce se vorū adunā la acestū sfântū locașū, Domnia Mea ca unū sprijinatoriū sfintelorū bisericī, amū bine-voitū Domnia Mea de înnoimū și întārimū tóte milele câte le are acestū sfântū locașū, atātū dela cei mai dinainte frați Domni, cātū și dela Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suțulū, prin chrisovulū ce-lū vėđumū cu lét. 1792, cu cuprinderea de mai jos arētatā, adică să aibā a stāpāni șase sute stinjenī de moșie totū de o parte, și cu viile, ce calcā pe acēstā moșie în moșia domnēscā după marginea Bucurescilorū, după cuprinderea cărților de hotārnicie a d-lor veliților boeri ot lét. 1776 Septembre 8, i trei salāșe de țiganī; și să aibā a luā pe totū anulū dela cāmara Domniei Mele câte tal. cincī-deci la điuā prazniculuī, ca să fie pentru cheltuialā la celea trebuincioșe. Asemenea să aibā a luā pe totū anulū dela ocne bolovanī sare cincī-deci, la vremea când ieau și alte mănāstiri; și să scutóscā și de oieritū oī douē sute, de dijmāritū stupī i rāmātori una sutā, și de vināriciū vinulū ce-lū vorū face în viile bisericiī, și să mai ție și doi preoți scutiți de birulū preoțescū și ploconū vlādicescū, nici odiniórā supārați să nu fie; cum și o pivniță aici în orașulū Domniei Mele Bucurescī, apēratā de tóte angariile și orēnduețele ce vorū

(1) Cod. XXVI, pag. 70.

da alte pivnițe; așisderea să aibă a țină și unū măjerū pentru tréba pes-celui săratū de tréba și hrana călugărițelorū, ce se vorū află la acestū sfântū locașū, care măjerū să fie apëratū despre rëndulū dăjdiilorū, și nimenea să nu facă supărare nicī de fumăritū, nicī de vamă; și iar să fie sfântulū schitū milă dela Domnia Mea, să aibă a țină pentru tréba și poslușania schitului dârvarī, argațī, păstorī, dece liude, însă nu ómenī de prin satele țeriī, ci străinī, pe carī cercetându-ī dumné-lui Vel Vist., și fiindū străinī cu adevăratū, să li se dea și pecetluiturile Domniei Mele pe numele și chipulū lorū, ca să fie în pace și ertațī despre rëndulū dăjdiilorū, spre a fi mila acésta la tréba și ajutorulū sfântului locașū și călugărițelorū de chi-verniselă, iar Domniei Mele și răposatilorū părințilorū Domniei Mele veș-nică pomenire. Dreptū aceea, ca să se păzescă milele aceste neștrămutatū, amū întăritū milele acestea cu însăși credința Domniei Mele, Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, și cu credința prea iubițilorū Domniei Mele fiī, Constantinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū, și cu măr-turia dumné-lorū cinstițilorū și credincioșī boerilorū velițī aī divanulū Dom-niei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țéra-de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vornicū de Țéra-de-jos, Manolache Cre-țulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofătū de Țéra-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofătū de Țéra-de-jos, Ni-colae Hangerlău Vel Hatmanū, Dumitrache Manu Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū și Ispravnicū, Costache Ghica Vel Logofătū de Țéra-de-sus. Și s'aū scrisū chrisovulū acesta la anulū d'întăi dintru întăia domnie, aici în orașulū scaunulū Domniei Mele Bucurescī, la anī dela nascerea Domnului Dumeđeū și mântuitorului nostru Isusū Christosū 1793 Maiū 10, de Răducanū Poenariu biv. 3-lea Logofătū. (1)

Cartea mănăstirī Sfințilorū Apostolī din Bucurescī pentru 80 bolovanī sare, milă ce are a mai luă dela ocnă.

Dat-amū domnésca nóstră carte sfinței și dumeđeescei mănăstirī de aici din Bucurescī, la care să prăznuesce hramulū Sfințilorū Apostolī Petru și Pavelū, unde este năstavniciū Sfinția Sa Vlădica Stavropoleos Chirū Grigorie, ca să aibă a mai luă pe totū anulū dela ocnă câte 80 bolovanī sare, pentru că vëdëndū Domnia Mea buna rîvnă și silință ce are cu podlôba sfinței mănăstirī, ne amū milostivitū și peste milele, ce cu

(1) Cod. XXVI, pag. 44—45.

deosebitele chrisóvele Domniei Mele, are să mai ieae și bolovanî sare 80 dela ocne, adecă unde luă până acum bolovanî una sută, ce se cuprinde în chrisóvele Domniei Mele, să ieae de acum înainte câte bolovanî una sută optă-deci, la vreme când ieau și alte mănăstiri, cu deosebită pecetluitulă Domniei Mele. Dreptă aceea, pentru a se păzi acéstă milă neștrămutată, amă dată acéstă domnésca nóstră carte sfintei mănăstiri, ca la vreme să-și ieae mila acésta neștrămutată, ii saam. reche. gvmd. — 1796 Iulie 6. (1)

Chrisovulă Căminarului Ioană Bărcănescu de schimbulă ce a făcută cu mănăstirea Pantelimonă, de au luată nisce case și au dată o moșie.

Așezămînturile și întocmirile cele drepte și cu cale, cari au luată sêvêrsirea loră prin buna orênduială, neîmpotrivindu-se nici la pravilă nici la obiceiulă pămîntului, iar mai vêrtosă acelea, ce prin mulțămirea și învoirea amêndorora părților, s'au făcută adeverite și mărturisite de vrednice obraze; acelora, ca nisce drepte și cu cale, li se cade întărire dela Domni și stăpânitorii țerii, pentru a fi bine păzite și neștrămutate. Dreptă aceea dar, fiind-că cinstitulă și credinciosă boerulă Domniei Mele Ioan Bărcănescu biv Vel căminar, prin așezămîntă de schimbă au luată dela mănăstirea sfântului Pantelimonă casele de zidă cu loculă din mahalaua sfântului Nicolae din Șelari, ce au fostă cumpêrate de rēposatulă mitropolită Ungro-Vlachiei Chiră Neofită și afierosite numitei mănăstiri, prin zapisulă iscălită de Clucerulă Dumitrache episcopă, care ni-lă arêță de-lă vêdumă Domnia Mea, cu lét. 1794, Iulie 29, iscălită martoră dumné-lui cinstită și credinciosă boerulă Domniei Mele Dumitrache Ghica biv Vel Bană, carele se trage din némulă rēposatulă Domnă ală doilea Grigorie Ghica Voevodă, ctitorulă acestei sfinte mănăstiri, și adeverită de Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolitulă țerii Chiră Dositeiă, întru care scrie, că neavêndă mănăstirea mai nici ună folosă dela acestea case, ca unele ce dela dece ani încóce se obiceiua prin porunci domnesci a fi de beilică, fără de nici o plată de chirie, în câtă cu intrarea și eșirea unora și altora prăpădindu-se namesitiile de prin prejură, rămăsese ca să se prăpădescă și însăși zidirea caseloră, și pentru mai bună folosă mănăstirii, dândă acestea case la dumné lui mai sus numitulă boeră, afară însă din șése case ce sunt zidite din vreme pe fața podului despre hanulă lui Șerbană Vodă, sub chirie de pămîntă, ce o daă la mănăstire, au luată mănăstirea schimbă iarăși lucru nemîșcatoriă, adică moșia ce se chiamă Bucșaniă de jos, sud Vlașca, de pe apa Nêjlovului, stîngenă optă sute, cu vadă de móră, arêtându-ni-se de vêdumă

(1) Cod. XXVI, pag. 286.

și zăpăsilă ce au dată numitulă boeră la mănăstire, cu lét. 1794 Iunie 29, cu iscălitura sa, adevărită iarăși cu mărturia dumné-lui biv Vel Bană Dumitrache Ghica și de Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolitulă țării Chiră Dositeiă, întru care scrie, că această moșie îi era moștenire din zestrele răposatilor maică-sei, mai dăndă mănăstirei împreună cu această moșie și ună locă de casă, ce-lă avea iară dela clironomia părintescă; pe populă lui Șerbană-Vodă, în mahalaua Slobođiei, care s'a alesă acum cu volnicie, arătândă în zăpăsilă sêu și semnele i hotărele, atâtă ale numitei moșii câtă și ale locului. pe largă, după sineturile și hotărnicile vechi, cari sineturi tôte le-au făcută teslimă la numita mănăstire; asupra căruia așezămintă au cerută mai sus numitulă boeră și domnăsca noastră întărire, pentru mai buna siguranță și odihna sa; deăi vădândă Domnia Mea că schimbulă acesta s'a făcută iarăși cu acaretă, lucru nemișcătôră, prin scirea Arhiereului țării și a dumné-lui biv Vel Bană Dumitrache Ghica, care se trage din némulă ctitorului, prin bună întocmire și învoială, amă primită Domnia Mea cererea Căminarului, și amă dată acesta domnesculă nostru chrisovă de întărire, ca să facă zăptă și să se stăpănăsca de acum înainte numitele case cu loculă loră, în bună pace, ca ună lucru bună și dreptă ală dumné-lui, fără de băntuială și fără de nici o supărare de către nimeni, adevăindă chrisovulă acesta cu însăși iscălitura și pecetea Domniei Mele, i cu credința prea iubiților Domniei Mele fi, Constantină Voevodă, Dumitrașco Voevodă, Nicolae Voevodă, Gheorghe Voevodă, martori fiindă și dumné-loră cinstiți și credincioși boeri veliți ală divanului Domniei Mele: Paș Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Moruzi Vel Vist., Manolache Brâncovenu Vel Vornică de Țera-de-sus, Costache Caragea Vel Hatmană, Dumitrache Manu Vel Spătără, Nicolae Filipescu Vel Logofătă de Țera-de-sus, Costache Ghica Vel Vornică de Țera-de-jos, Radu Slătinenu Vel Vornică, Manolache Grădiștenu Vel Vornică, Constantină Știrbei Vel Logofătă de Țera-de-jos, Lucache Vel Postelnică, Dumitrache Hangerliă Vel Comisă, Alexandru Văcărescu Vel Cluceră, Iónă Comănenă Vel Paharnică, Grigorie Bălenă Vel Stolnică, Iorgache Vel Slugeră, Grigorie Vel Pitară și Ispravnică, Nicolae Filipescu Vel Logofătă de Țera-de-sus. Și s'au scrisă chrisovulă acesta întrual douilea ană ală domniei mele, aici în orașulă scaunului Domniei Mele Bucuresci, la anii dela zidirea lumei lét. 7302, iar dela nascerea Domnului nostru Isusă Christosă, lét. 1794 Iulie 22, de Iónă Rafailă biv. 3-lea Logofătă. (1)

(1) Cod. XXVI, pag. 222.

Cartea mănăstirii Cotroceni de liude optu scutelnici.

Sfinteî și dumneșcesceî mănăstirî, de aici de lângă orașul Domnieî Mele Bucuresci, ce se numesce Cotroceni, unde se cinstesce și se prăznuiesce hramulă Adormireî prea sfinteî stăpâneî nôstre de Dumneșeu născetóre și pururea fecióreî Marieî, și cuviosulă Archimandrită și egumenă Chiră Davidă, ca să aibă a ține liude optu pentru poslușania și ajutorulă trebiloră ce ar avé acéstă slântă mănăstire, care să fie apărați de tôte dăjdiile și orêndueele, verî câte ară eși peste ană în țeră dela visterie și dela cămara Domnieî Mele, de nici unele vală seă bântuială să nu aibă, însă nu ômenî de prin satele țeriî, ci străinî, fără de nici o pricină și gâlcévă, pre care găsindu-î, să ieae adeverință iscalită dela dumnéloră ispravnicîi, pe numele și chipulă loră, ca să li să deae pecetluiturile Domnieî Mele, pe numele și chipulă loră, după cum pentru acéstă vêdumă Domnia Mea, atâtă alte cărți ale altoră frați Domni, câtă și cărțile fratelulă nostru Domnă Michaiă Vodă Suțulă dintru amêndouê domniile, însă una cu létulă 1784 Ianuarie 1 și alta cu létulă 1792 Aprilie 12. Dreptă acea și Domnia Mea milostivindu-ne, întărimă și înnoimă mila acéstă de optă liude, și poruncimă dumné-vôstre ispravniciloră i tuturoră și altoră zapciî ce veți fi orênduiți cu trebî dumneșcesceî prin plăși, pe acești ômenî să-î lăsați și întru nimică supărare să nu faceți, ci să rămăe a fi pentru ajutorulă și folosulă mănăstirii.

Schitul Turbați din sud Ilfovă, și călugărițeloră ce locuescă la acestă schită, să aibă a ține liude patru străinî, pe cari găsindu-î maicile călugărițe și așezându-î, să aducă adeverințe dela dumnéloră ispravnicîi județului, de numele și chipulă loră, ca să li să deae pecetluiturile Domnieî Mele, spre a fi în pace și ertați de tôte dăjdiile și orêndueele, verî câte ar eși dela visterie și dela cămara Domnieî Mele peste ană în țeră, de nici unele vală și supărare să nu aibă; așisderea să aibă a scuti și ale schitulă drepte bucate de dijmărită, stupi i rîmătorî șeptedeci, și de vinăriciă din vinulă ce-lă va face în drepte viile sfântului schită, vedre 300, și de oierită oi 100, pentru că fiindă acestă schită sêracă și fără de ajutoră și cu nici o milă de nici o parte, a avută acéstă milă, atâtă dela alți frați Domni de mai înainte, câtă și dela fratele Domnă Michaiă Vodă Suțulă, precum ne adeverimă din cartea Domnieî Sale ce o vêdumă cu létulă 1791 Decembrie 10. Dreptă aceea și Domnia Mea ne-amă

(1) Cod. XXVI, pag. 81.

milostivitu de amũ ertatũ acestea tóte câte scrie mai sus, ca să fie sfântului schitũ de întãrire și maicelorũ cãlugãrițe de chivernisélã, iar Domnieĩ Mele veșnicã pomenire; pentru care poruncimũ Domnia Mea și dumnévóstrã ispravnicilorũ județului, dijmarilorũ, vinãricerilorũ și oierilorũ, vëđëndũ cartea Domnieĩ Mele toți să aveți a vë feri de a nu face sfântului schitũ întru nimicũ supërare la milele ce se cuprindũ mai sus. tolicopisah. gpd. — 1794 Aprilie 29. (1)

Cartea bisericeĩ din mahalaua Isvorulũ Tãmãduirĩ pentru talerĩ una sutã.

Fiind-cã stãnta bisericã din mahalaua Isvorulũ, de aici din Bucurescĩ, ce s'au ziditũ acum, unde se prãznuesce hramulũ Isvorulũ Tãmãduirilorũ, la care nãzuiescũ mulțime de norodũ pentru evlavia isbãvirĩ de nepu-tință, se aflã neĩmpãrtășitã de vre-o milã domnescã, amũ bine-voitũ Domnia Mea și amũ datũ acéstã domnescã a nóstrã carte numiteĩ sfinteĩ bisericeĩ și preoțilorũ, ce se aflã slujitorĩ la acéstã sfântã bisericã, ca să ieae pe fieș-care anũ dela ocne câte talerĩ una sutã, când ieau și cele-lalte mãnãstirĩ i bisericeĩ, spre a fi pentru cheltuialã la celea trebuincióse sfinteĩ bisericeĩ și ajutoriũ preoțilorũ. Dreptũ aceea, poruncimũ cãmãrașilorũ de ocnã, ca pe fie-care anũ să-ĩ dați acești banĩ. — 1795 Iulie 21.

Cartea mãnãstirĩ Cãldãrușanĩ de vinãriciulũ ce are la sud Saacũ.

Fiind-cã sfãnta mãnãstire Cãldãrușanĩ are milã de vinãriciũ din poporulũ Valea Meilorũ, i Valea Largã și Valea Negovanilorũ din sud Saacũ câte banĩ doi de vadrã și pãrpãrulũ dupã obiceiũ, însă în cuprinsulũ acestorũ popóre mai sunt și alte dëlurĩ și viĩ cu deosebite numirĩ, adecã: Valea Humeĩ, Șerbanĩ, Valea Petreĩ, Delicelulũ, Arva și Ursóia, care acestea tóte se hotãrescũ despre o parte, către amédã-nópte, cu poporulũ Supurãscĩ a mãnãstirĩ Sfântului Sava, și de altã parte, de către médã-qi, cu poporulũ Valea Poeniĩ alũ sfinteĩ Episcopoiĩ Buzěũ, cum și despre apusũ trece peste Slemnea cu locurile, iar despre rãsãritũ cobórã la vale; dreptũ aceea, amũ datũ sfinteĩ mãnãstirĩ acéstã domnescã nóstrã carte, ca să ieae din tóte acestea vinãriciũ câte doi banĩ de vadrã, cu pãrpãrulũ, dupã cum și până acum au luatũ în toți aniĩ, atãtũ din viile ce sunt până acum, câtũ și din viile ce se vorũ mai sãdi de aici înainte, orĩ în dëlũ seũ în vale, în dreptulũ acestorũ popóre. Dar pentru Arva, fiind-cã și Sfintia Sa

(1) Cod. XXVI, pag. 214.

(2) Cod. XXVI, pag. 263.

iubitorul de Dumnezeu Părintele Episcopul Buzău ne-au dat rugăciune ca să aibă împărtaşire la partea ce cade sub poporul Sfinției Sale, după cum și Domnia Sa fratele Michaiu Vodă Suțulu i-au dat, de aceea sfânta mănăstire Căldărușani să aibă a stăpâni partea din viile acestei Arve, câtă se cuprinde într'acest hotăr, adecă de o parte ală Supărăscilor Sfântului Sava, și de altă parte a Văii Poeni Episcopiei Buzău, ne mai întindându-se nimic afară din hotare, am dat și Domnia Mea acésta domnésca noastră carte de întărire mili aceștia ce are prin cărțile Domniei Sale fratelui Michaiu Vodă Suțulu dintru amëndou domniile, ce le vedum Domnia Mea însumi, cu létul 1786 Mai 8 și alta cu létul 1792 Mai 9; pentru care să aibă volnicie sfânta mănăstire, la vremea vinăriciului, a-și orându și omul său pentru scrisul sumelor vedreloș ce voru eși la măsurătoare și să ieae dela dajnicii ce plătesc vinărici partea mănăstirii, de o vadră câte bani doi și pârparul, fără de nici o scădere. Poruncim Domnia Mea și slujbașilor vinăriceri, nici cum să nu vă îndrăzniți de a vă amestecă și a opri măcar un ban, ori cu nume de deciuială, său altă cheltuială cevași, și pre deplin să ieae omul mănăstirii, talicopisali. gpd. — 1793 Septembre 13. (1)

Chrisovul sfintei mănăstiri ce se numesce Căldărușanii.

De vreme ce prorocul și pururea între împărați pomenitul și înțeleptul Solomon, numai în umbra legii rezemându-se, făcut-au atâtă podoba casei dumnezeesci Ierusalim și o dăru cu atâtă daruri, ca să se păzescă într'insa sicriul cu tablele legii dumnezeesci, cu atâtă mai virtos noi, cari suntem acumă cu mila duhului sfânt pravoslavnic Domn, se cade să ne silim cu totu sufletul, să întemeiem și să ajutorim sfintele locașuri ale lui Dumnezeu, întru care nu se junghe vită necuvintătoare, (precum ore când acolo), ci însuși mielul lui Dumnezeu se jertfesc, pentru viața cea veșnică a noastră a tuturor; pentru acésta dară înălțându-ne și pre noi Domnul Dumnezeu întru scaunul Țării-Românesci, bine am voi că din bogatele mili ale prea milostivului Dumnezeu ce ne-au dăruit, să revărsăm și noi faceri de bine și mili spre cinstea și întărirea sfintelor mănăstiri, cari sunt cea mai de cinste parte a politiei și podoba cea mai mare a acestei țări și semnul cel prea arătat al pravoslaviei întru acelea două principaturi creștinesci. Dreptă aceea dar, Domnia Mea înscinându-ne și de sfânta mănăstire ce se numesce Căldărușani, unde se cinstesc și se prăznuesc hramul sfântului marelui mucenic Dimitrie Mirotoiciu, care sfântă mănăstire este zidită din temelie de răposatul și bunul Domn Matei Basarab Voivod și întemeiată cu mili și cu venituri, pentru ca

(1) Cod. XXVI, pag. 156.

să se păzescă obștejitură într'însa, că din cursul vremii și din împărecherea vremilor, nu numai buna orânduială ce a fost înăuntru s'a stricat și nu s'a păzit, fiind-că s'a fost lipsit de mult din milele ce a avut, precum și de vinăriciul ce a avut la orașul Floci, de mer-ticul de sare ce a avut a lua din ocna Ghitióra, căci acea ocna s'a astupat și viile din orașul Floci s'a păraginit și s'a pustit, și vęddend Domnia Mea atât chrisovele altor frați Domni de mai nainte, cât și chrisovul Domniei Sale fratelui Michaiu Vodă Suțulu cu lét. 1784, dintru întâia domnie, prin care în locul acelor mile de mai nainte, ca să nu fie lipsită sfânta mănăstire, orënduesce ca să aibă a lua această sfântă mănăstire Căldărușanii și sare bolovan două sute pe fiesce-care an de la ocna Telega, bine amă voit Domnia Mea de amă întărită acestea mil și printr'acestă domnescul nostru chrisov, adevă să aibă a lua numita mănăstire din mai sus numitele popore vinăriciul câte doi bani de vadră, (afară de părăpăru, fiind venit al boerului Domniei Mele 2-lea Armașu;) i două sute bolovan sare din ocna Telega, pe fiesce-care an, când vor lua și alte mănăstiri, pentru care rugăm și pre cei ce în urma Domniei Mele se vor învrednici a fi Domni și stăpânitori acestei țeri creștinesce, să întărescă și să păzescă această milă nestrămutată. Și amă întărit chrisovul acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iw Alexandru Constantin Voevodu, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiu, Constantin Voevodu, Dumitru Voevodu, Nicolae Voevodu, Gheorghe Voevodu, i cu totu sfatul cinstiților și credincioșilor boerilor veliți al Divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Banu, Manolache Crețulescu Vel Vornicu de Țera-de-sus, Dumitrache Manulu Vel Spătaru, Costache Caragea Vel Hatmanu, Radulu Golesculu Vel Vornicu de Țera-de-jos, Scarlatu Ghica Vel Vist., Constantin Filipescu Vel Logofetu de Țera-de-sus, Constantin Știrbeu Vel Vornicu, Ion Dumarisu Vel Vornicu, Ștefanu Văcărescu Vel Vornicu de Țera-de-jos, Ion Florescu Vel Vornicu al politiei, Dimitrie Hangerlau Vel Comisu, Gligorache Brâncovenu Vel Cluceru, Constantin Cantacuzino Vel Paharnicu, Grigorie Balenu Vel Stolnicu, Alexandru Falcoianu Vel Slugeru, Vel Pitaru și Ispravnicu, Ștefanu Văcărescu Vel Logofetu, scriindu-se chrisovul acesta în orașul Domniei Mele Bucuresce, la lét. 1795 Octombrie 1. Asemenea carte s'a făcut mănăstirei Căldărușanii, a scuti oi cinci sute de oieritu.

*Milostiu Boji. Iw Alexandru Constantin Voevodu, i gspd.
Zeml. Vlahiscoe.*

Sfinte și dumnezeesce mănăstiri Căldărușanii, unde se cinstesce și se prăznuesce hramul marelui mucenic și isvoritori de miru Dimi-

trie, ca să aibă a scuti la vremea oieritului, pe totu anul, oi cinci sute, osebitu de alte mili, ce prin chrisovulu Domniei Mele are, pentru că și acéstă milă au avut-o dela frații trecuți Domni, precum ne pliroforisimă Domnia Mea din cartea Domniei Sale fratelui Michaiu Vodă Suțulu cu lét. 1785 Iunie 17. Dreptu aceea, poruncimă Domnia Mea, ca pe totu anul să se urmeze acéstă milă, ii saam receh gspd. — 1795 Octobre 20. (1)

Anafora pentru a se da tal. 100 dela visterie ca să se învălăscă acéstă biserică ot Flămânda.

Prea Înălțate Dómne,

Cu mare milă cădemu și ne rugămă nemărginitei mili Măriei Tale, că avându o sfântă biserică în mahalaua noastră fórté săracă, care se numesce Flămânda, și cu întâmplarea furtunii de dăunăđi, s'au întâmplată dintr'acelu mare vîntu, și i-au luată acoperemîntulu cu totul de sus, care noi după sărăcia noastră ne silisemă și de curînd era învălătită, și noi vedëndu acéstă întâmplare și altă putere neavëndu, cădemu și ne rugămă la marea milă Măriei Tale, ca cu ceea ce te va lumina duhulu sfântu spre ajutoriú în prea fericitele ڃilele Măriei Tale, de a se pomeni robii Măriei Tale, noi toți mahalagiî din mahalaua ce se numesce Flămânda.

Prea Sfinția-Ta Părinte mitropolitu, teorisindú jalba, să cercetezi și să arăți Domniei Mele. — 1794 Septembrie 18.

Iw Alexandru Constantinú Moruzi Voevodú i gpvd.

Poruncimă Domnia Mea dumitale Vel Vist. să dai din visterie tal. una sută. — 1794 Noembrie 15.

Prea Înălțate Dómne,

Ascultându luminata poruncă Măriei Tale, ce ni se dăla acéstă jalbă, nu lipsimă a însciința Măriei Tale, că acéstă biserică este aprópe de Mitropolie și la întâmplarea furtunii, ce s'au făcutu în trecutele ڃile, însine amă vedutú când au ruptu vîntulu învelitórea turnulu de deasupra și l'au aruncatú jos, și fiind-că în cuprinsulu mahalaliî acestei biserici nu sunt cu locuința nescaí-va boeri, seú neguțători cu putere, dela care să se pótă

(1) Cod. XXVI, pag. 266.

ajutoră biserica, fără numai săracime, rămâne la bogată mila Mărei Tale a se ajutoră, cu ceea ce duhul sfânt va lumina pe Măria Ta, iar aniî Măriei Tale, rugămă dela Domnul Dumnedeşă să fie mulţi şi norociţi. — 1794 Octombrie 29.

Ală Măriei Tale către D-şeu fierbinte rugătoriū şi smeritū părinte sufletescū (1)

Dositheiu ală Ungro-Vlachiei.

Chrisovulă mănăstirii Mărcuţei.

Sfintei şi dumneşeescei mănăstirii, ce se numesce Mărcuţa, de pre apa Colentinii ot sud Ilfovă, zidirea Domniei Sale fratelui Nostru Domnă Alexandru Ipsilantă Voevodă, unde se cinstesce şi să prăznuesce hramulă mai mariloră Voivođi Michailă şi Gavrilă, şi cuviosulă egumenă Chiră . . . , ca să fie milă dela Domnia Mea vinăriciă dela aceste popóre numite mai jos ce sunt în patru judeţe, însă peste Cricovă, poporulă ce se chiamă ală Dobroteniloră, care să împarte cu trei nume: Ceptura, Dobroteni şi despre răsărită partea văii Gardulă, pe unde se hotărăsce cu vinăriciulă mănăstirii Văcăresciloră, i valea Nucetulă, şi iar peste Cricovă în dosulă, poporulă Gorănetulă şi Muscelulă, i pisculă lulă Iepure din plasa Măruntişulă, şi în plasa de sus a dosuriloră, Gorănetulă i Pelinulă şi Sărăşti, ot sud Saacă, şi trei popóre ce sunt pre moşia Megiesescă, anume Zănóga, Oreşescă şi Slăvitescă ot sud Oltă, în préjma cărora popóre dintr'acestea două judeţe, fiind-că sunt locuri slobode, ori câte vii se voră mai sădi să fie iarăşi pre sēma aceste sfinte mănăstirii, ca să-şi ieae mila de vinăriciă, precum mai jos se arētă: Şecisdita şi poporulă Sorăscă, poporulă Săpăuca jumătate, poporulă Pleşcoiulă şi poporulă Caromănescă, poporulă Săteniloră, poporulă Valea Ianculă, poporulă Sorescă ot sud Buză, însă numai dela cei ce aū vii de astă dată prin dīsele popóre, ale cărora nume sunt scrise în condica mănăstirii, şi plasa Clagniţi, i plasa Dumbrăviloră, plasa Gălturiloră, plasa Muntelă, plasa Ocolulă ot Halānga, plasa Ocolulă ot Ilinova, plasa Câmpulă, iarăşi numai dela cei ce aū vii până acum, care aceste plăşi sunt în sud Mehedinţi, pentru care la vremea vinăriciulă să orēnduiască egumenulă ómenă ală mănăstirii, ca să âmble împreună cu vinăriceri domnescă a scrie vinăriciulă din tóte aceste popóre şi plăşi, şi făcēndă două catastīse, asemenea unulă ca şi altulă, iscălite fiindă şi de vinăriceri domnescă şi de ómeni mănăstirii, să strīngă şi bani vinăriciulă, ce este de plătescă dajnici, de vadră po bani patru şi ploconulă de

(1) Cod. XXVIII, pag. 12.

nume i pârparulû, din carî banî să ieae vinăricerîi domnescî câte doi banî de vadră şi ploconulû, ceia-lalîi doi să ieae ómenîi sfînteî mănăstirî de împreună cu obișnuitulû pârparû, afară însă din pârparulû popórelorû din sul Saacû, care este venitû obișnuitû alû ot-arbașîi, precum se arătase pre anume în cartea domnescă ce are, la acestea să nu se amestece ómenîi mănăstirîi a luă pârparû, fără de numai mila vinăriciulû, iar pârparulû să-lû ieae omulû , și iar să fie sfînteî mănăstirî milă dela Domnia Mea, să ieae otaștină dela toîi câîi vorû avé viî peste tótă moșia domnescă ot Slatina, însă de vadră po banî unulû, fiind haculû pămîntulû, cum ieau și alte mănăstirî; așîderea să fie sfînteî aceștea mănăstirî milă dela Domnia Mea, să ieae dela carele, ce se încarcă cu sare ot vel ocnă, de carû po banî optû, adecă de o rôtă po banî doi, iar mănăstirea Săgarcea să ieae partea sa de carû po banî patru, adecă de o rôtă po banî unulû, cum î scriû vechile chrisóve, și de vreme ce astă sfântă mănăstire este zidire domnescă hotărîmû să fie tot-deauna apêrată și nesupusă la nicî unû felû de dajdie; așîderea și drepte bucatele sale să fie scutite, stupî i rîmătorî, orî câtă sumă va avé, de dijmăritû, și vinulû din viile sfînteî case de vinăriciû, și de oieritû până la una mie de oî, și când namesneciî sfînteî mănăstirî vorû scóte prin tîrgurî dobitóce sêu zaherele spre vîndare, să fie scutite de vamă, precum și o pivniță, ce se va ținé aici în Bucurescî, să fie scutită de fumăritû, de căminăritû, de vamă, de vinû domnescû i de ortulû vătășescû și de alte angariî, de nimicû să nu se bântuiască, după privilegiulû ce are și alte zidirî domnescî; și iar să fie sfînteî mănăstirî dela Domnia Mea, să ieae dela ocna Telega câte două miî oca sare, pentru trebuința acesteî sfînte case, care milă să aibă a luă dela cămărașîi ce vorû fi pe totû anulû nelipsitû; și iar să mai aibă sfânta mănăstire a luă întreiala bălîi, ce este pe a sa moșie, care se numesce Măgurenîi de baltă, la care vameșîi să nu se amestece întru nimicû. Așîderea și cafenéua, ce are sfânta mănăstire lângă casele de Beilicû, să fie apêrată de către Vel Cafegiû și de către orî-cine, să nu aibă a face cu dînsa; și iară amû miluitû Domnia Mea astă sfântă mănăstire și cu liude scutelniciî, însă trei poslușnici, 8 dărvarî, unû morariû, doi vierî, doi vătavî la oî și la rîmătorî, trei argașî plugarî și unû văcarû, carî să fie apêrașî de tóte dăjdiile și orênduelile, verî câte vorû eșî dela visteria Domnieî Mele peste anû în țéră, care acestea milî le-au avutû sfânta mănăstire, atâtû dela Domnia Lorû frașîi noștri Domnî Alexandru Ipsilantû Voévodû ctitorulû, i rēposatulû Nicolae Caragea Voévodû, câtû și dela Domnia Sa Michaiû Suțulû Voévodû, prin chrisovulû Domnieî Sale, ce-lû vêđumû, cu lét. 1792 Ghenarie 25, ne amû adevăritû. Dreptû aceea, învrednicindu-ne și pre Noi Domnulû Dumneđeû cu domnia acesteî pravoslavnice Țêrî-Românescî, amû bine-voitû Domnia

Mea, după evlavia ce avemă către sfintele lui Dumnezeu locașuri, de amă înnoită și amă întărită toate milele câte se cuprinde mai sus, ca să se păzescă nestrămutată, și ca să fie și numele nostru apururea pomenită la sfântul jertfelnic, pentru care amă adevărită chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantin Moruzi Voivodă, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fi, Constantin Voevodă, Dumitrașco Voevodă, Nicolae Voevodă, martori puindă și pre dumné-loră cinstiți și credincioși boerii cei mari ai Divanului Domniei Mele: Pan Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ianache Văcărescu Vel Spătară, Ianache Moruzi Vel Vornică de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornică de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornică, Nicolae Filipescu Vel Vornică, Costache Ghica Vel Logofătă de Țera-de-sus, Scarlată Ghica Vel Logofătă de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmană, Dumitrașco Mano Vel Postelnică, Isaacă Raletă Vel Cluceră, Dumitrache Schina Vel Comisă, Nicolae Racoviță Vel Paharnică, Iordache Palada Vel Stolnică. Și s'au scrisă chrisovulă acesta în domnesculă nostru scaună în orașulă București, la létulă 1793 Aprilie 19, de Teodorache Logofătă za Divană. (1)

La 29 Aprilie 1795, Domnitorulă rânduiesce economă la mănăstirea Mărcuței pre Athanasie diaconulă, în urma morții egumenului mănăstirei, ca împreună cu protosinghelulă Mitropoliei Ioachimă să administreze mănăstirea până la rânduirea noului egumenă, «de care poruncimă Domnia Mea și vouă slugiloră și ômeniloră mănăstiresci să aveți a le da ascultare la trebile și lucrurile mănăstirei, ca să nu se facă vre-o lipsă și scădere.» (2)

Chrisovulă sfintei mănăstiri Văcăresci de milele ce are.

Mărire și laudă Domniloră și oblăduitoriloră celoră pravoslavnică, măcar că și întru alte faceri de bine de obște și deosebi la obraze și la locuri, cariă au trebuință a lua și a se îndestulă de către oblăduitori este laudă și de mare trebuință, iar mai alesă și mai cu deadinsulă li se pricinuescă laude și încoronări, din bunătățile care arătă către sfintele și dumnezeescile locașuri, ce sunt rădicate și întemeiate de alți pravoslavnici răposați Domni, pentru ajutorulă sfinteloră și dumnezeesciloră case, ce sunt supuse sub nevoi ale întâmplăriloră, ce sunt după vremi, și pentru milostenia vre-unoră obraze, cariă au trebuințe de milă, a căroră nu numai întru

(1) Cod. XXVI, pag. 90.

(2) Cod. XXIX. fila 46 verso.

acastă viață vremelnică și trecătoare petrece, că înălțându-se cu mărirea ajunge și până la jertfelnicul cel mai pre sus de ceruri și vecuitori fără de stricăciune; ci dar și Domnia Sa răposatul Domn Nicolae Alexandru Vodă, din rîvnă dumnezească îndemnându-se, a ridicat, a înălțat și a înfrumusețat sfânta și dumnezească mănăstire întru lauda și mărirea prea sfintei și prea sus de fire Troițe a unuia singur Dumnezeu, aproape de orașul Bucuresci, unde se numește Văcăresci, care și înzestrându-o cu multe moșii și dobitoace, cu venituri domnesci, cu scule și cu multe odore, ca pre o mirasă laudată și vecuitoare, a închinat-o la prea sfântul și de viață primitorul mormînt al Domnului nostru Isus Christos dela sfânta Patriarhie a Ierusalimului, cu chisove și cu privilegiuri ale Domniei Sale, ca să fie sfânta mănăstire tot-deauna nesupusă dăjdiilor, atât ale visteriei cât și ale cămării, scutindu-se de haraci, de împrumutări, de cal domnesc și de ajutorință, ceea ce pe boeri și pe mănăstire, și de toate alte dăjdi obișnuite și neobișnuite, ori cu ce nume se vor numi, și să scutescă toate viile de pogonărit și vinul de vinăriciu, stupii și rîmătorii de dijmărit, vite și cai de văcărit, însă drepte bucatele mănăstirii, și iarăși să aibă a ține din locul domnesc din Bucuresci un loc din sus de porța viei domnesci, în lung stîngen 30 și în lat stîngen 40, unde și pivniță de piatră a făcut, după cum toate acestea sunt date și închinat de Domnia Sa răposatul ctitor, și încă să aibă a lua sfânta mănăstire milă din vinăriciul domnesc din sud Saacă, dela vinăriciul ce vor fi, taler 500, și de vreme ce pentru acești taler 500 vechi, cari era să-i ieie din vinăriciul Săcuenilor, nu hotăria Domnia Sa din ce delu să ieie, ci pentru mai bună întemeiere și pentru ca să nu aibă stînta mănăstire vre-odinioră de acea milă lipsă, a socotit Domnia Sa și a orînduit ca să ieie în toți anii vinăriciul din delul de peste Cricovul domnesc, însă poporul văii lui Semen, care se începe din delul Soloescilor și merge în jos până în delul ce se chiamă Valea Galdului dintru acest județ al Săcuenilor, dela cei ce au obicei de plătesc vinăriciul domnesc din 40 vedre o vadră, plătindu-și vadră după obicei cum plătesc și la domnie, cu pâr-părul și cu ploconul; și să aibă a lua dela cămărașii dela ocne pre an pentru cinci sute bolovan sare taler 500 și cinci-șeci bolovan sare al mănăstirii Tânganul metohul mănăstirii Văcăresci, și mericul de sare ce lua mănăstirea Hurezii, hotărînd și orînduind Domnia Sa chisovul cel alferoticon, ca să fie peste toate milele acestea trei epitropii boeri mari Vel Logofet, Vel Spătar, Vel Vist., cari după vreme vor fi într-acelea dregătorii, purtînd grija și îndreptînd toate cele trebuincioase ale sfintei mănăstiri spre buna ocărmuire și chivernisire, și din milele ce s'au scris mai sus, afară din alte venituri ale mănăstirii ce ar avea de pe moșii, din vii

și după dobitoce, prin scirea Domniei, în toți anii să se dea milă aici în București pre la creștinii ce au trebuință, pe anu taleri 500, însă: taleri 200 să cheltuiască ca să mărite două bățe de boeri mari alu doilea, sêrace și scăpătate, după sfântu Vasile mai nainte de lăsatul secului de paresimî, și taleri una sută iară în toți anii să se răscumpere robii, și taleri 50 să se facă îmbrăcăminte sêracilor împărțindu-se la prasnicul sfântului Nicolae, și taleri 50 să se împartă iar la prasnicul sfântului Nicolae la obraze sêrace mai de cinste; și taleri 50 să se dea hrana celorl închiși la pușcărie, adică de săptămână po taleri unul, și tal. 50 la sêracii, cari voru vrea să se preoțescă, ca să-și cumpere cele trebuincioase ale preoției; avându grijă epitropii, ce s'au ăisă mai sus, să se păzescă aceste milî neconținut; i de s'arū întâmplă vre-odinioră anu neroditoru, ca să nu prisosescă din veniturile mănăstirei, să se trimită ajutoriul la sfântul mormîntu, iară acéstă milă în toți anii să se păzescă necurmatu, fiindu și în urma Domniei Sale întărite acestea milî și danii de Domnia Sa Michaiu Racovița Voevodu și de Domnia Sa Constantinu Voevodu, fiulu Domniei Sale Nicolae Vodă, cu chrisóvele Domniiloru Sale. Așisderea și Domnia Sa fratele Alexandru Vodă, prin chrisovulu Măriei Sale cu lét. 1775, au întăritu atât milele ce se arétă mai sus, câtu și alte milî au mai adăogatū, adică în locul satulu și moșiei (Suruani?) dela care avea mănăstirea multu ajutoriū, fiind-că s'au pustiitū, să aibă liude 50 scutiți de tôte dăjdiile țerii, i 1500 oi de oieritū să scutescă cu pecetluitu domnescu, și să mai ieae și parte din vinăriciulu domnescu, ce se luă pe sêma cămării domnesce totu din acelu poporu ce scrie alu Sécueniloru, iară cămara amestecu să nu aibă nicu de cum, i două pivnițe să scutescă de fumăritu și de tôte alto angari; așisderea să ieae alu treilea banu din vama tîrgulu ce se face la Stelnica, i alu treilea banu dela vama tîrgulu Pătróia, orânduindu-l egumenulu mănăstirei omulu sêu la tôte tîrgurile ce se voru face acolo, păzindū la oboru împreună cu vameșii, după cum pentru acésta au vêđutū Domnia Sa în cartea Domniiloru Sale Constantinu Vodă Cehanū; care milî ce se arétă mai sus, tôte pe deplinū le-au întăritu atât Domnia Sa răposatul fratele Domnū Nicolae Caragea Vodă, câtu și Domnia Sa fratele Michaiu Vodă Suțulu întru amêndouê domniile, prin chrisóvele Domniiloru Sale, ce le vêđumū Domnia Mea, unul cu lét. 1783 Noembrie 6 și altulu cu lét. 1792 Martie 22. Dreptu aceea și Domnia Mea, cu bună voie și fierbinte dragoste, atât către buna și de laudă tocmire a răposatulu acelu ctitoru Domnū, câtu mai vîrtosu pentru rîvna și evlavia ce avemū către sfântul și de viață primitorul mormîntu alu Domnulu nostru Isusu Christosu și pentru cuviósele milostenii ce se cuprindū mai sus, amū bine-voitu de amū înnoitu și amū întăritu câtu se arétă mai sus, ca să se păzescă tot-deauna sfintei acestei mănăstiri nestrămutatū. Așisderea

aă avutū numita mănăstire Văcăresci, prin chrisóvele fraţilor Domni, milă a luă pe anū din vama domnăscă a oborului tîrgului de afară alū treilea banū, dar nici odată nu s'au urmatū a i se da acéstă milă după orēnduiala chrisóvelorū, căci în vremea ce s'au așerositū întāi acéstă parte de alū treilea banū din numita vamă domnăscă milă la mănăstirea Văcăresci, eră vîndarea oborului o puțină sumă; iar după aceea în urmă, înălțānd-o din vreme în vreme vîndarea vămii oborului, n'au fostū, precum nici nu pôte fi, cu lesnire cămării domnesci a da atāta milă pe anū de alū treilea banū mănăstirii, și așa mănăstirea se isterise de acestū folosū și rēmānea numaī cu chrisóvele, fără a nu luă nimicū, care acēsta nesuferind-o Domnia Mea și vrēndū ca să se folosēscă mănăstirea cu o milă, de mēsură care să fie și vameșilorū înlesnită a o da, iată hotărîmū, printr'acestū domnesculū nostru chrisovū, a se da din numita vamă a oborului tîrgului de afară pe totū anulū cāte talerī una mie cincī sute, carī banī să aibă a-i rēspunde vameșii la mănăstire, peste suma cumpērătorei, cānd se vorū vinde vāmile, fără de a se scādē cămara domnăscă, iar cānd nu se vorū vinde vāmile și se vorū da în credință, atunci să rēspundă cămara domnăscă acești talerī 1500 la mănăstirea Văcăresci. Poftimū dar și noi pe alți frați Domni, carī în urma nōstră se vorū învrednici cu oblăduirea acestui creștinescū scaunū, să bine-voiască a înnoi și a întări aceștea milī, ca și ale Domniilorū Sale milī și faceri de bine în urmă să fie de alți în sēmă ținute. Și amū întăritū chrisovulū acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voivodū, și cu credința prea iubițilorū Domniei Mele fiī, Nicolae Vodă, Constantinū Vodă, Dumitrașco Vodă, și cu totū sflatulū cînștiilorū și credincioșilorū boerilorū cei mari ai Divanului Domniei Mele, Pan Nicolae Brāncoveanu Vel Vist., Dumitrache Racoviță Vel Banū, Pan Ianache Văcărescu Vel Spătarū, Ianache Moruzi Vel Vornicū de Țēra-de-sus, Manolache Brāncoveanu Vel Logofētū de Țēra-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Constantinū Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Alexandru Manulū Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū Iordache Palada Vel Stolnicū, Vel Slușbașū, Vel Pit. Și s'au scrisū chrisovulū acesta întru întāiulū anū dintru întāia domnie a Domniei Mele, aici în orașulū scaunului Domniei Mele Bucuresci, la lét. 1793 Maiū 8, de Gheorghe Logofētulū za taină. (1)

(1) Cod. XXVI, fila 47.

Chrisovulă mănăstirii Comana.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri ce se chiamă Comana, unde este hramul sfântului Ierarchă și de minuni făcător Nicolae Miralichiei, care este făcută și înălțată din temelie de răposatul Șerban Vodă cel bătrân, și părintelui Egumen Chiră . . . și a totu soborului sfintei mănăstiri, ca să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea, să aibă a lua pe flește-care ană . . . bolovan de sare dela ocna Telega, și să aibă a scuti stupi . . . i rămațori . . . de dijmărită, și vinul ce se va face în vile mănăstirii, drept bucate, de vinăriciă, și la vremea oieritului să scutască oi două sute de oierită, și liude dece, omeni străini fără de pricină; pentru că această sfântă mănăstire, fiindă și de mai nainte vreme lipsită și săracă și fără de nici un venit din alte părți, și mai virtosă că în vreme de răzmirăfi fiindă de multe-ori călcată de oști grele și cheltueli multe, și grele răsbăie acolo, în partea locului pe lângă mănăstire, i-au pricinuit mare stricăciune, în câtă au rămasă la o stare foarte proastă, după cum mă plioforisi Domnia Mea și din chrisovele celor mai dinainte trecuți răposați Domni, cum și din chrisovul Măriei Sale fratelui Domn Alexandru Ipsilantă Voevodă, ce-l vădumă cu lét. 1775. Dreptă aceea, bine amă voită și Domnia Mea de amă înzestrată această sfântă mănăstire cu acestea mili, ce se cuprindă mai sus, ca să fie sfintei mănăstiri de întărire și părinților călugări de hrană și chivernisela, iară Domniei Mele și părinților Domniei Mele vecinică pomenire. Așiderea și în urma Domniei Mele, pe care va alege Dumneșă a fi Domnă și stăpânitoră țerii aceștia, încă-lă rugămă, cu numele lui Dumneșă, ce este în Troița slăvită, să aibă a înnoi și a întări această milă, pe tocmela ce s'au dășă mai sus, ca și ale Domniilor Sale mili și danii să fie păzite și întărite, pentru ca să aibă dela sfântul și de minuni făcător Ierarchă Nicolae ajutoră în vreme de bună trébă și să se pomenască necontentită ca nisce noui ctitori. Și amă întărită Domnia Mea chrisovul acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă și cu credința prea iubiților Domniei Mele fi, Constantină Voevodă, Dumitrașă Voevodă, Nicolae Voevodă, Gheorghe Voevodă, adeverindă și cu totu sfatul cinstiților și credincioșilor boerilor celor mari al divanului Domniei Mele: Pan Dumitrașă Racoviță Vel Bană, Ienache Moruzi Vel Vistă, Manolache Brâncovenu Vel Vornică de Țera-de-sus, Costache Caragea Vel Hatmană, Dumitrache Manulă Vel Spătară, Nicolae Filipescu Vel Logofetă de Țera-de-sus, Costache Ghica Vel Vornică de Țera-de-jos, Radu Slătinenu Vel Vornică, Manolache Grădiștenu Vel Vornică, Constantină Știrbeiu Vel Logofetă de Țera-de-jos, Lucache Vel Postelnică, Dumitrache Hangerlă Vel

Comisă, Alexandru Văcărescu Vel Cluceră, Iónă Comănenu Vel Paharnică, Grigorie Bălenu Vel Stolnică, Iorgache Vel Slugeră, Grigorie Vel Pitară și Ispravnică Constantină Știrbeiă Vel Logofătă de Țera-de-jos. Și s'au scrisă chrisovulă acesta întră ală doilea ană ală domniei mele, aici în orașulă scaunulă Domniei Mele Bucuresci, la aniă dela Nascerea Domnului Dumneșă și Mântuitorului nostru Isusă Christosă 1794, de Teodorache Logofătă. (1)^

În Alexandru Constantină Moruzi Vod. i Gospodar Zemle Vlahiscoe. Fiind-că biserica și școlele dela Agești prin chrisove domnesci, cari s'au întărită și de către Domnia Mea, are milă de vinăriciă la sud Oltă, din poporele acestea, adecă: Rogósele, Ostri, Nănesă, Slăvesci, Bărsogi, . . . i Oltulă de sus, i Vadă, însă totă vinăriciulă po vadră bană cincă și părăpărulă după obiceiă, amă dată acéstă domnescă carte la mână . . . ce este orênduită de epistatulă casii dela Agesci, care după coprinderea ponturiloră vinăriciulă de estimpă, urmândă să ieae dela visteria Domniei Mele pecetluită, să scrie, să măsore, și să ieae și banii, la care fôrte să se ferescă a nu năpăstui și a încărcă pre nimeni măcar cu o vadră, că, ca ună nemulțumitoriă milei domnesci, fôrte strașnică se va pedepsi, ii saam. receh. gpd. — 1794 Augustă 30. (2)

*Chrisovulă bisericei Greci din sud Ilfovă, de pe moșia răposatului
Slugeră Lăcustenulă.*

De vreme ce răposatulă Dimitrie Locustenulă Slugeră, în viață fiindă, din rîvnă creștinescă, a pusă cheltuială și ostenelă și a dresă sfânta biserică de pe moșia sa, ce se numesce Greci ot sud Ilfovă, la care, după ce a dată zestrea ei cea trebuincioasă și a pusă preotă de slujbă, așezată și dascălă de învățătura sărmaniloră copii fără de plată, cu simbră dela sineși, de aceea dar și Domnia Sa fratele nostru Domnă Michaiă Vodă Suțulă, veldendă buna faptă a sa, a bine voită, și prin chrisovele sale dintră amêndouă domniile, ce vedumă Domnia Mea, unulă cu létulă 1783 Maiă 25 și altulă cu létulă 1792 Octombre 5, a făcută milă sfintei biserici, pentru a pută țină orênduiala ce a izbovită la acéstă biserică i școlă, ca să ieae dela ocna Telega pe ană câte una sută bolovană sare, i liude dece, ómeni străini, fără de nici o pricină, făcendă nedajnică și pre acelă dascălă, i preotă scutită de tóte dăjdiile, orênduelele domnesci, archieresci, stupi și

(1) Cod. XXVI, pag. 219.

(2) Cod. XXVI, pag. 327.

vinul din drepte viile bisericeî de dijmăritu i vinăriciū, și oi patru sute de oieritū, i unū salașu de țiganî șapte suflete, anume: Lazărū țiganū cu nevasta lui Maria și cu cinci copii ai lorū, Gafița, Ileana, Dumitru, Iónū și Gheorghe, i-aū închinatū Domnia Sa danie numitei bisericeî, dintre țiganii domnesci; dreptū aceea, învrenicindu-ne Domnulū Dumneđeū și pre noi cu domnia acesteî pravoslavnice țeri, și făcēndu-ne rugăciune casa mai sus numitulū boerū, ca să înnoimū acestū privilegiū, amū bine-voitū Domnia Mea, și printr'acestū chrisovū alū Domniei Mele, întărimū tōte acestea mai sus arētate mill, cu care să se pōtă ținē orēnduiala sfīntei bisericeî și a școlei de acolo. Decī poruncimū Domnia Mea și la toți câți se cuvine, să le păzescă și să le urmeze tōte acestea; adevērimū chrisovulū acesta cu însuși domnescă noastră iscălitură și pecete, Ispravnicū fiindū Pan Scarlatū Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-jos. Și s'aū scrisū la létulū 1793 Iunie în 6 zile, de Gheorghe Logofētū za taină. (1)

Chrisovulū mănăstirei Plumbuita.

Sfīntei și dumneđeescei mănăstiri, ce se numesce Plumbuita, de pe apa Colentinii sud Ilfovū, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulū Naseriî prea sfântului marelui Prorocū înainte mergētoriū și Botezătorului Iónū, și părintelui Zaharia egumenū, și tuturorū călugărilorū câți se vorū aflā locuitori la acestū sfântū locașū, ca să fie sfīntei mănăstiri milă dela Domnia Mea, să aibă a luā și vinăriciulū din dēlulū Secuenilorū, în toți aniî, dela vinăriceriî cari arū fi orēnduiți, însă pe anū câte vedre cinci sute pe deplinū, care vinū să-lū plătescă vinăriceriî vadra po banî patru-deci; și iar să aibă a luā sfānta mănăstire pe fieș-care anū, din vama dela carvasaraua domnescă, *ughi 50, ad. taleri 83*, pentru că acēstă mănăstire este zidită și înălțată din temelie și de răposatulū Mateiū Vodă Basarabū, și neapucāndū să o întărescă cu dāniî și cu mill, ca și pe alte mănăstiri, aū rămasū la multă lipsă, iar în zilele Domniei Sale răposatulū Constantinū Vodă Basarabū, vēdēndū Domnia Sa cum că acēstă sfāntă mănăstire este și scăpātă, neavēndū nici unū venitū despre nici o parte, Domnia Sa a miluit-o cu acestū vinăriciū și cu acești banî din vamă; și cei mai din urmă Domni încă aū întăritū mai sus numitei mănăstiri Plumbuita mila acēsta; iară Domnia Sa fratele Domnū Alexandru Vodă Ipsilantū aū mai adaosū peste acestea, ca să ieae sfānta mănăstire pe totū anulū delaoen a Telega bolovanî sare una sută, la vreme când ieau și alte mănăstiri cari aū milă de sare; încă să aibă a ținē sfānta mănăstire și liude cinci-spre-șapte, ómeni străini,

(1) Cod. XXVI, pag. 105.

pentru cari, aducându egumenulă adeverință dela ispravnicii județului pe numele și chipul lor, să le dea și pecetluită Gospodă, spre a-i ave sfânta mănăstire în pace și nesupărați de toate dăjdiile și angariile, ce dela visterie și dela cămara domnescă vor eși peste anul în țară, de nici unele vală și bânțuială să nu aibă, după cum pentru toate acestea mai sus arătate milă ne amă adeverită Domnia Mea, atât din chisóvele fraților Domni de mai nainte cât și din chisóvele Măriei Sale fratelui Michaiă Vodă Șuțulă, ce lă vădumă scrisă cu létulă 1792 Martie 26. Dreptă aceea și Domnia Mea m'amă milos-tivită de amă înnoită și amă întărită acestea milă, ca să se păzescă pe deplin și să le ieae tot-deauna pe fiește-care anul neștrămutat, să fie sfinte mănăstiri de ajutoriă la trebuințele ce are și părinților de hrană, iar Domniei Mele și reșosaților părinților Domniei Mele vecinică pomenire. Și amă întărită chisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fi, Constantină Voevodă, Dumitrașco Voevodă, Nicolae Vvd., Gheorghe Voevodă, și cu totă sfatulă dumné-loră cinstiților și credincioșilor boerilor celor mari al Divanului Domniei Mele, Pan Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Moruzi Vel Vist., Manolache Brâncovenu Vel Vornic de Țera-de-sus, Costache Caragea Vel Hatmană, Dumitrache Manulă Vel Spătară, Nicolae Filipescu Vel Logofăt de Țera-de-sus, Costache Ghica Vel Vornic de Țera-de-jos, Radu Comănenă Vel Vornic, Manolache Grădiștenu Vel Vornic, Constantină Știrbei Vel Logofăt de Țera-de-jos, Lucache Vel Postelnică, Dumitrache Hangerlă Vel Comisă, Alexandru Văcărescu Vel Cluceră, Iónă Comănenă Vel Paharnică, Grigorie Bălenu Vel Stolnică, Iorgache Vel Slugeră, Dumitrache Constandache Vel Pitară, și Ispravnică Constantină Știrbei Vel Logofăt de Țera-de-jos. Și s'au scrisă chisovulă acesta întră ală doilea anul ală domniei Domniei Mele, aici în scaunulă Domniei Mele Bucuresci, la létulă 1794 Maiă 6, de Chiriță Logofăt de Divană. (1)

Cartea bisericei dela Flocesci din sud Ilfovă.

Dat-amă domnescă noastră carte sfinte și dumneșcescei biserice dela Flocesci sud Ilfovă, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulă Adormirei Prea Sfinte Stăpânei noastre de Dumneșeu Născătorei și pururea Feciorei Mariei, ca să aibă dela Domnia Mea a luă pe totă anulă sare dela ocne câte bolovană una sută; așisderea să ție și liude cincă-spre-dece, străini fără de pricină de dajdie, cari după cercetarea ce li se va face și după pe-

(1) Cod. XXVI, pag. 216.

cetluiturile ce li se vorû da, să fie scutiți și nedajnici de orî-ce orîndueli și podvezî ar eși pe țără; să aibă și doi preoți i unû grămăticû scutiți de orî-ce, ca cu acéstă domnescă milă să pótă ține acéstă sfântă biserică șcôla de învățătura sêracilorû copiî fără de plată, pentru care rugămû și pe frațiî Domnî din urma nôstră, să bine-voiască a întări acestû privilegiû, cu rîvna aceea ce amû avutû noi spre întărirea privileghiurilorû altorû frațiî Domnî, ce aû făcutû la asemenea sfinte lăcașuri, ca și ale Domniilor Sale să fie păzite în urmă, ii saam receh. gvm. — 1793 Augustû. (1)

Chrisovulû schitului Cernica din sud Ilfovû, de milele ce are.

Tôte facerile de bine și milosteniile, câte sêvêrșesce cine-va, sunt primite înaintea lui Dumnezeu, iar mai vîrtosû către cei ce aû părăsitû lumea și aû alergatû în pustietăți și în locuri deosebite, ca să petrecă viață îngerescă întru posturi și întru rugăciuni, neadormiți ziua și nôptea, cu biserica, care neîncetatû se rógă pentru Impêrați și pentru Domnî și pentru toți pravoslavnicî creștini, cu cale este a-i mângâia la răbdarea lorû și a-i ajutâ la trebuințele, care ca nisce ômenî, în câtû sunt vii pe pămîntû, urmêză a avé ôreși-care hrană a vieței lorû și asupra trupurilorû lorû, ca să pótă fi nebiruiți până în sfîrșitû de slăbiciunea firei omenescî; dreptû aceea dară, și Domnia Mea, după ce ne-amû adevăritû pentru viața cuviosului starițû Chirû Gheorghe, dela schitulû Cernica ot sud Ilfovû, și a părințilorû călugări ce se sihăstrescû împreună acolo, cari până acum se află în numărû . . . la numitulû schitû, cum că petrecerea și orînduiala viețuirii lorû este vrednică de laudă și cum că nicî unû venitû nu aû la celea trebuincioșe lorû, fără de numaî tótă nădejdea le este la mila creștinilorû, amû bine-voitû Domnia Mea și le-amû făcutû milă, ca să li se dee pe totû anulû dela visteria Domniei Mele, însă: talerî douê sute la qi întâi Octombre, i talerî una sută la qi întâi de Maiû, cari bani să le fie pentru abale, cojôce, încălțăminte la toți, i pentru ôreși care hrană a vieței lorû, fiindû rugători neîncetatû către milostivulû Dumnezeu pentru ertarea păcatelorû nôstre, pentru frațiî Domnî din urma nôstră și pentru buna stare și îndestularea acesteî creștinescî țeri; așîderea să aibă a ține liude optû-spredece, ômenî străini, fără de pricină de dajdie, cărora, după adevărintele domnê-lorû ispravnicî județului, să li să dee și pecetluiturile Domniei Mele dela visterie, a fi în pace și nesupêrați, pentru ca acéstă milă aû avut-o și dela Domnia Sa fratele Michaiû Vodă Suțulû, prin chrisovulû Domniei Sale, ce-lû vêdumû cu létulû 1784 Octombre 10, întăritû de-asupra și întru a doua domnie; decî să aibă a luă numita milă pe totû anulû, la vreme, dela visterie. Rugămû și pre alți Domnî, cari în urma nôstră se vorû învrednici stă-

pânitorî țerei aceștea, să bine-voiască pentru dragostea lui Christos și pentru folosul sufletesc al Domniilor Sale, a înnoi mila acesta, care este cu cale a o face către acești părinți vrednici de ajutoriu. Și amă întărită chrisovul acesta, cu însăși domnésca noastră iscălitură și pecete, martori fiind și prea iubiții Domniei Mele fii și toți dumné-lor cinstiți și credincioși boeri mari ai Divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banu, Ienache Văcărescu Vel Spăt., Ianache Moruzi Vel Vorn. de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vorn. de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vorn., Nicolae Filipescu Vel Vorn., Costache Ghika Vel Vorn. de Țera-de-sus, Scarlatu Ghica Vel Log. de Țera-de-jos, Costache Hangerlău Vel. Hatmanu, Alexandru Manu Vel Postelnicu, Isaacu Raletu Vel Cluceru, Dumitrache Schina Vel Comisu, Nicolae Racoviță Vel Paharn., Iordache Palada Vel Stoln., Iorgache Vel Slugeru, Dumitrache Costandache Vel Pitaru și Ispravnicu Scarlatu Ghica Vel Log., scriindu-se chrisovul acesta la létul 1793 Aprilie 20, de Gheorghe Logofetă za taină. (1)

Chrisovul bisericei Sfinților Apostoli din Têrgoviște.

Chrisovă din 17 Iunie 1793, prin care Bisericei din Têrgoviște, cu hramul Sfinților Apostoli și a mucenicei Marina, «care fiindu foarte veche și părăsită de multă vreme, de isnovă înnoind-o Dumitrache Ghica biv. Vel Banu, făcându și 3 case pentru 2 preoți și unu dascălu spre ajutoru la sfânta biserică și a învță și copii cartea», A. Moruzi acordă aceste biserice și servitorilor ei scutire de orî-ce dări și să aibă a țină și liude 4, ómeni străini, pentru poslușnicia preoților și a dascălului, «după cum amă vădutu Domnia Mea cartea Domniei Sale fratelui Alexandru Vodă Ipsilantă cu létul 1791 Iunie 12, i cartea răposatului Domn Nicolae Vodă Caragea cu lét. 1782 Iunie 26, cum și cărțile Domniei Sale fratelui Michaiu Vodă Șuțulu dintr'amëndou domniile, însă una cu létul 1784 Augustu din domnia întâia, și alta cu létul 1792 Ianuarie 23 dintru a doua domnie». (2)

Cartea bisericei Sfânta Vineri din Têrgoviște, pentru patru liude.

De vreme ce la biserica Sfintei Vineri din Têrgoviște fiindu Icóna prepadómnei Paraschivei făcătoare de minuni, unde de apururea se află bolnavi de-și află tămăduirea patimilor lor, și aflându-se această sfântă biserică fără de nici-unu ajutoriu, au avut milă dela trecuții Domni, ca să ție liude patru poslușnici, ca să fie aduși din străinătate; dreptu aceea ne-amă

(1) Cod. XXVI, pag. 28.

(2) Cod. XXIII, fila 83.

milostivitu Domnia Mea de amũ întãritũ mila acẽsta, ca sã se pãzescã ne-strãmutatũ, ii saam receh gvmd. 1793 Octobre 29. (3)

Chrisovulũ mãnãstirei Dêlulũ din sud Dãmbovița.

Sfintei și dumnezeescei mãnãstiri, ce se numesce Dêlulũ, de lângã Têrgoviște, din județulu Dãmbovița, unde se cinstesce și se prãznuesce hramulũ sfântulu Ierarchũ Nicolae, și cuviosulu egumenũ și Archimandritũ Nichiforũ, ca sã aibã, printr'acestũ domnesculũ nostru chrisovũ, milã dela Domnia Mea, sã ție dece liude scutiți pentru poslușania și ajutorulũ sfintei mãnãstiri, pe carĩ liude, gãsindu-ĩ strãinĩ fãrã de pricinã și încurcãturĩ pe la nescaiva sate și ducẽdu-ĩ înaintea dumnê-lorũ ispravnicilorũ, ca sã cerceteze de sunt strãinĩ cu adevãratũ, sã le dea adevãrințã pe numele și chipulũ lorũ, dupẽ care adevãrințã se va da și pecetluiturile Domniei Mele dela visterie pela mãnile lorũ, spre a fi în pace și nesupãrãți de tôte dãjdiile și angariile. Așisderea sã aibã sfânta mãnãstire milã dela Domnia Mea, sã ieae venitulũ dela verĩ-cãte scaune s'ar tăia carne pe moșia mãnãstirei, ce se numesce . . . din sud Dãmbovița, pe care moșie este dêlũ și locuri de se taie carne, și are milã de iea și vinãriciulũ și otaștinã; sã aibã voie omulũ ce-lũ va orẽndui din partea mãnãstirei, sã caute acestũ venitũ, sêũ sã-lũ vîndã cui va vrea, și vinãricerĩ nimicũ amestecũ sã nu aibã cu acestea scaune, fãrã numai egumenulũ sêũ omulũ ce-lũ va orẽndui, iar la alte dêluri, unde aũ mãnãstirile milã de iaũ vinãriciulũ, și moșiele vorũ fi ale altora, pe acelea dêluri, orĩ-cãte scaune vorũ fi, sã le caute vinãricerĩ, iar mãnãstirile nicĩ o trêbã sã nu aibã. Așisderea sã aibã sfânta mãnãstire milã dela Domnia Mea, sã ieae vinãriciulũ dela dêlulũ Solomonulu, ce se numesce Aninósa, i Glodeniĩ, i alũ Rãsvãnuulu, i alũ Ocniței, i alũ Vaivodĩi, și din dêlulũ Sașilorũ ot sud Dãmbovița, cãte doi banĩ de vadrã și pãrpãrulũ dupã obiceiũ, și omulũ, ce se va orẽndui din partea mãnãstirei, sã âmble de înpreunã cu vinãricerĩ domnescĩ la scrisulũ vinãriciulu dintr'acestea popóre și, dupã ce se va mësura vinurile cu cotulũ celũ domnescũ pecetluitũ, fãcẽdu-se și douẽ catastișe, din care sã ieae omulũ mãnãstirei unulũ, iar altulũ sã rãmãie la vinãricerĩ iscãlitũ, sã aibã omulũ mãnãstirei a-șĩ strĩnge banĩ sêi partea mãnãstirei deplinũ, fãrã a nu se amestecã vinãricerĩ întru nimicũ la banĩ mãnãstirei și fãrã de a nu pretenderisĩ nicĩ cu pricina de đeciualã, nicĩ de cheltuialã, sêũ cu altũ nume, și nicĩ a sta cu vre-o împotrivire, ci sã șĩ ieae mãnãstirea banĩ sêi pe deplinũ; cum și bucatele ce va avẽ mãnãstirea de vîndare dreptũ ale sale, la orĩ-ce tẽrgũ le va vinde, sã

(3) Cod. XXVI, pag. 168.

fie mănăstirea nesupărată de vamă, după cuprinderea ponturilor de vânzarea vămilor, după cum vedem anaforaua dumné-lorū veliților boeri, întărită de Domnia Sa Alexandru Vodă Ipsilantū Voevodū, cu létulū 1778 Maiū 20; care acestea milī le-au avutū sfânta mănăstire și dela alți frați Domni, precum ne pliroforisimū Domnia Mea din chrisovulū Domniei Sale fratelui Michaiū Vodă Suțulū cu létulū 1792 Maiū 16. Decī învrednicindu-ne Domnulū Dumneđeū și pre noi cu domnia acestei pravoslavnice țeri, ne-amū milostivitū de amū înnoitū și amū întăritū aceste milī, adeverindū chrisovulū acesta cu însăși credința Domniūi Mele, Io Alexandru Constantinū Moruzi Voivodū, și cu mărturia prea iubiților Domniei Mele fiū, Constantinū Voivodū, Dumitrașco Voivodū, Nicolae Voivodū, și cu totū sfatulū dumné-lorū cinstiților și credincioși boerilorū veliți ai Divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racovița Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Muruzi Vel Vornicū de Țera-de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofătū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofătū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Dumitrache Manulū Vel Postelnicū, Isacū Raletū, Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Iónū Comănénu Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, și Ispravnicū Scarlatū Ghica Vel Logofătū de Țera-de-jos, scriindu-se chrisovulū acesta aici în orașulū scaunului București, la létulū 1793 Octombre 31 de zile, de Gheorghe Logofătū za taină. (1)

Cartea mănăstirei Sinaia, pentru două puțuri de păcură, ce s-au datū voie să deschidă și să fie milă mănăstirei.

Dat-amū domnésca noastră carte sfinteī și dumneđeescei mănăstiri Sinaia din sud Prahova, cuviosului egumenū dela acéstă sfântă mănăstire Chirū Damascinū, i tuturorū părinților, ce se află locuitori la numita mănăstire, ca să aibă voie și slobođenje a deschide pe moșia mănăstirei, ce se numesce Sinaia, două puțuri de păcură cu cheltuiala mănăstirei și fiind-că aceste puțuri de păcură, din jalba ce au datū Domniei Mele numitulū egumenū, ne-amū pliroforisitū că este a se deschide cu mare cheltuială a mănăstirei, ne-amū milostivitū Domnia Mea, și totū venitulū acestorū două puțuri de păcură îlū hărăzimū milă numitei mănăstiri, ne fiindū intrate în vânzarea celorlalte mai d'înainte. Dreptū aceea poruncimū Domnia Mea tuturorū de obște, nimenea întru nimicū supărare să nu facă, fiind-că este scutită de dările și cheltuețele ce dau alte puțuri, fiind-că așa este porunca Domniei Mele, iisaam reche. gvmđ. — 1793 Sept. 2. (2)

(1) Cod. XXVI, pag. 170.

(2) Cod. XXVI, pag. 132.

Chrisovulă sfintei mănăstiri Mislă din sud Prahova.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri Mislea din sud Prahova, unde se cinstește și se prăznuiesce hramul , și cuviosului egumenă Chiră Neofit și tuturor părinților, câți se află locuitori la această sfântă mănăstire, să aibă sfânta mănăstire milă dela Domnia Mea, să ieae în toți ani dela ocna Telega bolovanii sare una sută cincideci, la vremea când vor lua și alte mănăstiri, și să o ducă la vadă să o vină, seă să facă ce le va fi voia cu dînsa, și de către nimenea poprelă să nu aibă. Așisderea să aibă a lua această sfântă mănăstire și vinăriciul din delul Gătenilor și ală Paulescilor sud Prahova, pentru care egumenul seă alți omeni ai mănăstirei, cari vor fi trimiși să strângă vinăriciul, să aibă a âmbă și a scrie vinăriciul tot de odată cu vinăricerii domnesci, făcendă două catastise, asemenea unul ca și altul, în care să se iscălescă și vinăricerii domnesci și omul mănăstirei, și așa împreună strîgendă banii vinăriciului, ce este de plătescă dajnicii, să aibă sfânta mănăstire a lua câte doi bani de vadră după obicei și pârparul, precum aă luat și mai nainte; și iară să aibă a lua această mănăstire și dela cei-ce voră avă vii pe moșia mănăstirei, otașina pămîntului după obicei, din două-deci vedre vină o vadră, însă pentru otașină vină să ieae, iar nu bani; pentru că această milă aă avut-o sfânta mănăstire atăt dela alți Domni de mai nainte, căt și dela Domnia Sa fratele Michaiă Vodă Suțul dintru amendouă domniile, prin chrisovele Domniei Sale, ce le vedumă, unul cu létul 1784 Iulie 10 și altul cu létul 1792 Noembrie 26. Dreptă aceea și Domnia Mea, milostivindu-ne, întărimă milele acestea, ca să se păzescă în toți ani nesmintit și fără de zătignire, spre a fi sfintei mănăstiri de ajutor și de întărire, părinților călugărilor de hrană și de îmbrăcăminte, iar Domniei Mele și răposăților întru fericire părinților Domniei Mele veșnică pomenire. Și amă adevărită chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantin Voevodă, și cu a prea iubiților Domniei Mele fi, Constantin Voevodă, Dumitrașco Voevodă, Nicolae Voevodă, marturii puindă pe toți dumné-loră cinstiți și credincioși boerii cei mari ai Divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașcu Racoviță Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Spăt., Ienache Moruzi Vel Vornic de Tera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornic de Tera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornic, Nicolae Filipescu Vel Vornic, Costache Ghica Vel Logofet de Tera-de-sus, Scarlată Ghica Vel Logofet de Tera-de-jos, Nicolae Hangerlă Vel Hatmană, Dumitrache Mană Vel Postelni că, Isaacă Raletă Vel Cluceră, Dimitrie Schina Vel Comisă, Nicolae Racoviță Vel Pahar nică, Iordache Palada Vel Stolnică, și Ispravnică Scar-

latu Ghica Vel Logofetă, scriindu-se chrisovulă acesta în anul d'întâi dintru întâia domnie a Domniei Mele, aici în oraşul Bucureşti, la létulă 1793 Iulie 11 zile, de Gheorghe Logofetă za taină. (1)

Cartea mănăstirei Poiana, de 15 liude scutiţi, din sud Prahova.

Dat-amă cartea Domniei Mele sfintei şi dumnezeescă biserici, ce se numesce Poiana, din sud. Prahova, unde se cinstesce şi se prăznuesce hrumulă Adormirei prea sfintei Născătoare de Dumnezeu, şi cuviosului egumenă ală acestei mănăstiri Chiră Anania, ca să aibă a ţină liude cincî spre-dece, scutelnici, ómeni străini şi fără pricină de dajdie, pre care găsindu-i prin satele ţerei, după cercetarea ce li se va face de către dumné-loră ispravnică judeţului, fiindă întocmai, să li se deie adeverinţă de numele şi chipulă loră, după care să li se deie pecetluitură gospodă dela visteria Domniei Mele, spre a fi în pace şi nesupăraţi de rëndulă dăjdiiloră şi de tóte alte podveţi şi angarale; care acéstă milă de scutelniciă au avut-o sfânta mănăstire, precum ne încredinţămă Domnia Mea din anaforaua Prea Sfinţiei Sale Părintelui Metropolită i iubitoriloră de Dumnezeu părinţiloră Episcopi şi a dumné-loră veliţiloră boeri, ce vedumă scrisă cu létulă 1792 Aprilie 15 şi cu întărirea fratelui nostru Domnă Michaiă Vodă Suţulă, prin care şi Domnia Sa, pentru ajutorulă acestei sfintei mănăstiri, i-au dată ca să aibă acéstă milă de a ţină liude 15, ómeni străini, pentru posluşania lucruriloră numitei mănăstiri. Dreptă aceea întărimă şi Domnia Mea mila acésta şi poruncimă ca să o aibă şi de acum înainte. — 1793 Maiă 3.

Cartea mănăstirei dela Bănésa a lui Ianache Văcărescu Vel Spătară.

Dat-amă cartea acésta a Domniei Mele dumné-lui cinstitulă şi credinciosă boerulă Domniei Mele Ianache Văcărescu Vel Spătară, ca să aibă privilegiulă de a ţină la sfânta biserică dela Bănésa, de pe apa Colentinei, doi preoţi şi ună ceteţă, apăraţi şi scutiţi de tóte dăjdiile ce voră eşi peste anulă pe preoţi şi mirenă, atâtă dela visterie câtă şi dela sfânta Mitropolie; şi fiind-că acéstă biserică s'a zidită din temelie de dumné-lui şi s'a înfrumuseţată în slava lui Dumnezeu şi întră cinstea sfinţiloră Erarchi Nicolae Episcopulă dela Mira-Lichiei şi a mariloră dascăli ai lumei Vasile, Gregorie şi Iónă Zlataustă, luminătoriloră pravoslaviei, şi nu au preoţi acestei sfinte biserici şi altă mijlocă de trebuinciósă loră chivernisélă, deosebi de acéstă milă, ce amă bine-voită a face mai sus dişei biserici, după

(1) Cod. XXVI, pag. 110.

rugăciunea dumné-lui mai sus ȃisului boerū și ctitorū, ne-amū milostivitū Domnia Mea, de amū hărăzită și acestū privilegiū sfintei biserici, ca să aibă milă de hramurile sale din visteria Domniei Mele, să ieae adecă talerī 25 la Decembrie în 6 și talerī 25 la Ghenarie în 30, ca cu acestū ajutorū îndestulându sfânta biserică pre preoȃiī sēi, să se pomenescă și necontentitū numele Domniei Mele la sfântulū jertfelnicū de apururea, ca alū unū ctitorū, fiindū fostū avutū acestū privilegiū și dela Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suȃlū, prin cartea ce o vēȃumū Domnia Mea cu lét. 1792 Septembre 12. Rugămū dreptū aceea și pre alȃi fraȃi Domni īntru Christosū, ca să bine-voiască a întări acēstă milă, spre a se păzi nestrămutatū, fiindū pentru podōba casii lui Dumneȃeū, pentru ca să fie proslăviȃi și Domnia Lorū cu dumneȃesca sa putere. S'aū datū acēstă carte īntru īntāia domnie a Domniei Mele, ii saam. receh. gpd. — 1793 Maiū 4. (1)

Iscălitura Gospod.

Scarlatū Ghica Vel Logofētū.

Anafora, cu orēnduitū Logofētū, ca să facă catagrafie de totū avutulū mănastirei Poenī.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — După pliroforia ce dă Domniei Mele dumné-lui cinstitulū și credinciosulū boerulū Domniei Mele Vel Logofētū de Țera-de-jos, cum că face trebuinȃ a se face cercetarea acēsta īn faȃa locului, iatā orēnduimū Domnia Mea pe, Logofētū de Divanū, carele mergēndū la numita mănăstire să facă cercetare cu amēnuntū de faȃ prin ōmeniī mănăstirei, ispravnicīi, robīi, vātafiī, poslușnicīi și alȃiī ce va fi avēndū sciinȃ, spre a dovedi ce perilavi aū avutū acēstă mănăstire cānd aū primit-o proin-egumenulū Acachie, ce venituri aū luatū de pe moșii, vii și altele, ce cheltuială aū făcutū anume și la ce lucruri saū meremeturi și trebī ale mănăstiriī, ce periusie se află acum la mănăstire; de tōte făcēndū orēnduitulū Logofētū pliroforie pe largū, să-i aducă aici ca să se pōtă isnări socotēla. — 1793 Iunie 25.

Prea Inălȃte Dōmne!

La mănăstirea Poiana din sud. Prahova, metohū Sfântului Pantelimonū, rēnduindu-se de cātre Măria Ta egumenū Cuviosulū Ghenadie īn loculū proin-egumenului Acachie, și trebuinȃ fiindū a se luā socotēla proin-egumenului de perilavi i cheltuială, suntemū rēnduiȃi de Măria Ta la pricina acēsta;

(1) Cod. XXVI, pag. 18.

dară, fiind-că proin-egumenulă tăgăduesce cum-că ar fi pierdută catastișele de perilavi, face trebuință de a se orânduî ună Logofetă de Divană, să mērgă în fața locului la numita mănăstire, să facă cercetare cu de amēnuntulă, spre a dovedi ce perilavi aū avutū acēstă mănăstire cānd aū primit-o proin-egumenulă, cum și ce se află acum la mănăstire, și cu ce perilavi o lasă, ce vechiturī aū luatū în cātū aū egumenit și ce cheltuială aū făcutū iar în cātū aū egumenitū, și să aducă drēptă pliroforie prin catastichă anume, ca să putemū izbrāni pricina socotelī, pentru care să fie luminată poruncă de a se orânduî acestū Logofetă de Divană, spre a se face urmarea, ce mai sus arētū Mării Tale. — 1793 Iunie 24.

A Măriei Tale plecată slugă Vel Logofetă Scarlată Ghica. (1)

Cartea schitului Isvorană. -

Sfintei și dumnezeescei biserici ce se numesce schitulă Isvorană ot sud Ilfovū și tuturor părinților călugări, cari pre vremi vorū fi locuitorī la acestū schitū, ca să aibă a ținē liude doī, ómenī străini fără de încurcătură, să fie sfântului șchitū de ajutoriū la ce ar avē trebuință, iar de către Domnia Mea să fie în pace și ertași de tóte dăjdiile și orēnduelile, orī-cāte arū eși peste anū dela visteria Domniei Mele, de nicī unele valū sēu bāntuială să nu aibă. Așisderea să aibă a luā acestū schitū pe totū anulū cāte 40 bolovanī sare dela ocnă, pentru că fiindū acestū locașū sēracū și neavēndū nicī unū ajutorū de nicăeri, aū avutū acēstă milă și dela alți frați Domni, precum ne pliroforisimū Domnia Mea din cartea fratelui Alexandru Ipsilantū Voivodū, ce o vēđumū, cu létulū 1775 Martie 22, i din cartea fratelui Michaiū Vodă Suțulū, ce vēđumū, cu létulū 1791 Decembre 10. Dreptū aceea și Domnia Mea m'amū milostivitū de amū întăritū acēstă milă, ce scrie mai sus, spre a fi sfântului locașū de întărire și ajutorū, și părinților călugări de chivernisélă, iar Domniei Mele și rēposașilor părinților Domniei Mele veșnică pomenire, pentru care poruncimū Domnia Mea tuturor dregătorilor, ce veți fi orī în ce slujbe rēnduiți, pe aceste liude doī, poslușnicī ai sfântului schitū, să-i lăsați, și întru nimicū supărare să nu faceți, toli. pisah, gvmdb. — 1793 Maiū 15. (2)

Chrisovulă mănăstirei Negoescă, din sud Ilfovū, de milele ce are.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri, ce se chiamă Negoescă din sud Ilfovū, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulū marilor Voivođi Arhistra-

(1) Cod. XXIV, pag. 527.

(2) Cod. XXVI, pag. 29.

teghi Michailū și Gavrilū, care este închinată la Sfântulū Mormîntū alū Domnului nostru Isusū Christosū, să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea să aibă a luă dela ocnă în toți anii vremei Domniei Nóstre, însă: la ziua sfântului Dimitrie, pe anū sare bolovanī trei sute; așisderea să aibă a ține și liude dece, ómenī străinī, pentru poslușania și ajutorulū la lucru mănăstirei, pe care găsindu-ī egumenulū dela acéstă mănăstire, să-ī ducă la dumné-lorū ispravnicī județului, să le dee adeverință pe numele și chipulū lorū, după care adeverință să li se dea și pecetluiturile Domniei Mele dela visterie, ca să fie în pace și nesupěrați; pentru că acéstă sfântă mănăstire Negoescī fiindū sěracă și fără de alte venituri, au avutū acéstă milă, atâtū dela alți frați Domni de mai nainte, câtū și dela Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suțulū, prin chrisóvele Domniilorū Sale, ce le vedumū Domnia Mea, însă: unulū cu létulū 1784 Octombre 14 din domnia d'întâi și altulū cu létulū 1792 Maiū 16 dintru a doua domnie. Dreptū aceea ne-amū milostivitū Domnia Mea de amū innoitū și amū întăritū acéstă milă de sare și de scutelnici, ca să aibă a luă sfânta mănăstire acestū merticū de sare dela ocne totū pe deplinū și să ție și acei liude dece, să fie sfintei mănăstiri de întărire și călugărilorū de acolo de hrană și chivernisělă, iar Domniei Mele și răposățilorū părințilorū Domniei Mele veșnică pomenire; pentru care poruncimū Domnia Mea vouě cămărașilorū dela ocne, care veți fi pe anū, să aveți a da acestū merticū de sare, la vremea cum scrie mai sus; așisderea poruncimū și dumné-vóstre ispravnicilorū ai județului și altorū zapciī, ce veți fi orěnduiți cu orī-ce slujbe domnescī, să aveți a vē feri de aceste liude dece a mănăstirei, și întru nimicū supărare să nu le faceți. Și amū întăritū chrisovulū acesta cu însăși pecetea și iscălitura nóstră, și cu credința prea iubițilorū Domniei Mele fiī, Constantinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū, marturi puindū pre dumné-lorū cinstiți și credincioși boeriī cei mari ai Divanului Domniei Mele, Nicolae Brâncóvénu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Șpătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țera-de-sus, Manolache Brâncóvénu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Nicolae Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofětū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofětū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Dumitrache Manulū Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dimitrie Schina Vel Comisū, Nicolache Racoviță Vel Paharnicū, scriindu-se chrisovulū acesta aici în orașulū Domniei Mele Bucuresci, la létulū 1793 Iunie 11, de Gheorghe Logofětū za taină. (1)

(1) Cod. XXVI, pag. 79.

Chrisovulă mănăstirei Nucetulă din sud Dâmbovița.

Sfinteî și dumnezeescei mănăstirî Nucetulă ot sud Dâmbovița, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulă sfântulă marelă mucenică Gheorghe, care este metohă la sfânta mănăstire Duseulă din Rumele, și cuviosulă egumenă Chiră și tuturoră părințiloră călugări, căți se voră află locuitoră la acestă sfântă mănăstire, ca să aibă a luă sfânta mănăstire milă de vinăriciă, din vinăriciulă domnescă din delulă Topoloveniloră, de pe valea Glămbocelulă ot sud Muscelă, câte doi bană de vadră, dela totă omulă ce va avă viă într'acestă delă pe moșia mănăstirei, și părpărulă după obiceiă; care milă, la vremea vinăriciulă, să aibă numitulă egumenă a rëndui și omulă mănăstirei, împreună cu vinăriceră domnescă, să scrie totă vinăriciulă dintr'acestă delă, și făcendă două catastișe asemenea, unulă la mâna altuia, iscălite de către amândoi, să aibă a-și luă mănăstirea partea sa de vinăriciă, acei câte doi bană și părpărulă; asemenea să aibă a luă și de majă de pesce po taleră unulă, i de scaunulă de carne ce va fi pe moșia mănăstirei po taleră unulă, iar otaștina pământulă să aibă a o împărți cu boeră Topolovenă, după părțile moșiei ce aă. Așisderea să aibă a luă sfânta mănăstire mertică de sare dela ocna Telega, pe ană bolovană una sută, la vremea când iaă și alte mănăstiră, care încărcând-o dela gura ocnei, să facă cu dînsa ce va vrea și de vamă să fie nesupărată; și iar să, aibă sfânta mănăstire a țină pentru slujbă și poslușanie liude dece, slugă păstoră, argați, morari, însă nu ómenă de prin satele țerii, ci străină fără de biră și fără de gâlcévă, pentru cară aducendă adeverință dela ispravnică județulă, că suntă fără de pricină, să li se dea și pecetluiturile Domniei Mele pe numele și chipulă loră, ca să fie nesupărați de tóte dările și orënduelele ce voră eși peste ană în țără dela visteria Domniei Mele, de nică unele vală și supărare să nu aibă, ca să fie pentru poslușania sfinteî mănăstiră, fiind-că acestea milă le-aă avută și dela alți frați Domni de mai nainte, precum ne pliroforisimă Domnia Mea din chrisóvele Domniei Sale fratelă Michaiă Vodă Suțulă, unulă cu létulă 1783 Decembre . . . dintru întâia domnie, și altulă cu létulă 1792 Martie 26. Dreptă aceea și Domnia Mea m'amă milostivită de amă înnoită și amă întărită acestea milă pe deplină, să se împlinască nestrămutată, ca să fie sfinteî mănăstiră de ajutoră și întărire. Și amă întărită chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voivodă, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiă, Constantină Voivodă, Dumitrașco Voivodă, Nicolae Voivodă, și cu totă sfatulă cinstiților și credincioșiloră boeriloră celoră mariă al Divanulă Domniei Mele, Nicolae Brân-

covénu Vel Vist., Dumitraşco Racoviţă Vel Banū, Ianache Văcărescu Vel Spătarū, Ianache Moruzi Vel Vornicū de Țera-de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Creţulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofătū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofătū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Dimitrie Manu Vel Postelnicū, Isacū Raletū Vel Clucerū, Dimitrie Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviţă Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, Vel Slugerū, Vel Pit., şi Ispravnicū Scarlatū Ghica Vel Logofătū, scriindu-se chrisovulū acesta la létulū 1793 Augustū 19, în oraşulū scaunulū Domniei Mele Bucuresci. (1)

Cartea mănăstirei Nucetulū din sud Dâmboviţa, pentru scutela unei cârciume din Bucuresci.

Sfintei şi dumnezeescei mănăstiri Nucetulū ot sud Dâmboviţa, ca să aibă a ţine şi a scuti aici în oraşulū Domniei Mele Bucuresci o pivniţă, care este pe loculū sfintei mănăstiri, apărată de fumăritū, de căminăritū, de vamă, de vinū domnescū şi de ortulū vatavulū de cârciumăritū şi de alte angariī ce vorū eşi pe alte pivniţi, de nici unele valū şi băntuială să nu aibă, pentru că acéstă milă şi scutelă a avut-o sfânta mănăstire şi dela Domnia Sa fratele Alexandru Vodă Ipsilantū, prin cartea Domniei Sale dela létulū 1777 Martie 10, i dela Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suţulū, prin cartea Domniei Sale ce vedumū cu létulū 1784 Ghenarie 18. Dreptū aceea şi Domnia Mea, milostivindu-ne, amū întăritū mila acésta, şi poruncimū fumarilorū, căminarilorū şi altora, să vă feriţi de acéstă pivniţă, şi nimenea întru nimicū supărare să nu-ī faceţi, că aşă este porunca Domniei Mele, ii saam. rekeh. gpd. — 1793 Iunie 3. (2)

Chrisovulū mănăstirei Gruiu, pentru moşia Gruiu, ce aū avutū pricină cu sfânta Mitropolie, cu mănăstirea Căldăruşani şi cu mănăstirea Znagovū.

Iō Alexandru Moruzi Voevodū i gpd. Zemle Vlahiscoe.—Dat-amū domnesculū nostru chrisovū sfintei mănăstiri Gruiu din sud Ifovū, unde se cinstesce şi se prăznuesce hramulū sfinţilor fără de trupuri archi-strategi Michailū şi Gavrilū, ca să ţie şi să stăpânescă moşia sa Gruiu, pe care este zidită şi mănăstirea, cu tôte hotarele ei din prejorū, după sem-

(1) Cod. XXVI, pag. 121.

(2) Cod. XXVI, pag. 36.

Anulele A. R. — Tom. XV. — Memoriile Sec. Istorice.

nele și hotarele ce se cuprindă mai jos, pentru că făcându-se după vreme călcare și împresurare moșiei Gruiful de către moșiile vecine a sfintei Mitropolii Ungro-Vlachiei și a mănăstirei Znagovu i Căldărușanî, ce sunt împrejurul Gruiful, dat-au jalbă Domniei Mele Ananie, egumenul gruianu, cerându cercetare și dreptare moșii ce s'au călcatu, pentru care multă pricină de judecăți au avut, atât la departamenturile dumné-lor boerilor, cât și la Divanul înaintea Domniei Mele, și în celea de pe urmă cu cererea Prea Sfinției Sale Părintelui Mitropolit Chir Dositei, i cu primirea sa și a celora-lalți, s'au orându it hotarnici din Divanul dumné-lor einști și credincioșii boerii Domniei Mele biv Vel Vornicu Manolache Grădiștenu i biv. Vel Sărd. Antonie Fotino, spre a merge în fața locului cu portarul după obicei, pentru cercetarea, descoperirea adevărului și dreptății și înpietirea după obicei, cari boeri, prin cartea dumné-lor de hotărnicie, ce o vâdum Domnia Mea, cu létul 1795 Iulie 1, făc arătarea pe larg, că mergendu în fața locului la numita mănăstire Gruiful cu Dositeu, economul sfintei Mitropolii, și cu ceia-lalți economi ai mănăstirei Znagovul i Căldărușanî, și după vrednice dovezi, și au alesu mai întâi totu ocolul moșiei printr'aceste petreși semne, adică dela răsăritu despre pădurea mare din piatra domnescă ce este în capul moșii Gruiful și a Borusului, ce se dice opritore, căci până acolea arată că vine capul acestor două moși, cari mulți omeni bătrâni dela Gherghița prin carte de blestem au adevăritu, și fiindu scosă piatra o au pus-o în locul ei, drept în lungul moșiei, până la un stejaru cădu t, unde arată în hotărnicia veche a Gruiful că au fostu piatră, și au pus și numiții boeri hotarnici acum și de acolea totu drept în lungul moșiei, până într'o salcie mare, unde au pus piatră (nefiind de mai nainte) într'un răzoru de stinjen de cece departe de salcie înăuntru moșiei Gruiful, și de acolea totu drept în lungul moșiei, până în malul Ialomiții, unde iară au pus piatră într'un răzoru departe de mal pentru mîncătura apei, la care piatră arată numiții hotarnici că s'au împotrivit iconomi sfintei Mitropolii, dîcendu că piatra ce o arată hotarnici ar fi fostu acolea la un ulmu, și că n'au fostu unde acum s'au pus, ci mai înăuntru moșiei Gruiful; de ci numiții hotarnici negăsindu nici ulmu, nici piatră pe unde făc acéstă arătare, cu tôte că s'au găsit martori de către amêdouș părțile, arêtându unu pe unde sfânta Mitropolie cere, și alții pe unde cere Gruiu, adică mai sus de unde s'au pus, dar nedându creșmîntu nici la unu nici la alții și socotindu mijlocu de pliroforie adevărului mai bun și fără vătămăre de sufletu, au cerut dela economii sfintei Mitropolii cartea de hotărnicia moșii Borusului (cu care se înjugă moșia Gruiu până acolea), ce este făcută dela létul 1780 și întărită cu pecetea Domniei Sale Alexandru Vodă Ipsilant, care cetind-o cu forțe mare

lua de minte aŭ vęđutŭ, că a treia trăsura a Borusuluŭ este făcută chiar dintr'acestŭ locŭ de pricină, adică din susulŭ vâjiitóreŭ ceŭ micŭ, decŭ făcëndŭ numiŭŭ hotarniceŭ cercetare ca să se adevereze de unde s'aŭ pusŭ sfóra, le-a datŭ séma Daniilŭ Proin Ruptorénu că s'aŭ pusŭ sfóra chiar din malulŭ Ialomiŭŭŭ, unde acum aŭ pusŭ piatră, și așa nefiindŭ trebuinŭă de a se mai face și cercare stŭnjenilorŭ Borusuluŭ, acolo să fie hotarŭ între Gruiu și între Borusu, și așa dela acéstă piatră ce aŭ pusŭ pe malulŭ Ialomiŭŭŭ, trece apa Ialomiŭŭŭ spre apusŭ pe dreptŭ Meriŭ Baŭŭŭ, unde s'aŭ mai pusŭ piatră, și începe dela apă a se înjugă cu moșia Znagovuluŭ dreptŭ în lungŭ până în piscŭ, de unde se rumpe pâraulŭ Gruiuŭŭ și unde în hotarnicia veche a Gruiuŭŭŭ ȑice că aŭ fostŭ óre când morișcă a Znagovuluŭ (cum și acum s'aŭ vęđutŭ pariŭ și a fostŭ și piatră la răděcina unuŭ stejarŭ, unde și acum aŭ pusŭ piatră totŭ la acea răděcină în stejarŭ, fiindŭ căđutŭ într'acestea douę pietre, adică cea din malulŭ Ialomiŭŭŭ și cea dela Piscŭ). Ghenadie, economu mănăstiriŭ Znagovu, face asemenea cerere ca și sfânta Mitropolie, ca de unde trece Ialomiŭă să se facă altă linie mai înnăuntru moșiei Gruiuŭŭŭ, ȑicëndŭ că ómeniŭ mănăstireŭ arŭ fi pomenitŭ piatră la unŭ locŭ ce se gonea cu piatra ce o cere și sfânta Mitropolie; a căruia cerere nu i s'aŭ găsitŭ cu cale, nu numai pentru că n'aŭ avutŭ vre-o carte de hotărnicie, ca să se arate că acea piatră s'aŭ pusŭ óre-când de vre-unŭ hotarnicŭ, ci mai vŭrtosŭ că este cerere vătămătóre hotărniciei Gruiuŭŭŭ, la cuvântulŭ ce ȑice că aŭ trecutŭ pre dreptŭ Meriŭ Baŭŭŭ până la Piscŭ, fără a arătă vre-o schimbare a liniei, ce după oręnduială urmęză a merge dreptŭ dela piatra din piscŭ totŭ în lungŭ, dreptŭ până la copaciŭ ce în hotărnicie îlŭ numesce cu trei gemănarŭ și ȑice că aŭ fostŭ într'insulŭ piatra ręposatuluŭ Matheiŭ Vodă Basarahŭ, iarășŭ aŭ pusŭ piatra, fiindŭ locŭ sciutŭ și hotarŭ netăgăduitŭ, dintre care piatră, și dintre piatra dela Piscŭ, la mijloculŭ loculuŭ aŭ mai pusŭ o piatră, din care aŭ făcutŭ trăsura mijloculuŭ întocmai după cuprinderea cărŭŭŭ de hotărnicie ce are, dela piatra din copaciŭ cu trei gemănarŭ prin copaciŭ văruiŭŭ merge până la malulŭ despre apusŭ, unde începe să deie moșia Gruiuŭŭŭ în cóstele moșiei Znagovuluŭ, și s'aŭ pusŭ piatra trăsuriŭ dela acelŭ capŭ la răděcina unuŭ ștejarŭ, ce s'a găsitŭ vechiŭ văruiŭŭ, dela care piatră merge nicŭ dreptŭ în lungŭ, nicŭ dreptŭ în curmezișŭ, ci piezișŭ, până trece în hotarulŭ moșiei Căldărușaniŭ în drumulŭ celŭ vechiŭ alŭ Olaculuŭ, unde mulŭŭ ómeniŭ aŭ datŭ séma că aŭ fostŭ douę pietre făcute scoică, cum și acum asemenea le-aŭ pusŭ, căutândŭ una îndărăptŭ spre piatra dela care începe moșia Gruiu să deie în cóstele moșiei Znagovuluŭ, și cea-laltă în lungulŭ moșiei despre Căldărușaniŭ; dela aceste douę pietre ce s'aŭ făcutŭ scoică cu primirea tuturorŭ părinŭilorŭ, dreptŭ pe hotarŭ în lungŭ între moșia Gruiu și a Căldărușanilorŭ

până la un steară, unde au pusă piatră și au potrivit curmezișu moșia din trăsura despre apus, ce în hotărnice se numește dela Colcéu, și dela această piatră totu dreptu în lungu au mai pusă o piatră la un stejariu vechiu vărut, dela care piatră merge până la un par, unde s'au ajunsă suma stînjinelor trăsuri mijloculu și unde au pomenit mulți ômeni piatra și stăpânirea neștrămutată între Gruiu și între Căldărușani, cum și acum asemenea urmându, au pusă piatră cu primirea tuturor părinților la rădăcina părulu; dela această piatră au mersu totu în lungu până unde coboră în matca Ialomiței ce vechi, unde dă pre riulu Gruiu, ce vine din scursura Znogovulu și Ialomița, și s'a pusă piatră, la care piatră împotrivindu-se iarăși economulu sfintei Mitropolii și cu cei-lalți și, dîcîndu că se calcă, cere a se pune piatra mai în lăuntru moșiei Gruiu, asupra căruia cuvîntu i s'a cerut de boerii hotarnici spre dovadă scrisorile moșilor sfintei Mitropolii despre acea parte, și le-au arătat o carte de hotărnice dela létulu 7257 a multor hotare de moși, cari împreunându-se și sforîndu-se peste totu dîce că au venit cu suma stînjinelor până la locul unde dă pârîlu Gruiu în Ialomița, decî neremîndu nici la această îndoială și mai vîrtos arătându-le și prin grai Daniil Proin Rupturênu, că pe acolo au ținut cătu a fostu Rupturênu, au rămasă această piatră, ce mai sus arată că s'a pusă unde dă pârîlu Gruiu în Ialomița, bun hotar între Gruiu și între moșia sfintei Mitropolii; asemenea face cerere economulu mănăstirii Căldărușani, ca dela piatra din par, pe cătu se înjugă cu moșia Gruiu până în matca Ialomiței, ci se schimbă linia și să vie până în cîsta Lipiei, adică mai în lăuntru moșiei Gruiu, dîcîndu că pe acolo s'ar fi pomenit hotarul de către moșia Gruiu, fiindu fostu puse și pietre, pentru care cuvîntu intrîndu mai cu deosebire în cercetare și cerîndu-i cărțile, au arătat un chisov alu răposatulu Mateiu Vodă Basarab la létulu 7154, prin care arată lungulu moșiei Lipiei din apa Ialomiței, iară nu din cîsta Lipiei, după care chisov nedovedindu-se cerere, au arătat și o carte de alegerea hotarulu, a Stolniculu Michai Bărbătesculu, prin care, după ce întăresce hotarnica Gruiu, apoi arată cîsta Lipiei hotar între Lipia și între Gruiu, cuvîntu care nu l'au vîdutu nici în mai sus numitul chisov nici în alte scrisori, pentru că cîsta Lipiei arată că cade în moșia Gruiu, avîndu și Gruiu Lipie, dată de un Stanu Logofet; și intrată în hotărnice anume decî neavîndu nici cuvîntu sa vre-o dovadă vrednică la cererea ce făcu și mai vîrtos fiind-că cu această cerere de schimbare liniei ce curge din piatră în piatră se smintesce hotărnica Gruiu, ce este întărită ca tôte alte hotărnici căte s'au făcutu după vremile moșielor de pe împrejur, după dreptate a urmatu, că din piatra dela par se coboră pre linie dreptă, până în piatra ce arată că s'a

pusu în luncă, vine iarăși până unde a pusu piatră într'unu răzorū lângă unū drumū din josulū moriī, ce este alū Săinescului și alū Gruifului, și de acolo până într'unū privalū, unde iarăși aū pusū o piatră lângă o sălcioră, și dela acea piatră până unde se sfîrșesce lungulū la capulū despre răsăritū, unde se împreună cu moșia zidurilorū și unde, din arătarea ómenilorū și dintr'o carte de hotărnicie a sfintei Mitropolii, s'a pliroforisitū că aū fostū și piatră de hotarū, unde acum a pusū douē pietre, adecă una caută îndărăptū la semnele din lungulū moșiei ce mai sus s'aū ȑisū, și cea-laltă în curmezișū la piatra Gherghiȑii ce se ȑice domnescă, însă mergendū și curmezișū printr'aceste semne sciute copaciulū căȑutū, ce-ȑ ȑicū cuibulū berzei, s'aū pusū piatră și pe la rădēcina unū nucū mare, până la acea piatră domnescă, de unde a începutū și unde se sfîrșesce totū ocolulū moșiei Gruifului, care moșie, după ce a ocolit-o pe semnele cele vechi, după cuprinderea căȑilorū ce aū vȑȑutū ale tuturorū mănăstirilorū cu care se prigonesce și după arătarea celorū ce aū fostū cu sciintă de acestea semne și hotare, și aū împietrit-o cum mai sus arată, apoi aū făcutū și sforarea, după cuprinderea căȑii de hotărnicie vechi, ce are cu suma stîinjenilorū ce se cuprindū într'insa, însă cu stîinienulū rȑposatulū Constantinū Vodă Brâncovenu, pentru că cu acestū stîinienū s'aū vȑȑutū a fi fostū mȑsurată, căci semnele trăsurilorū aū fostū netăȑȑuitū, și spre acestea semne aū eșitū fără nici unū adaosū sau scăȑȑmintū. Inșă: întâia trăsuraȑe la capulū dela răsăritū din piatra Gherghiȑii, ce se ȑice domnescă, până în privalulū zidurilorū, unde arată că s'aū pusū douē pietre scoică, stîinjeni una mie una sută cincȑȑeci; la mijloculū moșiei, din piatra ce s'a pusū între piatra dela piscū și între piatra dela copaciulū cu treȑ gemănării, dreptū încurmezișū peste balta Gruifului, până în hotarulū moșiei Căldărușanilorū, la piatra dela pârâu, stîinjeni una mie cincȑ sute cincȑ; la capulū despre apusū, unde se ȑice Colcȑgu, din piatra dela care începe să dea moșia Gruifului în cóstele moșiei Znagovului, în curmezișū, până iarăși la piatra ce arată că s'aū pusū despre Căldărușani spre îndreptarea acesteȑ trăsuri, stîinjeni una mie una sută optūȑȑeci; peste acȑstă moșie mai scriindū în hotărnicia veche a Gruifului, că mai are unū codru de locū la capulū despre apusū, și întărindu-lū acelū codru de locū și cu altă carte de hotărnicie a 12 boeri, aū cerutū acea carte dela egumenulū gruianū și aū vȑȑȑ-o scrisă dela létulū 7158 cu treȑ trăsuri după obiceiū, însă una la apă, alta la mijlocū și cea-laltă la Colcȑgū, și urmândū aceȑ căȑi aū trasū și acelū codru de locū; însă: stîinjeni treȑ sute șȑpte la siliște pe lângă apă, (care siliște s'a ȑăsitū acolea cu apă din códa Znagovului), la mijlocū stîinjeni una sută nouēȑȑeci, și la Colcȑgū în cóstele moșiei Gruifului, din piatra, trăsuriȑ Gruifului ceȑ dela apusū, stîinjeni douē sute pe lungulū moșiei Gruifului. Și așȑ lipindu-se și acelū codru de locū în cóstele moșiei Gruifului,

la capulă despre apusă se face moșia Colcégu, și de aceea cei 12 boeră hotarnică numescă a treia trăsura a Gruifulă Colcégu, pentru că și în hotărnicia codrului de locă iarășă a treia trăsura cu aceste nume de Colcégu se numesce, acestă codru de locă l'ău trasă și în lungă, și s'ău găsită pe din sus stânenă trei sute șai-deci, iară pre din jos stânenă patru sute patru-deci, și fiindă în moșia Znogovului se vede că ău fostă înpresurată, adecă și mai înainte hotarniciei, și din urma hotărniciei, dară fiindă dréptă ocină a mănăstirei Gruifulă și adevărită prin scrisoră, și stăpânirea Znogovului fiindă fără de nici ună cuvântă vrednică săă după vre-o scrisore, după dreptate arată că ău rămasă să stăpânescă mănăstirea Gruiu cu bună pace, pe semnele ce acum de iznăvă s'ău alesă și s'ău înpietrită, cu suma stâneniloră ce mai sus arată. Așăderea s'ău dată să stăpânescă sfânta mănăstire Gruifulă și moșia Giormănescă-de-sus, ce acum se numesce Ciofliceniă, stânenă cinci sute dece la siliște pe lângă apă, cu partea ce i se cuvine din baltă, cinci sute dece la mijlocă și cinci sute patru-deci și cinci la capulă despre fântăna hoților; însă totă cu stânenă ce mai sus arată, pe semnele ce din vechime ău avută, după care și acum de isnăvă sforîndu-o ău înpietrită, făcându-i și totă ocolulă; însă pe despre moșia Znogovului, din piatra ce s'ău pusă la siliște într'ună pâlcă de cornă, din care s'ău făcută trăsura dela apă, dreptă în lungă până în capulă lacului lui Ghiormană, unde puindă piatra din care ău făcută trăsura dela mijlocă, și de acolo totă dreptă în lungă până la altă piatră, din care a făcută a treia trăsura, și de acolo totă dreptă în lungă până la fântăna hoților, dela fântăna hoților piezișă prin piatra moșiei Balotescă, pe valea moșiei până în hotarulă Tâncăbesciloră sfintei Mitropoliei, la ună stejară mare însemnată, unde ău pusă piatră, de s'ău potrivită și s'ău făcută trăsura la acelu copacă, și dintr'acea piatră iarășă în lungulă despre Tâncăbescă ău pusă piatră lângă ună stejară și ună cornă preste drumulă Fiesciloră, de unde s'ău făcută a doua trăsura în potrive lacului lui Gheormană, și dela acea piatră totă dreptă în lungă până la piatra trăsuriă după siliște și până la apă, câtă și până acum arată că ău stăpânită totă în pace ună de către alții, deci cu tôte că dumné-loră numiții hotarnică ău fostă aleși și primiți și ceruți de însăși părțile pricinuitoare, care și arată prin cartea dumné-loră de hotărnicie ce ău dată, cum că n'ău avută în potrivă nici sfânta Mitropolie, nici mănăstirea Căldărușană și Znogovă vre-ună temeiă vrednică și dreptă la urmarea și împietrirea ce ău făcută, și ău rămasă tôte părțile fără de cuvântă; dară fiind-că egumenulă gruiănă a cerută prin jalbă întărire dela Domnia Mea, pentru buna odihnă și pentru stăpânirea moșiei mănăstirescă, care s'ău îndreptată pe adevăratele și dreptele hotare, spre a nu se mai pricinui după vremă vre-o călcare, din care să între iarășă în judecăți, amă poruncită Domnia Mea de

s'au arătată Prea Sfinției Sale Părintelui Mitropolită hotărnicia ce au făcută orânduiri boeră, și nici Prea Sfinția Sa, precum nici celea-lalte mănăstiri nu au avută apelație în potrive hotărniciei aceștia, ci încă au cerută ca să se dea și la sfânta Mitropolie i la celea-lalte mănăstiri asemenea carte de hotărnicie, ca să le fie hotarele știute și cunoscute, de care amă și poruncită orânduiri hotarnice ca asemenea sinetă să aibă a da și la sfânta Mitropolie i la cele-lalte mănăstiri. Dreptă aceea amă dată mănăstirii Gruului acestă domnesculă Nostră chrisovă de întărire, cu care să-și aibă stăpânirea neclintită și nestămutată pe hotarele și pietrele ce se numescă mai sus, adevărindă chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iw Alexandru Constantină Voevodă, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fi, Constantină Voevodă, Dumitrașco Voevodă, Nicolae Voevodă, Gheorghe Voevodă, și cu mărturia dumné-loră cinstiților și credincioși boeriloră Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Vist., Manolache Crețulescu Vel Vornică de Țera-de-sus, Costache Caragea Vel Hatmană, Dumitrie Manulă Vel Spătară, Răducanu Goleșcu Vel Vornică de Țera-de-jos, Scarlată Ghica Vel Logofetă de Țera-de-sus, Constantină Filipescu Vel Vornică, Iordache Vel Vornică, Ștefană Văcărescu Vel Logofetă de Țera-de-jos, Iónă Florescu Vel Vornică ală Poliției, Dimitrie Hangerlău Vel Comisă, Dumitrache Racoviță Vel Cluceră, Constantină Cantacuzino Vel Paharnică, Grigore Bălenu Vel Stolnică, Alexandru Fălcoianu Vel Slugeră, Constantină Fotino Vel Pit, și Ispravnică Ștefană Văcărescu Vel Logofetă, scriindu-se chrisovulă acesta întră ală treilea ană dintră întâia domnie a Domniei Mele, aici în orașulă Domniei Mele Bucurșci, la aniă dela nascerea Domnului nostru Isusă Christosă létulă 1795 Septembrie 6, de Gheorghe biv 3-lea Logofetă. (1)

Cartea mănăstirei din târgulă Văleni sud Saacă.

Sfinței și dumnezeescei mănăstiri din târgulă Văleni, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulă . . . , și cuviosului egumenă dela acéstă sfântă mănăstire, ca să fie sfinței mănăstiri milă dela Domnia Mea, să aibă a ține pentru trebuința și slujba mănăstirii doi preoți scutiți și apărăi de tôte dăjdiile și orânduielele veră-câte ară eși pre preoți, cum și de ploconulă episcopescă, de nici unele vală și supărare să nu aibă; și iar să aibă sfânta mănăstire a scuti vinăriciă, i dijmărită pre drepte bucatele ce va avă, cum și două cărciume, ce le are mănăstirea acolo la târgulă Văleni, iarăși să fie apărate de tôte orânduielele ce voră da alte pivnițe; așisderea să aibă a

(1) Cod. XXVI, pag. 284.

luă dela vinăricerii ce voră fi în délulă Nucetă i Cuibulă ot sud Saacă pe totă anulă câte 500 vedre vină, însă nu vină, ci să aibă a luă bană dela vinăricerii de vadră po bană 40, pentru că acéstă milă a avut-o sfânta mănăstire, atâtă dela alți frați, câtă și dela Domnia Sa fratele Michaiă Vodă Suțulă întru amëndouă domniile, precum din cărțile Domniei Sale ce le vëdumă ne adevërimă; dreptă aceea dară și Domnia Mea ne-amă milostivită de amă înnoită și amă întărită mila acéstă, ca să se păzescă neștrămută, pentru care de obște poruncimă, nimenea întru nimică băntuială saă supërare de tôte câte scriemă mai sus să nu-î facă, ii saam. receh. gpd. — 1793 Augustă 23. (1)

Chrisovulă sfintei Episcopii Rîmniculă.

Dat-amă acestă domnesculă Nostru chrisovă sfintei și dumneșcescei Episcopii Rîmniculă din sud Vâlcea, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulă sfântului marelui Ierarchă și de minunți făcătoră Nicolae Archiepiscopulă dela Mira Lichiei, și cinstitulă de Dumneșcă iubitorulă Sfinției Sale Părintelă Episcopă Chiră Nectarie, ca să fie sfintei Episcopii milă dela Domnia Mea a luă dela vel ocnă pe totă anulă bolovană sare cincă sute, așisderea să ieae vinăriciulă dela toți ômenii cei ce voră avé vii pe moșia sfintei Episcopii și plătescă vinăriciulă, însă din délulă satulă Mureresca-de-sus și de jos, i din délulă Păusăștiloră, i Magulașulă, care vinăriciă este închinată sfintei mănăstirii Iezerulă, metohulă sfintei Episcopii, i din délulă Troianulă, i Bogdănescă, i Malulă, i Copăcelulă, i délulă Drăgășaniloră, i Călina, i Zevedeniă și cu Gușoieniă, câtă ține moșia sfintei Episcopii ot sud Vâlcea, i dela șapte-spre-dece ômenii orășană din Têrgulă Rîmniculă, i din délulă Opriceniă, i Ongriniă sud Argeșă, i din délulă Brădesciloră, i ală Brădiceniloră, i din délulă Stoljăloriloră, i din délulă Racoviă, i ală Raseviă sud Gorjă, i din délulă Taomirulă, câte cincă bană de vadră și părpărulă de înpreună după obiceiă, iar vinăricerii domnescă întru nimică să nu aibă a face saă a se amestecă la acestea mai sus numite déluri, pentru că acestea mili le-au avută sfânta Episcopie și dela frații Domni de mai naintea noastră, precum din chrisovulă Domniei Sale fratele Michaiă Vodă Suțulă, ce-lă vëdumă, cu létulă 1792 Octombrie 10, ne-amă adevërită; decă acum învrednicindu-ne Domnulă Dumneșcă cu domnia acesteia pravoslavnice țeri, ne-amă milostivită de amă înnoită și amă întărită milele ce are, ca să fie sfintei Episcopii de ajutoră și întărire, iar Domniei Mele și răposățiloră întru fericire părințiloră Domniei

(1) Cod. XXVI, pag. 140.

Mele vecinică pomenire, pentru care la vremea vinăriciului să aibă Sfinția Sa iubitorul de Dumneșeu Părintele Episcopu a orânduî ómenî din partea sfintei Episcopii să mērgă să scrie vinăriciulū din dēlurile ce se numescū din sus și să-și ieae toți baniî vinăriciului deplinū dela dajniciî ce plătescū vinăriciū, câte cincî bani de vadră și cu pārpārulū, fără de a se amestecā vināriceriî domnescî întru nimicū la acestea dēluri, cu nici unū felū de cuvintū. Rugāmū darā și pre alți frați Domni, cari în urma nōstrā se vorū învrednici dela Domnulū Dumneșeu cu domnia acesteî pravoslavnice Țēri-Romānescî, să bine-voiascā a înnoi și a întāri chrisovulū acesta, ca și ale Domniilorū Sale chrisóve de milele ce ar face să fie de alți cinstite și în sēmā ținute. Și ca să se pāzescā nestrāmutatū sfintei Episcopii mila acēsta, amū întāritū chrisovulū acesta cu însuși credința Domniei Mele, Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiî, Constantinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū, și cu totū sfatulū și mărturia dumnē-lorū cinstiților și credincioși boerilorū celorū mari ai divanului Domniei Mele, Nicolae Brāncovēnu Vel Vist., Dumitrașco Racovița Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spātarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țēra-de-sus, Manolache Vel Vornicū de Țēra-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-jos, Nicolae Hangerlāu Vel Hatmanū, Dimitrie Manulū Vel Postelnicū, Isacū Raletū Vel Clucerū, Dimitrie Schina Vel Comisū, Nicolae Racovița Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, Costache Vel Slugerū, Dimitrache Constandache Vel Pitarū, și Ispravnicū Constantinū Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-sus. Și s'aū scrisū chrisovulū acesta întru întāiulū anū alū domniei Domniei Mele, aici în orașulū scaunului Domniei Mele Bucurescî, la aniî dela Domnulū și mântuitorulū Nostru Isusū Christosū létulū 1793 Maiū 7, de Teodorache Logofētū za Divanū. (1)

Chrisovulū sfintei Episcopii Rîmnicū, pentru tērgulū Rîturenî i scutelnicî.

Oblăduitorii Domni, cărorā dela Dumneșeu li se încredințēză țēri și ierarchii sub stăpānire, datoria netăgăduită aū, ca și prin cuvintū și prin faptā creștīnescā să cinstescā și să mārēscā slava bisericelorū, dintru carele isvorescū darurile și blagosloveniile, cari și pre Domni îi face norociți, și pentru cele ce arū înțelege și arū cunósce că arū fi spre folosulū și dumneșeesilorū lăcașuri, să cade să le orēnduiascā și să le întārēscā, ca să le rēmāe și după petrecania acestorū vremelnice nume nemuritóre și pomeniri veșnice. Dreptū aceea și Dom-

(1) Cod. XXVI, pag. 141.

nia Mea, acum după ce ne-aŭ miluitŭ Domnulŭ Dumneŭeu cu domnia acestei pravoslavnice țeri creștinescŭ, pliroforisindu-ne iubitorulŭ de Dumneŭeu Părintele Episcopŭ Rîmnicŭ Chirŭ Nectarie, pentru a sfinției sale sfânta Episcopie dela Rîmnicŭ sud Vâlcea, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulŭ celui dintru sfinți părintelui nostru Nicolae Archiepiscopulŭ Mirelorŭ dela Lichia, făcătoriŭ de minuni, cum că de cumplitele silŭ ale rezmeritei a suferitŭ multe jafuri și prăpădiri, din cari aŭ încăputŭ și la datorie, și cunoscută fiindŭ trebuința ce are de ajutoriŭ ca să se plătescă și să se ușureze dintr'acastă greutate, după rugăciunea ce ne-aŭ datŭ Sfinția Sa Părintele Episcopŭ Chirŭ Nectarie și după evlavia ce avemŭ și rîvna către această sfântă casă, care este capŭ celorŭ-lalte sfinte mănăstiri și biserici ale Eparhiei Episcopiei Rîmnicŭ, ne-amŭ milostivitŭ, și printr'acestŭ cinstitŭ și bine închipuitŭ domnesculŭ nostru chrisovŭ, amŭ miluitŭ Domnia Mea pre această sfântă Episcopie cu tîrgulŭ ce se face pe moșia Episcopiei la Rîurenŭ sud Vâlcea într'unŭ anŭ odată la optŭ zile ale lui Septembrie în ziua Nascerii Născătoarei de Dumneŭeu și pururea feciorei Mariei, care tîrgŭ ține zile La acestŭ tîrgŭ să nu se amestece nici vameșii nici ispravnicii întru nimicŭ, nici alți ômeni domnesci, ci să aibă a luă vama cea obișnuită sfânta Episcopie și alte obiceiuri ce vorŭ fi la tîrgulŭ acesta, după cum vorŭ fi luatŭ și până acum, și întru acestea zile să nu fie volnicŭ nimeni a vinde vinŭ și rachiŭ fără de scirea omului ce-lŭ va avé sfânta Episcopie. Așisderea să aibă sfânta Episcopie și liude cincî-deci și cincî străini scutiți cu pecetluituri, după orînduiala visteriei; încă să mai ție și liude șese-deci străini cu ruptórea dela visteria Domniei Mele, să deie pe anŭ de liude câte taleri optŭ, însă jumătate din bani să dea la sfeti Gheorghe și jumătate la sfeti Dimitrie, iar mai multŭ să nu fie supărați de alte orînduiei și podveđi ce vorŭ eși dela visteria Domniei Mele peste anŭ în țeră, pe care acești liude toți acum să-ŭ găsescă și să-ŭ aducă din străinătate, pentru că acestea mili le-aŭ avutŭ sfânta Episcopie și mai nainte, precum din chrisovulŭ Domniei Sale fratelui Michaiŭ Vodă Suțulŭ, ce-lŭ vedumŭ, cu létulŭ 1792, Ghenarie 30, ne amŭ adeveritŭ. Rugămŭ dară și pe alți frați Domni, cari în urma nóstră se vorŭ învrednici a fi Domni și oblăduitoriŭ acestei creștinescŭ țeri, să bine-voiască a întări și a înnoi mila acestă, ca și ale Domniilor Sale mili și faceri de bine încă să fie în urmă de alții păzite și în sémă ținute. Și amŭ întăritŭ chrisovulŭ acesta cu însăși credința Domniei Mele, Îw Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiŭ, Constantinŭ Voevodŭ, Dumitrașco Voevodŭ, Nicolae Voevodŭ, și martori amŭ pusŭ pre dumné-lorŭ cinstiți și credincioși boeri veliți ai divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racovița Vel Banŭ, Ienache Văcărescu Vel Spătarŭ,

Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țera-de-sus, Manolache Brâncovēnu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofētū de Țera-de-sus, Scarlațū Ghica Vel Logofētū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Dimitrie Manu Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, Iorgache Vel Slugerū, Dumitrache Costache Vel Pitarū, și Ispravnicū Costache Ghica Vel Logofētū de Țera-de-sus. Și s'aū scrisū chrisovulū acesta la anulū d'ntât dintru întâia domnie a Domniei Mele, aici în orașulū scaunulū Domniei Mele Bucuresci, la aniū dela zidirea lumei 7301, iar dela Mântuitorulū nostru Isusū Christosū lét. 1793 Maiū 7, de Poenariū Răducanū biv 3-lea Logofētū. (1)

Cartea Episcopiei Rîmniculū de scutirea unui scaunū de carne în Craiova.

Dat-amū acēsta domnēscă a nōstră carte cinstitulū de Dumneđeū iubitorū Sfinției Sale Părintelū Episcopū alū sfintei Episcopii Rîmnicū, Chirū Nectarie, ca să aibă a ținē în orașulū Craiovei unū scaunū de carne, scutitū și apēratū de ierbăritū, de vamă, de vătăfi de măcelari, și de ori-ce angariū aū alte scaune acesta întru nimicū să nu se supere, pentru că unū scaunū ce are sfânta Episcopie în Craiova scutitū de mai nainte cu cărți domnesci, nefiindū de ajunsū după mēsură trebuinții ómenilorū sfintei Episcopii, pentru acea dară orēnduimū ca să aibă și pe acesta scutitū și apēratū, fiind-că acestū privileghiū l'aū avutū și dela Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suțulū dintru amēndouē domniile, precum din cartea Domniei Sale ot létulū 1792 Noembrie 17 ne-amū adevēritū, pentru care poruncimū la toți căți se cuvine, nimenea întru nimicū supērare la acestū scaunū să nu facă, toli copisah gpd. — 1793 Octombre 24. (1)

Cartea Episcopiei Rîmniculū, avēndū vinurile și rachiurile Episcopiei la tērgulū Rîurenē, fiindū moșia Episcopiei.

Fiind-că aū arētatū Domniei Mele Sfinția Sa iubitorulū de Dumneđeū Episcopulū Rîmniculū, Chirū Nectarie, cum că tērgulū, ce se face la Drăgășani din sud Vâlcea în câte o ȝi pe sēptēmână, este pe moșia sfintei Episcopii, ce se numesce Batca, unde după privileghiulū ce aū stăpānitor i moșiilorū, care se urmēză în tótă țera, de își vinde fie-care pe moșia sa

(1) Cod. XXVI, pag. 142.

(2) Cod. XXVI, pag. 171.

vinurile și rachiurile sale, atâtă celea mănăstirescî, câtă și celea boerescî, fiindă cu cale și cu dreptate de a-și vinde sfânta Episcopie și la acéstă moșie, pe care se face tîrgă pe tótă sêptemăna, vinurile și rachiurile sale, amă dată Domnia Mea acéstă carte la mîinile orênduitulă Sfînției Sale Episcopă, prin care poruncimă ca să fie opriți alți străini de acestă aliș-verișă, care este dreptulă moșiei, nefindă precum đicemă cu cale a se folosi alți străini cu vîndarea vinulă și a rachiulă în potrive obiceiulă și a privi stăpânulă moșii la paguba sa, ci numai vinurile și rachiurile Episcopiei să se vîndă, iar când nu va avé Episcopia vinuri de vîndare, atunci celă ce va vrea să vîndă, să mîrgă să se așeze mai întăi cu stăpânulă moșiei, și luândă voie, așa va vinde, după cum pentru acéstă arată Sfînția Sa de vîdumă și cartea Domniei Sale fratelă Michaiă Vodă Suțulă cu létulă 1791 Oct. 29; pentru care poruncimă Domnia Mea și dumné-loră Ispravniciloră al județulă, după acéstă poruncă să fiți următori și să dați ajutorulă celă cuviinciosă orênduitulă Sfînției Sale Părintelă Episcopă, de a-și puté vinde vinurile și rachiurile mănăstirescî pe moșie. toli. pisah gpd. — 1793 Maiă 8. (1)

Cartea Episcopiei Rîmniculă de a scuti oî 1500 de oierită.

De vreme ce iubitorulă de Dumneđeă Sfînția Sa Părintele Episcopulă Rîmniculă, Chiră Nectarie, ne arată cum-că sfânta Episcopie, avêndă oî pentru trebuința casei, se supără la vremea oieritulă, tăcêndu-ne rugăciune ca să se dea sfînței Episcopii domnesculă nostru privileghiă de a nu se supără, care rugăciune a Sfînției Sale găsind-o și Domnia Mea cu cale și cu bună orênduială, de vreme ce nu numai cea-laltă Episcopie Buzăă are acestă felă de privileghiă, ci și mănăstirile, ne-amă milostivită Domnia Mea și amă făcută milă sfînței Episcopii Rîmnică, ca în toți anii să aibă a scuti una mie cincî sute oî de oierită și a nu se supără de către oieri, avêndă sfânta Episcopie acestă privileghiă și dela Domnia Sa fratele Michaiă Vodă Suțulă, prin cartea Domniei Sale, ce o vîdumă, cu létulă 1786 Martie 11. Rugămă dară și pre alți frați Domni, ce în urma nóstră se voră învrednici cu oblăduirea acestei pravoslavnice țări, să bine-voiască a înnoi și a întări mila acéstă, ca și ale Domniiloră Sale să fie în urmă ținute de alții în sémă, ii saam rekeh. gpd. — 1793 Noembre 8. (2)

(1) Cod. XXVI, pag. 172.

(2) Cod. XXVI, pag. 172.

*Cartea Episcopiei Rîmnicu de a ține patru scaune de carne
scutite în Bucuresci.*

Dat-amă acéstă domnésca noastră carte cinstitului Sfinției Sale iubitorulă de Dumneșeu Părintelul Episcopulă ală sfinței Episcopii Rîmnicului, Chiră Nectarie, ca să aibă a ține patru scaune de carne aici în orașulă Domniei Mele Bucuresci, scutite și apérate de fumărită, de ierbărită, de vamă și de tôte orî-ce dări va fi pre scaune, ca să fie pentru trebuința Sfinției Sale și a ômenilor sfinței Episcopii, pentru că acestea scaune le-au avută Sfinția Sa scutite și prin cartea Domniei Sale fratelui nostru Domnă Michailă Constantină Suțulă Voevodă, precum vėđumă Domnia Mea cartea Domniei Sale cu létulă 1792 Octombrie 25, de care poruncimă și vouă fumariloră, ierbariloră, vamașiloră și verî ce slujbași veți fi orėnduiți cu orî-ce slujbe asupra scauneloră, nimenea întru nimică supărare să nu faceți, că așa este porunca Domniei Mele — 1793 Maiă 8. (1)

Cartea bisericeii Gănesculă din sud Doljă de liude țece scutelnici.

Fiind-că sfânta mănăstire ce se numesce Gănesculă din sud Doljă, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulă sfântului Nicolae, au avută milă prin cărți domnesci, care le-amă vėđută Domnia Mea, a ține liude 10 ômeni străini, și Domnia Mea m'amă milostivită și i-amă înnoită mila acéstă printr'acéstă carte a Domniei Mele, ca să aibă a ține liude 10 străini, spre a fi de poslușanie, și apărați de tôte dăjdiile și orėnduelele verî-câte ar eși dela visteria Domniei Mele peste ană în țeră, de nici unele vală și bântuială să nu aibă; pe cari ômeni găsindu-ți, să ieae adeverințe iscălite dela dumné-loră ispravnicii județului pe numele și chipulă loră, ca să li se dea pecetluiturile Domniei Mele dela Visterie; pentru care poruncimă Domnia Mea dumné-vôstre ispravniciloră și tuturoră zapciiloră ce veți fi orėnduiți cu orî-ce slujbe și împliniri, nimenea de nimică supărare să nu le faceți peste porunca Domniei Mele, ii saam receh. gpd.— 1793 Oct. 24. (1)

Cartea mănăstireii Surpateloră sud Vâlcea.

Sfintei și dumneșeescei mănăstirii Surpateloră sud Vâlcea, ca să aibă volnicie cu acéstă carte a Domniei Mele să ieae vinăriciă dela totă omulă ce va avé vie în délulă Căinesciloră, i a Bărdeștiloră într'acestă județ

(1) Cod. XXVI, pag. 172.

(2) Cod. XXVI, pag. 171.

câte doi bani de vadră și pârparulă după obicei, și câtă vină va face în drepte viile mănăstirii să fie scutită de vinariciu, scutindă și de dijmărită drepte bucatele mănăstirii, și de oierită oia una sută cincideci; așisderea să aibă și doi preoți și un diacon scutiți de toate dăjdiile câte se vor în-tîmplă să iasă pre ceia-lalți preoți, și cincăi omeni străini fără de biră și fără de gâlcăvă, care găsindu-i acolo să-i ducă la dumné-loră ispravnică județului, și fiindă străini cu adevărată să deie adeverință pre numele și chipulă loră, după care adeverință voră luă și pecetluită gospodă, să-i fie apărăți de totă felulă de dăjdii ce va eși dela visterie peste ană, de nică unele nică ună vală și supărare să nu aibă, ca să pôtă fi preoții pururea nelipsiți dela slujba sfintei mănăstiri și acești liude poslușnici de tréba mănăstirii, pentru că într'aceste mănăstiri locuindă numai maiă călugărițe și fiindă locă de munte, a avută acéstă milă atâtă dela alți frați domni de mai nainte, câtă și dela Domnia Sa fratele Michaiă Vodă Suțulă, prin cartea Domniei Sale ot létulă 1784 Noembre 26, care ne-au arătată de amă vădută-o. Dreptă aceea și Domnia Mea m'amă milostivită, ca și de acum înainte să aibă acéstă milă nestrămutată; poruncimă și dumné-vostre ispravniciloră al județului, i dumné-vostre vinăriceriloră, i dijmariloră și altoră boeri slujbași domnesci i vlădicesci, toți să aveți a vă feri de milele ce arătămă mai susă, ce amă făcută Domnia Mea acestei mănăstiri, că cei ce va îndrăzni a face vre-o supărare peste porunca Domniei Mele, să scie că va avé certare. Intr'altă chipă să nu fie, că așa este porunca Domniei Mele. — 1793 Augustă 24. (1)

Vel Logofătă.

Dat-amă domnésca noastră carte cinstitulă de Dumneșă iubitorulă sfintei sale Părintelă Episcopă ală sfintei Episcopii Râmnică, Chiră Nectarie ca că aibe a ținé liude două-deci scutiți pentru trebuința sfintei Episcopii, pe cari găsindu-i și făcându-li-se cercetare de către dumné-loră ispravnică județului, să le deie adeverință pre numele și chipulă loră ca să li să deie și pecetluitarile gospodă dela visterie, spre a fi în pace și ertați de toate dăjdiile, ce ară eși peste ană în țeră dela visterie și dela cămara Domniei Mele, de nică unele nică ună vală și nică o supărare să nu aibă, ca să pôtă fi de ajutoriă și de poslușanie la trebile sfintei Episcopii, pentru că acéstă milă a avut-o și dela Domnia Sa fratele Michaiă Vodă Suțulă, precum din cartea Domniei Sale, ce vădumă, cu létulă 1792 Octombrie 25, ne-amă adeverită; deci învrednicindu-ne Domnulă Dumneșă și pre noi cu domnia, acestei pravoslavnice țeri, ne-amă milostivită, și printr'acéstă domnésca noastră

(1) Cod. XXVI, pag. 173.

carte înnoimă și întărimă mila acésta ce se coprinde mai sus, ca să se păzescă nestrămutat, că așa este porunca Domniei Mele, ii saam. receh. gpd. — 1793, Noembre 9.

Anaforaua ca peste taleri 2,60, ce este să se dee milă la Sinaia și Halchi de către totu preotulu și diaconulu, să se mai facă acéstă adăugire de taleri 2, cari bani să fie ajutoriū la dăniile Episcopiei, însă banii ajutorulū mănăstirilor, adecă Sinaia și Halchi, să se facă acum teslimū la Mitropolie.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpd. Zemle Vlahscoe.—Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolitū alū Ungro-Vlachiei, amū vădutu Domnia Mea Anaforaua ce ne faci din pricină cu Sfinția Sa Părintele Episcopulū Rîmniculuī, și primimū a se face acestu ajutorū Episcopiei, cu acestu mijlocū însă, ca cei taleri doi și jumătate ce sunt orânduī a-ī răspunde Eparchiei Rîmniculuī, să-ī dee acum Părintele Rîmnicū, de sineși, care să-ī facă teslimū la sfânta Metropolie, și să aibă apoi Sfinția Sa Episcopulū acéstă domnescă a noastră poruncă, ca în vreme ce vei socoti cuviinciosă a nu căde greutate peste puțină preoților și diaconilor, să aibă voie a luă câte taleri patru și jumătate. — 1794 Noembre 28. (1)

Vel Logofetū.

Prea Înălțate Dómne !

Cunoscutū este Înălțimii Tale greutatea datoriilorū în care astă dată se află Eparchia sfintei Episcopii Rîmnicū, pentru a căruia óreș-care ajutorință rugămū bunătatea Înălțimii Tale, să te milostivesci de a fi și cu bună-voința Măriei Tale, ca peste taleri doi și jumătate ce sunt orânduī a se dà milă la Sinaia și Halchi de către totu preotulū și diaconulū acestorū cincī județe, să se mai adaoge încă taleri doi, cari să fie ajutorū grelelorū datoriī, în cari se află casa sfintei Episcopii, și anii Măriei Tale dela Domnulū Dumneđeū rugămū să fie mulți și norociți. — 1794 Noembre 27.

Alū Măriei Tale către Dumneđeū fierbinte rugătorū și smeritū părinte sufletescū

Dositeiā Mitropolitū; Nectarie Episcopulū Rîmniculuī.

(1) Cod. XXVIII, pag. 34.

Iw Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ. — Poruncimŭ Domnia Mea dumné-vóstre Nazirilorŭ aĭ epitropiei să daĭ preotuluĭ acestuia dela cutia de milostenie talerĭ patru-şeci. — 1793 Decembre 5.

Vel Logofătŭ.

Prea Înălţate Dómnne!

Însciinţămŭ Măriei Tale pentru acestŭ preotŭ anume Dragomirŭ ot sud Gorjŭ, care încă dela trecuta luna lui Aprilie aŭ fostŭ jăluitŭ Măriei Tale, arătându patimele ce aŭ petrecutŭ în vremea răsămireşii şi sărăcia ce i s'aŭ pricinuitŭ, şi avëndŭ şi cinci fete, cere milă spre ajutorulŭ căsătoriei lorŭ, şi fiindŭ orënduitŭ la mine spre cercetare, n'amŭ avutŭ de unde a mă pliroforisi de este jalba lui adevărată, fără decât am scrisŭ şi le-a orënduitŭ Prea Sfinţia Sa iubitorulŭ de Dumnedeşŭ Părintele Episcopŭ Rîmnicŭ, ca să facă cuvincioşa îndreptare şi cercetare şi să-mĭ dea pliroforie, şi vedŭi că acum mă însciinţeză printr'acéstă Anafora cum a făcutŭ cercetare, şi cu adevăratŭ este sĕracŭ din rĕsmirişă şi însărcinatŭ cu fete, de unde rĕmase doveditŭ starea lui că este próstă şi neputincioasă, şi rămâne cum Domnulŭ Dumnedeşŭ va lumina pre Măria Ta asupra sărăciei lui. — 1793 Decembre 5. (1)

Scarlatŭ Vornicŭ.

Episcopulŭ, la întrebarea de mai sus, răspunde că are cunoscinţă «îndestulă de dreptulŭ adevărŭ pentru numitulŭ preotŭ să arătămŭ dumné-vóstre prin anafora, ce pentru acósta iată însciinţămŭ dumné-vóstre, că întîmplându-se de amŭ mersŭ la Eparchie, a venitŭ şi numitulŭ preotŭ după smerenia nóstră la Craiova, şi scriindŭ într'adinsŭ cucernicului preotŭ Chirŭ Popi Marinŭ dintr'acestŭ judeţŭ, singurŭ a mersŭ în faţa locului de a făcutŭ cercetare, şi îlŭ adevereză prin numitulŭ preotŭ sub iscălitura molitviei sale, că tótă jalba îi este adevărată, aflându-se cu totulŭ în sărăcie, pentru care fiind-că acum iarăşi a venitŭ numitulŭ preotŭ de-şi face cerere de ajutorŭ, nu lipsimŭ cu răspunsulŭ dumné-vóstre, iar blagoslovenia lui Dumnedeşŭ şi a smereniei nóstre a pururea să fie cu dumné-vóstre». — 1793 Decembre 4. (2)

Nectarie alŭ Rîmniculuĭ.

(1) Cod. XXV, fila 152.

(2) Cod. XXV, fila 152.

Cartea Episcopiei Buzău pentru unŭ scaunŭ de carne scutitŭ.

Sfinŭiei Sale iubitorului de Dumneŭeu Părintele Episcopŭ Buzău, ca să aibă a ŭine aici în oraşulŭ Domniei Mele Bucurescŭ unŭ scaunŭ de carne, scutitŭ şi apăratŭ de ierbăritŭ de vamă şi de orŭ-ce angariŭ daŭ alte scaune, acestŭ scaunŭ de nicŭ unele să nu se supere, căci după trebuinŭa ce are pentru ômenii sfinŭiei sale, când se află aici, amŭ orânduitorŭ să aibă acestŭ scaunŭ scutitŭ, după cum le-aŭ avutŭ şi dela alŭi fraŭi Domni de mai nainte, precum ne pliroforisimŭ Domnia Mea din cărŭile Domniei Sale fratelui Michaiŭ Vodă Suŭulŭ dintru amândouă domniile, una cu létulŭ 1784 Aprilie 13 şi alta cu létulŭ 1792 Maiŭ 9, pentru care poruncimŭ vameşilorŭ, ierbarilorŭ şi vătaşilorŭ de măcelărie, i altora, ce veŭi fi cu orŭ-ce slujbe orânduitorŭ pe scaune, nimenea întru nimicŭ supărare la vechilii Episcopiei să nu faceŭi, ii saam. rekeh. gpd. — 1793 Sept. 2. (1)

Cartea Episcopiei Buzău de vinăriciulŭ ce are la sud Saacŭ.

Fiind-că sfânta Episcopie Buzău are milă de vinăriciŭ în sud Saacŭ atâtŭ dela alŭi fraŭi Domni de mai nainte, câtŭ şi dela Domnia Sa fratele Michaiŭ Vodă Suŭulŭ, prin cărŭile Domniei Sale ce le vedŭmŭ, una cu lét. 1786 Februarie 25, din domnia d'întăi, şi alta cu létulŭ 1792 Ghenarŭ 19, dintru a doua domnie, adecă: poporulŭ Valea Mantii şi Valea Poeniŭ, care milă de vinăriciŭ o are sfânta Episcopie nestrămutată; iar mai în urmă puindu-se şi alte viŭ nouă totŭ în pólele acestorŭ două popóre şi totŭ pe acestea moşii a mănăstirei Poeniŭ şi a boerilorŭ Câmpineni şi a boerilorŭ Mănescii, care moşii se numescŭ şi Arva, pe unde s'aŭ pusŭ acestea viŭ mai nouă, şi de vreme că dela vre-o câŭi-va anŭ încóce începuse vinăriceriŭ domnescŭ a da supărare, cu cuvîntŭ că acestea viŭ sunt puse mai în urma milei vinăriciului ce are sfânta Episcopie cu cărŭi domnescŭ, aŭ arătatŭ iubitorulŭ de Dumneŭeu Episcopulŭ Buzăului pentru acéstă supărare ce se face de către vinăriceriŭ Domniei Sale fratelui Michaiŭ Vodă, şi prin mai sus numitele cărŭi, aŭ datŭ sfintei Episcopii ca să ieae şi vinăriciulŭ acestorŭ viŭ nouă ce s'aŭ pusŭ mai la urmă şi se vorŭ mai pune, câte doi bani de vadră şi părpărulŭ după obiceiŭ, după cum are sfânta mănăstire Căldăruşani la partea popórelorŭ sale acolo. Dreptŭ aceea şi Domnia Mea întărimŭ mila acéstă a sfintei Episcopii, ca să se păzescă nestrămutatŭ, ii saam. rekeh. gpd.,—1793 Augustŭ 22. (2)

(1) Cod. XXVI, pag. 132.

(2) Cod. XXVI, pag. 124.

Cartea Episcopiei Buzău pentru unu scaunū de carne din sud Saacū

De vreme ce sfânta Episcopie Buzău are a luă venitulū de pe unū scaunū de carne, ce se deschide la vremea culesuluī de viī pe moșia sfintei Episcopii, anume Bobocii, ce-ī dice și Runcaniī, din sud Saacū, cum ne adeverimū Domnia Mea din cartea Domniei Sale frateluī Michaiū Vodă Suțulu, ce o vëdumū cu létulū 1792 Septembrie 26; dreptū aceea amū datūși Domnia Mea acéstă carte sfintei Episcopii, cu care să aibă voie omulū ce-lū va orëndul Sfînția Sa Părintele Episcopū a luă venitulū acestuī scaunū, de se face vîndare de carne pe numita moșie pe sēma sfintei Episcopii, iar vinăriceriī să nu se amestece întru nimicū, ii saam. rekeh. gpd. — 1793 Maiū 5. (1)

Cartea bisericii Adormirea Maicei Domnului din orașulū Buzău.

Sfintei și dumnezeescei bisericii din orașulū Domniei Mele Buzău, unde este hramulū Adormirei Prea Sfintei Născătorei de Dumneđeū și pururea feciōrei Mariei, care biserică este făcută de Caloianū căpitanū și închinată la sfânta mănăstire Dușco la țera Grecescă, unde este sfântulū Visarionū, m'am milostivitū și am miluit-o printr'acéstă carte a Domniei Mele, ca drepte bucatele bisericei, stupi i rîmători să aibă a scuti de dijmăritū, i vinulū de vinăriciū și oile de oieritū; așisderea să aibă a ținē și liude șese, păstorī și argați, pentru poslușania și ajutorulū bisericei, însă nu ómenī de prin satele țeriī, ci ómenī străinī, pentru cari aducēndū adeverință dela ispravnicii județuluī, să li se dee și pecetluiturile Domniei Mele, ca să fie în pace și iertați de tôte dăjdiile și orënduețele ce arū eși pe țeră; pentru că acéstă milă, fiindū biserică sēracă și neavēndū de altă parte nici unū venitū, a avutū și de la alții mai nainte frați Domni, precum ne pliroforisimū Domnia Mea din cartea Domniei Sale frateluī Alexandru Vodă Ipsilantū, ce vëdumū cu létulū 1775. Dreptū aceea dară, și Domnia Mea milostivindu-ne amū înnoitū și amū întăritū acéstă milă de mai sus arētată, ca să se păzescă nestrămutatū, pentru ca să fie sfintei bisericii de ajutorū și de întărire și părinților călugări de hrană și de chivernisělă. Urmēză formalitatea cunoscută. (2)

(1) Cod. XXVI, pag. 125.

(2) Cod. XXVI, pag.

Chrisovulă Episcopiei Buzău de milele ce are.

Cu câtă nu este mai cuviinciosă și de poală lucru altul la datoria Domnilor și a oblăduitorilor, căroră dela Dumneșu li s'au dat stăpânire și putere dela Celu de sus de a se cunósce pe sine a câte de mari daruri s'au învrednicit, cu atâta să ieae datoria arătată dragoste în faptă și miostivire din darurile se li s'au dat, și nu numai pre politicescul și supusul său norod a-lu chivernisi și a-lu aduce la stare bună, ci încă mai virtos pentru sfintele lui Dumneșu locășuri, unde neîncetat se proslăvesce numele marelui Dumneșu și de unde toți așteptă ajutorul, a îngriji, ca și cele ce din întâmplările vremilor vor fi în stricăciune, să le aducă la starea lor cea bună, de carele și marele între prooroci împărat David arătându-ne nouă pildă, cu mare glas strigându și grăind: Dóme iubit-amă buna cuviință casei Tale și locul locășului Măriei Tale; și alte ori iarăși dicându: rîvna casei Tale m'au mîncat; precum și înțeleptul și pururea între împărați pomenitul Solomon, numai în umbra legii rezemându-se, făcu atâta podoba casei dumneșesce a Ierusalimului și o dăru cu atâtea daruri, ca să se păzescă într'insa sicriul cu tablele legii Domnului; cu câtă mai virtos noi, cari suntem acum, cu mila Duhului sfânt, pravoslavnic și avem pildele dumneșescilor prooroci și împărați și atâtea învățături, încă se cade să ne silim cu tot sufletul a întemeia și a împodobi sfintele lui Dumneșu locășuri, întru cari nu se junghe vite necuvîntătoare, precum ore când acolo, ci însuși mielul lui Dumneșu se jertfesc pentru viața noastră a tuturor. Deci dar, înălțându-ne și pre noi Domnul Dumneșu cu domnia acestei pravoslavnice țeri, bine amă voit Domnia Mea, din însuși rîvna inimei noastre, ca nu numai facerea de bine și ajutor să revărsăm, din darul ce ni s'au dat, către sfintele mănăstiri, cari sunt cea mai de cinste parte a orășenilor și podoba cea mare a acestei țeri, în semnul celu prea arătat al pravoslaviei întru acest principat creștinesc, ci și acel bine să-l împărțim după trebuința fieș-căreia mănăstire și după măsura stării cea mare și mică. Intre cari mănăstiri mari și mai d'întăi ale țerii Domniei Mele, fiind și sfânta Episcopie a Buzului, unde se cinstesc și se prăznuesc hramul Prea Sfintei stăpânei noastre de Dumneșu Născătoare și pururea Feciorei Maria, care este ca o maică celor-lalte biserici ale Eparchiei Episcopiei Buzului, și fiind-că au avut și mai nainte prin chrisove, cât și dela Domnia Sa fratele Michai Vodă Suțulu dintru amândou domniile, prin chrisovele Domniei Sale, ce le vedem, unul cu létul 1784 Septembre 25 și altul cu létul 1792 Ghenarie 20, acestea mili, adevă: tîrgul ce se face la Buzău, pe an

odată la 24 zile ale lunii lui Iunie, în ziua nasterii sfântului Iónu Botezătorul, ce îi dăcă tîrgul Drăgăice, care tîrgu ține trei zile; la acestu tîrgu să nu se amestece nici vameșii, nici ispravnicii întru nimic, nici alți ómenii domnesci, ci să aibă a luă vama cea obiceiuită sfânta Episcopie, și alte obiceiuri ce voru fi la tîrgul acesta, după cum s'au luat pînă acum; și întru acestea zile să nu fie volnicu nime a vinde vinul, nici rachiul fără de scirea omului ce-lu va avé sfânta Episcopie orînduit; așisderea să aibă sfânta Episcopie a scuti una mie cincî sute oî de oieritu la vremea oieritului; încă să aibă liude cincî-șeci și cincî scutelnici, cu pecetliturele domnesci, cari să fie pentru poslușanie la lucrul acestei sfinte case; așisderea să aibă a ținé și liude 60 străini, însă: liude 30 la județul Buzău și 30 liude la județul Rîmnicului, cu ruptóre dela visterie, să dea pe anu de liude po talerî 8, însă jumătate din bani să dea la sfântul Gheorghe și jumătate la sfântul Dimitrie, iar mai multu să nu fie supărați de alte orîndueli și podvești ce voru eși dela visteria Domniei Mele pe anu în țără; așisderea să aibă sfânta Episcopie milă dela Domnia Mea vinăriciul din delul Bonțestilor, i Blidarii, i Curăturile, ce sunt totu într'unu delu din sud Slam-Rîmnicu, câte doi bani de vadră și pîrpărul după obicei, cum și cincî sute bolovanî sare dela oca Telega, la vremea când iaș și alte mănăstiri, avîndu acésta milă iarăși 'prin chisóve domnesci, precum ne plioforisimú Domnia Mea din chisovul fratelui Michaiu Vodă Sufulu, ce-lu vîdumú cu létul 1784 Septembre 29. Decî întărimú și Domnia Mea, cu domnescul nostru acestu chisovú, atătu pentru fierbintea dragoste către Maica Dumneșeului nostru, cătu și pentru evlavie ce păzimú, asupra iubitorului de Dumneșeu Episcopu alu acestei sfinte Episcopii, tóte aceste mai sus arătate să le aibă deplinu întocmai, fără de nici o scădere. Întărimú Domnia Mea chisovul acesta cu însăși credința Domniei Mele, Ió Alexandru Constantinú Moruzi Voevodú, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiu, Constantinú Voevodú, Dumitrașco Voevodú, Nicolae Voevodú, și cu totu sfatul cinstiților și credincioșilor boerilor celor mari ai divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racovița Vel Banu, Ienache Văcărescu Vel Spătaru, Ienache Moruzi Vel Vornicu de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornicu de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicu, Nicolae Filipescu Vel Vornicu, Costache Ghica Vel Logofétu de Țera-de-sus, Scarlatu Ghica Vel Logofétu de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanu, Dimitrie Manu Vel Post., Isacu Raletu Vel Cluceru, Dimitrie Schina Vel Comisú, Nicolae Racovița Vel Paharnicu, Iordachi Palada Vel Stolnicu, și Ispravnicu Scarlatu Ghica

Vel Logofătŭ, scriindu-se chrisovulŭ acesta aici în oraşulŭ Bucurescilorŭ la létulŭ 1793 Augustŭ 19, de Gheorghe Logofătŭ za taină. (1)

Pitacŭ din 7 Iunie.

Fiind-că în ponturile vămilorŭ se cuprinde în capul 14-lea pentru tîrgulŭ Drăgăiceŭ dela Buzăŭ, ca Episcopia de acolo să-şi iea vamă dela marfa hotărîtă prin chrisovulŭ domnescŭ, afară de vama de pe marfa din părţi străine, care aceea o va luă vameşulŭ orînduitŭ dela carvasaraoa domnescă, ţinîndŭ în sémă cărţuliele vameşului de schele, carele are a-şi luă numai trecătórea hotărîtă prin ponturile ce s'aŭ datŭ la mânele lui; Domnitorulŭ rînduesce din partea carvasaraleŭ la tîrgulŭ Drăgaica pe vameşulŭ Pantazi, ca să urmeze precum mai sus. (2)

Chrisovulŭ mănăstireŭ Argeşŭ de milele ce are.

De vreme ce prooroculŭ şi pururea între împăraşi pomenitulŭ prea înţeleptulŭ Solomonŭ, numai în umbra legii rezemîndu-se făcŭ atîta podóbă caseŭ dumneşcescŭ a Ierusalimului şi o dăruŭ cu atîtea daruri, ca să se păzescă într'însa sicriulŭ cu tablele legii Domnului, cu cât mai vîrtosŭ noi, cari suntemŭ acum cu mila duhului sfîntŭ pravoslavnicŭ Domni, se cade să ne silimŭ din totŭ sufletulŭ ca să întemeiemŭ şi să ajutămŭ sfintele lăcaşuri dumneşcescŭ, întru cari nu se junghe vită necuvîntătóre (precum óre când acolo), ci însuşi mieluşelulŭ lui Dumneşcu se jertfesce pentru viaţa nóstră a tuturorŭ. Pentru acésta dară, înnălţîndu-ne şi pe noi Domnulŭ Dumneşcu cu domnia acesteŭ pravoslavnice Ţîrŭ-Românescŭ, amŭ binevoitŭ, ca din bogatele milŭ ale Prea Puternicului Dumneşcu ce ne-aŭ dăruitŭ, să revêrsămŭ şi noi faceri de bine spre cîntea şi întărirea sfintelorŭ mănăstiri, cari sunt partea cea cîstită a politiei şi a ţîriŭ şi podóba cea mai mare şi semnulŭ celŭ prea aretatŭ alŭ pravoslaviei; între cari fiindŭ şi sfînta mănăstire Argeşŭ, unde se cîntesce şi se prăznuesce hramulŭ Prea Sfîntei Născătórei de Dumneşcu, şi avîndŭ milele ce se cuprindŭ mai jos, atîtu dela alţi rîposaşi Domni de mai nainte, i dela Domnia Sa fratele Alexandru Ipsilantŭ Voevodŭ, i dela Domnia Sa rîposatulŭ Nicolae Caragea Voevodŭ, câtŭ şi dela Domnia Sa fratele Michaiŭ Vodă Suşulŭ din domnia întâi şi din domnia din urmă, precum şi din chrisovulŭ Domnieŭ Sale, ce-lŭ vîdumŭ cu létulŭ 1792, ne-amŭ adevêritŭ; asemenea şi Domnia Mea,

(1) Cod. XXVI, pag. 120.

(2) Cod. XXIX, fila 72.

cu învoeșată inimă, i-amă întărită mila, ca, după cum aă avut-o și s'aă pă-zitū, așă să se păzescă neștrămutatū, adecă să ieaē în toți aniī dīn vină-riciulū domnescū câte doi banī de vadră și părpărlū, însă dīn dēlulū Ște-fănescilorū ot sud Muscelū câtū ține cu Isvoraniī, i Valea Popiī, care prin cercetarea ce s'aă făcutū la fața locului dīn porunca Domniei Sale fratelui Michaiū Vodă Suțulū dīn domnia d'întăi, s'aă doveditū că se încep eacestū poporū dīn capulū dēlului de sus despre Valea-mare și merge până în po-porulū Cotmeniī în dēlulū Ciocănescilorū, și despre Văleni se hotărēșce Valea Beni cu poporulū mănăstirei Radului Vodă, în care poporū alū mă-năstirei Argeșū se cuprinde aceste vāi i piscuri, adicā valea Isvoraniī, valea Popiī, cōsta cāmpului Leșciōra, valea Ștefănesciī cu partea dīn Ciocănesci, i valea Beniī, de unde aă luatū mănăstirea tot-deauna; așīșderea și dīn dēlulū Alimănescilorū, i Măinescilorū și Cranga sud Argeșū, în carī aceștea popōre, după cercetarea ce iarăși în domnia fratelui Michaiū Suțulū s'aă făcutū, s'aă doveditū că se cuprinde aceste nume, precum le este cursulū de rēndū, adicā Cranga, Căzănesciī, Ciutesciī, Valea luminii, Alimănesciī-de-jos, Alimănesciī-de-sus, Piatra Scheiī, Burlusa, Chilomesciī, Valea Giurgiī, Ținculesciī, Mătcănesciī, i dēlulū Ștrechiī lângă Ținculesciī, de unde tot-deauna aă luatū și iea mănăstirea vinăriciulū; așīșderea și dīn dēlulū So-așului sud Vâlcea, pre dīn douē cu mănăstirea Bistrița, pentru care să aibă volnicie omulū ce-lū va orēndui cuviosulū egumenū a umblă împreună cu vinăriceriī domnesci să scrie vinăriciulū dīntr'aceștea dēluri cu viile i piscurile ce sunt numite mai sus, și să se facă douē cataștișe asemenea unulū ca și altulū, iar la strīngerea banilorū, adecă câte doi banī de vadră partea mănăstirei i părpărlū după obiceiū, vinăriceriī domnesci nicī de cum să nu se amestece a pune mână în banī, ca să-și strīngă pe deplinū orēnduitulū mănăstirei, fără numai cei-lalți doi banī de vadră și ploconulū de nume să aibă a luā vinăriceriī domnesci. Așīșderea să aibă a ținē și liude ȑece, ómenī strāiniī și fără pricinā, pe carī gāsīndu-i să-i ducā la dum-nēlorū ispravnicīi județului ca să-i cerceteze, și fiindū strāiniī cu adevēratū și fără de pricinā, să le dea adevērință pe numele și chipulū lorū, după care să li se dea și pecetluiturile Domniei Mele, spre a-i avē în pace și nesupērați, ca să pōtā fi de poslușania sfīnteī mănăstiriī. Și amū adevēritū chrisovulū acesā cu însăși credința Domniei Mele, Iō Alexandru Con-stantinū Voevodū, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiī, Constantinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū, și cu totū sfatulū dumnē-lorū cīnstiților și credincioși boerilorū veliți ai divanului Domniei Mele, Nicolae Brāncovēnu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țēra-de-sus, Manolache Brāncovēnu Vel Vornicū de Țēra-de-jos, Manolache Crețu-

lescu Vel Vornică, Nicolae Filipescu Vel Vornică, Costache Ghica Vel Logofăt de Țera-de-sus, Scarlatu Ghica Vel Logofăt de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanu, Dumitrache Manu Vel Postelnicu, Isaacu Raletu Vel Cluceru, Dumitrache Schina Vel Comisu, Nicolae Racovița Vel Paharnicu, Iordache Palada Vel Stolnicu, Iorgache Vel Slugeru, Dumitrache Constandache Vel Pitaru, și Ispravnicu Costache Ghica Vel Logofăt de Țera-de-sus. Și s'au scrisu chrisovulu acesta la întâiulu anu alu domniei mele, aici în orașulu București, la létulu 1793 Iulie 3, de Răducanu Poienaru biv 3-lea Logofăt. (1)

Cartea mănăstirei Băbenii din sud Slam-Rîmnicu.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri Băbenii din sud Slam-Rîmnicu, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulu Înălțarei Domnului și Mântuitorulu nostru Isusu Christosu, ca să fie sfintei mănăstiri dela Domnia Mea, să aibă a scuti drepte bucatele mănăstirei, stupi i rîmători de dijmăritu, i vinulu de vinăriciu, și oi douē sute de oieritu. Așisderea să aibă a scuti și liude șese, ómenī străini, fără de nume în visterie, pentru cari aducendu adeverința dela ispravnicu județulu, li se voru dà și pecetluituri pe numele și chipulu lorū, ca să fie iertați de tóte dăjdiile și orënduelile verī-câte arū eși dela visteria Domniei Mele peste anu în țeră, de nici unele valū și supărare să nu aibă. Așisderea să fie apérate de către vameșii ot Rîmnicu tóte bucatele mănăstiri, ce le va vinde la câmpu saū la mănăstire, nimenea supărare pentru vamă să nu facă; fără numai când le va aduce la câmpu să le vîndă, atunci să ieae vamă după obiceiū; pentru că acéstă sfântă mănăstire a avutū aceste milī și dela alți frați Domni de mai nainte, precum ne plioforisimū Domnia Mea din cartea Domniei Sale Alexandru Vodă Ipsilantu, ce vėđumū cu létulu 1775 Octombre 9, i din cartea Domniei Sale fratelu Michaiu Vodă Suțulu, cu létulu 1892 Aprilie 12. Dreptū aceea și Domnia Mea bine amū voitū de amū înoitū și amū întăritū milele de mai sus arėtate, ca să fie de ajutoru, ii saam. rekeh. gpd. — 1793 Augustu 2. (2)

Chrisovulu schitulu Mărculesci din sud Muscelu, de milele ce are.

Lucrurile cele folositóre de sufletu, cari prin iubirea de Dnmneđu se facu și să sėvėrșescu de către blagoscetivi Domni către dumnezeescele locașuri, nu numai laudă vremelnică le pricinuesce, ci și după petrecania

(1) Cod. XXVI, pag. 116.

(2) Cod. XXVI, pag. 116.

lorū le rămānū nume nemuritorū și pomenire veșnică; dreptū aceea dară, și noī, întru Christosū Dumneḃeū blagoscetivū și de Dumneḃeū iubitorū Domnū, Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, fiindū de apururea cu inimă sirguitóre spre întărirea unei milosteniī ca acestea, socotit-amū Domnia Mea și pentru sfântulū schitū Mărculesci ot sud Muscelū, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulū Inălțarea Domnului nostru Isusū Christosū și sfântului marelui Mucenicū Dimitrie, care schitū aū avutū milă, atātū dela alī fraī Domnī de mai nainte, cātū și dela Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suțulū, prin chrisóvele Domniilorū Sale, ce le vęḃumū, unulū cu lét. 1784 Februarie 14, din domnia d'întāi, și altulū cu létulū 1792 Iulie 22, dintru a doua domnie; și învrednicindu-ne Domnulū Dumneḃeū și pe noī cu domnia pravoslavnicēi țēri, bine amū voitū de amū înnoitū și amū întăritū milele, ce se cuprindū mai jos, adecă să aibă acestū sfântū schitū, ce s'aū ḃisū mai sus, a tinē liude 20, ómeni străini, fără de pricină și fără de nume în visterie, cari să fie în pace și ertaī de tóte dāḃdiile și orēnduelele, ce vorū eși dela visteria Domniei Mele peste anū în țērá, de nicī unele valū saū supērare să n'aibă, ca să póťă fi pentru poslușanie sfântului schitū; cum și dreptele bucatele schitului să fie nedajnice, stupī i rămātorī de dijmăritū, și vinū de vinăriciū; așisderea să aibă a luă pe totū anulū dela ocna Telega cinci-ḃeci bolovanī sare, i din vama Dragoslavelorū pe anū cāte talerī 100. Asemenea să ție și unū dascālū cāntărețū, scutitū, cu deosebita cartea Domniei Mele de apērare, ca să fie pentru trebuința sfântului schitū. Deci, pentru ca să se păzescă milele acestea neștrāmutatū și în tótă vremea Domniei Mele, amū întăritū chrisovulū acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiī, Constantinū Voevodū, Nicolae Voevodū, Dumitrașco Voevodū, martorī puindū și pre toī dumné-lorū cinstiī și credincioși boeriī veliī aī divanului Domniei Mele: Pan Nicolae Brāncovēnu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țēra-de-sus, Manolache Brāncovēnu Vel Vornicū de Țēra-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-jos, Nicolae Hangerlăū Vel Hatmanū, Alexandru Manu Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, și Ispravnicū Scarlatū Ghica Vel Logofētū; scriindu-se chrisovulū acesta întru întāiulū anū dintru întāia domnie a Domniei Mele, în orașulū Bucuresci, la létulū 1793 Aprilie 22, de Gheorghe Logofētū za taină. (1)

(1) Cod. XXVI, pag. 25 — 26.

Chrisovul schitului Ostrovul din jud. Argeșu.

Fiind-că schitul Ostrovu din sud Argeșu, unde locuesc călugărițe, din vechime au avut milă de vinăriciū în delul Malu ot sud Vâlcea două sute vedre, care li se plătea de către vinăriceri domnesci vadra po ban 40, cari facu taleri 66 și ban 80, în cari delu avea din vechime sfânta Episcopie a Rîmnicului doi bani de vadră milă, iară trei bani erau domnesci, din cari da vinăriceri numitul schit, pe totu anul, acei câte taleri 66 ban 80. Dară fiind-că dela létul 1792, s'au hărăzit sfinte Episcopii și partea vinăriciului ce lua domnia dintr'acest delu, cum și din alte deluri, care s'au înnoit și de către Domnia Mea, spre a nu avé adică vinăriceri domnesci nimic a lua dintr'acest delu; acum au făcut arătare Domniei Mele starița cu toate călugărițele dela numitul schit, cum că orânduiri sfinte Episcopii, la care s'au hărăzit și partea Domniei, nu urmăză orânduielei ce urmă și vinăriceri domnesci, a da adecă schitului acéstă puțină milă de taleri 66 ban 80 pe an, care milă, ca o veche ce este prin cărți dela frații Domni de mai nainte, înnoite și de către Domnia Mea, mai virtos la un loc ca acesta vrednic de ajutor, fiindu cu cale a o pierde și a o păgubi, în vreme ce sfinte Episcopii i s'au hărăzit și s'au adausu numai partea ce luă domnia, iară nu și mila schitului, am dat Domnia Mea acéstă carte schitului Ostrovu, ca pe totu anul să ieae starița și cu călugărițele dela numitul schit mila acéstă dela orânduiri sfinte Episcopii cum strîngu vinăriciul dintr'acest delu, după cuprinderea vechilor sineturi, pentru care scriem și poruncim și Sfinției Tale iubitorule de Dumneđeș Episcopie al Rîmnicului, ca pe totu anul să dea acéstă milă schitului, spre a nu se păgubi călugărițele de aici, pentru ajutor ce din vechime au avut, ii saam. receh. gpd. — 1795 Augustu 30. (1)

Ajutoru bisericei Daia din Vlașca.

În 30 Aprilie 1794, Vodă da ajutoru bisericei dela Daia din Vlașca taleri 150 și totu tacămulu cărților bisericesci. Elu ordonă spătarului să trimiță la ispravnicu bani, ca să-i dea în mânele locuitorilor, luându adevărînța dela ei. (2)

Chrisovul bisericei sfântului Dumitru din Craiova.

Lucrurile celea de sufletu folositore, cari prin iubirea de Dumneđeș se fac și se săvêrșesc de către blagocistivii Domni către sfintele și dumneđeescile locașuri, nu numai laudă vrednică le pricinuesce, ci și după pe-

(1) Cod. XXVI, pag. 264.

(2) Cod. XXIV, fila 237, verso.

treccania loră rămâne numele nemuritoră și pomenire veșnică. Dreptă aceea și noi, întru Christosă Dumneșă blagocestivulă și de Christosă iubitorulă Domnă, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, fiindă de a pururea cu inimă sirguitoare spre întărirea unoră milosteniă ca acestea, și fiind-că sfânta biserică domnescă din orașulă Craioveă, la care se cinstesce și se prăznuiesce hramulă sfântulă marelă mucenică Dimitrie izvoritoriulă de miră, ce este zidită din temelia ei de Domnia Sa răposatulă Mateiă Vodă Basarabă, din necăutare ajungendă la prăstă stare și dărăpănare, fără de preoți și lipsită de oră-ce trebuință, s'au îndemnată cuviosulă Archimandrită Chiră Partenie, economulă sfintei Episcopiei Râmniculă din Craiova, din rîvna dumneșăscă, cu a sa strădanie și cheltuială, de a învelit-o, de a împodobit-o, făcendă-i tôte celea lipsite, și prin jalbă a arătată Domniei Mele silința și meremetulă ce auă făcută, cum și trebuința ce are de ajutoră, rugându-ne ca să întărimă milele ce a avută dela frați domni de mai nainte; a căruă jalbă, rënduind-o la dumné-lui caimacanulă Craioveă și făcendă cercetare, dela 20 ale trecutei lună Februarie, prin cartea d-lui ne înștiințază, că făcendă cercetare jalbi Archimandritulă, s'au dovedită adevărată și că este mare trebuință de ajutoră la acăstă sfântă biserică; decă ca o zidire veche domnescă, ce este în mijloculă politiei, amă bine-voită și Domnia Mea de amă înnoită și amă întărită milele ce auă avută și mai nainte dela frați noștri domni, precum ne adevărimă din chrisovulă Domniei Sale, Alexandru Vodă Ipsilantă, ce-lă vedumă cu lét. 1778 Martie 14, cari sunt acestea adevă: să aibă acăstă sfântă biserică, ce s'a numită mai sus, patru preoți și ună diaconă scutiți și apărăți de totă birulă preoțescă, de podvade, de alte angariă, nič cum să nu se supere; să aibă scutilă de dijmărită stupi i rămători două sute, i de vinăriciă vină vedre patru sute, și de oierită oi două sute; cum și liude patru să aibă a țină, ómenă străină, fără de pricină și fără de nume în visterie, pe cari găsindu-i să-i ducă la dumné-loră ispravnică județulă ca să-i cerceteze, și fiindă străini cu adevărată, să le dee adevărință pe numele și chipulă loră, după care să li se dee și pece-tuiturile Domniei Mele, spre a fi în pace și ertați de tôte dăjdiile și angariile, ce voră eși peste ană în țără dela visterie și dela cămara Domniei Mele, de nič unele să n'aibă băntuială, ca să fie de poslușania sfintei biserică; asemenea și ună dascălă slovenescă, ce este la acăstă biserică, să fie scutită și apărată de tôte dăjdiile, ca să pótă fi statornică pentru învățătura copiiloră ce voră năzulă să învețe carte; și iară să aibă a țină și ună scaună de carne ce este în Craiova, apărată de ierbărită, de vamă, de vătași de măcelari, de tôte alte angariă. Pentru care poruncimă la toți căți se cuvine, nimenea întru nimică supărare, de tôte căte scrie mai sus, să nu faceți, ca să fie sfintei mănăstiri de ajutoriă și chivernisélă, iar Domniei

Mele și părinților Domniei Mele veșnică pomenire. Și amă adevărită chrisovulă acesta cu însuși credința Domniei Mele, Iw Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiu, Constantină Voevodă, Dumitrașco Voevodă, Nicolae Voevodă, Gheorghe Voevodă, martori fiindu și dumné-lorū cinstiți și credincioși boeri veliți al divanului Domniei Mele: Pan Nicolae Brâncovenu Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Vist., Manolache Brâncovenu Vel Vornicu de Țera-de-sus, Constantină Caragea Vel Hatmană, Dumitrache Manu Vel Spătară, Nicolae Filipescu Vel Logofetă de Țera-de-sus, Costache Ghica Vel Vornicu de Țera-de-jos, Radu Slătinenu Vel Vornicu, Manolache Grădiștenu Vel Vornicu, Constantină Știrbeiă Vel Logofetă de Țera-de-jos, Lucache Vel Postelnică, Dumitrache Hangerlău Vel Comisă, Dumitrașco Racoviță Vel Cluceră, Vel Paharnicu, Grigorie Bălenă Vel Stolnică, Iordache Vel Slugeră, Grigorie Vel Pit., și Ispravnică Nicolae Filipescu Vel Logofetă. Și s'a scrisă chrisovulă acesta la ală treilea ană ală domniei mele aici în orașul București la lét. 1795 Martie 11, de Răducanu Poenaru biv 3-lea Logofetă condicără ală Divanului. (1)

Cartea bisericei ot mahalaua Sêrbiloră dela Craiova, hramulă Sfintei Adormiri, și preoților dela acéstă biserică, ca să aibă a ține ună scaună de carne lângă biserică, scutită de tôte: de ierbărită, de vamă, de vâtafă de măcelari, și de obiceiul polcovnicului și de tôte alte angari..., după cum a fostă scutită acéstă biserică și de alți Domni anteriori. (2)

Chrisovulă sfintei mănăstiri Tismana ot sud Gorju.

Sfintei și dumneșcesei mănăstiri ce se numesce Tismana ot sud Gorju, unde se cinstesce și se prăsnuesce hramulă Adormiri Prea Sfintei Stăpânei năstre de Dumneșeu Născetóre și pururea Feciórei Mariei și pomenirea sfintului Nicodimă celă sfințit, unde locuescă multă adunare de călugări, care acéstă sfântă mănăstire, fiindă mai întâi din tôte cele-alte mănăstiri zidită și mai veche în țera Domniei Mele și aflându-se la locă de munte, strîmtorosă, cu anevoe de oră-ce hrană și agonisită, dintru începută aă avută dela toți Domni milă hărăzite, prin chrisove întărite unulă după altulă, atâtă milă de vinăriciă, de oierit, de sare, câtă și de ómenă cinstiți pentru paza sfintei mănăstiri, aflându-se în pustietate, la locă primejdiosă și apururea cu frică de tâlhari și făcători de rău. Dreptă aceea, și Domnia Mea, după cugetă și fierbinte rîvnă ce avemă către sfintele lui

(1) Cod. XXVI, pag. 252.

(2) Cod. XXIII, fila 98.

Dumneșeu lăcașuri a le ajută cu cele ce ne sunt prin puțință, ne amă mi-
lostivită și dămă, să fie sfinte mănăstiri milă din vinăriciul domnescă
ot sud Gorjiu, din delu Tismana, Pocruia, Popesci, Grindulă, Masloșii, Spo-
reștii, Viile Pârâeniloră, Arsurile, Viile Hobiceniloră, Darmoicsia; iar din sud
Mehedinții, din delulă Rogovii, Bistrița, Erghovița, delulă Cornețului, Ji-
dovștița cu tôte hotarele ei, câtă ține moșia mănăstirii, ca din tôte acestea
mai sus numite deluri să ieae sfânta mănăstire câte doi bani de vadră
și pârparulă, de totă vasulă câte bani 12 după obiceiă, atâtă din viile
cele vechi, câtă și din viile ce se voră face de acum înainte într'aceste deluri,
căci așa cuprinde și în chrisóvele vechi. Așisderea să aibă a luă sfânta
mănăstire dela Vel Ocna, pe totă anulă, bolovană sare una sută cincă-șeci;
și iar să aibă sfânta mănăstire a ține liude două șeci, străini scutiți de
tôte birurile și alte angarii, veră-câte ar eși dela visteria Domniei Mele
peste ană în țară, să fie apărăți și ocrotiți, pentru ca să se pótă păzi sfânta
mănăstire de tâlhari și ómenă răi; așisderea să aibă a scuti sfânta mănăs-
tire oă una mie de oierită, după cum aă și alte mănăstiri acéstă milă. Ru-
gămă și pe cei ce în urma noastră se voră rëndui de Christosă Dumneșeu
a fi Domni și oblăduitori acestei țeri, să întărescă mai sus numitele
mili acestei sfinte mănăstiri, ca și ale Domniiloră Sale să fie de alți în
urmă în sémă ținute. Și pentru ca să se păzescă milele acestea nestră-
mutată, amă întărită chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă
Alexandru Costandină Moruzi Vvd., și cu a prea iubițiloră Domniei Mele fi, Iă
Costandină Voivodă, Dumitrașco Voivodă, Nicolae Voevodă, martori puindă
și pe dumné-loră boeriă cei mari ai Divanuluiă Domniei Mele: Nicolae Brân-
covenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel
Spăt., Ienache Moruzi Vel Vorn. de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu
Vel Vorn. de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vorn., Nicolae Fili-
pescu Vel Vorn., Costachi Ghica Vel Log. de Țera-de-sus, Scarlată Ghica
Vel Vorn. de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatm., Dimitrie Manu
Vel Post., Dimitrie Schina Vel Comisă, Isacă Raletă Vel Cluceră, Nicolae
Racoviță Vel Paharn., Iordache Palada Vel Stol., Iordache Vel Sluger, Dumit-
trache Costandache Vel Pit., și Ispravnică Costache Ghica Vel Log. de Țera-
de-sus, scriindu-se chrisovulă acesta aici în orașulă Bucureștiloră, la létulă
dela zidirea lumei 7301, iar dela mântuitorulă nostru Christosă lét. 1793
Augustă 16, de Costandină biv. 3-lea logofetă.

Anafora de socotéla Tismenénului.

Iă Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — D'impreună cu acéstă anafora a dumné-lui cinstitului și credinciosū boerului Domniei Mele Vel Logofétū de Țera-de-sus Costache Ghica, teorisindu-ī Domnia Mea și catastihū de socotélă ce și-au datū cuviosulū Archimandritū Chirū Ștefanū egumenulū Tismenénu, care este adevéritū și iscălitū de dumné-lui cinstitulū și credinciosū boerulū Domniei Mele Hatmanū Costache Caragea, Căimăcanu Craiovei, și de cuviosulū Archimandritū Chirū Partenie Episcopū, Sfinției Sale iubitorulū de Dumneđeū Episcopulū Rîmnicū Chirū Nectarie, și vĕdĕndu-o cu orĕnduială încheiată, izbrănită, întărimū și cu domnésca nōstră pecete, ca o bună. — 1794 Ianuarie 8. (1)

Vel Logofétū.

Prea Înălțate Dómne,

După luminată porunca Măriei Tale, ce mi s'a datū ca să teorisescū cartea de socotélă ce s'a luatū cuviosulū Archimandritū și egumenū sfinței mănăstiri Tismana, Chirū Ștefanū, de către dumné-lui Căimăcamulū Craiovei și de către cuviosulū Chirū Partenie Epitropulū Sfinției Sale iubitorulū de Dumneđeū părintelū Episcopulū Rîmniculū, arĕtū Măriei Tale, că din coprinderea catastihului se vede, că s'a luatū socotélă pe patru anī, adecă lét. 1790 Ianuarie 1 până acum la acestū următorū anū 1793, arĕtândū în condica anume ce venitū a primitū pe fieș-care anū, (afară însă din moșiele ce le-a ținutū pe séma trebuinței mănăstiri, iar nu le-a vîndutū venitu) și ce cheltuială s'a făcutū și câtă sumă a prisositū pe fieș-care anū, venitū peste cheltuială; care prisosū alū venitului din patru anī se adună peste totū tal. 2.813 banī 90, din carī se scade cu tal. 1.535 cheltuiala lucrului ce s'au făcutū pentru trebuința dresului mănăstirei, adică varū, cărămidă, cherestea, cuie de fierū și șindrilă, precum iarășī în condee anume tóte acestea se vĕdū arĕtate la catastihū, și așa mai rămâne prisosū banī naht 1.278, pentru care prisosū rămâne a se urmă, precum va fi luminată porunca Măriei Tale. — 1793 Decembre 31. (2)

Vel Logofétū.

(1) Cod. XXV, fila 252.

(2) Cod. XXV, fila 223.

*Cartea mănăstirei Aninósa din sud Muscelú, pentru vinăriciulú
ce are pe moşia sa la Teleormanú.*

Fiind-că sfânta mănăstire Aninósa ot sud Muscelú, care este metohú la sfânta Mitropolie, prin cărţi domnescí are a luá totú vinăriciulú dela viile ce sunt pe moşia mănăstirii, ce se chiamă . . . sud Teleormanú, până la patru-decí de pogóne, precum ne pliroforisimú Domnia Mea din cartea fratelui Michaiú Vodă Suţulú, ce o vëđumú cu létulú 1783 Septembrie 7, amú datú şi Domnia Mea cartea acésta numitiei slintei mănăstirii, ca să aibă a luá vinăriciulú lorú mănăstirea, deplinú, după obiceiú, la vreme, cu părpărulú împreună, dintr'acelea vii până la patru-decí pogóne, fără a se amestecá vinăricerii întrú nimicú; pentru care poruncimú şi dumné-vóstrá boerilorú, ce veţi fi în slujba vinăriciului într'acestú judeţú, să nu vë amestecaţi la acéstá milă a mănăstirii, ci mănăstirea să ieae vinăriciulú pe deplinú cu părpărulú, atâtú din viile ce sunt până acum, câtú şi dela celea ce se vorú mai sădi şi se vorú face de acum înainte, până la patru-decí pogóne, precum poruncimú mai sus, ii saam. reche. gpd. — 1793 Septembre 2.

Cartea mănăstirei Aninósa de mila de vinăriciú.

De vreme ce mănăstirea Aninósa are milă prin chrisóve şi cărţi domnescí, precum ne pliroforisimú Domnia Mea din cartea Domniei Sale Alexandru Vodă, i a Domniei Sale răposatului Nicolae Vodă Caragea şi a Domniei Sale Michaiú Vodă Suţu, vinăriciulú din poporulú Urechescilorú ot sud Slam-Rîmnicú, cu părpărú după obiceiú, dreptú aceea dămú şi Domnia Mea volnicie omului, pre care îlú va oréndui egumenulú mănăstirei, ca împreună cu vinăricerii domnescí să scrie totú vinăriciulú de mai sus numitulú poporú, ale căruia poporú délurí sunt acestea, adecă: Taişu, i Palanga pe moşia numitei mănăstirii, şi otaştină la mănăstire, i Runculú şi Popescí pe moşia lorú, carí nu daú otaştină ci numai vinăriciú, după cum vëđumú scriindú în cartea Domniei Sale fratelui Michaiú Vodă Suţulú dela létulú 1783 Octombrie 20, că aceste délurí într'aceste popóre sunt şi cum că tot-deauna a luatú mănăstirea vinăriciú şi otaştină. Decí făcëndú doué catastişe asemenea, iscălite fiindú de omú domnescú şi de omulú mănăstirei, şi stringëndú banií vinăriciului, dinc înci bani de vadrá să aibă a luá omulú mănăstirei câte doí bani de vadrá şi părpărulú după obiceiú, cum ieau şi alte mănăstiri, iar cei-lalţi trei bani şi ploconulú de nume să ieae vinăricerii domnescí. Aşisderea să ieae sfânta mănăstire şi venitulú dela scaunele de carne ce vorú fi pe moşia mănăstirei, la carí întrú nimicú să nu se

amestece și vinăricerii; așisderea să aibă a lua egumenul, dela cei ce au vii pe moșia mănăstirei, otaștina după obicei, din 20 vedre o vadră, în vin, iar nu ban, ii saam. rekeh. gpd. — 1794 Iunie 25. (1)

Chrisovul schitului Mărculesc din sud Muscel.

De vreme ce sfântul și dumnezeescul schit, ce se numește Mărculesc, ot sud Muscel, carele este zidit și înălțat de dumné-lui cinstitul și credincios boerul Domniei Mele Dumitrașco Rusetu biv Vel Spătaru; din rîvnă dumnezească îndemnându-se dumné-lui mai sus numitul boerul Domniei Mele, au bine-voit de a-lu întocmi și a-lu pune într-o bună orânduială, cu mijlocu a fi adecă nu numai pentru închinăciune sa, pentru podoba, în vreme ce pentru locurile de închinăciune sunt, din mila lui Dumnezeu, locuitorii îndestulați de lăcașuri și case dumnezeesci, ci ca să se sêvêrșescă într'insul și vre-unu bine, și de care să se folosescă mulți și să curgă o pomenire vrednică sufletescă la creștinii părței locului, precum învățatura de copii și alte bunătăți, care acestă faptă fiindu plăcută și lui Dumnezeu și ômenilor, și pliroforisindu-se Domnia Sa fratele Michaiu Vodă Suțulu că nu numai este lipsit sfântul acesta schit de niscal-va țigani și robi, precum au multe alte schituri și mănăstiri, ci încă și unele puține din acareturi sa vite ce au avut, în vremile trecutei rîzmirăfe cu totul le-au prăpădit, încă și zidirea s'au stricat și s'au dărăpănat, au bine-voit Domnia Sa, și prin chrisovul Domniei Sale, ce-lu vîdum Domnia Mea, la létulu 1792 Iulie în 22, au dat sfântului acestuia schit danie de țigani domnesci douê-deci de salașe, anume: Iónu Botosoțu, Iónu sin Stanu Buzatu, Oprea sin Ghica, Iónu sin Dumitru, brat ego Radu sin Răuță, Stanu Șoroba, Stoianu sin Dragularu, Tudoru sin Stoianu, Radu Stancă cumnatu cu Stoianu, și Gheorghe brat Radu, din vătășia lui Danișoru; Stanu sin Ionică, i Dumitru sin Stanu, Stanu sin Durucă, Duță sin Catana, Iónu brat ego, Radu sin Stanu Buzatu, Tudoru sin Iónu Drăgolaru, i Dumitru Porumba din vătășia lui Iónu sin Ionică; și Nicolae Botolosu, din vătășia lui Gheorghe sin Costantin; pe cari acești țigani îi dă Domnia Sa sub zaptulu schitului prin ajutorulu și zapcilăculu dumné-lui Vel Armașu și a-i aduce în prejurulu schitului ca să-i metahirisescă la trebile și poslușania sa. Deci după puterea și slobodă volnicie ce au Domni pe lucrurile slobode domnesci, după pildele altoru frați Domni, cari bine au voit de au afierosit din lucrurile domnesci, unde Dumnezeu i-au luminat și au fostu bine urmate și păzite de alți frați Domni în urmă, cu aceiași

(1) Cod. XXVI, pag. 220.

volnicie și putere întărimă și noi, printr'acestă domnesculă nostru chrisovă, dania acésta, ce au făcut-o Domnia Sa fratele Michaiă Vodă Suțulă, de numitele două-deci de sălașe de țigani la sfântulă acesta schitulă, ca să stăpânescă pe toți de împreună cu soțiile loră, cu copii loră și cu rodulă ce se va nasce dintr'înșilă parte bărbătésacă și femeiască, măcar și de se va întâmplă vre-ună sălașă dintr'acestea sălașe a se afla cununată la vre-o țigancă mănăstirésacă sau boerésacă, să se învoiască schitulă cu stăpânulă acei țigance după pravilă și după obiceiă cu schimbulă de o potrivă, ci să-și stăpânescă schitulă cu bună pace. Pentru care rugămă și pe alți frați Domni, care în urma noastră se voră învrednici stăpânitorilă acestei pravoslavnice țerilă, să bine-voiască a înnoi și a întări dania acésta, ca la ună lucru sufletescă; adeverindă chrisovulă acesta cu însăși Domnésca noastră iscălitură și pecete, și Ispravnică Scarlată Ghica Vel Logofătă; scriindu-se aici în orașulă Domniei Mele Bucuresci, la létulă 1793 Augustă în șapte-spre-dece, de Gheorghe Logofătă za taină. (1)

Cartea mănăstirei Znagovulă de scutela unei prăvălii i ună scaună de carne din sud Saacă.

Fiind-că sfânta mănăstire Znagovulă a avută volnicie prin cărți domnesci a-și ridică ună scaună de carne pe moșia sa, în valea Negovaniloră sud Saacă, care scaună să-lă aibă scutită de vinăriceră, ierbară, de vamă și de oră-ce, cum și o prăvălioră băcănie, ce o are acolo pe acea moșie, iarăși să o aibă scutită de oră-ce, pentru trebuința sfintei mănăstirilă, după cum pentru acésta ne-amă adeverită Domnia Mea din cartea fratelui Domnă Michaiă Vodă Suțulă, ce o vedumă cu lét. 1792 Aprilie 30; dreptă acea și Domnia Mea ne-amă milostivită de amă înnoită și amă întărită, printr'acéstă carte, privilegiulă acestui scaună i prăvălie, aflându-se sfânta mănăstire dărăpnată și cu multă trebuință de ajutoră, ii saam. reche. gpd. — 1793 Iunie 22. (2)

Mănăstirea Sfântului Iónă din Bucuresci cu mănăstirea Znagovă pentru vinăriciulă unui poporă Bărboiă.

Ió Alexandru Constantină Moruzi Voevodă. — Din cercetarea ce făcumă, dovedindu-se acestă poporă Bărboiă ală mănăstirei Sfântului Iónă, întărimă anaforaua dumné-loră boeriloră, spre a-și luă numita mănăstire dela dên-sulă mila vinăriciulă, câte bani doi de vadră. — 1793 Septembre 13.

(1) Cod. XXVI, pag. 120.

(2) Cod. XXVI, pag. 99.

Prea Înălțate Dómnne,

Prin luminatú pitaculú Măriei Tale dela 19 ale trecutului Augustú, ni se poruncesce că,—fiindú pricină între mănăstirea Sfântului Iónú din Bucuresci cu mănăstirea Znogovú pentru mila vinăriciului de câte doi bani de vadră, dintr'unú poporú ce se numesce Bărboiú din sud Saacú, pentru care, din porunca Măriei Tale, făcendu-se de ispravnicii județului cercetare, și împotriva însciințării ispravnicilorú fiind-că mănăstirea Znogovului arată sineturí domnescé și provlisesce că vinăriciulú acestui poporú este alú Znogovului și l'aú și luatú până acum,—să înfățișemú pre vechilii amêndorora mănăstirilorú la judecată, și cercetându pricina cum și sineturile i doveđile ce vorú avé și o parte și alta vêđendu-le, la cine din amîndoué părțile se cuvine mai multă milă acestui vinăriciú să arêtămú Măriei Tale în scrisú prin anafora. După luminată porunca Măriei Tale, viindú față înaintea nóstră, atâtú Pitarulú Gheorghe, vechilú din partea mănăstirii Znogovú, cum și Costandie, economulú mănăstirei Sfântului Iónú, vedemú din însciințare dumné-lorú ispravnicilorú de cercetarea ce a făcutú la fața locului, că Bozieni și cu Bărboiú este unú poporú și că din vechime totú mănăstirea Sfântului Iónú a luatú mila vinăriciului dintr'acelú poporú, și așa fiind-că totú pe temeiulú dreptăței spânzură la care din amîndoué aceste mănăstiri se va fi închinatú mai întâi mila vinăriciului — dintr'acestú poporú Bozieni, în care este și Bărboiú — de către luminații Domni, aceiași mănăstire să o aibă și de acum înainte, amú cerutú dela vechilí să arate domnescile sineturí ce aú pentru mila acestui vinăriciú, și vêđumú că mănăstirea Sfântului Iónú are șepte chrisóve, celú dintâi alú Măriei Sale răposatului Constantinú Vodă Cehanú cu lét. 1755 Augustú 7, de ani 38, prin care dăruiesce mănăstirii milă din vinăriciulú domnescú din doué délurí ot sud Saacú, anume Buduresci și Bozieni, câtú ține poporulú acestorú délurí și câtú iea domnia vinăriciú, dela toți orí cine arú fi și vorú dá vinăriciú domnescú, să aibă a luá mănăstirea doi bani și părpăruIú și gărdurăritulú după obiceiú, iar cei-lalți doi bani și ploconulú de nume să rămâie pe séma domnescă; asemenea se cuprindé și la chrisovulú Măriei Sale răposatului Scarlatú Vodă Ghica, cu letulú 58 Decembre 21, i la chrisovulú Măriei Sale răposatului Constantinú Vodă Mavrocordatú cu lét. 62 Februarie 5, i la chrisovulú Măriei Sale Alexandru Vodă Ipsilantú cu lét. 1775, i la chrisovulú Măriei Sale răposatului Vodă Nicolae Caragea cu lét. 82, i la chrisovulú Măriei Sale Michaiú Vodă Suțulú cu lét. 83, și acum mai în urmă și chiar la luminatú chrisovú Măriei Tale de întărire acesteí milí; după care, întrebatú fiindú și vechilulú mănăstirei Znogovului, dela ce Domnú este închi-

nată la Znagovă mila vinăriciului din Bărboiu, ne arată o carte a Măriei Sale Michaiă Vodă Suțulu, scrisă cu létulă 1792 Maiă 5, cu cuprindere ca să aibă a luă mănăstirea Znagovului milă de vinăriciă din poporul Valea Urloiu, i Tocilele, și dela Ungurenii ot Ceptura, i Ungurenii ot Fântănele, ce aă vii în poporul Dobroteni, Ceptura, Valea lui Stană, Valea Țiganului, Valea mănăstirei și Budurésca ot sud Saacă, câte doi banî de vadră și pâr-părulă după obiceiă, câte vii sunt și din câte se voră mai face, după care, măcar că pricinui numitulă vechilă ot mănăstirea Znagovului, ȡicendă că Măria Sa aă dată să ieaă mănăstirea acăsta milă de vinăriciă numaî dela Ungurenii, iar nu și dela cel-lăli locuitori, dară de vreme ce de anî 38 este închinată acestă poporă la mănăstirea Sfântului Iónă, și cu acestă cuvîntă, adică câtă ține poporulă și câtă iea domnia vinăriciulă, dela toți aceia să iea și mănăstirea, nu mai rămăne cuvîntă că aă vre-o deosebire ville Ungureniloră din ville pămînteniloră, mai virtosă acum când Ungurenii nu se numescă nicăirea, fiindă în rëndă cu țera, dară și când ar fi, iarăși într'acelă poporă este dreptulă mănăstirei Sfântului Ionă; ci, fiind-că mănăstirea Sfântului Iónă, cum arătămă Măriei Tale mai sus, are chrisovă vechiă de mai nainte pentru asieroma milei vinăriciului dintr'acelă poporă, dreptatea este a acestei mănăstiri; iar hotărîrea cea desăvârșită rămăne la Măria Ta. — 1793 Septembrie 2. Dumitrache Bană, Vel Spătară, Vel Vornică Moruzi etc.

Chrisovulă mănăstirei Znagovulă, pentru mila de vinăriciă

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri ce se numesce Znagovă, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulă Vovedenia Bogorodița, ca să aibă a luă milă de vinăriciă din poporul Valea Urloiu, i Tocilele ot sud Saac, câte doi banî de vadră și pâr-părulă după obiceiă, fără de a se amestecă la poporulă Bărboiulă, ce din cercetare s'aă dovedită că este ală mănăstirei Sfântului Iónă, dată prin chrisové domnescei, ce s'aă întărită și de Domnia Mea, și afară din Ungurenii ot Ceptura, i Ungurenii ot Fântănele, ce aă vii în poporulă Dobroteni, Ceptura, Valea lui Stană, Valea Migăli, Valea mănăstirei și Buzurésca, care prin cercetare s'aă dovedită străină; pentru că acăstă milă aă avut-o sfânta mănăstire și prin cărțile fratelui Michaiă Vodă Suțulu dintru amîndouă domniile; așisderea să aibă a luă vinăriciulă din delulă Cernătesciloră de peste totă hotarulă, care este pe apa Slănicului ot sud Buză, însă: până în mijloculă Săpăuchi și hotarulă Pleșcoiloră și până în hotarulă Băleniloră, și despre câmpă până în hotarulă Sores-

(1) Cod. XXIV, pag. 434.

ciloră și ală Blejaniloră, dela toți daynicii ce plătescă vinăriciulă, câte doi bani de vadră și părpărulă după obiceiă, pentru că și acestă vinăriciă l'au avută sfântă mănăstire, atătă prin chrisóvele Domniei Sale Alexandru Vodă Ipsilantă cu létulă 1775 Septembrie 1, și prin cartea Domniei Sale Michaiă Vodă Suțulă din domnia după urmă. Dreptă aceea și Domnia Mea m'amă milostivită de amă întărită mila acéstă; însă orénduitulă mănăstirei, la vremea vinăriciulă, să aibă a âmbălă și a scrie vinăriciulă totă de odată cu vinăriceri domnesci, și făcendă două catastișe asemenea, iscălite și de vinăriceri domnesci și de omulă mănăstirei, să aibă a-și luă mănăstirea partea sa, acei câte doi bani de vadră și părpărulă după obiceiă, ii saam. reche. gpd. — 1795 Octombre 1. (1)

Chrisovulă sfintei mănăstiri ce se numesce Mamulă, din jud. Vâlcea.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri, ce se numesce Mamulă, din jud. Vâlcea, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulă sfântului marelui Ierarchă și de minuni făcătoriă Nicolae dela Mira Lichia, și măiciloră călugărițeloră ce lăcuescă la acéstă sfântă mănăstire, ca să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea, să ieae vinăriciă din délulă Cocorăsciloră, cum au luată mai nainte dintr'amîndouă délurile, așisderea să ieae vinăriciă din délulă Cărlugariloră ot sud Vâlcea; pentru că acestă vinăriciă este dată și miluită sfintei mănăstiri încă dela Domnia Sa Constantină Brâncovenu Voevodă, prin chrisovulă Domniei Sale, care în urmă s'au întărită mila acéstă, atătă de toți cei-lalți frați Domni de mai înainte, câtă și dela Domnia Sa fratele nostru Domnă Alexandru Ipsilantă Voevodă, prin chrisovulă Domniei Sale ot lét. 1775, i de Domnia Sa fratele nostru Domnă Nicolae Constantină Caragea Voevodă, și de Domnia Sa fratele nostru Domnă Michaiă Constantină Suțulă Voevodă ot lét 1785 Iunie 29, ce le vedumă Domnia Mea; și fiind-că dela o vreme încóce izvodindu-se și alte două nume lucruriloră dintr'aceste popóre, dicendu-le Cepari și Colibași, care acestea izvodiri de nume nefiindă numite în chrisóvele mănăstirii, cu acéstă pricină, la lét. 1783 și la 1784, s'au întinsă vinăriceri de au luată vinăriciă partea mănăstirei din Cepari i Colibași, pentru care jăluindu-se stareța acestui schită Domniei Sale fratelui Michaiă Vodă Suțulă și făcendu-se porunca Domniei Sale către ispravnicii județului ca să cerceteze, au însciințată Domniei Sale, cum că după cercetarea ce au făcută, s'au dovedită dela ómeni bătrâni dela acestea popóre Cepari i Colibași, cum că au pomenită atătă pre părinți loră că au dată vinăriciă la acéstă mănăstire, câtă și ei până acum, și așa au dată

(1) Cod. XXVI, pag. 287.

Domnia Sa cartea Domniei Sale, ca să se scie că și acestea popóre sunt în cuprinsul popórelor ce în chrisovú se cuprindú, după cum pentru acésta ne adeverimú Domnia Mea din cartea Domniei Sale ot lét 1795, ce se găsi trecută în condica Divanului. Pentru aceea dară, învrednicindune și pre noi Domnulú Dumneđeú cu domnia acestei pravoslavnice Țărî-Românescei și vėđendú Domnia Mea tóte chrisóvele celorú de mai înainte Domnî, ne-amú milostivitú și iară amú datú și amú închinatú mila ce se cuprinde mai sus, și printr'acestú cinstitú al nostru domnescú chrisovú, ca să aibă acéstă sfântă mănăstire a luă vinăriciú dintr'aceste délurî, ce aú luatú și mai înainte, adecă din Cocorăscî, i Cârloganiî cu acelea două numirî ce se arată mai sus, Cepariî i Colibașiî; însă preoțiî mănăstirei, carî vorú fi orėnduiți de maicile călugărițe ca să strîngă acestú vinăriciú, să aibă a âmblă și a serie vinăriciú totú de odată cu vinăriceriî domnescî, și să facă două catastișe, asemenea unulú ca și altulú, iscălite fiindú amîndouă de vinăriceriî domnescî și de ómeniî mănăstirescî, și așa împreună strîngendú baniî vinăriciului, ce este de plătescú dajniciî, de o vadră de vinú po banî cincî, să aibă a luă sfânta mănăstire câte doi banî de vadră, după cum aú avutú obiceiú de aú luatú și mai înainte, și vinăriceriî domnescî să aibă a luă câte trei banî de vadră; și să aibă a luă sfânta mănăstire dela cei ce vorú fi avėndú viî pe moșia sa otaștina pămėntului, din două-đeci de vedre o vadră, însă pentru otaștină vinú să ieae, iară nu banî; așisderea să aibă doi preoți și unú diaconú a-l ținé apėrați de dăjdiî i de ploconulú Episcopiei, și să scutėscă și ale lorú drepte bucate, stupî i rîmători de dijmăritú, și vinulú de vinăriciú și oi o sută de oieritú; încă să mai aibă sfânta mănăstire a luă dela Vel Ocna cincî-đeci bolovanî sare pe anú; să ție și liude patru, ómeni fără de pricină și fără de gâlcėvă, pe carî găsindu-l acum, să-l ducă la dumné-lorú boeriî ispravnicî ca să-l cerceteze și fiindú străinî cu adevėratú, să le dee adeverință de numele și de chipulú lorú, după care să-și ieae pecetluiturile gpd. dela visteria Domniei Mele, spre a fi în pace și ertați de tóte dăjdiile și orėnduelele verî-câte arú eși peste anú în țină dela visterie și dela cămară, ca să pótă posluși sfinteî mănăstiri la celea ce va avé trebuință. Dreptú aceea, amú datú Domnia Mea acestú domnesculú nostru chrisovú mai sus numiteî mănăstiri, ca să aibă a-și luă milele de mai sus arėtate, pe deplinú, spre a fi de ajutorú și de întărire, și maicilorú călugărițe ce locuiescú acolo de hrană și chivernisėlă, iar Domniei Mele și rėposaților întru fericire părinților Domniei Mele (*veșnică pomenire*). Și pentru ca să se păzėscă nestrămutatú a-și luă mila acésta, amú întăritú chrisovulú acesta cu însăși credința Domniei Mele, Ió Alexandru Constantinú Moruzi Voevodú, și cu a prea iubiților Domniei Mele fiî, Constantinú Voevodú, Dumitrașco Voevodú, Nicolae Voevodú, și cu toți cinstiți și credincioși

boerii cei mari ai Divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Spătară, Ienache Moruzi Vel Vornică de Țera-de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vornică de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornică, Nicolae Filipescu Vel Vornică, Costache Ghica Vel Logofătă de Țera de-sus, Scarlată Ghica Vel Logofătă de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmană, Dumitrache Manulă Vel Postelnică, Isacă Raletă Vel Cluceră, Dumitrache Schina Vel Comisă, Nicolae Racoviță Vel Paharnică, Iordache Palada Vel Stolnică, și Ispravnică Constantină Ghica Vel Logofătă de Țera-de-sus. Și s'a scrisă chrisovulă acesta întră întâiulă ană ală domniei mele, aici în orașulă Domniei Mele Bucuresci, la aniă dela zidirea lumii 7302, iar dela Domnulă și Mântuitorulă nostru Isusă Christosă, lét. 1793 Septembrie în 4, de Constantină biv 3-lea Logofătă. (1)

Anafora a stareței dela schitulă Mamulă sud Vâlcea, pentru mila numitului schită ce i s'a luată de cumpărătorii mileloră vinăriciului Megaspileonă.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă. — Cîstită și credinciosă boerulă Domniei Mele, dumné-ta Hatmane Costache Caragea, Caimacamulă Craiovei, să faci dumné-ta cercetare pentru valea Scorborii, cum se cuprinde în anafora a dumné-lui Vel Logofătă, și să însciințezi Domniei Mele, ca cu ală doilea poruncă să hotărîți. — 1793 Decembre 20.

Vel Logofătă.

Prea Înălțate Dómnne,

Ascultândă luminată porunca Înălțimei Tale, ce mi-se dă la acéstă jalbă, cătă pentru prigonirea ce a însciințată Înălțimei Tale dumné-lui Caimacamă Craiovei, că are mănăstirea Mamulă cu vechilulă mănăstirii Megaspileonă, pentru o parte de locă ce se numesce Albinóia, am arătată Înălțimii Tale deosebită printr'altă prea plecata mea anaforă; iar într'acéstă jalbă a stareței mănăstirii Mamulă, vedéndă că osebită de acea parte de locă ală Albinóiei mai alătură și Valea Scorborii iarăși de prigonire, cu cuvîntulă ce arată în jalbă, că și acéstă vale este în popórele mănăstirii Mamulă, am teorisată din condica Divanului însuși luminate chrisóvele Înălțimei Tale, atătă ale acesteii mănăstirii Mamulă, cătă și ale mănăstirii Megaspileonă i ală mănăstirii Vlahseraiă, ca să vedemă nu care cum-va se cuprinde acéstă

(1) Cod. XXVI, pag. 137.

vale a Scorborii în vre-unu chrisovă, și veduî că nu se cuprinde nici într'unul, nici popor, nici vale cu acestu felu de nume; atâtă vedu, că această mănăstire are numai două popore, anume Cocoresci, Cărloganî, și cu două numiri, Ceparî și Colibașî; dară de vreme ce arată starița că aŭ luat în toți anii mila vinăriciului pe deplină fără de nici o pricină, mi se pare a fi cu cale, ca să se facă luminată porunca Înălțimei Tale către dumné-lui Caimacamă Craioveî, ca să cerceteze acea Valea Scorborii în poporele mănăstirii Mamulă, este precum ȕice starița? sau iarăși în poporul Ursóia a mănăstirii Megaspoleonă, unde și Albinóia s'aŭ găsită? și când se va găsi că este în vre-unu popor ală mănăstirii Mamu, are dreptate mănăstirea, și rău s'aŭ întinsă acelă Polcovnică Ianculă Chiulbeză; iar de se va găsi în poporul Ursóia, unde și Albinóia s'aŭ găsită prin cercetarea ispravnicilor, atunci măcar de aŭ și luat starița vinăriciă în toți anii, dar rău aŭ luat, în vreme ce nu se va găsi acea vale în poporele mănăstirii Mamulă; și după înscințarea ce va veni Înălțimii Tale dela dumné-lui Caimacamă de dovedirea acesteî văi, atunci se va face hotărîrea cum se va găsi cu cale de către Înălțimea Ta, ca să lipsescă pricinile dela mijlocă. — 1793 Decembre 10. Vel. Logof.

Chrisovulă mănăstirii Polovracii din sud Vâlcea.

Sfinteî și dumnezeesceî mănăstirii Polovracii, carele este metolă sfinteî mănăstirii Hurezulă, unde se cinstesce și să prăznuesce hramulă prea sfinteî Nascetóreî și pururea Fecióreî Marieî, și Cuviosului Chiră ..., egumenulă, ca să fie sfinteî mănăstirii milă dela Domnia Mea, să aibă a luă vinăriciă din delulă Negoesciloră și ală Mogoșeniloră ot. sudă ... pentru că acestă vinăriciă fost-aŭ închinată și dată acesteî sfinte mănăstirii încă de mai înainte vreme, precum ne adeverimă Domnia Mea atâtă din chrisóvele altoră Domni, câtă și din chrisovulă Domnieî Sale fratelui Domnă Michaiă Constantină Suțulă Voevodă. Dreptă aceea dară, învrednicindu-ne Domnulă Dumneđeș și pe noi cu domnia acesteî pravoslavnice țeri, ne-amă milostivită Domnia Mea de amă dată și amă înnoită mila acésta, ca să aibă numita mănăstire a luă acestă vinăriciă din delurile ce scrie mai sus; însă egumenulă sau alți ómenî ai mănăstirii, cari voră fi trimiși să strîngă acestă vinăriciă, să aibă a umblă și a scrie vinăriciulă tot-deauna odată cu vinăriceriî domnescă, și să facă două catastise, asemenea unulă ca și altulă, iscălite fiindă amîndouă și de vinăriceriî domnescă și de ómenii mănăstirescă, și așa împreună strîngendă banii, ce este de plătescă dajnicii, de vadră

(1) Cod. XXV, fila 191.

po banî cinci, să aibă a lua sfânta mănăstire de vadră câte doi banî şi pârparulă după obicei, precum au luat şi mai nainte, şi vinăriceri domnesci să aibă a lua câte trei banî de vadră. Deci ca să se păzescă numitei mănăstiri această milă de vinăriciă nestrămutată, amă întărită printr'acestă cinstiţă chrisovă, adevărindu-lă cu însăşi credinţa Domniei mele, Io Alexandru Constantin Moruzi Voevodă, şi cu a prea iubiţilor Domniei mele fi, Constantin Vvd., Dumitraşco Vvd., Nicolae Vvd., martori puindă şi pre toţi dumnéloră cinstiţi şi credincioşi boeri cei mari ai divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitraşco Racoviţă Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Spătară, Ienache Moruzi Vel Vorn. de Țera de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Log. de Țera-de-jos, Manolache Creţulescu Vel Vorn., Nicolae Filipescu Vel Vorn., Costache Ghica Vel Log. de Țera de sus, Scarlată Ghica Vel Log. de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmană, Dumitru Manulă Vel Post., Isaacă Raletă Vel Cluceră, Dimitrache Schina Vel Comisă, Nicolae Racoviţă Vel Paharnică, Iordache Palada Vel Stoln. — şi Ispravnică Costache Ghica Vel Log. de Țera de sus. Şi s'au scrisă chrisovulă acesta întru întâiulă ană ală domniei mele, aici în scaunulă Domniei Mele Bucuresci, la anii dela facerea lumei lét 7301, iară dela Domnulă şi Mântuitorulă nostru Is. Chris. lét 1793 Sept. 15, de Constantină hiv. 3-lea Logofetă.

Chrisovulă mănăstirei Cozia de liudele ce are.

Fiind-că sfânta şi dumnezeesca mănăstire Cozia ot sud Vâlcea, după dărpănarea şi stricăciunea, ce cu deosebire au pătimit în vremea trecutei răzmiरे, au avută milă de dece liude, scutelnici, ómeni străini, fără pricină, şi pe lângă acesta s'au lăsată a fi nedajnică, în trei ană, de orânduiala ajutorului acela ce daă mănăstirile, după cum ne adevărimă Domnia Mea din cartea Domniei Sale fratelui Michaiă Vodă Suţulă, care o vedumă dela Octombrie 8 létulă 1792, de care sfântă mănăstire pliroforisindu-ne şi Domnia Mea, cum că este cu adevărată la próstă stare, şi rîvnindă Domnia Mea pentru acestă sfântă lăcaşă, ca şi pentru celea-lalte, a veni în starea loră amă întărită printr'această domnăsca noastră carte orânduiala aceea ce au avută de dece străini a-i avé şi a fi nedajnică, până la împlinirea de trei ană, de obişnuitulă ajutoră; şi pe lângă acesta, amă bine-voită Domnia Mea, ca să-şi găsescă numita mănăstire şi alţi liude străini, fără de pricină de dajdie, în satele Țerii, cărora după cercetarea ce li se voră face pe orânduiala visteriei, să li se dea pecetluiturile Domniei Mele la mânile loră, ca printr'acestă ajutoră să i se pótă face dresurile şi meremeturile acelea

care i se cuvină, spre a veni la starea sa, îi saam. receh. gpd. — 1793
 Aprilie 1. (1)

Chrisovulă mănăstirei Cozia.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri Cozia, unde se cinstesce și se prăznuiesce hramul Prea Sfintei și Nedespărțitei Troiții, și Cuviosului Chiră . . . , egumenulă acesteia sfinte mănăstiri, ca să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea, să aibă a lua vinăriciulă de pe moșiile mănăstirei, anume: Jehlea ot sud Argeșu, i Călinescu, i Natescu sud Vâlcea, i Orla, i Divitrita sud Romanați, Prastolă, i Gărdanulă sud Mehedinți, pentru că acestă vinăriciă dintr'acestea deluri le-au fostă dată și au fostă miluită sfânta acăsta mănăstire încă de mai nainte vreme de alți răposăi Domni cu chrisovulă Domniiloră Sale, care chrisove, din întâmplările vremiloră, făcându-se răsmirițe și ascundându-le prin peșteri ară fi putredit; și arătându părinți călugări pricina acăsta Domniei Sale răposatului Michaiă Racoviță Voevodă, Domnia Sa le-au întărită mila acăsta, cu chrisovulă Domniei Sale ot 7251, și în urmă și alți Domni, precum pentru acăsta ne adevărină Domnia Mea din chrisovele Domniiloră Sale răposatului Constantină Cehană Voevodă ot létulă 7253. Decă învrednicindu-ne și pe noi Domnulă Dumnezeu cu domnia acesteia pravoslavnice Țări-Romănesce și vădându Domnia Mea mai sus numitele chrisove, cătă și chrisovulă Domniei Sale fratelui Domnă Alexandru Ipsilantă Voevodă ot lét. 1775, și ală Domniei Sale fratelui Michaiă Suțulă Voevodă ot lét. 1784, de milele ce au avută acăstă mănăstire, m'am milostivită și Domnia Mea de am dată și am înnoită mila acăsta și printr'acestă chrisovă ală Domniei Mele, ca să aibă sfânta acăsta mănăstire a lua vinăriciulă din delurile ce scrie mai sus; însă egumenulă saă alți ómeni ai mănăstirei, cari voră fi trimiși să strângă acestă vinăriciă, să aibă a umblă și a scrie vinăriciulă totă de odată cu vinăriceri domnesci, și să facă două catastife, asemenea unulă ca și altulă, iscălite fiindă amândouă de vinăriceri domnesci și de vinăriceri mănăstiresci, și așa împreună strângându bani vinăriciului, ce este de plătescu dajnicii, de vadră de vină po bană 4 și ploconulă de nume, din cari bană să aibă a lua sfânta mănăstire pe vadră câte doi bană și părăpăulă, după cum a avută obiceiă de a luată și mai nainte, și vinăriceri domnesci să aibă a lua iarăși câte doi bană de vadră și ploconulă de nume, după cum li se va cuprinde în cartea domnescă ce li se va dá la mână de slujba vinăriciului; și iarăși să aibă a lua sfânta mănăstire, dela cei ce voră fi avându vii pe moșia mănăstirei.

(1) Cod. XXVI, pag. 182.

otaștina pământului după obicei, din două-șeci vedre o vadră, însă pentru otaștină vină să iae, iar nu han. Dreptu aceea și Domnia Mea am dat acestă chrisovă ală Domniei Mele mai sus numitei mănăstiri, ca să aibă a lua vinăriciurile din delurile ce scrie mai sus, să fie sfintei mănăstiri de întărire și chivernisélă, în toți ani nesmintit și fără de zătignire, iar Domniei Mele și răposăților părinților Domniei Mele veșnică pomenire. Și am dată chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantin Moruzi Voevodă, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fi, Nicolae Voevodă, Dumitrașco Voevodă, Constantin Voevodă, și cu totu sfatulă dumné-lor cinstiților și credincioșilor boerilor celor măi al Divanului: Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banu, Ienache Văcărescu Vel Spătaru, Ienache Moruzi Vel Vornicu de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornicu de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicu, Nicolae Filipescu Vel Vornicu, Costache Ghica Vel Logofetă de Țera-de-sus, Scarlatu Ghica Vel Logofetă de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanu, Dumitrașco Manu Vel Postelnicu, Isaacu Raletu Vel Cluceru, Dumitrache Schina Vel Comisu, Nicolae Racoviță Vel Paharnicu, Iordache Palada Vel Stolnicu, și Ispravnicu Costache Ghica Vel Logofetă. Și s'a scrisă chrisovulă acesta la lét. 1793 Iunie 17, de Constantin biv 3-lea Logofetă. (1)

Chrisovulă mănăstirei Bistriței de milele ce are.

De vreme ce prorocul și pururea între împărați pomenit prea înțeleptul Solomon, numai în umbra legei rezemându-se, făcu atăta podóbă casei dumnezeesci a Ierusalimului și o dăru cu atătea daruri, ca să se păzescă într'însa sicriulă cu tablele legii Domnului, cu câtă mai virtosu noi, cari suntemă acum cu mila duhului sfântu pravoslavnicu Domni, se cade să ne silimă cu totu sufletulă, să întemeiemă și să ajutorămă sfintele locașurile lui Dumneșeu, întru care nu se junghe vite necuvântătoare, precum ore-când acolo, ci însuși mielusele lui Dumneșeu se jertfescă pentru viața a tuturor. Pentru acésta dar, înălțându-ne și pre noi Domnul Dumneșeu cu domnia în scaunulă Țerei-Românesci, bine amă voită, ca din bogate milă ale prea milostivului Dumneșeu ce ne-au dăruită, să revărsămă și noi faceri de bine, spre cinstea și întărirea sfintelor mănăstiri, cari sunt cea mai de cinste parte a politiei și podoba cea mai mare a politiei și semnulă celă prea arătată ală pravoslaviei întru acestea două principatură ale Țerei-Românesci, întru care fiindă și sfânta mănăstire, ce se nu-

(1) Cod. XXVI, pag. 91.

mesce Bistrița, unde se cinstesce și se prăznuesce hramul Adormirei Prea Sfintei și de Dumneșu Născătoare și pururea Feciorei Mariei și unde se păzesc și se odihnesc și sfintele moște ale prea cuviosului părintelui nostru Grigorie Decapolitulă, voit-ămă din totă sufletul inimii noastre, spre a-i face asupra milelor și privilegiurile ce a avută dela alți frați trecuți Domni, întărire ca și cea d'înainte, tôte pre deplină și nestrămutată să i se păzescă. Adecă: de vama domnescă a bălței ce se chiamă Balta Albă, ot sud Romanați, cu tôte gârlele și semnele bălții, din hotarul Dăbulenilor până în hotarul Grajd-Brodului din vârful Timpei, pe hotarul viilor, în vârful Mamichi, unde a fost pus Dorofteiu parul, în gura Cușmei în grindulă *Ostatului*, la gârla Buzoeanului, în gura Vădinului, la câmpul din Tâmpa, la mătura Boului, la Mătura Otșe, la Înșiratele, la Bășicuța, în calea Vădăstrii, în gârla Celeiului, cu tôte gârlele cari le-au făcut Banul Barbul Craiovescul cel bătrân, să aibă a lua sfânta mănăstire dela această baltă, cu tôte gârlele acestea ce s'au numit mai sus, pe jumătate din vama domnescă, i dela Năvoda, i din Cărme, i din Cotețe, i din Oști, i din Mreji, i din vama carilor și din pârpară iar pe jumătate; așisderea să ieae și vinăriciul dela ocna cea mare, adică din puțul Catari, în sus spre Licura pe lângă hotarul Rîmnicului, pe delu în sus, până lângă hotarul Vlădescilor, și de aici în jos până la puțul Băii, pe drumul morii, din sus de biserica domnescă, și din viile ce vor fi pe moșia mănăstirei, în gura Soașului, i din delul Pitescilor și al Scorții, i Pleșescii ot sud Gorj, despre Copăcioasa până în Sărățel, din tôte viile, câte vor fi pe moșia mănăstirei ce se chiamă Muscel ot sud Romanați, din hotarul Cocorăscilor cu Aricescii și cu Isvorul până în Bărliu cu pârparul, i din viile ce sunt la Potel și câte se vor mai face de acum înainte, din viile ce vor fi făcute și se vor mai face la Celei pe jumătate, din viile ce vor fi pe moșia mănăstirei ce se chiamă Studina ot sud Romanați, atât din celea lucrate, i din celea părăginite, cât și din celea ce se vor mai face din pajiște, cum și din poporul Maghieresc, i Săcelul, Glodeni, Ciutescii sud Gorj, ce sunt ale schitului, peștera Bistriței, metohă acestei mănăstiri; dar fiind-că dela o vreme încóce, isvodindu-se și alte nume viilor ce sunt pe moșia mănăstirei ce se chiamă Muscel, între hotarul Cocorăscilor și Aricescii, dîcându-i Cărneșul, se întinsese vinăricerii domnesci a lua vinăriciul din partea mănăstirei din tr'astă numire, dar din porunca Domniei Sale fratele Michai Vodă Suțul, făcându-se cercetare în anul trecut de sfinția sa Episcopul Rîmnicului Chir Nectarie și de dumné-lui Manolache Brâncovenu Vel Vornic, fiind atunci Vel Log, arată prin anafora, că după cercetarea ce au făcut, s'au a-deverit, că această numire este totă din cuprinsul popórelor ce le are

mănăstirea prin chrisovă, care însuși dumné-luî Vist, Constantină Știrbeiă, cumpărătoriă slujbei, aă cunoscută, că după dreptate aă oprită mila mănăstirei dintru acea numire; și aă înfărită și Domnia Sa acea anafora, ca să aibă a luă vinăriciă și dintru acestă numire, precum aă luată și mai înainte. Pentru care amă dată acestă domnesculă nostru chrisovă, cu care să aibă cuviosulă Arhimandrită și egumenă ală, acestei sfinte mănăstiri, Chiră..., a luă milele acestea pe tot anulă nelipsită, la vremea loră, adecă după ce-și va luă mănăstirea întâi dăciuală după obiceiă dela câte dintre aceste bălți voră fi pe moșia sa, fiindă acesta dreptulă stăpânului moșiei, apoi să aibă a luă dela tôte acestea bălți, din vama domnescă pe jumătate, precum aă luată și până acum, cum și vinăriciulă dela tôte popórele ce sunt numite mai sus, câte doi bani de vadră și părpărurile după obiceiă, de fieși-care vasă po bani doi spre-dece, iară cei-lalți câte trei bani aă a-i luă vinăriceri. domnesci, scriindă la vremea vinăriciului omulă mănăstirei împreună cu vinăriceri domnesci totă vinăriciulă, să ieae partea mănăstirei pe deplină fără de nici o lipsă; așisderea să aibă a ține sfânta mănăstire și liude optă, străini, ce-i are iarăși prin domnesci chrisové hărăziți, pe cari să-i ducă la ispravnică județului ca să-i cerceteze, și fiindă străini cu adevărată, să le dea adeverințe pe numele și chipulă loră, după care să li se dea pecetluită gospodă, spre a fi în pace și nesupărată de tôte dăjdiile și angariile, veră-câte ară eși dela visterie și dela cămara Domniei Mele peste ană în țeră, de nici unele nici ună vală și nici o băntuală să n'aibă; fiind-că acestea milă le-aă avută, atâtă dela alți frați Domni de mai înainte, cât și dela fratele Michaiă Vodă Suțulă dintr'amândouă domniile, precum din chrisovulă Domniei Sale ot lét 1792 ne adeverimă; cari milă și Domnia Mea amă binevoită de le-amă înnoită și le-amă întărită, ca să i se păzescă nestrămutată, întocmai după cum mai sus se cuprinde. Rugămă și pre alți frați Domni, cari în urma noastră se voră învrednici cu domnia acestei pravoslavnice Țări-Românesci, să bine-voescă a înnoi și întări milele aceste sfinte mănăstiri, ca și ale Domniiloră Sale milă și faceri de bine să fie în urmă de alți ținute în sėnă. Și amă întărită chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, și cu a prea iubițiloră Domniei Mele fi, Constantină Voevodă, Dumitrașco Voevodă, Nicolae Voevodă, și totă sfatulă dumné-loră cinstițiloră și credincioși boeriloră veliți ală divanului Domniei Mele: Nicolae Brăncovenu Vel Vist, Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Spăt., Ienache Moruzi Vel Vornică de Țera-de-sus, Manolache Brăncovenu Vel Vornică de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornică, Nicolae Filipescu Vel Vornică, Costache Ghica Vel Logofetă de Țera-de-sus, Scarlată Ghica Vel Logofetă de țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatman, Dumitrache Manulă

Vel Postelnicu, Isăacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, Iorgache Vel Slugerū, Dumitrache Costandache Vel Pitarū, și Ispravnicū Costache Ghica Vel Logofătū de Țera-de-sus. Și s'au scrisu chrisovulū acesta în anulū d'întâi alū domniei mele, aici în scaunulū Domniei Mele Bucuresci, la aniū dela zidirea lumei létulū 7302, iară dela Domnulū și Mântuitorulū nostru Isusū Christosū lét 1793 Septembrie 10, de Costache biv Vel 3-lea Logofătū. (1)

Chrisovulū mănăstirei Hurezi.

Iă Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpd. — Sfintei și dumnezeescei mănăstiri, ce se chiamă Hurezi, unde se cinstesce și se prăznuiesce hramulū sfinților slăviților și întocmai cu Apostoli și de Dumnezeu încoronați mai mari Impărați Constantinū și Elena maică-sa, și părintelui Chirū Pahomie egumenului, și tuturor părinților călugări, câți se vorū află locuitori la acēsta sfântă mănăstire, care este zidită și înălțată din temelie de Domnia Sa răposatulū Constantinū Basarabū Brâncovenū Vvd., ca să fie sfinte mănăstiri vinăriciulū din delulū Sutescilorū, i Nomo, i Crețeni, și din delulū Gărdescilorū și alū Zlătăreilorū ot sud Vâlcea, cu părparulū după obiceiū, care vinăriciū este datū la acēstă mănăstire încă mai dinainte vreme, dreptū Constantinū Vodă Basarabū, ctitorulū mănăstirii, prin chrisovulū Domniei Sale dela lét 7200; iară după aceea și Domnia Sa, răposatulū Stefanū Vodă Cantacuzino aū întăritū mănăstirei acēstă milă, prin chrisovulū Domniei Sale dela lét. 7223; și încă aū mai adausū milă, ca să mai ieae mănăstirea vinăriciū și din delulū Puțurilorū și dela Giorocū și dela Căcalețū și dela Bratovaesci ot sud Doljū, cu părparulū după obiceiū. Așisderea a întăritū mila acēsta și Domnia Sa fratele Domnū Alexandru Ipsilantū Voevodū, prin chrisovulū Domniei Sale dela lét. 1775 Maiū în 20, câtū și Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suțulū iarăși aū întăritū mila acēsta, prin chrisovu Domniei Sale din domnia d'întâi ce-lū vėdumū cu lét. 1784 Sept. 27. Dreptū aceea dar, învrenicindu-ne Domnulū Dumnezeu și pre noi cu Domnia acestei pravoslavnice Țeri-Romănesci, ne-amū milostivitū de amū înnoitū și amū întăritū și Domnia Mea acēstă milă, ca să aibă acēstă sfântă mănăstire a luă vinăriciulū de prin delurile ce sunt mai sus numite, în toți ani, nesmintitū, precum aū luatū din vechime și până acum; pentru care egumenulū saū altū omū alū mănăstiri să aibă a umblă și a scrie vinăriciulū totū de odată cu vinăriceri domnesci, și să facă

(1) Cod. XXVI, pag. 157.

două catastișe, asemenea unulă ca și altulă, iscălite fiindă amîndouă și de vinăricerî domnescî și de omulă mănăstirî, și așa împreună strîngendă baniî vinăriciulă, ce este de plătescă dējnicî, de vadră de vină po bani 4 și ploconulă de nume, dintr'acēsta să aibă a luă sfânta mănăstire de vadră cāte doî bani, după cum au avutū obiceiū și mai nainte vreme, iară ceia-lalî cāte doî bani de vadră și ploconulă de nume să-î iea vinăricerî domnescî. Și amă întăritū chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiū, Constantinū Vvd., Dumitrașco Vvd., Nicolae Vvd., și cu totū sfatulū cinstiților și credincioșilorū boerilorū veliți ai divanulă Domniei Mele: Nicolae Brâncovēnu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spăt., Ienache Moruzi Vel Vorn. de Tēra-de-sus, Manolache Brâncovēnu Vel Vorn. de Tēra-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vorn., Nicolae Filipescu Vel Vornic, Costache Ghica Vel Log. de Tēra-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Log. de Tēra-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatm., Dimitrie Manulă Vel Post., Isacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Iónū Comănēnu Vel Paharn., Iordache Palada Vel Stoln., Iordache Vel Slugerū, Dumitrache Costandache Vel Pit., și Ispravnicū Costache Ghica Vel Log. de Tēra-de-sus. Și s'au scrisū chrisovulă acesta la anulă d'întăi dintru întăia domnie, aici în orașulū scaunulă Domniei Mele Bucurescî, la aniî dela zidirea lumăi 7302, iar dela Domnulă Dumneđeū și Mântuitorulū nostru Isusū Cristosū 1793 Septembrie 28, de Răducanu Poenaru biv 3-lea Logofētū. (1)

Cartea mănăstirei Hurezulă de liude 20 scutelnici.

Dat-amă domnēasca nōstră carte sfintei și dumneđeescei mănăstirî Hurezulă din sud Vâlcea, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulū sfinților Impērați Constantinū și Elena, ca să aibă a ține liude 20, omenî străinî și fără de pricină de dajdie, acum să-î găsescă și să-î aducă din străinătate, pe carî să-î cerceteze dumnē-lorū ispravnicî județulă, și fiindū străinî cu adevăratū, să le dee adeverință pre numele și chipulū lorū, după care să li se dee și pecetluiturile Domniei Mele, spre a fi în pace și nesupērați de tōte dăjdiile și orēndueele visteriei; ca să fie de poslușania și ajutorulū sfintei mănăstirî, pentru-că acēstă milă a avut-o sfânta mănăstire și dela alți Domni de mai nainte. Dreptū aceea ne-amă milostivitū și Domnia Mea de amă înnoitū și amă întăritū acēstă milă, ca să se păzescă neștrămutatū, întocmai după cum amă spusū mai sus; ii saam. rekeh. gpd. — 1793 . . . (2)

(1) Cod. XXVI, pag. 164.

(2) Cod. XXVI, pag. 58.

Judecata mănăstirei Hurezulă pentru o danie cu Pitarulă Vlădoianu.

Iu Alexandru Constantină Moruzi Voevodă. i gpd. Zemle Vlahiscoe. — Neodihnindu-se Spiridonă, economulă mănăstirei Hurezulă, a eşitū la Divanū înaintea Domniei Mele, faţă cu Pitarulă Vlădoianulă, unde ne arată Pitarulă şi o deosebită însciinţare ce a făcutū Domniei Mele dumné-lui Căimăcamulă Craiovei, dela 16 a lui Decembre, pentru starea acesteii biserici, cum că la atăta dărăpănare şi necăutare a ajunsū, încătū aprōpe este să cadă; decī osebitū de acēsta, făcū Domnia Mea chibzuire şi la cuvîntulă de danie, cu care cerea egumenulă aceste moşii, şi đicemū, că de ar fi făcutū răposatulă acela moşiiile acestea tezlīmū în stăpânirea mănăstirei, de atuncī din viaţa lui, şi le-ar fi avutū mănstirea în zaptulū său şi cu sineturile vechi, atuncī s'ar fi numitū danie desēvēřitū, şi n'ar fi pututū nici Paharniculă Vlădoianulă, nici clironomiī lui o strică în urmă; dar de vreme ce acēsta nu s'a făcutū cu aceiaşi orēnduiālă, fără de numai o făgăduială în scrisū după mōrtea lui, şi fiind-că acestū răposatū la sfirşitulū său, totū pentru pomenire sufletēscă şi iarăşi spre lucrare de facere de bine legāndu-le, a socotitū şi a orēnduitū altū mijlocū prin diata sa, nu se defaimă pentru acēstă schimbare ce a făcutū, când iarăşi la locū cuviinciosū şi totū pentru facere de bine şi pentru ajutorū la o casă dumnēēscă a întocmitū altă orēnduiālă. Atātū a fostū numai trebuinţă să ne pliroforisimū Domnia Mea pentru diata acēsta de este chiarū adevērată, unde la acēsta deosebitū că vēđumū doi boeri marturi iscăliī într'insa şi întărită de prea Sfinţia Sa proin Metropolitulă, dară şi de faţă în Divanū ne dase mărturie iubitorulă de Dumnēdeū Episcopū Argeşanu Chirū Iosifū, cum că din slăbiciunea bōlei n'au pututū să-şi facă iscălitura întrégă, dară acēsta este aşă şi diata este adevērată a sa. Aşa dară plirofonisindu-ne şi de diatā că este adevērată, găsīmū bună întocmirea Episcopiei, ce face Prea Sfinţia Sa Părintele Metropolitū şi dumnélor boeriī divaniī, de obşte să socotēscă dumné-lorū doi dintre neguţătorii de acolo, sciūī şi cu bunū ipolipsisū, spre a se aşeză epitropi, iară pentru suma venitului de taleri 1436, cu care se îndatorēză egumenulă a-ī plăti acum, fiind-că provalisi iconomulă cum că egumenulă aū făcutū sārindare, parastasuri şi s'au pomenitū răposatiī aceia, atātū la numita biserică, cum, şi la mănăstirea cea mare a Hurezului, pe tōtă vremea până acum, în nădejdea acestui venitū, şi deosebitū de acēsta, vēđēndū Domnia Mea şi socotēla ce s'au făcutū că nu este deosebită pe totū anulă după rodulū său ce aū datū, ci cu tahmină după suma a doi ani, unde şi nu pōte fi dreptū nemerită, de aceea amū scăđutū pe egumenulă a datal. numai 500; decī acei epitropi primindū şi dela o parte şi dela alta

acești bani, și strângându și veniturile pe toți ani, să urmeze a drege biserica acum îndată, a pune în faptă școla cu dascăl elinesc, a îmbrăcă săraci, a face praznice bisericei din venitul ce va prisosi, și să-și dea socotela, cum scrie mai jos, avându-și egumenul odihna șederei în casele biserice, când va veni la Craiova. Într'acestași chip poruncim Domnia Mea, și cu această osebite buiurdisim anaforaua dumné-lor boerilor, să se urmeze. — 1794 Martie 8.

Vel Logofăt.

Prea Înălțate Dómne,

Cu această cercetare și alegere a Divanului Craiovei, ceaușul de Aprodi, din luminata poruncă a Măriei Tale, a adus înaintea noastră pre Dumné-lui biv. Vel Pitaru Ioniță Vlădoianul față cu Spiridon ieromonach, vechil cuviosul egumen Hurezanul Chiru Pahomie, și citind atât cartea de danie, prin care așferosit rēposatul Pah. Fota Vlădoianul la mănăstirea Hurezulă acea biserică a sa din orașul Craiovei, împreună cu cele două moși, Ceratul și Novaci, cum și diata ce aș făcut rēposatul Paharnicu Fota la mórtea sa, vedem că în cartea de danie așferosesce biserica a fi metoh la mănăstirea Hurezulă, cum și acele două moși le închină danie iarăși la numita mănăstire și légă pe egumeni ce vor fi după vremi, ca să aibă purtare de grijă, cele ce vor strică să se drégă, biserica să se acopere, și doi preoți de mir să fie la biserică pentru slujbă; légă și pre fiul Domniei Sale, ca să dea din agonisirea casei tal. 600, spre a se face curtea împrejurul bisericei de piatră și o pivniță și două case d'asupra și foisor; iară în diata ce și-aș făcut rēposatul la mórte-și, vedem că cuprinde, ca moșia Novaci cu munții de Tera-Românescă, i moșia Ceratul le lasă biserice, ca să fie pentru chiverniséla unu dascăl elinesc, să șadă acolo, să învețe copiii de pomană, și câtă va avé viață soția Domniei Sale, cum și fiul dumné-lor, să pórte grije pentru școlă și să se păzescă neștrămutat așezămîntul; iară neurmându fiul dumné-lor precum aș lăsat, să aibă egumenul a purta grija de chiverniséla dascălului, dându-i simbrie pe an taler 180 și două chile de bucate, cum și biserica să se drégă, când se va strică orice; lasă să se dea negreșit acei taler 600 din venitul casei pentru a se face zidirea împrejur și casele, cum mai sus se arată, arătându că acele case, ce se vor face, le-aș rēnduit să fie pe séma egumenilor ce vor fi după vremi la mănăstirea Hurezulă, ca în vreme când vor merge la Craiova să se odihnesc într'acele case, iară altă ceva să n'aibă voie egumenul a lua din venitul biserice; și la biserică rēnduesce să fie doi preoți de

miru și unu diaconu; și fiind-că aceste moșii au venitū multu, rēnduesce, că ce va prisosi din venitū să se înbrace săracii și praznice bisericii să se facă; pentru care întrebându pe vechilulū egumenulū, de au urmatū și de urmēzā acesteia chiar așa precum a lăsatū rēposatulū în diata sa, care o vēdumū făcutā cu patru ani în urma mai sus numitei cărți, rēspunse că preoții de miru sunt doi, *este și dascālū românescū* de învață copii de pomană, cu plată de chirie pe anū taleri 40; iară pentru biserică, că este la dărăpănare și prōstā stare, nici însuși nu putu să tăgăduiască, pricinuindū că egumenulū ce se află acum, fiindū de curīnd, cum și vremile fiindū în potrivā, n'au avutū vreme să căpuiască pentru dregerea biserice; *decī fiind-că egumenū, în 14 ani ce sunt trecuți, de când stăpānesce mănăstirea aceste moșii, n'au urmatū ca să pue la biserică dascālū elinescū pentru a învăța copiii de pomznā*, și fiind-că pe egumeni îi opresce rēposatulū prin diatā, a nu avē voie să ieae din venitulū bisericei decât numai să le fie odihnā într'acele case ce se vorū face, când vorū veni la Craiova, iară egumeni în potriva dietei rēposatulū au pusū mână și au luatū totū venitū acelorū moșii până acum, aflāndu-se clironomulū nevrīsnicū, și fiind-că acelea zidiri, ce a lăsatū rēposatulū a se face, nici până astādī nu s'au făcutū, și de vreme ce rēposatulū, pentru purtarea de grijā a bisericei i a dascālulū elinescū, încarcā și rēnduesce pe fiii dumné-lui, și fiind-că nici dumné-lui Pitarū Vlădoianu nu cere epitropia bisericei și a moșiiilor pentru vre-unū folosū alū casei sale, ce numai ca să se urmeze și să se sēvērēscā tōte celea câte rēposatulū tatā-sēu au lăsatū prin diata sa, cererea ce face este cu cale și se cuvine a fi primitā; însă cu acēstā orēnduialā, ca asupra acestorū moșii ale bisericei să se orēnduiască doi negustori de acolo epitropi, Nițulū Marianū și Iónū Logofētu Botoșanu, pe care cerū însuși dumné-lui Pitaru, carī negustori primindū acum în mânile lorū atātū acei taleri 600 dela dumné-lui Pitarulū Ioniță Vlădoianu, ce lasā rēposatulū în diata sa ca să-i dea, cum și dela egumenulū Hurezanu acei taleri 1436, ce se vēdū rēmași asuprā-i din venitulū moșiiilor, i 2068 banițe porumbū, să aibā a strīnge veniturile moșiiilor pe toți ani, și cu acestū nahtū de bani, ce se aratā mai sus, să aibā acum pe datā a se apucā de dregerea bisericei și a pune în faptā și șcōla cu dascālulū elinescū ca să învețe copii de pomană, precum lasā rēposatulū în diatā-și, carī negustori să fie datorī a-și da socotēla din anū în anū la dumné-lui Pitarulū Vlădoianulū, ca la unū ctitorū alū bisericei, de totū venitū ce vorū primi și de tōtā cheltuiala ce vorū face; la care dare a socoteliī să fie față și egumenulū Hurezanu, spre a nu se face mastrafū și cheltueli zadarnice din veniturile ce se va strīnge, ci toți acești mai sus arētați bani, cum și veniturile din toți ani, să aibā a se da pentru sēvērșirea în faptā la câte

răposatulă lasă în diata sa, și după sêvêrșirea acestora, de voră mai prisos; pe anîl viitorî banî din veniturile moșilor și a munților, aceî banî să se cheltuiască iarășî de numișîi epitropî la celea după vremî trebuințe ale bisericii și la înbrăcăminte de sêracî, iar nicî dumné-luî Pitarulă, nicî egumenulă Hurezanulă să nu fie volnicî a luă nicî măcar ună bană din venituri, ci toți să se cheltuiască cu mijloculă ce mai sus arêtamă, ce lasă răposatulă în diata sa, iară egumenî să nu aibă altă amestecă, decât numai când voră veni în Craiova, să aibă a se odihni într'acele case. Iară hotărîrea cea desêvêrșită rămâne a se face de către Înălțimea Ta. — 1794 Februarie 19.

Dositeiă ală Ungro-Vlachiei, Vel Bană Racoviță, Vel Vornică Moruzi, Vel Vornică Crețulescu, Vel Vornică Filipescu, Vel Logofetă Costache Ghica, Vel Logofetă Scarlată Ghica. (1)

Socotela venilului moșiei Novaci și Cerătu pe 11 anî, după cum a arêtată cuviosulă egumenă Chiră Pahomie ală sfînteî mănăstiri Hurezii. 1793 Decembre 15.

Pe létulă 1792, după care se socotesce și cel laltî anî.

BANIȚE					
TALERI	BANI	PORUMB	GRĂU		
70	90	—	—	Banî de dijma fênului.	Cerătulă 1792.
50	—	—	—	» » vadră.	
—	—	300	—	» » drugî.	
—	—	—	14	Banițe de grău.	
120	90	300	14		
120	—	—	—	Venitulă munților.	Moșia Novaci totă 1729.
60	—	—	—	Banî de vadră.	
20	—	—	—	Banî de dijma fênului.	
—	—	45	—	Porumbă banițe, drugî.	
—	—	—	14	Banițe grău.	
200	—	45	14		
125	—	—	—	Venitulă munților.	Moșia Novaci 1793.
40	—	—	—	Banî de dijma fênului.	
64	—	—	—	» » vadră.	
—	—	91	—	Banițe, porumbă drugî.	
—	—	—	14	Banițe grău.	
229	—	91	14		
200	—	—	—	Moșia Cerătului fiindă dată în arendă.	

(1) Cod. XXVII, pag. 6.

Adunarea sumelor.

TAL.	BANI	BANIȚE	
		PORUMBŪ	GRĂŪ
749	90	436	45

Venitulă acestorū douē moșii pe doi anī, care vine pe anū talerī 374, bani 105, i 218 baniȚe porumbū și 22 1/2 baniȚe grăū.

3373 105 1962 202 1/2 Venitulă pe 9 anī, po talerī 374, bani 105 pe fieș-care anū, 218 baniȚe porumbū, drugī, i 22 1/2 baniȚe grăū.

749 90 436 45 Venitū pe doi anī lét. 1792 și 93, după cum a-nume
4123 75 2398 247 1/2 se arētă mai sus.

Acēstă socotēlă dāndū înaintea nōstră cuviosulū egumenū Hurezanulū, amū adevērit-o cū iscăliturī.

Constantinū Caragea Caimacamū, Ioanū Glogovēnu Vel Logofētū, Barbu Știrbei, Ioniță Argintoianu.

Chelnuiala ce arată cuviosulū egumenū Chirū Pahomie Hurezanulū pe 11 anī, pentru prazniculū bisericēi, i plata dascălulūi, a preoțilorū și alte cheltueli, cari nume se arată mai jos :

TAL.	BANI	
4	—	Pe pesce.
4	—	» 4 buteliī vutcă.
4	—	» cafea.
1	60	» douē cutiī cofeturī:
—	60	Piperū.
—	60	Pe una oca orez.
—	60	» » » stafide roșii.
—	60	» » » » negre.
—	60	» migdale.
—	15	» douē calăpurī săpunū.
1	60	» ole.
3	108	» 8 oca morunū.
—	33	» mere.
5	108	» dulcēță
4	—	Colivile.
2	96	Ipac peste.
—	84	Copiilorū preoțilorū.
—	60	Bucătarulū.

TAL.	BANI	
—	60	Jimblarului.
—	48	Pe lămâi.
3	102	Pitarului ce a făcută pită pentru praznic.
3	—	Pe două oca unt-de-lemn.
25	20	Pe 17 vedre vin, ce s'a împărțit la sêraci.
10	—	Preoților biserice.
12	—	Părintelui Archimandrit.
4	—	Archidiaconului.
2	—	Copiilor Archimandritului și Logofeților.
15	—	Bacșișuri cântăreților la masă.
2	—	Preoților pentru parastas.
24	—	Pe 8 oca luminări de ceară.
138	45	Cheltuiala praznicului pe un an.
1246	6	Cheltuiala praznicului pe 9 ani.
440	—	Simbria dascălului pe 11 ani.
225	60	Pe untul-de-lemn și tămâia pe 11 ani, po tal. 20 $\frac{1}{2}$.
158	—	Acoperișul biserice cu turlele ce s'a acoperit în ani trecuți.
120	—	Pe 12 mineie ale anului.
300	—	La facerea la trei chili, i o cămară care s'a pus cu tahmin.
2628	—	Adunarea sumelor, a venitului și a cheltuelii pe un spre-

dece ani, după socotela ce a dată cuviosul egumen Hurezenu, care anume se arată în jos.

TAL.	BANI	GRĂU	BANIȚE PORUMB	OCA FĂINĂ	
4.123	75	2.398	247 $\frac{1}{2}$	—	Venit pe 11 ani.
2.628	—	330	165	300	Cheltuială pe 11 ani.
1.495	07	2.068	82	—	Ce trece venitul pe chel-

tuială, ad. la banițe porumb și grâu, și fiind-că se vede la cheltuială și 3.000 oca făină, se scade ce prisosesce cu oca 1.815 făină și totu mai trece cheltuite oca făină 1.185; socotindu-se parale 2 oca, face tal. 59 și bani 30, care se scade din bani.

Să se dea banii făinei ce prisosesce la cheltuială.

Adecă (Una mie patru sute

59	30
1.436	45

trei-deci și șase, bani 45 și două miľ șai-deci și optu banițe porumbū priso-sesce din veniturile acestorū două moșil.

Acéstă socotélă dându-o înaintea nóstră cuviosulū egumenū Hurezanu, amū adevérit-o cu iscălitura.

Còstea Caragea Caimacamū, Barbu Stirbei, Ioniță Argintoianu.

Chrisovulū sfintei mănăstirī Viforīta din sud Dâmbovița, de milele ce are

Iw Alexandru Constant. Muruzi Voevodū i gpsd. — Sfintei și dumneȚeescei mănăstirī Viforīta ot sud Dâmbovița, unde se cinstesce și se prăz-nuesce hramulū Prea Sfintei Născēto-re de DumneȚeū și pururea Feciōrci Maria și sfântului marelui mucenicū Gheorghe, ca să fie sfintei mănăstirī milă dela Domnia Mea, să aibă a ținé doi preoți i unū diaconū, scutiți și apērați de tôte dăjdiile și angariile ce vorū eși pe alți preoți, i de plo-conulū vlădicescū, de nici unele valū și supērare să nu aibă, ca să se pótă afla pururea spre sēvērșirea slujbei sfintei biserici; și să aibă a scuti sfânta mănăstire de dijmăritū stupi i rîmătorī două sute, i de oieritū oī una sută în toți anī; și iară să aibă a găsi cinci liude străinī, carī să fie apērați de tôte dăjdiile țerei, ca să pótă fi pentru poslușania sfintei mănăstirī; așijderea să aibă a luā și vināriciulū din dēlulū Tērgoviștiī în po-porulū Viforītei, după cum și în anī trecuți aū luatū, la care volnicimū Domnia Mea pe călugărițele din sus numita mănăstire, saū pe omulū ce-lū va avē orēnduitū, făcēndū două catastișe deosebite de vināriceri domnesci. și alū mănăstirei, și să se iscālēcă într'amîndouē și vināriceri și starița, iară la strînsulū banilorū, vināriceri domnesci să nu aibă a se amestecā ci numai călugărițele, saū omulū ce-lū va orēndui să strîngā banī pen-tru partea mănăstirei, câte doi banī de vadră după obiceiū, urmāndu-se însă. după ponturile ce sunt la mîna vināricerilorū; pentru că acestea milī, ce se aratā mai sus, le-aū avutū sfânta mănăstire și dela alți frați Domni, precum ne pliroforisimū Domnia Mea din chrisovulū Domniei Sale fratelui Mîchaiū Vodă. Suțulū, ce-lū vēȚumū cu lét. 1783 Decemvre în Țece, din domnia d'întāi, întăritū de-asupra și întru a doua domnie. Dreptū aceea și Domnia Mea, pentru ca să se pāzēcă nestrāmutatā mila acēsta, bine amū voitū de amū întăritū și printr'acestū chrisovū alū Dom-niei Mele, ca să fie sfintei mănăstirī de ajutorū și de întărire; și de obște porumcimū ca nimenea întru nimicū supērare de tôte câte scriemū mai sus să nu facā, că așā este porunca Domniei Mele; scriindu-se chrisovulū acesta la lét. 1793 Octombre 28.

Dat-amū domnēsca nóstră carte sfintei și dumneȚeescei mănăstirī Vifo-rītei din sud Dâmbovița, unde locuiescū maici călugărițe, prin care să aibă

a lua dela ocnă pe totu anulă câte trei-şeci holovanî sare, deosebitu de altă milă, ce are prin deosebitu chrisovulu Domniei Mele; pentru că aflându-se acéstă mănăstire sêracă şi lipsită de trebuincioşa hrană maiciloru călugăriţe, şi nefiindă împărtăşită cu milă de sare, precum sunt alte schituri şi mănăstiri, ne-amu milostivitu Domnia Mea de amu făcutu acéstă milă de trei şeci holovanî sare dela ocnă. Dreptu aceea, poruncimu Domnia Mea, în toţi anii vremii Domniei Nôstre să i se păzescă acéstă milă. — 1793 Noembre 20.

Cartea mănăstirei Govoriî de milele ce are să ieae.

Sfintei şi dîmneşcesei mănăstiri Govoriî din sud Vâlcea, unde se cinstesce şi se prăznuiesce hramulu Prea Sfintei Născătoarei de Dîmneşeu şi pururea Feciorei Mariei, ca să aibă a lua milă de vinăriciulu din délulu Căcova, Ionesciî i Govoriî şi Copăcelulu din sud Vâlcea, i din délulu Cernetuлу sud Mehedinţi şi câtu ţine moşia Malovăţulu, însă egumenulu, saū omulu mănăstirei ce va fi orênduitu, să aibă a âmblă cu vinăriceriî domnesci, şi făcêndu două catastise unulu ca şi altulu, iscălite fiindu şi de vinăriceriî domnesci şi de egumenulu saū omulu mănăstirei, şi împreună strîngêndu banii vinăriciulu, ce este de plătescu dajnicii, de vadră bani patru şi ploconulu de nume, să aibă a lua dintr'acei bani sfânta mănăstire câte doi bani de vadră, iară cei-lalţi câte doi bani de vadră să aibă a lua vinăriceriî domnesci, împreună cu ploconulu, după obiceiū; şi iară să aibă a lua sfânta mănăstire dela cei ce voru fi avêndu vii pe moşia mănăstirei obiceinuita otaştină, adecă din două-şeci vedre vinu o vadră, şi vinu să ieae pentru otaştină, iar nu bani; pentru că acéstă milă de vinăriciū au avut-o sfânta mănăstire, atâtū dela alţi fraţi Domni de mai nainte, câtū şi dela Domnia Sa fratele Alexandru Vodă Ipsilantū, i dela Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suţulu, precum din cartea Domniei Sale, ce o vêdumu cu lét-1784, ne adeverimū. Dreptu aceea şi Domnia Mea încă milostivindu-ne, amu datū şi amu întăritū, ca să aibă a lua acestu vinăriciū în toţi anii nestrămutatū, spre a fi sfintei mănăstiri de întărire şi părinţiloru călugări de chivernisire, iar Domniei Mele veşnică pomenire, ii saam. receh. gpd. — 1793 Decembre 22. (1)

Chrisovulu sfintei mănăstiri Vieroşulu din sud Muscelu.

De vreme ce proroculu şi pururea între împăraţi pomenitul Solomonu, numai în umbra legii rezemându-se, făcu atăta podbă casei dumneşcesci

(1) Cod. XXVI, pag. 183.

a Ierusalimului și o dăruie cu atâtea daruri, ca să se păzescă într'însa si-criulă cu tablele legii Domnului, cu câtă mai vîrtosă noi, cari suntem acum din mila duhului sfîntu pravoslavnicu Domnă, se cade să ne silimă cu totu sufletulă, să întemeiemă, să ajutorimă sfintele locașuri ale lui Dumnezeu, întru cari nu se junghe vite cuvîntătore precum ore-cînd acolo, ci însuși mie-lulă lui Dumnezeu se jertfescă pentru viața cea veșnică a noastră a tuturoră. Pentru acesta dar, înălțându-ne și pre noi Domnul Dumnezeu cu domnia în scaunulă Țerei-Romănescă, bine amă voită, ca din bogatele mili ale prea milostivului Dumnezeu ce ne-au dăruită, să revărsămă și noi faceri de bine și mila pre cîntea și întărirea sfinteloră mănăstiri, cari sunt cea mai de cînte parte a politiei și podoba cea mai mare și semnulă celă prea arătătă ală pravoslaviei, între cari biserici și mănăstiri ale țerei noastre fiindă și sfînta mănăstire Vieroșulă, unde se cîntescă și se prăznuescă hramulă Vovedenia Prea Sfintei și de Dumnezeu născătoare Maria, la care vedendă Domnia Mea chrisovele fraților Domnă de mai nainte de milele ce au făcută, n'amă lipsită nici Domnia Mea din mijloculă loră a întări, cu acestă cînstită chrisovă ală Domniei Mele, tôte milele cîte mai nainte au avută sfînta mănăstire, de amă dată Domnia Mea sfintei mănăstiri ca să aibă a ține milele deplină, care se arată mai jos, adecă: să aibă a scuti sfînta mănăstire drepte bucatele sale stupi i rîmătoră de dijmărită, și vină de vinăriciă și de oierită oă una sută cinci-deci, și cinci-deci bolovană sare pe totă anulă să aibă a luă dela ocnele celea mari, și dela cei ce au vii pe moșia mănăstirei să aibă a luă vinăriciă, cîte doi bani de vadră după obiceiă, și liude 12, cari să fie omenă străini, pentru cari aducendă adevărînță dela dumné-loră ispravnică județului, li se va da pecetluitură pe numele și chipulă loră, cari să fie apărați de tôte dăjdiile și angariile cîte voră eși peste ană în țeră dela visteria Domniei Mele; căci pentru acestea mili ne adevărimă Domnia Mea din chrisovulă fratelă domnă Alexandru Ipsilantă Voevodă ot létulă 1775, i din chrisovulă răposatului Domnă Nicolae Caragea Voevodă cu létulă 1782, cari mili ce orënduimă, să se păzescă pe totă anulă neschimbată, ca să fie sfintei mănăstiri de ajutoriă și de întărire și părinților călugări de hrană, iar Domniei Mele și părinților Domniei Mele veșnică pomenire. Și amă întărită Domnia Mea chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Voevodă, și cu a prea iubiților Domniei Mele fi, Constantină, Dumitrașco, Nicolae și Gheorghe Voevodă, și cu totă sfațulă cînstiților și credincioși boeriloră veliți ai divanulă Domniei Mele: Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Moruzi Vel Vist., Manolache Brâncovenu Vel Vornică de Țera-de-sus, Costache Caragea Vel Hatmană, Nicolae Filipescu Vel Logofetă de Țera-de-sus, Costache Ghica Vel Vornică de Țera-de-jos, Dimitrie Mană Vel Spătară,

Răducanu Slătinenu Vel Vornicu, Nicolae Grădiștenu Vel Vornicu, Constantin Știrbeiu Vel Logofetiu de Țera-de jos, Ionu Comănenu Vel Paharnicu, Grigorie Bălenu Vel Stolnicu și alții, și Ispravnicu Constantin Știrbeiu Vel Logofetiu; scriindu-se chrisovulu acesta intru alu doilea anu alu domniei mele, în orașulu Bucuresci, la létulu 1794 Martie 20, de Gheorghe Logofetiu za taină. (1)

Cartea mănăstirei Căscioarele, de vinăriciu.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri Căscioarele ot sud Vlașca, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulu Vovedeniei Prea Sfintei stăpânei noastre de Dumnedcu Născetorei și pururea Feciorei Maria, ca să aibă a luă vinăriciu dela tôte viile, orî-câte sunt saū voru fi pe moșia sfintei mănăstiri, care să chiamă Daia ot sud Vlașca, pentru că mai nainte au fostu avutu mănăstirea milă de luă totu vinăriciulu cu ploconulu și cu pârparulu dela tôte viile ce eră pe acéstă moșie și vinăriceri domnesci nu se amestecau nimic, iar din vremea cei trecute rēzmirițe stricându-se și părăginindu-se, și după rēzmiriță începându-se a se destupă și a se lucră, a cerutu egumenulu ce eră dela Domnia Sa Alexandru Ipsilantū Voevodū, ca să i se înnoiască acéstă milă, și Domnia Sa milostivindu-se a făcutu milă sfintei mănăstiri, ca să ieae dela toți, căți voru avé vii, câte doi bani de vadră și pârparulu, care milă s'a întăritu atât de rēposatulū Domnū Nicolae Caragea Voevodū, câtu și de Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suțulu intru amîndouē domniile, precum ne pliororisimū din cărțile Domniei Sale, una cu létulu 1793 Septembre 4, și alta cu létulu 1792 Septembre 4. Dreptu aceea și Domnia Mea asemenea întărimū și dămū sfintei mănăstiri, să ieae acei câte doi bani de vadră și pârparulu după obicei; pentru care să aibă epitropulu saū omulū, care-lū va orēndui, a âmbă împreună cu vinăriceri domnesci să scrie vinăriciulu dintr'aceste vii totu de odată și să facă douē catastișe, asemenea unulū ca și altulū, cari să se iscălescă și de vinăriceri domnesci și de omulū mănăstirei, și strîngēndū împreună banii vinăriciulu dela toți aceștia ce au vii, să ieae omulū mănăstirei câte doi bani de vadră și pârparulu, iar cel-lalți cu ploconulu de nume să-i ieae vinăriceri.— 1793 Septembre 4. (2)

Privilegiulu preoților dela biserica Gospodū din Câmpu-Lungū.

De vreme ce preoții, cari păzescū la biserica domnēscă din orașulu Domniei Mele Câmpu-Lungū, ce este făcută din temelia ei de rēposatulū

(1) Cod. XXVI, pag. 196.

(2) Cod. XXVI, pag. 143.

Mircea Vodă, unde este hramul sfântului și făcătorului de minuni Nicolae, au avut milă atât prin alte cărți domnesci de mai înainte, cât și prin cartea Domniei Sale fratelui Domnului Alexandru Vodă Ipsilante, ce o vedem cu lét. 1776 Februarie 24, i prin cărțile Domniei Sale fratelui Michaii Vodă Suțulu dintr'amîndouă domniile, una cu lét. 1783 Decembre 7 și alta cu lét 1792 Februarie 15, a fi casele preoților ertate de birul preoțesc și de ploconul vlădicesc și de alte orîndueli câte voru da alți preoți preste an, de nici unele nici un val și supărare să nu aibă; cum și drepte bucatele lor să fie ertate de dijmărit, de oierit, de vinărici, de căminărit; am dat și Domnia Mea această domnească noastră carte popei Nicăi protopop sin popa Ion, popei Panait sin popa Constantin Eclesiarch, popei Stefan sin popa Hera, cari se află slujind acum la această sfântă biserică, prin care hotărîm ca să li se păzescă mila această, a scuti și drepte bucatele lor; însă popa Nica protopop sin popa Ion, stupi i rîmători 80, oi 100; i popa Panait sin popa Constantin, stupi i rîmători 70 și oi 100; i popa Stefan sin popa Hera, stupi i rîmători 80, oi 100. Pentru care poruncim Domnia Mea nimenea întru nimic supărare peste cartea această a Domniei Mele să nu faceți, ca să se pótă afla cu neîncetate slujbe și rugăciuni pentru sănătatea Domniei Mele și pentru creștinescul norod, tol, copisah gpd. — 1793 Martie 22.

Carte de milă a mănăstirii Plătăresci, adecă vinărici din poporele ot delul Brănescilor sud Saac sa aibă a scuti și 4 ómeni străini.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri Plătăresci din sud Ilfov, unde se cinstesce și se prăznuesce hramul sfântului marelui mucenic Mercurie și cuviosului egumen Chiră..., ca să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea, să aibă a lua vinărici din delul Brănescilor sud Saac, câte doi bani de vadră și pârparul după obicei, și dela toți ce au vii pe moșia mănăstirii să aibă a lua otaștină după obicei, adecă din două-șeci vedre o vadră, însă vină iară nu bani; așisderea să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea să aibă a scuti liude patru, ómeni străini, pentru cari aducîndu adevărîța dela ispravnicii județului, să li se dea și pecetliturele Domniei Mele pe numele și chipul lor, ca să fie în pace și ertați de toate dăjdiile și orînduele verî câte aru eși dela visteria Domniei Mele peste an în țeră, de nici unele val și bîntuială să nu aibă, ca să pótă fi de poslușanie sfintei mănăstiri; pentru că această milă a avut-o sfînta mănăstire și dela alți frați Domni de mai înainte, precum

ne pliroforisimū Domnia Mea din cartea Domniei Sale fratelui Michaiū Vodă Suțulū, ce vëdumū cu lét. 1792 Decembrie 19. Dreptū aceea și Domnia Mea întărimū mila ce mai sus se arată, ca să fie sfintei mănăstiri de ajutorū și întărire, toli copisah gpd.—1793 Maiū 5. (1)

procit. Vel Logofëtū.

Cartea mănăstirei Câmpu-Lungū, pentru tērgulū ce se face la ȕiua sf. Ilie Prooroculū, a lua vamă mănăstirea după obiceiū.

Dumné-vóstre ispravnicilorū ot sud Muscelū, sănătate! Vë facemū în scire, că din chrisóvele domnesci ce are sfânta mănăstire Câmpu-Lungū, ne adevërimū, că este obiceiū de a se face unū sborū într'unū anū odată aicea pe moșia mănăstirei la ȕiua sfântului Ilie Prooroculū, și vama ce se adună la acestū sborū este a mănăstirei, dată milă prin chrisóve domnesci; pentru care cerū cuviosulū egumenū alū acestei sfinte mănăstiri și dela Domnia Mea slobođenia tērgului acestuia. Decī vëdëndū Domnia Mea chrisóvele i cărțile fraților Domni din naintea nóstră pentru acēsta, după carī s'aū și urmatū facerea acestui zborū, i-amū datū Domnia Mea acēstă carte de slobođenje, ca să se facă neopritū; pentru care scriemū dumné-vóstre ispravnicilorū, să fiți însciințați de acēsta și să dați în scire neguțătorilorū, locuitorilorū, ca să se adune fieși-care a-și face aliși-verișulū ce vorū avē spre chivernisēla și ajutorulū lorū, purtândū dumné-vóstre de grijă, ca să nu se facă între adunarea norodului pricinī și gâlcevuri, ci să petrecă cu liniște, și vama acestui zborū, după cuprinderea chrisóvelorū, să o ieae mănăstirea, fără de a nu se ameste că vameși. —1793 Iunie 8. (2)

Chrisovulū mănăstirei Câmpu-Lungū din sud Muscelū.

Sfintei și dumneȕeescei mănăstiri din orașulū Domniei Mele ce se chiamă Câmpu-Lungū, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulū Adormirei Prea Sfintei Stăpânei nóstre de Dumneȕeū Născetőrei și pururea Feciőrei Mariei și Sfinției Sale părintelui Chirū Irimia, năstavniculū acestei sfinte mănăstiri și tuturor părinților călugări, carī vorū fi locuitori într'acestū sfântū lăcașū, ca să fie sfintei mănăstiri tóte milele câte sunt date și miluite de reposatulū Mateiū Basarabū Vodă, ctitorulū acestei sfinte mănăstiri, carī milī și daniī le-aū ținutū sfânta mănăstire și până în vremile de acum, căci aflându-se acēstă slântă mănăstire sud Muscelū la unū locū fórtē strimțū și cu anevoie de hrană și cu mare scăȕēmintū și lipsă întru tóte semēnătorele pămintului, de care lucru și Domnia Mea, după tocmirea și mila

(1) Cod. XXVI, pag. 92.

(2) Cod. XXIII, fila 78, verso.

acestoră vrednică de pomenire ctitoră d'întăi, carel aŭ dăruită și aŭ miluită și aŭ adusă sfânta mănăstire cu celea ce i s'aŭ cădută, Domnia Măa încă întăresc și înnoiesc, cu acestă cinstită chrisovă ală Domniei Mele, tôte acestea; întăi obștea, care este în sfânta mănăstire (să aibă mila acăsta) întocmită și să fie înnoită și legată desăvârșită, după cum aŭ fostă, și mai nainte, și năstăvnică omă străină; de altă parte, să nu fie ei nici într'ună chipă (supărați cu dăjdi și năstăvnic om străin) să nu se pue, nici să primescă, fără numai dintre călugări mănăstirei, cu voia și cu totă soborulă sfintei mănăstiri; după acăsta să aibă sfânta mănăstire a luă vamă din tîrgulă de acolo din Câmpu-Lungă, după obicei, din oră-ce bucate și marfă ară aduce alți omeni străini de prin alte părți și de prin alte sate de le-ară vinde acolo în oraș, afară numai din orașeni, fiind-că ei dintru începută vamă n'aŭ dată, și afară din boeri cei mari, carel își voră vinde bucatele loră acolo: (mai încolo, fiindă fila ruptă, nu se pôte ceti). (1)

Chrisovulă sfintei mănăstiri Jăti din sud Dolj.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri Jăti, unde se cinstesce și se prăznuiesce hramulă sfântului mucenic și izvoritoră de miră Dimitrie, care este metohă la mănăstirea sfântului Pavelă dela Sfetagora, și părintelui Chiră, egumenă, și tuturoră părinților călugări, căți se voră află locuitori la acăstă sfântă mănăstire, ca să aibă a luă vinăriciă din poporele de prin prejurulă tîrgului Craiovei, ce sunt pe hotarulă moșiei Craiovei, însă: din poporulă Sasulă i Prisaca i Vălcănesci i Cărciova i Valea Fetei din sud Dolj, i din poporulă Bălănesci cu Prisecile și Pleșesci din sud Gorj, pentru că acestă vinăriciă fostă închinată și dată aceste sfinte mănăstiri, atătă dela alți frați Domni de mai nainte, i dela Domnia Sa fratele Alexandru Ipsilantă Voevodă și dela Domnia Sa fratele răposatulă Nicolae Vodă Caragea, cătă și dela Domnia Sa fratele Michaiă Vodă Suțulă, dintru amîndouă domniile, precum din chrisovulă Domniei Sale, ce-lă vîdămă cu létulă 1792 Iunie 17, ne amă adevărită; dar fiind-că dela o vreme încôce, mai izvodindu-se și alte numiri locuriloră dintr'acestea popore, la poporulă Sasulă dîcîndu-l și Teiulă i Teișulă și Corneșulă, și la poporulă Vălcănesci, Prăjba i Sutanulă i a Jetianulă i Clucerăsa i ală Jeianulă și Nicolae Vălcănescu, și la poporulă Valea Fetei dîcîndu-l și moșia domnescă, se întinsese vinăriceri domnesci a luă vinăriciulă partea mănăstirei dintr'acestea numiri, dar din porunca Domniei Sale fratelui Michaiă Vodă Suțulă, făcîndu-se cercetare de Sfinția Sa Episcopulă Rîmniculă Chiră Nectarie și de dumné-lă Manolache Brăncovenu Vel Vornic, fiindă atunci Vel Logofătă, și de dumné-lă biv Vel Spătară Grigorie

(1) Cod XXVI, pag. 53.

Balasache, arată prin anafora, că după cercetarea ce a făcutu, s'a adeveritū că acestea numiri sunt totu din cuprinsulū acestorū popóre, ce are mănăstirea prin chrisové, care și însuși dūmné-luī Vistierulū Constantinū Știrbeiū, cumpărătorulū slujbei, a arătatū că din apracsia slujbelorū i s'a făcutū acéstă călcare popórelorū mănăstirei, și a întăritū și Domnia Sa acea anafora, care s'a vėdutu de Domnia Mea, ca să aibă a luā vināriciū dintr'acele numiri, după cum a luatū și mai nainte; pentru care egumenulū saū alți ómenī aī mănăstirīi, carī va fi trimiși pentru strīngerea acesteī milī, să aibă a āmblā printr'acestēa popóre cu numirile ce se arată mai sus, și a scrie vināriceriī totū de odatā cu vināriceriī domnescī, și să facā două catastișe, asemenea unulū ca și altulū, iscālite fiindū amīdouē și de vināriceriī domnescī și de ómenīi mănăstirei, și așa împreună strīngendū baniī vināriciulū, ce este de plătescū dajniciī, de o vadrā de vinū po banī 5, să aibă a luā sfānta mănăstire cāte doi banī de vadrā și pārpārulū după obiceiū, precum au luatū și mai nainte, și vināriceriī domnescī să aibă a luā cāte treī banī de vadrā, după cum se cuprinde la cartea domnescā, ce li se va dala mână de slujba vināriciulū; āșișderea să aibă a luā sfānta mănăstire dela toīi cei cē vorū avē viī pe moșia mănăstirīi, din două-đeci vedre vinū o vadrā după obiceiū; și iar să fie sfīnteī mănăstirī milā dela Domnia Mea să fie liude đece, ómenī străini, pentru carī aducēndū adeverință dela dūmné-lorū ispravniciī județului de numele și chipulū lorū, să li se deie și pecetluiturī domnescī, spre a fi în pace și ertați de tóte dājdiile și orēnduelile, verī-cāte arū eși dela visteria Domniī Mele peste anū în țērā, de nici unele valū și bāntuialā să nu aibă, pentru ca să fie sfīnteī mănăstirī de poslușanie și ajutorū. Decī acum, invrednicindu-ne Domnulū Dumneđeū și cu domnia acesteī pravoslavnice Țērī-Romānescī, ne-amū milostivitū Domnia Mea și amū înnoitū și amū întăritū milele aceste, ca să se păđescā ne-strāmutatū, spre a o luā în toīi anīi neclintitū și fără zātignélā. Și amū întăritū chrisovulū acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iō Alexandru Costantinū Moruzi Voevodū, și cu a prea iubiților Domniei mele fiī, Constantinū Voivodū, Dumitrașco Voivodū, Nicolae Voivodū, și cu totū sfatulū dūmné-lorū cinstiților și credincioși boeriī veliți aī divanului Domniei Mele: Nicolae Brāncovēnu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țēra-de-sus, Manolache Brāncovēnu Vel Vornicū de Țēra-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-jos, Nicolae Hangerlāu Vel Hatmanū, Dimītrie Manulū Vel Postelnicū, Isacū Raletū Vel Clucerū, Dimitrie Schina Vel Comisū, Niculae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, Iorgache Vel Slugerū, Dumitrache Costanda-

che Vel Pitară, și Ispravnică Costache Ghica Vel Logofetă de Țera-de-sus. Și s'au scrisă chrisovulă acesta intru întâiulă ană dintru întâia domnie a Domniei Mele, aici în orașulă scaunulă Domniei Mele Bucuresc, în anulă dela facerea lumii 7301, iar dela Domnulă și Mântuitorulă nostru Isusă Christosă létă 1793 Septembrie 4. Costantină biv. 3-lea Logofetă. (1)

Chrisovulă mănăstirei Pleviceni din sud Oltă.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri ce se numesce Plăviceni ot sud Oltă unde se cinstesce și se prăznuesce hramulă mariloră ceresciloră puteri, voievozii Mihailă și Gavrilă, și tuturoră părințiloră călugări, cari după vremi voră fi locuitoră la acéstă sfântă și dumnezească casă, ca să fie ertată sfânta mănăstire de tôte dăjdiile și orëndueele ce daă alte mănăstiri, și să aibă a scuti sfânta mănăstire de vinăriciă vină vedre cincă sute, i de dijmărită stupă una sută, i de văcărită vite dece; și să aibă a țină sfânta mănăstire și liude șase, ômeni străini, fără de gâlcăvă, ca să fie sfintei mănăstiri de ajutoră la trebile și lucrurile ce ar avé trebuință, iară de către Domnia Mea să fie în pace și ertați acești ômeni de tôte dăjdiile și orëndueele, ori-câte ar eși peste ană dela visteria Domniei Mele, de nici unele vală saă băntuială să nu aibă, măcar și când voră da alți ertați cu cărțile Domniei Mele iscălite, iar acéstă sfântă mănăstire și bucatele și ômenii ei să nu dea; pentru că fiindă acéstă sfântă mănăstire sêracă și călcată de răzmirițe, și moșioarele ce le-aă fostă avută peste Oltă, și rămăindă și de acelea lipsită, aă avută acéstă milă, atâtă dela alți Domni de mai nainte, i dela Domnia Sa fratele Domnă Alecxandru Ipsilantă Voivodă, câtă și dela Domnia Sa fratele nostru Domnă Michaiă Constantină Suțulă Vvd. dintr'amîndouă domniile, precum din chrisóvele Domniei Sale, cari le amă vădută Domnia Mea, ne-amă adeverită, unulă dela lét 1784 Ghenarie 27 și altulă dela lét. 1792 Ghenarie 22. Decă învrenicindu-ne Domnulă Dumneđeș și pe noi cu domnia acestei pravoslavnice Țeri-Romănesc, după evlavia ce avemă către sfintele lui Dumneđeș lăcașuri și mai virtosă către acestă sfântă lăcașă, care se află la stare próstă, înnoimă și întărimă și Domnia Mea milele ce se arétă mai sus, printr'acestă domnesculă nostru chrisovă, ca să fie sfintei mănăstiri de întărire și ajutoră și părințiloră călugări de chivernisire, iar Domniei Mele și răposățiloră intru fericire părințiloră Domniei Mele veșnică pomenire. Rugămă dară și pre alți frați Domni, cari în urma noastră se voră învrednici dela milostivulă Dumneđeș a fi Domni și oblăduitoră acestei pravoslavnice țeri, să bine-voiască a

(1) Cod. 26. pag. 136.

înnoi și a întări chrisovulă acesta, ca și ale Domniilor Sale milii, ce voră face, să fie de alții în urmă în sémă ținute. Și amă întărită chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele și cu a prea iubiților Domniei Mele fii și cu sfatulă dumné-loră cinstiților și credincioși boeriloră celoră mari al Divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Spat., Ienache Moruzi Vel Vorn. de Țera-de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vorn. de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vorn., Nicolae Filipescu Vel Vorn., Costache Ghica Vel Log. de Țera-de-sus, Scarlată Ghica Vel Log. de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatm., Dumitrache Manu Vel Post., Isacă Raletă Vel Cluceră, Dumitrache Schina Vel Comisă, Nicolae Racoviță Vel Pahar., Iordache Palada Vel Stolni., Iordache Vel Slugeră, Dumitrache Costandache Vel. Pit, și Ispravnică Costache Ghica Vel Log. de Țera-de-sus. Și s'au scrisă chrisovulă acesta la anulă dintâi ală Domniei Mele, aici în orașulă scaunulă Domniei Mele Bucuresci, la aniă dela Christosă 1793 Iulie 19, de Ioniță Rafailă biv 3-lea Logofetă. (1)

Chrisovulă preoților bisericei din satulă Sălciile.

Dat-amă domnésca noastră carte acestoră patru preoți, ce se află slujindă la sfânta biserică din satulă Sălciile ot sud Ialomița, moșie a dumné-lui cinstitulă și credinciosă boerulă Domniei Mele Ienache Moruzi Vel Vornică, ca să fie în pace și ertată de tôte dările și orânduiele ce voră eși pe cinulă preoțescă dela visteria Domniei Mele și dela sfânta Mitropolie, cum și de ploconulă vlădicescă să fie nesupărați, pentru că aflându-se acești preoți cu slujbă napristan la numita biserică și neavându nici ună ajutoră saă venită de nicăirea, și aflându-se sêraci, ne-amă milostivită Domnia Mea și i-amă ertată, ca să aibă pace să pôtă sluji nelipsită sfânta leturghie; de care și poruncimă Domnia Mea să li se păzescă acestă privelegiă, ii saam. rekeh. gpd. — 1793 Octombre 14.

Cartea mănăstirei Bucovă de milele ce are.

Fiind-că sfânta mănăstire Bucovulă din sud Argeșă, unde locuescă maici călugărițe, aflându-se fôrte sêracă și fără de nici ună ajutoră de nicăeri, aă avută milă și dela alți frați Domni de mai nainte de luă din vinăriciulă domnescă dintru acelu județă vină vedre una sută și la vremea dijmăritulă scutea stupă una sută, așisderea ținea și liude șése, ômeni străini,

(1) Cod. pag. 127.

iertatî de t te dăjdiile, precum pentru ac sta ne-am  pliroforisit   i Domnia Mea din cartea Domniei Sale fratelui Domn  Michai  Constantin  Su ul  Voevod  ot lét. 1792 Noembre 29; drept  aceea ne-am  milostivit  Domnia Mea de i am   noit  milele, ce mai sus se arată, printr'ac st  carte a Domniei Mele,  i poruncim  tuturor  de ob te, ca să se p zesc  neastr mutat ; însă pentru acei liude  ese str in , după ce-  va găsi, să-  ducă la ispravnicii jude ului ca să-  cerceteze,  i fiind  str in  cu adev rat  să le deie adev rin a pre numele  i chipul  lor , ca să li se dee  i pecetluitur  dela visteria Domniei Mele, spre a-  av  nesup ra  ; într'alt  chip  să nu fie, că a a este porunca Domniei Mele, ii saam. receh. gpd.   1793 August  24. (1)

Cartea mănăstirei Bucov  ului din sud Dolj .

Dat-am  domnesca n str  carte sfintei mănăstiri Bucov  ul  din sud Dolj , ca să ieae vin riciul  din poporul  Radovan  i Ple oiul  i Pri-seaca i Bucov  ul   i Stejarul , c te doi bani de vadră  i p rp rul  după obicei ; dar fiind c  dela o vreme  nc ce, izvodindu-se  i alte nume, popbrului R dovan   ic ndu-   i V rv r , se întinsese vinăricerii domnesc  a lu  vin riciul  partea mănăstirei dintr'ac st  numire, dar din porunca Domniei Sale fratelui Michai  Vodă Su ul , f c ndu-se cercetare de sfin ia Sa Episcopul  R mnicul  Chir  Nectarie  i de dumn -lui Manolache Br ncov nu Vel Vornic , fiind  atunci Vel Logof t ,  i de dumn -lui biv Vel Sp tar  Grigorie Balasache, arată prin anafora, că după cercetarea ce a  f cut , s'a  adev rit , că ac st  numire este tot  din cuprinsul  acestui popor  ce-l  are mănăstirea prin carte, care  nsu  dumn -lui Vistierul  Constantin   tirbei , cump r torul  slujbei, a  cunoscut , că cu nedreptate. a  oprit  mila mănăstirei dintr'acel  popor ,  i a   nt rit  Domnia Sa acea anafora, care s'a v  ut   i de Domnia Mea, ca să aibă a lu  vin riciul  dintr'ac st  numire, după cum a  luat   i mai nainte; însă la vremea vinăriciului să aibă omul  mănăstirei împreună cu vinăricerii domnesc  a  mbl  să scrie vin riciul  dintr'acestea. popóre, cu numirea ce se arată mai sus,  i f c nd  dou  catasti e asemenea,  sc lite fiind   i de vinăricerii domnesc   i de omul  mănăstirei, să str ng  tot  vin riciul  dela cei ce pl tesc , c te bani cinci, din care să aibă vinăricerii domnesc  a lu  c te trei bani de vadră  i omul  mănăstirei cei-lal i c te doi bani de vadră  i p rp rul  după obicei ; a i derea să  ie sf nta mănăstire  i liude doi,  omen  str in , pentru poslu ania mănăstirei,  i pe adev rin a ce va aduce dela

(1) Cod. XXVI, pag. 126.

dumné-lorū ispravnicii județului pe numele și chipurile lorū, să li se dea și pecetluiturî gospodū dela visterie, ca să fie în pace și nesupărați; fiind-că acestea milî le-au avutū sfânta mănăstire atâtū dela alți frați Domni de mai nainte, câtū și dela Domnia Sa fratele Michaiū Suțulū Voevodū, dintru amîndouē domniile, precum din cartea Domniei Sale, ot létulū 1792 Noembrie 15, ne-amū adeveritū, carî milî și Domnia Mea ne-amū milostivitū de amū întăritū printr'acēsta domnēscă nōstră carte, ca să se păzēscă neștrămutatū, pentru care poruncimū la toți căți se cuvine, întocmai să fiți următorî, toli copisah gpd. — 1793 Septembre 8. (1)

Chrisovulū schitului din Gura Văii Popii.

De vreme ce schitulū ce este în Gura Văii Popii sud Muscelū, la care locuiescū maici călugărițe, aflându-se la multă lipsă și la locū unde nu se potū cu lesnire a-și agonisi celea trebuinciōse, au avutū milă atâtū dela alți frați Domni de mai nainte, câtū și dela Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suțulū, dintru amîndouē domniile, prin cărțile Domniei Sale ce le vėdumū, una cu lét. 1784 Februarie 20, și alta cu lét. 1792 Iunie 22, ca să ție liude optū, străinî fără de pricină, pentru poslușania schitului, și unū preotū și unū diaconū scutiți, cum și patru-deci bolovanî sare dela ocna Telega pe totū anulū, și de vinăriciū să aibă a scuti vedre optū sute; însă de nu se va cuprinde din vinulū schitului, să se dee din vinăriciulū domnēscū; și să aibă a scuti de oieritū oî cinci sute, pentru care de nu va avē schitulū oî să-i dee din visterie cu pecetluitū și dijmăritū . . . una sută, dreptū aceea și Domnia Mea ne-amū milostivitū asupra numitului schitū, de i-amū înnoitū și i-amū întăritū mila acēsta, spre a se păzi neștrămutatū, pentru care poruncimū și dumné-vōstre ispravnicilorū, i altorū slujbași și deregătorî, după cum se cuprinde mai sus, să aveți a urmă și să nu vē atingeți a face supărăre întru nimicū, ii saam. rezech. gpd.—1793 Septembre 17. (2)

Chrisovulū schitului Prosiia.

Fiind-că la Domnia Mea au datū o jalbă călugărițele dela schitulū Prosiia ce este pe apa Volsanului sud Argeșū, cum că cu a lorū ostenelă și cheltuală au făcutū acestū schitū, și neavēndū altū ajutorū ca să-lū potă sēvērși, au făcutū rugăciune Domniei Mele, prin jalbă, ca să se împărtășiască acestū schitū cu ore-și carî mile dela Domnia Mea, a cărora jalbă rēnduind-o Domnia Mea la dumné-lui cinstitū și credinciosū boerulū Domniei Mele,

(1) Cod. XXVI, pag. 105.

(2) Cod. XXVI, pag. 181.

Vel Vist., ne arată, prin anaforaua dumné-luî dela două ale luneî aceşteia, cum că s'aû adevăritû dela iubitorulû de Dumneđeû părintele Chirû Iosifû, Episcopulû Argeşului, cum că jalba este adevărată, şi la vara viitoare îlû şi sêvêrşesce. Dreptû aceea ne-amû milostivitû Domnia Mea şi printr'această domnêscă a nôstră carte, dămû şi miluimû acestû sfântû schitû cu liude cincî, scutelnici, ómenî străinî, aduşî acum din străinătate, pe carî dându-lî înaintea dumné-lorû ispravnicilorû judeţului, după cercetarea ce li se va face, fiindû cu adevăratû străinî, să le dee adevărinţă pre numele şi chipulû lorû, ca să li se dee pecetluiturile Domnieî Mele dela visterie, spre a fi nesupêraşî de tóte dăjdiile şi angariile ce vorû eşi dela visteria Domnieî Mele peste anû în ţeră, ca să pôta fi schitulû de posluşania şi ajutorû, ii saam. receh. gpd. — 1793 Decembre 29.

Chrisovulû schitului Cernica.

Dat-amû domnêscă nôstră carte sfântului schitû Cernica din sud Ilfovû şi tuturorû părinţilor cernicanî, ca să aibă, acum şi în toţi anî, a scuti două-sute cincî-deci oi, drepte ale schitului, de oieritû; pentru că aceştî părinţi dela numitulû schitû, fiindû sciuşî cum că îşi ţinû viaţa şi trăescû cu milă de pe la creştinî, şi iarăşî din mila creştinilorû dobândindu-se cu acestea oi, amû bine-voitû şi Domnia Nôstră de amû miluitû cu scutela oieritului pe două-sute cincî-deci de oi şi le-amû datû acestû privilegiû, ca pururea să li se pădêscă, ii saam receh. gpd. . . . 1793 Ghenarie 2. Vel Logofêtû.

Chrisovulû mănăstireî Lăculeţele.

Sfinteî şi dumneđeescî mănăstirî Lăculeţele din sud Dâmboviţa, unde se cinstesce şi se prăznuesce hramulû sfântului şi marelui Prorocû Ilie, ca să fie sfinteî mănăstirî milă dela Domnia Mea, să aibă a scuti de dij-măritû stupî i rîmători două-sute şi cincî-deci, i de oieritû oi două sute, i de pogonăritû pogóne cincî şi de vinăriciû vinû vedre două sute, şi să scutêscă i liude 4, însă nu ómenî de prin satele ţeriî, ci străinî, pe carî acum să-lî găsêscă, şi ducându-lî la dumné-lorû ispravnicî judeţului, să-lî cerceteze şi de vorû fi străinî cu adevăratû să le dee adevărinţe pre numele şi chipulû lorû, care adevărinţă aducându-o, să li se dee şi pecetluiturile Domnieî Mele dela visterie, ca să fie nesupêraşî, pentru ajutorulû sfinteî mănăstirî şi călugăriţelorû de acolo; aşisderea şi unû preotû i unû diaconû încă să fie în pace şi ertatû de birulû preoţescû i de ploconû vlădicescû; şi să aibă sfânta mănăstire în toţi anî dela Ocniţa, ce este de jos de Târgovişte, sare bolovanî cincî-deci. Tóte acestea câte se cuprindû mai sus să fie pă-

zite și nestrămutate, de către toți cei ce voru fi orânduiri cu slujbe spre această parte de loc, pentru că locuind la această sfântă mănăstire călugărițe și avându cărți de milă și dela alți frați Domni, precum amă vădută Domnia Mea și cartea Domniei Sale Alexandru Vodă Ipsilantă, cu létulă 1776 Iunie 1; dreptă aceea amă înnoită și Domnia Mea și amă întărită mila, ce se arată mai sus, și poruncimă tuturor celoră ce vē vēși află cu orice slujbe orânduiri spre această parte de loc, vădendă cartea Domniei Mele, altă supărare să nu le faceți, măcar de orice, ii saam receh gpd. . .

1793 Decemvre 20. (1)

Cartea schitului Fundătura din sud Buzău.

Fiind-că ne-amă însciințată Domnia Mea, cum-că la schitulă Fundătura ot sud Buzău, care din milostenie și ajutoră creștinescă s'au făcută, se află ună cuviosă stareșă anume Clementă Ieromonahă, cu câți-va părinți călugări, cari țină întregă orânduiala de chinovionă, și petrecă viața loră pururea întru rugăciună și postiră, slăvindă numele lui Dumnezeu, și rugându-se în totă vremea pentru bună starea oblăduiră și îndestulăriă acestei creștinescă țeri, și cum-că acestă sfântă locașă, întru care locuiescă numiți părinți, se află în locă forte cu anevoie de hrană și de chivernisělă, fiindă în piatră și întru strimtoră, la care fiindă cu cale și trebuinciosă ajutoră și milă domnescă, și amă dată acestă domnesculă nostru privileghiă, ca să aibă părinți dela acestă schită a luă pe totă anulă câte 70 bolovană sare dela ocnă Slănicului și câte taleri 50 dela vama sud Buzău. Dreptă aceea, poruncimă Domnia Mea cămărașului dela ocnă și vameșiloră dela Buzău, ca pe totă anulă să aveți a da această milă la numitulă schită.—

1793 Septembrie 13.

Cartea schitului Fundătura, a scuti liude cincă.

Dat-amă domnescă noastră carte schitului Fundătura i călugărașiloră ce se află locuitori la acestă locă ot sud Buzău, ca să aibă a găsi liude cincă, ómeni străini, aduși acum din străinătate, pe cari găsindu-i și arătându-i la dumné-loră ispravnicii, după cercetarea ce li se va face, fiindă străini, să le dea adeverință pe numele și chipulă loră, după care li se va da și pecetluită gospod. dela visterie spre a fi în pace și nesupărați de rëndulă dăjdiiloră visteriei și de alte podvedă; pentru că această milă au avut-o și prin cartea dumi-sale fratelui Michaiă Vodă Suțulă, ce o vădumă cu lét.

(1) Cod. 26. pag. 185.

1785 Ghenarie 21. Dreptu aceea, poruncimū Domnia Mea întocmai să se păzescă, ca și acești ómenī să pótă căută de poslușania schitului, ii saam rekeh. gpd. 1793 Octombrie 3.

*Cartea sfântului schitū Lespeșile din sud Prahova, de
mila vinăriciului ce are.*

Fiindū-că sfântulū și dumnezeesculū schitū, ce se numesce Lespeșile, din sud Prahova, care este metohū alū mănăstirei sfântului Pantelimonū, aū avutū milă de vinăriciū din poporulū Măgurenī ot sud Prahova, prin chrisóve și cărți domnescī, precum ne adeverimū Domnia Mea din cartea Domniei Sale fratelui Michaiū Vodă Suțulū, ce o vēlumū cu létulū 1792 Augustū 3, i-amū datū și Domnia Mea acéstă domnescă nóstră carte, cu întărire mila ce aū avutū să se păzescă nestrămutatū, ca să aibă a luā adică vinăriciulū din mai sus numitulū poporū, câte doi banī de vadră și pārpārulū după obiceiū, însă la vremea vinăriciului să aibă sfântulū schitū a-și trimite omulū sēū, ca să scrie vinăriciulū la acestū poporū, împreună cu vinăriceriī domnescī, și făcēndū douē catastișe, asemenea unulū ca și altulū, iscălite fiindū amīndouē și de vinăriceriī domnescī și de omulū sfântului schitū, să-și ieae schitulū mila sa, câte doi banī de vadră și pārpārulū, iară cei-lalți banī să-ī ieae vinăriceriī domnescī; de care poruncimū la toți căți se cuvine, întocmai să fie următorī a se păzi acestū privileghiū. 1793 Iunie 30. (1)

Procit. Vel Logofētū.

Cartea schitului Lespeșile din sud Prahova, de milele ce are.

Dat-amū domnescă noastră carte sfântului schitū Lespeșile din sud Prahova și cuviosului stareți delā acestū schitū, Chirū Sava, și tuturor pārinților călugărași, ce se află la acestū schitū, ca să aibă milă delā Domnia Mea a luā pe totū anulū delā Ocnă câte 100 bolovanī sare, i câte talerī 100 din vama Cāmpiniī, pentru că acestū sfântū schitū aflāndu-se la locū rēū și cu neīndemānare de chivernisēlā și hrană, și aflānduse la dārāpānare și próstă stare și lipsitū de alte venituri și milī, după cum sunt alte schituri și mănăstiri, dat-aū jalbā Domniei Mele acestū cuviosū stareti, arētāndū că acestū sfântū schitū aū avutū milī domnescī prin chrisóve i cărți vechī, dar în vremea trecutei rēsmirițe prādāndu-se și rāpuindu-se, aū rēmāsū sfântulū schitū lipsitū de tóte. Dreptū aceea, pliroforisindu-ne Dom-

(1) Cod. XXVI, pag. 88.

nia Mea, cum că călugărașii, ce se află locuitorii la acestu schitu, sunt isterisiți de hrana vieței lor și de îmbrăcăminte ce trebuincioasă, ne-am milostivit Domnia Mea și i-am orânduit Domnia Mea, de i-am orânduit sfântului schitu această milă, ca să fie sfinților părinți de hrană și îmbrăcăminte, iar Domniei Mele vecinică pomenire. Pentru care poruncim Domnia Mea de a se da în toți anii vremei domniei noastre această milă fără de nici o smintelă, că așa este porunca Domniei Mele, ii saam receh. gpd.—1793 Sept. 7. (1)

Chrisovul schitului Ostrovul din sud Argeșu.

Două lucruri minunate sunt cele ce încununază și împodobesc bunătățile Domnilor și ale oblăduitorilor, amîndouă vrednice de laudă, adică marea cuviință și buna credință, din care cea dintâi se silește către ocărmuirea politică, iar cea de a doua către podoba bisericească, însă iubirea uneia de către alta cu atîta mai de folos este, cu cît pentru marea cuviință, ca de unu lucru lumesc, ȋice Măntuitorul: «te grijești și spre multe te silești», iar pentru buna credință ȋice: «un lucru trebuesce, la care lucru trebuincios, uitându-se Domnii cei înțelepți, cîrmuirea politiei cu dreptate o sêvêrșesc, și dreptatea Bisericeii, adică podoba cu înțelepciunea, o împlinesc, cîștigîndu partea cea bună care nu se va luă dela dîșii». Dreptu aceea dară, și noi întru Christos bine credincios Domn, Io Alexandru Constantin Moruzi Vvd., din pronia cea de sus fiindu înălțat cu stăpâna domnie și oblăduirea țerei acestia, și înștiințându-ne Domnia Mea de la Prea Sfinția Sa Părintele Metropolitul țerei Chir Filaretu, pentru sfântul și dumnezeescul schitu, ce se numesce schitul Ostrovul ot sud Argeșu, unde locuesc maici călugărițe, cum că acestu schitu se află într'unu ostrov în mijlocul Oltului și despre tôte părțile înconjurat de apă, de ori la ce parte aru vrea maicile călugărițe a merge, totu cu luntrele caută a trece, și fiindu acestu schitu de totu lipsit, fără de nici unu venit de nicăirea și fără de ômeni, cu cari să se pôta ajută la trebuințe și să aibă și maicile de hrana lor și de poslușanie, au avut milă dela trecuți frați Domni, prin chisove domnesci, de luă din vinăriciul ce se chiamă Malul ot Rîmnicu sud Vâlcea, pe totu anul câte dou sute vedre vinu de la vinăriceri de acolo, i tal. cincî-ȋeci dela Ocnele mari pentru sare, de dou ori într'un an, adică la Crăciunu pe jumătate și la hramul schitului pe jumătate, și liude patru, ômeni străini, pentru poslușania schitului, scutind și drepte bucatele schitului, oi una sută de oierit, precum

(1) Cod. XXVI, fila 88.

acésta din chrisovulă Domniei Sale răposatului Costantină Cehană Racoviță Voievodă ot lét 1757 ce s'aă vėđută, și chrisovulă Domniei Sale fratelui Domnă Alexandru Ipsilantă Voievodă, ce s'aă vėđută cu létulă 1777 Augustă 1, i din chrisovulă Domniei Sale fratelui Domnă Michaiă Constantină Suțu Voievodă din domnia d'intăi, ce s'aă vėđută cu lét. 1774, ne-amă adevărită; care acéstă milă s'aă fostă curmată de nu o mai luă, și iarăși s'aă făcută îndreptare; decă și Domnia Mea, milostivindu-ne, întârimă, printr'acestă chrisovă ală Domniei Mele, ca să aibă a avé și a luă maicile dela acestă mai sus numită schită milele mai sus arătate în tótă vremea, nestrămutate, spre a fi sfântului schită de întârire și maiciloră de hrana chivernisită, iar Domniei Melc și răposațiloră părințiloră Domniei Mele vecinică pomenire; însă vinulă să aibă a-lă plăti vinăriceră, ce voră fi orėnduiți, cu bană, vadra po bană patru-deci după obiceiă, și ómeniă să fie străiniă, găsiți de acum, pentru cară să aibă a aduce maicile adevărință dela dumné-loră ispravnică județului pe numele și chipulă loră, ca să li se dea pecetluită gospodă, spre a fi în pace și apėrați de tóte dăjdiile și orėnduelele, veră-câte ară eși dela visteria Domniei Mele peste ană în țără. Decă spre buna întemeiare și statornicie acestoră miliă, adevărit-amă chrisovulă acesta cu însăși credință Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Vvd., marturiă puindă pe prea iubițiă Domniei Mele și, Constantină Vvd., Dumitrașco Vvd., Nicolae Vvd., și pe toți cinstițiă și credincioșiă boeriă Domniei Mele: Nicolae Brăncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Spăt., Ienache Moruzi Vel Vorn. de Țera-de-sus, Manolache Brăncovenu Vel Vornică de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vorn., Nicolae Filipescu Vel Vorn., Costache Ghica Vel Log. de Țera-de-sus, Scarlată Ghica Vel Log. de Țera-de-jos, Nicolae Ilangerlău Vel Hatm., Dimitrie Manu Vel Post., Isacă Raletă Vel Cluceră, Dumitrache Skina Vel Comisă, Nicolae Racoviță Vel Paharn.; Iordache Palada Vel Stol., Iordache Vel Pit., și Ispravnică Costache Ghica Vel Log. de Țera-de-sus. Și s'aă scrisă chrisovulă acesta în anulă dintăi ală domniei mele, aici în orașulă scaunului Domniei Mele Bucuresci, la aniă dela facerea Iumiă 7302, iar dela Domnulă și Măntuitorulă nostru Iisusă Christosă, létă 1793 Sept. 15. (1)

Chrisovulă mănăstiră Dintr'ună Lemnă din sud Vâlcea, de mila ce are.

Sfinteă și dumnezeesceă mănăstiră ce se numesce Dintr'ună Lemnă, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulă Născerei Prea Sfintei Ștăpânei năstre

(1) Cod. XXVI, pag. 151—152.

de Dumnezeu Născătoare și pururea Fecioarei Maria, și tuturor maicelor călugărițe, câte se voru afla locuitoare la această sfântă mănăstire, ca să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea talerî șapte-zeci și cinci dela visteria Domniei Mele, să aibă a lua în toți anii acești bani la ziua sfântului Dimitrie pentru trei sute obroce grâu, ce au avut milă dela toți răposaii Domnii de lua dela clucerii de zicnițe; iară acum, pentru mai bună lesnire, amă socotit Domnia Mea, ca să li se dee pentru acest grâu acești bani gata dela visterie. Și iar să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea merticū de sare dela Vel Ocna bolovanii mari una sută, să aibă a lua călugărițele această sare în toți anii dela gura Ocnii, la vremea când iaū și alte mănăstiri ce au milă; să o ducă să o vîndă, unde voru vrea, fără de vamă și fără de totă cheltuiala ce va ave sarea. Și iar să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea, din vinăriciul domnesc să iea din delul Slatinei, să aibă a lua sfânta mănăstire din delul de jos ce ține de delul Slatinei, însă din vinăriciū vedre trei sute; acest vinăriciū să-l iea maicile călugărițe din vinăriciul ce este domnesc, și să-l rădice să-l ducă la mănăstire, fără de nici o opră de către vinăricerii de acolo. Și iar să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea tot vinăriciul domnesc dela satul Pietrarii sud Vâlcea, veră-căt s'ar află, să aibă a lua sfânta mănăstire acest vinăriciū dela tot omul după obicei. Și iar să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea zece liude poslușnici, cari și aceștia să fie în pace și ertați de sferturile vistieriei, cari sunt obișnuite a eși peste an, ori cu ce nume voru ieși, sau cu pecetii sau fără pecetii, așiderea și de alte orânduiei ce voru eși pe județe de toate să fie nesupărați, ca să fie sfintei mănăstiri de ajutor și de întărire, fiind în partea muntelui la loc fără de hrană și fără de nici un venit dela altă parte. Și iar amă mai făcut Domnia Mea milă cu această sfântă mănăstire, ca să aibă a ține cinci preoți și un diacon, scutiți, anume: popa Matei, popa Gregorie, popa Ioan, popa Gheorghe, popa Barbul și diaconul Gheorghe, care să fie în pace și ertați de toate dăjdiile și orânduiele ce se pun pre preoți peste an dela visteria Domnii Mele, de nici unele nici un val și nici o băntuială să nu aibă, nici de către Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolitul țerii, nici de către Episcopul Rîmnicului, nici de către altă nimenea, și să aibă a scuti a lor drepte bucate, de dijmărit stup și rîmători două sute, și de vinăriciū vedre trei sute, și de oierit o una sută cinci-zeci ale mănăstiri, însă această sumă la toți preoții și diaconul ce se arată mai sus; pentru că aflându-se numiți preoți napristan cu sfintele slujbe la amîndouă sfintele biserici dela această sfântă mănăstire, unde se află și minunata iconă a Prea Sfintei de Dumnezeu Născătoare, tot-deauna dela toți Domnii, atât mănăstirea cât și preoții, au avut aceste milă, pre-

cum amă vădută Domnia Mea, atâtă cărțile celoră mai dinainte Domnă, câtă și chrisóvele Domniei Sale Alexandru Ipsilantă Voevodă, și a Domniei Sale fratelul nostru Domnă Michaiă Constantină Suțu Voevodă dintr'amîndouă domniile, prin cară au înnoitū mila de mai sus arătată. Decă acum, învrenicindu-ne Domnulă Dumneđeū și pre noi cu domnia acesteia pravoslavnice Țării-Romănescă, după evlavia ce avemă Domnia Mea către sfintele lui Dumneđeū locășuri, ne-amă milostivită de i-amă înnoitū și i-amă întărită milele de mai sus arătate, ca să aibă sfânta mănăstire a și le luă pe deplină, și preoții iarăși de nimicū să nu se supere pentru câte se cuprinde mai sus, încă și când ară da alți preoți; și poruncimă Domnia Mea dumné-vóstre ispravniciloră de prin județe i molitveloră dumné-vóstre protopopiloră, i vouă dijmariloră, vinăriceriloră, oieriloră și tuturoră de obște slugă vlădicescă sêu episcopescă, ce veți fi orînduiți cu aceste slujbe, vîdîndă chrisovulă acesta ală Domniei Mele, toți să aveți a vă feri de casele numiților preoți i a diaconului și de bucatele loră nimenea nici ună felă de supărare peste porunca Domniei Mele să nu faceți. Decă amă întărită chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, i cu credința prea iubiților mei fi, Constantină Vodă, Nicolae Vodă, Dumitrașco Vodă, și cu totă sfatulă cinstiților și credincioși boeriloră celoră mari ală divanului Domniei Mele: Pan Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ianache Văcărescu Vel Spăt., Ianache Moruzi Vel Vornică de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornică de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornică, Nicolae Filipescu Vel Vornică, Costache Ghica Vel Logofătă de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmană, Dumitrache Mană Vel Postelnică, Isaacă Raletă Vel Cluceră, Dumitrache Schina Vel Comisă, Iordache Vel Slugeră, Dumitrache Costandache Vel Pitară, și Ispravnică Constantină Ghica Vel Logofătă de Țera-de-sus. Și s'au scrisă chrisovulă acesta la anulă dintăi ală domniei Domniei Mele, Bucurescă, la ană delă zidirea lumă lét. 7301, iar delă Domnulă și Mântuitorulă nostru Isusă Christosă 1793, în luna lui Maiă 26 de zile, de Ioniță Rafaelă biv. 3-lea logof. (1)

Chrisovulă schituluiă Ciolanuluiă.

Din tóte cele mai alese și lăudate lucruri la cei ce delă Dumneđeū li s'au dată a stăpâni, fapta cea bună a milostivirei este mai alésă și mai lăudată, mai încă când va fi către sfintele și dumneđeescile mănăstiri, unde se sê-vêrșescă dumneđeescile slujbe și unde cei ce au părăsită lumea trăescă

(1) Cod. XXVI, fila, pag. 33—34.

o viață îngerescă și mai presus de lume, rugându-se lui Dumnezeu ziua și noaptea pentru Împărați și pentru Domni și pentru totu pravoslavnicul creștinescu norodu, la acelea cuviinciosu este facerea de bine, a ajutoru pre cei locuitori într'insele cu celea de trebuință, fiind-că și ei se află slujindu loru întru celea sufletesci, rugându-se lui Dumnezeu pentru spășania sufletelor. Dreptu aceea, și noi întru Christosu Dumnezeu bine-credinciosu și de Christosu iubitoru Domnu, învrednicindu-ne de ne-au miluitu Dumnezeu cu oblăduirea aceste pravoslavnice Țări-Românesce și însciințându-ne de cuviosul starețu Chiră Teodosie, ce este alesu și așezatu starețu, după răposatul schimnicu Vasile, la schitulă celă ce se numesce Ciolanulă, hramulă marelui mucenicu Gheorghe, unde locuiescu 12 părinți călugări sihastru, Român și Moldoveni, ucenici acestui răposatu Vasile schimnicu, cum-că fiindu acestu schitu la locu strîmtoratu și pustiū, se află părinții cu mare lipsă și sărăcie, atât de trebuințele vieții lor, câtu și de cuviincioase ale biserice, fiind-că n'au apucatu reposatulă starețu să mijlocescu și acestora vreună ajutoru de milă ca și celor delă schitulă sēu; deci precum alți frați Domni de mai înainte, cum și Domnia Sa fratele Michaiă Vodă Suțulu, au făcutu milă călugărașilor, ce sunt mai sus diși, spre veșnică pomenire, prin chrisovele Domniei Sale dintr'amîndou domniile, ce le vedumă, unulă cu létulă 1784 și altulă cu létulă 1792, asemenea și Domnia Mea, printr'acestu cinstitū chrisovū, orēnduimă acestui schitū, părinților călugări, ca să aibă a luă pe totu anulă delă Domnia Mea acēstă milă, 12 abale, 12 cojōce, 12 perechi cisme și 12 oca cēră delă carvasarua domnescă de aici din Bucurescu la ziua sfântului marelui Mucenicu Gheorghe, i două oca untu-de-lemnū pe lună și jumătate oca tāmăie delă vama Focșanilor; să fie și liude cinci, omeni de țēră, și liude cinci, omeni străini, să fie pentru ajutoru și poslușanie schitului acestuia, și fiind-că ei cu ostenela loră pentru ajutorulă schitului și-au făcutu patru pogōne de vie, să aibă a scuti și vinulă, ce va face într'acestea patru pogōne de vinăriciū; așisderea să scutescu și dijmăritulă cinci-deci stupi. Ca să fie mila acēsta sfântului schitū de ajutoru și de întărire, întărimă Domnia Mea mila acēsta cu însăși credința Domniei Mele, Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fi Constantinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū, martori puindū și pe toți dumné-lorū veliții boeri ai Divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovēnu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicu de Țēra-de-sus, Manolache Brancovēnu Vel Vornicu de Țēra-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicu, Nicolae Filipescu Vel Vornicu, Costache Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-jos, Manolache Hangerlău Vel Hatmanū, Dimitrie Manu Vel Postelnicū, Isaacū

Raletu Vel Cluceru, Dimitrie Schina Vel Comisu, Nicolae Racovita Vel Paharnicu, Iordache Palada Vel Stolnicu, si Ispravnicu Scarlatu Ghica Vel Logofetu; scriindu-se chrisovulu acesta in anul dinta alu domniei Domniei Mele, aici in Bucuresci, la letulu 1793 Iunie 14, de Gheorghe Logofetu za taina. (1)

Cartea bisericea de pe mozia Rasvadulu din sud Dambovita, de mila de vinariciu de pe acea mozie.

De vreme ce dumne-lu cinstitu si credinciosu boerulu Domniei Mele, Scarlatu Grecenu biv Vel Vornicu, ne arata cum ca pe mozia Domniei Sale Rasvadulu-de-sus ot sud Dambovita, fiindu o bisericu de zidu forte veche darapana si cu totu pustiita, si fiindu lipsitu de bisericu atatu satulu ce este acolo, catu si alte sate dimprejur, dumne-lu din rivna dumnezeesca indemnandu-se, cu a domniei sale cheltuiala, au dresu acesta bisericu, au facutu tote cele trebuinciose si au adus-o la buna stare si orenduiala, cu preoti, cu slujbe nelipsite, spre a nu fi locuitorii fara de bisericu, pentru care dandu rugaciune dumne-lu Dvornicu Domniei Sale fratelui Michaiu Vodă Suțulu, ca sa ajute acestu lucru dumnezeescu, si vedendu Domnia Sa buna rivna a dumne-lu, a orenduitu Domnia Sa, prin cartea Domniei Sale, ce o vedumu cu letulu 1785 Decembre 15, mila acestei biserici vinariciulu de mozia Rasvadulu a dumne-lu Vorniculu. adeca in toti anii sa aiba a lua din tote viile, ce sunt pre numita mozie, cate cinci bani de vadră dela dajnicii ce platescu vinariciu si parparulu dupa obicei, atatu din viile ce se afla lucrate i din celea paraginite ce se voru destupa, catu si din celea ce se voru mai face din pajiste, care vinariciu, sa amble omulu ce-lu va orendu dumne-lu Vorniculu sa-lu stringa pre deplinu, fara de a nu se amesteca vinaricerii domnesci intru nimic, cu care sa se pota ajutama biserica la celea trebuinciose. Dreptu aceea si Domnia Mea, vrindu a ne face noi ctitori, ca sa simu pomeniti, amu innoitu si amu intaritu mila acesta a sfintei biserici, ca sa i se pazesca nestramutat, numai preoti ce se voru afla la acesta bisericu dupa vreme sa fie datori pururea a ruga pre milostivulu Dumneleu pentru ertarea pacatelor noastre si a nemulu nostru, ii saam. reche. gpd. — 1793 Iunie 22.

Cartea manastirei Brancovenu din sud. Romanati, de mila de vinariciu.

Dat-amu domnesca noastra carte sfintei si dumnezeescei manastiri Brancovenu din sud Romanati, ca sa aiba a lua vinariciulu din poporul Mai

(1) Cod. 26. pag. 107.

(2) Cod. XXVI. pag. 99

nesci ot plasa Olteților, și din poporul Vlăduleii ot plasa Oltulă din sud Romanați, câte doi bani de vadră și pârparulă, care popore s'au găsită în domnia fratelui Michaiă Vodă Suțulă a fi domnesci neînchinăte la alte mănăstiri sau biserici și s'au dată aceste sfinte mănăstiri, în locul altor două popore ce le-au avută numita mănăstire prin chrisove vechi ale răposăților Domni de mai înainte, adică vinăriciulă din poporul Brâncovenii ot plasa Oltulă, i din poporul Roșienii ot plasa Olteților totă din sud. Romanați; care aceste popore Brâncovenii și Roșienii, din întimplarea vremilor și din nepurtarea de grijă a Egumenilor ce au fostă după vremi, necăutându-și a-și lua mila sau cuprinsulă de vinăricerii domnesci, ce s'au fostă găsită încă de la lét. 1784, s'au închinată la mănăstirea Vlahsaraia prin chrisovă domnescă, pentru care acésta vĕdumă și cartea Domniei Sale fratelui Michaiă Vodă Suțulă din domnia aceea de pe urmă cu lét. 1792 Augustă 22; ne-amă milostivită și Domnia Mea de înnoimă acéastă milă, ca în loculă aceloră popore ce le-au avută, să ieae vinăriciă dintr'aceste două popore de mai sus arătate; pentru care la vremea vinăriciulă să aibă egumenulă a trimite omulă sĕu, ca să scrie vinăriciulă mila mănăstirei, împreună cu vinăricerii domnesci, și făcendă două catastise, asemenea unulă ca și altulă, iscălite fiindă amîndouă și de vinăricerii domnesci și de omulă mănăstirescă, unulă trebue să rămână la vinăricerii și altulă la omulă mănăstirei, după care să aibă a lua și baniă ce va cuprinde partea mănăstirei, câte doi bani de vadră și pârparulă după obiceiă, iar cel-laltă bani să-l ieae vinăricerii domnesci. Asemenea să fie apĕrată acéastă sfântă mănăstire și de baniă școleloră și de or-ice alte dări voră ieși pe mănăstiri, în sorocă de cincă ani, după anafora răposatului mitropolită Cozma, a iubiților de DumneĖu Episcopă și a dumné-lor Veliților Logofeți ce au fostă, care s'au întărită și de fratele Michaiă Suțulă, și acélă sorocă să se numere dela acea anaforă încóce, ca să se pótă ajută numita mănăstire la meremetă și dregerea ei, aflându se mai cu deosebire dărăpanată acéastă mănăstire, de care poruncimă la toți căți se cuvine, întocmai să fiți următori, ca să se pótă păzi privileghiulă acesta, că așa este porunca Domniei mele, ii saam reĖeh gpd.—1793 Iunie 24.

Chrisovulă mănăstirii Banulă din sud Buzău.

De vreme ce prooroculă și pururea între Impĕrați prea înțeleptul Solomonă, numai în umbra legii rezemându-se, făcă atăta podóbă casei dumneĖeescă a Ierusalimului și o dăruă că atâtea daruri, ca să se păĖdescă în-

(1) Cod. XXVI, pag. 98.

tr'însa sicriulă cu tablele legii Domnului, cu atâtă mai virtosă noi, cari suntemă cu mila duhului sfântă pravoslavnică Domni, se cade să ne silimă, să întemeiemă și să ajutămă sfintele lăcașuri ale lui Dumnezeu, întru cari nu se junghe vite necuvîntătoare, precum ore când acolo, ci însuși mielulă lui Dumnezeu se jertfescă pentru viața noastră a tuturoră; pentru această dar, înălțându-ne și pre noi Domnulă Dumnezeu cu domnia scaunului Țării-Românesce, bine amă voită, ca din bogatele mili ale prea milostivului Dumnezeu, ce ne-a dăruită, să revărsămă și noi faceri de bine și mili spre cîntea și întărirea sfinteloră mănăstiri, cari sunt cea mai de cînte parte a politiei și semnulă celă prea arătată a pravoslaviei. Dreptă aceea, între alte biserică și mănăstiri, ce sunt aici în pămîntulă țării, fiindă și sfântă și dumnezească mănăstire ce se numescă a Banului sud Buzău, unde se cîntescă și prăznuescă hramulă Buna-Vestire a prea sfintei stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare și pururea Fecioarei Mariei, care din temelie este zidită și cu toate podôbele împodobită și înfrumusețată de dumné-ei jupânesă postelnicésă a răposatului Ienache Stamatî Vel Post. și închinată la sfântă mănăstire dela Rumele, ce se dice Dușco, avut-aă această sfântă mănăstire mili dela celă mai dinaintea noastră frați Domni, ca să fie în pace și ertată de toate dăjdiile și orînduelile căte voră eși peste ană dela visterie și dela cămara domnescă pe alte mănăstiri și pe țără, de nici unele nici ună vală și băntuială să nu aibă; așisderea să fie în pace și ertate și drepte bucatele mănăstirii, stupă i rîmătoră de dijmărită, i vină de vinăriciă, și de oierită patru sute de oi, nici odată oierită să nu dee, măcar și când ară da alte mănăstiri ertate; încă să aibă a ține argați și păstoră, liude dece, ómenă străină, fără de biră și fără de gâlcévă, cari și aceștia să fie în pace și ertați de toate dăjdiile ce voră eși peste ană în țără, de nici unele supărare sau băntuială să nu aibă, ca să fie pentru poslușania casei acesteia; așisderea să mai ție și o pivniță în tîrgulă Buzăului, apărată de toate dările și orînduelile ce sunt de daă alte pivnițe. Decă pentru toate acestea mili, ce se numescă mai sus, vădîndă Domnia-Mea atâtă chrisóvele fraților Domni de mai nainte, cătă și chrisovulă Domniei Sale fratelui Michaiă Vodă Șuțu cu lét. 1792 Martie în 22; dreptă aceea dar și Domnia Mea ne-amă milostivită de amă înnoită și amă întărită milele acestea pre deplină, mai virtosă pentru evlavie ce avemă către sfântă iconă a prea sfintei stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare, ce este la această mănăstire și face mare minună pentru celă ce năzuescă acolo, tămăduindă totă bóla și totă neputința, și pentru că este lipsită de alte venituri; adevărindă chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Vvd., și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiă, Constantină Vvd., Dumitrașco Vvd., Nicolae

Vvd., martori puindû şi pre dumné-lorû boeriî veliţi ai Divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitraşco Racoviţă Vel Banû, Ienache Văcărescu Vel Spăt., Ienachi Moruzi Vel Vorn. de Téra-de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vorn. de Téra-de-jos, Costache Ghica Vel Log. de Téra-de-sus, Scarlatû Ghica Vel Log. de Téra-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatm., Dimitrie Manu Vel Post., Isaacû JRaletû Vel Clucerû, Dimitrie Schina Vel Comisû, Nicolae Racoviţă Vel Paharn., şi Ispravnicû Scarlatû Ghica Vel Log.; scriindu-se chrisovulû acesta în oraşulû Bucurescî, la lét. 1793 Iulie 14, de Gheorghe logof. za taină.

Chrisovulû mănăstirei Slobođia din sud Ialomiţa, de mila ce are.

Sfintei şi dumnezeescei mănăstiri dela satulû Vaî-de-ei, ce se chiamă Slobođia lui Ienache, de lângă Slavica, pe apa Ialomiţa, unde se cinstesce şi se prăznuese hramulû sfinţilor şi marilorû voevodî Michailû şi Gavrilû i proci, care mănăstire este zidită şi înălţată din temelie de creştinulû răposatulû Mateiû Basarabû Voevodû, ce este dată şi închinată metohû şi sub ascultarea sfintei mănăstiri dela Sfetagora ce se numesce Dohiarulû, hramulû sfântului Archangelû Michailû, şi cuviosului egumenû, Chirû Ghermano, şi tuturorû părinţilorû călugări, câţi vorû fi locuitoriî întru acéstă sfântă mănăstire, ca să fie sfintei mănăstiriî în délulû Năenilorû în judeţulû Sacû: trei deei şi trei pogóne de vie şi cu trei-spre-dece stîngenî de moşie, orî câtă se va alege de preste totû hotarulû, carî vii sunt tóte unele lângă altele şi îngrădite împrejur, pentru că aceste pogóne de vii este dréptă moşie a sfintei mănăstiriî, însă jumătate sunt cumpérate de răposatulû Mateiû Vodă, iar jumătate sunt cumpérate de părinţiî călugări dela acéstă sfântă mănăstire ce serie mai sus, cu bani din venitulû sfintei mănăstiriî dela megieşiî din Năeni şi dela alţiî cu zapisile lorû, de le ţine sfânta mănăstire de atunci până acum, de când au fost cursulû anilorû lét. 7145, totû cu bună pace, fără nici o gâlcévă; şi iar să fie sfintei mănăstiriî ce serie mai sus milă dela Domnia Mea, sa aibă a luă în toţi aniî dela ocna Slănicû, merticû de sare pe anû, bolovanî una sută cincî-deei, însă la vremea când vorû luă şi alte sfinte mănăstiriî în toţi aniî, şi să o ducă orî unde le va fi voia lorû, la ce vadû arû vré, să o vîndă saû să o trecă, şi să aibă pace de către vameşiî ce vorû fi de ghimbruculû de sare şi de tótă cheltuiala ce ar fi, de către toţi vameşiî nimicû valû saû bânţuială de tóte câte s'au đisû mai sus să nu aibă; şi iară să fie sfintei mănăstiriî milă dela Domnia Mea, să aibă a luă în toţi aniî din vinăriciulû domnescû din judeţulû Săcuienilorû, pe anû talerî una sută, ca să fie sfintei mănăstiriî de întărire şi chivernisélă părinţilorû că-

lugări. Așisderea să aibă a ține și liude Țece, ómenī străinī, fără de pricină, căroră luându le adevărință dela dumné-lorū ispravnicī județuluī pe numele și chipulū lorū, să o ducă la visterie ca să li se deē pece-tluitū gospodū, spre a fi în pace și ertați de tóte dăjdiile, câte vorū eși peste anū dela visteria Domniei Mele, ca să fie pentru tréba și poslușania sfintei mănăstiri, pentru că fiindū acéstă sfântă mănăstire la locū ca acela de drumū, și avēndū multă supărare de către trecători musafirī ce trecū pe acolo, și neavēndū într'altū cum a se chivernisi, i-amū datū acești ómenī, precum arată mai sus, pentru care poruncimū Domnia Mea și dumné-vós-tre boerī, ce vē veți întâmplă a fi cislași și zapciilorū, și vouē tuturorū slugilorū domnescī și boerescī, toți să aveți a vē feri de acești ómenī, și nimenea să nu facă supărare nicī într'unū chipū la nicī unū felū de dăjdi; pentru că aceste milī ce s'aū scrisū mai sus le-aū avutū atâtū dela alți frați Domni de mai nainte, câtū și dela Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suțulū dintr'amīndouē domniile, după cum ne pliroforisimū din chrisóvele Domniilorū Sale, ce le vēdumū unulū cu létulū 1783 Decembre 18 și altulū cu létulū 1792 Martie 13. Decī învrednicindu-ne Domnulū Dumneđeū și pre noi cu domnia acestei țeri, amū bine voitū de amū înnoitū și amū întăritū milele aceste, ca să fie sfintei mănăstiri de întărire și părinților călugări de chivernisélă. Și amū întăritū Domnia Mea chrisovulū acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiī, Constantinū Voevodū, Nicolae Voevodū, Dumitrașco Voevodū, și cu totū sfatulū cinstiților și credincioși boerilorū veliți ai Divanului Domniei Mele: Pan Nicolae Brâncovēnu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țera-de-sus, Manolache Brâncovēnu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofētū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofētū de Țera-de-josū, Costache Hangerlău Vel Hatmanū, Alexandru Manu Vel Postelnicū, Isacū Raletū Vel Glucerū și alții, Ispravnicū Scarlatū Ghica Vel Logofētū; scriindu-se chrisovulū acesta la întâiulū anū dintru întâia domnie a Domniei Mele, în orașulū scaunului Domniei Mele Bucurescī, la létulū 1793 Aprilie 20, de Gheorghe Logofētū za taină. (1)

Chrisovulū sfintei mănăstiri Săgarcea din sud Dolj.

Sfintei și dumneđeescei mănăstiri Săgarcei din sud Dolj, că să aibă a ține liude Țece fără de pricină, pentru poslușania și ajutorulū trebilorū ce

(1) Cod. XXVI, pag. 28.

va avé acéstă sfântă mănăstire, căroră după adeverință ce vorû aduce dela dumné-lorû ispravnicîi județului pe numele și chipulû lorû, să li se dee dela visteria Domniei Mele și pecetluiturî, spre a fi apêrați de tôte dăjdiile, verîcâte arû eși peste anû în țeră, de nici unele valû și bântuială să nu aibă, pentru că cu acești liude miluise Domnia Sa fratele nostru Domnû Alexandru Ipsilantû Voevodû pe mănăstirea Zlătarî de aici din Bucurescî, prin cartea Domniei Sale ot létû . . . , dar neputêndû găsi, se isterisi de acéstă milă, și fiind-că numitei mănăstirî Săgarcei îî este metohû mănăstirea Zlătarî, a făcutû rugăciune prin jalbă Năstavnicu, ce este la aceste două mănăstirî, la Domnia Sa Michaiû Vodă Suțulû, încă din domnia d'întâi, ca să se orênduiască acești liude mănăstirei Săgarcei, și s'aû și orênduitû; decî dară, de vreme ce acestea două sfinte mănăstirî fiindû una, pentru ca să nu se isterisescă de mila acésta și ca să se pôta ajutâ la poslușania și trebuințele ce are, orênduimû ca acești liude ȑece, ômenî străinî, după ce se vorû găsi, să-î aibă mănăstirea Săgarcea nebântuiți, precum mai sus poruncimû. Așîșderderea poruncimû să aibă a luâ vinăriciû din délulû Săgarcea i Săgârșița din sud Doljû, câte doi banî de vadră și pârparulû, pe câtû și pe unde va fi luatû mai nainte, de care la vremea vinăriciului, să aibă ômenî, ce va fi orênduiți din partea mănăstirî, a âmblă d'impreună cu vinăricerîi domnescî, să scrie totû vinăriciulû totû de odată, și să facă două cataștișe, asemenea unulû ca și altulû, iscălite fiindû amîndouă și de vinăricerîi domnescî și de ômenî mănăstirei, și așa împreună strîngêndû banî vinăriciului, ce este de plătescû dajnicîi, de vadră câte banî patru și ploconulû de nume, să aibă vinăricerîi domnescî a luâ câte doi banî de vadră și ploconulû de nume, iară cei-lalți câte doi banî de vadră să ieae ômenî mănăstirei împreună cu pârparû. Așîșdererea și otaștina dela cei ce vorû avé viî pe moșia mănăstirî, din două-decî de vedre o vadră de vinû după obiceiû, pentru că aceste milî le aû avutû sfânta mănăstire, atâtû dela Domnia Sa fratele Alexandru Ipsilantû Voevodû, i de la Domnia Sa răposatulû Nicolae Caragea Voevodû, și dela Domnia Sa fratele Mihaiû Vodă Suțulû din domnia dintâi și din domnia de pre urmă, prin chrisóvele ce le vêdumû, unulû cu létulû 1784 Februarie și altulû cu létulû 1792 Aprilie 26. Dreptû aceea, învrednicindu-ne Domnulû Dumneȑeû cu întâia domnie a acesteî pravoslavnice Țerî-Românescî, amû bine-voitû de amû întăritû și amû înnoitû mila acesteî sfinte mănăstirî, ca să se păȑlescă nestrămutatû. Și amû întăritû chrisovulû acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiî, Constantinû Voevodû, Dumitrașco Voevodû, Nicolae Voevodû, martorî puindû și pe dumné-lorû cinstiți și credincioșî boerî veliți ai Divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovênu Vel

Vistieru, Dumitrașco Racoviță Vel Banu, Ienache Văcărescu Vel Spătaru, Ienache Moruzi Vel Vornicu de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornicu la Țera-de-jos, Costache Ghica Vel Logofet de Țera-de-sus, Scarltau Ghica Vel Logofetu la Țera-de-jos, Nicolae Hangerlau Vel Hatmanu, Dumitrache Manu Vel Postelnicu, Isacu Raletu Vel Cluceru, Dumitrache Skina Vel Comisu, Nicolae Racoviță Vel Paharnicu, Iordache Palada Vel Stolnicu, Iorgache Vel Slugeru, Dumitrache Costandache Vel Pitaru, și Ispravnicu Costache Ghica Vel Logofetu de Țera-de-sus. Și s'au scrisu chrisovulu acesta la anulă dintăi întru întâia domnie a Domniei Mele, aici în orașulu scaunulu Domniei Mele, București, la létulu 1793 Iunie 8, de Răducanu Poenaru biv. 3 log. condicariu. (1)

Chrisovulă mănăstirei Poiana Mărului.

Cuviosu lucru și cu totuși totu plăcutu lui Dumneșeu se vede a fi purtarea de grijă și nevoința acea ce se face ne-încetatu de către blagocestivii oblăduitori, asupra sfintelor lui Dumneșeu lăcașuri, ce sunt înălțate întru slava și lauda marelui Dumneșeu, care ca un isvoru necurmatu în puterea purtării de grijă și cu fierbinte dragoste sînguindu-se, nu numai celea ce se vedu a fi în starea lor păzite întru bună statornicie, spre mai bună întremare le aduce și le întemeiază, ci și celea ce pricepu, că din vre-o întâmplare a vremilor prin sfetnici răi aru căde ore-când din orânduiala lor cea cuviincioasă și s'aru perde temeiulu și statornicia, le întemeiază și le așeză atăta, câtu după întâmplări de s'aru și strămută vre-unele din starea și orânduiala lor, dar dreptatea iară să potă a le aduce la starea lor, pentru că și ȋdice sfânta pravilă, celea ce rău se hotărăscu și se tiposescu, pre acelea nici lege nici pravilă, nici obicei nu potă să le întârescă, căci în bisericile lui Dumneșeu altu-felu de schimbări nu potă fi afară de pravilnicésca orânduială. Dreptu aceea dar, de vreme ce din porunca atotu stăpânitorulu Dumneșeu, ne-amu învrednicitu și noi oblăduitoriū acestui prea luminatu scaunu alu Țerei-Românesci, pe lângă totă purtarea de grijă ce avemu a supușilor noștri, în totu chipulu ne nevoimū, ca și sfintele lui Dumneșeu lăcașuri, atātu acum în ȋdilele nóstre, câtu și mai în urmă, cu pravilnicésca lor orânduială, să se afle în cinste, de vreme că cei ce locuiescu într'insele sunt aceia ce au lăsatū viața acésta cu turburări și petrecu o viață ingerésca și mai pre sus de lume, se află neîncetatu rugători către Dumneșeu pentru Impărați, pentru Domni și pentru toți pravoslavnicii creștini. Intre cari sfinte lăcașuri, ce se află întru acéstă

(1) Cod. XXVI, pag. 77.

oblăduire a Țerei-Românescei, este și un sfânt lăcaș, ce se află la Poiana Mărului, în sud Slam-Rîmnicu, la care se cinstesce și se prăznuesce hrumul Nascerei Prea Sfintei Stăpânei Nostre de Dumneșu Născetorei și pururea Feciorei Mariei, unde locuesc părinți Ruși și Români sihastru, (care schitu este făcut de Sfinția Sa părintele răposat stareșu Vasile), unde atât din frații Domni, cât și din Archierei și din alți pravoslavnic creștini s'au afierosit vase cuviincioșe, cărți și alte sfinte odore și totă podoba schitului, carele în trecuta vreme s'au fostu întâmplat de au ars de totu, ci iarăși s'au făcut din autoru și mila cinstitorilor de Dumneșu creștini, cu celea cuviincioșe schitului, care în stare ce se află acum este cu totul și totu cuviinciosu schitu de trebuința fraților ce locuesc întru acestu lăcaș, dar însciințându-se că binele este pururea zavistuit și vrășmașii binelui nu se părăsesc de răutăți, prin cei ce se află unelte primitore ca să zătignescă binele și folosul sufletesc, și noi încă din buna-voința noastră cu blagoslovenia Prea Sfinției Sale Părintelui Mitropolit (cunoscându-se și de către Prea Sfinția Sa că este cuviincioasă isbrânirea noastră) hotărîm, printr'acestu cinstitu și bine închipuitu chrisov, ca sfântul acesta schitu al părinților acestora sihastru ce s'au numitu mai sus, unde acum este stareșu și purtătoru de grijă cuviosul Archimandritu Mateiu Ieroschimonah, după cum până acum au fostu nesupărat și neșupus altu unde-vași, de acum înainte să fie și mai multu slobodu, adică stavropighion, ca și în vremile viitoare nici de cum să nu se supere, nici de către părinții Episcop, ce după vremei voru fi, nici de către alte obraze, cu vre-o schimbare de egumen, a intră omu străinu între ei spre răsvătire, nici cu vre-o înstrăinare de ceva din celea afierosite schitului, nici măcar cu orice afară din orânduiala schitului după canónele cele pravilnicesce, ce le au dela stareșulu lor, măcar de s'ar și păre în vederea oricui că ar fi mai bine, căci că sunt cu greșală cugetele omenesc, ci să fie în pace și liniște despre toate cele turburătoare și zătignitóre spăseniilor, afară din stricarea vre-unei dogme, care aceea când se va simți, atunci de însuși Părintele Mitropolit cercetându-se și dovedindu-se, se va îndreptă; dar altu nimenea, cu nici un felu de mijlocire, să nu se amestece a amesteca și a turbura liniștea schitului și pacea fraților, cu semănarea de zizanie. Încă să aibă sfântul schitu, ce s'au numitu mai sus, pe totu anul mila cea obicinuită: 12 cojoc, 12 bucăți de aba neagră, 12 perechi cisme, 24 oca untu-de-lemn și 6 oca tămăe, i vinulu, ce-lu voru face în vile schitului să fie apăratu de vinăriciu, stupi de dijmăritu ca și pe drepte bucate ce voru avé; liude 39 scutelnici, cari să aibă a se ajuta și a se chivernisi părinții la trebuințele ce au, adică unii să dea grâu pentru mîncarea părinților, alții să fie de lucru schitului i la chilii poslușnici,

alții la viișorele ce au vierși pentru lucru, alții pescari să aducă pește i darvari, și alții să dea brânză i urdă pentru părinți; și de vreme ce acești scutelnici sunt pururea în slujba părinților călugări ai sfântului schit, poruncim Domnia Mea, ca ori când și în ori-ce vreme, după trebuință, se va întâmpla a se pune și a se orânduia asupra scutelnicilor mănăstiresci și boeresci a da și ei la zaherele și care cu boi sau la vre o orânduială de cai, sau la verice altă felă de orânduială și podvedii, aceștia și atunci să nu fie supărați și nimenea să nu îndrăznescă a le face vre-o cerere; așisderea să aibă a lua părinții, pentru cele ce scriu mai sus, taleri 150 dela visteria Domniei Mele pe totu anul, la ziua sfântului Gheorghe; și iar să aibă a lua milă pe anu bolovanii sare una sută dela ocna Slănicului, pentru că acestea mai sus arătate mili le-au avutu părinții acestui sfântu schit și dela alți frați trecuți Domni, precum ne adeverim Domnia Mea din chrisovulu Domniei Sale fratelui Michaiu Vodă Șutul, ce-lu vedum cu létulu 1784 Aprilie 20, din domnia dintăi, întăritu de-asupra și intru a doua domnie; dreptu aceea și Domnia Mea ne-amu milostivitu de le-amu innoitu și le-amu întăritu tote, printr'acestu cinstitu chrisovu alu Domniei Mele, ca să li se pădoscă neștrămutatu, pentru care și dămu totă volnicia celor ce cu ajutorulu lui Dumnezeu se află ctitori la acestu sfântu schit, dumné-lui cinstitu și credinciosu boerulu Domniei Mele Dumitrache Ghica biv Vel Banu, ce este ctitoru și epitropu, i casa dumné-lui răposatulu Nicolae Dudesculu biv Vel Logofetu, i Medelniceru Ionița Cârlova și boerii Neculesci, cari ori-când s'ar întâmpla a se supăra acestu sfântu schit, atât de Episcopii vremiloru viitoare, au pentru schimonosirea orânduielelor, sau pentru aședarea altui egumenu împotriva, séu a înștrăina ceva de alu schitulu cu nume de păstrare, nici de cum acești ctitori să nu îngăduiască, ci când nu va fi înțelegere numai din cuvintu, prin scirea Prea Sfinției Sale Părintelu Mitropolitu, să dea jalbă la dregători și nici cum obiceiu să nu le facă, căci de va fi trebuință de păstrarea odóreloru, ctitori ca nisce mai doritori, fiindu și pentru sufletele lor, mai bine le voru păștră și iar le voru pune la locul lor. Și dar pentru mai bună stravropighi tocmelă și așezămintu acestui mai sus numitu schit, întărimu și adeverim chrisovulu acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantinu Moruzi Voevodu, și cu credința prea iubiților Domniei Mele, fiu, Nicolae Voevodu, Constantinu Voevodu, Dumitrașco Voevodu, i cu toți cinstiți și credincioși boerii cei mari ai Divanulu Domniei Mele: Pan Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racovița Vel Banu, Ienache Văcărescu Vel Spătaru, Ienache Moruzi Vel Vornicu de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornicu de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicu, Nicolae Filipescu Vel Vornicu, Costache Ghica Vel Logofetu de Țera-de-sus, Scarlatu

Ghica Vel Logofetă de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmană, Dumitrașcu, Manu Vel Logof, Isaacă Raletă Vel Cluceră, Dumitrașcu Schina Vel Comisă, Nicolae Racoviță Vel Paharn., Iordache Palada Vel Stoln., Dumitrașcu Costandache Vel Pitară, și Ispravnică Scarlată Ghica Vel Logofetă. Și s'a scrisă chrisovulă acesta la întâiulă ană dintru întâia domnia a Domniei Mele, aici în orașulă scaunulă Domniei Mele București, la anii dela zidirea lunei 7301, iară dela spăsană ei létulă 1793 Maiă 25, de Gheorghe Logofetă za taină. (1).

Chrisovulă schitului Bontescii ot sud Slam-Rîmnică.

Sfințel și dumnezeescă biserică, ce se numesce schitulă Bontescă ot sud Slam-Rîmnică, unde locuescă maiă călugărițe, aduse de starețul Vasile, ca să aibă, a ține liude șese, ómenii străini, fără de nici ună felă de gâlceveri, să fie sfântului schit de ajutoră și de poslușanie, la ce ar avé trebuință, iară de către Domnia Mea să fie în pace și ertați de tóte dăjdiile și grênduețele, oră câte ară eși peste ană dela visteria Domniei Mele, de nici unele vală sau hântuială să nu aibă. Așisderea să aibă a ține și doi preoți de miră, scutiți și ertați de dajdie, câtă și de ploconulă episcopescă, să fie pentru slujba sfințel biserici; să scutescă și dîjmărită, oierită și dreptă bucatele schitului; și să aibă a luă și din vama Focșaniloră câte dece oca untă-de-lemnă pe ană și câte o jumătate oca tămăe pe lună; pentru că această milă a avut o atâtă dela alți frați Domni de mai înainte, câtă și dela Domnia Sa fratele Michaiă Vodă Suțulă, prin chrisovulă Domniei Șale, ce-lă vedumă cu létulă 1792 Maiă 10. Dreptă aceea, învrednicindu-ne Domnulă Dumneșcu și pre noi cu domnia aceste pravoslavnice țeri, m'am milosivitu Domnia Mea de am înnoitu și am întărită acestea milă, ca să i se păzescă pre deplină. Și am întărită chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fi, Constantină Moruzi, Nicolae Voevodă, Dumitrașcu Voevodă, martori puindă și pre dumné-loră cinstiți și credincioși boerii cel mară al Divanului Domniei Mele: Pan Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașcu Racoviță Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Spătară, Ienache Moruzi Vel Vornică de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornică de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornică, Nicolae Filipescu Vel Vornică, Costache Ghica Vel Logofetă de Țera-de-sus, Scarlată Ghica Vel

(1) Cod. XXVI, pag. 36.

Logofătă de Țera de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmană, Dumitrache Vel Postelnică, Isacă Raletă Vel Cluceră, Dumitru Schina Vel Comisă, Nicolae Racoviță Vel Paharnică, Iordache Palada Vel Stolnică, și Ispravnică Scarlată Ghica Vel Logofătă; scriindu-se chrisovulă acesta la létulă 1793 Maiă 29, de Gheorghe Logofătă za taină. (1)

Chrisovulă mănăstirei sfântului Nicolae din orașulă Focșană.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri din orașulă Focșană, unde se cinstesce și se prăznuesce arhiericulă și de minună făcătoria Nicolae dela Mira Lichia, și cuviosului egumenă și tuturoră călugărașiloră, căți voră fi locuitori la acéstă sfântă mănăstire, ca să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea să aibă a scuti drepte bucatele mănăstirei, stupi i rîmători de dijmărită, și vinulă de vinăriciă, și oile de oierită; așisderea să aibă a țină, pentru ajutorulă și poslușania sfintei mănăstiri, argați, dărvari și păstori, liude țee, însă nu ômeni de prin satele țeri, ci străini aduși din străinătate, pentru cari aducendă adeverința dumné-loră ispravniciloră județului, să li se dea și pecetluiturile Domniei Mele pe numele și chipulă loră, ca să fie nesupărați despre rënduiri, să pôtă fi pentru poslușania sfintei mănăstiri; pentru că acéstă stântă mănăstire o aă zidit-o răposatulă Ștefană Vel căpitană za Cazaci, și, din rîvna dumnezească fiindă îndemnată, o aă împodobită cu tôte celea trebuinciôse, atâtă pe din lăuntru câtă și după din afară, și o aă înzestrată cu vii, moși, dobitôce, închinând-o metohă la sfânta mănăstire Rîmniculă, care și acéstă mănăstire încă este închinată la sfânta și marea Episcopie dela sfântulă munte dela Sinaia. Dreptă aceea dară și Domnia Mea, avendă evlavie către tôte sfintele biserică, din dumnezească îndemnare amă făcută acéstă milă, ce scrie mai sus, ca să fie sfintei mănăstiri de ajutoră și de întărire, părințiloră călugări de hrană și chiverniselă, iar Domniei Mele și răposațiloră părințiloră Domniei Mele vecnică pomenire; pentru că acéstă milă aă avut-o sfânta mănăstire, atâtă dela alți frați Domni, câtă și dela Domnia Sa fratele Alexandru Ipsilantă Voevodă, prin chrisovulă Domniei Sale, ce-lă vădumă Domnia Mea cu létulă 1775 Maiă 15. Și pentru ca să se păzescă acéstă milă nestrămutată, amă întărită chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, și cu credința prea iubițiloră Domniei Mele fiți, Constantină Voevodă, Dumitrașco Voevodă, Nicolae Voevodă, marturi pu-

(1) Cod. XXVI. pag. 42.

indû şi pre toţi dumné-lorû cinstiţi şi credincioşi boeriî cei marî ai divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitraşco Racoviţă Vel Banû, Ienache Văcărescu Vel Spătarû, Ienache Moruzi Vel Vornicû de Țéra-de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vornicû de Țéra-de-jos, Manolache Creţulescu Vel Vornicû, Nicolae Filipescu Vel Vornicû, Costache Ghica Vel Logofătû de Țéra-de-sus, Scarlatû Ghica Vel Logofătû de Țéra-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanû, Dumitrache Manu Vel Postelnicû, Isaacû Raletû Vel Clucerû, Dumitrache Schina Vel Comisû, Nicolae Racoviţă Vel Paharnicû, Iordache Palada Vel Stolnicû, şi Ispravnicû Scarlatû Ghica Vel Logofătû; scriindu-se chrisovulû acesta la létulû 1792 Iulie 2, de Gheorghe Logofătû za taină. (1)

Chrisovulû mănăstirei Sfântului Iónû din Focşanî.

Iō Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû. — Sfinteî şi dumneşcesceî mănăstirî din oraşulû Domniei Mele din Focşanî, care este făcută şi înălţată din temelia ei de răposatulû Grigorie Vodă, unde se prăznuesce hrumulû sfântului slăvitului proorocû şi înainte mergătorulû Iónû, şi cuviosului egumenû, Chirû . . . , şi tuturorû părinţilor călugări, câţi vorû fi locuitori la acéstă sfântă mănăstire, ca să aibă milă dela Domnia Mea vinăriciulû din poporulû Gârbeviî, Tâamboesciî, Bordesciî, Cândesciî, Dragoslăveniî şi Terchesciî sud Slam-Rîmnicû, câte doi banî de vadră şi părpărulû după obiceiû, pentru că acestû vinăriciû l'aû luatû sfânta mănăstire în toţi anii de rëndû până acum. Însă egumenulû, la vremea vinăriciului, să aibă a-şi orêndui omulû sêû, ca să âmble împreună cu vinăriceriî domnesci, să scrie vinăriciulû dintr'aceste popóre, şi făcêndû douê catastişe, asemenea unulû ca altulû, unulû să rămâe la vinăriceri, iar altulû să-lû ieaie omulû mănăstirei, după care să-şi ieaie mănăstirea partea sa pe deplinû, câte doi banî de vadră şi părpărulû. Aşişderea să mai aibă sfânta mănăstire milă dela Domnia Mea dela ocna Telega merticû de sare pe anû holovanî douê sute; să aibă a luă părinţiî călugări acéstă sare la vremea când ieaû şi alte mănăstiri, şi să o încarce dela gura ocnei, să o ducă să o vîndă măcar verîunde, fără de vamă, şi de către vameşû să aibă pace; şi iară să fie sfin-tei mănăstiri milă dela Domnia Mea douê cârciumi în oraşulû Focşanî, ca să se vîndă vinulû mănăstirei, cari să fio în pace şi ertate de fumăritû, de căminăritû şi de alte orênduei; aşişderea să aibă a ţiné şi liude cincî

(1) Cod XXVI, pag. 105.

decî, ómenî străinî, fără de pricină de dajdie, pre carî găsindu-î și fiindu străinî, după adeverința ce va aduce dela ispravnicîi județului, li se voru dà și pecetluiturile Domniei Mele, spre a fi în pace și nesupărați de tóte dăjdiile și orênduețele, câte voru eși peste anu în țeră, ca să pótă fi de poslușania și ajutorul sfinței mănăstirî, la trebuințele ce voru avé; pentru că acestea milî le-au avut sînta mănăstire și dela alți frați Domnî, precum ne pliroforisimú Domnia Mea din chrisóvele Domniei Sale fratelui Domnú Michaiú Vodă Suțulu, ce le vëdumú cu létulú 1792 Iunie 8. Dreptú aceea, învrednicindu-ne Domnulú Dumneđeú și pre noi cu domnia acesteî pravoslavnice țerî, și fiindu-ne trecerea prin Focșanî, cu mutarea domniei din Moldova aici într'acéstă țeră, înși-ne Domnia Mea vëdumú acéstă mănăstire la o stare próstă, și fiindu vrednică de ajutorú la trebuințele ce are, ne-amú milostivitú Domnia Mea, și peste aceste milî, ce se arată mai sus, amú mai adausú sfinței mănăstirî milă, ca peste două sute bolovanî sare, ce are a luă, să aibă a luă și alți una sută bolovanî sare totú dela ocna Telega, carî se facú bolovanî trei sute; așisderea să mai ție, pe lângă, acestea două cârciume în orașulú Focșanî, încă o cârciumă scutită întocmai că la celea-lalte două. Adeverindú chrisovulú acesta cu însășî credința Domniei Mele, Ió Alexandru Constantinú Moruzi Voevodú, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiî, Nicolae Voevodú, Constantinú Voevodú, Dumitrașco Voevodú, martori puindú și pe toți cinstiți și credincioși boeri veliți ai divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banú, Ienache Văcărescu Vel Spătarú, Ienache Moruzi Vel Vornicú de Țera-de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vornicú de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicú, Nicolae Filipescu Vel Vornicú, Costache Ghica Vel Logofétú de Țera-de-sus, Scarlatú Ghica Vel Logofétú de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanú, Alexandru Manu Vel Post., Isacú Raletú Vel Clucerú, Dimitrie Schina Vel Comisú, Nicolae Racoviță Vel Paharnicú, Iordache Palada Vel Stolnicú, Vel Clucerú, Vel Pit., și Ispravnicú Scarlatú Ghica Vel Logofétú; scriindu-se chrisovulú acesta întru întâiulú anú dintru întâia domnie a Domniei Mele, aici în orașulú Bucuresci, la létulú 1793 Maiú 8, de Gheorghe Logofétú za taină. (1)

Chrisovú dela 12 Ianuarie 1796, în favórea mănăstirei Sf. Iónú din Focșanî, care «se află la próstă stare din întîmplările rësvrătirei vremurilor».

Domnitorulú amintesce, că în tótă vremea acéstă mănăstire este supărată cu conace, fără de nici o plată de chirie; decî hotăresce «ca să fie de acum

(1) Cod. XXVI, pag. 48.

înainte numita mănăstire nesupărată de conace, a nu pute uni și alții a intra în ea cu zor, fără de nici o plată de chirie, ci atât de către alții să fie apărată, a nu i se face mai mult sila acesta . . . cât și de către înșiși ispravnicii, cari, când voru avea trebuință de a-și face conac într'această mănăstire, să fie datorii a plăti chiria cea cuviincioasă.» (1)

Cartea mănăstirii Cotmăna din sud Argeșu, de milă de vinăriciu.

De vreme ce sfânta mănăstire Cotmăna ot sud Argeșu, are milă, cu chrisovele altor frați Domni, să ieae vinăriciu dela Ciocănescii, din poporul Piteșcilor, după cum ne adeverim Domnia Mea din cartea Domniei Sale fratelui Alexandru Ipsilantă Voievod, ot létulă 1775, cât și dintr'a Domniei Sale fratelui Michaiă Suțulă Voievod ot létulă 1784; dreptă aceea, dăm și Domnia Mea volnicie omulă, pre carele-lă va orându egumenulă mănăstirii, ca împreună cu vinăricerii domnesci să scrie totă vinăriciulă din mai sus numitulă popor, făcându două cataștișe asemenea, iscălite fiind și de vinăricerii domnesci și de omulă mănăstiresc, și strângendu banii vinăriciulă, din cincă ban de vadră, să aibă a luă omulă mănăstirii câte doi ban, după cum ieau și alte mănăstiri, iar cei-lalți trei ban, întru care ieau și ploconulă de nume, să-i ieae vinăricerii domnesci; așiderca să aibă a luă egumenulă, dela cei ce voru fi avându vii pe moșia mănăstirii, otașină după obicei, din două-deci de vedre o vadră, însă vin, iar nu ban, și pentru scaunele de carne ce voru fi pe moșia mănăstirii, după cum se cuprinde în ponturile, ce sunt date la mâna vinăricierilor, așa să urmeze. — 1793 Iunie 17. (2)

La Domnia Mea a dată jalbă Grigorie, egumen ot schitulă Cotmăna sud Argeșu, arătându că a avut patru poslușnici vechi din satulă ce este pe moșia mănăstirii lângă mănăstire, nu pentru altă trebuință, ci pentru pază de hoți, fiind schitulă la loc primejdios, pe cari îi are și acum, cerându porunca Domniei Mele a-i ave și de acum înainte nesupărați, neavându alți poslușnici sêu scutelnici decât aceștia, și orânduindu-lă la dumné-lui Vel Logofăt de Țera-de-sus, ca de este precum se jăluesce, să-i facă cartea Domniei Mele de a ave acești patru paznici nedajnici și nesupărați, și cercetându ne-au adeverit, că precum jăluesce așa este. Dreptă aceea, ne-am milostivită Domnia Mea asupra numitulă schit, că precum

(1) Cod. XXIX, fila 142.

(2) Cod. XXVI, pag. 89.

aŭ avuŭtŭ aceŭŭŭi pazniciŭ pŕnŕ acum, sŕ-ŭ aibŕ ŕi de acum ŭnainte, apŕraŭ de ori-ce dŕjdiŭ ŕi orŕndueŭŭi, pentru care poruncimŭ dumnea-vŕstre ispravnicilorŭ aŭ judeŭluŭ ŕi altorŭ dregŕtorŭ aŭ Domnieŭ Mele, supŕrare sŕŭ bŕntuialŕ acestorŭ patru pazniciŭ sŕ nu le faceŭi peste porunca Domnieŭ Mele, ii saam reche gpŭ. — 1794 Iunie 6. (1)

Cartea schitului Bradulŭ din sud Vŕlcea, de liude doi ŕi oi 50.

Sfŕntuluŭ ŕi dumneŭeesculuŭ schitŭ, ce se numesce Bradulŭ, din sud Vŕlcea ŕi cŕlugŕrilorŭ sihaŭtri dela aceluŭ schitŭ, ca sŕ aibŕ volnicie cu acŕŭŭ carte a Domnieŭ Mele a gŕsi liude doi, ŕmeni ŕtrŕiniŭ, fŕrŕ de pricinŕ de dajdie, pe carŭ gŕsindu-ŭ, sŕ-ŭ ducŕ la dumnŕ-lorŭ ispravnicŭ judeŭluŭ ca sŕ-ŭ cerceteze, ŕi fiindŭ ŕtrŕiniŭ cu adevŕatŭ, sŕ le dea adeverinŭŭ pe numele ŕi chipuluŭ lorŭ, dupŕ care adeverinŭŭ sŕ li se dea ŕi pecetluiturŭ gospodŭ, carŭ sŕ fie ŭn pace ŕi nesupŕraŭ de dŕjdiile ŕi orŕnduielele visteriei, spre a putŕ sŕ caute de posluŕania cŕlugŕrilorŭ sihaŭtri; aŕiŭderea sŕ scutŕŭŭ ŕi la vremea dijmŕrituluŭ stupŭ i rŕmŕtorŭ 50 ŕi la vremea oierituluŭ oi 50; carŭ acestea milŭ le-aŭ avuŭtŭ ŕi dela alŭi frŕŭi Domnŭ de mai nainte, precum din cartea Domnieŭ Sale frateluŭ Michaiŭ Vodŕ Suŭuluŭ, ce o vŕŭumŭ cu lŕtulŭ 1792 Aprilie 17, ne-amŭ adeviritŭ. Dreptŭ aceea, le-amŭ datŭ ŕi Domnia Mea acŕŭŭ carte a Domnieŭ Mele, de a li se pŕzi tŕte milele, ce se cuprindŭ mai sus neŕrŕmutatŭ tot-deauna, ŕi poruncimŭ tuturorŭ de obŭŭe, nimenea ŭntru nimicŭ supŕrare sŕ nu le facŕ peste acŕŭŭ carte, cŕ aŭŭ este porunca Domnieŭ Mele. — 1793 Iunie 24. (2)

Prociŭ Vel Logofŕtŭ.

Cartea mŕnŕŭŭrei Glavacioculuŭ din sud Vŕlaŭca, de mila vinŕriciuluŭ ce are la sud Saacŭ.

De vreme ce sfŕnta mŕnŕŭŭre Glavacioguluŭ are milŕ cu cŕrŭi domnescŭ de iea vinŕriciuluŭ din poporulŭ Cernŕtescilorŭ din sud Saacŭ, precum din cartea Domnieŭ Sale frateluŭ Domnŭ Alexandru Ipsilantŭ Voevodŭ ot lŕt. 1775 Septembrie 16, i din cartea Domnieŭ Sale rŕposatuluŭ Domnŭ Nicolae Caragea Voevodŭ, ot lŕt. 1782 Augustŭ 28, ŕi din chrisovuluŭ Domnieŭ Sale

(1) Cod. XXVI, pag. 217.

(2) Cod. XXVI, pag. 87.

fratelui Michaiu Vodă Suțulu ot lét. 1783 Decembre 18, ce le vădumă, ne adevărimă, și Domnia Mea m'am milostivită de am înnoită și am întărită acestă milă, ca să iea sfânta mănăstire acestă vinăriciă. Dreptă aceea, să aibă volnicie egumenulă, saă omulă ce-lă va orându, să âmble împreună cu vinăriceriă domnescă, să scrie vinăriciulă din acestă poporă totă de odată, și să facă două catastise, totă asemenea unulă ca altulă, iscălite fiindă amîndouă de vinăriceriă domnescă și de omulă mănăstirei, și așa împreună strîngendă baniă vinăriciulă, ce este de plătescă dajniciă, de vadră de vină câte bani patru și ploconulă de nume, din care bani să iea vinăriceriă domnescă câte bani doi de vadră și ploconulă, după cum se cuprinde în cărțile Domniei Mele, ce li se va da la mîini, iar cei-lalți câte bani doi de vadră să aibă a-î luă ômeniă mănăstirescă împreună cu părpărulă, precum aă luată și mai nainte vreme, după obiceiă. Așîderea și pentru scaunele de carne, ce sunt în poporă pe moșia sfintei mănăstiri, vinăriceriă saă alțiă să nu se amestece, fără numai omulă mănăstirei, urmîndu-se după ponturile ce sunt la mîna vinăriceriilor. Dreptă aceea dară, dămă și Domnia Mea acestă chrisovă ală Domniei Mele sfintei mănăstiri, cu care să aibă volnicie în toți aniă a-și luă acestă milă de vinăriciă, după cum aă luată și până acum, întărindu-lă cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiă, Constantină Voevodă, Dumitrașco Voevodă, Nicolae Voevodă, martoriă puindă și pe dumné-loră cinstițiă și credincioși boeriă cei mariă ală divanulă Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Spătară, Ienache Moruzi Vel Vornică de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornică de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornică, Nicolae Filipescu Vel Vornică, Costache Ghica Vel Logofătă de Țera-de-sus, Scarlată Ghica Vel Logofătă de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlăă Vel Hatmană, Dumitrache Manu Vel Postelnică, Isaacă Raletă Vel Cluceră, Dimitrie Schina Vel Comisă, Nicolae Racoviță Vel Paharnică, Iordache Palada Vel Stolnică, și Ispravnică Scarlată Ghica Vel Logofătă; scriindu-se chrisovulă acesta la lét. 1793 Iulie 4, de Gheorghe Logofătă za taină. (1).

Cartea schitului Isvorulă frumosă din sud Vâlcea, de liude doi și 50 oă.

Sfântulă și dumnezeesculă schită Isvorulă frumosă din sud Vâlcea și călugăriloră sihastriă din acestă schită, ca să aibă volnicie, cu acestă carte, să-și aducă din străinătate liude doi, pe cari să-î ducă întâi la is-

(1) Cod. XXVI, pag. 106.

pravnicul județului ca să-l cerceteze, și fiindu străin cu adevărat, să le dea adeverință pe numele și chipul lor, după care adeverință să li se dea și pecetluituri gospod, ca să fie ertați de toate dăjdiile și brânduielele visteriei, să pôtă fi de poslușania călugărașilor sihastri; așisderea să scutască de dijmăritu stupi i rîmători cinci-șeci, și de oieritu oi cinci-șeci, care acéstă milă au avut o și dela alți frați Domni de mai nainte, cât și de la Domnia Sa fratele Alexandru Vodă Ipsilant, prin cartea Domniei Sale dela létul 1775 Maiu 25. Dreptu aceea am dat și Domnia Mea acéstă carte, ca să se păzască milele acestea nestrămutat, și poruncim la toți de obște să nu faceți supărare peste porunca Domni Mele, ii saam reche gpd. — 1793 Iunie 25.

Cartea schitului Iezerul din sud Vâlcea, de liude doi și 50 oi.

Sfântului și dumnezeescului schitu Iezerul din sud Vâlcea și călugărașilor sihastri dela acestu schitu, ca să aibă volnicie cu acéstă carte a Domniei Mele a găsi liude doi ómeni străini, pe cari găsindu-i să-i ducă la d-lor ispravnicu județului ca să-l cerceteze, și fiindu străin cu adevărat, să le dea adeverință pe numele și chipul lor, după care adeverință să li se dea și pecetluituri gospod, ca să fie în pace și nesuperați de toate dăjdiile și orânduielele visteriei, spre a-și pute să și caute de poslușania călugărilor sihastri; așisderea să scutască și la vremea dijmăritului stupi i rîmători 50, și oi 50, cari acestea mili le-au avut și dela alți frați, Domni de mai nainte, precum din cartea Domniei Sale fratelui Michaiu Vodă Suțulu, ce o vedum cu létul 1792 Aprilie 17, ne-am adevărit. Dreptu aceea, le-am dat și Domnia Mea acéstă carte, de a li se păzi toate milele acestea, ce se cuprind mai sus, nestrămutat tot-deauna, și poruncim tuturor de obște, nimenea întru nimicu supărare să nu facă peste acéstă carte, că așa este porunca Domniei Mele, ii saam reche gpd. 1793 Iunie 24. (1)

Chrisovul mănăstirei Rîmnic din orașul Slam-Rîmnic.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri din orașul Domniei Mele Rîmnicul ot sud Slam-Rîmnic, unde se cinstesce și se prăznuesce hramul Ador-

(1) Cod. XXVI, pag. 87.

mirea Prea Sfintei Stăpânei Născătoare de Dumneșeu și pururea Feciură Maria, care este făcută și înălțată din temelie de reșosatul Constantin Voda Brâncovenu, de împreună cu reșosatul Michail Cantacuzino biv Vel Spătaru, și afierosită la sfânta mănăstire Sinaia, ca să fie această mănăstire în pace și ertată de orî-ce dăjdi și zaherele ce dau alte mănăstiri, de nici unele să nu se supere; așisderea să fie milă dela Domnia Mea, să aibă a ține liude două-deci, însă omeni străini, fără de nici o pricină, pentru cari luându dela dumné-lor ispravnicii județului adeverință pre numele și chipul lor, să li să dee și pecetluituri domnesci, să fie apărăți de toate dăjdiile ce voru eși peste an în țară; și iar să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea, să ieae din vama domnescă dela Rîmnic și dela Buzău taleri 250, și la vremea oieritului să scutască de oierit o trei sute, și să ieae din ocna Telega merticu de sare în toți ani câte bolovan una sută cincideci, la vremea când ieau și alte mănăstiri; și iar să aibă a lua sfânta mănăstire mila din vinăriciul domnescu din delul Tădenilor ot sud Slam-Rîmnic, însă din hotarul Bogdănelor-de-jos până în moșia domnescă, unde este tîrgul Rîmnicului, câte doi bani de vadră, dela toți cei ce voru avé vii într'acelu del, și cu pîrpărul după obicei; pentru care la vremea vinăriciului să trimiță omul mănăstirei, împreună cu vinăriceri domnesci, să scrie totu vinăriciul dintr'acelu del, și făcîndu două catastise, asemenea unul ca și altul, iscălite de către amîndoi, să aibă a-și lua mănăstirea parteas a, câte doi bani de vadră și pîrpărul; încă să aibă sfânta mănăstire a scuti vinul, ce va face, de vinărici, și stupi i rîmători, câți va avé, de dijmărit, însă drepte bucatele mănăstirei; cari acestea mil le-au avut această sfântă mănăstire, atât dela alți trați domni, cât și dela Domnia Sa fratele Alexandru Voda Ipsilanti, i dela Domnia Sa reșosatul Nicolae Voda Caragea, și dela Domnia Sa fratele Michail Voda Suțulu, precum din chrisovele Domniilor Sale ne adevărim, însă unul cu lét. 1775, și altul cu létul 1782, și altul lét 1783. Dreptu aceea, învrednicindu-ne și pre noi Domnul Dumneșeu cu domnia acestei țări pravoslavnice, bine amă voit de amă înoit și le-amă întărit, printr'acestu chrisov al Domniei Mele, ca să i se păzască și de acum înainte toate, precum se cuprinde mai sus, nestrămutat. Și amă întărit domnescul nostru acestu chrisov cu însăși credința Domniei Mele, Io Alexandru Constantin Moruzi Voevodă, și cu a prea iubiților Domniei Mele fi, Constantin Voevodă, Dumitrașco Voevodă, Nicolae Voevodă, și martori puind și pre toți dumné-lor cinstiți și credincioși boeri cei mari ai divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banu, Ienache Văcărescu Vel Spătaru, Ienache Moruzi Vel Vornicu de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornicu de Țera-de-jos, Manolache Cretulescu Vel

Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofetū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofetū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Dumitrache Manu Vel Postelnicū, Isacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Iordache Palada Vel Stolnicū, și Ispravnicū Scarlatū Ghica Vel Logofetū; scriindu-se chrisovulū acesta la létulū 1793 Iunie în 20, de Gheorghe Logofetū za taină. (1)

Chrisovulū mănăstirei Mărginenii din sud Prahova.

De vreme ce sfânta și dumnezeesca mănăstire ce se numesce Mărgineni, ot sud Prahova, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulū sfinților mai marilorū Voevođi Michailū și Gavrilū, este închinată la sfânta și împărătesca mănăstire dela muntele Sinaii de către răposaii cinstiți boeri ctitorii din urmă, care așieromă s'a fostū întemeiatū de Domnia Sa răposatulū Nicolae Alexandru Vodă, precum din chrisovulū Domniei Sale cu létulū . . . ne adevărimū, așiederea aū avutū și milī domnesci de luă vinăriciulū din delulū Țintea i Piscurile, Moreni, Cióra, Hiliescii i Băicoiu sud Prahova, dela toți dajnicii, ce sunt de plătescū vinăriciulū, câte doi bani de vadră și părpărulū după obiceiū; a scuti și una mie oi de oieritū, i de pogonăritū, când va fi, pogone cincī-deci; a luă în toți anii câte taleri una mie dela cămărașii ocnei pentru dijma mănăstirei, pe care este făcută ocna Telega, afară de cumpărătorea ocnelorū, după cum aū avutū așezămintulū mai nainte cu cămărașii ocnelorū dela mănăstire, pentru dijma ce avea să iea din dece bolovanī unulū, și din sarea măruntă a treia parte; i liude dece, păstori, dărvari, argați, însă nu ómeni de prin satele țerei, ci străini, pentru cari aducēndū adevărință dela dumné-lorū ispravnicii județului, să li se dea și pecetluituri domnesci pe chipulū și numele lorū, ca să fie ertați de tóte dăjdiile și orēnduețele țerii, spre a fi de poslușania sfintei mănăstiri, după cum ne adevărimū Domnia Mea, atâtū din alte chrisóve domnesci de mai nainte, câtū și din chrisovulū Domniei Sale Alexandru Ipsilantū Voevodū, cu létulū 1775, i alū Domniei Sale răposatulū domnū Nicolae Caragea Voevodū, cu létulū 1782, și alū Domniei Sale Michaiū Vodă Suțulū, cu lét. 1792 Septembrie; deci învrednicindu-ne Domnulū Dumneđeū și pre noi cu domnia țerii acesteia și văđēndū ce aū făcutū acei răposaii ctitori, le întărimū și Domnia Mea, a fi bine păzite și să se urmeze orēnduețele și întocmirea, ce se cuprinde în cărțile ctitorilorū; așiederea să aibă sfânta

(1) Cod. XXVI, pag. 111.

mănăstire milele ce se cuprinde mai sus pe deplin. Și amă făcută această bună învoire cu însăși credința și bună voirea Domniei Mele, Iă Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, marturi fiindū și prea iubiți Domniei Mele fiī, Constantinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū și cu toți blagorodnicii dumné-lorū veliți boeri ai divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țéra-de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vornicū de Țéra-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofătū de Țéra-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofătū de Țéra-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatm., Dumitrache Manulū Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, și Ispravnicū Scarlatū Ghica Vel Logofătū; scriindu-se chrisovulū acesta întru întâiulū anū dintru întâia domnie, la létulū 1793 Iunie 30, de Gheorghe Logofătū za taină. (1)

Cartea mănăstirii Clocociovu, de milele ce are.

Sfintei și dumnezeescei mănăstiri Clocociovulū din sud Oltū, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulū sfinților mai marilorū voivođi Michailū și Gavrilū, ca să fie sfintei mănăstiri milă dela Domnia Mea, să aibă a luă pe fie-care anū douē sute țvedre vinū din vinăriciulū domnescū din délulū Dăneștilorū, ce este pe moșia sfintei mănăstiri; așisderea să aibă otaștina pământulū dintru acelū délū, din douē-đeci vedre o vadră, după obiceiū; asemenea să aibă a ținé și liude patru, ómenī străinī, pe carī gă-sindu-ī, vorū fi apērați de tóte orénduelile țerei, ca să fie de ajutorulū sfintei mănăstiri, pentru că aceste milī le-aū avutū sfânta mănăstire, atâtū dela frați Domni de mai nainte, câtū și dela Domnia Sa fratele Alexandru Ipsilantū Voevodū, prin carte dela létulū 1776 Iunie 10, i dela Domnia Sa răposatulū Nicolae Caragea Voevodū, prin cartea dela létulū 1782 Octombrie 12, și dela Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suțulū, prin douē cărți, una din domnia întâi, cu létulū 1784 Martie 20, și alta din domnia de pe urmă, cu létulū 1792 Noembrie 29, carī tóte aceste cărți le vėđumū Domnia Mea, cu cuprinderea de mai sus arėtate. Așisderea să aibe sfânta mănăstire a luă pe fieși-care anū dela ocne câte talerī 50, la vreme cândū ieaū și alte mănăstiri, să ieaie și din balta de pe moșia So-

(1) Cod. XXVI, pag. 108.

haia, ce este dréptă a mănăstirii, deciuală ca și cei-lalți stăpâni de moșie, care și acéstă milă au avut-o dela alți frați Domni de mai nainte, precum din chrisovul Domniei Sale fratelui Michaiu Suțulu Voevodu, cu létulu 1784 Noembre 20, ne-amu adevéritu. Dreptu aceea, și Domnia Mea ne-amu milostivită de amu înnoitu și amu întăritu milele acestea, ce se cuprindă mai sus, ca să fie sfintei mănăstiri de ajutoru și de hrană, iar Domniei Mele și răposaților părinților Domniei Mele vecinică pomenire; pentru care poruncim și la toți câți se cuvine, să fie următorii întocmai a i-se păzi milele acestea nestrămutat. — 1793 Iunie 30.

Chrisovul schitului Rătești din sud Buzău

Fiind-că în sud Buzău la Rătești viindă o sémă de călugărițe cu stărița loră, prin ajutoru și milă de pe la boeri și de pe la alți creștini, s'au trudită s'au făcutu unu sfântu lăcașu de lemnă, încă din domnia întâi a fratelui Michaiu Vodă Suțu, pentru a loră sufletescă petrecere, fiindu locu cuviinciosu, la care se cinstesce și se prăznuesce hramul Sfintei Troiți, care sfântu lăcașu aflându-se la locu strîmtu și cu neîndemănare la hrană, și neavându de nicăiri vre-unu altu ajutoru și sprijinelă, în care să se pótă rezemă hrana și chiverniséla loră catu-și de catu, fără numai la mila și ajutorul ce potă agonisi de pe la creștini, au bine-voitu Domnia Sa și, prin chrisovul Domniei Sale, ce-lă vedumă cu létulu 1784 Iunie 4, întăritu de-asupra și întru a doua domnie, de au făcutu milă sfântului schitu; adecă să aibă șese ómeni, străini, scutelnici, pentru poslușania la cele ce voră avé maicile trebuință, cari, după ce-î va găsi, să-î ducă la ispravnicii județului ca să-î cerceteze, și fiindu străini, să le dee adeverință pe numele și chipul loră, după care li se va da și pecetluituri, ca să fie în pace și nebântuiți de tóte; să scutescă stupii ce voră avé, de dijmăritu, și catu vinu voră face în viile schitului, de vinăriciu; să fie doi preoți apărați și scutiți de tóte dările și podveșile ce voră da cei-lalți preoți; așisderea să aibă a luă dela visteria domnescă milă pe totu anulă cu pecetluitu câte tal. șapte-deci și optă la diua Sfântului Gheorghe, însă tal. 45 pentru cincîspre-dece bucăți aba négră de îmbrăcăminte maicilor, tal. 9 pentru 12 perechi papuci cu meși, tal. 15 pentru 20 oca untu-de-lemnă, și tal. 9 pentru 6 oca tămăe. Dreptu aceea, învrednicindu-ne Domnul Dumnezeu și pre noi cu domnia acestei pravoslavnice țări, ne-

(1) Cod. XXVI, pag. 94.

amă milostivită de amă înnoită și amă întărită tôte aceste mili, ca să fie sfântului schitū de ajutorū și de întărire. Și amă întăritū chrisovulū acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, și cu a prea iubiților Domniei Mele fiļ, Costandinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū, și cu totū sfatulū cinstiților și credincioși boerilorū celorū mari ai Divanului Domniei Mele : Nicolae Brâncovēnu Vel Vistiern., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țera-de-sus, Manolache Brâncovēnu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofētū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofētū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Alexandru Manu Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dimitrie Skina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, și Ispravnicū Scarlatū Ghica Vel Logofētū; scriindu-se chrisovulū acesta la létulū 1793 Iunie 12, de Gheorghe Logofētū za taină. (1)

Prea Înălțate Dómne,

Dumné-lui biv. Vel Pitarū Ioniță Vlădoianu, prin jalbă către Înălțimea Ta, a arētatū că răposatulū taicălū domniei sale Paharnicū Fote Vlădoianulū, zidindū o biserică aici în Craiova, hramulū Sfântului Nicolae și Sfântulū Spiridonū, și la mórtea domniei sale aū aferositū acei biserici două moși, Novaciļ cu 7 munți și Cerășu din sud Doljū, ca să fie pentru chiverniséla unū *dascălū clineșcū* ce va fi la biserică, și deosebitū ar fi lăsatū ca să-i facă și două chilii pentru locuința egumenului dela mănăstirea Hurezului, ca să conăcēscă când va veni în partea locului să caute veniturile moșielorū mănăstirei, fiind-că aū lăsatū ca unū metohū numitei mănăstiri; dară veniturile acelorū două moși ale bisericei să nu se amestece; și în diatā răposatulū ilū lasă pe dumné-lui să grijască pentru chiverniséla dascălului și pentru cele-lalte, ca unū feciorū ce-ļ este; iară după ce a muritū răposatulū, rămāindū dumné-lui nevrístnicū și rămāindū epitropū casei răposatului vameșulū Vasile, cumnatulū dumi-sale, care aū metahirisitū mijlócele și strîngerea casei părintești, pentru care pliroforisindu-se, Măria Sa Vodă Alexandru Ipsilantū ar fi poruncitū de s'ar fi făcutū catagrafie casei, când atunci auđindū și egumenulū Hurezanulū, aū pornitū jalbă către Măria Sa, cerēndū să se facă zaptū acele moși ale bisericei, cu cuvîntū că este metohū mănăstirei; și că va sēvērși celea orēnduite ale

(1) Cod. XXVI, pag 80.

răposatului, și Măria Sa vădându relele urmări ale cumnatului răposatului, ar fi luat acelea moșii și le-a dat egumenului Hurezénulă, de sunt an 16; și într'acéstă diastimă de vreme, toți egumenii ce după vremi au fost, s'au arătat cu nebăgare de sémă la celea orânduie, căci numai veniturile le-au luat, iar dascălă n'au pus, nici lucru la biserică măcar de tal. 100 n'au făcut, din a căroră pricină puțin ar fi rămas să se și surpe; cerându a se aduce egumenulă să-și deie socotélă pentru veniturile acestor moșii, unde față fiind și Prea Sfinția Sa Părintele Episcopul Rîmnicului, fiind-că ar fi aducându pe an mai mult de cât. tal. una mie, și cum că răposatulă nu ar fi dăruit moșiile la mănăstirea Hurezulă, ci la biserică, și cu tôte că s'au dat din porunca gospodă, dar s'au dat nefiindă vrîstnică și din reaua chivernisélă epitropului, și neputendu suferi stenahoria biserice și neurmarea diatei, se încarcă dumné-lui a sêvărși celea orânduie părintesci după datorie și a meremetisi la biserică celea trebuinciôse și a pune și dascălă. După luminata porunca Măriei Tale, aducendu față pe amîndouă părțile, amă cerut mai întâi jăluitoifulă să arate, cu ce caută a luă acele moșii sub epitropia domniei sale? Ne arată o diată ot lét. 1777 Octombre, cu pecetea răposatului Vlădoianu și adevérită de Prea Sfinția Sa proin Mitropolitulă Filaretulă și de alți boeri, și între alte condee ce se arată, vedemă că dîce, că moșia Novaci cu munți din Téra-Românescă, ce are venit pe an tal. 150, pôte și mai bine, o lăsă pe séma bisericei din Craiova, ca să fie pentru chivernisélă unui dascălă elinesc, să ședă acolo să învețe copiii de pomană, și câtă va avé vieță răposata soția domniei sale, cum și fiil dumné-lor, să aibă purtare de grije pentru școlă și să se păzescă nestrămutat așezămîntulă, iară neurmându fiil dumné-lor precum au lăsat, să aibă egumenii mănăstirii, ce voră fi după vremi, a purtă grija de chivernisélă dumné-lui din venitulă moșiei; deosebită iarăși dîce, că lasă moșia Cerătă iară bisericei din Craiova, casă fie pentru plata dascălului și pentru dresulă bisericei când se va strică orî-ce, fiind-că acéstă moșie a fostă dată fiului domniei sale Barbuceanu, și întîmplându-se de s'au pristăvit, o lasă iar bisericei, și lasă și pentru simbria dascălului taler 180 și două chile de bucate pe an; lângă acéstă s'au întreată și cuviosulă Chiră Pahomie, ce se află egumenă la sfînta mănăstire Hurezulă, ce are a răspunde? dîse că adevărată acestea două moșii sunt afierosite de răposatulă Paharnică Vlădoianu, nu bisericei Sfîntului Spiridonă, ci sfîntei mănăstirii Hurezulă, și pentru dregerea biserice și altele, o lasă metohă mănăstirii, arătându-ne spre încredîntare și o carte cu létulă 1773, iscălită răposatulă Paharnică Fota Vlădoianu împreună și cu jupânésă domniei sale Ilinca Vlădoianca, adevérită și de Prea Sfinția Sa întru fericire răposatulă proin Mitropolită Grigorie, prin care scrie că încredînteză prin-

tr'acéstă scrisóre pe Sfinția Sa Părintele Archimandrită Dionisie egumenă, câtă și soborul sfinței mănăstiri Hurezulă, că învrednicindu-se de aă ridicată o biserică de piatră în Craiova, hramul sfinților erarchi Nicolae și Spiridonă, și înfrumusețând-o cu zugrăvire, și avëndă sfânta mănăstire Hurezulă la par-tea locului moșie și venituri, și ca să le pótă cu îndestulare a le strînge, aă închinată numita biserică metohă la mănăstire, cu locul ce e împrejurul bi-sericeii, și vrëndă Dumneđeă a mai avé viață, să aibă a face curte de piatră împrejură, i o pivniță și două case de-asupra cu foișoră, iar când se va apucă a sêvêrși acestea, scrie că lasă asupra fiiloră dumi-sale, ca să deë din ago-nisita casei tal. 600 să sêvêrșescă acelea; deosebită, pentru mai bună chi-verniselă și întărirea sfântului lăcașă, aă socotită de aă mai dată danie sfinței mănăstiri și două moșii, Ceratu de câmpă sud Doljiă și moșia Novaci sud Doljiă, cari după pristăvirea dumné-loră să aibă a le stăpâni mănăstirea, ca să fie părinților de odihnă și dumné-loră vecinică pome-nire; numai și părinții egumeni, cari voră veni după vremi, să aibă pur-tare de grijă, ca celea ce se voră strică să se drégă și biserica să se aco-pere și să fie și doi preoți de miră; deosebită mai arată și altă carte ot létulă 1782, cu ană 9 mai în urmă, a dumné-loră boeriloră caimacamă la Bucuresci, prin care scriă către răposatulă stolnică Costi, vechilă caima-camă, că egumenulă mănăstirii Hurezulă s'aă fostă jăluită pentru moșiile răposatului Paharnică Vlădăianulă, ce sunt afierosite bisericeii Sfântului Spiridonă, care este metohă a mănăstirii Hurezulă, că răposatulă vameșă Vasile i-ar fi luată venitulă, păgubindă biserica, și scrie ca să se deë mână de ajutoră egumenului spre a face moșiile zaptă și a le stăpâni, luându-le venitulă pe deplină, neîngăduindă pe vameșulă Vasile a se mai întinde, iar pricinuindă cevaș, este tréba arhiereului locului, iar vameșulă nu are amestecă; deosebită scriă, că s'aă fostă dată porunca Măriei Sale Alexandru Vodă Ipsilantă către măritulă Episcopă și către răposatulă Clu-ceră Gregorie Razulă Caimacamă, ca să cerceteze ce venituri ale bisericeii aă luată vameșulă Vasile, și fiindă că nu s'aă fostă făcută acea cercetare, fiindă vameșulă bolnavă, să cerceteze dumné-lui și să împlinescă; și dîse egumenulă, că după porunca dumné-lui Caimacamului, aă și orënduită isprăvnicelă pe la acelea moșii, prin cărțile Domniei Sale, cari se vêdură cu létulă 1781. S'aă cerut părintelă egumenulă ca să arate porunca și ho-tărîrea Măriei Sale Alexandru Vodă, ce s'aă făcută la acéstă pricină, și dîse că nici o poruncă de acésta n'aă găsită. Decă fiindă pricina precum mai sus se cuprinde, după luminata porunca Măriei Tale, aă cerută egu-menulă să-și deë sorocă pentru totă venitulă, ce s'aă luată pe ană 11, scoțându-se doi ană ai rêmiriții, și arêtă pe doi ană socotéla de venitulă ce a luată și de cheltuită la trebile bisericeii, care venită socotindu-se și

pre alți 9 ani, totu o potrivă, se vede totu venitul acestor moși ale bisericii luat de mănăstire tal. 4.123 bani 75, i banițe porumb 2.398, i banițe grâu 2.472, și cheltuiala pe acești ani tal. 2628 și banițe porumb 330, i de grâu 165 și 3000 oca făină, precum prin deosebita fôie se arătă și se vede, că trecu mai mulți bani luați de mănăstire din venitul tal. 1.436 aspri 45. Ci într'acestași chipu fiindu, nu lipsim a înștiința Înălțimii Tale, și după cum va lumina pe Măria Ta Dumneșeu, se va face cea desăvârșită hotărîre. — 1794 Decembre 14. (1)

Constantin Caragea Caimacam, Iónu Glogovenu Vel Logofet, Barbu Stirbei, Cornea Brailoiu, Iónu Argintoiu.

Chrisovu din 30 Septembrie 1794, prin care Vodă Moruzi acordă mănăstirei *Călușul* din Romanai, care este «*fără de nici unu omu de a ajuta la trebile ei*» liude 10, ômeni fără de pricină de dajdie, aduși acum din străinătate. Ispravnicii judeului să-i cerceteze, și de voru fi adevărat străini, să le dea adeverință pe numele și chipul lor, după care să li se dea și pecetluitur gospode dela visteria Domniei după orânduială, spre a fi în pace și nesuperați, ca să aibă de ajutor și de poslușanie la trebile și lucrul mănăstirei. (2)

Chrisovul schitului Dălhăuți ot Slam-Rîmnic.

Sfântului și dumneșescului schitu Dălhăuți ot Slam-Rîmnic, unde se cinstesce și se prăznuesce hramul soborului sfinților Archanghel Michail și Gavril, ca să aibă a-și găsi liude șapte, ômeni străini, fără pricină, neavându amestecătură cu vre-unu sat, pe cari ducându-i înaintea dumnélor ispravnicilor și cercetându-i, de voru fi străini cu adevărat, să le dea adeverință pe numele și chipul lor, cu care adeverință viindu la visterie, li se vor da pecetluiturile Domniei Mele, spre a fi în pace și ertați de toate dăjdiile și angariile, veri-câte aru eși dela visteria Domniei Mele peste an în țeră, de nici unele val și supărare să nu aibă; așisderea să aibă a scuti și drepte bucatele schitului, stupi i rîmători de dijmărit și vinul de vinărici; pentru că acestu sfântu schitu au avutu acestă milă atât dela alți frați Domni de mai nainte, câtu și dela Domnia Sa fratele Michai Vodă Suțulu, prin chrisovul Domniei Sale, ce-lu veldum cu lét 1792 Maiu 10. Dreptu aceea, și Domnia Mea m'am milostivitu de am în-

(1) Cond. XXVII pag. 5.

(1) Cod. XXIII, fila 279, verso.

noitū și am întăritū acesteă milî, ca să i se păzescă pe deplinū, să fie sfântuluî schitū de ajutoriū. Și amū întăritū chrisovulū acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiî, Constantinū Voevodū, Nicolae Vodă, Dumitrașco Vodă, martori puindū și pe dumné-lorū cinstiți și credincioși boeriî cei marî ai divanuluî Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racovișă Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țera-de-sus, Nicolae Brâncovénu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofétū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofétū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Alexandru Manulū Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Nicolae Racovișă Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, și Ispravnicū Scarlatū Ghica Vel Logofétū; scriindu-se chrisovulū acesta la lét. 1793 Maiū 19, de Gheorghe Logofétū za taină. (1)

Chrisovulū mănăstirei Titiriciulū, de milele ce are.

Sfinteî și dumneȚeescei mănăstiriî Titiriciulū ot sud Vâlcea, unde se cinstește și se prăznuesce hramulū Sfântuluî Iónū Zlataostū, și părinteluî egumenū . . . acesteî sfinte mănăstiriî și tuturorū călugărașilorū, câți vorū fi locuitoriî într'acestū sfântū lăcașū, ca să fie sfinteî mănăstiriî milă dela Domnia Mea, să ieae vinăriciulū din dëlulū dela Ocnele cele marî, din valea Sulinariuluî în sus, Urzicarulū cu Lohanetulū, Lunca până în Valea Teișuluî, câte doi bani de vadră și părpărulū după obiceiū; însă egumenulū saū omulū mănăstirei, ce va fi orênduitū, să aibă a âmbla și a scrie vinăriciulū totū de odată cu vinăriceriî domnesci, făcêndū douē catastișe, asemenea unulū ca și altulū, iscălite fiindū amîndouē de vinăriceriî domnesci și de omulū mănăstirei, și strîngêndū baniî vinăriciuluî ce este de plătescū dajnicii, de vadră câte bani patru și poclonulū de nume câte unū banū de vadră, să aibă a luă vinăriceriî domnesci câte doi bani de vadră și ploconū de nume, iară cei-lalți câte doi bani de vadră și părpărulū după obiceiū să aibă a luă omulū mănăstirei pe sêma mănăstirei, precum ieau și alte mănăstiri; așisderea să aibă a ține și liude treî, ômeni străini, pe cari găsindu-i acum egumenulū, să aducă adeverință dela d-lorū ispravnicii județuluî de numele și chipulū lorū, ca să li se deie pecetluiturî gospodū, spre a fi în pace și

(1) Cod. XXVI, pag. 43.

apărați de toate dăjdiile și orânduielele, câte voru eși dela visteria Domniei Mele peste an în țără; pentru că această mănăstire fiind veche, de mult zidită, în câtu nici ctitorii nu sciū cine au zidit-o, și fiindu săracă, nici unu venit de nicăieri, a avut această milă, atâtu dela Domnia Sa fratele nostru Domn Alexandru Ipsilantū Vodă, cum și dela Domnia Sa fratele Domn Michaiū Suțul Voevodū, prin chrisovul Domniei Sale, ce-lu vedumū cu létulū 1784. Dreptu aceea, încă și Domnia Mea m'am milostivit de am înnoitū și am întăritū mila acestei sfinte mănăstiri de întărire și călugărașilor de hrană și chivernisélă, iar Domniei Mele și părinților Domniei Mele veșnică pomenire. Și amū întăritū chrisovul acesta cu însăși credința Domniei mele, Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, și cu credința a prea iubiților Domniei mele fi, Constantinū Vvd., Dumitrașco Vvd., Nicolae Vvd., și cu toți cinstiți și credincioși boerii cei mari ai divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vorn. de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vorn. de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vorn., Nicolae Filipescu Vel Vorn., Constantinū Ghica Vel Log. de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Log. de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Dumitrache Manulū Vel Post., Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stoln., Iordache Vel Sluger, Dumitrache Costandache Vel Pit, și Ispravnicū Constantinū Ghica Vel Log. de Țera-de-sus. Și s'au scrisū chrisovul acesta în anulū dela nascerea Domnului nostru Isusū Christosū 1793 Maiū 28, de Teodorache Logofetū za divanū. (1)

Cartea mănăstirei Cetățuii din sud Buzău, de liude scutelnici.

Dat-amū cartea Domniei Mele sfintei mănăstiri Cetățuia din sud Buzău și cuviosului egumenū, Chirū . . . , prin care să aibă a ține liude cincē, străini fără de pricină de dajdie, ca să fie pentru poslușania acestei sfinte mănăstiri, pe care liude găsindu-i, să-i ducă înaintea dumnélorū ispravnicilorū județului, și după cercetarea ce li se va face, fiindu străini cu ade-văratū, să li se dea și pecetluituri gospodū dela visterie, ca să fie nesupărați, avendū această milă sfânta această mănăstire și dela Domnia Sa fratele nostru Domn Alexandru Ipsilantū Voevodū, prin cartea Domniei Sale, ce o vedumū cu létulū 1775 Iunie 26; pentru care poruncimū Domnia Mea la toți câți se cuvine, să nu facă vre-o supărare. ii saam receh gpd. — 1793 Iulie 6

(1) Cod. XXVI, pag. 43.

Cartea mănăstirei Bașcovulă.

Fiind-că sfânta mănăstire Bașcovulă din sud Argeșu, unde locuiesc maică călugărițe, aflându-se foarte săracă și fără de nici un ajutor de nicăirea, au avut milă și dela alți frați Domni de mai înainte, de lua din vinăriciul domnesc dintr'acest județ vină vedre una sută, și la vremea dijmăritului scutea stupi una sută; așisderea ținea și liude 6, ómeni ertați de tóte dăjdiile, precum pentru acesta ne-am piroforisit Domnia Mea din cartea Domniei Sale fratelui Domn Michaiă Constantină Suțul Voevodă ot lét. 1791 Noembrie 29; dreptă aceea ne-am milostivit Domnia Mea de i-am înnoit milele, ce mai sus se arătă, printr'această carte a Domniei Mele, și poruncim tuturor de obște, ca să se păzescă neștrămutat; însă pentru acești 6 liude străini, după ce îi va găsi, să-i ducă la ispravnicul județului ca să se cerceteze, și fiind străini cu adevărat, să le dea adeverință pe numele și chipul lor, ca să li se dea pecetluită gospodă dela visteria Domniei Mele, spre a-i ave nesupărați. Intr'altă chip să nu fie, că așa este porunca Domniei Mele. ii saam. receh. gpd. — 1793 August 24. (1)

Cartea bisericeii ot satulă Jupănescii sud Muscelă.

Dat-am domnesca noastră carte preoților dela Biserica ot satulă Jupănescii sud Muscelă, ca la sborul ce se face la acel sat Jupănescii în ziua Înălțării Domnului Nostru Isus Christos, ce este hramulă la acea biserică, să aibă a lua dela fieși care prăvălie câte ban șése; pentru că dând jalbă Domniei Mele preoții dela numita biserică, arătând că această milă au avut-o și dela Domnia Sa fratele Alexandru Vodă Ipsilant, prin cartea Domniei Sale, ce o vedum cu létulă 1776 Mai 13, după care li s'au și urmat mila acesta, luând-o în toți anii de rând până acum, am poruncit Domnia Mea ispravnicilor județului, ca să cerceteze de li s'au urmat mila acesta precum arată, și înștiințeză Domniei Mele ispravnicii, dela 22 ale acestei luni, cum că au luat această milă de atunci și până acum neconținut, după cartea Domniei Sale Alexandru Vodă Ipsilant. Dreptă aceea, după piroforia ce dau Domniei Mele ispravnicii, dăm și Domnia Mea domnesca noastră carte la mâinile preoților, ca și de acum înainte, după obiceiul ce au avut, să aibă a lua numita biserică din satulă

(1) Cod. XXVI, pag. 178.

Jupânescii acéastă milă, câte bani şese de fieşî-care prăvălie, la ȃiua sborului, că să fie pentru untu-de-lemnă, tămâie şi altele trebuincioşe bisericii. ii saam. receh. gpd. — 1795 Maiă 30. (1)

Procită Vel Logofătă.

Biserica ot satulă Jupânescii, de liude 6.

Şese străini facemă Domnia Mea milă să-şî găsească din străinătate, fără de pricină, căroră, după cercetarea ce li se va face, dându-li-se pecetluitulă Domniei Mele, să fie în pace şi scutiţi. — 1794 Martie 4.

Vel Logofătă.

Prea Înălţate Dómne,

D-lui Vlăduţ Tetoianu biv Vel Clucer za arie, prin jalba ce aă dată Măriei Tale, că în trecuta răzmiriţă arđându-se biserica dela satulă domniei sale Tetoii sud Vâlcea, s'aă apucată cu blagoslovenia Măriei Tale a face alta de piatră, şi face rugăciune ca să te milostivesci Măria Ta a-î face luminată carte de căţî-va ómeni străini, căţî te va lumina Dumneđeă, ca să-î găsească şi să-î aibă la lucrulă sfintei biserici, fiindă fôrte scăpătată şi cu casă grea, făcându-te Măria Ta cu acésta noă ctitoră acestui sfântă locaşă, avěndă vecinică pomenire în veci; a căruia jalbă, orěnduită la mine să o theorisescă, decă vrěndă ca să mă în credinţeză de face jeluitorulă acéastă biserică saă nu, am cerută să-mă aducă apodicsis dela Episcopulă eparchiei aceea, şi imă aduse o adeverinţă a iubitorulă de Dumneđeă Episcopulă Argeşenu, cu létulă 84 Februarie 15, către Sfinţia Sa Episcopulă Rîmniculă, în care ȃice că dumné-lui Clucerulă Vlăduţ Tetoianu, cerěndu-î adeverinţă pentru biserica ce aă începută a zidi, arată că în vremea trecutei răzmiriţe, din nepurtarea de grijă a preotulă i s'aă arsă biserica, fiindă de lemnă, şi numitulă Cluceră cum a putută cu multă ostenolă a începută şi a zidit-o de zidă, făcěndă începere cu blagoslovenia Archiereulă, dar n'aă isprăvit-o până acum, într'această chipă este idimon de aceasta, în dosulă căreia scrie către mine şi Sfinţia Sa iubitorulă de Dumneđeă. Părintele Episcopulă Rîmniculă Chiră Nectarie, arětăndă că Sfinţia Sa până acum n'aă mersă în partea loculă la Rîmnică, de care altă pliroforie nu are, făr'de numaă aceea ce-î scrie Părintele Argeşenu, care adeverinţă puindu-se într'acéastă plecată a mea anafora, se voră vedă de Măria Ta, iar a jăluitorulă rugăciune rămăne la milostivirea Măriei Tale. — 1794 Martie 1. (2)

Vel Vistieră.

(1) Cod. XXVI, pag. 262.

(2) Cod. XVII, fila 37. — (2)

Mănăstirile din orientă

Chrisovulă sfintei mănăstiri Naumă, pentru 80 de taleri dela visterie.

De vreme ce proroculă și pururea între împărați pomenitū prea înțeleptulă Solomonū, numai în umbra legei rezemându-se, făcū atăta podóbă casei dumneđeesci a Ierusalimului și o dăruī cu atâtea daruri, ca să se păzescă într'insa sicriulă cu tablele legei Domnului, cu câtū mai vîrtosū noi, cari suntem acum, cu mila duhului sfântū, pravoslavnicī Domnī, se cade să ne silimū cu totū sufletulă, să întemeiemū și să ajutorimū sfintele locașurile lui Dumneđeū, întru cari nu se junghe vite necuvîntătore, precum ore-când acolo, ci însuși mieluselulă lui Dumneđeū se jertfescē pentru vieța cea veșnică a noastră a tuturorū. Pentru acēsta dară, înălțându-ne și pre noi Domnulă Dumneđeū cu domnia întru scaunulă Țerei-Romānesci, bine amū voitū, ca din bogatele mili ale prea milostivului Dumneđeū, ce ne-aū dăruitū, să sēvērșimū și noi faceri de bine, din mile, spre cinstea și întărirea sfintelorū mănăstiri, cari sunt cea mai de cinste parte a politiei și podoba cea mai mare și semnulă celū prea arētatū alū pravoslaviei. Și însciințându-ne Domnia Mea pentru sfânta și dumneđeēsa mănăstire, ce se numesce a sfântului Naumă, care este aprōpe de cetatea Ochrida, zidită și făcută din temelia ei de bunū creștinū și mare împēratū Michailū, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulă sfântului cuviosului Naumă, la care mănăstire se odihnescū și se păzescū și mōștele sfinției sale făcētore de minunī și folositore celorū ce alērgă și năzuescū cu credință, cum că aflāndu-se la lipsă cu desēvērșire, încă și îndatorată din pricină rēzmiriților trecute, și neavēndū de nicāeri nicī unū ajutorū, după cum aū alte sfinte mănăstiri, trāescū părințiī cu mila ce agonisescū de pe la creștinī, care mănăstire, după starea în care se află, fiindū cu cale a se ajutā, milostivitu-s'aū frațiī noștri Domnī de mai nainte de i-aū făcutū milă, ca să aibă a luā pe totū anulū taleri șēse-ḑeci dela visterie, cu pecetluitū precum ne pliroforisimū Domnia Mea pentru acēsta din chrisovele Domniilor Sale ce le-amū vēḑutū. Decī, învrednicindu-ne Domnulă Dumneđeū și pe noi a fi Domnī și oblāduitoři acestei pravoslavnice Țēri-Romānesci, nu numai înnoimū și întārimū acēstā milă ce aū avutū de taleri șēse-ḑeci mai dinainte, ci încă, după rīvna ce avemū către sfintele lui Dumneđeū lăcașuri a le ajutā la lipsa trebuințelorū, și mai vîrtosū pentru evlavia ce avemū și către mōștele acestui sfântū cuviosū, cari se păzescū într'acēstā sfântă mănăstire, ne-amū milostivitū Domnia Mea, și peste acești taleri șēse-

Țeci, ce avea de a lua mai nainte, i-amu adausu mila încă talerî două-țeci, ca să aibă a lua adecă de acum inainte pe totu anulū câte talerî optu-țeci dela visterie, cu pecetluitu, care mila să fie sfintei mănăstiri pentru ajutoru la lipsa ce se află și părinților călugări de hrană și chivernisélă, iar Domniei Mele și răposașilor părinților Domniei Mele, vecinică pomenire și pentru ca să se pădăscă sfintei mănăstiri mila acésta neștrămutatū, amū întăritū chrisovulū acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiu, Constantinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū, și mărturiu amū pusū pe dumné-lorū cinstiții și credincioșii veliți boeri al Divanuluī Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țéra-de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vornicū de Țéra-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofétu de Țéra-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofétu de Țéra-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Dumitrache Manu Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Skina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, Iorgache Vel Slug., Dumitrache Costandache Vel Pitarū, și Ispravnicū Costache Ghica Vel Logofétu de Țéra-de-sus. Și s'au scrisu chrisovulū acesta în anulū dintâi alū domniei mele, aici în orașulū scaunuluī Domniei Mele Bucurescī, la aniī dela zidirea lunei létulū 7301 Iunie 10, iar dela nascerea Domnuluī nostru Isusu Christosu létulū 1793 Iunie 10, de Ioniță Rafailū biv. 3-lea Logofétu.

Chrisovulū mănăstirei Vlăsariū.

Fiind-că la împărătesca și prea slăvita cetate a Țarigraduluī, innăuntru, are Țéra Românescă o sfântă mănăstire, ce se numesce Vlăsariū, care este și conacū pentru câți ómeni domnesci mergū și vinū de aici de se odihnescū, care sfântă mănăstire fiindū fără de nici unū felū de venitū, după orânduiala bisericilorū Țarigraduluī, neavēndū inoriă de mahalagiī îndestulatā, din care să împlinēscă tóte trebuințele bisericesci, și se află lipsitā, socotit-amū Domnia Mea că nu este cu cale o mănăstire a țerii, fiindū innăuntru lū împărătescei cetăți, care este cinstea și pofala pămîntuluī acestuia, a fi părăsitā și neajunsā de nici unū ajutorū alū țerii, în vreme ce, cu mila marelui Dumneđeū, atâtea și atâtea mănăstiri, de prin'r'atâtea părți, se ajută și se chivernisescū cu mila dintr'acéstă țéră creștinēscă, cu câtū mai vîrtosū, acésta, însuși a pămîntuluī fiindū, în locū fără nici unū felū de venitū, se cade a se ajută din pămîntulū acesta. Dreptū aceea, atătū

pentru datoria care are pământul către această numită mănăstire, câtă și pentru multa evlavie a Domniei Mele, care avemă asupra dumnezeescilor lăcașuri, și pentru rîvna, care voimă a vedea, după cum altele, așa și pe această, cu podoba cea cuviincioasă, fără de lipsă de cele trebuincioase, biserică a pământului fiindă, amă bine-voită Domnia Mea și i-amă făcută domnescul nostru chrisovă, ca să aibă a lua cuviosul egumenă, ce este năstăvnică și purtătoră de grijă acestei sfinte mănăstiri, pe totă anulă, de aici din țeră, milă de vinăriciă din poporele ce se arată că au fostă până atunci neînchinăte la alte mănăstiri, cari sunt în sud Romanați, câte doi bană de vadră, după cum ieau și alte mănăstiri, și cu părpărulă după obiceiă, iară cei-lalți câte trei bană sunt domnesci; cari popore sunt acestea: Dobrosloveni, Fălcoiu, Brâncoveni, Văleni, Panciulă, Brănețulă, Prișcoveni, Dovruculă, Roșieni, Osica, Cosoveni, Vișora, Popânzălesci, Prejba, Apele vii, Ghizdăvesci, Mărșani, Galeșulă, Soreni, Pârscovă, Dobrotesci, Zvorca, Amărăscii-de-sus i jos, Bobiciulă, Redea, Gârbovulă, Verzea, i din alte popore mici cu mari din sud Gorjă, câte doi bană de vadră după obiceiă, d'impreună cu părpărulă, anume: Brătuia, Rașana, Rogojana, Vieroșani, Părăulă Comănesci, Bojoceni, Degesti, Voitesci, Surpați, Turbați, Buzesci, Gruiculă (din plasa Gilortului), delulă Plopușoră, Pescăna, Băteni, Vlăduțeni, Ciopra, Cuca, Cornesci, Stroesci, Chiciora, Arcani, Băitișora, Runculă, Lilescă, Alicseni, delulă Bălaniloră, Borceni, Moșneni, Berneci, Simbotină, Hurezulă, Schela, Bercurile, delulă Bătrâniloră, Șărgăulă, Rugi, Valari, Curpenulă, Bărești, Tergulă-Jiului, Vladimiră, Pegeni, Băcesci, Zăicoiulă, Obârșia (din plasa Jiului), Hurezană din Hamarada, Piscoiulă, Colgesci, Tăndălesci, Galcesci, Negreni (din plasa Hamaradei-de-sus), Scrada, Beresci, Popesci, Răchita, Săca, Licuriciulă, Glăvani, Pojarulă, Poiana, Seciurile, Alunulă, Roșia-de-jos și Tăia, Văleni, Berceni, Ciocade, Pociu-valesci, Zorilesci, Peresci, Pocărele, Ciuperceni, Bumbesci, Barsoiă (totă din plasa Hamaradei), Juraci, delulă Valesci, Cormănesci, Picăsa, Pleșăia, Telesci, delulă Maiciloră, delulă Gurani, Balta, Izvarna, delulă Costeni, delulă Colțesci din plasa Tismenei; așisderea să ieae și din poporulă Leulă și ală Racoviței din sud Romanați, câte trei bană de vadră, fiindă că cei-lalți doi bană și părpărulă sunt închinăți la alte mănăstiri, în care acestea două popore sunt acestea numiri: însă în poporulă Leulă, Berbigesci, Grăjdănesci, Măgura găună, Măgura vechie, Penile, Gravilesci, și poporulă Racoviți, Racovița, Izlazulă, Verzea, Fundulețulă, i Moldoveni și Țânțăreni; pentru care să aibă cuviosul egumenă, la vremea vinăriciului, a-și orânduă epitropă aici, să ămble după obiceiă d'impreună cu vinăriceri domnesci, să scrie suma vedreloră celoră ce plătescă vinăriciulă, și toți banii deplină, precum se coprinde mai sus, întocmai, să-i ieae orânduă mănăstirii, fără

de a se amestecă vinăriceril întru nimicū la partea mănăstirei, din cari bani mănăstiresci, ce va strînge, ai vinăriciului dintre acele două județe, să aibă egumenulū dela Vlahsariū să dea la spitalurile cele nouē, cari s'au făcutū la satulū Tarapia, câte taleri două sute pre anū, cu cari să pōtă ținē unū duhovnicū pentru parigoria și trebuința bolnavilorū de acolo (fiindū faptă vrednică de pōmenire) și alți taleri două sute să se dea la școlā dela Tarapia, iară cei-lalți bani ai vinăriciului și cu pārpărulū să se cheltuiască la plata de cāntăreți pentru podōba bisericei acesteia dela Vlahsariū; și să fie datorū egumenulū, dimpreună cu preoții, a se rugā pururea la sfintele slujbe pentru bună starea și îndestularea acestei pravoslavnice creștinesci țeri; cari acestea mili și întocmiri de orēndueli, fiindū făcute și de mai nainte, precum din chrisovulū fratelui Domniei Sale Michaiū Vodă Suțulū, ce-lū vēdumū cu létulū 1792 Noembrie 20, ne-amū adevēritū, amū bine-voitū și Domnia Mea, ca unū lucru cu cale și de tolosū sufletescū, de le întărimū printr'acestū cinstitū și bine închipuitū chrisovū alū Domniei Mele, ca să se păzescă tōte celea mai sus arētate pe deplinū și neclintitū. Rugămū dar și pre alți frați Domni, cari în urma noastră se vorū învrednici cu stăpânirea la acestū domnescū scaunū, să bine-voiască a înnoi și a întări mila acēsta, care cu cale și cu cuvintū dreptū s'au făcutū sfintei mănăstiri, ca și ale Domniilorū Sale chrisove și mili încă să fie dela alți frați Domni întărite și în sēmă ținute. Și amū adevēritū chrisovulū acesta cu însăși credința Domniei Mele, Io Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, și cu credința prea iubițilorū Domniei Mele fili, Constantinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū, și cu totū sfatulū dumné-lorū cinstițilorū și credincioșilorū boerilorū veliți ai divanului Domniei Mele Nicolae Brāncovēnu Vel Vistierū, Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ianache Moruzi Vel Vornicū de Țēra-de-sus, Manolache Brāncovēnu Vel Vornicū de Țēra-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-jos, Nicolae Ilangerlău Vel Hatmanū, Dumitrache Manu Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, Iorgache Vel Slugerū, Dumitrache Costandache Vel Pitarū, și Ispravnicū Constantinū Ghica Vel Logofētū de Țēra-de-sus. Și s'au scrisū chrisovulū acesta întru întâiulū anū alū domniei mele, aici în orașulū scaunului Domniei Mele Bucuresci, la aniū dela zidirea lumiū létulū 7301, iar de la Domnulū nostru Isusū Christosū 1793 Maiū 9, de Constantinū biv. 3-lea Logofētū.

(1) Cod. XXVI, pag. 69.

Chrisovulă mănăstirei Ivirulă.

Din toate cele mai alese și mai laudate lucruri la cei ce dela Dumneșeu li s'au dat a stăpâni, fapta cea mai bună este mai aleasă și mai laudată, și de vreme ce stăpânirile dela Dumneșeu sunt orânduie, datorî sunt stăpânitorii obiceiurile și aședemînturile oblăduirilor sale a le înnoi și a le întări, iar mai virtos la sfintele lui Dumneșeu lăcașuri, unde se sêvêrșesc dumneșeescile leturșii și unde cei ce au pârăsit viața acêsta trăesc viața îngerescă, rugându-se lui Dumneșeu pentru spășania sufletelor a totu nêmulu creștinilor pravoslavnicî, dreptu acea dară, și Domnia Mea, din mila lui Dumneșeu înălțându-ne Domnu acêstei pravoslavnice Țêrî-Românesce, între alte însciințându-ne și pentru slânta și dumneșeasca mănăstire ce se numesce Ivirulă, la care se cinstesce și se prăznuesce hramul Adormirei Prea Sfintei Stăpânei nôstre Născêtoarei de Dumneșeu și pururea Feciorei Mariei, ce-î dicu porșărița, cum că se află la multă neîndemănare, neavêndu alte mili spre ajutoriul la pășurile ei, din voința Domniei Mele, mai alesu pentru evlavie și dragostea ce avemu din totu sufletul nostru către Prea Sfânta Născêtoare de Dumneșeu, fiind-că și acêstu daru, căruia ne-amu învrednicit, au fostu însuși solirea ei către fiul sêu și Dumneșeul nostru, pentru aceea dăm și orênduim Domnia Mea milă acêstei mai sus numitei sfinte mănăstiri, să ieae pe totu anul dela cămărașu de ocnă talerî 260 i dela Vel Vameșul din bani dela carvasara talerî una sută; însă să aibă a luă bani acêștia, ca să fie sfintei mănăstiri de ajutor și de întărire, părinților călugări de hrană și chivernisire, iar Domniei Mele și rēposășilor întru fericire părinților Domniei Mele veșnică pomenire; pentru că acêșta mai sus numita milă au avut o numita mănăstire, atăt delă alți frați Domni de mai nainte, cât și dela Domnia Sa fratele Michaiu Vodă Suțulu, după cum prin chrisovul Domniei Sale, ce l'amu vêdut cu lét. 1792 Iunie 18, ne-amu adeverit. Decî rugăm și pe alți frați Domni, cari în urma nôștră se voru învrednici cu domnia acêstei pravoslavnice țêrî, să bine-voiască a înnoi și întări acêșta milă, ca și ale Domniilor Sale mili ce voru face, să fie de alți ținute în sêmă. Și amu întărit chrisovul acêsta cu însăși credința Domniei Mele, Io Alexandru Constantin Moruzi Voevodu, și cu a prea iubișilor Domniei Mele fi, Nicolae Voevodu, Dumitrașco Voevodu, Nicolae Voevodu, și cu totu sfatul dumné lor cinstișilor și credincioși boerilor celor mari al divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Vistieru, Dumitrașco Racoviță Vel Banu, Ianache Văcărescu Vel Spătaru, Ianache Moruzi Vel Vornicu de Țera-de-sus, Manolache

Brâncovénu Vel Vornicū de Țéra-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vorn., Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofătū de Țéra-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofătū de Țéra-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Dumitrache Manu Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Skina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, și Ispravnicū Costache Ghica Vel Logofătū de Țéra-de-sus. Și s'aū scrisū chrisovulū acesta întrū întâiulū anū alū domniei mele, aici în orașulū Domniei Mele Bucuresci, la létulū 1793 Maiū 30, de Constantinū biv. 3-lea Logofătū. (1)

Chrisovulū mănăstirii Megaspileonū.

Dē vreme ce prooroculū și pururea între împărați pomenitulū, prea înțeleptulū Solomonū, numaī în umbra legii rezemându se, facū atâta podóbă casei lui Dumneđeū și o dăruī cu atâtea daruri și prinóse, cu câtū mai virtosū noi, cari suntem acum luminați cu duhulū credinței, ni se cade să ajutămū și să împodobimū sfintele lui Dumneđeū lăcașuri, cari este semnulū celū mai adevăratū alū credinței nóstre, întrū cari nu se junghe vite necuvîntătóre ca atunci, ci însuși mielulū lui Dumneđeū se jertfesse pentru mântuirea nóstră a tuturorū, întrū cari pururea neîncetatū se proslăvesce numele său și se face rugăciunī pentru întărirea pentru Domnī și pentru toți pravoslavnicii creștinī; acēsta este fapta, care învrednicesce pe omū a se face moșnenū acei vecuitóre împărații. Decī dară și noi, după ce pronia dumneđeescă ne-aū ajutatū de ne-amū învrednicitū la scaunulū domniei acestei pravoslavnice țeri, urmându pildelorū acestora, nu numaī acelea, ce aū avutū sfintele dumneđeesci lăcașuri mai nainte dela frați Domnī le-amū înnoitū și le-amū întăritū, și unde va fi cu cale și va fi trebuință cunoscută și sciință, vomū veni cu rîvnă din totū sufletulū nostru să ajutămū și să adăogămū; cum într'acestași chipū fiindū și sfânta dumneđeescă mănăstire Megaspileonū din eparhia Chirneti dela Morea, la care se cinstesse și se prăznuesce hramulū Adormirei Prea Sfintei Stăpânei nóstre de Dumneđeū Născătórei și pururea Feciórei Maria, unde se află prea sfânta iconă a Sfinției Sale, ce este zugrăvită de Sfântulū Apostolū Luca, care fiindū la locū cu neîndemânare și fără de alte ajutoruri și venituri, fără numaī cu una sută bolovanī sare, avēndū a-l lua pe anū, din mila ce aū fostū făcutū frați nōștri Domnī de mai nainte

(1) Cod. XXVI, pag. 74.

iar Domnia Sa fratele Michaiu Vodă Suțulu, încă din cea-laltă domnie adăogându, i-au orânduittu ca să ieae milă de vinăriciū dela popórele ce mai jos se arată, din sud Vâlcea, totu vinăriciulū deplinū, câte cinci banī de vadră, care, prin cercetare ce au făcutū, s'au dovedittu a fi neînchinate la alte mănăstiri, după cum din chrisovulū Domniei Sale ot létulū 1783 Decembrie 24, ne amū adevēritū. Decī, pentru evlavia ce avemū și Domnia Mea către sfintele luī Dumneḃeū lăcașuri și mai virtosu la acēstă sfântă, mănăstire, unde se află Icóna Prea Sfintei de Dumneḃeū Născētoarei și pururea Feciōrei Maria, cea zugrăvită de Sfântulū Apostolū Luca, ne-amū milostivittu și Domnia Mea, printr'acestū cinstittu și bine închipuittu domnesculū nostru chrisovū, de amū înnoittu și amū întăritū acestea milī, adecă ca să ieae acea una sută bolovanī sare în toți anii dela ocnă, la vremea prasniciulū, însă banī iar nu sare, plătindu-se bolovanulū po talerī 1, și când vorū fi ocnele în credință, să aiḃă a luā acești banī dela cămara Domniei Mele, iar când vorū fi vīndute să ieae dela cămărașulū de ocnă cu pecete gospodū; și din tōte acestea popóre mari și mici, ce mai jos pe anume arētate, să ieae vinăriciū pe deplinū, de vadră câte banī cinci, atātū din viile ce se află acum sădite, câtū și din celea ce într'acestea popóre după vreme se vorū mai sădi, ca să fie părinților spre ajutorū și Domniei Mele întru pomenire; adecă la vremea vinăriciulū, orēnduindu-se omulū numitelorū mănăstiri să âmble la tōte viile acestorū popóre, și câtū vinū vorū face la fieș-care vie, de acelū omū alū mănăstirei să se mēsōre după dreptate, și pe tōte vedrele ce se vorū găsi în fiește-care vasū, să ieae câte banī cinci pe deplinū și pārpărulū, cum se luā de vinăriceriī domnesci, ca să fie milă sfintei mănăstiri, iar cumpērătoriī slujbei vinăriciulū să nu aiḃă amestecū, nici la cereri de banī, nici la mēsūrātōre; însă popórele și plăḃile anume, adecă: la plasa Oltulū-de-sus i de jos: Ursōia, Malulū, Stănesciī i Stavulū, délulū Banulū, Dobrușa, Măgreni, Spārleni, Brutariī, Dedeḃiī, Orsicenī, Glaviī, Amărăsciī, Palanga, Scundu, Zăvideniī, câte vii pe moșia Episcopiei mai sunt, Orlesciī, Fiscălia, Ochesciī Minculū; și din plasa Oltețulū, i Goiulū Turcesciī, Bărbesciī, Colțesciī, Slăvesciī, Sinesciī, Teringa, Goesciī, Roja, Zgubele, Grădiște, Obicilavia, Ciortesciī, Văleniī, Sășciōra, Crepăturile, Șerbănesciī, Tetoilū, Contea, Pleșoiulū, Vāsilaḃiī, Cârlogheniī, Poenariī, Ghiororū, Hăraștia, Surunesciī, Oculesciī, Dinculesciī, Ușureiī; și din plaiulū Urezulū, Armășesciī, Stroesciī, Slătiōra, Greciī, Sacoḃiī, Sărbesciī, Seresciī, Alintesciī, Corsorulū, Petecei, Sodesciī, Oseșaniī, Mateesciī, Cărstănesciī; și din plasa Cerniī, Malulū Valea-mare, Bășăsanī, Rusenesciī, Mărgineniī, Drăpaniī, Iulesciī, Dojesciī, Măcinca, Văruleniī i Zavoeniī, Nesitanī, Dejoilū, Borcănesciī, Stănesciī, Ciomagii, Cermageniī, Lepușaiā, Beresciī, Șerbănesciī, Ulmetū, Bagdeniī, Bojogeniī, Cireșū; iar din plasa Oltulū, Fră-

cescii, Ciorescii, Urşii, Dumbrăvescii, Folescii-de-sus, Măniulescii, Şerbănescii, Pausescii, Bărlogul, Stoenescii, Bunesicii; iară din plasa Rîmnicului Vlădescii, Archanghelul, Buda, Mărăşescii; şi din plaiul Coziei, Mămuşanii, Olănescii, Cheia; dintr'aceste numite popóre din tóte să ieae mai sus numita mănăstire vinăriciul deplin, de vadră câte bani cinci şi părul după obicei, precum mai sus s'a arătat. Decî să fie datorî. p. rinţii ce locuesc într'acéstă mănăstire a rugă pe milostivul Dumnedeş şi pe Prea Curată Maica Sa apururea la sfintele slujbe pentru întărirea Domniei Nóstre. Rugămú dară şi pre fraţiî noştri Domni, carî în urma nóstră se vorú învrednici a fi stăpânitorî acestei pravoslavnice ţeri, să bine-voiască a înnoi şi a întări acéstă milă, ca şi ale Domniilor Sale milî şi facerî de bine să fie în urmă de alţiî ţinute în sémă. Şi amú întăritú chrisovulú acesta cu însăşi credinţa Domniei Mele, Iw Alexandru Constantinú Moruzi Voevodú, şi cu credinţa prea iubiţilor Domniei Mele fiî, Constantinú Voevodú, Dumitraşco Voevodú, Nicolae Voevodú, şi cu totú sfatulú cinstiţilor şi credincioşilorú boerilorú celorú mari al Divanului Domniei Mele: Pan Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitraşco Racoviţă Vel Banú, Ienache Văcărescu Vel Spătarú, Ienache Moruzi Vel Vornicú de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornicú de Țera-de-jos, Manolache Creţulescu Vel Vornicú, Nicolae Filipescu Vel Vornicú, Costache Ghica Vel Logofătú de Țera-de-sus, Scarlatú Ghica Vel Logofătú de Țera-de-jos, Costache Hangerlău Vel Hatmanú, Dumitraşco Manu Vel Postelnicú, Isaacú Raletú Vel Clucerú, Vel Comisú, Vel Paharnicú, Iordache Palada Vel Stolnicú, şi Ispravnicú Costache Ghica Vel Logofătú de Țera-de-sus; scriindu-se chrisovulú acesta la întâiulú anú dintru întâia domnie a Domniei Mele, aici în oraşulú scaunului Domniei Mele Bucuresci, la anulú dela nascerea Domnului Dumnedeş şi Mântuitorulú nostru Isusú Christosú lét. 1793 Maiú 16, de Teodorache Logofătú za taină. (1)

Chrisovulú sfintei mănăstiri Rumela pentru talerî 210 dela ocnă.

Căţî cu duhulú lui Dumnedeş se pórtă, dice dumneşcesculú Apostolú, căruia în urmă alergându, carî sunt iubitorî de Dumnedeş şi cu bună nevointă nevoindu-se, cele dorite căştigară, iar celea pămîntesci pămîntului le lăsară, şi către celea ceresci prin fapte bune bine le lipiră, şi acelú fericitú glasú de bucurie auđindú, veniţi toţi. cei ce v'aţi ostenitú, că îngre-

(1) Cod. XXVI, pag. 63.

unați sunteți și odihna vă voi da dela începutul lumii, pentru că uniți s'au ostenit cu milostenii și cu îndurări, alții cu rugăciuni și cu denii și cu posturi a se mântui de păcate, încă alții mulți și muncă au răbdată, ca să împărătescă cu Christosul. Deci învrednicindu-ne și pe noi Domnul Dumneșeu cu domnia acestei pravoslavnice Țări-Românești, și rîvnind celor mai dinaintea noastră frați Domni, bine am voiți și noi, cu luminosă și curată inimă, ca să proslăvim pre Dumneșeu cel care m'a proslăvit și cu mărirea înălțându-ne Domn și oblăduitor acestei țări m'au învrednicit, aducându-mi aminte că mulți pămîntenii au câștigat celea ceresci; pentru aceea dar, înțelegîndu Domnia Mea și de sfînta și dumneșească mănăstire ce se numește *Rumele*, care este către eparchia Trapezontii, unde se cinstesce și se prăznuesce numele Prea Sfîntei de Dumneșeu Născătoarei și Pururea Fecioarei Mariei, aflându-se acolo și sfînta de minuni făcătoare Iconă a Prea Sfîntei Sale, acea zugrăvită de Sfîntul Apostol Luca, care mănăstire este zidită și înălțată de fericitul Impărat Alexie, marele Comnenu, precum și chrisovul fericitului Impărat aflându-se și până în vremea de acum adevărează, pentru care, după rugăciunile ce au făcut părinții dela această sfîntă mănăstire, încă mai dinainte de către Domnia Sa răposatul Grigorie Ghica Voevodă, arătîndu cum-că până la o vreme s'au chivernisit dintr'alte venituri, iar de atunci încôce, din nestatornicia vremilor, neavîndu cu ce să se chivernisească, au ajuns la multă lipsă, și neavîndu a lor hrană, au năzuit la acest creștinesc loc cerîndu ajutor, și Domnia Sa, plîndu-se de halul și neputința acestei sfînte mănăstiri, prin domnescul său chisov, le au făcut milă ca să ia pe tot anul dela cămara domnescă taleri una sută, și părinții, ce vor veni de acolo pentru această milă, să li se dea taleri 10 pentru cheltuiala lor; și așa de atunci li s'au urmat și li s'au păzit această orînduială de milă de către toți frații Domni, precum chisovul Domniilor Sale adevărează; iar mai în urmă Domnia Sa fratele Alexandru Ipsilantă Voevodă, prin chisovul Domniei Sale dela létul 1775 Iunie. . . , nu numai mila acesta au întărit, ci încă au mai adăos milă taleri 50, peste acești taleri una sută, și osebit părinții, ce vor veni de acolo, să ia taleri 10 pentru cheltuiala lor, cari bani să-i ia dela cămărașii de ocnă pe fieș-care an, după care au urmat atîtu Domnia Sa răposatul Nicolae Caragea Vodă, cătu și Domnia Sa fratele Michaiă Vodă Suțulu, precum ne-am adevărit Domnia Mea din chisovul Domniei Sale, ce-l vădum cu lét. 1783, din domnia d'întâi, întărit și dintru a doua domnie; prin care orînduesce a se lua mila acesta pe tot anul. Dreptu aceea și Domnia Mea, pentru rîvna ce avem către sfînte lu Dumneșeu lăcașuri, ca să le întărim și să le ajutăm cu ceea ce ne va fi prin putință, și mai virtos pentru evlavie ce avem spre numele Sfîntei de Dumneșeu

Născătorei și pururea Feciorei Maria, ne-amu milostivitu, și nu numai întărimu mila acésta ce au avut, ci încă mai adăugându talerî cinci-deci peste talerî una sută cinci deci ce au avut, îl orânduim ca să iea pe fieși-care anu talerî două sute dela cămărașii dela ocne, și părinții, ce voru veni de acolo, talerî dece pentru cheltuiala lor, ca să fie sfintei mănăstiri de ajutoru și întărire, părinților de hrană și chivernisélă, iar Domniei Mele și repositărilor părinților Domniei Mele veșnică pomenire. Rugămu dară și pe alți frați Domni, cari în urma noastră se voru învrednici a fi Domni și oblăduitori acestei creștinesci țări, să bine voiască a înnoi și a întări mila acésta, ca și milele Domniilor Sale și faceri de bine să fie în urmă de alți ținute în sémă. Și amu întăritu chrisovul acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantin Moruzi Voevodu, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fii, Constantin Voevodu, Nicolae Voevodu, Dumitrașco Voevodu, marturi fiindu și dumné-lor cinstiți și credincioși boerii veliți ai divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racovița Vel Banu, Ienache Văcărescu Vel Spătaru, Ienache Moruzi Vel Vornicu de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornicu de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicu, Nicolae Filipescu Vel Vornicu, Costache Ghica Vel Logofetu de Țera-de-sus, Scarlatu Ghica Vel Logofetu de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Iatmănu, Dumitrache Manu Vel Postelnicu, Isaacu Raletu Vel Cluceru, Dumitrache Schina Vel Comisu, Nicolae Racovița Vel Paharnicu, Iordache Palada Vel Stolnicu, Dumitrache Constandache Vel Pitaru, și Ispravnicu Costache Ghica Vel Logofetu de Țera-de-sus. Și s'au scrisu chrisovul acesta la anul d'intăi intru întâia domnie a Domniei Mele, aici în orașulu scaunulu Domniei Mele Bucuresci, la ani dela zidirea lumii 7301, iar dela Domnul Dumneđu și Mântuitorulu nostru Isusu Christosu 1793 Maiu 7, de Răducanulu Poenaru III-lea Logofetu, condicară divanulu. (1)

Chrisovul Sfântului Visarionu, de tal. 250 milă dela ocne.

Minunatū este intru sfinții sēi Dumneđu, carele prin mijlocirea lor, ca prin nisce organe și vase curate și alese sfântulu duhu, pricinuesce neconținutū mare ajutoru și folosū norodulu sēu, nēmulu creștinescu, prin tōte locurile și în totu chipulū, slăvindū pe aleși sēi cu îndestulare de minuni, dādu-le darulū tāmăduiriloru fieș-căruia, după mēsurā darulu lui

(1) Cod. XXVI, pag. 20.

Christosă,—precum țice apostolicesculă cuvîntă; din carî și sfîntulă marele Archiereu Visarion, acum în vremile de apoî, s'au cunoscută vrednică locașă ală prea sfîntului Duhă; ca și întru elă să fie luminată Dumneșă și proslăvită, prin darulă ce i-au dată a tămădui de bôla cea năprasnică a ciumei pre celă ce scapă la elă cu credință și cu rugăciune ferbinte, ală căruia sfîntă capă se află cu cinste la sfînta și dumneșă mănăstire ce se numesce *Dușco*, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulă Sfintei Prea-obrejeniei a Domnului Dumneșă și Mântuitorulă nostru Iisusă Christosă, care sfîntă odoră la vreme de mare trebuință, de câte orî s'au adusă în țera acesta, s'au tămăduită norodulă de ticălôsa sa periciune a cumplitei morți. Dreptă acea, și frații întru Christosă Domnii vremei de mai naintea nôstră și-au arătătă osărdia loră, cu mulțămăta facerei de bine, după puțința loră, orânduindă milă la acestă sfîntă mănăstire, cu domnescă hrisôve, ca să ieae pe fieș-care ană dela ocna câte tal. două-sute cincî-deci, precum ne-amă adeverită Domnia Mea din chrisôvele Domniiloră Sale, ce le-amă vădută. Deci, învrednicindu-ne și pre noi Domnulă Dumneșă a domni și a oblădui acestă scaună ală domniei Valachiei, când după întimplare ce au fostă de năprasnică bôlă, s'au și adusă sfîntulă capă pentru ajutorulă și izbăvirea norodului de acestă patimă, amă bine-voită, cu tătă rîvna Domniei Mele, de amă înnoită și amă întărită mila ce au avută, spre a luă adecă pe totă anulă dela ocne câte tal. 250. Pentru care amă adeverită chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Io Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, i cu credința prea iubiților Domniei mele fi, Constantină Vvd., Dumitrașco Vvd., Nicolae Vvd., Gheorghe Vvd., martori puindă și pe dumne-loră cinstiți și credincioși bocri veliți ai Divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncoveanu Vel Bană, Ianache Văcărescu Vel Vist., Manolache Crețulescu Vel Vornică de Țera-de-sus, Constantină Caragea Vel Hatmană, Dumitrache Manulă Vel Spătară, Radu Golesculă Vel Vornică de Țera-de-jos, Scarlată Ghica Vel Logofetă de Țera-de-sus, Constantină Filipescu Vel Vornică, Ioană Damaris Vel Vornică, Ștefană Văcărescu Vel Logofetă de Țera-de-jos, Ioană Florescu Vel Vornică ală politiei, Lucache Vel Postelnică, Dumitrache Hangerlău Vel Comisă, Grigorie Brâncoveanu Vel Cluceră, Constantină Canta Vel Paharnică, Grigorie Bălăceanu Vel Stolnică, Constantină Câmpineanu Vel Slugeră, Vel Pitară, și Ispravnică Scarlată Ghica Vel Logofetă de Țera-de-sus. Și s'au scrisă chrisovulă acesta aici în orașulă scaunului Domniei Mele Bucuresci, la ală treilea ană ală domniei mele, lét. 1795 Augustă 6. (1)

(1) Cod. XXVI, pag. 265.

Chrisovulă sfintei mănăstiri Dușco, ca să ieae 300 taleri milă.

Minunatū este întru sfințil sēi Dumneḑeū, care prin mijlocirea lorū, ca prin nisce organe și vase curate și alese sfântuluī duhū, pricinuesce neconținut mare ajutorū și folosū noroduluī sēū, nēmuluī creștinescū, prin tōte locurile și în tot chipulū, că viindū prea aleșil sēi cu îndestulare de minunī, dāndu-le darulū tāmăduirilorū fiește-cāruia, după mēsurā daruluī luī Christosū, precum ḑicū apostolicele cuvinte, din carele și sfântulū marele Archiereū Visarionū, acum în vremile de apoi, s'aū cunoscutū vrednicū lăcașū alū prea sfântuluī duhū, ca și întru elū să fie luminatū Dumneḑeū și proslăvitū, prin darulū ce i-aū datū a tāmădui de bōla cea nāprasnică a ciumei pe cel ce scapā la elū cu credință și cu rugāciunī fierbinte, a căruia sfântū capū se aflā cu cinste la sfānta și dumneḑeēscā mănăstire ce se numesce Dușco, unde se cinstesce și se prāznuesce Sfānta Preobrejanie a Domnuluī Dumneḑeū și Māntuitoruluī nostru, care sfântū odorū la vremi de marī trebuințe, de cāte ori s'aū adusū în țera acēsta, s'aū tāmăduitū țera de ticālōsa periciune a cumpletei periciunī a morțil. Dreptū aceea, și frațil întru Christosū Domnī acelorū vremi și-aū arētatū osārdia lorū cu mulțumita facerei de bine după putința lorū, orēnduindū milā la acēstā sfāntā mănăstire, cu domnescī chrisōve, ca să ieae pe anū cāte talerī una sutā și cincī-ḑecī; dar Domnia Sa rēposatulū Michaiū Racoviță Voevodū, din rīvnā dumneḑeēscā aū fostū îndemnatū, de aū mai adausū mila acesteī sfinte mănăstiri încă cu talerī cincī-ḑecī, adecā ca să ieae pe totū anulū talerī douē-sute; precum și Domnia sa fratele Domnū Michaiū Suțulū Voevodū, prin chrisovulū Domniei Sale, ce-lū vēḑumū cu létū 1792 Aprilie 14, aū mai adausū tal. încă cincī-ḑecī pe anū, care se facū tal. 250, care să-i ieae dela ocnā pre fiește-care anū. Decī învrednicindu-ne Domnulū Dumneḑeū și pre noi cu domnia acesteī pravoslavnice Țērī-Romānescī, amū binevoitū și Domnia Nōstrā, nu numai de amū înnoitū milele ce aū avutū, care se numescū mai sus, și încă, pentru evlavia ce avemū către sfāntā mănăstire și către cinstitulū capū alū sfântuluī, amū mai adaosū încă talerī cincī-ḑecī, care se facū peste tot tal. 300, care să aibā a-i luā nestrāmutatū și nelipsitū pe tot anulū dela ocnā, și sfințil părinți ai acesteī sfinte mănăstiri să aibā deosebitā datorie a rugā pe Dumneḑeū în tōtā vremea pentru buna stare și întārireā țerei. Decī rugāmū și pre iubitoril de Christosū Domnī, carī din mila luī Dumneḑeū vorū oblādui scaunulū Țerei-Romānescī după noi, să întārescā mila acesteī sfinte mănăstiri, pentru cinstea sfintei mănăstiri și a sfântuluī și pentru ajutorulū și folosulū obștiī, ca și Dom-

nulă Dumneșeu, prin rugăciunile sfântului, să le întărească domnia și obla-duirea, cu pașnică liniște, ca să fie mila acésta sînteî mănăstirî de ajutorî și de întărire, și părinților călugări de hrană și de chivernisire, iar Domnieî Mele și celorî din urma noastră frați Domnî, ce vorî întări mila acésta, vecînică pomenire. Și amî întăritî chrisovulî acesta cu însăși credința Domnieî Mele, Iw Alexandru Constantinî Moruzi Voevodî, și cu a prea iubiților Domnieî Mele fii, Constantinî Voevodî, Nicolae Voevodî, Dumitrașco Voevodî, martori puindî și pe dumné-lorî cinstiți și credincioși boeriî cei mari ai Divanului Domnieî Mele: Pan Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banî, Ienache Văcărescu Vel Spătarî, Ienache Moruzi Vel Vornicî de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornicî de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicî, Nicolae Filipescu Vel Vornicî, Costache Ghica Vel Logofătî de Țera de-sus, Scarlatî Ghica Vel Logofătî de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanî, Dumitrache Manulî Vel Postelnicî, Isacî Raletî Vel Clucerî, Dumitrache Schina Vel Comisî, Nicolae Racoviță Vel Paharnicî, Iordache Palada Vel Stolnicî, Iorgache Vel Slugerî, Dumitrache Costache Vel Pit., și Ispravnicî Costache Ghica Vel Logofătî de Țera-de-sus. Și s'a făcutî chrisovulî acesta, întrî întâiulî anî alî domnieî Domnieî Mele, aici în orașulî scaunulî Domnieî Mele Bucuresci, la aniî dela Domnulî și Mântuitorulî nostru Isusî Christosî 1793 Maiî 4, de Constantinî biv 3-lea Logofătî. (1)

*Chrisovulî sînteî mănăstirî a Sfântului Pavelî dela Sfetagora,
pentru talerî 150 milă.*

Cei ce sêvêrșescî bunătățile celea de sufletî folositore și plăcute luî Dumneșeu, nu numai în viața acésta se laudă și se bine-cuvintéză, ci și după petrecania lorî le rămânî nume nemuritore și pomeniri veșnice și sufletele în lăcașurile dreptîlorî se învrednicescî; multe bunătăți dar sunt, cu care pôte nescine a-și dobândi sufletésca mântuință, iar mai mare este milostenia, ce se face nu numai la sêraci și scăpêtați, ci mai vîrtosî la sînte-tele luî Dumneșeu lăcașuri. Pentru care dară și Domnia Mea, înțelegendî pentru sînta și dumneșeésca mănăstire dela Sfetagora, cum că se află la mare lipsă și scăpătăciune, pentru evlavia ce avemî către sînte-tele și dumneșeescile lăcașuri, m'am milostivitî Domnia Mea, de am orênduitî, ca să aibă a luă părințiî călugări și soborulî acestui sfântî lăcașî dela visteria Domnieî Mele pe fie-care anî câte talerî una sută cincî-șeci, pentru că

(1) Cod. XXVI, pag. 23.

acastă milă au avut-o atât de la cel mai dinaintea frați Domni, cât și de la Domnia Sa fratele Domnă Michaiu Suțulu Voevodă, precum prin chrisovul, ce-l vădumă, cu létulă 1792 Septembrie 20, ală Domniei Sale, ne-amă ade-veritū. Dreptū aceea, și Domnia Mea m'am milostivitū de i-am înnoitū, printr'acestū cinstitū chrisovū ală Domniei Mele, ca, după cum scrie mai sus, să aibă a luă sfânta mănăstire acastă milă pe fieșî-care anū, păzindu-se neștrămutatū, să fie părinților călugări de hrană și chivernisélă, iar Domniei Mele și răposăților întru fericire părinților Domniei Mele veșnică po-menire. Poftimū dară și pe cei din urma noastră frați Domni, carî după vremi vorū sta oblăduitori acestei pravoslavnice Țerî-Românesce, să întăriți și să înnoiți mila acesta, ce s'au dîsū mai sus, ca și ale Domniilor Vostre milî și faceri de bine să fie de alții bine primite și în sémă ținute. Și amū întăritū chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodă, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiî, Nicolae Voevodă, Dumitrașco Voevodă, și cu totū sfatulū cinstiților și credincioși boerilorū celorū mari al divanului Domniei Mele : Pan Ni-colae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Vă-cărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Creșulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofătū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofătū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Dumitrache Manulū Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, Iorgache Vel Slugerū, Dumitrache Costandache Vel Pitarū, și Ispravnicū Costache Ghica Logofătū de Țera-de-sus. Și s'au scrisū chrisovulă acesta întru întâiulū anū ală domniei Domniei Mele, aici în orașulū scaunului Domniei Mele Bucuresce, la ani de la Nascerea Domnului Dumneșe și Mântuitorului nostru Isusū Christosū 1793 Maiū 6, de Teo-dorache Logofătū de Divanū. (1)

Chrisovulă mănăstirei din ostrovulă Halchi.

Dat-amă Domnia Mea acestū domnesculū nostru chrisovū sfintei și dum-neșeescei mănăstiri din *Ostrovulă Halchi*, de lângă Țarigradū, unde se cin-stesce și se prăznuesce hramulū Sfintei Troițe, ca să aibă a luă în toți ani de la ocne câte taleri trei sute pentru trei sute bolovanî sare, i taleri una sută din vămî, de la carvasaraua domnescă ; pentru că viindū la Domnia

(1) Cod. XXVI, pag. 25.

Mea cuviosul Archimandrită Chiră Samuilă, egumenulă acestei sfinte mănăstiri, de care și pliroforisindu-ne Domnia Mea de bună silința și osărdia cuvioșiei sale, ce au făcută și face spre bună starea și întemeierea sfintei acestei mănăstiri, și de trebuința ce are de ajutoriă, fiindă însărcinată cu datorii și primitore în vreme de molipselă de cei ce năzuescă acolo, amă bine-voită Domnia Mea, după rugăciunile cuvioșiei sale, de amă făcută această milă numitei mănăstiri, ca să aibă pe totă anulă a luă neclintit, ca cu această ajutându-se la trebuințele sale, să fie datoră părinții mănăstirei a pomeni pururea la sfintele slujbe și rugăciuni numele Domniei Nostre și a face rugăciuni pentru îndestularea acestei țeri. Decă rugămă și pe alți frați Domni, cari în urma noastră voră oblădui această țără, să bine-voiască a întări această milă sfintei mănăstiri, ca și ale Domniilor Sale milă să fie asemenea în urmă păzite. Și amă întărită chrisovulă acesta cu însăși domnesca noastră iscălitură și pecete, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fi, Constantină Voevodă, Dumitrașco Voevodă, Nicolae Voevodă, Gheorghe Voevodă, martori fiindă dumné-loră cinstiți și credincioși boerii veliți ai Divanului Domniei Mele : Pan Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Moruzi Vel Vist., Manolache Brâncovenu Vel Vornică de Țera-de-sus, Costache Caragea Vel Hatmană, Dumitrache Manu Vel Spătară, Nicolae Filipescu Vel Logofetă de Țera-de-sus, Costache Ghica Vel Vornică de Țera-de-jos, Radu Slătinenu Vel Vornică, Manolache Grădiștenu Vel Vorn., Constantină Știrbeiă Vel Logofetă de Țera-de-jos, Lucache Vel Postelnică, Dumitrache Hangerlăă Vel Conisă, Alexandru Văcărescu Vel Cluceră, Ionă Comănenă Vel Paharnică, Grigorie Bălenu Vel Stolnică, Iorgache Vel Slugeră, Grigorie Vel Pitară, și Ispravnică Nicolae Filipescu Vel Logofetă de Țera-de-sus. Și s'au scrisă chrisovulă acesta la ală doilea ană întră întâia domnie a Domniei Mele, aici în orașulă scaunulă Domniei Mele Bucuresci, la aniă dela zidirea lumei 7303, iară dela Domnulă Dumneșă și Mântuitorulă nostru Isusă Christosă 1794 Septembrie 15. (1)

Chrisovulă Metropoliei Dărstorului.

Lucrurile celea, ce prin iubirea de Dumneșă cu plăcere și cu cuviință se facă și sêvêșescă de către blagocestivi și iubitori de Christosă Domni, cari dela Dumneșă sunt aleși, măcar că se potă cunoște la totă obștimea și prin alte mijlôce de fapte bune, iar mai alésă și vrednică de laudă este evlavie și cucernicia Domniilor Sale către sfintele și dumneșescile locășuri, unde apururea se slăvesce numele marelui și a totă puterniculă Dumne-

(1) Cod. XXVI, pag. 230.

deu. Ci dar și Domnia Mea, cu acestu gându, fiindu cucernicu către sfintele lui Dumnezeu locașuri și mănăstiri, socotit-amu și Domnia Mea pentru sfânta și dumnezească Mitropolie din cetatea Dârstorului de peste Dunăre, la care se cinstesce și se prăznuesce hramul tăerei cinstului capu alu Sfântului și slăvitului Prorocu înainte mergătorului și Botezătorului Iónu, care sfântă Metropolie au avut dela Domnia loră frații noștri Domni, ce au fostu mai nainte noastră, privilegiuri, cari le-amu veldutu Domnia Mea, de a i se da pe totu anulul dela ocna Slănicu sare câte cincî sute bolovanî mari, aleși, care sare, orânduitalu sfintei Mitropolii să fie volnicu, la vreme, fără de nici o zătignire, a o ridică dela ocnă și au să o vință, sau să o ducă unde voru vrea, și nici vameșii, nici cămărașii să nu-i supere de nimicu. Decî, învrednicindu-ne Dumnezeu și pre noi cu domnia țerei acesteia, după evlavia ce avemu către sfintele și dumnezeescile lăcașuri și după rugăciunea ce ne-au datu Sfinția Sa Părintele Metropolitu Dârstorénu, Chiră . . . , amu bine-voitu Domnia Mea, și nu numai amu întăritu mila ce au avut de mai nainte, ci încă amu mai adaosû și alți bolovanî una sută cincî-deci, ca să aibă a luă pe totu anulul câte șese sute cincî-deci bolovanî sare mari, aleși, care să-i ducă unde va vrea, fără de supărare de către vameși sau cămărași, pentru care amu datu numitei sfintei Mitropolii acestu domnesculu nostru chrisovû, întăritu cu însăși credința Domniei Mele, Iw Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû, și cu a prea iubiților Domniei Mele fii, Nicolae Voevodû, Dumitrașco Voevodû, Constantinû Voevodû, martori puindû pe toți cinstiții boeri cei mari al, divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bañu, Ienache Văcărescu Vel Spătarû, Ienache Moruzi Vel Vornicu de Țera-de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vornicu de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicu, Nicolae Filipescu Vel Vornicu, Costache Ghica Vel Logofétu de Țera-de-sus, Scarlatu Ghica Vel Logofétu de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanû, Dumitrache Manulû Vel Postelnicu, Isacu Raletu Vel Cluceru, Dumitrache Schina Vel Comisû, Nicolae Racoviță Vel Paharnicu, Iordache Palada Vel Stolnicu, Iordache Constandache Vel Pit., Iorgache Vel Slugeru, și Ispravnicu Costache Ghica Vel Logofétu de Țera-de-sus. Și s'au scrisu chrisovulû acesta la anulû d'întâi dintru întâia domnie a Domniei Mele, aici în orașulû Domniei Mele Bucuresci, la anulû dela facerea lumii létulû 7301, iar dela Domnulû și Mântuitorulû nostru Isusu Christosu létulû 1793 Iunie 16, de Constantinû biv 3-lea Logofétu.

(1) Cod XXVI, pag. 83.

Chrisovul a două biserici din eparchia Mitropoliei Dârstorului.

Domniî şi oblăduitorii cei de Dumnedeşă aleşi, căroră li s'au încredinţat stăpâniri de ţări şi de noróde, nu se îndestuléză numai pe politicesculă norodă a-lă aduce la stare bună şi îndreptare, ci mai vîrtosă prin lucrarea celorlă folositóre de sufletă, care este milostenia, şi mai alesă la sfintele lui Dumnedeşă lăcaşuri, unde neîncetată se proslăvesce numele marelui şi a totă puternicului Dumnedeşă. Dreptă acea dară, şi Domnia Mea, însciinţându-ne pentru două sfinte biserici, ce se află în eparchia Sfinţiei Sale Părintelui Mitropolită Dârstoră, Chiră. . . , însă una în *casabaua* Babadava, la care se cinstesce şi se prăznuesce hramulă sfântului slăvitului marelui mucenică Dimitrie şi alta în satulă Cernavoda la Boazuchioiu, la care se prăznuesce hramulă sfântului părintelui nostru Nicolae Archiepiscopulă Mireloră dela Lichia, făcătorulă de minuni; şi încă socotindă Domnia Mea, că pe lângă alte laude şi prinóse, ce se aducă lui Dumnedeşă în sfintele biserici de pravoslavnică creştină, ne este bine primită şi mireazma tămăierii şi luminarea candeleloră şi a făcliiloră, fiind-că şi acestea sunt spre slava lui Dumnedeşă şi spre podóba şi cinstea bisericei şi îndemnătóre spre evlavia pravoslavniciloră creştini, bine amă voită Domnia Mea, şi nu numai mila ce au avută acestea două biserici dela fraţi Domni ai noştri de mai nainte, prin chrisóvele Domniiloră Sale, care le-amă vădută, de luă în toţi anii câte taleri cinci-deci pe ană din vama domnésză, o amă întărită, ci încă amă mai adaosă alţi câte taleri cinci-deci, ca să ia numitele biserici pe totă anulă câte taleri una sută din vama domnésză, să fie pentru tămăie, untă-de-lemnă i faciî; însă: epitropulă dela biserica Sfântului Dimitrie, să ia taleri cinci-deci la ziua Sfântului Dimitrie, iar cei dela biserica Sfântului Nicolae să ia taleri cinci-deci la ziua Sfântului Gheorghe, ca să fie acestoră sfinte biserici de ajutoră şi de întărire. Pentru care amă dată numiteloră sfinte biserici acestă domnesculă nostru chrisovă, întărită cu însăşi credinţa Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, şi cu a prea iubiţilor Domniei Mele fiî, Nicolae Voevodă, Dumitraşco Voevodă, Constantină Voevodă, martori puindă pe toţi einştiî şi credincioşii boeri cei mari ai divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitraşco Racoviţă Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Spătară, Ienache Moruzi Vel Vornicu de Tera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornicu de Tera-de-jos, Manolache Creţulescu Vel Vornicu, Nicolae Filipescu Vel Vornicu, Nicolae Hangerlău Vel Hatmană, Dumitrache Manulă Vel Postelnică, Isacă Raletă Vel Cluceră, Dumitrache Schina Vel Comisă, Nicolae Racoviţă Vel

Paharnic, Iordache Palada Vel Stolnic, Iorgache Vel Sluger, Dumitrache Constandache Vel Pitar, și Ispravnic Costache Ghica Vel Logofet de Tera-de-sus. Și s'a scris chrisovul acesta la anul d'ntai dintru intaia domnie a Domniei Mele, aici în orașul Domniei Mele Bucuresci, la ani delă facerea lumii 7301, iară delă Domnul și Mântuitorul nostru Isus Christos létel 1793 Iunie 16, de Constantin biv. 3-lea Logofet. (1)

Cartea Mitropolitului Dărstă, de a ține odaia cu liude 50 ómenî.

Fiind-că părinții Mitropoliți, ce după vremi sunt la sfânta Mitropolie a Dărstorului, pentru óreși-care ajutor, au avut voie a ține odaia cu dobitoce aici în pământul țerei la județul Ilfov, cum și până la cinci-deci liude, ómenî de cei nemernici, a strînge și a-î avé cu ruptóre osebită delă visterie, din cap în cap câte po talerî de ce pe an, cu așezămîntul ca să răspundă de doué ori pe an, adică: câte talerî cinci la Sfântul Gheorghe și talerî cinci la Sfântul Dimitrie de liude, după cum ne-am adeverit Domnia Mea, atât din cărțile Domniilor Sale fraților Domni Alexandru Ipsilant Voevod, i réposatul Nicolae Caragea Voevod, cum că acest ajutor l'au avut și delă alți réposați Domni de mai nainte, cât și din cartea Domniei Sale fratelui Michai Vodă Suțul, ce o vëdum, cu létel 1792 Iunie 18; am bine-voit și Domnia Mea de am înnoit acest ajutor ce au avut, a ține adecă odaia cu dobitoce și a strînge acei cinci-deci liude, însă ómenî din cei nemernici, cari să nu fie birnici să din ajutórele satelor, ci numai din cei ce sunt fără staniște, fără legături și fără căpetai nicăiri, pe cari scoțendu-î înaintea dumné-lor ispravnicilor, poruncim dumné-vóstre ispravnicilor să le faceți căduta cercetare, și fiind în tocmă după cum mai sus arătăm, să le faceți ruptóre cu așezămînt precum mai sus se cuprinde, după care cercetare, ruptóre și așezămînt ce le veți face, să trimeteți adeverință la dumné-lui Vel Vist. pe numele și chipul lor, și dumné-lui Vel Vist. le va da pecetluitur gospod, ca să-î aibă întru deosebire de orânduiala țerii, iar bani lor să-î aibă a-î aduce omul Sfintei Sale Părintelui Mitropolit la orênduitele soróce în visteria Domniei Mele, iar mai mult peste acésta val sau bântuială să nu aibă, ca să pótă căută și ei de poslușania rêndueleur pentru ajutor numitei sfintei Mitropolii. ii saam reche gpd.—1793 Iunie 8. (2)

(1) Cod. XXVI, pag. 85.

(2) Cod. XXVI, pag. 85.

Chrisovulă mănăstirii Xenofons dela Sfetagora, de milele ce are.

Cunoscută și dovedită lucru este, și la mare și la mică și la totu creștinulă ce viază în lume, că ore-carele socotesce a-și chivernisi viața prin fapte bune și plăcute lui Dumnezeu vede și se cunoșce chiar și aieve, că nu numai pentru lauda cea vremelnică a numelui celui lăudat de omeni se nevoesce și se sîrguesce, ci mai multă și mai alesă pentru folosul și mântuirea sufletului și pentru nădejdea cea curată și bună a răsplătirei faptelor bune de către marele și prea înaltul Dumnezeu, căci prin iubirea de omeni și prin lucrarea faptelor bune fieș-carele așteptă și nădăjduesce dela Domnul Dumnezeu răsplătire veșnică, dară și dela omeni laudă le pricinuesce și cu bine-cuvîntări se binecuvîntază. Dreptu aceea, învrednicindu-ne și pre noi Domnul Dumnezeu cu domnia acestei pravoslavnice Țări-Românesce și avîndu rîvnă către sfintele lui Dumnezeu locașuri, mai virtosă către celea ce se află la scăpătăciune și lipsă, ca să le ajutorăm și să le miluim cu ceea ce ne va fi prin puțință, amă bine-voitu pentru sfînta și dumnezească mănăstire ce se numesce Xenofon, dela sfînta Agură, unde se cinstesce și se prăznuesce hramul sfîntului și marelui mucenic Gheorghe purtătorul de biruință, și printr'acestă cînstitu chrisovă ală Domniei Mele, dămă și orînduimă acestei sfinte mănăstiri, ca să aibă a lua în fieș-care ană vinăriciă din dăburile domnesci ot sud Buzău, însă din poporul Viespescei, Bădeni i Muscelu, de vadră câte doi bani, partea mănăstirei, și cu pîrpărulă după obiceiă, pentru că acéstă milă a avut-o, atătă dela alți frați Domni de mai nainte, i dela fratele Domnă Alexandru Ipsilantă Voevodă, i dela răposatulă Domnă Nicolae Caragea Voevodă, cătă și dela fratele Domnă Michaiă Constantină Suțulă Voevodă dintr'amîndouă domniile, prin chrisovă ot lét. 1783 Octombrie 25 și prin cartea Domniei Sale ot lét. 1792 Iulie 8, care le-amă vădată Domnia Mea. Deci și Domnia Mea ne-amă milostivită de i-amă înnoitu și i-amă întărită acéstă milă a sfintei mănăstiri, ca să i-se păzescă neștrămutată, spre a fi sfintei mănăstiri de ajutoră și de întărire, părinților călugări de hrană și de chivernisělă, iar Domniei Mele și răposăților părinților Domniei Mele veșnică pomenire. Și amă întărită chrisovulă acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiți, Constantină Voevodă, Dumitrașco Voevodă, Nicolae Voevodă, martori puindă și pre dumné-loră cînștiți și credincioși veliți boeri ai divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitru Raco-viță Vel Bană, Ienache Văcărescu Vel Spătară, Ienache Moruzi Vel Vor-

nică de Țera-de-sus, Manolache Brâncovănu Vel Vornică de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornică, Nicolae Filipescu Vel Vornică, Costache Ghica Vel Logofătă de Țera-de-sus, Scarlată Ghica Vel Logofătă de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmană, Dumitrache Manu Vel Postelnică, Isacă Raletă Vel Cluceră, Dumitrache Schina Vel Comisă, Nicolae Racoviță Vel Paharnică, Iordache Palada Vel Stolnică, și Ispravnică Costache Ghica Vel Logofătă de Țera-de-sus. Și s'au scrisă chrisovulă acesta în anulă d'întăiă ală domniei năstre, aici în scaunulă Domniei Mele Bucurescă, la aniă dela Christosă 1793 Iunie 6, de Ioniță Rafailă biv 3-lea Logofătă. (1)

*Chrisovulă mănăstirei Sfântului Ierarchă Nicolae din eparchia
Miralichiei, de milă de vinăriciă dela sud Argeșă.*

Minunată este Dumneșă între sfinții săi, care prin mijlocirea loră, ca prin nisce organe și vase curate și pline ale sfântului dușă, pricinuesce neconținută mare ajutoră și folosă norodului săă, neamului creștinescă, prin tôte locurile și în totă chipulă, răsbindă pe aleșii săi cu îndestulare de minuni, dându-le darulă tămaduiriloră, fieșă-căruia după măsura darului lui Christosă, după cum șice apostolicesculă acestă cuvîntă. Dintre carele și Sfântulă marele Ierarchă Nicolae, cunoscându-se vrednică lăcașă a prea sfântului dușă și credincioșă slugă a lui Christosă Dumneșă, nu puținele minuni așă săvârșită și se săvârșesce printr'însulă către cei ce cu căldură și terbințelă așă alergată la acestă sfântă și s'a proslăvită numele marelui Dumneșă printr'însulă. Dreptă acea dară, după cum tôte alte mănăstiri și biserici de pretutindenea sunt ajunse de milă domnescă dintr'acastă pravoslavnică țără, socotindă Domnia Sa fratele Michaiă Vodă Suțulă și pentru mănăstirea Sfântului Ierarchă Nicolae din eparchia Miralichiei, unde și mormîntulă Sfinției Sale se află, încă din cea-laltă domnie a Domniei Sale așă orînduită, ca să aibă milă de vinăriciă din trei popóre anume: Răkețele, Răjlețulă, Coculă din plasa Sepeții ot sud Argeșă, ce nu eră până atuncă închinată la nici o altă mănăstire, să iea de vadră câte doi bani, iar celălă trei bani să-i iea vinăriciei domnescă, care milă o întăresce Domnia Sa și în a doua domnie a domniei Sale, prin chrisovulă ce-lă vedumă cu létulă 1792 Maiă 17. Decă, învrednicindu-ne Domnulă Dumneșă și pe noi cu domnia acestei pravoslavnice țări și pliroforisindu-ne pentru sfântă și dumneșă mănăstire, amă bine-voită de amă înnoită și amă întărită mila acastă, printr'acastă cîstită și bine închipuită chrisovă ală Domniei

(1) Cod. XXVI, pag. 86.

Mele; pentru care să aibă omul mănăstirei, la vremea vinăriciului, a âmblă și a scrie vinăriciul totu de odată cu vinăriceri domnesci, și făcându două catastișe, asemenea unul ca și altul, iscălite fiindu și de vinăriceri domnesci și de omul mănăstirei, unul să-lu iea vinăriceri și altul omul mănăstirei, după care să strîngă mila cea orînduită a mănăstirei, câte doi bani de vadră dela toți cei-ce plătesc vinăriciul, ca să fie sfinței mănăstiri de ajutoru și întărire, iar Domniei Mele și răposăților întru fericire părinților Domniei Mele veșnică pomenire. Și rugăm și pe alți frați Domni, cari în urma noastră se vor învrednici cu domnia aceste pravoslavnice țări, să bine-voiască a înnoi și a întări mila acésta, ca și ale Domniilor Sale mili ce voru face să fie în urmă păzite și în sémă ținute. Și am întărit chrisovul acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iw Alexandru Constantin Moruzi Voevodu și cu mărturia prea iubiților Domniei Mele fii, Constantin Voevodu, Dumitrașco Voevodu, Nicolae Voevodu, și cu totu sfatul dumné-lor cinstiților și credincioși boerilor celor mari al divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racovița Vel Banu, Ienache Văcărescu Vel Spătaru, Ienache Moruzi Vel Vornicu de Țera-de-sus, Manolache Brâncovénu Vel Vornicu de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicu, Nicolae Filipescu Vel Vornicu, Costache Ghica Vel Vornicu de Țera-de-sus, Scarlatu Ghica Vel Logofétu de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanu, Dimitrie Manulu Vel Postelnicu, Isaacu Raletu Vel Cluceru, Dimitrie Schina Vel Comisu, Nicolae Racovița Vel Paharnicu, Iordache Palada Vel Stolnicu, Iorgache Vel Slugeru, Dumitrache Constandache Vel Pitaru, și Ispravnicu Costache Ghica Vel Logofétu de Țera-de-sus. Și s'a scris chrisovul acesta la anul d'întăiu dintru întăia domnie a Domniei Mele, aici în orașul scaunului Domniei Mele Bucurescu, la ani dela zidirea lumii létulu 7301, iar dela Domnulu și Mântuitorulu nostru Isusu Christosu lét. 1793 Iunie 23, de Constantin biv. 3-lea Logofétu. (1)

Curtea bisericeî Curucișmea de lângă Țarigradu.

Proroculu și împăratulu Davidu strigă cu mare glas, grăind: «Dómne, iubit-am podoba casei Tale și locul locașului mărirei Tale»; iar prea înțeleptulu și pururea între împărați pomenitul Solomonu, numai în umbra legii rēzemându-se, făcut-au atăta podoba casei dumnezeesci a Ierusalimulu și o au dăruit pre ea cu atâtea daruri și prinoase, ca să se păzescă

(1) Cod. XXVI, pag. 115.

într'însa sicriulă cu tablele legii Domnului; cu câtă mai vîrtosă noi, cari suntem acuma cu mila duhului sfîntu pravoslavnicu Domnî în lumina credinței, se cade să ajutăm și să miluim cu totu sufletul spre ajutorul și întemeierea sfintelor lui Dumnezeu locașuri, cari sunt semnul celu adevăratu alu credinței noastre, întru cari nu se junghe vite necuvîntătoare, precum ore-cînd acolo, ci însuși mielul lui Dumnezeu celu adevăratu, se jertfesce pentru viața cea veșnică și mîntuirea noastră a tuturor, și întru cari pururea, neîncetat, se proslăvesce numele său și se face rugăciune pentru împărați, pentru Domn și pentru toți pravoslavnicii creștini. Dreptu acea, atîtă după această pildă de învățătură, câtă și după altele multe, cu cari ne îndemnă spre întemeierea dumnezeescilor locașuri, rîvnind Domnia Mea buna îndestulare și podoba lor, adusu-mi-am aminte și pentru sfînta și dumnezească biserică dela Curucișmea de lângă Targradu, unde se cinstesce și se prăznuiesce tăierea capului Sfîntului Iónu Botezătorul și înaintea Domnului mergătorul, la care totu norodul creștinilor de acolo se bisericesce, care biserică fiindu sciută cum că se află lipsită fără de vre-unu venit și fără de nici unu ajutor, am binevoitu Domnia Mea, pentru evlavia și datoria ce avem către sfintele lui Dumnezeu locașuri, a ajuta din domnescile noastre mili cu oșe-care venit, următor pe an la acestu sfîntu locașu lipsitu, la care totu norodul de acolo se îndemneză și-și facu creștinescile închinăciuni, după cum și alte mănăstiri, biserici, asemenea acesteia, au dintr'acastă țără creștinască ajutorul lor, și am datu acestu domnescu chrisov alu nostru, prin care îi orînduim să iea pe totu anul de aici din vama domnescă câte taleri două sute cincî-șeci și dela ocne iarăși câte taleri două sute cincî-șeci, pentru atăția bolovanî sare, care milă să se dea la praznicul bisericii, adică la Augustu 29, orînduind Domnia Mea episcopu și purtătoru de grijă pe dumné-lu cinstitu și credinciosu boerul Domniei Mele Vel Postelnicu, ce va fi după vremi, să grijască a primi de voe această milă și a o trimite la numita sfîntă biserică, cu care se ajută și se îndestulează sfînta biserică la trebuințele ce are; și să fie datorî preoții dela această sfîntă biserică, ca întru slujbele și rugăciunile lor să pomenescă numele Domniei Mele și alu fraților din urma noastră Domn, și să se roage lui Dumnezeu pentru bună starea și îndestularea țerii acestia. Decî rugăm și pe frații noștri Domn, cari în urma noastră se voru învrednici a oblađu țera acesta, să binevoiască a înnoi și a întări mila acesta și cu ale Domniilor Sale chrisove. Pentru care am întăritu chrisovul acesta cu însăși domnescă noastră iscălitură și pecete, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fi. i cu mărturia dumné-lor cinstiților și credincioșilor veliților boeri al divanului Domniei Mele : Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Du-

mitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofătū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofătū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Dumitru Manulū Vel Postelnicū, Isaacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Iónū Comă-nenu Vel Paharnicū, Iorgache Vel Slugerū, Dumitrache Constandache Vel Pitarū, și Ispravnicū Costache Ghica Vel Logofătū de Țera-de-sus. Și s'aū scrisū chrisovulū acesta la anulū d'întâiū dintru întâia domnie, aici în orașulū scaunulū Domniei Mele Bucuresci, la anulū dela facerea lumei létulū 7302, iar dela Domnulū și Mântuitorulū nostru Isusū Christosū 1793 No-embrie 10. (1)

Procitū Costache Ghica Vel Logofătū.

Chrisovulū sfintei mănăstiri Grigoriu din Sfet-Agora.

Milosteniile și tote facerile de bine, peste tótă vremea și în totū loculū, sunt primite ca mireazmă, ca bunū mirosū duhovnicescū înaintea prea înaltulū Dumneđeū, iar milostenia și facerea de bine, ce se sēvēșesce la sfintele lui Dumneđeū lăcașuri, unde neîncetatū se proslăvesce numele Domnului nostru Isusū Christosū și unde toți așteptă ajutorū, cu atâta sunt mai primite, câtū și dumneđeescile adunări în sfânta biserică de obște se rógă pentru ei đicendū : «sfinșesce Dómne pre cei ce iubescū podóba casei tale și-î proslăvesce cu dumneđeésca puterea ta.» Dreptū aceea dar, de vreme ce din pronia cea de sus ni s'aū încredințatū și nouē, ca o sórtă, acestū scaunū alū domniei acestei Țeri-Românesci, avemū datorie netăgăduită a căută și a ajuta cu totū felulū de mijlóce sfintele lui Dumneđeū lăcașuri, cu atât mai vîrtosū celea ce aū avutū și dela alți răposați și de mai naintea nóstră trecuți Domni mili, se cade a le întări, și unde este neajungere și sciută trebuință și neputințele, cu câtū se póte ajută; pentru acésta dară, fiind-că și sfânta și dumneđeésca mănăstire dela Sfetagora, ce se numesce Sfântulū Grigoriū, unde se cinstesce și se prăznuesce hramulū sfântului părintelui nostru Nicolae Archiepiscopū din Lichia, făcătorulū de minuni, neavendū vre-unū venitū, din care să póta mănăstirea și părinții călugări ce locuiescū într'insa să se hrănescă, după datoria ce avemū, dămū și miluimū pe acéstă sfântă mănăstire, ca să aibă acestū chrisovū alū

(1) Cod. XXVI, pag. 174.

Domniei Mele a lua pe totu anulă talerî cincî sute cu pecetluită dela ocne; așisderea să aibă a lua vinăriciū din dëlulū Scheilorū ot sud Saacū, la care dëlū are să ieae mănăstirea Sfinților Apostolî câte doi banî de vadră cu pârparulū, iară din ceia-lalî câte trei banî de vadră, hotărîmū să ieae sfânta mănăstire Grigoriū câte doi banî de vadră; ci dar, la vremea vinăriciulū, să aibă a-și trimite omū, care să scrie și să măsore dreptū vinăriciurile, după obiceiū, cu cotulū domnescū pecetluitū, și din cincî banî de vadră, să ieae mănăstirea Grigoriu doi banî și mănăstirea Sfinților Apostolî doi banî, după osebite cărți ce are, iar vinăriceriī domnesci să nu se amestece întru nimicū; pentru că acéstă milă au avut-o sfânta mănăstire, atâtū dela Domnia Sa Alexandru Ipsilantū Voevodū, prin chrisovulū dela létulū 1778, câtū și dela Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suțulū, prin chrisovulū Domniei Sale din domnia dintăiū, ce vëdumū, cu létulū 1783 Octomhre 22, și întăritū și în domnia de pe urmă cu létulū 1792 Septembre 21. Dreptū aceea și Domnia Mea ne-amū milostivitū de amū înnoitū și amū întăritū mila acésta, ca să o ieae pe totū anulū și să i se păzescă neștrămutatū, ca să-ī fie sfintei mănăstiri de întărire, să se ajute la trebuințele ce are, și părinților de hrană și chivernisélă, iar Domniei Mele și răposăților părinților Domniei Mele veșnică pomenire. Rugămū dară și pre alți întru Christosū bine credincioși frați Domni, căroră după vremi li se va încredința dela Domnulū Dumneșeū a fi oblăduitori creștinesci acestei țeri, să bine-voiască a înnoi și a întări milele acestea, ca și ale Domniilor Sale milî și faceri de bine încă să fie în urmă de alții ținute în sémă; adeverindū chrisovulū acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, și a prea iubiților Domniei Mele fii, Constantinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū, martori puindū și pre dumné-lorū cinstiți și credincioși boeri veliți al Divanulū Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țera-de-sus, Manolache Brâncovenu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofătū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofătū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatm., Dumitrache Manu Vel Postelnicū, Isacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, Iorgache Vel Slug., Dumitrache Costandache Vel Pit., și Ispravnicū Constantinū Ghica Vel Logofătū. Și s'au scrisū chrisovulū acesta aici în orașulū Domniei Mele Bucuresci, la anulū dintăiū alū domniei nōstre la létulū 1793 Septembre 1, de Răducanū Poenariu biv 3-lea Logofătū. (1)

(1) Cod XXVI, pag. 134.

*Carlea mănăstirei Castrachi dela Rumele, pentru taleri 50 milă
dela visterie pe an.*

Fiind-că sfânta și dumnezeesca mănăstire Castrachi, hramul Schimbării la Față a Domnului Dumneșeu și Mântuitorul nostru Isus Christos, dela Rumele, care este făcută și întemeiată din temelia ei de Constantin împăratul Pogonatu, au avut milă, prin chrisovul Domniei Sale răposatului Matei Basarab Voevodă, ca să vie părinții călugări dela această sfântă mănăstire în tot anul să ia milă bani 1.000 asprii să-i ducă la sfântă mănăstire, și celor trimiși de cheltuială 400 asprii, iar neputându să vie pe tot anul, să vie la al treilea sau la al patrulea an ca să ia această milă. Deci și Domnia Mea, văzându chrisovul ce are sfânta mănăstire și după evlavie ce avem Domnia Mea către sfintele lui Dumneșeu lăcașuri, m'am milostivit, și printr'această domnăscă noastră carte, nu numai înnoim mila ce au avut, ci încă îi mai adăogăm alți bani, patru mi șase sute, ca să ia pe tot anul acești bani dela visterie, ca să-i fie sfintei mănăstiri de hrană și de chivernisire, iar Domniei Mele și răposatilor părinților Domniei Mele veșnică pomenire. Pentru care rugăm și pre alți frați Domni, cari în urma noastră se vor învrednici cu domnia acestei pravoslavnice țări, să bine-voiască a înnoi și a întări mila aceasta, ca și ale Domniilor Sale mili și faceri de bine să fie de alții în urmă ținute în sémă, ii saam reche gpl.—1793 Decembre 3. (1)

Chrisovul S-tei Episcopii din Țarigrad.

În Alexandru Constantin Moruzi Voevodă i gpl. — Dat-am domnescul nostru chrisov sfintei și dumnezeescei biserici dela episcopia împărătescei și prea vestitei cetăți a Țarigradului, unde se cinstește și se prăznuiesc hramul Prea Sfintei Stăpânei noastre Născătoare de Dumneșeu și pururea Fecioarei Mariei, ca să aibă milă dela Domnia Mea a lua pe tot anul de aici dela carvasaraua domnăscă câte taleri una sută douăzeci, pentru că aflându-se numita biserică fără de nici un fel de venituri și milă domnăscă, după cum au alte sfinte biserici și mănăstiri, cari se chivernisesc dintr'această pravoslavnică țară, ci fiindu cu cale și de folos sufletesc ajutorul ce se face sfintelor lăcașuri, întru cari pururea se proslăvesc numele marelui Dumneșeu și se fac rugăciuni neîncetată pentru norodul

(1) Cod. XXVI, pag. 182.

creştinesc, amă bine-voită Domnia Mea, pentru pomenirea noastră şi pentru bucuria pravoslavnicilor enoriaşi, cari se bisericesc la acestă sfântă lăcaşă dumnezeescă, unde îşi au locul închinăciunei, de amă făcută această milă şi ajutoră spre a lua pe totă anulă nelipsită, ca să fie sfintele biserici de ajutoră şi de întărire, iar Domniei Mele şi răposăţilor părinţilor întră fericire a Domniei Mele veşnică pomenire. Rugămă dară şi pre alţi fraţi Domni din urma noastră, care se voră învrednici cu domnia acestei pravoslavnice ţeri, să bine-voiască a înnoi şi a întări mila această, ca şi ale Domniilor Sale milă ce voră face să fie în urmă de alţi înnoite şi în sémă ţinute. Şi amă întărită chrisovulă acesta cu însăşi credinţa Domniei Mele, Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, i cu credinţa prea iubiţilor Domniei Mele fi, Constantină Voevodă, Dumitraşco Voevodă, Nicolae Voevodă, Gheorghe Voevodă, şi cu mărturia dumné-loră cinstiţilor şi credincioşi velişilor boeri al divanului Domniei Mele: Dumitraşco Racoviţă Vel Bană, Ienache Moruzi Vel Vist., Manolache Brâncovenu Vel Vornică de Țera-de-sus, Costache Caragea Vel Hatmană, Dumitrache Manulă Vel Spătară, Nicolae Filipescu Vel Logofetă de Țera-de-sus, Costache Ghica Vel Vornică de Țera-de-jos, Radu Slătinenu Vel Vornică, Manolache Grădiştenă Vel Vornică, Constantină Ştirbeiă Vel Logofetă de Țera-de-jos, Lucache Vel Postelnică, Dumitrache Hangerlă Vel Comisă, Alexandru Văcărescu Vel Cluceră, Iónă Comănenă Vel Paharnică, Grigorie Bălană Vel Stolnică, Iorgache Vel Slugeră, Dumitrache Costandache Vel Pitară, şi Ispravnică Nicolae Filipescu Vel Logofetă de Țera-de-sus. Şi s'au scrisă chrisovulă acesta aici în oraşulă scaunulă Domniei Mele Bucuresci, la ală doilea ană dintră întâia domnie a Domniei Mele, la létulă 1794 Aprilie 14. (1)

Chrisovulă bisericei dela Arnăutchioiă.

Intre tóte alte fapte creştinesci, cea mai întâi folositore fiindă dragostea şi altora către întemeierea sfintelor şi dumnezeescilor lăcaşuri unde neîncetată se cinstesce şi se proslăvesce numele marelui Dumneđeă, şi de unde toţi aşteptă milă şi ajutoră, şi sciindă pre sfânta şi dumnezească biserică dela Arnăutchioiă, unde se cinstesce şi se proslăvesce hrumulă marilor Voevođi şi Arhistrategi Michailă şi Gavrilă, cum că este lipsită de nescare-va venituri, amă bine-voită de i-amă înnoită şi i-amă întărită mila ce a avută prin chrisóvele fraţilor Domni de mai nainie, de a lua pe totă anulă câte taleri două sute dela domnie, cari hotărîmă să se

(1) Cod. XXVI, pag. 201.

dee pe totu anulă de aici dela carvasaraua domnescă, ca să fie sfintei biserici de ajutoră și de întărire, iar Domniei Mele și răposaților întru fericire părinților Domniei Mele veșnică pomenire; deci să fie datorî părinții dela această biserică de a face rugăciuni întru slujbele loră pentru starea și vieța Domniei Mele, și pentru îndestularea acestei pravoslavnice țeri; pentru care rugămă.... i proci, adecă ca celă din sus asemenea. Scrisă de Constantină 3-lea Logofetă. — 1794 Aprilie 14. (1)

Chrisovulă mănăstirei Maguliotisa.

Cel ce sêvêrșescă bunătățile celea de sufletă folositore și plăcute lui Dumnezeu, nu numai în vieța acêsta se laudă și se bine-cuvinteză, ci și după petrecania loră le rămâne numele nemuritoare și pomenire veșnică și sufletele loră în lăcașurile dreptiloră se învrednicesc; multe bunătăți sunt dară, din care pôte nescine dobândi sufletescă mântuință, iar cea mai mare milostenie este cea ce se face la sfintele lui Dumnezeu lăcașuri. Dreptă aceea și Domnia Mea, pliroforisindu-ne de sfânta biserică care este în lăuntru vestitei cetăți a Țarigradului, ce se numesce Maguliotisa, unde se prăznuesce hramulă Adormirei Prea Sfintei Stăpânei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea Feciorei Mariei, cum că se află lipsită, neavendă alte milă spre ajutoră la trebuințele ce are, după cum aș și alte sfinte biserici și mănăstiri, din buna voință a Domniei Mele, mai alesă pentru evlavia și dragostea ce avemă din totă sufletulă nostru către Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu, sciindă că și acestui dară, căruia ne-amă învrednicit, aș fostă însăși solirea ei către fiulă sêu și Dumnezeulă nostru; pentru aceea dară, dămă și orênduimă Domnia Mea mila acestei mai sus numite biserici, să ieae pe totă anulă dela cămăra domnescă taleră una sută, ca să fie sfintei biserici de ajutoră și de întărire; care acêstă milă a avut-o și dela Domnia Sa fratele Alexandru Vodă Ipsilantă, precum din chrisovulă Domniei Sale, ce-lă vêdumă, cu létulă 1779, ne-amă adevărită; deci acum, învrednicindu-ne Domnulă Dumnezeu și pe noi cu domnia acestei Țeri-Românesce, ne-amă milostivită de amă înnoită și amă întărită mila acêsta, ca să se păzescă nestrămutat, spre a luă în toți anii neclintit și fără zăticnire; rugămă dară.... i proci, ca celă de sus adecă asemenea. Scrisă de Constantină biv 3-lea Logofetă. — 1794 Martie 30. (1)

(1) Cod. XXVI, pag. 202.

Chrisovulă mănăstirei Bebechioiu dela Țarigradū.

Două lucruri luminate sunt celea ce încununază și înpodobescă bună-tățile Domnilorū și ale oblăduitorilorū, amîndouē vrednice de laudă și de mărire, adecă marea trebuință, din care cea d'întăiū se silesce către ocăr-muirea cea politicéscă, iară cea de a doua către podoba cea bisericească; însă iubirea uneia către alta cu atătū mai de folosū este, cu cătū pentru marea cuviință, ca de unū lucru lumescū, ȃice Măntuitorulū: «te grijesce și spre multe te silesce», iară pentru buna credință ȃice: «un lucru trebuesce» la care lucru trebuinciosū, uitādu-se Domniī ceī înțelepți, cārmuirea pol-itiei cu dreptate o sēvēșescū, și îndreptarea bisericeī, adecă podoba, cu înțelepciune o împlinescū, cāstigāndū partea cea bună care nu se va luā dela dînșiī. Dreptū aceea și noi, întru Christosū Dumneȃeū bine credinciosū Domnū, Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, din pronia cea de sus fiindū înălțatū la stāpānia domniei și oblăduirii acesteī țēri, aū venitū cu jalbā de rugāciune la Domnia Mea doī părinți cālugarī anume: Mina și Nichiforū Exarhi, trimiși dela sfānta mănăstire Ivirulū, arētādu-ne că mănăstirea Ivirulū avēndū unū metohū la Bebechioiu dela Țarigradū, din rīvna dumneȃească s'aū îndemnatū cu ajutorulū mănăstirei și cu milos-tenie de pe la creștinī, cheltuindū multā sumā de banī, de aū făcutū la acelū metohū o sfāntā biserică întru pomenirea sfāntului sfințitului mucenicū Haralambie, unde aū adusū și sfintele mōște, māna Sfinției Sale, ce se aflā la mănăstirea Ivirulū, ca să fie de folosū celorū ce cu ferbințelā vorū nā-zui la ajutorulū Sfinției Sale, aū mai făcutū și alte zidiri cu odāi pentru șederea și odihna părinților cālugarī, și ca o zidire nouă, cu multā tre-buință de ajutorū, cerēndū mila Domniei Mele, după cum alte multe mănăstiri și metōșe sunt ajutate și împărtășite cu milī domnesci de aici din țērā, să împărtășimū și pe acestū sfāntū metohū cu o milā următoare pe fieși-care anū. Decī Domnia Mea, ascultādu-le rugāciunea lorū, ca la unū lucru cuviinciosū și cu cale, ne-amū milostivitū, după rīvna ce avemū asupra sfintelorū lui Dumneȃeū lăcașuri, și i-amū făcutū iratū, ca să iea pe fieși-care anū de aici din țērā, la vremea cānd ieaū și alte sfinte mănăstiri, din vama Bucurescilorū, dela carvasara, talerī una sutā și dela ocne bolovanī sare cincī-deci, cu deosebite pecetluiturile Domniei Mele, ca să fie sfāntului acestuia metohū de ajutorū și de întārire, și părinților cālugarī de hranā și chivernisēlā, iară Domniei Mele și răposaților părinților Domniei Mele veșnicā pomenire. Rugāmū darā și pe alți frați Domni, cari în urma noastră se vorū învrednici a fi Domni și oblăduitori acesteī creștinesci țēri, să bine-

voiască a înnoi și a întări mila acésta, ca și ale Domniilor Sale mili și faceri de bine să fie în urmă de alții ținute în sémă. Și amă adevérité chrisovulú acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iw Alexandru Constantinú Moruzi Voevodú, și cu credința prea iubiților Domniei Mele sîi, Constantinú Voevodú, Dumitrașco Voevodú, Nicolae Voevodú, Gheorghe Voevodú, martori fiindú dumné-lorú cinstiți și credincioși boeri veliți al divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Banú, Ienache Văcărescu Vel Vist., Manolache Crețulescu Vel Vornicú de Țéra-de-sus, Dumitrache Manulú Vel Spătarú, Constantinú Caragea Vel Hatmanú, Radu Golescu Vel Vornicú de Țéra-de-jos, Scarlatú Ghica Vel Logofétú de Țéra-de-sus, Constantinú Filipescu Vel Vornicú, Iónú Dumarisú Vel Vornicú, Ștefanú Văcărescu Vel Logofétú de Țéra-de-jos, Iónú Florescu Vel Vornicú alú politiei, Lucache Arghiropolú Vel Postelnicú, Dumitrache Hangerlău Vel Comisú, Constantinú Cantacuzino Vel Paharnicú, Grigorie Bălénú Vel Stolnicú, Constantinú Cămpinénú Vel Slugerú, Vel Pitarú, Ispravnicú Ienache Moruzi biv Vel Vist. Și s'au scrisú chrisovulú acesta la alú treilea anú alú domniei mele în orașulú București, lét. 1795 Maiú 20. (1)

Biserica Chiciuk-Chioiu.

O datorie fiindú și acésta, la cei după vremi Domni și oblăduitori de țeri și de noróde, ca cele bine rënduite și închinat de către cei mai dinainte dumné-lorú să le primescă și să le întărescă, și mai virtosú când acelea hărăziri sunt la dumneșeesile lăcașuri și biserici, atunci și mai cu multă osîrdie urméză acéstă datorie, ca unú lucru dumneșeescú și cuviosú. Decí fiind-că ni s'au arétatú unú chrisovú domnescú alú răposatului Domnú Alexandru Ghica Voevodú, cu care rënduesce să se dee pe totú anulú dela ocnele acestei de Dumneșeu păzite țeri talerí una sută la biserica Chiciuk-Chioiu, unde se prăznuesce hramulú sfântului slăvitului proorocú Ilie, care acesta fiindú lucru cuviosú și dumneșeescú, și de vreme ce ni s'au încredințatú dela Dumneșeu acéstă de Dumneșeu păzitá țerá, amú găsitú cu cale și amú bine-voitú ca să întărimú prin domnesculú nostru chrisovú acéstă osîrdie a hărăzirei, și rënduimú să dee la numita bisericá pre anú dela ocnă câte talerí una sută, carí are să se dee la 20 ale lunei lui Iulie, întru care ți este sərbătórea și prăznuirea proorocului, pentru ajutorulú bisericii acesteia și spre pomenirea nóstră și a părinților nóstri.

(1) Cod. XXVI, pag. 269.

Dreptu aceea, rugămă și pre cei din urma noastră pravoslavnică Domnă, căroră le va dăruî Dumneșeu în urmă domnie, ca să întărescă și cu chrisóvele Domniilor Sale orânduiala acesteî milă, ca să aibă de apurarea lăcașulă acesta mângâierea și ajutorulă acestă dela acéstă țeră de Dumneșeu păzită. Amă bine-voitū Domnia Mea de amă întăritū chrisovulū acesta cu însăși credința Domniei Mele, Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, și cu credința prea iubișilorū Domniei Mele fiî, Constantinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū, Gheorghe Voevodū, martorî puindū și pre cinstișî și credincioșîi velișî boerî al divanulū Domniei Mele: Nicolae Brâncovenu Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Vist., Manolache Brâncovenu Vel Vornicū de Țera-de-sus, Constantinū Caragea Vel Hatmanū, Dumitrache Manu Vel Spătarū, Nicolae Filipescu Vel Logofetū de Țera-de-sus, Costache Ghica Vel Vornicū de Țera-de-jos, Radu Slătinenu Vel Vornicū, Manolache Grădiștenu Vel Vornicū, Constantinū Știrbeiu Vel Logofetū de Țera-de-jos, Manolache Vel Postelnicū, Dumitrache Hangerlău Vel Comisū, Dumitrache Racoviță Vel Clucerū, Iorgache Vel Paharnicū, Grigorie Bălenu Vel Stolnicū, Iordache Vel Slugerū, Grigorie Vel Pitarū, și Ispravnicū Nicolae Filipescu Vel Logofetū de Țera-de-sus. Și s'aū scrisū chrisovulū acesta întru alū treilea anū dintru întâia domnie a Domniei Mele, aici în orașulū scaunulū Domniei Mele Bucurescî, la lét. 1795 Martie 15. Chiriță Logofetū de divanū. (1)

Fiind-că mănăstirea *Sfinți Apostoli din Bucurescî* i mănăstirea *Grigoriu ot Sfet Agora* i mănăstirea *Proti din Tarigradū* aū milă totū vinăriciulū i părpărulū și gărdurăritulū din délulū Scheilorū, care are aceste popóre anume: Budatū, Dumbrava, Runceniî, Călugăreniî și Scherdinū sud Saacū, însă mănăstirea *S-ți Apostoli* 2 banî cu părpărulū i gărdurăritulū, i mănăstirea *Grigoriu* doi banî și mănăstirea *Proti* unū banū, prin chrisovulū Domniei Mele întru care scrie ca vinăriceriî domnescî întru nimica să nu se amestece, fiindū cu totulū mănăstirescî, ci de orânduitalū mănăstirilorū să se măsóre cu cotulū dela visterie și să ieac și baniî, amă datū acéstă carte la mâna . . . ce s'aū orânduitalū din partea a câte trele mănăstirile, care, luândū cotulū pecetluitū din visteria Domniei Mele, să mérgă la aceste popóre, să âmble, să scrie, să măsóre și să ieac și baniî, toți urmândū întocmai ponturile Domniei Mele, de a se feri fórtē a nu face năpăstuirî și a încărcă pre locuitorî măcar cu o vadră. De care poruncimū taxildarilorū și slujbașilorū vinăriceriî al acestui județū să nu vē amestecați întru nimica la aceste popóre, după cum așa coprindū și ponturile de acéstă

(1) Cod. XXVI pag. 253.

slujbă, ce vi s'au dată la mână, cu care ați cumpărată. Așisderea poruncimă i dumi-tale ispravnicul județului, de o parte să dați mână de ajutoră orânduitalui mănăstirei, de alta să nu îngăduescă urmări împotriva pontului. — 1791 Augustă 22. (1)

Pitacă la Vel Vist. i Vel Logofetă de Tera-de-sus din 8 Octombre 1794.

Fiind-că Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolită i dumné-loră cinstiți și credincioși boeri veliți ai divanului Domniei Mele, de obște arătându-ne în scrisă, prin anafora, prósta stare și halulă întru care se află mănăstirea dela sf. munte al Sinaii (Аѣчнѣ), ne-au făcută rugăciune, ca din slujba oieritului să facemă numai într'acestă ană ajutoră la acestă locă cuviinciosă, adecă câte ună bană de oie peste 10 bani ai visteriei dela oile pămîntenilor, poruncimă dumné-vóstre ca să cercetați, atâtă în condicile divanului, câtă și în ale visteriei, cu deaménuntulă, să vedeți de au fostă obicínuită și altă dată a se face milă din oierită, cu acéstă orânduială ce ni se arată mai sus? în ce vreme? când? în câtă era atuncă oieritulă de oie? și ală căruilă Domnă se găsește vre-ună chrisovă cu privilegiă anume? ce cuprindere are? și în câți ani s'au urmată? să ne arătați cu pliroforie bună în scrisă. — 1794 Octombre 6. (2)

Iónă Botezatulă din Ovrei dela Târgoviștea este miluită cu apărarea de dajdie încă dela Michaiă Vodă Suful 1797 Februarie 4. (3)

Anaforaua lui Dositeiă Mitropolitulă din 15 Decembre 1795.

Vodă a trimisă Mitropolitulă spre chibsuire o anafora a Episcopului Rîmnică și a Clucerului Calfoglu, Caimacamulă Craiovei, în care scrie de «Nectarie, egumenulă Bistriței, că prostă purtându-se și fiindă de pagubă egumenia lui economiei mănăstirei și de nică ună ajutoră Episcopiei», și au cerută să fie îndepărtată din egumenie și să fie înlocuită prin Exarculă Chiră Constantină, omă îmbunătățită întru tóte. Mitropolitulă propune aprobarea, «de vreme ce Nectarie s'a purtată cu așa nemulțămire atâtă către mănăstire câtă și către Episcopie, și mai vîrtosă ăice că și cu zizanie de

(1) Cod. XXIII, fila 272, verso.

(2) Cod. XXIII, fila 281, verso.

(3) Cod. XXXI, scara 3, fila 1, verso.

turburări între călugări și între egumenii altor mănăstiri». Mitropolitul aprobă și alegerea înlocuitorului, cunoscut și de el ca om, care «va fi bun următor testamenturilor mănăstirei și va păzi orânduielele cele vechi, ce s'au urmat întru chinovia acestei mănăstiri, după cinstea și starea ei». Numai, Mitropolitul cere să se transmită la Bistrița o comisiune de trei și cu Esarchul Constantie să facă catagrafie cu trei catastife de totă starea mănăstirei și să iace socotelii fostului egumen. Un catastif să se dea în mâinile noului egumen, altul la Mitropolie și al treilea la Episcopie. Dacă nu va da bună socotelă, să-l ridice omul Divanului și să-l ducă la București.

Vodă pune rezoluțiunea următoare:

«Fiind-că Episcopia Rîmnic, din întâmplările vremilor ce au fost, scădîndu foarte rău și ajungîndu la proustă stare în datorii grele, cari fiindu-i cuviincios și de mare trebuință ajutorul Domniei, și nefiind cu cale a se lăsa această sfântă Episcopie, care este cea d'întăi, ca o mumă tuturor mănăstirilor acolo în Eparchia Rîmnic, la starea cea mai proustă, prin chibzuire și a P. S. Părintele Mitropolit al Ungro-Vlachiei, am găsit Domnia Mea cu cale și am dat întru ajutorul Episcopiei această mănăstire Bistrița, dimpreună cu Sadova, Strehaia, în soroc orînduit de 8 ani, ca mănăstire din eparchia Sf. Sale, a-și avé dela dîsele un ajutor de ușurință la greutățile ce are Episcopia, orînduind anume ponturile cele cuviincioase, cu cari s'au dat numitele mănăstiri întru ajutorul episcopiei, între cari ponturi, fiind-că se cuprinde și acesta, ca egumenii lor, când se vor găsi în vre-o vină, să se arate la domnie, ca prin scirea domniei să se facă schimbarea lor, și fiind-că după pliroforia ce au dat Domniei Mele dumné-lui Caimacamul Craiovei, dimpreună și cu Sînția Sa Episcopul Rîmnicului.....»; urmază acuzările ce se aduc lui Nectarie, precum mai sus, și aprobarea noului egumen, «iar Vel Logofet de Țera-de-sus să facă cartea Domniei Mele de egumenie de a face mănăstirea cu toate lucrurile ei zaptu, iar proin egumenului Nectarie să i-se facă cercetări, ca în propunerea de anafora.» Pentru acesta Vodă ordonă a se trîmite Logofet destoinic dimpreună cu rînduiții Mitropoliei și al Episcopiei, prin marifetul dumné-lui Caimacamul Craiovei. Dacă Nectarie va da bună socotelă, va pute rămîne în pace în mănăstire, spre a-și avé odihna dimpreună cu ceilalți părinți. Dacă nu, urmază să fie adus la judecata Divanului din București.

Aprópe identic este și alt act la fila 72 verso, ultima parte a condicei XXXI.

(1) Cod. XXXI, fila 6.

Documente relative la școli și cultura publică.

La pag. 55 a tomului V din Istoria Românilor ce publicăm, am adus o serie de documente relative la școli și cultura publică din timpul domniei lui Alexandru Constantin Moruzi.

Din acele documente am demonstrat, că școlele au putut fi redeschise la începutul anului 1794.

În 26 Februarie 1794, Vodă A. Moruzi adresează un pitac Mitropolitului, poruncindu-i, ca «din banii școlilor, ce sunt, să se dea lefa dascălilor, începând de la luna Ianuarie 1794, după pitacul Domniei Mele, ce este dat la P. S. Ta, urmându-se până la sfârșitul anului.» (1)

Cum că mănăstirile nu plăteau tocmai regulat banii școlilor, se probează acesta și din următoarele acte:

Pitac la Părintele Mitropolit, pentru banii școlilor, ce sunt mănăstirile datore a da.

Prea S. Ta Părinte Mitropolit al Ungro-Vlachiei, fiind-că mănăstirile de obște sunt datore a da la cutia școlilor banii cei orânduși după chisov, scriem P. S. Tale, ca ajungându-te și cu Părinții Episcopi și făcându drépta analoghie a banilor, după chisov, pe starea fieș-căreia mănăstiri, să orânduiesc mumbașir, ca să-i și împlinescă, atât de la mănăstirile eparchiei P. S. Tale, cât și de la mănăstirile eparchiilor episcopesci, spre a se da la epitropie fără de zăbavă, fiind știută P. S. Tale trebuința ce este. — 1793 Mai 2. (2) .

Pitac la Mitropolit din 23 Aprilie 1794 pentru a se împlini de la mănăstiri, din toate eparchiile, banii școlilor, de sf. Gheorghe, și a se trimite fără zăbavă la epitropie. (3)

Pitac la Mitropolit din 24 Iunie 1794.

«Fiind-că epitropia are mare trebuință de bani, pentru darea lefilor dascălilor și alte trebuințe ce este poruncită să le săvârșescă, și neavându

(1) Cod. XXIII, fila 209.

(2) Cod. XXIII, fila 46, verso.

(3) Cod. XXIII, fila 234 verso.

mijlocu se discolipsesce, pătimindă și dascălii de drépta simbria loră», Vodă scrie pentru baniî mănăstirilor ce este eratulă mileloră, fiind-că aă trecută și vremea sorocului ce este de se daă, ca negreșită să apuce Mitropolitulă «pre egumeniî dela mănăstiri, să împlinescă baniî și până în 2 ăilo negreșită să-i faci Prea Sfinția Ta teslimă la epitropie; iar care din egumeni nu se voră supune a da bani, să-lă însciințezi Domniei Mele cu anafora.»— 1794 Iunie 24. (1)

Dascălulă Pantazi, pentru simbria de două luni.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă gpd. — Poruncimă Domnia Mea să se plătescă dréptă simbria sa, ce se va face. — 1794 Iunie 30.
Vel Logofătă.

Prea Înălțate Dómne,

Ascultândă luminată porunca Măriei Tale dela acéstă jalbă, amă făcută cercetare, și adevărulă este precum jăluesce, a slujită două luni, Ghenarie și Fevruarie, învățândă copii, și nu i s'a dată plata, nefiindă de unde, ci acum, fiind-că s'aă adunată baniî școleloră, să avemă luminată porunca Măriei Tale, ca să-i plătimă dréptă simbria sa, taleră 60, fiindă așezată simbria de lună po taleră 30, și cum va fi luminată porunca Măriei Tale. — 1794 Iunie 3. (1)

Dositeiă ală Ungro-Vlachiei, Isacă Raletă.

Anafora pentru Ananie, dascălulă ală doilea, ce s'aă lipsită și s'aă aședată în locu-i Constantină Dascălulă.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă gpd. — După pliroforia ce daă Domniei Mele Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolită și cu dumné-loră naziriî epitropi, cum că Anania nu se pörtă după orânduiala datoriei lui și cum că Constantină este destoinică a fi dascălă ală II-lea, orânduimă dară Domnia Mea pe Constantină după alegerea Părintelui Mitropolită și ală

(1) Cod. XXIII, fila 257.

(2) Cod. XXVII, pag. 43.

dumné-lorū epitropilorū, dascălū alū doilea la șcôla elinôscă, în loculū Ananiei, și poruncimū ca să-lū așezī Prea Sfinția Ta Părinte și dumné-vôstre epitropilorū. — 1794 Iulie 27. (1)

Vel Logofătū.

Pitacū la Naziriī epitropiei de obște. «Să dați iubitorulū de Dumneđeū sfinției sale părintelū Episcopulū Buzēului din baniī șcôlelorū talerī 250 pentru șcôla grecêscă dela Buzēū, talerī 180 pentru trei șcôle românesce din sud Slam-Rîmnicū, Buzēū i Saacū din eparchia Sfinției Sale, pentru acestū următorū anū, létulū 1794, și cu acestū domnesculū nostru pitacū li se va ține în sémă la socotélă.» — 1794 Iulie 7. (2)

Anaforaua lui Dositheiū Mitropolitulū, din Octobree 1795, arătândū rămășițele de bani ce aū de a da mănăstirea Sf. Gheorghe Noū (55 talerī), mănăstirea Văcărescei (195 talerī), mănăstirea Radu-Vodă (33 talerī), mănăstirea Stavropoleos (38), din baniī șcôlelorū anulū următorū, «și nu se supunū a da, cu cuvîntū că sunt năpăstuiți la cislă. Pentru acêstă năpăstuire, ce și mai înainte dicea că sunt, le-amū ȑisū într'atâte rēnduri să se adune aici la mitropolie să-și facă cislă între cuvioșia lorū (egumeniī), precum sciū starea și puterea fie-căreia mănăstiriī, și nici cum nu s'aū adunatū. Împlinirea banilorū de es-timpū după la cele-lalte mănăstiriī s'aū urmatū după cislă anulū trecutū, și dela cuvioșiile lorū iarăși asemenea se cere împlinirea banilorū, ca și în anulū trecutū, fără de nimicū adăogire. Și fiind-că dascăliī facū cerere de a li se da lefile, cum și cele-lalte trebuinciôse cheltuelī ale șcôlei, mai vîrtosū o vreme de iarnă fiindū de acum înainte, rugămū ca cu luminata poruncă a Măriei Tale să fie orēnduitū un zapciū asupra-le, spre a împlini aceste rămășițe, nevrēndū a o da de voie».

Domnitorulū, la 21 Octobree 1795, orēnduesce zapciū pe vătafulū de Divanū ca să împlinêscă baniī; totū odată Mitropolitulū și Vel Logofătulū de Țēra-de-sus să adune egumeniī nemulțumiți cu cislă la Mitropolie, de față fiindū și Clucerulū Dumitrache și să facă o nouă și dréptă cislă. (2)

Pe lângă șcôlele înființate de particulari pe la moși și de cari amū făcutū arētare în Tom. V alū Istoriei Românilorū, mai amintimū aci despre următoreea șcôlă dela Tărtășesci a Cluceresei Smaranda Bujorēnca, documentată prin următorele acte:

(1) Cod. XXVII, pag. 4.

(2) Cod. XXVII, fila 263.

Prea Înălțate Dómnne,

Dumnó-ei Clucerésa Smaranda Bujorénca prin jalbă aũ arėtatũ, cã încã dela moșu dumné-ei aũ *fostũ șcólă pentru învățatura copiilorũ de pomanã la o moșie a dumné-ei Tãrtășesci*, ce este într'acestũ județũ Ilfovũ, care șcólă s'a urmatũ până în rėzmirița Rușilorũ, când de atunci încóce, scãpãtãndũ némulũ dumné-ei, n'aũ pututũ sã o mai ție, și așã s'aũ prãpãditũ. Acum vrėndũ ca sã înnoiascã acea pomenire, aũ începutũ sã facã și șcólă acėsta, cu acea orėnduialã, spre învățatura copiilorũ de pomanã, darã neavėndũ mijlocũ de a o sėvėrși cu tóte șarturile, dupã cum aũ fostũ atunci, și a o ține în stare nestrãmutatã, fiindũ jupãnésa vėduvã, se rógã Mãriei Tale a i se face o luminatã carte de vre-o cãțĩ-va ómenĩ strãinĩ fãrã de pricinã de dajdie, carĩ sã fie spre ajutorulũ acestei școli, a putė sã ție copiii cei strãinĩ, carĩ se vorũ adunã la învățaturã, și deosebitũ face rugãciune a te milostivi Înălțimea Ta sã i se dãruiascã și vama tėrgului, ce se face în în tóte Duminicile acolea la Tãrtășesci, ca sã fie pentru simbria i chivernisėla dascãlilorũ și pentru chivernisėla copiilorũ, cum și pentru dregerca chiliilorũ, ce sunt șcóle, unde ședũ copiii și dascãlii, carĩ se vorũ stricã dupã vremi. Dupã a cãruia jalbã s'aũ orėnduitũ de cãtre Înălțimea Ta la dumné-lui Vel Logofėtũ de Tėra-de-sus, ca sã cerceteze de sunt adevėrate celca ce jeluesce și înscrisũ sã arate Înălțimei Tale, și face dumné-lui Vel Logofėtũ anafora cãtre Mãria Ta, cum cã numai din graiulũ jeluitórei s'aũ adevėritũ cã sunt adevėrate celea ce aratã în jalbã, darã nedãndu-se îndestulare și fãcėndũ trebuințã sã se cerceteze prin vedere la fața locului, gãsesce cu cale a se orėndui cu luminatã porunca Înălțimei Tale cãtre noi ispravnicii județului, ca sã cercetãmũ de s'aũ apucatũ a face acėstã șcólã și până la ce stare aũ adus'o, cum și ce trebuințã este a se mai face până la sėvėșirea întocmirei ei, și cu însciințare în scrisũ pre largũ sã arėte Mãriei Tale, care anafora a dumné-lui Vel Logofėtũ se întãresce cu luminatã pecetea Mãriei Tale, poruncindu-ni-se ca întocmai sã urmãmũ a face cercetare și sã dãmũ Mãriei Tale pliroforie înscrisũ de adevėrũ. Luminatei porunci urmãtorĩ fiindũ, nu lipsimũ cu plecãciune a însciințã, cã însu-mi cu Clucerulũ Calfoglu, aflãndu-ne afarã în județũ, pentru îndreptarea satelorũ, amũ mersũ și la numitulũ satũ Tãrtășesci și singurũ amũ vėđutũ șcólă unde s'a fãcutũ lângã bisericã, cum și dascãlũ românescũ aũ adusũ; așis-derea și copii pentru învățaturã veniți cam vre-o 60, dupã cum și în-

(1) Cod. XXVIII scara 7, fila 56.

scrisă cu numele lor se arată în deosebită fôie; chiliile de școlă până acum s'au sêvêrșit, altele acum se lucrêză și nu s'au isprăvit; ci nu lipsimă a înștiința Măriei Tale, și cum Dumneșeu te va lumina, cu milostivire asupra acestei pricină, iară aniș Inălțimii Tale dela milostivulă Dumneșeu să fie mulți și fericiți.

Ai Măriei Tale prea plecate slugi: Alexandru Calfolu, Grigorie Brâncovenu. (1)

În Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gpd. — Facemă Domnia Mea milă la numita școlă ca să ție șase ômenî scutiți, pe care acum să-i găsescă, să-i aducă din străinătate, căroră să li se facă cercetare după orânduiala visteriei, și să li se dea pecetluiturile Domniei Mele. — 1794 August 13.

Vel Logofetă.

Anaforaua ce s'a făcută în dosulă jălbi Smarandei Clucereșei, pentru de a face o școlă.

În Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gpd. Zemle Vlahscoe. — Porunciă dumnê-vôstre ispravnicilor, să faceți cercetare și să dați Domniei Mele pliroforie în scrisă de adevêr. — 1794 Martie 20.

Prea Inălțate Dômne,

După luminata porunca Inălțimii Tale, am făcută cercetare și întrebare jăluitorilor, ca să-mi arate vre-o dovadă din care să mă încredinșez, că sunt adevêrate celea ce prin acêstă jalbă arată pentru acea școlă, și îmi arată prin graiulă sêu, că precum arată Inălțimii Tale așa este, dară fiind-că acêsta trebue să se cerceteze prin vedere în fața locului, că numai după arêtare sa nu potă da creșmîntă, mi se pare a fi cu cale, ca să fie luminată porunca Inălțimii Tale către dumnê-lor ispravnicii județului, să facă cercetare în fața locului, ca să vadă adecă de s'au apucată a face acea școlă, până la ce stare au adus-o, cum și ce trebue a se mai face până la întocmirea și sêvêrșirea ei, și să înștiinșeze Inălțimii Tale; și de va fi precum arată, rămâne patru ômenî de scutelă și milă de ajutoră școlii, ce cere dela Inălțimea Ta, la firêșca milostivire a Inălțimii Tale. — 1794 Februarie 18. (2)

Vel Logofetă.

(1) Cod. XXVII, scara XV fila 13.

(2) Cod. XXVII, pag. 22 IV.

În Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpd. Zemle Vlahscoe. — Să se găsească altă dascălă pentru copilă, cu plată mai mică, ca să se pôtă ajunge din venitulă capitalulă. — 1794 Augustă 26. (1)

Prea Înălțate Dómne,

Insciințămă Măriei Tale pentru Alexandru copilulă sin Mușatū Săpunaru, care, cu luminată porunca Înălțimeii Tale, încă din anulă trecutū s'au hotărîtă a fi în purtarea de grijă a epitropiei, iară să nu fie la mumă sa Ilinca, și așa răposatulă Vornicū Scarlatū Grecenu l'au datū la unū dascălă, cu tocmelă câte talerī 10 pe lună, cu mâncarea lui, care facū într'unū anū tal. 120 numai plata dascălulă, afară de îmbrăcăminte ce-ī trebuesce. Amū făcutū și socotela baniloră lui, ca să vedemū câtū ī este capitalulă și ce dobândă pôte prinde, și totū capitalulă lui este talerī 770, afară din acarete, casele părintești; dobânda le face într'unū anū talerī 77, din carī nu numai că nu se ajungū a-ī plăti simbria dascălulă, dar cum și îmbrăcăminte; ci să avemū voie dela Măria Ta, ca orī să găsimū unū dascălă cu simbria mai puțină pe lună, ca să-ī ajungă din dobândă, a nu se strică capetele, sau să-lū dămū la meșteșugū, și cum va fi luminată porunca Măriei Tale. 1794 Augustă 12.

Dositeiū alū Ungro-Vlachiei, Dumitrache Banu, Isaacū Raletū. (1)

Cu referință la școlă mai aflămū în condica XXVII dela Archiva Statulă un documentū relativū la o clironomie de învățătorū.

Epitropia obștirei vestesce Domnitorulă că a muritū dascălulă Pantazi care avea lăfă dela cutie și că a făcutū catagrafie de baniī găsiți la elū.

Domnitorulă, asupra unei a doua anaforale a epitropiei, dispune că epitropia să iea clironomia ab intestato și că vivliile, cărțile, să rămăe pe sēma școlei pentru învățătura uceniciloră, și poruncimū Domnia Mea, ca, cu acestea împreună, să se iea în scrisū și tôte cele-lalte vivlii ale școlei. Din averea acestui învățătorū se dispune a se da 1.000 talerī la lucrarea spitaleloră.

Cărțile dela răposatulă, date școlei, au fostū în numărū de 92 și 1 lexiconū și 39 manuscrise «de planitiī».

Domnitorulă încă dispune, că dacă se va ivi când-va rude clironóme, epitropia va restitui averea după catagrafie. — 1795 Iulie 22. (2)

După anaforaua epitropiei obștirei din 9 Aprilie 1796, se scade dela venitulă școleloră baniī ce plăteaū cele 3 mănăstiri date pe sēma spitalulă nou (3).

(1) Cod. XXVII, scara XV, fila 32.

(2) Cod. XXVIII, fila 1 verso, scara 7-a.

(3) Cod. XXXI, scara 6, fila 55.

*

În domnia lui Alexandru Moruzi continuă a se ilustra cunoscutul medic Dimitrie Caracașu, care adresa Domnitorului versurile enguminose publicate în opulă sa «Demetrii Karacasae Medicinae doctoris urbis Bucarestensis atque nosocomii, quod in eodem Sancti Panteleemonis nuncupatur, medici poemata medica» imprimată la Viena în 1795.

Pe lângă doctorul Caracașu, «pentru căutatulă obrazeloră celoră scăpătate», s'a mai rënduită la 10 Ianuarie 1793 ună altă doctoră, plătită dela epitropia obștirei.

În Alexandru Constantină Moruzi Voevodă, etc. — Prea Sfinția Ta Părinte Mitropolite i dumné-vostre cinstițiloră și credincioșii boeriloră naziriloră epitropiei de obște, fiind-că Ionă doctorulă prin pitaculă dumnéloră Caimacamiloră Domniei Mele, încă dela Ghenarie 10, cu socotela de obște, s'aă găsită trebuinciosă și cu cale a se orându doctoră ală epitropiei, pentru căutatulă obrazeloră celoră scăpătate și alți sêraci de obște, unde va fi trimisă de către epitropie, cu lăfă orênduită pe lună din veniturile cutiei, ca pe unulă ce s'aă aflată și se află slujindă fără de pregetare și în totă vremea la obște, iată dar ilă orênduimă și Domnia Mea doctoră ală epitropiei pentru cei scăpetați și sêraci de obște a-i căută, căruia îi orênduimă Domnia Mea lăfă pe lună câte taleri 80. Ci dar să-lă sciți și să-lă cunósceți de doctoră ală Curței și să urmați a-i da lăfa ce-i orênduimă mai sus din veniturile cutiei, pe lună câte taleri 80, și cu acestă domnesculă nostru pitacă se va scăde la socotela epitropiei. — 1793 Martie 21. (1)

Documente relative la administrațiune.

Atragemă atențiunea cetitoriloră asupra următoareloră acte relative la administrațiune, cară nu le-amă cuprinsă în tomulă V ală Istoriei Româniloră ce publicămă:

1. Oprirea importărei de hârtie din Polonia. — 1793 Februarie.
2. Pitacă din 3 Martie 1794, la Vel Spătară și la Aga, pentru a nu se face jăfuiră, și alte povățuiră.
3. Nizamulă Bucuresciloră (străjele, vagabonți).
4. Pitacă oprindă portulă armeloră în Bucuresci. — 1793 Martie.

(1) Cod. XXIII, fila 25.

5. Diverse jăluiuri de ale locuitorilor contra vătăfilor de plaiu.
6. Acte relative la Ploesci, Ruși și Călugărenii scutiți de acolo. — 1793 Martie.
7. Să fie perceptori anume prin plăși. — 1793 Martie.
8. Instițiune de județ la Câmpu-Lungă. — 1793 Aprilie.
9. Se ia o casă privată din Bucuresci pentru ca să locuască în ea zăbitul Bucurescilor, Baș Bešli-Agari.
10. Polcovnic de poterași numit. Hoții în Vilcea de urmărit și alte acte relative la hoși de prin diverse județe. Publicații despre hoși la toate județele.
11. Diverși funcționari abusiivi pedepsiți.
12. Epistat la Câmpu-Lungă. — 1793 Iunie 17.
13. Slujba Vorniciei, 1794 Ianuarie 28, și nizamul din 1795 Martie.
14. Nizamul rânduiei slujitorilor. — 4 Februarie 1794.
15. Vulturescu ia locuitori din alte sate și îi duce în satul său. Cercetări, hotărâri. — 1794 Martie.
16. Rânduiri și alegeri de vătăși de plaiu în 1794 Aprilie 21 și August.
17. Acte relative la paza nizamului despre Turci.
18. Carte slobodă la Câmpu-Lungeni, să țină în sémă epistatul domnesc. 1794 Iunie 14.
19. Orășenii din Câmpu-Lungă se jeluesc contra judelei lor Șterie. — 1794 August 27.
20. Mutare de sate în 1794 Decembre 7.
21. Caimacam Craiovei, Alexandru Calfoglu, în 18 Septembrie 1794. Vestirea noii Căimăcăni. N. Brâncovănu Banu la 14 Ianuarie 1795.
22. Întărirea apărării Dunărei în 18 Ianuarie 1795.
23. Nizamuri relative la păduri.
24. Vătăși de mahalale aleși de mahalagi. — 1795 Mai 5.
25. Mutarea visteriei la Sărindaru. — 1795.
26. Corespondințe cu Caimacamul Calfoglu pentru hoși. — 1795 Iulie.
27. Abusurile ispravnicilor, cari ceru jderi dela poterași. — 1796.
28. Orariul slujitorilor dela Bucuresci în totă țera, ca să nu-și piardă timpul zăbovind peste tariful de ore închipuit.
29. Calfoglu demisionat din Căimăcămie; Gherache îi succedă. — 1796 Martie 12.
30. Vagabonzi din Bucuresci. — 1796.
31. Ienache Moruzi biv Vel Vist. e numit Vel Banu în 29 Martie 1796.
32. Vătăși de plaiu să nu întrebuințeze în afaceri particulare ale lor pre poterași. — 1796 Martie 30.

33. Oprirea vinderei de praf de pușcă, fișicuri, glonțe, șoriciioică, 1796 Aprilie 30, și vinderea la anume spițeri, 1796 Martie 26.

34. Enache Văcărescu biv Vel Vist. e făcutu Banu alu Craiovei în 30 Aprilie 1796, abia după o lună de bănie a lui Enache Moruzi.

35. Stârpirea hoților și vagabonților din beciurile Curței arse. — 1796 Iunie 15.

Carte legată la Slam-Rîmnicu, din 23 Februarie 1793.

D-vostre ispravniciloru ot sud Slam-Rîmnicu, sănătate. Fiind-că horilca din țera leșescă este oprită de a intra în țeră, iată vă poruncimū strașnicū, să străjuiți ca să nu îngăduiți măcar o oca a trece aici în ținutul țerei Domniei Mele. Așisderea să cercetați de se află acum undevași acca horilcă adusă din țera leșescă, să vă pliroforisiți câtă sumă este? la cine anume? de când este adusă? și cu ce mijlocū de slobozenie? și de o parte să opriți a nu se vinde, de altă parte să însciințați Domniei Mele. Lângă acēsta, vă dămū în scire și pentru rēndulū povernelorū de rachiū, că cu totulū sunt oprite de a măi lucrā și a nu se cheltui zaherelele de hrană la lucru de bētură. Pentru care vă poruncimū iarāși, să nu îngăduiți pe cine-vași a face povarnă și a lucrā rachiū și horilcă din zaherele și încă să cercetați, și de veți aflā pre cine-vași că are povarnă, să-lū opriți, pentru că de vomū auți într'altū chipū, bine să sciți că veți fi vinovați de pedēpsă; și fiți sănătoși. — 1793 Febr. 23. (1)

Pitacū către Mitropolitū și Divanū, din 4 Martie 1793.

«Impreună și cu D-lui Vel Vistierū să vă adunați la unū locū, unde aducēndū dumnē-lui cinstitū și credinciosū boerulū Domniei Mele Const. Filipescu, biv. Vel Vistierū, epistatulū Agiei, brēsla lumīnărarilorū de cēră, să luați sēma și să socotiți cu deamēruntulū...» Domnitorulū ordonă facerea de nartū. Epistatulū Agiei e ordonatū să convōce ați adunarea și să aducā anafora de rezultatū. (2)

Pitacū din Februarie 12, din Rîmniculū-Săratū, prin care acordă 2 ómeni străini (liuți) Aniței, ce a fostū soție lui Ienache Mărgăritū biv 2 lea Vist. ca să se ajute cu dînșii la vēduvia sa. (3)

(1) Cod XXIII, fila 2 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 4.

(3) Cod. XXIII, fila 1 verso. (cel I-iū documentū din cod.)

Carte de volnicie să aducă pe Iorga, vechilul de vătăf de plaiul Coziei, și pe Radu socru-său, a sta față cu plăiașii ce au jăluit pentru ei.

Acel Iorga, vechil de vătăf, fusese rânduit în luna Iunie (1792). Multe jafuri și nedreptăți au petrecut (plăeșii) dela dînsul i supărare de podvești la trebile casei lui, cu vară i cărămidă și cu dare de salahori fără de plată la nemestiile lui, lucrându-i și la vii și la altele, făcându-i și șindrila, în silnicie, bătuți, luându-le și pe frunțașii satelor de-i face poslușnici, cum și un Radu, socru numitului Iorga, în câtă vreme le-au fost zapeii le-ară fi făcut mîncătură de sumă de bani din liude, cum și potecașii acestui plai se jăluiesc pentru numitul Iorga vechilul, că, fără de a avea carte domnască la mână, i-au apucat de a-i plăti ploconul, precum au început a-i și lua.

Vodă trimite pe «al nostru Samasarge Constantin, ca, prin marifetul cînstitului și credinciosului boerul Domniei Mele Ienache Moruzi Vel Dvornic de Țera-de-sus, să mîergă acolo, la numitul plai sud Vîlcea, de unde prin scirea ispravnicilor de județ să ridice pe acel Iorga vechilul, cât și pe acel Radu socru-său, viind împreună și 2—3 din plăiași și potecași vechili despre partea tuturor, cu adevărînță în scris, ca să se facă cercetare de toate aicea la Divan.» — 1793 Februarie 24. (1)

Relativ la jalba tuturor locuitorilor și potecașilor din plaiul Cozia jud. Vîlcea, contra lui Iorga vechilul de vătăf și contra socru-său Radu (Cod. XXIII fila 2), «cum că i-au jefuit, i-au căznit, i-au siluit», Domnitorul, după ce a orînduit pe un Constantin Samasargiu pentru a ridica pe acasași și să-i aducă la Divan împreună cu 2—3 jeluitori din numitul plai; Samasargiu, dimpreună cu ispravnicul județului, au raportat Domnitorului că numitul Iorga și socru-său Radul s'au dovedit drepți și cum că acei pârâși, cari au dat jalbă despre partea plaiului, au fost puși la cale de un Tudorică să facă acea pâră mincinosă, care a și dosit-o de pe acolo, și pe câți-va din acei pârâși Samasargiu i-a pus la oprélă, așteptându instrucțiun de urmare dela Vodă. Însă Domnitorul, «cu multă mirare», vedu trimițendu-se de către locuitori altă jalbă, prin care arată că Iorga și socru-său au jefuit multă sumă de bani. Domnitorul deci orînduesce pe Dimitrie, ceauș de aproși, ca «în menzil» să mîergă la fața locului spre cercetare, dându-i și toate însciințările Samsargiului și a ispravnicilor, cum și adevărînțele cu iscălituri dela toate satele plaiului cum că

(1) Cod. XXIII, fila 2.

acusații nu sunt vinovați; și îi mai dă «și catastihă, ce în urmă ni se trimise, de jafurile și nedreptățile ce au făcută acestă Iorga».

Acestă ceaușă să cerceteze cu amănuntul și adincă și să raporteze în grabă Domnitorului. — 1793 Martie 17. (1)

Vel Logofătă.

Cu pitaculă din 19 Martie 1793, Domnitorulă rânduiesce pe același Dumitrache Ceaușă de aprodi, «ce este orânduitoră cu cercetarea la plaiulă Coziei», să mergă la plaiulă Căinenii, ce-i dică și Loviște, să facă cercetare pentru ună Ștefană, «ce este acum și vătăfă și căpitană», contra căruia locuitorii acestui plaiă au dată jalbă, «cum că le face multe nedreptăți, jafuri, luări și asupriri și alte nedreptăți», și să raporteze lui Vodă. (2)

*Pitacă la Spătară și Agă pentru a nu se face jafuri, și alte povățuiră,
din 3 Martie 1793.*

Cinstită și credincioasă boerulă Domniei Mele Enache Văcărescu Vel Spătară i Constantine Filipescule biv Vel Vist., epistatule ală Agiei, sănătate! Dreptatea și strășnicia, cum că sunt 2 din cele ce pricinuesc la obște buna viețuire și liniștită petrecere, nu este îndoială. Aceste 2 trebuincioase bunătăți, când nu voră fi amestecate cu luări și cu prădi, cu răutățile cară schimbă și numele mai sus ăiseloră bunătăți și defaimă și ipolipsis ală celoră ce le unescă pe aceste, suntemă încredințați că cu deadinsulă sunt sciute și cunoscute la dumné-văstre și fără de îndoială că veți și urmă și le veți păzi după cuviință și fără de catachrisisă. Cu toate acestea, Domnia Mea, în vreme ce mai pre sus de toate rîvnimă de a împărți dreptatea întru toate și a fi prin strășnicie cunoscută la obște, pentru ca să înflorască buna viețuire la toți supușii noștri, ce i-amă încredințat sub ocrotirea și umbrirea dumné-văstre, cu deadinsulă vă poruncimă, ca să fiți privighetori și în zi și în nopte, de a primi cu brațe deschise jălbele ce își voră cere dreptatea dela judecata dumné-văstre, să cercetați pricinele loră cu totă cuviincioasă scumpătate, să le descoperiți dreptatea, să înfricoșați cu căduta strășnicie pe cei năpăstuitori, să întercați jafurile dela zapcii ce sunt sub ascultarea dumné-văstre, de care cum-va le-au și obicinuită până acum; pe cei ce îi voră află în fapte netrebnice, vrîndă a-i aduce la dumné-văstre spre cercetare, să nu-i mituiască seă să-i jefuiască și să-i slobodă necercetați, și după ce voră fi aduși la grosurile dumné-văstre, până în sorocă de 24 césuri, negreșită să le cercetați pricina pentru care s'au adusă

(1) Cod. XXIII, fila 19, verso.

(2) Cod. XXIII, fila 20.

la închisóre, și apoi de va mai fi trebuință a fi închisî, veți urmă după cuviință cercetarea, însă negreșit să li se facă într'acest soroc, și toți cei ce vor fi aduși la închisorile dumné-vóstre, prin cercetarea și judecata dumné-vóstre, când la vremea hotărîtă se vor slobodi, să nu fie jăfuiți cu luări de bani și geremele, fără de numai, măcar că din vechime se obicei-
nuia a li se lua acestora câte cincî-spre-zece parale bani grosulu, acum, pentru ca să nu mai rămăe pricinuire pentru acésta, hotărîm să iasă dela aceștia câte jumătate talerî bani grosulu, și nu mai mult, căci este destul; acei ce vor avé trebuință de a âmbăla ziua și nóptea, să fie slobodi, când vor âmbăla cu felinare după cuviință, să fie însă întrebați și sciuți și aceștia; acei ce vor âmbăla fără felinar, fiind-că se asemănă cu cei ce vor fi avîndu gându de nescare-va fapte rele, să fie aduși la dumné-vóstre și cercetați de dumné-vóstre, și după trebuință să le faceți hotărîrile. Tóte aceste poruncim dumné-vóstre întocmai să le urmați, pentru ca să fie ocârmuirea și slujba dumné-vóstre în tótă vremea bine plăcută la Domnia Mea. — 1793 Martie 3. (1)

Poruncă la dumné-lui Vel Spătaru i Vel Agă pentru străji, i nizamulă Bucuresciloru.

Cinstit și credincios boerul Domniei Mele, dumné-ta Ienache Văcărescule Vel Spătaru și dumné-ta Constantine Filipescule biv Vel Vist, epistatule alu Agiei, sănătate! Fiind-că scopul și voința noastră este a petrece fieș-care locuitor alu țerei Domniei Mele în odihnă, nu numai despre alte nedreptăți și supărări, ci și despre hoți și făcători de rău a fi fără de nici o grije și a nu se bântui nimeni, cu cât mai virtos orașenii Bucurescenii, cari fiind locuitori aproape de scaunul Domniei Mele, se cade a fi fără de nici o temere despre ómenii răi! De aceea dar, nu vom suferi nici de cum a auți cum că în mijlocul Bucuresciloru, aici lângă noi, într'atâtea și atâtea străji și zapci, s'au călcat de hoți casa cutăruia, or s'au jefuit și s'au furat lucrul cuiva-și, și nu s'au prins cel vinovat, seú alte ataxii s'au făcut. Deci între alte folositóre obștiei, cari gândim cu ajutorul Marelui Dumneșu a le pune în faptă, socotind și de acésta: a pune la orânduiala ce trebe străjuirea orașului Bucuresciloru, pentru odihna obștiei, de or-ce fel de furi, cari ar căuta să fure din oraș vite seú or-ce să iasă afară, pentru fugari, slugi i țigani du pe la stăpâni, i pentru alți ómeni răi seú vinovați, ce ar căuta să scape cu eșirea din Bucuresci, i pentru gâlcevuri și pentru buna orânduială și paza, ce se cu-

vine a avé oraşulū acesta, ca o stare de domnie ce este; aflându-se din condicele divanului că şi mai nainte au fostū orânduială făcută şi porunci date prin pitacuri, ca să fie străji aşezate în toate trebuincioşele locuri, pe margine şi în lăuntru, dar din amelia zapciilorū s'au urmatū fôrte prostū acéstă străjuire, neorânduindū ômeni harnici şi deplinī, nici cercare făcându-li se vre odată, ca să vadă de sunt deplinī pe la străji şi de păzescū precum trebuie, ce şi de au orênduitū la unele locuri dintr'înşi, dar acei străjuitori, după năravulū lorū, ce sunt obicînuirū a se purtă cu nehărnicie la slujba ce se rënduescū, numai dôr că se află cu numele de străji acolo, iar nici o străjuire nu făcea; pentru care, nesuferindū Domnia Mea în vremea noastră să fie stăpânirea cu acéstă acatastasie, iată scriemū dumnévostre, să îndreptaţi, să întăriţi, să puneţi în faptă cum trebuc orênduiala străjilorū pentru paza Bucurescilorū, cum poruncimū mai jos:

1. Dumné-ta Vel Spătare, la toate străjile, câte sunt orênduite în locurile trebuincioşele pe margine, să aşezi slujitori, după orênduiala ce este făcută mai dinainte, ômeni vrednici şi harnici de pază, pentru cari să şi porîi dumné-ta grijă, ca în totă vremea nelipsindū a fi orênduiţi slujitori deplinī, cari să stea napristanū în loculū străjei cu *sope* în mîini, deştepti peste totă nóptea, iar să nu se risipescă încóce încolea, după năravulū lorū celū rău, nici să fie niscaiv-mişei, pe cari însuşi dumné-ta să-i cerci în vreme, fără de veste, de sunt la straje toţi şi de păzescū cum se cade, şi pe cari vei găsi că orī lipsesce, orī nu străjuesce ci dôrme, orī se îmbată, pe acela acolo să-lū puī să-lū pedepsesci cum va fi mai rău pentru pilda celor-lalţi, ca aşă să se înveţe cum să-şi pórte slujba lorū; cari acei slujitori să aibă a cercetă şi întrebă pe cei ce intră şi esū din Bucuresci: cine este anume? orī boerū mare, orī micū, orī egumenū său verī-cine ar fi, din orī ce tréptă, cum şi pe însine Domnia Mea are să ne întrebe, când vomū fi tiptilū, şi dela fleş-care trecătorū de obşte să aibă a luă răspuns: cine este anume? care cu acésta nu se scade cinstea nimênui a răspunde străjerului, că este cutare boerū său cutare egumenū, său cutare omū, în vreme ce şi însine noi ne dămū la cercetarea străjerului; iar care va face tăcere, a nu da răspunsū străjerului, şi alū II-lea şi alū III-lea rëndū, întrebându-lū, totū asemenea va trece cu tăcerea şi va fi calabalícū, pe care să nu lū pótă străjerulū opri, să se ia după urmă să-lū vadă, să-lū semuiască şi să-lū dovedescă negreşitū cine este, să arate dumi tale, şi dumné-ta să aibī datorie să însciinţezi Domniei Mele îndată.

2. Totū felulū de ômeni, neguţători, iznafū străinū său pămênténū, cari au a călători, orī ca să iasă afară din ţera Domniei Mele, său numai prin ţera Domniei Mele, să fie datorī a veni ca să ia teşcherea de drumū dela dumné-ta, după cum aşă a fostū obiceiū, şi cu teşcherea vorū fi slobođi a

trece, dându de teșcherea, iar nu de nume, adecă cei ce voru fi ca să iasă din țără afară, câte parale 4, iar cei ce au a călători numai aici în țără, numai parale 2, orî mulți orî puțin de voru fi la număr, totu acele parale să dea, adecă de teșcherea iar nu de nume; logofetului care scrie acele teșcherele, aceste parale destule îi sunt pentru puține slove ce scrie, și mai multu să nu se cuteze a lua, că de vomu dovedi, se va pedepsi foarte rău. Iar când va fi a eși aprópe cine-vași, pe aici, în préjma Bucurescilor, orî pentru a-și vedé bașcelele și semănătorele ce au, cum și viile în préjma térgului, sau pentru plimbarea și mângâerea, care obicînuesc la sərbători, atunci fără de teșcherea să se slobódă. Dar ca nu care cum-vași, cu acestu mijlocu, a eși fără de teșcherea la altă călătorie, dumné-ta Vel Spătare să dai strajnice porunci la căpitanii ce sunt afară la drumuri, ca să fie asc-menea cu strejuire ziua și nóptea pentru trecători, să-i întrebe, și pe care nu va avé teșcherea, oprindu-lu, să-lu întórcă înapoi, trimetându-lu dreptu la dumné-ta; iar care din căpitanii nu o face-o a păzi bine și a prinde pe celu fără de teșcherea, cu térgulu și cu ocna se va pedepsi. Însă poruncimú dumi-tale Vel Spátarú, ca să nu faci vre-unu felú de necazu celorú ce au a veni la răvașu, spre a-i zăbovi că nu este acum vreme, sau logofetulu celú rânduitu cu scrisulú acelora să fie vre-unu leneșu și să aștepte ómenii, pricinuindu-li-se zăticnelá la călătorie lorú, ce în césulú ce va veni omulú la révașu, numai decât să-lu facă și să i-se dea.

3. Pentru slugile boerescî sau mănăstirescî, fiind-că póte a se întîmpla să facă uniia furtisagurî dela însii stăpânii lorú și să fugă sau să-i vinovățescă stăpânii lorú cu cevași și să caute a scăpá, ca să n'aibă dar lesnire de scăpare, de aceea și pentru slugile boerescî și mănăstirescî dicemú, ca mergerile și eșirile lorú să fie prin scirea dumi-tale, însciintându-te dela însii stăpânii lorú, cari îi trimitú, în scrisú cu iscălitura stăpânilorú lorú. Iar țăraniú după afară, cari vinú în Bucurescî, ca unii ce sunt cunoscuți tuturora, aceia n'au a lua teșcherea sau a da parale ceva, ci să fie nesupărați; iar cei-lalți toți, cum amú disú, să nu fie slobodí fără de teșcherea a trece afară; numai din boeri, pe cari au a întrebá cine este anume, dela tóte străjile să aibă a aduce străjerii în tóte serile și în tóte diminețile însemnare și cu deaménuntulú *perigrati* cine au trecutú? cine au intratú sau au ieșitú din Bucurescî într'acea zi sau într'acea nópte, sau la câte ceasuri? Și dumné-ta să fii datorú a aréta Domniei Mele în tot-déuna, ce felú de omú străinú, creștinú, românú, grecú, ovreiu, arménú, sau verí-ce omú este, orî pământénú, de unde vine și unde merge? cu ce trébă?

4. Lângă acésta dicemú, câte locuri deschise voru fi prin mahala afară din drumuri, cari esú afară la câmpu, pe unde potú orî hoții orî fugarii a eși cu vite de furatú și cu orî-ce, fiind-că aceste locuri în câtú vorú

fi deschise, întru zadară sunt străjile la căpătâiul podurilor, măcar că ómenii cei buni nu lasă drumul străjii, să se abată pe aiurea, dar ca să fie la toți unu drum, să trecă toți prin străji, poruncim și pentru acesta să se închidă acele locuri și să rânduiască zapci de al dumi-tale, ca să pună pe mahalagii, cu voie fără de voia lor, să închidă la margine acele locuri ce esă la câmp, cu garduri cu mărăcin, câte vor fi stricate gardurile de mai înainte, să rămăie unu drum numai alu podului de eșit afară la câmp, de care să și grijești cu epimelie, și să se facă acele câte vor fi stricate și să se întemeeze bine negreșit. Și pentru ca să nu pătimescă de noróie cu închiderea acelor locuri țărani ce vină cu cele trebuincioase în Bucuresci și toți alți călători, cari pentru ca să se ferescă de noróie se abătea din drumul podurilor mari printr'acele locuri ce erau deschise și intrau mai cu lesnire în tîrg, poruncim dumi-tale Vel Spătar, să rînduescă zapci de al dumi-tale, ca să pue pe mahalagii, cu voe și fără de voe, să drégă drumurile și băltacurile, ce sunt atât la căpătăiele podurilor mari, cum și prin ulițele mahalalelor, să astupe bine cu tufe, cu petre, cu sfărămături de var, cărămidă și altele ca acestea, la care să aibă și dumné-ta a da mână de ajutor, cu ómenii din brésla dumi-tale și cară, ca negreșit dimpreună cu mahalagii, în puține zile să se drégă toate drumurile și să se astupe noróiele bine de temei, atât cât să nu se strică în scurtă vreme. Iar când se va mai strică, să aibă datorie mahalagii și cu ómenii breslelor dumi-tale a purta grija tot-deuna ca să le drégă și să le întemeieze peste totă vremea, fără de a mai aștepta atunci alte porunci.

5. La locurile unde ședă străjarii și se adăpostesc în vremi rele, câte vor fi stricate acele căsuțe și stări ale lor, să puă dumné-ta să le dregă curat, pentru ca să se și cunoască că este strajă domnescă.

6. Așisderea și dumné-ta Vel Agă să întărescă străjile din lăuntru tîrgului, în toate locurile obicinuite ale ocolului dumi-tale și la toate răspântiile, cu ómeni harnici și vrednici de slujbă, pe cari pururea să-i cerci și dumné-ta fără de veste, de străjuescă, de priveghéază ce se mișcă și cine umblă sau trece pe uliță, sau de dormă și lipsesc, și asemenea pedépsă să le facă.

7. Și așa, după ce veți întări și veți rîndui dumné-vóstre străjile la toate locurile cuvincioase, când se va întîmplă în cuprinsul acelu capitan și străjeriu, ori hoț ori pricină de gâlcevuri sau ori-ce, acela să dea sémă și să se pedépsescă negreșit.

8. Să se ferescă acești străjari în totu chipul a nu supără pe cei trecători, ori cu fînă ori cu lemne sau cu ori-ce, a se atinge să le ia măcar unu pai sau unu lemn, căci străjile sunt puse pentru folosul și odihna ómenilor, iar nu pentru paguba lor.

9. Osebitū de aceste străji, cari sunt a fi nemișcătore de pe la locurile cele obicnuite, poruncimū dumi-tale Vel Spătarū și dumi-tale Vel Agă, să dați strașnică poruncă zapciilorū dumné-vóstre, cari sunt datorī în rëndū de esū în straje, ca fieș-carele, când îi este rëndulū, să aibă a umblă tótă nóptea cu priveghere dimpreună cu toți ómenii lorū, înconjurându tóte ulițele orașului Bucurescilorū cu sope în mână, și când vorū auđi de hoți orī de gâlcévă să sară fără de pregetare, iar să nu dormiteze pe aci pe colea.

10. Așișderea să întâresci dumné-ta vechilule alū Agiei porunci strașnice la toți, ca fieș-care prăvăliașū *după obiceiulū vechiū să aibă felimarū* (1) în tóte nopțile pusū până despre ȋliuă nelipsitū; așișderea și puțin de apă, iarăși după obiceiū, să se afle peste tótă vremea nelipsitū dinaintea casei saū prăvăliei fiește-căruia pentru întimplare, ferescă Dumneđeū, de focū, puindū și pristavū, ca în tótă vremea să deștepte pe toți spre a-și avé fiește-carele coșurile măturate. Lângă acestea, fiind-că din necurăȋitulū și din nerăniȋtulū podurilorū, nu numai tină și noroiū se face pe uliță, de nu póte umblă norodulū, ci și podurilorū, cari se facū cu atâta cheltuială și trudă, li se pricinuesce putrezime și se strică în scurtă vreme, stându asupră-le noroiulū și tina, care acestū lucru fiindū necuviinciosū și de stricăciune, scriemū dumné-vóstre, ca pentru ulițele din tērgū să dați de scire cu pristavū tuturorū de obște, ca fiește-care dinaintea lui să cureȋe, să măturo și să rănescă tot-déuna, iar podurile cele mari să se cureȋe tot-déuna de podari; pentru care să dați poruncă polcovnicului de podū să pórté grijă negreșitū pentru tóte acestea. Dumné-ta Vel Spătarū și dumné-ta vechilule alū Agiei să sciȋi cu adevēratū, că după ce vomū cercetă cu feluri de mijlóce, apoi avemū a eși însine spre cercetare adesea și într'adinsū, și când nu vomū găsi îndreptate și puse la orēnduială tóte cum poruncimū și vomū vedé vre-unū cusurū la una dintr'acestea, să sciȋi că veȋi rămāné fără de răspunsū de îndreptare dinaintea Domniei Mele și ne veȋi aduce la turburare. — 1793 Martie 3.

Îw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — Cinstitū și credinciosū hoerulū Domniei Mele, dumné-ta Enache Văcărescule Vel Spătarū, fiind-că înăuntrulū politiei Domniei Mele Bucuresci nu este slobodū nimenea altū a purtă arme și căeafeatū de neferi, de deliū și tufecciū, fără de numai cei ce sunt cu adevēratū într'acéstă slujbă a Curȋei, a Baș-beșlégăi, a Spălăriei și a Agiei, pentru ca să fie cunoscuȋi unii ca aceștia, poruncimū Domnia Mă dumi-tale ca, la căȋi neferi spălăresci sunt orēnduiȋi după visterie în slujbă, să daȋ dumné-ta la mâinile lorū teșcherelele dumi-tale sub iscăli-

(1) La 1667 aū fostū luminate stradele Parisului cu lanterne.

tura-ți, întru-care să arăți numele, porecla și statul lui și slujba întru care se află, pentru care asemenea am dat Domnia Noastră poruncă la dumné-lui Vel Cămărașu pentru deliul i tufecii Curței, ca să dea la mâinile tuturor teșcherelele supt iscăliturile dumné-lui, ca să fie cunoscuți și sciuți de deliul i tufecii în slujba Curței. Deci, după ce veți înștiința întâi această domnescă a noastră poruncă la toți de obște și o veți face cunoscută fiecăruia, să aveți apoi a griji, și peste 3 zile după vestirea poruncii, pe care veți găsi purtându arme și căiafetă de deliul și tufecii și neferă, unuia ca aceluia să-l luați armele, și după cercetarea ce-l veți face, negăsindu-lă la nici o orânduială de dajdie și datorie a țerei, să-l arăți la visteria țării, ca după orânduiala lui și după starca și chivernisela întru care se va fi aflându și se va fi agonisindu întru țera Domniei Mele, să intre la dajdie de care să înștiințezi Domniei Mele anume și câți. Și pentru ca să fie dumi-tale cunoscuți și sciuți de deliul și tufecii Curței, s-au dat porunca Domniei Mele la dumné-lui Vel Cămărașu, ca făcându și o fôie de numele fiește-căruia deliul i tufecii și cu chipurile lor să o dea la Spătărie, ca afară de cei ce sunt în slujbă, să nu fie sloboși a purta arme și caefetă sau a se numi deliul și tufecii. — 1793 Martie 12.

Asemenea pitacă s-au făcut și către dumné-lui Costache Filipescu biv Vel Vist., epistatul Agiei, i către dumné-lui Vel Cămărașu, ca să dea la mâinile deliilor i tufeciiilor Curții teșcherelele Spătăriei sub iscălitura dumné-lui, de care să trimiță fôie la dumné-lui Vel Spătaru și la dumné-lui nazirul Agiei de toți aceia ce le au dat teșcherele, ca să fie sciuți. (1)

«Jălbî despre partea tuturor locuitorilor Plășilor i potecașilor din plaiul Slănic sud Buzău, ce s-au dat Măriei Sale lui Vodă, asupra Dumnélui Vătaf de plaiul acesta, i asupra ispravnicilor pentru multe feluri de pricină deosebite. S-au dat totu la dumné-lui Vel Vistă și din Visterie s-au orânduit cercetător Păun, cu porunca Măriei Sale. — 1793 Martie 20». (2)

Asemenea cărți (cărți la fel) ce s-au dat la mâinile celor ce sunt locuitori în Ploesci, cari sunt privilegiați.

După hotărîrea ce am făcut Domnia Mea cu Divanul asupra pricinii ce s-a căutat între orașeni Ploesceni cu dumné-lui cinstiți și credincios boerul Domniei Mele Ienache Moruzi Vel Vornic de Țera-de-sus pentru orașele i moșia Ploesci din sud Prahova, a dumné-lui, că câți sunt adevărați nemi

(1) Cod. XXIII, fila 17.

(2) Cod. XXIII, fila 23.

din cei vechi Călărași, Roși și Cămărași, parte bărbătească sau muerescă, să aibă mila și privilegiul acela ce l-au avut și mai înainte, atât ei cât și moștenitorii lor, spre a nu da adecă dijmă și a nu face clacă nici în lucru nici în bani; am dat această domnăscă Năstră carte la mâinile . . .
 , carele s'a dovedit, prin cercetarea ce s'a făcut cu divanul, încă din cea-laltă domnie a fratelui Michai Vodă Suțulu, cum că se trage din nămul Călărașilor, Roșiilor și Cămărășailor, prin care îi întărim acest privilegiu de mila ce a avut și poruncim, ca nici odinioară să nu fie supărat de către stăpănul moșiei și al orașului de clacă sau dijmă, atât el cât și moștenitorii lui, ci pururea să fie cu pace.
 1793 Martie 16. (1)

*Numele celor la cari s'a dat cărțile de mai sus arătate, însă :
 din nămul Roșiilor :*

Constantin ipodiatonul sin popa Dumitrașco ot Tărgușor.
 Goița Călugăru sin Stanciu Cămărășescu.
 Preotăsa Anastasia, ce a ținut-o popa Androne sin popa Mănilă.
 Stan Logofetul Ursoian sin Ion Cămărășescu.
 Antonie Boiangiu sin Dobre Cămărășescu.
 Petre sin moșu Năgoe Adamul.
 Gheorghe Căpitanul, ce ține pe fata lui Dobre Cămărășescu.
 Petrico Căpitanul, ce ține pe fata lui Petre Logofetul.
 Dimitrie sin Petre.
 Ianache sin Petre.

Nămul Călărașilor :

Ion sin Ion Băzărea.
 Safta nepota ceaușului Stoica, ce ține pe Anastasie Curelarul.
 Rada, ce a ținut pe Constantin Dinică, nepota ceaușului Stoica și are
 2 copii.
 Iona Preotăsa sin Alexie, ce o ține popa Constantin ot Ploesci.
 Radul Boncea sin Constantin
 Stan sin Constantin
 Vlad sin Constantin } Nepoții lui Nedelcu Călărașul.

(1) Cod. XXIII, fila 20 verso și 21.

Dumitru Băzoiu sin Buzea Cămarășesculă, nepoți de vără Goiți Călugărulă.

Panaită sin Stanciulă Cămarășesculă brată Goiță Călugărulă.

Anaforaua Spătarului Ienache Văcărescu din 24 Martie 1793, prin care cere Domnitorului ca căpitanii de afară să nu fie însărcinați ca zapeii strângători de bani prin plăși, căci ei nu trebuie sălipsescă dela căpitanie, «unde se potă întâmplă pricină și trebuințe, pentru cari să nu pótă lipsi de acolo.» Spătarulă cere 17 porunci domnesce către ispravnică, ca ei să orânduiască zapeii pe alții, iar nu pe căpitani.

Asupra acestei anaforale Domnitorulă dă rezoluția următoare:

«Cu cale fiindă anaforaua dumné-lui Vel Spătară, poruncimă Domnia Mea dumi-tale Vel Vist., să faci cărțile Domniei Mele de poruncă la ispravnică de câte 17 județele, ca căpitaniă cei după la căpitaniă să fie datoră a căută tréba ce li s'a dată a căpitaniei după nizamulă cuprinderii cărților Domnei Mele, și ispravnică să nu-i metahirisescă la tréba zapeilicului de strînsulă baniloră visteriei. — 1793 Martie 24. (1)

(Contrasemnătă) Biv Vel Stolnică.

«Dat-amă Domnia Mea acéstă domnescă carte lui Ionă Gogulă, pe care după cererea și după alegerea orășeniloră ce au făcută dela Câmpu-Lungă sud Mușcelă, în scrisă sub iscăliturile loră, pecetluită și cu pecetea orașului și prin scrierea dumné-lui Vel Postelnică, l'au făcută judecătoră orașului Câmpu-Lungulă, ca să aibă a fi judecătoră și purtătoră de grijă la tóte trebile orașului, care se va porunci de către Domnia Mea și care se va scrie de către dumné-lui Vel Postelnică, să le sêvêrșescă la vreme fără de cusură, cum și ale orășeniloră pricină și judecăți să le caute după obiceiă și după cuprinderea domnescului nostru chrisovă care au orășeniă, și fiind-că, pentru ajutorulă și pentru mai buna pază a orênduelii orașului, este orênduită de către Domnia Mea și deosebită epistată, să aibă numitulă judecătoră la tóte trebile orașului i la pricinile judecăților i la cisle și la orî-ce alte pricină a se uni întru tóte povățuiriloră epistatului; și în mâinile judecătorului poruncimă să se păstreze și domnesculă Nostru chrisovă de obiceiurile și privilegiurile loră, atâtă celă mai noă câtă și tóte vechi chrisóve așezate sub pecetea epistatului județului și a trei patru din fruntașii mahalaleloră; câtă și pecetea orașului asemenea să se ție de judecătoră, care pecete fiind-că este, cum dicemă, a orașului, ce se metahiriscesce la pricină și tréba obștiei orașului, pentru aceea poruncimă ca să

(1) Cod. XXIII, fila 25, verso.

nu aibă voe judecătorulū numai de sineși a o metahirisi, ci la trebile și pricinile obștei orașului, când va fi trebuință, atunci cu scirea epistatului i a pârgarilor și a câte unui fruntașu din toate mahalalele orașului, față fiindu cu toți strînși, să se pecetluiască cartea seă scrisorea aceea în vederea lorū. Decī să se ferescă orânduitalū judecătorū de jafuri și nedreptăți, atât elū câtū și orașeniī carī vorū căută a face niscare-va încurcături și cisle și neorândueli să nu se cuteze a îngădui, ci la toate cislele să se facă dreptă cumpănire la toți după puterea și starea fieș-căruia. Pentru care poruncimū Domnia Mea și vouē, tuturorū pârgarilorū i orașenilorū de obște, să sciți a cunōsce pe numitulū judecătorū alū orașului orânduitalū de Domnia Mea. — 1793 Aprilie 3. (1)

NB. 1793 Iunie 17, s'a orânduitalū epistatū la orașulū Cămpu-Lungului Sterie, cu carte gospodū.

1796 Maiū 13, s'a făcutū carte de județie la Cămpu-Lungū Iorgăi Mazilulū.

Pitacū din 8 Maiū 1793 către Spătarū.

«Fiind-că casa lui Petre căpitanulū de lângă mănăstirea Sf. Spiridonū-Noū este trebuincioasă de a intră într'insa dumné-lui zabitulū Bucurescilorū, și fiind-că în numita casă se află acum omū ședătorū, poruncimū dumi-tale, mai întâi să găsească unū locū de ședutū pentru acelū omū, ce se află în casa lui Petre Căpitanulū, ca să nu-ī rămăe soția și copii afară în drumū, și așa să deșerți casa numitului Petre, ca să intre într'insa dumné-lui zabitulū Bucurescilorū (Baș-Besli-agasī).» (2)

Carte la polcovniculū Gh. Sinescu dela Vîlcea, din Maiū 8, 1793.

Polcovnice Gheorghiță Sinescule, ce acumū, prin alegerea dumné-lui Vel Spătarū, te-ai orânduitalū polcovnicū de poteră la județulū Vîlcei, îți facemū Domnia Mea în scire, că însciințându-ne Domnia Mea dela dumné-lui Cai-macamulū Craiovei cum că în județulū Vîlcei s'arū fi ivitū 4 tâlharī, pentru carī o sémă de boeri și boerinași, ce sunt locuitori în plasa Oltețului dintr'acelū județū, arū fi însciințatū dumné-lui că facū jefuiri și prădi tre-cătorilorū și locuitorilorū de acolo și cum că tu, în vremile ce ai fostū

(1) Cod. XXIII, fila 30.

(2) Cod. XXIII, fila 54.

polcovnicu aceluî judeţu te-ai arătată cu vrednicie asupra tâlharilor şi ai pricinuită linişte în totu judeţulu, şi faci rugăciune ca să fii orânduită şi acum cu o poteră de slujitorî deosebiţi, făgăduindă că negreşitū nu numai pe aceştî tâlharî îi vei prinde, ci nu se va mai ivi tâlharî în totu judeţulu pe cari să nu i prindî; aceste tôte dându-se spre cercetare la dumné-luî Vel Spătarū, dumné-luî a găsitū cu cale de te-aū alesū a fi polcovnicū judeţuluî Velcei, iar nu cu deosebită poteră; decî după alegerea dumné-luî iată te orânduimū polcovnicū, trimiţendu-ţi şi carte de polcovnicie. Ci dar iată îţi poruncimū cu mare străşnicie, ca numai decăt, făcendū zaptū toţi slujitorî polcovnicesci, ce se află la steagū, să faci câte putere vei găsi tu cu cale şi să porceşti după dînşii şi negreşitū orî vii orî morţi să-i prindî şi să-i trimiţi la puşcăria dela Craiova prin dumné-lorū ispravnicî judeţuluî, înscinţandū şi la dumné-luî Vel Spătarū.» Mai departe, Domnitorulū ordonă să prindă şi alţi hoţi ce s'ar mai ivi, şi poteraşî să nu jofuiască locuitorî cu conace şi cereri necuviinciose, ci să umble prin crânguri şi păduri strejuindū şi când intră prin sate să se mulţumescă pentru hrană cu cele ce prisosescū locuitorilorū. Asemenea ordonă şi căpitanulu de poteră dela acelaşi judeţu să silască de-avalma cu polcovniculū la trébă. (1)

În 19 Maiū 1793, Domnitorulū adresază cărţi deschise către Pârcălabîi de prin sate şi către locuitorî din jud. Vilcea, ca să sară cu toţi să dea ajutorū poterilorū să prindă pe cei 4 hoţi ce s'aū ivitū şi să însciinţeze puterile când îi vorū simţi şi să-i prindă de vorū veni prin sate, că de unde nu, «verî-ce pagubă se va întimplă seū la călători seū la locuitorî în préjma vre-unui satū, tótă acea pagubă dela satele din vecinătate avemū s'o împlinimū şi pârcălabîi cu vr'o 2, 3 sătenî îi vomū osîndi cu oca spre pilda şi altora».

Carte deschisă la polcovnici şi căpităni de Romanaţi, Oltū, Jiulū de-sus şi Mehedinţi, din 9 Maiū 1793.

Se amintescă că tâlharî esū alesū primăvara; le vestescă decî că s'aū ivitū, în Vilcea 4 tâlharî; decî le scrie să-şi adune toţi slujitorî stégurilorū, să facă amîndoi 4 cete, «adecă o cétă tu polcovnice cu 15 poteraşi şi o cétă ceaşulū tēu cu 15 poteraşi, şi o cétă tu căpitane cu 15 poteraşi şi iarăşi o cétă ceaşulū tēu cu 15 poteraşi», şi să împarţă judeţulu în patru, ferin-

(1) Cod. XXIII, fila 54 verso.

du-se de a face conace și supărări locuitorilor, că altmintrelea îi va înlocui în funcțiunii. (1)

Publicație la toate județele și la Caimacamii, pentru hoști și făcători de rele, din 16 Maiu 1793.

Domnitorul le ordonă să nu se razeme numai pe polcovnici, vătași de plaiu și căpitanii și pe încredințările acestora, ce facu către Vel Spătaru, ci să înștiințeze și directu Domnitorului și să fie cu priveghere asupra polcovnicilor și căpitanilor, de umblă cu silință și conformu poruncilor date. «Și acum, după primirea acestei porunci, s'avem răspunsu » (2)

Carte la județul Mehedinți către ispravnicii, polcovnicii și căpitanii, din 28 Maiu 1793.

Înștiințază că, deosebitu de cei 4 tâlhari, ce au eșitu în județul Vilcei, pentru cari s'au scrisu deja, acum Domnitorul a aflatu că decindea peste Dunărea se aude că au eșitu hoști, dintre cari au și trecut 3 în poporul căpitaniei Preastolului. Pe aceștia i-au și prinsu căpitanul de Pristol, dar Vodă vestesce tuturor pentru casul când aru mai trece vre-unia de peste Dunăre, în care casu să-i prindă și cu bună pază să-i trimită la pușcăria Craiovei, făcându-le examenu și înștiințându și pe Vel Spătaru. Domnitorul recomandă nesupărarea satelor cu conace.

Asemenea cărți s'au făcutu și la ispravnicii, polcovnicii i căpitanii de Dolju și de Romanați.

În 31 Maiu, Moruzi scrie din nou ispravnicilor, polcovnicilor și căpitanilor dela Vilcea, repetându-le ordinul de a prinde hoștii ce s'au ivitu în acel județ până în termenul de 15 zile, «căci de nu-i veți prinde, veți fi voi osîndiți în locul acelor tâlhari.»

Asemenea s'au scrisu și la ispravnicii, polcovnicii și căpitanii din Gorju, pentru hoștii din Vilcea, cari au ajuns până în Gorju. (3)

(1) Cod XXIII, fila 55.

(2) Cod. XXIII, fila 59.

(3) Cod. XXIII, fila 67.

Cărți pe la toate județele către ispravnicî, polcovnicî și căpitani, că au aflat cum că s'au ivit hoți.

Ordonă urmărirea și prinderea lor, căci «de acum înainte verî-ce pagubă s'ar întîmpla la vre-unu județu din pricina hoților, care să vie și să curgă din lenevirea și neîngrijirea dumné-vóstre ispravnicilor și a vóstră căpitanilor, după ce prin judecată o vomî împlini cu analoghie de la dumné-vóstre și dela voi, dela care se va cuveni, vă vomî urgisi și pe dumné-vóstre ispravnicî, și pe voi polcovnicî i căpitani vă vomî pedepsi cu mare pedépsă.» Moruzi ordonă ispravnicilor să trimită porunca acésta s'o vadă căpitani și apoi, iscălită de toți, s'o trimită la domnie prin Vel Spătarul. (1)

Volnicie din 4 Iunie 1793 de a se ridică Const. Pâclénu, ce au fostu vătaf de plaiul Slănicului (Buzău) și frate-său Radu Logofețelul condicăr delă Buzău, «iarăși căduți în netrebnicele lor urmări, că de apururea nu conțenesc, pricinuind răsvrătiri satelor dela acestu plai și jafuri și mîncătorii, cu totu felul de mijloce, în cătă nici într'unu chip nu mai sunt primiți cu locuința în partea locului; cari acestea fiind nesuferite la auzul Domniei Mele, iată că orînduim pe sluga Domniei Mele Alecu Ibricteru edicliu să mérgă și, prin marifetul ispravnicilor, mai întăi să ia cartea domnéscă din mîna Radului Logofețelului, pe care îl lipsim Domnia Mea din slujba condicăriei, și apoi, pe amîndoi ridicându-i cu toate ale lor, să-i isgonéscă dela acel județ, a nu se mai afla cu locuința acolo, și să dea și trépadul mumbașirului căte taleri 50. — 1793 Iunie 4. (2)

Volnicie lui Stanu Bezilă, ce cere dela Ștefani Căpitanul ot Căineni, prin agenție, pentru nisce bani și fînă, a le cercetă ispravnicii și să le împlinéscă.

«De vreme ce la Domnia Mea dete jalbă Stanu Bezilă dela . . . , prin agenție, pentru Ștefani căpitanul dela Căineni, cum că în anul trecut, la trecerea slăvitului solă Ratipă Efendi, ar fi luat cinci kile și $\frac{1}{2}$ de grău drept 24 feorini, i trei vedre rachiu, din cari i-au întors numai 6 ocă, iar

(1) Cod. XXIII, fila 65, verso.

(2) Cod. XXIII, fila 72.

celu laltu l'a vîndut elu, și cere pentru acel vîndut rachiu feorini 5 și $\frac{1}{2}$. Incă i-au mai pricinuit pagubă de una sută fiorini pentru nisce fênu ce i s'au luat, asemenea și o vacă cu vițel și s'ar mai fi luat, pentru cari acestea tôte cerëndu dreptate dela Domnia Mea,» A. Moruzi orênduesce unu mumbașir, care cu scirea Spătarului să mērgă a împlini dela numitul căpitanu cele mai sus arătate reclamații ale jeluitorului. Iar dacă cum-va acusatul va negă acestea, atunci «să-și lase vechil la căpitănie» și să-l ducă înaintea ispravnicilor, unde se va înfățișă și jeluitorul. Domnitorul poruncește ispravnicilor a face cercetare cu amăruntul, și de va fi reclamația justă, «să facă mumbașirul împlinire» de cele reclamate, «iar când vre-o parte nu se va odihni pe hotărîrea dumné-vostre», atunci să însciințeze Domnitorul. — 1793 Iunie 5. (1)

Pitac din 17 Iunie 1793, prin care A. Moruzi întăresce, după alegerea lui Dumitrache Vel Postelnicu, pre Michalache Manu biv Vel Armașu, ce este și ispravnicu județului Muscelu, ca vechil epistat al orașului Câmpu-Lungu. «Poruncim ție judele al orașului Câmpu-Lungu, i voue pargarilor și tuturor orășanilor, să cunósceți pe numitul boer de vechil epistasier și a purta grijă trebilor orașului, păzindu-vă buna orênduială».

În 30 Ianuarie 1794, s'au rënduit epistat Gh. Rucărênu biv al III-lea Logofet. (2)

Poruncă la Caimacamul Craiovei, pentru nisce hoți ce au gonit poterile și au fugit în ținutul Țerei Turcesci.

Iă Alexandru Constantin Moruzi Voevodă Zemle Vlachscœ. — Cîstit și credincios boer al Domniei Mele, Hatmane Costache Caragea, Caimacamul Craiovei, sănătate! Ispravnicul din sud Vîlcea însciințeză Domniei Mele dela 2 ale trecutei luni Iulie, cum că după porunca ce au avut pentru 4 tâlharî ce umblau prin județu căznind și prădând pe locuitor, gonindu-î după urmă polcovnicul acelu județu Gheorghe Sinescu, i-au înfundat într'o gârlă în ținutul Țerei Turcesci, unde acolo pricepîndu-se de ómenî răi, s'au prinsu de iusbașa și i-au legat pe câte 4, de care a lor prindere arată ispravnicul că are numitul polcovnic și adeverința dela un Keleru aga beșleaga, zabitul Islazului. Pentru care poruncim dumi-tale să însciințezi dumné-ta de acêsta dumné lor zabiților de din

(1) Cod. XXIII, fila 74.

(2) Cod. XXIII, fila 82 verso

colo și să și ceri de a da pe acești 4 tâlharî dincóce, unde au tâlhărită și unde sunt sciute pricinile hoțiilor, pe cari aducându-i cu pază aici la Craiova, să-i puî la temnița pușcăriei, sêu de nu, să sciî dumné-ta ca acolo să-i pue la închisóre a nu se sloboði de a mai trece dincóce; iar de li se va fi făcută pedépsă cu mórte, precum sciú ispravnicîi, să însciințezi Domniei Mele orî în ce chipă te vei adeveri și cum va rămâné. — 1793 Aug. 7. (1)

Surghiunulă la Mărgineni a lui Bănică Chrisoscoleu, pentru că a bătut un om domnescu. Domnitorulă ȋice că i se cădea pedépsă mai mare, dar i-a scăđut-o, să ședă la mănăstire să se róge lui Dumnezeu să-i dea minte și înțelepciune, — 16 Noembre 1793. (2)

Cercetare de jafurile făcute la nisce sate de căpitanulă dela Islază și c'uşulă; 1793 Noembrie, Vodă ordonă destituirea slujbașiloră și împlinirea baniloră jefuiți, cum și baterea la tâlpi cu câte 200 toege. (3)

Publicație la toate județele și pilacă la niziriș epitropiei, pentru slujba Vorniciei, din 28 Ianuarie 1794.

«Vă facemă în scire pentru slujba Vorniciei, că pentru a nu se face dintr'acésta nedreptăți și pricină de jafuri, intrândă din mână în mână cu vîndarea, și la felă de felă de ómenî cătarea slujbei, după cum amă vēđută Domnia Mea atâtea jălbî, este porunca Domniei Mele hotărîtă ca să nu se întinđă slujba cu vîndarea la mai multe mâini, de câtă cumpărătorii dintăi ce au cumpărată dela mezatulă epitropiei vîndându-o la a II-a mână, acei cumpărători de ală II-lea, ce nu voră puté coprinde județele ce cumpără cu o sumă într'ună condeiă, potă să o vîndă pe județe deosebită în parte la alți, care póte fieș-care, județulă ce-lă cumpără, a și-lă căută, iar dela acei de ală III-lea cumpărători mai multă să nu trecă cu vîndarea la alți, ci însiși să caute tréba, ca să fie și datorî a răspunde însiși la întimplare de vină, când voră face urmări împotriva ponturiloră acestej slujbe și voră face niscare-va jafuri. — 1794 Ianuarie 28. (4)

(1) Cod. XXIII, fila 117 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 176 verso.

(3) Cod. XXIII, fila 173.

(4) Cod. XXIII, fila 199.

17 cărți la toate județele, pentru rânduiala slujitorilor de pe la ispravnicii, din 4 Februarie 1794.

Dela unele județe veniră slujitorii isprăvnicesci cu jalbă la Domnie și arătară: întâi că ispravnicii au îndrăsnit să le facă 3 rânduri la slujbă, adică 3 acte, și alii II-lea că le-ar fi luându bani de săptămâni și i-ar fi lăsându slobozi pe la casele lor, și alii III-lea că i-ar fi împărțind între dumné-lor, luându unul o cetă de slujitori și altul o altă cetă, și cetă unuia ar fi slujind, iar cetă celui-laltu ar fi plătind cu bani săptămânile, și nu s'ar fi ajungend în slujbele domnesci, dintr'acéstă pricină. Dreptu aceea, Domnitorul ordonă paza strictă a nizamului slujitorilor și descuviințeză facerea lor în trei cete în locu de 2, fiind-că fie-care rând are a sluji câte 6 luni din an, iar nu mai puțin, și când se fac 3 ceto slujesc numai câte 4 luni, ceea ce aduce paguba visteriei, căci urmează să dea adaos de slujitori, ca să pôtă ajunge pentru trebile domnesci. Domnitorul ordonă să fie întrebați slujitorii de se mulțumesc împărțiți în 2 cete să slujescă câte 2 săptămâni fie-care cetă, dacă nu vor voi, să rămână cu săptămâna fie-care cetă, precum este hotărît din vechime. Toți slujitorii nu vor mai fi împărțiți între ispravnicii, ci vor fi d'avalma sub ascultarea căpitanului lui rânduit de Vel Spătaru și d'avalma vor fi trimiși în trebile județului, și câți vor rămâne netrimși să păzescă la taltul ispravniciei. Bani de săptămână să nu se ia, nici să se pôtă rescumpăra prin bani vre-o săptămână. (1)

Iu Alexandru Constantin Moruzi Voevodu i Gospodaru Zemle Vlachscoe. Orânduim pe sluga Domniei Mele, cîhodar, ca luându de aici pe pârătul Dragomir cu jăluitoii, să-i ducă la ispravnic, unde poruncim dumné-vostre ispravnicilor să cercetați cu d'aménuntul pretutindenea, ca să dovediți dreptul adevăr și prin adevărată arătarea vameșilor, după ce va împlini mumbașirul orî-ce a luat Dragomir dela locuitor, să-l aducă aici cu însciințarea dumné-lor aici la Domnia Mea. — 1794 Februarie 22.

Prea Înălțate Dómne

Înfățișându-se amîndou părțile înaintea noastră, tăgădui Dragomir, dicend că la nici unile din câte îl pâraște vameșii nu se scie vinovat, iar jăluitoii se apucară dicend că acolo în fața locului îl vor dovedi,

(1) Cod. XXIII, fila 203, verso.

cu multe mărturiî prin carte de blestemû, ale căruia fapte ȑiseră că se vorû vedé şi cu însuşî mărturia celorû carî le-aû luatû câte doî şi câte trei lei. Decî să fie luminată porunca Măriei Tale cu mumbaşirû, carele luândû de aici pe amîndoué părţile să-î ducă înaintea dumné-lorû ispravnicilorû judeţului şi prin blestemû făcendû cuviinciosă cercetare, de se va dovedi pârâtulû vinovatû, să-lû trimiţă aici cu însciinţare către Măria Ta, coprin- ȑetóre pe largû: de totă cercetarea ce vorû face şi în ce chipû aû doveditû adevêrulû, ca să se osîndescă pârâtulû a împlini şi totû dreptulû jăluitorilorû, câtû se va dovedi că se va fi păgubitû din pricina lui, şi să se şi pedepsescă. Iarû dovedindû pâra jeluitorilorû neadevêrată, să-î plă- tescă totă cheltuiala şi să-î şi pedepsescă ca nisce pârâşî mincinoşî; iar ho- tărârea cea desêvêrşită rămâne a se face de către Înălţimea Ta. — 1794 Fe- bruarie 13. (1)

Vel Vornicû.

Vel Logofêtû.

Iw Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû gpd. — Vulturescu, ca unû nevinovatû, poruncimû Domnia Mea să fie slobodû şi nesupêratû, iară is- pravniculû Varlaamû, ce aû făcutû însciinţări neadevêrate, după a căruia însciinţare s'aû trimisû mumbaşirû edecliû, să plătescă trépădû edecliului talerî una sută, căruia să-î scrie dumné-lui Vel Vist. porunca Domniei Mele, cu dojană ce se cade pentru netrebica însciinţare, şi pentru trépădu acesta alû mumbaşirului a-lû da negreşitû. — 1794 Martie 4.

Prea Înălţate Dómne,

După însciinţarea, ce dela 6 ale trecutului Februarie aû făcutû Măriei Tale dumné-lui Sardariû Constantinû Varlaamû, ispravnicû ot sud Argeşû, pentru unulû Minculû Vulturescu din sud Oltû, că ar fi luatû din jude- ţulû Argeşului 13 ómenî şi i-ar fi dusû pe moşia sa Vulturescî din sud Oltû să-şî facă satû, s'aû făcutû luminata porunca Măriei Tale de volnicie, trimiţindu-se Vasile Ciubuccibaşa alû Măriei Tale, să-lû iea şi să-lû ducă întâi la ispravniculû din judeţulû Argeşû, ca să cerceteze pricina în faţa lui, şi în urmă să-lû aducă aicea cu însciinţarea dumné-lorû. Aû adusû orên- duitulû mumbaşirû pe numitulû Vulturescu aici şi, înfăţişindu-î înaintea mea, am cetitû însciinţarea dumné-lui Sărdarului Varlaamû dela Februarie 25, prin care ȑice că, din cercetarea ce aû făcutû, s'aû doveditû că acei 13

(1) Cod. XXVII, fila 5. — (2)

ómenî sunt vechî sătenî din Câmpulû-mare şi Mîriceştî din sud Argeşû, uniî de câte 5 anî, alţiî de câte 4 şi 3 anî, unde şi aşezămîntulû i-aû apucatû, dară şedătorî aû fostû la satulû Enciulû pe moşia sfînteî Metropoliî în judeţulû Oltulû, iar dajdia şi-o trage în sud Argeşû, şi totû dela Februarie 25 face Mărieî Tale deosebita însciinţare de rugăciune ca să te milostivescî Măria Ta a-lû ertâ, fiind-că aceea a făcut-o din nesocotinţă, şi cum că de acum înainte nu va mai face una ca aceea; am întreatû pre Minculû Vulturescu, de vreme ce acel 13 ómenî era vechî birnicî de judeţulû Argeşulû, cu ce poruncă şi cuvîntû i-aû apucatû a-î duce la satulû Vulturescilorû, a plăti dajdia în judeţulû Oltulû? şi răspunse că nicî de cum nu i-aû dusû pe moşia Vulturescî, ci acolo la satulû Enciulû unde sunt i-aû apucatû de banî, care n'aû făcut o dela dînsulû, ci cu porunca dumné-lorû ispravnicilorû Oltulû i-aû apucatû şi le-aû luatû baniî, arătându-mî unû extractû iscălitû de dumné-luî Sărdariû Dumitrache Papazoglu, ispravniculû Oltulû, cu létulû 1794 Ghenarie 25, de orînduială zahereleî, în care se vede numele acelorû 13 ómenî puşî cu o chilă de orzû şi 4 baniţe în banî, şi dîse zapciu Vulturesculû, că cu acestea i-aû apucatû fiindû încărcatû cu ei în extractû, iar nu din capulû luî; amû întreatû pre orînduitulû mumbaşirû, când a mersû cu porunca, unde a găsitû şedătorî pe aceştî ómenî, la Vulturescî, pe moşia pârâtulû Mincu, saû în altă parte, şi răspunse că nu i-aû găsitû pe moşia luî, ci la satû în Enciulû pe moşia sfînteî Metropoliî, şi cercetândû a doveditû că totû acolo s'a aflatû cu locuinţa, iară nu i-aû ridicatû Vulturescu, cu porunca ispravniculû de Oltû i-aû apucatû de le-aû luatû baniî zahereleî, iară nu aû făcut-o din capulû luî, şi de vreme ce nu i-aû dusû pe moşia Vulturescî să facă satû precum scria Sărdariû Varlaamû ispravnicû din sud Argeşû, rămâne a se face hotărîrea pentru acea pricină de către Înălţimea Ta. — 1794 Martie 2. (1)

Vel Vist.

Iw Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû i gpđ. Zemle Vlachscoe. — Orînduimû pe boierulû Domnieî Mele Nicolae Vătafulû de Divanû ca să mîergă la sud Argeşû, unde poruncimû să aduceî pe numitulû zapciu, ca, de faţă cu jăluitoirî, tôte acestea să se cerceteze între dînşî şi, dovedindu-se adevêratû, nu numai să se împlinêscă dela dînsulû tôte acestea luaturî şi să se întórcă locuitorilorû, ci încă ridicându-lû din trébă să-lû aducă la Domnia Mea; iar în potrivă, când se vorû dovedî jălbile mincinóse, să li se facă certare cu bătaie. — 1794 Martie 28.

Vel Logofcťtû.

(1) Cod. XXVII, pag. 12, III.

Prea Înălțate Dómnne,

Din luminata porunca Măriei Tale, ce mi s'a dată ca să cercetez jalba, ce a dată Măriei Tale săteni din 5 sate, Câmpu-mare, Samburescii, Păroșii Ciomăgeștii și Dănicei ot sud Argeșu, pentru necazurile și jafurile ce pă-, timesc de către dumné-lui Sărdariu Constantină Varlaamă, ispravnicul loră, și de către ună Ștefană Bujorénu, ce le este zapciă, înfățișându înaintea mea pe vechilulă acestoră sate ce a venită cu jalbă, am cercetată tôte arătările loră, ce le a în nisce foî ce li s'a dată dela sate, unele iscălite de pârcălabă, iar altele neiscălite și fără de văleată, cum și din graiulă loră, și taclirulă fiește-căruia sată este acesta, însă: Stroe Iónă Roșană sin Manea ot Păroșă arată că Ștefană Bujorénu zapciu le-a aruncată o piele de vacă în sată, pentru care le-a luată taleră 13, și iarăși acestă zapciă le-a luată taleră 5 dela maî sus numitulă Stroe ce s'a pusă pârcălabă noă, totă acestă zapciă le-a luată taleră doă, cu cuvîntă pentru chiria a două lemne ce eră rămășiță din cheresteaua Ismailului, carele le-a încărcată în alte care străine. Nițulă Leutesculă sin Tănase ot Câmpu-mare arată că le-a aruncată numitulă zapciă o pele de vacă și a plătit-o cu taleră 14, și totă acelă zapciu le-ar fi dîsă ca să le aducă o bute cu vină să o vîndă, și rugându-se ca să nu le o dea, i-a lăsată și le-a luată taleră 6; taleră 11 le-a luată zapciu pentru cincă holtei po taleră 2 bană 24; totă zapciulă a luată dela ună Lujenă ce a fostă pârcălabă. pentru căci l'a scosă din pârcălăbie, taleră 6, și dela altu ce l'a pusă în locă taleră 5; le-a luată zapciu taleră 14 pentru 5 lemne din cheresteaua Ismailului ce rămăsese neduse la schele, și acea încărcându-se în care străine, le-a luată acești bană cu nume de chirie; pentru 5 ómenă din satulă loră, ce i-a luată ispravnică din sud Oltă și a rămasă încărcăți, se rógă să se scază cu numele loră. Iónă Corbénu pârcălabă sin Iónă ot Simburescii arată că a venită Ștefană Bujorénu zapciulă și le-a lepădată o bute de vină, cu cuvîntă că este a ispravnicului Varlaamă, dicéndă ca să o plătescă vadra cu taleră 2 și să lă vîndă ei să facă ce le va fi voia, și a lăsată pe săteni să facă bană, că le făcea zoră, le-a aruncată o piele de vacă pe care cere taleră 13, și neavéndă ei bană peșină să o plătescă, le-a trasă din dajdie; pentru 5 ómenă ce s'a însurată de estimpă, le-a luată de fieși-care câte tal. 2 bană 24, însă unulă dintr'aceștia, feciorulă lui Stroe este însurată de 3 ană, și dîce că este intrată în cîsla statului, iară zapciu l'a năpăstuită că este căsătorită de curînd; talere 10 le-ar fi luată numitulă zapciă, însă talere 5 dela ună Stroe, căci l'a scosă din pârcălăbie, și talere 5 dela celă ce l'a pusă în locul lui; dela ună Mateiă Bobeică, ciobană holteiă, i-a luată zapciu

taleri 14 bani 60, cu cuvîntu pentru biru. Ionu Vigionu sin Barbu ot Ciomăgesci arată că le-au aruncatû zapciu o butie de vinu de vedre 50 și au plătitû vadra pe taleri 2, le-au datû o piele de boû și au plătit-o tal. 13; de la 4 nunți ce s'au făcutû în satû au luatû numitulû zapciû de la fiesce care ginere câte tal. 2 bani 24, care facû tal. 8 bani 66. Asemenea dela pârcălabû ca să nu-lû scôțâ i-au luatû tal. 5 zapciu, dicendû că de nu-i va da îlû va scôte și pune pe altulû, și atunci și dela elû și dela celû noû a luatû, și acești bani i-au aruncatû pe satû; tal. 2 au datû în mâna zapciulû cu cuvîntu pentru chiria a cincî lemne rămășițe de cherestéua Ismailulû, și cum că zapciu șade în satulû lorû câte 3—4 zile și le face mari cheltueli. Nițulû Dănăcelû sin Radu ot. Dănăcei arată că le-au lepădatû zapciu o butie de vinu de vedre 50, cerendû a-i plăti vadra pe tal. 2; le-au aruncatû o piele de vacă cerendû să o plătescă cu tal. 13; dela pârcălabulû satulû au luatû tal. 5 pe 3 holtei și unû poslușnicû i unû slujitorû, ce s'au pusû la dajdiie; le au încărcatû 4 lude, câte 5. Aceste sate se rógâ cu cuvîntu a avé mângâere de scăđămîntû, fiindû încărcați fôrte. Deci acestea nefiindû în destulû numai după đisa lorû așa în credință că sunt adevărate, de se va socoti de către Inalta înțelepciune a Măriei Tale, unû credinciosû alû Măriei Tale să mérgâ în fața loculû, să cerceteze cu deamăruntulû pentru tôte, și în ce chipû se vorû dovedi, iar pentru tôte dreptû adevêrû să încredințeze Măriei Tale; iară hotărîrea cea desêvêrșită rămâne a se face de către Înălțimea Ta. — 1794 Martie 28.

Vel Vist.

*Anafora pentru prețuirea casei unûi suditû de pe podulû Mogoșoei,
a se luâ pe sému epitropiei.*

Iw Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû i gpđ. — Poruncimû dumnévôstre Nazirilorû epitropiei, să dați dela cutie acești taleri 261,18, prețulû casei și a celorlalte lucruri, și să faceți zaptû pe séma epitropiei. — 1794 Aprilie 14.

Vel Logolêtu.

Prea Înălțate Dómne,

Primindû luminată porunca Înălțimei Tale dela 23 ale trecutei lunî lui Martie, ce mi s'au datû la anaforaua dumné-lui Vel Spătarû, pentru prețuirea unû coșarû i unû gardû și o grădină dela casa lui Lațco Ungu-

rénulă suditulă chesaricescă de pe podul Mogoşoiei, ce o are cumpărată dela o Marie Diculu Siimeană, cu preţ de taler 100 şi este să se dee pe sēma epitropiei, fiindă rea cumpărătoare a lui, *de vreme ce este împotriva canónelor nizamului a avé sudit casă şi pământă aici în fēdă sub stăpânirea lui*, din luminată porunca Înălţimei Tale trimiţendă pre Meimar-başa d'impreună cu doi trei din grădinari în faţa locului, unde fiindă taţă ună zapciū spătărescă şi unul agiescă, d'impreună cu ómeni epitropiei şi câţi-va din mahala, după preţuirea ce aū făcută la tóte lu crurile, ce le-aū făcută acesti ungurénă, după starea în care se află acum, iată le arētamă în josul acestei anaforale; şi ani Măriei Tale să fie mulţi şi fericiţi. — 1794 Aprilie 9, Bucuresc.

Ală Măriei Tale prea plecată slugă.

Vel Agă.

Preţuirea lucrurilor ce s'aū făcută.

TALERI BANİ

- 40,— Meremetulă ce aū făcută în casă cu grinđi, cu pardosele i sobe şi uşă în casă şi în cămară.
- 25,— Coşarulă de nuele cu parī obli, i cu trestie învelită şi a începută a se dērăpână.
- 10,— Ună bordeiă în pământă cu trestie i cu pământă învelită.
- 61,— Gardă de jură împrejură cu parī obli, şi vre-o câţi-va în faţă despicaţi, fără straşină.
- 6,— Pórtă veche cu uluci, fărămată şi dērăpănată.
- 7,90 Altóiele ce le-aū pusă es-timpă, perī şi merī sunt 31.
- 5,98 Pomişori micī puşi de es-timpă 100, unulă po parale două.
- 5,— Săpătura grădinii.
- 1,— Năhută, ce đice că a pusă în grădină.
- 161.18 Adecă una sută şase-đeci şi unulă şi banī opt-spre-đece, afară din zapisulă cumpărătoare, că n'aū vrută să-lă arate, dară mahalagiī đise că cu una sută l'aū cumpărată. (1)

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodă i gpd. Zemle Vlachscoe. — După pliroforia ce ne dă dumné-lui cinstită şi credinciosă boerulă Domniei Mele, Vel Vornică de Țera-de-sus, pentru cei cari slujescă bine din vătăşi spre a rămână la tréba loră, cum şi pentru cei ce nu se pórtă cu orén.

(1) Cod. XXVII, pag. 16, V.

duială la datoria slujbei lor, spre a se orânduî cei mai jos numiți pe cari dumné-lui îi arată de bun, poruncim dumi-tale cinstiți și credincioși boerul al Domniei Mele, Vel Logofăt de Țera-de-sus, ca să faci cărțile Domniei Mele, atât pe numele celor ce rămân, cât și pe numele celor ce se orânduiesc acum noi, rămîind a fi dumné-lui Vorniceș răspun-
dător la vre-o întîmplare de vină a lor — 1794 Aprilie 21. (1)

Vel Logofăt.

(Anaforaua grecescă).

Carte din 25 Aprilie 1794, de a se duce la Ocnele-Mari Ion al lui Condili și Nicolae Calpaci, fiind-că în ziua de Paști, făcîndu gâlceavă în Calafat, bătînd și rîndî omeni, s'a ridicat și asupra căpitanului de tîrg cu mare obrăznicie, pentru că îi dojenea de faptele sêvêșite.

NB. La 6 Iunie 1794, Calpaci este eliberat dela ocne (după mijlocirea Caimacamului Craiovei), cu pitac la Cămărașul Ocnei. (2)

Carte din 25 Aprilie 1794, prin care Samasârghiul lui Vodă este poruncit a cercetă de urmările vîtafului Răușă din plaiul Dâmbovița, județul Muscel.

A. Moruzi refușă isprav. de Mehedinți, cu pitac dela 27 Aprilie 1794, a întări în locul lui Poroianu de condicar județului pre un Vasile, nefiind din acel județ și după pont cerîndu-se să fie condicarul din pămînteni al județului, «dar de vreme că pre mult vă mulțumiți de slujba lui Vasile, să lă orînduiți zapii la vre-o plasă, iar de este și el pămînten într'adevăr al județului de acolo, să ne înscințați.» (3)

În Alexandru Constantin Moruzi Vvd. i gpd. Zemle Vlachscœ—Poruncim Domnia Mea dumné-lui Vel Spătar să-l trîmîșă la schitul Poiana Mărului, unde poruncim, epistatule al numitului schit, aducîndu-l mumbașir spătăresc acoalea, să-l pu în lăuntru în mănăstire, de unde să nu fie slobod a eși fără de porunca Domniei Mele.—1794 Mai 4.

Vel Logofăt.

Prea Înălțate Dómne,

Pricina ce s'a urmat de către căpitanul Antone dela Zimnice, de a dat teșcherea de voie la 19 familii serbi din Țera Turcescă ca să mîergă

(1) Cond. XXVII pag. 5.

(2) Cod. XXIII, fila 234 verso.

(3) Cod. XXIII, fila 238.

la Moldova, și oprindu-î dumné-lorū ispravnicii de Buzcū, aū însciințatū aici, este sciutū Măriei Tale; decī aducēndū pre numitulū căpitanū, l'am cercetatū, cu ce îndrăsnélă aū făcutū una ca acēsta, și neputēndū găsi vre-unū cuvintū de îndreptare, dīse numai că-și cunósce singurū greșala; pre care l'am pus la oprélă și nu lipsimū, cu acēstă plecată anafora, să însciințezū Măriei Tale, ca în ce chipū voiū avé poruncă pentru acēsta să urmezū. — 1794 Maiū 1. (1)

Vel Logofătū.

5 cărți legate la 5 județe de peste Oltū și la Caimacamū pentru prinderea a 4 hoți vestiți, anume Mihalache Florescu, Haram-bașa dela Crețesci din Vilcea, Anghelū sin Dionisie călugărulū din Logresci dela Gorjū și Draga frate-sēu și Vlăduțū. — Maiū 10 1794. (2)

*Stefanū Pană Bucurū i Dimache, cu totū plaiulū Telegénulū sud
Saacū, cu Moise ce le-a fostū vātafū.*

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpd. — După cum s'a găsitū cu cale de către dumné-lui Vel Vist. printr'acēstă anafora, la care și amīndouē părțile aū rămasū mulțamite, orēnduimū pe să mērgă și intru tōte să se facă urmarea și cercetarea ce se cuprinde mai jos. — 1794 Maiū 22.

Vel Logofătū.

Prea Înălțate Dómne,

După luminata porunca Măriei Tale, orēnduitulū zapciū înfățișandū pe amīndouē părțile înaintea mea, am cercetatū pricinile de cari se jeluescū, și câtū pentru talerī 800 ce arată că le-aū luatū baniī cailorū de Menzilū, răspunse vātafulū Moisi, că într'acea vreme a fostū împrumutatū cu bani prin zapisū pe plăieși pentru trebuința plaiulū, cu tocmélă ca, după ce va veni bani pentru cai, să-î tragă, și la urmă viindū talerī 630 pe 21 cai, orēnduiala aceluī plaiū i-aū trasū, dară la ce trebuință i-aū datū nu scie, ci să dea séma unde i-aū datū aceia care i-aū luatū din mâna lui; pentru cari bani dīse că are acolo la casa lui și zapisū și poruncă domnēscă, cu care i-aū împlinitū prin sciința dumné-lorū ispravnicilorū județului. Pentru acēsta urmēză a se face cercetare la fața locului, de aū luatū plăieșiī baniī împrumutū, dāndū Moise saū nu, și pentru care trebuință a plaiulū a fostū

(1) Cod. XXVII, pag. 27.

(2) Cod. XXIII, fila 244.

și de s'a dată poruncă domnescă a se împlini, și câți li se va fi luată mai multă peste cea ce eră datorî, să li se întorcă înapoi. Pentru talerî 200, ce ȋice că le-au luată cu nume de chiria carelor de Țarigradă, răsponse vâtafulă, că în ȋilele Măriei Sale Michaiă Vodă Suțulă, cerendu-se din plaiulă loră patru care pentru venirea luminatăi Domniei dela Țarigradă, au venită plăiașii, și dela zapciulă lui au luată talerî 300 împrumută, din carî talerî 50 i-au dată ispravniciloră prin mână săteniloră ot Strâmbeni, de le-au scăduțu două care din patru, iară talerî 250 a dată chirie la două care ce rămăsese, și peste 3 ȋile i-au trasă zapciă, fiindă fostă dați din hanî domnesci, însă acelea două care, fiind-că arată că au venită numai până la Bucuresci, iară nu au mersă la Țarigradă, ci s'au înapoiată la plaiă, își va căută plăieșii cu cărașii și cu ispravnicî a le întorce banii înapoi, iară vâtafulă Moise să nu se supere; iară într'altă chipă dovedindu-se curgerea pricinii să se facă însciințare Măriei Tale. Pentru talerî 935, ce arată că le-au luată vâtafulă, de liude câte ună leu dela uni și dela alții câte doi, răsponse pârătulă că, avendu cu zapisă a lua dela plaiă datoria bună talerî 930, după jalba ce au dată Măriei Tale, făcendu-se cercetare de către ispravnicî și fiindă datorie adevărată, cu luminată porunca Măriei Tale, s'au împlinită talerî 930, care pentru acești bani, fiind-că este poruncă la mijlocă, care se vede la judecată, nu mai intrăi în cercetare și rămâne Moise a fi nesupărată; însă fiind-că plăieșii ȋiseră că acești sunt alți bani, afară din cei cu poruncă împliniți, se va cercetă la fața locului, și de se va dovedi că s'au împlinită numai cei cu poruncă, sunt bunî luați, iar de voră fi alți bani, se va însciință Mariei Tale. Pentru șindrila, cherestéua, ce ȋicu că au făcut-o lui Moise vâtafulă și nu le-au plătită totă, răsponse pârătulă că, avendu trebuință de cherestea pentru casa lui, au tocmitu cu uni din plăieși ca să o facă, și pe suma ce i-au făcută le-au plătită fieș-căruia pe șină, atâtă tăiatulă câtă și căratulă, după tocmela ce au avutu; la acésta se va face cercetare în fața locului, și pe câtă sumă de cherestea, de șindrila, se va dovedi că au plătită, să nu se supere, iară câtă nu va fi plătită se va apucă a plăti acelora ce au făcut-o și i-au cărat-o. Pentru mulțimea de ómeni, ce arată că i-au avutu Moise vâtafu în poslușania lui și le-au plătită ei birulă și angariile, răsponse pârătulă că în totă vătășia lui n'au avutu mai mulți de câtă 3 dârvari și 6 sêraci de ómeni de a-i poslușă, iară câți mai mulți se voră află, să dea la dajdie; și pentru acésta să se facă cercetare la fața locului, și pentru câți ómeni se va dovedi că i-au avutu vâtafulă Moise în poslușania și le plătea plăieșii orênduelele, și să facă ca-tastihă curată de numele loră, și din ce sată sunt, și să se trimiță la Măria Ta, și după cum va fi porunca Măriei Tale așa se va urină. Pentru pieile de lupă și de vulpe, ce ȋicu că le-au luată vâtafulă, și pe unele le-

a plătitu cu câte Țece două-Țeci de parale, iar pre altele nu le-a datu nimicu, Țesponse Moise că în vremea Măriei Sale Michaiu Vodă Șuțulu izvodindu-se mulȚime de lupi, cari făceașu stricăciune la vite și la omeni, după însciințarea ce a luatū domnia, *a făcutū porunci ca locuitorii să facă vîndătore cu deadinsulū, să-Ți prinȚă și să-Ți omȚore, și jupuindu-se, spre încre-dințare, căpăȚinele și urechile să se trimiȚă de către ispravnicȚi aici*, iar pieile să și le Țee locuitorii înapoi, să facă ce va fi voia cu dînsele, și locuitorii plaiuluȚi acestuia prinȚendū vre-o câȚi-va lupi i-aū dusū la IspravnicȚi, ale cărora urechi și capete după poruncă s'aū trimesū aici, iar pieile le-aū luatū ei și le-aū vîndutū câte 2 zloȚi pielea unde aū vrutū, iar altele staū și până astăȚi, asemenea nicȚi vulpele nu le-aū luatū mai multū, de cātū numai una, două a-Ți aduce ploconū, prinȚendu-se înaintea judecăȚii că de va fi multe pieile lupilor ce s'a prinsū din poruncă, cum și vulpi sume mari, afară din celea ce le-aū adusū ploconū câte una, două din buna-voia lorū, să le plătescă; la acēsta să se facă cercetare, și pentru câte piei va fi luatū Moise, atātū de lupi, cātū și de vulpi, fără de bani, să se facă catastichū și să arate Mării Tale, și după cum se va porunci așā se va urmā. Pentru năpăstuirea, ce Țicu că le-aū făcutū la primirea untuluȚi de Mutpahulū Impēratescū din anulū trecutū, de vreme ce vātafulū Țesponse că pe cātā sumā de untū a făcutū tezlīmū locuitorii la magazie după teșcherelele primitoruluȚi ce i-aū adusū, le-aū plătitū ocaua po parale 11, după porunca ce aū fostū datā, și mai virtosū că ei înșiȚi Țiserā că după teșcherelele primitoruluȚi li s'aū plătitū, numai la cāntarū s'aū năpăstuitū, scoȚendu-li-se multā lipsā; și pentru acēsta să se cerceteze acolo, și cānd nu le va fi plătitū vātafulū după teșcherelele primitoruluȚi, să se apuce să le plătescă ocaua po parale 11, iarā pentru că li s'aū scosū lipsā nu se învinovăȚesce acum vātafulū a plăȚi acea lipsā, căȚi de se cunȚesce ei năpăstuiȚi, trebuia să fi arētatū de atuncȚi la ispravnicȚii județuluȚi, să le fi făcutū îndreptare, iarā nu tocmai acum cānd nu se pȚȚe face nicȚi o cercetare. Și pentru a se descoperi dreptulū adevērū, să se orēnduiascā unū credinciosū alū Măriei Tale (după cum și jeluitorii cerū), să Țea de aici pe amîndouē părȚile, să-Ți ducā în plaiū, și prin marifetulū dumnē-lorū ispravnicilorū județuluȚi, să cerceteze pentru tȚȚe madelile, cu mijloculū ce se aratā mai sus, și să facā catastihū curatū să-lū trimiȚā Măriei Tale. Pārerea spre isbrānirea acesteȚi pricinȚi, într'acestū chipū este; iarā hotārîrea cea desēvēșitā se va face de către Măria Ta. — 1794 Maiū 27. (1)

Vel Vist.

(1) Cod. XXVII, pag. 2 IX.

Plăieșii călărești, ce se numesc și potecași, ai plaiului Teléjenului cu Moise ce le-a fost Vătavă, pentru taleri 44, i Pană Branță, ce a fost Pârcălabă la satul Strâmbeni, totu dintr'acestă plaiu, pentru taleri 150, ce le-ar fi făcută mîncătoriă.

Iă Alexandru Constantin Moruzi Voevodă gpd. Zemle Vlachscoe. — După cum s'au găsit cu cale de către dumné-lui Vel Vist., printr'acastă anafora la care și amîndouă părțile s'au mulțumit, întărim și Domnia Mea și orînduim mumbașiră, ce este orînduit cu deosebită porunca Domniei Mele, să facă și cercetarea ce se cuprinde mai jos. — 1794 Maiu 27.

Prea Înălțate Dómnne,

Plăieșii călărești ce se numesc și Potecași ai plaiului Teléjenului din sud Saacă, prin jalba ce a dat Măriei Tale, ceru dela Moise ce le-au fost Vătavă taleri 44, cu cuvîntu că, avîndu să iea acești bani dela unul Manole, vătavul din vremea Nemților, pentru care jeluindu-se la boeri ispravnic, a fost poruncit numitul Moise a le face tacsilă, pe cari i-au și împlinit de atunci și i-au propriu la dînsul, și cerîndu-i în multe rînduri nu a vrut să-i deie, cerîndu acum ca să le plătescă. Deosebit de acesta, din 20 plăieși, ce sunt orînduiți pentru paza potecilor acestui plaiu, numai optu se află slujind la treba plaiului, iară pe 12 îi metahirisea pârăutul Moise în trebile casei lui, cerîndu ca, de vreme ce acei 12 i-au slujit la însuși trebile lui, să le plătescă munca lor în trei ani câtu au fost numitul Moise vătafu. Așîderea cu deosebită jalbă mai jăluesce Pană Brăța, ce au fost pârcălabă la satul Strâmbeni dintr'acestă plaiu, că în vremea vătășiei lui Moise în două rînduri i-au trasu din bani dăjdiilor câte talere 75, care se fac talere 150, cu cuvîntu că-i iea cu poruncă pentru cheltuelile lui, și satu neîind în sémă n'au vrut să-i cisluiască, și lipsindu-se elu din pârcălabie au rămas păgubașu, cerîndu că, de vreme ce i-au plătitu dela dînsul, să-i plătescă Moise lui și elu, de va avé vre-o poruncă, să-și caute cu satul prin zapcilicu vătafulu de visterie. S'au înfășișat amîndouă părțile înaintea mea, și mai întăi întrebîndu pe pârăutul Moise pentru acei taleri 44, ce i-au împlinitu dela Manole, de ce pricină nu i-au dat, și respunse că dela acel Manole numai talere 24 au făcutu taxilă și le-au disu jăluitoilor ca să-i iee, dar ei n'au primitu, cu cuvîntu că au să iee mai mulți bani și ceru pe toți, cu toate acestea și dintr'acești mai sus numiți împliniți bani au dat la

unui din tovarășiilor lor pe a mână câte un zlot și câte un leu, avându și fôie de numele acelora cari au luat. Pentru acesta cercetătorul, ce se va numi cu luminata porunca Măriei Tale, pentru cele-lalte madele ale plaiului, va cercetă și pentru această pricină, fiind și Manole în partea locului, și dovedind că numai 24 de lei au împlinit de la Manole, să se scadă ceea ce va fi dat plășilor pe mână, fiindu-le lor netăgăduiți, și ceea ce va rămâne asupra lui să-i plătescă plășilor, iar pentru cei ce lipsesc până la suma de tal. 44, să-și caute cu Manole, și fiind datorie bună netăgăduită, să se facă de la dînsul taxilă. Pentru acei 12 potecași ce au poslușit în trebile lui Moise nu au a face nici un davagilic, căci vâtaful este dator a păzi și a străjui plaiul, însăși potecași sunt supuși la ascultarea lui, a urmă povățuirilor lui și a posluși unde-i va orîndui, iar când din nepază se va întîmplă a se face cusur și împotrivire la nizam, vâtaful se învinovățește și de la dînsul să cere răspuns pentru orice întîmplare s'ar face împotrivă din nepaza potecilor, iar nu de la plăși, măcar de i-ar metahiris pe toți în poslușania lui, numai cusur la datoria lui să nu se tacă, și se judecă numai când nu le va păzi rîndul lor a-i pune la slujbă cu săptămîna; care la acesta, fiind că însuși ei au mărturisit că orînduile li s'au păzit, n'au nici o dreptate a face nici o cerere, ci să rămîie Moise nesupărat, fiind că acesta este (nedescifrabil). Pentru acei taler 150, de vreme ce răspuns Moise că tal. 71 au fost banii cailor și cei-lalți datoria lui, ce avea să iee de la plai, și atîta au cădută to analogon și pe acest sat, se va cercetă acesta de către cel orînduit la fața locului, și fiind din banii ce cu poruncă s'au împlinit, să nu fie silit Moise a-i plăti, dar nici jăluiătorul să nu rămîie păgubaș a-i plăti numai de la dînsul, ci să-i plătescă satul, de-i va fi răspuns însă de la însuși și nu-i va fi cisluit în vremea pîrcălăbiei lui, că una ca acesta n'au fost datoria numai a lui ce tot satul; și urmăz că iarăși obștea totă a celui sat să se împărtaşcă la răspunderea lor. Părerea mea într'acești chip este, iar hotărîrea se va face de către Înălțimea Ta. — 1794 Mai 27. (1)

Vel Vistieru.

Carte deschisă la toți mazișii breslași, ce sunt locuitori în orașul Câmpu-Lungu. Vă facem în scire că ne-am înscințat Domnia Mea, cum că la pricinile ce s'ar întîmplă între voi sîu cu vre-unul din orașeni Câmpu-Lungeni, cari după orînduiala și obiceiul orașului sunt de a se cercetă de orînduitul de la Domnia Mea epistat al orașului, când sunteți chemați

(1) Cod. XXVII, pag. 3.

de epistatū, însărcinați de a merge spre cercetare și de a da ascultarea cea cuviincioasă, ci vă arătați cu împotrivire, nevrându să știți de judecată, cu pricină că sunteți deosebiți de orașani, care această socotă și urmare a voastră, cu care vă purtați, fiind greșită și fără de cuvânt, *în vreme ce și de sunteți din mila Domniei Mele la orânduiala dajdiilor voastre privilegiați și cu osebite, dar la cele-lalte orânduiri și obiceiuri, ce au orașanii în pricină de judecăți și alte trebi ale orașului, după privilegiul Domniei Mele sunteți îndatorăți de a fi următori, ca nisce locuitori ai orașului, unde vă aveți locuința și aliși-verișul vostru.* Dreptu aceea, vă poruncim Domnia Mea să fiți cu ascultare la orânduiri epistatū al orașului, spre a merge când sunteți chemați spre cercetare pentru pricină de judecăți sau pentru alte pricină ale orașului, fără a vă arăta cu împotrivire, căci pentru cele neurmătoare am dat poruncă epistatului să înștiințeze la dumné-lui Vel Postelnic și dumné-lui Vel Postelnic să arate Domniei Mele, spre a i face osînda ceea ce se cade. 1794 Iunie 14. (1)

Anafora lui Vel Vornic din 7 August 1794, pentru alegerea de vătăf de către satele dintr'unu plaiu, cum că acele sate au ales și dau chezașie chiar pentru alesul lor; decî ispravnicii l'au și orînduit vechil de vătăf, până ce Domnitorul va recunoște alegerea și va da carte de vătășie. Până la întărirea noului vătăf, fostul vătăf a fost împedicat de a porni din plaiu, până nu va predă plaiul în primirea noului vătăf «și până nu se va socoti pîrcălabii satelor.» Prin această anafora se stabilește regula, că *locotenentul său vechilul de vătăf nu are dreptul să preleve avaeturile vătășiei, adică cașul, mielul și ziua de clacă „ce sînt orînduite, prin luminată carte de vătășie venită al vătășiei pe an, pentru care răspunde și vătăful avat la dregătoria vorniciei. . . . Aceste se cuvin a fi ale lui Halea-vătăf, iar nu vechilului lui;” acest vechil are a lua numai simbria din zapcîlicul plaiului.*

A. Moruzi aprobă alegerea de vătăf a lui Iónu sin Diaconul Stoian și poruncesce marelui Logofet de Țera-de-jos să-i facă cartea de vătășie, aprobîndu regula din anafora, relativă la avaeturile vătășiei. (2)

Orașenii birnici din Câmpu-Lung s'au jeluît lui Moruzi contra lui Sterie actualul județ și contra lui Necula Logofet și a altor mazi și breslași totu din Câmpu-Lung. Domnitorul a rînduit pe Medelnicerul Dumitrache să cerceteze reclamațiunea primită contra abuzurilor fiscale ale lui

(1) Cod. XXIII, fila 253 verso.

(2) Cod. XXVII, scara 13, fila 22, verso.

Sterie și contra unor fapte mișelesc, între altele că, *fiind-că a trecut soția unuia dintre jeluitorii înaintea soției judeului, el a ocărît-o și a bătut-o, etc.*

Trimisul domnesc constată întemeierea reclamațiunii contra judeului, iar Domnitorul pune rezoluție:

«Amă vădută Domnia Mea cercetarea și anaforaua ce ai făcută, din care pliroforisindu-ne Domnia Mea de faptele și mișeliile numitului județ, care cu scârbă le aușimă Domnia Mea, spre a silui muierii casnice și a face urmări de cari pe alți orașeni i se cădea lui a-i înțelepți, ca un județ al orașului, iată îl lipsimă Domnia Mea din județie și să trimiți acésta a Nôstră domnescă poruncă la orênduitul postelnicelă, ca acolo în oraș să pue să-lă bată la falangă cu 100 toiege la tălpi, și după ce va împlini jeluitorilor acele ce aveți că aș rămasă datoră de a le da, să-lă apucă ca să dea și taleri 300, din cari 150 să ieae mumbașirul postelnicelă trêpedulă său, iară taleri 150 să-l ieae dumné-ta pentru ostenélă și cheltuială, și prin marifetul dumné-lui Vel Postelnică după obiceiă, să se alégă altă județ, să se așeze în locă, să ieae acum peșină trêba judeției asupră-l ...»
1794 Augustă 27. (1)

Pitacă din 10 Septembrie 1794 la Spătară, la Aga și la Vel Cămărașă că, din pricina armelor cu care se obișnuiesc de pörtă neferii asupră-le, se întâmplă multe atacii și gâlceviri; să chieame pre toți zapcii mari și să le dea poruncă că de acum înainte nici neferii, nici altă oră-cine din breslele d-loră, nici dintre ai Curței, arme asupra loră să nu pörte, iar pe care îlă va prinde purtândă arme să-lă trămiță dreptă la pușcărie. (2)

Visterésa Moruzóie cu Medelnicerulă Gregorie Grecénulă, pentru ună sată ce l'au mutată pre moșia dumné-lui.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Vvd. boj. mil. Zemle Vlachscoe.—Dumné-vóstre ispravniciloră, amă vădută Domnia Mea anaforaua acésta, pentru care vă poruncimă, ca în vreme de primăvară, fiind-că acum nu este vreme să-l rădicați pre toți cu tóte ale loră și să-l mutați la siliștea veche a loră, și cârciumă să n'aibă mai multă în spinarea satului dumné-ei Visteresiă, iar acolo unde din vechime va fi fostă la siliștea veche, acolo va avé. — 1794 Decembre 7.

(1) Cod. XXVII, scara 15, fila 29, verso.

(2) Cod. XXIII fila 275 verso.

Prea Înălțate Dómnne,

Dumné-ei Visterésa Moruzóie aũ jăluitũ Măriei Tale că alătura cu o moșie a dumné-ei ce o are la acestũ județũ, care se numesce Sălciile, are și dumné-lui Medelnicerulũ Grigorie Grecénulũ, unde aũ avutũ dumné lui și satũ pre moșia dumi-sale, și acum d-lui și-aũ trasũ satulũ de unde-lũ avea mai nainte și l'aũ adusũ totũ pre moșia d-lui, dar alătura cu satulũ dumné-ei, și acésta aũ făcut-o numai ca să facă și cârciumă în spinarea moșiei dumné-ei, spre a puté vinde vinũ îndestulũ și pentru ca să-l facă dumné-ei pagubă, enbodisindu-l vînđarea vinului, și că ar fi mai făcutũ odată cârciuma în spinarea moșiei dumné-ei, dar o aũ taiatũ, și acum pentru ca să nu mai aibă dumné-ei cuvîntũ de a enbodisi cârciuma, s'aũ mutatũ și satulũ, ceréndũ dumné-ei acum a se rădică acelũ satũ alũ d-lui Medelnicerulũ, să-lũ ducă înapoi pre moșia dumné-lui, ce aũ fostũ siliștea cea veche și unde aũ avutũ mai nainte biserică, ca să nu mai aducă stricăciune și pagubă moșiei dumné-ei. Prin care jalbă ni se poruncesce de către Înălțimea Ta ca să cercetămũ cu deamăruntulũ pentru acestũ satũ ce l'aũ mutatũ dumné-lui Medelnicerulũ Grecénu alătura cu satulũ dumné-ei Vistieresii, unde aũ fostũ șederea mai nainte și unde lo-aũ fostũ biserică și siliștea veche, și de când i-aũ mutatũ lângă satulũ dumné-ei, și câtũ este departe dela o cârciumă până la alta, și de tóte pre largũ să însciințămũ Măriei Tale curgerea priciniĩ. Sciutũ să fie Înălțimiĩ Tale că, luminatei porunci următorĩ fiindũ, amũ mersũ la fața ocului și, căutândũ mai întâi unde aũ fostũ șederea acestui satũ a Medelnicerulũ Grecénu, carele se numesce Slătiórele, amũ vėđutũ că din siliștea cea veche, unde aũ fostũ satulũ și biserica, și până unde l'a mutatũ acum spre moșia dumné ei Vistieresii, este diastimă ca de o jumătate de ceasũ, iar dela satulũ acesta Slătiórele, unde este mutatũ, până la satulũ dumné-ei Vistieresii, este numai ca ȑece stânjenĩ; întrebândũ pre locuitorii din satulũ Slătiórele, de când s'aũ mutatũ din siliștea cea veche și pentru ce aũ venitũ în spinarea moșiei dumné-ei Vistieresii, răspunseră, că mutarea lorũ le este, uniĩ de unũ anũ, alȑii de astă-vară și alȑii de acum, și că aũ fostũ siliȑ de dumné lui Medelnicerulũ Grecénu, stăpânulũ moșiei, care se cunósce că numai pentru interesulũ cârciumii aũ făcut-o acésta dumné-lui Medelnicerulũ, căcĩ cu pricina cârciumii dumné-lui aduce pagubă la vînđarea vinului dela cârciuma dumné-ei Vistieresii. Și de cercetarea ce făcumũ nu lipsimũ a însciințã; și aniĩ Măriei Tale mulȑi întru tericire. — 1794 Decembre 2. (1)

Costache Stef. Alecse, Medelnicerũ.

(1) Cod. XXVIII, pag. 18, II-a.

Cu pitacū din Decembre 10 anulū 1794, Alexandru Moruzi condamnă pe Serdarulū Constantinū Cantacuzino, ispravniculū din Ploesci, la 100 leŭtrépădū în folosulū mumbaşirulū cercetătorū reclamaţiunei lui Dobrinū, slujitorū din Ploesci, asupra ǎisulū ispravnicū, ce a bătutū pe fiulū aceluī slujitorū cu 500 toiege la tălpī după pâra şi arătarea lui Grigore călugărulū. Vedă totū odată, găsinđū că slujitorulū a fostū pricinuitorulū începutulū gâlcevei cu vorbe de ocară şi cu răspunsuri împotrivitóre, fiindū iubitorū de gâlcevuri şi rěsvrătitorū între cei-lalŭi slujitorī, ordonă să-lū scóŭă dintre slujitorī şi să-lū dea la dajdie. Pe călugărū încă îlū surghiunesce la mănăstirea Těrgşorū, că de ce n'a potolitū gâlcéva «ca unū obrazū bisericescū, ci a datū pricină de mai multă scandală». Ispravniculū Cantacuzino e condamnatū la amendă pentru porunca lui cea fără de orěnduială.

De! 500 de toiege eră în adevěrū fără orěnduială! (1)

Pitacū la Caimacanulū Hangerliu din 1794 Decembre 18, vestindu-ŭ că, după rugăciunea lui ca să-lū slobódă din slujba Căimăcămiei, a rěnduitū Caimacamū pe Alexandru Calfoglu biv Vel Clucerū. Domnitorulū poruncesce lui Hangerliu ca, până la sosirea noulū Caimacamū, să cate trebile, şi despre acéstă schimbare îi vestesce că a scrisū totū acum Divanulū Craiověnū şi la toŭi ispravnicii. La sosirea noulū Caimacamū, «să-ŭ faci teslimū tóte şi să-ŭ paradosesci orŭ-ce trěbă pe largū, şi aşă rěmăindū dumně-lui în locū, veŭ avé voie a te ridică.»

NB. Cu aceiaşi dată Domnitorulū vestesce astă nouă Căimăcămie Divanulū Craiovei şi tuturorū boerilorū de acolo, spuněndu-le că Alexandru Calfoglu este «boerū practicosū, cercatū în slujbele Domniei Mele de vrednicū şi credinciosū şi cu bunū ipolipsisū, căruia i-amū datū domnescile nóstre învăŭaturī pe largū, pentru buna urmare a trebilorū şi pěntru paza dreptăŭei la toŭi şi întru tóte.» Ordonă boerilorū să asculte «ca unuī epítropū alū Domniei Mele, cu tótă prótomia.» Asemenea porunci s'au datū şi la ispravnicii dela 5 judeŭe de peste Oltū. (2)

La 23 Decembre 1794, Domnitorulū expediază din noŭ circulară la divaniştii din Craiova, tuturorū boerilorū de acolo şi la ispravnicii celorū 5 judeŭe oltene, ca să recunóscă de Caimacamū «şi ca unū epítropū alū Domniei Mele» pre biv Vel Clucerulū Alexandru Calfoglu şi să-ŭ dea ascultare întru tóte. (3)

(1) Cod. XXIII, fila 203.

(2) Cod. XXIX, fila 3.

(3) Cod. XXIX, fila 4, verso.

Carte deschisă din 23 Decembre 1794, către toți boerii Craiovei și divaniți, repeșind înștiințarea de schimbarea Caimacamului Hangerliu prin Alexandru Calfoglu, adăogându la anterioara circulară: «și iată poruncim ă strășnic ă pentru ispravnic ă, dregător ă și pentru or ă carele slujbaș ă se află în tréba și slujba Domniei Mele, să-ă dați ascultarea și urmarea întru tóte poruncile Domniei Mele, car ă prin dumné-lu ă sunt date pe larg ă, spre a nu se face împotrivă, și împreună cu dumné-lu ă să v ă osîrduiți la trebile judecăților norodulu ă în Divan ă, unde să se păzescă buna cuviință, căutându tréba fără de pregetare și judecându fără deosebire pe cel ă mic ă cu cel ă mare ca și pe cel ă mare și mic ă, fiind-că judecata este a lu ă Dumneșeu și acésta este datoria celor ă ce s'ău învrednicit ă la dregătorie: a căută judecata și necazul ă s ăracilor ă, silindu-se pentru dreptate spre a nu se face împotrivă.»

NB. Cu aceiași dată s'ău vestit ă și ispravnicilor ă dela cele 5 județe de peste Olt ă, cu ocașia plecărei din Bucuresc ă a noulu ă Caimacam ă. (1)

Pitac ă Domnesc ă către boerii și Caimacamul ă Calfoglu din Craiova. Li se dă de scire «că ađi la 14 Ianuarie 1795 pe dumné-lu ă cinstit ă și credincios ă boerul ă Domniei Mele *Nicolae Brâncovénu biv Vel Vist., carele este evghenist ă al ă pământulu ă acestuia, boer ă dintre cei d'întâi ai divanulu ă Domniei Mele*, practicos ă și cu bun ă ipolipsis ă la Domnia Mea, l'am ă făcut ă Domnia Mea *halia Vel Ban ă*, cinstindu-l ă și îmbrăcându-l ă cu domnescul ă nostru caftan ă». Domnitorul ă vestesce acésta Craiovenilor ă, avénd ă Marele Ban ă a câtă pricinile, «car ă de obicei ă se cuvine la dregătoria Băniei ă». — 1795 Ianuarie 14. (2)

Asemenea 5 cărți s'ă făcut ă și către ispravnicii ă de peste Olt ă.

Pitac ă la Spătar ă din 18 Ianuarie 1795, să îndoiască căpitanii ă privigherea la paza Dunărei ă, după nizamul ă țerei ă, acum că Dunărea este înghețată. Spătarul ă să întărescă poruncile către toți căpitanii ă, «ca fieși-carele, dimpreună cu toți ómenii lor ă deplin ă, la locurile cele cuviințioșe să păzescă napristan ă fără de a lipsi vre unii ă și fără de a umblă încóce și încolea, ca să nu se facă vre-un ă cusur ă la ale nizamulu ă; și până se va desgheță Dunărea să nu lipsescă nici unul ă cu pricină de rënd ă, ci toți fără de rënd ă să se afle păzind ă ziua și nóptea.» (3)

Publicații la tóte județele, din 9 Martie 1795 și la Caimacamul ă Craiovei pentru păduri să nu se mai tae de locuitori ă.

Să-ă scótă și vitele din păduri ă. (4)

(1) Cod. XXIX, fila 4, verso.

(2) Cod. XXIX, fila 5 verso.

(3) Cod. XXIX, fila 12.

(4) Cod. XXIX, fila 20.

17 cărți la ispravnic și una la Caimacamă, din 20 Martie 1795.

Ve facemă Domnia Mea în scire, pentru rëndulă slujbei vornicieî, câtă și pentru rënduiți cu acéstă slujbă a vornicieî, avemă Domnia Mea în sciință că nu se pôrtă bine și cu dreptate la căutatulă slujbei, dar și pentru locuitorii însuși de obște, cariă aș vite, avemă mai vîrtosă Domnia Mea adevărate însciințări cum că nici ună felă de pază nu facă viteloră loră și din rău năravă obicînuindu-se a le lăsă slobode fără de nici o pază, calcă semănătorele de bucate și strică și sfăramă holdele de peste câmpuri și le mănâncă cu rădęcina din pămîntă, la care cu multă trudă și ostenelă se muncescă și se silescă creștinii și așteptă cu mare nădejde și bucurie ródele loră, în câtă pe lângă lipsa din seceta ce de la Dumnezeu aș fostă într'acestă timpă trecută, s'aș pricinuită la acele puține bucate și călcare și stricăciune din pricina viteloră cari umblă slobode fără nici o pază; care acéstă rea obicînuință și urmare pricinuitoare de pagubă și stricăciunea bucateloră în toți timpii, vrëndă Domnia Mea cu hotărîre a lipsi din țeră cu totulă și a fi semănătorele peste tótă vremea bine păzite și ferite de vite, iată vă poruncimă Domnia Mea, ca să dați strașnică poruncă tuturoră locuitoriloră de obște și căți aș vite veră de ce tréptă ară fi, bisericescă și mirenescă, și fără de voia loră să-și faceți să se părăsescă de acéstă rea obicînuință a-și lăsă vitele slobode și fie-care să și le păzescă, și la tóte satele și cătunele să aibă văcară și păstoră rënduită de tréba loră, ferindu-lo în totă chipulă de a nu călcă în semănătură de bucate, nu numai dela Sf. Gheorghe înainte până la vremea ce se strîngă bucatele de pe câmpă, ci și acum în vremea primăverei până la Sf. Gheorghe încă să fie vitele oprite de a călcă și a pasce grănele, órzele, meiele saș oră-ce semănătură, și să se pască în câmpuri și în locuri slobode, lipsindă cu totulă slobodena aceea ce vrea ca s'o aibă până la Sf. Gheorghe, în vreme ce este cunoscută că a intră vitele în semănătură și a le călcă și a le pasce, scoțendă cu gura din pămîntă firulă grăului și ală orzulă cu rădęcina lui, mai vîrtosă acum că pămîntulă este și umedă și cu picióarele cufundandă pe unde calcă, nu este cu putință a nu pricinui împuținare și stricăciune la rodulă aceloră semănătură, ci cu totulă și peste tótă vremea să fie semănăturile bucateloră ferite până la vremea ce se strîngă, făcendă pe locuitoră să înțelegă și să scie hotărîtă că de nu se voră părăsi de acestă năravă, nu numai nu voră fi mântuiți cu a plăti adecă prin ispășania aceea ce este obicînită paguba, ci pe lângă acea plată voră avă a se pedepsi deosebită; care

și când veți vedea că nici după acesta nu se părăsesc, să aveți a înștiința Domniei Mele, fără de a o trece cu nebagare de seamă, ca să se facă de Domnia Mea unu schepsis și o hotărâre la acesta, pentru că nu este lucru de suferit a se lăsa să curgă acestu rău în mai multă slobodenie. Do altă parte să poruncesci strașnic și Vornicilor, ca nu cum-va și ei, cu gându de viclenie să se arate neîngrijitori de paza vitelor și să dea cu meș-teșugă voie celor ce au vite a le lăsa slobode ca să calce, să strice so-menăturile, cu gându spre a face ispășanie și spre a se îndestula de glăbă, pentru că și ei dovedindu-se într-o faptă viclenă ca acesta, cu târgul și cu ocna se voru pedepsi. Iar dumné-văstre ispravnicilor să o faceți această trebă din cele mai trebuincioase și mai folositoare și cu osîrdie și cu silință să o puneți în faptă precum poruncim, spre a se urma negreșit, și să nu vă purtați cu amelie, lăsându ca să curgă mai multu acestu rău, care este stricăciune și pagubă de obște, căci pe lângă dinșii să știți că negreșit vă veți învinovați și vă veți și pedepsi, ca nisce leneși fără de grijă de cele bune și neurmători poruncilor Domniei Mele, și la multă scârbă și turburare Ne veți aduce. Și în scurtu, luându Domnia Mea înștiințare, ori din jeluiriile locuitorilor sevă din cercetările ce avem să facem, cum că s'au călcatu semănăturile cuivași de vite, să știți că, atât locuitorii ce nu-și voru pune văcaru, cât și Vorniceii, nu voru scăpa de urgia Domniei Mele, iar mai ales dumné-văstre strașnicu vă veți pedepsi.—1795 Martie 20. (1)

Cu pitacul din 5 Maiu 1795 către Vornicul poliției, Domnitorul arată că pentru vătășii mahalalelor sunt răspunzători mahalagiile respectiv care îi aleg, când vătăful va mânca niscare-va bani sevă când va fugi cu niscare-va bani domnesci. (2)

La 20 Maiu 1795, Moruzi Vodă ordonă egumenului dela Sărindaru să pună la dispozițiunea visteriei camerele necesare ce le va alege Vel Vist., fiind-că acolo «este să se mute domnésca noastră visterie.» (3)

*Pitacul la Alexandru Calfoglu Caimacamul Craiovei, pentru hoști,
din 27 Iulie 1795.*

«Cinstiți și credincioși boerule alu Domniei Mele Alexandru Calfoglu biv Vel Cluceru Caimacamul Craiovei, sănătate! Iți facem în scire, că în vreme ce domnia are orânduie atâtea și atâtea căpitani cu o mulțime de

(1) Cod. XXIX, fila 29 verso.

(2) Cod. XXVIII, scara 5, fila 28, verso.

(3) Cod. XXIX, fila 65, verso.

slujitorii i de poterași pretutindenea și la fieș-care județu, pentru paza și străjuirea de hoși și de ómenii rēi, în câtu nici o țēră nu are atâtea poterii și atâta mulțime de ómenii la trēba acēsta, a auđi Domnia Mea când la unu locu când la altul cete de hoși și de ómenii rēi ivindu-se pe aici pe colea și âmblandu prin mijlocul atâtoru slujitorii și poterași, care avemu orēnduiți, acēsta ne aduce la multă turburare și neodihnă, care nu urmēză din altu fără de numaī că căpitanii nu sunt la trēba lorū cu toți slujitorii și poterașii deplinu, pentru că pe unii îi provalisesce cu ispravnicii de îi facu ómenii al lorū, de carii ieaū slujitorii i poterașii, ce sunt rēnduiți pentru trēba hoșiloru, și nu are cine să âmble după hoși; iar alții din căpitani, și pentru interesurile lorū, nu-și ținū ómenii pe toți în slujbă, metahirisindu-i la alte trebii și slujbe ale lorū; dela alții ieaū bani și-i lasă slobođi, rămâindū la trēbă numaī cu câte doi trei; alții nu-i au de locu și așa numaī cu numele sunt atâția poterași și slujitorii, fără de a fi la slujbă și la trēbă. Pentru care iată într'adinsu s'au trimisū din spătărie acestu zapciū cu catastihū anume dela visteria Domniei Mele de suma slujitoriloru i poterașiloru ce sunt la fieș-care județu și cu cărțile Domniei Mele deschise către ispravnicii din câte 5 județe i către polcovnicii și către căpitani, care cetindu-le vei înțelege pe largū. De care poruncimū dumitale strașnicū, ca după catastihul Visteriei, ce se trimite, să faci căutare și cercetare și să-i îndatorești apoī, atātu pe ispravnicii câtu și pe toți căpitani, mai întâi a-și face slujitorii și poterașii deplinu fieș-care la căpitania lui, și alu doilea nici ispravnicii să nu iea mai multu pe slujitorii și pe poterași dela trēba ce sunt orēnduiți a străjuirei și a prinderei hoșiloru, nici căpitani să nu se cuteze mai multu a i metahirisi la alte trebii și interesuri ale lorū, seū a le luā bani, ci pe toți deplinu pururea să-i aibă la trēba și străjuirea hoșiloru.» Domnitorul termină amenințându pe Caimacamū, deca nu va priveghia întocmai îndeplinirea ordinului.

În același sensu s'a scrisu și la cei 5 ispravnicii de județe de peste Oltu și unu pitacū către Vel Spătarū. (1)

Pitacū la ispravnicii de Argeșu din 15 Noembrie 1795 pentru unu Menderlău, zapciū în plasa Topologului, care a făcutu jafuri, anunțându-le că a rēnduitu unu mumbașirū, care să aducă înaintea dumné-lorū pe acusatulū Menderlău, «unde înfățișându-lu cu păgubașii și jăfuiții cei mai jos numiți, să cercetați dumné-vóstre ispravniciloru amîndoi», și prin mumbașirū să despăgubescă pe cei jăfuiți și după aceste, «băgēndu-lū în fiare, să-lū dați în mânele orēnduitulu mumbașirū, să-lū aducă aici la Domnia Mea.» (2)

(1) Cod. XXIX, fila 96, verso.

(2) Cod. XXIX, fila 125.

Prea Înălțate Dómnne,

După jalba ce au dată Înălțimei Tale locuitorii satelor ot plaiulú Ialomișii dintr'acestú județú pentru Panaitú polcovniculú, ce le este vătăfú cum că i-ar fi jefuitú fără de orânduială și pe uniú i-ar fi bătendú fără de milostivire; în dosulú jălbei lorú, suntemú porunciú de către Înălțimea Ta ca să cercetămú întâi aicea în fața locului și să însciințămú Măriei Tale, și de va fi învinovățitú să orânduimú vechilú a căuta trebile plaiului, și pe vătăfú împreună cu jeluitorii să-í trîmitemú la luminatulú Divanú alú Măriei Tale. După luminată poruncă amú cercetatú întâi prin tóte satele, cu omú orênduitú într'adinsú, după care amú adusú și înaintea nóstră de i-amú cercetatú de iznóvă câte unú satú de fața cu vătăfulú, și pentru tóte arê țările jeluitorilorú și netăgăduitele răspunsuri ale vătăfului prin douê catastișe le arêțămú Măriei Tale, după care, nemulțămîndu-se plăiașii de aicea, cerură a veni și la lúminatú Divanulú Înălțimei Tale, ca să se înfățișeze, fiind-că cea mai mare cerere a lorú este ca să li se orênduiască altú vătăfú pămêntênú de aicea, care va fi primitú plaiului spre a-í ajutorá la nepuțințele lorú, pentru care însciințămú Măriei Tale, și aniú Înălțimei Tale dela Dumneđeú mulți întru fericire. — 1795 Novembre 22.

Al Măriei Tale prea plecate slugi:

Theodoros Iuliana, Grigorie Hrisoscoleú.

Dumné-ta biv Vel Vistierú Moruzi i dumné-ta Vel Dvornicú Manolache Crețulescu și dumné-ta Vel Vistierú, înfățișândú vătăfulú de Divanú pe amîndouș părțile înaintea dumné-vóstre, cu acéstă însciințare și cercetări ce s'au făcutú de către ispravnicii județului la fața locului, să le cercetați cu de amênuntulú tóte acestea și să ne faceți anafora. — 1795 Novembre 25.

Prea Înălțate Dómnne,

După luminată porunca Măriei Tale, vătăfulú de Divanú înfățișândú pe jeluitorii plăieși înaintea nóstră cu Panaitú polcovniculú, vătăfulú lorú, unde cetindú catastișele ce sunt iscălite de dumné-lorú ispravnicii, cuprinđetóre de cererile jeluitorilorú și de răspunsurile vătăfului, după multele lorú prigoniri și ale nóstre cercetări, în cea mai după urmă au căđutú numiții plăieși și, dintru a lorú bună-voință, s'au împăcatú și s'au învoitú cu numitulú vătăfú prin zapisú, ce au datú la mâniale vătăfului, iscălitú de toți plăieșii căți se aflară aici, vechilú fiindú și din partea celor-lalți, ce lipsescú acolo în plaiú, în care se cuprinde fiesce-care satú căți baní au luatú aoum dela vă-

tafă, cu care zapisă viindă cu toți de față înaintea noastră, arătase că de a loră bună-voie l'au dată și s'au împăcată, primindă dela numitulă vâtafă și bani ce se cuprinde în zapisă întră cea desăvârșită izbrănire și răfuire de către dînsulă, și așa pentru tôte madelele cereriloră și prigoniriloră dintre dînsilă, rămaseră a fi isbrăniți. Iar pentru cererea ce făcă, de a nu mai fi numitulă Panaită vâtafă acolo în plaiă, fiind-că și însuși Panaită se apără și se lepădă, ȑicendă că nică elă nu mai primesce de a le mai fi vâtafă, pentru acăsta rămăne la luminata hotărăre și porunca Măriei Tale. Iar pentru deosebitulă catastihă ce este iscălită iar și de d-loră ispravnicilă, de cele ce au dată satele numitulă plaiă în doi ani și jumătate, cu nume de orănduelli ale vistieriei, și sunt în bănuială că voră fi printre dînselă și mănătorilă ale vâtafululă, iar vâtafulă arată că împlinirea tuturoră acestora s'au făcută prin poruncă isprăvnicescă, fiind-că aceste madele nu sunt intrate întră împăcăciunea și învoială ce au făcută, și fu mulțămîtă vâtafulă a se face ori-ce felă de cercetări, pentru acestea dar, fiind-că în catastihulă d-loră ispravniciloră nu arată fieș-care condeiă de dată și lună cu veleatu, nu se pută luă nică o pliroforie de aici de istracturile vistieriei; ci pentru acăsta găsimă cu cale să se facă amăruntă cercetare de către d-loră ispravnicilă, căci pentru veră-ce pricină și cerere a visteriei ce s'au făcută dela județă sunt poruncă domnescă și ale vistieriei acolo la isprăvnicată; asemenea și vâtafulă plaiulă are sineturile d-loră ispravniciloră, după cară au făcută împlinire dela locuitoră, și așa acolo înfățișându-se poruncile domnescă cu sineturile isprăvnicescă, se pôte lesne a se luă socotela, și care condeiă nu va fi sub iscălitura isprăvnicescă și nu va fi poruncă domnescă, se înțelege că este mănătorie a vâtafulă și că au luată răă, se face tacsilă. Iar pentru banilă careloră salahoriloră de Ismailă și Chilia, pentru acăsta amă cercetată istracturile Visteriei și s'au vȑduță că cu adevărată pe șapte luni au fostă orănduială să plătescă, precum se arată și în catastihă că au dată, iar nu pe șese, cătă a dată numa, după bănuială loră. Ci cu luminată porunca Măriei Tale într'această chipă voră urma d-loră ispravnicilă la acăsta. — 1795 Novembre 30.

Biv Vel Vistieră, Vel Vornică, Vel Vistieră.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i Gospodă Zemle Vlachscoe.— Întărîmă Domnia Mea anaforauă d-loră orănduițiloră treă boeră, ca pentru pârile celoră-lalte madele, cară s'au învoită și s'au împăciuită, să aibă a fi cu acăsta isbrăniți bine unulă de către altulă, și numitulă Panaită polcovniculă poruncimă să lipsescă din vătășie și să se facă alegere de altulă, după osebită porunca Domniei Mele ce amă dată. Iar pentru madelele visteriei, orănduimă pe slugă Domniei Mele să mērgă la ispravnică jude-

țuluî, cu amîndouă părțile față, unde strașnică poruncimă Domnia Mea, ispravniciloră, să aveî a face cercetarea, aceea ce se cuprinde în anafora, după cum așa vi se căde să o faceî dintîiașî dată și să fi arătăt Domnieî Mele tréba sêvêrșită, pentru că orêndueele și poruncile visterieiău fostă tôte date în scrisă, cu cărî sub pecete domnescă la isprăvnicie, care cărî și poruncî trebuie să fie față la isprăvnicatū, orî însușî acele, sêū în condică la sameșulū județuluî trebuie să fie trecute, atătū poruncile domnescî câtū și orêndueele ce aū făcutū ispravnicîî în plaiū; iar de nu se află acele poruncî domnescî trecute, cum și orêndueele ce aū făcutū ispravniculū, este învinovățire a ispravniciloră și a sameșuluî. Dreptū aceea, poruncile domnescî și sineturile isprăvnicescî iscălite și luările vătăfuluî din plaiū probăluindu-le, unde acoalea în județū se află și Paharniculū Alexandri, ce aū fost ispravnicū, câte luaturî se va găsi mai multū sêū fără de poruncă în scrisă, aceea este mîncătorie a vătăfuluî, care și poruncimă strașnică să se împlinescă de către orênduitulū zapciū dela vătăfū, până la una, și să se întorcă pe la mâna fiteș-căruia locuitorū, dela care să se ia adeverințe cum-că și-aū primitū dreptulū lorū; și așa să avemū Domnia Mea însciintare de sêvêrșirea poruncîî. — 1795 Dec. 3. (1)

Vel Logofêtū.

Pitacū la Spătarulū, din 13 Decembre 1795, să ia dela închisórea vătăfuluî de visterie pe Păunū, ce a fostū căpitanū la Ialomița, a căruia vinovățire s'a făcutū cunoscută prin cercetările ce s'aū făcutū dela visterie, și după ce-lū va pedepsi cu 80 toiege la tălpî, să-lū trâmîțā surghiunū la Snagovū și să-lū ție acolo până la altă poruncă. (2)

Pitacū din 2 Ianuarie 1796, provocatū de jalba potecașiloră din plaiulū Cozieî contra cererei ce li se face de către ispravnicî de prețū nesuferitū pentru jderîî, ce după obiceiū aū a da aceî potecașî. Domnitorulū dispune că potecașîî nu vorū da după obiceiū de câtū odată pe anū, la sf. Vasile, câte unū jderū, iar de nu vorū avé jderū, ispravnicîî să nu le cérā mai multū de talerî 3 în locū de jderū și aceșî banî să se ia directū dela potecașî, «iar să nu-î tragă dela baniî domnescî al visteriei, al dăjdiei plaiuluî, nicî mai nainte de vreme.»

In asemenea sensū s'aū scrisă și ispravniciloră județuluî. (3)

(1) Cod. XXVIII, pag. 36.

(2) Cod. XXIX, fila 135.

(3) Cod. XXIX, fila 140.

Vel Spătaru și Vel Vist. presintă, în 12 Ianuarie 1796, o anafora, regulându orele necesare pentru mergere din Bucuresci în toate capitalele de județe, a lefegiilor spătăresci cu cărțile domnesci, însă pe 6 luni de iarnă câte 8 césuri pe ȕi, și pe 6 luni de vară câte 11 césuri pe ȕi. Se cere ca Vodă să ordone ispravnicilor, ca ori-când voru primi cu lefegiile porunci domnesci și cărțile visteriei, să însemne de-asupra plicului la ce ȕi și césu au ajunsu și la ce ȕi și césu au pornitu de acolo îndărăt.

Vodă aprobă orariul și propunerea celor doi divaniști, în 15 Ianuarie 1796, și se dispune a fi trecut în condica Divanului, a visteriei și a spătăriei.

S. D.

Pilacă din 16 Ianuarie 1796, către Ispravnicii de județe.

«Vă facem în scire, că vedându Domnia Mea o nesuferită zăbavă la lefegii spătăresci, cari sunt purtători cărților și poruncilor domnesci ce se trimitu și vinu de pe la județe, atât celor ce se dau dela visteria Domniei Mele cât și dela Divan, amu poruncitu într'adinsu la dumné-loru cinstiții și credincioșii boerii Domniei Mele Vel Spătaru și Vel Vist., cari după depărtarea fieș-căruia județu de Bucuresci și până unde se află starea ispravniciei, au socotitu césurile și ȕilele în câtu are a merge și în câtu are a se întorce, și ne-au făcutu anafora, prin care ne-au arătat, osebitu pe 6 luni de iarnă și osebitu pe 6 luni de veră, adecă ȕiua iernei socotită pe 8 césuri și ȕiua verei pe 11 césuri; după care iată se trimite și dumné-vostre pentru județulu acela însemnare, cum veți vedé mai în jos, ca să vă fie sciută; după care acéstă socotélă a césurilor are a se luă séma fieș-căruia lefegiu ce vi se trimite cu cărți, atât pentru mergere cât și pentru întorcere cu răspuns, și a se și pedepsi celu vinovat, carele va face mai multă întârziere și zăbavă la poruncile domnesci. Pentru care vă poruncim Domnia Mea, să fiți datorți ca, ori-când veți primi cu lefegii cărțile și poruncile Domniei Mele, ori dela visterie sau dela Divan, să aveți a însemnă de-asupra plicului sau cărței la ce ȕi și la ce césu a ajunsu, și de acolo pornindu-se aici răspunsul, iarăși asemenea să aveți a însemnă césul și ȕiua cându ați pornitu pe lefegiu de acolo, ca să se vadă aici la visterie sau la Divanul Domniei Mele. (1)

(1) Cod. XXIX, fila 143, verso.

Din București	Până la reședințele isprăvnicesc	Pe 6 luni de iarnă dela Octombrie — sfârșitul lui Martie, socotindu-se șua de césuri 8*	Pe alte 6 luni de vară dela 1 Aprilie—sfârșitul lui Septembrie, socotin- du-se șua de césuri 11
		C é s u r i	C é s u r i
Din Bucur.	La Urziceni	9	9
"	" Buzău	18	18
"	" Focșani	30	30
"	" Ploesci	13	13
"	" Saacii	14	14
"	" Târgoviște	12	12
"	" Pitești (Argeș)	18	18
"	" Câmpu-Lungă	27	27
"	" Ogrădeni (Vlașca)	6	6
"	" Rușii-de-vede	20	20
"	" Slatina	30	30
"	" Caracală	32	32
"	" Râmnicu (Vâlcea)	29	29
"	" Craiova	36	36
"	" Cerneți	52	52
"	" T.-Jiului (Gorj)	46	46
"	" Slobozia gpd.	34	34

S'a făcut și publicat la toate județele și la Caimacamii și s'a trecut în condica de porunci. (1)

*) În acești acturi există, alături de numărul césurilor, și o rubrică a șilelor de iarnă, socotite din numărul total de césuri pe câte 8 césuri, și o altă rubrică a șilelor de vară, câte 11 césuri șua. Aceste rubrici conțin șilele în cifre (2, 3, 4... etc.) și în fracțiuni de șile; aceste fracțiuni sunt reprezentate prin nise semne, a căroră deslegare e de o cam dată cu neputință, fiind șilele pentru întâia dată întâlnite în paleografia română.

Le-am fi dat în facsimile alături de cifrele reprezentându numărul de șile; dar însăși calcularea în cifre a șilelor, din numărul césurilor, e cu *desăvârșire* greșită de scriitorul actului în cestiune.

Pentru noi e de ajuns, că șim numărul de césuri ce se făcea dela București la reședințele ținute; acesta e cestiunea importantă pentru noi.

(1) Cod. XXXI, fila 30 verso și 31,

În locul lui Alexandru Călfoglu biv Vel Cluceru, care s'a rugat să fie liberat din slujba Căimăcămiei, «ajungându la slăbiciune și neputință», Vodă numește la 10 Martie 1796 pre biv Vel Postelnicu Alexandru Gherache, «carele este cercat în slujbele Domniei Mele de vrednic, practic și înțelept, asupra căruia avându Domnia Mea totu ipolipsitul bun și nădejdea credinței și a dreptății.»

În 12 Martie 1796 Domnitorul vestese această nouă Căimăcămie judecătorilor și tuturor boerilor dela Divanul Craiovei, ordonându-le să fie supuși și ascultători de el.

Aceste publicații s'au trimis și la cele cinci județe de peste Oltu. (1)

Pitac către Spătaru și către Vel Agă, din 27 Martie 1796.

Fiind-că dela o vreme încoco mulți străini nesciuți și fără de nici un capăt de vin prin părți și locuri nesciute și, intrându în Bucuresci fără de a se face întâi cunoscuți ce fel de oameni sunt și fără de chezașie, se alătură pe ici pe colea în mahalale și prin târgu, din care această pricină a felurilor de oameni necunoscuți și necercetați, ce vin în Bucuresci, isvodindu-se hoțiile și alte fapte netrebnice «Domnitorul ordonă ca vătășii din mahalale și din plășile spătăresci să-i aducă pe toți înaintea Spătarului și a lui Vel Agă, să fie cercetați ce fel de oameni sunt? de sunt sciui la vornicia politiei? de au chezași? ce le este hrana și aliș-verișul? și de s'au statornicit cu șederea aici? Pre cel ce n'au chezași și dau bănuială, să-i isgonescă.» Vătășilor mahalalelor și căpitanilor de pe marginea Bucurescilor să li se ordone, ca de câte ori unul din străini va intra în Bucuresci pentru alișverișu sau pentru alte trebuințe, să-l dea în scirea spătăriei, ca să-l cerceteze, pe cel fără chezașie să nu-l îngăduie a intra în Bucuresci. «Pentru care această pricină și însu-ți dumné-ta să eși tiptil, înconjurându adese mahalalele fără de a da tréba în mâna zapciilor». (2)

Carte din 29 Martie 1796 către Alexandru Gherache biv Vel Postelnicu Caimacam Craiovei și către Divanul de acolo, că la 29 a lunii Martie pe d-lui Enache Moruzi biv Vel Vistieru l'a făcutu domnia «halia Vel Banu, cinstindu-l și îmbrăcându-l cu domnescul caftanu. . . .» (restul ca în actele de asemenea natură).

S'au făcutu asemenea 5 cărți către isprăvnicile de peste Oltu. (3)

(1) Cod. XXIX, fila 157.

(2) Cod. XXIX, fila 162 verso.

(3) Cod. XXIX, fila 164.

Publicații la județele Săcueni, Dîmbovița, Muscelu, Prahova, Argeșu, din 30 Martie 1796. Domnitorul a aflatu că vătășii plaiurilor *metahiriescū* pe unii din potecași în afaceri de ale lorū și pe alții mîncându-î, nu îngrijescū cum se cade de paza plaiurilor, Domnitorul ordonă ca să fie îndatoriți vătășii să aibă potecași deplinū pentru strajă ziua și nóptea a plaiului. (1)

Pitacū la Spătarū și la epistatulū Agiei, din 30 Aprilie 1796, ca să cerceteze la tóte prăvăliile și să pecetluiască unde_ va găsi iarbă de pușcă, glónțe și fișicuri de vîndare, «carî nu vorū puté fi vîndute măcarū unū dramū făr de adevierința d-vóstre saū a Vel Cămărașului, că se vorū pedpsi neguțatoriî vîndătorî». — 5 Maiū 1796. (2)

Asemenea poruncă este repetată și la 5 Maiū 1796.

Pitacū din 30 Aprilie 1795 către Caimacamulū Craiovei Alexandru Gherache biv Vel Postelnicū și către boeriî divaniți din Craiova.

«Vě facemū în scire, că astăđi la 30 ale lunei aceștia pe dumné-luî cins-titū și credinciosū boerulū Domniei Mele Enache Văcărescu biv Vel Vist. l'amū făcutū Domnia Mea halia Vel Banū, cinstindu-lū și îmbrăcându-lū cu domnesculū nostru caftanū, ca pre unū evghenisū boerū dintre cei d'întăi ai orașului Domniei Mele, practicossū și cu bunū ipolipsissū la Domnia Mea, carele și cercatū fiindū în slujbele Domniei Mele și ale Divanului, l'amū cunoscutū vrednicū, credinciosū și iubitorū dreptăței. Decî nu lipsimū a vě însciința, ca să sciți și să cunósceți pe dumné-luî de Vel Banū și, pentru pricinile ce după obiceiū se cuvinū la dregătoria băniei, veți însciința dumné-luî ca să arate Domniei Mele (Restulū ca în decretule anterióre). (3)

Pitacū la Spătarulū și la epistatulū Agiei, din 26 Maiū 1796, să cerceteze la prăvălii pentru lucrurile primejdióse, cum sáricica și alte asemenea otrăvitóre, și la căți băcani și mǎrgelari se vorū găsi unele ca aceste de vîndare, să le opréscă și să le pecetluiască, ca să nu se vîndă la nimeni, cu nici unū cuvîntū, făr de răvașulū iscălitū alū zabiților politiei, la omū cunoscutū și pentru trebuința cunoscută și cu cheazăsie, «iar mai vîrtossū la Ovrei aflāndu-se unele ca aceste, cu totulū să fie popriți, cum

(1) Cod. XXIX fila 165 verso.

(2) Cod. XXIX fila 170.

(3) Cod. XXIX, fila 179 verso.

la alte mueri sulimanu făcutu de vinđare, care și din acésta se facu întâmplări primejditoare, să se facă zaptu și să fie opritu. Așisderea fiindu că și la spițerii de obște se află multe de aceste lucruri și materialuri primejdioșe și otrăvitoare, cari cu slobozenia ce este de vinde la verŃ-cine se arată 'cu trebuință și a cumpără fiteș-care, feluri de întâmplări primejditoare pôte să se facă. Poruncim d-vóstre, ca dimpreună cu d-lui Archi-iatros să faceți alegere de două sau trei spițerii, unde numai la aceste spițerii să se ție acestu felu de lucruri pentru trebuințele obștiei de doftori și dela aceste voru luă spițeriile cele-lalte sau și celu-laltu norodú, când voru avé trebuință, cu teșcherea în scrisu dela d-lui doftorul celu mare sau dela doftorii politiei cel cunoscuți și sciuți Domniei Mele, iar nici spițerii acestorú două trei spițerii, fără teșcherea doftorului, să nu fie volnici a da și a vinde la nimeni.» (1)

Pitacú la epistatulú Agiei, din 15 Iunie 1796, către Biv Vel Căminaru epistatulú armășiei și către Vel ispravniculú de Curte.

«Fiind-că în beciurile și găurile zidurilor din Curtea veche au găsitú *catafighion* ómenii răi, hoți, borfași, bolnavi și fugari, vė poruncimú Domnia Mea, ca câte-și trei să mergeți în Curtea veche, la numitele ziduri, unde câte locuri de acestea sunt, să puneți să le astupe tóte cu pari, nuele și mărăciní, prin ómeni de ai breslei agiesci.» Epistatulú armășiei, să rėnduiască din brésla armășescă doi ómeni, ca să păzescă locurile astupate să nu se mai destupe și să nu mai servescă de adăpostú la ómeni răi. (2)

Pitacú către epitropulú mănăstirei Colței, din Iunie 10, 1795, să facă unú hănișorú la Lichiresci pentru conăcirea călătorilorú și șederea și a zapciului, cu neferii rėnduiți de pađă. Produsulú hanului va fi în folosulú mănăstirei. (3)

(1) Cod. XXIX, fila 190 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 202.

(3) Cod. XXIX, fila 73.

Documente relative la ôste și flotă pe Dunăre.

Am adus, eu celū întâi, în 1892, la cunoscința Academiei, chrisovulū prin care s'a organizatū flota românescă pe Dunăre. In volumulū V alū Istoriei Rômânilorū, ce publicaiū, am reprodușu acelū chrisovū. (1)

Aci viū să completezū lucrarea cu următorulū studiū:

A fostū unū timpū, când marea Négră, despicață în lungū și în latū de vase moldovene, se numia *Laculū moldovenescū* (2). Comptórele comerciale moldovene din Cafa și din alte localități de pe țărmulū mării Negre, aū fostū vestite în istoria comerțului mării Negre. Dar dela acea epocă glorioasă, Principatele române aū trecutū la o periódă, în care ele perdură până și amintirea că odinióră a existatū o flotă românescă. Și amū uitatū totū atâtū de Mircea Vodă, care după desastrulū bătăliei dela Nicopoli, salvă de mórte, pe unū vasū românescū, plutindū de-alungulū Dunărei până la marea Négră, pre Frederic de Hohenzollern, și amū uitatū și de Ștefanū-celū-Mare captivândū cu vasele sale, în marea Négră, corăbiile turcescē, carī duceau în robie la Constantinopole sute de tinerī genovezī și avuțiile prădate la Cafa...

Dar ce mă mirū eu de uitarea faptelorū unorū timpuri atâtū de înapoiate? căți din noi aū astăzi încă cunoscința de cele întîmplate în timpuri cu multū mai apropiate de noi?

Mai deunădī, la ocasiunea sfințirei și inaugurărei primului vasū din flotila ce s'a înființatū de Regia monopolului sărei (3), se serbă acéstă organizare de flotilă comercială ca unū lucru ne mai pomenitū în istoria nemului românescū, și când pentru prima dată sub Domnia lui Alex. Ghica descinse de-alungulū Dunărei unū batelū sub drapelū românescū, cu ce emoțiune n'a fostū elū salutatū de contemporanī!

Și cu tôte acestea, destule încercări de organizare de flotilă română pe Dunăre se puteau afla în decursulū nu mai departe decât alū ultimei jumătăți a secolului XIX. Nu, n'aū așteptatū Româniī creațiunea societăței austriace, pentru ca să-și dea sémă de însemnătatea pentru comerțiū și apărare a unei flotile dunărene. Amū putē chiar bănuī, că întârzierea creărei acelei flotile pe Dunăre se datoresce în mare parte politicei Austriei în decursulū secolului din urmă.

(1) Tom. V, pag. 96.

(2) Veđi lucrarea d-lui G. Melidonū în foiletonulū «*Zimbrului*» din 1855.

(3) D. G. Manu merită mari laude pentru acéstă organizare de flotilă.

În adevăr, dela pacea semnată la Carlovitz în 1699, în puterea căreia Transilvania rămâne în mâinile Austriei, acestu stat devine cu multu mai riveranu alu Dunărei de cum fusese până atunci Archiducatul Austriei.

Nouele hotare ale Austriei: Mureșul, Tisa și Dunărea, îi înlesnesc urmărireă unor noue vederi politice față cu Turcia și cu Principatele. Prin art. 2 alu tratatulu dela Carlovitz, pentru întâia dată se stipulează că: «l'usage de ce fleuve sera commun aux sujets des deux empires.»

Nouă-spre-dece ani mai târziu, prin pacea dela Passarovitz, Austria, urmărind noulu său plan politic, ajutată de spada Principelu Eugenu de Savoia, își mai întindea stăpânireă pe Dunăre prin faptul încorporărei Olteniei noastre către Transilvania. Totu atunci, sease zile după semnarea la 1718 Iulie 21, a tratatulu dela Passarovitz, Austria dobândește dela Turcia unu alu douilea tratat relativu la comerț. În art. 2 — 5 din acestu alu douilea tratat se stipulă, că: «les marchands impériaux pourront conduire leurs marchandises sur le Danube à Vidin et Rustchouck, pour de là les faire voiturer par terre dans toutes les parties de l'Empire Ottoman, où ils le jugeront à propos.» Turcia, cu o prudență pe care au justificat evenimentele ulterioare, nu numai oprea pe Austriaci să descindă cu vasele lor în marea Negră, dar încă nu le lăsa să descindă mai jos de Ruscuc, nici pe Dunăre. Austria primiă prin tratatulu său de comerț de «ne pouvoir point entrer avec des bâtimens de commerce dans le Pont Euxin», și se mulțamiă, câtu pentru josulu Dunărei, cu stipulațiunea, ca mărfurile austriace, transportate din Vidin și Ruscuc pe uscatu, să pôta totuși a se folosi și mai departe de navigațiunea pe Dunăre, însă încărcându-le numai pe vase turcesci, muntene și moldovene. «Il leur sera permis aux marchands impériaux de louer des vaisseaux turcs, valaques et moldaves à Braïla, Galatz, Isaccea, Kilia etc., à l'effet de transporter leurs marchandises...»

Va să dică, pe la 1718 există o flotilă comercială turco-română de-alungulu Dunărei.

Prin pacea dela Belgradu, din 18 Septembre 1739, contele Neipperg, în numele Austriei, semnă retrocesiunea Olteniei către guvernulu românesc și prin art. 7 se mărginea a recunoște, că «dans les endroits où les rives du Danube... sont d'un côté à l'Empereur et de l'autre à la Porte, le cours des eaux sera commun aux deux Etats, jusqu'à la moitié du fleuve.»

Va să dică, și la 1739 Austria nu pôte a-și întinde mai departe dreptulu de navigațiune decât până în dreptulu Orșovei, care prin același tratat, împreună cu insulele și cu fortulu Sfânta Elisabeta, constituiesc din nou fruntaria Țerei-Românesce despre Austria, din sudulu Dunării.

Se stipulează din nou la art. 12, că va fi permis supușilor austriaci «d'aller

par le Danube, en payant les droits qui ont été payés» și servindu-se de vase străine drapelului său.

Deci există o flotilă comercială pe Dunăre și după pacea dela Belgrad.

Curînd însă vine rîndul Rusiei, ca să aspire a avea dreptul de navigațiune, nu numai pe marea Neagră, dar și pe Dunăre. În urma războiului dela 1768, războiul care se termină prin pacea dela Kiuciuc-Kainargi, Rusia dobîndesce acest drept. Prin art. 11 se stipulează, că «il y aura une navigation libre et illimitée pour les vaisseaux marchands dans toutes les mers qui baignent les terres des Etats contractants... Les sujets des deux empires jouiront réciproquement d'une entière liberté de commerce par terre et par mer, *ainsi que sur le Danube.*»

Așa dar, Austria isbiă cetatea din partea Dunării-de-sus, și Rusia acum făcî spărturi în ea din partea Dunării-de-jos!

Acastă isbitură din partea Rusiei deșteptă pe Români și pe Turci. Aceștia îndemnă pe Grigorie Ghica, mai târziu nenorocitul martir al apărării Moldovei, cât și pe Alexandru Ipsilante, Domnul muntén, să nu neglige Dunărea. Și în adevăr avem documente, ce le-am publicat în tomul I și II al Istoriei noastre, din care se constată, că în 1775 Alexandru Ipsilante înzestră Muntenia cu un *galion*, un vas de război de o lungime de 41 și jumătate coți, înarmat cu tunuri. (1)

În seama visteriei Moldovei din 1776, încă vedem spesele făcute de Grigorie Ghica cu construcțiunea la Galați a unui alt *galion* de război, de aceeași mărime ca și *galionul* muntén și iarăși înarmat cu tunuri. (2)

Cum că această încercare de reorganizare a flotei românești pentru paza Dunării are urmare după aceea, se vede și din faptul că la 1786, în alaiul de intrare în Bucuresci a noului Domn Nicolae Mavrogheni, ieau parte obligatorie și un număr însemnat de *galeoni* pe lângă brésa spătariei, adică pe lângă armată, atîrnîndu de Spătar. Nu un Nicolae Mavrogheni, fost dragoman al lui Căpitan Pașa, adică al Amiralului flotei turcești, pute să nu-și dea seamă de însemnătatea și rolul *galeonelor* românești de pe Dunăre. În tomul III al istoriei mele am arătat pentru întâia dată, și întemiat pe documente, rolul până acum rău cunoscut și mai rău apreciat al acestui Domn. Aci voi numai să adaog, că uciderea lui de Turci, în urma greșitălor fapte ale lui Enache Văcărescu, a nimicit și încercările Românilor de a avea o flotilă pe Dunăre. În urma intrării în Bucuresci a armatei austriace și mai ales după bătălia dela

(1) Vezi descrierea acestui vas în Atanasie Comnenu Ipsilante și în Istoria Românilor de V. A. Urechia, tom. I, pag. 139.

(2) Vezi Istoria Românilor de V. A. Urechia, tom. I, pag. 139.

Calalatū, ultima la care se răshoi Mavrogheni, ajutatū de flotila sa, comandantulū austriacū, Principele de Saxa-Coburg desființă cu grăbire acelū începutū de flotilă. In condica dela Archiva Statului cu No. 18 aflămū unū actū, prin care, după ordinele Principelui de Saxa-Coburg, se publică licitațiune pentru vîndarea ultimului vasū românescū, pe care Austriacii îlū consideraū de captură dela Turci.

Pacea dela Șiștovū din 1791, grație energicei interveniri a Prusiei în convențiunea dela Reichembach și a amenințarei de intrare în Austria a oștirei prusesci, salvă Țera Românescă de a fi încorporată la Austria și pe Moldova de a fi definitivū coprinsă de Muscali. Totuși prin pacea dela Șiștovū Austria dobândește dreptulū de navigabilitate pe întreaga Dunăre, ce nu-lū avusese nici cînd.

Indată ce, după pacea dela Iași 1792, și Muscalii se traseră din Moldova, ambele Principate începură să răsufle mai liberū, și nu trece nici unū anū fără ca deșteptii boeri divaniți și Domni deștepti ca Alexandru Moruzi să nu simțā nevoia a avē iarăși o flotilă dunărenă.

Onorurile acestui însemnatū actū le împarte Domnitorulū muntēnū Alex. Moruzi cu marele Spătarū alū țerii, Enache Văcărescu. Am descoperitū de câțiva ani, la Archiva Statului, o serie de documente, din cari se vede frumoasa încercare de reorganizare a flotilei române pe la anulū 1793.

Să analizămū aceste documente.

Mai întâi observămū că Divanulū Țerii-Românesci din 1793 Novembre, eră compusū aprōpe exclusivū numai din boeri pămîntenī, căci documentulū de înființare alū flotilei dunărene dice că: «s'aū întăritū acestū chrisovū cu iscălitura și pecetea Domniei Mele, sub mărturia luminaților și prea iubiților Domniei Mele fii, Constantinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū, Gheorghe Voevodū, și a dumné-lorū cinstiților și credincioșilorū veliți boeri ai Divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovēnu Vel Vist., Dumitrache Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu Vel Spătarū, Ienache Moruzi Vel Vornicū de Țera-de-sus, Manolache Brâncovēnu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofētū de Țera-de-sus, Scarlatū Ghica Vel Logofētū de Țera-de-jos, Nicolae Hangerlăū Vel Hatmanū, Dumitrache Manu Vel Postelnicū, Isacū Raletū Vel Clucerū, Dumitrache Schina Vel Comisū, Iónū Comănénu Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū, Iordache Vel Slugerū, Dumitrache Constandache Vel Pitarū, și Ispravnicū Costache Ghica Vel Logofētū de Țera-de-sus. Și s'aū scrisū chrisovulū acesta la anulū d'întāi dintru întāia domnie a Domniei Mele, aici în orașulū scaunului Domniei Mele, Bucuresci, la aniū dela zidirea lumii létulū 7302, iară dela Domnulū nostru Iisusū Christosū 1793 Noembre 23.»

Acești boeri români aveau deplină conștiință de fapta lor. Chrisovul lui Alexandru Moruzi, ce analizăm acum, afirmă că Țera-Românească, «*din vremile bătrâne, de mulți ani*», au avut dreptul de a avea flotă pe Dunăre și că l'au fost pierdută, „*eu toate că hotarele țării sunt matca Dunărei*“.

Divanul țării, avându conștiință de această dreptă, se întreabă mai întâi, prin ce mijloc ar pute să redobândească recunoșcerea lui de Turci? Cu multă abilitate Divanul, împreună cu Domnitorul, trimite la Pôrta Otomană un armagzar, în care, amintind cum țările române sunt *chelerulă* împărăției turcesc, el arată greutățile ce au de întâmpinat întru transportarea proviziunilor (zacherelelor și a cherelelelor) destinate pentru Constantinopole.

În urma păcei dela Șistov și a celei dela Iași, nici credem că era atât de nevoie de a smulge învoirea Pôrței pentru această flotă, pe cale de abilitate, căci nu putea Pôrta să nu înțeleagă, că era în interesul său și militar, nu numai comercial, ca să se reînființeze pe Dunăre o flotă în locul celei nimicite de Ruși și Austriaci în timpul ultimelor campanii. De aceea, nici că întârzie Pôrta de a trimite lui Alexandru Moruzi firman de aprobare, încă înainte de finea primului an al domniei acestuia. Documentul vădurem că dice: «*s'a scris chrisovul acesta la anul d'întâi dintru întâia domnie a Domniei Mele, aici în orașul scaunului Domniei Mele, Bucuresc, la anii dela zidirea lumii 7302, iară dela Domnul nostru Iisus Christos 1793 Noembre 23.*»

Acest firman nu a venit în mâinile mele, dar este citat în actul ce analizăm.

Dacă, față cu Pôrta, Divanul românesc a explicat trebuința unei flote pe Dunăre din punct de vedere al interesului turcesc numai, în nizamul cu care se organizează această flotă, după ce Turcia a învoit-o, boerii divaniți spun că sunt și alte motive de mai mare valoare pentru a se organiza acea flotă.

Într'un preambul oră introducere a nizamului, adică a legiului relativ la organizarea flotei române, preambul scris într'o limbă admirabilă, Domnitorul și Divanul arată cum această flotă este trebuincioasă și din alte puncte de vedere decât al transportării zacherelelor și cherelelelor turcesc.

Eată ce dice acest preambul:

Chrisovulă pentru corăbiile țerei, ce sunt a âmbă pe Dunăre.

«Stăpânitorii țărilor și toți cei puternici, îndatorați fiindu a îmbrățișa mai nainte decât toate altele bunătatea facerilor de bine, nu dóră cugetându întru trufie, de a se asemena dumneșeirei, ca odinióră Luciferul, după cum și mulți din filosofi au îndrăznit a dice, ei mai vîrtos că, următorii fiindu dumneșescilor porunci, să arate cu dinadinsul, prin sêvșirea acestei bunătăți, mulțumită cătră dumneșesca bunăvoință, dela care au primitu darul și puterea acestei destoinicii; datorie netăgăduită a nóstră socotindă a fi sêvșirea cea după putință a facerilor de bine cătră toți supușii Domniei Mele, din césulă ce dumneșesca Provedință ne-au încredințatū oblăduirea acestei țeri, sciindū despre o parte, că rădēcina și temeiulă îndestulării țărilor și locuitorilor acestora, în urma învățăturilor celor de multū sciute, trei fiindū ôreși-carele, adecă: meșteșugurile, lucrarea pămîntului și negoțul, și fără carele nu este cu putință a se îndestulă unū norodū, de ar fi măcar și umbritū sub umbra dumneșeirei, și vêdënd-o lipsită de acestea trei pârae isvoritóre de îndestulare, n'am lăsatū mijlocū a nu cugetă și a nu ne sili, pentru ca să putemū abate într'însa aceste folositóre isvóre și prin carele să-i stingemū lipsa și scăpătăciunea, câtū va fi cu putință, și să putemū aduce printr'acéstă facere de bine îndestularea cea dorită la toți locuitorii acestei țeri; iară despre altă parte, vêdëndū și câtă silință au locuitorii acestei țeri spre sêvșirea prea înaltelor împărătesci porunci la împlinirea chereslelor, ce se cerū după vremi, și la trimiterea zaherelelor pe la cetăți, și mai vîrtosū la împărățitorea cetate Constantinoplei, pentru care se și numesce chelerū alū prea puternicei Împărății, și câtă greutate cărcă și suferă pentru sêvșirea acestora, neavëndū vre-unū mijlocū de înlesnire, amū făcutū multe chibzuiri și de mijloculū cu care s'ar puté înlesni greutățile și a li se ajutoră sînguiala și cuceria, ca să sêvșescă poruncile fără greutate, într'acelea dară ce potū și a pricinui înlesnirea negoțului și a îndemna lucrarea pămîntului, și a invită aflarea meșteșugurilor și a face sêvșirea cererilor ce sunt datorī și silitorī locuitorii a le împlini cu înlesnire, și toate acestea de care le-amū vêdūtū lipsite, de câte se cuvine acéstă țoră, una și cea mai mare fiindū și neaverea mijlocului cu care să se pótă cără și aduce mărfle prin înlesnire pe apa Dunărei dela unū locū la altulū, amū cugetatū cu multă rîvnă, să pricinuimū acéstă facere de bine țerei și să facemū rugăciune la prea puternica Împărăție, la bunătatea și milostivirea a căreia aflândū priință necurmatele nóstre mijlociri,

a dobândi voie și putere, prin strălucit și prea slăvit Hatîșerif, cu porunci vrednice de totă supunerea, ca să pôtă Valachia a face și a avé *bolozane, șăicî, caice* și de tôte vasele pe apa Dunării, în cuprinderea țerii, carele să nu fie bântuite nici odată de către verî-cine, *privilegiu ce din vremile bătrâne de mulți ani l-au fostu perdut țera acésta.*»

Așa dar, după acestu preambul, flotila reorganisândă are de primu scopu înlesnirea comerțului. Cu tôte acestea, la momentu când se face legea saū nizamulū flotilei, pe dată Alexandru Moruzi și Divanulū enunță, pe câtu le eră permisū de împrejurările dîlei, și altu scopu urmăritu prin reorganizarea flotilei: acela alū poliției Dunărei și alū apărării fruntariei țerei din acéstă parte. În adevêrū, Divanulū și Domnitorulū se întrébă, sub care dregătorie urméză să se pună grija și administrarea flotilei, dintre «dregătoriile cele marî și de cinste ale țerii Domniei Mele?» Și Domnitorulū și Divanulū convinū «*să le așezămū sub ascultarea și ocârmuirea dregătoriei spătăriei celei marî, sub oblăduirea căreia este și paza a tuturorū mărginilorū țerei.*»

Vomū vedé ceva mai departe încă o nouă dovadă, că nu este vorba numai de o flotilă comercială, ci de una și cu caracteru de rășboiū, de ôre-ce marinariū, saū cum le dîceaū pe atunci *ghimigiū*, se recrutéză totū în același modū cum se recrută și armata.

Dar fost-a numai unū planū de reorganizare a acestei flotile neurmatū de realitate? Insuși chrisovulū din Novembre 1793 ne rēspunde că chiar la data chrisovului, adecă îndată după primirea firmanului încuviințatorū alū Porței, «*în grabă căutândū amū făcutū și amū găsitū câte unū vasū pentru trebuința fieș-căruū județū.*»

Va să dîcă, la promulgarea nizamului, flotila numêră dejă atâtea vase câte județe avea Țera-Românescă, care fie-care purtă numele județului sēū. — Aceste vase se numescū *domnesci* și Domnitorulū adaogă a dîce, că aceste vase sunt *numai deocamdată* (1), ba încă prevede mai departe organizarea și de vase particulare, cari și acestea urméză să stea totū sub autoritatea marelui Spătarū.

În adevêrū, Domnitorulū dîce:

«Dreptū aceea, amū datū acestū întocmitū și bine închipuitū chrisovū alū Domniei Mele acestei dregătorii a spătăriei celei marî și celui de acum cinstitū și credinciosū boerulū Domniei Mele *Ienache Văcărescu Vel Spătarū*, cu care să aibă volnicie de-apururea acéstă dregătorie a ocârmui și a avé sub ascultarea și paza sa *tôte vasele românesci, atâtū cele domnesci, câtū și ale altora, ce cu voia Domniei Mele se vorū face după vremi*, urmândū întru tôte poruncile, ce prin mai jos arētatele ponturi se hotărēscū.»

(1) Amū făcutū și amū găsitū acumū *întăiași dată*.

Legea saŭ nizamulŭ flotilei, din 23 Novembre 1793, cuprinde numai 8 articole saŭ ponturi, cum se ŭicea pe atunci.

Art. 1 dispune asupra personalului din care se compune fie-care vasŭ domnescŭ. Prin *alegerea* Spătarului, fie-care vasŭ va avé câte unŭ căpitanŭ, «omŭ credinciosŭ și vrednicŭ, cu cartea Domniei Mele, după obiceiŭ creștinŭ» și câte unŭ vêntrarŭ saŭ elchegiŭ și câți ghimigi, adecă marinari, vorŭ trebui, «după mărimea vasului, toți creștini».

Unŭ singurŭ impieगतŭ necreștinŭ se prevede la fie-care vasŭ, cu nume de reiz. Acela trebuie să fie Turcŭ. Credemŭ că trebuința pe vasŭ a unui asemenea funcționarŭ se justifică prin împrejurarea, că vasele avândŭ a atinge porturi turcesci, aveaŭ lipsă de unŭ interpretŭ de limbă turcă și eră acésta și unŭ felŭ de garanție politică dată Turciei în privința flotilei române.

Art. 2 arată că toți acești marinari vorŭ avé lésă dela visterie «precum s'aŭ tocmitu înaintea visteriei».

«Și atâtŭ căpitanulŭ, în câtŭ va fi căpitanŭ, să fie apêratŭ de dajdiile visteriei cu aridicătură dela Visterie, câtŭ și ventrarulŭ și ghimigiul să fie scutiți, cu pecetluitulŭ Domniei Mele, ca *tôtă brésla spătărăscă*».

Ca *tôtă brésla spătărăscă*, adecă iarăși o dovadă de organizare militară a flotilei.

În art. 3, nizamulŭ hotărăsece care să fie limanulŭ saŭ portulŭ de iernare alŭ flotilei. Spătarulŭ alege unŭ asemenea portŭ în gârla domnescă din balta dela Cârnoğı, din jud. Ilfovŭ. Aci *tôte corăbiile domnesci ale tuturorŭ județelorŭ, la Novembre*, „să se afle intrate la limanŭ, avândŭ pazniculŭ sêi trebuincioși din *brésla naftică*, cu rëndŭ, câți va găsi cu cale dumné-lui Vel Spătarŭ, în *tôte lunile de iarnă*».

«*Brésla nautică*», adecă armata navală, este o nouă dovadă că eră vorba de o flotilă nu numai comercială. Brésla nautică stă aci alătura cu *brésla spătărăscă*, adecă cu armata.

Art. 4 dispune, ca vasele să nu pótă eși din limanŭ în primăvară, decât în urma unui ordinŭ domnescŭ.

«Primăvara, când va fi vremea să deschidă vetrele, să nu iasă dela limanŭ fără de porunca Domniei Mele, și când va fi trebuință domnescă, se va da porunca Domniei Mele prin pitacŭ către dumné-lui Vel Spătarŭ, care pitacŭ dumné-lui Vel Spătarŭ dimpreună cu scrisórea dumné-lui, să-lŭ trimită către căpitanulŭ șăicilŭ cei orânduite, și numitulŭ căpitanŭ, mergendŭ la locurile cele orânduite și sêvêrșindŭ porunca ce i s'aŭ datŭ, dimpreună cu sinetulŭ, ce va trimite pentru sêvêrșirea poruncei, să trimită și pitaculŭ prin dumné-lui, ca să-și dea séma la Domnia Mea.»

Prin art. 5 și 6 se pune flotila în serviciulŭ comerțului și mai cu sémă a transportului de zăcherele. Ca să asigure flotilei unŭ căștigŭ, câtŭ

și țeriî înlesnire, nizamulă hotărêșce, că navlulă ce se va percepe de corăbiile domnesci, să fie numai pe jumătate de cum se va plăti navlulă la corăbiile turcesci din schela turcêscă, vecină cu schela românêscă. E de mirare cum și-a permisă nizamulă să dea pe față hotărîrea de a face concurență atât de mare corăbiilor turcesci? Corăbiile domnesci, (holozane, șaice, caice) sunt puse la dispozițiunea transporturilor de mărfuri particulare, în urma unei anaforale a Spătarului, de către Domnitoră, arătândă că cutare vasă, nefindă trebuinciosă domniei la ună momentă dată, se pôte pune în serviciulă comerului. Domnitorulă dedea învoirea sub pecete domnêscă. Acêstă învoire se face sub reserva, că vasulă la trebuință să pôta încarcă, mergendă dela ună portă la altulă, și zăcherele saă cherestele domnesci.

Prin art. 7 se dispune, că totă navlulă de marfă străină să-lă tocmêscă Căpitanulă și cu Reizulă și, prin sciința Reizului, baniî să-lă iaă căpitanulă, însciințândă amîndoi către dumné-lui Vel Spătară de tocmêla ce aă făcută, și baniî să-lă răspundă căpitanulă prin dumné-lui Vel Spătară la visteria Domniei Mele.

În fine, ultimulă articolă ală nizamului se referă la dreptulă particulariloră de a înființă vase plutitoare pe Dunăre. Se cere o învoire a Domnitorului, dată asupra unui raportă ală marelui Spătară. Acêstă învoire nu se va da decât după ce proprietarulă vasului va prezentă marelui Spătară personalulă vasului și mai alesă ună căpitană destoinică de a fi purtătoră de grije aceluî vasă. Căpitaniî vaseloră particulare se numescă *vătafi* și nu potă funcționă decât după ce aă primită decretă în regulă dela marele Spătară. Vasele particulare ast-felă recunoscute, ăice nizamulă, voră fi ocrotite de spătărie ca și acele domnesci.

Singura sarcină, ce se pune vaseloră particulare, ca rêsplătire pentru ocrotirea ce le da spătăria, este obligațiunea ce are fie-care vasă particulară de a face pe fie-care ană câte ună transportă până la portulă Brăilei în interesulă Statului.

Dar și acêstă transportă nu e cu totulă gratisă, ci plătindu-se navlulă a 3-a parte din prețulă ce iaă ca navlu corăbiile turcesci din schela vecină cu schela românêscă de unde plecă vasulă particulară :

« Și plata să și-o iaă dela visterie, aducendă sinetă dela dumné-lui Vel Spătară că și-aă împlinită datoria, și să-lă dea atâtăia bani, și făcendă o călătorie într-ună ană odată numai, apoi să fie slobodă să-și facă alișverisulă seă peste totă anulă.»

Acêsta este organizarea saă mai bine reorganizarea flotilei de apărare și de comericiă din 1793. Chrisovulă coprinďetoră nizamului termină amin-

tindă, ca și în preambulă, că cu multă strădanie s'a dobândit dela Pórtă recunoscerea acestui privilegiu. Alexandru Moruzi ȃice:

«Tóte aceste întocmiri, ce prin mai sus ȃisele ponturi s'au bine închipuită nădăjduindă că voră pricinui folosulă celă cuviinciosă în tótă țera Domniei Mele acum, și va aduce dobândirile celea îndestulate în vreme la toți locuitorii țerii, poruncimă Domnia Mea dumni-tale Vel Spătară ca să se urmeze de către dregătoria spătăriei cei mari întocmai și fără de cusur, în tótă vremea. Dreptă aceea, s'a dată acestă cinstită ală Domniei Mele chrisovă, care trecându-se în condica Divanului și visteriei Domniei Mele și primindu-lă dumné-ta, apoi să-lă dai la sfânta Mitropolie a țerei, ca să stea sub stăpânire; și rugămă către acésta și pe alți frați Domni, ce în urma noastră se voră învrednici a domni și a oblădui scaunulă acestei țeri, să bine-voiască și Domnia Loră a ocroti acésta bună orânduială și a ajutori țera, ca să i se păzescă acestă privilegiu, ce cu multă strădanie i l'amă dobândită, pentru ca să póta locuitorii ei și a se folosi cu înlesnirea negoțului, și a sêvêrși poruncile împêrătesci fără greutate, pentru ca și alți Domni asemenea să fie și să păzescă hotarele și așezămînturile Domniilor Sale, întră totă cinstite și ocrotite în tótă vremea.»

Acestă importantă documentă ar urmă decă să se afle în originală la Mitropolia țerii. Până astăđi acolo n'am dată de dînsulă, dar autenticitatea lui n'o póte nimeni contesta din momentă ce minuta după care a fostă scrisă originalulă, minută concepută probabilmente de către însuși marele Spătară Enache Văcărescu și prescrisă pe pergamentă de treti Logofétă Răducanu Poenaru, se păstrează la fila 181 în codex. XXVI dela Archiva Statului din Bucuresci.

Și iată cum ignoranța noastră de cele trecute a făcută pre generațiunea Regulamentului organică să salute, ca ună evenimentă cu totulă nouă și minunată, luarea în stăpânire de faptă a Dunărei de flotila comercială a societăței austriace, în locă de a cercă să reînființeze acea flotilă românească desființată de Muscali la 1828, precum în volumulă meă de Istorie dela acésta dată voiă probă.

Nu voiă termina fără de a adăogă încă, că mai posedă o serie de acte proprii a arêta modulă cum se făcu recrutarea ghimigiilor și șăicarilor flotei dela 1793. Să citeză totuși unulă din aceste acte, din 10 Ianuarie 1794. Este anaforaua Spătarului Enache Văcărescu în cuprinderea următoare:

Prea Înălțate Dómne,

După luminata poruncă a Înălțimii Tale, ce mi s'au dată pentru șăicari și ghimigi, ce sunt să se facă cu pecetluituri domnesci de prin județele ce

s'aŭ orënduitŭ, ca să cercetezŭ și să facŭ silință de a se găsi de aceștia mai mulți în județul Ilfovului, unde se află și limanul domnescŭ alŭ vaselorŭ, am cercetatŭ după cuviință și am aflatŭ satul Beșleaga, în care se află două siliști deosebite și cu locuința într'unŭ satŭ; cinci-șapte și șapte de ómenŭ locuescŭ într'acelŭ satŭ, carŭ tragŭ dajdie pe trei-șapte liude; dintr'aceștia primescŭ ca să se dea șapte ómenŭ pentru ca să se așeze dreptŭ liude doi dajnici, să nu se stingă săliștea din estractulŭ visteriei, și cinci-șapte să rămăe ghimigiŭ cu pecetluiturŭ domnescŭ, pentru care să scață visteria acestuŭ satŭ cu liude 28; dreptŭ aceea, după luminată poruncă Înălțimel Tale, făcuŭ acéstă însciințare, și hotărîrea rămăne precum va fi luminată porunca Mărieŭ Tale.

1794 Ghenarie 10.

Prea plecată slugă: Enache Vel Spătarŭ.

Alexandru Moruzi pune asupra acesteŭ anaforale rezoluțiunea următoare:

Iă Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ. — Dumné-ta Vel Vist., socotindŭ și dumné-ta că este mai de folosŭ și mai de siguranță trebiŭ mijloculŭ acesta ce ni se arată de către dumné-luŭ Vel Spătarŭ, poruncimŭ dară dumi-tale, ca într'acestaŭ chipŭ să se așeze la visteria Domnieŭ Mele, scăđendu-se numitulŭ satŭ cu liude 28. — 1794 Ghenarie 10. (1)

Vel Logofătŭ.

*

Iacă și unele acte relative la marinari:

Anaforaua luŭ Vel Spătarŭ, din 22 Septembrie 1794.

«Acestŭ Dămianŭ Șeicariŭ, cu cel ce aŭ mai fostŭ împreună cu dînsulŭ la slujbă, n'aŭ fostŭ la șeicele județelorŭ, ci aŭ fostŭ la 3 ciamurŭ din cele domnescŭ, carŭ aŭ căratŭ chereștea la Ismailŭ, carŭ ciamurŭ, în vreme ce dela domnésca Mărieŭ Tale bună-voință, mi s'aŭ încredințatŭ dregătoria spătărieŭ celeŭ marŭ, le-am găsitŭ pornite la Ismailŭ cu chereștele dela Oltenița, unde, după ce aŭ descărcatŭ, aŭ fostŭ orënduite de aŭ căratŭ și nisce chereștea de scândurŭ dela Vădenŭ, apoi i-aŭ opritŭ prea slăvitulŭ Beiŭ de i-aŭ metahirisitŭ și la alte trebŭ ale cetăței, și după ce s'aŭ slobođitŭ de

(1) Cod. XXV, fila 226.

acolo, aŭ venitŭ la Oltenița cu Nicolae Valsama, ce era orânduitŭ purtătorŭ de grije asupra lorŭ încă de dumné-luî seifulŭ meŭ Spătarŭ Văcărescu, și eră pe aceea vreme în luna luî Maiŭ, și după sosirea luî la Oltenița, viindŭ numitulŭ Valsama la mine, mi-a supusŭ că toți șeicarîi dela aceste ciamurî aŭ fugitŭ și, ca să nu se dea zătignire căratulŭ cherestelei, am poruncitŭ luî Valsama de a prinsŭ ómenî șeicarî din Țera Turcescă cu simbrie și aŭ pusŭ la ciamurî; iar pentru aceî carî fugise, veî sci Măria Ta că nu eră din orânduiala șeicarilorŭ dela șeicile județelorŭ, ci aŭ fostŭ dați cu poruncă domnescă dela satele din județulŭ Ilfovulŭ, pentru ca să facă unŭ seferŭ, iar în ce chipŭ de tocmelă și așezămîntŭ vorŭ fi avêndŭ ei cu satele pentru plata lorŭ, acêsta nu o sciŭ; și arêtându-mî Valsama că le-aŭ datŭ de cheltuială fiesce-căruia câte talerî 2 ½ și mălaiŭ, i-am plătitŭ acești bani luî Valsama și, într'acea vreme, după arêtarea ce am făcutŭ Măriei Tale cum că ei n'aŭ umblatŭ numai unŭ seferŭ, ci aŭ căratŭ și cherestea dela Vădenî și aŭ lucratŭ și la trebile cetăței la Ismailŭ, aî poruncitŭ Măria Ta domniei sale Clucerulŭ Calfoglu, fiindŭ Ispravnicŭ la Ilfovŭ, ca să le mai dea câte talerî 5 de omŭ și le-aŭ și datŭ, pentru care trebue să fie datŭ dumné-luî catastihŭ în visterie pe anume căruia aŭ datŭ, și se va porunci de către Măria Ta ca să se caute la visterie să se vadă de este și numele acestuia între cei-lalți ce aŭ luatŭ, saŭ nu, și precum se va găsi în visterie, arêtându-se Măriei Tale, veî da Măria Ta poruncă; iar că se află sacatîfsitŭ de unŭ piciorŭ dela tréba șeicilorŭ, adevêrŭ este că unŭ piciorŭ îl este frîntŭ de totŭ și se află cu piciorŭ do lomnŭ, și fiind-că i s'a făcutŭ sacatlăculŭ acesta dela tréba Măriei Tale și a țerei, rămâne cum va lumina Dumneđeŭ pe Măria Ta.»

Asupra acesei anaforale Domnitorulŭ dă resoluțiunea următoare:

Iă Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ i gpd. Zemle Vlachscoe. — Dumné-ta Vel Vist., pentru aceî câte talerî cincî, căutândŭ catastihulŭ Clucerulŭ Calfoglu, să cercetezi, și asupra cui va fi banîi să li se plătescă, iară pentru apêrarea luî, de vreme ce aŭ rămasŭ sacatîfsitŭ, să i se facă carte de apêrare. — 1794 Septembre 23.

Vel Logofêtŭ.

Iă Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ i Gospodarŭ. — Dumné-ta Vel Vistierŭ să faci porunca Domniei Mele către ispravnicîi Ilfovulŭ, ca într'aceste dece țile să găsescă patru-spre-dece ghimigiî din birnicî, cu tocmela acêsta, pe care să-i și facă teslimŭ acolo la limanulŭ domnescŭ, fără de zăbavă. — 1794 Februarie 22.

Vel Logofêtŭ.

Prea Înălțate Dómnne,

Pentru trei acicuri, unul ce s'a cumpărat acum, și două din cele vechi, ce s'a meremetisit, cu care este a se ridica cherestéua Prahovei și a Ilfovului, fiind-că face trebuință de ghimigi, și la acestea nu sunt ghimigi cu pecetluituri, să fie luminată porunca Măriei Tale către dumné-lor boeri ispravnicî ot sud Ilfov, ca până în dece zile să găsească patru-spre-dece ghimigi cu tocmelă din birnic, care să facă un sefer numai până la Ismail, să ducă cherestea și să întorcă acicurile la limanul domnesc, și plătindu-li-se tocmela să fie iarăși slobozi, și socotesc că câte talere dece de modă va fi din destul, ci de se va socoti de către Înălțimea Ta că este bună acéstă orânduială, se va da luminată porunca Măriei Tale către dumné-lor ispravnicî, iar când nu, mi se va da mie poruncă în ce chip să urmez. — 1794 Februarie 22. (1)

Alu Înălțimei Tale prea plecată slugă, Ionache Văcărescu Vel Spătaru.

*

Acea brumă de óste, ce mai rămăsese în țără, în urma păcei dela Șistov și dela Iași 1791—92, a necesitat, pentru administrațiunea ei, diverse pitace domnesci dela Alexandru Moruzi și anaforale dela Spătaru Văcărescu către Domnitoru. In volumul V alu Istoriei Românilor am adus o parte din acele acte: pag. 91—95 și 101.

Dăm aci o nouă serie de asemenea documente și anume:

a) Jalba a 10 ómenî din satul Gherganî (Dîmbovița) din Maiu 1794, că au fost puși la dajdie, după încheerea resmeriței Nemților și potolirea ciumei. Ei ceru să reintre în óste și să fie scutiți de biruri și angarale.

b) Pitacu la Spătaru, din 23 Iulie 1794, după reclamațiunea lui Părvu și a fiului său Maximu, din Gorju, că ispravnicul de acolo, Clucerul Geanoglu, a luat câte 2 până la 3 galbeni de fie-care slujitor, și că cei ce n'au vrut să dea acești bani au fost scoși din slujbă și aruncați la biru. Ancheta trimisă găsește că reclamațiunea eră o calomnie. Decî reclamații sunt pedepsiți cu câte 200 de toiege la talpă, iar unu Vasile Chilău, ceaușu polcovnicescu, după reclamațiunea totu stégului de slujitori, este datu afară din ceaușie.

c) Anaforaua marelui Spătaru din 1794, în favórea unui vechi slujitor, ca să fie reprimitu sub stégu, din care ispravnicul l'a isgonitu, cu tóte că avé la mână pecetluitura domnescă.

(1) Cod. XXVII, fila 43.

d) Ună oşténă necinstită în căsnicie este isgonită din oştire şi surghiunită la Znagovă, în 10 Octobrie 1794.

e) 3 vînători polcovnicesci, din brésla Agiei, reclamă în Iunie 1794, că au fost daţi la biră. Urmază anaforaua în cestiune.

f) După raportul lui Vel Spătară, din 2 Octobrie 1784, sunt pedepsiţi cu bătaie nisce slujitorii, apoi duşi la ocnă, pentru că au fost prinşi făcînd contrabandă peste Dunăre.

g) Anaforaua din 11 Octobrie 1794, relativă la slujba săptămînală a slujitorilor şi la adăogirea cetei lor încă cu 5.

h) Alte acte de aceeaşi natură, din Octobrie 1794, cu lista slujitorilor daţi la biră şi aceea a posluşnicilor.

i) Reclamaţiunea satului Stelniţa din Ialomiţa contra abuzurilor căpitănelui Constantin Porumbaru şi diverse acte relative la cercetarea afacerii, care se prelungeşte până în Martie 1795.

j) Ună neferă slujindă la boierul Neculae Filipescu este trimisă la ocnă şi apoi surghiunită peste Dunăre, pentru că a fost insolentă cu stăpînul său.

k) Ună arnăută este bătută cu 100 toiage şi e trimisă la ocnă, pentru tentativă de asasinare.

l) Pitacă la marele Cămăraş, din 10 Aprilie 1796, să facă căutare iamaşilor dela agéculele tufecăilor şi ală deliilor.

m) Circulară din 20 Iulie 1796, oprindă portul caifetului de deli şi de tufecăi.

Liude 10 Seimeni din satul Ghergan sud Dîmboviţa, lepădându-se în dajdie, ceră a fi totă la orînduială întăi a slujbei seimeniei, care cu luminată poruncă s'au şi aşezat.

Prea Înălţate Dómne,

Cu lacrimi fierbinţi jăluimă Înălţimei Tale, că noi ticăloşi, în vremea Nemţilor, aflându-ne aici în Bucuresci holtei cu capul şi fără nici o pricină, ne-am aşezat la orînduială seimenilor, în brésla dumné-lui Vel Spătarului, dându-ni-se şi pecetluituri la mână, atât din ăilele Nemţilor, cât şi dela Măria Sa Michaiă Vodă; pe urmă, cu întîmplarea vremii ciumei, vîdîndă că fugă unii alţii de frică, am fugit şi noi în judeţul Dîmboviţa, care pe la rude, care pe unde am putut; după aceea, la aşezămîntul ce s'au făcut în domnia Măriei Sale Michaiă Vodă, ne au apucat în judeţul Dîmboviţii, şi vîdîndă boierii aşezămîntări pecetluiturile, ne au lăsat în pace, lăsându-ne totă la slujba seimeniei până acum; acum vedemă că, de când au venită dumné lui Clucerul Scarlată Cămpinenu, ni s'au luat

pecetluiturile dela mână și ne-au datū la birū. Luminatē Dómne, nicī odatā nu s'a pomenitū, maī alesū din seimenī cu pecetluiturī domnescī la mână, să se pue la birū, și socotindū că este peste orēnduialā, amū nāzuitū la înalta milostivire a Înălțimeī Tale și ne rugāmū cu lacrāmī să te milostivescī asupra nōstrā, de a ni se da pecetluiturile la mână, a fi totū la slujba seimenieī, după cum amū fostū dintru întāī, a nu ni se stricā vechiulū obiceiū și să nu rēmānemū în birū cu satulū, și apoi ne vorū luā și poslușnicī, că suntemū fōrte scāpātațī, și unī din noī holteī cu capulū, maī alesū că amū fostū în slujbe prin Țarigradū i în alte părțī cu haznele i șoimī și nicī unū cusurū nu ni s'au întîmplatū; de aceea, să te milostivescī asupra nōstrā.

Robīl Mărieī Tale, noī 10 seimenī din satulū Gherganī ot sud Dâmbovița.

Dumné-ta Vel Vist., i dumné-ta Vel Spătarū, teorisindū jalba acēsta, să cercetațī de obiceiulū ce arată, și de sunt aceștia vechī seimenī cu adevēratū, să arētațī Domnieī Mele în scrisū cu anafora. — 1794 Maiū 20, 3-lea Logofētū de jos. (1)

Pitacū la Vel Spătarū, din 23 Iulie 1794, ca să cerceteze după jalba datā Domnului de Pârvulū și fiulū sēū Maximū, «că aū fostū slujitorī dela sud Gorjū» și că Clucerulū Geanoglu ispravniculū județului «aū luatū dela toțī slujitorīl cāte 2 și 3 galbenī și așa le-aū datū pecetluiturile Domnieī Mele, și cum că le-aū cerutū și lorū să-ī dea banī, și căcī nu i-aū datū, i-aū lipsitū din slujbā, aruncādu-ī la birū.» Asupra cărora jalbā făcēndu-ne și dumné-ta anafora, amū trimisū mumbașirū pe Dimitrie Peschergiułū nostru de a cercetatū și atātū dela numitulū mumbașirū luāndū pliroforie, cātū și dela dumné-luī Caimacamulū, ne-am înscințatū cum că jalba și pâra numițilorū cu totulū a fostū mincinōsā și nedrēptā arētarea lorū; pentru care, și dela toțī căpitanīl de județū, de poterā și polcovnicī de catane i dela stegariī lorū, precum și dela locuitorīl satului în care locuescū maī sus numițīl doī pârāșī aū venitū adeverințā și mărturiile lorū în scrisū, cum că dela nicī unū slujitorū nu s'au luatū nicī unū banū și minciunī aū jeluitū aceī pârāșī; pentru care poruncimū și dumi-tale ca să rēnduescī unū zapciū din cel micī, spătārescū, să mērgā acolo la sud Gorjū, prin marifetulū dumné-luī Caimacamuluī, unde poruncimū, ca acolo, la scaunulū isprāvnicieī, să se batā numițīl pârāșī cu cāte 200 toiage pe talpā, ca nisce mincinoșī ce aū cutezatū a face pâra nedrēptā Domnieī Mele. Așīș-derea și pentru unū Vasile Chilāū, ce a fostū slujitorū și în urmă ceaușū polcovnicescū, fiind-cā se jeluesce totū stégulū de dīnsulū, fiindū omū rēū

(1) Cod. XXVII, pag. 13 VIII.

și aŭ pătimitu în ceaușia luî multe supărări și necazuri din resvrătirile luî, se poruncesce dumi-tale, ca să nu fie primită a se face ceaușu, ce după cum se află lipsitu după faptele luî, așa să rămăe. — 1794 Iulie 23. (1).

Anaforaua luî Vel Spătaru din 25 Iulie 1794 în favórea unu vechiu slujitoru, care s'a fostu jeluitu luî Vodă că l'aŭ datu ispravnicu la dajdie. Spătarulu arată că acésta s'aŭ făcutu «fără marifetulu spătăriei», ceea ce este neadmisibilu, cu atâtu mai multu că căpitănia unde slujesce este dela margine de lângă Dunăre și are numai 15 slujitoru, «caru prin multe nevointe se păzesce acea margine».

Domnitorulu pune resoluțiune în sensulu anaforalei, imputându ispravniciloru că și-aŭ permisu asemenea abusu, cu tóte că slujitorulu avea la mânele luî pecetluitu domnescu. (2)

Pitacu domnescu de surghiunuri la Snagovu a luî *Manole* proin *stegară spătărescu*, căci la judecata cu soția sa Ióna, în fața Mitropolitulu, «s'aŭ aflatu vinovat u în fapte netrebnice.» Zapciulu spătărescu este poruncitu să-lu ducă la mănăstire și economulu ei este poruncitu să-lu pue în sfânta mănăstire, de unde să nu fie slobodu fără de porunca Domniei Mele. — 1794 Octobrie 10. (3)

Anaforaua dumné-luî Vel Vist. pentru Simionu, i Negoia și Constantinu, ce aŭ fostu vînători de stégulu polcovniculu din brésla agéscă, a rămăné totu la slujbă.

Poruncim u Domnia Mea dumi-tale Vel Vistieru, doi dintr'aceștia, adecă Simionu i Negoia, să rămăe la slujba stégulu lor u, unde aréŭ că se găsesc u vechi și bun u la catastihulu visteriei, și să li se dee pecetluiturile Domniei Mele, iară Constantin u va rămăné în dajdie, ca unu ce nu i-a fostu numele trecut u nici în catastihulu visteriei, nici în arătarea ispravnicéscă. — 1794 Iunie 8.

Vel Logofétu.

Prea Înălțate Dómne,

Ascultându luminata porunca Înălțimei Tale, am făcut u cercetare pentru acești liude 3 vînători polcovnicesci din brésla dumné-luî Vel Agă, ce

(1) Cod. XXIII, fila, 267.

(2) Cod. XXVII, scara 13, fila 9 verso.

(3) Cod. XXIII, fila 284.

se jeluescū că s'aū datū la dajdie, și din catastișele visteriei dela calemulū breslelorū slujitorescī ne adevērimū, că numai Simionū sin Mateiū și Negoia sin Călinū sunt bunī slujitorī așezați în catastihū, carī și aceștiā iarășī fiindū cu șederea în Bucurescī, și pe vremea când muriaū ōmenī de năprasnica bōlā a ciumei, în cea de a doua domnie a Măriei Sale Michaiū Vodă Suțu, strămutându-se, a rēmasū de atunci afarā în județulū Dîmbovița cu locuința, și după luminata poruncă Măriei Tale, ce s'aū fostū datū prin județe, ca pre căți se vorū găsi din breslele slujitorescī, cu pecetliture de mahalagii de Bucurescī, pe toți aceia să-i dee la dajdie, găsindu-i cu acestū mijlocū, s'aū datū la dajdie, și cerēdu-i dumnē-lui Vel Agā a fi totū la aceia orēnduialā, rēmane cum va fi înalta hotărīre a Măriei Tale. Iarā Constantinū ce se arată în jalbā, nu se vede nici în catastihū, nici pecetluitū a avē la mână, nici ispravnicii nu-lū arată în fōia ce aū datū la vist. de numele slujitorilorū, carī s'aū fostū datū în dajdie, și de se și aflā slujindū vīnătorū polcovnicū, visteriei nu este sciutū, pentru care nu lipsimū a însciința Măriei Tale curgerea priciniī. --- 1794 Iunie 3. (1)

Vel Vist.

Slujitorū contrabandistū pedepsitū.

Vel Spătarū raportēzā, în 2 Octobree 1794, că «Unibașulū, slujitorū dela căpitānia Dăei (Vlașca), și unū Petru surugiū alū Hătmāniei, totū de acolo dela Daia», aū voitū «să cacerdisescā 15 saci cu făină în 2 care, să-i trecā în hasulū Giurgiuluī». Aū fostū prinși de căpitanulū dela Daia și trāmisū la spătārie, prin ispravniculū județuluī, Serdarū Niculescu. Cu anaforaua, propune să fie trāmisū cu mumbașirū căpitanulū spătārescū pe la tōte căpitāniile de margine și spre pilde slujitorilorū, să li se dea la fie-care căpitānie, câte 50 toiege la tălpi «întru înfățișarea slujitorilorū» și apoi să-i ducā la Oenā «spre pilda tuturorū».

La 3 Octobree 1794, Alexandru Moruzi aprobā propunerea și decide, că vorū fi trāmiși slujitorii vinovați la ocna Telega, după ce vorū fi bătuți la tōte căpitāniile. (2)

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, i gospod. Zemle Vlachscoe. Peste 50 liude slujitorī, poruncimū dumi-tale Vel Vist. să faci cartea Domniei Mele către ispravnicii, ca să li se mai facā încă cincī slujitorī

(1) Cod. XXVII, pag. 30 sc. VIII.

(2) Cod. XXVII, fila 5 verso, scara 17.

dintr'acei unŭ-spre-dece ce s'aŭ datŭ posluşnicii, păzindu-le şi dreptatea la rëndulŭ slujbelorŭ. — 1794 Octobre 12.

Vel Logofătŭ.

Prea Înălŭate Dómnne,

Aducëndŭ pre slujitorŭ înaintea mea şi cercetându-i ispravnicŭ, mă pliroforisiŭ de cererea lorŭ, şi câtŭ pentru rëndulŭ slujbei, obiceiŭ este şi toŭ slujitorŭ din tótă ţera Măriei Tale întrŭ o săptămână sunt de rëndŭ de slujescŭ, iară într'alta îşi muncescŭ caselorŭ lorŭ; aceştia, ce se jeluescŭ Măriei Tale, este după orânduiala Visteriei ca să fie liude 50, cari şi sunt deplinŭ, cu pecetluiturŭ domnescŭ, şi intră câte 25 pre săptămână la slujbă, iar de potŭ a profitaci saŭ nu, şi li se strică rëndurile săptămâniŭ, când este a eşi să-şi muncescă casele lorŭ, eŭ acésta nu o sciŭ, ci potŭ a o sci numai dumnélorŭ ispravnicŭ; însă ei până în anulŭ trecutŭ aŭ avutŭ liude 29, prinsóre, fără de pecete printre dînşii, pre care ispravnicŭ, alegendu-i, i-aŭ datŭ pre câŭ-va dintr'înşii la dajdie, iară pre câŭ-va dintr'înşii posluşnicŭ, ale căroră nume se arată înainte într'acéstă anafora, şi cu acéstă prinsóre se ajutoră între dînşii la slujbă slujitorŭ şi la trebile caselorŭ lorŭ; ci pentru acésta rămâne şi buna-voinŭa Măriei Tale, iară pentru avaetŭ, că li se cere a-lŭ da de două orŭ, acésta n'aŭ jeluitŭ adevératŭ, pentru că n'aŭ datŭ mai multŭ, decât în anulŭ trecutŭ odată şi estimpŭ altă dată, cu atâta numai li se părea lorŭ, că l'arŭ fi dândŭ de două orŭ, căci în anulŭ trecutŭ, în spătăria dumné-luŭ biv Vel Spătarŭ Văcărescu, nu l'arŭ fi datŭ la vreme, nefăcendu-se căpitanŭ îndată, ci tocmai spre sfîrşitulŭ anuluŭ, făcendu-se căpitanŭ, şi-aŭ datŭ slujitorŭ avaetulŭ căpitanuluŭ odată pentru celŭ trecutŭ anŭ, şi orŭ de l'aŭ datŭ spre sfîrşitulŭ anuluŭ, saŭ dela începutulŭ anuluŭ, de când s'a făcutŭ dumné-luŭ Spătarulŭ, lorŭ totŭ una le veniă, şi nu se póte dice că l'aŭ datŭ de două orŭ, ci iarăşi odată aŭ datŭ estimpŭ, în spătăria Mea, pentru acéstŭ următorŭ anŭ. — 1794 Octobre 11. (1)

Vel Spătarŭ.

Cei ce sunt la biră.

Stanciulŭ ot Vălenŭ,
Nicolae ot Vălenŭ,
Tudori ot . . . ,
Michaiŭ ot Bălŭescŭ,

Cei ce sunt la posluşnicŭ.

Voiculŭ Vlase ot Bălŭescŭ,
Cosma Buturugă ot Recinŭ,
Sava ot Scăienŭ,
Stanŭ ot Măgrenŭ,

(1) Cod. XXVII, pag. 83, XVII.

Cei ce sunt la biră.

Dumitru ot Scăienî,
 Ioană ot Fundenî,
 Vişană ot Cuibulă,
 Cosma ot Valea-cu-apă,
 Dumitru Ciubucă ot Malu-roşu,
 Negoită ot. . . ,
 Stoiană ot Cornetă,
 Dumitru ot Şoimari,
 Panaită ot Bătrânî,
 Ioană ot Vaideelă,
 Michaiă ot Sângeră,
 Iordache ot Valea-lui-Dobrotă,
 Ioană Olténă ot. . . ,
 Ioană sin Mihulă ot. . . .

18

Cei ce sunt la poşlusnică.

Stoica ot Cornetă,
 Dinulă ot Cuibulă,
 Badea ot Păcureţă,
 Barbulă ot. . . . ,
 Radu ot Ceptura,
 Părvană ot Podeniş-vechi,
 Cârstea ot Vaideelă.

11

Prea Înălţate Dómnne,

Cu lacrimi jăluimă milostivirei Măriei Tale pentru Constantină Căpitană Porumbarulă ot Stelnica sud Ialomiţa, carele se află aici, că după două jălbă ce amă mai dată Înălţimei Tale, pentru mâncătoriile şi nedreptăţile ce ni se facă de către numitulă, amă fostă orânduiţi la dumné-loră ispravnică judeţului, unde mergendă cu luminate poruncile Măriei Tale, după mita ce aă dată la dumné-loră, adică bană, caă şi altele, nică o îndreptare nu ne amă putută află. Luminate Dómnne, acestă Constantină Căpitană este şi Căpitană la acéstă căpitănie Stelnica şi zapciă ală plăşii, şi avendă moşiiile după împrejură supt acéstă stăpânire, cum voesce cu sêracă locuitoră, aşă face, şi către nimenă nu se iea sêma ca să se înfrêneze, că suntemă dajnică ală visteriei Măriei Tale, şi numitulă ne-aă făcută şi slujitoră de plasă, despre o parte purtămă sarcina dajdiiloră şi orânduelile visteriei, ce iesă pe ţeră, şi despre alta slujbile judeţuluiă şi trebile sale, întocmai ca nisce slugă, noi ne scimă robă ală Măriei Tale şi dajnică visteriei, iar nu slujitoră judeţuluiă şi slugă ală numitulă, după cum metahirisesce, precum acéstă socotimă că nică la auđulă Înălţimei Tale nu va fi suferită, deosebită vrëndă a vinde şi noi câte ôreşă-ce ce avemă spre a ne ţiné hrana vieţii, numitulă ne stă în potrivă luându-ne tóte celea ce avemă, cu plata ce voesce să ne dea, cum şi altele multe asemenea, din care ni se pricinuesce stingere şi periciune caseloră nóstre, ticăloşii, după cum pentru tóte mai pe largă veă

luă Măria Ta pliroforie dela dumné-luî Ceamaşărgi başa, carele au venitû mumbaşirû asupra oierituluî la aceluî judeţû, înaintea căruia totû satulû eşindû, tôte mâncătorile şi asuprelile ce ne-au făcutû i le-amû datû în scrisû la mâna d-sale, ca să le arate Măriei Tale.

După tôte acestea, în cea după urmă, din multa pismă şi după viclenia şi meşteşugirile ce hrănesce întru sine, s'au pusû şi, însuşî făcendû o fôie cu iscăliturî de sătenî pârătore pentru slujbaşii oieri, că au făcutû mâncătorî la slujbă, întru care fôie fără scirea noastră iscălindu-ne şi pe câţî-va din noi, au trimis-o la visteria Măriei Tale, pentru care noi nicî într'unû chipû nu scimû să fimû năpăstuiţi şi asupriţi de slujbaşii oieri, ci pe drepte bucatele nôstre le-amû şi datû banî, iar nu mai multû, dar numitulû acêsta au făcut-o, numai şi numai ca, după tôte cele-lalte, să încăpemû şi în urgia domnescă, după neadevărata luî arătare şi pără; ci spre a nu cădé în vre-o vinovăfire, arătămû Măriei Tale şi cu lacrămi ne rugămû, să te milostivescî asupra noastră, spre a ni se face cuviinciosă îndreptare şi să lipsescă acêsta cu totulû de acolo, că aşă ne vomû puté şi noi căpătuî de baniî datorî dăjdiilor nôstre i de orênduecle ce csû prin ţeră şi de hrana caselor nôstre, pentru că nicî într'unû chipû putere nu mai avemû, ticăloşii, a mai purtă aceste grele sarcini, cu carî pe nedreptate suntemû îngreuiatî, căci de nu vomû fi întâmpinatî de către Înălţimea Ta cu mântuirea şi scăparea de acestû rău împotrivorû şi vrăjmaşû pe sărace raelele Măriei Tale, nevoia ne silesce a ne sparge şi a ne împrăştiă şi noi aceştia carî amû mai rămasû, precum s'au spartû şi au fugitû cele-lalte câte-va case din pricina acestuia, şi ce va fi mila Măriei Tale.

Robii Măriei Tale: Năstase i Ionaşco, Dima i Culca şi Mihalcea sătenî vechilî a totû satulû Stelnica sud Ialomiţa.

Dumné-ta Vel Spătarû, înfăţişandû pe jeluitoi cu numitulû căpitanû înaintea dumni-tale, unde aducendû şi pe Ceamaşărgi-Başa, să cercetezi cu amêruntulû pentru tôte câte se jeluesce şi să ne faci anaforaua, negreşitû şi fără de zăbavă. — 1795 Februarie 20.

Iw Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû i gpd. Zemle Vlachiscoe.—Dumné-ta Vel Vistierû vei vedé jalba acêsta, cum şi anaforaua domniei sale Vel Spătarû, ci dar după orênduiala şi caidulû visteriei şi alû spătăriei să urmezî dumné-ta, spre a se deosebi slujitorii din birnici, ca birnicii să-şi pôrte dajdia lorû, de care să şi faci porunca Domniei Mele la ispravnicii judeţuluî spre a face urmarea acêsta. — 1795 Martie 12.

Vel Logofătû.

Prea Înălțate Dómnne,

Din trei madele ce jăluescú aceste liude, cinci ot Stelnica, precum se co-prinde într'acéstă jalbă, după ce i-amú înfățișatú la judecată cu pârátulú căpitanú și s'a cetitú jalba, răspunseră jeluitorí cum că ei nu mai dá ma-deaua, căci sunt slujitorí și cerú ca să iasă dela slujba Logofétú ce le-a tăcutú jalba ca să scrie, iar mai multe nu, pricinuindú încă . . . , . . . jalba lorú ce aú datú Máriei Tale; acésta decí, fiind-că alte năpástuirí seú mănătorí că le-arú fi făcutú căpitanulú nu avuseră să arate și rămăindú tótă pricina și cererea lorú, numai a eși din slujba ju-decătoréscă , aflându-se buní slujitorí cu pecetluiturile Máriei Tale date încă dela anulú trecutú din spătăria dumné-luí Vel Vistierú Văcă-rescu, spătăria așa urméză să-í cunóscă de buní slujitorí și să-í metahiri-séscă la orénduiala slujbelorú; điseră însă, că ei nefiindú mai din vechime slujitorí, ci dați din anulú trecutú, cu luminată porunca Máriei Tale, după trebuința ce urmă, iar pân'acum fiindú dajnicí, vorú și cerú ca iarăși daj-nicí să fie; pentru care, cercetándú pricina mai cu améruntulú, mă pliro-forisiiú că ei, după ce s'aú datú slujitorí, însă nu numai acești cinci, ci liude de-ce, după trebuință (pentru liude trei-deci ce eră mai d'înainte) s'arú fi simfonisitú și cei-lalți slujitorí mai vechí și cu dajnicii ce mai rămăsese, fără de a fi în scirea spătăriei, ca să se unéscă cu toți și să pórté și slujba slujitoréscă de-avalma și să răspunđa și dăjdiile visteriei, iarăși de-avalma, și așa aú urmatú până acum, și cu tóte că ei fiindú liude îndestule cu birnicí și cu slujitorí într'acelú satú alú Stelnicií și le-aú fostú cu înlesnire și ușurință și la plata dăjdiilorú și la purtatulú slujbei, pentru căci la dajdie plătescú pe liude optú, și slujbă pentru că n'a slujitú căpi-tăniei o săptămână, și o săptămână să fie slobođi, după cum este obiceiú slujitorimii în tótă țera Máriei Tale, ci se făcuseră trei cete intrândú câte două-deci pe săptămână și în a treia săptămână de rëndú, fieș care cétă slujindú numai o săptămână căpităniei și două aflându-se slobođi, și măcar că la cuvîntulú ce daú ei în jalbă, cum că sunt birnicí, cu acestú felú de amestecătură, pentru că se potú urmă călcări și cusurú la paza mărginií, căci într'unú chipú póte a-și pázi datoria unú slujitorú, ce are pecetluitulú Máriei Tale la mână-í și se scie pe sine că numai acea datorie slujitoréscă are a o pázi, și într'altú chipú când este amestecatú și cu birnicí, socotindú întru sine fieș-care din ei că, de-lú va cere să-lú ju-dece o vină pentru tréba slujitoréscă, va pricinui că, este birnicú, iar de-lú va cere cu pricină de birnicú, va pricinui că este slujitorú; dar li s'aú đisú că de acum înainte trebuesce să fie aleși slujitorii din birnicí, și slu-

jitorii să aibă a fi cunoscuți și osebiți după pecetluiturile domnesci și să aibă a sluji la trebile căpităniei o săptămână de rând și o săptămână slobodă, după obicei, cum și birnicii osebiți iarăși să își poarte dajdia lor; dar ei nici așa nu primiră, pentru că ei cunoscându că este mai cu ușurință orânduiala liudelor la dajdie, cu această chibzuire a lor ceru să iasă din slujba slujitorască și să rămăe birnici; care acesta cerere a lor, să iasă dela slujbă și să intre la dajdie, nu este a mea trebă, fără de numai a mea trebă este, că după condica ce ține visteria și spătăria de numele slujitorilor a toate breslele, să-i metahirisască pe toți acei slujitori la orânduiala slujbei lor și a poruncilor Măriei Tale și a trebilor țerei, după obicei. Iar că această căpitănie are trebuință de a ave patru-deci de slujitori, precum sunt orânduiri și se află, este cunoscută trebuința, pentru că această plasă are opt-spre-dece sate și la fieș-care sat este orânduială de păzesc câte un slujitor și starea satelor și paza nizamului, și din două-deci ce intră pe săptămână, opt-spre-dece se orânduiesc la aceste sate, și nu mai rămăne lângă căpitănie de umblă cu dînsul după alte trebă ale căpităniei; ei pentru cererea lor a se scuti de slujba slujitorască și a rămăne birnici, rămăne la hotărîrea Măriei Tale. (1)—1795 Martie 4.

Vel Spătară.

Anastasia neferulă, slujindă la boerul Necula Filipescu, omă cu fire netrebnică de beătură și neastămpărată, dojenită de stăpănu-său «aă obrăznicită a ridică armă asupra dumi sale».

Domnitorulă, asupra anaforalei lui Vel Spătară, în 10 Aprilie 1795, trimite pe neferă la ocna Slănicului, pe 3 luni și apoi să fie dată peste Dunăre și să nu se mai întorcă. (2)

Ună arnăută agiescă aă intrată cu tovarășii în casa lui Stană Dimache Dudescu și aă cercat să-lă omóre.

S'a jăluită acesta lui Vodă, în 20 Iulie 1795. S'a rënduită cercetare prin epistatulă Agiei și, aflându-se vinovată arnăutulă, care a pretinsă că eră beată, Vodă l'a orënduită să fie bătută la tălpi cu 100 toiege în fața casei lui Stană, apoi pusă în căruță cu zapci și trămisă la ocna Slănicului spre osîndă.— 22 Iulie 1795. (3)

Pitacă la Vel Cămăraș, din 10 Aprilie 1796, să facă căutare iamaciloră dela ogiaculă tufeciiloră i ală deliiloră, ca să iea în scrisă numele și mahalaua unde ședă și să se dea fie-căruia la mână teșcherea dela Cămară,

(1) Lacunele lăstate în documentă sunt spărturi în actulă originală.

(2) Cod. XXVIII, scara 4, fila 5, verso.

(3) Cod. XXVIII, fila 78 verso, scara 6.

cuprinzătoare de chipul obrazului și a statului său, adevărită acea teșcherea în dos și cu iscălitura Vornicului și trecută în catastihul vorniciei, «ca să fie știuți și cunoscuți, ca și ei să nu se bântuască de slujbașii politiei, și ca nici alții cu numele lor să nu potă înșela slujbașii politiei».

Asemenea pitaciu s'au făcutu către Spătaru și către Aga. (1)

☞ Pitaciu către Spătarul și către Aga, din 20 Iulie 1796, repetind anterior pitacuri, să nu fie slobodă nimene a purta caiafetă de deliș și de tufeciș, decât nu este așa: «ală cu omă veș găsi purtândă căciula de deliș și de tufeciș, fără de a fi scrisă în catastihul neferilor agiesc și spătăresc, să-l prinzi . . . » (2)

Pitaciu către Vel Vist., Enache Văcărescu, din 20 August 1795. Domnitorul ordonă darea la biră a 4 slujitoră dintr-o căpitănie dela Teleormanu, căci, trimiși fiind de ispravnic să aducă la spătărie ună ucigașă, l'au scăpată la drum. Domnitorul ordonă scoterea loră din cadrele slujitorilor și să rămăie la biră, în rëndu cu țera, spre a nu se mai pută învrednici nici odată a intră în slujbă; acesta, după ce mai întâi voră face o pedepsă de închidere la ocnă pe 6 luni; însă în urma jălbiă părinților loră cu singatavasisu, Vodă i-a ertat de pedepsa ocnă, și deci Vel Vist. să ordone ispravnicilor, ca să le ia dela mâni loră pecetliturele domnesce și să rămăie birnici. (3)

*Anafora din dosul jălbei lui Anghelă Tufeciș, ce l'a rănită
arnăușă Agieș.*

Prea Înălțate Dămine,

Ascultând luminată porunca Înălțimei Tale dela această jalbă, înștiințămă Măriei Tale, că după în scrisă cererea Gerahului, anume Becherbașu, care se cusă la această anafora, ceea ce se socotă de către judecată, se adună tal. 168 însă:

85	talari	plata doctoriilor.
20	»	visita (sic) în 40 de zile, po parale 20.
20	»	icramulă Gerahului.
40	»	cheltuiala jăluitarului în 40 de zile.
3	»	l'au împrumutat Gerahulă.
168	și	că au rămasă săcată de o mână, se vedă și de către judecată,

(1) Cod. XXIX, fila 170, verso.

(2) Cod. XXIX, fila 212, verso.

(3) Cod. XXX, fila 74, verso.

că nu va mai fi vrednică de a se mai hrăni. De acesta înștiințăm Înalțimei Tale. — 1794 Noembre 16. (1)

Dumitrache Cluceră, Nicolaescu Serdară, Manolache Toplicănu Cluceră, D. Ilăbdănu.

Documente relative la țărani.

La cap. VIII pag. 102, din tomul V al Istoriei Românilor, ce publicăm, am adus o serie de documente relative la situațiunea țeranului sub domnia lui A. Moruzi.

Publicăm și aci o altă serie, nu mai puțin importantă. Din aceste documente relevăm pre următoarele:

1. Pitacă din 15 Martie 1793 de volnicie pentru cercetarea unor rășvătitori din satul Rușavățul din jud. Secuien.

2. Zapisul locuitorilor din satul Urlați de pe apa Snagovului, dat în prezența Logofetului Scarlată Ghica, prin care se învoesc asupra pescuitului racilor și pescilor din Snagov. Mănăstirea Snagovă supărându pre pescari cu dări nedrepte, ei s'au jăluit Domnitorului, care i-au rânduit în cercetarea marelui Logofet Scarlată Ghica. Țărani se învoesc a da dijmă din toate legumele și bucatele și câte 1 la 10 din pesci sau raci.

3. Volnicie din 10 Martie 1793, în urma judecăței locuitorilor de pe moșia Găujan și Paraipan din Vlașca, să se cerceteze la fața locului, dimpreună și cu ispravnicii: ce obiceiuri de clacă au avut acele moși dela hotarul țerei? fiindcă locuitorii arată că claca au plătit-o totdeauna în bani și aveau învoială specială pentru toate celelalte dări către proprietar. Domnitorul dispune apoi, ca aceste moși marginașe să nu le mai potă arenda mănăstirile la nimenea, ci să le caute singure, spre a se evita abuzurile contra nizamului țerei.

4. Pitacă la Mitropolit, Episcop și veliți boeri, ordonându-le să stabilească din nou nizamul pădurilor în interesul conservării lor și al dreptăței locuitorilor și a proprietarului pădurei (20 Martie 1793).

5. Chrisovă din 6 Aprilie 1793, prin care locuitorii de pe moșia Slătioara, (jud. Romanați) sunt recunoscuți de omeni slobozi, nesupuși la clacă, plătind numai fie-care casă câte 1 zlot la casa Vornicului Pârșcoveanu, căruia această moșie, odinioară slobodă și domnescă, a fost dat-o Alexandru Ipsilantă, dora ca să-l mângăe, că fiindă candidat de domnie, presintat

(1) Cod. XXX, fila 18.

de Divan, după pacea dela Cuciuk-Cainargi, a fost înălăturat dela acesta prin ȋsisul Domn ȋpsilante. Locuitorii din Slătiora voru mai da și dijmă în natură dela produsele lor.

6. Pitac ȋ la Costache Caragea, Caimacamul ȋ Craiovei, din 8 Aprile 1793, ca să oblige pe locuitorii de pe moșile lui Vel Vist. Nec. Brâncovenu de a face claca de 12 ȋile și a se conformă în totul ȋ pontului.

7. Pitac ȋ din 8 Aprile 1793, către Constantin ȋ Caragea, Caimacamul ȋ Craiovei, după reclamaȋiunea aceluiași Vel Vist. Nec. Brâncovenu, ca să oblige pe locuitorii ce au vii pe moșia sa Islazul ȋ (jud. Romanaȋi) că ori să lucreze viile ce au pe moșie și să nu le lase paragină, sau să aibă voie stăpânul ȋ moșiei a le luă și a le da altora ca să le lucreze.

8. Pitac ȋ din 14 Aprile 1793, prin care Domnitorul ȋ dă lui Tufecchi-bașa și lui Deli-bașa al Curȋei, ca în unire cu locuitorii din satul ȋ Cegani (jud. Ialomiȋa), să-și facă o lésă de pesci pe vȋrsătura de apă, ce se abate pe lângă numitul ȋ sat.

9. Carte din 2 Mai ȋ 1793, la ispravnicii din Ialomiȋa, după reclamaȋiunea unor ȋ proprietari de păduri că li se strică mereu pădurile, ca să se cruȋe de tăeri în interesul public ȋ și să nu se taie acum lemnele necesare la gătirea conacului elciului rusesc.

10. Cartea mănăstirei Segarcea (jud. Dolj) prin care se învoesce cu locuitorii de pe moșia Gărceni să clăcuiască numai 5 ȋile pe an ȋ și să aibă dreptul ȋ la lemne de foc din pădure și pentru facerea bordeielor ȋ; vinul ȋ din viile țărănesce să pôtă fi vîndut din tȋmnă până la Sf. Vasile, etc.

11. Carte de clacă a Bălașei Alexianu, pentru moșia Olteniȋa, din 14 Iunie 1793.

12. Carte slobodă la locuitorii și una legată la ispravnicii din Gorj, din 15 Iulie 1795, a nu-și mai lăsă rîmătorii tȋmna slobodă, de pȋtrund prin liveȋi de fȋnă și semănături și facă stricăciune. ȋ obligă a-și avȋ păstori în tȋtă vremea la rîmătorii.

13. Pitac ȋ la ispravnicii din Slam-Rîmnic, ca să oprȋcă pe locuitorii de pe moșile Balta-Albă și Grădiștea de a mai vinde vin ȋ și rachi, fără de voia omului Mitropoliei, proprietara acestei moșii.

14. Pitac ȋ la ispravnicii de Ilfov, pentru a opri pe locuitorii de pe moșia Frăsinet ȋ de a tăia lemne și a luă pașachina din crânguleȋul ȋ Ciuruleasa, 7 Decembre 1793.

15. Anaforaua locuitorilor din Dărmănesc (jud. Prahova) pentru așeză-mîntul special, ce au de clacă cu proprietarul ȋ moșiei, Beizadea Grigorașco, din 2 Martie 1794.

16. Pitac ȋ din 10 Martie 1794, după reclamaȋia locuitorilor dela Novaci (jud. Vlașca), să li se păzȋcă învoiala specială pentru clacă redusă.

17. Zapisile de învoire între mănăstirea Ilurezulă cu locuitorii din Baia-de-feră (jud. Gorj), reducându claca la 4 zile pe an și câte 1 zlot de casă și dijmă câte 4 banițe de porumb la pogon și câte o căpiță la 5 de fân, etc. 13 Martie 1794.

18. Anaforaua marelui Vornic ală politiei, relativă la dajnicii de prin mahalale, cari, nefiind locuitori în oraș, se cade să-și plătescă dările cu județul.

19. Anaforaua și rezoluția Domnitorului, pentru o băcănie și cârciumă, făcută pe moșia Cernătesci a mănăstirii Glavacioculă de locuitorul Chiriță și cu care se păgubesc o băcănie și cârciumă anterior deschisă de grecul Anastase Iónitis, după învoiala cu mănăstirea.

20. 2 cărți la 2 plaiuri, pentru obiceiul moșilor din acele plaiuri.—21 Aprile 1794.

21. Judecata locuitorilor din satul Orbésca (jud. Teleorman) cu Matei logofetul și Constantin céușulă, arendașii moșiei, că le fac nedreptăți, cerându protimisisă la arendarea acelei moși. Judecata, la 26 Aprile 1794, aprobă cererea țăranilor.

22. Pitacul din 1 Mai 1794, de trimitere la ocnă a 4 locuitori din Argeș, pentru că s'au opus de a face podvódă cu cherestea împărătescă.

23. Jalba egumenului mănăstirii Clocociovă, din Mai 1794, că locuitorii de pe moșia mănăstirescă Hărtescii (jud. Muscel) nu vor să dea dijmă dela 10 pruni un prun din livezi. Domnitorul dice, că dacă $\frac{1}{2}$ din numărul pogónelor unei vii va fi livadă, acesta să fie scutită de dajdie, iar de va fi mai multă, să aibă a plăti deciuală la stăpânul moșiei.

24. Reclamațiunea Mitropolitului contra locuitorilor din Gheorghia, cari în silnicie vîndu vin și rachi de ală lor. Domnitorul îi opresce de la acesta, în 27 Mai 1794.

25. Egumenulă dela Radu-Vodă în neînțelegere cu sătenii dela Buda (jud. Ilfov). Locuitorii dovedesc că au învoială vechiă cu mănăstirea de a clăcui numai 6 zile pe an de casă și alte diverse reduceri arătate în actulă dela vale, din 26 Mai 1794.

26. Judecata dintre sătenii Tărăcenii cu Logofetul Sc. Ghica, care le cere munca de clacă în natură, iar ei vor să plătescă bani.—1794 Iunie 6. La această ocaziune judecata condamnă pe țăranii să plătescă zilele de clacă pe 5 ani din urmă, câte 3 zile de clacă pe tot anul.

27. Pitacul la Hatmanul Hangeri, Caimacamul Craiovei, imputându-i că locuitorii din Oltenia nu află ascultare la necazurile și nedreptățile lor. Locuitorii din 2 sate, Topești și Târlanca (jud. Gorj) s'au jăluit către omul domnesc, că în loc de 12 zile de clacă li se impune 15 și alte dăjdii,

și că sunt maltratați și închiși cu ȱilele la mănăstire. Domnitorul ȱordonă să se facă dreptate locuitorilor, după condica Divanului.

28. Pitacȱ din 16 Novembre 1794, la boieriȱ Divanului, după jalba locuitorilor cȱ proprietariȱ de păduri ȱ supunȱ la plata de havaetȱ pentru lemnele ce ieau pentru case după dreptulȱ lorȱ. Domnitorul ȱordonă păzirea dreptăȱei locuitorilor și, prin cȱrȱȱ deschise la ispravnicȱ, stabilește din nou acele drepturi, ȱn 24 Novembre 1794.

29. Chrisovulȱ locuitorilorȱ din dealulȱ Pitesceilorȱ (jud. Muscelȱ), sȱ nu-ȱ ȱncarce la vinȱriciȱ. — 29 Iunie 1794.

30. Publicaȱiune la tȱte judeȱele, din Ianuarie 1795, ca sȱ fie ȱngȱduiȱȱ locuitoriȱ a bȱgȱ vitele prin păduri ca sȱ mȱnȱnce mlȱdiȱe și muguri, fiindȱ lipsȱ de nutreȱȱ; ȱnsȱ acȱsta fȱrȱ de nicȱ o platȱ, ori a cui ar fi pȱdurea. La 9 Martie 1795 cu alte publicaȱȱ s'au scosȱ vitele locuitorilorȱ din păduri, fiind-cȱ a ȱncolȱitȱ iarba ȱn cȱmpȱ.

31. Pitacȱ la Caimacamulȱ Calfoglu, relativȱ la tȱierile ce facȱ țȱraniȱ de copaci mari și roditoriȱ prin păduri, cu ocazia ȱnvoireȱ de a-ȱ pasce vitele prin păduri.

32. Procesȱ ȱntre mai mulȱ ciobani ardelenȱ cu proprietariȱ de păduri, ȱn cari aceia au bȱgatȱ oile ȱn timpulȱ ierneȱ, cȱșunȱndȱ stricȱciuniȱ prin păduri.

33. Comassare de case țȱrȱnescȱ rȱșchirate prin cȱmpiȱ, ȱn Aprilie 1795.

34. Pitacȱ, oprindȱ, la 27 Maiȱ 1795, ca trimiȱȱ domnescȱ sȱ iea cai de belicȱ dela sate.

35. Pitacȱ la Divanȱ, ca sȱ preȱuiascȱ copaciȱ tȱiaȱȱ de țȱraniȱ de prin păduri. — 14 Martie 1795.

36. Pitacȱ din 3 Septembre 1795, ca sȱ aperc dumbrava din satulȱ Coiana (jud. Ialomiȱa) a lui Rȱducanu Poenaru, ca sȱ nu mai taie țȱraniȱ lemne din acea dumbravȱ.

37. Cȱrȱȱ deschise pe la tȱte judeȱele pentru nizamulȱ pȱdurilorȱ, din 19 Septembre 1795.

38. Pitacȱ la ispravniculȱ din judeȱulȱ Sȱcuieniȱ, pentru 2 feluriȱ de jȱlbȱ ale locuitorilorȱ din acelȱ judeȱȱ, din 14 Novembre 1795. Partide ȱntre țȱraniȱ.

39. Pitacȱ, prin care se ordonȱ unuȱ zapciȱ armȱșescȱ sȱ ducȱ din nou la ocnȱ pe Ioanȱ Mototocea, pentru cȱ ertatȱ de ocnȱ, unde fusese trimisȱ pentru jafuriȱ asupra țȱranilorȱ, elȱ din nou s'a apucatȱ sȱ jȱfuiascȱ pe locuitoriȱ din judeȱulȱ Ilfovȱ cu baniȱ de cȱminȱritȱ. — 18 Decembre 1795.

40. Cȱrȱȱ la ispravnicȱȱ judeȱelorȱ și la zabiȱȱ, din 14 Martie 1796, ca sȱ iea bine sȱma, ca nu cumva neguȱȱtoriȱ turciȱ și creșȱiniȱ, ce au ȱnvoire a umblȱ prin sate pentru cumpȱrare de vite, sȱ facȱ supȱrare locnitorilorȱ, sauȱ jafuriȱ, sauȱ ȱnșelȱtoriȱȱ.

41. Pitacū la ispravnicii județelorū, ca să îndemne pe locuitorii să se apuce de a face arături și semănături acum în primăvară.—26 Martie 1796.

42. Publicațiune la 17 județe și la Caimacamū pentru același scopū.

43. Publicațiunii deschise la locuitorii, oprindu-i de a mai face focuri când sunt călători pe drum, ca să nu se mai întâmple primejdii, de s'a aprinsă pădurii, fenețe, arii, nămestii, etc.—29 Martie 1796.

44. Trei cărți deschise către locuitorii județelorū Oltū, Telcormanū și Vlașca, ca să scie că nu sunt obligați a face conace pentru slujbașii ce vinū și mergū pe afară; asemenea să se păzescă și de neguțătorii turci. Excepțiune se face pentru poterași, cari aceștia trebuie a avé biletulū spă-tăriei.—16 Aprilie 1796.

45. Pitacū la veliții Vornici și la ispravnicii, de a opri pe vâtașii de plaiuri, ca să nu aibă putere de a pedepsi ei pe cei ce sunt în vină mică, decât cu 20—30 bețe, iar pentru cei ce sunt în vină mai mari să-i trimită la București.—18 Aprilie 1796.

46. Cercetarea jălbei locuitorilor de pe moșia Corbiș-mari (jud. Vlașca), cari s'a plânsū contra lui Antonie, isprăvnicelulū lui Baronie arendașulū, pentru năpăstuirii și jafuri ce le face.—5 Maiū 1796.

47. Pitacū către ispravnicii de Argeșū, din 17 Iulie 1796, ca să pună în fiare pe Enache, căpitanulū vameșulū județului, pentru că s'a jeluitū locuitorii contra lui că le ia vama dela rachiulū ce-lū facū ei pentru bcutură în casele lorū. Vinovatulū să fie trimesū la domnie.

48. Se constată existența de băiași români aurari.

49. Locuitorii din plaiulū Arefului (jud. Argeșū) cerū isgonirea dintre ei a lui Iordache Căpitanulū, Gh. Banghiulū, Gr. Fuiorea și Gh. Jitea, pentru că le facū necazuri și ațiță gâlcevuri între ei. Domnitorulū aprobă cererea lorū.—17 Martie 1796.

50. Anaforaua Vistierniculū, pentru orânduiala maldărului, câte câte care să aducă la grajdulū domnescū ispravnicii de Ilfovū.—13 Iunie 1796.

51. Ispravnicii Vintilă Prijbenu și Manolache Manu vestescū, în 17 Iulie 1796, că unii moșieri și arendași aū începutū obiceiulū de ieaū locuitorilor plata când scotū plugurile în arătură, osebitū de dijmă și celelalte obiceiuri ale pământului. Domnitorulū trimite afacerea în cercetarea Divanului. Divanulū, la 23 Iulie 1796, recunósce dreptatea locuitorilor și opinéză a se opri acestū obiceiū. Domnitorulū aprobă.

52. Anaforaua a 7 sate de pe moșia mănăstirei Michaiū-Vodă, cum că arendașii și ispravnicii mănăstirei le ieaū dijmă peste obiceiū.—21 Ianuarie 1796. Judecata pentru diferitele plângerii ale locuitorilor.

*Cartea moșnenilor Dobroteni din sud Saacă, de scutela a 3
scaune de carne.*

Dat-amă domnésca noastră carte lui Ursache Cupețulu lui Tudoră Slu-
jeră, i Popi Sabană, i Neagoe Mazălu cu părtașii loră moșneni Șoimesci
i Radulă Logofetă și Simionă zet Radu, nepoții lui Mihaiă Cluceriă, Ne-
torea cu părtașii loră, moșnenii Bobesci și lui Ioană Diaconu Cocioescu
cu părtașii lui, moșnenii Mucoșii din sud Saacă, ca să aibă a țină pe moșia
loră Dobroteniă trei scaune pentru tăiatulă cărnii, ală căroră venitulă să fie
ală loră, apărată de către vinăriceri și alți slujbași, ce aă a face la scau-
nele de carne; asemenea și dela carăle cu pesce i de dogăriă, ce se voră
pune pe acăstă moșie, să ieae totă ei obicnuitulă venită, și să n'aibă voie
măcelariă cei ce țină scaunele acestea a le mută pe alte moșii străine, pre-
cum nici veciniă de moșii, ca să nu se păgubescă acestea de venitulă loră,
pentru că acăstă milă aă avut-o numiții moșneni, atâtă dela alți răposași
Domni de mai nainte, câtă și dela Domnia Sa fratele Alexandru Vodă Ipsi-
lantă, i dela Domnia Sa răposatulă Nicolae Caragea Voevodă, i dela Domnia
Sa fratele Michaiă Vodă Suțulu, și li s'aă păzită în totă vremea acestă
privelegiă de scutelă, iar în cea-laltă domnie a fratelui Michaiă Vodă
Suțulu, fiindă prigonire între ei și fiindă orânduții în cercetare la dumné-
lui Vel Logofetă de Tera-de-jos, s'aă învoită înainte dumné-lui, ca să ție
Ursachi cu părtașii lui ună scaună de carne pe moșia lui, și Ioană Diaconu
cu părtașii altă scaună pe moșia lui, cum și Răducanu cu părtașii lui celă-
laltă scaună, iar pe moșia lui, iar pentru câte care cu pesce, dogăriă, cărci-
ume, ce se voră face pe aceste trei părți, să le ieae venitulă de frați;
pentru care acăstă învoire și așezămintă ală loră vedumă anafora dumné-
lui Vel Dvornică Manolache Crețulescu, cu létulă 1785 Septembre 23, ca
să ieae fieși-care venitulă părței lui din scaune și din cele-lalte. Decă și
Domnia Mea ne-amă milostivită de amă înnoită și amă întărită mila acăsta,
ca să li se păzescă nestrămutată mila ce aă avută și li s'aă urmată, să
li se urmeze și de aici înainte la tôte; și poruncimă tuturoră la căți se
cuvine, să fiți următori, și împotrivă supărare să nu faceți, ii saam. receh.
gpd. — 1793 Iunie 20. (1)

(1) Cod. XXVI, pag. 102.

Volnicie ca mumbașirulă Mabeigiu să facă cercetare pentru nisce răsvrățitorî din satulă Rușăvățulă sud Săcueni, și fiindă vinovați să-î aducă în pază.

Fiind-că amă luată Domnia Mea însciințare, cum că în satulă Rușăvățulă, din plaiulă despre Buzău sud Săcueni, sunt liude 4, anume: Ionă Bălană, Dinulă, Ionă Bălană și Minculă, cari facă răsvrățirî și amestecăturî și mîncătorî locuitoriloră dela acestă sată, și dintr'ale loră rele urmări se dă chederă și la cele-lalte sate ale plaiului, i la împlinirea porunciloră se arată cu împotrivire, bătendă și pe ună omă, carele ar fi și murită, orânduimă Domnia Mea pe Mabeigiu, carele mergendă la numitulă sată, prin scirea și a ispravniciloră județului, să aibă a face amănuntă cercetare pentru tôte acestea, ce urmări aă făcută, cu ce dovești vrednice, și când, orî mai înainte saă acum, după venirea noastră, pe cine aă păgubită și aă supărată, saă ce pricină de răsvrățire și de chederă aă dată anume și în ce chipă, cum și pentru acelă omă pe care l'aă bătută, cum este adevărulă pricinei, și după amănunta cercetare, dovedindu-se cu adevărată într'aceste urmări, să-î ieă orênduitulă acesta cu cercetarea din fața locului, să-î aducă aice la Domnia Mea în pază. — 1793 Martie 15. (1)

Zapisulă locuitoriloră din satulă Urlați de pe apa Snagovului, de prinsorea ce aă dată, în ce chipă aă să urmeze la vînarea pescelui și a raciloră.

Adecă noi săteniî din satulă Urlați, după apa Snagovului sud Ilfovă, încredințămă cu acestă adevărată zapisă ală nostru la prea cinstită mîna dumné-lui Vel Logofetă Scarlată Ghica, precum ca să se scie, că noi fiindă ședători pe apa Snagovului, tótă hrana noastră ne este cu vînatulă pescelui i a raciloră din Snagovă, după cum s'aă hrănită totă nêmulă nostru, și acum supărându-ne peste obiceiulă nostru Sf. Sa Părintele iconomulă mănăstirei Snagovă, amă venită de amă jăluită Măriei Sale lui Vodă, cerendă dreptate, și rênduiți fiindă la dumné-lui mai sus numitulă Vel Logofetă de Têra-de-jos spre cercetare și îndreptare, unde înfățișându-ne, în cea de pe urmă, însuși de bună voia noastră, nesiliți de nimeni, amă primită, precum ca să dămă dijmă din tôte legumele și bucatele ce facemă pe acéstă moșie,

(1) Cod. XXIII, fila 19.

asemenea să dăm zeciuală și din orî-ce vînată vom vîna în apa Snagovului, adică din 10 una, din mare mare, din mic mic, după cum vom găsi așa să dăm; care această priîmință a noastră fiind cu voia tuturor, și rămîind mulțumit și primitor și părintele iconomul, ne legăm printr'acest zăpăș al nostru, ca de acum înainte fieș-care să dăm drépta zeciuală din tot vînatul; însă să facem scire omului mănăstirei când vom umblă la cotețele noastre, ca să fie de față, și să nu ne ispitim vre-unul din noi a face vre-o înșelăciune, iar de ne va dovedi într'o faptă în potriva acestui așezămînt, ori ca pe ascuns umblînd la cotețe, sau fără scirea omului mănăstirei, atunci să fim de totă pedepsă și glóba.

Și pentru încredințare ne-am pus degetele noastre în loc de pecete, ca să se cređă. — 1793 Martie 15.

- (†) Eú Michaiú Pescarulú domnescú, adeverescú.
- (†) » Mihalcea sin Dragomirú Părcălabulú adeverescú.
- (†) » Nicolae Pescarulú.
- (†) » Mircea Pescarulú sin Michaiú, adeverescú.
- (†) » Branú Pescarulú, adeverescú.
- (†) » Stanú » »
- (†) » Negoită » »
- (†) » Ionú » »
- (†) » Gheorghe » »
- (†) » Nedelco » »
- (†) » Mihalcea » »
- (†) » Păunú » »
- (†) » Vasile » »
- (†) » Dumitrașcu » »
- (†) » Gheorghe » »
- (†) » Marinú » »
- (†) » Tudorache » »
- (†) » Vasile » »
- (†) » Stanculú » »

și toți cei-lalți sătenî ce nu se întîmplară față; și am scrisú eú celú mai dedesubtú iscălitú, cu đisa lorú și marturú.

Grigorie G. Loghinú.

Cu bună-voia lorú primindú și făcîndú acestú așezămîntú prin zăpăș, precum se vede în dosú, spre încredințare se adeveri și de noi, și se dete cuviosului iconomú a-lú avé în păstrare la sfînta mănăstire. — 1793 Marte 16. (1)

Scarlatú Ghica Vel Logofétú.

(1) Cod. XXIII, fila 18 verso.

Volnicie cu orânduită a face cercetare, atât la Găujană, câtă și la alte sate împrejură la Vlașca, care sunt la margine, de obiceiul moșilor cum s'aă urmată.

La judecata ce aă avută la Divană înaintea Domniei Mele locuitorii de pe moșia Găujană i Paraipană din sud Vlașca cu cumpărătorii arendarii, ce cumpără în anul trecută dela egumenul Radului Vodă i Cotoceanu venitul acestor moșii, unde a fostă și egumenul de față, ni s'aă jellută locuitorii și acăsta, căci mărginașii, fiindă obiceiă, aă avută pentru claca moșiei a da căte parale 20 pe ană la stăpănul moșiei, cum și pentru fână ce lăcea după moșie, da de cósă căte ună ortă; iar de capră, de oie, de stupi și de altele supărare n'aă avută nici odată; iar acum umblă a le strică obiceiulă. Pentru care acăsta, vrândă Domnia Mea a ne plioforisi cum s'aă urmată și se urmază la alte moșii cu asemenea sate după margine mănăstiresc i boeresc, atâtă la rëndulă clăcei, la dijma fânului și la alte obiceiuri, căte sunt ale moșiilor, cu care sunt datorii locuitorii la stăpăni moșiilor, iată orânduimă într'adinsă pe , carele mergândă la numitulă județ, să aibă dimpreună cu ispravnicii a face cercetare cu totă scumpătatea pentru adevără și cu amăruntulă, ce obiceiuri s'aă urmată și se urmază la tôte alte moșii cu sate după margine asemenea acestora, la rëndulă clăcei, la dijma fânului, la vîndarea vinurilor și la tôte cele ce sunt datorii locuitorii către stăpăni moșiilor, și în ce chip se va adevără ființa adevărului pentru tôte anume, să ieal înscrisă dela tôte moșiile cu sate după margine, de care să aducă Domniei Mele anafora, și poruncimă Domnia Mea, măi sus numitule orânduită, să urmeză întocmăi, spre a nu face vre-ună cusură la acăstă cercetare, ci în adevără și pe largă să ne aducă plioforie de obiceiulă acela ce s'a urmată și se urmază — 1793 Martie 18. (1)

NB. Acăstă poruncă a rămasă a nu se face energhie.

După cercetarea orânduită de Vodă Moruzi pentru *jalba locuitorilor din satele Găujană i Paraipană jud. Vlașca*, ca să i se dea însciințare de obiceiele clăcei, de dijma fânului și altele, ce sunt datorii locuitorii către stăpăni de moșii, și cum se va fi urmândă de la aceste alte moșii, totă așa să fie hotărîrea și pentru jalba numiților locuitori, Domnitorulă a hotărîtă ca locuitorii să întorcă numiților arendarii banii cu dobânda loră

(1) Cod. XXIII, fila 22, verso.

venitul anului trecut al acestor moși mănăstirești, arendate de către egumenul mănăstirei Radu-Vodă și cel dela Cotroceni. Dar arendarii, afară de bani pentru cumpărătoria moșilor, au mai făcut și deosebite alte cheltuieli «la închiderea bălței» și la alte trebuințose moșilor, și ceru să li se plătească și acestea ce au cheltuit. Domnitorul orânduiesc la fața locului să se facă cercetare, ca să se vâdăscă câtă și ce anume cheltuială au făcut numiții arendari, și ce va fi, să li se plătească, «care acesta au primit-o înainte Domniei Mele însăși locuitorii». Deci Domnitorul ordonă, ca ori unul să meargă la fața locului, sau să orânduiască boerinași cu bună ipolipsisă și practicoși ca să facă cercetarea, fiindu față și locuitorii Găujan și Paraipan și arendarii.

Apoi Domnitorul adăogea la fine: «Iar pentru venitul acestor moși de acum înainte, am poruncit și am hotărât Domnia Mea, ca egumenii mănăstirilor să nu fie volnici, nici la alții, nici la acești locuitori a mai vinde, ci însuși să caute pe sîma mănăstirilor, cu orînduiți ispravniciei, ca să nu se întîmple arendarii să se întovărășescă cu streinii de decindea împotriva nizamului țerei, după cum ne adevărim că s'au întîmplat însuși la moșile acestea în anii trecuți, care acesta să o știți și dumné-vostre (ispravnicilor), spre a griji, și cum veți afla că împotriva hotărîrei noastre s'au urmat, numai decât să ne înștiințați.—1893 Martie 18.»

Prea Sfinția Ta Părinte Mitropolit, iubitorilor de Dumneșu Episcopi și dumné-vostre cinstiților și credincioși boerilor vâliți ai Divanului Domniei Mele, fiindcă pentru *rîndul pădurilor și al dîmbrăvilor* s'au dat Domniei Mele câte-va jalbe până acum, atît despre partea stăpînilor de moși, cerîndu apărarea lor, cît și despre partea locuitorilor, că sunt popriți, cerîndu slobodenie pentru lemnele cherestelei, haraci cei trebuincioși viilor lor, din care o sîmă de locuitori încă dela Focșani au dat Domniei Mele această jalbă, care le pun înăuntru acestui Pitac, ca să le vedeți, și fiindcă am socotit Domnia Mea de mare trebuință a se da un nizam de obște la acesta, ca și pădurile și dîmbrăvile să-și aibă orînduiala lor, ca unele ce din vreme în vreme tăindu-se fără de nici o orînduială și stîrpindu-se, cu mulți ani în urmă nu se pot înălța și a veni la starea lor, și locuitorii țerei și ai politiei să nu fie isterisiți de lemnele și cherestelele i haraci cei trebuincioși, însă cu păstrarea cea cuviincioasă a pădurilor. De aceea ca o trîbă de obște ce este, poruncim ca, adunîndu-vă cu toți, să faceți o teorie cu socotă de obște la acesta, adecă să cercetați și să chibzuiți nizamul cel cuviincios, atît de obște

(2) Cod. XXIII, fila 23, verso.

câtă și în parte, după locuri, deosebindu adecă părțile muntelui și părțile județelor dela vale, care sunt județe acoperite cu păduri, ce orânduială să aibă pădurile, ca nici să se strice și să se stêrpescă cu tăierea fără de orânduială din vreme în vreme, și trebuință de lemnele de cherestele cele trebuincioase deobște să se taie cu mijloculă celă cuviinciosă; și la părțile județelor de câmp, cum Slam-Rîmnic, Buzău, Ialomița, Secueni, Ilfov și alte asemenea părți, care nu sunt îndestulate cu păduri, ce nizamă socotiți a se da la acele locuri, de a se puté rodi și înălța dumbrăvile i pădurile și de a nu se lipsi nici locuitorii de haraci și lemnele cele trebuincioase. Așa să chibzuiți dumné-vostre nizamulă, după locuri și după trebuință în parte și deobște așisderea socotiți și pentru adetulă celă dreptă, care se cuvine stăpânului moșiei, după obiceiulă pămîntului și după caidulă Divanului, a avé dela dînsele, câte câtă dela cine și pentru care lemne aș să iea plată dela locuitori, și dela cine nu aș a lua. Tóte aceste chibzuindu-le cu aménuntulă și puindu-le în scrisă cu ponturile cele cuviincioase, pe largă să le arêtați Domniei Mele prin anaforaua dumné-vostre, ca hotărîndă cele cuviincioase și drepte, să trimitemă domnescile nòstre cărți la tóte județele pe afară, de a pune în faptă acestă nizamă și a se urmă. — 1793 Martie 20. (1)

Iw Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gpd. Zemle Vlachscoe. — Fiindcă acea moșie Slătiora din sud Romanați a fostă din începută domnescă slobodă, pe care aș locuită și aș viețuită Slătioresni din vechime, slobodă și nesupêrați de dijmă și de clacă, care moșie, cu tóte că Domnia Sa fratele Domnă Alexandru Ipsilante Voevodă, după volnicia ce aș Domni pe lucrurile domnesci slobode, a dăruită totă rēposatulă Vornicū Ștefanū Prâșcovēnu, dar iarăși prin cartea Măriei Séle din urmă pe cei vechi Slătioresni nu i-aș lăsată supuși la clacă și dijmă, care moșie, măcar că jeluitorii prin jalba ce aș dată întâi Domniei Mele, aș cerută și aș făcută iarăși rugăciume, ca să o lăsamă iarăși slobodă a se hrăni pe dînșă nesupêrați, dar Domnia Mea vêdîndă în condicile Divanului chrisovulă și cartea ce s'aș numită mai sus, nu amă isterisită casa dumné-lui Vorniculă de acelă hară, ce a avută volnicie fratele nostru Domnă Alexandru Vodă de a-i face, ci ca să nu se isteriseze nici dumné-lui Vorniculă de acelă hară, nici locuitorii aceștia să nu se îngreueze și să se necăjescă în lucru de clacă, ca unii ce din începutulă loră așa aș trăitū și s'aș obicinuită, primimă Domnia Mea acéstă din urmă jalbă a loră ce ne dete, și poruncimă ca casa dumné-lui Vorniculă să primescă dela dînșii claca în ban, adecă câte ună zlotă

(1) Cod XXIII, fila 24.

de casă, după cum este orânduiala condiciî Divanului și obiceiului altorî moșii, iar cu lucru să nu fie supărați; așisderea poruncim și pentru dijmă, ca mai mult peste obiceiul care este deiciuiala, iarăși să nu fie supărați, care dijmă, adecă a fânului și a celorlalte, aș a o da în natură după obicei și după cuprinderea condiceî Divanului, iar să nu fie supărați a plăti dijma fânului cu bani; așisderea și pentru vameși, după coprinderea condiceî, care scrie cum că, când va vinde pămînteanul unu la altu vite sau semănături pentru hrana lor, să aibă pace de vamă, poruncim să fie apărați de vamă pentru vite sau semănături pentru hrană, ce va vinde și vor cumpăra unu dela altu. Decî poruncim Domnia Mea dumi-tale cinstit și credincios boerul Domnieî Mele, Caimacamule al Craiovei, i dumné-vostre ispravnicilor al județului, să aveți acum și tot-deauna a-i apăra, ca împotriva acesteî domnesceî noastre porunci să nu fie supărați.— 1793 Aprilie 6. (1)

Procitohû Vel Logofătû

Prea Înălțate Dómne,

Jăluim Mărieî Tale, că noi ne aflăm cu locuința pe moșia Slătióra sud Romanați. În câtă vreme s'a aflat acea moșie slobodă domnescă, am fost și noi nesupărați și slobodi, iar de când s'a dat danie la d-lui răposatul Vornic Ștefan Prăscoveanu, pentru claca cea obicinuită am dat dumnó-lui câte-un zlot pe an de casă, cum și dijma de fân i de la altele după obicei, care acest obicei s'a urmat și s'a păzit până în vremea oblăduireî Nemților, iar de atunci încóce au început a ne supăra și a ne pune la clacă câte 12 zile pe an, ca cei după alte moșii mănăstiresce și boeresce, cum și dijma fânului să o dăm în bani. Ci ne rugăm Mărieî Tale să avem dreptu de a ni se păzi obiceiul ce l'am avut, cum și pentru vameși să nu fim supărați de a plăti vamă pe bucatele și vitele ce vindem noi între noi pentru trebuința caselor noastre, după coprinderea catalogului, și cum va fi mila Mărieî Tale.

Robii Mărieî Tale : Toți locuitorii după moșia Slătióra sud Romanați. (2)

Cinstit și credincios boerul Domnieî Mele, dumné-ta Costache Caragea Hatman, Caimacamul Craiovei, sănătate ! Iți facem Domnia Mea în scire că dumné-lui cinstit și credincios boerul Domnieî Mele Nicolae Brâncoveanu Vel Vist. arată Domnieî Mele, cum că locuitorii, ce se află ședători pe moșiile d-lui ce le are într'acel 5 județe ot prax Oltu, nu urmază

(1) Cod. XXIII, fila 31 și 31 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 31.

a-și face claca cea obicinuită, pentru care, fiind-că condica Divanului de obiceiurile moșiilor scrie că locuitorii să clăcuiască stăpânului moșiei pe an câte 12 zile în patru vremi, afară din cei ce voru avé vre-unu deosebitu așezământu cu stăpânul moșiei, la care lucrare să mănecă dis de, dimință, apucându ziua de căpătăi, și însuși casnicii cei vrednici de muncă să mērgă să lucreze, iar să nu trimită copii nevrednici de muncă; dar nici stăpânul moșiei să n'aibă a-l duce la altă moșie a sa depărtată spre a clăcui, fără de numai de va fi cca-laltă moșie aproape de aceea ce se află cu șederea ca de două sau multu trei ceasuri, să mērgă să lucreze zilele ce sunt orânduie. Poruncim d-tale ca să cercetezi după acestu obicei, urmându să faci pre locuitorii a împlini datoria loră fără de nici o împotrivire, spre a-și face adecă claca la vreme, dându și ajutorul celu cuviinciosu orânduitoru isprăvniceii ai d-lui, spre a nu se păgubi de drep-turile moșiilor d-sale.—1793 Aprilie 8. (1)

Procită Vel Logofătă.

Cinstitū și credinciosu boerulū Domniei Mele, dumné-ta Costache Caragea Hatmane, Caimacamulū Craiovei, sănătate! Iti facemū Domnia Mea în scire că dumné-lui cinstitū și credinciosu boerulū Domniei Mele Nicolae Vel Vistierū arată Domniei Mele, cum că locuitorii ce au avutū vii pe moșia domniei sale ce se numesce Islazulū din sud Romanași, le-au lăsatū de s'au părăginitū, nelucrându le de câte șese și optū ani, și se păgubesce de drēptă otașină, pentru care vēdumū Domnia Mea că și la Domnia Sa fratele nostru Michaiū Suțulū Voevodū făcēndū dumné-lui acēstă arētare, s'au fostū datū cartea Domniei Sale de poruncă către ispravnicii județului la luna lui Ghenarie 22 létū 1792, ca să le dea scire și poruncă acelorū locuitorii, orī să se apuce să-și lucreze viile, sau de nu să li se arate cum că are voe stăpânulū moșiei să le dea altora locuitorii să le lucreze; ci dar să daī dumné-ta intāi în scire locuitorilorū, cari au avutū numitele vii, ca fieș-care să se apuce să le lucreze, iar carele nu va vrē, are voie stăpânulū moșiei a le da altora ca să le lucreze, să nu se păgubēscă stăpânulū moșiei de otașină, de vreme ce în 6 și 8 ani le-au părăsitū cei ce le-au avutū. Sau fiindū pricina într'altū chipū, să însciințezi Domniei Mele.—1793 Aprilie 8. (2)

Procită Vel Logofătă.

Cu pitaculū din 14 Aprilie 1793, A. Moruzi întăresce cărțile domnesci a lui Tufecchi-bașa și Deli-bașa ai Curței pentru venitulū dela o lēsă de

(1) Cod. XXIII, fila 37 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 37 verso.

pesce în satul Ceganî (jud. Ialomița), împreună cu locuitorii satului. A. Moruzi dă voce ca Tufecchi-bașa, Deli-bașa și locuitorii să-și facă numita lésă pentru vînătórea pescelui «pe vërsătura de apă, ce se abate pe lângă numitul sat, prin ostenéla și cheltuiala lor.» Pentru care poruncesce ispravnicilor și zapeiilor, că nu numai să nu-î supere, ci încă să le facă și cuviinciosul diafendepsis. (1)

*Carte pentru pădurile din sud Ialomița, a nu se strică, după
jalba stăpânilor de moși.*

D-vóstre ispravnicilor ot sud Ialomița, sănătate! Amă vëđută Domnia Mea însciințarea ce ne faceți la jalba Șetrarului Ștefană Alexe i a Clucerului Colceagă i a Sërdăresei Bălașei Alexeanca și a ceașului Stanciulă, prin care arëtați că adevărată le este jalba cum că pădurile ce aū fôrte s'au prăpădită în trecuta rësmiriță, în câtă prea puțină aū rëmasă, și acum după rësmiriță, cu pază și ținere abia s'au mai înălțat dumberăvi mică, și pentru că nu sunt aprópe păduri de aceea, la întimplări de conace ăiceți că nu aveți de unde proftaxi lemnele cele trebuincioșe decât dintr'aceste dumberăvi. Pentru care nu lipsimă a vë rëspunde la acésta, că pentru conacele ce arëtați dumné-vóstre, tot-deauna aveți scire mai înainte și poruncă dată de către Domnia Mea pentru gătirea celor trebuincioșe și puteți trămite la alte păduri de a împlini trebuința *lemneloră conacului*, fără de a pătimii stăpânii acestor dumberăvi stricăciune și pagubă dumberăvilor; cum mai *vîrtosă acésta dată la gătirea conacului prea alesului Elciului rusescă*, aveți îndestulă vreme de a trămite la pădurile depărtate mari din alte județe să aduceți lemnele cele trebuincioșe; așisderea și pentru alte întimplătoare conace, trebuie să nu priviți la aceste dumberăvi, care vë sunt aprópe, ci se cade să aveți gata lemnele cele trebuincioșe pentru întimplări, aduse în vreme dela păduri mari. Iar când fără de veste, în vreme ce nu vi se va află lemne gata, se va întimplă vre-o grabnică trebuință, care să nu puteți proftaxi din păduri mari depărtate, la acest fel de nesciută și grabnică trebuință, trebuie ca și cu scirea stăpânilor moșiei să aduceți lemnele numite cele trebuincioșe de aprópe, orânduind și omul loră dimpreună cu trămisi dumné-vóstre și dând strășnică poruncă trămișilor, ca nu cum-vași cu pricina trebuinței domnesci să tae și să sfărâme mai mult, sau să strice de rëndă și să stêrpescă rodirea dumberăvilor, fără

(1) Cod. XXIII, fila 37.

de nici o păstrare, căci forțe se voru pedepsi; și iarăși să aveți apoi a înscință Domniei Mele în urmă. ce lemne s'au tăiat și la ce trebuință anume. Așa dar vă poruncim să urmați negreșit și să păziți orânduiala dumbrăvilor și a pădurilor, iconomisind păstrarea și paza lor, *ca să se îndemne și alții a se silii spre rodirea și înmulțirea dumbrăvilor și a pădurilor, care o cerem și o voim Domnia Mea.* — 1793 Maiu 2. (1)

Cartea mănăstirei Segarcea (jud. Dolj), pentru așezământul clăcei cu locuitorii de pe moșia Gărceni, din 4 Iunie 1793.

După jalba lui Antim și Gherasim, călugări dela Segarcea, arătându că după multe judecăți ce a avut mănăstirea cu locuitorii Segărceni după moșia mănăstirei, pentru clacă, dijmă, otașină și pentru stricăciunea pădurei mănăstirei în cele din urmă s'au aședat pentru toate cu locuitorii prin zapis, și ceru cartea de întărire a Domnitorului. A. Moruzi vedu zapisul la mâinile lui Antim și Gherasim iscălit de ei toți sătenii și adeverit și de alți marturi, prin care zapis sătenii primesc să clăcuiască 5 Țile pe an, «însă Țomenii casnici la oric- ce li se va porunci de către mănăstire, și deosebit într'o Ți să scotă toate plugurile satului la arătură, pe totu anul câte odată, și de zlot de casă să nu fie supărați; asemenea și pentru lemne de foc să fie slobozi a tăia de pe moșia mănăstirei, iar nu copaci roditori, și de asemenea să potă tăia lemne de facerea bordeielor, iar pentru lemne de buți și alte trebuințe să nu se îndrăznescă a tăia fără de voia și scirea mănăstirei.» Țărani își rezervă încă dreptul, cel ce au vii pe moșia mănăstirei, să aibă voie a vinde vin în sat, de toamnă până la Sfântul Vasile, dându însă mănăstirei câte o vadră de vin și 1 taler de fie-ce bute. Cele-lalte luni ale anului va vinde vin și rachi numai mănăstirea. Rămân în vigore toate cele-lalte havaeturi ale pământului «după ponturile pravilnicescii condicii.» Țărani se legă prin zapis, că de nu vor fi întocmai următor, nu numai să fie siliți a clăcui câte 12 Țile pe an, după obiceiul moșiilor și după condica Divanului, și să împlinască toate havaeturile moșiei, ci încă să se și pedepsescă de către judecată. Zapisul s'a făcut înaintea Divanului Craiovei, martori fiind și Hatmanul Constantin Caragea Caimacamul împreună cu Divaniții: Ilagi Stan Jianul, Stolnicul Gh. Bengescu și Șetrarul Ioniță Argintoiu, la 15 Aprilie 1793. Domnitorul dă întărire acestui zapis. (2)

(1) Cod. XXIII, fila 47 verso și 48.

(2) Cod. XXIII, fila 81 verso.

Carte de clacă a Bălașei Alexeancăi pentru moșia Oltenița.

Dumné-vóstre ispravnicilorŭ ot sud Ilfovŭ, sănătate ! Vă facemŭ în scire că la Domnia Mea aŭ datŭ jalbă Sărdăreasa Bălașa Alexianca, cum că are o moșie într'acelŭ județŭ, ce se numesce Oltenița, și ómeniŭ ce sunt șe-đetorŭ pe dînsa, nu se supunŭ a-și face elaca și a-și da dijma după obiceiŭ, cum și vinŭ, rachiŭ punŭ de vîndŭ făr de voia omulŭ ce-lŭ are orênduitŭ. Pentru care, după condica Divanulŭ Domnieŭ Mele și după cartea Domnieŭ Sale fratelŭ Alexandru Vodă Ipsilantŭ, ce o vêđumŭ la mânia Sărdăreseŭ cu létŭ 1780 Martie 15, dămŭ Domnia Mea acéstă carte la mânia omulŭ ce-lŭ va orêndui, la care să aibă a apucă pe toți ómeniŭ ce sunt șeđetorŭ și se hrănescŭ pe acéstă moșie, să clăcuiască 12 ڭile pe anŭ, însă numai cei ce vorŭ fi casnici și vrednici de muncă, iar holteiŭ să nu se supere ; și elaca să o facă rênduri rênduri. adecă 3 ڭile primăvara, 3 ڭile vara, 3 ڭile tómnă și 3 ڭile iarna, iar nu totŭ deodată. Iar când nu va avea stăpânulŭ moșiei de lucru și va cere banŭ, să aibă a luă de casă câte 1 zlotŭ pe anŭ. Așișderea și dijma să aibă a o luă din tóte semănăturile, din 10 una, după obiceiŭ, iar nu mai multŭ. Iar pentru legumele, ce vorŭ face prin grădinŭ pentru trebuința caselorŭ, de dijma să nu se supere. Vinŭ, rachiŭ, din locuitorŭ să nu fie volnicŭ nimenŭ să pue să vîndă pe moșie, făr de voia stăpânulŭ moșiei ; iar care din locuitorŭ va vré să vîndă, întâi să se așeze cu ispravnicelulŭ ce va fi orênduitŭ pe acéstă moșie. Așișderea să aibă a luă și de capre câte banŭ 2 pe anŭ, și de matca de stupŭ câte banŭ 3 pe anŭ ; iar pentru vitele ce vorŭ avé de trebuința caselorŭ lorŭ, de suhatŭ să nu se supere. Așișderea, de va ajunge acéstă moșie în baltă, să aibă a luă ڭeciuiala pescelŭ, din ڭece banŭ unŭ banŭ, sau din 10 pescŭ unŭ pesce, după obiceiŭ. Iar când vre-unulŭ din cei ce sunt șeđetorŭ pe acéstă moșie, vorŭ sta cu vre-o înpotrivire la aceste mai sus numite, dumné-vóstre ispravnicilorŭ, pe unŭ ca aceștia să-ŭ faceți și făr de voia lorŭ a se supune, toli. pis. gpod.—1793 Iunie 14. (1)

2 cărți, una slobodă către locuitorŭ și alta legată la ispravnicŭ din sud Gorjŭ, pentru rîmătorŭ ce facŭ stricăciuni.

Vouă tuturorŭ locuitorilorŭ din județulŭ Gorjulŭ vă facemŭ în scire, că amŭ luatŭ Domnia Mea însciințare că în județulŭ acela se urmêză unŭ obiceiŭ rău de către unŭ din voi locuitorŭ, ce aveți rîmătorŭ: adecă tómnă, după

(1) Cod. XXIII, fila 79 verso.

ce se strângă bucatele și se cosesc livezile, nu vă mai păziți rîmătorii și, lăsându-l fără de păstori, faceți stricăciuni la semănături de grâne și la livezi de fîn; unde sapă rîmătorii, 2, 3 ani nu se face fînul. Pentru care acesta, după jalba ce a fost dată Domniei Sale fratelui Michaiu Vodă Suțulu, boerii i boernașii și alți moșneni dintr'acelu județ, s'a dat porunca Domniei Sale către ispravnicul, ca să se dea nizamul cel cuviincios, spre a lipsi acestu rău obicei, după care următorii nu sunteți. Deci iată vă poruncim Domnia Mea strașnic, să vă puneți păzitori la rîmători în totă vremea, a nu mai face stricăciuni la livezi, la grădini, fiindu pricină de paguba obștiei, pentru că în adevăr să știți că am dat Domnia Mea voie și slobozenie ispravnicilor județului, ca verii al cui rîmători se vor găsi fără de păzitori, făcendu stricăciune, prindendu-l să-l iee pe sēma domniei. Ci dar, după cum vă poruncim, fiți dar următorii și vă puneți păzitori, ca să nu se facă dintr'această rea urmare a vōstră stricăciune și pagubă. — 1793 Iulie 15. (1)

Vel Logofetū.

Cu pitacul din 23 August 1793, A. Moruzi poruncesce la sud Slam-Rîmnic pentru moșiile Balta-Albă și Grădiștea, ale Mitropoliei, al căror locuitor vîndu vin și rachiu fără de voia omului rînduit spre grija acestor moșii, și cu acesta pricinuesc pagubă sfintei Mitropolii, și le poruncesce ca să oprască pe locuitorii dela acesta; iar vîndarea de vin și rachiu să fie exclusiv de dreptul și cu voia omului rînduit al acestor moșii (2).

Anafora locuitorilor ot Dărmonesci sud Prahova, pentru obiceiurile moșiei, ce are așezămînt în scris, cu Paharnicul Ioniță, ispravnicul casei Măriei Sale Beizadea Grigorașco.

Iu Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpđ. — De vreme ce locuitorii au la mîinile lor sinetul Paharnicului Ioniță de așezămînt, care il vădum și noi, după care ei se țin de sunt următorii fără de a se împotrivi, poruncim dumné-vōstre ispravnicilor, ca împotriva să nu îngăduiți a fi supărați, și cumpărătorii de nu sunt mulțamiți își vor căuta cu Paharnicul Ioniță. — 1794 Martie 9.

Vel Logofetū.

(1) Cod. XXIII, fila 106.

(2) Cod. XXIII, fila 125 verso.

Prea Înălțate Dómnne,

Locuitorii ot satu Dîrmonesci dintr'acestú județú, prin jalba ce au datú Máriei Tale, arată cum că avêndú așezămîntú cu dumné-lui Paharniculú Ioniță, vechilú fiindú alú stăpânului acestei moșii, a da pentru obicinuita clacă de cósă câte talere 1 baní 19, i s'au și urmatú acea învoire, nesupărându-se mai multú; iar acum în anulú trecutú, orênduindu-se arnăutú isprăvnicelú moșiei, carele și cumpăraseră venitulú, le-arú fi făcutú cererí a da de casă câte talerí 3, și nevrêndú ei a da, au trimisú dintre dînșii pe Ioanú Deca și Manu, sătení de aí lorú, ca să pornescă jalbă Înălțimii Tale, cu cererí a li se urmă totú așezămîntulú ce au avutú mai nainte și cu acei sătení; în locú să pornescă acea jalbă, ce le dîse de a-și dobândi cererea lorú, s'au pusú fără de scirea lorú de au cumpăratú înșii ei venitulú acestei moșii, și le-arú fi cerêndú totú asemenea ca și acelú arnăutú po talerí 3 de casă i de pogonú de porumbú iarăși talerí 3, și cerú a avé dreptate, cu a li se păzi obiceiulú de mai nainte. Pre a cărora jalbă ni se poruncesce să cercetămú pricina acésta, și după acelú așezămîntú, ce vorú fi făcutú cu Paharniculú Ioniță, să li se și urmeze, fără de a nu se supêră mai multú, sau fiindú pricina într'altú chipú să înștiințămú Máriei Tale. După luminata poruncă următorii fiindú, amú înfățișatú înaintea nóstră atátú pe acei sătení cumpărătorii de venitú, câtú și pre jăluitoarii, cărora amú cerutú să ne arate obiceiulú și așezămîntulú ce au avutú mai nainte, și ne arêtară unú răvașú iscălitú de Paharniculú Ioniță, vechilulú acestei moșii, ot létú 1790 Februarie 8, din care scrie că, câtú era Gheorghe isprăvnicelú moșiei Dîrmonescii, ca să nu facă jăluitoarilorú mai multú supêrare, decât numai să iee câte talerí 1 baní 30 pentru clacă, talere 1 de pogonú de porumbú, parale 10 de carú de fênú, și din cele-lalte semênaturí după vechiulú obiceiú, iar mai multú să nu se îndrăsnescă a luá, fiind-că într'acestași chipú îi este așezămîntulú și cu dînșii; amú întreatú și pre acelú arendașú, cu ce cuvîntú făcú cererea a luá câte talerí 3 de casă, cum și pre pogonú de porumbú asemenea, în vreme ce și ei totú pe acésta moșie sunt ședetorii și au tótă sciința pentru așezămîntú acolo, care eră pentru ei toți, iar nu cu osebite; și alta nu avurá a dîce, decât numai că arêtară zapisulú de cumpărátórea venitului moșiei, iscălitú de însuși Paharniculú Ioniță, cu létú 1793 Noembre 1, pre care zapisú le vinde acestorú mai sus numiți venitulú moșiei, pe anú în talere 850, și rêsponde chiar ca să aibă a luá de casă câte talere 3 pentru clacă. Decí într'acestași chipú descoperindu-se a fi urmarea acestei priciní, găsímú și noi a fi cu cale, ca după așezămîntulú, ce se vedú prin acelú răvașú alú

Paharnicului dela létu 1790, să li se păzescă numiților locuitorî a nu se supără mai multu, și cumpărătorii aceștia, cu tôte că sciau învoirea așezămîntului lorû, și trebuia să cumpere cu aceia simfonie, a fi înșiși pricinuatorii răului tuturilor, dar pôte a-și căută să-și afle îndreptare cu dumné-lui Paharniculû Ioniță; părerea noastră într'această chipu este a fi cu cale, iar hotărîrea cea desêvêșită rămâne a se face de către Înălțimea Ta. 1794 Martie 2.

Constantinû Filipescu Medelnicerû, Ioniță Fălcoianu Serdarû ispravnicû. (1)

Pitacû din 10 Martie 1794, după reclamațiunea locuitorilor dela Novaci, (jud. Vlașca), moșia lui Neculaî Logofețelulû Novăceanulû. Locuitorii probéză că din vechi ei au avutû învoială de a nu clăcui decât 4 ȝile, să aducă unû carû de fênû din fênulû stăpânului la Bucuresci și câte 1 carû de lemne. Domnitorulû ordonă păzirea acestei învoeli, dacă sătenii vorû puté dovedi că a existatû; la din contră, nu numai că vorû fi supuși la pontulû de 12 ȝile, etc. ci și pedepsiți. (2)

Zapisele ce s'au făcutû de învoirea mănăstirei Hurezû cu locuitorii de pe moșia Baia-de-ferû ot sud Gorjû a mănăstirei Hurezû.

Iw Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû i Gospodarû Zemle Vlachscoe.— Fiind-că amîndouê părțile, atâtû egumenulû mănăstirei Hurezû, prin vechilulû său Spiridonû Economu, câtû și locuitorii ce sunt ședători pe moșia ce se numesce Baia, prin vechilii lorû, ce și-au trimisû aici la Divanulû domnescû despre partea tuturilor, din judecata dumné-lorû veliților boeri, unde erau rînduiți de Domnia Mea spre cercetare, au cădûtû la o învoire de pace, spre a contenî și a lipsi tôte pricinile și judecățile câte s'au pricinuitû într'atâtea vremi și spre a nu mai cercă de acum înainte judecățile, însuși au făcutû de bună voia lorû și mulțumirea amîndora părților așezămîntulû acesta prin zapise unii la mâna altora, mărturisite de ei însuși și adeverate cu mărturia lorû, și să fie și o parte și alta următorî acum și tot-deauna. — 1794 Martie 15.

Vel Logofetû.

Adeverezû cu acestû zapisû la mâna locuitorilor de pe moșia Baia-de-ferû ot sud Gorjû a sfintei mănăstiri Hurezû ot sud Vilcea, ca să se scie

(1) Cod. XXVII, pag. 4. IV.

(2) Cod. XXIII, fila 217.

că avându mănăstirea cu dinșii multe judecăți pentru clacă, i pentru dijma de porumb, i pentru dijma de fân din liveșile lor, celea curățite de dinșii, i pentru oile lor, i pentru vîndarea pășunei munților mănăstirei de pre numita moșie, i pentru că nu le-ar fi dîndu mănăstirea locuri de pășunea vitelor, cum și pentru vîndarea vinului i a rachiului, din care judecăți se pricinuiă atît mănăstirii cît și lor gâlcevuri și mare cheltuială; pentru ca să lipsescă dela mijloc gâlcevurile și judecățile, m'am învoit cu dinșii și m'am așezat prin acest zapis, ca pentru toate acestea mai sus arătate să urmeze întocmai după așezămîntul ce am făcut, cum se cuprinde la vale, adică: *totu omul casnic să aibă a clăcu numai cîte patru ȧile pe an și să plătescă și cîte un zlot de casă pe an, însă de-i va duce mănăstirea la altă moșie a clăcu să nu fie mai depărtată de acesta mai mult decît cale de trei ceasuri*, i din porumb să dea dijmă cîte patru bani de porumb de pogon, însă grăunțe, cu banița za oca 22, i liveșile ce sunt curățite de dinșii să aibă a și le țină nepoprite, și să dea din 5 căpițe una, fără de a nu le cere mănăstirea ban, care fân să-l aducă ei cu carele lor, unde se va stringe fân de dijmă, să-l facă clă, și să nu care cum-va și din vre-o pismă să-l dea foc sau să-l fure, căci dovedindu-se, să aibă a-l plăti ei și a se pedepsi; așisderea să aibă a le da mănăstirea și locuri de pășune pentru trebuința vitelor lor, fără plată, însă la loc slobod, iar nu în liveșii sau în munții, în cari le vinde mănăstirea pășunea, cum și la vîndarea pășunii munților mănăstirei de pe numita moșie, să aibă a se protimisi și a cumpără din prețulu acela ce va da alți mușterii mănăstirei; așisderea și pentru ale lor, ce voru avă ei locuitorii pe această moșie, să fie nesuperați a nu le cere mănăstirea nimic, ferindu-se a nu amesteca în oile lor oile ale altor ȧmen străini, iar de se voru dovedi că au urmat una ca acesta, atunci să fie sub glóbă; cum și pentru vîndarea vinului i a rachiului, cînd nu va vră mănăstirea a pune să vîndă, atunci să-și ia ei întăi voe dela mănăstire, și așa să vîndă ei, dîndu de bute cîte taleri 1 i cîte o vadră de vin, iar cînd mănăstirea va pune vinurile ca să se vîndă, atunci ei să nu fie volnici a vinde; cum și din cele-lalte semănături de pe moșie, să aibă a da dijmă după obicei și după condică; și cînd nu se voru țină nici după acest așezămînt, atunci să aibă a clăcu cîte 12 ȧile pe an și să plătescă și totă cheltuiala mănăstirei de cînd ne judecăm. Și pentru mai adevărată credință, am iscălit ca să se creă. — 1794 Martie 13. (1)

Ioan biv al 3-lea Logofet martor.

(1) Cod. XXVII, pag. 11 IV.

Acestă așezămîntă făcîndu-lă amîndouă părțile de buna-voia loră înaintea noastră, l'amă adevărită cu iscălitura. — 1794 Martie 13.

Dumitrașco Vel Bană, Vel Vornică, Costache Ghica Vel Logofătă, Scarlată Ghica Vel Logofătă.

Asemenea zapisă aă dată acești locuitori, ce sunt ședători pe moșia Baia-de-feră ot sud Gorjă, la sfînta mănăstire Hurezulă din sud Vîlcea, totă pentru acestă așezămîntă, care s'au întărită și cu pecetea Măriei Sale, din care s'au iscălită și acești vechilă ai săteniloră de acolo. — 1794 Martie 13.

Eă Mihăilă Părcălabă Ciucescu adevăreză.

Eă Ioană Unchieșă Schioglu adevăreză (1).

Anaforaia dumné-lui Vel Vornică ală politiei, pentru căte-vași nume de prin mahalalele, ce s'au găsită la cercetare și cu dajdia loră legați aici și ședători pre afară, poruncă a se încărcă județele și să se scadă de aici.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gpd. Zemle Vlachscoe. — Dumné-ta cinstită și credinciosă boerulă Domniei Mele, Vel Vist., poruncimă Domnia Mea, acești măi jos numiți din catastihulă politiei Bucuresciloră să se încarce însă cu liudele loră județele pe unde se află, cărora să li se iea sineturile de voră avă pre amăna și să se trimită aici; și pentru o urmare ca acésta, să faci poruncile Domniei Mele către ispravnică, dojă-nindu-l, de ce să nu fie cu îngrijire pentru unele ca acestea, la cară însuși ei cădea să fie davagiă. — 1794 Martie 15.

Vel Logofătă.

Prea Înălțate Dómne,

Cu plecată anafora însciințeză Înălțimei Tale, că făcîndă cercetare mahalaleloră acum cu scrisulă catagrafiei Bucuresciloră, se găsi vre-o căte-vași nume dela o sémă din mahalale lipsă de birnică, de care apucîndă pe zapciă, îmi arătară că pricina este așa, adecă cu dajdia loră sunt legați aici la Bucuresci, iară starea cu casele loră se află ședători pe afară prin județe. Ci de se va găsi cu cale de către Înălțimea Ta, părerea mea ar fi măi cu cuviință, ca să fie scăduți mahalalele Bucuresciloră cu numele și baniă loră și să încarce județele loră pre unde se află ședători cu rudele loră, poruncindu-se de a li se luă și sineturile dela mână. Și pentru a fi sciutiă, iată că arătămă măi jos anume fieși-care și cu baniă ce sunt legați. — 1794 Martie 14.

Mateiă Fălcoianu Vel Vornică.

(1) Cod. XXVII, pag. 12 IV.

Din sporulă dumné-lui biv. Vel Vist. Constantină Filipescu epistatulă Agiei, la ruplaşi fără sinetă.

TALERI BANI

9	—	Nicolae sin Radu la mahalaua Popa-Rusulă.	} Sederea loră la Vadu Săpată sud Saac.
9	—	Andreiă sin Radu ot tam.	
9	—	Constantină sin Radu ot tam.	
7	—	Gheorghe sin Tudoră la mahalaua Radu-Vodă	} La Ploescă sud Prahova.
9	—	Ilie Mamulariu sin Ioană ot Silivestru.	
7	60	Negoită sin Vladă ot mahalaua Staicu.	
			} La Loloiasca sud Saacă.
			} La Urlaţi sud Saacă.

Totă din sporă fără sinetă.

7	60	Dumitru sin Lambru ot mahalaua Staicu.	} La Urlaţi sud Saacă.
7	60	Ioniţă sin Gheorghe ot mahalaua Staicu.	

Ruplaşi cu sinetură.

7	60	Mateiă muncitorulă sin Stană ot Staiculă.	} La satulă Odăile sud Ilfovă.
7	60	Nicolae sin Badea ot Staiculă.	
7	60	Neagulă muncitoră sin Gheorghe ot Staiculă.	
12	—	Istrate Trăistară sin Oprea ot BrosceŃi.	} La Meriă Peteăi sud Ilfovă.
12	—	Eftimie sin Iorga ot BrosceŃi	
7	60	Constant. sin Stoica ot BrosceŃi	
12	—	Ioană sin Stanciu ot Cărmădarii-de-jos.	} La Bărcănescă sud Ilfovă.
12	—	Ivană sin Sandulă ot Foişoru la Creţescă.	
			} La Creţescă sud Ilfovă.

(1) Cod. XXVII, IV-16.

Anaforaua ce s'a făcut în dosul jalbei lui Anastasie Ioanitisă, pentru o băcănie și o cârciumă, ce are pe moșia mănăstirei Cernătesci a mănăstirei Glavaciocă, cu așezămîntu ca altul să nu mai deschidă băcănie, și în urmă a dată voie la unu Chiriță locuitoru de acolo, și se pricinuesce pagubă.

Iă Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpd. Zemle Vlachscoe. — Orânduimă pre sluga Domniei Mele . . . copilū din casa de Visterie, ca să mērgă să apuce pe pîritulū egumenū și să împlinēscă acești talerī 60. — 1794 Aprilie 17.

Vel Logofētū.

Prea Înălțate Dómne,

Acēstă pricină îmi este făcută de când aū jeluitū Înălțimeī Tale acestū Chiriță pentru jeluitorulū acesta, că nu-lū îngăduesce a face băcănie, cu care jalbă fiindū orēnduiți de Măria Ta iarășī la mine plecată sluga Mărieī Tale spre cercetare, în cercetarea ce am făcutū, atunci am vēdūtū la mănile lui Chiriță zapisulū pîritulū egumenū, în care scrie ca să aibă voie a deschide băcănie dāndu-și așezāmîntulū sēū, și orī-ce pricină va fi în urmă, să aibă a răspunde egumenulū; și arētāndū Mărieī Tale prin anaforaua curgerea pricinei, s'aū datū întărireā Mărieī Tale aceluī Chiriță, ca să aibă a-și ține băcănia nesupēratū și jeluitorulū să-și caute cu egumenulū. Acum, după luminată porunca Mărieī Tale, intrāndū în cercetarea pricinei jeluitorulū, ca să nu fie volnicū nimicū a ține și a deschide băcănie și orī-cine va fi avēndū să-lū oprēscă, decī pentru o urmare ca acēsta a egumenulū, am socotitū că din talerī 65, prețulū cumpērării pe unū anū, să întōrcă jeluitorulū talerī 60 pentru așezāmîntulū ce înpotrivă a făcutū, și aceștia cu sincatavasisū; și pîritulū egumenū, nicī într'unū chipū următorū nu este a da acești talerī 60, ci să fie luminată poruncă a se face împlinire; iar hotărîrea cea desēvēșită rămāne a se face de către Înălțimea Ta. — 1794 Ghenarie 12. (1)

Scarlatū Vel Logofētū.

(1) Cod. XXV, fila 254.

*2 cărți la mâinile a 2 plaiuri, pentru obiceiurile moșiiilor,
din 21 Aprilie 1794.*

«Dumné-vóstre ispravniciloră ot sud Buzău, sănătate! Vă facem în scire că la Domnia Mea a dată jalbă plășii din plaiul Slănicului i ală Pârs-covului jud. Buzău, arătându că, aflându-se ședători pe moșii mănăstiresci i boeresci cum și megiesesci, sunt supărați la dijma fênului, la dijma porumbului, cum și la țile de clacă nu urmază după orânduiala condiceii, ci îi pune de facă numai vara de odată la vremea cosei și la secere; așisdere și din pădure, ce se află în cuprinsul acestor plaiuri, sunt opriți de lemne de casă, de pari, de lemne de foc și de nuele, cerându carte Domniei Mele cu arătare ce sunt datorii a da. Pentru care iată, după condica Divanului, poruncim Domnia Mea pentru toate, adică: locuitorii casnicii, cei vrednici de muncă să lucreze clacă stăpânului moșiei câte 12 țile într'ună ană, rënduri rënduri, după obicei, adică 3 țile primăvara, 3 țile vara, 3 țile toamna și 3 țile iarna, iar nu totu de odată, afară însă de cei ce voru fi avându deosebitu așezămintu cu stăpânul moșiei, la care aceea are a se urma după acel așezămintu al lor, iar holtei să nu se supere; sau neavându stăpânul moșiei de lucru și va cere banii, să aibă a lua de casă câte 1 zlotu pe ană» etc. Mai departe urmază ca în actele de aceiași natură, relative la țeranii. (1)

*Anafora ce s'a făcut în dosul jalbei locuitorilor ot satulă
Orbésca sud Teleormanu, ce a dată pentru Mateiu Logofétulă i Constan-
tină Ceaușulă, ce a avut cumpăratu venitulă moșiei pe care ședă ei,
cum că le face multe nedreptăți la celea obicinuite, cerându a se protimisă
ca ei să fie venitulă pe acestă ană.*

*Iă Alexandru Constantin Moruzi Voevodă. — După anafora dumné-lui
Vel Logofétu, poruncim dumné-vóstre ispravniciloră să urmați întocmai.
1794 Aprilie 28.*

Prea Înălțate Dómne,

După luminată porunca Măriei Tale, aducându orânduitală zapei înaintea mea pe jăluitorii săteni ot Orbésca, față cu Mateiu Logofétulă, unul din piriți, imi arătară jăluitorii adeverință în scrisu dela numitulă Mateiu,

(1) Cod. XXIII, fila 236.

scrisă dela 27 ale trecutului Martie, prin care arată chiar așa, că pentru venitul moșiei Orbésca, ce l'a avut el cumpărat dimpreună cu Constantin Ceașul pe doi ani, au și stăpănit el moșia luându-i venitul pe un an, iară pentru al Visteriei, viind doi săten vechi ai satului ce locuiesc pe moșie, și pornind jalbă pentru dînsul că nici cum nu-l voesc a mai fi pe moșie, el singur s'a lepădat de ținerea acei moșii, fiind-că nu-i mai trebuie, nici tovarășia cu alt cine-vaș printr'ascuns nu va mai avé, și pentru bani ce și-au lepădat numiții săten, sunt la dînsul și staș pecetluiți cum i-au dat, nesciind câți sunt, până când va veni Constantin Ceașul, fiind-că banii sunt ai lui; și viind el, cum va vré va face. Decî fiind-că Matei Logofet și Constantin Ceașul, pîrîții, au luat venitul moșiei pe un an, și fiind-că pe cesta laltă an au întors banii la Matei, cari sunt la mîna lui pecetluiți, și însuși Matei de a sa bună-voie s'a lepădat de ținerea venitului acei moșii și pe al doilea an, și de vreme ce acel Constantin Ceașul ne arătă că se află în slujba vamei Giurgiului, să fie luminată porunca Măriei Tale către dumné-lor ispravnicii ot sud Teleormanu, ca să trimită să-l aducă înaintea dumné-lor și puindu-l față cu jăluitoii, cari dicu cum că au pătimit din pricina numiților pîrîți, și de se va dovedi că sunt adevărate aceste, să-l lipsescă și pe acel Constantin din stăpînirea venitului moșiei și să-l aibă jăluitoii aceștia venit în stăpînirea lor până la împlinirea anului; iară hotărîrea cea desevîrșită rămîne la Măria Ta.—1794 Aprilie 36. (1)

Vel Logofet.

«Fiind-că aceste liude 4 din județul Argeșu, anume Sóre sin Badea, Nécșu sin Grigorie, Badea sin Dobre și Gheorghe sin Rizea, ce au fost orînduiți din porunca Domniei Mele, cu care, să încarce chereștea de trebuința împărătescă dela județul Secuienilor, nu numai s'au arătat cu înpotriviri la urmarea poruncei Domniei Mele, ci încă și la osebita mare obraznicie, și au îndrăsnit și au bătut foarte rău și pre doi din slujitorii, a căroră faptă, prin cercetare dovedindu se adevărată și făcîndu-se vinovați de cea mai grea osîndă, s'au pedepsit de Domnia Mea cu bătaia, trîmițîndu-i și la ocna; dreptu aceea, dau volnicie slugei Domniei Mele . . . zapci armășescă, să ridice de aici pe acești mai sus numiți și în pază să-i ducă la ocna . . . » Ordónă cămărașului ocnei să-i primescă, dîndu adevărînță.—1794 Mai 1. (2)

(1) Cod. XXVII, pag. 34 V.

(2) Cod. XXIII, fila 247.

Locuitorii de pe Hartescii Cutlumuşului a mănăstirei Clocociovă (plaiul Argeşului, jud. Muscelu) au închis siliştea, făcându livezi de pruni, şi acum nu se supun a-şi da dijma acelor livezi, dicându că sunt grădini pentru trebuinţa caselor lor, iar nu livezi.

«Luminate Dómnne, (dice egumenul Clocociovului) eu sciú că cine are grădini numai pentru trebuinţa şi saşii casei sale, urmază a avé 50, multú 100 de pruni, iar nu livezi întregi de 1000 şi 2000 de pruni. Pe fostul egumen, fiindú prostú, locuitorii îlú amăgiau şi nu-l da dréptá deciuală, din 10 pruni 1, după vechiul obiceiú, ci-l dádea cu 4 — 5 oca rachiú afară din prunii acestor livezi şi se năpástuia mănăstirea la dreptulú sêu». Egu-menulú, la 20 Maiú 1794, cere luí Alexandru Moruzi dreptate.

Acestú Domnitorú pune pe petiţiunea de mai sus a egumenului Chirilă resoluţiunea că: «orânduiala condiceí Divanului cuprinde, că pentru tóte rodurile să se dea la stăpânulú moşiei deciuală, afară numai din grădinile ce va fi avéndú împrejurulú casei lorú.»

Asemenea şi pentru livezile de pe la vii, pe suma pogónelorú ce vorú avé vii, pe jumétatea viei lorú au să aibă livele apérată, iar câtá va avé livele mai multá, este să-şi dea deciuală, din care se înţelege că grădinile de pomi, ce vorú fi pentru îndestularea şi trebuinţa caselor lorú, acele nu suntú a se supérá, iar când, după arétarea ce face egumenulú, vorú fi avéndú livezi mari cu mulţime de pomi, din cari facú alişverişulú lorú, să dea deciuală. . . . Ordinú la ispravnicí să reguleze în acestú modú. (1)

Anaforaua Prea Sfinţiei Sale Părintelui Mitropolitú către sátenii ot Gherghiţa, ce în silnicie arú fi pusú vinú şi rachiú alú lorú în vîndare pe moşie.

Ió Alexandru Constantinú Moruzi Voevodú i gpd. — Cu cale fiindú anaforaua Pré Sfinţiei Sale Părintelui Mitropolitului, poruncimú Domnia Mea dumné-vóstre, ispravnicilorú al judeţului, să orénduişi mumbaşirú a merge la faţa locului, să facá zaptú acelorú locuitorii şi să-l poprêscá de vîndarea vinului i a rachiului, ca să se vîndá numai vinurile i rachiurile sfinte case, după condica Divanului. — 1794 Maiú 27.

Vel Logofétú.

(1) Cod. XXIII, fila 247.

Prea Înălțate Dómnne,

Cu smerita nóstră anafora însciințăm Măriei Tale, că purtătorul de grijă ce-lu avem la moșia Gherghița din sud Ilfov, ce este a sfintei Mitropolii, ne însciință că unii din locuitorii Ghergheni în silnicie aru fi pusu vinu și rachiu alu loru în vîndare pe numita moșie, dintru a căroră urmare se pricinuesce pagubă sfintei Mitropolii, neputendu trece vinul și rachiul casei, ce se află acolo; ei fiind-că acestu obicei n'a fostu până acum, rugăm pe Măria Ta să fie luminată porunca Înălțimei Tale către dumné-lor boerii, ispravnicii județului, ca dumné-lor să orânduiască mumbașiră a merge în fața locului să le facă zaptu, poprindu-l pe aceia de a nu mai vinde vinul și rachiul lor. De acosta rugăm pe Măria Ta, și anii Măriei Tale rugăm pe Domnul Dumneđu să fie mulți și norociți. 1794 Maiu 25. (1)

Alu Măriei Tale către Dumneđu ferbinte rugător și smeritu părinte sufletescu

Alu Ungro-Vlachiei Dositeiu.

Egumenulă dela Radu-Vodă cu săteni dela Buda sud Ilfov, pentru obiceiurile moșiei.

Iu Alexandru Constantinu Moruzi Voevodă i gpd. Zemle Vlachscoe.— Cu cale fiindu anaforaua acosta ispravnicescu, în urma căreia numiții săteni nu s'au arătat cu nici o apelație în trei luni și jumătate, ce sunt trecute dela acosta hotărîre până acum, întărimu Domnia Mea, ca după așezămîntul lor să se urmeze, spre a clăcu la mănăstire câte șese zile într'unu an, și dumné-vostre, ispravnicilor, să dați ajutorul cel cuviinciosu mănăstirei. — 1794 Maiu 27.

Vel Logofetă

Prea Înălțate Dómnne,

După jalba, ce au datu Măriei Tale săteni dela Buda sud Ilfov, cum că se află cu șederea pre moșia mănăstirii Radulu-Vodă de sumă de ani și nu au fostu superați altă dată mai mult decăt un zlot de vadră, iară acum dicu cum că a deosebitu mănăstirea de ce case, din pismă și

(1) Cond. XXVII pag. 15 sc. VIII.

răutate, și le cere câte doi zloți de casă, iar zece case să nu le supere mai multă dela ce au fost obiceii; asupra căreia jălbi ni se poruncesce de către Măria Ta, ca să teorismul jalba, să cercetăm atât de obiceiul ce ȋic ȋăluitoii că l'au avut, cum și de vre-un deosebit ȃșezămînt ȋn scris, de vor ȋ fi avîndu dela stăpîni moșiei, și pe larg să ȋnsciințăm Măriei Tale dreptul adevăr. Luminatei porunci următorii fiind, s'au ȋnfățișat ȋnaintea noastră davagii cu Sfinția Sa Archimandrit egumenul mănăstirei Radului-Vodă, și ȋntrebându-se Archimandritul, ce are să răspundă asupra acestei pricinii, ne scose un zapis pro care-l vădu-răm, cu létul 1792, Decembre 15, iscălit de șese ómeni săteni de acolo anume: Christea, Négoe i Ștefan, Dumitrașco, Voico și Șerban, ȋntr care cuprinde: că, din luminată porunca Măriei Sale lui Vodă, am fost trimiși la Sfinția Sa Părintele Archimandrit, egumenul mănăstirei Radului-Vodă, Chir ȋgnatie, de ne-am ȋnvoit, pentru ca să facem claca ȋntr-un an șase ȋile de casă, iar nu mai mult, iară cari din noi va sta cu ȋnpotrivire și nu va urmă după cum ne-am legat cu zapisul nostru, acela să se pedepsescă, plătind și tótă cheltuiala omului mănăstirei, care va face-o dintr'aceea pricină; și pentru ca să lipsescă tóte gâlceviriile dintre noi, am dat acest zapis al nostru la sfânta mănăstire; ȋicînd Archimandritul, că după acest zapis și ȃșezămînt cere să-ȋ clăcuiască fie-care casnic câte șase ȋile pe an, iară altă supărare decăt acesta la clacă ȋice că nu le mai face; iară pentru cuvîntul ce ȋic săteni, că le-au deosebit ȋ zece case și le cere de casă câte doi zloți, răspunse Archimandritul că nici au deosebit casele ce ȋic ei, nici le-au făcut acéstă cerere sau supărare, fără numai ceea ce scrie ȋn zapis cere dela dînșii, a-ȋ clăcu câte șase ȋile; la acesta răspunseră săteni, cum că acest zapis numai de doi ȋnși s'au făcut și s'au dat la mîna egumenului, iscălind și pre cei-lalți cari se vedu; dar fiind față din cei iscăliți ȋn zapis, s'au ȋntrebat de au fost la facerea acestui zapis și de sci de acest ȃșezămînt, cari răspunseră că au fost și s'au iscălit; dec ȋunoscîndu-se că este bun și adevărat zapisul și ȃșezămîntul ce se vede, numai ȋncăpe altă davă a mai face, ci să se mulțumescă pe ȃșezămîntul acesta, care este cu ȋndestulat sincatavasis despre partea mănăstirei, de se păgubesce de șase ȋile, și ei se folosesc, căci cuprinderea luminatelor porunci ale Măriei Tale, ce sunt date către noi, după caidul Divanului, cuprind: fieș-care locuitor casnic să lucreze câte 12 ȋile clacă pe an, adecă trei ȋile primăvara, trei ȋile vara, trei ȋile tómnă, trei ȋile iarna, afară ȋnsă de cei ce vor avé vre-un deosebit ȃșezămînt, după cum aceștia, la care sunt dator dar să urmeze ȃșezămîntul lor. Pentru care

nu lipsimū a însciința Măriei Tale, și cum te va lumina Dumneșeu asupra acestei pricinī. — 1794 Februarie 10.

AI Înălțimei Tale pré plecate slugī : Alexandru Vel Cămin., Vintilă Prijboianu. (1)

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodă i gpd. Zemle Vlahscoe.— Neodihnindu-se sătenī Tărăcenī, aū eșitū la Divanū înaintea Domniei Mele, față cu Marinū biv Vel 3-lea Logofētū, vechilū a dumné-lui biv Vel Logofētului Scarlatū Ghica, unde neputēndū tăgădui sătenī cum că satulū lorū este tocmaī asupra hotarului moșiei d-lui Logofētului, și pliroforisindu-ne apoī și de starea și de lățimea moșiei pe care locuescū, cum că, după numărulū caselorū acestui satū și după îndestularea vitelorū ce aū, nu pôte fi destoinică moșia pe care ședū de a îndestulā și a hrāni cu pășunea vitele lorū, fără de a nu călcā și fără de a nu trece la hranā și pășune pe moșia dumné-lui Logofētului, și este cunoscutā și fără îndoială paguba și călcarea moșiei ce i-se face, după cum și înșisī ei nu putură încredința cu blestemū cum că nu s'aū păscutū saū nu se pascū vitele lorū pe moșia dumné-lui, le-amū datū să înțelégă, că dreptatea îi datoresce de a clăcui la dumné-lui acelea câte 3 zile pe anū, cu care nu potū pricinui că li se face vre-o pagubă saū încărcătură peste datoria lorū, în vreme ce aū a fi scăduțī din 12 zile carī suntū obicīnuite; și acēsta ne-aū răspunsū, că nicī la stăpānulū moșiei pe care locuescū nu clăcuescū în lucru, ci plătescū claca în banī, precum și isprāvnicelulū Clucerului Costache asemenea arată, că tot-deauna în banī aū primitū claca dela dînșī. Decī pentru ca nicī dumné-lui Logofētulū să nu aibă pagubă și nedreptatea moșiei Domniei Sale, și ca nicī sătenilorū acestora să nu le rămāie pricinā la cuvīntulū, provalisindū că nicī odată n'aū clăcuitū în lucru, amū hotărītū Domnia Mea, ca dela încheerea păcii încóce până acum, pre câte vite se va dovedi de acestorū sătenī, prin carte de blestemū, că s'aū păscutū pe moșia dumné-lui, să plătescā la dumné-lui Logofētulū obicīnuitulū suhatū de vite, pe totū anulū, după condica Divanului, și zapciulū celū orēnduitū, după socotēla ce vorū face dumné-lorū velițī Logofēțī, să facā împlinire; iarā de acum înainte, orī să-și păzescā vitele de a nu mai călcā și a nu trece pe moșia dumné-lui, saū de nu, să fie datorī a plăti asemenea obicīnuitū suhatū, după condica Divanului, pe totū anulū. Într'acestași chipū întārimū Domnia Mea dreptatea dumné-lui logofētului Scarlatū. — 1794 Iunie 11.

(1) Cod. XXVII, pag. 7 IX.

Prea Înălțate Dómnne,

Céușulă de Aprođi, după luminata porunca Măriei Tale, aű adusű înaintea nóstră pe Négu céușű, i Diiculű, i Radu Părcălahű, i Mateiű Vornicelulű, i Grigorie Nanű, i Dumitrașcu Unchiașu, i Enache, i Mihailă, i Tănase, i Petre, i Dragomirű, i Ioanű, i Gheorghe isprăvnicelulű, i Dumitru, i Voicu, i Tudorű Negrilă, și cu tođi cei-lalđi sătenđ, ce locuescű pre moșia Tărăcenđ din sud Ilfovű a dumné-luđ biv Clucerű Costache, fađă cu Vasile biv vătafű de păhărniceđ, vechilű din partea dumné-luđ biv Vel Logofătulű Scarlatű Ghica, și citindű întâđ domnésca carte a Măriei Sale răposatuluđ Nicolae Vodă Caragea ot lét. 1783 Aprilie . . . vedemű că aű poruncitű Măria Sa ispravnicilorű, ca orđ să opréscă pre numiđiđ sătenđ și să facă de a nu mađ călcă și a strică moșia Frăsinetu a dumné-luđ Logofătuluđ, ci să fie cu totulű opritű, saű de aű trebuinđa a-șđ pasce vitele pre moșia dumné-luđ Logofătuluđ, să-đ facă ca să plătéscă suhatulű pămîntuluđ, precum este obiceiulű de vită, orđ în banđ, saű în clacă, și așa vorű avé voe a și le pasce pre moșia dumné-luđ, cu care suhatű saű clacă, ce vorű da dumné-luđ Logofătuluđ, să aibă a se scădó din claca ceea ce este datorű a face la stăpănulű moșiei pre care sunt ședătóri. După acésta vėđumű și anaforaua dumné-lorű veliđilorű boerđ totű cu létulű 1783 Iunie, prin care se arată că numiđiđ sătenđ, nesupuindu-se porunceđ Măriei Sale și cu silnicie řiindű moșia pentru păscutulű vitelorű, fără de a nu avé dumné-luđ Logofătulű câtű de puřinű ajutorű dela dînșii, dintr'a cărora pricină nicđ satű, nicđ arătură nu se póte face pe moșia dumi-sale, și înșisű eđ mărturisescű, că pentru căcđ este moșia pre care ședű fórte puřină, de aceea-șđ hrănescű vitele lorű pre moșia dumné-luđ logofătuluđ, ca orđ să-đ plătéscă de vită câte patru parale după obiceiű și după hotărđrea domnéscă, saű din 12 đile clacă dintr'unű anű, tređ đile să clăcuiască dumné-luđ, tređ đile la sfânta Mitropolie și șase la Clucerű Costache, stăpănulű moșiei unde se află ședătóri. Acéstă cerere a dumné-luđ logofătuluđ fiindű cu dreptate, arată dumné-lorű veliđiđ boerđ că s'aű primitű la judecată, rămăindű și numiđiđ sătenđ mulřumiđi să clăcuiască dumné-luđ Logofătuluđ și sfintei Mitropolii câte tređ đile pe anű, și dumné-luđ Cluceruluđ Costache șase; ne mađ arėtă vechilulű dumné-luđ Logofătuluđ și zapisulű numiđilorű sătenđ, scrisű totű cu létulű 1783 Iunie 19, prin care se légă ca să clăcuiască dumné-luđ Logofătuluđ de omű câte tređ đile pe anű, până vorű puté să se cortoroséscă de pe moșia pe care sunt ședătóri, după care întrebărămű acum pe numiđiđ sătenđ, ce aű să đică înpotrivă; zapisulű de totű îlű tăgăduiră, đicěndű că nicđ cum nu este la sciinđa lorű, đicěndű dođ din nu-

mișii sătenii, adică Négulă și Deiculă, căci amîndoi a fostă atunci aici, și nici de cum vre-ună zapisă ca acesta nu știu să fi dat; pentru care, fiind-că ei zapisulă îl tăgăduesc, îi întrebărmă de este cu adevărat, că vitele lor se pască pe moșia Frăsinetu a dumné-lui Logofătului i pe a Mitropoliei, și răspunseră că satulă fiindă pe hotarulă acestoră moșii, nu numai vitele, ci și vișeii și găinele loră trecă pe aceste moșii, dară pricinuiră dîcîndă, că nici ei, nici părinții loră clacă la moșia Frăsinetu, nici la a Mitropoliei n'au făcută nici odată, și pentru aceea nici acum nu se potă suferi a face clacă la trei stăpânii, neavîndă obicei; a căroră pricinuire fu fără de nici ună temei, de vreme ce nu au să clăcuiască mai multe țile pe ană, decât numai cele 12 ce sunt drepte și obicinuite, care țile oră la moșia pe care sedă, sau la moșia de alătura *de voră face*, ei nu au *nică o pagubă*, și *nică cu pricinuirea ce dîcă, că nici ei nici părinții loră nu au avută obiceiă să clăcuiască la trei stăpânii*, nu se potă ajutoră întru nimic, căci în vreme ce hrana viteloră loră și-o facă pe numitele moșii, este nedreptate de față cunoscută a avă moșiile de alătura suhată de pășunea viteloră loră, fără a se folosi stăpânii moșiiloră nici cu plată de suhată de vită po parale patru, nici cu parte din țilele clăcii, care acéstă plată de suhată sau parte din clacă se obicinuesce și la alte moșii, ce nu sunt de ajunsă pentru hrana viteloră satulă; încă aici la acéstă pricină ar fi fostă cu dreptate să clăcuiască la câte trei stăpânii moșiiloră de o potrivă, adică patru țile dumné-lui Logofătului, patru sfîntei Metropolii și patru dumné-lui Clucerului Costache, căci de rămănea a se socoti, că pentru că ei sunt cu casele loră pe moșia dumné-lui Clucerului, s'ar cuveni să aibă dumné-lui deosebire la folosulă venitulă satulă, dar îndestulă deosebire are folosindu-se cu vîndarea vinulă și a rachiulă, și mai vîrtosă că celă mai mare interesă și trebuință a statulă este pășunea și hrana viteloră loră, care trebuință, când moșia pe care sedă nu este destoinică să le-o împlinască, se cuvine după dreptate să se împărtășască din venitulă satulă stăpânii moșiiloră cară împlinescă acea trebuință, oră cu patru parale de vită, sau cu împărtășire din țilele clăcii. Dar cu tôte acestea, fiind-că însuși dumné-lui Logofătulă, vedemă că s'au fostă mulțămîtă atunci înaintea dumnéloră veliților boeri să clăcuiască numai câte trei țile pe ană, găsimă cu cale ca asemenea să se urmeze, adică numiții sătenii ce-și pască vitele pe moșia dumi-sale Frăsinetu i pe a sfîntei Mitropolii, să clăcuiască câte trei țile pe ană la amîndouă aceste moșii, iar cele-lalte șase până la 12 să le clăcuiască la moșia pe care și-au pusă casele loră; și fiind-că dela hotărîrea judecăței dumnéloră veliților boeri, în ună-spre-dece ani până acum, ei n'au fostă următorii a clăcuia la dumné-lui Logofătulă acele câte trei țile pe ană, cum nici însuși ei nu tăgăduiră, găsimă cu cale ca pentru

șase ani, ce au trecut de la venirea lui Mavrogheni și până s'a făcut pace, să fie nesuperați de dăile clăcei acelor ani, iar pe cei-lalți 5 ani să facă fiesce-carele din ei câte trei dăile clacă pe totu anul, cum și de acum înainte să se urmeze cu facerea clăcei, după cum s'au hotărît de atunci; iar hotărîrea i proci. — 1794 Iunie 6. (1)

Vel Logofăt.

Vel Ban, Vel Logofăt, Vel Dvornic.

În procesul lui Theodosie Cecherdecă suditul cu Ivan Sârbul, Theodosie cumpăraseră un crâng de pașchină de la Ivan Sârbul și dascălul, isprăvnicul moșiei Răsuceni, dar s'au sculat mai mulți săteni din Drăgănesci jud. Vlașca și în silă au tăiat aproape 3 părți din crângul pașchinelor; din acesta s'a născut gâlceală și s'a dovedit că singurul Drăgănescu este vinovat și l'au pedepsit Domnul cu 150 toiege la tălpi. (2)

Privilegiu acordat, în 24 Iunie 1794, femeii și copiilor răposatului Ieronim, ca să aibă milele ce au avut bărbatul încă de la Alexandru Ipsilante, de la Caragea și de la Michail Vodă Suțul în domnia întâia, ca răsplătire, căci «prin silința lui au adus mulțime de oameni străini, ungureni peste 1.000, de i-au sălășluit aici în pământul țerei Mariei Tale».

Milele acordate au fost: scutirea de dădii scutirea bucatelor de dijmărită și vinăricie, scutirea de oerit a 100 de oi, 4 liude străine pentru ajutorul casei și slujba de isprăvnic peste cei 1000 de ungureni. (3)

Anafora lui Vel Vornic din 4 Octombrie 1795, prin care arată că s'a conformat poruncei domnești, ca să aștepte pe străinii veniți în București din străinătate, cum și pe cei veniți de prin sate, ca nici de cum să nu fie primiți, și pe de o parte să aștepte anume cine e și de unde și pe la ce hanuri au tras, și pe de altă parte ca să se înștiințeze zăbiiții poliției, cari să meargă să-i ridice și să-i trimită pe la urmele lor, de unde s'au strămutat.

Domnitorul aprobă și ordonă lui Vel Vist., ca prin mumbașir să ridice din București pe țărani să-i ducă la urma lor la isprăvnic. (4)

(1) Cod. XXVII, pag. 30, IX.

(2) Cod. XXVII, scara 16, fila 1.

(3) Cod. XXVIII, scara 13, fila 6, verso.

(4) Cod. XXVII, scara 17, fila 17.

Pitacă la Hatmană N. Hangerlău, Caimacamulă Craiovei.

«Îți facemă în scire că multă mirare cuprinse pre Domnia Mea a auđi că locuitorii părței locului, pătimindă necazuri și nedreptăți, nu vină la dumné-ta să jeluiască, ci întâmplându-se trecere ómeniloră nesciuți pe acolo, alérgă și năzuescă de-și plângă păsurile loră la dînșii, ca să arate Domniei Mele, precum locuitorii din 2 sate : Topeții și Tirloaca din sud Gorjă, ce sunt locuitorii pe moșiile mănăstirei Tismana, nesuferite pățenii și necazuri avându de Archimandritulă Ștefană, egumenulă numitei mănăstirii, și auđindă de trecerea orânduitului Nostru Peșchirgiă, ce cu atâta trebă a fostă rânduítă la sud Gorjă, cu toții alergară la dînșulă de s'au plânsă, spre a arătă Domniei Mele, cum că 12 ȝile au avută obiceiă de clăcuia la numitulă pe ană, iar acum îi silește și le cere egumenulă câte 15 ȝile pe ană ; și deosebită pentru rîmătorii loră, îi apucă să plătescă câte 4 parale jarovnica, lucru ce nici odată obiceiă n'a fostă, și poruncesce țiganiloră de le omórá vitele și-și bată jocă de dînșii ; așisderea le iea caii de-ı pune la arii fără de nici o plată ; cum și la alte podvedii îi muncesce și-ı pune de lucréză fără de plată, și fără de voia loră ; și pe amîndoi părcălabii dela aceste numite sate i-au bătută în talangă până la mórte, pedepsindu-ı fórté rău, cum și pre cei-lalți sătenii îi bate și-ı căsnesce tot-deauna ; deosebită de tóte acestea, are și închisóre la mănăstire, de ține pre locuitorii închiși în cula mănăstirei ȝile îndelungate, ca pe nisce vinovați ; lucru care ne turbură destulă și care ne aduce la multă mirare, care să fie óre pricina de nu vină la dumné-ta să se jeluiască și să le arate aceste tóte, avându-te Caimacamă rânduítă ală Nostru acolo, spre a le îndreptă acestea tóte ? Pentru care iată îți poruncimă Domnia Mea strașnică, să-lă dojenescă și să-lă înfrunteză pe câtă i se cade, după nisce fapte ca acestea și să arăți datoria sa, cu care i se cade a se purtă către locuitorii, ca parte bisericească ce este, cu blândețe, cu iubire, iar nu numai să scrii egumenulă, ci și pé însuși să-lă aduci aicea, căruia să-ı arăți porunca Domniei Mele, ca să se părăsescă de unele ca acestea, și mai multă decât aceea ce sunt locuitorii datorii, după condica Divanului, adecă 12 ȝile, supérare să nu le facă, nici cu cereri pentru jârovnicie de vită câte 4 parale, precum n'a fostă obiceiă, să nu-ı supere ; bătăi, grosuri și închisorii, să nu mai auđimă că mai ține, pentru că de se va mai întâmplă a mai veni la auđulă Domniei Mele unele ca acestea, bine să scie că ilă pedepsimă și cu necinste ilă scótemă și din egumenie ; și să avemă

Domnia Mea răspunsă de îndreptare și de urmarea ce ai făcută. — 1794
Iulie 24. (1)

Pilacă din 16 Novembre 1794 către boerii Divanului.

Fiind-că din jălbile locuitorilor ne-amă însciințat Domnia Mea, cum că stăpâniș moșiloră cu păduri, pentru lemnele de locă care taie locuitorii de le aducă pentru trebuința poliției, le ieaă pentru ună cară de lemne ună nesuferită havaetă, câte 10—15 și până la 20 de parale, osebită și pentru mărunțișurile de trebuința caseloră loră le facă multe supărări și necazuri, și lângă acestea, fiind-că din seceta ce s'a întâmplată es-timpă, neavendă locuitorii nutrețu de a-și scôte vitele din iarnă, urmază ca cu dărămături și mănuntă mică din păduri să și le hrănescă într'acastă iarnă, unde și la acăsta unii sunt popriți, alții necăjiți cu cereri fără de măsură, pentru acăsta dar, poruncimă Domnia Mea, ca adunându-vă la ună locă, să cercetați condicele Divanului, să vedeți ce obiceiă este pentru acăsta și să chibzuiți cele drepte și cu cale și să arătați Domniei Mele însuși pentru toate aceste prin vatafă za păhărnicea, ca să se dea poruncile Domniei Mele de urmare la totă obștea; și așteptămă fără zăbavă anafora. (2)

Chrisovulă locuitoriloră din delulă Piteșciloră ot sud Muscelă, pentru a nu-î încărcă vinăriciulă la măsurătoare.

Fiind-că la Domnia Mea aă dată jalbă locuitorii din delulă Piteșciloră sud Muscelă, arătându că slujbași vinăriceri, ce vină la acelă județu în toți anii, le facă asupri și năpăstuiră, luându-le vinăriciulă îndoită și întreită, cerendă la Domnia Mea ca să le dămă la mâniloră domnesculă nostru chrisovă, cu cuprinderea în ce chipă și câte cătă să plătescă vinăriciulă, a nu li se mai face încărcătură mai multă la măsurătoare; a cărora cerere fiindă cu cale, amă primit-o Domnia Mea, și iată dămă la mâinile tuturoră locuitoriloră domnesculă nostru chrisovă cu cuprindere întocmai după ponturile vinăriciulă, prin care poruncimă, întâi pentru plata vinăriciulă, ca mai multă să nu fie locuitorii supărați, decât la vadră câte cinci bană, întocmai după vechiulă obiceiă și după cuprinderea ponturiloră Domniei

(1) Cod. XXIII, fila 266, verso.

(2) Cod. XXIII, fila 295.

Mele; alú doilea pentru măsurătoare, să aibă slujbașii a le păzi dreptatea, măsurându vasele lorú cu cotulú înferatú, ce se dá slujbașilorú dela visteria Domniei Mele, și pe câte vedre va fi în adevărú, pe atâtea să le plătescă vinăriciulú, iar mai multú cu o vadră saú cu o oca măcar, să n'aibă voie slujbașii a-í încărcá cu pricină de obiceiú, că acésta este nesciută și ne. primită Domniei Mele, și cu acestea ponturi se cumpără și vinăriciulú, iar n'aú voe și slobođenie dela Domnia Mea slujbașii vinăriceri a-í încărcá măcar cu câtú de puținú, nici cu pricină de obiceiuri noué, nici cu pricină de pagubă, *căci paguba saú câștigulú este în noroculú lorú*, iar nu este în spinarea săracilorú, nici să se cuteze slujbașii a metahirisi coturi vechi saú viclene, ci cu însăși coturile noué să li se dee în toți anii dela visterie; și pentru ca să lipsescă meșteșugurile și nedreptățile spre încărcătura locuitorilorú, și mai vîrtosú ca să aflămú și să descoperimú încărcătura ce în potrivea voinții și poruncií Domniei Mele arú pătimi locuitorii, poruncimú Domnia Mea strașnicú slujbașilorú vinăriceri, ca să păzescă negreșitú coprinderea pontului de alú șéptelea, ca pentru fiește-care vasú să facă slujbașii câte unú răvașú în care să arate numele omului și câte vedre aú eșitú acelú vasú, care răvașú, datorie să fie acelui cu vinú, pentru folosulú dreptăței lui, a-lú lipi în fundulú buții saú pe dóga tocitorei, și apoi la plata banilorú să-í dea un răvașú de plată, în care să arate negreșitú și pe largú că aú plătitú cutare omú vinăriciulú ce aú avutú într'atâtea vase, vedre atâtea, de vadră câte bani atâția, la cutare vinăriceri, care facú taleri atâția, în care răvașú negreșitú să se iscălescă vinăriciulú, și așa să păstreze locuitorulú acelú răvașú, ca la cercetarea ce se va face, să se cunoscă de aú făcutú slujbașii măsurătoare dréptă fără de încărcătură și fără de viclesugú; alú treilea pentru mîncarea slujbașilorú și pentru hrana cailorú de conace, poruncimú ca celea ce le va trebui, să le cumpere cu bani, fără a nu se supără locuitorii câtú de puținú; alú patrulea poruncimú să nu se supere locuitorii cu a li se cere parale de cramă, saú parale, saú vinú, pentru trecătoare și pentru slobođenia vaselorú, fără de numaíd oué parale să se ieae de nume pentru răvașú de plată, ce sunt obiceinute, iară de răvașele cari sunt să se lipescă la vase, să nu se îndrăsnescă a le cere vre-unú banú. Tóte acestea strașnicú poruncimú Domnia Mea slujbașilorú vinăriceri să le urmeze, și să se păzescă tótă dreptatea locuitorilorú, căci înpotrivă ce-lú ce va urmă, nu numaí va întórce îndoitú și întreitú, ci încă se va și pedepsi. Pentru care s'aú datú la mîinile locuitorilorú acestú domnesculú nostru chisovú de apărare despre nedreptăți și încărcături, prin care poruncimú Domnia Mea și dumné-vóstre ispravnicilorú, în tótă vremea să aveți a-í defendipsi, căci hotărîrea ponturilorú Domniei Mele, ce s'aú datú slujbașilorú, are a se păzi nestrămutatú la tóte, și când înpotrivă se va cuteză vre-unú

slujbașu cu cea mai mică supărare locuitorilor neîdrăptă, să scie hotărît că nu o vom trece Domnia Mea cu vederea, după datoria ce aveți a priveghia ca să se urmeze întocmai. Adeverind chrisovul acesta cu însuși domnăscă noastră iscălitură și pecete și cu credința prea iubiților Domniei Mele fi, Constantin Voevodă, Dumitrașco Voevodă, Nicolae Voevodă, Gheorghe Voevodă, marturi puind și pe dumné-lor cinstiți și credincioși veliți boeri ai Divanului Domniei Mele: Dumitrache Racoviță Vel Bană, Icnache Moruzi Vel Vistier, Manolache Brâncovănu Vel Vornic de Țăra-de-sus, Costache Caragea Vel Hatman, Dumitrache Manu Vel Spătar, Nicolae Filipescu Vel Logofet de Țăra-de-sus, Costache Ghica Vel Vornic de Țăra-de-jos, Radu Slătinănu Vel Vornic, Manolache Grădiștănu Vel Vornic, Constantin Știrbei Vel Logofet de Țăra-de-jos, Lucache Vel Postelnic, Dumitrache Ilangerlău Vel Comis, Alexandru Văcărescu Vel Clucer, Ioan Comănănu Vel Paharnic, Grigorie Bălănu Vel Stolnic, Iorgache Vel Sluger, Grigorie Vel Pitar, și Ispravnic Constantin Știrbei Vel Logofet. Și s'au scris chrisovul acesta într'un al doilea an dintru întâia domnie a Domniei Mele, aici în orașul scaunului Domniei Mele București, la létul 1794 Iunie 29 de zile, de Chiriță Logofet de Divan. (1)

Carte deschisă la ispravnică.

Fiindcă ne-am înscințat Domnia Mea din jălbile locuitorilor, cum că stăpânii moșiilor cu păduri, pentru lemnele de foc care taie locuitorii de le aduc spre trebuința politiei, neurmându obiceiul vechi, care este de cară 4 parale, le iea pentru un car de lemne câte 10 și 15 parale, din care se pricinuesc și neîndestularea politiei de lemne și scumpete la prețul lemnelor și, fiindcă din seceta ce s'a întâmplat es-timp, neavându locuitorii nutreț de a-și scote vitele din iarnă, urmază ca cu mănuntă mică din păduri să-și hrănescă într'această iarnă vitele lor, unde și la acesta sunt supărați cu cerere de plată, pentru care iată vă poruncim Domnia Mea ca de obște să dați nizamul acesta, adecă :

Dela carul de lemne de foc pentru vânzare și alișverish mai mult decât câte 4 parale să nu fie supărați locuitorii, cum și pentru trebuința ce au într'această iarnă de a-și hrăni vitele, să aibă voie fără de plată, numai într'acest timp; dar și locuitorii să aibă a păzi orânduiala pădurilor, adecă locuitorii ce sunt ședători pe moșie cu păduri, cară clăcesc

(1) Cod. XXVI, pag. 224

și-și dau dijma la stăpânii moșiei, să aibă voie a tăia fără de plată, numai pentru trebuința caselor lor, cum: lemne de foc pentru încălzitul caselor lor, nuiele, pari și alte mărunțisuri pentru casele lor, iar nu și pentru vânzarea și alșverishul lor; căci pentru lemne de vânzare au să dea câte 4 parale de car, iar pentru cherestele au a da deciuială, ferindu-se însă ca nici cu pricina lemnurilor de trebuința caselor lor, nici pentru tréba de alșverish, să nu sfărâme și să stérpescă copacii cei roditori de ghindă cu tăierea din rădăcină. Cară acestea să se urmeze la *păduri* și cu scirea stăpânului său ispravnicului moșiei, iar nu și la *dumbrăvi*, cară într'adinsu sunt rodite la câmpii cu cheltuială și cu paznic, din care acele *dumbrăvi* ținute numai locuitorii după însăși moșia aceea au, prin scirea stăpânului moșiei, a tăia numai lemnele cele trebuincioase caselor lor din mărunțisuri. Așisderea să nu facă stricăciune copacilor cu pricină de hrana vitelor într'acéstă iarnă, ci numai cu tăiere de mlădiță să-și hrănescă vitele, fără de plată. Pentru care aceste toate s'au făcut și cercetare aici de către dumné-lor veliții hoeri, din porunca Domniei Mele, obiceiului și condicelor Divanului și cu socotéla deobște dămă Domnia Mea acestu nizam. Dreptu aceea, nici ispravnicii de moși să nu se lăcomescă și să supere împotriva pe locuitorii, nici locuitorii să nu facă urmări împotriva, ci să păzescă și ei orânduiala pădurilor. — 1794 Noembre 26.

Acestu nizam l'a datu Vodă Alexandru Moruzi asupra anaforalei Divanului din 24 Novembre 1794, semnată de :

Dositeiu alu Ungro-Vlachiei.

Vel Banu Racovița.

Vel Dvornicu Brâncovenu.

Vel Logofétu N. Filipescu.

Vel Vornicu Grădiștenu.

Vel Logofétu C. Știrbei.

Vel Vornicu Dumitrașco Racovița.

Vel Cluceru

Prin acéstă anafora a Divanului, provocată prin pitaculu lui Alexandru Moruzi dela 16 Novembre 1794, în urma jăltilor locuitorilor, că proprietarii de moși cu păduri, pentru lemnele de foc ce locuitorii taie pentru vânzarea la Bucuresci, le iea de car «unú nesuteritú havaetú, câte 10—15 parale și până la 20, osebitu și pentru mărunțisurile de trebuința caselor lor le facu multe supărări și necazuri; și lângă acestea, fiind-că din seceta ce s'a întâmplatú es-timpú, neavându locuitorii nutrețu de a-și scote vitele din iarnă, urméză că cu dărământuri și măruntăi mici din păduri să și le hrănescă într'acéstă iarnă, unde și la acesta uni sunt popriți, alții necăjiți

cu cereră fără de măsură, pentru acesta să poruncesc Măria Ta ca, adunându-ne la un loc, să cercetăm condicele Divanului, să vedem ce obicei este pentru acesta? și chibzuind cele drepte și cu cale, să arătăm Măriei Tale toate acestea în scris prin anafora.»

Boerul a urmat poruncei, a cercetat condicele «și pentru păduri cuprinde chiar așa (urmază ca și în nizamul de mai sus întocmai), apoi adăogă: «Arătăm Măriei Tale, că în județele țerei sunt păduri în două chipuri, adică unele sunt păduri *slobode* și, fără de nici o poprire de către stăpânul moșiei, merge locuitorul de pe acea moșie de-și taie oricând ce-i trebuie, și la cele chiar de trebuința casei lui nu dă nimic, iar pentru cele de negoț dă deciuială. Asemenea și pentru carul de lemne, ce taie și încarcă din pădure, care îl aduce la târg spre vânzare, este obișnuit de dă de un car câte 4 parale; iar altele ce sunt păduri *ce se dicu dumbrăvi*, cari sunt poprite și chiar cu porunci domnesci ce au stăpânii moșilor pe la mâinile lor de a nu se tăia de către locuitori fără de voia stăpânului, mai virtos pe la unele din județe, cari sunt câmpii și nu sunt și păduri *slobode*, cari *dumbrăvi* stăpânii le fac și le țin cu multă neacază și cu mare cheltuială la lucrători și plată la pădurarii paznici, în cari *dumbrăvi* nu sunt *slobodi* locuitorii, ce șed pe acea moșie, a tăia lemne fără de voia și fără de scirea stăpânului moșiei, decât numai pentru trebuința caselor lor; dar și locuitorii, cu toate că sunt și porunci domnesci date și au și stăpânii moșilor paznici cu plată, precum mai sus arătăm, dar fac și ei multe pagube, că nu vor să meargă pe la lunci, unde sunt zăvoie cu plopi, cu anini, cu sălcii și răchiți, cari acestea nu sunt poprite, ci merg prin pădurile cele poprite și, după ce intră în pădure ca să taie un car de lemne, oricând pentru trebuința casei lui, sau pentru a-l aduce la târg spre vânzare, nu-și împlinesc trebuința din copacii cei căzuți și uscați, iau și din cei verzi, nu taie numai ramurile dintr'însii, ci îi taie din rădăcină și pentru un car de lemne stăpânul tăie un copac întreg, și dintr'acel pricină s'au și împușinat pădurile, în câtă vreme și chiar pentru podurile *politiilor* și alte trebuințose cherețele va fi mare *isterisire*. Deci găsim cu cale: locuitorii din pădurile ce sunt *slobode* să aibă voie a tăia lemne pentru trebuința lor și pentru a aduce lemne de foc la târg, dar întâi să dea de scire stăpânului moșiei sau ispravnicului și apoi să taie, ferindu-se ca să taie din rădăcină copaci întregi, să stăpânească copacii cei ce sunt roditori de ghindă și din cari se poate face altă mare trebuință, ci să taie numai ramuri și uscături, cari sunt pentru foc, și pentru carul de lemne ce va fi de vânzare, să dea stăpânului moșiei câte 4 parale, afară din cherețele, căci dintr'acele are să dea deciuială la stăpânul moșiei, după obicei; iar pentru trebuința ce au într'acel

iarnă de a-și hrăni vitele și cu tăietura de mlădițe din păduri, fiindu es-timpă nutrețului puțin din pricina secetei, să aibă voie și la acesta, dar însă să taie numai mlădița, iar nu crăci sau copaciul din rădăcină, și pentru această tăietură să nu dea nimic. Care acesta dăcem să se urmeze numai es-timpă, pentru trebuința ce este cunoscută; și să fie luminate poruncile Măriei Tale către dumné-loru ispravnicii județelor, ca dumné-loru să dea porunci locuitorilor să se ferescă de a face stricăciuni, de vreme ce li se dă voie să iea atât mlădițe pentru hrana vitelor lor fără să de nimic, însă această voie să o aibă numai pămîntenii șeșetorî, dajnici, iar nu ungurenii și alți străini, ce vin pe vremea iernei să-și hrănescă vitele aici în țoră...» Aceștia să se înțelegă probabil cu stăpânii moșiilor, fără de care ispravnicii să nu-î îngăduiască a veni pe moși. — 1794 Novembre 24. (1)

Publicație la toate județele, din 18 Ianuarie 1795, ca locuitorii să-și hrănescă vitele prin păduri, din lipsa de nutreț, și acesta fără de nici o plată, «însă numai din mărunțișuri și din mlădițe, cari nu aduce nici pădurei vătămare, nici stăpânului pădurei pagubă.» Domnitorul însă opresce abusul locuitorilor prin păduri, cum și pre proprietarii pădurilor de a nu îngădui vitele locuitorilor în pădure. (2)

La 9 Martie 1795, s'au trimis publicatii la toate județele și la Caimacumul Craiovei, prin care Vodă, dîcîndu că «fiind-că acum din mila lui D-deu eșind (vitele) din greutatea iernei și muindu-se vremea primăverei, când zăpada s'a ridicat și câmpiile s'au curățit, pot de a găsi vitele în câmpuri oșei-care hrană și, în puține zile eșind și iarba, se vor ajuta și se vor îndestula mai mult la flămîndirea lor», poruncesce să trimită ispravnicii zapcii într'adins și porunci grabnice și strașnice la toate pădurile, să se scotă vitele din ele, fie ale pămîntenilor, fie străine, afară numai de se vor învoi *pe plată* cu stăpânul pădurei. — 1795 Martie 9.

Pitacul la Caimacamul Calfoglu, din 21 Februarie 1795, să oprască pe locuitorii, ce Calfoglu a arătat (la 14 Februarie) că, folosindu-se de slobođenja ce le-a dat Vodă de a-și hrăni vitele în păduri fără de plată, au tăiat copacii mari și roditori, fărîmîndu pădurile rău și se jeluesc proprietarii pădurilor. Vodă ordonă să se ispășescă pagubele și să i-se raporteze și va avea poruncă. Totu odată să se poruncescă strașnicu acuzi peșinu... locuitorilor de a nu mai strica pădurile, în puține zile ce au mai

(1) Cod. XXIII, fila 300 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 12, verso.

rămasă până a se curăți pământul de zăpadă. Ispravnicii să scotă vitele țeranilor din păduri, câtă se va lua zăpada. (1)

Iă Alexandru Constantin Moruzi Voevodă i gpd. — Fiind-că și o parte și alta se mulțumiră și cerură ca, prin carte de blestem și cu orânduită de aici dela Domnia Mea, să se facă de însuși în fața locului cercetare și prețuire de stricăciunea și paguba ce au făcută sudiții cu vitele lor, câtă s'au aflată în numita pădure, orânduimă într'adinsă de aici dela Divan pe boerul Domniei Mele Grigorie Merișesculă 3-lea Logofetă, carele cu cheltuiala amîndorora părților mergîndu la fața locului, la numita pădure, cu carte de blestem ce va lua de aici dela Prea Sf. Părintele Mitropolitul țerei, asupra preoților, ispravnicelului și a megiașilor, să facă cercetare față cu amîndouă părțile, cu totă scumpătatea, și prețuire dréptă, adevărată, cu frica lui Dumnezeu, câtă este stricăciunea și paguba ce au făcută vitele lor în câtă au ședut, și să aducă Domniei Mele pliroforie bună; câtă și pentru bătaia ce ni s'au jăluit sudiții, asemenea cercetare să facă, prin blestem, și dreptul adevăr să ne pliroforisescă — 1795 Martie 7.

Vel Logofetă.

Pré Înălțate Dómnne,

Andreî Dragomiră, Ioană Preastereci, și Oprea Roșca, sudiți kesaricești Porți, la 21 ale trecutei luni au dată jalbă Înălțimei Tale, că intrîndu și ei cu oile la adăpostire în moșia Rădovană numai într'o parte, a doua zi mergîndu ună Dinulă Căpitană i popa Ioană și câți-va sătenî s'au jăfuit de către dînșii cu oi 302. Ni se poruncesce de către Înălțimea Ta, că în fața locului să facem cercetare cu totă scumpătatea, să aflăm adevărul la cele ce s'au urmat de către orînduiții stăpînului moșiei și să însciințăm Măriei Tale. Cu această luminată poruncă venind orînduitul mumbașir și găsindu-mă pe mine, Serdară Vintilă, la Oltenița, m'am sculat să merg la numita moșie, ca însumi să fac cercetare la fața locului, dar fiind-că eră trebuință de a trece apa Argeșului, și fiind mare și ne avînd pod, n'am putut trece, deci spre a se face cercetarea după luminată porunca Înălțimei Tale, trecîndu cu o luntre pe orînduitul mumbașir, împreună cu ună Cârstea, căpitan de slujitori de scaun, au mers la numita moșie și, intrîndu în pădure împreună cu ispravnicelul, cu preotul și cu câți-va din sătenî, de le-au arătat pe unde au fost oile acestor jăluitor, au vădit că tăietură de topor nu s'a făcut multă,

(1) Cod. XXIX, fila 20.

dar fiind-că pădurea este tînără din tóte felurimile de copaci, și într'aceste turme de oi fiindu capre multe, au rosu cója de juru împrejur la copaci, câtu au pututu ajunge, cari fără de îndoială se usucă, și cu multă trecere de vreme póte să crească alta; au făcutu cercetare acești orênduiți, atâtu prin sătenți, câtu și prin alții ce sunt pe la satele de pe împrejur și ne-au arêtatú, cum că ca la trei sêptemâni multe turme de oi au stă-tutu în pădure, dintre cari au fostu și ale acestorú jăluitorí; și fiind-că jă-luitorii nu s'au aflatú în fața locului, fiind rēmași în Bucuresci, de is-nóvă amú adusú pe Avramú isprăvnicelulú i pe Popa Ioanú pîritulú, împreună și cu alți ómení de acolo, și înfățișându-se înaintea nóstră Andreiú Dragomirú, ce s'au arêtatú vechilú și celorú-lalți jăluitorí cu pîritii, față fiindu și din partea agenției d-lui: le-am cetitú înaintea tu-turorú jalba ce au datú și luminată porunca Măriei Tale, arêtându-le și prin graiú, ca ori numiții jăluitorí să dovedescă că numai într'o nópte s'au adăpostitú cu oile într'acea pădure și a doua zi li s'au luatú oile ce arată, sau pîritii să dovedescă că le-au fostú șederea oilorú mai multă vreme în pădure. Și întâi numiții jăluitorí eșindú din cuvîntulú ce s'au legatú prin jalbă, arată acestú Andreiú, mai prelungindú vremea, că numai cincí zile ar fi ședutú elú, iar pentru cei-lalți dise că nu scie; cum și unú Petru Barbă dintre jăluitorí, aflându-se și elú la judecată, ase-menea arêtare făcú, că fiindu și elú acolo, totú atâtea zile ar fi ședutú cu oile, și s'au luatú și lui oi ca și celorú-lalți; împotriva căroră răspunse pîritii, că la sfîrșitulú trecutului Ghenarie, auđindú cum că străinií ce sunt cu oile prin bălți, temêndu-se ca să nu-í apuce vre un zăporú de apă, au începutú a eși ca să le ducă pentru hrană la altă parte, și pentru ca mai înainte să le dea în scire de a nu veni cu oile pe moșia Rădovanu, fiindú poprită, găsindu-í la satulú Căscioarele, le-au arêtatú că de au gîndú să vie cu oile în pădure, mai întâi să vie la dumné-lui biv Vel Logofétú Scar-latú Ghica, stăpânulú moșiei, să facă învoire și apoi să-și tragă oile acolo, și ei dicêndu-le multe vorbe ce nu li se cădea, fără de a nu da ascultare, la zi întâi de Februarie, au intratú cu oile în numita moșie, și viindú păzitorii pădurii de le-au datú de scire, au mersú la dînșii și, găsindu-í pe toți cu oile, le-au disú, cum că de vreme ce nu au mersú să facă așe-zămîntú, după cum le-au spusú, să iasă cu oile din pădure afară, și atunci făgăduindu-se că vorú veni să facă așezămîntú cu d-lui biv Vel Logofétú, le-au datú sorocú de 4 zile, fără a nu da nimicú, numai să iasă din pă-durea cea de totú poprită într'a doua pădure, ce este mai slobodă, unde umblă și vitele pămîntenilorú de se hrănescú; și nici acestú sorocú nu l'au păzitú, nici au eșitú cu vitele din pădurea cea de totú poprită, mănându-se vremea până la șapte optú zile; atunci, vedêndú că nici vinú

să se așeze, nici esu cu oile afară, au făcutu scire la d-lui biv Vel Logofetă Ghica, și dumné-lui făcendă arătare Măriei Tale, cum că năvălindă într'acea pădure ómenii cu o sumă mare de vite, în câtă nu este stare de a le ajunge și a le îndestulă, dela 10 ale trecutului Februarie, prin luminată cartea Măriei Tale, ni se poruncesce să cercetămă, ce ómeni sunt aceia ce au năvălită cu vitele într'acea pădure și, de sunt pămîntenii, să urmămu luminatei porunci, ce ni s'au dată mai înainte pentru hrana vitelor locuitoriloră lipsiți de nutrețu, iar de voră fi străini cu vitele loră, nu sunt slobođi fără de voia stăpănului moșiei și fără de așezămîntă și tocmelă a-și băgă vitele loră în pădure, ci ori să se așeze a da din 20 oi una, precum s'a găsită cu cale și cu socotelă deobște, sau neurmăndă nici vrëndă de sineși a se trage, să orënduimă zapciil, ca și fără de voie să nu-i îngăduiască și să-i scóță cu tóte vitele loră din pădure afară. Noi, următorii fiindă luminatei porunci, amă scrisă zapciului plășii trimițendă-i și copie de pe luminata cartea Măriei Tale de le-au citit-o de față, și mai puindu-le sorocă încă de alte 3 ȓile, ca ori să se așeze sau să iasă cu oile afară, vėđendă că nici la acelă sorocă nu au fostă următorii, la 16 ȓile ale celui Februarie au mersă de le-au luată acelă orënduită adetulă, dar nu 302 oi precum jăluescă ei, ci numai 254 capete, ce mai jos se arată cu felulă loră, dela căți s'au găsită acolo, dăndu-le voie ca să șađă să-și hrănescă vitele; ei, vėđendă că Dumneđeă a făcută milă de a începută a se ridică greutatea zăpedii și potă a-și hrăni oile prin câmpuri, dela 20 ale acelei luni Februarie au eșită afară din pădure; care din arătarea piriților i a altora se cunósce, că 20 de ȓile le-au fostă șederea acolo. Noi de cercetarea ce amă făcută arėtămă Măriei Tale, iar hotărîrea se va face de către Măria Ta. — 1795 Martie. (1)

Al Măriei Tale prea plecate slugi

Grigore Brâncovenu, Vintilă Prizbăianu.

Oile ce s'au arėtată că s'au luată de la acei ungurenii.

<u>OI MARI</u>	<u>OI MICI</u>	<u>CAPRE</u>	
1	1	2	Petru Moga.
25	10	1	Petru Băra.
43	13	1	Uncheașu Andreiă Sibirea.

(1) Cod. XXVIII, fila 13

OI MARI	OI MICI	CAPRE	
4	6	1	Oprea Ercea,
12	7	2	Manea Rerea.
15	5	2	Oprea Rășteiū.
45	17	3	Oprea Știrci.
20	14	4	Nicolae Coșteiū.
<hr/> 165	<hr/> 73	<hr/> 16	
		73	oi mici.
		<hr/> 165	oi mari.
		<hr/> 254	

Pitacū către Divanū din 14 Martie 1795, ca să cerceteze jalbele primite dela uniū stăpânī de păduri și să prețuiască copaciī tăiați abusivū de locuitorī, cu ocasiunea ținerii vitelorū prin păduri, după porunca lui Vodă (1).

În 9 Aprilie 1795, A. Moruzi ordonă ceea ce în Transilvania se chiamă o *comassare*. De frica oștilorū, ce erau în țeră sub Mavrogheni și în urmă mai mulți săteni s'au mutatū din satū pe hotarulū moșiei Cocaniī, din josulū satului, unde n'au mai fostū siliște, și de lângă casele lorū începū locuri de arătură și liveți de fânū. 4 țeranī au rămasū cu casele în acēstă localitate, și dobitocele lorū umblândū prin arături și liveți, săteniī au abandonatū arăturile din acea parte. Domnitorulū ordonă într'adinsū zapciū, ca să facă pe acei 4 locuitorī să-și ridice casele și să și le mute în vatra satului, «iar grădinī de vorū avē cu bucate și legumi, să nu li se strice, până și le vorū strînge la vremea rodurilor; și asemenea și arăturile cu semēnături să nu se strice.» O identică afacere se află la fila 27 verso, scara 5, cod. XXVIII, pentru moșia Cocioculū a mănăstirei Radu-Vodă. (2)

Pitacū la vâtașii de aproți, cēușii de Divanū, vâtașii de visterie, vâtașii de păhărniceī, la Spătarulū și la Caimacamulū Craiovei, din 27 Maiū 1795.

Vodă s'a însciințatū că aproțiī, copiiī din casă și păhărniceī, când sunt trimeseī în mumbașirlīcū prin județe, în locū de a merge cu caiī lorū, ieaū cai de beilicū dela sate și drumeți. Vodă i-a îngăduitū în anulū trecutū să nu-și aibă caiī lorū, din cauza secetei, dar de astă dată ordonă să-și procure fie-care calulū de nevoe și să înceteze obiceiulū de a luā cai de beilicū. (3)

(1) Cod. XXIX, fila 2.

(2) Cod. XXVIII, scara 4, fila 53.

(3) Cod. XXIX, fila 62 verso.

*Anaforaua satului Ciocănescii din Vlașca, pentru tăierea copacilor și
roditori de către sătenii slobozeni, din 2 Iunie 1795.*

Domnitorul, asupra anaforalei constatându stricăciunea pădurei în iarna trecută, cu pricină de hrana vitelor, pune rezoluțiunea, că de ore-ce nu numai a stricat pădurea, dar nu s'au ținut nici de zapisile, ce a dat către locuitorii din Ciocănesci, cari se mulțumiau a le cere puțină despăgubire, ba încă totu ei s'au sculat cu pîră asupra Ciocănescilor, Domnitorul ordonă vătafului de Divan să-i bată la pîră la curtea domnească cu câte 30 bețe la tălpi și să împlinescă dela ei 200 taleri, și alți 200 să-i dea cu sorocă peste 2 luni. (1)

Pitacul din 5 Septembrie 1795 de apărare a Dumbrăveii din satul Poiana (jud. Ialomița) a lui Răducanu Poenaru, fost al treilea Logofet. Această apărare i s'au fost deja acordată de Michail Vodă Suțul în 1892 Decembrie 8. Domnitorul opresce pe săteni de a tăia din dumbravă, cum a fost în resmirea trecută, și ordonă căpităniei dela Slobozia ca să aducă la împlinire această apărare. (2)

*Cărți deschise pe la toate județele pentru nizamul pădurilor, din 19
Septembrie 1895.*

Domnitorul amintesc că a dat voie în anul trecut să bage locuitorii vitele prin păduri din lipsă de nutreț. Es-timp, fiindcă fânețele s'au făcut cu îndestulare, Domnitorul opresce pe locuitori de a-și mai băga vitele prin păduri, «ca să se păzescă cu mare scumpătate orânduiala pădurilor după obicei.» Mai departe Domnitorul adaogă: «pentru lemne și cherestele de lucru să se urmeze și să se păstreze orânduiala pădurilor după caidul divanului, ca locuitorii ce sunt ședători pe însăși moșia loră cea cu pădure, cari clăduiesc și-și dau dijma . . . să aibă voie a tăia, adică numai pentru trebuința casei loră fără de plată, cum lemne de foc pentru căldura caselor loră, nuiele, par și alte mărunchiuri pentru lucrul caselor loră, iar nu și pentru de vîndare, căci pentru cherestele și lemne de vîndare a datoria a plăti adetul pămîntului, precum se va fi

(1) Cod. XXVIII, scara 5, fila 61, verso.

(2) Cod. XXIV fila 109.

urmată.» Mai departe Domnitorulă opresce pe țărani de a strică pădurile și mai alesu pomi roditori de ghindă. Străinii după alte moșii nu au dreptulă să taie lemne din păduri, fără de voia stăpânului și fără de plată. Aceste dispozițiuni ordonă Domnitorulă să se facă cunoscute țăraniloră și să se oprască pascerea viteloră prin pădure, ne mai fiindă acum îngăduită. (1)

Pitară la ispravniculă din județulă Săcueni pentru două feluri de jălbi a locuitoriloră din acelă județ, din 14 Novembre 1795.

Credinciosă boerule ală Domniei Mele, Ștefane biv vel Pitară, ispravnice ot sud Săcueni, sănătate! Fiind-că avemă Domnia Mea îndestulată pliroforie pentru locuitorii plaiului dinspre Buzău dintr'acelă județ, cari în două trei rânduri s'au arătată cu jălbi ca despre partea loră de obște către Domnia Mea, înpotrivitoare una alteia: unii că sunt mulțamiți de vătăfă, alții că le face multe supărări înpotrivă, cum că răsvrătirea între dînșii și porniri cu de-a sila jălbi și piri la Domnia Mea este din pricina a câțiva fruntași dela câte-va sate ale plaiului, ce-i numescă locuitorii caimacami ai sateloră, cari din zavistiă ce au între dînșii pentru ale loră pricină și interesuri de judecăți pentru pămînturi, neunindu-se nici odată la o petrecere cu liniște, și dintr'acastă născendă două tarafuri înpotrivitoare una alteia, a căroră căpeteniă cu bături și adunări prin cărciumi, amăgindă din fiteși-care sată pe cei răi de lucru și părtinitori, se pornescă și cu piri asupra vătășiloră, și cu pricină că au făcută cheltuială pentru folosulă și trebuința plaiului, cisluescă pe cea-laltă obște a locuitoriloră sumă de bani ca o dajdie, cu numire de cheltuială la netrebnicii și beții ale loră, (lucru ce este cu totulă nesuferită Domniei Mele), și locuitorii obștei fiindă cei mai scăpătați și cu prostime fără cuvîntare, le suferă până când nu mai potă luptă, și cum că de acești caimacami și vătăși plaiului, s'ară fi sfiindă ca de nisce zurbagii, a nu-i pune în dréptă cislă, după puterea ce au, și cade totă greutatea pe sărăcime; și acesta este pricina cea adevărată, care și fără de cuvîntă și fără de vină adevărată facă piri și porniri de jălbi. Iar acum de această dată se află acolea în plai și ună Moise Săsénulă, omă neînsurată, carele face răsvrătiri, de au scornită pe unii caimacami ca aceia și cu locuitorii de prin sate în porniri de jălbi și au turburată satulă cu nădejde de a se face ei vătăfi, cutezândă încă în trecutele zile a

(1) Cod. XXIX, fila 113.

da și jalbă Domniei Mele, cerându delă locuitorii baniî ce ar fi cheltuitu pentru interesulu lui. Decî iatã cã-ți poruncimû Domnia Mea strașnicû, mai întâi pe numitulû Moise, ca unû rësvrătitorû ce se aflã acolo, sã-lû ridicî din plaiû, sã se ducã aiurea cu șederea, fãrã de a rãmâné mai multû între locuitorii plaiuluî și fãrã de a-lû îngãdui sã se întorcã în plaiû; apoi sã alegeți dintre fruntașii camacamiî satelorû, cari pricinuescû tot-deauna rësvrătirii pentru interesurile lorû dintr'amîndouë tarafurile, adecã pe Dumitru Lupulû ot Starchiojdi, pe Manea Istovû ot Plătinesci, pe Preda Bãloiû și cu altulû din ceta lui, pe cari acești 4 sã-i pedepsescî cu câte . . . toege la tãlpi, acolo în plaiû, ca sã se veghie și ei și toți cei-lalți rësvrătitorii plaiuluî, și sã se pedepsescã de acum înainte de obicînuitele nãravuri a se face tarafuri pentru interesurile lorû și a da pricinã locuitorilor deobște de neodihnã și de pagubã; și atãtû pe acești 4, cãtû și pe cei-lalți fruntași caimacami delã amîndouë tarafurile sã-i puî dumné-ta în cislã dupã starea și puterea lorû, și sã dai poruncã strașnicã la tôte satele pãrcãlabilorû și fruntașilor de sate, ca sã scie cã nu sunt volnici mai multû a face de sineși cislã de cheltuialã, fãrã de poruncã și scire isprãvnicescã. Așisderea îți poruncimû sã aduci pe Bãnicã, ce este acum vãtafû de plaiû, ca sã-i arêți porunca Domniei Mele și sã-i dicii strașnicû, ca sã se ferescã de orî-ce cusurû și urmare înpotrivã, a sluji cu dreptate și a se feri de orî-ce jafuri și nedreptãți locuitorilorû; carele de se scie cã au pãgubitû și au luatû delã cine-vași ceva, orî în bani, orî în lucru fãrã de platã, mai multû peste ce este datoria locuitorilorû, însuși sã întorcã și sã îndestuleze pe cei pãgubiți, și sã caute pricinile și pãsurile locuitorilorû fãrã de lenevire și cu dreptate, ca sã nu se gãsescã în urmã vinovatû. Și așã fieșî-cãrora sã le dai povêtuire cu cuvîntû de întelegere, ca sã-și caute de trebile lucrurilor lorû și sã nu se amãgescã dupã îndemnãri netrehnice ale celorû ce au interesurile lorû. De care îți poruncimû sã faci și unû ocolû însuți satelorû de rëndû ale plaiuluî, ca sã le dai mângãierea și îndreptarea cea cuviinciosã la acéstã rësvrătire ce s'au pornitû, ca sã se odihnescã pe lucru și agonisita lorû; iar lui Dumitrache ce a fostû vãtafû i-amû datû Domnia Mea voie ca sã vie la casa lui în plaiû; ci dupã cum și de cãtre Domnia Mea i s'au trãmisû poruncã, sã-i dai și dumné-ta povãtuire de a nu se amestecã și de a se feri a nu da vre-o pricinã de rësvrătire, ci sã-și aibã odihna la casa lui. Acéstã, și fiți sănãtoși. (1)

Pitacû ca sã ducã pe Ioanû Mototocea la ocna Slãniculuî, din 1795 Decembre 18, fiind-cã l'a ertatû Vodã odatã și l'a scosû din ocnã, dar n'au

(1) Cod. XXIX, fila 124.

prinsă minte și de isnóvă au jefuit satele din județul Ilfovului cu bani de căminărit, împreună cu Ilie, ce a fost polcovnic de județ, silind și ocărind pe locuitorii cu înjurături, care faptă n'au putut tăgădui înaintea Domnului. De aceea volnicesce Moruzi pre un zăpciú armășesc să-l ducă iar la ocna Slănicului. (1)

17 cărți la ispravnicii județelor și la zabiți, din 14 Martie 1796.

Fiind-că acum în vremea primăverii mulți din neguțătorii turci, cum și din cei creștini, au luat cărțile Domniei Mele de a eși în țară, pentru a cumpără vite cu prețuri învoite prin scirea d-vóstre ispravnicilor, iată vă poruncim ca să aveți a îngriji de urmările lor, nu cumva împotriva poruncilor și voinței Domniei Mele vor face prin sate vre-o supărare sau cheltuială locuitorilor, ori a lua vita cui-vași fără de voie și fără de preț învoit și primit de amîndouă părțile, ori a-l silui și a le cere cónace fără de plată, sau a-l necăji și a-l supăra în alte feluri de chipuri; ca îndată ce veți dovedi pe vre-unul că nu umblă bine, purtându-se cu netrebnice urmări și supărându și cheltuind sau supărându pe locuitori, dumné-ta, zabitule al județului, pe unul ca acela, fără de a-l face hatîr și fără de alt prieteșug, să-l ridic și în fiară să-l trămiteți la Domnia Mea, cu înștiințare a ispravnicilor și a dumi-tale.» Dacă vor face dinpotrivă, ȳice Domnitorul, nu numai paguba vor plăti-o îndoit, dar vor fi și pedepsiți pentru nepurtare de grijă. Acest Pitac să se facă cunoscut locuitorilor «ca oricarele din voi, locuitorilor, veți avea vre-o supărare dela neguțătorii sau cheltuială și pagubă, să aveți a da de scire ispravnicilor și zabitului județului și când nu veți afla îndestulare, să știți că totă paguba și cheltuiala vóstră avem a osîndi pe ispravnic să vă împlinescă și pentru vina neîngrijirei lor au a-și lua osînda cuviinciosă.» (2)

Carte deschisă, din 26 Martie 1796, către toți locuitorii din fie-care județ, ca să facă arături și semănături de primăvară, arătându-le folosul lor dintr'acésta. S'au scris «ispravnicilor de a îngriji pentru acest lucru multu trebuincios și de a îndatori și pe cei leneși la lucrarea pămîntului și la semănăturile bucatelor.» (3)

(1) Cod. XXIX, fila 138, verso.

(2) Cod. XXIX, fila 158, verso.

(3) Cod. XXIX fila 162 verso.

Publicație la 17 județe și la Caimacamă, din 26 Martie 1796, ca să îndemne pre locuitorii, fiind-că a sosită primăvara, de a se sili să facă arături pentru porumb, orz, mei și grâu de vară, ca să aibă nu numai de hrană, dar și de comerț. (1)

17 publicații deschise către locuitorii, din 29 Martie 1796, oprindu-i de a da pârjole, căci din pricina acestora, ba uneori și din pricina focurilor, ce fac fiindu călători pe drumuri, și care nu le sting, s-au întâmplat de au luat foc dăbrăvi apărute, păduri, fânețe, arii și nămești.

S-au făcut asemenea 17 publicații la toate județele și una la Caimacamă. (2)

Trei cărți deschise la județul Olt, Teleorman și Vlașca, din 16 Aprilie 1796, către locuitorii din acele județe.

«Vouă, tuturor locuitorilor dela județul . . . fiind-că ne-am înștiințat Domnia Mea, cum că v-ați fi supărându și v-ați fi cheltuind de către slujbașii trecători, ce merg și vin pe afară, cu cerere de conace și de cele trebuincioase lor, fără de plată, care acesta fiind neprimă și nesuferită la auzul Domniei Mele, în vreme ce slujbașilor li se dă cheltuiala lor și au a cumpăra cu bani cele ce sunt trebuincioase; iată s-au făcut poruncile Domniei Mele strașnice către ispravnicii județelor, dar și vouă vă tragem într'adinsă această a noastră domnăscă carte, ca să știți că, afară numai de poterași, ce au adevărurile dumnului Vel Spătarului la mână, cari umblă în județe după hoși și după făcători de rele, pentru odihna și apărarea voastră, cărora este obicinuită a le da satele oșești-ce mâncare din cele ce pot avea locuitorii, la un conac sau două, alți slujbași trecători, veri ai Curței, veri ai breslelor, toți au a plăti cu bani cele ce vor fi trebuincioase, și fără de plată n'aveți a da la nimeni nimic; dar nici voi nu trebuie să le cereți iar preț de plată nesuferit, ca cu acesta să aduceți la stăhărie și la lipsă pe trecătorii slujbași, că nici acesta nu este suferită Domniei Mele. Lângă acesta auzim iarăși jeluindu-vă pentru unii din Turci, cari, în umbletul negușoriei lor, fac urmări înpotrivă de vă supără și vă păgubesc, pe cari a-i opri cu totul de a nu-l lăsa să vie ca să cumpere din țară vite și lucruri slobode, care este și vouă de așvărși, socotim că acesta va fi spre paguba voastră; dar de altă parte Domnia Mea nu lipsim iarăși a

(1) Cod XXIX, fila 162.

(2) Cod. XXIX, fila 164.

face cele cuviincioase îngrijiri, dându poruncă straşnice la ispravnică şi la zabiţi şi trimiţându şi într'adinsu pe deli-başa alu Curţei Domniei Mele cu alţi zabiţi turci, ca să-l prindă pre unii ca aceia, să-l bage în fiare şi să-l pedepsimă pe unii dintr'înşii, ca să iea pildă şi alţii, să se desveţe de urmări rele; dar pricina este că voi, locuitorilor, cari sunteţi supăraţi sau păgubiţi, nu cşiţi de faţă la zabiţi noştri, ca să arătaţi pre celu silnicu, ca să-lu prindă şi să-l venimă de hacu, şi cu acésta scapă unulă ca acela nepedepsitu.» Vodă le cere decă să nu se lenevoscă, nici să se sfiască şi să reclame la ispravnică şi la zabiţi, şi dacă dela ei nu voru află îndestulare, să reclame fără sfială la Domnitoru. (1)

S'au tânguitu locuitorii din plaiuri că vătăşei, cu puţină slobozenie ce au de a face ore-care cercetare şi dojană de îndreptare şi de înfrênare celor ce cadu în greşeli şi vini mici dintre locuitorii sateloră plaiulu, se întindă a pedepsi pe ómenii cu bătăi straşnice şi cu casnă nesuferită, care ei nu sunt volnici şi slobođii a face acésta, căci în cărţile loră do vătăşie se cuprinde prin ponturi, că «pentru pricină de vinováşii mai mară să-l trămită la ispravnică judeţulu». Domnitorulu crede că vătăşii maltratéză pe locuitori şi pentru pismă veche de alte interesuri ale loră, dar şi aceste sunt oprite prin cărţile Domniei. «Decă poruncimă Domnia Mea atâtă d-vóstre velişiloră Logofeţi de a o întocmi acésta şi în cărţile domnesci de vătăşie, ca vătăfulu de plaiu să nu fie volnicu a certă pe locuitorii sateloră plaiulu ce voru căde în pricină de vini mici, mai multă decât de 20 — 30 de beţe, care şi acésta certare să nu se cuteze de a o face cuivaşi fără de vină de faptă dovedită, pentru vrc o pică de interesulu său, că aflându-se în urmă, se va pedepsi apoi îndoită, iar pentru pricină de hoşii mai mară, pentru cari se va căde a se face pedepsă mai mare, au a le cercetă şi a le hotărî ispravnică judeţulu, cari au voie a judecă şi pe vătăşi.» — 1796 Aprilie 18. (2)

Pitacă din 5 Maiu 1796 către ispravnică din Vlaşca.

Aceştia au vestitu lui Vodă că locuitorii de pe moşia Corbi mară pătinescu din pricina lui Antonie, isprăvnicelulu lui Baronie, arendaşulu moşiei; că le omórá rîmătorii în batăturile caseloră, luându-le liveşele de fêneşe i locurile de arătură, cari din vechime sunt destupate şi curăţite de pă-

(1) Cod. XXIX, fila 173.

(2) Cod. XXIX, fila, 174.

rințiilor lor, și dându-le altora pentru interesul lui. Vodă a adus de față pe acelui Antonie la Divan și pe unii din locuitorii. Antonie tăgăduiesce, dar locuitorii chemați la judecată n'au venit, de aceea Domnitorul rânduiesce anume mumbașiră să iea pe Antonie să-l ducă la fața locului să fie înfățișat cu fiesce-care locuitor. «Câtă pentru curățuri și locuri de hrană, cari vor fi destupate și lucrate de dînșii, aveți a urmă după hotărîre după condica Divanului, ca să se dea acelora ce le-au destupat și le-au lucrat, dela cari să-și iea numai dijma obicinuită după condică; așisderea și alte madele pentru rîmătorii uciși și pentru supărări, să facă cercetare față cu amîndouă părțile, și cu ce s'au păgubită verî-care din locuitorii să li se facă îndestulare, dîndu nizamul celă cuviincios de a se păzi dreptatea locuitorilor întru tôte, cu care cercetare din fața locului când de acoloa nu voră rêmâné mulțămii, să-î aducă apoi la Divanulă Domniei Mele, saă luândă izbrănire de acolo pricina, să ne însciințeze cu orênduitulă zapciă pentru fiteșî-care madea în ce chipă s'a dovedit și ce izbrănire aă luat, și cu cercetarea ce veți face amîndoi ispravnicii la fața locului, să-î aducă aici.» (1)

Vel Logofetă.

Pilacă către ispravnicii din Argeș, din 17 Iulie 1796.

S'au tânguită locuitorii din satele județului, că Enache Căpitanulă, vameșulă județului, le cere vamă pentru rachiurile ce facă locuitorii în livețele de pe lângă casele lor, rachiulă ce-lă cheltuesc la bătură în casele lor saă vîndă dintr'însulă unulă la altulă în sat. Domnitorulă ordonă să nu se iea vamă dela asemenea rachiă, decât când îlă ducă la tîrg; deci vameșulă Enache să fie silită a restitui locuitoriloră baniî ce i-aă luat, și de vreme ce sunt mai multe reclamațiunî contra acestui vameș, Domnitorulă ordonă să-lă pue în fiară și, cu însciințare de tôte urmările lui rele, să-lă trâmîță cu pază la domnie. (2)

Din o anafora pe jalba lui Iordache *biv vâtafă de băiașî românî aurari* se constată existența de *băiașî românî aurari*. (3)

Locuitorii din plaiulă Arefului, jud. Argeș, ceră a se isgoni dintre dînșii

(1) Cod. XXIX, fila 181 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 212.

(3) Cod. XXX, fila 20.

Iordache Căpitanul, Gh. Banghiul, Grigore Fuiorea și Gh. Jitea, după multe necazuri ce le face și pentru curmarea gâlcevurilor.

Divanul constată temeiul cererii locuitorilor și Domnitorul aprobă în 17 Martie 1796. (1)

Anaforana Vistierului pentru orânduiala maldărului, câte câte care să aducă la grajdul domnesc ispravnicii de Ilfov.—13 Iunie 1796

Cei cu moșii din jurul Bucureștiului se jăluiesc că maldărașii domnesci intră în silnicie în livezele lor poprite și le cosesc, ba slobodă și vitele lor peste totă livada; și că acesta se urmăzează numai la unii cei mai apropiați de București, iar nu peste totu jud. Ilfov. Vel Vist. Scarlatu Ghica propune să se facă un fel de cislă de fânul, ce se pôte face la fie-care moșie, pe care să-lu transporte la grajduri maldărașii domnesci până la slirșitul lunei Augustu. Cele 2.000 de care de maldăr să se împarță cu analogie pe tôte moșiile din județ.

Domnitorul aprobă acéstă măsură. (2)

Ispravnicii Vintilă Prijbónu și Manolache Manu vestesc la 17 Iulie 1796, că unii din stăpânii moșiilor și arendași obiceinesc dela o vreme încóce de apucă pe locuitorii, ce au locuri de hrană, și le iea plată când își scot plugurile, deosebitu de dijmuri și alte obiceiuri ale pământului, și fiind-că aici în partea muntelui sunt locuri de se sfarmă și se lucréză cu anevoe, scoțendă și sfărământu locuitorii petrișul până ce-și îndreptéză și-și hrănesc câte un loc, și noi vedendă supărările locuitorilor cele de apurare, nu lipsim a însciința Măriei Tale, de va fi să rămăe acestu obicei a plăti locuitorii plugari și locurile de hrană și să dea și dijmuri și clacă, să scim, iar de nu va fi voința Înălțimei Tale a se urmă ast-fel, să avem luminată poruncă, ca să apëram pe locuitorii a nu se supără mai multu.

Domnitorul, la 21 Iulie 1794, trimite afacerea în opinarea Divanului.

La 23 Iulie 1796 divaniții Vel Banu Enache Văcărescu, Vel Vornicu Nicolae Filipescu, Știrbei și Radu Golescu și Vel Logofetă Filipescu și Isacu Raletu recunosc nedreptu obiceiul denunțat de ispravnic de a luă plată dela locuitorii când își scot plugurile la arătură, «fără numai de pogonu de porumb câte 4 banițe de grăunțe, banița de 22 ocă, și din

(1) Cod. XXXI, fila 8 scara 6.

(2) Cod. XXXI, scara 8, fila 11.

cele-lalte semănături deciuială». Divanul opină a se opri obiceiul acela denunțat de ispravnicul. (1)

Domnitorul aprobă în 26 Iulie.

Anafora a 7 sale de pe moșia mănăstirei Michaii-Vodă, cum că arendașii și ispravnicii mănăstirei le iea dijma peste obicei, din 21 Ianuarie 1796.

Locuitorii din Ogrezen, Malul-Spartu, Tăcutava, Bolintinu din-delu Crivina și Țigănia, din Vlașca și Ilfov, reclamă contra asupririlor împotriva ponturilor. Ei dicu că arendașii și orândușii mănăstirei le iea dijma porumbului îndoit, adică de pogon 16 banițe de știulețe, banița câte 22 de ocă. Ispravnicul mănăstirei Michalache tăgăduiesce, dicându că le-a luat numai câte 8 banițe a câte 22 ocă, ceea ce face 4 banițe grăunțe după caidul Divanului și după vechiul obicei al țerei, și aduce de mărturie pe Ogrezen, unde sunt 200 de case. Judecata cere dela Domn carte de blestem pentru aflarea adevărului.

Se mai jăluesc locuitorii că le iea țilele de clacă îndoite, adică câte 12 pe an, când ei au avut obicei să clăcuiesc numai câte 6 sau să dea câte 1 leu, când acum li se cere câte 6 dela cei ce nu pot clăcu.

Judecata găsește, că pe câtă vreme locuitorii n'au o anumită învoială prin zapis, apoi ei sunt datorii câte 12 țile de clacă pe an.

Locuitorii se jăluesc, că din livețele ce au cosit ei, îngrădite și curate de dinșii, li s'au luat fânul cosit și necosit.

Dacă se va dovedi că livețele sunt ale lor, să li se restituie fânul.

Locuitorii au arat mei și nu s'a făcut, omenii mănăstirei însă au luat dijmă porumb în loc de mei, care nu s'a făcut.

Mănăstirea să restituie tot porumbul luat ca dijmă pe nedreptate.

La dijma tutunului locuitorii aveau obicei să dea la 15 ocă una, iar acum le-au luat deciuială.

Judecata afirmă că cu dreptul li s'au luat deciuiala, fiind-că deciuială scrie la ponturi ca să iea stăpânul moșiei din toate semănăturile țeranului, afară de legumele din grădină pentru trebuința casei și afară de vii, la cari se iea otașina.

Locuitorii se jăluesc că pentru lemnele ce taie din pădurea mănăstirei le iea de caru câte 4 parale.

(1) Cod. XXXI, scara 8, fila 42 verso.

Li se recunósce dreptulú de a nu plăti nimicú pentru lemnele de trebuința casei; 4 parale de carú vorú plăti numaí pentru lemnulú tăiatú de negoțú.

Locuitorii dicú că la Crăciunú li se iea câte 2 găini, în locú de una după obiceiú.

Judecata recunósce dreptulú la o singură găină.

Locuitorii pretindú că din livețele ce aú cositú fênulú, li se face încărcătură, adecă 1 carú se face 3 care, și se iea de carú câte 20 parale, pe când obiceiulú eră să plătescă numaí câte 10. Ba și de carulú de rogozú li se iea câte 10 parale.

Judecata recunósce că țăranulú are să dea deciuala la fênú și rogozú din 10 căpițe una, iar să nu dea bani. Ispravnicii să cerceteze și să oblige mănăstirea a restitui banii luați. Insa datorii sunt locuitorii mai întâi să iea voie dela stăpânulú moșiei câte care și în ce locú să cosescă, ca să nu fie pricină între dânșii, luându livețele unulú altuia saú ale stăpânului moșiei.

Dicú locuitorii că fênulú domnescú cositú pentru menzilhanele li s'aú luatú și ei aú plătitú apoi la menzilhanele carulú câte talerí 7.

Iustiția nu le dă dreptate, fiind-că aú cositú în liveții de ale mănăstirei; decát, fiind-că sunt sêraci, de astă dată să le plătescă mănăstirea cheltuala cositulú.

Dicú țăranii că li se cere clacă și dela feciorii ce-i aú nedespărțitú din casă.

Judecata pretinde că la caidulú Divanului se cuprinde că totú casniculú să clăcuiască câte 12 zile pe anú, decí feciorii însurați să clăcuiască și ei, măcar că ședú cu părinții, dar clăcașulú care are 2 case nu clăcuiesce decát pentru una.

Se jăluescú locuitorii că aú fostú încărcatú la măsurătoare pogónelorú și dela cei ce nu aú porumbú să dea, le cere câte talerí 8 de pogonú.

Judecata găsesce ca locuitorii să fie apărați de a da banii de pogonú. Ispravnicii să facă dréptă măsurătoare a pogónelorú, și de câte pogóne vorú eși drepte, să împlinescă la mănăstire dijma de pogonú po banițe 8 de știuleți, banița za ocă 22.

Despa femeea din dișe că are 4 pogóne de porumbú și o asupresce că sunt 7, și o aú și bătut'o.

Judecata orënduesce ca ispravnicii să facă măsurătoare pogónelorú Despei și să urmeze a plăti după câte pogóne se vorú aflá. Cătú pentru bătaie, iarăș ispravnicii să cerceteze și să însciințeze la Domnitorú, ca bătăușulú să se pedepsescă.

Isprăvnicelul mănăstirei se jelui că țărani au ridicat bucatele de pe câmp nedijmuite.

Judecata găsește dreptă reclamația omului mănăstirei, fiind-că datoria lor era să dea de scire mănăstirei că s'a isprăvit porumbul de cules; dar și mănăstirea chiar atunci să-și ia dijma, iar nu dela pătul, căci uscându se scade și se păgubesc locuitorul dându mai mult.

Locuitorii cărăuși dela Dimbovița pentru optu boi ce le-au murit pe drumul Focșanilor în slujba conacului solului, rugându-se a li se plăti de unde va fi cu cale, și acea anafora s'a făcut în dosul jalbei lor.

Io Alexandru Constantin Moruzi Voevodă. — Poruncim Domnia Mea dumi-tale Vel Vist., ca din Visteria Domniei Mele să dai taler cinci-deci. 1793 August 26.

Vel Logofet.

Prea Înălțate Dómnne,

După luminată porunca Măriei Tale am cercetat această jalbă și m'am încredințat și dela însuși dumné-lui vătaful Mihăiță Grecnu, că cu adevărat le-au perit aceste vite, însă nu se scie de le-au perit sau de vre o bôlă sa din graba călătoriei, ci cum va fi mila Măriei Tale.—1793 Aug. 25.

Ienache Văcărescu Vel Spătar.

Asemenea anafora s'a făcut în dosul jalbei lor a patru cărăuși din sud Prahova, pentru șapte boi ce le-au murit, și s'au poruncit să le dea taler patru-deci. (1)

Documente relative la Țigani.

După țeran, clasa desmoștenită era aceea a Țiganilor. Am adus în tomul V al Istoriei Românilor ce publicăm (pag. 137) câte-va documente relative la Țigani, de sub domnia lui Alex. Moruzi. Mai înavuțim această rubrică cu următoarele documente:

(1) Cod. XXIV, fila 361.

1. Petițiunea lui Ioanŭ Damarisŭ biv Vel Vistierŭ și rezoluțiunea lui A. Moruzi, din 14 Iunie 1793, prin care dă carte deschisă unei vătășii de Țigani de lae, ca să pótă umblă prin țeră nesupărată de nimeni.

2. Cartea mănăstirei Cozia, prin care este îndreptățită a lua dela Țiganiŭ aurari ce sunt ai ei, birŭ, pe lângă aurul ce sunt datorŭ să-lŭ dea la cămăra domnescă.

3. Carte din 11 Decembrie 1793, prin care domnia se cunósce obligată de justiție să dea lui biv Vel Pit. Brezoianu 2 Țiganŭ, schimbŭ pentru 2 Țigance.

4. Procesulŭ lui Gheorghe Țiganulŭ și alŭ soției sale, cerendŭ și libertatea. Judecata relativă, din Maiŭ 1794.

5. Polcovniculŭ Constantinŭ Orăscu în judecată pentru Țiganŭ, cari pre-tindŭ că sunt desrobiți de mătușa lui. Justiția dă rămasŭ pe Orăscu, ȳcândŭ că «robia a isvodit'o némurile prin pravilele silei în potriva pravilei firesci, căci firea pe toți i-aŭ făcutŭ a fi slobođi.»

6. Dreptulŭ armășiei dela Țiganŭ și partea cuvenită cămărei domnesci. Strângerea venitului în nisipŭ de aurŭ, în 1795.

7. Neoprirea Țiganilorŭ aurari de a strînge nisipulŭ de aurŭ în timpulŭ ciumei.

8. Procesŭ între Dumitrana Țiganca cu ('lucerulŭ Dumitrașco Racoviță, care reclamă unŭ copilŭ alŭ ei cu nume de robŭ.

9. Pitacŭ din 18 Iuliŭ 1796 pentru baniŭ cuveniți mănăstirei Cozia dela Țiganiŭ aurari.

10. Pitacŭ din 21 Aprilie 1794, ca Țiganiŭ să nu fie îngăduiți a ședé în livada mănăstirei Văcăresci.

11. Jalba lui Răducanu Poenaru, condicarulŭ Divanului, reclamândŭ schimbŭ pentru o Țigancă a lui, măritată cu unŭ Țiganŭ domnescŭ.

Jalba și porunca dumné-lui Vist. Damarisŭ pentru o vătășie de Țiganŭ a dumné-lui, a nu se supăra.

Prea Înălțate Dómnne,

Arétŭ Măriei Tale, că avendŭ o vătășie de Țiganŭ de lae și fiind-că sunt umblători prin țeră, mă rogŭ Măriei Tale ca să li se facă o luminată poruncă spre a fi nesupărați de către dregătoriŭ țerei.

Alŭ Măriei Tale prea plecatŭ.

Ioanŭ Damarisŭ biv Vel Vist.

Iw Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodă.—Pe unde se vorŭ arătă acești Țiganŭ ai dumné-luŭ cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieŭ Mele biv Vel Vist. Ioanŭ Damarisŭ, purtându-se și hrănindu-se cu dréptă munca lorŭ, fără a se amestecă în fapte rele, avëndŭ cartea stăpânului sœŭ de încredințare la mână, poruncimŭ Domnia Mea jafurŭ și supărări să nu li-se facă de către cine-vași, ci să fie apărași a se puté hrăni cu dréptă muncă lorŭ, afară numai când va fi în vre o vină, prin ispravnicŭ județului trebue a se trage în cercetare. Decŭ poruncimŭ dumné-vœstre dregătorilorŭ și zapciilorŭ, să fiși următorŭ. — 1793 Iunie 14. (1)

Cartea mănăstireŭ Cozia (Vilcea), din 14 Iunie 1793, prin care este volnicită a luă dela toți Țiganŭi rudari ai ei, însurași, de totŭ numele câte tal. unulŭ, «pentru că acești Țiganŭi, măcar că sunt dași mănăstireŭ cu chrisovele celorŭ de mai nainte Domnŭ de a da și dajdie la mănăstire, dar fiind-că sunt legași de daŭ aurulŭ la cămara Domnieŭ Mele și mănăstireŭ nedândŭ nimicŭ, nu aro nici unŭ folosŭ saŭ ajutorŭ dela dînși; am hotărîtŭ Domnia Mea ca să dea și mănăstireŭ câte talerŭ unulŭ de totŭ Țiganulŭ însuratŭ. . . . Acești bani se vorŭ da în 2 rânduri, la sf. Gheorghe 1/2 talerŭ și la sf. Dumitru 1/2 talerŭ; pentru că acéstă hotărîre a fostŭ făcută atâtŭ dela alți răposași Domnŭ vechi, câtŭ și dela dumné-lorŭ frașiŭ noștri Domnŭ Al. Ipsilantŭ Voevodŭ și răposatulŭ Nicolae Caragea Voevodŭ.» (2)

Acestŭ birŭ în favœrea mănăstireŭ se va împlini prin Vel Armașŭ.

Carte din 11 Decembre 1793, prin care Moruzi dă luŭ Grigore Brezoianu biv Vel Pit. pe Stoica i brat ego Maria sin Constantinŭ i Stanca, Țiganŭ domnescŭ din vătășia Pârvului Bărcănescu, schimbŭ pentru alte două suflete de Țiganŭi, anume Maria și o fată a ei, pentru că Maria s'a măritatŭ cu unŭ Țiganŭ domnescŭ, avëndŭ și trei copii cu elŭ. Grigore Brezoianu a reclamatŭ Țigancele sale, «și fiind-că după pravilă femeea urmœză bărbatului sœŭ», *judecata a obligatŭ domnia să dea în schimbŭ luŭ Brezoianu alți Țiganŭi în loculŭ celorŭ două Țigance.* (3)

Gheorghe Țiganu cu Țiganca luŭ, din sud Prahova, cu Voichița Chișasca pentru slobodēnia lorŭ.

Iw Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ i gpđ. Zemle Vlachiscoe.—La acéstă cercetare și hotărîre a judecătœi departamentului rămândŭ și

(1) Cod. XXIII, fila 78, verso.

(2) Cod. XXIII, fila 111.

(3) Cod. XXIII, fila 193.

Voichița Chițasca mulțumită și odihnită, ne mai avându a face nici o apelație, precum și adeverință înscrisă sub iscălitură aș dată, întărim Domnia Mea anafora a acésta, spre a fi în bună pace numiții, urmându-și precum se cuprinde mai jos într'acéstă anafora. — 1794 Iunie 3.

Vel Logofătă.

Prea Înălțate Dómnne,

Insciințăm Înălțimei Tale pentru un Gheorghe Țiganu, d'impreună cu Chița Țiganca lui, care a jeluit Înălțimei Tale pentru o copilă anume Nița dela Beréscă sud Prahova, și pentru o Voichița Chițasca din Bucuresc, cum că ei fiindu fost Țigan a unei Casandra Ciptorénca, la sfîrșitul vieței sale i-aș ertat, atât pe acești doi cu copii lor, cât și pre unul Négú brat Gheorghe, ce a murit și i-a rămas copii, și aș fost nebântui de nimenea, iar acum numita copilă, cu cuvînt că este strănepótă acelei răposate Casandra, și Chițasca că este nepótă altui răposat Toma sin Pavel, ce a fost întâi soțu acelei răposate Casandra, ceru ca să se întorcă la întâiul jug alu robiei întrú stăpînirea lor. După a căroră jalbă, din luminată porunca Înălțimei Tale și prin zapcilicul dumné-lui biv Vel Spătar, epistatul Armășiei, s'a înfățișat la judecată numai cu Voica Chițasca; și mai întâi jeluitorilor Țigan cerendu-li-se să-și doveďcă slobođenie lor, arătară o carte cu létul 1786 Ghenarie 5, de sunt ani 8 trecuți, însă din partea acelei răposate Casandra, cu iscălitura și pecetea ei, adeverită și cu mărturiile a trei preoți, prin care arată că Gheorghe cu soția lui Chița și Négú brat Gheorghe, fiind Țigan dela părinții ei, iară nu dela bărbatul său, aș primit de bună voe și i-aș ertat, atât pe ei cu copiii lor, cât și pe toți ce se vor trage dintr'înșii, îndatorindu-i pentru a lor slobođenje să deă și ei la biserică, unde se va îngropă stăpâna lor, câte două ocă cêră pentru pomenirea sa și a némului ei, iară cine se va cuteză a-i strămută pomenirea să fie sub blestem. Decă cât pentru numita Nița, strănepótă acelei răposate, ce nu fu de fașă, ne arată iarăși numiții jeluitori anafora a două obaze, biv Vel Cluceru Scarlat Cămpinenu și biv Vel Paharnic Teodorache Iuliano, cu létul 1792 Decembre 23, din vremea ce se află ispravnic la sud Prahova, scrisă în dosul jalbei lor, sub porunca Măriei Sale Michai Constantin Suțu Voevodă, cu cuprindere, că înfățișându-se înaintea dumné-lor numiții Țigan jeluitori cu un Constantin Berieșcénul, unchiu, epítrop și vechil din partea acelei Nița copila, după ce a văđut și s'a încredințat de ertăciunea lor, nu numai că s'a lăsat de tótă pîra ce făcea asupra lor, ci încă le-aș dată și din partea numitei copile zapisă de întărirea slobođenilor, care

și acelă zapisă să vëdă totă cu același létă, adeverită și de numiții boeri ispravnică. Iară Voichița Chițasca, ce acum numai ea singură se facă pîrișă, s'a întreată ce are să dăcă împotriva acestor pomenite sineturi ce le aș jeluitorii, și întâiulă cuvîntă fu acesta, muștrîndă pe acea rēposată Rucsandra că a ertată și a slobođită totă ce a fostă ală ei, jălcăvindă că numiții Țiganii nu sunt dela părinții Rucsandreii, precum se vëdă arētați în cartea de ertăciune, ci că ară fi fostă ală celui d'intăi soț ală Casandreei, anume Toma sin Pavelă, unchiulă acesteii Chițasca; dar la acēta nu avă cu ce să încredințeze judecata, pentru că cerēndu-se dovadă, arēta o carte gospodă a Măriei Sale Michaiă Suțulă Voevodă sub létulă 1792 Iulie 20, cu cuprindere, însă nu precum se chibzuiă de sine, ci într'altă chipă, că la Divană înaintea Măriei Sale s'a fostă judecată chiar acēstă Chițască cu cea numită copilă Anița numai pentru o vie și o mōră, silindu-se Chițasca să strămute diata unchiu-sēu Toma sin Pavelă, și pentru că erău trecuți ani 15 până la acea judecată a Măriei Sale, și ca rudă de alătura și împărtășită cu ceea ce s'a fostă îndurată unchiulă sēu, a rēmasă diata a-șă avē to chiros, în care diată de nică ună Țigană nu pomenesce că a avută saș nu acelă unchiă ală sēu Toma, atăta numai se vede, că după a ei cerere că aș găsită două Țigance ale unchiului sēu nearētate în diată: anume Chița și Voica fii-sa în casa lui Alecsă ală doilea bărbat ală Casandreei, dela care are și adeverință, ca ori cînd le va cere să i le doe, i s'aș dată voe, ca ori ce va dovedi de ale unchiu-sēu Tomei, afară din diată și din nisce Țigani ai Casandreei ce i-aș ertată, cară sunt acești jăluitori, să-i icae întră a sa stăpânire; ci sub acea umbră rezemîndă numita Chițască, nădăjdui a li se strica ertăciunea numitelor Țigance, dar acēsta nu fū de nică ună folosă, pentru că altă deosebită dovadă nu mai avă decătă acelă dăisă răvașă a lui Alecse, într'ună petecelă de hărtie, scrisă dela lét. 1786 Augustă 16, numai cu o chezășie, dăcēndă chiar așă pentru Chița și Voica: sunt la mine și ori cînd se va cere, să le dă; din care nică ună felă de dovadă nu se pută face la nădăjduirea ce avă pîrita că voră fi ale unchiu-sēu Toma prisosă din diată, care diată măcară că noi nu o vēdăm, dar din domnēasca carte de judecată a Măriei Sale Michaiă Vodă se face bună îndestulare, că la acea judecată s'aș fostă vēdută diata și de numele acestor Țiganii nu s'aș pomenită. Cu tōte acestea, măcar și cînd ară fi fostă Țigani și chiar ală celui rēposată Toma, dar pentru că nu i-aș pomenită la diata sa, după pravilă toți erău să fie slobođi, cu cătă mai alesă că aceștia aș și carte de ertăciune chiar dela cea cunoscută de judecată stăpână a loră, ce s'a numită și mai sus, Casandra Ciptorēnca, în care ertăciune ea numesce numai trei suflete pe anume și cu copiii loră fără nume. Dar iarăși la mână Voichiă, ce este fata Chiții cei ertate pre anume, se mai

vede și altă deosebită dovadă, că după ertăciune în urmă, s'au primită a face și fată de sufletă chiar de stăpâna loră, care le-au hărăzită ertăciunea părinților ei, precum se făcū îndestulare din fôia zestrelor ei ce i s'au datū iscălită de celū mai sus numitū Alecsă soțul Casandreî de alū doilea, în care ȋice chiar iar așa: «foița de zestre a Voichîi, copilă ce am crescut-o de sufletū împreună cu soția mea Casandra, și după cum i-au lăsatū răposata soția mea, lasū și eu», și din scrisele, ce se cuprindū la acéstă fôie de zestre, încredințându-se unū omū slobodū, românū anume, aū și luatū pe Voica soție pe lege cu cununie. Ci dreptū tôte acestea căutându-se pravilele, se găsi la tâlcuitorulū de pravilī Armenopolon cartea alū titl. 18, unde ȋice: decât tôte mai multū, părtinimū și ocrotimū slobodēnia; și totū la acéstă carte titl. 18 ȋice: celū ce va avē robī, murindū fără diată și va avē rude de alătura (bună ôră ca aceste pîrîse), atunci robīl îi rămânū slobodī și nu potū trage la jugulū robicī fără diată; și iarăși totū la aceiași carte și titlu, ȋice: stăpânulū unei rôbe pe care o va dă de slobodă vre unū bărbatū slobodū, și acelū bărbatū încredințându-se aū primit'o de a fi soție, mai alesū când i se va fi făcutū și fôie de zestre, cum acesteia, saū măcar și să nu fi făcutū, iară acelū stăpânū hrănindū vicleșugū lasă să curgă slobodēnia cu tăcuta, atâtū în spre bărbatū câtū și spre femeie, cugetândū că acestū felū de nuntă nu avea chirosū, decī când stăpânulū vre unei părți va face una ca acéstă, poruncimū să se scôlă atâtū bărbatulū câtū și muerea, să se alcătuiască între cei slobodī, ca toți cei ce se nascū din părinți slobodī se chēmă slobodēnia lorū din orânduiala celorū de bună rudă. Și aceea după poruncile pravilelorū rămâne ca toți cei mai sus numiți cu copiii lorū și cu toți cei ce se vorū trage dintr'înși, să fie slobodī în pace și nesupărați, iar hotărîrea cea desăvêrșită rămâne a se face de Înălțimea ta.—1794 Maiū 26.

Dumitru Stolnicū, Nicolae Clucerulū Rudénulū, Șarbanū Medeln., Otopenū Clucerū. (1)

După anaforaua lui Vel Postelnicū și a lui biv Vel Cămărașū Nicolache, din 13 Iunie 1795, se constată că dreptulū Armășiei dela Țiganī eră câte tal. 1 dela liude birnicū și ploconulū de vătăși, iar prisosulū din birulū Țiganilorū în sumă de 6123 talere este venitū alū Cămărei domnescī. Strîngerea venitului în nisipū de aurū, Domnulū declară că nu este dreptū alū Spătarului nicī alū Armășiei, urmândū a se dă pentru acéstă cărți domnescī speciale. (2)

(1) Cod. XXVII, pag. 16, IX.

(2) Cod. XXVIII, fila 70 verso, scara 5.

Cu pitaculă din 27 Iulie 1795, Moruzi scrie ispravnicilor de Dîmbovița, Argeșu și Vîlcea să nu oprască Țiganii aurari de a umbla după aur și să-și lase a lua și bucate, când nu vor fi molipsiți. (1)

Prin anafora din 17 Aprilie 1794, Polcovnicul Cost. Orăscu raportează Domnitorului că o mătușă a lui, după mórtea ei, a ertat 2 fete de Țigană, din cari fete una s'a măritat cu un Țigan al mănăstirei Bistrița și a făcut o fată; mai apoi murind și Țiganul și Țigancă, fata acósta s'a dusă să stea la tatăl Țiganului; un Matei Boténu din județul Dolj, fără de a se trage din némul lui și fără de judecată, s'a sculat și a venit într'o nópte la casa Țiganului, a luat pe fată și acum o ține în fiare la casa lui; se rógă Domnitorului să rënduiască un mumbașir să aducă atăt pe Matei Boteanul cât și pe fata de Țigan să stea la judecată.

Domnitorul pune resoluția, ca Petre Armașul, după 15 ale lui Mai, să mérgă să înfățișeze pe jăluitar cu pîrîtul înaintea ispravnicilor, și de se va găsi cu dreptate că Țigancă să fie a jăluitarului, mumbașirul să facă împlinire; iar dacă pîrîtul va dice că are a răspunde, să-l înfățișeze la Domnitor.

Iată răspunsul ispravnicilor:

Prea Înălțate Dómnne,

Cu acéstă luminată poruncă a Măriei Tale aducéndu numitul mumbașir pe acea pîrită Țigancă anume Păuna din sud Dîmbovița, se înfățișă la acest departament cu pîrișul ei jăluitarul Constantin Polcovnicul, carele după ce însuși a făcut deplină mărturie chiar într'acéstă jalbă ce a dat Măriei Tale, cum că numita fată este fata unei Țigance anume Stana, ce este ertată dela mórtea unei mătuși a lui anume Acum iar el cere dela fată ca să-și dovedéască ertăciunea mumei ei, care provlimă este în potri va pravilelor, căci lui i se cuvine să o dovedéască de este neertată, iar nu pîrita prin rostul ei să se osîndéască pe sineși în potrivă; și mai postorindu-și pîra, dise că a jăluit cu acest tropos ca să o smulgă din mâna celui-laltă asupritor anume Matei Boténu din sud Dîmbovița, ca, cum s'ar dice, acum să o robéască el. Decî cercotându-se pravilele, se găsi la talmăcitorul Armenopolon cartea I, titlul 18, și după trebuință se așternî învătăura mai pre larg, dicéndu:

«Robia aș isvodit'o neamurile prin pravilele silei, care este în potri va pravilei firesci, căci firea pre toți i-aș făcut a fi sloboși.

(1) Cod. XXIX, pag. 95 verso.

«Slobođenja este lucru neprețuit, și decât toate mai multă părtinimă «dreptatea slobođeniei. Și iar :

«Când cine-va va face iertăciune unui rob, și socotința îi va fi nealésă, «atunci iar slobođenja se ocrătesce.

«Adecă un om la sfârșitul său, de va ține moștenitorului său să «slobodă pe vre unul din copiii rubei sale, pe care ăă a-lă alege însuși, «și de va muri și nu va apucă să-lă ală, atunci toți copiii dimpreună «rămân slobođi.»

Iar peste toate acestea, aflăm zăcon potrivit chiar asupra acestei diaforale, care ține :

«Ce ce moră fără diată și ăă rude de alăturea, frați, veri, și voră ăă rob, să slobodă toți robii, căci fără diată nu se potă stăpăni.» Ci și acestă pîrșă, fiindă acestă felă de rudă, iar nu din catiiondasă, nici fiindă la mijlocă diată, dela judecată se găsece cu dreptate numita fată să fie slobodă și nesupărată de către nimeni, și trépădulă mumbașirului să-lă plătescă pîrșulă. Iar hotărîrea cea desăvărșită rămăne a se face de către Înălțimea Ta.

Dumitrache Cluceră, Șerbană Andronică Medelniceră, Manolache Toplicenu, Andronache Habdenă. — 1794, Iunie 26.

Resoluția Domnitorului ă următoarea: Iă Alex. Const. Moruzi Voevodă i Gospod. Intărimă Domnia Mea ca să fie slobodă și de nimeni supărată. 1794 Iunie 28. (1)

Vel Logofătă.

Anafora ă judecătoriloră din 5 Maiă 1796, pentru Dumitrana văduva, care se jăluesce contra lui biv Vel Cluceră Dumitrașco Racoviță, «că trage să-lă ăă copilă anume Mavrodină cu nume de Țigană». La judecată Racoviță a declarată că Toia, Țigană ală lui, de holteiă fugindă, lăă găsită cununată cu numita slobodă, ăvëndă și 4 copii, pe cari-lă cere de Țigană, dar renunță la 3 fete și cere numai pe băiatulă celă mare. Dumitrana întămpină, că pe copilă lăă făcută din floră și numai după ună ăă cununată cu Toia, nesciindu-lă de Țigană. Racoviță întămpină cu ună zapisă dela 2 frați ă Dumitranei, probătoră în contra aserțiuniloră ei. Judecata nu găsece bună zapisulă și ă cerută Dumitranei să dovedăceă vremea nascerei copilului. ăă ădus 2 martori, cari jurăă cum că de fată ă născută ună copilă, în urma Muscaliloră, pe care lă ă botezată Toderă Săténulă punădu-lă numele Mavrodină și că ăă copilă de 1 ăă când săă cununată ăă cu Toia. În contra acestoră mărturiă, Racoviță n'ă mai

(1) Cod. XXVII, fila 6, scara 13.

obiectată nimic și deci Mavrodin e recunoscut ca născut din floră, prin urmare slobodă. (1)

Pitacul la Vel Armașu din 21 Aprilie 1794, să nu îngăduie pe Țiganii a sedea în livada mănăstirii Văcăresc, ci să fie oprită pentru caii domnesci. (2)

Radu Golescu vel Vornicu, în 18 Iulie 1796, arată lui Vodă că mănăstirea Cozia are a lua pe totu anul câte 250 taleri dela Țiganii aurari ai mănăstirii, cari bani se strângu de D-lui biv Velu Căminaru epist. Armășiei. I s'a cerut în mai multe rânduri pe anul acesta și pe anul trecut și nu i-au răspuns.

Domnitorul ordonă lui biv Velu Căminaru epist. Armășiei să plătescă banii «și să nu mai auzim alu doilea an că nu i-ai dat.» (3)

Prea înălțate Dómne,

O Țigancă părintescă a mea, fugind de fată, s'a și cununat cu un Țigan domnesc, cu care a făcut copii parte bărbătescă și copiii ei însurându-se, sunt acum patru cinci case de Țigani dajnici Cămărei; și eu dovedind-o tocmai peste trei-deci și mai bine de ani, s'au îndatorat Armășia ca să-mi dea schimb o Țigancă, care schimbă acum în prea fericele zilele Măriei Tale mi s'a dat, iar de munca ei sunt păgubaș, care muncă prin pravilnicească Condică este hotărâtă câte talere de ce pe an, și fiind-că ea în totă vremea a fost după bărbatu-său și a plătit biru Cămărei a făcut și feciori, cari sunt astăzi în biru, mă rog și cer dreptate pe milostivirea Măriei Tale, ca în locul acestor dreptăți ale mele, adică de munca care sunt păgubaș, și în locul folosului ce a făcut Țigancă mea cu patru cinci case de sunt birnici Cămărei, iar eu nu sunt folosit cu nimic, să te milostivesc a porunci să mi se dea dintre Țiganii domnesci un copil de Țigan, ca să-l fac un sălaș cu Țigancă ce mi s'a dat, să nu o pierd și pe acesta, neavându Țigan să-l dau; și ce va fi mila Măriei Tale.

Robul Măriei Tale : Răducanu Poenaru biv 3-lea Logofet, Condicarul Divanului.

«D-vostre boerilor judecători dela departamentul de Cremenalionu,

(1) Cod XXX fila 130.

(2) Cod XXII fila 234.

(3) Cod XXXI scara 10, fila 27 verso.

cercelându jalba, să ne arătați în scris prin anafora cu d-lui epistatul Armășiei.—1795 Februarie 6. (1)

Documente relative la justiție.

Am adus în tomul V al Istoriei Românilor, ce publicăm, o destul de bogată culegere de documente relative la justiție sub A. Moruzi (pag. 188—237).

Ne-a mai venit la mână o serie nu mai puțin importantă de documente din aceeași materie și le vom da aci sub următoarele rubrici ; *a)* Nizamuri sau regulamente relative la organizațiunea justiției, la personalul ei și la unele interpretări juridice; *b)* Acte relative la divorțuri; *c)* Acte relative la zestre; *d)* Acte relative la periusii sau clironomii; *e)* Acte relative la tutelă; *f)* Mezaturi silite și de bună voe; *g)* Protimisul; *h)* Hotărnicii; *i)* Moratorium; *j)* Sudiții față cu justiția; *k)* Delicte și crime; *l)* Procese politice și istorice; *m)* Diverse.

Din prima rubrică menționăm următoarele acte :

1. 3 Craioveni au refuzat de a primi cărțile de judecători. Alexandru Moruzi îi surghiunesce drept pedepsă, în 2 Aprilie 1793.

2. Judecătorii ambulanți pe la bălciuri. Conflict între un asemenea judecător și nisce slugi ale lui Iónu Faca, cari pretind că ei sunt numiți judecători.

3. Cercetarea afacerii de mai sus.

4. Circulara din 2 Mai 1793 către boerii judecători dela departamenturi, îndemnându-i să caute procesele în regulă.

5. Publicație la toate județele și la Caimacamul de Craiova, ca să se trecă în condice vânđările, foile de zestre, diatele și schimburile, din 15 Iunie 1793.

6. Pitacul la judecătorii departamentului de 8 și de 7, ca să subsemneze cu toți anaforalele și minoritatea să-și dea părerea în scris.

7. Pitacul la N. Hangeri, Caimacamul Craiovei, din 25 Martie 1794, «*pentru rëndul judecăților norodului.*»

8. Carte la ispravnicul, din 10 Ianuarie 1794, relativă la justiția județenă, la grăbirea judecăților și la apelație.

9. Pitacul la starostea de neguitori pentru publicitatea vânđărilor prin mezat, ca să fie înștiințați în timp despre vânđare cei cu drepturi de protimisis.

(1) Condica 28 fila 42.

10. 4 acte relative la vacanța tribunalelor.
11. Oprirea vătășilor sau a isprăvniceilor de moșii de a arenda ei singuri venituri de ale moșiei, fără de declarațiunea în scris a stăpânului moșiei.
12. Logofătul de Divan rânduiește la trebile pușcării și havaetul lui.
13. Logofătul veliș să însemneze sub fie-care actă havaetul scrisului.
14. Pitacul la velișii boierii, din 9 August 1793, ordonându-le să chib-zuiască havaetul logofătului, al cancelariei și al zapcîlicului.
15. Ancheta contra abuzurilor fostului Caimacam și asupra torturilor aplicate la țărani.—4 Februarie 1794.
16. Jalba a 22 de mazi din Gorj, că li s'au luat parale de al 3-lea logofăt din Craiova. Resoluțiunea Domnitorului din 11 Octombrie 1794.
17. Destituirea unui logofăt al 3-lea dela departamentul de 8, din 25 Novembre 1794.
18. Pitacul, din 22 Decembrie 1795, către Vel Armaș, arătându-i-se rânduiala după care urmează a se pune și a se slobozi vinovații din pușcării.
19. Pitacul către Spătarul și epistatul Agiei, din 10 Aprilie 1796, ca în 24 de ceasuri să se facă instrucțiunea celor căduți în delict ori crimă.
20. Asemenea, din 10 Aprilie 1795, la Caimacam și la 5 județe de peste Olt, pentru arestul preventiv.
21. Repetițiunea ordinului de sus, în 13 Iulie 1796.
22. Taxa ce sunt obligați să dea, cu nume de *ban de ușa*, hoții cari se ertă de osînda ocnei.
23. Pitacul către Caimacamul Craiovei, din 18 Aprilie 1795, că evadarea din pușcărie va fi pedepsită cu spînzurarea armașului al 2-lea.
24. Tudor Polcovnicul aruncat în pușcărie, căci au tăiat un hoț sub pretext că era să scape dela închisore.

Carte de volnicie cu orînduială Măriei Sale Alexandru Șerbeci-bașa, a duce pe 3 Craioveni surghiuni.

Fiind-că unii din Craioveni, împotriva datoriei supunerei lor, s'au obraznicit eșind din orînduiala lor, din cari cei mai jos numiți au cutezat a nu urmă slujba la care după a lor stare au fost orînduiți de către Domnia Mea, și în clipă de nesupunere și nemulțumire s'au îndrăsnit a nu primi cărțile Domniei Mele de judecătoria; după a căroră faptă, făcându-se vinovați și vrednici de totă pedepsa, hotărîsem Domnia Mea ca să tritem să-i ridice dela Craiova cu totul și să-i scotă afară

din țără, trecându-î Dunărea, ca să-î ducă unde vorū găsi altă slujbă și hrană de chivernisélă, spre a face și altora pildă cu pedépsa lorū. Rugându-se însă multū dumné luî cinstitū și credinciosū boerulū Domniei Mele Vel Banū Dumitrașco Racoviță, ca să facemū singatavasis la osînda cea cuviinciosă a lorū, am primitū rugăciunea dumi-sale Banulū, și iată, pentru învățatura lorū, ca să-și vie în cunoscînță și se să róge luî Dumneđeū a le da minte, să nu cadă în altă mare osîndă și pedépsă, îi facemū surghiunū la mănăstirea Mărgineni ot sud Prahova; pentru care orânduimū Domnia Mea pe Alexandru Șerbecci-bașa, căruia îi dămū domnésca nóstră volnicie, să mérgă la Craiova, de unde prin mariletulū dumné-luî cinstitulū și credinciosulū boerulū Domniei Mele Hatmanulū Costache Caragea, Caimacamulū Craiovei, să ridice pe câte 3 în pază, să-î ducă dreptū la numita mănăstire Mărgineni, să-î facă teslimū la egumenulū mănăstirei, unde scriemū și poruncimū Domnia Mea cuvioșiei tale, igumene Mărginene, primindu-î, să-î bagî înlăuntru în mănăstire, de unde să nu fiî volnicū a-î slobođi, până nu vei primî alū doilea poruncă a Domniei Mele în scrisū, iar mumbașirulū să-î dai adeverință la mână cum că ți-aū făcutū teslimū, fiindū păziți în lăuntrulū mănăstirei. — 1793 Aprilie 2. (1)

1. Ioniță Oteleșeanu Clucerū de arie.

2. Gheorghe Argintoianu Șetrarū.

3. Gheorghe Coțofénu zet Brăiloiū.

Prea Înălțate Dómnne,

Jăluescū Măriei Tale, că acum după Pasci, în săptămăna cea luminată, făcându-se bălciulū luî Sf. Gheorghe, aici în Slatina sud Oltū, am mersū și eū după obiceiū de o parte de tērgū, cu *umbravū într'alinsū făcutū pentru a judecā pricinile ce se întîmplă în tērgū*; și tocmai când eū judecam pe doi ómenî, vėđū viindū doi feciorî, slugî ale dumné-luî Ioanū Faca, și ședēndū lângă mine, ȑicēndū că ei aū judecā, că sunt porunciți de ispravniculū Faca, eū cerēndu-le să le vėđū porunca și nevrēndū să-mî o arate, fără numai de departe cetindu-o, le am tras'o din mână, ca însumî să o vėđū, care iată că o și trimeseiū să se vađă de Măria Ta. Eū vėđēndū porunca luî Faca, lucru în potriua obiceiulū și a poruncei domnesci, am ȑisū acelorū trāmiși, că nu se póte acēsta ca să scađū eū cinstea și puterea luminatei cărtei Măriei Tale, ce mi s'aū datū pentru acēstă slujbă, cu porunca luî Faca, ce o avea la mână; ei de locū aū începutū a mă înjurā, a mă ocări, de puținū a rămasū să nu se facă pri-

(1) Cod. XXIII, fila 28.

mejdie, luoru de mirare la totu norodulū tērguluī. Pentru care mē rogū milei Măriei Tale să se trimită unū mumbașirū, omū domnescū, ca să se facă cercetare în fața loculuī, în frica luī Dumneḃeū, de dumné-luī Stolniculū Drăghicénu Oteteleșanu, și de dumné-luī Șētrarulū Nicolae Ispravnicū, și împreună cu cercetarea să iea pe acelū vinovatū, ca să-mī aflu dreptatea dinaintea Măriei Tale și să nu rămāiū rușinatū în fericitele ȓilele Măriei Tale, care nēmulū meū acēsta n'a pășit'o, căcī de erā să facă acēsta Faca, trebuiā, saū însușī să mi-o fi scrisū, saū să mi-o fi spusū, iar să nu-șī pue feciorī a ocārī feciorī de boerū în mijloculū tērguluī, afsisise luminatei porunci Măriei Tale; și cum va fi mila Măriei Tale. — 1793 Aprilie 28.

Robulū Măriei Tale Toma Delénu, judecātorulū ot sud Oltū. (1)

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. Orēnduimū Domnia Mea pe să mērgā la județulū Oltulū, unde dimpreună cu Stolniculū Drăghicénu Oteteleșanu i cu Șētrarulū Nicolae Ispravnicū să făcā cercetare fōrte cu amēruntulū, acolo în fața loculuī, prin doveḃī și marturiī, carī se vorū fi întîmplatū, și în ce chipū se va dovedi adevērulū să înștiinȓeze Domniei Mele înscrisū, sub iscāliturele cāte treī, așteptāndū orēnduitulū acesta acolo porunca Domniei Melo de urmare. — 1793 Maiū 5. (2)

Procițū Vel Logofētū.

Pricina ce s'a întîmplatū la sud Oltū cu judecātorī de acolo și cu douē slugī ale ispravnicilorū

Prea Inālȓate Dómne,

Dupā jalba ce a datū Măriei Tale Toma Delénu, judecātorulū dela acestū județū Oltū, arētāndū cum că după Pascī, în sēptēmāna luminatā, făcēndu-se bālciulū sfīntuluī Gheorghe la Slatina, a mersū a judecā pricinile ce se întîmplā în tērgū, și viindū doi feciorī, slugī ale dumné-luī Ioanū Faca, i-aū ȓisū că ei aū a judecā că sunt porunciȓi de ispravniculū Faca, și cerēndu-le porunca să o vaȓā, n'aū vrutū să o dee, fără de departe cetīndu-o, a tras'o din mână să o vaȓā însușī, ci de locū a începutū a-lū injurā, a-lū ocārī, puȓinū făcū a se face și primejdie, ni se poruncesce de către Măria Ta, ca să facemū cercetare fōrte cu de-amēruntulū aici în fața loculuī, prin doveḃī și prin martoriī carī se vorū fi întîmplatū, și în ce chipū vomū dovedi adevērulū, să însciinȓāmū Măriei Tale sub iscāliturele a cāte treī, așteptāndū cu ȓintilā

(1) Cod. XXIII fila 50 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 51.

credinceriulă porunca Măriei Tale de urmare; după luminată poruncă, aducându pe câlî-va din cei ce s'au întîmplat, precum și pe vameș, unde față fiind și amîndouă părțile pîrîsulă și pîrîșil, amă intrat în cercetarea pricinei și ne adevierăm într'această chipă: după ce Delénulă a mers să caute pricină de judecăți, Vineri după prânză, au mers și pîrîșil, un Preda Polcovniculă și un Teodosie Stegariu, orînduiți de dumné-lui ispravniculă Ioană Faca, prin răvașulă domniei sale, care răvaș s'a vîdută de către Măria Ta; însă Stegariulă Teodosie, omă ală domniei sale, iar Polcovniculă, omă ală dumné-lui Șētrariulă Nicolae, căci dumné-lui nu se află atunci aici, și după ce au mers la *umbrarulă judecătorulă*, nu l'au găsit la umbrară, fiind dusă la prăvălie, și au ședută spre a căuta pricinile de judecată, și fiindcă Delénulă le-a cerut să le vadă porunca ce avea, Preda Polcovniculă nevrînd să o dea, o citiă singur, și așa Delénulă i a tras-o din mână, iar Preda de loc a început a se gâlcevi și a se îmbrânci, nevrînd Delénulă să dea porunca, iară cela laltă Teodosie Stegariulă nici un fel de gâlcevă n'a făcut; și așa acelă Preda Polcovniculă a făcut gâlcevă cu judecătorulă, atât sub umbrară, cât și după ce au scăpat de ocamdată, ajungîndu-lă, a vrut să-l dea jos de pe cal, după cum de totă curgerea pricinei mai pe largă va lua Înălțimea Ta plioforie, din arătările celor ce s'au întîmplat la această pricină, cari arătări, sub iscăliturile lor, le trimisem Înălțimei Tale după poruncă.— 1793 Mai 17.

Ai Măriei Tale pré plecate slugi, Drăghicenu Oteteleşanu Stolnică, Nicolae Șētrariu, Ióchimă Țintilă credinceri.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă. Cătă pentru Toma Delénulă, judecătorulă dela județulă Oltulă, fiindcă nu și-a purtat harzulă cinstei sale, ca un judecătoră ce eră, adecă după ce au vîdută pe acei gâlcevitori, să se tragă să facă arătare către Domnia Mea, ci în potrivă urmînd, s'a înduplecată gâlcevitoriloră, făcîndu-se singură pricinitoră de necinste în parte, îlă lipsimă Domnia Mea din judecătorie și poruncimă orînduitulă mumbașiră să-lă ieae porunca Domniei Mele dela mână să o aducă la Domnia Mea, și ispravnicilă, ca nisce următoră împotriva porunciloră Domniei Mele, la care nu puțin se învinovătesc, să dea amîndoi cătă talere 50 trépădă mumbașirulă, iar pe Preda Polcovniculă, ca unulă ce au rădicat mână asupra judecătorulă celă orînduită de către Domnia Mea, să-lă rădice în fiare și cu bună pază să-lă aducă aici la Domnia Mea. 1793 Mai 31. (1)

Vel Logofătă.

(1) Cod. XXIV, fila 176.

Prea Înălțate Dómnne,

După luminata porunca Măriei Tale, ce mi s'a dat, ca să cercetez pentru judecătorul de județ ce este datoria slujbei lui, arăt Înălțimei Tale, că însăși luminata carte a Măriei Tale, ce aro judecătorul la mânele lui, care este trecută și în condica Divanului, cuprinde că judecătorul să aibă a căuta toate pricinele de judecăți ale locuitorilor cu bună cercetare, ca să le hotărască cu dreptate și să facă hotărâre în scris la mâna cui se va căde, iar pre cei ce nu se vor odihni să le dea la mână soroc înscris cu și orânduită, spre a veni la Divan, iar împlinirea după hotărâre să o facă ispravnicul județului, la care împlinire să nu se amestece judecătorul, cum nici ispravnicul să nu se amestece la pricină de judecăți a judec, fără numai judecătorul, și ispravnicul județului să-l cunoscă de judecător, și să dea mână de ajutor cu oameni de slujbă. Deosebit am făcut cercetare și întrebare altor boeri bătrâni, cari au statut în multe rânduri ispravnic, și-mi arătară că ispravnicul nu pot a orândui de sinele pe alții să caute pricină de judecăți, fără de numai pe judecătorul, ce este orânduit de Măria Ta; ci de vreme ce la acest bălci se vede că ispravnicul, împotriva urmându, au orânduit pe oamenii dumné-lor să caute pricină de judecăți, mai vartos aflându-se facerea bălciului acestuia în orașul Slatina, unde este și șederea judecătorului și a ispravnicilor, rămâne ca la această pricină să se facă hotărârea, după cum va fi buna voință a Înălțimei Tale. — 1793 Mai 30. (1)

Vel Logofăt.

Pilac către boerii judecători dela departamenturi, a căuta judecățile fără de prelungire și atât înaintea prânzului cât și după prânz să se strângă.

Dumné-vóstre boerilor judecători dela departamentele de opt și de șapte și cremenalion, fiind că după trecerea acestor sf. zile este voința Domniei Mele de a se căuta judecățile fără de întârziere și zăbavă, iată vă poruncim, ca de astăzi înainte să aveți a vă strânge și a vă aduna fiteș-carele la departamentul, ce este orânduit de către Domnia Mea, atât de dimineță până la prânz cât și după prânz, în toate zilele de rând, fără

(1) Cod. XXIV, fila 177.

de a lipsi vre unul, unde să aveți a căuta pricinele de judecăți ale norodului, ce vi se orânduiesc de către Domnia Mea, hotărîndu-le după dreptate și fără de prelungire, ca să nu se zăbovescă norodul, perdându-și vremea din pricina acésta, mai vîrtosă acum când este vremea lucrului, urmîndu după povățuirile și voința Domniei Mele, ce vă este știută. — 1793 Maiu 5. (1)

Procit. Vel Logofăt.

Publicații la toate județele și la Caimacamă pentru vinđări, foi de zestre diefi, schimburi, a se trece în condici, din 15 Iunie 1793.

Pentru vinđările lucrurilor nemișcătore, adică moși, vii, locuri, nămestii și pentru Țiganii, cari prin zapise facă unii cu alții, cum și pentru alte așezămînturi în scrisă sau în schimburi i pentru diefi și foi de zestre, că fiind neobiciinuiți locuitorii țerei aceștia a-și face acele zapise și sineturi cu siguranța și cu orînduiala cea cuviincioasă, prin știință de dregători ai locului, trecute în condiciile județului, adevărate cu iscăliturile dregătorilor și a condicarului, pururea vedem dintr'acésta în Divanul domnesc pricină și judecăți, unii tăgăduindu-și zapisele lor cu totul, alții că sunt iconomicose, alții că s'a perdut zapisul, și alții din cei ce ar ave protimisish la acele lucruri, că n'au știut când s'a făcut acel zapis de vinđarea lucrului nemișcător, și cu acésta cumpărătorul pătimește, umblînd prin judecăți, și Divanul, descalipsindu-se a da credință la acel fel de zapise i sineturi neadeverite, face trebuință a se aduce la judecată după depărtate locuri, în cale îndelungată, pe cel ce a scris zapisul și pe cei ce se vedă iscăliți marturi într'însul, ca să se întrebe și să se mărturisască la judecată, ridicându-l de pe la munca și hrana lor, și așa curge orînduială pricinuitoare, cum dicem, de neconținute judecăți.

Domnitorul amintese, că pentru a lipsi acéști inconvenient, sunt instituiți condicarii de județe cu léfă și scutelnici din visterie, cărora li s'a dat pe larg povățuiri. «Deci, pentru ca să se desvețe fieș-care de acésta rea obicinuință și ca să scie de a urmă de acum înainte și a o păzi acésta ca o pravilă a țerei, iată cu hotărîre dicem: orîce sinet sau zapis, făcut într'acésta vreme, care nu va fi scris și trecut în condica județului, cu orînduiala ce mai jos vă arătăm, nu va fi ținut în sémă și ca o hârtie albă se va socoti. Pentru care vă poruncim strașnic să aveți a da în

(1) Cod. XXIII, fila 47, verso.

scire acésta tuturoră de obște, nu numai locuitoriloră celoră proști, ci și celoră mai cu deosebită stare, cetindă însuși cartea acésta a Domniei Mele întră auđulă tuturoră prin biserici, la ȓilele sêrbătoriloră, prin têrguri, prin orașe și prin tôte satele, ca fieș-care de acum înainte să scie să fie amîndouă părțile față la scaunulă isprăvnicescă, unde este și condica; să arate zapisulă vîndărei, așezămîntulă, schimbulă, diata saă fôia de zestre, pe care să nu vê puneți așa numai decăt a o da la condică să se trecă, ci întâi să cercetați aceea vîndare saă așezămîntă, de este adevărată? de este prin scirea rudeloră și a veciniloră? de este lucrulă acela bună și dreptă fără de pricină ală aceluia ce-lă vinde? de este tocmelă și dare de banî adevărată, fără de vicleșugă? de nu este vre o economie? plioforisindu-vă din însuși graiulă aceluia ce dă zapisă și ală aceluia ce face diata saă fôia de zestre, și așa fiindă adevărată, să-lă adevăriți și d-vôstre, să se trecă în condica județului de rëndă, în care să iscălescă condicarulă cu numele lui, puindă *listulă* saă numărulă într'însulă, și acestă felă de zapise și sinetură se voră crede de adevărate la Divanulă Domniei Mele și va fi o lesnire de ună folosă și celă ce din vre o întîmplare va rēpune acelă sinetă, că pururea se va găsi în condică și va avă asemenea ȓinere în sémă. Inșă cu acésta să nu facă cum-vași vre ună catahrisisă trebei, a necăji, a zăbovi pe cei ce vină cu sineturile la condică, saă a-lă cheltui condicarulă cu cerere de vre ună havaetă mai multă decăt este hotărită cu o para; și dintr'acestă felă de discoliă veți fi pricină de a nu intră în faptă acéstă bună orēnduială și de a nu-și pută vinde cine-vași lucrulă seă cu lesnire, că tôte ne vomă turbură; ci ferindu-vă de urmare împotrivă, să vă siliți de a intră la nizamă trēba acésta cu urmare în faptă, de a se păzi pururea și în tótă vremea, și să avemă rēspunsă.»

Asemenea pitacă s'au făcută și către Mitropolitulă, ordonandă să fie cetită pe la biserici după leturghie, ca să scie locuitoriă a merge la departamentă cu actele loră.

S'a mai făcută totă asemenea pitacă și către Spătară și Aga, ca și ei să dea de scire la obște a merge cu actele loră la departamenturi. Totă asemenea s'au scrisă și la departamentele de 8 și de 7, ca să cerceteze actele de natura mai sus indicată, «și fiindă după cuviință, să le trecă în condică.»

Pitacă către boeriă judecători dela departamentulă de 8 și de 7, pentru a iscăli anaforalele judecățiloră cu toți.

D-vôstre boeriloră judecători dela departamentele amîndouă de 8 și 7, făcendă Domnia Mea perierghia anaforaleloră, cară esă dela acele de-

partamenturî, vedemû unele numaî cu câte 3, 4 iscăliturî, altele numaî cu câte 2, în vreme ce Domnia Mea avemû întocmite şi încheete aceste departamenturî cu toate orânduile *persónelorû* lorû; pentru care iată vă poruncimû straşnicû, ca de acum înainte să nu se întîmple a mai vedé anaforale sau cărţi de judecată cu pitacurî lipsă, fără de iscăliturile tuturorû, ci la fieş-care pricină ce se caută în departamentû să aibă datoria toţi judecătorî a iscăli; sau de are vre-unulû cuvîntulû său deosebitû, să aibă a arêta în scrisû pentru ce n'a iscălitû. Şi dumné-ta Vel Logofete, să rënduesci cu acéstă poruncă a Domniei Mele unû Logofetû, să mérgă să o cetescă întru auşulû tuturorû, şi să îngrijesci a se urmă bună orânduială, precum poruncimû. — 1793 Augustû 23. (1)

Vel Logofetû.

Pitacû la N. Hangerlău Vel Hatmanû, Caimacamulû Craiovei, şi la boerî judecătorî dela Divanulû de acolo, din 25 Martie 1794.

Vă facemû în scire pentru rëndulû judecăţilor norodulû de obşte, care este tréba cea d'întâi şi datoria fieşte-căruia dregătorû, că Domnia Mea pe lângă toate altele, câte suntemû însărcinaţi, nu lipsimû tréba judecăţilor a o căută pe toate orânduile dîle de Divanû, cu osîrdie, şi a stă câte 3 şi câte 4 césurî de rëndû, ca să iea sfârşitû a fieşte-căruia pricină, voindû mîntuirea şi dreptatea norodulû. Aşisderea şi jălbile fieş-căruia, pe totă vremea şi totû césulû, fără de pregetare amû ascultatû, câtû şi răspundemû la fieş-care în parte; precum şi la Logofeţia Divanulû Domniei Mele, asemenea poruncî avemû date pentru scrisulû şi isprăvitulû în grabă şi fără de zăbavă a hotărîrilorû, a poruncilorû şi a orî ce buiurdismă a Nóstră, căutândû tréba acésta ziua şi nóptea, pe toate dîlele de rëndû, nesuferindû a vedé pe cei ce au jălbî şi pricinî de judecăţi zăbovindû-se şi aşteptândû cu dîle îndelungate sêvêrsirea pricinilorû lorû, fiind-că acésta fórte Ne turbură. Decî, când Noi acésta urmămû şi o facemû fără de pregetare, cu câtû mai virtosû se cade dumné-vóstre, boerilorû şi dregătorilorû Domniei Mele, care vă avemû orênduiţi judecătorî, nu numaî a vă adună pe toate dîlele trebei, după datoria slujbei, toţi la Divanû, în vremea şi la césulû celû orênduitû de diminéţă, fără de a lipsi vre unulû, când nu are pricină vrednică de vre o neputinţă, ce şi a stă napristanû dimpreună toţi, căutândû judecăţile norodulû cu luare aminte şi cu osîrdie, până la vremea cea

(1) Cod XXIII, fila 124 verso.

orându-i; și când sunt judecățile multe, să nu pregetați a vă ridica și a lăsa ómenii să-și cheltuiască vremea muncii lor așteptându din ȕi în ȕi, pentru că de a pătimi norodul din pricina întârȕirei și a nesilinȕei divaniȕilor la tréba judecăȕilor, acésta măcar că nu nădăjduimú Domnia Mea ca să auȕimú dela dumné-ta, Caimacamule, și dela dumné-vóstre, boerilorú Domniei Mele, ce vă avemú rându-iȕi judecătorú la Divanú; dar cu tóte acestea, când se va întâmpla a o auȕi, să sciȕi că tare Ne vomú scărbi și Ne vomú turburá. Precum și la rávașele de jálbú, carú se cetescú și se buiurdisescú de dumné-ta, Caimacamule alú Craiovei, asemenea să fú făr de pregetare, precum și dela departamenturile judecăȕilor de acoloa, să daȕ dumné-ta, Caimacamule, poruncile Domniei Mele strașnice pentru acésta, ca fieș-care judecătorú la departamentulú sěú, adunându-se nelipsitú pe tóte ȕilele, să caute tréba ce sunt orându-iȕi, cu silinȕă, făr de pregetare, nelăsându să rămăie de a doua ȕi și de a treia ȕi tréba, care este astăȕi de a o căutá, nieȕ zăbovindú hotărúirile și isbránirile cu ȕile îndelungate, ci să se siléscă cu toȕi dimpreună pentru izbránirea și îndestularea în grabá a celorú ce au dreptate, făr de a-ȕ necăȕi și a-ȕ prelungi cu ȕile îndelungate. Osebitá poruncá să daȕ dumné-ta, Caimacamule, și logofeȕilorú alú 3-lea, cum și logofeȕilorú dela Divanú și dela departamenturú, ca fieș-care la slujba lorú să nu facá cusururú cu a zăbovi scrisulú căȕilorú anaforalorú după hotărúirile ce se facú, la care anaforale și căȕi de judecatá, pitacurú, socotelú și orú ce se facú dela Divanú poruncimú dumni-tale, Caimacamule, ca după orânduiala și nizamulú ce v'amú datú aici pentru rëndulú obicuinutuluȕ havaetú alú scrisuluȕ Logofeȕuluȕ, ca să nu se facá catahrisisú și să se păzescá buna orânduialá, să însemnezú cu condeiu-lú Domniei tale dedesuptú, ceea ce este cu cale a da celú ce a căștigatú dreptatea, păzindú drépta măsurá după fiinȕa și felurimea pricinei. Așú-derea și la departamenturú să se urmeze: celú I-iú dintre judecătorú să însemneze în fieș-care carte havaetulú Logofeȕuluȕ. Și așa să curgá tréba cu lesnire, făr de zăbavá și cu dreptate, după cum poruncimú, și fiȕi sánătoșú. — 1794 Martie 25. (1)

Carle la ispravnicú, din 10 Ianuarie 1794, contrasemnată de Vel Logofeȕú.

Ne-amú însciinȕatú Domnia Mea, cum că la tréba condiceȕi judeȕuluȕ, care o avemú Domnia Mea orându-iȕă cu Logofeȕú condicarú într'adinsú

(1) Cod. XXIII, fila 226, verso.

se face multă cusură, neurmându-se ponturile și povățuirile Domniei Mele, cari pe largă și cu bună orânduială sunt coprindețore prin cărțile Domniei Mele de condicărie, ce le au orânduiri condicari în mânele lor, spre a se trece adică într'însa toate poruncile Domniei Mele, câte vi le trimitem, ori pentru nizamuri ori pentru rândueli în județe, ori pentru alte trebuințose pricină deobște și în parte, cari sunt numite în domnesca noastră carte; încă suntem la îndoială că de locă nu va fi avându județul condică, în vreme ce nici isvodele, ce sunteți porunci a trimite pe totă luna după condică de pricinile judecăților ce se caută acolo la județ, nu vin la logofetia Divanului Domniei Mele; pentru care vom Domnia Mea să Ne înștiințați de este acesta din lenevirea și nepurtarea de grijă a condicarului, că nu face slujba lui cum este orânduit, sau din pricina a în suși d-vostre ispravnicilor, că nu sunteți urmări a da toate poruncile câte vă vin și orânduile să le trecă în condică; de care să știți că treba acesta, ca la un lucru de mare trebuință și de o bună orânduială ce este, o cerem Domnia Mea să se urmeze fără de cusură și întru toate câte se cuprind pe largă în domnescile noastre cărți de condicărie. Ori ce porunci domnesci vi se trimit de la Divan ori de la Visterie pentru nizamuri, pentru orândueli, dimpreună cu cislele ce faceți d-vostre în județ, de ori ce trebuință, cum și așezăminte și vîndări, zalogiri și ori ce, toate aceste să le dați să le trecă în condică după orânduială, de care și așteptăm după acesta să Ne pliroforisim în urmă de urmarea d-vastră în faptă, prin trimișii noștri într'adins, cari vor lua fără de veste condica județului, ca să o paravalisim aici cu câte cărți și porunci sunt date de la Divan și de la Visteria Domniei Mele până acum de ori ce trebă, să vedem apoi și urmările d-vostre, de sunt trecute toate în condică sau nu, cum și veri-ce pricină de judecăți; și când nu le vom găsi toate scrise de rînd, să știți că nu vom trece cu vederea nici decum cusurulă acesta, în vreme ce Domnia Mea, pentru o bună rînduială ca acesta și pentru folosul și pentru binele, care pricinuesce cu acest mijloc la pricinile norodului deobște, cheltuim de la Visteria Domniei Mele lei îndestulate la condicari și scutelnici, osebă de havaetă ce au, și negreșit vom pedepsi strașnic pe acel vinovat. Să știți și acesta, că condicari străin de alt județ nu suferim Domnia Mea a fi, ci însuși din pămîntenii de acolo, ședători și locuitori ai acelui județ, logofet harnic, practicos vom Domnia Mea, ca pururea dintr'aceștia să fie rînduiți condicari la județul său. Lângă acesta să știți și pentru judecătorul județului, că nu este slobodă numai cu scirea și voia ispravnicăscă a lipsi din trebă judecătorei și a merge cu pricină de trebă sa la alt județ, sau a se afla ședător într'alt județ, ci judecătorul să se afle nelipsit la

județul unde este rânduit și la locu sciut, ca și jăluitoii să scie unde să tragă și unde să-lă caute și tréba judecăților să se caute necontentit: iar când va avé trebuință de a merge unde-vași într'altă județ, va înscință prin d-lorū veliți Logofeți aici la Domnia Mea, și cu scirea și porunca Domniei Mele va face urmare. Peste aceste tóte, mai vedemă la pricina sorócelorū, celorū ce se judecă acoloa, unū cusurū, că nu se urméză porunca, care tot-deauna este dată, spre a da adecă ispravnicii său judecătorulă la toți cei ce n'au rămasū odihniți pe judecata de acoloa și se cerū la Divanū, sorocū în scrisū cu ți orénduită, când s'au pusū amîn-unorū părților sorocū să se afe la Divanū, și pururea Ne supărămū dintr'acésta, când vedemū pe jeluitorū întorcându-se în deșertū, făr de nici o luminare și dovadă în scrisū dela dumné-vóstre, sau dela judecătorū; încă uniū Ni se jeluescū că au venitū cu porunca Domniei mele la dumné-vóstre de v'au arétat'o, și nici o căutare nu ați făcutū pricinei, avéndū și chiar porunca Nóstră în mânele lui, lucru care ne turbură, în vreme ce Domnia Mea pentru acésta avemū orénduiți într'adinsū judecătorī, osebiți de ispravnicī, cu lefi din Visteria Domniei Mele, ca să curgă cu lesnire și făr de zăbavă căutarea pricinilor de judecăți ale norodului, să nu-și piardă locuitorī vremea, ducându-se și viindū de câte 2, 3 orī. Dreptū aceea poruncimū, ca nu numai să lipsescă acestū cusurū și a fiește-căruia pricină să se caute, ci și când vinū locuitorī orī către dumné-vóstre sau către judecătorī cu porunca Nóstră de aici, orī fără de poruncă, să-ī primiți cu față blândă, să căutați pricinile lorū cu luare aminte și pe celū cu dreptū să-lū îndestulați, cum și pe celū ce n'are dreptate să-lū faceți cu cuvintulū să înțelégă și însuși elū, fără de alte dojeni sau ocări, avéndū fieș-care judecătorū cugetulū său și mânele sale în totū chipulū curate și chibzuindu-și mintea cu scumpătate, să nu greșescă la hotărîrea dreptăței, nu numai la pricinī mari ci și la cea mai mică și la toți într'unū chipū, că dreptatea și judecata lui Dumneđeū este una și la toți într'unū felū; nici să se prelungescă ómenī cu pricinile de judecăți cu ȓile îndelungate, perđendu-și vremea la curtea ispravnicilorū și a judecătorului, fiind-că după cum ȓicemū, pentru aceea avemū judecătorū osebitū orénduitū numai pentru acéstă trébă, ce încă și buna cuviință trebue a se păzi în césulū ce se caută judecățile. Așisderea și cei ce au a face *apelație* la Divanū pentru datorī și pricinī de judecăți, să nu se ȓie închiși la grosurile dumné-vóstre, ci de este în bănuială că va dosi și nu va veni la sorocū, să se dea pe chezăsie, ca să fie slobodū a veni la Divanulū Domniei Mele. Tóte acestea câte poruncimū într'acéstă carte și câte se cuprindū în cărțile condicarilorū, să le arétați și să le faceți cunoscute și judecătorului precum și condicarului, ca să le urmeze negreșitū. După ce veți ceti atâtū dumné-vóstre și jude-

cătorul i condicarul cartea acésta, poruncimă să se trecă și în condica județului întregă, și să avemă răspunsu. — 10 Ianuarie 1794. (1)

Vel Logofetă.

Pilacă din 20 Decembre 1795 către starostea de negustori.

Vedëndu Domnitorul reclamații dela uni și alții, rude și vecini, al lucrurilor nemișcătore, ce se vîndu la mezat, cum că n'au avut scire deși vîndarea se face în soroc de 40 zile, în care timp bine pot afla despre ziua vîndărei, totuși Domnitorul dă nizamul, că de astăzi înainte, când starostele va primi poruncă să vîndă la mezat moșii sau vii sau altă acaretă de afară, starostele să fie dator să da de scire și ispravnicilor județului, în care se află proprietatea pusă la vîndare, arătându-le prețulu ce a eșit aici cu numirea lucrului și al stăpânului, ca să facă și ispravnicii publicații acolo în județ la vecini, la rude și la toți câți vor vrea să fie mușterii, de care să se cêră înștiințare isprăvnicescă în scris, cum că s'au dat de scire tuturora, arătându și de a dat cine-va de acolo asupra mezatului său nu, ca să se aibă acest sinet de siguranță la stărostie, să nu se găsescă în urmă starostele la vre un cusur, ca un lucru ce asupra anaforalelor stărostiei se dă domnescile întărituri. Dreptu aceea să se urmeze de acum înainte precum se poruncesce. (2)

Publicație la toate județele și la Caimacamul, ca să nu se tragă nimeni prin judecăți dela Aprilie 15 până la Mai 15, după obicei, și la aceste sfinte zile să-și caute de suflet.

A. Moruzi poruncesce ca în sorocul acesta de o lună, dela 15 Aprilie la 15 Mai, să nu fie trași prin judecăți, fiindu acum vremea a totu lucrul pămîntului; și mai virtos că se apropie și săptămîna patimilor și sf. sîrbătorii a Invierei Domnului, «cînd pe lângă trîba casei și a lucrului pămîntului, trebuie totu creștinul să caute și de ale sufletului, să urmeze la sfintele biserici, la ispovidanie și la grijanie, până ce va trece acésta vreme de lucru și apoi după sfintele sîrbătorii, iarăși este slobodă fieș-carele a-și căuta pricinile de judecăți și jîlbile lor.» Domnitorul po-

(1) Cod. XXIII, fila 192.

(2) Cod. XXIX, fila 137 verso.

runcesce ispravniciloră a însciință din vreme despre acésta pre toți de-obște. Poruncesce asemenea și judecătoriloră județului, «să căutați să isbrăniți și să sêvêșiți pricinile celoră ce au intratū în judecăți, ca să-i slobođiți și să le dați drumulū pe la casele lorū; însă cu acéstă pricină, să nu goniți fără de ispravă a maī isbrăni pricinile lorū acum, ci să stați a le căută, a le sêvêși și așa să le dați drumulū ci dar așa să urmați și s'avemū răspunsū.» — 1793 Aprilie 2. (1)

Publicație la toate județele și la Caimacamū pentru curmarea judecăților în vremea culesului viilor.

Dumné-vostre, ispravniciloră ot sud sănătate! vă facemū în scire că într'acéstă vreme când sunt culesulū viilorū, culesulū porumburiloră și arăturiloră, obicīnuitū și de trebuință este a se preacurmă pricinile de judecăți până la sfîrșitulū lui Octomvre, după ce ne pliroforisimū și din condicele Divanului de acésta, pentru ca să-și pótă căută fieș-care de aceste agoniseli. Decī vê. poruncimū Domnia Mea, ca să însciințați la toți deobște, ca să scie fieș-care că într'acestū sorocū nimeni nu are a se trage în judecăți, spre a nu se trepêdă în zadarū cu venirea pe la Divanū; și așa să urmați și dumné-vostre, ca să nu ridicați pe nimeni dela trêba lorū într'acestū sorocū; afară numai din pricinile de eglimatica, cari în tótă vremea au a se căută. Pentru care amū datū poruncile Domniei Mele și aci la toate judecătoriile. — 1793 Septembre 17. (2)

Asemenea publicații s'au făcutū și pe létulū 1794 Septembre 1.

Pitacū la toate tribunalele, din 3 Aprilie 1795, ca dela 15 Aprilie până la 15 Maiū să nu fie chemați sătenii la judecăți, ca să-și pótă căută de aratū porumbū, de meiū și a-și cătă de lucrulū viilorū, și maī virtosū să nu fie aduși în Bucurescī, unde s'au însemnatū năprasnica bôlă a ciumei. (3)

Circulară la 17 județe, din 31 Maiū 1795, pentru contenirea judecăților dela 15 Iunie până la sfîrșitulū lui Iulie, *după obiceiulū vechiū*, și maī alesū acum din cauza ciumei «și maī virtosū și rodurile pămîntului fiindū es timpū maī timpuriū,» ca să-și caute țêraniī de sapa porumbului, de rodulū buca-

(1) Cod. XXIII, fila 28 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 144, verso.

(3) Cod. XXIX, fila 37 verso.

telorū și de trebuința plugului, și să dea drumul tuturor țăranilor să se ducă pe la casele lor, dacă sunt prin orașele județelor aduși. (1)

Pitacū la ispravnicī, din 28 Maiū 1796, că isprăvniceī moșiilor, fără învoirea stăpânilorū acelorū moși, de acum înainte să nu pótă singurī arendă venituri de ale moșiei, până nu vorū avé declarațiunea în scrisū a stăpânului moșiei cum că învoescū asemenea arendări, ca să lipsescă pricinī de judecăți.

Din anaforaua lui Dumitrache Cluceru și Șerbanū Andronescu Sērdarulū, dela 13 Septembrie 1795, se vede că din vechime dela logofeția domnescă se rēnduiă câte unū logofetū la trebile pușcāriei. Acela ascultă judecățile în departamentū, scriă examenele, anatoralele, cetea condica înaintea Domnului, căută și trebilorū țiģāniei domnesci, la armășie. Acestū funcționarū avea lēfă fixă dela visterie, dar și următóarele venituri:

5 parale pe anū de totū numele birnicului Țiganū.

20 parale de totū vinovatulū slobođitū din temniță cu poruncă domnescă, cu glóbă.

20 parale dela totū vātafulū de Țiganī, când i se dă carte de vātășie.

Alexandru Ipsilante a ridicatū la 1 ortū (10 parale) venitulū logofețelului dela Țiganī domnesci.

Michaiū-Vodă Suțulū a dispusū ca logofețelulū datū pe sēma pușcāriei să fie dintre logofeți alū 3-lea al Divanului, ce se cinstescū cu îmbrăcare de caftanū. (2)

Pitacū la Logofeți de Țēra-de-sus și de jos. Li se poruncesce ca unulū din ei să însemneze cu propria scrisóre sub fie-care anafora, carte de judecată, orī pitacū, havaetulū scrisului cu măsură dréptă, «iar la departamentulū de 8 Clucerulū Dumitrache Fotache și la departamentulū de 7 Clucerulū Constantinū Baratovlu, cum și la departamentulū de criminalionū Clucerulū Dumitrache.»—17 Martie 1794. (3)

Pitacū la veliți boeri, din 9 Augustū 1793.

Cinstișilorū și credincioși boerilorū al Divanului Domniei Mele, vrēndū Domnia Mea a se da unū nizamū în scrisū la avaturile anaforalelorū saū cărșilorū de judecată, carī se facū la departamenturi i la d-vóstre veliți

(1) Cod. XXIX fila 193.

(2) Cod. XXVIII fila 31, scara 8, care nu există în condică, nefiindū condica completă și termināndu-se la fila 60.

(3) Cod. XXIII, fila 222 verso.

boerî, câtă și la domnescile noastre întărirî și hotărîrî, ca după madele să fie orînduită în scrisă avaetul logofetilor și a canțilariei, cum și pentru zapciliculu Divanului Domniei Mele iarăși să pue în scrisă madelele dela care este obiceiă a lua deciuială și madelele din cariă a lua filodorimă și câtă anume. Poruncimă dar ca, adunându-vă la unu locu, să socotiți toate felurile de madele și să chibzuiți cu dreptă măsură, după mărimea sau micșorarea madelelor, avaetul celă cuviinciosă ală logofetilor, ală canțelariei și a zapcilicului, și orînduindă și puindă în scrisă la fiecare felurime osebită, să arătați Domniei Mele pentru toate anume. (1)

Pitacū la ispravniculū din Romanați, să cerceteze jalba boerinașilor mazil, neguțătorilor, breslelor și tuturor locuitorilor din Caracalū, «după cum și prin cuvîntă și s'au poruncit de Domnia Mea, mergîndū la județū să aibă a face cercetare cu de-amăruntulū, de s'au cisluită de către orînduitulū dumné-lui proim Caimacamū mai multă peste telerî 2000, ce suntă sciutî de Domnia Mea. Așîderea să faci cercetare și pentru jalba ce faci, cum că orînduitulū dumné-lui proim Caimacamū i-au căznitū și i-au închisū la bezne, și iarăși să însciințezi Domniei Mele.» — 1794 Februarie 4. (2).

22 de mazil (din Gorjū) s'au jăluitū lui Vodă că li s'au luatū telerî 242 de trete Logofetū din Craiova dela Divanū, și telerî 105 de unū Comisulū Stanciulū dela sud Gorjū. Vodă scrie în 11 Octombrie 1794 Caimacamulū Ilangerlău Nicolae să cerceteze cine sunt aceia ce au luatū banî dela jăluitoari? că li se cuvine «pedepsă cumplită, să-î pue la strînsore pe amîndouă ca să întorcă și să-î împlinescă banî îndoiți, din care jumătate să se dea jăluitoarilor înapoi, iar îndoiala să-î trimiți dumné-ta aici cu însciințare la Domnia Mea. De care iată trămitemū Domnia Mea înadinsū și mumbașirū pe acestū zapciū, ce-î aduce acéstă domnescă carte, cu care așteptămū și răspunsū.» — 1794 Octombrie 11. (1)

Pitacū la Vel Logofetū de Țera-de-sus N. Filipescu.

«Fiind-că Ne-amū însciințatū Domnia Mea dela boerî i judecătōri de departamentulū de optū pentru Nicolae Logofetū alū 3-lea din acelū departamentū, cum că nu se află cu paza cea cuviinciosă a datoriei slujbei lui și neurmîndū după povățuirile dumné-lorū, se face cusurū și zăticnire ju-

(1) Cod. XXIII, fila 117 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 203 verso.

(3) Cod. XXIII, fila 285.

decăților și celor ce se judecă, îi poruncim Domnia Mea, ca în locul lui să orânduiesc pre Voiculă biv ală 3-lea Logofetă, ca să fie ală 3-lea Logofetă la acest departament, căruia să-i dai d-ta cuviincioasele povățuiră, spre a sluji la acest departament nelipsit, fără de cusur. — 1794 Noembre 25. (1)

Vel Logofetă.

Pitacă din 22 Decembre 1795 către Vel Armașu, arătându-i cu ce orânduială să se pue și să se slobodă vinovații dela pușcărie.

Omă, ce intră la pușcăria domnască, fără de poruncă cu pecete domnască să nu se slobodă, nici măcar cu chezașu câtă de vrednică. Deci, fiindcă auzim cele împotriva, iată că-ți poruncim Domnia Mea strașnică să-ți deschizi ochi la acesta atât însuși câtă și toți zapcii ce se află la acea pușcărie, ca veră din cei ce aducă de pe afară cu pricină de hoție sau altă vinovație la pușcărie, veră din cei ce se trimită dela Spătărie sau Agie, veră de aici din Bucuresci, dându-se dela judecată în pușcărie, fără de anaforă judecăței departamentului buiurdisită de către Domnia Mea și fără de poruncă domnască sub pecete, să nu cutezi nici însuși nici ceilalți slujbași nimenea a slobodi pe cine-va dela pușcărie, măcar și chezașu avându pe veră cine, sau și nevinovată pricinuindă că este, sau și împăcaciune pricinuindă că a făcută cu păgubași; iarăși judecata trebuie să facă Domniei Mele anaforă și cu porunca numai a Domniei Mele în scrisă sub pecete se va slobodi, iar într-altă chipă de se va face urmăre împotriva, să știți că și pentru însuși, Vel Armașu, și pentru toți ceia lalți slujbași ai pușcăriei, care va face fapta acesta, pedepsă le va fi ocna negreșită. Dreptă aceea, poruncim Domnia Mea și dumné-vostre judecătorilor departamentului de cremenalionă, ca să știți și dumné-vostre hotărîrea și porunca acesta, spre a fi următori pentru cine va fi a se slobodi din pușcărie, să faceți arătare Domniei Mele cu anaforă în scrisă, să se buiurdiscă de Noi cu pecete.

(1) Cod. XXIII, fila 298.

(2) Cod. XXIX, fila 138.

Pilacă către Spătarul și către epistatul Agiei, din 10 Aprilie 1796.

Vă facem în scire că dintru'ntâi a fost dată porunca Domniei Mele hotărâtă, ca omul ce se trage la închisorea d-vostre, pentru orî ce pricinî de judecăți, sau la căpitanul de Dorobanți, să nu se ție închis necercetat și nejudecat, ci în soroc de 24 ceasuri să se cerceteze, să i se caute judecata și să i se facă hotărîrea, ca orî să se slobodă de s'a îndreptat și n'a rămas dator, sau cu cercetare și cu hotărîre de judecată fiind trebuință se va închide; carele și când va dice că nu este mulțumit cu hotărîrea judecăței, are voe a-și face apelație la Divanul Domniei Mele și de aceea trebuie cu chezuș să se slobodă dela închisore, ca să-și facă apelație la Divan. Dreptu aceea poruncim Domnia Mea d-vostre, ca această orânduială să o păziți și să o urmați negreșit, atât d-vostre cât și căpitanul de Dorobanți, pentru că de vomă auzi împotrivă, foarte ne vom turbura. (1)

5 cărți la 5 județe de peste Olt, din 1795 Aprilie 10.

A. Moruzi amintesc anterior circuli, să nu se țină mai mult de 3 sau 4 zile la închisore cei bănuți de hoție, până a li se face *examenul*; să nu cuteze slujbașii, ce-i aduc la isprăvnicie, a-i slohoți prin mituire, până a nu-i aduce la cercetarea isprăvnicescă, «ci cu examenul lor să-i trimiță la dumné-lui Caimacamul Craiovei, de unde a li se face orî îndreptarea lor sau osînda prin hotărîrea Domniei Mele.» Vodă poruncesce din nou să nu se țină hoții pe la închisori cu zile îndelungate, iar polcovnicii, căpitani, vatași de plai și poterași ce i-au prins să nu-i slobodă pentru interes. (2)

Poruncă la Spătarul Văcărescu, din 19 Iulie 1793.

Pentru Tudor Polcovnicul ce a prins un hoț dela Jilava și fără a se arătă cu împotrivire i-a tăiat capul, cu pricină că ar mai fi fost

(1) Cod. XXIX, fila 170.

(2) Cod. XXIX, fila 40.

prinsu și au scăpatu de la închisórea pușcáriei, trámiténdu-se Spátaruluí atátu însciințarea ispravniciloru de pricină, câtu și zapisulu locuitoriloru de acolo că a fostu omu bunu celú tăiatu, să cerceteze dumné-lui Spátarulu cu améruntulu, când va veni acolo, și fiindu așa, să trámită pe Tudorú dreptu la pușcárie. (1)

Carte domnécă către Alex. Gherache, Caimacamulu Craiovei, din 18 Aprilie 1796, ordonándu-í să dea strașnică poruncă luí alú 2-lea Armașu, să nu mai scape vinovații din pușcárie, că la din contra acolo se va spân-đurá, spre pilda altorú dregători. (2)

Se constată prin anaforaua judecătoriloru din 22 Ianuarie 1796, că cei carí se iartă de osínda ocnei sunt datorí a plăti talere 8, carí se chiamă *baní de ușe*. (3)

Pilacú din 13 Iulie 1796 către ispravnicú de peste Oltú.

«Ne-am însciințatú Domnia Mea cum că grosurile isprávnícátuluí sunt pline de vinovați și fără de a se trámite după orénduială la Divanulu Craiovei, după ce se ținú ȓile îndelungate, se slobodú de către dumné-vóstre; pentru care vė poruncimú strașnicú. . . . » să se păzescă dispozițiunea, ca nimeni să nu fie ținutú la închisóre mai multú de 3 — 4 ȓile pentru examenulu causei, și să fie trámiși la Divanulu Craiovei, spre mai departe judecată. (4)

Carte la zapciulu spátărescú. . . . din 30 Septembre 1794.

Pre Șerbanú Zădăcianulu, după hotărírea Divanuluí, să-lú ducă surghiunú la mănăstirea Snagovú, pentru vinováția de a fi înșelatú judecățile prin primirea de blestemú. . . Surghiunulu e pe 3 luní «spre a-și plânge păcatulu acesta.» (5)

(1) Cod. XXIII, fila 108 verso.

(2) Cod. XXX, pag. 187.

(3) Cod. XXX, fila 88 verso.

(4) Cod. XXIX, fila 210 verso.

(5) Cod. XXIII, fila 279.

Iw Alecsandru Constantină Moruzi Voevodă gpd. Zemle Vlahscoe. — Dumné ta Vel Vistieră, după pliroforia ce ne faci cum că se află vechiă aprodă, unde se găseşte şi în condicile Visteriei, să faci porunca Domniei Mele a rămâne iarăşi la slujba aprodiei, şi să i se dea şi pecetluitulă înapoi. 1794 Iunie 12. Vel Logofetă.

Prea Înălţate Dómnne,

După luminată porunca Măriei Tale, am făcută cercetare şi pentru acestă Gheorghe sină Négulă, aprodă ceaşescă, şi căutându-se cataşişele Visteriei dela calemulă bresleloră slujitorescă, mă adeveri că este bună aprodă şi aşezată din vechime la acea slujbă; dar fiind-că şi acei ce s'au strămutată afară în judeţulă Dîmboviţa, totă *pre vremea când muriaă ómenii de năprasnica bôlă a ciumei, la schimbarea peceluituriloră*, ce li s'au fostă dată ale Înălţimei Tale, se dovedesce că nu li s'au măl făcută cercetare de a li se da celoră ce eră strămutaţi din Bucurescă prin judeţe peceluitură de judeţe, şi celoră din Bucurescă de mahalale de Bucurescă, ci s'au urmată de li s'au dată şi peceluiturile celea nouă, totă după închipuirea celoră vechi, şi aşă, după luminată porunca Măriei Tale, ce s'au fostă dată pe la judeţe pentru acestă felă de slujitoră cu peceluitură de Bucurescă şi cu şederea în Bucurescă, pe toţi aceia să-i dee la dajdie; pentru care, după luminată poruncă, nu lipsimă a însciinţa Măriei Tale curgerea pricinei. — 1794 Iunie 7. (1)

Vel Vist.

Judecătorii departamentului de 7, cu anaforaua din 19 Martie 1796, arată Domnitorului, că din cauza ciumei n'au ținută tribunală pe la casele loră, «avendă soţi şi copii, ci amă tocmită o casă în care nu şedea nimeni, pe lună câte taleri 15, şi amă urmată luminatelor porunci de nu s'au făcută cură pentru căutatulă judecăţiloră.»

Domnitorulă aprobă plata acestei chirii, în 26 Martie 1796. (2)

Iw Alexandru Constantină Moruzi Voevodă. — Poruncimă Domnia Mea dumné-lui Vel Vist. ca peste tal. 50, léfa ce au avută orënduită pe lună după catastihulă Visteriei Clucerulă Constantină, care se află slujindă la trebile Divanului Domniei Mele, Logofetă la judecătoră dumné-loră veli-

(1) Cod. XXVII, pag. 20 III.

(2) Cod. XXXI, scara 4, fila 57.

țilorū boerī, să i se mai adaoage alți câte talerī 20 pe lună, care adausū să urmeze chiar și pre acéstă următóre trimenie, ad. Septembre, Octombre și Noembre, și cu acéstă orânduială de léfă pe lună, totulū șépte-đeci să se așeze la catastihulū Visteriei. — 1793 Noembre 16.

B. Acte relative la divorțuri.

La acéstă rubrică dămū actele următóre, pe lângă alte câte-va, carī se aducū la capitolulū despre *Societate*.

Pentru despărțenia lui Arghirie Cojocaru de către soția lui Manda.

Prea Sfinte Părinte Mitropolit,

Cu prea plecată jalbă însciințămū Prea Sfinției Tale, că după judecata ce am avutū cu Manda, ce mi a fostū soție, pentru netraiulū ce amū avutū amîndoi, făcendu-se anatora către Prea Sfinția Ta a părintelui Potropopului Stoică, de cercetarea ce aū făcutū, s'a datū hotărîrea Prea Sfinției Tale ca să fimū despărțiți; acum vėdū că ea a datū jalbă Măriei Sale lui Vodă că bărbatū de lăsatū n'are, care jalbă fiindū orênduită la Prea Sfinția Ta, însciințămū Prea Sfinției Tale, că de mi se va mai da ca să locuiască cu mine la unū locū, eū am hotărîtū să-ī facū mórtea cu mânele mele, apoi pe urmă spânzure-mē și pe mine, saū trimiță-mē la ocnă, în pușcărie, ce va vrē să-mī facă, că eū de casă nu sunt. Ce cum Duhulū Sfîntū va lumină pe Prea Sfinția Ta.

Prea plecată Prea Sfinției Tale
Arghirū Cojocaru.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — Prea Sfinția Ta Părinte Metropolitū, fiind-că nu suntemū la îndoială, cum că Prea Sfinția Ta tótă mijlocirea și silința și cercare aī făcutū de a se unī casnicii, iar nu de a se despărți, și nefiindū nădejde, pentru aceea a datū apoi carte de despărțenie, rămânū dar a fi despărțiți. — 1793 Maiū 2.

Vel Logofătū.

Prea Înălțate Dómnne,

Manda de aici, prin jalba ce aú datú către Măria Ta, arată că 25 de aní sunt de cândú aú luatú pe unú Arghirú Cojocarú întru căsătorie cu cununie și acum la vreme de bătrânețe o lépédă ne-mai primind'o de soție, ci fiind-că arată cum că nu este în fapte rele, se rógă a-și avé dreptale; întru a căruia jalbă să poruncesce de către Măria Ta, ca să cercetămú pricina și să îndreptămú. Însciințămú Măriei Tale, că acéstă pricină a lorú după cercetările ce am făcutú mai nainte la jálbile ce aú datú către noi fiindú numitulú doveditú de omú îndărătnicú, pătimindú numita bătăi și casne înfricoșate, dândú și cu cuțitulú într'insa și gonind'o, ne mai primind'o de soție, după multele sfátuirí ce i s'aú făcutú și atunci cu bine și cu răú, ședéndú și la închisórea grosuluí spătăriei, nefiindú mijlocú a-lú înduplecá ca să o mai primescá de soție, pentru ca să nu se întimple vre o primejdie între dînșii, le-am făcutú despărțire dându-i și voe a se căsătorí după altú bărbatú; iar acum, fiind-că numita îlú cere, ȓicéndú că n'are bărbatú de lăsatú, după luminată porunca Înălțimei Tale, de isnóvă s'aú înfățișatú înaintea smereniei nóstre amíndoué părțile, și cetindú jalba jăluitoarei, ce aú datú către Măria Ta, întru auȓulú luí, l'am mai sfátuitú și acum cu totú felulú de mijlóce și cu bine și cu răú și cu alte înfricoșări, și nicí într'unú chipú nu fu puțină a-lú face ca să o primescá să fie amíndoi în locuință, încă i-am datú și aralicú, pentru ca să-și iea séma și să se socotescá ca să nu greșescá, și unde așteptamú ca să luámú altú răspunsú după sfátuirea ce amú arétatú, elú în urmă ne-aú datú acéstă jalbă în scrisú, care se va vedé de către Măria Ta. Ci noi după îndărăt-nicia și neínduplecarea luí, după pravilă le-am făcutú hotăríre, după cum mai sus arétămú, încă dela trecuta lună a luí Martie 16. Iar Măria Ta de va socoti cu înțelepciunea Măriei Tale și cu puterea domniei a se face altă silință, spre pildă și a altora, rămâne cea desevérșită hotăríre a se da de către Măria Ta; și anii Măriei Tale dela Domnulú Dumneȓeú, rugámú să fie mulți și fericiți. — 1793 Aprilie 12.

Filaretú alú Ungro-Vlachiei. (1)

Iw Alexandru Constantinú Moruzi Voevodú. — După cum s'a găsitú dela judecata bisericească cu cale printr'acéstă anafora a Prea Sfinției Sale Părinteluí Metropolitú, să se urmeze întru tóte, și pentru că pírișulú Constantinú Poenaru n'a urmatú să-și caute isbránirea pricinei bisericesci pen

(1) Cod. XXIV, fila 121.

tru despărțirea lui de către dînsa, ci de sineși a lăsat'o într'atîta vremu cu copilul micu lîngă dînsa, poruncimū ca să i plătescă osebitū și cheltuiala hranei ei, de cînd a lăsat'o și pînă acum, cînd bisericesce se despartū, și așa să rămîna în pace și nesupăratū de către dînsa; și zapciulū să urmeze, însă după starea ei și după puterea lui. — 1794 Augustū 9.

Vel Logofătū.

Prea Înălțate Dómnne,

După jalba ce a datū Măriei Tale Maria, nepóta popei Cosmei ot Dărmănesci sud Prahova, pentru unū Constantinū Poenaru, ce a făcutū slujbă la răposatulū Banulū Dudescu, dîcîndū că în dîilele răposatului Domnului Mavrogheni, fiindū elū isprăvnicelū la Dărmănesci, satulū mai sus numitulū boerū, cu făgădueli și amăgirī a înșelat'o, și *i-au stricatū fecioria*, și îngreuindu se, a învățat'o să nu spue la nimenī, că de va spune o va împușcă și va fugi, apoi viindū ómenī de o cerea la unchiulū sēu ca să o ieaie în căsătorie, și ea sciindu-se *Leché*, mai vîrtosū și îngreuiată, a spusū mătuși-sei și unchiului sēu, și chemîndū pre pîrișulū a datū făgăduială înainte-le că o va luā de soție, și după ce a făcutū copilulū (care trăesce și pînă astădī) elū s'a trasū, dîcîndū că nu vrea să o iea, și așa a pornitū jalba la Domnulū Mavrogheni și aducîndu-se numitulū, s'a întreatū de însuși Domnulū Mavrogheni de vrea ca să o ieaie, și de bună voia lui primindū, i-au și cununatū, luîndū și fóie de zestre; și ședîndū cu dînsa trei lunī, a înșelat'o cu cuvîntū că se duce peste Oltū la casa lui, fiindū de acolo de locū, ca să-și împartă avutulū cu frațiī sēi, și ce îi va veni lui parte să le vîndă și să vie înapoi; și așa fugindū, lăsînd'o numai cu talerī 2 de cheltuială, și de atunci pînă acum sunt 8 anī, și auđindū că s'au căsătoritū după altă nevestă acolo, a și pornitū jalbă Măriei Tale unchiu-sēu popa Cosma. După a căruia jalbă s'a făcutū luminată porunca Măriei Tale dela 6 ale trecutului Maiū cu mumbașirū păhărnicele, ca să îlū ridice să-lū ducă mai întāi la dumné-lorū ispravnicī județului, ca să cerceteze numai de s'a însuratū după a doua nevestă saū nu; și cu însciințarea dumné-lorū, aducîndu-lū aici să-lū înfățișeze cu socru-sēu înaintea smereniei nóstre, ca să le cercetămū pricina după pravilă, și în scrisū cu anafora să însciințămū Măriei Tale. Rūgîndu se ca iarăși să fie scoși înaintea nóstră, spre a li se cercetă pricina, și după luminată porunca Măriei Tale, înfățișîndu-i zapciulū celū orînduitū, dumné-lui vátavu de păhărniceī, înaintea smereniei nóstre pe amîndouē părțile, am întreatū pe pîritulū, ce are a răspunde împotriva jebii Mariei? și cātū pentru că a cădūtū cu dînsa în păcatū încă fată fiindū, nu tăgădui, însă dîse că cu voia

ei a fost, iară nu cu vre o silnicie, și cum că această pricină de atunci, de loc, s'a mai cercetat și de răposatul Gregorie Mitropolitul, în domnia întâi a Măriei Sale Michaiu Vodă Suțulu, și s'a și făcut hotărîre ca să dea Mariei taler 40 și două clăi cu fîn, ce le-a avut acolo la sat; însă nu puturăm afla în scris hotărîrea ce s'a făcut atunci, și spre încredințare cerurăm dela numitul mărturie, care ne și aduse în scris dela Chir Nicol, ce a fost pe acea vreme vătăv de curte la răposatul Banu Dudescu, întru care cuprinde așa, că Constantin Poenariu, ce a avut pricină cu nepota popei Cosma, judecându-se la răposatul Mitropolit Grigorie și hotărîndu-i-se ca să dea Mariei tal. 40 și nisce fîn ce l'a avut acolo la sat, și la plecarea lui peste Olt, întrebându pre răposatul Logofet Dudescu, aflându-se slugă răposatului, i-a ăis de a lăsat taler 40 la el, ca când va veni Maria sa mătușe-sa, adică preotesa popei Cosma, să-i dea și cum că deși va fi venit să-i cêră nu pôte ține minte, fiind vreme trecută la mijloc; iar după ce l'a adus pe el Domnul Mavrogheni, a venit de i-a cerut iarăși el și i-a dat în bani trêpêdu lui. Și la tôte acestea nici Maria nu a putut tăgădui că n'a fost așa, atâta numai ăise, că nemulțumindu-se pe cea de atunci hotărîre a răposatului Mitropolit Grigorie, nu a vrut să mêrgă să primescă bani dela Chir Nicol, și așa plecând numitul Constantin peste Olt, ea a pornit jalbă la Domnul Mavrogheni și a fost adus cu mumbașir cu trêpêdu tal. 130, și *în silnicie l'a cununat, iar nu cu voia lui, după cum ea arată, spăriindu-lă Domnul Mavrogheni că de nu o va lua, va să-i tuie capul*, la care să vede a fi cu adevărat, că de i-ar fi fost cu voie, nu ar fi fugit peste Olt să catandisescă lucrul a-l aduce cu poruncă domnescă; iar pentru că aședut cu dînsa după cununie trei luni, după cum ea arată, se apêră, ăicend că numai 6 ăile aședut, apoi aș fugit; la care acêsta nici Maria nu putu tăgădui. Am cetit și însciințarea ce facu Măriei Tale dumné lor ispravnicii din sud Mehedinți, în care arată că după luminata porunca Măriei Tale, a făcut cercetare pentru acêstu Constantin și a dovedit că nu s'a însurat după alu doilea nevastă, și cum că este fecioru de boerinaș; intrând în cercetare și pentru zestrele lui, de a luat numitul cevaș după fôia de zestre ce i s'a dat, ne adevărim că nu aș luat mai mult, decât două cămăși și unu peșchir și unu cal alu popei Cosma, când a plecat de aici la Bucuresci, după ce s'a cununat; și nici la acêsta nu putu tăgădui Maria, în locul căruia cal, cămăș și peșchir, ăise Constantin că i-aș rēmas două clăi cu fîn, acolo la Dărmanesci, și ar fi așdit că le a vîndut popa în taler 40; împotriva la acêsta, rēspunse numita că acelu fîn s'a luat de Turcii Ascherlii, ce aș fost pe acea vreme, și nu s'aș folosit ea mai mult decât cu taler 6; deosebitu

mai ise Constantin, că i pn acum ine acel cal i nu se pune în potrivă de a nu-l da. Deci, după cercetarea ce am fcut acestei pricin, *se doved că acst a lor căsătorie nu a fost i cu voia lu, ci de frică i silit fiind de Domnul Mavrogheni s'a cununat cu dnsa, i mai virtos că Maria se vinovtesce, pentru că cea d'ntr împreunare a lor la stricarea fecioriei ei, ne adevrim că nu s'a fcut la casa unchiu-s, unde s'a aflat i ea cu ederea sa într'alt loc deosebit, ci la conacul lu, avn dragoste de mai nainte i adese-or ntlniri, unde se vede că singur ea de bună voia ei a mers, iar nu silit de el, pe care i pravila o supune vinovăției a-să perde zestrea i cinstea ei, unde ice list. 253, glav. 253, zasel. 10: cnd se va face sil cu voia ei, ce se ice cnd va vr i ea i va poftă să se împreune cu brbat, atunci judectorul, pentru ca să rspund pe dreptate pentru rndul zestreloră, trebue să cerceteze cum a fost acea voe a fetei, să vadă cnd se va fi ndemnat fata după mult lingual i fgduell, ce îl va fi fgduit i încă îl va fi druit, pn o va fi pornit spre împreunare, atunci silitorul se nevoesce numai să o înzestreze; iar de va fi mers fata singur la brbat, de l va fi ispitit pn l va fi gsit, nechemată de nimen, atunci vinovatul nu o va înzestră; i iar, de va fi primit fata fără attea cuvinte, numai cc îl va fi is odată, atunci judectorul cel mirenesc nu va îndemna pre cel ce i-a fcut sil să o înzestreze, iar judectori Bisericei, de nu o va înzestră, atunci l va afurisi. Părerea nstr într'acesta chip este, ca să fie desprit unil de către alt, ca o cununie ce a fost cu sil împotriva legei i pravilei, i el să dea Mariei taleri 200, cum i acel cal i două cmi i peșchiră, ce le-a luat la plecare-l de aici, spre pedps de a nu mai urmă alt dată acest fel de faptă, vinovindu-l judecata i cu acsta, cc ca unul ce se scie npstuit cu acst cununie, nefiind cu voe ci de sil, trebui cum a lipsit Domnul Mavrogheni din er, să- fi cutat dnsul izbrnirea acestei pricin, iar să nu o lase într'atta curgere de vreme ndjduind că-l are de brbat; i copilul să rmie aici după cererea ce a fcut nsi ea la judecată; iar hotrirea cea desvrit rmne la nalta nelepciunea Măriei Tale. — 1794 Iulie 31. (1)*

Al Măriei Tale către Dumne fierbinte rugtor i smerit părinte sufletesc

Dositei al Ungro-Vlachiei,

(1) Cod. XXVII, pag. 7. XXIV, XIV.

Anaforaua ce s'a făcută în dosul jălbei lui Barbulă fustaș de Haremă, de pricina ce a avută cu Ioană proin Stegariu de Lipcani, ce i-a călcată casa, prindându-lă cu muerea lui Gherghina.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gpă. Zemle Vlachiscoe. — Câtă pentru muere, de vreme ce bărbatul ei o cere, fie după cum i au întocmită Prea Sfinția Sa Părintele Metropolit; iar pentru Ioană proin Stegariu orânduimă pe zapciulă spătărescă să-lă ducă surghiunulă la mănăstirea Snagovă, unde poruncimă Domnia Mea, iconóme, să-lă aibă la pază spre a-lă osîndi și fără de porunca Domniei Mele să nu-lă slobođi. — 1794 Octombre 3.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómne,

După luminată porunca Măriei Tale, ce ni se dă la acéstă jalbă, zapciulă celă orênduită înfățișînd înaintea Smereniei nóstre pe amîndouă părțile și cercetându-le pricina, măcar că pîrîta Gherghina se dovedi vinovată la tóte câte prin jalbă bărbatulă a arêtată Măriei Tale și după pravilă se cuvine a fi despărțire la mijloc, dar fiind-că numita a cădută cu rugăciune, puindă mijlocitoră către bărbatulă sêu, de a ertat'o și s'au împăcată de a fi iarăși în locuința căsniciei amîndoi, dândă zapisă în condica sfintei Mitropolii, că va face părăsire de acum înainte de acestă fel de fapte rele, a primit'o bărbatulă sêu iarăși de soție; de care nu lipsimă a însciință Măriei Tale; iar anii Măriei Tale dela Domnulă Dumneđeă rugămă să fie mulți și fericiți. — 1794 Octombre 6. (1)

Ală Măriei Tale către Dumneđeă fierbinte rugătoră și smerită părinte sufletescă

Dositeiă ală Ungro-Vlachiei.

Prea Înălțate Dómne,

Jăluescă Măriei Tale pentru Grigore sină Constantină Negru dela Cămpina sud Prahova, că înșelându pre o fată a mea, de i-a stricată fecioria, cu cuvîntă că o iea soție, s'au ținută cu dînsa doi ani, și acum, de sunt ca la cincă ȓile, s'a întorsă și nu va să iea pe fiica mea; de care, din luminată

(1) Cod. XXVII, pag. 79, XVII.

porunca Măriei Tale, făcându cercetare dumné-lorū ispravnicii și veddându elū că se arată în faptă cu doveđi dreptățile mele, a fugitū; ci mă rogū Măriei Tale, să se rënduiască mumbașirū să-lū aducă la dumné-lorū ispravnicii, unde am doveđi și mărturiī, ca să-lū supue dreptăței de a luā pe fiia mea întru căsătorie.

Robulū Măriei Tale, Hagi Ioanū polcovnicū dela sud Prahova.

Ceaușulū de aprođi, fiind-că și pîrîtulū a venitū aici, să-ī înfățișeze la judecată înaintea Prea Sfinții Sale Părintelui Metropolitului, cu însciințarea ispravnicilorū. — 1795 Februarie 17.

Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpd. — Când amîndouē părțile s'aū mulțamitū și s'aū învoitū a se face cercetarea acésta la fața locului prin carte de blestemū, primimū și Domnia Mea și poruncimū dumné-vóstre ispravnicilorū, ca de împreună cu cuviosulū protopopū, să se facă tótă cercetarea prin blestemū și să însciințai Domniei mele cu anafora. — 1795 Februarie 23.

Prea Înălțate Dómne,

După luminată porunca Măriei Tale, ce ni se dă la acésta jalbă, zapciulū celū rënduitū a înfățișatū pe amîndouē părțile înaintea Smereniei nóstre, și cetindū mai întāi jalba acésta, apoi și însciințarea d-lorū ispravnicilorū din sud Prahova, a întreatū pe Grigorie, ce are a răspunde împotrivă? și ăise că adevēratū, împreunare cu fata numitului jeluitorū a avutū și a fostū și datū acestū felū de făgăduință, ca să o iea întru căsătorie, însă că nu și-a păzitū cinstea împreunārei numai cu elū, ci aū avutū alăce și cu alții, în cātū a cantandisitū a face împreunare și cu unū argatū alū unui unchiū alū ei, și de aceea, scārbindu-se, acum nu o primesce nici într'unū chipū de soție; și măcar că numitulū jeluitorū *unerisi* tóte acestea arētări ale lui Grigorie, dar ne mai avēndū nici o parte nici alta marturiī aici, ca să dea adevērată pliroforie judecāței, fură mulțumiți amîndouē părțile ca să li se facă cercetare prin blestemū acolo la fața locului, unde ăiseră că aū și marturiī, dāndū și zapisū, iarăși de a lorū bună voie, în condica Mitropoliei, că care va rămāne de judecată să plătescă celui-laltū tótă cheltuiala; și deosebitū ne făcură cerere, că asupra acestei cercetări să fie orēnduiți și trei egumeni vecini de acolo, adecă egum. Poienari, egum. Sinaitū, egumenū Brebenū și Protopopulū județului și Vătafulū plaiului, ăicēndū că aū sciință pentru acésta; căroră despre partea nóstră, cu omulū Mitropoliei într'adinsū, asupra celorū de noi orēnduiți egumeni și Protopopulū, li s'aū poruncitū ca să facă cercetare prin carte de blestemū, în ce chipū vorū

adeveri adevărul pe larg de totă curgerea pricinei, să însciințeze prin anafora; ci de se va găsi și de Măria Ta cu cale, cu luminata porunca Măriei Tale se va urmă. -- 1795 Februarie 22. (1)

Dositeiă ală Ungro-Vlachiei.

C. Acte relative la zestre.

Sub această rubrică reproducem aci o serie de acte relative la afaceri dotale (foi de zestre, procese pentru zestre, etc.)

Iw Alexandru Constantină Moruzi Voevodă. — De vreme ce însuși Constantină Strămbénulă Postelniculă n'au tăgăduit cum că este datoră a da acești 300 stîngenî de moșie gineri-său, zestre din moșia sa, fără de numai a dîsu, că avîndu și moșia încurcată cu alte moși ale vecinilor rezași, a cerut ca întai să-și alégă moșia de către vecinî împrejurași și apoi să dea acei 300 stîngenî gineri-său; poruncim dumné-văstre ispravniciloră aî județului, să întreați și pe vecinî împrejurași de primesc și se mulțumesc și ei pe boerî ce-î cere Strămbénu, sau cere pe alîi depărtați; și așa, poruncim boeriloră, ce vor fi ceruți despre amîdouă părțile, ca la soroc să mergeți la fața locului, spre a face alegere și deosebire moșiei Strămbénului, după scrisorî, după dovezi și după stăpânirea veche, după care mulțumindu-se cu toți, să puneți și semne, și apoi după acesta să aibă boerî ceî ceruți de Postelniculă Constantină Strămbénulă, cu ceî ceruți de Constantină gineri-său, a alege la o parte acei 300 stîngenî, ce este datoră a da zestre, pe care să-î și deosibescă cu acei trei, pentru care orînduim și mumbașiră pe sluga Domniei Mele . . . portărelă, iar când nu se va mulțami vre-o parte, orî din vecinî sau Strămbénu, vor veni la Divanulă Domniei Mele, fără de a se pune pietre sau alte semne. — 1793 Aprilie 3.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómne,

După jalba ce a dată către Înălțimea Ta Constantină sin Iónă din acestă județ Dîmbovița, cum că din moșia Poenari are să ieze zestre dela socrulă

(1) Cod. XXVIII, pag. 8, III-a.

său Constantină Strămbenulă Postelniculă stînjeni 300 și voindă a-î deosebi de către socrulă său, ca să ție elă stăpînirea, face cerere a i se orîndui de către Înălțimea Ta hotarnicî pre dumné-luî Slugeră Iordache Palada și pre dumnó-luî biv 3-lea Vist Michaiă Lipovénu împreună cu portărelulă, a merge la fața loculuî, ni se poruncesce de către Înălțimea Ta, că de vreme ce pîrîtulă jăluitaruluî să află aici însuși, să-lă aducemă de față să-lă cercetămă, și de nu va avé vre ună cuvîntă dreptă împotrivă, să deé și însuși înscrisă, cu arătare pe cine cere în partea sa a i se orîndui hotarnicî la deosebirea acesteî părți de moșie, și prin anafora să însciințămă Mărieî Tale. După luminată poruncă următorî fiindă, s'aă înfățișată amîndouă părțile la cercetare, și pîrîtulă nu-și tăgădui datorîa de aceî 300 stînjeni de moșie către jeluitorulă ginerele său, numai pricinui, cum că avîndu-și moșia încurcată cu alte moși ale veciniloră rezași, face trebuința ca însuși să scóță boeriî hotarnicî, să-și alégă moșia de către veciniî împrejurasi, și apoi totă aceî hotarnicî să deosibéscă aceî 300 de stînjeni zestrea ginere-său; și puindu-și sorocă până la sfîrșitulă viitóreî lunî a luî Aprilie, face cerere a se orîndui hotarnicî dumné-luî biv Vel Șătrară Ioniță Bălăcénu i Constantină Paharnică Berindeiă, ca la orînduitulă sorocă să mérgă la fața loculuî, împreună cu portărelulă orînduită a face urmare; de care pentru tóte acestea, dîndă înscrisă cu iscălitura sa către jeluitorulă ginere-său, a rămasă odihnită până la orînduitulă sorocă; iar noi de urmarea ce amă făcută însciințămă Mărieî Tale, și sevêrșirea hotărîrei rămăne a se face de către Înălțimea Ta. — 1793 Martie 17. (1)

Alexandru Paharnică, is.

Dumné-eî Stolnicésa Maria Filipésca, pentru zestrele dumné-eî a se da la clironomă ai săi.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă.—Cu acéstă anafora înfățișându-se înaintea Domnieî Mele Stolnicésa Maria Filipésca, cu d-loră epitropiî răposatulă Stolnică Răducanu Filipescu, am ascultată apelațiile, ce și o parte și alta aă dată împotrivă, unde mai întăi am întreată Dómnia Mea pe Medelnicerulă Dinu Filipescu, fratele răposatulă, cum și pe d-loră epitropiî, de este adevêrată ertăciunea, care o dice Stolnicésa că aă dobândită dela răposatulă, și nu tăgăduiră nici d-loră, că însuși răposatulă aă trimesă și aă chemat'o, și ca fieș-care omă, ce la sfîrșitulă vieței sale

(1) Cod. XXIV, fila 60.

se iartă cu toți, așa și răposatul a urmat; deci, fiind-că răposatul n'a apucat a pune în scrisă altă hotărîre a sa, de aș avut în gândul său, spre a-și anerisi adică diata ce mai nainte făcuse, care este sinet în scrisă, și fiind-că la orînduiala judecăței și a pravilei cele înscrise aș mai multă putere decât cele nescrise; de aceea dar, ca nici diata să nu strice, dar nici Stolnicésa, după proerisit, ce se vede că nu aș avut asupra-î însuși răposatul acela către carele aș greșit, să nu rămăe isterisită cu totul de alu său, facem hotărîrea acésta: adecă venitul și rodul zestrilor sale, orî câtu se va adună pe an, să-l ieae Stolnicésa, cu care să se hrănescă, cum ȕicem, dintr'ală său, până va avé viéță, și după mórtea sa să rămăe lucrurile ale copiilor, după hotărîrea diatei, iar măritându-se ală doilea, să-și piardă zestrele; la carî zestre ale sale, fiind-că cere și din partea sa deosebite obraze epitropi, orînduim pe Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolitul i pe d-lui Clucerul Costache, unchiul Stolnicesei, carî, d'impreună iarăși cu dumné-lorū epitropii cel orînduim de răposatul, să epitropescă lucrurile de zestre, în care zestre de vorū fi lucruri mișcătore, carî supuse stricăciunei, saū carî nu aducū nici unū folosū de venitū, să se vîndă, și capetele să se păstreze pentru copii la epitropi, iar dobânda să o ieae Stolnicésa; iar pentru exoprica care mai pretenderis Stolnicésa, cum și pentru bani carî mai pretenderisă dumné-lorū epitropii, luași de Stolnicesa dintr'al răposatului atunci la greșala sa, am hotărît, ca nici Stolnicésa să nu céră exoprica, nici dumné-lorū boeri să-î facă cerere de alți bani, ci să fie și una și alta nepomenită, fără numai venitul lucrurilor zestre, care zestre sunt acelca ce vorū fi numite și scrise în fôia zestre, iar nu altele; iar pentru căutare și economie moșilor, viilor și acareturilor de zestre, de se vorū încrede epitropii săi la economia Stolnicesei, așa să le dee asupra dumné-ei și ca prin nazîretul epitropilor să le caute și se le strîngă însăși Stolnicésa cu ômenii săi veniturile lor, pentru ca să lipsescă pricinile, ce potū a curge pe toți ani pentru socotéla rodurilor, dar nici să zălogescă, nici să vîndă, nici să dăruiască din lucruri; dar când epitropii săi nu se vorū încrede de o bună economie dumné-ei, atunci să le caute înșiși epitropii cu ômenii d-lorū, și venitul să-lū dee pe totū anul deplin Stolnicesei. Cu acésta mijlocire buiurdisindū anaforaua Prea Sfinției Sale și a dumné-lorū boerilor, într'acestași chipū întărimū epitropia d-lorū, ca întru tôte cele-lalte să fie următori după diatā și să grijască cu durere de copii și de averea lor. — 1793 Iulie 1,

Vel Logofétu.

Prea Înălțate Dómnne,

Dumné-eî Maria Filipésca Stolnicésa, ce aũ fostũ soția rēposatuluî Stolnicũ Răducanu Filipesculũ a jăluitũ Mărieî Tale, ȑicēndũ cã pentru greșala ce aũ fostũ făcutũ împotriva cinsteî rēposatuluî soțuluî dumné-eî, singurũ rēposatulũ dintru a sa bunătate, trimițēndũ chiar pre fratele d-luî, adecã pe d-luî Medel. Constantinũ Filipesculũ, aũ luat'o și ducēnd'o la rēposatulũ, de față în vilēgũ o aũ ertat'o; decî ȑice cã mai înainte de a dobândi ertăciune dela soțulu dumné-eî, fiindũ vrednicã de tótã pedēpsa, nicî odatã nu ar fi îndrăznitũ sã cērã cãtuși de puținũ din zestrele dumné-eî, iar acum în vreme ce acela cãtrã carele aũ greșitũ aũ ertat'o, cere a i se da zestre, fiind-cã ertāndu-î rēposatulũ vina, rēmāne anerisitã diata, ce cu puținũ mai înainte făcuse, prin care o osindea a-și perde zestrea dupã vina dumné eî. Dupã a cãruia jalbã ni se poruncesce de cãtrã Măria Ta, cã adunāndu-ne la unũ locũ, unde proscalisīndũ și pe d-lorũ epitropiî rēposatuluî, sã cercetāmũ cu amēnuntulũ și într'adinsũ celea urmate ale ertăciunei sale de cãtre rēposatulũ, și acēstã ertăciune vėdīndu-se, sã vedemũ apoi ce poruncescũ pravīlile și sã arėtāmũ Mărieî Tale. Intocmai luminatēi poruncēi fiindũ următorī, ne-amũ adunatũ cu toțiî, unde aũ fostũ față atātũ d-luî biv Vel Vist. Barbu Văcărescu, fratele și vechilulũ dumné-eî Stolnicesei, cum și dumné-lorũ boeriî, pe carî rēposatulũ prin diatã i-aũ lăsatũ epitropi casei sale, însă : dumné-luî biv Vel Vornicũ Scarlatũ Grecēnu, i dumné-luî Vel Vornicũ Nicolae Filipescu, i dumné-luî biv Vel Vistierũ, cum și d-luî Medelniceru Constantinũ Filipescu, fratele rēposatuluî ; și dupã cercetarea ce făcurāmũ, arėtāmũ Mărieî Tale, cã rēposatulũ a trimisũ pe fratele dumné-luî, și a dus'o la casa dumné-luî, rēmāīndũ lângã rēposatulũ pānã și-a datũ sfīrșitulũ, și cum cã ar fi și ertat'o, acestea tóte sunt adevērate și de însuși fratele rēposatuluî netăgăduite; și cãutāndũ la pravilã pentru acēstũ felũ de ertăciune sã vedemũ ce hotărasce și de póte a anerisi diata rēposatuluî, ce cu puținũ înaintea morțēi, saũ mai bine sã ȑicemũ înaintea ertăciunei, aũ fostũ făcut'o, nu amũ găsītũ nimicũ, fără numai noi ȑicemũ, cã deși nu se întimplã sã fi fostũ lipsitã dumné-eî Stolnicésa Măriuța din casa rēposatuluî, ci sã fi trăitũ împreună pānã la sfīrșitulũ luî, iar pentru acea greșalã ce aũ fostũ făcutũ Măriuța soțuluî dumné-eî, de a dositũ din casã, de s'aũ alunecatũ cu alcătuirea cu alte obaze și aũ fostũ pricinuitũ pagubã și necinste casei rēposatuluî Răducanu, și putea face prin diatã o pronie cã acēsta, intāi pentru căci tinerețele sunt lesne pornite spre greșalã, alũ doilea nu putea sã se încredințeze economia casei în mānele dumné-eî, avēndũ boeri marii și cu mijlocũ de a iconomisi mai bine și

mai cu folos decât dumné-ei, fiindu şi femeia tânără, ci pentru aceea măcar de nu se osîndesce dumné-ei, ca o despărţită de soţul ei, pentru că nici o pîră nu a pornit la biserică, şi mai virtos pentru căci la sfîrşitul vieţii a şi ertat'o, dar de a i se încredinţa economia casei (ce este alcătuită din zestrea dumné-ei şi din pereusia răposatului pentru copiii moştenitori, ce sunt buni ai amîndorora) în mîna dumné-ei, ce a dat odată pricină de grijă, nu se pare a fi cu cale, fără numai rodirile zestre dumné-ei să le aibă catahrisisu în totă viaţa dumné-ei, iară periusia să se păstreze pentru moştenirea copiilor. Părerea noastră acesta este, iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a se face de către Înălţimea Ta. — 1793 Iunie 6. (1)

Filaretu alu Ungro-Vlachiei, Dumitrache Banu, Vel Banu, Vel Vornicu.

*Anafora spre a se vinde la mezatul o pivniţă a lui Nicolae biv Céuşu
za Aprodi.*

Iu Alexandru Constantinu Moruzi Voevodă. — Poruncim Domnia Mea starostei de negustori, după anaforaua judecăţii să urmeze a face mezatul acestei pivniţe, după orînduială, în scirea tuturor şi după obicei. — 1793 August 17.

Vel Logofetă.

Prea Înălţate Dómne,

Cu prea plecată a noastră analora însciinţăm Măriei Tale, că Nicolae biv Céuşu de Aprodi, prin jalbă a arătat Înălţimei Tale, cum că avîndu o pivniţă de zestre, care nu este de trebuinţă, din pricină că este departe de tîrgu şi înconjurată de tină, şi că cu voia soţiei sale, cum şi a socrului său, s'a socotit a o vinde, şi în loc să cumpere altă acaretă în tîrgu, dela care să aibă ceva venit, rugându-se Măriei Tale ca să fie luminată poruncă către dumné-lui starostea de negustori să-i vîndă această cărciumă la mezat; la care jalbă a lui ni se poruncesce de către Măria Ta, ca făcîndu întâi după orînduială cercetarea cea cuviincioasă, să arătăm Înălţimei Tale în scris, prin anafora; ne arată céuşul în fîia de zestre, care o vedem iscălită de mânele biv Vel Medelniceru socrul său cu lét. 1791 Septembrie 19, în care şi pune: taler 850 o pivniţă de piatră cu trei odăi cu foisor şi cu împrejmuire, ori bani pe acestă acaretă de va vré.

(1) Cod. XXIV, fila 279.

Luminatei porunci următorii fiind, amă întrebată atât pe socrul său cât și pe soția sa, și amândoi ne-au arătat că dumné-lui este stăpân pe zestre și volnică este să facă ce va ști, însă dând și făgăduială că va pune la locă acaretă, și măcar că în jalbă arată că vîndendă acéstă pivniță, va pune la locă altă acaretă, l'amă întrebată și din gură și ni-a răspunsă că ajutându-i Dumneșeu va pune la locă acaretă; decă din cercetarea acéstă se alege: fiind-că socrul său și soția lui nu se împotrivesc la iconomia acestei pivniței de zestre, și Nicolae Céușulă socotindă că este mai folositoră a vinde acéstă, și cu vreme să-lă pue la locă acaretulă cu mai de folos, găsimă cu cale să fie luminată porunca înălțimei Tale către dumné-lui starostea de negustori, ca să o scóță la mezată după orânduială, să se vîndă; iar hotărîrea cea desevêșită rămâne a se face de către înălțimea Ta. — 1793 Augustă 9. (1)

Dumitrache Cluceră, Dumitrache Perdicară, Gregorie Brezoianu Pitară, Ioană Brătoșană.

Îw Alexandru Constantină Moruzi Voevodă. — Fiind-că zapciulă celă orênduită vătafă de Aprođi arată Domniei Mele, cum că Chirița, după hotărîrea judecăteli, aă fostă gata a primi blestemulă acesta, iar Filipă vêdendă și neavendă altă răspunsă de apelație împotrivă vre unulă, aă primită fără acéstă și i-aă dată lucrurile mortului, făcendă între dînșii și isbrănire prin zapisă, care le-aă arătată de le-amă vêdută și noi. Decă asupra isbrăniloră dămă și Domnia Mea acéstă domnêșca năștră întărire la mănile lui. — 1793 Noembre 18.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómne,

Din luminata porunca Măriei Tale, prin zapeiliculă dumné-lui vătafulă za Divană, s'aă înfățișată la judecată Chirița dela Tistogă, cu jalba ce aă dată Măriei Tale pentru Filipă argintaru, fratele ginerei-său Dumjtru, care aă ținută pe fii-sa, și în anulă trecută aă murită amândoi de bóla ciumei; iar lucrurile loră fiindă la pîritulă, cere să-î împlinêșcă prețulă zestreii fii-sei de taleri 160, pîritulă Filipă avendă la mână fôie de acelea lucruri și iscălită de celă de atunci Polcovnică de Ciocli Iónă Orêșcu. Amă cercetată de aă avută copii și în ce vîrstă aă murită, și ne șise amîndouă părțile că aă avută copii și aă murită nevrîstnică, după care avendă jăluitoarea dreptă ca să-și iea zestreă fii-sei cu pitacă din partea judecăteli, s'a trimisă aici fôia dela

(1) Cod. XXIV, fila 361 bis.

Filipū la dumné-luī starostea za negustorī ca să se prețuésă, de unde ne-aū venitū prețū înscrisū, că a cuprinsū talere 123 banī 27. Și acum se găsește cu cale-dela judecată ca jăluitoărea să deē o credință prin blestemū înaintea Prea Sfințituluī Metropolitū, de față cu pîrîtulū Filipū și de față cu mumbașirulū, cum că a datū ea acea zestre, nu đicemū mai multū, ci pre câtū a cuprinsū acestū avutū alū morțilorū, și eșindū sinetū înscrisū dela Prea Sfințitulū Metropolitū pentru sēvērșirea blestemuluī, pîrîtulū Filipū să-ī facă acelea lucruri teslimū în mîna ei, și elū, ca unulū ce rămāne aicea, să opréscă tôte scrisorile la mîna luī, ca să-ī fie spre apărare de către datornicīi mortuluī; iar hotărîrea cea desēvērșitū rămāne a se face de către Înălțimea Ta. — 1793 Noembre 11.

Constantinū Giurgea, Ștefanū Medelniceru, Ștefanū Medelniceru, Ioanū Orlénu. (1)

1794 Februarie 4. Izvodulū foīi de zestre ce a datū Zoīa ficeī Elenca. S'aū trécutū totū de-arêndulū ca să fie sciută, apoi se vorū deosebī celea ce sunt în parale, și ce a adusū Dinculū.

(Foīe de zestre.)

	TALERI	BANI
1 rëndū de haine cu firū, blānite cu nurchă, iar tivilichia cu cacomū și cu șireturī grele	380,	--
1 rëndū de haine savaī, împreună cu giubea cu sangépū și șireturī îndoite	300,	—
1 rëndū de haine savaī, albū, cu florī de firū și giubéua cu cacomū i cu șireturī și tivilichia asemenea	320,	—
1 rëndū de haine ghermisitū portocaliū cu sangépū	150,	—
1 rochie maltuhū ghiurgiuliū, cu șireturī îndoite	60,	—
1 rochie stambulū șalū	20,	—
1 malotea maltuhū cu nafé și jderū	130,	—
1 scurteică cu sangépū	30,	—
1 păreche cintierī de șalū	12,	—
1 anteriū lahorī cu florī	30,	—
10 camășī borungiucū	100,	—
1 șalū chimirī de citū	12,	—
5 degremele de sarăcū cu florī albe	25,	—
5 degremele zăbranicū ghiurgiuliū totū pentru sarăcū . . .	10,	—
24 saracnacū (?) lipscănescū	5,	—

(1) Cod XXV, fila 115.

	TALERI	BANI
1 zăbranică ghiurghiuliă cu șireturi	6,	—
5 degremele tulpană pentru sarăcă	10,	—
8 feluri de sarăce.	20,	—
4 fonte de sarăce	8,	—
2 gevrele albe și ghiurghiuliă cu fluturi	50,	—
2 gevrele albe și cusute	10,	—
50 coști pânză borungiucă	50,	—
50 coști pânză cu margini de borungiucă	50,	—
1 așternut, cu firă cu șapte rënduri și cu perne cu firă mari și cu patru mici	150,	—
1 păreche ismene cu firă	12,	—
1 bohcea pătlăginie cu firă	15,	—
1 bohcea cu ismene cu firă	10,	—
1 păreche ismene cu flori mari cu firă	10,	—
1 păreche asemenea, necusute	10,	—
2 ipacă necusute	8,	—
3 brânișore cu firă	15,	—
1 tulpană cu flori de firă	12,	—
1 peșchiră cu flori de firă	8,	—
1 peșchiră de obrază	3,	—
1 ipacă	3,	—
1 masă mare	12,	—
12 șervete cu margini de mătase	24,	—
1 cerșafă cu chenară	10,	—
1 ipacă moschicescă	8,	—
1 cămașă de bae	13,	—
2 prosópe de bae	4,	—
1 pestemană albă de bae	4,	—
1 pestemană albastru ipacă	3,	—
1 coșă ghiurghiuliă	5,	—
5 testemeluri mari	30,	—
1 brâu de dimie ghiurghiuliă	3,	—
1 plapă atlasă roșatică cu flori	65,	—
1 covor mare	18,	—
1 saltea cu 3 perne mari de cutnie de Țarigradă	40,	—
1 sipetă mare	12,	—
1 sipetașă de catifea	12,	—
1 pungă de bani cusută cu flori i o tabachere de бага	10,	—
1 galbenă în dosă funducă	10,	—

	TALERI BANI
5 jumătăți de funduci	13, —
1 inel cu piatră próstă, 1 cu diamanturi	12, —
50 coți pânză po parale 50	22, 60
100 dramuri mătase burungiucă	10, —
1 oglindă mare și alta mică	14, —
300 dramuri (nedescifrabilă)	2, 60
2 tingiri mari câte patru ocă una	20, —
2 ipacă de două ocă una	10, —
1 ipacă	4, —
1 lighiană cu ibriculă lui	13, —
2 sfeșnice mari cu mucările loră	4, —
12 tipsii cusutoriă	30, —
12 talere 6 ocă	13, 60
1 duzină de cușite	5, 60
1 păreche pantofi cu firă	5, —
1 colană la paftale, de firă	12, —
1 ipacă cu firă,	6, —
	<hr/> 2524, —
1 ghiurdană cu diamanturi	600, —
1 leftă cu diamanturi	150, —
1 păreche cercei	100, —
1 » ipacă cu mărgăritari	20, —
4 mărgăritare	100, —
1 inel cu diamantă	150, —
1 ipacă cu samfiră	50, —
1 inelă diamantă	10, —
1 ipacă	40, —
1 păreche paftale poleite	20, —
13 zarfuri de argintă dramuri 125	50,110
2 linguri de argintă dramuri 35	14, —
1 farfuriă de argintă pentru dulcēja cu lingura ei	22, —
	<hr/> 3850,110

Giuvaerurile, ce au fostă puse în fôia de zestre, ce s'au dată Dimii Delibaşa, care fiindă în păstrare la sócră-sa, le arătă că sunt în păstrare; puindu-le într'o cutie şi pecelluindu-le, le-au dată la epitropie în păstrare.

	TALERI	BANI
1 ghiurdană cu diamanturi	600,	—
1 leftă cu diamanturi	150,	—
1 pereche cercei	100,	—
1 ipacă cu smaranduri	20,	—
8 şire mărgăritar în 4 dramuri	100,	—
1 inelă cu diamantă	150,	—
1 ipacă cu samfiră	50,	—
1 ipacă	40,	—
1 ipacă inelă de diamantă	10,	—
1 pereche de paftale poleite	20,	—
13 zarfuri de argintă în dramuri 125	50,	—
2 linguri de argintă în dramuri 35	14,	—
Mai suntă şi 70 galbeni <i>politica</i> , cu vre o câţi-va mai mică, cară fiindă din <i>progma</i> , dară nu se puseră la <i>socotăla</i> zestreloră, ce se însemnară deosebită, ca să fie sciuţi şi aceştia		
	1304,	110

Cele ce au adusă Dinculă Arnăutului, brată Dimii Delibaşa, lucruri de ale zestre, care fiindă vechi, purlate, din poruncă gospodă s'au vindută cu mezată prin starostea za neguţătoră, şi banii ce au prinsă s'au adusă la epitropie.

1 rândă de haine savai, albă, cu firă, giubea blănită cu cacomă	99,	60
1 bohcea de sandală poleită	4,	96
1 testemelă albă cusută, vechiă	1,	12
3 funte de sarăcă	1,	12
1 rândă de haine savai, albastru, cu firă, giubea blănită cu sangépă	66,	30
1 giubă ghermezue cu sangépă, femeiească, spartă	5,	15
2 cămeşi de borangică i o pereche ismene de pânză, cuate cu firă	21,	60

	TALERI	BANI
4 fețe perină, mică, cu fir	}	40, —
1 ipac mare		
1 cêrșaf cusuț		
1 bohcea hatai pătlăginie, cu fir		
1 sipet mic de catifea		9, —
5 degremele tulban alb		3, —
1 cămașă borangică veche		4, 60
1 papură de gât, i trei fesuri albe, vechi		3, 30
10 tipsii de cositor ocă 3		2, 60
2 pestemane, alb, altul vînet		15, 81
1 antereu de atlas, femeescu, vechi		3, 66
1 cămașă de baie		15, —
2 calafuri de pernă cu bogsi nărâzată		3, 80
1 (nedescifrabil)		81, —
1 pereche citieni, șal, femeesci		10, 15
1 călăf de saltea i o față de perină asemenea		6, 90
3 calafuri pernă, de sandal		5, 12
1 sfeșnică alamă cu mucări		1, 90
		1, 90

Lucrurile ce au adus Dincul din avutul frăține-său Dimi, iar nu din zestre, cari fiind vechi, și acestea d'împreună cu cele de mai sus din zestre, s'au vîndut totu de starostea, cu mezat.

1 macat pentru pat i 3 fețe pernă asemenea	21, 45
1 macat de pânză leșescă cu 8 fețe pernă asemenea	15, 116
1 perdea de postav roșu	5, 3
1 față saltea de cutnie	6, 105
1 cêrșaf de pânză	2, 105
5 fețe pernă, cit vechi	3, —
1 perdea de pânză pentru ferăstră	11, 60
2 peticele pânză vîrgată	1, 15
6 perdele de cit vechi	4, 60
1 peșchir cusut, vechi	0, 45

Sinopsis :

TALERI BANI

325,87 din vîndarea lucrurilor de zestre.

61,84 din vîndarea lucrurilor Dimi Deli-bașa.

386,51; se scădu înșă

TALERI BANI

19,45 telalîculă.

1,60 ostenéla logofétului.

0,30 chiria mutatului lucrurilor în tîrgă, când s'a vîndut.

21,15

366,36 rămân bani naht. care s'a luat la Epitropie și fôia cea iscălită de starostea za negustori arată,

1.500,— iarășî bani nahtă din avutulă Dimiî, cari sunt să se ieae la epitropie dela Chiră Dumitrache Turnavitulă, și negreșit după întărirea anaforalei să-î răspunză, și să-și ieae adeverința ce o are dată.

1.866,36

1 pereche case pe locul sîntei mănăstiri Michaiă Vodă, cumpărate de Dima Delibașa dela Curtea gospodă cea nouă de vale, după cum zapisulă mănăstirei, ce l'a dat Dinculă la epitropie, arată, și pentru chiria locului are sa deie pe fieș-care ană câte două oca cêră.

Zapisele de datorii, ce are să ieae Dumitru Delibașa dela uniî alțiî, bez alte datorii ce arată Dinculă că le-a scos și le-a cheltuit la bôla fraținesă, la pogribaniî și altele.

TALERI

247 ună zapisă de datorie ală lui Zurzubă cărciumară l'a dat Dinculă la epitropie.

200 altă zapisă de datorie ală lui Costină Harmovită de talerî 446, câtă scrie zapisă, fiind-că talerî 246 se vîdă în dosulă zapisulă dașî și pe acestă zapisă l'a dat la epitropie.

1.550 altă zapisă de datorie ală lui Sluimă Evreă; acestă zapisă nu l'a dat Dinculă la epitropie, dîcîndă că nu este de dînsulă, ci cu jalbă la Divană trăgîndă pe Ovreă la judecată cu Vornică de Pôrtă și cetindu-lă l'a dat în mîna dumné-lui Michaiă Sturdza Vornică de Aproșî, de l'a închisă pre ovré, ca să plătescă baniî; i s'a dat sorocă de 60 de zile, ca orî baniî sa zapisulă să-lă aducă la epitropie.

1.997

*Lucrurile ce a arătat Dinculă că sunt asupra lui din zestre
și din avutul Dinei, care luându-se dela dînsul, să se vîndă cu mezat
și din bani ce va prinde, să se puie suma la fieș-care lucru, spre a se
cunósce ce lipsă mai rămîne de zestre.*

1 pușcă.

1 covor mare.

1 plapomă de atlas vîneție.

1 oglindă mare.

1 păreche șalvar postavă ce i-a purtat Dinculă.

1 tătarcă verde cu vidră și nafea.

1 inel cu piatră verde de aur și două diamanțele.

7 Aceste 7 condeie zapciul cel orînduit să le împlinescă dela Dinculă
Arnăut și să le facă teslim la epitropie.

*Rada femeia cu bărbatul său Necula, pentru casa ei, ce umblă bărbatul
său să i-o vîndă.*

Prea Înălțate Dómnne,

Cu lacrimi jăluesc Măriei Tale pentru un Nicola Chesarie, bărbatul
meu, de aci, pre carele l'am luat veduvă, dându-i zestre talere 100 și alte
scule și mărunțișuri, cu nume că are casă; cari bani și scule s'au prăpă-
dit; deci avîndu eu părinți peste Olțu, m'am dus împreună cu numitul
bărbatul meu ca să-i vedem, și ședîndu numitul puțină vreme s'a în-
torsu aici înapoi și s'a pus de a vîndut casa la un Ioan neguțător
de aici, fără scirea mea, în talere 320, din cari bani a dat numitu lui talere
220, iar talere 100 i-a oprit, cu cuvînt că eu nu sunt de față, și când
voi veni va da și acei 100 taleri; deci viind eu dela părinții mei, am
 luat în mîna mea acei taler 100, cu cari bani am făcut o căscióră pe
locul mumă-sei, avîndu simfonie numitul cu mumă-sa ca să-i dee taleri
30 pre loc, și de atunci până acum sunt trecuți 9 ani. Acum, lunate
Dómnne, umblă să-mi vîndă și acéstă căscióră, din pricina mume-sei, dîcîndu
să-mi iea lemnele și să-i lasu locul și altele, neîiindu-se de simfonie ce
a avut ca să-i dee acei taler 30 pe loc. Ci mă rog să-mi aflu dreptate
1794 Februarie 28.

Róba Măriei Tale, Rada femeia de aici.

Vătafule de Păhărnice, să-i scoți la judecata departamentului de șapte.
3-lea Logofet de jos.

(1) Cod. XXVII, pag. 8 V.

În Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gpd. — La acéastă anafora a departamentului învoindu-se cu toţi, aū datū şi adeverinţa mulţumirilor, atâtū Nicolae i Rada soţia luī, cum şi Maria sócră-sa, la Divanulū Domniei Mele, adevérité şi de zapciū; întărimū şi Domnia Mea, ca după cum să cuprinde mai jos să se urmeze. — 1794 Martie 30.

Vel Logofetū.

Prea Înălţate Dómnne,

După luminată poruncă, înfăţişindu-se de orânduitalū zapciū amîndouă părţile la judecată, pîritulū bărbatū răspunse, că elū va să-şi vîndă şi acéastă casă, dar o să-şi cumpere alta mai próstă, şi cu banī ce vorū mai prisosi să-ī dee la alte trebuinţi ale luī; alū căruia cugetū şi socotélă s'a primitū, pentru că precum a vîndutū cea d'întăi casă şi a făcutū pe cea care cere acum să o vîndă, aşā póte să o vîndă şi pre cea care dice că o să mai cumpere şi soţia să rămăe săracă, cu fete lângă dînsa şi lipsită de zestrele ei; care femee, după pravilī, avēndū voe să siguripsască de zestre şi trăindū cu bărbatulū său, am chematū după trebuinţă mai întăi pre Maria sócră-sa, spre întrebăciune de a datū acelū locū de sub casă, care este cu şartulū ce arată jăluitoarea prin jalbă, adecă ca să-şi iea pentru dînsulū talerī 30, şi nu tăgădui; apoi după acésta am cerutū jăluitoarei fóia de lipsă de zestrele ei, şi împreună cu bărbatulū său am trimes'o la dumné-luī starostea de negustorī ca să o preţuiască, de unde ne-aū venitū răspunsū în scrisū, că acele lipse din zestre, şi cu talerī 100, ce aū mai adusū, peste care mai dă jăluitoarea sócră-sei şi cei talerī 30 tocméla locului. Găsimū cu cale dreptū acelea, să ție jăluitoarea casa cu loculū ei întru desévērşită stăpânirea ei, căci din cercetare ne îndestulămū dela dînşīl că mai atâtū face şi casa, fiindū la mahala, de nuele, iar nu de zidū şi cu şindrilă, ci cu şovărū, şi pîritulū să nu mai fie volnicū a o vinde, ci numai să şadă cu soţia şi copiii într'însa, iar hotărîrea i proci.—1794 Martie 10.

Constantinū Baratovū Clucerū, Scarlatū Mihulescu, Ioanū Medelnicerulū.

Zapisulū totū alū acesteī madele.

Adecă eū Anca, dimpreună cu bărbatulū meū Ioanū, încredinţamū cu acestū zapisū alū nostru la mâna cumnată-mi Rada, precum să se scie, că avēndū unū locū părintescū aici în Bucuresci, în mahalua Stéjerului,

în unū peticū în lungulū casei, din socū și până după casă, pe care i l'am vîndutū mai sus numitei cumnatei mele în banī gata talerī cincī-decī, carī banī i-am primitū toī în mînele nōstre, și de acum înainte să aibă a lū stăpāni cu pace, atātū de către mine și de către barbatulū meū, cum și de către muma mea și de fraīi mei, nebântuitū, și pentru credință amū iscălitū mai jos, ca să se créďă, puindu-ne și degetulū.

Eū Anca sin Maria adeverezū; eū Stoica, fratele vîndētōrei, adeverezū; eū Nicolae, fratele vîndētōrei, adeverezū; eū Maria, muma vîndētōrei, adeverezū; eū Ienache Butarū, martorū; eū Sima Siiménū, martorū. — 1794. Martie 26. (1)

*Judecata copiilorū Șătrarului Mareșū cu muma lorū cea vitregă
pentru zestrea ficei sale Catinca, cea logodită cu Eftimie Ghizdoveșū biv
Căpitanū za lefegii.*

Prea Înălțate Dómne,

Jeluimū milostiviriī Măriei Tale, că tatălū nostru, făcēdu-și obștesca datorie, a și lăsatū în scrisū încă cu unū anū mai nainte, în viēță, în ce chipū să urmeze prin diatā, pre care o a și datū la Prea Sfinția Sa Părintele Metropolitū de o a iscălitū, aflāndu-se Episcopū Buzēului; ci fiind-că muma nōstră se află luatā de alū doilea întru căsătorie și amū rēmasū douē părechī de fraīi, cincī feciori și patru fete, treī cei d'întāi, și șese cei din urmă, dintre carī una dintre surori aflāndu-se de vîrstă a și avutū vorōvā rēposatulū cu unū proin căpitanū za lefegii Eftimie Ghezdoveșū, și după alegerea și sfatulū mumei nōstre cei vitregi, cu care cădēndū la învoială a și făcutū o fōie a zestreilor și în totū chipulū mijlocindū numita către tatălū nostru, ca să deē zestre mai multū peste puterea cu ostenélă, pentru ca să nu ne rēmāe și nouē cevași, la urmă l'a și înduplecatū voilorū sale, mai vîrtosū găsindu-ī și vremea când se află bolnavū de bōla lingorei și din mințele sale săritū; decī cu așa protosū și la așa vreme a și energisitū și a sēvēșitū numita sārăcia casei și a rēmașilorū în urmă copiī într'această chipū, că celea ce orēnduiā rēposatulū prin diatā a se da la douē surori, l'a făcutū de a datū numaī la una; dar cu tōte acelea cunoscēdu-și sfîrșitulū vieței, i-a ȓisū cum că de va face Dumneȓēū milă și va scăpā dintr'acea bōlă, ceea ce l'a făcutū a da peste putere-ī, avēndū viēță le va pune la locū, iar de i se va întîmplā mōrte, să nu

(1) Cod. XXVII, pag. 15 V-a.

care cum-vași să dea acea zestre nici într'unu chipu, căci asemenea caută a da și celorlalte trei pietre de fete, și copiii voru rămâne de totu săraci, și după diată să se urmeze; și așa în scurtă vreme a și răposat, neputându să se hotărască dată acea fără de orânduială zestre, mai virtosă că și numitulă Ghizdoveșu nici cu aceea totu nu s'au mulțumit, și mai cerându încă o sumă de bani, a și trimisă fôia înapoi, și răposatulă vedându acea nemulțumire a sa, necăjindu-se foarte, bolnavu, și fiindu-i mai rău, i s'a tăiatu inima și pe locu a murit. Pe care ȕise ale răposatului către numita, mai sus cuprințetore, însuși *dumné-ai* în multe rânduri, atâtu către noi câtu și către alții, fără de sfială, și asemenea ȕicea, că acum nu-i dă mâna a răspunde acea zestre, nici celea ce a făcutu, și ce eră să mai și facă a lipsitu, și la acésta nu va puté da crețemintu prin blestemu că nu a ȕisă așa până deunăȕi; pre de o parte către noi se arată că acea ȕisă o păzesce, pe de altă parte pe sub cumpetu și în taină, iarăși ca și mai întâi, mijlocindă *amesosă* cu numitulă, totu neîndestulându-se cu cele scrise în fôie, care taie peste 40 pungi de bani, părându-i-se că este totu puțin, ca o așa voitore binelui casei și copiiloru i-a mai împlinitu și cererea, ce nu o a pututu suferi răposatulă, și așa de odată ne-amu pomenit, unde logodesce pe sora noastră cu erologhie totu cu mai sus numitulă. Luminat Dómné, acéstă sumă a zestrelor, de se potrivește la starea noastră, în vreme ce nici unu obrazu mare nu o dă, și de o și dă, căruia ipochimenu o dă; némă de boeră mare să fie nu este, vre unu acaretlău și păminténu nu se află, fără numai și numai tóte acaretele, chiverniséla și alu sěu ipolipsisă în joculă cărțiloru rézemă, sciută de așa politie; încă după aȕdire, însărcinată cu datorii; apoi cu așa patimă, ce crețemintu putemă a-i da noi, saă măcar oră cine, că nu va prăpădi în scurtă vreme tótă zestrea, cum și la alte case multe asemenea s'a întâmplat; de ar fi fost de vre unu némă, totu amă fi nădăjduită că și surorile ce mai sunt, după cinstea némului sěu ce ară fi intrat, s'ară fi bucurat și alții în urmă; de s'ar fi aflată vre-unu omă avutu, amă socotită că póte ne-ar ajuta și la zestrele surorilor; ci dintr'acestea tóte nici una fiindă, cu ce minte și pentru ce sfărșitu a urmată acésta muma noastră, nu numai noi frații, rudeniile, la mare aporie amă căȕută, ci oră cine a aȕit și va mai aȕi; atăta numai aă adăogată casei noastre, mai întâi unu mare blestemă dela toți cei cară se află cu fete de căsătorii, și a doua cu unu nume deosebită ală bogăției, care acésta de s'ar fi întâmplat în ȕilele Măriei Sale Nicolae Vodă Mavrogheni, ce primejdie putea a ne cuprinde și la ce hală eră să catindisimă cu toții, și pe lângă stângerea casei, cu adevărată și vieța ne o perdeamă pentru acésta; dar nu suntemă vrednici a da mulțumire marelui Impărată cerescă, că pronisia sa a iconomisită să se întâmple în prea fericitele ȕile ale Măriei Tale (carele te-a herăzită cu o

desăvârșită firască blândețe și cu o neasemănată milostivire, ce neîncetată la obște se revarsă). Decî dar, din a căruia nepotrivite urmări, se cunoște curat că nu va eși în sfîrșit bun, cum și asemenea a mai urmat și altele cu așa fire, și încă nu cređu că va lăsa a trece vremea la mijloc și va afachisi casa cu totul, de vreme ce se află la vîrsta tinerețelor și cu firea sburdatică, iubind mai mult cele deșarte, și ne va lăsa mîne poimîne pre toți săraci de pereusia părintescă. Ne rugăm, Dómnne, să fie luminată poruncă, spre a se embodisi acéstă fără de orînduială și nepotrivită nouă zestre, ce e să se urmeze după diată, ca să putem mulțami și pre cele-lalte surori, să nu fie volnică de acum muma noastră a urmă asemenea, în énatul nostru, să stingă casa, ci dumné-ei, împreună cu noi toți copiii, să fim clironomi casei; însă acești mai mari să iconomisim trebile spre întemeierea și adăogirea ei, întocmai ca cum ar fi și trăind răposatul tatăl nostru, atîta numai să nu mai facă orî ce fără scirea noastră, nici noi fără de scirea dumné-ei, ci cu toți să ne chivernisim din casă de unde vom și munci și după partea ce fieș-care avem în casă, până când vom căsători toate surorile, însă după starea și potriua noastră, apoi cele rămase atunci le vom împărți frătesce; dar fiind-că dumné-ei acum în grabă caută a se duce afară, pentru ca să-și gătască de ale nunței, când va veni cu toate celea trebuincioase, căutîndu a săvârși și nunta între dînșii mai în grabă, atunci nu va fi vreme a se teorisi acésta de trebile nunței, ne mai rugăm Măriei Tale ca să poruncesci de a nu plecă până nu se va hotărî în ce chip va lumina Duhul Sfințu pre Înălțimea Ta, și ce va fi mila Măriei Tale, și din avutul casei și părțile tuturor fraților facem parte și cutiei de milostenie tineri una sută.

Robii Măriei Tale, noi copiii răposatului Șătrară Mareșu din sud Saacă.

Resoluțiune

Prea Sfinția Ta Părinte Mitropolite i dumné-ta Vel Logofetă de Țeade-sus, pricina pereusiei părintesci este orînduită în cercetarea de judecată cu muma lor, iar acéstă jalbă și cerere de oprirea acestui senechesion să o cercetați deosebit și când va fi cu adevărat precum se jăluesc, poruncim ca să opresci Prea Sfinția Ta și logodna și cununia cu pîritul și să arêți Domniei Mele în scris cu vâtaful de Divan, căruia îi poruncim să oprască pe pîrita a nu lipsi afară, până se va isbrăni și pricina de judecata pereusiei. — 1794 Mai 16. (1).

3-lea Logofetă de jos.

(1) Cod. XXVII, pag. 18, VIII.

Iă Alecsandru Constantin Moruzi Voevodă. — După cum s'a găsit cu cale de către Prea Sfinția Sa Părintele Metropolit și de către dumné-lui Vel Logofăt, ca o pricină ce s'a cădută bisericesce a se cauta, și așa cercetare și Domnia Mea o găsim cu bună orânduială, întărim anaforaua acésta și poruncim să se urmeze întocmai. — 1794 Mai 30.

Vel Logofăt.

Prea Înălțate Dómne,

După luminată porunca Măriei Tale, dată la acésta jalbă a fiilor Șătrului Mareșu, aducându-se de către orânduitală zapciū amîndouă părțile înaintea noastră, amî întreată pre Zoița Șătrăresă, și ăise că adevărat, soțul s'eu făcendu-și diată mai nainte de mórte cu unū anū și mai bine, orânduise acei copile parte mai puțină, socotind că o va puté mărită cu atăta, arătându-ne aceia diată de o v'edumū, fiindū scrisă cu létulū 1793 Decemvre 8, iscălită de Mareșu și adevărită și de treī preoți ot Vadulū Săpatū, întru care v'edumū că după ce își arată avutul s'eu ce i s'a aflatū atunci, apoi împarte la 10 copii ai s'ei, însă la acești treī jăluitoři făcuți cu soția d'întăi, și cincī fete și doi băeți ce-l are făcuți cu Zoița, între cari copii arată partea ce a făcutū și acesteī Catincei logoditei, și încă, ca pentru una ce eră fată de vîrstă, scrie din jos chiar așa: și ce sculișore s'aū aflatū până acum, și ce argintărie a mai căpui, să dee la Catinca, cum și alte scule, ce se va învoi cu celū orânduitală de Dumneđeū ginere, saū haine și cheltuiala nunței; și spre a căpui pe cel micī copii, lasă pe soția sa Zoița ca o mumă doritoare să-l crēcă, să-l caute și sufletulū, iar de se va mărită, să nu aibă a mai cere ceva decât zestrea ce a avutū, iar păzindu-și cinstea, să fie stăpână casei; care diată la létulū 1793 Mai 31 s'a întăritū și de noi smeritulū Metropolitū, fiindū Episcopū Buzēului; și ăise Zoița că voia le-ar fi fostū, atătū ei cātū și soțului s'eu, a da Catincei fii-sei numai acea parte ce este scrisă în diată, dar însuși soțul s'eu în urmă, v'edendū că nu se pôte învoi numai cu atăta după trebuință, ca să-și ridice piatra din casă, silitū a fostū de a mai adausū și altele, (după celū cuvîntū slobodū din diată, ce ăice să se mai dee la Catinca și altele ce se va puté învoi cu ginerele, afară din celea ce-l rēduise); însă n'a datū din partea acestorū jăluitoři, ci dela cei-lalți copii mai micī; și pentru alegerea ginerelui, iarăși soțul s'eu l'a găsitū, alesū de bunū și i-a plăcutū, după cum acésta o mărturisescū și pîrșiī printr'acésta jalbă; și așa mai nainte cu o lună a muri, sănătosū fiindū, în starea lui s'evērsindū vorba și așezându-se i-a și datū fôia de zestre, pre care arătându-o Căpitanulū Ghizdovețū, se v'edū cu létulū 1794 Ghenarū 28, iscălită de Mareșu Șătrariū, adevărită fiindū și de noi

Mitropolitu; iar logonda n'a apucat să o facă trăind Șătrariul, fiind-că într'acelea zile ce făcea gătire, bolnăvindu-se, a murit; și Șătrăreasa în urmă, sciind sfatul și hotărîrea soțului său, a sêvêșit logonda prin scirea Mitropolitului, și dintr'acel cêsă a fost nepoprită ginere să din casa sa, și de aceea se plînge și Șătrăreasa, ca nu cum-va din relele porniri ale pîrîșilor să i se întîmple vre o zătignire, și după ce va perde atîta cheltuielă să rămăe și vre un nume rău ticăloșei fie-sei. Amă întreatu pre pîrîși, de este acêstă fôie de zestre adevêrată, și nu tăgăduiră că însuși de tatăl lor este scrisă și iscălită cu numele lui, fără de numai pricinuiă dîcîndu, că asupra bôlei de lingore fiindu tată-său și cu mințile sârîte, a făcutu acêstă fôie cu încărcătură, din îndemnarea Zoiței; a căroră pricinuire se cunoscă neadevêrată, pentru că mai întăi scrisorea și iscălitura foei o vêdumă alêsă, deslușită, de omă în tótă firea, sănătosă, carele de ar fi fostu bolnavu și fără minți, cum dîcă ei, nu putea să o facă; alu doilea că nu era Mareșu vre un omă prostu a se înduplecă la lucruri ce nu-i da mîna, ci a făcutu ceea ce a vêdutu că urmêză după vreme, ca un omă cu minte, și a mai trăit în urmă după aceea o lună până la Martie 1, precum nici pîrîșii nu tăgăduiră; așijderea nu tăgăduiră că acele lucruri și ori ce se cuprinde în fôia de zestre a Catinei sunt căștigate de tatăl său, din sudorea și ostenela sa; deci mărturisind pîrîșii, că tatăl lor a făcutu vorba cu Ghizdoveșu, i-a făgăduitu acea zestre și i-a datu fôia iscălită, nu potă a defăimă ceea ce a făcutu tatăl său și a zătigni măritișul copilei, nici a opri din zestrea ei ceva, căci celă ce a făcutu diata, acela a făcutu și fôia, și a fostu volnică a face, ca un stăpănu pe alu său, carele, și de n'au apucat să sêvêșescă ceea ce dîcă pîrîșii cum că se făgăduise mortul, că va pune la locu celea ce a sporit Catini, dar acêsta Dumneșeu a lucrato și a sêvêșit'o, de vreme ce ne adevêrim, că în urma diatei, una din copile a murit și partea ei a rămas în casă, care parte rămăne a se împlini acea lipsă la părțile celorlalte copile și a se ajutoră la măritișul lor, când vor veni în vîrstă. Iar Catinea, fiindu ajutorată de tôte pravilele, are a și luă din casa părintescă zestrea ei, după mai sus arătata fôie, ce a făcutu tatăl său, pentru care, fiind-că logodna s'a făcut prin scirea Metropoliei cu ierologie, și a apucat de a intrat ginerele în casă, găsim cu cale să se sêvêșescă și cununiile și să mîergă Catinea după soțul ei, ce l'a alesu tatăl său, cu tótă zestrea după fôie, fără de nici un scăqămintu; iar altu adausu de voră dovedi pîrîșii că a mai dat vitrega lor peste fôie, în urma morței soțului său, să se ieae înapoi și să se pue la partea unde a lipsit, fiind-că ginerelui i se cade să se mulțumescă numai pe celea ce socrului său i-a dat prin fôie. Peste tôte acestea mai adăugară pîrîșii a cere, ca să-i încredințeze cumnatul său cu cheazășie cum

că nu va strică din zestre la cheltuelile lui, care cerere se vedu iarăși fără de cale, neasemănată și neobișnuită la nici o altă căsătorie, și o făcu numai din pizmă și răutate a zătigni măritişul copilei, mai virtosă fiindu sciut numitulă ginere că este crescută aici și are frați, surori și alte rude căsătoriți în Bucuresci, iar nu este vre un om fără de căpătăiu; de aceea nu s'a primit la judecată cererea lor, în vreme ce n'a vădută nici o risipă până acum, iar când vor vedea că face cumnatul lor vre o stricăciune și pierdere zestre, atunci dreptate și datorie au să dea scire judecăței, să ceră încredințarea zestrilor surorii aceștia; iară hotărîrea cea desăvârșită rămâne a se face de către Înălțimea Ta.—1794 Mai 30. (1)

Dositei al Ungro-Vlachiei, Nicolae Filipescu Vel Logofet.

Anaforaua Sultanei sin Nicu Dimulă din Craiova, ca să-î deosibescă zestrea dintr'a bărbatului său, care a făcut la grele datorii.

Domnitorul, cu rezoluțiunea din 15 Aprilie 1795 pe anaforaua lui Alex. Calloglu biv Vel Clucer, Caimacamul Craiovei, constată că cererea Sultanei este după pravilă, «când bărbatul se află la rea stare; însă trebuie să înfățișeze înaintea dumni-tale și pre câți-va datornici cu jeluitorea, spre a li se arăta catagrafia de averea Stoenescului (bărbatul său), cum și fôia de lipsa zestre soției lui, că de vor avea împotrivă vre o bănuială, ori pentru mai multă avută nevădită, sau pentru lipsa zestrelor ei, sau pentru prețuire ar dice cevașilea, să facă dumné-ta prin cercetare urmarea cea cuviincioasă a judecăței, și așa din averea Stoenescului să se deosebescă și să se și sigurisască cu împlinire mai întâi zestrele ei, ce le va dovedi după pravilă.» (2)

D. Clironomi.

Pereusiile sau clironomiile erau urmărite nu numai de moștenitori, ci și de epitropia obștirei, care preleva de la ele un venit de ore-care însemnătate. Clironomiile *ab-intestato* erau cu totul ale cutiei milelor, alipită la epitropie. Despre toate aceste lectorul poate să afle numeroase documente în cele 5 volume apărute din Istoria Românilor ce publicăm.

(1) Cod. XXVII, pag. 19, VIII.

(2) Cod. XXVIII, scara 4, fila 59.

Inserându și aci un număr de documente relative la pereusi, se pôte vedé :

a) că inventoriarea averilor se făcea de ordinar prin starostea de neguțător, împreună cu alte fețe, când nu erau epitropi orânduți prin testament;

b) că a 3-a parte din avutul celor ce moră fără de copii și fără de părinți, se consideră ca parte a sufletului și se ia la cutia milosteniilor ;

c) că averea rămasă după răposatul Mitropolit Cosma a fost reclamată de rude. Alex. Moruzi a dat afacerea în cercetarea Divanului, ca să se pronunțe cine are drept să erediteze pe călugări;

d) că lucrurile mișcătoare dintr'o pereusie, fiind supuse stricăciunei, se vînd prin mezat, prin starostea de neguțător;

e) că zestrea se alege cu precădere din averea mortului și că lipsurile de zestre se plătesc din pereusie;

f) că Domnitorul putea reduce ori cît de mult din suma de a 3-a parte a *pereusiei*, la care avea drept cutia milelor;

g) că prin carte de blestem se urmăria întregirea averii rămasă, spre a se inventoria;

h) că clironomi erau clasificați de lege în *aniondes* și *cationdes*.

Din rezoluțiunea Domnitorului pusă pe anaforaua Divanului, din 20 Aprilie 1795, se vede că parte dréptă urmăză să aibă din avere toți copiii și că nu are drept tatăl să dea zestre mai mare fetei decât feciorilor. (1)

*Tudor delà Ploesci, spre a se luă la epitropie avutul socru-său Apostol
ce a murit, rămîindu-i un copil.*

Prea Înălțate Dómnne,

Jăluesc Măriei Tale că unul socru-meu, Apostol Cătunénu ot Cătun sud Dîmbovița, murind, a rămas un copil de șapte ani și puțină pereusie, dar este să plătesc și datori pe la unii alții; mă rog să te milostivesc Înălțimea Ta a se orîndi sub ocârmuirea unui epitrop copilul și puțină pereusie, carele să și aibă a-și răspunde și la dreptele datorii.

Robul Măriei Tale, Tudor ot Ploesci sud Prahova.

(1) Cod. XXVIII, scara 5, fila 23, verso.

În Alexandru Constantină Moruzi Voevodă. — Câtă pentru moșie, bine s'a urmărit acum de ocamdată, ca să fie sub îngrijirea jăluitarului, până se va orânduî orî isprăvnicelū saū i se va vinde vitele, iar pentru cele-lalte fără zăbavă să se găsească fôia de zestre și să se facă cercetare, ce se găsesce cu cale de către dumné-vôstre, spre a ni se arată cu anafora, în care să se arate tôte acestea câte se cuprindū aici, și atunci vomū porunci cu hotărîrea cea desăvârșită. — 1793 Maiū 27.

Vel Logofătū.

Prea Înălțate Dômne,

După luminată porunca Măriei Tale, amū făcutū cercetare jălbei aceștia, și ne-amū adevăritū că este întocmai precum jăluesce, că a muritū Apostolū Cătunēnu ot Cătunū sud Dîmbovița și i-aū rămasū numai unū copilū ca de ani șapte, anume Ioniță, care după orânduială l'amū orânduît pe Tudorū Bogasieru zet Cătunēnu de a făcutū catagrafie, atâtū de avutulū mortulū câtū și de datorii, care catagrafie iscălindu-o jăluitarulū s'aū trecutū și în condica epitropiei, ca după vremi să fie sciută; dar se vede că datoria va să prisosască peste pereusie; cu tôte acestea avutulū mortulū fiindū lucruri mișcătore, puținele vite de boi, vaci, rîmători i stupi și alte lucruri de ale casei, care acestea nu face trebuință să stea până va veni copilulū în vîrstă, că se potū repune mai tôte, găsimū cu cale să se vîndă, și bani ce se va prinde de pe dînsele să stea la epitropie, pe sēma copilulū, până-și va veni în vîrstă, ajutându-se cu dobānda lorū la creșterea lui, iar pentru datorii, ce este să plătescă casa mortulū, fiind-că muma nevrîșniculū, ce a muritū încă de mai nainte, a avutū zestre fôrte bună, acareturi, vii, prăvălii aici în Bucuresci, scule și altele, precum sunt și sciute și de uni din noi, și tatălū copilulū le-a repusū încă din viēță, vîndēndū una câte una, cheltuindu-le, pentru acēsta amū datū poruncă să se caute fôia de zestre și găsindu-se avemū să o teorisimū, care după pravilă este să se scōțā întâi lipsa zestreii și apoi ce va mai prisosi peste zestre să o ieae datornicii. Ci pentru pricina zestreii, după ce se va găsi fôia și vomū face cercetarea cea cuviinciosă, prin deosebită anaforă vomū dā Măriei Tale pliroforie, iar până atunci să nu se supere nevrîșniculū nici avutulū lui de către datornicii, iar pentru partea de moșie, ce are mortulū în Habudenī, acum deodată să dāmū în sēma jăluitarulū, ca să-i pôrte de grije, până vomū socoti vre unū mijlocū mai bunū, adecă orî isprăvnicelū să orēnduimū ca să-i caute venitulū, saū să-i vindemū venitulū, carī bani ce va prinde să fie pentru hrana, îmbracăminte și plata das-

călului învățătorei copilului. De acesta însciințăm, iar hotărîrea rămîne la Măria Ta. — 1793 Mai 20. (1)

Filaretu alu Ungro-Vlachiei, Dumitrache Ghica Banu, Scarlatu Grecenu.

Anafora spre a se luă avutulă unu Constantină dascălă la epitropie, care a murit fără clironomă.

Iw Alexandru Costantină Moruzi Voevodă. — De vreme ce mortulă nu are clironomă, precum prin această anaforă ni se făcū arătare, poruncimū Domnia Mea, după cuprinderea chrisóvelorū, celor date cu întocmirea orînduei cutiei de milostenie, care se și urmēză și până acum, să se ieae dar a treia parte din pereusia casei mortului la cutia de milostenie a obștiei. — 1793 Iulie 2.

Vel Logofetū.

Prea Înălțate Dómnne,

La 20 ale acestei următoare luni s'a întîmplatū mórtea: Aletirionū, ce se află ședătorū în hanulū luī Stavropoleosū, și fiindū mórtea prea grabnică, n'a apucatū să-și facă nici diata după orînduială, și neavēndū clironomă din cei ce se numescū aniundes și catiundes, ci numai doi nepoți de soră, aici, anume Ioanū și Anastasie, și patru nepóte de frați, ce sunt la Ianina, după cartulū epitropiei, amū primitū pe starostea za negustorī, dimpreună cu unū boernașū dintre doi epitropi, de a făcutū catagrafia avutulū sēū și a cuprinsū totū rēmasulū luī, cu zapise de datorii și cu alte lucruri, taleri 2.023.60, întru cari, după canónele chrisovului ce este întocmitū întru cutia milosteniei și după pravilnicēscă condică, chiar dicū așa: căi morū fără de copii și părinți, negreșitū să se ieae a treia parte din avutulū lorū la cutia cea de obște a milosteniei pentru folosulū sufletelorū lorū. Pentru care bună întocmită orînduială, ne rugămū Măriei Tale ca să bine-voiesci a se dă luminată porunca Înălțimii Tale ca să ieae cutia a treia parte, după porunca pravilnicescei condice și chrisovului domnescū, ca să nu se lipsescă de dreptū venitulū luī și sărăcimea să se împărtășescă dela cutia de ajutorū și a milelorū; de acesta însciințămū Măriei Tale. — 1793 Iunie 30. (2)

Dumitrache Vel Banu, Scarlatu Vel Vornicu.

(1) Cod. XXIV, fila 174

(2) Cod. XXIV, fila 277.

Pitacă la dumné-lorū veliți boeri anume, pentru acareturile ce au fostū agonisite de răposatulū Metropolitū Cosma, cum se cade să rămăe, la cererea ce facū rudele a se împărtăși.

Cinstiți și credincioși boerilorū Domniei Mele: dumné-ta biv Vel Banū Dumitrache Ghica, dumné-ta Vel Vist. Nicolae Brâncovene, dumné-ta Vel Banū Dumitrașco Racoviță, dumné-ta Vel Spătarū Enache Văcărescule, dumné-ta Vel Vornice de Țera-de-sus Ienache Moruzi, dumné-ta Vel Vornice de Țera-de-jos Manolache Brâncovene, dumné-ta biv Vel Vornice Scarlate Grecene, dumné-ta Vel Vornice Manolache Crețulescule, dumné-ta Vel Vornice Nicolae Filipescule, dumné-ta Vel Logofătū de Țera-de-sus Costache Ghica, dumné-ta Vel Logofătū de Țera-de-jos Scarlatū Ghica, fiind-că apururea suntemū supărați și siliți de multele jălbi, ce neconținutū ne dau rudele răposatulū Metropolitū Cosma, cerendū lucrurile ce au rămasū de la răposatulū Mitropolitū, care prin fôie pecetluită ȳice că și Domnia Sa fratele Michaiū Vodă Suțulū le-au lăsatū de a li se dă lorū, iată orenduiמ pe toți dumné-vôstre veliților boeri ai Divanului Domniei Mele, ca să vă adunați la unū locū, unde mai întâi să cetiți acea fôie domnăscă pecetluită de fratele Michaiū Vodă Suțulū, ca să vedeți ce acareturi și ce lucruri sunt anume? cum și sineturile acelorū acareturi ce cuprindere au și pe alū cui nume sunt? și care sunt agonisite din vremea ce a stătutū răposatulū Metropolitū? și cari sunt din vremea ce eră Episcopū, sau și mai dinainte? și ce rânduială face Domnia Sa, printr'aceiași fôie pecetluită, de fieș-care lucru? cum și Clucerulū Dumitrache, la a căruia mână a fostū trimisă acea fôie domnăscă, cu sineturile dimpreună, ce arătare face? Așisderea să vedeți anaforalele, ce ne-au datū asupra acelorū rămase lucruri Prea Sfinția Sa Părintele Metropolitū, cerendu-le pe séna Metropoliei; să citiți apoi și jălbele, cari împotriva acelorū anaforale ale Prea Sfinției Sale provalisescū și răspundū nepoți răposatulū; precum și jalba, ce are dată Stolniculū Nicolae, unchiulū lui Schidlace, nepotulū răposatulū Metropolitū, să o vedeți. Și după ce vă veți pliroforisi mai întâi de tôte acestea și veți vedé orânduiala ce face Domnia Sa Michaiū Vodă și anaforalele Prea Sfinției Sale Metropolitului și jălbele ce împotrivă au nepoți răposatulū, să cercetați apoi cu de-amănuntulū și obiceiulū pămîntului și orânduiala pravilelorū pentru lucrurile nemișcătore, ce agonisesc unū Archiereū în vremea Episcopiei sau a Metropoliei sale, după mórtea sa la cine rămânū acele nemișcătore lucruri? la rude se dau? sau la Metropolie și Episcopie rămânū? Și când va fi obiceiulū pămîntului și pravila a rămăne la mă-

năstirea, unde a archieritū, să socotiți apoi cari dintr'acele se cuvină a rămâne la Metropolie ori și la Episcopie; în vreme ce vedem Domnia Mea și despre partea Episcopiei Buzului o jalbă, cerându lucrurile nemiscătoare, ce le-au agonisitū rēposatulū în Episcopia Buzului. Cum și când va fi a rămâne la rude, socotiți iarăși la care din rude se cuvine a se da? și care din acareturile acelea anume? Și de vreme ce, după hotărîrea ce se va face acum la acēstă madea, avem Domnia Mea a face și chrisovū de urmare și întărire, de aceea dicem, că cu socotēlă deobște făcēndū o scumpă cercetare și pliroforisindu-vē bine și de obiceiul pămîntului, ce se va fi urmatū, și de rēnduiala pravilei, și făcēndū împreună și dumné-vōstre chibzuială a dreptăței, să ne arētați prin anafora în scrisū, de a se face izbrānire acestei pricinī. Dumné-vōstre, veliților boeri, să epistasiți la trēba acēsta și să ne aduceți anafora cu numirea lucrurilor și cu arētarea părerei deobște a dumné-vōstre a tuturor, și a cuvîntului celū dreptū la fieș-care dintr'acele acareturi. — 1793 Septembre 6. (1)

Prea Înălțate Dōmne,

După jalba ce a fostū datū Măriei Tale Constantinulū Căpitanū, încă dela trecuta lună a lui Maiū, arētându cum că avēndū soră văduvă pe o Zmaranda, ce a ținut-o întru căsătorie unū Dragomirū biv Vel alū 3-lea Logolētū, care a muritū de bōla ciumei fără de a avē copii moștenitori, ci numai doi frați, unulū acestū jeluitorū și pe altū frate alū lui, anume Ioniță, ce se află la Țarigradū, și cerea jăluitorulū ca partea să și-o ieae, iar partea fraține-sēu să o ieae epitropia, ce i-a orēnduitū prin scrisōre, și să o păstreze până va veni frate-sēu dela Țarigradū. Decī orēnduindu-se la epitropie spre cercetare, am și făcutū anafora către Măria Ta, cu arētare de lucrurile ce s'au găsitū ale mōrtei, atātū mișcătoare câtū și nemișcătoare, și ni s'a datū luminată poruncă cu întărire la anaforaua nōstră, ca să facemū urmare întocmai, adecă să facă prețuirea lucrurilor, ca să se vadă ce sumă cuprinde, să se vadă și ce datorii sunt, să-și ieae și cutia dreptulū ei, și ceea ce va mai prisosi să le împarță frații amîndoi, făcēndū și pomēniri după obiceiū sufletelorū; pentru care fiindū următorī, amū orēnduitū pre starostea za negustori de a făcutū prețuire lucrurilor, câte s'au aflatū aci puse la păstrare i la spitalū, s'au adunatū suma de taleri 143 bani 57, s'au prețuitū și acareturile dreptū taleri 875, s'au aflatū și datorie de taleri 217, după cum mai jos pre largū vomū arētā socotēla; amū adusū de față înaintea nōstră pre polcovniculū Stanū Bucșanū, epitropolū lui

(1) Cod. XXIII, fila 137.

Ioniță, fratele jăluitarului, ce lipsește la Țarigrad, pre care l'amă întrebată de este elă desăvârșită epitropă și volnică ca să facă împărțelă, și a dată înscrisă sub iscălitură la cancelaria epitropiei, cum că scrisoarea i-a venită dela Ioniță pentru lucrurile mórtei, ca să se vîndă, spre a nu se strică, și să se plătescă datoriile, să se facă și pomeniri, și acea scrisoarea, ȳice, că nu scie ce a făcut'o, iară de nu va fi așa precum arată, elă va da sēma în urmă; iar pentru împărțela acareturilor, îi scrie ca să stee până va veni elă, dar Stană Polcovnică epitropulă luî Ioniță ȳise să se învoiască jăluitarulă, și ȳice jăluitarulă că fiindă frate-sēu mai mică îi dă voie epitropulă să-și alégă care parte îi va plăcé, adecă o vie, case din Bucuresci, și luî să-î lase prăvălia, sau prăvălia să o ieae jăluitarulă, și frăține-sēu să-î lase casa cu vie; și așa s'a alesă epitropulă, ca să ieae casa cu vie partea luî Ioniță, care este prețuită cu preț mai mare, și jăluitarulă să ieae prăvălia, pentru care învoială iar și-a dată înscrisă la cancelaria epitropiei. Luminate Dōmne, măcar că jăluitarulă Constantină este omă fōrte scăpată și cu casă grea, dar noi nu le putemă a le face împărțelă, nefiindă frate-sēu Ioniță față, nici vȳdēndă la mână epitropulă vre o volnicie, și mai vîrtosă fără luminată porunca Măriei Tale; a rămāne iarăși trēba până va veni frate-sēu, pōte fi cu multă zăbavă și (jăluitarulă) se stenahorisesce; de care și nu lipsimă a arētă curgerea pricinei și a rămāne ca cea desăvârșită hotărēre să se facă de Înălțimea Ta; iar lucrurile, pentru ca să nu se strice și să se prăpădescă, găsimă cu cale să fie luminată poruncă Înălțimei Tale către starostea de negustori, ca să le vîndă cu mezată, arētāndă și epitropiei prețulă ce-lă voră cuprinde, ca să se trecă la condica epitropiei, spre a fi sciută în vremi cuviincioase, măcar că și vîndēndu-se, nu se ajunge nici cutiei milostenii să ieae, nici datoria să se plătescă, nici pomenirile să se facă; ci vomă avē luminată porunca Măriei Tale cum să urmāmă. — 1793 Octomvre 25. (1)

Scarlată Vornică.

Suma prețului lucrurilor și acareturilor.

TAL. BANI

125,117 Lucrurile, ce s'au găsită puse în păstrare aici în Bucuresci.

17, 60 Lucrurile, ce s'au găsită la spitală.

400, — Casele din mahalaua Verguluî cu pămîntulă loră.

75, — Trei pogōne vie păragină și cu otaștină, pre pămîntulă mănăstirei Dēluluî, în sud Dâmbovița.

618, 57 De reportată.

(1) Cod. XXV, fila 129.

618, 57 Reportă.

400, — Prăvăliora din Buengi, pre pământu străin, alu bisericeî gpd. ot Curtea-Veehe.

1.018, 57

217, — Se scade, că este datore Smaranda mórtă pe la uniĭ-alĭi

801, 57

Iw Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodă. — Dumné-vóstre, nazîrilorŭ epitropiei deobşte, amŭ vĕĭutŭ Domnia Mea anaforaua acĕsta ce ne faceĭ, prin care cereĭ povĕţuire hotărĭtă în ce chipŭ să urmaĭ la împărţela lucrurilorŭ nemişcătore, pentru carĭ, fiind-că ne arĕtaĭ că venirea lui Ioniĭă, unuia din fraĭi, póťă să fie cu multă zăbavă, în care vreme şi lucrurile ne-fiindŭ împărţite, mergŭ spre cădere şi stricăciune, pentru aceea dar vĕ poruncimŭ Domnia Mea, că după pravilă să aveĭ dumné-vóstre acum a face împărţire desĕvĕrşită, cu mijloculŭ acela ca când ar fi faĭă şi Ioniĭă, şi să daĭ în scrisŭ celea ce aŭ venitŭ în partea unuia şi altuia, să se afle trecute şi în condica epitropiei, după care să urmeze fiteş-care a-şĭ luă în zaptŭ lucrulŭ sĕŭ, şi când va veni Ioniĭă, de va avĕ ceva a provalisi împotrivă, va arĕtă, iară lucrurile cele mişcătore poruncimŭ starosteĭ de negustorĭ să le vĭndă la mezatŭ, urmândŭ după anaforaua dumné-lorŭ. — 1793 Noemvre 22. (1)

Freă Inălţate Dómnă,

Jăluescŭ Mărieĭ Tale, că dumné-lui *Medelnicerulŭ Movilă*, *fiindŭ pământénŭ din Moldova*, a avutŭ doĭ fraĭi şi surorĭ, şi dumné-lui de micŭ copilŭ înstrăinându-se aicea, unulŭ din fraĭi s'a însuratŭ iar altulŭ s'a călugăritŭ, şi eŭ sunt nepotŭ dintr'o soră a dumné-lui, însă fratele dumi-sale celŭ însuratŭ murindŭ, i-aŭ rămasŭ numai două tete, iar călugărulŭ viindŭ aici, prin diată s'a afforisitŭ dumné-lui Medelnicerulŭ cu tóte părţile lui de moşie, ca să-ĭ caute de sufletŭ, şi dumné-lui Medelnicerulŭ, făcĕndu-se pământénŭ aici şi hotărĭndŭ a nu se mai întórce la Moldova, a făcutŭ vĭndĕtore atâtŭ părţile dumné-lui, câtŭ şi cele de asieromă dela fratele sĕŭ călugărulŭ, de care însciinţându-mĕ, după răspunsulŭ ce a luatŭ dela d-lui a venitŭ alĭi la létŭ 1785 Februarie şi intrândŭ la tocmélă, ne-amŭ aşezatŭ prin zapisŭ cu talerĭ 1500 de mi le-aŭ vĭndutŭ, însă talerĭ 800 banĭ gata, iar pentru talerĭ 700, m'aŭ însărcinatŭ ca să facŭ tótă grija mortuluĭ şi să facŭ biserică pentru pomenirea mortuluĭ şi a némuluĭ, după care am fostŭ şi următorŭ; iar după ce am mersŭ acolo, s'a sculatŭ soĭia lui

(1) Cod. XXV, fila 128.

Gheorghe Movilă 2-lea Spătaru, adecă a fratelui dumné-lui Medelnice-
rului soție, ca să intre părtașe la acele cumpărători, și judecându-ne i
s'a dată dreptate, că să-mi întorcă bani cumpărătoarei jumătate și chel-
tuiala iarăși jumătate și să intre stăpână pe jumătate, puindu-î sorocă
de zile patru-deci, ca de cum-va nu va da bani, să rămâi eu stăpân
desăvârșit, și nedându bani după acea hotărîre, am rămas stăpân și
am intrat în învoială, făcîndu biserică și alte namestii pe moșia Măcișeni,
care mi s'a dată la acésta cumpărătoare, ce cuprinde aprópe de cincî pungi
de bani; în urmă murind și soția acelu Gheorghe 2-lea Spătaru, a ve-
nit fetele lui în anul trecut la dumné-lui Medelniceru, dicînd cum
că eu nu sunt următor legăturai a face biserică și a căută de sufletul
călugărului, adică arătară neadevărăt și cu înșelăciune, nepomenind de
acea cheltuială ce făcusem, după ală căroră cuvîntă le-au dată și dumné-
lui Medelnicerul voe în scris, ca să mă scóță pe mine; de care vîdînd,
am luată adeverința iscălită, prin prețuire în vedere la fața locului, de cele
ce am făcut pe moșia *Măcișeni*, dela dumné-lui Post. Alecu Enculeu Părcă-
labul dela Galați, spre dovadă de cheltuiala namestiilor i a bisericeii ce am
făcut pe acea moșie, să se pomenescă și călugărul și totă némulă lui; și
viind aici la dumné-lui, imi dice ca să mergă să stăpănescă în pace, dar
fiind-că dumné-lui a dată acéști felă de adeverință la mână aceloră ne-
póte, nu mă potă odihni numai cu scrisórea dumné-lui, ci fiind-că și dumné-
lui Medelnicerul se află aici, mă rog ca să fie luminată poruncă a ne
înfățișă înaintea dumné-loră Veliților boeri, să le arătă tóte și prin cu-
vîntă, ca să-mi dee la mână ună temeiă întărită și de Înălțimea Ta, spre
a nu mă mai trage prin judecăți.

Prea plecată slugă, Gheorghe Șerbanu Cluceru din ținutulă Covurluiului.

Vătașe de Aprodi, să înfățișezi pre Medelnicerul Const. Movilă cu jă-
luitarulă acesta înaintea dumné-loră Veliților boeri, ca să teorisescă pri-
cina și să ne facă anafora.—1793 Noemvre 22.

3-lea Logofătă.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă. — De vreme ce Medelni-
cerulă Movilă, și înaintea judecăței la dumné-loră Veliți boeri al Divanului
Domniei Mele, s'a mărturisit vîndarea la Gheorghe Clucerulă de bună și
acea adeverință dată cu înșelăciune, întărimă dar și Domnia Nóstră, spre
dovada dreptăței numitului Cluceru, anaforaua acésta cu domnésca pecete.
1793 Decemvre 1. (1)

Vel Logofătă.

(1) Cod. XXV, fila 137.

Prea Înălțate Dómnne,

După luminata poruncă a Măriei Tale, zapciulă celă orânduită a adusă înaintea noastră pre jăluitarulă Cluceră Gheorghe Șerbană cu dumné lui Medelnicerulă Constantină Movilă, însă prin vechilulă fii-său Barbulă ală 3-lea Vist., care vechilă ne arătă de vędumă adeverința iscălită de tată-său Medelnicerulă Movilă, scrisă dela 26 ale acestei următoře și cu cuprindere chiar așa, că părțile sale de moșie ce a avută la Medelnicerulă în ținutulă Covurluiului, rămase dela părințilă săi și dela frate-său Clementă Movilă Monahulă, prin diata la lét. 1785 Februarie 18, tóte acelea părți de moșie le-au vindută nepotu-său Clucerulă Gheorghe Șerbană, adecă jăluitarulă, și acea vîndare a fostă cu bună-voia și primirea sa și cum că dela dumné lui și dela fiił dumné-lui sunt bune vîndute, și că face vechilă pre fiu-său Barbulă Vist. ca să arate judecăței că vîndarea este bună; după care am întreată pre numitulă vechilă, adevărată este că tată-său, după ce a vîndută acele părți de moșie ale sale la jeluitoră, a dată în urmă adeverința la mână aceloră nepóte ale sale, fetele lui Gheorghe Moghilă, cu volnicie ca să-lă scótă pe jăluitară din stăpânirea aceloră vîndute părți de moșie, să răspundă că a dată o adeverința ca acésta la mână aceloră nepóte. Inșă ȓise că a dat'o înșelată fiindă de arătarea ce i-au făcută acele nepóte, ȓicēdu-lă că jeluitorulă nu stăpănesce număi părțile ce a cumpărată dela Medelnicerulă, ci stăpănesce și părțile loră și pre dînsele nu le îngăduesce să stăpănescă nimică; cu tóte acestea ȓise, că zapisulă este bună, iar nu economicosă, căci Medelnicerulă Moghilă tată-său, din banił prețului, dreptă câtă au vîndută acele părți de moșie, talerł 800, i-au primită banił naht, iar talerł șépte sute i-au lăsată, însărcinādu-lă ca să facă tóte pomenirile lui Clementă și să facă și biserică. Acum dar, după înscrisă, dovada ce are jăluitarulă la mână, cum că au începută a face biserică și încredințādu și pentru pomenirile lui Clementă, că le va urma și le va face tóte deplină, după cum l-au încărcată, ȓise că acea adeverința, ce a dat'o la mână aceloră nepóte, rămāne (acheri) și fără de nică ună temeiă, și jăluitarulă bună stăpānă pe tóte acele părți de moșie după zapisulă de cumpărată, decă măcară că în zapisulă de vîndarea, ce au făcută Medelnicerulă pe acele părți de moșie, nu vedemă nimică cuprindēdu-se vre ună așezāmintă de însărcinarea jăluitarulă, ca să facă pomenirile lui Clementă și biserică, dar acésta fiindă netăgăduită de amindouă părțile, precum și însuși jăluitarulă o mărturisesce printr'acéstă jalbă, așa amă cerută jăluitarulă să ne arate cu ce póte dovedă, cum că a urmată așezāmintulă de a face biserică, și ne arătă de vędumă dovadă în

scrisă, iscălită de dumné-lui biv Vel Polcovnică Alexandru Enculeă Părcălabulă dela Galați, prin care se vede, că cu cercetare în fața locului, la moșia *Măcișeniș*, s'a găsită namești făcute de jăluitarulă, prețu de talerî 2.000 patru sute patru-șeci și șapte, banî 15, între cari vedemă că se arată și cheltuiți și la facerea bisericeî talere 375, fiind-că nu este până acum isprăvită. Dreptă aceea, vîndărea Medelnicerulă fiindă bună și netăgăduită și jăluitarulă fiind următoră așezămîntulă de a făcută biserică și se lăgă a face și pomenirile lui Clementă, cu acea adeverință ce-a dat-o Medelnicerulă la mîna aceloră nepôte întru nimică nu se pôte strămută puterea zapisulă vîndăreî, ce a făcută Medelnicerulă la jăluitarulă, de vreme ce nefiindă așezămîntă cu vre ună sorocă în scrisă până când să le facă acestea, nu pôte fi jăluitarulă mustrată dela dreptate pentru ce nu le-ar fi făcută, de atunci fiindă slobodă a le face când i-a dată mîna, și acea adeverință fiindă, cum dicemă, dată la mîna loră fără cale, după dreptate urmăză să fie (ancheriî) și fără de nici ună temeiă, pentru ală căruia aneresită și pentru întărirea zapisulă de vîndare a Medelnicerulă urmăză a se da la mîna jăluitarulă luminată întărirea Mărieî Tale spre dovadă, că și însuși Medelnicerulă acum de isnovă a mărturisită vîndărea de bună și acea adeverință a dat-o fără de cale. Iar hotărîrea cea desăvîrșită rămăne a se face de către Înălțimea Ta.—1793 Noemvre 29.

Ienache Moruzi Vel Vornică, Scarlată Ghica Vel Logofătă. (1)

*Anaforaua ce s'a făculă în dosulă însciințăreî ispravniciloră ot sud
Slam-Rîmnică pentru avutulă lui Dragomiră ce a murită.*

Io Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gospod. Zemle Vlachiscoe.—Întărimă și Domnia Mea anaforaua dumné-loră velișiloră boerî, după care poruncimă și dumné-vostre ispravniciloră județulă, să urmați întocmai și întru tôte, dăndă săvîrșire și isbrănire pricineî, prin mumbașiretulă slugeî Domnieî Mele . . . aprodă vătășescă.—1794 Martie 2.

Vel Logofătă.

Prea Înălțate Dómne,

Nefiindă aici soția lui Dragomiră mortulă, nici datorniciî lui, nu putemă face lămurită alegere câte din zestrele lui s'a hrăpită de tâlharî, care după pravilă se păgubescă zestrea, și câte sunt repuse, în vieță fiindă bărbatulă

(1) Cond. XXVII pag. 21 III.

său, cari iarăși după pravilă se protimisescă mai întâi decât datoriile a se împlini din rămasul bărbatu-său; de este lipsa zestreî atâta câtă arată, sau mai puțină, la acesta este păsul datornicilor, căci cu câtă se adaugă lipsa zestreî, cu atâta se împuținează pereusia, cu atâta se măresce la paguba datornicilor; deci când datornicii nu facă davalagică acesta, nici pentru lipsa zestreî, nici pentru rămasul lui Dragomir, că au fost mai mult, noi șicem că destulă cădere este soției lui Dragomir a se scăde din pronomionă ală zestreî și să intre cu suma de taleri optă sute trei-deci și patru, lipsa zestrilor ei la analoghie, întocmai ca unul din datornicii bărbatului său, datoriile de sunt drepte toate și adevărate ale acelui răposat. La acesta se cuvine dumné-loră ispravnică să aibă luarea aminte, ca să nu se urmeze vre o viclenie, cu a se împlini din rămasul mortului datorie nedovedită și neadeverată; iar pentru *Haida* aflându-se aici în Bucuresci, amă cercetată zapisele și datoriile lui, și vedumă două zapise a lui Dragomir, unul cu létulă 1786 Augustă 27, de taleri două sute cincideci, bani de pe marfă, iar nu împrumutat și fără dobândă, din dosul căruia zapisă la létulă 1790 Martie 6, se vedă zahrie tal. 50 și rămân tal. 200 capete, i altă zapisă cu lét. 1790 Noemvre 5, de tal. optă sute, luați împrumut și cu dobândă tocmită la sută de taleri $1\frac{1}{2}$ pe lună, care se facă peste totă capete taleri 280. Cu acești taleri două sute optă-deci are să intre și *Haida* la analoghie împreună cu cel-lălă datornici. pentru acei taleri o sută cincideci ce-î pretenderiscesc Toma nepotulă lui Dragomir, neavându nici o dovadă la șisele sale, n'are dreptate să-î ceră; iar jumătate de vie, fiindă că dumné-loră ispravnică arată că s'au pliorisitu dela toți împrejurași de acolo, cum și chiar și dela soția lui Dragomir, că este a tatălă lui Toma, dreptate are Toma să o stăpânescă elă, ca ună lucru ală tată-său dovedit, iar nu a lui Dragomir; și cea desăvârșită hotărîre pentru toate rămâne a se face de către Înălțimea Ta. 1794 Februarie 1.

Ienache Moruzi Vel Vornic, Nicolae Vel Vornic, Constantină Ghica Vel Logofet. (1)

Biv Vel Cluceră za Arie.

Constantin și Tudoră frați, pentru împărțela pereusiei părinților lor.

În Alexandru Constantin Moruzi Voevodă i Gospodară Zemle Vlachiscoe. După această hotărîre, ce s'a făcută dela judecata dumné-loră veliților boeri, arată Domniei Mele zapciulă celă orânduit, cum că amîndouă părțile în

(1) Cod. XXVII, pag. 23 III.

urmă au făcutu între dânșii împăciuire și învoială, ertându jumătatea de răzorul viei Tudorū lui Constantinū, iar moșia să o stăpânescă Constantinū, însă unū anū peste treī ce au hotărîtū dumné-lorū boeriī, arētându-ne pentru acéstă învoială și zăpisulū lorū scrisū cu mărturiī și adeveritū cu iscălitura sa i a zapciulū domnescū, carele ne-a adeveritū și prin cuvîntū, cum că înaintea sa s'au învoitū, cerēndū Tudorū domnēasca nōstră întărire asupra acesteī învoeli, cum și Constantinū, după ce au datū zăpisulū de învoială, s'au și dusū la casa lui. Decī întărimū întru tōte cele-lalte anaforaua dumné-lorū veliților boeriī, ca să urmeze întocmai, cu acéstă deosebire însă la vie și la moșie, ca să se urmeze după învoiala zăpisulū lorū.—1794 Februarē 22.

Vel Logofētū.

Prea Înălțate Dómnne,

După *apelația* lui Constantinū, s'au înfățișatū amîndouē părțile și înaintea nōstră și cetindū atātū aceste dimpotrivă anaforale de judecăți a ispravnicilorū și a departamentulū, cum și amîndouē diețile, ce arată Constantinū, adecă a tatălū lorū Barbu Căpit. și a mumei lorū Zoiței Căpitănesei, vedemū că Barbu tatălū lorū nimicū nu pomensce de fiū-sēū Tudorū la diata sa, nici de bine nici de răū, nici arată ca să-lū fi deosebitū cu vre o parte-ī din casă mai nainte, și nefindū arētātū de tatălū lorū în diată cu vre o vină din cele carī pravilele facū acliriperī de moștenirea părintescă, dreptate are Tudorū să cēră parte din pereusia tată-sēū, cātū și Constantinū; iar muma lorū, măcar deși vedemū că lasă la diata ei a nu se amestecă Tudorū la cele ce lasă ea fiū-sēū Constantinū, dar a ei diată nu are nici o putere, nefindū lucrurile ce lasă lui Constantinū ale ei de zestre, ci rămase dela bărbatu-sēū, precum nici Constantinū nu putū tăgădui, care, și ale ei de zestre de ar fi fostū, iarăși nu putea să-lū depărteze pe Tudorū de moștenirea ei fără pricină vrednică; dar cu tōte acestea đicemū, că la tōte celea mișcătōre, ce le-au rămasū dela părinții lorū, Tudorū să nu se amestece, fiind-că Constantinū a purtatū cheltuiala pomenirilorū și a înzestratū și surorile, și acēsta nu o đicemū pentru altū, ci numai căci fu și cu priimirea lui Tudorū a nu se amestecă la acelea, și pentru ca să lipsescă și blestemulū ce urmēză să fie la dovedirea celorū mișcătōre rămasuri ale lorū părintesci, fiind-că arētarea lui Constantinū de cele rămase vėđumū că este multū mai puțină decăt suma ce arată Tudorū că au rămasū banī gata și altele; iar cele nemișcătōre, adecă moșia și via, găsimū cu cale să le stăpânescă Tudorū și Constantinū pe din douē, frățesce, însă afară din partea de moșie ce au luatū Tudorū prin schimbū

dela unchi-său Șerbanu, căci aceea are a o stăpâni Tudorū singurū, ne-fiindū priimită cererea ce face Constantinū a se protimisi și elū la acelū schimbū pe jumătate, *de vreme ce la schimbū protimisisū nu încape*, cum și pentru acelū Țiganū, ce le-au rămasū părintescū, are a se urmă precum în anaforaua acēsta a departamentului se cuprinde că s'aū învoitū amîndouē părțile înaintea judecāței; iar hotărîrea cea desēvērșită rē-mâne a se face de către Înălțimea Ta, însă treī anī să ție Constantinū singurū acele lucruri nemișcătore, ce aū rămasū după mórtea mumei lorū, ca cu venitulū lorū să sēvērșescă pomenirile cu carī s'a încărcatū a le face, și apoi să le împarță pe din douē cu fratele său Tudorū. — 1794 Februarie 9.

Vel Vornicū; Vel Vornicū; Vel Volnicū; Vel Logofētū (1).

Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpd. Zemle Vlachiscoe. — La acēstă anafora ce a făcutū judecata departamentului rămîindū și egumenulū Văcărăscēnulū fără cuvîntū, și dândū adevērința cuvioșiei sale în scrisū, amū întăritū Domnia Mea judecata departamentului și poruncimū, ispravnicilorū, ca la fața locului cu boernași rēnduiți să-i alegeți acești cincī-deci de stîngenī. — 1794 Aprilie 24.

Vel Logofētū.

Prea Înălțate Dómne,

Din luminată porunca Măriei Tale, și prin zapcîliculū vātafulū de aproți, s'aū înfățișatū la judecată Dumitrana Orésca (prin vechilulū fiu-său Iordache (Șandagiu?) cu jalba ce a datū Măriei Tale pentru cuviosulū archimandritū și egumenulū mănăstirei Văcărescī, Chirū dicēndū Orésca, că rēposatulū moșulū său Pitarū Dumitrașco Stănescu și cu rēposatulū unchiulū său Dimache Comisulū, aū avutū moșie de frați în Stănescī, și fiind-că moșulū său Dumitrașco Stănescu a datū la sfîrșitulū lui tóte ale lui lucruri de danie sfintei mănăstiri, i-ar fi stăpânindū mănăstirea și partea unchiului său, stîngenī douē sute cincī-deci; asemenea mai vîndēndū moșulū său Dumitrașco unū vadū de móră în Stănescī la unū obrazū străinū, tatălū Paharniculū Ioniță Orescu l'ar fi rēscumpăratū, și întîmplāndu-i-se mórte, i l'ar fi impresuratū și pe acela mănăstirea; pentru care cere să-și alle dreptatea. Pîritulū Archimandritū mai întāi ne arētă unū zapisū din ȋilele Măriei Sale rēposatulū întru fericire Grigorie Ghica Vodă fără de velētū, prin care se vede că s'aū împărțitū cei mai sus numiți Dumitrașco

(1) Cod. XXVII, scara 2, fila 4.

Stănescu cu Comisulă Dimache, și s'aŭ alesă pe sēma lui Dimache stinjenī 250 din Stănesci, iar din heleșteu și din trei rōte de mōră din venitū și din case pre jumătate; și ne mai arētă Archimandritulū unū zapisū alū lui Dimache, ce l'a fostū avutū datū sfintei mănăstirī, cu viile, cu partea de case; și ne mai arētă Archimandritulū și altū zapisū cu létulū 7246 Decembre, ce-lū dă iară sfintei mănăstirī, prin care face și elū danie partea lui din vadū de mōră ce cade pre moșia care eră vîndută, arētându-ne și alte două zapise, totū ale lui Dimache, care le dă la sfinta mănăstire, unulū cu létulū 7243 Aprilie, prin care îi pune zălogū stinjenī 20 dreptū talerī 7, și altulū cu létulū 7246 prin care îi pune zălogū stinjenī 30 dreptū talerī 18; care zapise vĕdĕndu-le și ascultādu-le vechilulū jăluitorū, rămase fără de cuvîntū, cerĕndū dreptate numai pentru zălogirea acestorū stinjenī 50, de carī și pusesse înaintea judecāței unū rĕvașū alū unui rĕposatū Ioanū Archimandritulū Văcărescĕnulū cu létulū 7256 Martie 7, care se vede scrisū către acelū Dumitrașco, cu arĕtare că Dimache Comisulū, adecă unchiulū jeluitōrei, s'aŭ dezălogitū dela mănăstire acei stinjenī 50, după care răvașū avĕndū jeluitōrea tōtă dreptatea, ca să ieae acei stinjenī 50, găsīmū cu cale, ca cu luminatā porunca Măriei Tale, să i se alĕgă la fața locului cu orĕnduiții din partea dumnĕ-lorū ispravnicilorū județului și să i se dea la stăpânirea ei; iară hotărîrea cea desĕvĕrșitū rămāne a se face de către Înălțimea Ta. — 1794 Ghenarie 18.

Constantinū Bar. Clucerū, Stefi Medelnicerū, Manolache Cant. Vel Slugerū, Andonache Fotino, Iordache Rudeanulū, Clucerū Constantinū Otopi.

Anofora ca să se apuce clironomīi Mardagiului a da la cutie a treia parte din pereusia Mardagiului.

În Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gspd. — Orĕnduimū Domnia Mea zapciū pe vātafulū de Divanū, ca să-ī apuce cu strînsōre să împlinĕscă.—1794 Decemvre 16.

Vel Logofĕtū.

Prea Înălțate Dōmne,

Insciințāmū Măriei Tale, că pentru dumnĕ-ei Sĕrdăreșa Maria Mardagiōica i pentru fratele și vecinulū numitei, Ienache Mardagiū biv căpitanū za Lefegiī, carī fiindū datorī după chrisōvele domnesci a da la cutia mi-

(1) Cod. XXVII, pag. 10, VI.

losteniei a treia parte din totu avutul ce a luat delă răposatul soțul său Sardar Ioniță Mardagi, adică din taler 18.000, să ieae cutia taler 6.000 și Măria Ta milostivindu te asupra-le s'au făcutu sincatavasisu a da numai taler 2.500, din car ban atunc a și datu la epitropie taler 1.500, iar pentru taler 1.000, până a se împlini taler 2 500, câtu se hotărise de Măria Ta, dându mare rugăciune, ca să-i mai păsuim patru cinc lun până voru scôte nisce giuveruri delă vâtafulu za Divan, zapciul ce eră orânduitu la pricina diaforalelor, care le ținea pentru dréptă zeciuala sa, și cum voru puté voru face și la sorocu negreșitu voru răspunde bani cutiei, dându și zapisu la epitropie; și așa ascultându-li-se rugăciunea, ca unor ómen de ispravă ce se vedea, a primitu a mai așteptă și epitropia, și la trebuințele, ce a avutu cutia, cu darea lesilor a milu pre sêraci și altele, s'a împrumutat, luându ban cu dobândă de le-au sêvêrșitu, cu nădejde că la sorocu se voru țin de cuvintu și voru răspunde bani fără de altă pricinuire. Acum trecendu sorocul, ce s'a pus prin zapisu, trimitemu de le cerem bani și nu voru să-i dee, ci ne totu prelungesce cu ađi cu mâne, că-i va dà și nu mai da; cu și de unde i-amu ridicatu acești ban ne ceru cu dobânda lor și nu avem de unde să-i dăm, și numiți nu se mulțumesc de atâta adăstare și musaadeua ce li s'a făcutu și fără de dobânda ce pörtă epitropia, și cu feluri de vorbe mincinose. Pentru care ne rugămu Măriei Tale să bine-voiesci a se orându un zapciu, ca să-i apuce cu strînsore și după zapisul lor să facă împlinire la acei taler 1000 cusure ce mai sunt la dinși, spre a-i da și noi la locul de unde i-amu rădicatu, și cum va fi luminata poruncă.—1794 Noemvre 30.

Dositei alu Ungro-Vlachiei, Dumitrache Banu, Isacu Raletu. (1)

Anaforaua pentru rămasul unui Ianache Chiuciu-baș, ce a muritu la Craiova, ca să se aducă aici.

Iă Alexandru Constantin Moruzi Voevodu i gspd. — Intai să se aducă și delă Craiova acele lăđi, pentru care orânduim delă epitropie pe . . . căruia poruncim și dumi-tale, Vel Hatmane, să-i dai un mizil, care lăđi poruncim dumi-tale, Caimacamule al Craiovei, să le pecetluesci cu pecetea dumi-tale, așîderea și vinurile să se vîndă cu mezat, precum și datoriile, ce voru fi bune, să le împlinesci, și așa aducendu lăđile cu bani vinurilor și a datoriilor aici, să ne faceți atunc dumné-vostre, nazirilor

(1) Cod. XXVIII, pag. 25, II.

epitropi, catagrafie de tóte cuprinđetóre, și să ne arětați așisderea și altă avere a mortului dela Craiova să cercetați și să se dovedescă prin carte de bles-tem, carí tóte să se aducă la epitropie.—1794 Decemvre 16.

Prea Înălțate Dómnne,

Insciințămú Măriei Tale pentru unú Ienache Chiurciu-Bașú portarú, ca-
rele vindú aici în Bucuresci dela Craiova s'a bolnăvitú, de sunt ca la optú
luní, și mai alaltăeri și-a datú obștésca datorie; ci fiindú omú străinú, ne-
avěndú pre nimeni aici, dela orěnduiala epitropiei am orěnduitú unú alú
2-lea epistatú și unú logofětú, de am făcutú catagrafie de totú rěnasulú
ce s'a găsitú, după cum mai jos se însémnă, și fiindú că nu s'a găsitú la
mórtea lui bani nahtú, ci datorii pre la unii alții, a cheltuitú epitropia făcěn-
du-i tótă orěnduiala cea creștiněscă, ce după starea cinstei l'aú ridicatú la
grópă, ci fiind-că, cum đicemú, epitropia a cheltuitú banii la îngroparea lui,
cum și o slugă ce l'a slujitú doi aní are să ieae câte talere 25 pre anú,
i chiria casei unde aú ședutú în optú luní cu tocmelă po taleri 10 pe lună,
deosebitú de taleri 100, ce arată că l'a împrumutatú gazda lui rěn-
duri rěnduri la bóla lui, și afară din datoria ce este pe la spițarii, doc-
toriile ce aú luatú și plata ostenelei doctorului ce l'aú căutatú, carí toți
aceștia își cerú dreptulú și li se cuvine a li se plăti; ci după cum am în-
semnatú, a mai avutú nisce cărpiturí vechi purtate și lucruri mai stator-
nice; să avemú luminată poruncă a le da starostií za neguđitori, ca să le
vínđă cu mezatú, și banii ce vorú prinde să-i dee la datoriile lui, și ce
se va mai prisosi să i se facă din pomeniri câtú va ajunge, după orěn-
duială; iar pentru banii ce are să ieae și elú de pe la unii alții, după sěr-
bători va orěndui epitropia vechilú din parte, de va cere datoriile prin
judecată. Către acestea tóte arată sluga mortului, cum că rěposatulú por-
tarú are și la Craiova douě lăđi lăsate la unú Dumitrache polcovniculú
Bălăciněnu, una mare și alta mică; cheia lăđei cei mari este încuiată în
lada cea mică, și cheia dela cea mică s'a găsitú aici la mortulú; dară ce
va fi avěndú într'acelea lăđi, đice că nu scie; are și o pivniță cu vinuri,
de vinde într'insa, pentru care, ca să nu umble într'insa cineva-și, găsimú
cu cale să se orěnduiască unulú dintre ómenii epitropiei, cu luminată po-
runca Măriei Tale să měrgă acolo la Craiova, și prin marifetulú dumné-
lui Caimacamului Craiovei, deschiděndú lăđile de față, să se facă catagrafie,
și adeverindu se de dumné-lui Caimacamulú, să se facă zaptú orěnduitulú
epitropiei și să le aducă aici; asemenea și pentru vinuri, să se dee asu-
pra cuiva-și cu prețú, să iasă banii, saú acelú orěnduitú de mortú să-și dee
vrednică cheazășie că va rěspunde banii după așezămintulú ce va fi avutú; cum

și pentru datoriile, ce are răposatul în partea locului, dumné-lui Caimacamul să facă împlinire dela aceia, și cu înștiințare să-l trimiță cu orânduitală epitropiei, iară de se va arătă cineva-și din rudele, cari sunt slobode după chrisovă a-lă clironomisi, li se va da loră; iar de nu se va arătă nimenea, fiindă străină cu totulă și dela locă depărtată, vomă urmă după chrisóvele domnesci, ce sunt alcătuite pentru orânduiala epitropiei, adevă să i se caute sufletulă până la trei ani după datoria creștinăscă, și ce va mai prisosi să se împarță pe la sêraci totă pentru sufletulă lui. Ci pentru ca să nu se facă vre-o firoșelă lăđiloră dela Craiova, ne rugămă Măriei Tale a fi luminată poruncă să ni se deă ună mizilă de ună cală și ună surugiă, ca să profităcșcă cu ună căușă mai nainte trimisulă epitropiei. De acésta înștiințămă, și cum va fi luminată poruncă; cum și carte de blestemă să deă Sfînția Sa Părintele Episcopulă Rîmniculă, ca să se cităscă acolo asupra cuî va fi bănuiala de ceva-și lucruri tănuite, saă cine va fi sciindă niscare-va lucruri ale mortulă să le arate; cum și cari se voră arătă că aă luată fără de zăpisă, să-și deă mărturie prin carte de blestemă. — 1794 Decemvre 14.

Isacă Raletă.

Celea ce s'aă găsită aici ale acestui răposată, cum arată.

- 1 binișă de postavă felenghiă cu gușă și înlăuntru cu nafea.
- 1 binișă de postavă barotiă desblănită.
- 1 antereă șaliu ponosită.
- 1 ghebe rea civită ponosită.
- 1 gémantană mică vechiă.
- 1 giubea enghișă șală, blănită cu nurcă.
- 1 césornică englezescă tumbacă cu lanță de oțelă.
- 1 giubea enghișă șală cu sângépă.
- 1 scurteică.
- 1 păreche pistóle cu toculă loră de alamă.
- 1 pușcă.
- 1 saltea de lână, să se deă de apomană slujnicei care l'a căutată de bólă.
- 2 perine mici, să se deă pomană slujnicei, fiindă vechi și putrede.
- 1 plapămă.
- 1 pușcă turcăscă ghintuită, cu aură poleită, ce este la căușulă za aprođi pentru deciuială, să fie luminată porunca Măriei Tale, să se ieae și să se vînđă, și luându se bani, își va luă zăpciulă dreptulă seă. (1)

(1) Cod. XXVIII, pag. 26—27, scara II-a.

Zapisele ce s'aũ găsitũ de datorii și sunt de a se căutũ cu judecatũ.

TALERI

- 500 la dumné-luĩ Constantinũ Baratovũ biv Vel Paharnicũ.
- 350 « dumné-luĩ Slugerũ Dimitrie.
- 70 « Polcovniculũ Gheorghe.
- 17 « dumné-luĩ Slugerulũ Ioanũ.
- 10 « dumné-luĩ Constantinũ alũ 3-lea Comisũ.
- 60 « Constantinũ Vel Comisũ.
- 500 « Iski-Stambol.
- 100 « unũ Belcinénũ. (1)

Anaforaua epitropiei a se vinde la mezatũ pereusia unuĩ Lazãrũ ce aũ muritũ fãrã de clironomiĩ.

Iũ Alexandru Constantinũ Moruzi Voevodũ i gspd. Zemle Vlachiscoe. — După acéstã anafora a epitropiei, poruncimũ Domnia Mea sã se urmeze întocmai și, staroste de neguțãtorĩ, sã facĩ mezatũ lucrurilor. — 1795 Ghenarie 19.

Prea Înãlțate Dómne,

Insciințãmũ Mãriei Tale pentru unũ Mihaiũ Lazãrũ Țarigrãdenu, ce aũ fostũ Chiurciu-bașa, cã mai în trecutele ȝile dãndu-șĩ obștësca datorie, și fiindũ omũ strãinũ aici în pãmîntulũ țerei, după orẽnduiala epitropiei, am orẽnduitũ unũ alũ 2-lea epitropũ credinciosũ, cu logofetulũ și cu Chiurciu-bașa i alșĩ, ce a fãcutũ catagrafie de totũ avutulũ luĩ, care arẽtãmũ lângã acéstã anafora ca sã se vadã de Înãlțimea Ta, și fiind-cã banĩ nahtũ nu s'aũ găsitũ, ci datorii are sã ieae de aicea și dela Moldova, și este și elũ datorũ și sã plãtescã pe la unũ alșĩ, cum se aratã mai jos, aũ luatũ epitropia banĩ împrumutũ de l'aũ îngropatũ cinstitũ; și 2 slugĩ, i o slujnicã care l'aũ cãutatũ de bõlã și i-aũ slujitũ și aũ sã ieae simbrie; sã bine-voiescĩ Înãlțimea Ta a se da luminatã poruncã cãtre starostea za negustorĩ de a vinde borfele cu mezatũ, ca sã plãtimũ baniĩ ce am ridicatũ la îngroparea-ĩ i simbria slugilorũ, și baniĩ ce vorũ mai prisosi vorũ stã la epitropie în pãstrare, pãnã cãnd se vorũ ivi clironomiĩ mortuluĩ, cã am întelesũ cã are mumã la Țarigradũ fõrte bẽtrãnã, ci de va fi trãindũ saũ de nu, nu sciũ; și atunci cãnd se vorũ arẽtã clironomiĩ, vomũ osebi și partea cutiei, ce va fi cu dreptulũ. De acẽsta însciințãmũ și cum va fi luminatã porunca Înãlțimei Tale. — 1795 Ghenarie 15.

Isaacũ Raletũ.

Datoriile ce are să ieae cu zapisu și fără zapisu.

3862 talerî. Are să ieae dela unû stolnicû Iacomî ce este la Moldova, cu 12 pecetlurî ale Domnului Mavroghene.

393 talerî. Ipacû datorie cu zapise pe la uniî alțiî de aicea.

1495 talerî. Ipacû veresiile fără zapisu după catastihulû lui, pe la uniî alțiî aici și în Țarigradû.

5750 talerî.

1757 talerî. Se scadû câtû arată elû însuși prin catastihulû lui că este datorû pe la uniî alțiî.

3993 talerî Rêmânû a luâ rëposatulû datorie. (1)

Anaforaua ce s'a făcutû în dosulû jâlbei Nedelei, soția rëposatului Stoianû Dogaru, pentru a primi cutia milosteniei tal. 50 din pereusia soției.

Cu lacrămî fierbinți jeluescû Măiei Tale, că eu ținendû în căsătorie pe Stoianû Dogarulû, căruia acum în trecutele zile întîmplându-i-se mórtea, am rëmasû eu ticălósă îngreuiată și împresurată de grele datorîi, sumă de banî, pe la uniî alțiî, precum este sciutû, carî datorîi pre tóe le voiû arêtă. Ci fiindû, luminate Dómnne, că mi s'aû scrisû tóte lucrurile, ce aû rëmasû partea rëposatului, de către orënduițiî epitropî, cu ce poruncă și cuvîntû nu sciû, adecă ca să le vîndă cu mezatû, să rëmâi sëracă până în pămîntû și să intru în gura datornicilorû, să mă tragă prin judecăți și pre la închisorî; deosebitû cu acésta, cu rëposatulû am trăitû mulți ani, făcendû și 6 copiî, carî aû muritû; asemenea și lucrurile ce sunt făcute, și se află, casele, unele altele, sunt făcute de noi amîndoi, de când viețuimû și până acum, sunt și doi copiî la mijlocû luați de rëposatulû spre creștere, carî și acești aû rëmasû asupra mea de îi hrănescû acum, într'acéstă vreme de fómete, cu multû necazû. Cu tóte acestea, la îngroparea rëposatului am luatû banî împrumutû dela neguțătorî și l'am scosû din casă afară. Ci cu lacrămî mă rogû Măriei Tale să fie luminată poruncă, spre a nu fi de nîminea supërată, că va fi cu păcatû să se vîndă cu mezatû lucrurile rëposatului, ci să mi se dee în stăpânire, să mă odihnescû în bună pace, să plătescû și datoriile mortului, să nu fiû isgonită din munca și malulû

(1) Cod. XXVIII, pag. 62, 63, scara II-a.

bărbatului meu afară, să umblu pe uliță, cu necaz și plângere, căci m'a fost luat soție prin cununie, făcându copii, căci mi-e destulă ticăloșia văduviei ce pătimesc acum, la o vreme ca acesta cu totul de periciune.

Roba Măriei Tale Nedelea, soția răposatului vătaf Stoian Dogaru.

Rezoluțiune.—Dumné-vostre, nazîrilor epitropiei, să cercetați și să ne arătați în scris cu anafora. — 1795 Ghenarie 21. (1)

Vel Logofetă de Țera de-jos.

În Alexandru Constantin Moruzi Voevodă i gpd. Zemle Vlachiscoe. —

Primind Domnia Mea anaforaua epitropiei de rugăciunea ce face jeluitoarea, poruncim dumné-vostre, nazîrilor epitropiei, primind la cutie talerî cinci-deci, să sloboști pereusia mortului. — 1795 Ghenarie 27.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómne,

Ascultându luminată porunca Măriei Tale dela această jalbă, însciințăm Măriei Tale, că după orânduiala epitropiei, luându de scire de mórtea bărbatului jeluitoarei și înțelegându că este fără de clironomî din cei ce se numesc aniondes și cationdes, amă orânduit boerinași credincioși dintre 2 epitropi, dimpreună și cu cucerniculă protopopolul plăsei de-jos, de au făcut catagrafie de tot avutul său, și nu s'a găsit mai mult decât o prăvălioră lângă casele ce le are ot mahalaua Colței, i o căscioră la mahalaua Popa Radului și patru cinci cărpituri de haine; este și datorie să plătescă mortul peste talerî 560, afară din pogribania ce s'a îndatorat jeluitoarea de a săvârșit; cu adevărat a făcut și copii cu răposatul, după cum în jalbă arată; are și doi copii de suflet, cari i-au luat bărbatul său de îi crește; îi lipsesce și din zestrea ei, care, când s'ar așterne în socotelă, mai nimic nu prisosesce avutul bărbatului său. Ci fiind-că jeluitoarea din buna-voința ei împărtășesce și cutia milosteniei cu tal. 50, să roga bunătăței Măriei Tale, să reverse bogata milă asupra săraciei ei, în care se află, după starea săraciei ei, să bine-voescă Măria Ta a se mulțumi cutia și a primi acești tal. 50, ce îi dă de bună voia ei, fiind-că mortul vre un avut mult n'a avut; și cum va fi luminată poruncă.— 1795 Ghenarie 24. (1)

Isac Raletă.

(1) Cod. XXVIII, pag. 70, II-a.

Analele A. R. — Tom. XV. — *Memoriile Sec. Istorice.*

Anafora a primii cutia taleri 50 din pereusia răposatului Andrei Logofătulă, ce a murit fără de clironomie.

După pliroforia ce dau Domniei Mele de prósta stare a rudeniilor, primindă Domnia Mea anafora dumné-loră nazîrilor epitropiei, de mijlocirea ce le facă, poruncimă să fie primiți acei 50 taleri la cutie. — 1795 Ghenarie 26.

Vel Logofătă.

Prea Înălțate Dómne,

Însciințămă Măriei Tale, că la 3 ale acestei următoare luni dându-și obșteasca datorie Andrei Logofătulă, de aici din Bucuresci, fără de clironomie părinți și fiu, ci alte rude de alături, și așa însciințându-se epitropia de mórtea lui, au orânduită ună boerinașă dintre ală 2-lea epitropi și cu stărostea za negustori de a făcută catagrafie, și s'au găsită borfeturi de ale casei și alte mărunțișuri vechi i ponosite, prețu ca de taleri 445; are să ieae și datorii de taleri 445 deosebită pre la rude ale mortului fórte scăpătate, în câtă nici răposatulă câtă a trăit n'a putută să-și scóță, și s'au găsită și bani gata taleri 497 în casă; au cheltuită rudele la pogribanie i sārindare taleri 427 și cu cusurulă ce a mai rămasă, de i se facă și celelalte pomeniri, și să plătescă și simbria slujnicei, dau și la lada milosteniei de bună voia loră taleri 50; și fiind-că Ilie, fratele mortului, este omă scăpătată și cu casă grea și sārcinată cu copii și cu fată de măritată, cum și alte două surori, ce mai are, sunt iarăși scăpătate, cu lacrămi se rógă Măriei Tale a fi primite a se împărtăși de acei taleri 50, ce din bună voia loră i-au dată, fiind-că, cum dicită, sunt ómeni scăpătați, și socotescă lucrurile casei mortului să nu se vîndă, doară va puté Ilie Logofătulă, fratele mortului, să mărite pe fieș-care după starea sārăciei loră, să se reverse bogata mila Măriei Tale asupra-le, a dà acei taleri 50 la cutie, spre a se puté ajuta și ei la scăpătăciunea intru care se află, și va fi Măriei Tale vecinică pomenire, (nu se potă ceti vre o treă rënduri).—1795 Ghenarie 18. (1)

Isacă Raletă.

(1) Cod. XXVIII, pag. 68 II

Anafora pentru peregatului Eschi-Stambul, a se luă la epitropie toate zapisele datoriei.

Io Alexandru Constantin Moruzi Voevodă i gpd. Zemle Vlachiscoe. — Dumne-vostre, nazirilor epitropiei, amă vădută Domnia Mea anafora de Ne faceți, dimpreună cu catagrafia, pentru care vă poruncim Domnia Mea, că toate zapisele de datorii, ce are a luă Eschi-Stambul dela uni alții, luându dela mânele numitei soției lui, să le țineți pecetluite la epitropie, până veți avé ală doilea poruncă, și să fie numita Ecaterina poprită a nu vinde și a nu cheltui nimic din lucrurile bărbatului ei.—1795 Febr. 13.

Prea Înălțate Dómne,

Dela două ale acestei luni, prin luminată pitacul Înălțimei Tale, ni se poruncesce ca să facem catagrafia de toate lucrurile mișcătoare și nemișcătoare ale lui Iordachi Eschi-Stambul până la oră-ce, dovedindu-le toate într'adevăr, afară numai de zestrea soției lui, și să avem a face Măriei Tale arătare prin catastih și cu anafora. Deci, următorii fiind luminați Măriei Tale porunci, amă orânduit un boier credincios dintr'ală doilea epitrop și cu Logofetul, de au mers în fața locului, și au cercetat mai întâi pe sub cumpet, apoi mergând la casa numitului Eschi-Stambul, au făcut catagrafie de toate cele ce s'au aflat, lucruri mișcătoare și nemișcătoare, după cum se vede de Măria Ta catastihul ce amă alăturat lângă această plecata noastră anafora; dar fiind-că soția mortului arată, că din totă zestrea ei, ce o vădum prețuită la fioa ei, care cuprinde în sumă de bani taleri 6042, i a rămas în pără numai 8 pogone de vie, ce sunt pe moșia mănăstirei în drumul Giurgiului, ce ese la Văcăresc în del, i un loc de casă din mahalua Stelei, pre care a zidit o bărbatu-său, case nouă acum, însă numite în fioa de zestre, iar nu prețuite în sumă de bani, și o prăvălie în mahalua Stelei, prețuită drept taleri 1.000, iar cea-laltă zestre borfeturi s'au purtat, juvaerurile și argintăriile le-au stricat bărbatu-său, prefăcându-le unele după voia lui, altele le-au răpus, și sunt arătate la catagrafie în giuvaericele bărbatu-său și lipsesc din zestre, afară din prăvălie, i vie și loc de casă, taleri 5.042; a luat și Catina după mórtea bărbatu-său din datorii și din vinđarea a câte-vași lucruri, cum se vede la catagrafie, taleri 4.303, dar arată și că a cheltuit la pogribani, la pomeniri, i a plătit datorii și altele, cum iarăși la catastih se arată pe anume, taleri 3.569,90 și mai prisosesc asupra ei taleri 733,30,

carî banî ȋice că i-au cheltuit  în casă la hrana ei  i a copilului, moște nitorul  lui Eschi-Stambolă ce i-au r mas , de care după porunc  nu lip-sim  a  nsciin  Măriei Tale. — 1795 Februarie 9. (1)

Dumitrache Ban , Isac  Ralet .

Anaforaua, pentru datornic i unui Ienache Giurgiu, ce a murit  fără de clironom , a se împlini.

I  Alexandru Constantin  Moruzi Voevod , boj. mil. i gpd. Zemle Vla-chiscoe. — Cinstit   i credincios  boerul  Domniei Mele, Alexandru Calfo-glu, Caimacamul  Craiovei, vei ved  anaforaua ce fac  Domniei Mele dumn -lor  naz rii epitropiei, pentru care vei cercet  dumn -ta bine pentru acei car  sunt dator  mortului, ca nu cum-va cu pricin  că sunt s rac , av nd  putere de chivernis l , precum arată dumn -lor  naz rii epitropiei, să p gub sc  cutia, care se va dovedi bun ; a   dereea  i or -ce avut  va fi al  mortului, prin cercetare bun  să se doved sc ,  i prin marifetul  dumi-tale să se  i  mplin sc . — 1795 Februarie 16.

Prea  n l ate D mne,

La 10 ale acestei urm t ro lun , lu  epitropia  nsciin tare dela or nduitul  ce are trimis  la Craiova, cu luminat  porunca Măriei Tale, ca să se facă zapt  l  ile cu avutul  unui Ienache Giurgiu al  2-lea portar , care a murit  aici în Bucure ci fără de clironom ,  i merg nd  acolo să ridice l  ile, s u  sculat  din datornic i ce avea să ieae dela mortul  portar ,  i d nd  rugăciune Caimacamului de a  nsciin tat  Măriei Tale, ca să-  des-chi   l  ile acolo,  i d nd  spre a se ved  ce dator i are să ieae r po-satul  de pe la un i al i  i cu  ce este dator ,  i pre de o parte să se  mplin sc  datoriiile mortului  i pe de alta să se pl t sc  datornicilor  lui; care  nsciin tare a dumn -lui Caimacamului fiind  primit  la au ul   n l timei Tale, s u  f cut   i luminat  porunc  că a   să se urmeze. Luminate D mne, cei ce a  să ieae dela mort    i cer  dreptul  lor  pre deplin , cei ce sunt dator  să dee, cu economie se facă s rac , tri-mi  nd  j lb  la Măria Ta, ca să li se erte datoria, rug nd   i pre dumn -lui Caimacamul  de a  nsciin  Măriei Tale că sunt s rac , iar epitropia, după pliroforia ce lu  dela trimisul  ce-l  are acolo, ne-am  în-destulat , că acel  ce se arată mai s rac  este cu putere. Ci ne rug m 

[1] Cod. XXVIII pag. 81, II-a.

Măriei Tale, să bine-voiescă a se da luminată poruncă către dumné lui Caimacamul, spre a apucă pe toți datornicii cu strînsore, să se facă împlinire de toți banii, și unde va fi dator mortul să plătescă, căci pôte cu vreme să se ivescă nescarî rude clironomi de al mortului să-și cêră avutul, iar de nu vor fi și de nu se va ivi nici de cum, după alcătuirea și legătura chrisóvelor domnesci, clironomisesce cutia milosteniei, carî destui săraci are de adastă din cêsă în cêsă mila și mângâarea lor; iar datornicii, carî sunt să plătescă la mort, îndestul le este să se mulțumescă că le-au făcut bine de i au împrumutat, de s'au ajutorat la trebuințele și alișverişurile lor; așisderea facemă aducere aminte Măriei Tale pentru deciuială, că fiind trêba cutiei milosteniei, toți deobște sunt datorî să asculte, iar nu este obicei să se ieae deciuială dela acest fel de morți, pe carî îi clironomisesce epitropia; ci și pentru acêsta să se reverse bogata milă a Măriei Tale, de se va face poruncă, spre a nu se supêră de deciuială, asemenea și de orî-ce avut va simți Matei Logofetul, trimisul epitropiei, că are rēposatul risipit sau dat pe la unii alții, să fie volnic a cercetă și pre sub cum-petă și de față a dovedi, dându-i dumné-lui Caimacam tot felul de mână de ajutor spre descoperire și împlinire, ca să nu se facă firoselă în zadar lucrurilor mortului. De acêsta însciintăm, și cum va fi luminată porunca Înălțimei Tale. — 1795 Februarie 14. (1)

Dumitrache Banu, Isacu Raletu.

Iw Alexandru Constantin Moruzi Voevodu i gosp. Zemle Vlachiscoie.—După anaforaua epitropiei, poruncim Domnia Mea dumné-vostre, ispravnicilor, să urmați întocmai și întru tôte, cum se cuprinde mai jos. — 1795 Martie 10.

Prea Înălțate Dómne,

Dumné-lor boeri ispravnici ot sud Argeșu însciinteză epitropiei, cum că la 15 ale trecutei luni Fevruarie și-a dat obștesca datorie un Tănase Milioru, ce se află cu șederea la satul Câmpul-mare într'acel județ al Argeșului, și fiind el străin, neavînd pe nimenea lângă dînsul; și luînd de scire zapciul plășei, Ioniță Ungurel, postelnicul pămînten din județul Argeșului, a mers acolo, unde făcînd de scire vecinilor după împrejură, din boeri i locuitori și preoții satului, prin vederea acelora a căutat avutul mortului, făcînd catagrafi în scris pînă la cel mai mic

(1) Cod. XXIII, pag. 83, II-a.

lucru, carî catagrafie dimpreună şi cu însciinţarea boerilor ispravnicî o alăturămû lângă acésta a nóstră plecată anafora, ca să se vadă de Înălţimea Ta; şi scriû dumné-lorû ispravnicîi, că după ce i-a făcutû căpétuire de cele trebuincioşe ale îngropărei lui, apoi i-a închisû lucrurile, puindu-le sub pecete, iar baniî ce s'aû găsitû în nahtû, pecetluiîi, i-a datû zapciulû în mâna preotului ca să-i păstreze, pe carî după canónele chrisóvelorû domnescî ce sunt alcătuite cu sfatû deobşte pentru uniî ca aceştia, ce morû fără clironomî, este să-i moştenéscă cutia milosteniei, adecă să-i facă pomenirile după obiceiû şi prisosulû, ce va mai rămâné, să se dea milostenie pe la săracî pentru sufletulû lui. De care şi nu lipsimû a însciinţa Măriei Tale, ca să bine-voiescî a fi luminată porunca Înălţimei Tale către dumné-lorû boeriî ispravnicî ot sud Argeşû, ca vinurile şi bucatele să le vîndă acolo cu preţû bunû, ce umblă acum, şi baniî ce vorû prinde, cu însciinţare să-i trimiţă la epitropie, pe anume atâţia bani pe vinû şi atâţia pe bucate; iar cele-lalte lucruri de ale casei să le pue într'unû carû cu chirie şi să le aducă la epitropie, şi aici se vorû da la starostea de neguţătorî de se vorû vinde cu mezatû; şi pentru acellû Costea, ce scriû dumné-lorû ispravnicîi, cum că aû auđitû dela dumné-lui Paharniculû Filipopolitulû că i-ar fi spusû mortulû că s'ar fi rudindû cu dînsulû, şi orî-care altulû se va mai ivi şi se va numi rudă, va veni la epitropie de-şi va dovedi rudenia lui, şi la dreptatea ce vorû avé, vomû arêtă Măriei Tale şi se va face îndreptare. Aşîderea să cerceteze dumné-lorû boeriî ispravnicî şi pentru căsciórele mortului, ce le are făcute cu a sa cheltuială, cu nămestiile dimprejurû, pe moşia lui Ştefanû Murgescu, căruia pentru chiria pămîntului îi plătea câte unû zlotû pe anû, şi încumetrindu-se cu Murgescu, a botezatû mortulû şi copiî de al lui, se arată la catagrafia ce a făcutû zapciulû cu cei-lalţi împrejurenî, cum că în vieţă încă fiindû, a ăisû că le lasă finei sale, fără a nu se supără de nimenî. Ci de vorû dovedi dumné-lorû ispravnicîi aceste arătate de darulû casei adevărate, se va urmă, fiindû pentru sufletulû lui, iar când nu se va puté dovedi, atunci se va vinde şi baniî ce vorû cuprinde se vorû trimite iarăşi la epitropie. De acésta însciinţămû, şi cum va fi luminată poruncă. — 1795 Martie 4.

Dositeiû alû Ungro-Vlachiei.
Isaacû Raletû.

e) *Tutela.*

Din actele aduse la această rubrică se poate vedea :

1. Că ruda mai de aproape era numită epitropă ală orfanilor de ambii părinți.

2. Că la nevoie, pentru hrană și îmbrăcăminte a unui orfan, tutela, cu voia lui Vodă, putea cheltui și din capitală, nu numai din venit.

3. Că la epitropie se ținea o condică de moștenire.

4. Că la 25 de ani fiindă vîrstnică, orfanulă primiă în mînă-î pereusia părintească, dela epitropie, după anume rezoluțiune domnască, pusă pe anafora epitropiei obștirilor, cuprîndendă sîma generală a gestiunei averii vîrstnicului.

5. Că și dela anaforalele pentru pereusiile orfanicesci se prelevau avaturile obicinuite de Divaniști și nu se scuteau, orî cîtă de reduse erau acele pereusi.

6. Că banii orfanicesci se dădeau de epitropie cu dobîndă și că în casă cînd epitropia bănuia că neguțătorulă, care împrumutase banii orfanicesci, era încurcată în afacerile lui comerciale, ea putea să-î împlinască directă cu mumbașiră banii împrumutați, în timpă utilă.

Anafora epitropiei, cu care face epitropă pe Clucerulă Vasile asupra rămasului Mincului ce a murit.

Poruncimă Domnia Mea starosteî de negustori să urmeze a vinde cu mezată acele cărpături și altele, ce potă primi stricăciune, și câți bani se voră adună să se dea în păstrare la epitropie, a fi pe sîma nevîrstnicului.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dîmne,

Înscințămă Măriei Tale, că astă-vară întîmplîndu-se mîrte de bîla ciumei unui Mincu Logofetă, atîtu lui cîtă și soției lui, le-au rămasă numai ună copilă nevîrstnică, și de atunci, după ce s'a împlinită lazaretulă, l'a luată întru purtare de grijă biv vel căpitană za lefegii Panaită Meinară, pentru pomană; dar fiind-că copilulă are rudă mai de aproape pe Clucerulă Vasile, după orînduiala datoriei, l'amă încărcată cu rămasulă nevîrstnicului,

adecă cu acareturi stătătoare, însă: cu două perechi de case aici în Bucuresci, una în mahalaua Udricanilor cu locul ei și alta în Tabaci asemenea cu locul ei, ca să le dee cu chirie, din care chirie să grijască a le meremetisi, și ce va mai prisosi să fie pentru hrana și îmbrăcăminte copilului, și cu două vișore la Gréca, una de 5 rezore și alta de patru, pe loc străin, ca să le poarte grije a le lucra la vreme, spre a nu se păragini, dându-și socotela din an în an la epitropie de cheltuială și de venit, dar fiind-că mai sunt și alte calabalicuri de ale casei, cîrpeturi, și altele, cari au început a primi stricăciune, spre paguba nevîrstnicului, găsim cu cale să fie luminata porunca Înălțimei Tale către starostea za negustori, ca să le vîndă cu mezat, și banii ce se vor primi de pe dîsele să stea la epitropie în păstrare pentru trebuința copilului, a i se da cu orînduială la cele ce va fi cu trebuință; iar hotărîrea cea deservită rămîne a se face de către Înălțimea Ta.—1793 Iunie 26. (1)

Filaret al Ungro-Vlachiei, Dumitrache Banu, Scarlatu Vel Vornicu.

În Alexandru Constantinu Moruzi Voevodu i gpsd Zemle Vlachiscoe. — Dumne-vostre, naziriloru epitropi, după pliroforia ce ne dați printr'această anafora, poruncim să urmați și să dați atâți bani, și luîndu adevărîntă de bani din mîna-î, să dați sfîrșit. — 1794 Iunie 12.

Vel Logofet.

Prea Înălțate Dóme,

Ioan și Zoița, fata răposatului Cluceru Giorgiache Sculida, au jăluit Măriei Tale, arătîndu cum că într'a doua domnie a Măriei Sale Michaiu Vodă Suțulu, murind tatăl lor aici în Bucuresci, din porunca Măriei Sale s'a lăcut catagrafie de neguțător, din partea tuturor fiilor răposatului ceru, și apoi prin marifetulu starostei za negustori, s'a și vîndut cu mezat și banii sunt și până acum la staroste, și fiind-că alți doi frați ai lor, anume Neofitu Diéchi și Scarlatu, plecîndu la Țarigradu, dicu că s'au înecat pre mare și ceru dreptatea a li se împărți pereusia pe trei frați ce sunt vii, adecă pe jeluitorii amîndoi și pre unu Samoilu, ce se află la Țarigradu la patriarhie, care cu carte de epitropiconu a orînduit pe cumnatulu lor Ioan Bulețu ca să facă partea zaptu, și jeluitorii asemenea ilu făcu vechilu, ca să primescă și părțile lor în păstrare; întru a cărora jalbă ni se poruncesce de către Măria Ta, ca să teorisi, vedîndu și acel episcop

(1) Cod. XXIV, fila 277.

tropiconă, și fiindu adevăratu precum jăluescū, să li se facă împărțela cea cuviincioasă, arătându și Înălțimei Tale cu anafora. Deci, următorii fiindu luminatei Măriei Tale porunci, amū adusū de față înaintea noastră, atâtū pre Ioanū jeluitorulū și pre cumnatulū Ioanū Bulețū, cum și pre starostea za negustorī, și cerëndū mai întâi dela Bulețū, ca să le arate acea carte de epitropiconă, o vëdumū scrisă cu létulū 1791 Noemvre 23, iscălită de proin Defteriu Samoilū i cu alte multe mărturii adeverită și de către Prea Sfinția Sa prea fericitulū Patriarchū, pe care o dă la mâna lui Ioanū Bulețū și în care scrie că-lū face desēvēșitū epitropū, ca să facă zaptū tōtă pereusia părintescă, partea sa, și la dare și luare; după acēsta, vëdëndū că este cartea de epitropiconă adevărată, amū cerutū dela starostea de negustorī cartea de vîndarea lucrurilor, ce s'aū vîndutū prin mezatū, și vëdumū însemnatū cu fieș-care lucru pe anume și cu prețulū lui, prin care se adună tōtă suma de talerī 4.909, banī, din care scădēndu-se datoriile părintescī, ce s'aū plătitū i luatū fiilorū răposatului, pentru cheltuele lorū, după cum mai jos pe anume se așterne socotēla, aū rămasū banī bunī asupra starostei talerī 985 banī, i nisce zapise de datorie pe locuri fără de nădejde, și alte cărți turcescī pentru acareturile ce are răposatulū la Țarigradū, i vivlii în două cufere, i o scutulcă, care atâtū banī, câtū și cele-lalte lucruri, după catagrafiū, le-aū făcutū teslimū starostea în mâna lui Ioanū Bulețū înaintea noastră, și n'aū mai rămasū nimicū asupra starostei, dară și epitropia le-aū popritū până a arētā Măriei Tale curgerea pricinei, ca să avemū luminată poruncă a le da în mână Bulețoglului, orēnduitū epitropū alū copiilorū răposatului, și să luāmū i braiscai (?) din mână-i de care și adăstāmū luminată porunca Înălțimei Tale, ca să dāmū sēvēșire pricinei; iar pentru cei doi frați morți, ce dicū că s'aū înecatū, vre o dovadă înscrisū nu avū să arate, decât numai cu gura; dar se prinde Ioanū Bulețū, că de nu-i va fi adevărată arētarea și va eși mincinosū, elū să fie datorū a răspunde părțile acelorū doi, când se vorū ivi, ca unulū ce dă acēstă mărturie; ci așa se va urmā; iată arētāmū împărțela și câtū i s'a cuvenitū fieș-căruia, de care și nu lipsimū după poruncă a arētā Măriei Tale curgerea pricinei și rămāne ca să ieae sfirșitū cu hotărīrea de către Înălțimea Ta. — 1794 Iunie 6.

Dositeiū alū Ungro-Vlachiei, Dumitrache Banū, Isacū Raletū.

Iată și împărțela.

TAL. BANI

4.908,89 În cuprinsū tōtă suma vîndarei pereusiei răposatului *doctorū* Giorgiache, ce s'a vîndutū cu mezatū.

4.908,89 De transportatū.

TAL. BANI

4.908,89 Transportu.

*Dintr'aceștia :*TAL. BANI

1.306,67	Din porunca Măriei Sale Michaiu Vodă Suțulu s'a plătitu datoria răposatului doctoru Giorgiache și a celoru doi frați morți Neofitu și Scarlatu, cu zapise, la dumné-lui Ioanu Bulețu.
1.200,—	Totu cu porunca Măriei Sale s'a datu unui Teodoru, pentru slujba ce a făcutu numitulu doctoru.
30,—	Ipacu, cu porunca Măriei Sale s'a plătitu datoria unei călugărițe ce slujise răposatului doctoru, cu zapisu și cu anafora întărită.
66,80	Ipacu cu poruncă, a luatü Neofitu și Scarlatu de cheltuială.
100,—	Au luatü de pe amîndouă carele ce le-au vîndutu acești doi frați.
32,—	Pentru o blană de zestre ce a luat'o Neofitu.
16,—	Un ișlicu de samuru ce l'a luatü Scarlatu.
5,—	Ipacu elu a luatü după nisce datorii.
4,30	De pe o oglindă ce au luat'o amîndoi.
200,—	Cu porunca Măriei Sale Michaiu Vodă s'au datu la amîndoi frații pentru cheltuială.
245,—	Se scade telaliculu la leu po parale 2.
34,—	Sunt la unu Anastasie, omulu doctorului, de pe unu césornicu, ci să aibă a-i lua Ioanu Bulețu și să împartă pe câte trei frați acești vii.
3.250,18	3.250,18
1.658,71	Caru împărțindu-se pe cești trei frați vii anume: Ianculu, Zoița și Samoilu, vine de parte câte taleri 552 și bani 103.
552,103	I s'au cuvenitu în parte-i.

*Dintr'aceștia :*TAL. BANI

137,87	Cu porunca Măriei Sale Michaiu Vodă Suțulu i s'a plătitu datoria ce era cu zapisu la Ioanu Bulețu.
35,36	Ipacu datorie analogonü dintr'unu zapisu, ce eră
552,103	173,03 De transportatü.

TAL. BANI	TAL. BANI	
552,103	173,03	Transportă
		datorii câte trei frați totu la Bulețu, și totu cu po
		runca Măriei Sale s'a plătitu.
	100,—	Ipacu cu poruncă i s'a datu de cheltuială.
	15,—	« de cheltuială asemenea.
	80,—	« « « «
	74,—	« cu poruncă s'a plătitu o datorie a lui.
	33,40	« de cheltuială analogonă din taleri 100 ce au
		luatū câte trei frați.
475,43	475,43	
77,60		Are să ieae numitulū Iancu.

Partea Zoiței.

TAL. BANI	
552,103	I s'a cuvenitū partea.
50,—	Se scade, că i s'a datu de cheltuială cu porunca Măriei Sale
	lui Michaiū Vodă.
502,103	Rămânū să mai ieae.

Partea lui Samoilū.

TAL. BANI	
552,103	I s'a căduțu a treia parte.
147, 72	Se scade pentru datoria sa, cu zapisu ce din porunca Măriei
	Sale Michaiū Vodă s'a plătitu la Ioanū Bulețu.
405, 91	Sunt să mai ieae.

Sinopsisū.

TAL. BANI	
77, 60	Cusurulū ce a rămasū să mai ieae Ianculū.
502,103	Asemenea și Zoița.
405, 31	Așisderea și Samoilū.
— 2	Ce nu s'a pututū împărți.
985, 76	I-a datū starostea deplinū. (1)

(1) Cod. XXVII, fila 39, VIII.

*Anafora ce s'aŭ făcută în dosul jălbei lui Ianache sin răposatului
Pascală Hagi Ioană, a i se da îmbrăcăminte din bani ce
are la epitropie.*

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă. — Fiind-că este golă lăra de îmbrăcăminte pe trupul lui la aceste sfinte zile, puneți dumné-vostre, nazirilor epitropiei, și din capitală, ca să-i faceți un rëndă de îmbrăcă-minte.—1793 Aprilie 18.

Vel Logofătă.

Prea Înălțate Dómne,

Ascultându luminată porunca Măriei Tale dela acéstă jalbă, amă făcută cercetare și precum ne îndestulămă din *condica moșteniriloră*, în care se trecă avutulă copiiloră sārmană, arătămă Măriei Tale, că totă capitalulă acestui jăluitoră este za taleră 1227, cară sunt dați în dobândă de proini boeri epitropi la ună Hristea Gheorghiu negustoră, încă dela lét. 1792 Martie 10, dobândă la capitalulă lui, po taleră 4 la pungă, facă taleră 123, cară după orânduială i s'aŭ dată rëndură, într'ună ană, pentru hrana i îmbrăcăminte lui totă dobândă; din capete canónele chrisovului nu ne slobóde a strică; elă prin jalba lui face cerere Măriei Tale; nu îndrăsnimă peste porunca chrisovului a i dă, ci vomă avé porunca în ce chipă să urmăimă. 1793 Aprilie 12. (1)

Scarlată Vornică.

*Anafora ca să se dee dela epitropie bani ce aŭ avută dați Ioană Hagi
Pascală, în mânele lui.*

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gpod. Zemle Vlachiscoe. — Poruncimă Domnia Mea dumné-vostre, naziriloră epitropiei, ca după pliorforia ce ne dați, să faceți teslimă în mânele jăluitorului acesti bană ai lui, dela care să luați adeverințe de primire cum că s'aŭ dată dreptulă lui.—1794 Decembre 3.

Vel Logofătă.

(1) Cod. XXIV, fila 101.

Prea Înălțate Dómnne,

Ioanū Hagī Pascalū, prin jalba ce a datū Mariei Tale, arată, că după vîndarea caselorū părintesci, baniī ce s'au făcutū partea lui, fiindū nevîstnicū, s'au datū la epitropie în păstrare, iar acum viindū în vîrsta ce orînduescū pravilele, de anī 25, cere dreptate de a i se da baniī, și ne poruncescū Măria Ta să cercetămū și de va fi venitū în vîrstă să i se dee baniī. Decī următorī fiindū luminatēi Măriei Tale poruncī, l'amū înfățișatū înaintea nóstră, dela care amū cerutū doveđi să ne arate de este de anī 25 și puse înaintea epitropiei o anafora, scrisă din anulū trecutū lét. 1793 Novembre 11, iscălită de Prea Sfinția Sa Părintele Metropolitū și de răposatulū Vornicū Scarlatū Grecenu, prin carele arată că este botezatū de Prea Sfinția Sa încă dela lét. 1769, care făcēndū socotēla anilorū până acum, vēdumū că sunt anī 25 și după pravilă este volnicū să-și ieae baniī să facă orī ce va vré cu dînșīl, pentru care amū orînduitū pe sameșulū epitropiei, de a făcutū socotēlă cu Hristea Gheorghiu negustorulū, la care aū fostū baniī dați în dobândă, și după luaturile lui rēndurī, rēndurī, atātū din dobândă pentru hrană și îmbrăcămīntea lui, cātū și din capete, cu jălbī buiurdise de Măria Ta, ca să i se dee la trebuințele ce a avutū, a plăti la datorīl, a se căutā la bólele ce i s'a întîmplatū și alte trebuințe, a mai rămasū să ieae acum talerī 679 bani 6, după cum te veī îndestulā Măria Ta din socotēla ce se așternū lângă acēstă plecată a nóstră anafora. După orēnduiala epitropiei nu lipsimū a arētā Înălțimeī Tale curgerea pricineī, dimpreună cu socotēla ca să se întărăscă și cu luminatā domnésca Mariei Tale pecete, spre a ni se da slobozenie să-ī dāmū baniī și deosebitū să fie și pricina sciutā, după vremī, cum s'a urmatū, și cum va fi luminatā poruncă.—1794 Novembre 29.

Dositeiū alū Ungro-Vlachiei, Dumitrache Banū, Isacū Raletū.

Socotēla de capitalulū lui Hagī Pascalū, ce bani a avutū la epitropie, dela ce vreme, care a fostū datū în dobândă la Chirū Hristea Gheorghiu dela lét. 1792 Martie 10 și până acum la lét. 1794 Novembre 30, când viindu-și în vîrstă, cu porunca gospodū i s'a datū atātū capetele ce aū rămasū, bez cei ce aū mai luatū după vremī cu poruncă gospodū la trebuințele lui, cum și dobânda ce s'a făcutū după capitalū, cum mai în jos se arată.—1794 Novembre 30.

Capitalul	D-to	Dobânda	D-to
TALERI	BANI	TALERI	BANI

1227 —

Totul capitalul, partea lui Ioan, ce au fostu dați în dobândă la Chiră Hristea Gheorghiu dela lét. 1792 Martie 10, cum zapisul arată.

122 84 Dobânda pe acestu capitalu pe unu anu până la lét. 1793 Martie 10.

13 54 Ipacul dobândă pe 41 de zile la totu capitalul. dela Martie 10 lét. 1793 până la Aprilie 21, când a ridicat din capete taleri 300 cu porunca epitropilor, după jalba ce a datu la Măria Sa Vodă, plătindu-și nisce datorii și îmbrăcăminte.

300 —

Se scade din capete, ce i-a ridicat la Aprilie 21 lét. 1793, cum s'a șisul mai sus.

927 —

Remane bunu capitalu la Aprilie 21.

62 42 Ipacul dobândă la taleri 927 pre optu luni, din Aprilie 21 până la Decembre 21, când iarăși cu porunca gospodului s'a datu din capete dela Logofetulu Antonie taleri 40.

40 —

Se scade din capitalu, cum s'a șisul mai sus.

887 —

Remane capete la Decembre 21.

24 86 Ipacul dobândă la taleri 887 pe trei luni și șece zile dela Decembre 21 lét. 1793 până la Aprilie în două lét. 1794, când iarăși cu poruncă au ridicat capete taleri 137.

137 —

Se scade din capete, că i-a ramas cum s'a șisul mai sus.

750 —

Remane bunu capitalu la Aprilie 2 lét. 1794.

9 109 Ipacul dobândă pe 48 de zile, dela Aprilie 2 până la Maiu 20, când iarăși cu poruncă a ridicat din capete taleri 70.

70 —

Se scade din capete că i-a ridicat din capete, cum s'a șisul mai sus.

680 —

Remane bunu capitalu până la Maiu 20.

37 15 Ipacul dobândă pe 6 luni și 10 zile, dela Maiu 20 până în sfirșitul lui Novembre lét. 1794, când a ridicat și capetele tote și dobânda cu poruncă viindu-și în virstă.

270 30 Face totă dobânda lui Ioan dela lét. 1792 Mar-

Capitalul		Dobânda	
TALERI	BANI	TALERI	BANI

680	—	tie 10 până la lét. 1794 Decembre, când i-a ridicatŭ. Suma capitalului ce se vede înapoi că i-a rămasŭ după luaturile lui.
270	30	Ipacŭ suma din apoi a dobândei, ce i s'a făcutŭ să iea de la lét. 1792 Martie 10 și până la lét. 1794 Novembre 30.
950	30	

*Dintr'aceștia, ce i s'au datŭ rënduri de către
epîtropie, din dobândă:*

20	—	Intâi Iunie lét. 1792, să aibă de cheltuială.
10	—	Ipacŭ de cheltuiala la Augustŭ.
5	—	Ipacŭ Decembre 24.
25	—	Ipacŭ să se caute la bôlă, Februarie 11.
20	—	Ipacŭ cheltuială îmbrăcăminte, Februarie 18.
1	60	Ipacŭ de și-au scosŭ o anafora dela departa- mentŭ.
20	—	Ipacŭ de cheltuială și încălțăminte la Pasci.
15	—	Ipacŭ de cheltuială.
10	—	Ipacŭ de cheltuială.
4	—	Ipacŭ lui.
10	—	Ipacŭ lui de cheltuială.
5	—	Ipacŭ lui.
5	—	Ipacŭ.
30	—	Ipacŭ dobândă pe lét. 1793.
10	—	Ipacŭ lui de cheltuială.
20	—	Ipacŭ de cheltuială.
32	84	Ipacŭ lui.
10	—	Ipacŭ lui.
6	—	Ipacŭ.
4	—	Ipacŭ.
8	—	Ipacŭ lui, Noembre 28.
<u>271</u>	<u>24</u>	<u>271</u> <u>24</u>
679	6	— — Adecă taleri șese sute șapte-șeci și nouă și bani șese sunt să i se mai dee. (1)

(1) Cod. XXVIII, pag. 11. II-a, scară.

Prea Înălțate Dómnne,

Jeluescú milostivirei Măriei Tale, că rămându-ne nouă o prăvălioră dela răposatulú tatălú nostru, de care rămându și datorie, cu luminată porunca Măriei Tale s'a vîndutú acea prăvălioră la mezatú în talerí 500, din carí s'aú plătitú datorii talerí 120, iar talerí 380, cu luminată poruncă, s'aú datú la epitropie sub păstrare, aflându-ne noi nevrîstnicí, apoi jăluindú Înălțimei Tale, ca să te milostivescí asupra sărăciei nóstre, cu a ni se da din banií ce sunt la epitropie talerí 80, iar talerí 300 să fie sub păstrare, carí să ne fie pentru hrana și îmbrăcăminteá nóstră cum și pentru pomenirea răposatului, la care cerere a nóstră, milostivindu te, s'a făcutú luminată porunca Înălțimei Tale către dumné-lorú boerií epitropí, ca să ne dee din banií ce sunt la epitropie aceia ce ne va fi pentru trebuința nóstră, și mergêndú noi cu luminată poruncă, ne-aú datú talerí numai 41, din carí talerí 16 s'aú scosú cheltuială la anafora și la altele, rămându-ne și nouă numai talerí 25, ci mai întăi amú vrutú să facemú ticălósele să ne îmbrăcămú, că eramú góle, orí pentru hrană, saú să facemú pomenire răposatului? cu lacrămí ne rugămú, supêrândú auđulú Înălțimei Tale, să te milostivescí asupra scăpătăciunei nóstre întru care ne aflămú, mai vîrtosú lipsite și de hrana vieței cea din tóte ȓilele, acum pre acéstă vreme de lipsă, să fie luminată porunca Măriei Tale către dumné-lorú boerií epitropí, a ne mai da și acei talerí 38, ce mai sunt până la talerí 80, carí amú cerutú d'întăi, spre a ne ajutorá la stenahoria ce avemú, cum și pentru pomenire, iar talerí 300 să stee la epitropie sub păstrare cu dobânda lorú de până acum, precum s'a poruncitú de către bogata milostivirea Măriei Tale, și cum va fi mila Măriei Tale.

Róbele Măriei Tale Despa, cu două surori nevrîstnice ale răposatului Neculi Brutariú de aici.

Dumné-vóstre, nazîrilorú aí epitropiei, să cercetați jalba lorú și să ne arêtați. — 1795 Februarie 19.

Iw Alexandru Constantinú Moruzi Voevodú i gpd. Zemle Vlachiscoe.— Poruncimú Domnia Mea dumné-vóstre, nazîrilorú aí epitropiei, să le dați acei talerí trei-ȓeci și optú. — 1795 Februarie 26.

Prea Înălțate Dómnne,

Ascultândú luminată porunca Măriei Tale dela acea jalbă, amú făcutú cercetare, și adevêrú este după cum jeluescú, că talerí 300 s'aú datú în dobândă, peste carí mai prisosescú tal. 79; li s'aú datú tal. 41 și s'aú

plătită anaforalele și cărțile de judecată ce au avut cu uni-alții și să le fie de cheltuială, și mai sunt la epitropie taleri 38; ci fiind-că sunt desbrăcați și neavându nici hrana vieței, la această vreme de scumpătate, să avem luminată porunca Măriei Tale, de a-i da și de aici înainte se vor economisi cu dobânda, ce se va lua din acei taleri 300, ce sunt dați la un negustor. De acesta însciințăm și cum va fi luminată poruncă. — 1795 Februarie 26. (1)

Isac Raletu.

În Alexandru Constantin Moruzi Voevodă i gpă. Zemli Vlahiscoe. — După această anafora a dumné-lor nazîrilor epitropiei poruncim să se urmeze; pentru care dăm Domnia Mea întărire la mânele jăluitarului. — 1795 Martie 20.

Prea Înălțate Dómnne,

Ascultându luminată porunca Măriei Tale dela această jalbă, am făcut cercetare în condica epitropiei *ce este pentru moștenirile copiilor sĕrman* și ne-am îndestulat, că totu avutulu lui Apostolu Cotunénulu au fost nisce cârpeturi și puține dobitoce, cari vîndendu-se s'a prinsu taleri 735, din cari taleri 816 s'au dat în datoriile lui și trecu dați mai multu taleri 81; altu nimic nu l-a mai rămas decăt 15 măte stupi și moșióra ce se numesce Cătun din sud Dâmbovița, cu căsciórele, partea câtu i se cade, fiindu pe trei părtași și nefiind altu mijlocu pentru hrana i îmbrăcăminte copilului, și *plata învățătorei la corte*, a chibzuitu răposatul Vornicu Scarlatu în naziria dumné-lui, și cu voie, fără de voie, a făcutu pe jăluitarulu Tudoru de a primitu pe copilu întru a lui purtare de grijă, cum și stupi și moșióra să fie asupra lui și să dea pe anu câte taleri 100, însă taleri 60 să fie pentru îmbrăcăminte și învățătura copilului la dascălu, (iar hrana copilului să fie dela dînsulu) și taleri 40 să-l aducă pe totu anul la cutia milosteniei, ci fiind-că a datu taleri 81 dela dînsulu în plata datoriilor, are să-și ia din acei taleri 40, ce s'au ȑisă mai sus, ca să-l dea pe totu anul la cutie, dar fiind-că se mai ivescu din datornici și-lu supără, să i se dea luminată întărirea Măriei Tale la mână, ca să rămăie nebântuitu, pentru că *el nu este clironomu saŭ mai are vre-unu avutu asupra-i*, dar decăt silitu fiindu de epitropie l'au încurcatu cu crescerea copilului și datornicii

(1) Cod. XXVIII, fila 19, III-a.

carî se vorû mai ivi a cere dela casă, câtû şi nêmulû lui, vorû veni la epitropie, că li se va face îndreptarea cea cuviinciosă. De acêsta însciinţămû şi cum va fi luminată poruncă. — 1795 Martie 14. (1)

Isacû Raletû.

Iw Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû. — După anaforaoa epitropiei, orânduimû pe sluga Domniei Mele . . . , să mêrgă, şi verî-unde va găsi pe Hristea Gheorghiu, prin scirea ispravnicilorû să-lû apuce a face împlinire, saû să-lû iea să-lû aducă aci, ca să răspundă baniî epitropiei. — 1795 Decembre 4.

Vel Logofêtû.

Prea Înălţate Dómne,

Insciinţămû Măriei Tale pentru Hristea Gheorghiu, neguţătorû de aici din Bucurescî, asupra căruia fiindû baniî daţi în dobândă a sêrmanilorû copii ce sunt la epitropie, după cum se însemnară mai jos, luă epitropia însciinţare, că trebile şi alişverişurile neguţatoriilorû lui mergû spre scădere şi pôte să iasă mufluzû, să rămâie copiiî sêracî; decî după orânduială nu lipsimû a arêta Măriei Tale mai din vreme, ca să se facă luminată poruncă Măriei Tale cu mumbaşirulû omû domnescû, să mêrgă, şi orî unde îlû va găsi să-lû iea să-lû aducă aici, ca să răspundă baniî ce sunt asupră-î cu dobânda lorû, după zapisele lui. De acêsta însciinţămû şi cum va fi luminată poruncă. — 1795 Decembre 3.

Scarlatû Câmpinênu.

TAL. BANI

1.353,—	Baniî sêrmanilorû copii ai lui Apostolû Cojocarû dela lét. 91.
390,30	« copiilorû Sandului Mocanu ot Liliescî sud Prahova asemenea.
<u>1.743,30</u>	Capitalû face cu dobândă la ðece unulû. (2)

Iw Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû. — La cele-lalte este cu cale şi cu orânduială analoraoa judecătorilorû departamentariî, iar de a se face acestea prin dumné-vóstră, nazîriî epitropiei, acêsta nicî este trêba dumné-vóstră, nicî îi însărcinămû cu trêba, ce nu este a datoriei dumné-vóstră, căcî la mijlocû nu este vre-unû copilû sêrmanû, nicî este vre-o pereusie

(1) Cod. XXVIII, fila 28 verso.

(2) Cod. XXVIII, fila 40.

din care să se împărtășască cutia, ci însuși dumné-vóstră, judecătorilor, ca trebă ce este a judecăței, d'împreună cu starostea de negustori, însuși să le urmați în faptă, să le sêvêrșiți prin mumbașiretulă zapiului celă orênduită, iar carele din datornici voră avé în potrivă vre-o apelație, va da jalbă Domniei Mele.—1793 Aprilie 2.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómne,

Dumné-luî Vel Șatrariu Nicolae, i preotul Popa Manu și Dumitru Șălariu, s'au înfățișat la judecată cu jalba ce au dată Măriei Tale, prin care ȕice că au să iée datorii dela ună Dumitru vătăfă de măcelari, care s'au *împușcată* singur în săptămâna ce a trecut, și până a nu se da vre-ună rostă de avutulă luî, pentru care cereă să-și afle dreptatea, ca toți datornicii să-și iée fiteșă care dreptă din avutulă mortuluî, sau cu analoghie de-î va lipsi din pereusie; în dosulă căreia jălbi, ni se poruncesce de către Măria Ta ca să cercetămă acéstă pricină cu de-amêruntulă și cu vătăfulă za Păhărnicea să facemă Măriei Tale anafora cu orênduială și cu nizamulă dreptății care trebue a se da la acéstă diéfora. Arêtamă Măriei Tale că dela judecată se găsesce cu cale, cu maritetulă dumné-loră boeriloră epitropi să se iée înscrisă de dumné luî starostea de negustori, tótă pereusia aceluî mortă, puindă la mijlocă și celea ce va fi hrăpită fără de judecată vre-ună din datornicii mortuluî și cu prețuire dréptă să se facă o sumă, din care mai întâi să se scóță lipsa zestreloră femeiloră cu dovadă de a fi isterisită, și să iée în scrisă și tóte datoriile mortuluî și să le facă iară o sumă, care sumă împreună cu ale pereusiei să le aréte la frații mortuluî, și la alte rude cărora li se cade clironomia, fiind-că aceluî mortă nu ȕ-au rămasă copii și de le va da mâna să între clironomă vre-unulă, va respunde tóte datoriile, și va stăpâni pereusiile, iară de nu le va da rudeloră să între la clironomia mortuluî, atuncă cu maritetulă dumné-loră boeriloră epitropi se va împărți pereusia mortuluî pe chipulă datorniciloră, oră pe deplină de se va ajunge, oră cu analoghie de va lipsi, iar hotărârea cea desêvêrșită rămâne a se face de către Înălțimea Ta.—1793 Martie 30.

Constantină Brată, Vel Cluceră; Ștefană Vilara, Medelniceră; Ștefană Medelniceră; Mateiă Cantacuzino, Slugă; Constantină Slugă; Iordache Cluceră. (1)

(1) Cod. XXIV, fila 67.

Documente relative la mezaturi.

1) Moșie strigată la mezată în diastimă de 2 luni prin totu locul, 4 Aprilie 1793.

2) Léfă de slujnică plătită din clironomia unui mortu, 1793 Maiu 24.

3) Scótere în vânzare prin mezată a unor. case. Constatare prealabilă a actelor de posesiune, apoi publicație de vânzare prin telală, în 3 Martie 1794,

4) După ce se făcea mezatul și se vindea o proprietate, cumpărătorului, la cerere, i se da de către Domnitoru unu anume hrisovă de întărire (20 Martie 1794).

5) Vânzare de marfă diversă din o prăvălie, pentru îndestularea creditorului, supusă austriacescă, (30 Maiu 1794).

6) Pentru datorie există constrângerea corporală. Când însă creditorul nu putea, în anumitu termen, dovedi că debitorul are avere, ori putea da chezaș, se libera din închisore debitorul (12 Novembre 1794).

7) Hrisovul din 27 Februarie 1795, de întărire a vânzării, cu mezată a 6 moșii din Teleormanu, vândute lui biv Vel Vistieru Ioanu Damaris și caru au aparținutu lui Zamfiru Damaris fratele său, ce a ținutu în căsătorie pe Maria Cantacuzino. Din această căsătorie s'a născutu o copilă, Safta, și pe numele acesteia a *clironomisitu* Maria toate moșiile. În timpul răsmeriței, sub Mavrogheni, Maria Cantacuzino și copila s'au mutat în Rusia. Prin curtea Rusescă au cerutu la Pórtă să se vîndă toate proprietățile ei din țără, orânduindu vechilul alu ei pre vice-consulul rusecă «*Sinior Ravici.*» Pórtă primi mijlocirea și ordonă vânzarea lui Mih. Șuțu, etc.

*Anaforaoa a se măsura moșia Prějba din sud Teleormanu, ce a cumpărat-o
dumné-lui Ioanu Văcărescu Vel Spătaru.*

Iw Alexandru Constantinu Moruzi Voevodu. — Dumné-lor ispravnicilor ot sud Teleormanu, viindă sluga Domniei Mele . . . portărelu, cu stânen domnescu, să aveți a-i orându la fața locului, boeri i boernași practicoși, care de față cu cumpărătorul și vânzătorul, cu sineturile, cum și câți-va împrejurăși, să sforască numita moșie, să alégă suma stânenilor, și să arătați Domniei Mele cu isnafuri în scrisu. — 1793 Maiu 5.

procit. Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómnne,

Din luminată porunca Înălțimei Tale am pusă telalū de a strigatū la mezatū o moșie, ce se numesce Préjba sud Teleormanū, a dumné-lui Șătraruluī Ioanū sin răposatuluī Stolnicū Gheorghe Cernăvodénulū, în diastimă de două lunī și mai bine, prin totū loculū, dândū uniī-alțiī la mezatū după obiceiū; la prețulū celū de pe urmă a rămasū asupra dumné-lui Vel Spătarū Ienache Văcăresculū stânjenulū po talerī doi, banī 40, cu care prețū se mulțamesce și vinđătorulū ca să o dea; dar fiind-că cumpărătorulū nu se îndestuléză pe suma stânjenilorū ce scrie în sineturile vechī că vorū fi tocmai stânjenī 1.200, cerëndū a se măsură de iznóvă, să fie luminată porunca Măriei Tale cu portărelū către dumné-lorū hoeriī ispravnicī sud Teleormanū, ca să orânduiască boernași cu pracsisū, în fața loculū, și cu stânjenulū ce i se va da dela dumné-lui Vel Portariū, față cu veciniī împrejurēni și cu vechilulū vinđătoruluī și cumpărătoruluī, după sineturī, să sforască moșia pe treī locuri, după obiceiū, puindū și semne, și pe câți stânjenī se vorū alege acéstă moșie Préjba, să arēte în scrisū ca să numere cumpărătorulū baniī după prețulū ce a eșitū la mezatū, și atunci cu deosebită anafora vomū arēta Măriei Tale. — 1793 Aprilie 4. (1)

A Măriei Tale plecată slugă.

Ioanū Starostea.

Anaforaoa ce s'aū făcutū în dosulū jălbei Elisavetei călugăriței ca să i se dea talerī 30, ce' cu zapisū aū avutū la răposatulū doctorū Ghiorgachi.

Prea Înălțate Dómnne,

Jăluescū Măriei Tale, că eū fiindū o femeie sēracă, am slujitū anī la răposatulū Clucerū Fârțogū doftóruilū, ce am fostū atâtū aici în casă câtū și prin țara turcēscă pe la Necopoia, și orī unde a mersū, și viindū aici mī-amū cerutū haculū meū, ce mī-a mai rămasū din simbrie, talerī 30, de care profasisindū că nu i se întâmplase să-i dea, și dându-mī zapisū cu vrednice mărturiī, scrisū însuși cu mâna dumné-lui, iară vęđēndū că am ajunsū la o bółă de care m'am trāsū de m'am dusū dreptū la Mănăstirea Dintr'unū-lemnū, și am luatū cinulū călugăriī, s'aū întâmplatū de a muritū

(1) Cod. XXIV, fila 123.

dumné-lui aici și avutul dumné-lui s'a dat sub păstrare la epitropie, și eu nu am mai putut de a mai veni ca să-mi cer dreptul meu; ci mă rog milostivirii Măriei Tale, să fie luminată poruncă către dumné-lor boerii nazîri ai cutiei, că după acel zapis, să-mi dea banii de simbrie din avutul răposatului, să mă duc iarăși înapoi la mănăstire, să nu șed în piei aici, că acest zapis este știut și de fiica răposatului ce este soția Bulețului, ce se află aici, și cum va fi mila Măriei Tale.

Prea plecată și smerită a Măriei Tale, Elisaveta Călugărița de la mănăstirea Dintr'unu-lemn.

Dumné-vastră, nazîrilor epitropiei de obsce, teorisind jalba acésta, să arătați Domniei Mele.—1793 Maiu 20.

Vel Logofetă de Țara de jos.

Iă Alexandru Constantin Moruzi Voevodă. Poruncim Domnia Mea, staroste de negustori, după acésta anafora urmînd, să dai jăluitoarei acești bani din avutul numitului răposat doctor, și să ieși zapisul, avîndu-l în păstrare d'împreună, cu acésta anafora, lângă cea-laltă pereusie.—1793 Maiu 24.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómne

După luminată porunca Măriei Tale am făcut cercetare jălbei aceștea, și aflai cererea ei adevărată, arătîndu-ne și zapisul Clucerului Sculidat dohtorul, scris din lét. 1788 Maiu 16, adevărit și de două mărturi, cel din mîna jăluitoarei, și scrie că din totă socotela ce a avut cu jăluitoarea pentru drépta simbrie, în câtă vreme l-a slujit, l-a rămas dator taler 30, ci ori-cînd se va ivi cu zapisul, să aibă a plăti fără de nici o pricină; ci fiind-că numitul dohtor a murit, avutul său încă din porunca Măriei Sale Mihai Vodă s'a făcut mezat, și stă în păstrare la starostea de negustori, până a se face împărțelă între fiii mortului, găsim cu cale să fie luminată porunca Măriei Tale către starostea de negustori, ca să numere acești bani jăluitoarei din pereusia dohtorului și să opréscă zapisul de datorie împreună și cu anafora acésta, dreptă dovadă ca să-l scadă la socotelă; iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a se face de către Înălțimea Ta.—1793 Maiu 22.

Filaretă al Ungro-Vlahiei, Dumitrache Banul, Scarlat Vornicul. (1)

(1) Cod. XXIV, fila 168.

Mezată.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gpd. Zemli Vlahiscoe. — După pliroforia ce dau Domniei Mele printr'acéstă anaforă boerii departamentarii pentru pricina acestoră case, poruncimă, Staroste de negustori, să le faci mezată după obiceiă. — 1794 Martie 12.

Vel Logofătă.

Prea Înălțate Dómne,

Ilinca Căpitănesă, împreună cu fiulă sěu Gheorghe de aici din Bucurescă, jăluescă Măriei Tale, că ea cădendă la mare datorie, avendă și fete să mărite, și altă mijlocă de a plăti datoria nu are, fără cătă are două case în mahalaua Silivestrului, lângă podă o casă mare și o pivniță, se rógă Măriei Tale, ca să fie luminată porunca Înălțimei Tale către dumné luî starostea za negustori, ca să se scóță aceste case la mezată să se vîndă ca să-și afle preță. De către Măria Ta ni se poruncesce să teorismă jalba loră, și să facemă cercetare după orânduială, și în ce chipă vomă găsi cu cale, să arătămă Măriei Tale. Luminatei porunci următoră fiindă, amă cerută dela jăluitoarea ca să ne încredințămă de sunt casele bune ale loră și spre încredințare ne arētară două zapise, însă: ună zapisă cu lét. 7280 Iunie 20, a sorii soției Mincului Postăvarului, i cu feciorii ei Oprea și Constantină cu două mărturi, cu care vinde luî Pană Căpitanului soția jăluitoarea o casă în mahalaua Silivestrului, lângă podulă tîrgului de afară, dreptă taleră 62, și zapisulă cu létulă 7283 Septembrie 1, ală Saftei Țigancei, și a gineri-sěu, cu trei mărturi, cu care vinde, totă luî Pană Căpitanulă, ună locă de casă în mahalaua Silivestrului dreptă taleră 18, pe care locă, dice Ilinca jăluitoarea, că a făcută casă cu bani ei; maă aduseră jăluitoarea și două mărturi, pe Popa Tudorache duhovnică din mahalaua Silivestrului, i pre ună Iorga Croitorulă, care dete mărturie că amēdouă casele sunt bune ale Ilinchei jăluitoarei fără de nică o pricină. Decă din cercetarea acēsta se alege, că după zapisele caseloră de cumpărătură, și după mărturia luî Popa Tudorache, i a luî Iorga Croitorulă vecinulă ei, dovedindu-se casele Ilenchi Căpitănesei, și vrēndă ca să le vîndă, găsimă cu cale ca să fie luminată porunca Măriei Tale către dumné-luî starostea de negustori, ca să orēnduiască telală să strige casele la mezată, după orânduială să le vîndă, și bani să-î dea Ilenchi să se plătescă de datorii și să-și mărite

fetele; iar hotărîrea cea desăvârșită rămâne a se face de către Măria Ta. 1794 Martie 3. (1)

Dumitrache Cluceră, Dumitrache Varlaamă, Ioană Ganea Serdară, Petrache Cluceră.

În Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gpd. Zemle Vlahiscoe. — Întărimă Domnia Mea ca să stăpînescă numitulă Ioană sin Ștefană dela mezată cu bună pace. — 1794 Martie 23.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómne,

Dumné-luî biv Vel Serdară Iordache Cantacuzino, prin jalba către Înălțimea Ta arată că din întâmplarea vremurilor, lipsindă și de aici într'alte țări străine în vremea trecutei resmiriți, a cădută la grea datorie, avendă și fiică în vîrstă, și neavendă altă mijlocă pentru plata datornicilor, și a face cele trebuincioase fiicei Domniei Sale, a cugetată a vinde nisce case părintesci, ce le are aici în Bucuresci, pe podulă tîrgului de afară cu pămîntulă loră, și pentru ca să iasă mai la bună preț de a săvîrși tóte celea mai sus arătate, însă datorii și zestre, se rógă Înălțimei Tale, ca să aibă voie a le vinde cu mezată; pentru care fiindă orënduită la judecata departamentului de 5, dumné-loră boeri judecătóri arată Înălțimei Tale cu anaforă, că din cercetarea ce a făcută, se facă știute aceste case și de dumné-loră că sunt ale dumné-luî Serdarului Cantacuzino, rămase clironomie dela părinți, cădute în parte, când s'a desfăcută cu fratele Domniei Sale, mai alesă fiindă și datorie la mijlocă, găsescă cu cale cererea ce o face, prin care anaforă mi se poruncesce mie prea plecată sluga Măriei Tale, starostea de negustori, ca după anaforă să urmeză a face mezatulă acestoră case, după obiceiă. Primindă domnésca poruncă, am urmată și am pusă telală de a strigată casele la mezată cu totă loculă loră, în diastimă de lună șese, prin scirea rudelor și a vecinilor și a tuturor de obște, dăndă ună și alți la mezată, după obiceiă, la celă din urmă preț a rămasă asupra unu Ioană sin Ștefană din Bucuresci cu taleri patru mii șapte-sute, peste care preț ne mai esindă nici din rude, nici din vecini, saă din alți străini ca să dea mai multă, fiindă și cu voia vîndătorului, le-am dată mai sus numitulă Ioană sin Ștefană, dreptă acostă sumă de taleri 4.700, care bani prin mîna mea i-aă și numărată în mînile vîndătorului toți deplină. Ci fiindcă

(1) Cod. XXVII, pag. 20, III.

cumpărătorul cere întărire de către Înălțimea Ta, să fie luminată porunca Măriei Tale, a i se da întărire la mână de bună stăpânire. — 1794 Martie 21. (1)

Ală Măriei Tale prea plecată slugă.

Ioană Starostea.

Anaforaoa ce s'a făcută în dosul jălbei lui Diamandache biv Buluc-başa, ca să i se vîndă o casă cu mezat.

Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodă i gpd. — După pliroforia ce ne da judecătoria cum că lucrul este dreptă a jăluitoilor, care însărcinat fiind cu datorii, precum este sciut și Domniei Mele, prin zapcilăcul vâtafului de Aprođi, cere să și-o vîndă la mezat, poruncim dar, staroste de negustori, să urmeză a face mezatul, dăndu însă de scire și rudelor atăt Polizului, cât și tuturor altora, după orânduială, și dela mezat să se vîndă. — 1794 Aprilie 4.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dóme,

După orânduială, am cerut jăluitoilui să ne îndestuleze cu ce ținea acea casă, care cere să și-o vîndă cu mezat, și mai întâi ne arătă o anaforă a dumné-lor boerilor judecătoria dela departamentul de șapte, cu létul 1792 Februarie, și cu coprindere, că din poruncă a alesă, a prețuit totă zestrea răposatei Catinca, ce a fost soția dumné-lui Slugerului Scarlat Mihăilescu, moșii, țiganii și altele (între care se vedă și acostă casă cu locul ei, însă a patra parte din casele cămărașului Asan), și a hotărît pe jăluitoilui din partea soției dumné-lui Slugerului Luxandra și pe chiră Dumitru Polizu din partea fică-sii, ca să răspundă dumné-lui Slugerului în nahtă taler 7.306 bani 30, partea sufletului și (lipsă), și numiții, adecă jăluitoilui și Polizul, să stăpânescă totă zestrea răposatei Catinchii, cumnata dumné-lor; ne mai arătă jăluitoilui și altă zapisă ală dumné-lui Slugerului Mihăilescu, tot cu létul 1792, dela luna lui Mai în 23, prin care arată că a primit jăluitoilui taler 3.756, afară din alți taler 1.262, ce i-au fostă asupra-i în mișcătore, învoindu se și pentru altele, în care zapisă arată ritosă că s'a exoflisit, și nu are a se amestecă la vîndarea casei sa la altă-cevași. Deci nevedându-se într'acostă exoflisticon și nu-

(1) Cod. XXVII, pag. 24, III.

mele Polizuluî, ca alû unuia ce a fostû şi elû de o potrivă clironomû cu jăluitorulû, pre acea a treia parte din zestrea răposatei Catinchiî, am întreatû pe dumné-luî Slugerulû Mihălescu, avându-lû tovarăşi şi judecătorû cu noi aici la departamentû şi ne arătă că totă acea zestre fiindû la dumné-luî, s'a învoitû în urma judecăţii cu jăluitorulû, şi apoi jăluitorulû a datû partea Polizuluî cu moşia Belitoriî, alû căruî preţû fiindû mai multû, a întorsû şi Polizulû acelû prisosû totû la Diamandache, şi pe acea a patra parte de casă a rămasû Diamandache bunû stăpânû; ci dintr'acestû tacirû alû luî dumné luî Slugeruluî şi mai alesû din exoflisticonulû dumné-luî, rămâindû doveditû, că jăluitorulû Diamandache cu bună credinţă are acca parte de casă cu loculû ei, găsimû cu cale, după cum prin jalbă cere, ca să albă voie să şi le vîndă cu mezatû, numai dumné-luî starostea să fie datorû a da de scire, la toţi câţi li se cuvine protimisîsû după pravilî, adecă la rude şi vecinî, şi de celû mai din urmă muşterî starostea va însciinţa Măriei Tale, de numele luî, ca să i se dea deosebită întărire pentru cea nestrămutată stăpânire cu linişte; iar hotărîrea cea desăvârşită rămânc a se face de către Înălţimea Ta. — 1794 Martie 17.

Constantinû Baratovû, Scarlatû Mihălescu, Ioanû Medelnicerû, Mateiû Lăcusténulû Slugerû. (1)

Noghiu Iosifû, suditulû Chesaricescû, pentru Ungoşû şi Tiringheru neguţătorî, totû din sud Prahova, că avëndû datorie la ei, cere să li se vîndă nisce marfă a lorû cu mezatû pentru împlinire.

Iw Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû, boj. milos. — Poruncimû Domnia Mea, staroste de negustorî, prin scirea aghenţiei să faci mezatulû acestorû lucrurî, şi baniî să se dea jăluitoruluî de către zapciulû celû orênduitû, vâtafû de aproqî, şi să se iée adeverinţă, care împreună cu însemnarea preţuluî, ce va eşi la mezatû, să stea la starostie, spre a fi sciută pricina acestora orî în ce vreme. — 1794 Maiû 30.

Vel Logofătû.

Prea Înălţate Dómne,

După jalba ce a datû Înălţimei Tale Noghiu Iosifû, suditulû Chesaricescû pentru unû Ugoşû şi Tiringheru neguţătorî dela Prahova, ce sunt datorî la alţi negustorî iar dela Prahova, pentru care datorie cerea să li se vîndă

(1) Cod. XXVII, pag. 14, V.

cu mezată nisce marfă, ce o are aici în hanul lui sfeti Gheorghe, pentru care de către Înălțimea Ta, ni se poruncesce ca prin scirea aghenției deschișându, unde sunt acestea lucruri, mai întâi să facă catagrafie de tôte, puindu-li-se și prețu, cercetându de sunt și vre unii din raiete, cari au să iee dela acei neguțători, și cu anafora să arête Măriei Tale. După luminată poruncă fiindu următoru, față cu jăluitoru împreună, și cu cei orânduți de către dumné-lui senioru Marcheliu, am făcutu acéstă catagrafie, după cum se vede; iară pentru că voru fi datoru și la vre-unii din raiete, după cercetarea ce am făcutu, am luatü pliroforie, că nu sunt. — 1794 Maiu 27.

Alu Măriei Tale prea plecată slugă.

Ioanü Starostea.

TAL. BANI

5, —	5 bucăți floretu numărul 3.
9, 21	10 « « « 2, po bani 105 bucata.
7, 60	15 « ipacü floretu îngustü, bucata po bani 60.
2, 75	7 « « « « « bani 45.
14, —	14 coți catifea négră, cotulü po talerü 1, în patru petice.
7, —	7 « ipacü catifea de lână négră, cotulü po talerü 1.
3, —	3 « fludă négră cu firü, cotulü po talerü 1.
7, 30	14 « « albă cu florü, cotulü po bani 60.
12, 30	8 « și 6 rupi fludă négră cu florü de firü, cotulü po tal. 1, bani 48.
<u>67, 96</u>	
5, 72	16 « zăbranicü negru, cotulü bani 42.
4, —	16 « « « « « 30.
5, 30	10½ coți zăbranicü de Niapoli, negru, cotulü bani 60.
3, 90	5 tabacherü de purțulanü, una bani 90.
—, 27	3 tuține (duzine) nasturi, câte bani 9.
6, 90	12 tabacherü cu petre.
<u>93, 45</u>	
3, 45	6 tabacherü ipacü asemenea.
—, 81	9 « herü albü, 1 po bani 9.
8, —	2 tuține (duzine) catarămü nemțești.
—, 48	8 tocurü de condee de plumbü.
2, 30	2 perechi și unü fantalü inele cu șapte lumini.
18, 21	12 coți i unü rupü drughetü albü, cotulü po talerü 1,60.
<u>126, 30</u>	
34, 36	22 coți i rupi 7 maltehü albastru cu florü, cotulü po talerü 1,60.
101,105	81½ coți vărğați maltehü, cotulü po talerü 1,30.

TAL. BANI	
13,105	9 coști i rupi 2 atlasu negru, cotulu 1,60.
—, 48	8 « holbotă cu mărgel, cotulu bani 9.
3, 72	72 « asemenea holbotă mai îngustă.
280, 36	
—,105	1 pereche strimfi de lână, bun.
1, 30	5 perechi strimfi stricați, pereche po bani 30.
4, —	4 strimfi bun.
58,105	19 coști și 5 rupi postavu ghiuvez de olandă, cotulu taleri 3.
6, 78	17 coști, și 6 rupi șireturi de catifea cu flori, cotulu bani 45.
37, 66	15 $\frac{1}{2}$ coști <i>deto</i> numărul 361.
15, 33	47 coști saidé șireturi catifea, numărul 364, câte bani 39.
13, 90	50 coști <i>deto</i> , asemenea mai îngustă, numărul 365.
16,104	56 coști și 2 rupi <i>deto</i> , numărul 366, cotulu po bani 36.
16, 36	59 coști și rupi 6 <i>deto</i> , cu flori numărul 368, cotulu po bani 38.
7,105	35 coști <i>deto</i> mai îngust, numărul 367, cotulu po bani 27.
509, 78	
6, 30	50 coști <i>deto</i> cu flori, numărul 362, cotulu po bani 9.
2, —	13 coști 7 rupi <i>deto</i> , numărul 350.
468, 93	
3, —	3 coști postavu de olandă, po taleri 3 cotulu.
9, —	18 coști fludă albă cu flori, cotulu po bani 60, în 3 petice.
15, —	15 coști fludă neagră cu firu, cotulu po taleri 1.
6, —	6 bucăți floretu, numărul 3.
7,105	9 bucăți floretu, numărul 2, bucata po bani 105.
115, 78	
7, 60	15 bucăți floretu, numărul 1, bucata po bani 60.
5, —	10 bucăți floretu mai îngust, bucata po bani 60.
7, 15	7 coști și unu rupu catifea de lână în 4 petice, po tal. 1.
4, 30	4 coști i 2 rupi <i>deto</i> neagră, po tal. 1.
533, 63	
6, 90	15 coști zăbranicu negru, cotulu po bani 54.
15, 36	51 coști zăbranicu negru, cotulu bani 36, petice 3.
5, 30	11 coști <i>deto</i> de Niapoli, cotulu po bani 60.
2, 30	3 solnițe de purțelun, una po bani 90.
5, 30	7 tabachere de purțelun, una po bani 90.
574, 39	
3, —	4 tabacheri de hârtie, una po bani 90.
4, 60	9 lanțuri de césornice de alamă, po bani 60.
1, 3	13 $\frac{1}{2}$ tușine nasturi negri, tușina (<i>duzina</i>) po bani 90.

TAL. BANI

5, —	10 tabacheri de alamă cu pietri, po bani 60.
6, 48	16 tușine cercei proști, po bani 48.
<u>594, 30</u>	
1, 90	7 hârtii inele cu 7 luminî, câte bani 30.
18, —	6 pacuri inele cu 7 luminî, 2 hârtii, po taleri 3 pac.
2, 30	30 inele roza, câte bani 9.
2, 21	8 hârtii în 2 trite cercei cu pietre vinete, câte bani 30.
4, —	9 peceti de <i>tumbacû</i> , po bani 48.
4, 60	12 tabachere cu pietrele tôte.
3, 45	3 și 3 tetaste tabachere herû albû, po bani 9.
<u>630, 36</u>	
10, —	2 ½ tușine cătărâmi nemțesci.
1, 24	2 tușine ciasórnice de cositoriû, tușina po bani 72.
24, 21	10 coși i rupi 6 dulghetû albû, cotulû po tal. 2.30.
71, 9	56 coși și 7 rupi maltehû vârgatû în trei bucăți, po taleri 130 cotulû pătatû.
—, 81	9 oglinđi de lemnû, numărulû 2, po bani 24.
<u>—, 108</u>	12 oglinđi, numărulû 3, po bani 9.
<u>738, 93</u>	
2, 12	28 oglinđi de lemnû, numărulû 4, po bani 9.
1, 96	2 tușine oglinđi numărulû 5, po bani 108.
—, 45	5 oglinđi de lemnû mici, po bani 9.
5, 60	36 coși holbotă de mătase cu firû, po bani 18.
—, 48	8 coși holbotă cu mărgele, po bani 6 cotulû.
<u>748, 60</u>	
2, 54	49 coși ipacû holbotă cu mărgele în 2 bucăți, cotulû po bani 6.
1, 42	27 coși holbotă mai îngustă, po bani 6.
2, 75	3 perechi strimfi de lâna bună, câte bani 105.
2, —	8 perechi strimfi stricați, perechea bani 30.
2, 84	7 tabacheri galbene de alamă cu smalțû, po bani 12.
<u>757, 75</u>	
—, 54	3 tușine nasturi cu pietre po bani 18.
48, 111	163 coși de șiretû de <i>Barșon</i> cu flori, numărulû 296, po bani 36.
12, 9	48 coși <i>deto</i> , numărulû 297, cotulû po bani 30.
9, 108	33 coși <i>deto</i> , numărulû 306, câte bani 36.
<u>829, 117</u>	
11, 53	36 coși <i>deto</i> sadé, numărulû 308, cotulû po bani 39.
12, 36	49 coși <i>deto</i> , numărulû 309, cotulû po bani 30.
4, 48	36 coși <i>deto</i> , numărulû 310, po bani 27.

TAL. BANI

10, 78 71 coți *deto* îngustă numărul 311, câte bani 18.

10, 42 69 coți holbote negre, i albe de catifea, numărul 1312, po bani 18 cotulă.

878, 54 Adică optă sute șapte decii și optă, și bani 54. (1)

Cu anafora din 30 Iunie 1794 Ioan Staroste raportează că judecătorii dela Departamentul de 7, judecându pricina lui Andrei Șalvaragiu din Bucuresci, care-și cerea datoria de bani, ce o are la el Nițu Postovarulă, de taleri 115, judecătorii au găsită dreptă, ca Nițu să plătescă lui Andrei datoria ce are, cu dobândă cu totă taleri 107 numai, fiindă legată prin zapisă și avendă și amanetată la numitul Andrei casa sa din maha laua Dobrotesei; dar ne avendă bani, s'a pusă casa la mezată. «Următoră fiindă luminată poruncă, am pusă telali de a strigată casa la mezată, însă numai binaua, fiindă locul mănăstirii Radului-Vodă, două luni în audulă și sciința tuturoră; dela mezată a ieșită taleri 75; dar în urmă părintele Arhimandrită Ignatie, egumenulă mănăstirii Radu-Vodă a mai dată pe deasupra bani 15, și trăgându-se cel-laltă mușterii toți; cu 5 taleri și 30 bani s'a plătită telali, iar taleri 69 și bani 105, ce a rămasă s'a dată lui Andrei; iar pentru restulă de 37 taleri și 15 bani până în sorocă de 4 luni să-lă respundă Nițu negreșită. Egumenulă cere carte de întărire pentru casa cumpărată la mezată.»

Domnitorulă acordă întărirea ca mănăstirea să stăpânescă acea casă în pace, ca ună lucru ce s'a vîndută cu mezată i pe însuși pămîntulă seă. (2)

Ună omă datoră este pusă la închisore după reclamațiunea creditorulă. Elă nu negă datoria, dar n'are cu ce plăti; nici avere n'are, nici chezași.

A. Moruzi, cu rezoluțiunea din 12 Novembre 1794, stabilește ună principiu nouă relativă la constrîngerea corporală; elă ăice: «15 ăile se dă datorniculă (creditorulă) sorocă ca să dovedescă pe celă închisă de are vre-ună felă de avută, lucru mișcătoră sau nemișcătoră, și să arate la spă-tărie, ca să se împlinescă; iar nedovedindă nimica, poruncimă să se slo-băză dela închisore.» (3)

(1) Cod. XXVII, pag. 9, IX.

(2) Cod. XXVII, scara 12, fila 37 verso.

(3) Cod. XXVIII, scara 17 fila 83 verso.

Anaforă a se vinde cu mezată o casă a dumné-lui Spătariu Nicolae Cantacuzino.

Iw Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gpd. Zemle Vlahiscoe. — Poruncimă Domnia Mea, staroste de negustori, să urmeză a face mezatulă acestei case după obiceiă. 1794 Decembre 19.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómne,

Dumné-lui biv. Vel Spătară Nicolae Cantacuzino, prin jalbă către Înălțimea Ta, cere ca prin poruncă să se strige la mezată o casă, ce are de vîndare în mahalaua . . . aici în Bucuresci, după care ni se poruncesce să vedemă sineturile ce are, și după cum vomă găsi cu cale, cu anaforă să însciințămă, căreia porunci următoră fiindă, și cercetandă, se dovedi că casa este bună a domniei-sale, luată prin zapisă ot lét. 1793. Iulie, dela Petre, Logofetă spătărescă, cu schimbă de moșie, și așa fiindă a dumi-sale fără de nici o pricină, găsimă cu cale să fie luminată porunca Măriei Tale către starostea de negustori, ca după rânduială să se strige la mezată, și prețul ce va ieși în cea de pe urmă, de va fi primită și de vîndătoră să se dea în mîna dumné-lui, iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a se face de către Înălțimea Ta.—1794 Decembre 15.

Dumitrache Catargiă, Dumitrașco Varlaamă, Ioană Gheciă Sărdaru. (1)

Prea Înălțate Dómne,

Din luminată porunca Măriei Tale, prin zapisulă dumné-lui vetafulă de aprofă, s'au arătată înaintea noastră Gheorghe și Dumitru, fiă răposatului cămărașă Sterie, cu jalbă ce au dată la Înălțimea Ta, cerendă ca să se vîndă cu mezată o vie părintescă, ce au în valea Poeni sud Saac; pentru care făcendă după poruncă cercetare, se dovedi că acéastă vie este rămasă clironomie dela cămărașul Nicolae, moșul loră, care și însuși o cumpărase dela ună Ioană Gheorghiu, cu zapisulă ce se vedă de către noi ot lét. 1763 de sunt trecuți peste ană 31. Decă după cercetarea ce făcumă, fiindă via bună a loră, fără de pricină, găsimă cu cale să fie luminată porunca Măriei Tale către dumné-lui starostea de negustori, ca după orên-

(1) Cod. XXVIII, pag. 39, II-a.

duială să pue a se strigă la mezatū, și la care din mușterii va rămâne asupra, cu mulțămăta vinđătorilorū, va număra și baniū, și după zapisulū ce va luă dela dînșii, împreună cu cele vechi sineturī, va stăpāni nesupăratū; iar hotărīrea ce a desăvērșită rămāne a se face de către Înălțimea Ta. 1795. Ghenarie 15.

Dumitrache Fotache, Dumitrache Varlaamū, Teodosie biv Vel Slugerū. (1)

Dat'am Domnia Mea acestū domnesculū nostru hrisovū luī Dimitrie ca să aibă a ține și a stăpāni șase moșii în sud Teleormanū, anume: Cătunēnca, Gropēsca, Fudeca, Petroșaniī, Fântānelile și Zimnicelele, ce le-aū cumpăratū dela dumné-luī cinstitū și credinciosū boerulū Domniei Mele, Ioanū Damaris biv Vel Vist., care acestea numite moșii fost'aū ale răposatuluī paharnicū Zamfirū, fratele mai sus numituluī boeruluī Domniei Mele Vistierulū Ioniță, ce a ținutū în căsătorie pe Maria Cantacuzino, cu care născēndū o copilă anume Safta, aū clironomisitū numita Măria Cantacuzino aceste moșii și tōte alte acareturī ale soțuluī sēu pre obrazulū copilei, și le-aū stăpānitū până când în trecuta vreme a rāsmiriții s'aū mutatū Maria Cantacuzino, cu copila dinpreună, de aici din țara Romānescă cu locuință la Rosia, unde aū făcutū cerere și rugăciune la Impărătēscă Curte a Rosiī, ca să mijlocēscă către Înalta Impărătēscă Pōrtă, de a se trimete poruncă aici, să se vinđă la mezatū tōte acareturile, ce le are în pāmīntulū țerii, și să i se trimită banī la Rosia, orēnduindū și epitropū și vechilū alū sēu aici pe răposatulū cinstitū Viță — Consulū alū Rosiī, Seniorū Raviciū, prin scrisōre cu iscălitura sa, care a arētat'o Viță — Consululū de s'aū vēđutū la acestū Divanū, scrisă cu lét. 1792 Februarie 27, ca să epistāsēscă la vinđarea lorū cu mezatū și să primēscă și baniū. După a căruia rugăciune învoindu-se prea Înalta Pōrtă la mijlocirea Curței Rusesci, trimis'aū Impărătēscă poruncă încă de mai nainte către sefulul nostru, Domnia sa fratele Mihaiū Sufulū Voivodū, care s'a găsitū de noi, păstrāndu-se în cinste aici la sfīnta Mitropolie a țerii pentru siguranța cumpărătorilorū, ca să se vinđă tōte lucrurile Mariei Cantacuzino și ale fiicei sale Saftii, mișcātōre și nemișcātōre.

După care Impărătēscă poruncă, alegēndu-se și curățindu-se întâiū, prin cercetare de judecată a părinților arhieriei și a dumné-lorū boerilorū Divanuluī, aceste moșii, și alte acareturī împreună, de bune și drepte ale Mariei Cantacuzino și ale fiicei sale Safta, precum am vēđutū Domnia mea din sineturile judecāței, dela Noembrie lét. 1792, de-oparte a datū Domnia Sa poruncă la starostea de negustorī, unde este obiēnuitū de se face vīn-

(1) Cod. XXIII, pag. 69, II-a.

ȃările lucrurilor cu mezatŭ, precum am vŃduť pitaculŭ Domniei Sale de-
 la lŃt. 1792. Noemvrie 12 Ńi s'a pusŭ porunca ImpŃrŃtescŃ în faptŃ; de altŃ
 parte sfinťia lorŭ pŃrinťii Archierei, Ńi cu toťi domnia-lorŭ boeri țerei de
 obște, prin anaforaua lorŭ în scrisŭ, aŭ fŃcutŭ rugŃciune cŃtre Domnia
 Sa seifulŭ nostru de a arŃťa la prea Inalta PŃrtŃ, cum cŃ lucrurile acestea
 pŃte dupŃ vremi sŃ le caute Ńi sŃ le cŃrŃ copila aceea, Ńi dupŃ ce se va
 ajunge în vŃrstŃ Ńi în cunoscinťa dupŃ mŃrtea mume-sei, sŃ se Ńi întŃrcŃ
 în țarŃ cu locuinťa, arŃťandŭ atunci cŃ n'aŭ mŃrsŭ de bunŃ voie la Rosia,
 ci a fostŭ dusŃ ca o nevŃrstnicŃ Ńi iși va cere clironomia pŃrintescŃ, Ńi
 de este cu putinťa a se face mijlocire sŃ rŃmŃe vŃndŃrea lorŭ; Ńi a venitŭ
 alŭ doilea poruncŃ dela prea Inalta PŃrtŃ, care iarŃși am gŃsit'o Domnia
 Mea pŃstrŃndu-se la Metropolia țerii, cum cŃ la mijlocirea ImpŃrŃteștei
 Curťi a Rosii s'a fŃcutŭ musa-adea, care este pururea legiuitŃ între ImpŃ-
 rŃșii de a se face, Ńi trebue sŃ se vŃndŃ negreșitŭ tŃte lucrurile Ńi acare-
 turile atŃťu ale Mariei Cantacuzino, cŃťu Ńi ale ficeii sale, care ficeŃ a sa,
 în viaťa nu va mai fi primitŃ în pŃmŃnturile Ńi țerile Otomanicescei
 ImpŃrŃșii a se însŃlŃșlui, ci sŃ se desfacŃ cu totulŭ dŃn pŃmŃntulŭ țerei,
 dupŃ cum Ńi la ImpŃrŃtescile ponturi ale pŃcei s'a legatŭ acŃsta pentru
 cei ce se vorŭ mutŃ dela o stŃpŃnire la alta. AcŃsta dar poruncŃ ImpŃrŃ-
 tescŃ dŃndu-se în urmŃ Ńi cŃtre noi, ca sŃ se urmeze cele dintŃiŭ, Ńi sŃ
 icae trŃba sŃvŃrsire în faptŃ negreșitŭ, a se vinde adicŃ tŃte, Ńi sŃ dŃmŭ
 cumpŃrŃtorului domnescile nŃstre hrisŃve de întŃrire Ńi de bunŃ stŃpŃ-
 nire, amŭ cerutŭ atŃťu dela starostea de neguťŃtori de ne-a arŃťatŭ ur-
 marea mezatului ce s'a fŃcutŭ, pŃnŃ la venirea Domniei Mele aici în țarŃ,
 care gŃsindu-lŭ deschisŭ, nesŃvŃrsitŭ, amŭ datŭ, dupŃ cererea rŃposatului ViťŃ-
 Consulŭ, vechilulŭ Ńi epitropulŭ Mariei Cantacuzino, porunca nŃstrŃ prin
 pitacŭ la starostea de s'a fŃcutŭ de isnŃvŃ mezatulŭ întru auđulŭ tuturorŭ,
 unde aŭ fostŭ faťŃ Ńi însuși ViťŃ-Consulŭ alŭ Rosii, prin scirea rudelorŭ
 Ńi vecinilorŭ Ńi de obsce a tuturorŭ Ńi dela mezatŭ a cumpŃratŭ mai sus
 numitulŭ boerulŭ Domniei Mele vistierŭ IoniťŃ Damarisŭ, atŃťu acestea
 moșii, cŃťu Ńi alte acareturi, adŃugŃndŭ preste preťulŭ ce a datŭ toťi alți
 mușterii mai multŭ, Ńi aŭ rŃmasŭ dumnŃ-lui bunŭ stŃpŃnŭ cu volnicie Ńi
 cu putere desŃvŃrsitŃ asupra lorŭ, cŃruia dupŃ ce ne-amŭ pliroforisitŭ
 Domnia Mea dela însuși ViťŃ-Consululŭ cum cŃ s'a mulťumitŭ la suma
 preťului, ce a adausŭ peste toťi alți mușterii dumnŃ-lui Vistierulŭ IoniťŃ
 Damarisŭ, Ńi cum cŃ a primitŭ Ńi toťi banii deplinŭ, i s'a datŭ Ńi domnes-
 culŭ nostru hrisovŭ de întŃrire, cuprinđŃtorŭ atŃťu de aceste moșii, cŃťu
 Ńi de tŃte cele-lalte acareturi, cŃte aŭ cumpŃratŭ, cum sŃ vede la mŃinile
 dumnŃ-lui pe largŭ, dela lŃt. 1793. Din care acareturi, fŃcŃndŭ dumnŃ-lui
 acum vŃndŃťore acestea mai sus numite șese moșii dela Teleormanŭ, la

mai sus numitulă cumpărătoră Dumitru. Ți prin zapisulă dumné-luî ce-lă vĕdumă cu lét. 1795 Ghenar. 15, iscălită de dumné-luî și de alte mărturi, în care scrie că prin învoire și cu banî numărați l-a vĕndută acestea șese moșii, ce sunt tôte de stînjini șapte miî două sute șapte-deci și patru, stânjenulă po talerî trei, carî facă talerî două-deci și una de miî optă sute nouă-deci și doi și că a priimită toți acești banî în mâinile dumné-luî dăndu-l și tôte sineturile vechi și nouă, ca la o vîndare sĕvĕrșită cu tótă orĕnduiala ei; după care dumné-luî vistierulă Ioniță făcut'a rugăciune Domniei Mele în scrisă spre a da numitulă cumpărătoră și domnescă noastră întărire pentru siguranța luî, fiindă că sinetulă domnescă ce are dumné-luî pentru aceste moșii de cumpărătoare dela mezată nu pôte să-lă deie, fiindă cuprinďetôră și de alte acareturi ce a mai cumpărată, care tôte sînt cuprinďetôră într'unulă; a căruia rugăciune amă primit'o Domnia Mea, și întâiă am dată poruncă la dumné-luî cinstită și credinciosă boerulă Domniei Mele Vel Logofătă de țara de sus, Nicolae Filipescu, ca să arate în Divană la toți dumné-loră boerî, de sunt cine-vași moșterîi saî nu, și ne-aă dată pliroforie prin anafora în scrisă dela 22 ale lunăi acestia, cum că a însciințată și a arĕtată la toți, și în celea de pe urmă a primită rĕspunsă că nu este nimenea mușterîi.

Așîderea buiurdisindă anaforaua dumné-luî, amă dată la mâinile cumpărătorulă. și acestă domnescă nostră krisovă, după rugăciunea dumné-luî Vistierulă Ioniță Damaris, ca pentru nisce acareturi ce în puterea poruncei Impĕrătesci, vîndĕndu-se la mezată, și cumpărandu-se de dumné-luî, Vistierulă Ioniță Damaris, a avută tótă volnicia și stăpânirea a lé vinde, a căruia vîndare s'a făcută și șciută și cunoscută de față la toți, precum arĕtămă mai sus. Dreptă aceea să aibă a ține și a stăpâni Dumitru. tôte aceste moșii, după zapisulă dumné-luî Vistierulă Ioniță, și după cuprinderea cărților de hotărnicîi, carî prin porunca Domniei Mele s'a făcută la fața loculă, trăgĕndu-se și împietrindu-se cu boerî într'adinsă orĕnduiți încă dela lét. 1793 Iunie 22 și s'a alesă suma stânjeniloră a fieșă-cărei moșii așa precum le arĕtămă; însă: moșia Cătunĕnca și Gropĕnca și Fudeca, ce sunt totă ună hotară, a tras'o întâiă despre rĕșărită la capulă moșiei dela câmpă, puindă sfóra din hotarulă moșiei Pietroșaniloră în sus printre două drumuri carî mergă la Cocolĕță, unde s'a făcută grópă, în dreptulă răzorulă de țelină a luî Stoica Lungulă din Pietroșanî, și a luî Petco Stambolă; e bine trasă dreptă în curmezișă spre apusă la movila Grădiști, unde este piatra, ce se hotărasce cu moșia Stolniculă Gheorghe, și s'aă găsită stânjenî 1775 trăsura, dela mijlocă a pusă sfóra iar din moșia Pietroșaniloră în susă dela hotarulă de piatră, ce s'aă găsită în siliștea satulă dela vale de sată în marginea drumulă,

ce merge la Găujanî despre améđă-đi de drumú, și a mersú dreptú în sus până la délú de movila lui Ursulețú prin Crucea de piatră din Rusculiță în marginea viilorú Bragadărenilorú, ce este pusă dela délú de via lui Stoianú *Urlă în tigvă*, în hotarulú moșiei Stolnicului Gheorghe, în josú până în drumulú Sălașului la gura gârlii Tălăcioica stânjenî 2150, care făcându-se *masă* aú rămasú stânjenî două miľ una sută cincĩ-decĩ, moșia Pietroșaniĩ; trăsura dintăiú s'a făcutú despre răsăritú la capulú moșiei dela câmpú, puindú sfóra din hotarulú moșiei Cătunénca în jos, ce este piatra pusă din jos de Crucea de piatră, și aú mersú prin tufele lui Marco, și de acolo în josú până în hotarulú Găujanilorú, moșia Dómnei Bălașii, unde este piatră, aú eșitú stânjenî 1625; trăsura dela mijlocú iarășĩ din hotarulú Cătunénca, din piatra ce este în siliștea satului Cătunenciĩ lângă drumulú Găujanilorú, aú trasú spre răsăritú până în potriua unei bēșicuțĩ, ce este despre méđă-nópte, în hotarulú Găujanilorú, moșia mănăstirei Cotroceni, unde aú făcutú *gróbă*, stânjenî 1990; trăsura dela apusú până la apa Dunării iarășĩ din hotarulú Cătunenciĩ până în hotarulú Găujanilorú la gârla lui Oiontă, stânjenî 1807 $\frac{1}{2}$ și *masă* rămânú stânjenî una mie optú sute șepte și jumătate, din care tótă acéstă sumă de stânjenî jumătate este a stolnicesei Caterinei Bălăcéncăĩ; și totú prin două li s'a urmatú stăpânirea. Și moșia Fântánelele, întâia trăsură, despre răsăritú la capulú dela câmpú, din hotarulú moșiei Suhaia a mănăstirii Clocociovulú, din sus de gróba ce este în găvanulú Giuliĩ în jos spre miađă-đi, până într'o bēșicuță, unde s'a făcutú gróba și acolo se lovesce în capú cu moșia Zărăfoei a vameșului Deșliu, și de acoloa să înjugă spre apusú cu moșia Păulésca până în hotarulú Zimnicilorú, unde este piatră, stânjenî 2139; trăsura dela mijlocú, din hotarulú Zimnicilorú, din moșia ce se chiamă Hotarú, din grópa unde este și piatră dreptú în sus pe drumulú celú mare, pe deasupra Fântanelilorú, până în hotarulú Suhăĩ în Rusca, ce pogóră la pufulú lui Barbu Cazangiu stânjenî 1279; trăsura a treia, din hotarulú moșiei Zimnicilorú în sus unde este piatră într'o baltă în capulú Hainului pe malulú Dunării până în hotarulú Suhăĩ stânjenî 1709, rămânú *masă* stânjenî una mie șepte sute nouē; moșia Zimnicile întâia trăsură despre răsăritú la capulú moșiei despre câmpú din hotarulú Zimnicele în jos, unde sunt două pietre la unú locú într'o cóstă despre răsăritú de movila Serei, de acoloa dreptú în curmezișú în Găvanulú cu Ulmiĩ, unde s'a împletitú Ghimuleții micĩ, s'a făcutú gróbă în hotarulú moșiei Herescăĩ, stânjenî 2525. Trăsura de mijlocú din hotarulú Zimnicilorú în jos, din piatra ce este dreptú gróba Zăiticultui pre drumulú Scăiescilorú la vale, pre lângă baltă, până la movila ce este tăiată de carē prin două locuri, ce se hotărasce cu moșia Herésca, stânjenî 2443; și trăsura la capulú despre apusú pe lângă Dunăre, dintr'unú grindú cu

pelinŭ, unde este piatră, hotarulŭ moșia Zimnicilorŭ, dreptŭ în jos până în gura gârlei la unchiașu Gheorghe, stângenŭ 2565, și trei sferturi, rămânŭ masă stângenŭ două miŭ cinci sute unŭ-spre-zece și jumătate, cu care s'a încheiatŭ tŭtă suma stângenilorŭ ce aŭ cumpăratŭ. Și am adeveritŭ hrisovulŭ acesta cu însuși credința Domniei Mele, Iă Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ, și cu credința prea iubiților Domniei Mele sîi, Constantinŭ Voevodŭ, Dumitrașco Voevodŭ, Nicolae Voevodŭ, Gheorghe Voevodŭ, martori fiindŭ și dumné-lorŭ cinstiți și credincioși boeri Veliți ai divanului Domniei Mele, pan Nicolae Brâncovénu Vel Banŭ, Ienache Văcărescu Vel Vist., Manolache Brâncovénu Vel Vorn. de țera de sus, Constantinŭ Caragea Vel Hatmanŭ, Dumitrache Manu Vel Spătarŭ, Nicolae Filipescu Vel Logofătŭ de țera de sus, Costache Ghica Vel Vornicŭ de țera de jos, Radu Slătinénu Vel Vornicŭ, Manolache Grădișténu Vel Vornicŭ, Constantinŭ Știrbey Vel Logofătŭ de țera de jos, Lucache Vel Postelnicŭ, Dumitrache Hangerlău Vel Comisŭ, Dumitrașco Racoviță Vel Clucerŭ, Ioanŭ Caramanlău Vel Paharnicŭ, Grigorie Bălăcénu Vel Stolnicŭ, Iordache Vel Slugerŭ, Grigorie Vel Pit., și Ispravnicŭ Nicolae Filipescu Vel Logofătŭ și s'a scrisŭ hrisovulŭ acesta la alŭ treilea anŭ dintru întăia domnie a Domniei Mele, aici în orașulŭ scaunulŭ Domniei Mele Bucuresci, la anii dela zidirea lumei 7303, iar dela Ilristosŭ 1795 Febr. 27, de Răducanu Poenaru bivi 3-lea Logf. Condicarŭ. (1)

g. *Protimisisŭ.*

Importanța legii *protimisisului* pentru neînstreinarea pămîntului țerei am demonstrat-o de-alungulŭ volumelorŭ I-V a Istoriei Românilorŭ. Dămŭ aci o nouă serie de acte din cari se pŭte vedé, cum *protimisisul* este observatŭ încă cu ôre-care stăruință și sub Al. Moruzi, la vîndarea de imobile.

1) Unŭ actŭ de acéstă natură, din 25 Aprilie 1794.

2) În actele din 2 Maiŭ 1794 se pŭte vedé rezoluțiunea Domnitorului de a se vinde o vie și o casă «*prin scirea tuturorŭ ce li se cade protimisisŭ.*» Între aceștia, la vii sădite pe pămîntŭ streinŭ, este și proprietarulŭ originarŭ alŭ pămîntului, pe care s'a săditŭ via și pentru care pămîntŭ săditorulŭ plătesce *otaștină*.

3) Acte din 1794 Novembre și 1795 Martie, relative la procesulŭ dintre

(1) Cod. XXVI, pag. 247.

Dumitrache Lerescu din județul Argeșu și Androne din Muscelu, dela care cere să rescumpere ei dreptul de protimisisu, o parasiște de vie, ce pîritulă a luat-o dela G. Romanescu dreptă datorie. In aceste acte se pôte vedé că mezatulă unei vii urmă obligatoru să se facă în 40 de zile fără de care vîndarea este anulată, căci nu este timpă de ajunsă, altă-felă, pentru ca să fie deșteptați cei cu dreptul de protimisu.

4) Acte probândă că țăraniă aveă *protimisisu* la arendarea moșiloră pe care sunt așezați.

5) Celă îndreptățit la *protimisu* urmă să dică că n'au trecută mai multă de 30 zile dela ziua, de când a aflată despre mezatulă immobilulu. (Actele din 1794 Martie 19 și 25).

6) Vel Spătară Văcărescu cere lui Vodă, în 12 Aprilie 1794, să i se recunoscă dreptul de protimisu la arendarea munților din județul Dâmbovița, pe temeiă că are acolo *Cășăriă*. Curiósă este argumentarea și propunerea vestitulă hoeră.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă. — Poruncimă Domnia Mea, staroste de neguțătoră, după cum se cupriade mai jos într'acéstă anafora, să urmeză a face mezatulă viei și casei, prin scirea tuturoră celoră ce li se cade protimisisu, și de prețulă celă din urmă să însciințeză Domniei Mele cu anaforă, ca să se dea întărire cumpărătorulu.—1794 Maiă 2.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómne,

Dumné-lui biv. Vel Comisă Mateiă, prin jalba ce au dată Măriei Tale, cere să-și vîndă cu mezată o casă de aici din mahalaua Steli și o vișoră din valea Tătarulu sud. Muscelă, care este pe moșia sfintei mănăstiri Nucetulu, și să se plătescă de datoriă; în dosulă căruia jălbi ni se poruncesce ca să cercetămă după orânduială, și să arătămă Măriei Tale în scrisă cu anaforă. Decă amă cerută să ne îndestuleze Comisulă, cu ce ține acea casă și vie care cere să și le vîndă cu mezată, și ne arătă o carte de judecată a Departamentulu de optă cu lét. 1791 Decembre 9, din care se face pliroforie, că casa a fostă a mătușe-sei Ilincăi *Spîteresei*, și după mórte-i a trasă amanetaru Babicu Arménulu pe vâtafulă Antonă Hiotu, bărbatulă mătușii-sei, ca să-i plătescă datoria, și acei Ilincăi *Spîteresei*, fiindă clironomă jăluitorulă, ca ună nepotă, s'au încărcată a-i plăti tóte datoriile ei și ale bărbatulu seă Antonă de taleri 735 și să-i stăpânescă casa și celelalte rămasuri ale mătușii-sei (din care este acea vișoră); care carte a judecăței Departamentulu de optă se vedă întărită și de Măria Sa Vodă

Mihaiu Suțu, după primirea și mulțumirea a tuturor părților; ne mai arată Comisul și zapisele ce le-au ecsoflisit cu plată, a cărora sumă trece peste ceea ce s'au încărcat de judecată a plăti. Deci fiindu casa și via clironomie delă mătușa sa, și după judecată fiindu-că au plătit și datorii jăluitarul Comis, a rămas stăpân cu bună credință pe dinsele și fiindu că cere să și le vîndă cu mezat, ca să se plătescă și dumné-lui de datorie, găsim cu cale cu luminată porunca Măriei Tale, să se orîndu-escă la dumné-lui starostea de negustori să i le vîndă casa cu locul ei, după cum s'au stăpănit din vechime, și via pe pămîntu strein, numai dumné-lui starostea să fie datoră a da de scire la toți, căți li se cuvine *pro-timisă după pravilă, adică la rude și la vecini, și mai alesu lu stăpănul pămîntului de sub vie*, și de cel mai în urmă muștiri starostea să în-sciințeze Măriei Tale, ca să i se dea deosebită întărirea Măriei Tale, pentru cea nestrămutată stăpănire a lui cu liniște; iar hotărîrea cea de-săvîrșită rămîne a se face de către Înălțimea Ta. — 1794 Aprilie 28.

Constantin Baratoș Cluceru, Scarlat Mihălescu, Ioan Medelniceru, Matei Locustenu Slugeru. (1)

Prea Înălțate Dóme,

Jăluim Măriei Tale pentru Dumitru Polizu, că avîndu noi moșia stră-moșescă, numitul umblă cu silnicie să ne iea moșia noastră, și să ne arunce în partea sa; am avut judecări din luminată porunca Măriei Tale, și ni s'a hotărît dreptatea după zapise, care s'a întărit și de Măria Ta, și totu nu ne putem odihni, ci ne rugăm să fimu scoși înaintea Măriei Tale să ne aflăm dreptatea după zapisele ce le avem.

Robii Măriei Tale: Dumitrache Vlad dela Belitori sud Teleormanu.

Dumné-ta Vel logofet de țera de sus, fiindu-că acéstă pricină este cer-cetată de dumné-vóstră veliți boeri, întărită și de Domnia Mea, să o teo-risescă dumné-ta și jalba, de le este cererea după hotărîre sa nu, și să arēți în scrisu cu vataf de visterie. — 1794 Maiu 3.

3-lea Logofet de țera de jos.

Iw Alexandru Constantin Moruzi Voevod i Gspd. — Poruncim Domnia Mea dumné-vóstră, ispravnicilor a județului, să puneți urmare și is-brănire pricinii aceștia, întocmai după domnésca noastră hotărîre, ce am datu la anaforaua dumné-lor veliți boeri, încă dela trecuta lună a lui Februarie. — 1794 Maiu 3.

(1) Cod. XXVII, pag. 9, VII.

Prea Înălțate Dómnne,

Întăpșându pe amândouă părțile înaintea mea, din însuși tacriru jăluito-riului mă îndestulaî, că ei, cu cererea ce facu de a li se urmă stăpânirea după zapise, umblă să strămute luminată hotărîrea Măriei Tale, ce este dată cu întărire la anaforaua dumné-lorū veliî boeri, fiindu-că hotărîrea cuprinde să li se urmeze stăpânirea întocmai și asemenea după hotărnicia ce li s'a făcutu în anulū trecutū, care este următóre altorū de mai nainte vechi hotărnicii, iar ei cerū să stăpânescă prin altă parte, iar nu pe unde le cadu stânjenii după acea hotărnicie, de acea dar cererea lorū, fiindu în potriua luminatei hotărîri, însciințezū Înălțimei Tale, după luminata póruncă.—1794 Aprilie 29. (1)

Vel Logofătū.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū Boj. milos. Gspd. Zemle. — Poruncimū Domnia Mca, staroste de neguțătorî, să faci mezatulū casei aceștia cu loculū după obiceiū în sciința și auđulū tuturorū.—1795 Martie 19.

Vel Logofătū.

Din luminată porunca Înălțimei Tale am cercetatū jalba ce aū datū la Înălțimea Ta d-lui Pitarū Grigore Brezoianu, cerendū a-și vinde cu mezatū o casă cu loculū ei, ce are aici în Bucuresci, în mahalaua Popii Dârvași, i altū locū de alătura, pentru care i s'a cerutū să dovedescă că sunt ale d-lui; și pentru casă cu loculū ei aduse la judecată pe kirū Ioanū, care arėtă mai întâiū unū zapisū cu lét. 94 Augustū 10 de talere 4000, ce are datorie să iea dela numitulū Pitarū, pentru cari bani sunt zălogite însuși zapi-sele acestei case, însă unulū cu létū 85 Augustū 14, cu care vinde dreptū Paharniculū Ioanū Caramanlău casa acéstala numitulū Pitarū dreptū talere 1200 și alte douē zapise, cu care o cumpėrase mai nainte rėposatulū Paharnicū pe numele sėu. Iar pentru loculū de alătura ne arėtă numitulū Pitarū alte douē zapise, însă unulū cu létū 91 Augustū 4 pe numele d-sale, cumpėrătóre dela unū Nicolae Măcelarū pe stânjinii 9 și 1/2 în latū, dreptū taleri 150 și bani 105, cu lemnele căscioarei ce aū fostū pe elū, și altū zapisū cu létū 1790 Aprilie 15 pe numele numitului Nicolae Măcelarū, cum-pėrătóre dreptū talere 150 dela popa Marinū și potropopolū Grigore.

Deci după aceste sineturi dovedindu-se atătū casa câtū și loculū de alătura, că sunt ale numitului Pitarū și voindū a le vinde pentru trebuința

(1) Cod. XXVII, pag. 11, VII.

ce are, găsimu cu cale să fie luminată porunca Măriei Tale către starostea de neguțătorî, ca să le scôță la mezatû după orânduială, și prețulu ce va eși se va da la dumné-luî. Iar hotărîrea cea desêvêrșită rămâne a se face de către Înălțimea Ta. — 1795 Martie 17.

Dimitrache Catargiu, Manolache biv Vel Slugerû, Theodorache biv Vel Slugerû, biv 3-lea Logofêtû. (1)

Iă Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû i Gpd. — Poruncimû Domnia Mea, staroste de neguțătorî, după cum se cuprinde mai jos în anaforaua judecăteli, să urmezî a strigă aceste case la mezatû după obiceiû, prin scirea tuturorû celorû ce li se cade protimisîsû, și de prețulu celû din urmă să însciințezî Domniei Mele cu anaforă, ca să se dea întărire cumpăratoruluî. — 1794 Aprilie 28.

Prea Înălțate Dómne,

Dumné-luî Ioanû Fălcoianu biv Vel Sărd. prin jalbă face rugăciune Înălțimei Tale, cum că are o pereche de case părintescî aici în Bucurescî, care nefiindu-i de trebuință, fiindû-că a cumpăratû alte case, se rógă Măriei Tale să fie luminată poruncă către dumné-luî starostea de neguțătorî să se strige la mezatû, și să le vîndă; întru a căruia jalbă ni se poruncesce de către Înălțimea Ta, ca să cercetămû întâi după orânduială și să arêtămû în scrisû cu anaforă; cu care jalbă s'a arêtatû la judecată vechilulû Alexandru Logofêtulû omulû domniei sale cu o vechilimeă în scrisû, iscălită de d-luî Serdarulû Fălcoianu, și care scrie că a lăsatû vechilû în loculû domniei-sale pe Alexandru Logofêtû, ca să răspundă la acelea ce se va întrebă de judecată, și scrie pentru zapise și scrisorî ale acestorû case, că nu sunt, fiindû-că în vremea trecutei resmerițe, când și alte lucruri i s'a furatû, s'aû repusû și acelea, și nefiindû zapise s'a cerutû de judecată mărturiî, că sunt casele domniei-sale și ne arêtă vechilulû adeverință în scrisû, cu létulû 1794 Aprilie 22, iscălită de Ienache Fălcoianu, i de Diamandache Urdărénu și de Nicola Ioanû, prin care dau mărturie, că casele din Bucurescî ale dumné-luî Serdarulû Ioanû Fălcoianu cu loculû lorû, i cu două prăvălii iarășî cu alû lorû locû, le sciû că sunt ale dumné-lorû bune părintescî lăra de nici o pricină, și din jos scrie și dumné-luî Mateiû Fălcoianu Vel Vornicû, că casele fiindû ale dumné-luî nepotulû sêû, Serdarû Ioanû Fălcoianu, adevereză și dumné-luî. Decî din cercetarea acêsta se alege, că după mărturia ce în scrisû aû adusû, dovedindu-se casele bune ale dumné-luî,

(1) Cod. XXVIII, fila 46.

găsimă cu cale, după cererea ce face dela Măria Ta ca să le vîndă, fiindă că ăice că și-a cumpărată altele, să fie luminată porunca Măriei Tale către dumné-lui starostea de neguțătorî, ca să-l vîndă casa cu mezată; iar hotărîrea, procit. — 1794 Aprilie 25.

Dumitrache Cluceră Catargiu, Dumitrache Varlaamă, Ioană Gacea Serdară, Dumitrache , Petrache Cluceră. (1)

Dumitrache Lerescu cu Andronescu din sud. Muscelă, pentru o vie ce a luat-o cu protimisisă.

În Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i Gspd. Zemle Vlahiscoe. — Fiindă-că în trei luni dela hotărîrea judecăței, pîrîtulă Andronesculă nu s'a arătătă la Divanulă Domniei Mele cu apelație, ci numai ună răvașă de jalbă dăndă atunci, după hotărîrea judecăței, s'a sculată de s'a dusă răspundendă zapciului, cum că s'a lăsată de altă apelație, și de atunci și până acumă numitulă Lerescu totă așteptăndă întărireă dreptăței, ce s'a dată la judecată, și dăndă iarăși jalbă Domniei Mele, am cerută anaforaua acēsta a judecăței, ce s'a citită înaintea Domniei Mele, care din cele ce ni se arată în scrisă fiindă cu cale, peste trei luni trecute, o întărimă cu Domnēscă noastră pecete, și poruncimă ca numitulă Lerescu să facă via zaptă să o stăpănescă, întorcendă baniî pîrîtului, după hotărîrea acēsta a judecăței.—1795 Martie 22.

Prea Înălțate Dómne,

Din luminată porunca Măriei Tale prin zapcilăculă dumné-lui vătafulă za Divană, s'a înfățișată la judecată Dumitrache Lerescu din sud. Argeșă, cu jalba ce a dată Măriei Tale pentru Androne din sud. Muscelă, dela care jăluitoră cu protimisisă de vecinătate să rescumpere o părăsiște de vie din Gura Văei Isvoraniloră, care a luat-o pîrîtulă dela ună Gheorghe Rumanesculă dreptă datorie a tal. 138 și pentru cheltuiala ce a făcută umblăndă prin judecăți cu acelă Gheorghe, arătăndu-ne și ună zapisă ală pîrîtului scrisă dela trecuta de acum, Octomvre și adeverită cu trei mărturiî, prin care se vede că a primită a-și luă datorie cu dobănda ei, și cu cheltuiala cu totă, talerî 225, și să lase acea parasiște de vie pē sēma lui, ca ună vecină ce este, mai arătăndu-ne jăluitorulă și o însciințare, ce facă

(1) Cod. XXVII, pag. 19, VI.

dumné-lorū Ispravnicii Măriei Tale, cu arătare că vrëndū să-î judece după porunca ce a adusū Lerescu, s'aū învoitū cu acelū zapisū înaintea dumné-lorū de a primitū pîrîtulū banī talerī 225, datoria cu dobânda ei de unū anū, cu cheltuiala ce a făcut'o cu acelū Gheorghe datornicū, umblândū prin judecăţī, şi totū într'aceeaşī ūi s'era ū-a aruncatū pîrîtulū banī jăluitarului înapoi; după care nevrëndū pîrîtulū să mai vie să se înfăţişeze într'atâtea rëndurī ce l'a chematū, a trimisū acēştă însciinţare Măriei Tale, ca să se facă cea desăvîrşită hotărîre de către Înălţimea Ta. Şi acum fiindū amândouē părţile în Bucuresci şi trimişī la noi ca să se judece, prin marifetulū numitulū zapciū, am întrebātū de pîrîtulū Androne, ce are să răspundă în potriua cererī jăluitarului, cum că nu l'ar fi datū de bună voie, şi fiindu-ūi frică de vre-o nedreptate, de aceea nici a mai mersū să se judece la dumné-lorū ispravnicii; cu tôte acestea fiindū-că se face îndestulare, din însu-şī însciintarea isprăvnicescă, că totū într'aceeaşī ūi, ce a datū zapisulū, s'a şi întorsū, cu tôte că nu i se cădeă a i se da ascultare, dar de isnōvă l'am întrebātū, de este jăluitarulū Lerescu vecinū cu acea vie, şi nu tăgădui, numai încurcă a ūice că aū rămasū acea vie asupra lui dela mezatulū ce s'aū făcutū, arētându-ne şi zapisulū datorniculū Gheorghe Romănesculū, întăritū şi de dumné-lorū ispravnicii, care adevereză că a urmatū mezatulū după luminată întărirea Măriei Tale, ce s'a făcutū la hotărîrile care s'a judecatū pîrîtulū cu acelū datornicū pentru banī ce aveă să iea, alū căruia velētū citindu-lū, vĕdumū trecutulū Iulie 22 şi citindū şi altū zapisū alū lui, prin care a rămasū pîrîtulū stăpânū pe vie dreptū datorie, vĕdumū Iulie 30, în care diastimă nu se vede ca să se fi făcutū mezatū după orĕnduială în ūile 40 şi aşa s'a chematū spre întrebăciune însuşi mum başirulū, ce a fostū atunci Bogdanū Aprodū céuşescū, pe care ispitindu-lū cum şi în ce chipū s'a urmatū acestū mezatū şi câte ūile, de n'a prinsū şi jăluitarulū vecinū de veste, şi ūise că mezatulū s'a făcutū în trei ūile, şi într'acele ūile ar fi datū de scire şi jăluitarului, ca vecinū ce eră, care acea scire măcarū că o tăgădui jăluitarului că nu a avut'o de lēcū, dar chiar să fi spusū aşa, i s'a cădūtū să se totū tragă până la celū de pe urmă muşteriū, care se întâmplă la 40 de ūile, şi atunci de nu ar fi atardisitū, acum nu i s'ar fi datū nici o dreptate să răscumpere, dar de vreme ce mezatulū se vede dela arētarea mumbaşirului că s'a urmatū numai trei ūile, şi după ce a rămasū pîrîtulū Androne stăpânū după acelū mezatū, ce s'a făcutū în puţine ūile, iar se vede jălbi şi răvaşe isprăvnicesci, prin care jăluitarulū ne-încetatū a cerutū acea vie, ca unū vecinū ce este, după cum şi însuşi pîrîtulū a cunoscutū odată dreptatea lui, şi ūi aū datū acelū zapisū, după care reū şi fără de cale s'a întorsū, în vremea când se vede că ū-a datū datoria cu dobânda ei, şi cheltuiala ce a făcutū umblândū prin judecăţī. Dreptū

aceea dela judecată se găsește cu cale ca jăluitarul să dea acum de isnovă acei bani pîritului, și să ție acea vie la stăpînirea lui, după protimisîsă ce are, după pravilă, ca unŭ răzeșŭ și vecinŭ ce este, iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a se face de către Înălțimea Ta.—1794 Decembre 20.

Constantinŭ Baratovŭ Clucerŭ, Ștefanŭ Medelnicerŭ, Barbu Ciorogărlenu Slugerŭ, Mateiŭ Cantacuzino Slugerŭ, Andonache Fotino, Constantinŭ Otopeniu. (1)

Anaforaua ce s'a făcutŭ în dosulŭ jălbei sătenilorŭ ot Măgurele sud. Ilfovŭ, pentru venitulŭ moșiei Măgurele, a se protimisî ei la cumpărătŭ.

Fiindŭ-că după condica Divanului se protimisescŭ locuitorii de cumpărătoreea venitului decât alții străini, și fiindŭ-că cererea o facŭ în vreme cuviincioasă, la care și Slugerulŭ Mihulescu, neavendŭ vre-unŭ cuvîntŭ de apelație, a datŭ și adevărînța sa în scrisŭ, întărimŭ Domnia Mea anaforă judecăței, ca locuitorii să întorcă banii străinilorŭ cumpărători, și să stăpînescă și venitulŭ pe anulŭ viitorŭ, urmîndŭ și pîzindŭ întru tôte așezămîntulŭ zapisului vîndărei, și poruncimŭ, zapciule, să urmezî. — 1794 Martie 11.

Vel Logofătŭ.

Prea Înălțate Dómne,

După luminată poruncă înfățișându-se de orînduitulŭ zapciŭ, de amîndouă părțile la judecată, însă jăluitarii prin vechilii, șapte dintr'înșii anume: Popa Preda, i Mateiŭ, Enea, Medelea și Zaaria, Cârstea și Paraschiva, am întrebătŭ pe dumné-lui Slugerulŭ ce răspunde la jalba lorŭ, și ăise că dumné-lui nu se împotrivesce a nu le vinde venitulŭ moșiei, numai ăise că acum a apucatŭ de l'aŭ datŭ și pe anulŭ viitorŭ altui arendașŭ în talerii 700 și a luatŭ banii și i-a datŭ zapisŭ, de sunt două luni, încă că vinde venitulŭ la străinii mai multŭ, că este cu privighere, de a nu o lăsă să se împresure moșia de vecinii, și în scurtŭ jeluitorii când îi vorŭ pîzi acésta și vorŭ numără toți banii ce aŭ datŭ străinii și alte pentru trebuința casei, cum s'aŭ așezatŭ cu acela, atunci dumné-lui nu-i zătignesce a nu lua ei moșia cu arendă; a căruia cerere primindu-o și toți locuitorii ce aŭ venitŭ înaintea noastră, găsimŭ cu cale, cu luminată porunca Măriei Tale, să se protimisescă mai bine ei la venitulŭ acelei moșii, decât acelŭ străinŭ,

(1) Cod. XXVII, pag. 23, III-a.

fiindă-că în vreme cuviincioasă li se vede și cererea loră făcută, adecă mai nainte până a nu se începe anulă viitoră; dar să fie și ei datoră a păzi hotarele moșiei a nu se împresură de vecină, și a răspunde stăpânului, și toate câte se va fi așezatū cu acelū străinū arendașū, întocmai după cōprinderea zapisului; iar hotărîrea cea desăvîrșită rămâne a se face de către Înălțimea Ta. — 1794 Martie 7. (1)

Constantinū Baratovū Clucerū, Antonie Fotino Serdarū, Ioanū Medelnicerū.

Zefculū Arnăutulū cu Ianache ce a fostū Satăr-Bașa, pentru protimisisū cinci case.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i Gpd. Zemle Vlahiscoe. — Înălțându-se și la Divanū înaintea Domniei Mele amândouă părțile, unde după cercetarea ce am făcutū Domnia Mea, găsindū anaforaua dumné-lorū veliților boeri cu bună orînduială, spre a face adecă Zefculū jurămîntū, că, din ȕiua ce a aflatū la vîndarea prin zapisū și până la jalua ce a datū, nu a lăsatū să trecă cele trei-deci de ȕile ale sorocului de protimisisū, la care acēsta învoindu-se în urmă și pîritulū Ienache, spre a face Zefculū jurămîntū și îl va da casa, iarăși Zefculū făgăduindu-se că-lū va putē să-vîrși, am întăritū dar anaforaua dumné-lorū veliților boeri, și poruncimū zapciului să urmeze. — 1794 Martie 25.

Vel Logofetū.

Prea Înălțate Dómne,

Zefculū Arnăutulū a jăluitū Măriei Tale, ȕicēndū că după acēstă anaforă a judecăȕii Departamentului, care se vede făcută încă din trecutulū anū Decembre 16, adecă în domnia Măriei Sale Mihaiū Vodă Suȕulū, ducēndu-se pîritulū Ienache Satăr-Bașa cu Măria Sa Mihaiū Vodă la Iași, nu s'aū făcutū nici până acum urmare după hotărîrea judecăȕii, iar acum, fiindă-că pîritulū a venitū și nu-și voiesce a-și primi banii după zapisulū cumpărătorei, cere ca cu luminată poruncă să fie supusū spre a fi următorū la ceea ce judecata după dreptate a hotărîtū; după a căruia jalbă vătavulū de Divanū, din luminată porunca Măriei Tale, l'aū adusū înaintea noastră, față cu pîritulū Satăr Bașa, și cetindū anaforaua acēsta a judecăȕei Departamentului, întrebărămū pe pîritulū ce are să mai ȕică împotrivă, și precum la Departamentulū atunci, așa și acum pricinui ȕicēndū că jă-

(1) Cod. XXVII, pag. 10, III.

luitarul, cu atâta vreme mai înainte, cum că casa acesta se vinde, și de-î eră trebuincioasă pentru ce nu o cumpără el de atunci, a căruî pricinuire nu fu primită la dreptate, de vreme ce tot-deauna cel care are protimisisă așteptă până să-î facă tocmela și săvîrșirea vîndărei, și viind cumpărătorul cu zapisul ca să iscălescă, orî iscălesce și se va zghetisi de protimisisă care are, saū numără banî și ia lucrul acela întru a lui stăpânire ; care acesta numitul lenache n'a urmat'o ca să fi mersu cu zapisul la jăluitar, să cêră orî iscălitură saū banî, ca la unul cel-lă vede bine că este vecin de alătura, răzașu, cu acêstă casă. Dreptu aceea cu cale și cu dreptate fiindu hotărîrea acêsta a judecâței Departamentului și noi asemenea dicem că jăluitarul Zefcul, putêndu să încredințeze cu jurămîntu că din ziua ce a aflatu vîndarea prin zapisu, și până la jalba ce a datu, n'a lăsatu să trecă cele trei-deci de zile, sorocul ce este orênduitu pentru protimisisă, să ia casa acêsta numaî cu întorcere de banî, cu carî aū cumpărat'o pîritul, iar cele ce va fi făcutu pîritul pe acel loc saū la casă, până a nu se isbrâni judecata, cu gându ca să adauge prețulu casei, acelea tôte să le pêrđă ca unul ce nu eră volnicu să adauge nimic la acêstă casă, până nu s'ar fi luatū hotărîre dela judecată în scrisu, că este bunū stăpân pe casă; iar hotărîrea cea desăvîrșitū rămâne a se face de către Înălțimea Ta.—1794 Martie 19.

Vel Banū Racoviță, lenache Moruzi Vel Vorn., Vel Vorn., Vel Logofătū. (1)

Anaforaua d-lui Velu Spătaru Văcărescu, pentru protimisisă la venitulū unui munte din sud. Dâmbovița, cu unū suditū.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i Gpd. Zemle Vlahiscoe. — Poruncimū Domnia Mea, dumné vóstră ispravnicilorū, să aveî a îndatori și pe rudele preotului ca să mêrgă să arate suditulū că nu este cumpărătorea bună, ci să-și primescă banî dela omulū dumné-lui Spătarulū, ci de-î va trebui pășune va avé a cumpără cu tocmelă dela omulū dumné-lui, spre a-și da cașulū la cămărășia dumné-lui, precum urmêză la toî cel-lalți munți.—1794 Aprilie 15.

Vel Logofătū.

(1) Cod. XXVII, pag. 27, IV.

Prea Înălțate Dómnne,

Insciințezú Măriei Tale, că în județul Dâmboviței, între alți munți boeresci și mănăstiresci, pe care în toți anii l'am cumpărat și l'am cumpărat, cu protimisă, ce din vechime am pentru trebuința cașăriilor mele, a avut și un popă Banul un munte anume Păduchiosul, care și pe acesta iarăși l'am cumpărat totu-deauna, fără de a păgubi pre numitul preot cu cât de puțin lucru, iar în anul acesta mă insciințeză purtătorul de grije ce-lu am asupra cașăriilor, cum că l'ar fi vîndut unu Ieremie Țurcu, sudit nemfescu, pe patru ani; pentru care vrîndu ca să mă caut dreptatea prin judecată cu numitul preot, pentru vîndarea muntelui, și mai mult pentru stricarea protimisisului, ce a umblat să-mi facă, fără de nici un cuvînt, acum afla cum că ar fi murit; ei fiindu-că de va rămâne cumpărătorea suditului bună, mie nu numai mi se pricinuesce pagubă la venitul cașăriilor, ci mai vîrtos mi se strică și protimisisul, și la anul pôte să urmeze și alți stăpîni de munți asemenea, mă rog să fie luminată porunca Măriei Tale către dumné-lor boeri ispravnic ai județului, ca pe de o parte la nêmurile preotului ce l' va fi rămas și să le dică și să-l siléscă ca să mērgă să insciințeze pre sudiți, că nu este cumpărătorea bună, și să vie să-și priméscă banii dela omul meu, iar pe de altă parte să nu îngăduiască pe sudit să stăpînescă muntele, ci de va fi trebuință să-și pască oile, să cumpere pășune dela omul meu cu toc-melă, ca să ducă cașul la cașăria mea, după cum se urmēză la toți munții dintr'acest județ, ce-l cumpără eu; iar hotărîrea rămîne a se face de către Măria Ta.—1794 Aprilie 12. (1)

Alu Măriei Tale prea plecată slugă,

Vel Spătaru Văcărescu.

Hotărnicii

Publicăm aci o serie de acte relative la hotărniciri de locuri de case, grădini, moșii și ocolnice. Câte-va din ele vor fi de interes și din alte puncte de vedere, bună-óră vor pute servi la studiul vechii așezări a unei părți a Bucurescilor și a unor strade din el și la biografia lui Ienache Văcărescu.

Iacă aceste diverse acte:

(1) Cod. XXVII, pag. 19, V

Pilacū către dumné-lui Vel Logofătū de Țera de sus, ca să cerceteze pentru moșia Socolulū a Mariei Cantacuzino, de este cine-va davagiū, fiindū-că va să se vîndă cu mezatū.

Iă Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — Cînstitū și credinciosū boerulū Domniei Mele, Costache Ghica Vel Logofătū de Țera de sus, pentru moșia Socolū din sud. Ilfovū, a dumné-ei Mariei Cantacuzino, ce lipsesce la Rusia, care cere prin epitropulū său a o vinde la mezatū, după cum și împărătésca poruncă s'a datū pentru acésta, orênduimū pe dumné-ta și poruncimū ca să cercetezi cu amêruntulū, de este vre-o dovadă pentru acéstă numită moșie despre partea verii-cuī, și fără de zăbavă să faci arêtare Domniei Mele cu pliroforie în scrisū prin anaforă. Tolico pisah gvmd. 1793 Iunie 25. (1)

Chrisovulū dumné-lui Vel Spătarulū Văcărescu, pentru moșia Socolulū ce a cumpêrat'o la mezatū.

Dat'am Domnia Mea acestū domnescū alū nostru hrisovū dumné-lui cînstitului și credinciosului boerulū Domniei Mele, Ianache Văcărescu, Vel Spătarū, prin care să aibă a ține și a stăpâni cu desăvîrșită putere și volnicie moșia Socolu ot sud. Ilfovū, care a cumpêrat'o dela mezatulū ce s'a făcutū cu porunca Domniei Mele, din Prea Inalta poruncă Impărătésca, aici în politia Domniei Mele, Bucuresci, pentru că acéstă numită moșie fost'a a răposatulū Paharnicū Zamfirū, ce a ținutū în căsătorie pe Maria Cantacuzino, care după mórtea numitulū răposatulū soțulū său, rămîindū stăpână pe tôte acareturile soțului său (avêndū o copilă născută cu răposatulū Paharnicū Zamfirū, anume Safta, și într'acéstă trecută vreme a răsmirății mutându-se, cu copila împreună, de aici din Țera-Românescă spre locuință la Rusia, făcut'a cerere și rugăciune la Impărătésca Curte a Rusiei ca să mijlocéscă către Prea Inalta Pórtă Impărătésca de a se trimite poruncă aici, să se vîndă la mezatū tôte acareturile, câte are aici în pămîntulū țerei, și să se trimită baniū la Rusia), orênduindu-și și epitropū și vechilū alū său aici pe dumné-lui cînstitū Vice-Consulū alū Rusiei Sineor Raviț, prin scrisóre cu iscălitura sa, care

(1) Cod. XXVI, fila 158.

a arătat'o dumné-luî Vice-Consululă de s'a vëdută la Divană cu létulă 1792 Februarie 27, ca să grijască pentru vîndărea loră cu mezată și să primescă și bani; după a căruia rugăciune, binevoindă Prea Inalta Pórtă la mijlocirea Curței Rusesci, trimis'a Impărătesca sa poruncă încă mai nainte către celă de mai nainte Domnă, Domnia Sa fratele Mihaiă Suțulă Voevodă, care s'a găsită de noi păstrându-se în cinste aici la sfânta Metropolie a țerei, ca să se vîndă tóte lucrurile Mariei Cantacuzino și ale fiicei sale, mișcătore și nemișcătore, la mezată, în urma căreia porunci, măcar că sfinția loră părinții Arhieriei și cu toți dumné-loră boerii țerei de obște, prin anaforaia dumné-loră în scrisă, a făcută rugăciune către domnia-sa seifulă nostru, de a arătată la Prea Inalta Pórtă, cum că lucrurile acestea a lui Zamfiră Paharnicu póte după vremi să le caute și să le oeră copila aceea, ce are făcută cu Maria Cantacuzino, care după ce va veni în vîrstă și în cunoscînță după mórtea mumei sale să și vie în țeră spre locuință, și va dice atunci că n'a mersă de bunăvoința ei la Rosia, ci a fostă dusă ca o nevîrstnică, și să-și ceră clironomia părintescă, făcendă rugăciune dumné-loră boerii, că de este cu putînță a se face mijlocire, să rămăe a nu se vinde. Dar dela prea Inalta Pórtă a venită ală doilea poruncă Impărătescă spre răspunsă acei rugăciuni, cum că la mijlocă fiindă cererea Curței Rusesci s'a făcută mu-saadea aceea ce este pururea între Impărății de a se face și trebuie să se vîndă negreșită tóte lucrurile și acareturile atătă ale Mariei Cantacuzino, câtă și ale fiicei sale, care fiică a sa în viață nu va mai fi primită în pămînturile și țerile Otomanicesci Impărății, a se sălășlui, ci să se desfacă cu totulă din pămîntulă țerei, după cum și la împărătescile nóstre ponturi ale păcii s'aă legată acésta, pentru cei ce se voră mută dela o stăpânire la alta; acésta poruncă Impărătescă s'aă dată în urmă și către noi, ca să se urmeze calea dintăiă, spre a se vinde adică tóte lucrurile Mariei Cantacuzino și ale fiicei sale, între cari lucruri fiindă numite de către Maria Cantacuzino și acésta moșie Socolu, ca bună acaretă ală sēu, spre a se vinde la mezată; de altă parte găsindă Domnia Mea acésta moșie Socolu numită între lucrurile și acareturile ce a fostă alierosită Mavrogheni aici la biserica sa dela Zoodohulă Pighi, pentru care acele lucruri numite ale lui Mavrogheni, venise Domniei Mele deosebită prea Inaltă poruncă Impărătescă, ca să cercetemă pricinile pentru cari s'a luată de Mavrogheni acele lucruri, și celoră ce voră avé dreptatea și cuvîntulă de a li se întórce acele acareturi, să le dămă domnescile nóstre hrisóve de stăpânire; am intrată Domnia Mea în cercetare deosebită pentru numita moșie Socolu, după acea Impărătescă poruncă, și cu tóte că ni s'a făcută arătare dela toți de obște, că nici vîndută a fostă de paharniculă Zamfiră acésta moșie la Mavrogheni, nici dată pentru vre-ună cină de boerie, nici dăruită,

ci cu nedreptate luată pentru pricină căci n'a eşitū suma dăjdiei a oeritului dela judeţulū Ilfovulū, unde isprăvnicea Zamfirache într'acelū timpū, după cum eşise în anulū trecutū când nu eră răzmiriţa, la care n'a fostū Paharniculū Zamfirū doveditū în nici unū felū de sfeterismosū, dar Domnia Mea am orënduitū prin pitaculū nostru dela Iunie 25 a acestui următorū anū, pe dumné-lui cinstitū şi credinciosū boerulū Domniei Mele Vel Logofetū de ţera de sus Costache Ghica, ca să aducă pe egumenulū ce se află la biserică ot Zoodohulū-Pighi, rînduitū peste moşiile şi acareturile acelea spre a-l arêta cererea Mariei Cantacuzino, şi spre a-lū întreba de are vre-o dovadă saū cerere asupra acestei moşii Socolulū şi de o stăpânesce biserică acéstă moşie saū nu, şi ne-a venitū anaforă dela dumné-lui Vel Postelnicū dela 28 ale lunei Iulie, cum că faţă fiindū Dionisie egumenulū dela Zoodoho-Pighi, şi întreatū fiindū, a datū răspunsulū, că nici o cerere nu are a face pentru numita moşie Socolulū, nici o stăpânesce mănăstirea, cum nici zapise, nici scrisorī, nici vre-unū hrisovū de danie a lui Mavrogheni pentru acéstă moşie nu are, aşişderea şi dumné-lui Ioan Damaris fratele răposatului Paharnicū Zamfirū şi dumné-lui Spătarū Nicolae Cantacuzino, fratele Păhărnicesei Mariei Cantacuzino, precum şi alţi vecinī şi rude, nimenea n'a arêtatū că aū nici unū felū de davă pentru acéstă moşie; iar peste tôte acestea am primitū Domnia Mea deosebită poruncă Împărătescă în scrisū, prin care ni se poruncesce într'adinsū, şi chiar pentru acéstă moşie Socola, care eră numită în tefterulū de lucrurile şi acareturile lui Mavrogheni, cum că s'a pliroforisitū prea Inalta Pörtă, că fără de dreptate se luase de Mavrogheni, şi ca pentru unū bunū acaretū alū Mariei poruncesce să se vîndă, ca şi cele-lalte lucruri ale lorū, după porunca dintăiū; aşa dar amū dat porunca Domniei Mele dela Iunie 28 către starostea de negustorī să o vîndă la mezatū întru auzulū tuturorū de obşte după obiceiulū ţerei, care urmândū în 62 de zile strigându-o la mezatū, atătū prin scirea tuturorū de obşte câtū şi prin scirea dumné-lui vice-consulū alū Rusiei, epitropulū Mariei Cantacuzino, le-a datū starostea anaforă dela 6 ale lunei acesteia, cum că în urma tuturorū muşteriiilor a rămasū asupra dumné-lui numitului mai sus boerulū Domniei Mele Ianache Văcărescu Vel Spătarū, cu talerī douē miī şése, şi iarăşi mai făcëndū alte trei zile hareciū prin totū loculū, n'a mai eşitū nimenea altulū ca să dea mai multū, şi cu acestū preţū s'aū cumpêratū dela mezatū de către dumné-lui Spătariu Văcărescu, a căruia anaforă peste 12 zile am buiurdisit'o şi Domnia Mea, cum se vede la 18 zile ale lunei aceştia. Decī după puterea prea Inaltelorū, Împărătesci porunci, ce le numimū mai sus, mai alesū după osebita poruncă ce într'adinsū ne-a venitū chiar pentru acéstă moşie Socolu, care poruncă am dat'o la mânilē dumné-lui Spăta-

riului pentru siguranție, și după puterea mezatului care s'aŭ făcută cu întregă orânduială lui după obiceiul țerei, și încă cu 12 ȕile mai mult peste obiceiul mezatului, avându dumné-lui numitul boerul Domniei-Mele totă cuvîntulă celă dreptă asupra stăpînirei acestei moșii ca ună bună cumpărătoră dela Sultană mezată, adăogându mai multă decăt toți alți mușterii, am dată la mâniale dumi-sale acestă domnescă ală nostru hrisovă de întărire, și stăpînire bună și nestrămutată, ca să o facă zaptă să o stăpînescă dumné-lui și moștenitorii dumné-lui, ca ună vornică și stăpînă cu putere desăvîrșită acum și totă-deauna, după vremi, de nimenă nebântuită, și am adevărită hrisovulă acesta cu însuși credința Domniei Mele. Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă și cu credința prea iubiților Domniei Mele fii, Constantină Dumitrașco, și Nicolae Voivodă, martori fiindă și toți dumné-loră cinstiți și credincioși boeri veliți ai Diavănuului Domniei Mele, Pan Nicolae Brâncovănu Vel Vist., Dumitrașco Racoviță Vel Bană, Ienache Moruzi Vel Vornică de țera de sus, Manolache Brâncovănu Vel Vornică de țera de jos, Manolache Crețulescu Vel Vornică, Costache Ghica Vel logofetă de țera de sus, Scarlată Ghica Vel Logofetă de țera de jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmană, Dumitrache Manu Vel Postelnică, Isaacă Raletă Vel Cluceră, Dumitrache Schina Vel Comisă, Ioană Comănănu Vel Paharnică, Iordache Palada Vel Stolnică, Iordache Vel Slugeră, Dumitrache Costandache Vel Pitară și Ispravnică Scarlată Ghica Vel Logofetă de țera de josă; și s'aŭ scrisă hrisovulă acesta la anulă dintăiă dintr'întăia domnie a Domniei Mele aici în orașulă scaunulă Domniei Mele Bucurescă, la aniă dela zidirea lumei 7302, iar dela Domnulă Dumneșă și mântuitorulă nostru Isusă Hristosă, 1793 Septembrie 30 (1).

Răducanu Poenaru biv 3-lea Logofetă.

Chrisovulă dumné-lui Vist Brâncovănu pentru grădina domniei sale.

Dat'am Domnia Mea domnesculă nostru hrisovă dumné-lui cinstitulă și credinciosă boerulă Domniei Mele Nicolae Brâncovănu Vel Vist., ca să aibă a stăpîni grădina din mahalaua Cărmidariloră de pe apa Dâmboviței, cu tôte celea ce se află în îngrădișă, de jură împrejură, și cu tôte nămesitiile ce sunt făcute pe totă loculă acestei grădină, care este pe loculă mănăstirei Radu Vodă, pentru că viindă înaintea Domniei Mele dumné-lui

(1) Cod. XXVI, fila 162.

Vel Vist. ne-aŭ arătatŭ că pentru o cerere nedreptă de bani, cu care a fostŭ stenahorisitŭ de Mavrogheni, silitŭ fiindŭ a-și vinde moșia dumné-luî, Tătărăniî, din sud. Prahova, și fiind-că acésta moșie a fostŭ întâi strămoșéscă și părintéscă a dumné-luî cinstitŭ și credinciosŭ boerŭ alŭ Domniei Mele Scarlatŭ Grecénu biv Vel Dvornicŭ, de unde trecéndŭ cu vîndare la răposatulŭ părintele domniei-sale, de aceea a vîndut'o la acea vreme de trebuință, iarăși dumné-luî Vorniculŭ Scarlatŭ Grecénu în talerî . . . prin zapisŭ iscălitŭ cu martorî vrednicî, dându-î și tóte sineturile vechî, pe care a și stăpânit'o dumné-luî Dvornicŭ Scarlatŭ; dar după starea moșiei nefiindŭ dumné-luî mulțamitŭ, la acéstu prețŭ ce l'a primitŭ atuncî în vreme de stenahorie, ca să scape dintr'acésta nevoie, a cerutŭ dumné-luî Vistierulŭ dela Domnia Sa fratele Mihaiŭ Vodă Suțulŭ ca prin domnescile și părintescile Domniei Sale staturî să aducă și să povățuiască pe amândoué părțile la o învoire și la o împăcăciune cuviinciosă; decî Domnia Sa fratele Mihaiŭ Vodă de o parte pliroforisindu-se cu adevăratŭ de silă stenahoritŭ ce a avutŭ dumné-luî Vist Brâncovénu atuncî la vremea vîndărei acelei moșii, de altă parte vėđéndŭ și îndreptările dumné-luî Dvorniculŭ Scarlatŭ ce a cumpăratŭ cu prețŭ învoitŭ și prin zapisŭ în sciință tuturorŭ, adevăritŭ cu martorî după orėnduială, a datŭ domnescile sale povățuirî, sfātuindŭ și pe o parte și pe alta de a se împacă și a se învoi între dumné-lorŭ, ca nisce boerî marî cu iubire de pace și de dragoste și li s'aŭ datŭ și vreme de întocmire până . . . zile ale lunei . . . , când atuncî viindŭ amândoué părțile înaintea Domniei Sale a datŭ pliroforie, din însuși graiulŭ dumné-lorŭ, cum că s'aŭ mulțamitŭ amėndoué părțile cu schimbulŭ ce aŭ mai datŭ dumné-luî Dvorniculŭ Grecénu domniei-sale Vistierulŭ, adecă mai sus numita grădină cu tóte ale ei, rămăindŭ moșia Tătărăniî bine vîndută cu acésta la dumné-luî Dvornicŭ Scarlatŭ, pentru care vėđéndŭ Domnia Sa fratele Michaiŭ Vodă și zapisele de izbrănire dela ȓi ăntăi a lunei luî Februarie létulŭ 1792, unulŭ alŭ Dvorniculŭ Scarlatŭ la măinile dumné-luî Vistierulŭ, și altulŭ alŭ domniei-sale Vistierulŭ la măinile dumné-luî Dvorniculŭ, cu iscăliturile și pecețile dumné-lorŭ și făcėndu-se isbrănire prin scirea Domniei Sale a întărit'o și Domnia Sa prin hrisovulŭ Domniei Sale, ce-lŭ vėđumŭ la măinile dumné-luî Vistierulŭ cu létulŭ 1792 Febauarie 4, după care a și făcutŭ dumné-luî Vistierulŭ grădina zaptŭ și o stăpănesce până acum; când în urmă mai cumpărăndŭ dumné-luî Vistierulŭ optŭ case ce eră peste unŭ drumulețŭ care mergeă către grădina chioșculŭ dumné-luî răposatulŭ Banulŭ Filipesculŭ, cum și alte case, ce eră lângă gardulŭ Curței domniei-sale, dela stăpăniî acestorŭ căscióre, și trebuință avėndŭ a se face alegerea locurilorŭ acestorŭ case și îndreptare drumurilorŭ, fiindŭ între trei drumurî vechî, și vrėndŭ să facă

dumné-lui Vistierulă îngrădire locurilor acestor case de jură împrejură, cum și curței chioșcului dumi-sale, pentru ca să nu pricinuiască la vecinî vre-o supărare, a cerut prin anafora dumi-sale la Domnia Sa fratele Mihaiă Vodă, de a porunci să se facă alegerea acestor locuri și drumuri la fața locului, spre a fi cunoscut de unde și până unde este bun și drept locul dumi-sale Vistierului, care are să se stăpânescă? după care anaforă poruncesce Domnia Sa dumné-lor veliților boerî... ca să mērgă la fața locului, unde fiindă fața și dumné-lui răposatulă Bană Filipescu, în viétă fiindă atunci, ca vecină peste drum cu grădina chioșcului dumi-sale, și dumné-lui Vorniculă Scarlată Grecenu, ca ună stăpână ce a fostă mai nainte chioșcului și grădinei, pe care a dat-o dumné-lui Vistierului și ca ună *Idiétă* ală locului ce a stăpănită, cum și Prea Sfinția Sa părintele Mitropolită, fiindă morile sfintei Mitropolii vecine cu fundul locului grădini dumné-lui Vistierului, și făcendă alegerea stăpânirei cu hotare și întocmirea drumurilor, se arată cu anaforă. După care poruncă arată dumné-lor veliții vornici prin anafora dumné-lor, ce-o vēdumă și Domnia Mea cu lét. 1792 Maiă 19, cum că mergendă la fața locului, de fața fiindă toți cei cunoscuți, a adusă fața pe vîndătorii acestor căsciore, pe cari întrebându-i câte unul osebítă, toți d'impreună a răspunsă, că fie-care a vîndută de a sa bună voie, și bani după tocmelă și i-a primită toți deplină; după acēsta a mersă la ună drumuleță, ce se abate din drumulă celă mare ală strajei și merge la pórta grădini dumné-lui răposatulă Bană Filipescu și din drumulă, ce merge înainte la movila sfintei Mitropolii, care drumuleță voindă dumné-lui Vistierulă Brâncovenu ca să-lă bage înăuntru îngrădișului, pentru a se mai lărgi locul Curței grădinei dumi-sale și cu puțină diastimă mai din sus se lasă drumulă din locul caselor ce le-a cumpărată, care să mērgă la pórta grădinei răposatulă Bană Filipescu, și înainte către morile Mitropoliei, s'a făcută cunoscută și către dumné-lui răposatulă Bană Filipescu acēstă trebuință a dumné-lui Vistierului Brâncovenu, pentru închiderea acelu drumuleță, și prin însăși învoirea și priimința dumné-lui răposatulă Bană Filipescu, s'a mutată acelu drumuleță lăsându-se partea mai din sus ca să mērgă la pórta răposatulă Filipescu, care drumă s'a lăsată în largă de stîngen 4 domnesci, adică multă mai largă decăt eră drumulețulă vechiă; după acēsta a rēnduită 4, al 2-lea vornici și ună boerinașă deosebită de a făcută trăsuri și alegeri în stîngen, la totă loculă câtă are să fie dumné-lui Vistierulă Brâncovenu, adică și celă vechiă ală grădini dumi-sale, și celă nouă ală caselor ce le-a cumpărată, întâiă, adică la fundul grădini Vistierului despre morile sfintei Mitropolii, și puindă sfóra din malulă Dâmboviței, s'a trasă totă fundul grădini până în drumulă ce merge la mori, și a eșită stîngen 6 și palme două și dela acēstă semnă puindă sfóra în lungulă grădinei dreptă în

jos, pe drumul ce vine dela mori pe dinaintea porței dumné-lui răposatului Banu Filipescu, la vale pe drumu ce arătăm mai sus că s'a lăsat acum, până în drumul cel mare care ese la așeșit stânjenî 139, și iarăș puind sfóra dela acestu semn pe fața grădinei dumné-lui Vistieru, dreptu pe drumul cel mare până în apa Dâmboviței așeșit stânjenî: 87 $\frac{1}{2}$ palme s'a făcutu o trăsura chiar și prin mijlocul grădinii dumné-lui Vistieru, și puind sfóra din malul Dâmboviței până în drumul morilor Mitropoliei a eșit stânjenî: 807 palme, și cu acestea mai sus numite trăsuri, adecă una în fundul grădinii, alta în lungul grădinii și alta care este la lumina grădinii pe fața drumului celui mare, s'a încheiatu locul cel vechiu al grădinii dumné-lui Vistierului Brâncovenu, în care intră după aceste trăsuri și vre-o câte-va din locul caselor ce le-a cumpăratu dela mahalagii, dar fiindu-că locurile acestor case mergu ascușit între drumuri, și a mai rămasu locu neintrat la suma trásurilor de mai sus arătate, s'a trasu și acel locu ce a mai rămasu neintrat și puind sfóra din drumul cel mare al străjii pe ulița, ce s'a lăsat de merge dreptu la pórta foisorului dumné-lui răposatului Banului Filipescu până în drumul, ce vine dela străjă pe lângă grădina dumné-lui Banului Filipescu și merge la morile Mitropoliei a ieșit stânjenî 37 $\frac{1}{2}$; a doua trăsura din capul uliței ce s'a lăsat de ese la pórta dumné-lui Banului Filipescu dreptu la vale pe drumul ce merge către străjă și a eșit stânjenî 50, a treia trăsura din ascușitul unde se împreună drumurile dreptu la vale pe drumul cel mare și până iar în ulița ce a lăsat de merge la grădina dumné-lui Banului Filipescu și a eșit stânjenî 33 și două palme; cu aceste trei trăsuri s'a înconjurat totu locul fiindu în trei colțuri, și așa cu aceste trăsuri alegendu-se totu locul câtu are să stăpânescă dumné-lui Vistierul Brâncovenu, cum și drumurile lăsându-se largi îndestul precum s'a convenit, așeșit și toți vecinii odihnii, nevindu se nimenea nicu cu un felu de împotrivire sașu cu vre-unu cuvintu de pricinuire, și, pe aceste trăsuri cu semne ce s'așeșit cum se arată mai sus, a rămasu ca dumné-lui Banu Brâncovenu să-și facă îngrădire locul domniei-sale, care acéstă anafora o întâresce și Domnia Sa fratele Mihai Vodă Suțulu la Maiu 23 létulu 1792, ca după aceste trăsuri și semne ale hotarului ce s'a făcutu totu locul vechiu al grădinii, câtu și celui nou al caselor ce le-a cumpăratu, precum s'a trasu și s'a încheiatu cu trăsuri după obicei, și sumă de stânjenî, să-și facă dumné-lui Vistierul Brâncovenu îngrădire și să stăpânescă cu pace, după care s'a și urmat și a stăpânit și stăpânesce dumné-lui fără de nicu o pricină. Decu cerendu dumné-lui Vistierul și dela Domnia Mea întărire asupra tuturor acestora, și vedendu-le Domnia Mea urmate și cercetate cu bună orânduială, atât cele d'întăi, adecă în-

voirea între dumné-lorŭ pentru grădina acésta, câtŭ și celea din urmă alegerŭ și întocmirŭ ale loculuŭ, ca nisce drepte și cu cale săvîrșite și izbrănite prin scirea domnéscă și cu întărirŭ domnescŭ, am datŭ și Domnia Mea la mânia dumné-luŭ acestŭ domnesculŭ nostru hrisovŭ de întărire și de bună stăpânire, ca să le ție și să le stăpânescă cu bună pace, adevărindŭ hrisovulŭ acesta cu însăși credința Domnieŭ Mele Iw Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ, și cu credința prea iubiților Domnieŭ Mele fiŭ: Constantinŭ Voevodŭ, Dumitrașco Voevodŭ, Nicolae Voevodŭ, martorŭ fiindŭ și dumné-lorŭ cinstiți și credincioși boerŭ veliți al Divanuluŭ Domnieŭ Mele: Nicolae Brâncovénu Vel Vist., Dumitrașco Racovița Vel Banŭ, Ienache Văcărescu Vel Spătarŭ, Ienache Moruzi Vel Vornicŭ de Țera de sus-Manolache Brâncovénu Vel Vornicŭ de Țera de jos, Manolache Crețulescu Vel Vornicŭ, Nicolae Filipescu Vel Vornicŭ, Costache Ghica Vel Logofătŭ de Țera de sus, Scarlatŭ Ghica Vel Logofătŭ de Țera de jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanŭ, Dimitrie Manu Vel Postelnicŭ, Isaacŭ Raletŭ Vel Clucerŭ, Dimitrie Schina Vel Comisŭ, Nicolae Racovița Vel Paharnicŭ, Iordache Palade Vel Stolnicŭ și ispravnicŭ Scarlatŭ Ghica Vel Logofătŭ, scriindu-se hrisovulŭ acesta întru întâiulŭ anŭ, dintru întâia domnie a Domnieŭ Mele, aici în orașulŭ Bucurescŭ, la létulŭ 1793 Iulie 10, de Gheorghe Logofătŭ za taină. (1)

Poruncă către dumné-luŭ biv Vel Vist. Costache Știrbeiŭ, ca să mergă să îndrepteze hotarele moșiei Ploescŭ a dumné-luŭ Vorniculŭ Moruzi.

Cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domnieŭ Mele biv Vel Vistierŭ Costache Știrbeiŭ, sănătate! Facemŭ dumi-tale în scire, că dumné-luŭ cinstitulŭ și credinciosulŭ boerulŭ Domnieŭ Mele Vel Vornicŭ de Țera de sus Ianache Moruzi ne făcŭ arătate, cum că are pricină cu șătrarulŭ Ionița Bălăcénu pentru hotarulŭ moșiei dumné-luŭ Ploescŭ, care se calcă de către moșia Berésca a Șătraruluŭ, precum se dovedesce dintr'o veche carte de hotărnicie care acum a arətat'o Șătrarulŭ, țiindu-o până acum tăinuită; și fiindŭ că dumné-ta mergŭ acum la viile ce le al în sud. Săcuieniŭ (Saacŭ), a cerutŭ porunca Domnieŭ Mele către dumné-ta, pentru cercetarea și îndreptarea acesteŭ împrejurări. Decŭ iată, după a domnieŭ sale cerere, poruncimŭ Domnia Mea dumi-tale, să mergŭ la fața loculuŭ, unde fiindŭ amândouă părțile, saŭ vechilŭ din parte, să facŭ cercetare pentru împresurarea acésta;

(1) Cod. XXVI, pag. 104.

și atâtă după numita carte de hotărnicie ce s'a găsită la mâinile Șătraruului, câtă și după alte dovezi, să faci îndreptare hotarului și să dai și înscrisă; iar fiindă pricina într'altă chipă, să însciințați Domniei Mele.— 1793 Septembrie 26. (1)

În Alexandru Constantină Moruzi Voevodă. — Fiindă-că după cercetarea ce s'a făcută, arată Domniei Mele Ispravnicii județului, că este de trebuință a se face alegere în fața locului de boerinași orându-i într'adinsă, și Furduescu n'a fostă următorii, orându-i pe sluga Domniei Mele, copilă din casă de Divană, să mērgă și ori unde va găsi pe Furduesculă să-lă iea să-lă ducă la Ispravnică, față cu jăluitoii Rătesci, unde poruncimă Domnia Mea dumné-vóstră, Ispravniciloră, să aveți a le orēndui boerinași alegētoii, cari voră fi ceruți de amāndouă părțile, sau pe care veți socoti dumné-vóstră, ómenii cu praxis, că să facă alegerea cea cuviinciósă; iară când va pricinui Furduesculă iarăși, și va dice, că are a se judecă întâiă la Divanulă Domniei Mele, atunci pe amāndouă părțile, cu însciințarea dumné-vóstră, de tótă curgerea pricinei, să-lă iea mumbașirulă să-lă aducă aici. 1793 Noembrie 28.

Prea Înălțate Dómne,

După jalba ce a dată Măriei Tale dumné-loră Toma și Nicolae Rătesci, dintr'acestă județ Argeșă, pentru ună Nicolae Furduescu din sud. Vlașca, arētându că de câtă-va vreme viindă pîrîtulă, l'a înprumutată cu taleri 50, puindu-i și zălogă puțină moșie ce aș dîsă că are pre valea Vrănesciloră sud. Muscelă, lângă care moșie aș și pîrîții vie, și peste câtă-va vreme, sculāndu-se pîrîtulă Furduescu cu o fôie de zestre, aș dîsă că are moșie de-a valma cu părășii și sciindu-se pîrîșii că moșia de-a valma cu pîrîtulă n'are, ș'aș judecată la Departamentă, și s'a aflată în dreptate, și eșindă de la dumné-loră veliții boeri, i-a îndatorată a-i face și lui parte d'impreună cu ună Gheorghe, i vinovățindui cu cuvîntă, zălogire neavēndă, tóte sineturile acelei moșii la mână-le la acea judecată, și avēndă pîrîtulă anaforaua dumné-loră, de locă fără a se trage moșia, și a vîndută acea parte la ună Vladă cu suma de stîngenii 82 și jumētate, la care neîngăduindu-lă boerii Rătesci pre Vladă, să stăpānescă acea cumpărătore, l'aș trasă la dumné-loră boerii ispravnică ai județului, cerēndă pîrîșii protimisissă și li s'aș hotărîtă să-și primēscă Vladă bani, și n'a vrută; s'a judecată și la De-

(1) Cod. XXIII, fila 149.

partamentu, și li s'au făcutu anaforă a se sforă moșia cu boerî ceruți de amândouă părțile, și când nu va fi avându numitulă Furduescu parte de stîngenî 82 și jumătate, să fie cumpărătorea Vladului rea, iară alegendu-se stîngenî deplină să-î fie cumpărătorea bună; și luându Furduescu doi boernași numai despre parte-î, ne așteptamă a fi în fața locului, și unū boerū ispravnicū, precum se porunciă, a făcutū sfōră moșiei, dar nu după coprinderea anaforalei, să o facă masă după obiceiū, ci ca să-î facă moșie multă, după cerere-î a făcut'o totū petice; la care, neodihnindu-se pîrîșil, aū jăluitū la Măria Sa Vodă Mihailū Suțulū, cărora făcendu-li-se poruncă către dumné-lorū Ispravnicil să-î cerceteze, după care cercetare aū găsitū acea sfōră țără de orânduială, însciințându la Domnū cu anaforă, și mai la urmă aū găsitū pîrîșil și două zapise unulū alū socrului numitulū Furduescu, și altulū alū tatălui lui Gheorghe, date la mănile pîrîșilorū Rătescil, cerendu că numai în Siliște le-aū rămasū parte de moșie, iar în hotarulū Rătescilorū n'aū părți, cerendu să-și afle dreptate, cu a li se sforî moșia cu boernași ceruți de părțile amândorora. Mai arată pîrîșil, cum că anaforaua, ce s'a datū Furduescului dela dumné-lorū veliți boerî, i să dă vie cu pometulū ei în hotarulū Rătescilorū, și pre dînsulū ne mai pomenindu-lū cu vie în hotarulū lorū, cere și pentru acestea să-și afle dreptate. După a cărora jalbă, se poruncesce de Înălțimea Ta, să înfățișezl'pe amândouă părțile, și să teorisiună jalba, vedendu și hotărîrile, i cărțile de judecată ce vorū fi avendu asupra acesteî pricinî și fiindū trebuință a se orendu boernașil în fața locului a face alegere, să le și orenduimū, izbrănindu-î cu hotărîre, iară neodihnindu-se vre-o parte, să-î sorocimū la Divanū. Următorî fiindū, î-amū însciințatū, și întrându mai întâi în cercetarea hotărîrilorū și cărțilorū, ce vorū fi asupra acesteî pricinî, precum ni se poruncesce, am cerutū Furduescului să ne arate ce cărți are, și ne arată o carte de alegerea ce s'a făcutū, care aū fostū ceruți din porunca Furduescului, fiindū ot létulū 1787, iscăliți Tudorcea i Barbulū Mazilū ot. sud Muscelū, orânduți cu porunca Domnului Mavrogheni, care cetind'o vedū, că numai din partea Furduescului a fostū orenduți; și neodihnindu-se Rătescil de acea alegere, de locū aū pornitū jalbă la Domnū, atâtū la Mavrogheni, cum și la Măria Sa Mihailū Vodă Suțulū, arētându că nu sunt odihniți, și cereă a li se face alegere de iznōvă, de boernași ceruți din partea amândorora; și li s'au făcutū porunci la dumné-lorū ispravnicil să-î cerceteze, și de nu va fi alegerea cu bună orânduială, să li se facă altă cercetare în fața locului, dar că n'aū luatū sfîrșitū dicū Rătescil, că Furduescu, prelungindū, n'a vrutū a veni la judecată. Decî după cercetarea ce amū făcutū și noi, acum fiindū trebuință de a li se face cercetare de iznōvă în fața locului, amū cerutū Rătescilorū să ne arate pre cine cere să le orenduimū din parte-le, și alegendu-î deteră în scrisū, cum

și Furduescului ȋicându-ȋ, să răspundă că nu mai trebuie alt  cercetare a se face în fața locului, ajung nd  cea dintru'nt i a Domnului Mavrogheni; iară mai pe urmă ȋise, că va merge la dumn -lui Polcovnicul  Constantin  Piteșten  și la Mincul  Polcovnicul  Topolov nu, de-ȋ va cere să-ȋ fie despre parte-ȋ la fața locului aleg tor ; și cu acest  r spuns  r m ind  noi, am  așteptat  a se  nt rce p n  va veni să ne arate că este gata acea alegere; și z bovind  trei patru ȋile, n' u mai venit ; am  trimis  la aceia să ne arate de ce z bovesc , și ne- u r spuns  că pre Furduescu în ochi  lor  nu l' u v ȋut , nici că merg  din partea lui la fața locului. Ci fiind -că, ac st  pricin  nu va put  av  sf rșit , p n  a nu se cercet  în fața locului, să fie luminat  porunca Măriei Tale cu mumbașir  a se aduce Furduescu la fața locului, aleg ndu-ș  și boernaș  din parte-ȋ, și aș  li se izbr nesce, iară ani  Măriei Tale mulți întru fericire. 1793 Noembre 15. (1)

A  Măriei Tale prea plecați slug .

Istrate Creșulescu, Constantin  Varlaam .

Credincioș  boerilor  Domniei Mele biv Vel Pitar  Ștefănică, i biv Vel Ș tr. Panait , Matraca Serd., fiind -că la hotărnicia ce s'  f cut  la luna lui August , între moșia mănăstirei Gruicul  cu mănăstirea Snagov , s'  j luit  acum Domniei Mele egumenul  Gruian , cum că s'  urmat  o mare nedreptate și călcare moșiei mănăstirei Gruicului de către hot rnic  ce  u fost , iată v  or nduim  despre partea Domniei, că primind  porunca ac sta, cu sluga Domniei Mele port rel , să mergeți la fața locului, adecă să aveți a face de izn v  t t  cercetarea cu am runtul , fiind  t te cărțile față, cu or -ce sineturi și doveȋi vor  av , și dreptatea p zind  în adev r , or -ce greșel  sau călcare veți găsi că s'  f cut  să o îndreptați, puind  și pietre după obicei  la locurile cele cuviinciose, și să dați în scris  alegerea și hotărnicia ce ați f cut  coprinȋet re pe larg , cu t te cuviinciosele doveȋi, cum vi s'  poruncit  de Domnia Mea, pentru mijlocul  ce  u urmat  la ac st  hotărnicie co  d' nt i hot rnic  și adev rul  să-l  ar tați Domniei Mele, prin deosebit  anaforă, toli pisah. gpd. — 1793 Decembre 7. (2)

Vel Logof t .

I  Alexandru Constantin  Moruzi Voevod . — Boerule Domniei Mele Iordache Zamfiroglu dela Calafat ,  ți facem  în scire că la Domnia Mea

(1) Cod. XXV, fila 132.

(2) Cod. XXVI, pag. 183.

a datū jalbă Bănică Budiştenu biv 3-lea Logofătū, arătându cum că după judecata ce a avutū cu Hagi Hristodorū socru-sēū, încă mai d'înainte, pentru impresurarea unū locū de casă despărţitū, ce se vecinesce cu loculū casei lui, făcēdu-se cercetare la faţa loculū de dumné-lorū veliţîi Vornici de mai nainte, prin mărturiî şi prin carte de blestemū, dovedindu-se loculū impresuratū de către socru-sēū, după hotărîrea judecăţei şi-a şi mutatū socru-tēū ulucile de pe loculū jăluitarului pe alū sēū locū, iară în urmă făcēdu-te tu ginere lui Hristodorū ţî-aî mutatū ulucile iarăşi pe loculū jăluitarului, şi l'aî impresuratū în silă şi fără de judecată; pentru care după jalba ce a datū Domniei Mele numitulū Budiştenu, cercetādu-se pricina şi acum în faţa loculū de dumné-lorū veliţîi Vornici prin anaforă dela 4 ale lunei aceştia, arată Domniei Mele, cum că cercetarea de mai nainte a găsit'o dumné-lorū adevărată, cum şi loculū jăluitarului se găsesce rău călcatū şi impresuratū de tine, şi găsescū dumné-lorū cu cale ca să-ţi ridicî ulucile, să ţi le muţî pe loculū tēū, precum veî înţelege din anaforaua dumné-lorū, după care ţi se trimise copie ca să veđî, şi fiindū-că jăluitarî cerū întărire dreptului dela Domnia Mea, iată îţî poruncimū Domnia Mea, că de aî vre-unū cuvîntū de răspunsū împotriva cercetărilor, ce s'aū făcutū, să-ţi faci apelaţie, orēnduindu-ţî şi vechilulū aici pentru pricina acēsta, căcî neurmāndū, să scîi că după dreptatea, ce din cercetări se vede că are jăluitarulū, mai vîrtosū că este adeverinţa în scrisū a vechilului Mitropoliei, ce este stăpānă loculū care-lū ţîi, se va întări de către Domnia Mea anaforaua de a ţi se ridică ulucile de pe loculū jăluitarului; acēsta e porunca. — 1794 Martie 11. (1)

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — După cererea domniei-sale cinstitulū şi credinciosū boerului Domniei Mele Ienache Văcărescu Vel Spătarū şi după arătarea ce ne face dumné-lui cinstitū şi credinciosū boerulū Domniei Mele Vel Logofătū Costache Ghica, cum că s'a cercetatū tôte aceste sineturî şi la Logofeţia Divanului Domniei Mele, pentru mai bună pliroforie, ca să aibă chirosū, întărimū şi cu domnésca nōstră pecete acēsta ocolnică. 1794 Ghenarie 18.

Vel Logofătū.

Prea Înălţate Dómne,

După luminată porunca Măriei Tale ce mi se dă la anaforaua din potrivă a dumné-lui Vel Spătarū, ca să cercetāmū tôte aceste scrisorî ale moşiei

(1) Cod. XXIII, fila 221.

Văcărescî, ot sud. Dâmbovița, cu toate hotarele ei ce se coprind în această ocolnică, de sud. întocmai cu celea adevărate și să arăt înălțimeî Tale în scris; următoru fiindu luminatî poruncî, am cercetatî însumî cu pierghie toate aceste hrisóve, zapise și cărți, ce se coprind într'această ocolnică, și le-am aflatî întocmai după cum sunt trecute aici, fără de nici un felu de schimbare; dreptu aceea după poruncă, prin plecată-mî anaforă, făcuî însciințare Mărieî Tale. 1794 Ghenarie 15. (1)

Zapisulă de învoire ală Raduluî Ghețarū cu Postelniculū Gheorghe Pecetescu, pentru moșia ce are la Gherganî.

Iă Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i Gpd. — După mulțămirea amândorora părților și după rugăciunea și cererea însăși a lorū, întărimū și Domnia Mea așezămîntulū, ce printr'acestū zapisū de învoire l'au făcutū, și poruncimū mai jos numiților boeri ce sunteți ceruți de Radu, și celorū ce veți fi ceruți de Pecetescu, ca la vreme, să mergeți la fața loculu și să faceți urmare întocmai, prin cercetare cu carte de blăstemū păzindū adevărulū și dreptatea.—1794 Aprilie 25.

Vel Logofătū.

Adică eu Radu Logofătulū Ghețarulū dela Gherganî, sud. Dâmbovița, cum și cu Ioniță Buluc-bașa ce sunt vechilū cu adevărînță în scris a dumné luî Gheorghe Pecetescu Postelnicelū iar de acolo dela Gherganî, sud. Dâmbovița, încredințămū cu acestū zapisū alū nostru, precum să se scie, că fiindū multă prigonire între noi pentru moșia ce avemū și unulū și altulū acolo la Gherganî, unde ne vecinămū, și judecându-ne din luminată porunca Mărieî Tale prea înaltulu nostru Domnū Alexandru Moruzi Voevodū la dumné-lorū veliți boeri, eră să eșimū și înaintea Mărieî Sale la Divanū, dar înaintea dumné-luî Vel Logofătū de țera de sus cădëndū la împăcăciune ne-amū învoitū într'acestași chipū, adică să ne luămū despre amândouă părțile boeri cari să mērgă la fața loculu să facă cercetare cu carte de blăstemū, și să-mî aducū acolo cu Pecetescu mărturiile ce voiū avé, căroră citinduli-se cartea de blestemū, să mērgă să arate pentru rēndulū stăpânirei, adecă cum se va fi urmatū stăpânirea de 30—40 ani mai naintea hotărniciei ce s'a făcutū în cea-laltă domnie a Mărieî Sale Mihaiū Vodă Șuțu, și pe unde și câtū vorū arētă acei martori în frica luî Dumneșeu,

(1) Cod. XXV, fila 144.

după primirea cărței de blestem, pe acolo și atâta să dea în stăpânirea mea Pecetescu, atât din siliștea satului, i din câmp și din pădure, iar mai multă moșie să nu am a *pretenderis*, și acea moșie ce se va alege să se întărească cu semne și hotare și să se sforască, ca să scim ce avem să stăpânim fieș-care. Deci eu Radu Logofătul m-am ales din parte m pe dumné lui Pantazi Pastia biv Căpitanu za lefegi, i pe dumné-lui Ioniță Postelnicul Conțescu, iar eu Ioniță vechil Pecetescului, ne-fiind boeri din partea locului, ne-am învoit, că de va primi Postelnicul Pecetescu a fi totu acești boeri și despre partea dumné-lui, bine, iar de nu, să fie boeri, ori pe care va vrea dumné-lui, afară din cei ce au fost la hotărnicia dintăi, dintr'aceia să nu ia și ne-am pus soroc de acum până în trei săptămâni, să ne aflăm amândouă părțile la fața locului, unde să ne aducem fieș-care pe boeri lui, și prelunge să nu facă, nici o parte, nici alta, iar care nu va urmă sorocului, a veni la fața locului cu boeri săi, acela să fie osîndit a plăti cheltuiala; cari boeri să facă cercetare și judecată cu temei, cum s'a dat moșia la hotărnicie și o stăpânesc atât Gheorghe Pisică, cât și Cărstina soția lui Constantin și ori să ne împace și cu aceia, să ne isbrănim, sau să ne sorocască la Divan; însă acestu zapis, m'am învoit cu vechilul Pecetescului, ca să dea la cea-laltă parte, adică mie Radu Logofăt, și pentru a se face urmare, ne rugăm a se întări acestu zapis și de către Măria Sa Vodă, poruncindu-se de Măria Sa și boerilor a merge la fața locului și ne-am iscălit mai jos, ca să se credă — 1794 Aprilie 24.

Radu Logofăt Ghețar adeverez, Ioniță Buluc-bașa adeverez, i Grigorie Logofăt de taină martor, Răducanu biv. 3-lea Logofăt martor, i Răducanu Logofăt, martor. (1)

Io Alexandru Constantin Moruzi Voevodă i Gpd. Zemle Vlahiscoie. — Poruncim Domnia Mea dumné-văstră ispravnicilor a județului să urmați a orândui la fața locului, ca să se facă cercetarea și alegerea ce se cuprinde mai jos, pe care rămăind cu toți mulțami să ne înștiințăm, dând și ei înscris, cum că sunt fără de apelație. — 1794 Martie 7.

Vel Logofăt.

Prea Înălțate Dómnne,

Popa Ioan și iar Popa Ioan cu cetașii lor dela Scărișoara sud. Romanați au jăluit Înălțime Tale, cum că au moșie ce se numesce Scărișoara, stră-

(1) Cod. XXVII, V, pag. 28.

moșască de moștenire, care o stăpânesc în bună pace, fără de a nu avea pricină cu nimeni și cum că hrisovul ce a de numita moșie a putredit fiind vechi, au cerut ca să li se înnoiască de către Înălțimea Ta, să nu se prăpădescă de tot și să aibă pricină după vremi ori ei, sau copiii lor; așidererea a jăluit Înălțimea Tale și Ilie și Ștefan cu cetașii lor tot de acolo, arătându, că și ei au părți de cumpărătoare în numita moșie Scărișoara, de câte cinci-șase, șase-șapte ani, și că acum numai numiții vor să-și învoiască hrisovul moșiei numai pe numele lor, și pe ei nu va să-și pue, cerându ca să fie și ei puși la înnoirea hrisovului; după ale căroră jălbi mi se poruncesce de către Înălțimea Ta, să vedă sineturile ce au, de sunt adevărate, și să arăt Înălțimea Tale, ca să dai Înălțimea Ta poruncă a se înnoi după cum ceru; deci după luminată porunca Înălțimea Tale am cerut ca să-mi arate acel hrisov al numitei moșii, ce arată că au, și-mi arătară în loc de hrisov o carte de hotărnicie, și o foie de împărțelă ce s'a făcut atunci la hotărnicia de câta sumă de stinjen a dat să fie fieș-care moșnen de acolo, amândouă dela lét. 7191, de sunt ani 112, vechi, rupte, lipite, cu altă hârtie, printr'insele lipsesce la cuvinte cu altă slovă prospătă, drese cum se vede de dinșii, precum se vor vedea și de către Înălțimea Ta, care fiind fără de nici o înțelegere, nu se pot înnoi, fiind că de atunci și până acum, poate că s'a mai înmulțit acei moșneni, și toți acei au murit, fără de numai nemuri dintre aceia se vor fi aflându și de aceea arăt Înălțimea Tale, că nici o înțelegere nu au și nu se pot înnoi, mai virtos când lipsesc cuvinte întregi dintr'insele; dar cu toate aceste, mi se pare a fi cu cale, ca să fie luminată porunca Înălțimea Tale către dumné-lor Ispravnicii județului ca cu cererea și primirea amândorora părților, să le orânduiască boerinașii cu pracsii, vrednici, să meargă la fața locului, ca să facă cercetare câți părtași sunt într'acéstă moșie; câte câți stinjen au fieș-care stăpânire bună și fără de pricină cu cine-vași, la care cercetare să se aducă față și vecinii ce vor avea moșii alături cu acesta, ca să nu li se facă vre-o împresurare, și așa alegându orânduții boerinași partea fieș-căruia în sumă de stinjen în scris după obicei sub iscăliturile lor, cu plioforie curată și deslușită, să se adevereze acea alegere și de dumné-lor ispravnicii, și să înștiințeze Înălțimea Tale; ci de va fi urmată după orânduială și primită de toți moșnenii, atunci rămâne a se hotărî pentru hrisovul ce ceru a li se face, cum se va găsi cu cale de către Înălțimea Ta.—1794 Martie 6. (1)

Vel Logofet.

(1) Cond. XXVII, pag. 2, III.

În Alexandru Constantin Moruzi Voevodă i Gpd. Zemle Vlahiscoe.—
 În urma acestei anaforale Petre Cazaculă a dată jalbă Domniei Mele cerându să iasă la Divan, ca când și dela Divan se va hotărî a-și ridică nămeștiile de pre moșia Pitarului, să aibă sorocă până acum în primăvară ca să și le ridice; însă de când a dată jalbă și până acum fiind cinci luni trecute, el nu s'a mai arătat, deci Pitarul Schilița cerându întărire dreptății sale, și vădându Domnia Mea, atât adevărul satelor, cât și ispravnicăscă carte, cum că numitul Petre pe lângă pagubile ce l-au pricinuit cu călcarea moșiei, l-a bătut și pre ispravnică, pentru care cere Pitarul dreptate; am găsit cu cale anaforaua dumné-lor velișilor boeri, care o întărim rânduindu și mumbașir pe . . . , ca să urmeze Ispravnică întocmai, făcându în faptă împlinirea și săvârșirea poruncii. 1794 Martie 22.
 Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómne,

Pe această alegere a judecăței Departamentului, nerămându odihnită Petre slujitor, zapciul cel orându din luminată porunca Măriei Tale l'a adus și înaintea noastră față cu dumné-lui Pitarul Dumitrache Schilița, și cu Preda Ispravnică Pitarului, unde atât pentru băția numitul ispravnică, cum și pentru șederile celea peste hotar în moșia Pitarului, de totă tăgădui Petre, dicându că nici pe ispravnică, nici de cum l'a bătut, nici cu șederile peste hotar n'a trecut, fără numai cu arătura dișe că a trecut, și că plătesce dijmă la amândoi stăpânii moșiei, împotriva căruia arătându numitul ispravnică adevărul parcălabilor și a sătenilor dela Tărăceni și dela Șirna, care dișe că a dat'o acei săten, de față fiind acolo și orânduțul mumbașir, am adus înaintea noastră și pe Ioniță Paharnicul mumbașirul și întreată fiind, ne arătă că adevărul acesta este adevărată acelor săten, și că a dat'o de față fiind și chiar Petre Paharnicul, iar Petre, la arătarea mumbașirul altă ne mai avându ce să mai pricinuescă, răspunde că pre acei săten aducându-l numitul ispravnică la cărciumă, și dându-le vin și rachi, așa beți fiindă au dată această adevărul, iar el dișe, că necum să bată pe ispravnică, ci nici măcară mâna asupra lui n'a ridicat; deci fiindă-că Petre la toate acestea tăgăduesce, găsim cu cale, cu luminată porunca Măriei Tale, să iea mumbașirul de aci atât pe Petrea, cum și pe ispravnică, să-l ducă la dumné-lor Ispravnică județului, unde acolo în fața locului să facă dumné-lor dreptă cercetare, și când acei săten din numitele două sate, voră mărturisă totă așa, precum se vede, că a dată adevărul în scris, adevă că a bătut

pre isprăvnicelū, atunci să i se facă luī Petre de către dumné-lorū Ispravnicīl pedépsă cu bătaie chiar acolo în loculū, unde a bătutū și elū pre isprăvnicelū, și să plătescă atâtū trépădele mumbașirulū, cum și tôte cheltueele, iar când împotrīvă se va dovedī pîra isprăvnicelulū și a Pitarulū neadevêrate, atunci tôte acestea să le plătescă isprăvnicelulū și Pitarulū, iar pentru călcarea hotarulū moșiei, cu șederile pe moșia Pitarulū fără de voie, să urmeze dumné-lorū Ispravnicīl întocmai, precum într'acéstă anaforă a Departamentulū se cuprinde; iar hotărîrea cea desăvîrșitū rămîne a se face de către Înălțimea Ta. 1794 Septembrie 18. (1)

Vel Vornicū, Vel Vornicū, Vel Logofătū.

Pitacū din 19 Novembre căre Vel Vorniculū Costache Ghica, să alégă loculū ce are de împotriva mănăstirei Dómna Bălașa a luī Beizadea Constantinū Ipsilantū, fiindū-că acesta voesce a-lū face *vîndătorū*. (2)

Anafora Mitropoliei pentru pricina ce are cu Gruianulū, pentru o moșie.

Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū boj. milost. — Fiindū-că pricina n'a luatū săvîrșire până acum, poruncimū Doînnia Mea, că acelū finū de pe loculū de pricină, nicī Gruianulū să nu-lū iea, nicī Mitropolia, ci puindu-lū la locū să stea până va lua săvîrșire pricina; așa să urmați dumné-vóstră Ispravnicilorū. 1795 Ghenarie 15.

Vel Logofătū.

Prea Înălțate Dómne,

Cu smerită anaforă însciințămū Măriei Tale, că după cercetarea ce a făcutū dumné-luī Clucerulū Constantinū Ghiurțiu hotarelorū moșiei Gherghițil delat sud. Ilfovū, a sfîintei Metropoliī, cu mănăstirea Gruiculū, după plecarea dumné-luī de acolo, s'a pusū egumenulū Gruianū în silnicie de a luatū o clae de finū vechiū alū Mitropoliei ce era acolo, cu cuvîntū că-și iea dijma de pe acelū codru de locū care-lū dădese dumné-luī Clucerulū din moșia Mitropoliei pe séma mănăstirei Gruiculū, care codru de locū s'a doveditū de dumné-lorū boeriī hotarnicī ce aū mersū în urmă, că cu greșélă s'a fostū datū de dumné-luī Clucerulū pe séma mănăstirei Gruiculū; în urmă mergîndū omulū nostru la Gruianū de a cerutū acelū finū să-lū

(1) Cod. XXVII, pag. 24, III.

(2) Cod. XXIII, fila 297.

dea, n'a voitū egumenulū să-lū dea; ci fiindū-că ne aflămū în mare stena-horie de finū și ne morū vitele de fόμε, rugămū pe Măria Ta, să fie luminată porunca Înălțimei Tale, cu mumbașirū, a împlini acelū finū dela egumenū, și când la săvîrșirea hotărniciei va rămăné acelū codru de locū pe serna mănăstirei Gruiculū, atunci Mitropolia îi va plăti acelū finū cu prețū îndoitū; de acēsta rugămū pe Măria Ta, și aniī Măriei Tale dela Domnulū Dumneḑeū rugămū să fie mulți și norociți. — 1795 Ghenarie 15,

Alū Măriei Tale către Dumneḑeū terbinte rugătorū și smeritū părinte sufletescū. (1)

Dositeiū alū Ungro-Vlahiei.

Moratoriū.

Am demonstratū adesea importanța *moratoriilor* în mersulū comērciului și alū industriei. Mai dămū aci căte-va acte din acēstă categorie.

1) Luī Constantinū Orēscu, Postelnicelū, i se dă unū sorocū de 8 lunī ca să plătescă nisce datoriī, spre a nu-și perde casele părintesci (16 Februarie și 10 Martie 1794).

2) *Moratorium* acordatū la 2 neguțătorī armeni, până ce vorū putē afla averea unū alū III-lea, care este datorū către dînșii. *Moratorium* acesta nu determină termenulū păsuirei.

3) *Moratorium* acordatū de Domnitorū de 4 lunī peste alte 4 lunī acordate de judecată la neguțătorīi frați Trandafirū și Teodorū. — 1794 Oct. 10. (2)

4) Ienache Văcărescu în 2 Aprilie 1796 presintă luī A. Moruzi o petițiune în limba grēcă, cerēndū să fie îndestulatū dela Petre, Logofētū spătărescū, cu nisce banī, orī să i se vinḑă moșia pentru despăgubirea actualulū Vistierū Văcărescu.

Domnitorulū pune rezoluția românăscă pe jalba grēcă, în 2 Aprilie 1796, aprobândū cererea și condamnândū pe Logofētulū Petre să plătescă elū 3 părți ale ḑeciuelei moșiei amanetată la Văcărescu și numai o parte să plătescă acesta. (3)

(1) Cod. XXVIII, pag. 58, II-a.

(2) Cod. XXVII, scara XVII, fila 54 verso.

(3) Cod. XXXI, scara 6-a, fila 36 verso.

Anafora lui Constantin Orăscu pentru sorocul ce s'a pus de 8 luni a avé de către datornici.

În Alexandru Constantin Moruzi Voevodă i Gpd. Zemle Vlahiscoie.—La acéastă anaforă ce face Domniei Mele dumné-lui Constantin Postelnicelă, nu avă altă cuvîntă de împotrîvire, fără de numai ajutorul și sprijinela judecăței cere, ca să nu-și pérđă acareturile părintesci, pentru care s'a îndatorat, ci să i se dea sorocul ce a cerut, neputendă numai în șese luni a plăti, și datornicii vor fi folosiți cu dobîndă, dar fiindă-că datornicii amanetari după pravilă nu se silescă, fără de primirea lor, pentru aceea dar numai două luni îi mai facem Domnia Mea ajutor, ca în optă luni să aibă soroc de îngăduială.—1794 Martie 10.

Prea Înălțate Dómne,

Constantin Orăscul Postelnicelă a jăluit Înălțimei Tale, cum că din pricina răsmiriței trecute, a încăpută la datorie, însă la un Constantin Ioană taler 1250 și la un Lordache sin vătăfă Radu taler 1300, pre care datornici îi arată că-i are siguripsiți cu amaneturi vrednice credinței prin zapise și soróce, dar fiindă-că sorócele s'a apropiat, și mijlocă a plăti nu are, cere a se pune soroc de trei ani, ca într'acéstă sorocă să se siléscă a le plăti banii cu dobînda lor, ȳicendă că pentru acéstă sorocă ce cere, nu potă avé datornicii nici o frică de vre-o pagubă, căci din amaneturile cu care-i are încredințați fiindă siguripsiți, totă-deauna li se póte împlini banii cu dobînda lor, de a căruia jalbă mi se poruncesce de către Înălțimea Ta să mijlocescă, cu voia datornicilor, să i se pue sorocul, ce cere, când îi are siguripsiți datornicii cu acareturi vrednice, din care nu numai îndoială de pagubă nu este, ci încă folosul lor este cu dobîndă, care însuși jăluitoarul se mulțămesce de a-i îndestulă într'acéstă sorocă ce voră fi îngăduitori, și să arétă Înălțimei Tale prin anaforă cu vătăfă de visterie; decă după luminată porunca Înălțimei Tale înfățișându-i orénduitulă zapciă înaintea mea și vėđendă că cu adevărat datornicii sunt siguripsiți cu vrednice acareturi, am mijlocită între dînșii spre a-i dă sorocă ce cere în vreme ce nici o pagubă nu potă avé, și mijlocă nu aștătată, fiindă-că datornicii ȳiseră, că nu-lă potă a-lă mai așteptă, aflându-se și ei datorii la altă parte, și mai virtosă ȳicendă, că peste sorocul ce s'a pusă prin zapisă a le răspunde banii, i-aș mai dată și alte soróce ei de buna voia lor, și elă iarăși nu le-aș plătită banii, ci totă îi safdisesce cu felă de feluri de făgădueli; cu tóte acestea măcară că da-

torniciŃ lui cerŃ împlinirea banilorŃ acum, sau sã i se vîndã acareturile, dar fiindŃ-cã altŃ sorocŃ dela judecatã n'a mai avutŃ, gãsescŃ cu cale sã aibã jãluitarulŃ sorocŃ de 6 luni dupã pravilã, ca pînã atunci sã se silêscã cum-vașŃ de a plãti baniŃ datornicilorŃ, ca sã nu i se vîndã emaneturile, iar hotãrîrea rãmãne la Mãria Ta.—1794 Februarie 16. (1)

Vel LogofetŃ.

Moratorium nedeterminãndŃ timpulŃ pãsuirei.

Doi negușãtori armeni Rusciuculãi au fostŃ prãdașŃ de marfã de 6.551 lei de unŃ PanaitŃ CãpitanŃ supusŃ austriacescŃ. Acesta fu trasŃ la judecatã sub MichaiŃ Sușu, înaintea Divanului și a Consulului austriacŃ și judecata recunoscŃ dreptulŃ ArmenilorŃ, dar sentința a rãmãsŃ neexecutabilã, fiindŃ-cã PanaitŃ CãpitanulŃ erã fugitŃ în ArdelŃ. Moruzi, în 20 MaiŃ 1794, amintindŃ acestŃ procesŃ, ordonã IspravnicilorŃ, la cererea ArmenilorŃ, sã se cerceteze și sã se descopere orŃ-ce avere ar fi avêndŃ CãpitanŃ PanaitŃ în județe spre a servi la îndestularea ômenilorŃ prãdașŃ, iar acestora le acordã *moratorium* nelimitatŃ, șicêndŃ cã creditorii lorŃ din țerã sã n'aibã voie a trage pe Armeni pentru marfa ce le-au datŃ, la nici o judecãtorie, decãt la DivanulŃ Domniei, cãtre însuși DomnitorulŃ, care nu promite însã nici o satisfacere asupra cererei. (2)

Justiția Criminalã.

Justiția criminalã este bogatã în documente. ObservãndŃ în generalŃ întrêga serie de documente relative la crime, gãsimŃ încã odatã adeveritã legea, cã numêrulŃ crimelorŃ e în raportŃ directŃ cu miseria sau mãcarŃ cu calamitãșile momentului. AstŃ-felŃ aniŃ 1794—1795, aniŃ de fômete și ciumã în tótã puterea acestorŃ calamitãșŃ, sŃnt în același timpŃ ani bogatŃ în documente relative la crime.

IndependentŃ de înrîurirea calamitãșilorŃ asupra morãlei publice, continuã vechea deprindere de organizare de cete haiducesci și acestea occasionêzã de asemenea numeroșe cãrșŃ deschise și acte de totŃ felulŃ, din cari de asemenea aducemŃ aici mai multe. DãrŃ de focŃ la case și la pãtule, orŃ stoguri de finŃ, de asemenea nu lipsescŃ. Casuri de aplicare a

(1) Cod. XXVII, pag. 2, IV.

(2) Cod. XXIII, fila 246.

vechei legi de desugubină încă întâlnim în actele de mai la vale. Înșierarea în frunte a hoților se probază după cod. XXVII, scara 15, fila 19.

În 1794 au dat mult de lucru 4 hoți care devastau Oltenia. Domnitorul a trimis special judecătorii și puterea din București, recomandându-le mai ales aflarea gazdelor hoților.

Un singur cas de plastografie de carte domnească, am aflat în Domnia lui A. Moruzi, în 1794.

Un cas de ridicarea darului unui preot, care în beție a ucis un țigan, iar femeile acestui țigan și copiilor lui, declarați liberi, Domnitorul obligă pe clericul ucigaș să le plătească o specie de desugubină.

Constantin Isvoranu în 1795 sparge pușcăria dela Isprăvnicia din Olt, ca să dea drumul la nise țiganii închiși. Isvoranu este adus în șiere la București.

Cu deosebire energetică este cartea deschisă a lui Alexandru Moruzi, din 6 Mai 1795, relativă la prinderea hoților.

Procese pentru bătăi sunt multe. Atragem atenția asupra denunțării unui Preda dela Fântânele, că a venit la dînsul acasă egumenul mănăstirii Vălenii cu doi indivizi și l-a bătut. Egumenul este pedepsit cu amendă, iar bătăușii primesc pedeapsa talionului, la fața locului, aplicându-li-se 108 toiege la tălpi.

Pedepsiri de indivizi, care au ridicat mâna contra agenților stăpînirii, nu lipsesc în domnia lui Moruzi; vre-o câte-va urmăresc mai jos.

Un țigan paricid din nebunie este ținut în obediență la mănăstirea Căldărușani, 1795.

Doi copii au ucis pe un al 3-lea copil, în Pitești. Ucigașii sunt trimiși la mănăstirea Vierșolului, până ce se vor împăca părinții celui ucis, 1795.

Cu ocaziunea urmăririi de hoți se comiteau grozăvii și hoții de către însăși administrațiunea. Iacă un document probându-l acesta:

Prea Înălțate Dóme,

Jăluim Măriei Tale, că fără de nici o dovadă ne au prepus dumné-lor Ispravnicii cu pricină de hoție, și am pățimit închisori și cazne și noi și soțiile noastre, din care au rămas unii și nevrednici de muncă, și ne au și prădat Polcovnicul de județ cu taleri 400,60, pentru care ne rugăm să ni se orînduiască mumbașiră, a ni se împlini banii, ce ni s'au luat, și să avem dreptate și pentru caznă, să se aducă să ne judecăm înaintea Măriei Tale.

Robii Măriei Tale: *Stanciu, i Radu Săbiescu, i sin ego Palalogo, i Dumitrașco*

brat Giurca, i Mitrică Săbiescu, i Ioană Fălfană ot Covrigi, i Gruia, i Mirea și Mihaii și Constantină Becheru din sud. Mehedinți.

Domnitorul pune rezoluția acésta: «Dumné-ta Vel Spătarū theorisindū jalba acésta, să faci cercetare și să arăți Domniei Mele pricina în scrisă cu anaforă.» 1794 Februarie 17. (1)

3-lea Logofătū de jos.

Prea Înălțate Dómne,

Acéstă pricină nu este sciută la Spătărie, nici am însciințare de va fi sciută încăi la dumné-luī Caimacamulū, dreptū aceea se cuvine ca să se orēnduiască mumbașirū cu luminată porunca Măriei Tale și prin marifetū dumné-luī Caimacamulū Craiovei să mērgă la Mehedinți și să facă cercetare de tótă curgerea pricinii și de va găsi pe Polcovnicū învinovățitū cu acéstă luare de banī, saū pe verē-cine altū, prin mijloculū Polcovniculū să împlinēscă toți banii și să-l dea jăluitarilorū, căci de le va fi jalba ade-vărată, acéstă luare de banī este împotriva bunelorū orēndueli, căci de ar fi fostū hoți saū gazde, trebuiă cu examenulū lorū să se trimiță la Craiova, iar nu să se jăfuiască și nu numaī să li se împlinēscă banii, ci să se aducă și pe Polcovnicū aici cu bună pază, ca să-și iea pedépsa de la Măria Ta, iar pricina acestora să se cerceteze la Craiova de către dumné-luī Caimacamū; rămāne a se face hotărīrea, după cum va fi luminată porunca Măriei Tale.

Alū Înălțimei Tale prea plecată slugă,

Ienache Văcărescu Vel Spătarū.

Iă Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, bojeiu milostiiu, etc. — Orēnduimū pe alū nostru idecliū . . . carele luândū de aici pe jăluitarī să mērgă mai întâiū la dumné-luī Hatmanū Caimacamulū Craiovei, ca prin marafetū dumné-luī să se facă cercetare la fața locului, și când dela fața locului nu se va puté da cuviinciōsa îndestulare la dreptatea jăluitarilorū, atunci să ducă pe tōte părțile înaintea dumné-luī Caimacamulū, ca cu tótă scumpătatea poruncimū Domnia Mea, dumné-ta cinstitū și credinciosū boerulū Domniei Mele Hatmane Caimacamule, să faci acéstă cercetare și nu numaī împlinirea cea cuviinciōsă să se facă, ci și pe Polcovnicū de va fi în vină să-lū iea mumbașirū și să-lū aducă la Domnia Mea, trimițēndu-ni-se și însciințare cu bună pliroforie. — 1794 Februarie 21.

Vel Logofătū.

(1) Cod. XXVII, fila 42.

Arestu preventivă

Cu referință la arestul preventiv, iată un document del A. Moruzi.

Publicație la toate județele, pentru hoți a nu-i ține mai mult de 3, 4 zile, pe la grosurile dumné-lor, și să-i trimită aici cu examene.

A. Moruzi, înscințat că mai înainte vreme Ispravnicii și Zapcii nu numai nu-și dau silința a prinde pe hoți și gazdele lor, ci încă după o bucată de vreme îi și liberau din închisore, fiind mituiți, de aceea strașnic le poruncesce, ca pe hoții sau gazdele de hoți ce-i vor prinde, după nizam și obicei, care ne adeverim Domnia Mea din condicile Divanului, ce au fost datu asupra acestei pricin, să nu cuteze Ispravnicii sau Zapcii a-i slobozi, nici a-i ține în grosurile ispravnicesci zile îndelungate, ci după obicei și caidul Divanului, Ispravnicii au a-lu ține trei zile patru până a-l face examenul lui și apoi să-l trimită la Domnie, ca orî să-și ia osânda, orî îndreptarea, Iar dumné-vóstră să nu fiți volnicii a-i slobozi, nici a-i ține mai mult, pentru că avem a face Domnia Mea cercetare și când vom dovedi, că orî Ispravnicii, sau Zapcii au slobozitu vre-unu hoțu sau gazdă de hoți fără de a-lu trimite la Domnia Mea, să scie că va căde în grea urgia Domniei Mele. Apoi Domnitorul le mai poruncesce să aibă grijă pentru bună petrecere fără de grijă și odihna locuitorilor țerei de obște.—1793 Martie 26. (1)

NB. Pentru județul de peste Oltu s'au scris Caimacamul Craiovei aceleași porunci. S'a scris asemenea Caimacamul să privegheze decă ispravnicii se conformă poruncilor date.

Casu de dare de focu.

Anaforaua ce s'a făcutu în dosul jălbei orășenilor dela Slatina sud. Oltu pentru arderea prăvăliilor ce s'au întimplat la Martie 30 și au bănuiala pe unu Dumitru, Căpitanu de acolo, că ar fi datu focu.

Prea Înălțate Dóme,

Infățișându-se pîrîșii cu pîritul Căpitanu la judecată, mă adeveri că cu trei pricin punu bănuială pîrîșii asupra Căpitanului, una căci într'acea nópte când s'au întimplat acestu Ianganu s'au aflat Căpitanul în Slatina, iar nu la căpitanie la Ipătesci, alu doilea că intru acea prăvălie,

(1) Cod. XXIII, fila 27 verso.

de unde s'a început lănganul, n'a fostu nici focu nici lumînare, ca să fie bănuială că s'a aprinsu din casă, iar nu s'ar fi pusu focu cu dinadinsulu, și pentru că s'ar fi găsitu și prăvălia spartă la unu părete, alu treilea că în cuprinsulu casei Căpitanulu pe o învelitoare de șopronu, sub nisce finu s'ar fi găsitu din marfa acelei prăvălii, de unde s'a aprinsu foculu întâiu, deci cu câtu potu aceste trei pricinii a învinovați, iarăși cu atâta potu a-lu și desvinovați, pentru că de s'a aflatu într'acea noapte venitul la căpitanie la Slatina, nu potu dice că a venit ca să facă acéstă faptă, ci va fi venit ca unu Căpitanu la dumné-lorú Ispravnicii cu vre-o trebă, fiindu aprópe căpitania Ipătesei de Slatina, sau a venit la casa luí, fiindu-í casa acolea; a doua, căci de unde s'a făcutu aprinderea întâiu, de și n'a fostu focu și lumînare, și de s'au și găsitu unu părete alu prăvăliei spartu, dar de nimenea nu s'a văduțu că dóră elú, orí a datu focu, sau í-a spartu prăvălia; alu treilea, căci de s'a găsitu pe șopronu în curte marfă sub finu, dar póte să nu fi fostu pusă de dînsulu, pentru că, când elú ar fi furatú acea marfă putea să o ascundă în casă la dînsulu, fiindu mai sigură, că nu putea nimenea să í-o calce aflându-se Căpitanu, sau putea să o ascundă și în altu locu mai tainicu decât acolea, unde se putea găsi cu lesnire cum s'a și găsitu, și se póte și de altu cine-vași să fi fostu pusă acolo, și fiindu nópte nu s'a văduțu de către cine-vași cine a pus'o; deci pentru aceste pricinii, ca să se póta descoperi adevérulu cu lămurire, fiindu-că face trebuință ca să fie aduși la cercetare și davagií și mărturií, și alții câți se vorú fi aflându cu sciință ce putea da vre-o pliroforie judecáței, și a se aduce toți aceștia, fiindu mulți, li se pricinuesce multă cheltuială; de aceea părerea mea este, că de se va găsi cu cale de către Măria Ta, ca cu zapciú spătărescu să ieia de aici și pe pîrîșii și pe pîritulú, să í ducă în fața loculuí, și să fie poruncă către dumné-lorú Ispravnicii județuluí, ca să-í adune de isnóvă pe toți câți arú face trebuință, să-í înfățișeze înaintea dumné-lorú, să cerceteze cu de amăruntulú tótă curgerea și întîmplarea pricinei, ca să se încredințeze de adevérú și așa, făcendu o alegere desăvîrșită, să o trimită către Măria Ta prin mine prea plecată sluga Măriei Tale, și când va fi îndestulă acea alegere să o întăriți și de către Măria Ta, iar când nu va fi îndestulă, atunci să se aducă iarăși cu toții aici de față, și cu porunca Măriei Tale să se orânduiască la criminalu, de unde să li se facă cea desăvîrșită cercetare și alegere; și părerea mea într'același chipu este, iar hotărîrea cea desăvîrșită rămâne a se face de Măria Ta.—1793 Aprilie 18. (1)

Vel Spătaru.

(1) Cod. XXIV, fila 104.

În Alexandru Constantină Moruzi Voevodă.—Aşa să se urmeze; pentru care poruncim dumné-vóstră Ispravnicilor, aducéndu . . . zapciú spătărescú pe amândoué părţile acoale, să urmaţi tocmai cum se cuprinde mai jos.—1793 Aprilie 19.

Orăşenii dela Slatina cu Dumitru Căpitanul, pentru focul ce s'a întâmplat, avéndu bănuială pe acel Dumitru.

În Alexandru Constantină Moruzi Voevodă.—Cetindu-se înaintea Domniei Mele şi acéstă anaforă, se vădú cu bună orénduială cercetarea judecăţei dumné-lui cinstitului şi credinciosú boerulú Domniei Mele Vel Spătarú, şi poruncim dumné-vóstră Ispravnicilor al judeţului, să aveţi dumné-vóstră a umblă întocmai, avéndu purtare de grijă cu silinţă pentru prinderea acestui Mihaiú Sîrbu, asemenea şi pentru mărturiile ce sunt iscălite în adevérinţele numitului Căpitanú, poruncim Domnia Mea să se iea de aici dela Prea Sfinţia Sa părintele Mitropolitú carte de blestemú, şi înaintea dumné-vóstră Ispravnicilor să se citéscă, ca numai când mărturiile acelea vorú eşi mincinoşe, atunci se vorú întórce aici ca să şi caute davaua cu deosebită judecată, iar până atunci în tótă vremea numitulú Căpitanú să fie în pace, şi apératú de acéstă pîră, cum şi de care cum-vaşi după vremi de vorú puté umblă, cu vre-o altă vrednică dovadă învinovăţitoré asupra lui, atunci jarăşi îşi vorú căută.--1793 Maiú 13.

Vel Logofétú.

Prea Înălţate Dómnne,

După alú doilea luminată porunca Măriei Tale ce mi s'a datú, ca de isnóvă să cercetezú pricina jalbei orăşenilor din Slatina pentru Dumitru Căpitanú dela Ipătescú, de pricina arderei prăvăliilor, intrándú iarăşi în cercetare, văduí că din trei bănueli, ce şi cu anaforaua d'întâiú am arétatú Măriei Tale, că punú asupra-í, una căci s'a întémplatú într'acea nópte Căpitanulú venitú dela căpitănia Ipătescú la Slatina la casa lui, alú doilea, căci de unde s'a aprinsú foculú întâiú, n'a fostú nici focú făcutú, nici lumînare aprinsă, aceste doué bănueli românú fără de nici unú têmeiú de învinovăţire, fiindú-că de a venitú la casa lui, şi la scaunulú ispravnicescú va fi venitú şi pentru tréba casei lui, şi pentru tréba ce ar fi avutú la dumné-lorú Ispravnicú, ca unú Căpitanú ce s'a aflatú şi că de unde s'a

aprinsu întâi, n'a fostu nici focu nici lumînare, dar n'a vëdutu pe elu cine-va să fi datu focu; rămâne pentru alu treilea bănuială, căci s'a găsitu pe șopronu sub finu în curtea lui marfă, cu care cuvintu n'au orășenii a-și întemeia cererea lor, cu învinovățirea Căpitanului; la acésta respunse căci, că elu însuși a trimisū pe unu Ienache și Călinu negustori totu de acolo, de a datu de scire, că s'a găsitu acea marfă pe acelū șopronu sub finu, și când ar fi fostu pusū de dînsulū ca unu stăpănu ce eră alu casei nu putea să lase pre nimenea să umble acolo, unde eră ascunsă marfa; cu tôte acestea fiindu-că mai dîseră orășenii, cum că s'ar fi mai găsitū în casa lui, nu în cea în care ședeă elu, ci în alta de alătura, unde ședeă unu chiriașu sîrbu anume Mihaiū încă altă marfă, nisce testimonii și cu acelū cuvintu, iarăși căută orășenii asupră-l a l'aduce vină, dar și pentru acésta făcendū cercetare cu scumpătate, mă pliorforisi delă pîritū, fără tăgăduirea orășenilor, cum că după ce s'a găsitū și acea marfă în casa unde ședeă acelū chiriașu sîrbu, fiindu-că elu îndată și dosise, singurū Căpitanulū a strigatu cu glasū dicendū-le orășenilor: alergați de prindeți pe Mihaiū sîrbulū că iată că fuge, și să nu rămăiū eu la răspunsū dreptū dînsulū, dar pentru dînsulū, și așa l'a și prinsū numiți orășeni, și l'a fostu datu în grosulū ispravnicescū, de unde arătară înșiși orășenii, că ar fi scăpatū, deci pricina vinovăției asupră acelu Mihaiū sîrbulū judecata nu învinovățesce și pe căpitanū, de vreme ce este stăpănu alu casei; când își va da casa cu chirie cui-vașilea, nu pôte fi și chizeșu pentru dînsulū, cu tôte că elu și-a făcutū datoria pe deplinū, de a arătatū că fuge și s'a prinsū; când ar fi fostu și elu amestecatū ar fi pututū să tacă ca să scape, ca să nu-lū mărturisescă, ci pentru bănuială, sau chiar învinovățirea acelu Mihaiū sîrbulū rămâne, și să îngrijescă prinderea lui. Și așiderea să fie luminată porunca Măriei Tale către dumné-lorū Ispravnicii, ca să urmeze și domnia-lorū cu silință pentru prinderea lui. Pe lângă aceste tôte se vëduse la mîna pîritului două adeverințe scrise cu iscălituri îndestule ale orășenilor de acolo și ale altorū locuitori delă altă mahală, ce se dice Pîrleți, întru care adeveréză pe numitulū pîritū, cum că întru tōtă viețuirea lui, și prin vremi de rēsmiriță și rēsvrătiri ilū sciū și-lū mărturisescū de omū bunū și fără a se simți vre-odiniōră pe urma lui fapte netrebnice, și bănueli ca acestea, care și acésta la o pricină de propunere asupră unū omū și fără dovadă . . . este a se ajutā la dreptatea lui cu o mărturie de atăția ómenī; dar fiindu-că bănuiescū jăluitorii cum că ar fi neadevurate acele iscălituri și mincinóse, iar nu bune ale iscăliților (carī la acésta au cuvintū a-și cere încredințare de sunt mărturiile bune seū nu), pentru acésta li s'a dīsū ca să scōțā o carte de blestemū de la Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolitū asupră acelorū mărturii, și să li se dea prin dumné-lorū Ispravnicii, și atunci se va cu-

nósce de sunt bune séu rele mărturisirile; pe lângă tóte acestea se mai prinse pîrîtulû Căpitanû înaintea judecăţei, cum că în vremea de două decî de ani de acum încolo, orî-cînd se va dovedi asupra lui vre-o vină la acéstă pricină să fie răspundătorû cu viéţa lui; ci din tóte acestea cu de-amăruntulû şi cu scumpătate cercetări, mi se pare că nu mai rămîne Căpitanulû de acéstă dată, la nici unû felû de vină asupra acesteî pricinî, fără numai cînd se va puté face dovadă bună asupra lui; părerea mea acésta este, iar hotărîrea rămîne la multa înţelepciune a Măriei Tale.—1793 Maiû 13. (1)

Alû Înălţimei Tale prea plecată slugă,

Ienache Vel Spătarû.

Carte la Vel Spătarû.

Vodă vestesce că în săptămâna acésta s'aû găsitû 2 ómenî morţi din plasa Grădiştea sud. Slam Râmnicû, ce veniaû în 2 căruţe cu pesce dela Brăila, «carî după însciinţarea ce avemû ucigaşulû este unû mămularû, pe care l'aû fostû luatû din Brăila unulû din cei doi ucişi în căruţă, ca să-lû aducă cu chirie, şi la drumû în ţinutulû plăşei Grădiştea omorîndu-l a fugitû ucigaşulû cu căruţa mortului d'impreună, la care avea 3 cai: unulû vînatû, altulû murgû şi altulû negru, şi cu pescele 400 oca crapû săratû i cu baniî ce a avutû acelû mortû lângă dînsulû. Ucigaşulû se arată de neguţatoraşû mămularû cu bumbacû şi altele. Vorba lui este oltenescă, cu nădragî strîmţi.»

Vodă ordonă prinderea ucigaşului.

Asemenea s'aû trimisû publicaţiuni la tóte judeţele, la Caimacamulû Craiovei şi deosebitû Pitacû la Aga. (2)

Poruncă la Ispravnicîi din judeţulû Ialomiţa, ca să cerceteze de a avutû arme saû a statû cu vre-o împotrivire celû omorîtû de Tudorû Polcovniculû.

Pentru pricina lui Tudorû Polcovniculû za poteră, ce se află la închisórea puşcăriei, poruncimû Domnia Mea ca de iznóvă ceretare să faceţi în partea locului prin mărturiî fôrte cu amăruntulû, de a avutû acelû omorîtû arme asupra-şî séu de a stătutû împotrivă séu de a vrutû cu fuga să scape, şi

(1) Cod. XXIV, fila 138.

(2) Cod. XXIII, fila 258.

de n'a fostu prin putință a se pune viū în mână saū de a fostu și acum umblându în fapte tâlhăresci séu hoțesci cu tovarășie séu numaī singurū. De tôte pe largū orī în ce chipū vē veți îndestulă, adevărulū pe largū să însciințați Domniei Mele, numaī fără de zăbavă. Acesta și fiți sănătoși. 1793 Septembre 22. (1)

Anaforaia pentru Dumitrache Copcea slujbașu oieritului, ce a fostu pricina de s'a împușcatu Părcălabulū dela satulū Jugurenii sud. Buzēju, ca să dea tal. 100 soției mortului și să se slobodă.

Io Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — Poruncimū Domnia Mea să dea Copcea tal. una sută, cari bani să-i faci teslimū dumné-lui cinstitū și credinciosū boerulū Domniei Mele Vel Spătarū dela Copcea, și aducându-se soția mortului aici, după cum am poruncitū Domnia Mea și prin graiulū dumi-tale să i se facă teslimū banii chiar în mâna sa prin vederea dumi-tale.—1793 Noembrie 14.

Vel Logofetū.

Prea Înălțate Dómne,

Pentru pricina uciderii Părcălabului dela satulū Jugurenī, pe care l'a împușcatū neferulū turcū, ce s'a aflatū cu Dumitrache Copcea slujbașu de oieritū din sud. Slam Râmnicū, după pliroforia ce ai Măria Ta dela dumné lorū Ispravnicii din sud. Buzēju, după porunca ce mi s'a datū de către Măria Ta ca să cercetămū de se află în vină și numitulū slujbașu Copcea saū nu, și să însciințămū Măriei Tale, vei sci Măria Ta că înfățișându-se Copcea înaintea mea, după cercetarea ce am făcutū, arată că 1810 oi ale lui Tóderū i Nicula Petroiu, i Vasile, i Iordache Bumlea, i Vasile Gior și unchėsu Patmucuța din satulū Jugurėnu din sud. Buzēju, găsindu-le în județulū Focșanilorū la pășune la loculū, unde se numesce Movila Zvărlețū, aproape de o jumătate de ceasū de Slobozia Găeni și scriindu-le după obiceiū a datū și răvașū de cumpărătore, și după ȝece ȝile la strînsulū banilorū, când încă totū la acelū locū în Râmnicū se aflău oile, neavendū ciobanii cei cari păziaū oile, bani de plată, ar fi mersū Copcea la maișus numiții stăpâniū oilorū acasă la dînșii ca să cėră bani de oieritū, și ce-

(1) Cod. XXIII, fila 147 verso.

rându-le banî ei ar fi pricinuită că slujbaşii dela judeţul Buzău le arău fi lepădată răvaşu pe la casele lor de sumele oilor fieş căruia şi puneă pricina a nu plăti, între care aflându-se şi Pârcălabulă ce s'a omorîtă, elă mai vîrtosă ar fi fostă pricinuitoarulă şi dîce că ar fi sporită şi cu cuvinte mai în potrivă, dîcîndă că, de vreme că le-a lepădată acele răvaşe, slujbaşii de Buzău aă să plătescă la Buzău, carî la acêsta sîindă că obiceiulă este, că în ce judeţu se găsescă oile şi să numără, nu rămăne învinovăţită Copcea, căci s'a dusă la dînşii să le cêră banî de oierită, dar rămăne în ôreşî-care chipă învinovăţită că a luată cu sine-şî turcu în slujbă domnescă în potriva obiceiului şi a orînduelei slujbelor, pentru că slujbele domnesci se caută de slujbaşî cu slujitorî ai ţerei, şi dela isprăvnicii şi de pe la căpitaniî, precum şi eă am dată cărţile mele de obşte la tôte judeţele, ca să dea Căpitaniî slujitorî lângă slujbaşî pentru căutarea slujbei şi măcară că dîse, cum pre acelă neferă turcu nu l'ar fi luată elă, ci i l'ar fi dată dumné-loră Ispravnicii, dar nu i s'a dată cređămîntă, ci acêsta o pricinuesce pentru a se diafendipsi din vină, şi pentru căci omorîrea Pârcălabului nu a săvîrşit'ă elă, dar din ôreşî-care pricină a lui s'a întîmplată, de aceea nu se osăndesce cu môrte pentru môrte, iar pentru pilda şi a altora de a se feri de a nu urmă fapte ca acestea, şi pentru uşurinţa păcatului sêu găsescă cu cale ca să dea tal. 60 pentru hrana accei femeî vêduve şi a copiiloră ei, iar hotărîrea cea desăvîrşită rămăne a se face de către Măria Ta.—1793 Noembre 12. (1)

Ienache Vel Spătară.

Carte de surghiună la mănăstirea Bistriţa a lui Scarlată Izvoranu Cluceră de arie, cu frate-sêu Constantină Izvoranu şi Ioană Brebenénulă dela Oltă pentru calomnie; dela 17 Noembrie 1793.

Fiindă-că Clucêrulă de arie Scarlată Izvoranu cu frate-sêu Constantină Izvoranu şi cu Ioană Brebenénulă dela Oltă, fără de a socoti dreptatea şi puterea Divanului Domniei Mele, că într'ună chipă a se judecă şi a osăndi şi pe celă pîrîşă, când va rămăné mincinosă, ca şi pe celă pîrîtă, când va fi vinovată, s'a pornită numaî din zavistie şi răutate a face pîră şi strigăî neadevêrate la Divană, chiar înainte Domniei Mele, prinđendu-se că de voră fi neadevêrate să se pedepsescă; a căroră pîrî cercetându-se s'au dovedită tôte deşarte, turburândă numaî într'ună zadară Divanulă Domniei Mele, dămă volnicie să mêrgă la sud. Oltă, unde poruncimă

(1) Cod. XXV, fila 102.

dumné-vóstră Ispravnicilorū al județuluī, aducēndū pe câte 3 numițīī înaintea dumné-vóstră să-ī dațī în mânia mumbașiruluī acestuia, ca prin ajutorulū dumné-vóstră ridicādu-ī, să-ī ducă la mânăstirea Bistrița sud. Vâlcea, unde poruncimū Domnia Mea egumenuluī dela numita mânăstire, aducēndu ī să-ī puī pe câteșī treī înlăuntru mânăstireī, de unde să nu fie slobođī, fără de a 2-a poruncă a Domnieī Mele, și să daī adeverință la mânia mumbașiruluī (1).

Anaforaua Armășiei de pricina Brațuluī Pârcălabū și Ienache Plăieșuluī ot Tisău sud. Saac, ce a făcutū omorū.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i Gpd. — După cum s'a găsitū cu cale de către judecata Departamentuluī de cremenalionū, orēnduimū pe sluga Domnieī Mele zapciū armășescū să mērgă și prin scirea Ispravnicilorū județuluī, ridicāndū pre numițīī, să-ī aducă aici spre a-șī da deosebī socotēla lorū de față cu numitulū vinovatū.—1794 Aprile 26.

Prea Înălțate Dómne,

Inschiințāmū Mărieī Tale că la închisórea pușcărieī se află liude doī, anume Barbu Pârcălabu ot Tisău sud. Saac. și Ienache Plăiașu ot tam trimisū de dumné-lorū Ispravnicīī aceluī județū cu examenū dela 14 ale acesteī lunī, prin carele se arată că în trecutele păsirimī nemerindū la cărciuma satuluī unū Adamū ot satulū Ghitiora dintr'aceluī județū, și scoțēndū vorbă că umblă să cumpere rîmătorī, numitulū Pârcălabū a trimesū pe unū sātēnū, să-lū cheme spre cercetare, că de va fi cumpērătorū fără sinetū dela Ispravnicīī, să-lū zătignēscă a nu cumpēra și întorcēndu-se trimesū cu rēspunsū de nesupunere, s'a învitatū numitulū Plăiașū Ienache că elū 'lū va aduce, și aceluī Adamū nicī luī nesupuindu-se a merge l'a datū plăiașulū douē bice peste cojocū, și fără de voie l'a adusū la numitulū Pârcălabū, și Pârcălabulū prin cuvîntū cercetāndu-lū l'a lāsātū de s'a dusū, dar orī dintr'acele douē bice, saū că va fi fostū bolnavū de mai nainte, cum se amelită la isprăvnicesculū examenū, pliroforisindu-se și dumné-lorū dela uniī din locuitorīī, ce s'a întâmplatū și l'a vēđutū la acea cărciumă, nu se scie că peste 6 dīle omulū a și muritū, ci față fiindū și

(1) Cod. XXIII, fila 179.

Stoica femeea mortului, la cercetare, se împotrivi acestui examen și scose o adeverință în scrisă iscălită de unu popa Ioanū duhovniculū, ce l'a spovăduit și l'a precistuit pe celū mortū, i de unū Iene Bărbierulū ce l'a căutatū cu doftoriī, i de unū Radu săteanu ce l'a scăldatū și de unū Radu Logofetulū ot tam, care daū tacirū că aū vēdūtū pe mortū strivitū la trupū în multe locuri, însă la bōșe și la șolduri și cum că la spovedanie s'ar fi mărturisitū duhovniculū că mórtea i se trage dela Plăiașulū, ci după examenū și tacirulū femeel mortului, pârčălabulū rămâne fără de vină și să se slobóză, iar Plăiașulū să fie la temniță și spre a se descoperi vinovăția lui, saū îndreptarea, fiindū-că după pravilă, judecata nu este slobodă a ascultă mărturiī pe hârtie la pîra ce este pentru repunere de viață omenéscă, dela judecată se găsește cu cale să fie luminată porunca Înălțimeī Tale cu mumbașirū să mérgă și prin marafetulū dumné-lorū Ispravnicilorū să ridice pe toți cei mai susū numiți, să-ī aducă ca fie-care deosebitū să-și dea mărturia lorū de față cu numitulū vinovatū, și atunci în verī-ce chipū se va descoperi adevērū de vină saū îndreptarea Plăiașulū, cu condică te vei însuciință Înălțimea Ta, iar hotărîrea, i procī.—1794 Aprilie 21. (1)

Dumitrache Clucerū, Șerbanū Medelnicerū, Manolache Toplicénu Clucerū.

Anaforaua epitropiei pentru casa lui Măinescu, ce s'aū datū în séma unorū neguțători în sorocū de cinci ani.

Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i Gpd. Zemle Vlahiscoe. —

După pliroforia ce ne faci, Prea Sfinția Ta Părinte Mitropolit și dumné-vóstră boerilorū nazîrī, cum că este de trebuință și cu cale acéstă epitropie, a se da asupra a doī negustori după siguranța chezășiei ce aū datū, și fiindū-că nu suntemū la îndoială, cum că veți fi cercetatū, veți fi chibzuitū, și așezămîntulū cu care se îndatorescū neguțătoriī, pentru averea și acareturile acestea, și veți fi cunoscutū că este spre folosulū sërmanilorū nevrîsnicī, întărimū dară Domnia Mea anaforaua ce ne faceți spre a intra în faptă, și să li se facă tezlīmū tóte. — 1794 Aprilie 27.

Vel Logofetū.

Prea Înălțate Dómne,

Insciințămū Mărieī Tale pentru casa răposatului Gregorie Măinescu hiv Vel Căpitanū za Lefeciī, că rămāindu-le doī copiī nevîrstnicī s'aū datū

(1) Cod. XXVII, pag. 28, V-a

pre la stăpâni, ci ca să nu se prăpădescă, multu puțin ce le-au rămasu dela părinții lor, s'au găsitu doi negustori cari s'au încărcatū cu totă pereusia casei dumné-lorū mișcătore și nemișcătore spre a le căută și spre a le chivernisi cu sorocū de cincī ani, decī vėdēndū noi că este spre folosul sėrmanilorū copiī, am găsitū cu cale de le-amū datū acēstă pereusie pe sēma lorū, adecă casele din Bucuresci să le învelēscă, viile să le lucreze, móra să o facă cu bani dela dīnșii și încă să le mai dea pe totū anulū câte talerī o sută două-deci și cincī pentru hrana copiilorū, care au datū și zapisū la epitropie, aducēndū și chezași vrednici că la implinitulū sorocului să aibă a le da pe tóte, după cum sunt legați în zapisū, iară pentru socotēla care este să o dea dumné-lui Vorniculū Mateiū Fălcoianu pentru pereusia casei lui Mănescu, i câtă vreme au fostū asupra dumné-lui câtū și pentru zălógele ce sunt puse amanetū la unū Panaghiotū Lipscanū, acestea se vorū căută și mai la urmă, dară acum fiindū-că este vremea lucrului, neguțătorii se primescū să mērgă să-și taie cherestele și altele, care le sunt lorū trebuincioase, să bine-voesci Măria Ta să întăresci acēstă anaforă cu luminată pecetea Măriei Tale, ca să li se facă tóte tezlīmū și să intre și în lucru, că de se va face întârziere póte să-ī perdemū pe acești neguțătorī și atunci acele lucruri se vorū dărăpănă și se vorū prăpădi cu totulū, de acēsta însciintămū și cum va fi luminată porunca Măriei Tale. — 1794 Aprilie 25. (1)

Dositeiū alū Ungro-Vlahiei (în l. grécă), Dimitrache Banu, Ioanū Raletū.

Țigani răzvrătiți.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i Gpd. — Cinstitū și credinciosū boerulū Domniei Mele, dumné-ta Hatmane Nicolae Hangerli Caimacamulū Craiovei, pe acești patru țigani, cari au venitū de au datū jalbă și au dositū apoi, răzvrătiți, pricinuitori și celorū lalți de nesupunere, aducēndu-ī dumné-ta să le faci certare cu bătaie, și să-ī supui a fi următorī datoriilorū în slujba mănăstirei, atâtū pe dīnșii câtū și pe cei-lalți, păzindu-lū și egumenulū obiceiulū vechiū, carele li se va fi urmatū, și li se va fi păzitū și mai nainte la alți egumeni. — 1794 Maiū 2.

(1) Cod. XXVII. pag 31, V.

Prea Înălțate Dómnne

Patru țiganî, anume Mirea, Dumitru, Stanû și Ghiță ai sfintei mănăstiri Sadovei de peste Oltû, viindû aici, a făcutû la smerenia nóstră, pentru cuviosulû egumenû alû acestel sfinte mănăstiri chirû Paisie, arătândû că sunt trimiși din partea tuturorû acelorû-lalți robî ai mănăstirei, prin care jalbă se plîngea, că nu le caută de dreptate, și moșiile mănăstirei le vinde ómenilorû sîi cu arendă și dintr'acelû venitû nimicû nu se atingû, ci sunt muritorî de fóme, și cum că dobitócele mănăstirei le-au vîndutû și supără plugurile și dobitócele lorû, după a căroră jalbă i-am orînduitû la trei egumenî din partea locului, anume Arhimandritulû Tismenenu, Arhimandritulû Bistrițenu, i Hurezanu, ca în pricina cu cuviosulû Exarhû alû sfintei Mitropolîi să le facă cu amăruntû cercetare, care și urmînduse ni s'a făcutû arătare în scrisû de către numițiî orînduiți cercetători, cum că tóte pîrile lorû au fostû neadevurate, și însuși ei n'au mai avutû cuvîntû fără câtû totû temeielû lorû a rămasû, făcîndû cerere ca să-și depărteze egumenulû ómenîi ce-î are de ajutorû la trebile casei, și fiindû împărțiți în trei cete să lucreze trei ȓile la mănăstiri și șese la dînșiî, și să le dea și merticû când vorû lucrà acele trei ȓile la mănăstire și țigancele lorû și holteiî și dobitócele și carele saû plugurile să nu fi supărate, însă după ce s'a făcutû cercetarea acésta, numițiî țiganî au dositû și făcîndû noi întrebare numitulû egumenû pentru aceste cereri ce au făcutû acei țiganî, au respunsû cum că pe ómenîi ce-î are de ajutorû nu-î póte depărtă, căci țiganîi aceștia o cerû, când va lipsi egumenulû dela mănăstire să rămăe de capulû lorû, să nu lucreze nimicû și să tacă blestemățiî, cum a făcutû și de alte ori, spărgîndû gropile mănăstirei, și dîndû jafû la bucate și făcîndû și alte furtișaguri, iar pentru a fi trei cete ȓise că de nevoie i-a suferitû, găsîndû acestû obiceiû dela celû mai dinainte egumenû, fiindû făcutû de multă supărare a gâlcevilorû și judecățilorû ce a avutû cu dînșiî, după cum cărțile de judecată și zapisele lorû doveditû arată, iar a le da merticû nu este putinciosă mănăstirea, în vreme ce ei lucrează 6 ȓile la dînșiî, și trei la mănăstire, iar la alte mănăstiri lucrează trei ȓile mănăstirei, și trei la dînșiî, și le dă și merticû când lucrează la mănăstire și din destulû le este că au plugurile lorû, carele lorû și dobitócele lorû și liveȓi de fînû cu locû de hrană ca și locuitorîi țeranî, și de dijnă nu se supără, și mai arată egumenulû și o carte de judecată a Sfînției Sale fratelui episcopû Argeșanû dela lét. 1792, fiindû atunci acolo în partea locului, întru care se vede cu amăruntulû cercetate tóte pricinile lorû, și totû cei dovediți de vinovați, după care arată egumenulû, că

totu neremăindu ei odihniți, și arătându-se cu nesupunere, a făcutu la Măria Sa Mihaiu-Vodă Suțu și s'a făcutu poruncă către dumné-lui Caimacamulū Craiovei, ca să cerceteze, și fiindu jalba egumenulū adevărată, să-ī supue cu pedépsă, care jalbă cu porunca domnéscă o vėđumū și noi, care đice egumenulū că nu s'a urmatū, fiindu-că a căđutū ei atunci cu rugăciune ca să-ī erte și vorū fi supuși, însă acésta supunere a lorū đice că au stătitu pe puținū, decī fiindu-că după cărțile de judecată și zapisele ce se află la mâna egumenulū, se cunósce că acești țiganī sunt cu totul nesupuși și de câte ori au jăluitu după vremī, precum și acum s'a doveditū pırele lorū mincinóse, încă acum au și dositū, și n'au stătitu de față până a se isbrăni pricina lorū, găsımū cu cale să fie luminată porunca Măriei Tale către dumné-lui Caimacamulū Craiovei, ca să aducă pre numiți țiganī, să le facă zaptū ca să fie supuși mănăstirei, după cum sunt și țiganī altorū mănăstiri din partea loculū, că nu au acești țiganī deosebitū privilehiū de alți țiganī mănăstiresci și boeresci; într'acestū chipū am găsitū cu cale, iar hotărırea, i procl.—1794 Maiū 1. (1)

Alū Măriei Tale către Dumneđeu rugătorū, și smeritū părinte sufletescū.
Dositeiū alū Ungro-Vlahiei.

Ienache Plăieșulū, i Bratulū Părcălabū dela Tisău sud Saac, pentru prepunere de bănuială că din bătaia lorū arū fi muritū unū Adamū ot Ghitióra totū dintr'acelū județū.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i Gpd. Zemle Vlahiscoe. — Citindu-se înaintea Domniei Mele acéstă anafora a judecăței Departamentulū de Cremenalion și cu cale fiindu arătarea ce ne face, o întărimū și poruncimū ca să se urmeze întru tóte, adecă din pereusia mortulū scăđendu-se mai întâi zestrele soției lui, ceea ce va rămăne prisosū să se dea datornicilorū, iară acei talerī 400 să nu se atingă niminea de ei, ci să fie numai pentru hrana nevrıstnicilorū copii și pentru pomenirea mortulū; într'acestași chipū poruncimū a se face urmare și cel închiși să se slobóđă. — 1794 Maiū 18.

Vel Logofetū.

(1) Cod. XXVII, pag. 7, VII.

Prea Înălțate Dómnne,

Iarăși Insciințămú Înălțimeí Tale totú pentru Ienache Plăieșulú și Bratulú Pârcălabulú dela Tisău sud Saac, ce se află la închisórea pușcărieí, pentru mórtea unuí Adam ot Ghitióra totú dintru acelașú județú, cu bănuială că din bătaia lorú bolnăvindu-se omulú după șepte zile a muritú, că la tăgăduirea ce făcea numițíí, și póte că numai două bice iar fi datú plăiașulú peste cojocú și trăgându-lú l'a dusú la Pârcălabú dintr'o casă într'alta, după trebuință din luminată porunca Înălțimeí Tale, s'a fostú datú de afară Duhovniculú Iónú Bârbieru și cei ce aú scăldatú pe mortú, și fleș-care deosebitú înainte judecățíí dându-și mărturia lorú s'a trecutú listă practică, împotriva cărora s'aú adusú și cei i popți optú mărturii din cei ce s'aú aflatú, și aú vėđutú cu ochií lorú pe Plăieșú ducendú pre celú mortú la Pârcălabú, care și a acestora mărturie s'a trecutú iarăși *is ta practică*, dară mărturia acestora ce aú vėđutú, fiindú împotriva acelora ce aú auđitú tacirulú din gura mortului, judecata nu s'a pututú îndestula a face izbrănirea cea cuviincióasă, mai alesú fiindú la mijlocú răpunere de viață omenéscă, pentru că pravilele în multe chipuri daú învățatură a cercă judecătorulú și pentru acésta întinđendu-ne cu cercetarea și la locurile pe unde aú cunoscutú că arú mai fi trebuință, ne-amú îndestulatú, că celú mortú a fostú plecatú dela casa lui sănătosú într'o ȓi Marți, Martie 28, să cumpere rimătorí în plaiú și de pe drumú bolnăvindu-se séra s'a fostú conăcitú la unú Popă Mihalcea ot fundulú Niscovului unde a zăcutú până a doua ȓi Miercurí la prânzú și preotulú temėndu-se a nu fi bólă de lingóre, cam fără de voia bolnavului însuși i-a pusú șeua pe calú și i-a ajutatú de a încălecatú și pornindu-lú dela casa lui s'a dusú în Tisău la casa unuí Barbulú ot Slam, dela care înțelegendú Pârcălabulú că este cumpărătorú de rimătorí și nesciindú de bóla lui, după porunca ce avea a trimisú pe unú săténú să-lú chiáme ca să-lú întrebe de are voie dată dela vătăfulú plaiului a cumpěra rimătorí saú nu? și mortulú atárnându-se a trimisú pe numitulú Ienache Plăieșulú, care plăiașú totú ca și celú întâí trimisú chiámându-lú la Pârcălabú și mortulú tăinuindu-și bóla n'a vrutú să se ridice, iară Plăieșulú socotindu-lú de sănătosú și nesupusú la trasú de haine din casă afară și dându-í două bice peste cojocú, l'a dusú la Pârcălabú, unde nici sudalmă nu i-a lăcutú Pârcălabulú, fără numai ce l'a întrebatú de are voie dată dela vătavulú plaiului bine, iară de nu, să nu cumpere și spunindú că nu și-a luatú voie și nici va cumpěra, s'a întorsú la gazdă unde a zăcutú până a doua ȓi Joi și vėđendú că nu se póte îndrepta de bóla sa, cum a pututú a încălecatú întorcėndu-se acasă-și și a venitú séra la

Ioniță ot Măgurenî Caramanlăulă și nu s'a mai putut ridica, ci însciințându-și femeea, a mersă Vinerî de l'a ridicat într'ună cară și aducându-lă a casă, a mai trecut patru zile și a murit Marțî, Aprilie în 4, la săptămâna după plecarea lui de a casă; ci spre descoperirea adevărului, vrându judecata să aducă pe gazdele mortului, atât cele din mergere, ca să se adevereze de a fostă bolnavă sau nu, cât și celea dela întorcere, ca să ne îdestuleze de le-au spusă că este bătut de Părcălabă sau de Plăiașă, precum dice Bărbieră-Vraciu, că iar fi spusă mortulă asupra sfârșirei de viață, care atunci putea să fie uimită; dară însă până a nu se aduce acești de mai sus șișî, veni în departamentă numita Stanca femeea mortului împreună cu vre-o câțî-va Plăieși dicendu că între ei și s'a îmbrăcat prin zapisă, dicendu că numiți Plăieși că de se voră sloboți, cei ipopți fără de a se mai osândi la închisore, pentru mila loră și a femeii mortului voră da talerî 400, pentru pomeniri și hrana nevêrsniciloră cinci copii ai mortului; ci fiind-că sfârșitulă acelu omă este cu îndoială și despre altă parte, chiară și cu cei fără îndoială dovediți de vinovați, au voie dela pravili ca să înduplece pre pîrîșulă seă prin dare, cu câtă mai vêrtosă aceștia fiindă cu îndoială, și ei fiindă lipsiți s'au îndemnată cei mai mulți săteni și megiași a ajută cu mai sus șișă sumă pentru hrana și crescerea aceloră cinci copii nevêrsnică, ce au rămasă mortului, care acestă protimie a Plăeșiloră fiindă întru ajutorulă familiei mortului deci s'a dată ascultare de către judecată, dară din bocetele numitei femeii înțelesă judecata că pre urma bărbatului seă ară fi rămasă datorii și datornicii o năpăstuescă, ci fiind-că pravilele protimiescă zestrele decât tôte felurimile de datorii, dela judecată se găsește cu cale, ca mai întâi zestrele ei să se împlinască dela rămasulă avutului bărbatului seă, iar ori-ce alta ară mai prisosi să ieae datornicii; așîderea dicemă și pentru acestă milostenie ce a făcută o săteni Plăieși, ca nici datornicii să nu se atingă, nici vre-ună altă judecătoră să nu o strămute, ci să fie numă și numă pentru hrana nevêrsniciloră copii, trei fete și doi feciori, cum și pentru pomenirile mortului; iară hotărîrea cea desêvêrșită rămâne a se face de către Înălțimea Ta. (1)

Dumitrache Cluceră, Șerbană Andronică Medelniceră, Mateiă Topliceanu Cluceră, Teodoră Fotino, Andronache Hăbedeanu.

Anaforaua ispravniciloră de Vâlcea, Luchi Căminarulă și Radu Băbenu clucerulă din 23 Iunie 1794, după reclamația ordinului Mendelă Suditulă Nemției contra lui Dumitru Hogeă, hoță cunoscută, înfierată în frunte

pentru marfa ce i-ar fi furatŭ Hogeia nu pŭte plătŭ, decăt cere să vĕndă proprietăŭ, etc. (1)

Iă Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ Zemle Vlahiscoie. — Orĕnduimŭ pe siuga Domniei Mele zapciŭ Armăşescŭ să mĕrgă şi verŭ-unde va găsi pe numitulŭ Ispirŭ să-lŭ ridice şi în fiară cu pază să-lŭ aducă aici la Domnia Mea.—1794 August 4.

Vel Logofĕtŭ.

Prea Înălŭate Dŭmne

După jalba ce a datŭ Măriei Tale Stanŭ Oltĕnu, şi Nicolae Postăvaru, Iordache Andreiŭ şi Nedelcu scutelniciŭ fabriciei de postavŭ ot Bălteni sud. Ilfovŭ, pentru unŭ Ispirŭ isprăvnicelulŭ moşiei Poenariŭ din sud Dâmboviŭa, cum că de astă primă-vară încŭce orĕnduindu se de către Beccer Mihel arendaşulŭ acesteŭ moşii Isprăvnicelŭ, multe necasurŭ aŭ trasŭ din pricina lui oprindu-le rĕmătorii cu pricina că intră în porumburŭ fără a nu face vre-o ispăsenie, iar în ȕiua sfântului Pantelimonŭ arŭ fi venitŭ numitulŭ înarmatŭ asupra lorŭ, şi pe unŭ i-ar fi bătutŭ cu paturile pistŭlelorŭ, iar pe unŭ cu ciomegile, fŭrte sperĭindu-se cu toŭii din pricina lui, şi ni se poruncesce de către Înălŭimea Ta, ca să cercetămŭ pricina de faŭă cu amĕndouĕ părŭile şi dovedindu-se adevĕrata jalba lorŭ, să trimetemŭ pe pĕrĭtŭ în fiare la Măria Ta ĩmprenă cu ĩnsciĭntarea nŭstră, asupra căreia pricinŭ nu lipsimŭ a ĩnsciĭnta Măriei Tale: cătŭ pentru jalba lorŭ, adevĕratŭ este, ĩnsumŭ făcĕndŭ cercetare cu amĕruntulŭ, ne adevĕrirămŭ dela zapciulŭ plăşei, cum şi alŭii, că Joŭ ĩn ȕiua de sfântulŭ Pantelimonŭ intrăndŭ din greşală unŭ rĕmătorŭ alŭ unuia din jăluitoŭii ĩn nisce tarlale cu porumbŭ fiindŭ satulŭ alătura cu numita moşie, ĩn hotarulŭ Poenarilorŭ, ar fi venitŭ unŭ trimisŭ alŭ pĕrĭtului ca să-lŭ ĩmpusce, şi vĕȕĕndu-lŭ stăpănulŭ rĕmătorului, a ȕisŭ aceluŭ trimisŭ, să nu deĕ cu puşca să-lŭ ōmŭre, că de va fi făcutŭ vre-o stricăciune va plătŭ, şi aşa a ĩnceputŭ unulŭ de altulŭ a se ciomăgi şi ĩntorcĕndu-se ĩnapŭ trimisulŭ a făcutŭ veste acestui Ispirŭ şi viindŭ cu căŭi-va ōmenŭ ĩmpreună şi cu armaşulŭ a ĩnceputŭ a scŭte pistŭtolele la dĕnşii sperĭindu-ŭ, ĩn cea de pe urmă i-aŭ bătutŭ cătŭ i-a fostŭ voia cu paturile pistŭlelorŭ şi cu ciomege, fărămăndu-ŭ fŭrte pentru pricină de nimicŭ, ĩn cătŭ s'a sperĭatŭ sĕracii cu totulŭ, ci noi număi cercetare făcĕndŭ, adevĕrulŭ arĕtămŭ Măriei Tale, iar pĕrĭtulŭ fiind-că se află ĩn sud Dâmboviŭa unde este acĕstă moşie, să fie luminată porunca Măriei Tale

(1) Cod. XXVII, scara 15. fila 19.

cu mumbașiră a se aduce ca să se înfrâneze a nu mai urma de aceste netrebniciile ce sunt nesuferite la auzul Măriei Tale, și anii înălțimei Tale dela Dumneșeu să fie mulți și fericiți.—1794 Iulie 31. (1)

Al Măriei Tale prea plecați slugi,

Alexandru Calfoglu, Grigore Brâncovănu.

Hoți.

Vodă repetă în 7 Oct. 1794 circulara la Nicolae Hangerlău biv Vel Hat. mană.—Caimacamul Craiovei pentru cei 4 tâlhari vestiți și-i impută că în 5 luni de zile nu i-a prins, «care acesta fiind numai și numai din nesilița și nebănuirea orânduitorilor poteri; mai vartos nesilița și nebănuirea a bicișnicului aceuia al 2-lea armaș, unde și neputându Domnia Mea mai mult suferi de a se înconjura în țara Domniei Mele de atâta vreme acești tâlhari, călcându și prădându și jăfuindu pe sëraci locuitori și sêvârșindu faptele lor, lângă atâtea și atâtea poteri și slujbași, iată dau porunca Domniei Mele de a se orându și de aci, într'adins de spătărie, o deosebită poteră tiptil, cu povățuire de mijlόμεle cele cuviincioase pentru prinderea lor. Dat fiind-că hoții aceștia fără de gazde nu pot fi și nu este cu puțință gazdele a nu scî mișcările și urmările lor, când dar gazdele se vor cerceta cum se cade și se va lua dela dênșii pliroforie, nu este cu puțință a nu se prinde hoții. Pentru aceea dar mult trebuinciosă fiind cercetarea judecătorilor asupra gazdelor cu scumpătate, de aceea orânduim într'adins pe boerul Domniei Mele Șerban biv Vel Medelnicer judecătorul de aici dela Criminalion, ca să vie acolo, pentru această trôbă, ca un practicos și vechi la trêba acesta, unde d'impreună cu judecătoria de acolo dela Criminalion să cață cu dinadinsul la aflarea și dovedirea gazdelor lor și din ideea ce va lua din alte mai nainte cercetări de acolo pentru pricina acestor tâlhari, cum și din cercetările ce vor face acum, aflându și dumné-lui de gazdele lor, să se aducă pe toți în cercetare, cu totă scumpătatea în adevăr și țără de nici un cusur, să scî că hotărîre avem a aduce aici pe gazde și însuși înaintea Domniei Mele a li se face cercetare. De aceea și unde va fi ipopsie de gasde și va face trebuință și deosebită cercetare a face în județ, pentru mai în grabă și pentru mai bună pliroforie are a merge și a se înconjura însuși numitul Medelnicer împreună cu unul din judecătorii de acolo dela Cremenalion, că de-oparte cu cercetarea gazdelor

(1) Cod. XXVII, pag. 22 XIV.

de altă parte cu urmarea și pornirea poternelor ce se trămise de aici și celor de acolo și prin silința și a Dumitale luându-le urma și înfundându-i și strîmtorându-i de toate părțile să se prindă negreșit. Și în câtă vreme se va afla numitul medelniceru acolo până se vor prinde acești tâlhari vestiți, să fie nelipsit dela căutarea pricinelor de Cremenalionu împreună cu cei-lalți judecători. Dreptu aceea poruncim și dumi-tale ca la cele ce va fi trebuință spre urmarea trebei, după cum l'am povățuit, arătându dumi-tale să aibă totu ajutorul și înlesnirea aceea ce se chiamă și să nu scape tâlharii aceștia mai multu, fiind-că cum țicem nu putem să ne odihnim până nu se vor pune în mână.—1794 Octobre 7. (1)

Pitacū din 6 Octobre 1794 la credinciosu boerulū Domniei Radulū Băbeanu biv. Clucerū za arie Ispravnicū din Vâlcea.

5 lunī trecute sunt de când te am orînduitu într'adinsu pentru prinderea acelorū 4 hoți tâlhari vestiți și într'acéstă diastemă de vreme numai prelungire cu făgădueli ne dai și ne arēți deșerte și zadarnice, fără de nici o ispravă, socotindu-le pe semne că cu de aceste prelungiri și discolii ne vom lăsa de a-i mai chinighisi și vom ridica și de-asupra-ți trēba acēsta; să scii hotăritu că pe hoții aceia dela tine îi cerem negreșit, de care și fără de a-ți mai prelungi de altele, cari îndestule ți-am scrisu și ți-am poruncit, iată 'ți mai dăm sorocū încă două-deci de zile și așteptăm răspunsul prinderii lor și fi sănătosu.—1794 Octobre 6. (2)

12 gazde de hoți fură trămise la ocnă și averile lor confiscate în 26 Octobre 1794. (3)

Plastograf.

În 9 Novembre 1794 s'a făcutu surghiunū la mănăstirea Snagovū Nicolae copilulū ce s'a îndrăsnit de a făcutu carte Domnēscă mincinosă. (4)

Deșugubină.

(*Intărirea Domnēscă dela anaforaua mai jos fiindu ștersă de apă nu se pōle ceti.*) Totuși rezultă că Domnitorul a recunoscutu de liberă familia întregă țiganului mortu. Mănăstirea să nu mai aibă trēbă cu ea.

(1) Cod. XXIII, fila 282, verso.

(2) Cod. XXIII, fila 282 verso.

(3) Cod. XXIII, fila 289.

(4) XXIII, fila 291, verso.

Prea Înălțate Dómnne,

După luminată porunca Măriei-Tale dumné-lui biv Vel Epistatulă armășiei, aū adusū față înaintea nóstră pre Neofitū Archimandritū Egumenū ot sfânta mănăstire Balamuciu ot sud Ilfovū, cum și pe Tudorū țiganulū alū acesteī sfinte mănăstirī, tatălū lui Anastasū țiganū lăutarū mortū, i pre popa Vasile preotū totū alū acesteī sfinte mănăstirī și mai întâi cetindu-se alăturatulū tacrirū alū numiților, cum și alū lui Iónū lăutarulū, i a Stoichi femeea mortulū, apoi întrebându-se și numitulū Egumenū în ce chipū a cursū pricina acesteī ucidērī, răspunse cum că tóte spre pedépsa păcate-lorū lui s'aū făcutū acéstă întâmplare și că n'a făcut'o acésta din vre-unū rău cugetū alū său, ci din întâmplare și prin greșală, dīcēndū și acésta că după ce aū auđitū că s'a dusū țiganulū dela pórtă, a slobođitū și elū pușca, pentru harulū sfintulū Nicolae, decī dintr'aceste arētate mai sus tacrirurī și cercetārī uciderea acésta se cunósce, că nu este din cugetū rău și în-tr'adinsū, ci este din greșélă și ne luare aminte, amăgitū și de băutură fiindū după vremea mesei; după a căreia faptă măcar că este *Aftoca Thetetos*, după cinulū său, dar mai cercetāndū pravilele sfintei biserici aflāmū canonulū alū 65 alū sfinților Apostolī, unde poruncesce dīcēndū: «care clericū în mânia saū în sfadă va lovi pe cine-va și dintr'acea lovitură va muri omulū, aceluia să i se iae darulū preoției de totū fără nici o iertăciune», despre altă parte cercetāndū și pravilele politicesci, se găsi la celea împărătesci cartea 60, titlulū 39, unde tâlcuitorulū Romano, uciderea o împarte în 3 felurī, una o numesce din întâmplare, (*nu se potū ceti vre-o dece rīnduri, e vorba de modalitățile de ucidere și de pedepsile relative. Textulū este ștersū fiindū udatū când-va*), și cu uneltă s'a făcutū uciderea și de se va găsi că a făcutū cu lemne marī saū cu pietre marī saū fiindū cu piciorulū, să se taie mânile acelorū ce aū făcutū acestū felū de ucidere, iar de se va dovedi că s'a făcutū uciderea cu altă lovire mai ușóră să se bată și să se surghiunescă și totū acolo mai în jos, de va lovi cine-va cu mâna și va ucide pre cine-vaș acolo unde gâlcevescū să se bată și să se surghiunescă, iară de nu va muri să se bată numai; așīș-derea mai în jos: de va face cine-va uciderea fără de voia lui să se surghiunescă; către acésta se ispitiră părinții și femeea mortulū de cercă să i se facă rēsplătire, și ne răspunseră că ei nu 'ī sunt pīrīșii de rēsplătire fără numai să cumpere altū țiganū din chelciugulū său, ca să se pună zestre mănăstirei la locū și iară dintru alū său să se dēe pentru pomenirile mortulū și unū rīndū de îmbrăcăminte femeei; de a căroră cerere, aflāmū iarăși la acea carte 60, titlulū 53, unde dīce: «la vinováțiile ce aducū osāndă

de mörte, este vinovatulü slobodü a plecä pe pîrîşulü sêü prin dare»; decî fapta acestui vinovatü se cunósce că nu i-aü cursü nici din întîmplare, nici din cugetü, ci chiar din beție împreunată cu aproxie și din chiar fapta este cum și din cuprinderea sfintelorü pravilü bisericesci mai sus arătate și urméză după dreptate, că mai întăi împlinindü zestrea mănăstirei după catastihü ce o va fi primitü, cumpărändü și țiganulü la locü, să plătéscă și pomenirile până la 3 anı, care fiindü omü prostü, socotimü că se vorü puté face cu talerı 60, carı pomeniri să se facä prin mâna rudelorü mortului și prin scirea episcopului sfintei mănăstiri și atunci se va urmă și pedépsa după sfintele pravilü de mai sus arătate; iarä cea desêvêrsitü hotărîre rêmâne a se face de către milostivirea Măriei Tale.— 1794 Decembre 22.

Dositeiü alü Ungro-Vlachiei, Nicolae Vel Logofëtü, Constantinü Știrbei, Vel Logofëtü. (1)

Anaforaua ce s'a făcutü în dosulü jălbei lui Grigore Căpitanü, pentru năpăstuirea de hoșie ce aü făcutü asupra-i Clucerü Radu Băbeanului.

Prea Înălțate Dómne,

Cu lăcrămi fierbinți jăluescä Măriei Tale, ca să amü dreptate, că eü după pîra dumné-lui Clucerului Băbeanulü, ce aü fostü ispravnicü la sud Vâlcea m'a pîrîtü la Înălțimea Ta, că sunt hoșü și tovarășü cu hoșii, și după a lui pîră, am fostü închisü la închisórea spătăriei patru sêptcămăni, și dândü jalbă dumné-lui Spătarului, m'a datü pe chezășie, până a venitü dumné-lui Medelnicerulü Șerbanü, celü ce a fostü trimisü cercetătorü de Măria Ta pentru acei hoșı, și la cercetările ce a făcutü Medelnicerulü acolo, cu nici unü felü de vină nu m'a găsitü și eü am șeđutü aici în închisóre, nefiindü slobodü a mă duce nicăieri patru lunı, în grea cheltuială, inträndü și în grele datoriı, pentru care dintr'a numitului mai sus pîră mi s'aü pricinuitü pagubă ca talerı 600; afară din dobitocele ce mi s'a prăpăditü a casă și fiindü luminate Dómne, că dumné-lui Clucerulü Băhénu din pismă a făcutü acésta și eü am eșitü dreptü, să fie luminată poruncă către dumné-lui Vel Spătarü ca să-mı facä dreptate, *(nu se potü citi câte-va rënduri)*.

Iă Alexandru Constantinu Moruzi Voevodu i gpsd. — Cinstitü și credinciosü boerulü Domniei Mele Alexandru Calfoglu biv Vel Clucerü Cai-

(1) Cod. XXVIII, pag. 43, II.

macamulă Craiovei, fiind-că după cercetare s'a dovedit jăluitorul nevinovat, și poruncim dar ca să judeci pe Clucerul Băbenul cu jăluitorul pentru cele ce a pățit delă dumné-lui și s'a păgubit fără de vină și fără de nici o dovadă, și să-l îndestulezi la dreptatea lui.—1795 Ghenarie 26.

Vel Logofăt.

Prea Înălțate Dómnne,

Ascultându luminată porunca Măriei Tale delă acéstă dată jalbă, însciințăm Înălțimei Tale, că din luminată porunca Înălțimei Tale la nouă ale trecutului Octobré, am plecat din Bucuresci pentru cercetarea celor năpăstuiți de gazde și prinderea celor vestiți tâlhar și la drum în sud. Teleorman am întâlnit pe acești jăluitori, căpitan cu cinci slujitori ai săi viind către Bucuresci, iar după ce am sosit în Craiova pentru câteva zile, am luat scire delă dumné-lui Clucerul Radu Băbenu, ce se află ispravnic la sud. Vălcea că numitul Căpitan cu slujitorii săi fiindu-témă a nu i se descoperi împărțășirea ce au avut cu acei tâlhar, ar fi fost la Bucuresci (*nu se potă citi câte-va rînduri*).—1795 Ghenarie 23. (1)

Șerban Medelnicerul.

5 cărți legate la județele peste Olt și 1 la Caimacam, din 20 Febr. 1795 pentru urmărirea hoților și gazdelor lor, pentru buna petrecere fără de grijă și odihnă a locuitorilor, de obște. (2)

Cărți deschise la ispravnic, din 20 Aprile 1795.

Se vestesce pentru o cétă de 7 hoți cu portă ca unguren, cari la 17 ale acestei luni au călcat casa lui Sandu Polcovnicul delă Muscel, i-a jefuit casa de totă avutul, i-a căsnit soția și-au împușcat un țigan după care a jăfuit și pe un cărciumar unde a petrecut totă nóptea. Domnitorul a trimis la fața locului pe Deli-bașa să ia urma hoților și să-i prință, dar totă odată scrie și ispravnicilor să urmărescă «ca nu cum-va din nesilința polcovnicilor, căpitanilor, zapciilor, vătășilor de plai să găsescă acești tâlhar loc și mijloc să trecă dintr'un județ în într'altul de a se mistui și a scăpa și a trece din hotarele țerei afară,

(1) Cod. XXVIII pag. 66. II.

(2) Cod. XXIX, fila 21

căci printr'ală căruia ocolă de căpitană sau zapciă sau printr'ală căruia plaiă vomă aude în urmă că a trecut și nu i-a prinsă, pe acelă polcovnică, căpitană, zapciă sau vătafă de plaiă, acolo în locă vomă trimite de i se va face cea mai rea pedepsă, care nu trece prin gândulă loră, dar niciă dumnă-văstră ispravniciloră nu veți rămănea cu niciă ună felă de pricină neînvinovățiți, pentru că nisce tâlhari ca aceștia, cari de față a venită și s'a arătată diua cu lumină și s'a făcută cunoscuți și veduți tuturoră și s'a zăbovită la beți, ședendă totă noptea la cârciumă, nu este cu puțină, când va fi silință desăvârșită a dumnă-văstră ispravniciloră și a poteriloră a se mistui și a scăpă, ne cum dicemă din toate părțile; deci să împănăți cu grabă locurile și drumurile loră, iar mai virtosă poruncimă vouă vătașiloră de plaiă și tuturoră plăieșiloră, fiind că acești tâlhari pôte să năzuască spre munte de a scăpă, să împănăți cu grabă toate potecile și în césulă ce veți simți, să năvăliți ca să-i prindeți negreșită ori vii sau morți.»

NB. La județele de munte s'a poruncită ispravniciloră ca însăși poruncile acestea să le trimită la vătași plaiuriloră. (1)

Deja în 10 Martie 1795, Alexandru trămisese circulări la ispravnică pentru hoți, cari asupra primăverei . . . potă să facă chibzuiri de mișcări și umblări în hoți și tâlhări, dar Vodă ordonă ca ispravnică și în genere autoritățile să nu lase a se forma bande, ci să preîntâmpine formarea loră, «pe față și pe sub cumpetă» priveghindă și ordonândă săteniloră, pârca-labiloră, preoțiloră, cârciumariloră, ca să aibă totă luarea aminte și să denunțe pre cei cu gânduri rele, iar să nu-i tănuiască. (2)

Cu pitacă din 1795 Aprilie 8 și prin zapciulă Ceaușă ală Armășiei se ordonă aducerea în țără a lui Constantină Isvoranu denunțată de ispravnică de Oltă, că a spartă grosulă ispravniciei cu slugile lui și bătendă și pe grosari a dată drumulă nu numai la nisce țigani închiși spre cercetarea după acuzarea săteniloră din satulă Zănoga, căci furaseră nisce borle ci și la ună Ionă hoțulă adevărată. Vodă cere totă-odată dela ispravnică cercetare bună de adevărulă pricinei «să faceți examenă cuprinđetoră pe largă. (3)»

(1) Cod. XXIX, fila 45, verso.

(2) Cod. XXIX, fila 27 verso.

(3) Cod. XXIX, fila 39 verso.

11 cărți către ispravnicii de dincóce de Oltă din 15 Aprilie 1795.

Li se vestesce că s'a ivitū o cétă de 9 hoři la 10 Aprilie în județul Ialomița «la gura unde se chiamă Dușmănésa, asupra câmpulu, în plasa Slobođiei, ce venise despre partea Raielei; portulū le este cu anteree albe cu căciulī albastre, iar unulū cu códă împletită lăsată pe spate și cu armo bune asupră-le.» Acești hoři aū călcătū mai multe perdele, prădândū pe ciobanī și omorândū pe unulū din ei. Domnitorulū ordonă prinderea lorū. (1)

Cuprinde o circulară la tóte județele pentru nisce hoři «cu caiafetū turcescū și unulū dintr'înșil cu códă împletită pe spate carī s'aū arētātū acum de curēndū în jud. Ialomița». Domnitorulū ordonă prinderea lorū în orī ce județū vorū trece. Tot odată Domnitorulū amintesce, că dela visterie s'a vestitū la ispravnicī și pentru «unil din serseril, carī auđimū că se înconjóră la unele locurī și supěră locuitoril». Domnitorulū ordonă prinderea lorū pentru odihnirea locuitorilorū. Ispravnicil să dea poruncī către polcovnicil, către căpitanī și către zapcil, ca điuā și nóptea să aibă privighere, să umble din locū în locū cu mare luare aminte din cotro li s'ar vesti că s'aū ivitū făcētorī de răū, ca să năvălēscă asupra lorū fără de pregetare și fără de sfiālă. Domnitorulū apelă și la locuitorī că cātū vorū aflā că s'a ivitū unde-va hoři să dea de scire poterilorū «îndată ce veři aflā că s'a arētātū unde-va, orī măcar acea cétă orī măcarū și alții și aū supēratū pe cine-va, orī din locuitorī saū din călētorī drumeři, numāi decātū de o parte să însciințăil la spătărie și însuși la Domnia Mea, de altă parte să porniři asupra lorū potere. . . . ». Domnitorulū declară că nu va suferi să se afle făcētorī de rele în țēră, «după ce avemū atătia polcovnicil, căpitanil, potere și neferil cu lēfă dela visteria Domniei Mele, numāi și numāi pentru liniștea și odihna țērei și după ce vē avemū date atâtea și atâtea poruncī strașnice pentru acēsta».—1795 Aprilie 16. (2)

Pitacū la Caimacamulū biv Vel Clucerū A. Caliloglu, care a însciințātū Domnia pentru 10 tâlharil din jud. Dolj că Avramū Căpitanū din Romanāři și Barbu Căpitanū de poteră cu poterașil lorū s'aū rēșboitū cu ei în lunca Jiulu, a omorītū 4, pe 3 i-a prinsū vii; il scrie Vodă să trimiță la Domnie pe acești căpitanil cu capetele celorū 4 hoři morři «ca să dobân-

(1) Cod. XXIX, fila 40, verso.

(2) Cod. XXIX, fila 42, verso.

déscă mila Domniei Mele pentru slujba și silința loră și d'impreună să ne trimiți și examenulă aceloră 3, iar dumné-ta să te silești de a pune în mână și pe cei-lalți 3». (1)

17 cărți legate către ispravnică, pentru rîndulă hoților. Vezi cod. și fila 50 și 51 verso și 53.

Iarăși vă însciințămă Domnia Mea pentru rîndulă hoților cari aușindă că se înconjoră din locă în locă și dintr'ună județă într'altulă supărândă și jăfuindă fără de a vă osârdui să-î prindeți, că dela Domnia Mea totă îngrijirea și pornirea s'a făcută prin strașnice orîndueli și porunci, trimițîndă într'adinsă și pe Deli-bașa cu potera de neferi ai sêi și pe Bešli-agasi cu neferi turci și pe polcovniculă de catane spătăresci și altă poteră iarăși dela armășie, osebită de alte poteră ce sunt pe afară, încătă tôte locurile și tôte părțile sunt împănate de poteră, dar cu tôte acestea ce pôte să tacă Deli-bașa orî Bešli-agasi, când dela dumné-vostră ispravniciloră, cari aveți mijlôcele de a-î afla mai cu înlesnire mișcările și umbletele loră nu se va face osârdua prin tertipură vrednice de a se dovedi, a se găsi, a se strîmtoră ca să năvălescă spre a-î întâmpină poterile, spre a-î lovi cu focuri și spre a-î bate cu răsboiă, întru zadară va fi și ostenețele loră și cheltuețele ce facemă Domnia Mea; pentru aceea iarăși vă scriemă și vă poruncimă strașnică: deschideți-vă ochi, puneți-vă totă silința și fără de a vă lăsa numai în nădejdea orînduiteloră poteră cari îi gonescă de față, faceți și dumné-vostră cercetările și ispitele cele printr'ascunsă și cu totă felulă de mijlôce, pentru că hoță fără de gazdă nu pôte să fie, nici este cu puțință de a nu trece și a se abate orî pe la vre-o cârciumă orî pe la vre-ună tîrgă orî pe la vre-ună sată, cătună de a-și căpui pentru mîncarea loră fără de care nu potă trăi, pentru care trebuie să îndatoriți și pre zapciilă plășiloră strașnică și pre pîrcălabi, preoți, cârciumari și pre toți de obște și să-î înfricoșăți strașnică, că orî-ce locuitoră se va dovedi în urmă, că orî a vedută trecerea hoților, orî a știută, orî i-au pricepută că sunt hoți schimbați în chipă de călători și i-au tăcută, au tănuită și nu au alergată să dea de veste nici a făcută și ei din partea loră pornirea și datoria cea grabnică, unulă ca acela întocmai ca ună tovarășă ocrotitoră hoților și vrăjmașă patriei lui se va pedepsi; de altă parte să dați orînduiteloră poteră înlesnirea, pliroforia și ajutorulă care este trebuinciosă negreșită a-lă avea

(1) Cod. XXIX fila 65 verso.

dela dumné-vóstră, saū de cunósceŭi vre-o sŭială, lenevire saū nesilinŭă la poterŭ de ce să o tăceŭi ŭi de ce să nu ne însciinŭaŭi? pentru căcŭ când poterile nu vorŭ face la acéstă silinŭă pe deplinŭ, a năvăli cu grabă, cu îndrăsnélă ŭi cu bărbăŭie a da într'înŭi cu focurŭ ŭi a sta în răsboiŭ ŭi dintr'acéstă nesilinŭă a lorŭ îŭi vorŭ apucă hoŭi pasŭ a scăpă, să sciŭi că dumné-vóstră vŭ veŭi învinovăŭi pentru ce nu ne aŭi însciinŭatŭ de nesilinŭa poterilorŭ. Aŭiŭderea ŭi când hoŭi nu se vorŭ dovedŭ, nicŭ se vorŭ înfundă unde-va, iarăŭ dumné-vóstră rămăneŭi învinovăŭiŭi, pentru că Deli-baŭa ŭi Beŭli-agasi trebue să aibă cu cine să se răsboiască ŭi unde să năvălescă, care ŭi când dela dumné-vóstră care aveŭi mijlocŭ ŭi înlesnirea de a-ŭi dovedŭ nu li se va înfundă urma, când mai vŭrtosŭ aveŭi ŭi poterile de aici ŭi osânda rămănea tótă asupră-vŭ, de care să sciŭi că fôrte scârbiŭi ŭi necăjiŭi suntem într'acéstă pricină ŭi când hoŭi nu se vorŭ pune în mână orŭ morŭi orŭ viŭ saū vomŭ mai aude de vre-o altă întimplare că aŭ călcătŭ pe cine-va, negreŭitŭ vŭ veŭi pedepsi întâi voŭ ispravnicilorŭ printr'alŭ căruŭ judeŭtŭ aŭ trecutŭ ŭi apoi cel-l-alŭi. — 1795 Aprilie 28. (1)

5 Cărŭi deschise la judeŭele de peste Oltŭ, la polcovnicŭ, căpitanŭ de poteră, căpitanŭ de judeŭe, vătaŭi de plaiŭ, slujitorŭ, poteraŭi.

Domnitorulŭ le spune că a aflatŭ că ei carŭ sunt scutiŭi spre a sluji, nu se silescŭ, «nicŭ o bărbăŭie nu aveŭi, numai numele aveŭi de poterŭ ŭi hoŭi se înconjură în mijloculŭ vostru ŭi umblă prin prejurulŭ vostru» fără să fie prinŭi, nicŭ din vechiŭ hoŭi nicŭ din cel de est-timpŭ, orŭ de s'aŭ prinsŭ vre-unŭ, i-aŭ prinsŭ alŭi, carŭ nu erau îndatoraŭi la acéstă. Domnitorulŭ nu mai pôte suferi becisnicia acestora, care «ne dă o bănuială ŭi de vicleŭugŭ ŭi de necredinŭă a vóstră. Iată amŭ făcutŭ Domnia Mea hotărŭire neschimbată, ca pre celŭ ce nu 'ŭi va face acum la aceste cete de hoŭi ce audemŭ că aŭ eŭitŭ acum datoria slujbei ŭi nu va năvăli cu grabă, ŭi nu va face răsboiŭ cu vrednicie a lovi pe hoŭi ŭi a-ŭi prinde, pe unŭ ca aceia carŭ prin judeŭulŭ vostru aŭ trecutŭ hoŭi ŭi aŭi avut scirea ŭi v'aŭ fostŭ aprópe ŭi nu i-aŭi prins, să-ŭi ridice ispravnicŭ judeŭulŭ dinpreună ŭi cu poteraŭi luŭ saū slujitorŭ ŭi plăiaŭi în pază să-ŭi trimită cu însciinŭare dreptŭ la dumné-luŭ Caimacamulŭ Craiovei, ca luându-li se armele să-ŭi bage în puŭcărie, să le facă examen ŭi cu hotărŭire neŭrămutată să-ŭi trimită la ocnă unde să se osândescă în tótă viaŭa lorŭ.

(1) Cod. XXIX, fila 48 verso.

Așișderea și voi locuitorilor de obște, pârcălabi și cei cari sunteți părtași și caimacamii al satului, sindiilor și sătenilor, cârciumarilor de pe la drumuri și prăvăliașilor de pe la târguri, nu veți rămânea de acum înainte fără de osînda ce se cade la care ați vădutu, ați priceputu pe hoțu sau pe gazda lui și nu l'ați arătat, pentru că hoțu a nu trece orî de față orî tiptilă prin vre-unu sat, sau pe la vre-o cârciumă, sau pe la vre-o prăvălie, sau pe la gazdele lor, năptea sau ziua, ca să-și căpuiască de cele trebuincioase nu este cu putință; de aceea și pe voi locuitorilor, breslașilor, boernașilor, neguțitorășilor, vă îndatorim Domnia Mea și vă poruncim strașnic să vă lăsați de acésta nebăgare de sémă cu care vă purtați până acum și nu numai să dați de scire poterilor și să arătați urma lor, ci să și săriți cu bărbăție și fără de lenevire să strîmtorați pe hoți de tóte părțile, să dați într'înșii, care cu ce veți putea, făcendu împreună ajutorul poterilor ca să prindă hoții, iar carele înpotrivă se va arăta orî cu lenevire sau cu viclesug și nu va da de scire cum a vădutu, a auditu orî a priceputu, nici va năvăli împreună a da ajutoru poterilor, pe unul ca acela să-lu dea în scire poterile la ispravnicii județului ca să i se facă pedepsa care hotărîm mai jos; de care iată și poruncim cu hotărîre dumné-vóstră ispravnicilor întâiu pentru polcovnicii județului, căpitani de poter, vâtași de plai și zapci, cari prin județele lor și prin ocolul lor a trecut hoțu și n'a năvălit, n'a făcut datoria lor, cu vrednicie a bate răsboi cu dînșii și a-i prinde, fără de a mai aștepta altă poruncă și fără de a vă cuteză să-i diafendipsiți că este omul vostru sau ală cutăruia prieten, să-lu ridicați și să-lu trimiteți dreptu la dumné-lui Caimacamul, ca să i-se facă examen, de unde poruncă hotărîta și ne-strămutată avem dată, ca să-lu trimiță la ocnă spre a se osîndi în tótă viață-le. Așișderea și pe pârcălabi cu fruntași aceia al satului, sau cârciumari, sau păstori, cari vă voru arăta poterile că nu le-au dat de scire și n'a sărit d'impreună a lovi pe hoțu, ci i-au tăcut, a dosit, s'au ascuns și s'au făcut a nu ști, să-i ridicați cu pază și cu cercetare bună găsindu-i în adevăr vinovați la neurmarea poruncei, să-i trimiteți în pază dreptu la dumné-lui Caimacamul Craiovei, unde asemenea avem dată porunca și pentru nisce vinovați ca aceștia, ca făcendu-le examen să-i trimiță la ocnă ca să se pedepsescă, care acésta să o și faceți negreșit; căutați însă și vă deschideți ochii, ca nu cum-va cu pricina acésta să umpleți grosurile și să i țineți pe la închisori, orî să se jăfuiască de poter sau de zapci și ómenii voștri, ci fără de a aduce tréba la catahrisis mai multu de 10 césuri să nu se ție la închisórea vóstră și să-i trimeteți dreptu la dumné-lui Caimacamul cu înștiințare în scris, pentru că la examenul ce este a li se face la Divanul Craiovei, de vor arăta că s'au jăfuit sau

globitu și au cheltuitu, ori s'au bătutu și s'au căznitu, ori s'au purtatū mai multu de poterī, întru răsplătirea vinei lorū ori de către zapciī și ómenī dumné-vóstră, ori de către poterași, nu numaī acelū ce a făcutū urmarea aceea se va pedepsi, ci și înși-vē veți fi respunđătorī; nu veți rămānea și voi ispravnicilorū puținū vinovați, când nu se va curăți locurile de acești făcētorī de rău, pentru că datoria vóstră și iscusința nu este numaī a porunci în scrisū și a ne însciința că ați poruncitū și ați rînduitū poterī, ci trebuie să aveți și luare aminte de facū și vre-o silința potērile unde se trimitū, sau umblā numaī de colo până colo smăcinānd satele, încurcāndu se încóce și încolea, ci să faceți și voi deosebitū tehbirurī și cercetări cu teptilicuri ca să aflați și să dovediți pe cei răi. Dreptū aceea vē poruncimū iarășī, ca și aceste ce v'amū arătatū mai sus, să le puneți în faptă fără a aduce însă trēba la catahrisū, dar și silința dumné-vóstră care pururea și totū-dea-una ne scrieți că o aveți, trebuie să fie adevērată cu fapta și lucrarea ei, care și când veți face o fără de cusurū, atâtū dumné-vóstră câtū și potērile, trebuie atunci cu aceste povēțuirī ce vē dāmū și cu atâte poterī ce aveți să se prinđă hoții și să se curețe locurile, pentru că când și acum vē veți purtā cu amelia ce s'au făcutū în anulū trecutū la trēba hoților, în adevērū trebuie să ne turburați și avemū a pedepsi negreșitū. Și cartea acēsta să trimeteți ispravnicilorū să se cetēscā prin tóte satele, tēgurī, și către toți zapciī, polcovnicii, căpitaniī și poterași, care să ne o trimateți iarășī iscălită de toți zapciī și de toți pārcălabī și locuitorī satelorū.» 1795, Maiū 6 (1).

5 cărți legate la județele de peste Oltū din 5 Maiū 1795.

Domnitorulū vestesce ispravnicilorū, că Caimacamulū Craiovei cu scirea domniei au rînduitū pe Clucerulū Băbenu pentru prinderea hoților ce s'au sfetitū peste Oltū și ordonă ca ispravnicī, polcovnicī, căpitaniī, vătași de plaiū și zapciī să-i stea întru ajutorū (2).

O altă publicație la 12 județe de dincóce de Oltū, din 7 Maiū 1795, în sensulū cărților deschise de la 6 Maiū 1795, cu adăogire că pārcălabulū satulū și 2, 3 fruntași sau tērgoveți, sau cărciumarulū, sau păstorulū, carī au sciutū de hoși și n'au spusū, să fie băgați în butuci și trimiși la domnie, ca să se pedepsescā *cu tērgulū și cu ocna*. De altū-mintrelea

(1) Cod. XXIX fila 50.

(2) Cod. XXIX, fila 51 verso.

și aci Vodă nu admite închisóre mai lungă decât 10 césuri pentru interogatoriū și opresce abuzurile sub cuvîntū de urmărire de gazde de hoști.

NB. Domnitorulū ordonă la ispravnicilū din județulū Ialomița ca pre 2, 3 din țeranilū carilū aū privitū fără să sară la casna de către tâlharilū a cêușulū Stanciu să-î trimetă în butucilū la Bucurescilū spre pedépsă. (1)

17 Cărți legate la județe pentru unū tâlharū.

«Vē facemū Domnia Mea în scire pentru unū Ioniță sin Căldăraru ot Rușil-de-Vede (Teleormanū), chipulū lui: omū de mijlocū, la față plavēțū, la trupū cam plinū, iar la obrazū mai scăđutū, ososū, mustășile galbene, mērunțele . . . ochilū lui orilū albaștri saū căpriilū, care aflāndu se vinovatū în fapte netrebnice, aū dositū» se ordonă prinderea lui și trimiterea la Domnie. (2)

Tentativa de ucidere, bătae, etc.

Unū Stoianū sērbulū holteiū neferū alū lui Deli-bașa a trasū cu pistolulū în Alexandra «*polachida lui*» și de atunci este la închisóre. Vel Armașū raportéză lui Vodă fapta și ilū spune, că femeea n'a muritū, fiindū lovită în piciorū și aū confruntat'o cu Stoianū neferulū «și am întreat'o de mai are vr'o pîră să mai facă asupra lui Stoianū?» Și prin zapisū a declaratū că nu mai are, și că despre dînsa să fie slobodū.

Domnitorulū hotărāsce: «să se bată la armășie cu 100 toiege la tălpilū și să se slobódă, precum și muierea cu netrebnicile ei fapte, să se bată cu 30 toiege.» 1795, Maiū 10. (3)

Petițiunea lui Preda de la Fântănele din Secuieni, că aū venitū la elū, la via ce are, egumenulū mănăstirilū Vălenilū împreună cu unū țiganū și cu unū Gheorghe slujitorū isprăvnicelū alū egumenulū și l'aū bătutū.

S'aū făcutū cercetare și s'aū doveditū adevērata bătaie. «Să vadă Măria Ta, Luminate Dómne; mă aflu omū în vîrstă de anilū 60 și bătaie dela nimenilū n'amū mîncatū. Incă și dumné-lorū ispravnicilū județului cānd vre-unū boerinașū de neamū face vină însciintéză domnieilū, și precum iea po-

(1) Cod. XXIX, fila 51 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 53.

(3) Cod. XXVIII, scara 6, fila 17.

runcă de la stăpânire așa urmază, iar așa fieș-cum să bată omă cinstitū nu s'au întemplatū.»

Domnitorulū ordonă Mitropolitulū și Logofătulū de țera de jos ca aducendū vātafulū de Divanū pe jăluitarū dimpreună cu pīrītulū Gherasie și vēđendū raportul ispravnicilorū să pedepsescă pe egumenū, iar pe țiganū și pe isprāvnicelū să se bată la fața locului cu câte 108 toiege la tălpī.

Judecata Mitropolitulū și a marelui Vornicū condamnă pe egumenū să plătescă 50 tal. la cutia milosteniei (1).

Pitacū din 7 Iulie 1795 către ispravnicii din Vâlcea vestindu-i că s'au sculatū căminarulū Luca cu slujitorii să prindă pe 4 hoți din acelū județū între carī unulū Florescu și altulū Disescu. (2).

În 8 Iulie 1795 Domnitorulū trāmite la ocna Telega pe unū Hristea Dulgherulū care a îndrāsnițū să ridice māna să bată zapcii agiesci.

În Iulie 9 acelașū anū s'au trāmisū la ocna Telega pe Manole lemnarulū și alții doi căci s'au împotrivițū la zapciū spātārescū.

În Iulie 8 acelașū anū pitacū către Vel Spātarū ca pe Proin Maīmar-bașa să lū trecă peste Dunāre (3).

Țiganū ucigașū din nebunie.

Unū Ioanū copilulū sin Ioanū Pricea țiganū domnescū avendū patimă de nebunie, a omorītū pe tatā-scū. Vodă ordonă armășelulū să-lū ducă la mânăstirea Căldurușanī, din pușcărie, unde să fie ținutū în obeđi «ca să nu mai pōtă vātama pe altū cine-va» și să-lū aibă în pază la mânăstire și să fie «nelipsitū la sfintele rugăciuni». 1795, Augustū 20 (4).

2 copii ucigași.

Doi copii «din mintea copilărescā» au omorītū pe altū copilū anume Stanū Pusteu ot Pitesci (Argeșū), Vodă 'i trimite la mân. Vieroșu unde să stē sub paza de omū și să li se dee hrană «până când se vorū împacă pă-

(1) Cod. XXVII scara 17 fila 21 verso.

(2) Cod. XXIX. fila 89 verso.

(3) Cod. XXIX pag. 90.

(4) Cod. XXX fila 74.

rinții celui omorîtu. . . . însă ca nisce nevîrstnici ce sunt aū voie părinții lorū aī aduce ca să-ī caute cu spălatū și cu priminelele lor. 1795, Augustū 20 (1).

Zapisulū Radului Logofețelū za visterie tatălū lui Bălașū hoțulū ce aū datū la condica Divanului cum arată.

«Incredințezū cu acestū adevăratū zapisū alū meū la luminatulū Divanū alū Măriei Sale lui Vodă precum să se scie, că avēndū unū feciorū alū meū anume Bălașū, carele după multele lui rele și hoții ce aū sēvēșitū, s'aū și osīnditū la pedēpsa ocnei, cu hotărīre să ședā în tōtā viața lui, pentru care după multele rugăciunī ce prin jalbā amū făcutū către Măria Sa Vodă, a se iertā și de acēstā datā, de aceea daū acestū zapisū alū meū în condica Divanului, prin care mă legū ca de acum înainte de va mai face nescare va fapte de hoții saū alte urmări orī în ce chipū, la tōte să fiū răspunđetōrū și în loculū lui să amū a mă pedepsi eū pentru orī-ce faptā va urmā, și încă să fiū lipsitū și de leișōra ce amū la cutie cum și de orī-ce altā milā domnēscā. Și pentru mai adevăratā credință 'mī-amū pusū degetulū în locū de pecete ca să se crēdā. 1796, Iulie 29 (2).

Iō Radu biv Logofețelū za visterie adevereșcū.

Zamfirū Logofețelū de Divanū martorū.

Acestū zapisū aū datū Radu Logofețelul tatulū numitului Bălașū la Logofeția Divanului, unde s'aū trecutū și în condica Divanului după poruncā.»—1796, Iulie 29.

Vel Logofētū.

k) Publicămū aci douē acte cu referință la procese dintre pămīntenī și supuși austriacesci. Importantū este actulū de judecatā dintre boeri Brāncovenī și unū suditū austriacū Dumitru Marcu din Sibiū. Din acestū actū se vede, că la judecata sēvēșitā înaintea Domnitorului a asistatū și *Seniorū Markeliūs* agentulū austriacū.

(1) Cod. XXX fila 74.

(2) Co. XXIX fila 216.

Poruncă la Caimacamă pentru ună zapisă la cumpărătoarea casei lui Marcu ce a rămasă la Craiova în vremea oblăduirei Nemților să-lă trămiță.

Cinstită și credinciosă boerulă Domniei Mele dumné ta Hatmane Costache Caragea Caimacame ală Craiovei, și facemă în scire că dumné-lui Sinioră Marchelă Agentulă Curței Austriecești, prin nota ce a dată Domniei Mele a făcută arătarea cum că aicea la canțilăria Craiovei a rămasă ună zapisă de cumpărătoarea casei lui Dimitrie Marco din Sibiu din vremea oblăduirei Nemților pentru o pricină de ocne ce cumpărase atunci numit Dumitrache dela oblăduitori Nemți, care zapisă cere acum Agenția ca să i se slobodă, pentru care poruncimă dumné-loră ca întâi să găsească acestă zapisă, și apoi să cerceteze dumné-ta pricina pentru care a rămasă la canțelarie, prin dumné-loră boerii și prin cei ce sa aflată în slujba acelei vremi, cari voră fi sciindă de acesta, și de nu va fi altă pricină la mijlocă a opririi aceluși zapisă să-lă trimiți în plică aicea la Domnia Mea cu înștiințarea dumni-tale, ca să se deă la Agenție, 1793. Octombre 22. (1)

Judecata dumné-loră boeriloră Brâncoveni, cu Dimitrie Marco suditulă pentru venitulă moșiei din țara Nemțescă, și pentru socotela de bani împrumulați.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gpă. Zemli Vlahiscoe. — Dumitru Marco dela Sibiu Suditulă Chesaro-Crăescu, prin doi Vechilă anume Gheorghe Duncheră ginere-său, și Ioană Marcu frate-său sciuti și mărturisiți de Agenție de Vechilă plirecsusi, dândă jalbă Domniei Mele asupra dumné-loră boeriloră Brâncoveanu Nicolae Vel Vist. și Manolache Vel Vornicu, pentru socotela și isbrânirea datoriei ce are la dumné-loră cu amanetă moșiile dumné-loră ce le-a acolo în Ardeală, prin aședăminturi, prin ponturi în scrisă, prin zapisă iscălită de dumné-loră boerii Brâncoveani și de Dimitrie Marco, amă rînduită Domnia Mea într'adinsă prin Pitaculă nostru doi din dumné-loră veliți boeri ai Divanului Domniei Mele, dumné-lui Vel Spătară Văcărescu și dumné-lui Vel Vornicu Moruzi, ca adunându-se la ună locă, unde viindă d'împreună și dumné-lui Senioră

(1) Cod. XXIII, fila 166, verso.

Marchelius agentul Curței Austriecești să facă amănuntă cercetare pricinii și socotelii față cu amândouă părțile, și cu dreptă judecată să isbrănescă celea cu cale; cari după porunca noastră urmându și adunându-se în câte-va rânduri la cercetare într'adinsu și cu osârdie a pricinei aceștia, ne-au făcutu acéstă alăturată Anafora, cu arătare pe largu a pricinei aceștia, și a hotărîrii ceea ce dreptatea i-au povățuitu a judeca la fieș-care pontu deosebitu, după două contracturi ce au arătatū vechili, cum se vede pe largu, în care acéstă curgere a pricinii dumné-lui Vel Vistū, Nicolae Brâncoveanu despre partea dumné-lui și cu numișii doi vechili a lui Dumitrache Marco din sine-și, înduplecându-se la o învoire pacinică, saū și întocmitu și s'au aședatū prin zapisu în scrisu cu mulțămirea amîndorora părților, iar dumné-lui Vel Vornicu Nicolache Brâncoveanu dându-ne apelație ca să iasă înaintea Domniei Mele spre a-și arêta dreptățile ce are în scrisu, care la dumné-lorū boerii nu s'au vëdutu, cum și vechili asemenea dându-ne jalbă, cerëndu totu într'o vreme cu dumné-lui Vorniculū Brâncoveanu isbrănire, am înfățișatū pe amindouă părțile înaintea Domniei Mele, unde viîndū față și dumné-lui Siniorū Marchelius Agentulū Curței Austriecești, după ce am cetitū acésta alăturată Anafora, intrândū apoi în deosebită cercetare și pliroforie a noastră cu deamêruntulū, am întrebatū pre dumné-lui Vorniculū ce are ȃice, și după ce ne-au prevalisitū întâiū că nu se cunósce a rămâne datorū cu atâțfa banī pe câtū dumné-lorū boerii 'lū hotărâscū, și cum că după doveșile și temeiorile ce are dumné-lui în scrisu, sub însășī iscălitura lui Dimitric Marco, măcarū că i se pare a avea cuvîntū dreptū o ușurință la isbrănirea acesteī datorii, dar cu tôte acestea pentru a se desface și a rămâne moșiiile partea dumné-lui slobodă, a primitū și elū mulțamișū la hotărîrea ce au făcutū dumné-lorū boerii intru tôte după anafora, și unde aștépta ca să facă socotéla cu vechili după cum avusese și vorbă, și să hotărască numai suma veniturilor pe anū, au vëdutu cererea în potrivă dela vechili; pentru care întrebândū Domnia Mea și pe vechili, la ce nu sunt mulțamișī după anaforaua dumné-lorū boerilorū, și ce au a mai ȃice în potrivă, ne-au datū rëspunsū, că la cele l'alte ponturi și madele câte sunt numite în anaforaua dumné-lorū boerilorū, sunt și ei mulțamișī și nu au a pravalisi altū, fără de numai la hotărîrea ce facū dumné-lorū boerii spre a rămâne adecă dela ȃece ani înainte (acheros), și să priméscă Dumitrache dobândă de banī, la acésta nu sunt mulțamișī, ȃicëndū că se cădea boerilorū Brâncoveni după pontulū alū doilea alū contractulū, au să le plătescă datoria atunci, au să schimbe contractulū, cerëndū ca până acum, să fie venitulū moșiiilor dreptū dobânda banilorū. Pentru care cetindū Domnia Mea acestū pontū de alū doilea alū contractulū în care rézămă madéua acésta, cu luare aminte, vedemū că cuprinderea lui se închee și

se sevărşasce într'acésta, adecă: când la 40e anî boerîi Brâncovenî, nici zapisû nou nu vorû face, nici bani nu vorû plăti, să fie Dumitrache volnicû şi să aibă putere ca prin mijlocirî judecătorescî cu orî-care legiuiîi Mum-başirî, să-şi facă întrégă îndestulare şi plătire, adică Dumitrache să se facă pîrîşû de a da jalbă, şi Dumitrache să facă pornire a căută prin mijlocirî judecătorescî; aşă dar fiindû însăşi cuprinderea contractului după care cerû vechilî a se judeca şi îndatoratû aflându-se Dumitrache a se porni şi a-şi căută însuşi prin judecată şi a nu tăcea, am întreatû pre numiîi vechilî de a făcutû Dumitrache urmarea acésta a contractului spre a-şi căută cu jalbă la vre-o judecătorie, şi nu au vrutû boerîi Brâncovenî a plăti saû a face nou contractû? şi ne dederă răspunsû însuşi, că acésta n'au făcut'o atunci la sorocû; amû întreatû apoi şi pe dumné-lui Vorniculû Brâncovenu de au făcutû şi dumné-lui urmare după cuprinderea aceluî Pontû, ca orî să plătescă baniî saû să facă altû contractû? şi ne răspunse, că nu la 40e anî, ci încă până a nu se împlini soroculû celû d'întâiû a cincea anû au făcutû urmare, şi a scrisû lui Dimitrie Marco în Sibiu, ca orî însuşi să vie cu socotéla, saû vechilulû să-şi trimită spre a-i plăti dreptulû, şi să-şi dezlogéscă moşiile, arétându ne şi dovadă vrednică la acésta, însuşi scrisórea lui Dumitru Marco dela lét. 1776 Ianuarie 13, asupra împlinirii sorocului din cinci anî al contractului, prin care răspunde dumné-lui Vorniculû la însciinţarea ce i-a făcutû spre a veni să se desfacă orî cu plată de bani saû cu altû aşedemîntû, în care scrisóre după alte multe mulţamirî ce 'î dă vorniculû ca să nu se témă de nici unû cugetû rău alû sêû, se lăgăduesce în urmă, că peste trei lunî va veni aici de se va socoti şi va face la unû felû, ceréndû şi acésta, ca să scrie dumné-lui Vorniculû la Sibiu pentru voia venirîi lui. După care acéstă scrisóre a lui Dumitrache, 4isă dumné-lui Vornicû, că au şi scrisû la Sibiu, şi aşteptându-lû şi neurmândû Dumitrache a veni, de iznóvă i-a mai scrisû şi alte scrisorî cu deosebire şi cu parapon, arétând şi hotărându-i ritos, cum că dela vremea ce i-au scrisû ca să vie să-şi facă socotéla, să-şi priméscă baniî, şi n'au venitû, adecă: (dela sorocû de cinci anî al contractului) să scie că-i va fi datoria numai cu dobândă de aici înainte la sută tal. 6, iar venitulû moşiilorû va fi alû dumné-lui, arétându-ne şi la acéstă dovadă altă alû doilea scrisóre răspunsû a lui Dimitrie către dumné-lui, totû dintr'acelû anû Octobre 8, prin care însuşi arată că i le-au scrisû dumné-lui Vorniculû acestea cu hotărîre şi cum că este pliroforisitû Dumitrache, că după cererea sa au scrisû dumné-lui Vorniculû că Dumitrache la nici unele dintr'aceste scrisorî ale sale următorû n'au fostû, ci încă şi după ce chiar cu dînsulû a vorbitû faţă către faţă, când a venitû în urmă aici pentru cumpêratulû de cal, şi i-au datû hotărîtû cuvîntû cum că se

va întorce dela Sibiū gata cu toate scrisorile și socotelile până acum nu s'aū mai arătatū, aceste scrisorī ale lui Dumitrache Marco arătându-le în fața numiților vechilī, nu putură tăgădui nici una, ȑicēndū cā le cunoscū și sunt adevērate iscāliturile lui Dumitrache Marco fără numai de pricinuirā la una dintr'acestea cā lipsește partea jumētatē de alătura aceī scrisorī, unde și făcēndu-l Domnia Mea perierghie într'adinsū, ca să vedemū de este lipsā vre-o parte din cele scrise de madeliī aceștia, care suntū trebuincioșe la judecatā, vȑdumū cā și începerea cuvīntului d'īntāiū alū acesteī Madele, și sfīrșitulū într'acēsta este întregū, unde și iscālitū este Dumitrache într'īnsa, și nu rēmāne nici o pricinā de īndoialā; așa dar amū īntrebatū pe vechilī, pentru ce n'a urmatū Dumitrache dupā scrisorile și dupā făgăduelile sale a venī saū a-șī trimite vechilulū orī atunci saū măcarū la īmplinirea sorocului de ȑece anī, ca să-șī iee dreptulū lui și să se izbrānescā, saū de aū cunoscutū la boeriī Brāncovenī īmpotrivire, de ce n'aū datū jalbā să-șī caute prin judecatā, precum era īndatoratū prin contractū la pontulū de alū doilea, ca īnsușī să pornēscā judecata, și ne-aū rēspunsū fără de tăgăduire, cā n'aū venitū nici īnsușī, nici aū trimisū vechilulū *pliricsusios* pe nimenī, precum nici la īmplinirea sorocului de ȑece anī, n'aū făcutū īndatā pornire de judecatā, dar peste cātā-va vreme, aū făcutū cerere acolo la tabla Făgărașului, arătându-șī socotēla datoriei, dupā a căruia cerere Tabla Făgărașului, aū īnsciīnțatū la Gubernia Sibiului, ca să se īndatorēscā datorniciī a merge acolo să se judece, de care aū și scrisū Gubernia aici la domnie prin agenție, și nearătându-se dumnēlorū boeriī Brāncovenī acolo, mai īn urmă, aū trimisū aici la agenție socotēla datoriei, și boeriī Brāncovenī n'aū rēspunsū banīī. Pentru care īntrebatū fiindū de acēsta dumnē-lui Vorniculū Brāncovēnu, īntāiū pentru mergerea dumnē-lorū de aici acolo, rēspunde cā cu tōto cā nu era datoria dumnē-lorū, dupā orīnduiala judecāților și dupā obiceiulū ce se urmēzā īntr'aceste douē țēri vecine a merge pīrīțiī dupā pīrīșū, avēndū mai vīrtosū īn mānile dumnē-lui scrisorile lui Dumitrache, unde prin tōte scrie și se făgăduesce cā are a venī aici, dar nici domnulū și stāpānitorulū locului dupā īmpērātescile pravilī romānescē carī și aici și acolo se păzescū urmāndū, n'aū gāsītū cu cale de a le da voie să mērgā dumnēlorū de aici acolo dupā pīrīșū, arătându-ne și la acēsta dreptū dovadā copia dupā o contra notā ce a datū atunci secretarulū domnescū rēspunsū despre partea domnului țēriī către agenția de aici a Curțiī austriacescē, cum cā cererea lui Dumitrache Marco dela Sibiū de a merge boeriī Brāncovenī acolo dupā dīnsulū este īmpotriva pravililorū romānescē, care trebuie să fie cunoscute și īnsușī judecātorilorū dela tabla Făgărașului, unde poruncescū chiar cu acēstū cuvīntū

... care acésta pravilă urmându-o și ei acum la acésta dava, asemenea dicem, că datoria era a lui Dumitrache Marco a veni după pîrîții lui aici, și nu se învinovătesc boerii Brâncoveni nimic cu acésta a scădea din dreptate, iar la cuvîntul ce mai dîse vechili, că în urmă au trimis și aici la agenție socotéla datoriei, i amî întreatu de au venitî împreună cu socotéla și vre unî vechilî ca să o paradocséscă de față și să plioforiséscă pre boerii Brâncoveni la celea de trebuință? și dîseră cum că pe nimenea n'au trimesu, fără de numai acea socotéla în scrisu; decî măcaru că pentru ca să ne plioforisimî și de acésta întrebărăm pre dumné lui Senioru Marchelius agentul de se află la agenție o socotéla ca acésta? și ne dede răspunsu ca dumné-lui lip sindu atunci la Crămu, a auditu după întorcere aici că aru fi venitî o socotéla ca aceea, dar la agenție nu se află, că și lădile cu condici și scrisori vechi de mai 'nainte ale agenției, după deschiderea rășboiului trimițendu-se înăuntru tocmai acum au venitî și nu s'au deschis pînă acum, dar cu tóte acestea iarăși nu putea fi îndestulî numai trimiterea unî catastihî în scrisu de a se teorisi fără de vechilî plirecsusiosu, o socotéla ca acésta nu próstă și puțină, și așa nu potî dice nici cu acésta numiții vechilî că și-au făcut Dumitrache datoria întregă, nici la problima ce mai făcură, că de ce n'au numératu boerii Brâncoveni bani aici, la agenție, nu avură cuvîntu vrednicu, în vreme ce pînă a nu-și face socotéla de câți bani sunt datorî, ce sumă era să numere la agenție fiindu nesciută, și alu doilea că bani erau în mînilor sale: amaneturî vrednice cu venituri îndestulate, unde, și nu era trebuință a numéru și aici bani, fără de a fi vechilulî lui Dumitrache sau însuși de față, ca să se și izbrănéscă într'o vreme, și a se lipsi și acolo de veniturile moșiloru; mai dîseră vechili, că de vreme ce dumné-lui Vorn. Nicolae Brâncovenu, au primitu și au făcutu cu dînșii aședămîntu, trebue să fie și dumné-lui Vorniculî Manolache urmatoru ca unî frate și împreună datoru; pentru care măcaru că ne respunse dumné lui Vorniculî Manolache, că aședămîntulî ce a făcutu fratele dumné-lui nu-i este sciutu, nici că i s'a arétatu ca să lă vadă, iar cu tóte acestea judecata din partea sa după rânduiala cea dréptă nu-lă póte sili, când pentru partea dumné-lui de moșie, va voi a și le dezlogi cu plata baniloru datorniculî sêu, fiindu stăpânî pe alu sêu, rămâne la a dumné-lui voință. Decî dintr'acestea mai sus numite venituri însuși ale lui Dumitrache Marco ce le arată acum dumné-lui Vorniculî înaintea Domniei Mele, care vechili nu le tăgăduiră de adevérate, și care dumné-lor boerii nu le-au vêdutî la cercetările ce au făcutu, se înțelege curatu și de față se vede fără de nici o îndoială, că dumné-lui Vorniculî Manolache a voitî și s'a silitu, a cerutu cu adevératu încă de la soroculî întăiu a cincî ani să plătéscă drep-

tulă lui Dumitrache Marco și să slobodă moșiile, sau să facă altă aședă-mîntă, după legătura contractului mai cumpănită spre ușurința lui și a urmărit în faptă datoria ce i s'au cădută cu a-î serie într'atâtea rînduri, iar Dumitrache Marco a prelungit, și însuși a fost pricina nedesfacerii până acum, neviind nici însuși cu socotela, nici vechil plirecsusios a-și trimite nici a porni judecată la împlinire de zece ani, ca un pîrîșu ce eră, după legătura contractului la locul celă cuviincios unde este pîritulă lui, precum pravilele poruncesc mai sus; după acestea cu cale eră, ca din vreme ce serie Dumitrache că i-a hotărît Vorniculă Manolache Brâncovenu a se sci că numai dobînda banilor la capete are a lua, să nu păgubescă dumné-lui Vorniculă de veniturile moșiilor sale, de atunci încóce până acum, ci să-și iae Dumitrache capetele cu dobîndă, și să răspundă sinetulă; dar de vreme ce însuși dumné-lui Vorniculă s'a mulțamit și ne-a dat, răspuns dintr'întăiu judecătoi, atăt prin cuvînt de față înaintea noastră, căt și în scris prin apelația dumné-lui, cum că este odihnit după anaforaua dumné-lor boerilor, atăt la acest pont căt și la cele-lalte tóte din câte cuprinde anaforaua, nu a nici o dovadă și sunt mulțamiți, așa dar am întărit cu hotărîre anaforaua dumné-lor boerilor, atăt întru tóte cele-lalte, căt și la acest pont, ce a avut deosebită prigonire, să se urmeze după anaforă, ca numai dela zece ani încóce să rămăia contractul acheros, și dumné-lui Vorniculă Brâncovenu, luându-și venitulă să plătescă dobîndă la bani, care acésta o facem Domnia Mea cu sincatavasis vechililor, fiindu-că însuși dumné-lui Vorniculă Brâncovenu din sineși s'a mulțamit, la care sincatavasis trebuie vechilii să fie cunosctori și mulțamiți spre a se târgui la desfacerea socoteli venitulă celă drept și adevărat cu înlesnire, pentru care și poruncim Domnia Mea ca să stea améndouă părțile acum în socotela prin scirea agenției, și după socotela făcendu-se cunoscut căt bani este dumné-lui Vorniculă dator să aibă dumné-lui a da la agenție chezaș vrednic pe bani, și îndată să trimiță dumné-lui Vorniculă omulă dumné-lui cu vechilii dimpreună ca să-î tacă tezlím partea moșiilor dumné-lui, să și le aibe slobode, și numai decăt după telismatulă moșiilor să numere peșin chezașulă banii aici la agenție, și așa să urmeze cum dicem, și tóte cele-lalte după anaforă; poruncim dar și zapciulă celă orânduit să facă Mumbașiretulă celă cuviincios spre urmarea și săvîrșirea hotărîrei.—1794, Februarie 20 (1).

1) Nicî în domnia lui A. Moruzi nu sunt terminate revendicațiunile de moșii și imobile, confiscate de Vodă Mavrogheni, precum acésta se póte

(1) Cod. XXVIII, pag. 3, VI.

vedé din mai multe acte ce dămă mai la vale. În 9 Martie 1793 Domnitorul Moruzi provăcă Divanul să lăcă cercetare generală pentru moșiile și acareturile luate în stăpânire de Mavrogheni, ca să se întorcă celor în drept. Familia Cantacuzină reîntră astă-fel în posesiunea a mai multor imobile, din carl unele fuseseră date de Mavrogheni bisericeî séle Zoodoho-Pighi (Isvorulă Tămăduirei). Boeril Cămpineni au și cî revendicațiunil de asemenea natură.

Familia Comăneanu urmăresce de asemenea revendicațiunil dela aceiași mănăstire (Ianuarie 1794).

Mai dămă și acte de urmărire de funcționari de ai lui Mavrogheni, pentru banil luați dela unil și alțiil cu diverse titluril.

Turnavitulă Dumitru încă reclamă în Maiă 1796, dela Dobre Arvanitoritis o ladă cu amaneturil ce i-au lăsată în păstrare când se afla peste Dunăre cu Necula Mavrogheni.

Hrisovulă boeriloră Cămpineni pentru moșiile ce erau luate de Mavrogheni.

Dat'amă domnia noastră hrisovulă dumné-lui cinstitulă și credinciosă boeriloră Domniei Mele Scarlată Cămpineanu biv Vel Cluceră, i Constantină Cămpineanu fratele dumné-lui, ca să aibă a ținé și stăpâni cu bună pace tôte moșiile, viile și acareturile carl mai jos se arată, anume adegă moșia Cămpina cu vechile hotare și Șătrile din sud Prahova, altă moșie ce se numesce móra Cămpineanulă, ce cade jumătate în jud. Prahova și jumătate în jud. Secuieniloră, două-șeci și șapte pogóne vie la Valea Mantil i dece pogóne la Valea Poenil ot sud. Saac. Țiganiil căți au fostă la Cămpina, și țiganiil căți s'au aflată pre moșia ce-î dîce Móra lui Pantazi, loculă părintescă, pe care au fostă casele părintescă în Bucurescă, loculă prăvăliiloră din Mahalaua Bisericei Dómei, una sută dece suflete de țiganil, moșia ce se numesce Albescă din sud Argeșă cu munțiil de acolo, însă Lespeșile, Ciocanulă, Podinulă, Odiculă, Gura Plaiulă, Piatra Domiresciloră cu alte patru înțarcători ce se dîcă Rotunda, Clocoticiulă, plasa Muntelă și Perieniil, tôte acestea să le fie și să le stăpânescă cu pace, pentru că la Domnia Mea au dată jalbă mai sus numițiil boeril cum că aceste moșil, vil, acareturil au fostă și sunt bune și drepte ale dumné-loră strămoșescă și părintescă, cum și zestrele, a soșiiloră dumné-loră, pe carl le-au și stăpânită cu bună pace până în răzmirița acésta de pre urmă, în domnia lui Mavrogheni au fostă siliți de mare nevoie a se depărtă din Patrieșil în Țera Moldovei, care depărtare a dumné-loră ponosluind'o Mavrogheni în nume

de hăinlică, fără de nici o vină le-au luat toate acestea moșii, vii și acareturi i țigani ce le avea aici în țară și le-au închinat danie la biserica ot Zoodohulü-Pighi, zicându Câmpinenii că de vreme ce aceste moșii și acareturi nici le-au vîndut pre bani lui Mavrogheni, nici le-au dat pre cinuri de boerie, nici au fost datorii lui Mavrogheni sau Vistierii țerei vre-unu ban, să nu se isterisescă de dreptele acareturi ale lor părintesci și zestrele a soției dumné-lor, a cărora jalbă după prea înalta poruncă împărătească ce ne-au fost venit pentru pricina moșilor și acareturilor ce în feluri de pricină s'au luat și s'au stăpînit de Mavrogheni, ca să cercetăm pentru toate cu amărunt, am orînduit cu domnescul nostru Pitac, pre Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolit și pre toți dumné-lor cinstiți și credincioși boerii Divanului Domniei Mele Halia și Mazali, ca să facă cercetare, cu totă scumpătatea și băgarea de seamă, să dovedescă întru adevăr pricina cu care li s'au luat aceste acareturi, și să arete, de unde ne au venit anafora scrisă dela Iunie 28, lét. 1793, cu iscăliturile părinților Arhieriei și a tuturor dumné-lor boerilor, întru care scrie, că înfățișându la judecată pe dumné-lor boerii Câmpineni cu Dionisie Epitropul bisericei Zoodoh-Pighi, unde Mavrogheni a fost afierosit aceste moșii și acareturi, a cerut dela numitul Epitrop răspunsul ce are împotriva a da la jalba Câmpinenilor, și altă răspuns și altă pravilnică n'au avut, fără de numai au arătat cartea a lui Mavrogheni în care scrie, căci pentru că au lipsit Câmpinenii din patrie-și prebegind în țară străină numindu-i haini au făcut lucrurile și averile lor domnesci și le-au ferosit toate la Biserica sa de acolo dela Zoodoh-Pighi; care această carte a dat numitul Dionisie că i s'a dat de Mavrogheni la mâinile lui; iar mai mult nu știe. Inpotriva căruia a răspuns boerii Câmpineni întâiu pentru numirea lucrurilor că Mavrogheni printr'această carte nu numai ale dumné-lor lucruri părintesci au luat și le-au afierosit la numita biserică, ci și zestrile soțiilor dumné-lor le amestecă și cu totul le au luat arătându cu fôie anume cele ce sunt părintesci ale dumné-lor și cele ce sunt zestre, cari și acelea se găsesc în cartea lui Mavrogheni date la Zoodohi-Pighi; iar pentru ponosluirea ce li se face printr'acea carte de haini, totă obștea partea bisericască și mirenască cu o gură ne mărturisesc prin numita anafora, că cea adevărată și dreptă pricină a lipsirii și a depărtării dumné-lor din patrie au fost silniciile și prădările lui Mavrogheni, de care îngroziți fiind și ne mai putendu-le suferi, siliți au fost de mare nevoie a se depărta ca să scape de primejdie, și au cerut de la Domnia Mea milă numiții Câmpineni, și milostivirea cea ce s'au învrednicit țera a câștiga după încheerea păcii, din bunătățile și nemărginită milostivire ale prea puternicului nostru Împărat, care prin lumi-

nată și vrednică de închinăciune Hatiserif Impărescū li s'au vestitū spre a se întorče toți cei risipiți și împrăstiați la pământurile sale, și spre a fi toți ertați de greșele vremei războiului. Decī de vreme ce prin amăruntă cercetare s'au doveditū că aceste moșii și acareturi nicī vîndute au fostū, nicī amanetū, nicī date pentru cinuri de boeri, nicī datorū au fostū Vistieriei țerii vre-unū banū, ci numai pentru căci s'au fostū trasū atunci din țera din adevărată pricină a silniciilor lui Mavrogheni, a căroră strămutare și împrăștiere fiindū că prea puterniculū nostru Impăratū (Domnulū și Dumne-deū să-i înmulțescă puterea și biruința) din firēscă milostivire de obște la toți au iertat'o, după care înaltă poruncă sunt și dumné-lorū ertați; iată dară după puterea prea înaltei porunci care ni s'a datū spre a cercetă cele adevărate pricini ale acestorū feluri de acareturi, și spre a da domnescile nōstre hrisove celorū ce se cuvine de a li se întorče lucrurile ce li s'au luatū ca să și le stăpânescă, dămū la mănile numiților boeri Cămpineni domnesculū nostru acestū hrisovū, cu care să aibă a stăpâni tōte aceste moșii, vii, acareturi și lucruri mișcătore și nemișcătore cu bună pace, ca să se rōge pururea lui Dumne-deū, pentru scumpa viață a prea puterniculū nostru Impăratū, și să păzescă și de acum înainte drēpta credință și supunere către stăpânirea Impărăției Sale ce va să-și hărăsescă acestū felū de milostivire supușilorū săi și către Domniū și oblăduitorii țerii aceștia; și am întărit hrisovulū acesta cu domnescă nōstră iscălitură și pecete și cu credință prea iubiților Domniei Mele fiu, Constantinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū, martori fiindū și dumné-lorū cinstiți și credincioși boeri Veliți ai Divanului Domniei Mele: Nicolae Brâncovēnu Vel Vistierū, Dumitrașco Racoviță Vel Banū, Ienache Văcărescu, Vel Spătarū, Ienachi Moruzi Vel Vornicū de țera de sus, Manolache Crețulescu Vel Vornicū, Nicolae Filipescu Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofētū de țera de sus, Scarlatū Ghica Vel Logofētū de țera de jos, Nicolae Hangerlău Vel Hatmanū, Dimitrie Manu Vel Postelnicū, Isacū Raletū Vel Clucerū, Dimitrie Schina Vel Comis, Nicolae Racoviță Vel Paharnicū, Iordache Palada Vel Stolnicū și Ispravnicū, Scarlatū Ghica Vel Logofētū, scriindu-se hrisovulū acesta aici în orașulū Domniei Mele Bucuresci la lét. 1793. Iulie 25, De Gheorghe log. za Taină (1).

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i Gpd. Zemli Vlahiscoe. — Neodihnindu-se egumenulū a eșitū la Divanū 'nainte Domniei Mele, față cu paharniculū Ioniță Comăneanu, dicēndū că adevăratū nu tăgăduiesce cum că Mavrogheni a făcutū siluirī și nedreptăți obștei, dar la acēsta nu

(1) Cod. XXVI, pag. 113.

s'au urmată, căci paharniculă ar fi vîndută din bună voie, și că biserica ar fi cumpărată cu bani peșină, cari s'au dată prin mînile șătrarului Chiciorană, pe care aducându-lă Domnia Mea în Divană, arată cum că altă sciință de pricina acēsta n'are mai multă fără de numai, că Iancu Mavrogheni i-a poruncită de aă numărată tal. 2.500 și i aă dată în mîna unui Simonă, fiindă și ună țigană ală Comăneanului, ca să dămă la Comăneanu, dar la cine a rămasă acei bană nu scie, iar Comăneanu răspunse împotrivă, că pentru pricina ce ni se arată a oeritului fiindă pusă de Mavrogheni la închisore, a fostă silită a da zapisă pe acēstă moșie cu nume de vîndare pe tal. 5.000 din cari tal. 2.500 i-aă scutită dreptă lipsa oieritului, pentru că era să-lă trimită la Cetatea Giurgiovului, iar tal. 2.500 ce arată că s'au numărată de Șătrarulă Chișoranu, pe de o parte aă numărată și pe de alta i-aă luată pentru cinulă boeriei, și așa nici ună bană în mîna sa, saă în casa sa n'aă intrată, pentru care și jurămîntă înfricoșată făcū în Divanulă Domniei Mele pre numele Sfintei Troițe, cum că nici dintr'acei tal. 2.500, n'a luată nici ună hană, nici din oeritū n'a făcută cātū de puțină sfeterismosă, cerēndū la acēsta și pre paharniculă Fălcoianu, ce a fostă rānduită de Mavrogheni cercătoră ca să mărturisescă prin blăstemă de l'a găsită cu cātū de puțină sfetirismos și să plătescă îndoită, iar pentru zapisulă de vîndare, cum că l'aă dată de mare silă și de nevoie, osebită de pliroforia de obște ce ne dete dumné-loră boeri, dar și dumné-lui Vel Logofetă de Tera de susă Costache Ghica, ne arată de față în Divană, că în dregătoria Logofeției aflāndu-se atuncă, și Comăneanu la închisore fiindă din porunca lui Mavrogheni, a pusă dumné lui de a scrisă zapisulă Comăneanului, și dela închisore iscālindu-lă Comăneanu, așa s'a mântuită; decă făcēndu-se dovedită mijloculă, și sila care s'a urmată, că n'a fostă vîndare după orānduială de bună voința și cu primire de bană, și osebită de acēsta fiindă și lucru de zestre, care și Comăneanului să-lă fi fostă primită vîndarea, nu putē fi bună și statornică, am dată dar domnēscă noastră întărire la mînile Comăneanului ca să facă numita moșie zaptă să o stăpānescă cu bună pace. 1794 Martie 13. (1)

Prea Înălțate Dómne,

Dumné-lui Vel Paharnică, Ioan Comăneanu aă jăluită Măriei Tale, qicēndă că în vremea lui Mavrogheni după ce s'au deschisă rēsmirița aflāndu se Ispravnică la sud. Buzēă și trimițāndu-l Mavrogeni slujba oeritului dintr'acelă județă, în credință, după poruncă aă căutată slujba, fără a se

(1) Cod. XXVII, pag. 17, III.

face vre-ună cusură sau sfetirismosă, la care au eşit lipsă taleri 2.500 din suma ce dedese judeţului pe anul trecut, care lipsă au eşit din pricină căci nu se scoborise oî din ţera unгурescă, rezmiriţă fiind, şi trimiţându catastihă de suma oilor ce s'au găsit în judeţ, împreună şi cu bani, şi Mavrogheni vedându lipsa ce a eşit mai jos decât în anul trecut, a trimesă de l'au adus aici la Bucuresci şi l'au pus la închisore ca să împlinescă lipsa, când şi ne-avându altă putere de a împlini bani, şi fiind că se făcuse şi carte a-lă trimete surghiumă la cetatea Giurgiului, de nevoie a dată o moşie a jupănesei dumniei-sale de zestre, care se numesce Caipulă din sud. Vlaşca, care moşie acum se află stăpânindu-se de Dionisie epitropulă bisericei ot Zoodoho-Pighi, şi cere dreptate a i se dă moşia întră stăpânirea sa ca o bună şi dréptă a domniei-sale, luată de Mavrogheni cu mijloculă de năpăstuire şi de silnicie, cum se arată mai sus; întră a căruia jalbă cu vâtafulă de păhărnice, ni se poruncesce de Înălţimea Ta, ca să facemă cercetare pricinei acesteia şi prin anaforă să însciinţămă. După luminată porunca Măriei Tale, zapciulă celă orânduittă au adusă înaintea noastră pe dumné-lă Paharniculă Comăneanu faţă cu Dionisie epitropulă bisericei ot. Cişmea, unde este hramulă Zoodoho-Pighi, pe care întrehându-lă ce are a dice în potrivă, şi cu ce cuvintă de dreptate stăpănesce acea moşie Caipulă? răspunse că în vremea lui Mavrogheni acéstă moşie Caipulă a cumpărat'ă însuşă cuvioşia sa, cu bani bisericei dela Dumitru Paharniculă Comăneanu, dreptă taleri 5 000, cu zapisă de vîndare, care-lă arată de-lă şi vedumă (însă copia adevărită de dumné-lă Vel Logofetă, Costache Ghica, şi de dumné-lă Vel Vistieră Constantină Ştirbei) scrisă cu lét. 1788, Februarie 27 iscălită de dumné-lă Paharniculă Comăneanu, i de dumné-ei Paharnicea Sultana Comănénu ca jupănesă domniei-sale, şi adevărită de sfînşia loră părinşii Arhieriei, şi de dumné-loră Velişii boeri, prin care vinde numitulă Egumenă Dionisie moşia Caipulă de stîngenă 2.500, în taleri 5.000 cară bană arată că i-au primită toşă deplină în mânilă domniei-sale, şi că să aibe Sfînşia Sa, şi sfînşia bisericeă a stăpăni moşia cu pace; în potriua căruia zapisă, răspunse Paharniculă că nu taleri 5.000, ci nici măcară ună bană n'au primită, căci suma de taleri 5.000 ce scrie în zapisă, i-au încheiată cu acestă mijlocă, adică taleri 2.500, pentru lipsa oeritului, şi aşă cu acestă mijlocă i-au luată acestă zapisă de vîndarea moşiei. Prea Înălţate Dómne cum că domniei-sale Paharniculă Comăneanulă i s'au luată moşia acéstă de Mavrogheni chiar cu mijloculă năpăstuirii şi silniciei ce se arată mai sus pentru madéua oeritului şi pentru cinulă Cluceriei, este sciut de totă obştea, precum mai virtosă de mine plecată sluga Măriei Tale Spătarulă Văcărescu şi zorulă ce s'a făcută Paharniculă pentru a împlini acei taleri 2.500, năpăstea pentru madéua

oeritului este sciută de însuși noi, iar mai vîrtosă că întrebată fiindă dumné-lui Paharniculă acum de noi, de pôte să încredințeze cu sufletul domniei-sale cum că nu a făcută vre-ună sfeterismosă dintr'acea slujbă a oeritului, de față în Divană dîse chiar așa, că să fie sub blăstemul smereniei nóstre Mitropolită, dacă atunci s'a folosită măcară cu ună bană dintr'acelă oerită, sau de a luată vre-ună bană dintr'acei taleri 5.000 ce scrie la zăpisă, ci taleri 2.500 i-a ținută în sémă pentru geremeaua oeritului, iar pentru cei-lalți taleri 2.500, l'a făcută Cluceră; Dreptă aceea zorulă, silniciile și tiraniile lui Mavrogheni, fiindă de obște sciute, și zăpisulă acesta fiindă luată de Mavrogheni, precum a luată și dela alți boeri cu asemenea silnicii, după dreptate urmăză ca dumné-lui Paharniculă să iea acéstă moșie Caipulă întru a domniei-sale stăpânire. ca o moșie bună și dréptă a domniei-sale, căruia să i se deă și luminată întărirea Măriei Tale la mână pentru întemeierea stăpânirii, iar hotărîrea cea desêvêșită rămâne a se face de către Înălțimea Ta.—1794, Ghenarie 4.

Dositeiă ală Ungro-Vlahiei, Dumitrache Vel Bană, Vel Spătară Văcărescu, Vel Vorniciă Filipescu, Vel Logofetă, Scarlată Ghica (1).

Anaforaua Polcovnicesei Sultanii cu Băluță Teișanu, și acum cerêndu-i taleri 7.500, cu cuvîntă că ar fi lăsată la numitulă în păstrare sofulă dumné-ei Dumitrache Caramănlaă, în vremea Domnului Mavrogheni.

Prea Înălțate Dómne,

Insciințămă Măriei Tale că dumné-ei Polcovnicesa Sultana soția răposatului Polcovnicului Dumitrache Caramanlaă din Bucuresci, prin jalba ce a dată Măriei Tale, aratândă cum că în zilele Domnului Mavrogheni fiindă fostă răposatulă sofulă domniei sale Ispravnică la acestă jud. Vâlcea, când s'a pogorită volintirii nemțesci, de a călcată orașulă acesta Rîmnicului și cum că în anulă trecută viindă acoloa ună Nițu Căpitană de aici, i-ară fi arătată că mai 'nainte de mórtea răposatului, ar fi dată răposatulă sub păstrare tal. 7.500 la ună Băluță Teișanu, negustoră de aici, și întîmplându-se zăpisele pre lăngă răposatulă, nu s'a putută vêdi până acum, pre care arătare nu mai din gura acestui Nițu Căpitană neîncredințându-se dîse, că l'a pusă de a dată și zăpisă în canțelaria domnescă, și cere dreptate; după a căruia jalbă ni se poruncește de către Măria Ta, cum că fiindă că pricina acéstă urmăză după trebuință a se cercetă întăiă aici la față

(1) Cod. XXVII, pag. 17, III.

locului, să aducem pre pîrîşu de împreună cu jăluitoarea sa cu vechilul său faţă, să cercetăm pricina cu de-amăruntul, şi asupra dreptăţii urmîndu să hotărîm în scris, şi să îndreptăm orînduindu-se şi Mumbaşir sluga Măriei Tale Alexandru copilul din casă de Divan, că de nu va rămîne vre-o parte odihniţi cu anafora noastră, orînduitul Mumbaşir să-l aducă aici la luminat Divanul Măriei Tale. După luminată poruncă au înfăţişat înaintea noastră orînduitul Mumbaşir pre dumné-lui Grigoraşco Stănescu fratele şi vechilul jăluitoarei cu numitul Băluţă pîrîtul, şi cu acestu Niţu Căpitan, şi la cercetarea ce făcăm, această mărturie dede numitul Căpitan, cum că atunci în vremea trecutei răsmiri, cu trei săptămēni mai 'nainte pînă a i se întîmplă mórtea rēposatului Polcovnic Dumitrache, cānd se află Ispravnic la acestu judeţ, în dīlele Domnului Mavrogheni, ar fi vēdutu pre Băluţă, într'o dī pe la chindie viind la conacul rēposatului în casă, şi ce va fi vorbitu nu scie, fār decātū după ce a eşitu Băluţă din casă afară s'a dusu la prāvālie şi în murgulū seriī ar fi vēdutu ridicāndu-se din casa rēposatului 15 pungi cu banī, dāndu la 4 arnāuţi ai rēposatului cāte douē pungi, şi la unū Scarlatu, sluga rēposatului, (ce s'a omoritu de voluntiri), alte douē pungi, cum şi la doi slujitori, alte cincī pungi, adecā trei la unul şi douē la altul, pe care slujitori dīce că nu i-au cunoscutu fiindu fostu străinū de plaiū) şi cum că plecāndu mai sus numiţi cu acei banī, ar fi mersu şi numitul Căpitanu pe urma lorū pānă cānd ar fi intratū cu banī în prāvālia lui Băluţă, unde încă arū fi vēdutu şi pe Băluţă, dar pentru ce va fi fostu acei banī, dīcū că nu scie; osebitu aduse şi altū martorū, adecā pe unū Toma Căpitanu de aici, carele arātă că atunci într'acea vreme elū aflāndu-se slujindū lāngă rēposatū între Arnāuţi cu simbrie, într'o Mercuri sēra cu o dī mai nainte de cālcarea oraşului de voluntiri, plimbāndu-se rēposatū în pridvorū, şi elū aflāndu-se rezematū cu puşca în mână, ar fi venitū rēposatū aprōpe de dīnsulū, şi i-arū fi dīsū prin taină cum că se scie şi elū, că la Chirū Băluţă ar fi datū cāţī-va banī de argintū să-i facā galbenī, şi cum că a doua dī Joi dimineţa trimiţēdu-lū atātū pe dīnsulū cātū şi pe ceī-l-alţi Arnāuţi Mumbaşiri prin plăşi pentru banī dājdiei, Joi nōptea spre Vineri s'a cālcātū oraşulū de voluntiri īmpuşcāndu pe rēposatū; decī după mărturia acestorū doi, amū īntrebatū şi pe Băluţă ce are să respundā elū? elū cu totul se aparā, dīcēndū că de aceste arētări ale lorū nimicū nu scie, nicī cā arū fi primitū banī dela rēposatū īn pāstrare, saū cā să-i facā galbenī, iar cum că de multe ori au mersū la rēposatū ca la unū ispravnicū, pentru pāsuri de ce avē, nu tīgādūi iar vre-o vorbā de taină, ca să-i deā niscare-vā banī īn pāstrare la prāvālia sa, saū ca să-i facā galbenī, dīsā cā n'au avutū, atāta numai scie

că atunci fiindu în pușcărie aici unul Nicolae croitorul de aici, ce a murit, cu pricină că împușcase un neferu dintre Turci, pentru nevasta lui în casă-l, i s'a fost cerut și răposatul glóbă o sumă de bani, și fiindu mizlocitor Băluță către răposatul pentru acestu închis Nicolae Croitoru ca să-l lase cu glóbă mai pe ușor, l'ar fi și lăsat po taler 200, și i-ar fi ăis răposatul, ca pentru acea glóbă să-l facă galben 40 : iar cu bani de argint, care bani i-ar fi și dat, atât în galben cât și în bani de argint, iar alt alișverish curat ăice că n'a avut. Am cercetat și pentru răposatul de a trăit cevaș după ce s'a împușcat, și cine din pămînteni a aflat de mórte-l? și ne pliroforisim, că după ce s'a rănit cu împușcătură nópte, a doua ăi diminéță l'a rădicat de l'a dus în casa unui Coman Brutaru, de aici, unde a mers și un Constantin Bărbieru de l'a scos glónte și l'a legat la rane ; pe acești doi l'am adus față, adică pe numitul Coman brutaru și pe Constantin bărbieru, pe care cercetându-l cu amăruntul și înfricoșindu-l cu jurămînt, ca să arate adevărul în frica lui Dumnezeu de le-a spus răposatul că are la cinevaș niscare-va bani, ne arătară cum că răposatul a mai trăit într'acea ăi până la chindie și întrebându-l de are niscare-va bani, la cine-va, le-ar fi spus cum că banii ce a avut, i s'ar fi luat de vointiri, iar de numitul Băluță nimic n'a pomenit, și cum că la chindie a doua óră împușcându-l volintiri l'a omorît în casa numitului Coman. Am cercetat și pentru Duhovnicu cel care l'a ispovedit pe răposatul de se află trăind, și se dovedi că a fost un Isaie Ieremonah delă Bolnița sfintei Episcopii, care aflându-se și acum totu aicea, l'am adus înaintea noastră fiindu om în vîrsta bătrînețelor, și cu totă iscodirea cercetându-l, ne arată în frica lui Dumnezeu cum că atunci când l'a ispovedit, întrebându-l de este dator unde-vaș, sa de are a lua niscare-va bani, dator delă cine-vaș, l'a spus cum că nu este dator la nimenea, nici bani nu are a lua de la nimeni, și cum că de numitul Băluță n'a pomenit nimica ca să-l fi dat nescare-va bani în păstrare. Osebit am mai cercetat atât pentru marturii jăluitoarei, cât și pentru acestu Coman Brutaru, și pentru Constantin Bărbieru, ca să dovedim politia și starea alu fiesce-căruia dintr'înși, și fiindu înaintea noastră atât un din boeri i boerinaș de aici, cât și starostea de negustori companie cu căi-va din negustori, ne arătară întâi pentru numitul Nițu Căpitanul, cum că nu este om de ispravă și de creșut, ci ne statornic, ci pururea amestecător de zizanie și pricină, ne socotind întru nimic a da pricină de turburări ca acestea, asemenea și pentru Toma Căpitanul, ăiseră că nu este om de a-l da creșmînt cine-vaș, căci mai nainte s'a aflat în netrebnice urmări, rămîind cu prost ipo-

lipsisă, iar pentru Comană Brutaru ne arătară că de când se află aici în oraș cu nici un lucru fără de orînduială, nu s'au dovedit, și cum că mărturia ce dă el vrednică este de creșut fiind om de ispravă și cu frica lui Dumnezeu, asemenea și Constantin Bărbieru, cum că nu este om stricat, și că sunt vrednici de creșut. Ne-au arătat Băluță și o adeverință a lui Comană Brutzaru, coprințetore cum că acestu Nițu Căpitanu în două rînduri a mers la casa lui spuindu-i de pricina banilor, ci a eșit el martor și parachinisându-l ca să iasă și el martor la judecată a ajutoră cu un cuvînt două, să dică cum că i-ar fi spus rîposatul la mórtea sa, că ar fi datu acești bani la Băluță în păstrare și că Comană nici într'un chip n'au voit a face una ca acésta, dicéndu că nici scie cevași, nici pôte da vre-o mărturie strîmbă să încape în pricină; după acea a doua și dimineță Duminecă întîlnindu-l și Toma Căpitanul la Tîrgu, arată că l'au trasu dintre ómenî la margine parachinisându-l pre numitul Comană ca să iasă mărturie la acesta, dicéndu-i să nu se feréscă, căci potu câștiga două trei sute de lei, și iarăși nici într'un chip n'au vrut; care pre acésta adeverință a lui, ne încredințându-ne am adus fața și pre Comană și întrebându-l ne-au arătat că este adeverat a lui, spunédu-ne și cu grai asemenea. Acésta îndemnare ce a făcutu numiți lui Comană dă pricină de bănuială, a fi netemeinică mărturia lor, cunoscédu-se ómenî fără de frică de păcat, după *parachinisis* ce a făcutu lui Comană, a eșit martor ca să câștige două trei sute de lei, mai ales că după cercetarea ce făcum, se vede că dela mórtea rîposatului până acum sunt cincî ani trecuți și mai bine, și de scia Nițu Căpitanu, că ar fi luat Băluță bani de al rîposatului, cum de a tăcut atîta vreme fără de a spune soției rîposatului său la vre-un dregătoriu, orî să fi pomenit cevași lui Băluță, sau să-i fie cerut de a-i împărtași și pre ei de acei bani? osebit că Nițu Căpitanu se dovedi ca tocmai în anul trecut când avea judecată la București cu Băluță pentru un petec de loc, atunci într'acea vreme a mers de a arătat jăluitoarei de tréba banilor pe care iasă martor, și să cunósce urmarea mărturiei sale din nemetahirisită judecăți; am cercetat și pentru starea lui Băluță, în ce chip a fost mai 'nainte de isprăvnicia rîposatului și se află acum? adecă de a mai sporit la tréba negustoriei, de cum eră mai 'nainte, sau nu? și ne arată starostea cu unî din negustori, cum că totu în aceeași stare se află ca și mai 'nainte, avédu marfă în boltă totu de o potrivă. Noi după cercetarea ce făcum, fiindu pricina după cum arătăm și neputédu-le face vre-o isbrănire de aici, însciințăm Măriei Tale, puindu-le soroc că la întăia și a lui Augustu, să se afle amândou părțile la numitul Divan

Măriei Tale, și cum Dumnezeu va lumina pre Înălțimea Ta, li se va face cea deservită hotărîre. 1793 Iulie 2 (1).

Gheorghe Bengescu, Constantin Paianu.

În Alexandru Constantin Moruzi Voevodă. — Fiind-că a dat jalbă Domniei Mele Matei Fărîmiță, cerîndu împlinirea după această hotărîre ce s'a dat del judecată, s'a întreat de Domnia Mea zapciul cel orînduit de a rămas și Medelnicerul Scarlat mulțamit, sau de a dat și apelație după orînduială, și dete pliroforie zapciul Domniei Mele, că în două trei rînduri i s'a dis și a arătat Medelnicerul hotărîrea judecătii, dicîndu că ori să platască sau să-și facă apelație, și nici una nici alta urmîndu, a prelungit pre zapci cu cuvîntu că va da și cusurul ce a rămas, până a plecat; decî fiind-că a trecut și sorocul de 60 de zile al apelației, întărim și orînduim pe sluga Domniei Mele

să mîergă să împlinescă după hotărîrea judecătii. 1793 Octomvre 28. (2)

Vel Logofăt.

Prea Înălțate Dómne,

Din luminată porunca Înălțimei Tale prin zapciul dumné-lui Vătafulu de Divanu s'a înfășiat la judecată Matei Căpitanul Fărîmiță din Bucuresci cu dumné lui Scarlat Hiotul biv Vel Medelniceru, prin vechil Nicolae Logofăt, cu jalba ce a dat Măriei Tale, arătîndu că în vremea Măriei Sale Nicolae Vodă Mavrogheni, fiindu dumné lui ispravnicu la Ilfov împreună cu dumné lui Paharnicul Hrisoscoleu Gregorie și fiindu dumné-lui conacciu, a făcut cheltuială la conacul Ascherliilor taler 300; dintr'acești bani iea dumné-lui Paharnicul 150 taler partea dumné-lui, iar taler 150 partea dumné-lui Medelnicerului nici până acum nu i-a dat, și acești bani îi pîrtă cu dobîndă, care dobîndă ce a purtat, cu cheltuiala ce a făcutu scoțîndu cărți domnesci și umblîndu dumné-lui Medelniceru pe afară iarăși cu cheltuială, se îndoescă acei tal. 150, rugîndu-se Măriei Tale ca să împlinescă dreptul său; ne arăta Căpitanul Matei și un răvaș al dumné-lui Paharnicul Grigorie, ispravnicul Ilfovului, că Căpitanul Matei Fărîmiță ce a fost conacciu la Pocivaliște a arătat că, fiindu lipsă la conac, a dat delă dînsul 36 care fînu, i orz chile 12 și oi 40, ci delă 2 ani ce strînge după rămășița conacilor delă 8

(1) Cod. XXV, fila 141.

(2) Cod. XXV, fila 70--71.

Augustă, i dela Septembrie 25 și dela Noemvre 12, să-î plătescă carul de fân câte talerî 5, i chila de orză iarăși câte talerî 5 și oia câte parale 60 și la socotăla îî va scăde cu acești bani, care socotindu-se facă talerî 310, și dîse Căpitanul Matei că cu acest răvaș nu a luat nici un bănu dela zapciu, fiindcă a scris dumné-loră ispravnică pre urmă zapciului ca să nu-î dee, ci să trimiță bani la dumné-loră și îî voră da dumné-loră, și spre dovadă ne mai arată Căpitanul Matei și o fôie iscălită de un Nicolae Logofetă, condicarul județului, cu letul 1790 Iulie 8, ce scrie titulușul de-asupra chiar așa: «bani ce a luat Căpitan Matei Fărîmiță din bani conacului ce dedese dela dumné-lui de cumpărase zaherea cum arată», și din jos scrie că talerî 78 i-au dat dumné-lui Medelnicerul Grigorie, iar talerî 41 i-am dat eu cu porunca dumné-lui, care se facă peste tot 111; la acăsta răspunse vechilul dumné-lui Medelnicerul Hiot, că nici l-au orînduit conacci nici taingiu, nici i-au poruncit ca să cumpere cu bani dela dînsul la conac, nici i-au dîs ca să iae împrumut dela cine-va, și că a avut orînduială făcută prin răvaș la zapciul plășei Znagovului, și decî nu s-au luat bani; mai dîce vechilul, că în adevărta ce a dat Căpitanul Matei Medelnicerul Grigorie, scrie că *scoborîndu-se oștirile nemțesci în țară, nu au apucat de a lua din plasă, și dumné-lui atunci eră scos din ispravnicie, rămîind numai Paharnicul Grigorie, și că nu este dator a-î da nici un bănu; la acăsta răspunse Căpitan Matei, că pricina de nu s-au luat bani dela zapciu, este că a scris atăt Medelnicerul Hiot, căt și dumné-lui Paharnicul Hrisoscoleu zapciului ca să nu-î dea din plasă; mai dîse Căpitanul, că de nu eră dator Medelnicerul Hiot, de ce îî da talerî 80, și el nu a vrut să iae, nedându-î toți bani; mai dîse Căpitanul, că pentru acăsta pricină a jăluit și Măriei Sale Michai Vodă Suțulu, și s'a făcut poruncă ca să-î plătescă, arătându-ne Matei Căpitanul și cartea Măriei Sale cu lét. 1792 Iunie 22, în care scrie Medelnicerul Hiot poruncindu-î, de este dator acești bani, să caute să plătescă negreșit, sau de are cevaș a răspunde, să-și facă vechil ca să vie să se înlățișeze cu jăluitarul; după care dîse Matei, că nu a fost următor a plăti nici până acum; la vorba ce dîcea vechilul Medelnicerul mai sus, că nu l-au orînduit nici conacci nici taingiu, ne arătă Căpitan Matei un răvaș cu iscălitura dumné-lui Medelnicerul Scarlat, cu létul 1789 Iunie 22, fiind ispravnic, ce scrie zapciului din plasa Sabarului-de-sus ca să aridice nisce conace să le ducă la Copăcen, din care răvaș să dovedesce că a fost, și cu scirea dumné-lui Medelnicerul, Căpitan Matei a fost orînduit conacci. Decî din cercetarea acăsta se alege, că Matei Fărîmiță, dovedindu-se că a fost conacci cu răvașul Paharnicul Grigorie și răvașul Medelnicerul Hiot,*

cum s'a ȃisū mai sus, Ńi baniŃ ce erā sǎ ieae elū de pe la conacū, talerŃ trei sute ȃece, se dovedescū din rǎvaşulū Paharniculū Grigorie ce a avutū sǎ ieae; se mai dovedesce cǎ dintr'aceştia a luatū talerŃ o sutǎ unū spre-ȃece dela Paharniculū Grigorie prin mǎna Logofetului Nicolae condicarū la lētulū 1790 Iulie 8, dupǎ unū anū trecutū, Ńi fiindū amēdoŃ ispravnicŃ, le vine de ispravnicū cǎte talerŃ 155, însă Paharniculū sǎ mai dee luŃ Mateiū talerŃ 44; iar Medelnicerulū Hiotulū sǎ dee luŃ Mateiū partea dumnē-luŃ pe jumētate talerŃ 155, Ńi zapciulū celū orēnduitū sǎ facǎ ĩmplinire; iar cǎtū pentru cǎ n'a luatū Cǎpitanulū Mateiū dela zapciulū plǎşei baniŃ, se dovedesce cǎ dupǎ unū anū i-a plătītū Grigorie Paharniculū talerŃ 111, Ńi Medelnicerulū Hiotū, de i se pare cǎ este ĩnşelatū de tovarǎşulū dumnē-luŃ Paharniculū Grigorie, sǎ se socotēscǎ ĩntre dumnē-lorū, iar Fǎrĩmiţǎ cheltuindū la conacū cu porunca dumnē-lorū are dreptate sǎ ieae cǎte tal. 155, pe jumētate, dela fieş-care; iar hotǎrĩrea cea desēvĩrşītū rēmane a se face de cǎtre ĩnǎlţimea Ta. 1793 Augustū 27. (1)

IsclǎiţŃ judecǎtorĩŃ Departamentului de optū.

Unū pitacū cǎtre Mitropolitū ĩn pricina luŃ Dumitrache Turnavitulū cu unū Dobre Arvanitohoritis, cǎ i-a datū sǎ-Ń Ńie o ladǎ cu amaneturŃ ĩn vremea cānd se aflǎ peste Dunǎre M. S. rēposatulū NeculaŃ P. Mavrogheni Voevodū. Ńi o prepuneǎ cǎ s'ar fi luatū ĩntre avutulū rēposatulū Domnū, pre cānd adevērulū erǎ cǎ lada a descuiat'o femeea luŃ Dobre ĩn casa sa Ńi a sfeterisit'o. 1796 Maiū 29. (2)

Judecata Gruiei din sud Gorjū cu ĩenachi Clucerulū pentru o pagubǎ a sa.

Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — Nemulţāmindu-se Gruia din Raci sud Gorjū dupǎ anaforaua dumnē-lorū veliţilor boerŃ, aū eşitū la Divanū ĩnainte MǎrieŃ Sale faţǎ cu Clucerulū ĩenache Sǎmbotēnulū, Ńi ĩntrebāndū pe Gruia la ce nu se mulţāmesce, ȃise cǎ, fǎcēndū o cerere de acēstǎ pagubǎ la dregǎtorulū oştirilorū nemţescŃ, i-aū arētatū o adevērinţǎ ĩn scrisū a unorū obraze ce l'aū fostū pĩritū, ĩntre care este Ńi ĩenache isclǎitū Ńi ȃise, cǎ de va primi jurǎmĩntū ĩenache Cluceru cǎ nu este ĩn scirea luŃ una ca acēsta, atuncŃ nu numai va rēmanē mulţānitū, ci ĩncǎ ĩŃ va ĩntōrce Ńi aceŃ talerŃ 300 ce i-aū luatū dela Cluceru pentru cheltuiala luŃ, la care fu primitorū Ńi Clucerulū sǎ se facǎ acēstū felū de ju-

(1) Cod. XXV, fila 72.

(2) Cod. XXX, fila 144.

rămîntu, că nu l'aŭ pîritu, nici este iscălitu într'acea adeverință, nici are cea mai puțină sciință de acea pîră. Decî dară hotărîmă, ca sêvîrșîndu Cluceru Ienache acestu felu de jurămîntu, nu numai să rămăe în pace și nesupăratu de către Gruia, ci încă să-î întorcă Gruia și acei taleri 300 a cheltuelei lui, ce aŭ luatŭ dela Ienache pentru acêstă pricină, după cum însuși se prinse, și Gruia să dea dreptu sinetu o adeverință a Prea Sfinției Sale Părintelui Mitropolitu de încredințarea sêvîrșirei jurămîntului, ca să-și caute cu dregătorii aceia ce i-aŭ luatŭ rîmătorii; așa dar poruncimŭ zapciule să faci urmare.—1793 Iulie 1.

Vel Logofetŭ.

Prea Înălțate Dómne,

Gruia dela Raci sud Gorjŭ neremăîndu odihnitŭ pe acêstă judecată a dumné-lui Caimacamului Craiovei și dumné-lorŭ cei-lalți boeri divaniți de acolo, Vătafu de aprođi, din luminată poruncă a Măriei Tale, l'aŭ adusŭ și înaintea noastră față cu Ienache Clucerulŭ, unde după cercetarea ce deosebitŭ făcumŭ și noi, cetîndu atâtŭ cercetarea și judecata a Divanului Craiovei, cum și cartea Generalului ce aŭ adusŭ în schimbŭ numitulŭ Gruia la ce nu este odihnitŭ, și răspunse că elŭ își cere dela Cluceru tótă paguba acelorŭ rîmătorŭ ai lui ce s'aŭ luatŭ atunci de Nemți, care pagubă taie pagubă mai multŭ de 3 mi, și-și cere și tótă cheltuiala ce a făcutŭ umblândŭ în judecări pentru acêsta, ale căruia cereri, fiindŭ fără nici unŭ cuvîntŭ dreptŭ asupra Clucerului, nu se primiră la judecată, căci în cartea Generalului Jerato, ce aŭ adus'o însuși elŭ, și s'aŭ tălmăcitŭ din cuvîntŭ în cuvîntŭ aici la Agenție, nu arată pe Cluceru să fie pîritŭ acei rîmătorŭ ai Gruii la oștiri, precum ȑice elŭ ci vinovățesce pe Gruia că fără de pasusŭ și slobozenie îi trecuse pe la vama Văleanului și de ostașii ce eră pe margine se cuprinseră, și cum că prin mărturiile s'aŭ doveditŭ că acești rîmătorŭ cu scirea și învoiala oștirilorŭ otomanicesci i-ar fi mînatŭ către ostașii ce străjuia marginea, și cum că acești taleri 400 de paguba Gruii, i s'aŭ trimisŭ lui prin Ienache de mare milă, și rógă pe Divanŭ de a da ajutorŭ Gruii să-și iae acești taleri 400 dela Ienache, după care nefăcînduse dovadă că Ienache aŭ pîritŭ rîmătorii la Nemți, precum Gruia ȑiceă, nici altă dovadă cătuși de puținŭ neavîndŭ Gruia la acêstă arêtare a lui, cererea ce face de a plăti Ienache paguba nu este primită, fiind-că nu este datorŭ să dea mai multŭ de cătŭ acei taleri 400, care s'aŭ datŭ de Generalŭ la Ienache spre a da Gruii, și i-aŭ și datŭ; așîderea și cererea ce face Gruia de a se împlini cheltuiala lui, cum că fără făgăduiala lui, fiind-că Ienache i-aŭ fostŭ datŭ acei taleri 400 încă de atunci, și elŭ nu

vrea să primescă, cerându totă suma pagubei, se cădea că și acei taleri 300 ce i au dat lenache după această hotărîre a Divanului Craiovei să-i întorcă acum înainte, dar fiind-că au apucat de i-au dat și nici lenache nu mai face cerere, și mai mult să dîcem pentru sărăcia și paguba ce s'au întîmplat Gruii, găsim cu cale să fie Gruia nesupărată; iar hotărîrea cea desevîrșită rămîne a se face de către înălțimea Ta. — 1793 Iunie 13.

Vel Banu, Vel Vornicu.

Și fiind-că Clucerul lenache dete zapisu în Divan, iscălit de însuși și cu cuprindere că una sută cinci-deci de rîmători ai Gruii s'au vîndut la Văleanu cu toba de Generalul Crain și i-au cumpărat Căpitanul Răducanu Trocanu părechea câte 14 lei, fiind și Vătavul Ursache ot plaiul Novacilor față, carele a coborît acei rîmători dela munte, la a căroră vîndare a fost față Grigorașco Teluc și alți mulți negustori cari s'au aflat acolo din Tîrgul-Jiului, și cum că toți banii i-au dat Căpitanul Răducanu Trocanu la mîna Generalului Crain, iar ori-cînd se va dovedi că a pîrît Clucerul acești rîmători la Nemți sau că a fost față cînd s'au luat și cînd s'au vîndut, sau că s'a împărțit Clucerul mîncar cu un ban dintre acești rîmători ai Gruii (afară însă din tal. 400. ce i-a dat Generalul Crain după ce a venit aici în țară, ca să dea Gruii, și i-a dat, precum adevărul lui ce o are Clucerul la mîna arată) atunci se lîgă să plătească întreit și să se și pedepsescă de către Măria Ta; după acesta dar legătură a lui lenache se cuvine să fie luminată porunca Măriei Tale către dumné-lui Caimacamul Craiovei, că aducîndu pe toți acei câți arată Clucerul că a fost față la vîndarea acelor rîmători, de voru arăta și aceia așa precum arată Clucerul, să dea mărturia lor în scris înainte dumné-lor boiarilor Craiovei și dela dînșii să se dea pentru această dovadă de încredințare la mîna Gruii, cu care, de va vré, să-și potă căuta paguba sa prin judecată dela însuși Generalul. (1)

Vel Banu, Vel Dvornicu.

Anaforaua dumné-lui Vel Logofet de Țera de-sus pentru moșia Socolul, că nu sunt nimenea davagi, care este a Mariei Cantacozino, prin care s'a dat poruncă a se vinde la mezat.

În Alexandru Constantin Moruzi Voevodă, boj. milos. — După această cercetare, ce din porunca Domniei Mele a făcut dumné-lui cîstit și cre-

(1) Cod. XXIV, fila 272.

dinciosu boerulü Domniei Mele Vel Logofëtü de Tëra-de-sus pentru numita moșie Socolulü, de este cu vre-o pricină de *pretențione* orî despre alți davagiî, saü despre egumenulü dela Zoodohu-pighi, unde aü afierositü Mavrogheni acareturile ce luase, spre a se dovedi adecă, după împărătesca poruncă ce a fostü dată, pentru acareturile luate de Mavrogheni fieș-care lucru în ființa ei, dovedindu se că nici despre alțiî, nici despre egumenulü Zoodohu-pighi nu este vre-o dava pentru acéstă moșie, și făcëndu-se cunoscutü că este bunü acaretü alü dumné-ei Mariei Cantacuzino, poruncimü dar, Starostea de negustorî, ca după porunca Domniei Mele ce-ți este dată prin pitacü, în puterea a două împărătesci porunci ce sunt pentru lucrurile și acareturile ale Mariei Cantacuzino, aici spre a se vinde cu mezatü, să aibî a urmă ca să facă mezatü acesteî moșiî, dândü scire după obiceiü la verî-cine și la toți de obște, și să arêți Domniei Mele cu anafora după împlinirea ăilelorü mezatului. — 1793 Iunie 28. (1)

Vel Logofëtü.

Prea Înălțate Dómne,

După luminată porunca Măriei Tale, ce mi se dă prin deosebitü pitacü pentru moșia Socolulü din sud Ilfovü, ca să cercetezü pe cei ce vorü avé cuvîntü de vre-o *pretențione* saü dava asupra acesteî moșiî și să arêtü Înălțimei Tale în scrisü, deci nu lipsimü printr'acéstă plecată a mea anafora a arêta Înălțimei Tale, că am întreatü pe toți câți sunt rude de apröpe cu dumné-ei Marița Cantacuzino, adecă: pre dumné-lui biv Vel Vist. Ioanü Damaris, i pe dumné-lui biv Vel Spătarü Nicolae Cantacuzino, și cu unü glasü îmi răspunseră că n'aü a face nici o cerere saü dava de acéstă moșie; mai întrebaiü și pe Dionise, epistatü ot Cișmea, de are a face din partea Cișmelii vre-o cerere (afländu-se acéstă moșie închinată de răposatulü Mavrogheni la numita Cișmea) și răspunse că nici o cerere nu are a face, neavëndü nici zapise, nici scrisorî, nici vre-unü chrisovü pentru acéstă danie, ăicëndü că zapisulü de cumpărătóre s'a luatü de răposatulü Mavrogheni și hărezirea la Cișmea a făcut'o numaî prin graiü; care pentru tôte acestea în ce chipü mă pliroforisiiü dela numițiî, nu lipsiiü a însciință Înălțimei Tale. — 1793 Iunie 28.

Vel Logofëtü Costache Ghica.

Pitacü la velițiî boeri și la Metropolitulü, din 17 Maiü 1893, repețindu-le o ordine anterioră din trecutele ăile pentru moșiile, lucrurile și acaretu-

(1) Cod. XXVI, pag. 159.

rile lui Mavrogheni, «ca să vă adunați la unu locu spre a face cercetare pentru fieș-care în parte și să arătați Domniei Mele, și vedemă Domnia Mea că până acum nici o urmare nu ați făcutu». Domnitorul arată că au primit și jălbi dela particulari relative la averea lui Mavrogheni și Divanul nu i-a făcutu anafora despre aceste jălbi. Ordónă decî să se adune Divanul, «să aveți a face cercetare fôrte cu amăruntul și cu tótă scumpătatea într'adîncu pentru moșiile, lucrurile și acareturile lui Mavrogheni, spre a vă plîforisi a dovedi adevărul pentru fieș-care în parte deosebitu, cu ce cuvîntu și cu ce pricină sunt luate? Și cu ce chipu veți dovedi dreptul adevărü, să arătați Domniei Mele în scrisu cu anafora pricina fieș-căreia în parte, cu ce cuvîntu sêu prin cine sunt luate?» (1)

Pitacü la Părintele Metropolitü și la dumné-lorü veliți boeri pentru lucrurile ce s'au stăpănitü de Mavrogheni.

Iw Alexandru Constantinü Moruzi Voevodü i gpd. zemle Vlachiscoe. —

Alesule de Dumneđu P. Sfințite Părinte Mitropolitü alü Sfintei Metropolitü Ungro-Vlachiei Chirie Filaretü i dumné-vostre cinstiților și credincioșilor boerilor veliți ai Divanului Domniei Mele, fiind-că pentru pricina moșiilor i a acareturilor ce s'au stăpănitü de Mavrogheni, de care și de către celü de mai înainte noastră Domnü s'au scrisü, dar nu s'au energisitü, s'au datü acum către Noi prea înaltă poruncă cu voe și volnicie ca să dămü domnescile N'stre chrisóve celorü ce vorü avé dreptate a li se întórce acelea, care prin multe pricinü li s'au luatü și s'au stăpănitü de Mavrogheni, pentru aceea dar, scriindü acestü domnesculü Nostru pítacü, poruncimü, ca adunându-vé împreună, atătü P. S. Ta câtü și dumné-vostre veliților boeri, și teorisdü răvașele ce se dau către Domnia Mea pentru moșiile și acareturile acestea buiurdisite către dumné-vostre și cercetîndü cu tótă scumpătatea și băgarea de sémă pricinele lorü și dreptățile fiesce-căruia și luândü séma cu tótă chibzuirea la cine și care dintr'aceste moșiü și acareturi se cuvine, descoperindü în lumină ființa adevărului la acestea întocmai precum este și a căruia este dreptatea, să faceți către Domnia Mea pentru fiesce-care acaretü dintr'acestea deosebită anaforaua d-vostre iscălită la fiesce-care răvașü în dosulü jălbei, arătîndü curatü și bine veditü pricinele în ființa lorü și dreptatea fiesce-căruia, pentru ca să se dea pentru acestea domnescile Nóstre chrisóve; într'acestași chipü să urmați și fiți sănătoși întru tótă îndestularea.—1793 Martie 9 (1).

(1) Cod. XXIII, fila 61.

(1) Cod. XXIII, fila 12.

Procese diverse.

n) Incheiemă capitolul acesta despre Justiție, mai aducându încă aci câte-va acte relative la diferite cestiuni de judecată. Ast-fel :

Procesul lui Fotache Ureche cu popa Staicu pentru o moșie (15 Iunie 1793). (1)

Procesul lui Șerbanu și alu fratelui său Radu cu Christea Apostol pentru nisce bani ai Paharnicesei Maria Minculea, ce s'a furat, fiindu îngropați (August 1793).

Unu pitacu la Vornicul Moruzi și la Vel Post. să cerceteze vina lui Constantin Dulgheru și a lui Ienache Ciohodariu pîrîtorul. Ienache Ciohodariu a acusat pe Constantin Dulgheru, că pe când acesta lucră la învelitorea biserice delă Michaiu-Vodă, ar fi ridicat de sub învelitorea biserice o avere ascunsă în 5 legături (Octobre 1793).

Procesul lui Socolu, ce a ținut în arendă o moșie a mănăstirei Radu-Vodă, cu egumenul mănăstirei Ignatie. Socolu s'a jăluit că ar fi avut pagubă la acea moșie din pricina Archimandritului egumen, care l'a gonit din stăpânirea moșiei înainte de încheierea terminului arendărei. (Novembre 2, 1793).

Procesul lui Ștefan Brutarul, Const. Gâteju și Grigorie Vătafulu, prăvăliași din Focșani, cu ceaușul Ivanu Bondrea, care le iea chirie pe an câte tal. 5, deși ulița unde își au prăvăliile este de a III mână, pe când altor prăvăliași, ce stau pe o mai bună uliță și-si facu unu mai bun alișveriu, li se iea chirie numai câte tal. 3 bani 40 (Novembre 1793).

Judecata popei Marinu cu popa Stanu și cu Radu Cernică pentru o li-vede și alte nămești (Novembre 1793).

Procesul lui Procopie Tabacu cu Anastasie Gărdescu biv. log. za vis-terie pentru prețuirea unei binale (Decembre 1793).

Iertarea acordată de A. Moruzi, după rugămintea prin anafora a lui Vel Spataru, lui Dumitrache Căpitanul delă Floresci, care cădendu în vina *ma-terii de stato(?)* fusese surghiunit la mănăstirea Dealului (1794 Februarie).

Procesul lui Iordache Tufenu, care a fost acusat de înșelătorie și ho-

(1) Nu potu afirma că acestu Fotache Ureche este din nemul Urechescilor moldoveni, dar posedam documente din care se vede ceca ce a susținut și d-lu academicianu Sbiera, că familia Urechia a venit în Moldova, făcendu o lungă diră, din Banat, prin Oltenia pe la Rimnicul-Săratu, Putna până în județul Némțulu. Cu domnia lui Gavrilu Movila la Muntenia se află banu Craiovei unu Ureche adus din Moldova.

ție de Stoica. Judecata a dovedit minciunose acușările lui Stoica. Liberarea acusatului, pedepsirea pirișului (Martie 1794).

Jalba Episcopului de Rîmnic Nectarie, pentru nisce țiganî și țigance, cari, din răsvrătirea vremilor, s'aũ risipitũ și umblă din locũ în locũ, ca și cînd n'arũ avé stăpînu. Cere volnicie ca vatafi de țiganî sã-ĩ readucă pe țiganî înderăptũ. Incuviințarea lui Vodă (Martie 1794).

Anaforaua și rezoluția domnăscă ce s'aũ pusũ în dosulũ jălbei locuitorilorũ moșneni Fometesci, pentru cheltuiala ce aũ făcutũ la judecata ce aũ avutũ cu mănăstirea Polovraci pentru un munte (Martie 1794).

Procesulũ lui Neculai Danciulescu cu Proda Diaconulũ și Barbu socrulũ Diaconulũ pentru unũ cazanũ, ce-lũ reclamă N. Danciulescu dela Diaconũ; iar acesta aduce mărturie că l'a primitũ zestre dela socru-său, iar că socru-său l'a cumpăratũ dela Turci (Martie 1794).

Procesulũ lui Neofitũ, egumenulũ mănăstirei Mislea, pentru o moșie ce are la Balta (Vlașca), că nu-și pôte luă mănăstirea drepturile sale dela locuitorĩ (Aprilie 1794).

Anaforaua de învoirea moșnenilorũ Perișeni cu Petru Suditulũ pentru venitulũ muntelui lorũ (Aprilie 1794).

Porunca ce s'a datũ în dosulũ jălbei egumenului Bistrițenu pentru locuitorĩ ce sunt ședători pe moșia Stroesci a mănăstirei (Maiũ 1794).

Istrate Politis sã aibă voie a luă totũ ce va găsi în prăvălia unui neguțătorũ, căruia i-a fostũ închiriat'o și care a fugitũ (Maiũ 1794).

Intărire dată lui Vel Vist. Nicolae Brâncoveanu pentru nisce locuri și unũ drumũ ce a mai cumpăratũ acum dela Vist. Filipescu, de a le închide cu gardũ (1794 Iunie 1).

Intărirea tocmelei mănăstirei Radu-Vodă cu cei ce aũ cărciumă pe pămîntulũ ei, sã-ĩ plătescă câte 59 parale de butia de vinũ (Septembre 1794).

Judecata lui Lepădatu din satulũ Sicrita (Prahova) cu sătenĩ pentru venitulũ de moșie (Ianuarie 1795).

Procesulũ lui Teodorũ vameșũ cu unũ Petru, tovarășulũ său la vama Pitescilorũ și la Dragoslavele, pentru unũ restũ de hanĩ ce reclamă încă Teodorũ dela Petru (Februarie și Martie 1795).

Aprobarea unui concordatũ la unũ falimentũ; unũ creditorũ e obligatũ a se conformă și elũ cu votulũ majorității (Maiũ 1795).

Iacă actele relative la accste diverse procese etc.:

Fotache Ureche cu Popa Staicu pentru o moșie.

Prea Înălțate Dómnne,

Din luminata porunca Măriei Sale, și prin zapcilicu dumné-lui Vătafă za aprođi, s'aũ înfățișatũ înaintea nóstră Fotache Ureche pîrîșulũ Popii Staicu, de a cărora diaforă cetindu-se și de noi isprăvnicescile cărți, se vede că nu i-aũ mai rămasũ Fotii locũ de ascultare, fiindu-ĩ cererea cercetată și isbrănită cu cuvîntulũ dreptăței, pentru că din cercetare vėđumũ o stăpânire neconținută de anĩ nepomeniți la partea pîrîtului, de care stăpânire nici însuși jăluitorulũ nu tăgădui, și dela judecată se găsesc cu cale Popa Staicu să aibă pace de acei stînjini 150, și aridicarea jăluitorului, de se cheltuesce în zadarũ, fiindũ totũ din pricina aceluĩ Popă ce l'aduse față, găsimũ cu cale, molitva sa să le plătescă și cheltuiala acésta ce vorũ mai fi făcutũ totũ ei pe aici; iar hotărîrea cea desevîrșitũ rămâne a se face de către Înălțimea Ta.—1793 Iunie 15.

Constantinũ Clucerũ, Stefanũ Medelnicerũ, Barbu Ciorogărlenu Slugerũ, Antonie Fotino, Ioanũ Rudenu Clucerũ.

Iă Alexandru Constantinũ Moruzi Voevodă. — Fiind-că arată Domniei Mele zapciulũ celũ orênduitũ cum că Fotache Ureche cu părtașii lui, îndată ce aũ aũditũ și dela dumné-lorũ velițiĩ boeri hotărîrea acésta, fără de a face vre-o apelație și fără de a da scire zapciului, s'aũ sculatũ de aũ fugitũ, ducẽdu-se la casele lorũ, pentru care dându-ne jăluitorii jalbă că perũ în Bucuresci, cerẽndũ întărirea dreptăței lorũ, și vėđẽndũ Domnia Mea dintr'atâtea cercetări ce s'aũ făcutũ, cum că numitulũ Fotache fără de nici unũ cuvîntũ dreptũ îi este cererea, am întăritũ Domnia Mea hotărîrile judecăților acestora, ca să stăpânescă Popa Stoica, i Radu și Andreiũ cu cetașii lorũ cu bună pace fără de a se mai supără de către pîra Fotii. — 1793 Iunie 15.

Vel Logofetũ.

Prea Înălțate Dómnne,

Fotea Ureche cu cetașii lui nerēmăindũ odihniți nici pe acésta alegere a judecăței Departamentului, zapciulũ celũ orênduitũ din luminata porunca Măriei Tale aũ adusũ și înaintea nóstră față cu Popa Staicu i cu cetașii lui, și după ce amũ cititũ tóte aceste cercetări de judecăți, ce se vėdũ făcute în trei rënduri de dumné-lorũ ispravnicii, cum și de boerii Departa-

mentului, vedem că câtuși de puțin cuvînt de dreptate nu rămîne ca să aihă Fotea Ureche cu cetașii lui, nu numai căci pîrîții Popa Staicu cu cetașii lui au jurat, cum se dovedesce din scrisorile ce au la mîinile lor, ce și pentru căci stăpînirea lor este neconținută și necurmată de anî nepomeniți, totu de față cu Fotea, i cu pîrîții și cu moșii lui, iar Fotea însuși elu spuse că nici tatălău sêu până cînd a murit, nici elu până în vîrsta ce se află, stăpînire nici odată n'a avut, fără numai scose înaintea noastră pe Popa Tudoranu, carelo dîse că elu ar fi auditu dela bêt_răniilor lor, că ar fi avut nêmulu Fotii moșie în Bărăști, cu a căruia arêtare invinuinđu pe Fotea cu cetașii lui se pörtă prin judecătii lără nici unu temei; cu dreptate dar este, precum și boerii Departamentulu dîcū, că acestu Popa Tudoranu să plătescă la amêndouê părțile și cheltuiala cătū vorū mai fi făcutu la cea din urmă judecată (*nu se potū ceti vre-o câte-va rëndur*) iar moșia să o stăpînescă Popa Staicu cu cetașii lui în bună pace, precum a stăpînit din vechime în sumă de anî până acum; și cea desêvîrșită hotărîre rămîne a se face de către Înălțimea Ta.—1793 Iunie 16. (1)

Dumitrache Vel Banu, Vel Vornicu, Vel Vornicu Filipescu, etc.

Șerbanu i Bratu ego Radu, cu Christea Apostolu pentru nisce bani ai Păhărnicesei Mariei Minculesei, ce s'au furatū, fiindu îngropați.

Prea Înălțate Dómne,

După alegerea Departamentulu judecătii de cremenalion și hotărîrea dumnêloru veliiloru boeri, întărită și de Înălțimea Ta, la bănuiala ce are Christea Apostolu asupra lui Șerbanu i Bratu ego Radu Mămăligă-netedă ot satulă Gărlășu dintr'acestū județu, pentru talerī 3.500 al rēposatei Păhărnicesei Mariei Minculesei, ce-i îngropase împreună cu Christea încă din dîilele Turciloru, și furându-se l'a apucatū pe dînsulu de i-a plătitū, găsindu-se cu cale ca de isnovă aici la fața loculu să se facă cercetare cu de amêruntulū mărturiiloru ce vorū avê și o parte și alta, și de ceea ce vorū arêtă prin blăstemū în sfînta biserică să însciințămū Înălțimeī Tale, sciutū să fie Mărieī Tale, că aducêndū pe preotulū Popa Nițulū Duhovniculū, Ioanū Chiovênulū ce este dovednicū asupra lui Șerbanu, i Bratu ego Radu; în tôte chipurile i-amū întreatū și amū cercetatū, și totū după cele dintăiū adeverințe ale lorū și acum arêtară, iar numai cu deosebire, pe care orênduinđu-i și la jurămîntū, au primitū în sfînta biserică, cum că este adevê-

(1) Cod. XXIV, fila 258.

rată acéastă mărturie a loră ce de iznóvă o dederă în scrisă, cercetându-î cu de amăruntulă de tóte cele ce đicū că sciū, care mărturiă s'au ade-veritū și de preotulă bisericeî unde au încredințatū prin jurămîntū; amū cercetatū și la cuvîntulă ce au đisū Șerbanū i frate-sěu Radu la cerce-tarea Departamentului judecăței de cremenalion, cum că preotulă Popa Nițulă le-ar fi cerutū unū calū să slujască sārindarulū tatălui loră, și pentru că nu l'au datū, de atunci s'au fostū lădatū că o să le-o facă, đicēndū că la acésta au și mărturiă, și pe nimeni nu avură a ne arētă cum că au auđitū dela Dohovnicū acestū cuvîntū să le fi đisū, nici alte împotrivitóre dovedī nu mai putură avé, fără numai totū cu același cuvîntū cu totul se apērară că nu se sciū vinovați; și așa nerēmāindu-ne altă cercetare a mai face, nu lipsimū a însciința Înălțimeî Tale, țiindu-î aici popriți, până vomū avé alū doilea luminată poruncă; și cum Duhulū sfîntū va lumină pre Înălțimea Ta. — 1793 Iunie 5. (1)

Buzēu Dositeiū, Ioniță Cārlova Medelnicerū, Constantinū Schina.

În Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — Acești doi locuitori dela Buzēu anume Șerbanū i Bratū ego Radu, cu porunca Domnieî Mele adu-cēndu-se aici, s'au înfățișatū la Divanū înaintea Domnieî Mele, unde cerumū dela Christea Apostolū să ne arate dovada ce are cum că aceștia arū fi fu-ratū banii Păharnicesei Maria Minculesei ce i-au avutū îngropați, și alta mai vrednică dovadă saū mărturie temeinică nu avū să ne arate, decât numai totū acea adeverință în scrisă a celorū doi morți Popa Nițulū Duhovniculū și Ioanū Chiovénulū, a căroră mărturie nefăcēndū nici dovadă cea cuviin-ciósă după praveli, nici bănuiala cea întrégă de a-î supune la osîndă și pedépsă, i-am orēnduitū Domnia Mea să facă unū jurămîntū, cum că nici nu au luatū acei bani, nici sunt cu alți împărtașiți, nici au scire de acésta, și jurāndū, să fie slobodī și în bună pace; acéastă hotărîre auđindu-o Christea Apostolū se întórce la epitropiă răposatei Păharnicesei Mariei Min-culesei, đicēndū că de mare nevoie, silitū de închisorī și de patimile ce au trasū, au plătitū acei tal. 3.175, din care au rēmasū trei frați sēraci desēvîrșitū și datorī, cerēndū să nu rēmae păgubași, și în sciința lui nu este furtișagulū acelorū bani, de care pôte încredința judecata și cu jurā-mîntū că nu este vinovatū; pentru care, cerēndū Domnia Mea dela Pa-harniculū Grigorie Hrisoscoleū ca să ne arate hotărîrile judecăților cu care au fostū osînditū acestū Christea de a plătitū acei bani, vēđumū atâtea ceroetări, atātū dela fața locului, cātū și de aici dela Departamenturi, dela părinți Archierei și dela dumné-lorū veliți boeri, cum și dela Divanulū domnescū, hotărîre a Domniei Sale fratelui Michaiū Vodă întru care scrie că, în urma tuturorū celorū ce s'a lucratū asupra pricinei, au cerutū însuși

Christea Apostolū să primescă Maria Păhărnicesa blăstemū la cincī ponturī, care blăstemū sēvīrșindu-lū Păhărnicesa, s'aū osīnditū Christea de a plăti; mai vėdumū și unū osebitū ecsoflisisū al lui, în urma tuturor celtorū-lalte, ce aū datū Christea la lét. 1792 Februarie 26, cu iscălitura lui de care întrebându-lū ce are a mai ȓice, pricinui ȓicēndū că și cererea de a primi Păhărnicesa blăstemū de nevoie aū făcut'o, vėdēndū că nu are altă mântuinȓă, și ecsoflisis de nevoie l'aū iscălitū dela închisórea armășescă, fiindū și amēitū de multele patimī ce aū trasū. Decī chibzuindū Domnia Mea fiinȓa pricinei acesteia, vėdumū și Noī că pīra Păhărnicesei a fostū cu întregū cuvīntū asupra lui, căci numai amēdoī aū fostū la îngroparea banilorū și numai amēdoī aū sciutū, precum nicī însuși Christea nu o putū tăgădui acēsta, și ca o pricină isbrănită printr'atâtea cercetări și hotăriri de judecată și de Domnū, nu găsimū Christiī nicī unū cuvīntū vrednicū de a anerisi acele hotăriri, fără de numai pentru sārăcia lui, cu părerea de obște a părinȓilor Archierei și a dumné-lorū boerilorū, cum și cu voia și primirea epitropilorū Păhărnicesei, găsimū cu cale ca din milosteniile ce aū rēnduitū rēposata a da la mănăstiri numite, tal. una mie ce sunt arētăȓi în diata sa, să dee acei banī acestui Christea Apostolū pentru sufletulū rēposatei; pentru care amū datū la mănile epitropilorū acēstă domnésca Nóstră hotărīre și poruncă, ca luāndū dela Christea Apostolū zapisū de sēvīrșitā isbrănire, să aibă a da la dīnsulū acei talerī una mie prin zapciulū celū orēnduitū și vorū avē acestū domnesculū Nostru sinetū pentru apērare despre partea mănăstirilorū pentru acei talerī una mie.—1793 Augustū 23. (1)

Pitacū la Vorniculū Moruzi i la Vel Postelnicū, să cerceteze vina lui Constantinū Dulgheru și a lui Ienache Ciohodariū pīrītorulū.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — Cinstiȓilorū și credincioși boerilorū Domniei Mele dumné-lui Vel Vornicū de ȓera-de-sus Ienache Moruzi, i dumné-lui Vel Post. Mano, fiind-că unū Constantinū Dulgherulū, ce aū lucratū la învėlitórea bisericeī de aici din mănăstirea Michaiū-Vodă s'a arētātū de către Ienache Ciohodariulū Curȓei, cum că l'ar fi vėdūtū, ridicāndū de subt învelitórea bisericeī o avere ascunsă în cincī legăturī, asupra căruia aū datū tacirīlū ca de o bună vedere cu semne bănuitoare, după a căruia arētare s'aū cercetatū numitulū Dulgherū la Departamentulū

(1) Cod. XXIV, fila 367 și 368.

cremenalion și Ne a făcută judecătorii anaforă; orânduimă dar pe dumné-vóstre, ca să vă adunați la unu locu, unde pliroforisindu-vé întâiū de arătarea ce a făcută Ciohodariulū, să vedeți apoi anaforaua a judecătorilorū Departamentului, cum și unū deosebitū tacrirū iar alū judecătorilorū, și cu tótă scumpătatea să faceți cercetare deosebită a dumné-vóstre pricinei aceștia, unde veți aduce și pe epistatulū armășiei, ca să vedeți urmarea și cercetarea ce s'au făcutū la Departamentū, cum și pentru însuși numitulū Dulgherū, cu aceeași muiere dimpreună, să-i înfășoșati înaintea dumné-vóstre, ca prin bună cercetarea dumné-vóstre ce veți face să ne dați pliroforie, de este adecă istoria și părere deșartă a numitului Ciohodariū, spre a se pedepsi Ciohodariulū de către Domnia Mea, sau de este vre o *pitănotilă* asupra acestei întâmplări, și să arătați Domniei Mele. — 1793 Oct. 27 (1).

Iă Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpd.—Poruncimū Domnia Mea zapciule ce ești orânduitū Vătășe de Divanū, să faci împlinire de baniū ce arată ispravnicii că s'au descoperitū la fața locului prin carte de blăstemū.—1793 Noemvre 19.

Vel Logofătū.

Prea Înălțate Dómne,

Toma, copilū de casă de Divanū, viindū cu luminată porunca Măriei Tale ce este făcută la întărirea anaforalei dumné-lorū veliților boerii, pentru pricina ce are Socolū din Bucurescī cu cuviosulū Archimandritū din Bucurescī Chir Ignatie, egumenulū mănăstirei Radului-Vodă, unde ni se poruncesce ca să facemū urmarea cercetărei aici la fața locului prin carte de blăstemū, pentru paguba ce o arată Socolū că a avutū la venitulū moșiei ce au ținutū în arendă, din pricina Archimandritului, că l'a datū afară din stăpânire până a nu se împlini soroculū. După luminată poruncă aducendū mumbașirulū față înaintea noastră pe cuviosulū Archimandritū, cu Avramū, vechilū lui Socolū, amū intratū în cercetarea pricinei și mai întâiū pentru prunele de vară, i cânepa văratică, care le cerea Socolū cu cuvîntū că acestea, strîngendu-se în luna lui Iulie pe dulcele Sant-Petrului, fiindū în soroculū anului stăpânirei sale la arenda moșiei, și că egumenulū scoțendu-lū din moșie, au strînsū și acele prune, i cânepa pe sēma mănăstirei, care ȳice că cu prețū tal. 302.60; făcendū cercetare sătenilorū ce sunt ședători pre acea moșie, prin carte de blăstemū ce li s'au adusū asupra-și, arătară că prunele văraticē și cânepa de vară nu se strîngū în luna lui

(1) Cod. XXIV, fila 166.

Iulie, după cum aŭ ȡisŭ Socolŭ, ci pe postulŭ Santei Mării mari, în luna lui Augustŭ, dela ȡece ȡile în sus, care ese afară din soroculŭ stăpănirii arendei anului sėŭ, fiind-că se împlinea la Augustŭ întâiŭ, după cuprinderea zapisului ce se arată că-lŭ are; mai arėtară săteniŭ și acėsta, că Socolŭ, când a venitŭ la moșie, a fostŭ în 10 sau 12 ȡile a lui Augustŭ, și măcar că prune văratică în anulŭ acela ȡise că nu s'a făcutŭ, fără numai la unŭ loanŭ Bănga făcėndu-se ca la vre-o 6 vedre prune, sciŭ că le-aŭ luatŭ Socolŭ, precum și cānepa văratică dela începutulŭ anului, iar elŭ a strins'o; dintru a căroră arėtare se dovedi curatŭ, că cererea lui Socolŭ pentru acestea nu este cu cale, fiindŭ afară din sorocŭ; precum și pentru talerŭ 120 ce-l mai cere Socolŭ pagubă de pe nisce rachiŭ, ce totŭ din pricina isgonirii sale de pe moșie le-aŭ vīndutŭ fără prețŭ, arėtară săteniŭ că Socolŭ rachiulŭ acela l'a vīndutŭ vadra câte parale 75, iar nu câte talerŭ unulŭ și jumėtate, precum ȡice elŭ, încredințādu-le acėsta și Popa Dumitru ot Văleni, arėtāndŭ că moliŭta sa a fostŭ de față la tocmėla rachiului, când l'a vīndutŭ unui Dobre, făcėndŭ și zapisŭ pe câți bani rėmăsese să-l mai dea, și cum că prețulŭ rachiului nu umblă mai sus decăt atāta (adecă câte 75 parale) pe acea vreme, ca să-lŭ fi vīndutŭ elŭ de vre-o silă, precum arată; asemenea și pentru tal. 50, ce mai cerea Socolŭ pagubă dela douė buți cu vinŭ, care ȡise că-lŭ vindeă în cea mai bună de alŭ treilea cărciumă alătura, și din pricină că aŭ pusŭ Archimandritulŭ țiganiŭ să șadă într'īnsa, mai înainte până a nu se împlini soroculŭ, neputėndŭ ținė vinulŭ și rachiulŭ, căci ilŭ beaŭ țiganiŭ, s'aŭ silitŭ de l'aŭ vīndutŭ cu rădicata și s'aŭ păgubitŭ, iar prin carte de blăstemŭ arėtară săteniŭ căci acea de alŭ treilea cărciumă nu o sciŭ să fie, fără numai douė cărciumi ȡiseră că sunt pe acea moșie a mănăstirei, în care cărciumă nici odată nu se pōte trece suma vinului cātŭ se strīnge otaștină de pe moșie, și se vinde și cu rădicata, precum și Toderŭ ce a fostŭ cărciumarŭ lui Socolŭ arată, că elŭ pe vremea cireșelorŭ a eșitŭ din cărciumăritŭ și că nu l'aŭ datŭ ómeniŭ mănăstirei afară, ci din pricina socotelilorŭ ce cu nedreptate îi făcea Socolŭ, măcar că și vinurŭ nu mai aveă nevīndute, ca să-l fie pricinuitŭ vre-o pagubă precum arată; așīderea și pentru cireși arată Diaconu Constantinŭ ot Văleni că l'a orėnduitŭ părintele Damaschinŭ de le-aŭ vīndutŭ, și mai multŭ decăt tal. 26 sėŭ până la 28 n'a prinsŭ, cai bani ȡice că i-a luatŭ Damaschinŭ pentru cheltuiala fēnului ce-lŭ făcuse Slinția Sa și-lŭ luase Socolŭ, arėtāndŭ și săteniŭ pentru acėsta, că nici odată nu s'aŭ pomenitŭ să fie luatŭ pe cireșele de pe moșia mănăstirei câte talerŭ 58, cum arată Socolŭ, ci după cercetarea ce făcumŭ sătenilorŭ ce s'aŭ adusŭ mărturiŭ prin carte de blăstemŭ, dovedindu-se neadevėrate cererile lui Socolŭ, rėmāne a luă dela egumenulŭ numai talerŭ 47 bani 24 pentru 126 ȡile de clacă

câte bani 39 pe ȕi, i tal. 12 ce are să ie a dela Sandogŭ Țiganŭ, iar celelalte madele în ce chipŭ s'aŭ doveditŭ la cercetare fieș-care prin carte de blăstemŭ, după poruncă le arătămŭ mai sus, spre cea desevirșită hotărîre; și aniŭ Măriei Tale să fie dela milostivulŭ Dumneđeu mulȝi și cu fericire.— 1793 Noemvre 2. (1)

Ai Măriei Tale prea plecate slugi

Grigorie Hrisoscoleŭ, Mihalache Manu.

Iŭ Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ. — Dumné-vostre ispravnicilorŭ, de vreme ce ne arătaȝi printr'această anafora, cum că toȝi prin zapise s'aŭ ecsoflisitŭ fiteș-care pentru plata chiriei cu stăpânulŭ loculŭ, când dar sunt zapise cu simfonie făcute din însășŭ bună voia lorŭ, are a se urmă plata chiriei după simfonia și așezămîntulŭ fiteș-căruia. — 1793 Noemvre 23.

Vel Logofetŭ.

Prea Înălȝate Dóme,

Ștefanŭ Brutarulŭ i Constantinŭ Găteșŭ i Gligore Vătafu și alȝi orășeni de aici, aŭ jăluitŭ Măriei Tale pentru Ceașŭ Ioanŭ Bondrea, că avêndŭ locuri aici în târgu Focșani, și ei fiindŭ chiriașŭ cu binala, nu urmêză ale luă chirie după starea uliȝei, fiindŭ alŭ treilea mână, pentru că uniŭ ședŭ mai din susulŭ lorŭ pe locurile mănăstirei Sfintului Ioanŭ, unde-șŭ facŭ alișverișŭ celŭ mai bună, și li se ie a chirie numai câte talere 3 bani 40 pe anŭ de unŭ stîngenŭ, iar lorŭ li se ie a câte talerŭ 5 de unŭ stîngenŭ; pentru care ni se poruncesce de către Măria Ta să cercetămŭ obiceiulŭ cum s'aŭ urmatŭ și cum plătescŭ alȝi cu asemenea prăvălii într'aceiașŭ uliȝă și mai alesŭ de așezămîntulŭ ce ȝicŭ că aŭ uniŭ dintre dînșii în scrisŭ și cu tocmelă, și să avemŭ a însciinȝa cu bună pliroforie. Arătămŭ Înălȝimei Tale, că făcêndŭ cuviinciósa cercetare, mai înainte răzmiriȝei obiceiŭ aŭ fostŭ de se plăteă chirie la unŭ stîngenŭ pe anŭ tal. 3 bani 40, iar dela răzmiriȝă încóce la tóte prăvăliile chiriile s'aŭ urcatŭ, și prin zapise simfonie aŭ făcutŭ fieș-care după starea uliȝei unde se află cu binala, uniŭ câte tal. 4, încredinȝându-ne și din arêtarea Sfinȝiei Sale cuviosului egumenŭ alŭ mănăstirei Sfintului Ioanŭ, că totŭ într'aceiașŭ uliȝă în dreptulŭ prăvăliilorŭ acestorŭ jăluitoři are mănăstirea locuri și chiria se urmêză cum plătescŭ și aceștia, după simfonia și așezămîntulŭ ce aŭ făcutŭ. De va fi ca să urmeze simfoniile ce are fieș-care cu stăpâniŭ

(1) Cod. XXV, fila 116.

locurilor, orî de va rămâne ca să plătescă chiria ce se obicînuia mai înainte răzmiriței, să ni se trimită luminata poruncă a Înălțimei Tale, ca să arătăm și la stăpânii locurilor și la chiriașii ce sunt, ca să scie fieș-care în ce chip are de urmat, și aniî Măriei Tale dela Dumneșeu mulți și fericiți.—1793 Noemvre 18. (1)

Ai Măriei Tale prea plecați slugi

Petrache Paharniculă, Ioană Brezoianu.

Anaforaua Popei Marină cu Popa Stană și cu Radu Cernică pentru o livede și alte nămești.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă.—Orînduimă pe sluga Domniei Mele Aprodă ceașescă să mērgă și, luândă pe numitulă Potropopă, să-lă aducă aici, să-lă înfățișeze cu toții înaintea dumné-loră velișiloră boeri.—1793 Noemvre 30.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómne,

Orînduitu mumbașiră a adusă pe Popa Marină înaintea nóstră față cu Popa Stană și cu Radu Cernica, unde se împotrivi Popa Marină. dîcîndă că elă n'a dată mărturiă Potropopulă așa precum scrie Potropopulă în adeverința sa, fiind-că sciința lui este că livedea de peste drumă s'a dată Popei Stană, iar lui Radu Cernică i s'a dată la Gârlă, așa dîse că cuprinde diata socrului loră, care aș scrisă elă. Dreptă aceea acum este trebuința a se aduce față și acelă Potropopă, fiind-că tótă vina asupra lui rămâne (când după ce se va înfățișă cu Popa Marină, nu se va puté îndreptă), ci să fie luminată poruncă cu același mumbașiră, ca să putemă face alegerea și isbrănirea dreptăței, iar hotărîrea cea desăvirșită rămâne a se face de Înălțimea Ta.—1793 Septemvre 13. (2)

Vel Bană, Vel Vornică, Vel Vornică, Vel Logofetă, Vel Logofetă.

(1) Cod XXV, fila 124.

(2) Cond. XXV, fila 153.

Anaforaua lui Procopie Tabacū cu Anastasie Gărdescu biv Logofetū za visterie de prețuirea unei binale.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — La acéstă judecată și hotărîre ce a făcutū Departamentulū rămânendū amēndouē părțile odihniți și mulțamiți, precum și în scrisū aū datū sub iscăliturile lorū la Logofetia Divanului Domniei Mele, întărimū că să stăpânescă Anastasie Logofetū cu pace, și dumné-lorū cinstiți și credincioși boeri Domniei Mele cinstiți Vornici să rēnduiască Vornicelu, ca de împreună cu zapciulū domnescū și cu vatafu de lemnari să facă prețuirea ce se cuprinde mai în jos — 1793 Dechemvre 20.

Prea Înălțate Dómne,

Din luminată porunca Înălțimei Tale, prin zapciulū dumné-lui vatașū de Divanū s'aū înfățișatū la judecată Procopie Tabacū de aici cu dumné-lui Anastasie Gărdescu biv. Logof. za visterie cu jalba ce aū datū Măriei Tale, arētândū că din vremea răzmiriței, în ȃilele Măriei Sale rēposatului Nicolae Mavroghene Voevodū, cumpērândū o casă în Brosceii dela Ilinca Broscēna în tal. 300, care casă fiindū prăpădită și fără de garduri, a cheltuitū la gardū tal. 24 și cu ceea ce aū mai cheltuitū la casă și altele s'aū făcutū tal. 80 peste tótă cheltuiala, și după ce s'aū făcutū pace, s'a sculatū numitulū Logofetū, avēndū și elū locū alătura, l'a dusū la dumné-lui Vel Aga și i aū luatū zapisulū din mână, dāndu-i numai banii cumpēraturei, iar nu și cheltuiala, ȃicēndū că este vecinū și se protimiscesc; mai ȃise Procopie că elū a stăpānitū casa trei ani, și de avea protimisis pīritulū de locū, să se fi sculatū să nu-lū lase să facă cheltuiala la meremetū și să facă și grădină, și se rōgă Măriei Tale ca să fie orēnduitū la o judecată, să-și afle cuviinciōsa dreptate cu a-i întōrce tal. 80 ce i-aū cheltuitū. S'aū întreatū Logofetulū Anastasie ce are să rēspundă, și ȃise că n'a sciutū cānd a cumpērātū elū casa, ci a aflatū tocmai cānd l'a trasū la dumné-lui Vel Agă, și ne arētă unū zapisū cu lét. 1791 Maiū 18, iscălitū de Procopie și Alexe Tabacū, i de fiulū său Iordanū și martorū Popa Stoica ot biserica Stejarului, ce-lū dă la mâna Logofetului Anastasie, în care serie cum că cumpērāndū casa cu pāmintulū ei, i cu totū cuprinsulū, în mahalaua Brosceii, dela Ilinca soȃia rēposatului Dumitrache Broscēnulū, și la cumpērătōrea acestei case nefiindū dumné-lui ca unū vecinū, s'aū sculatū cu protimisis și i-aū întorsū tal. 300 ce a datū pe casă, luāndū casa subt stăpānire, care să aibă a o stăpāni cu bună

pace; ne ar  t   Logof. Anastasie   i alt   zapis   cu l  t. 1789 Septemvre 14, isc  lit   de so  ia r  posatului Dumitrache Brosc  nu, i de Starica   i Maria surorile ei, cu    pte m  rturii, cu care zapis   vinde lui Procopie sin Alexe Tabac  , i ginere-s  u T  nase, o cas     n mahalaua Brosce  i,   n tal. 300; s'a   ntrebat   Procopie de este zapisul   lui   i nu a   t  g  duit  , f  r   numai   ise c   l'a   dat   de nevoie   nainte Agiei; s'a     ntrebat   de a   pornit   jalb     n urm  ,   i   ise c   n'a pornit   p  n   acum; s'a   mai   ntrebat   Logof  t   Anastasie, c  nd a   rescump  rat   casa dela Procopie, de s'a   f  cut   vre-o pre  uire lucrurilor ce   ice c   a   f  cut   Procopie?   i   ise c   s'a   pre  uit   de Maimar-ba  a cele ce a f  cut  ,   i s'a   pre  uit   tal. 22, care ban   de atunci i-a   dat   lui Procopie   i n'a   vrut   s  -   prim  sc  ; s'a   cerut   acea pre  uire   i   ise c   n'a f  cut'o   n scris  ; s'a     ntrebat   Procopie, de are cas     i   ise c   s'a   cump  rat  ; deci din cercetarea ac  sta se alege: fiind-c   a   trecut   doi an   dela r  scump  rare   i p  n   acum,   i n'a   tras   la judecat   pe Logof  t  l   Anastasie, dup   or  nduiala paragrafie   nu mai are dreptate; iar pentru prigonirea de cheltuiala case  ,   ic  nd   c   nu s'a   f  cut   din pricina am  ndorora, g  sim   cu cale s   fie luminat   porunca M  rie   Tale c  tre dumn  -lor   veli  i Dvornic  , ca s   or  nduiasc   Vornice     n fa  a locului, s   fac   cercetare prin preo  i   i mahalagii de lucrurile ce va fi f  cut   Procopie, care pre  uindu-le dup   dreptate, c   i ban   se vor   face, este dator   Logof  t  l   Anastase a pl  ti lui Procopie, iar hot  r  irea cea de-s  v  r  it   r  m  ne a se face de c  tre In  l  imea Ta.—1793 Dechemvre 9. (1)

I   Alexandru Constantin   Moruzi Voevod   i Gospodar  . — Dup   anafora dumn  -lui cinstitul     i credincios   h  erului Domnie   Mele Vel Sp  tar  ,   l   iert  m     i poruncim  , egumene Delene, s  -l   slobo  i.—1794 Februarie 26.

Prea In  l  ate D  mne,

Pentru Dumitrache C  pitanu dela Flores  i, ce din pu  ina chihzuirea sa a c  d  t     n vina *materii de stato*,   i ar  tat   fiind   cu plecata-m   anafora, dup   t  t   dreptatea l'a   os  ndit   M  ria Ta a se trimite surghiun   la m  n  stirea Dealului, a luat   s  v  r  ire porunca M  rie   Tale ca s  -l   trimitem     i va fi pild     i altora a nu mai face asemenea fapte; dar fiind-c   a face gre  ell este   nsu  irea omenire  , a da iert  ciune este   nsu  ire a st  p  nire  , a face mijlocire este   nsu  ire a credincioselor   slug  , de aceea   i eu sluga M  rie   Tale, ce dup   datoria credin  ei mele ar  t  ndu-   poc  in  a    cer   ier-

(1) Cod. XXV, fila 193.

tăciune, și fiind-că și pentru una și pentru alta împlinindu-mi totă datoria credinței, iarăși cu acea credință îndrănesc să mă și rog Măriei Tale să-mi dăruiesc mie iertăciune greșalelor precum și Măria Ta le hărăzesc greșiților Măriei Tale. Decî sciind milostivirea Măriei Tale sunt fără de îndoială că nu mi se va întorcede rugăciunea în zadar.—1794 Februarie 25.

Vel Spătaru.

Asemenea anafora și întocmai cuprinderea cu rugăciune pentru slobođirea și iertarea lui Gheorghe Căpitanu dela Dealu, poruncă către cămărașii de ocne a se slobođi.—1794 Februarie 25. (1)

Vel Spătaru.

Iu Alexandru Constantinu Moruzi Voevodu, i Gpd. zemle Vlachiscoe.—Lui Iordache Tufenu îi damu domnescă noastră hotărîre ca să aibă bună pace, iar Stoica, carele cu neadevuratele jălbile lui ne-a datu pricină a trimite în două rënduri cercetări pe la fața locului prin carte de blăstem și în cele de pe urmă a eșitu mincinosu, poruncim să se bată cu o sută de toiage la scara domnescă și plătescă și cheltuelile cele cuviincioase, care prin alegerea dumné-lui Vel Logofetu se voru dovedi drepte și cu cale, prin orënduitu zapciu.—1794 Martie 12.

Vel Logofetu.

Prea Înălțate Dómne,

După acéstă alăturată luminată poruncă a Înălțimei Tale, dumné-lui Paharnicului Ioniță, ispravnicu din sud Teleormanu, prin cartea dumi-sale dela 6 a lunei aceștia, însciinteză Înălțimei Tale, cum că făcendu urmarea după cum ni se poruncesce, au primitu martorii lui Iordache Tufenulu cartea de blăstem și au adevérit'o și în dosu cu iscăliturile lor, dar neodihnidu-se nici acum Stoica, arată că s'au pornitu și martorii lui de sine-și a veni către Înălțimea Ta ca să stea față cu Stoica, și aducendu pe orënduitulu mumbașiru, atât pe Stoica jăluitarulu câtu și pe martorii Tufenulu aici, din luminată porunca Înălțimei Tale, i au înfățișatu înaintea mea, și întrebându pe Stoica ce are să mai răspundă în potrivă, când și martorii Tufenulu au primitu carte de blăstem, și pricinui dicendu, că n'au primitu cartea de blăstem, care teorisindu-o în dosu, ca să vedem ce felu de mărturie au datu, vėđuiu că sunt iscăliți 8 inși și anume:

(1) Cod. XXVII. fila 16 (2).

Stănilă Diaconu, i Pană unchiașu, i Oprea, i Ioană, i Constantină, i Florea, i Ioană Ciocană și Nicola, cari arată cum că au primită carte de blăstem și se iscălescă martori. Decă întrebându-i ca să-mi arate ce fel de mărturie a dat, și de ce să nu se arate în dosu mărturia loră anume, răspunseră căci într'acest chipu au mărturisit, cum că vaca a avut'o Marină zălogă la Stoica, iar nu vîndută, și pentru bătaie, că nu l'a bătut Iordache Tufenu, ci ispravnicul, iar pentru că nu se arată în dosul cărței de blăstem mărturia loră, acesta le curge din apotita loră, pentru care eră ca să-i trimită la Prea Sfinția Sa Părintele Metropolit să primescă aici carte de blăstem, spre a nu mai găsi pricină, și toți o gură strigară lui Stoica, dicendă cum că este om rău și pira lui ce aduce asupra lui Iordache Tufenul este neadeverată, și cum că-i totu pörtă prin judecări, acum când este vremea muncii pămîntului, de s'au prăpădit și cu cheltuiala, care așa vedendă, ca să nu zăbovescă aici acești opt martori cu a mai merge pe la Metropolie, fiindu vremea lucrului pămîntului, am pus de li s'a cetită cartea de blăstem față cu Stoica și toți câte unul unul luându-o în mână au sărutat-o și au mărturisit cum că vaca a avut'o zălogă acelui Marină la Stoica, iar nu vîndută, cum și pentru bătaie, că nu l'a bătut Iordache Tufenul, ci ispravnicul, ca pe un om rău, precum a auzit mărturia loră atăt vătatu de păharnic, cât și orënduitul mumbasir, după care rămâne a fi Iordache Tufenul în pace și nesupărat de către pira celui Stoica, și fiind-că după prinsorea ce a dat înălțime Tale Stoica, cum că de va primi martorii Tufenului carte de blăstem și va rămâne el mincinos, atunci să se pedepsască de către înălțimea Ta, se cuvine dar că nu numai să i se facă pedepsă de către Măria Ta, ca unul ce a eșit mincinos la pira lui, ci încă să plătescă și cheltuiala lui Iordache Tufenul, cât și martorilor în câtă vreme i-au purtat prin judecată, ca să fie spre pildă și altora, ce se vor îndrăzni a da jălbi neadeverate; iar hotărîrea cea desevîrșită rămâne a se face de către înălțimea Ta.—1794 Martie 10. (1)

Vel Logofetă.

Iă Alexandru Constantin Moruzi Voevodă i gpod. zemle Vlachiscoe. — Prin scirea și marafetul ispravnicilor județului unde se vor găsi și se vor dovedi țiganii sau țigance buni ai Sfintei Episcopii, poruncim Domnia Mea să aibă orënduit vatafi voie a-i rădica cu toate ale lor și a i duce la Episcopie.—1794 Martie 13.

Vel Logofetă.

(1) Cod. XXVII, pag. 11, III.

Prea Înălțate Dómnne,

Jăluescú Măriei Sale că din întîmplarea și răsvrătirea vremilor mulți țigani i țigancele Sfintei Episcopii risipindu-se, umblă din loc în loc ca când n'arū fi avîndū stăpînū, pentru care pricină sfînta casă are mare pagubă, decî mă rogū Înălțimei Tale, ca să fie luminată porunca, ca orî unde se va află țigani ai Sfintei Episcopii, să aihă voie vîtafii lorū a-i aduce la Episcopie, și cum Duhulū sfîntū va lumina pe înălțată înțelepciunea Măriei Tale.

Alū Măriei Tale fierbinte rugătorū către Dumneđeū.

Ot Rîmnicū Nectarios. (1)

Anaforaua ce s'a făcutū în dosulū jălbei moșnenilorū Fomelescî pentru chelluiala ce aū făcutū la judecată ce aū avutū cu mănăstirea Polovracî pentru muntele.

Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gspd. zemle Vlachiscoe. — Intărimū Domnia Mea anaforaua acēsta a dumné-lui cîstitulū și credinciosū boerulū Domniei Mele Vel Logofētū de Țera-de-sus, ca să se urmeze precum se cuprinde mai jos, adecă scădēdu-se acești talerî una sută șese din banii cheltuelei ce sunt hotărîți de Domnia Mea, și jăluitoarii a întorče egumenulū la altă osebită pricină de mai nainte; pe ceea ce vorū mai rămāné datorî, să dea zapisū la mîna egumenulū, ca mergēndū acolo la mănăstire să-l respundă; într'acestași chipū dar poruncimū, zapciule, să faci urmare.—1794 Martie 7.

Vel Logofētū.

Prea Înălțate Dómnne,

După luminată porunca Înălțimei Tale am cerutū jăluitoarilorū de mî-aū arētatū fōia de cheltuială ce aū făcutū acum la acēstă judecată, și după arētarea lorū se adună talerî 211, dar unele condee vēdēdu-le și cunoscēdu-le că cu adevēratū sunt cu încărcătură, și lămurindu-le, s'aū adunatū cheltuiala lorū bună și drēptă tal. una sută șese, precum la vale se arată condeele pe anume; cu acești bani are a se scăde, precum poruncesci

(1) Cod. XXVII pag. 21, III.

Înălțimea Ta, din cheltuiala ce sunt a plăti și ei egumenului Polovrăcénu prin luminată hotărîrea Măriei Tale; de care nu lipsim a arêta Înălțimei Tale.—1794 Martie 6. (1)

Vel Logofêtü.

Lămurirea condeelor cheltuelei.

Taleri 60 Hrana lorü a patru ómeni dela Bobotéză încóce, pe 60 de țile, adecă de omü pe parale dece pe ți, care ei pusese de ți parale 20.

- » 5 La anaforaua Departamentului.
- » 5 La anaforaua dumné-lorü veliților boeri.
- » 1 Zapciilorü.
- » 5 Pitacü de jurămintü.
- » 10 Intărîrea anaforalei.
- » 20 Ostenéla zapciului.

Iă Alexandru Constantinü Moruzi Voevodü i gspd. zemle Vlachiscoe. — Dândü jalbă Domniei Mele Necula, cerëndü isbrănire dreptăței lui, fiindcă șade de optü-deci de țile în Bucuresci, și arêtându-ne în scrisü zapciulü celü orênduitü cum că Preda Diaconu numaî apelația dândü s'aü sculatü de s'aü dusü, neședëndü să se isbrănescă, nici scire dândü zapciulü după orênduială, și vedëndü Domnia Mea că din hotărîre sunt trecute peste 60 de țile sorocu apelațiilor, amü întăritü dar anaforaoa dumné-lorü veliților boeri, și poruncimü dumi-tale Caimacamule alü Craiovei să împlinesci acelü cazanü.—1794 Martie 28.

Vel Logofêtü.

Prea Înălțate Dómne,

Pe acéstă alegere a judecăței a Departamentului nerëmâindü odihnitü Nicola Dănciulescu, zapciulü celü orênduitü din luminata porunca Măriei Tale l'a adusü și înaintea nóstră față cu Preda Diaconu, i cu Barbu socrulü Diaconului, și cetindü câte trele aceste cercetări de judecăți, adecă a dumné-lorü ispravnicilorü, i Divanului Craiovei și a Departamentului, numitulü Diaconü vrëndü să dovedescă că cazanulü acesta cu adevăratü îlü are socrulü sêü Barbu cumpêratü dela Turci și l'a datü lui de zestre, aduse mărturie înaintea nóstră pe Radu sin Păunü dela Ghisdăveți, omü

(1) Cod. XXVII, pag. 1, III.

ca de 60 ani, care în locu de a mărturisi în potrivea lui, ȋic nd  chiar în fa a Diaconului, că după ce s'a judecată Nicula cu Diaconul  Preda la dumn -lui Caimacamu, într'una de ȋile trec nd  el  c l toru pe la casa numitului Diacon , l'a chiatat  Diaconu în pivni a lui  i l'a  ntrebat , că nu cunósce acel  cazan  ?  i că cel  de pricin  este, sa  altu ? el  i-a r spuns , că cunósce  i că acel  cazan  este acel  dela m tu a Dragostica, m  a Neculei,  i Diaconul  auȋind  că-l  cunósce a ȋis  ca să tacă  i să ȋic  că nu este acela  i că nu-l  cunósce,  i a scos  de i-a dat   i tal. 2 ban  60, ca să ȋic  că nu-l  cunósce,  i el  nevr nd  ca să-i prim sc , a  nceput  a se rugă de el  ca să nu-l  lase, ci să-i facă acest  bine; după ac sta, netrec nd  multă vreme la mijloc , a  plecat  a veni aici la Bucure ci,  i viind   i numitul  Diacon ,  i g sind -se cu d nsul  aici, iar  i a   nceput  a l  rug , ca să iea să m rg  ei  i să arate la judecată că elŭ nu cunósce acel  cazan , d nd -i  i tal. 8, ca să stea să m rturis sc  minciun , care ban  m car  că i-a  primit , dar fiind -i frică de p cat , a  hotărîită să spue adev rul  înaintea judec  ei, pe care ac st  mărturisire că va primi  i bl stem ,  i sc se  i tal. 5 să-i dea Diaconul   nap i ȋic n l  că pe cei l l i i-a  stricat  cheltuind -i; dec  at t din ar tarea acelor  m rturi  ce se vede că a adus  Nicula la judec  ile Craiovei, i din mărturia numitului Radu sin P un , carele nu are nici un  interes  să m rturis sc  minciun , fiind-că ce ban  i-a  luat  singur  se dă platnic  a-   nt rce  nap i, cum  i din schimbarea tacrirurilor  ce se vede că a dat  Barbu socrul  Diaconului la ispravnic   i la Divanul  Craiovei, c nd ȋic nd  că el  acel  cazan   l  are cump rat  dela Turci, c nd că acel  cazan  ar  fi fost  al  unei m tu i a lui,  i în cea lalt  r zmiri  a a Ru ilor  l'ar fi dată m tu a sa la tata lui Nicula  i a lui Dumitru ca să-l   ngr pe,  i c nd că el  cu acel  cazan  nici o tr b  nu are, ci să dea s m  ginere-s   Preda Diaconu; dintr'acestea t te se dovedesce, că cazanu este al  Niculei  i Dumitru frate-s  , furat  de Barbu,  i judecata Divanului Craiovei fiind  dr pt   i cu cale,  i noi asemenea ȋic m  să se urmeze; iar hot r irea cea des v r it  r m ne a se face de către  n l imea Ta. — 1794 Aprilie 22.

Ienache Moruzi Vel Vornic , Vel Vornic , Vel Logof t . (1)

Prea  n l ate D mne,

J luesc  Măriei Tale, că pentru 80 st njen  de mo ie, ce cump rase un  Hagi Stanci  l ng  o mo ie a mea B l an  din sud Teleorman , fără de

(1) Cod. XXVII pag. 32, IV.

scirea mea, în judecată fiind, numitul plecându la hagielic, se găsisse cu cale dela judecată, care s'a întărit și de Măria Ta, a se da bani la epitropie în păstrare, adecă ceea ce el dedese tal. 80, până se va isbrăni judecata, și de va rămâne moșia la el, să mi-l iea înapo; după poruncă i-am dat la epitropie de atunci, și căutându-ni-se judecata, a rămas moșia la numitul, nefiind alătura cu a mea, iar bani să-mi iea înapo; mergându la epitropie de i-am cerut, mi s'a dat răspuns că fără de porunca Măriei Tale nu-mi dă, ci mă rog a se da poruncă să-mi dea bani, și ce va fi mila Măriei Tale.

Prea plecat Măriei Tale

Dumitrache biv. Vel Medelniceru.

Dumné-vostre boerilor nazir ai epitropiei de obște, teorisind jalba acesta, să arătați Domniei Mele în scris cu anafora.—1794 Martie 29.

Iw Alexandru Constantin Moruzi Voevodu i gpđ. zemle Vlachiscoe. — Poruncim Domnia Mea dumné-vostre nazirilor să-l dați acestu amanet.—1794 Martie 30.

Vel Logofet.

Prea Înălțate Dómnne,

Ascultându luminată porunca Măriei Tale dela această jalbă, am făcut cercetare și ne-am îndestulat dela zarali epitropiei, că acestu amanet este precum arată în jalbă, iar fiind-că acești bani cu porunca Măriei Tale s'a trimis la epitropie în păstrare, să fie luminată porunca ca să se cerceteze condicile Divanului, și de va fi hotărît a stăpâni moșia acel Hagi Stanci, precum arată jăluitoii, vomă avé luminată poruncă de vomă da amanetul acesta înapo.—1794 Martie 30. (1)

Isac Ralet.

Pilac la Vistieru pentru Nicolae Greceanu Post. care s'a așezat ajutoru pe lângă Clucerul Costache, la dumné-lor veliți boeri, să i se dea câte tal. 25 pe lună.

Fiind-că la dumné-lor cinstiți și credincioși veliți boeri ai Divanului Domniei Mele am orânduit Domnia Mea pe lângă Clucerul Costandin ajutor la tréba Logofetiei pe Nicolae Greceanu Post. încă dela trecuta lună

(1) Cod. XXVII, pag. 33, IV.

a lui Iulie, cu léfă po tal. 25 pe lună, poruncimă dumi-tale cinstitū și credinciosū boerulū Domniei Mele Nicolae Brâncoveanulū Vel Vist., să i se deae orânduita léfă mai sus numitulū Nicolae pe acele 2 lunī trecute, Iulie și Augustū, și dela Ți întâiū de Septemvre să aibī dumné-ta a-lū așeză în catastihulū lefegiilorū Visteriei în mai sus orânduita léfă, adecă pe lună po tal. 25. — 1793 Octomvre 9. (1)

Anaforaua ce s'aū făcutū în dosulū jălbei lui Neofitū egumenulū Mislei, pentru moșia ce are la Ballă și sud Vlașca și nu pôte să-și iea obiceiulū.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpd. — Poruncimă Domnia Mea dumné-vostre ispravnicilorū al județului, să faceți cercetare cu amăruntulū pentru tôte, vȃdȃndū și sineturile ce are mănăstirea și în ce chipū s'aū urmatū la fieș-care madea și să însciinȃți Domniei Mele.—1794 Aprilie 12.

Prea Înălȃte Dómne,

Cercetândū sineturile sfintei mănăstiri, se vȃdură că cuprindū acestea câte se jăluescū, care sineturī după trecuta rāzmiriȃ neînoindu-se, nu și-arū fi rȃspunȃndū locuitorii dreptulū sfintei mănăstiri, după cum se află mai înainte, pentru care face trebuinȃ să fie luminata porunca Măriei Tale către dumné-lorū ispravnicii județului ot sud Vlașca, unde este moșia satulū și Balta, ca prin amăruntă cercetare după sineturile ce are, vȃdȃndū și anaforalele ce sunt, una ot lét. 1792 Martie 2, întărită, și alta ot lét. 1793 Februarie 2, și după cum se va fi urmatū din vechime, făcȃndū cuviinciosă alegere și odihnindū pre amîndouȃ părȃile, ca nici sfînta mănăstire să nu se păgubȃscă de dreptulū sȃu, nici locuitorii să nu se asu prȃscă mai multū decȃt ceea ce se va dovedi că s'aū urmatū din vechime, să însciinȃteze Înălȃimei Tale înscrisū în ce chipū se va alege pentru fieș-care madea, după care atunci se va da sfintei mănăstiri și luminatā cartea Măriei Tale; iar neodihnindū-se vre-o parte, să i sorocȃscă, ca după sȃrbȃtorī să vie la luminatū Divanulū Măriei Tale, cu alegerea dumné-lorū în scrisū; rȃmȃindū cea desȃvîrșitā hotȃrȃire a se face de către Înălȃimea Ta.—1794 Aprilie 7. (2)

Constantinū Știrbeiū Vel Logofȃtū.

(1) Cod. XXIII, fila 158.

(2) Cod. XXVII, pag. 14, V

Anaforaua de învoirea moșnenilor Perişeni cu Pătru Suditul pentru venitul muntelui lor.

În Alexandru Constantin Moruzi Voevodă i gpd. zemle Vlachiscoe.—Amîndouă părțile cerîndu domnésca noastră întărire asupra acestui aşezămînt, ce de bună voia loră au făcutu din sineși cu mulțămirea loră, amă întărită și Domnia Mea, ca să fie numitul Pătru Albulu venitul muntelui până la sorocă, dăndu-le peste bani tocmelei acei câte tal. de ce pe fieșcare ană.—1794 Aprilie 29.

Vel Logofetă.

Adecă eu Sima Surdulă, i Pătru și Stanciulă Conagi, ce suntem vechil și celorlăi moșneni Pereșani, încredințămă cu acestu zapisă ală nostru la mână lu Pătru Albulu suditul Curței chesaricesci, ca să se scie că, avîndu noi un munte anume Măhgavă, ce-lă stăpănimă de ce moș, i-amă vîndut venitul pășunei erbei numitul Pătru Albulu în cincispre-dece ani, de ană po tal. 40, și după ce și-au stăpănit muntele trei ani, sculându-ne noi moșneni ca să luăm muntele de sub stăpănire, cu cuvîntă că pășunea muntelui nu i-amă fi vîndută noi toți moșneni a de ce moș, ci numai a trei moși, fără de scirea celor șapte, pentru care ne-amă judecată cu numitul sudit atăt la Departamentă i la dumné-lor velișii boeri, câtă și înainte Măriei Sale Prea Înălțatului nostru Domn, la luminatul Divană, unde, după cercetarea ce a făcută Măria Sa, s'au hotărîtă ca să facemă jurămîntă cum că vîndarea pășunii muntelui nu s'a vîndută cu scirea și voia noastră a tuturor moșnenilor a de ce moș, ci numai din moșneni a trei moși, fără scirea și voia celor șapte moși, pentru care ne-amă și orînduită de Măria Sa Vodă la dumné-lu Vel Log. de Țera-de-sus Nicolae Filipescu, ca să ne luămă măsurile, unde ca nisce vechil ce suntemă despre partea tuturor moșnenilor a cător de ce moș, socotindu-ne ca să nu facă răpunere de sufletă și neputîndă jură, ca unil ce scimă că vîndarea pășunei muntelui s'a făcută cu scirea și voia noastră tuturor moșnenilor a cător de ce moș, înainte dumné-lu Vel Logof. ne-amă învoită și ne-amă împăcată, așezându-ne printr'acestă zapisă ca să ne mai dea numitul sudit câte tuleri 10 pe fie-care ană de acum înainte peste tal. 40 ai tocmelei dintăi și să stăpănescă numitul sudită pășunea muntelui până la sorocă ce amă vîndută, care se arată mai sus, cu bună pace, și pentru folosul ce amă căștigată câte tal. de ce peste tocmela dintăi, cum și pentru ca să-și poată avé numitul sudită stăpănirea

până la sorocă, ce amă vîndut, ne rugăm ca să se întărească acestă zapisă și cu luminată pecetea Măriei Sale lui Vodă, și pentru mai adevărata credință ne-amă iscălită numele mai jos, punându-ne și degitele în locă de pecete.—1794 Aprilie 29. (1)

Eă Sima Surdulă adevereză, Eă Pătru adevereză, Eă Stanciu Conagiu adevereză, Eă Pătru Albulă suditulă adevereză, ce suntemă vechilă tuturoră moșneniloră Perișană.

Iorgache 3-lea Logofătă, martoră; Ioană 3-lea Logofătă, martoră.

Porunca ce s'a dată în dosulă jălbei egumenulă Bistrițenulă pentru locuitoră ce sunt ședători pe moșia Stroescă a mănăstireă.

În Alexandru Constantină Moruzi Voevodă boj. mil. i gpd. zemle Vla-chiscoe. — Hotărîrea acea ce este făcută asupra pricinei acesteia încă din vremea Domniei Sale fratelui Vodă Alexandru Ipsilantă are a se urmă, și poruncimă dumnă-văstre ispravniciloră al județului, să-ă faceă pe locuitoră ca de acum înainte să plătescă fără de împotrivire pe totă anulă acei câte tal. 80 la mănăstire, iar pentru lipsa și împresurarea ce arată egumenulă că s'auă făcută moșiei de două treă mil de stîngenă din necăutarea loră, poruncimă dumnă-văstre să orînduiă la fața locului boerinașă vrednică și practicoșă, unde să fie egumenulă cu sineturile mănăstirescă, și vecinăă împrejurașă asemenea, ca să se facă cercelare după sinetură, după doveșile stăpânirei. spre a se descoperi moșia mănăstirescă, și la acestă alegere și descoperire moșiei cei călcată cătă cheltuială se va pricinui, de o voră răspunde o locuitoră din Stroescă totă dela dînșă, așa va rămănă și acea parte a moșiei ce a fostă călcată lăngă cea-laltă întru a loră hrană și chivernisělă, pentru cară auă să deă acei câte 80 pe ană, iar cînd ună nu voră vră să răspundă aceea cheltuiala dela dînșă, atunci răspundendă mănăstirea dela sineșă acea cheltuială, va rămănă acea parte care a fostă călcată deosebită în stăpânirea mănăstirei, la care să nu aibă locuitoră a face ci să iea venitulă ei mănăstirea.—1794 Maiă 3. (2)

Vel Logofătă, Biv Vel Stolnică.

(1) Cod. XXVII, pag. 35, V.

(2) Cod. XXVII, pag. 8, VII.

Istrate Politis, a i se deschide o pravălie ce a avut'o dată în chirie la unu neguțătoru și acela a fugitū.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — Poruncimū Domnia Mea starostiī de neguțătorī, față cu alți vecinī, să deschidă pravălia, ca să fie slobodă aceluia ce o are, și ceea ce va găsi într'insa să iea cu fôie la stărostie, ca să stea până se va găsi fugarulū său clironomulū luī. — 1794 Maiū 19.

Vel Logofetū.

Prea Înălțate Dómne,

Urmândū luminateī porunceī Înălțimeī Tale ce mi s'a datū în dosulū acesteī jălbī ce a datū Mărieī Tale Istrate Țarigrădenū pentru pricina pravălieī ce ȃice că a dat'o unuī neguțătorū cu chirie, și închidēndū pravălia a fugitū, am orēnduitū cu pitacū din partea prea plecateī Mărieī Tale slugī la starostea de negustorī, ca să cerceteze ce omū a fostū, din ce țēră, cu ce se neguțătorīa aici, și din ce pricină a fugitū, de când, și unde s'a dusū? și mă însciință starostea în scrisū, că după cercetarea ce a făcutū în fața loculuī, s'aū adevēritū prin mahalagiī și vecinī, că acēstă pravălie a fostū dată cu chirie aceluī fugitū Antonū Cahfegiu, dela cahfeneaua ce este alătura cu pravălia iar a jăluitaruluī, și ședēndū la 15 ȃile, aū închisū pravălia și a fugitū, de sunt 6 lunī, și pravălia șede închisă și acela ce s'a făcutū, unde s'a dusū? nu se scie, în pravălie ce va fi? iarășī nu se scie; elū se neguțătorīa cu tutunū, și este de felulū luī dela Janina; decī după poruncă nu lipsimū a însciință Mărieī Tale.—1794 Maiū 15. (1)

Vel Agă.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū, i gpd. zemle Vlachiscoe. — Fiind-că dumné-luī cinstitū și credinciosū boerū Domnieī Mele Nicolae Brâncovēnu Vel Vist., lângă grădina domnieī-sale din mahalaua Căramidarilorū, de pe apa Dîmbovițēī, ce o are luată schimbū dela răposatulū Vornicū Scarlatū Grecēnulū, și lângă loculū a optū case ce le-aū cumpēratū în potrivă peste drumū, care merge la grădina răposatuluī Banuluī Filipescu și la mōra Sfinteī Metropoliī, i lângă loculū alteī case ce eră lângă gardulū curțēī mai sus numiteī grădinī a dumné-luī, care tōte acestea

(1) Cod. XXVII, pag. 10.

locuri ale numitelor case și ale grădinei le are dumné-lui sforite, măsurate și încheiate în sumă de . . . stinjenî, asupra cărora s'a dat dumné-lui și domnésca Nóstră întărire prin chrisovû în anul trecut la Iulie întâi, a mai cumpărat acum dumné-lui Vistierul Brâncovenu și grădina ce a fost a răposatului Banul Filipescu peste drumul ce s'a numit prin zapisu, dreptu talerî una mie cinci sute, dela dumné-lui Biv Vel Vistieru Constantin Filipescu, avendu împotrivă peste apa Dâmboviței și grădina ot Sfetî Elefterie, asupra căruia cumpărătorii cerendu domnésca noastră întărire, ne-au făcut rugăciune și pentru acel drum ce merge la pórta grădinei aceștia, ce au cumpărat acum dela dumné-lui Vistierul Filipescu, și de acolo la móra Sfintei Mitropolii, ca să-i dăm voie a-lu închide ca un netrebuincios ce rămâne acum altora, și ca unul ce nu pricinuesce închiderea lui vre-o neînlesnire nici la alții, nici la niscare-va mahalagii sau vecini, în vreme ce câți au trebuință de móră au locul mergerei lor slobodă și îndestulat pe dincolo de apă. Așisderea și casa a unei Constandine, soția Vilcului, slujitoru spătărescu, ce rămâne în fundul grădinei ce au mai cumpărat dela un Constantin grădinaru dumné-lui Vistierul Filipescu, după ihnografia ce ne arată de vedomu de starea lor, și după pliroforia ce ne dete și dumné-lui Vel Logofet de Țera-de-sus Nicolae Filipescu, ce au fostu orenduit de Domnia Mea a merge în fața locului să vadă, își are mergerea ei la trebuință de măcinat cu lesnire și aprópe de móra din sus a mănăstirei Cotrocenilor, cât și eșirea la drumul cel mare îi este slobodă și aprópe; decî fiind-că am vedomu Domnia Mea zapisul dumné-lui Vistierului Filipescu cu acestu létu 1794 Maiu . . . adevăritu nu numai de dumné-lui fratele domniei-sale, i de alți boeri, rudeni și martori, i de egumenul mănăstirei Radu-Vodă, ci și de Prea Sfinția Sa Părintele Metropolitu al Ungro-Vlachiei, stăpânul morilor la care merge acestu drum, am dat dumné-lui Vistierului Nicolae Brâncovenu acéstă domnésca Nóstră întărire asupra cumpărătoarei grădinei cu toate împrejuririle și cu totu cuprinsul locului și după zapisul cel vedomu Domnia Mea, ca să o stăpânescă cu pace, dându Domnia Mea voie și slobodenie dumné-lui a închide și acel drum și a-lu băga în cuprinsul locurilor ce sunt jur împrejur ale dumné-lui, ca un netrebuincios altora și de nici un folos îi sam. receh gpd.—1794 Iunie 1. (1)

Vel Logofet.

Mănăstirea Radu-Vodă ceruse închiderea unei cârciume din mahala așezată pe pământul mănăstirei. A reclamat cârciumarul acesta și s'a,

(1) Cod. XXVI, pag. 217.

constatată la Divană că mănăstirea s'a fostă învoită cu toții cei cari au case pe pământul ei să plătescă câte 5 ' parale de hutie de vină în folosul mănăstirei și să fie liberi a ține cărciume.

La 23 Septembrie 1794, Domnitorulă aprobă din nouă această tocmelă. (1)

Lepădată din sud Prahova cu sătenii dela Sicrita pentru ună venită de moșie.

În Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gspd.—La această anafora, ce a făcută Domniei Mele dumné-loră veliții boeri, mulțămindu-se și Cârstea vechilă și celoră-lalți, cum și Lepădată, cari au dată adeverința loră în scrisă la Logofeția Divanului Domniei Mele, adeverită și de zapciulă celă orânduită, cum că nici unulă dintr'al lui tovarași săteni nu au apelație, și că ei voră fi răspunđători, amă întărită dar și Domnia Mea anaforaua dumné-loră veliților boeri, ca după cum se cuprinde mai jos să se urmeze; pentru care poruncimă și dumné-văstre ispravniciloră județului, că după această hotărâre să le fie împărțela venitului.—1795 Ghen. 24.

Prea Înălțate Dómne,

Pe această alegere a judecătfei Departamentului nerēmăindă odihnită Lepădată din satulă Sicrita sud Prahova, zapciulă celă orânduită din luminata porunca Măriei Tale, l'a adusă și înaintea noastră, față cu Oprea i cu alți săteni totă dela Sicrita, anume Crâstea Grigorie, precum și Dinulă, și cetindă alegerea această a judecătfei Departamentului, amă intrată în cercetarea pricinei, și amă întreată pe numitulă Oprea: cine a cumpărată venitulă acelei părți de moșie a Ciupelniciului dela elironomiă Căplesculă, elă ori Lepădată? și dreptă câți bani a cumpărat'o, și cu ai cui bani? și răspunse, că a venită Lepădată la dînsulă și i-a cerută ca să-i dea taleri 160 să cumpere acestă venită de moșie dela Căplescu în tovarășie cu dînsulă, și așa, după cererea lui Lepădată, dându-i elă taleri 160, au și cumpărată venitulă moșiei dela Căplescu amîndoi în tovarășie, adecă jumătate și jumătate, dar dîse că elă a vorbită atunci și cu cei-lalți săteni, ca să fie și ei tovarași cu dînsulă, și așa elă îi primesce acum și pre cei lalți săteni de tovarași la partea sa, iară Lepădată nu-i primesce de tovarași la partea lui, care la această răspunse și Lepădată că nu primesce,

(1) Cod. XXVII, scara, 17 fila 3.

fiind-că aŭ cumpăratŭ numai elŭ și Oprea, iar n'aŭ cumpăratŭ și sătenii, arătându-ne Lepădatŭ spre dovadă la acésta și o adeverință iscălită de Barbu Căplescu, scrisă dela 6 ale acestei luni, prin care mărturisesce că elŭ a vîndutŭ venitulŭ numai la acești doi ómenii, adecă lui Lepădatŭ și Opreii. Decî fiind-că însuși Oprea mărturisi c'a venitŭ numai elŭ și Lepădatŭ și aŭ cumpăratŭ dela Căplescu amîndoi în tovarășie, se cuvine după dreptŭ să-lŭ stăpînescă elŭ și Lepădatŭ pe din două, jumătate unulŭ și jumătate altulŭ, și fiind-că Oprea primesce și pe cei-lalți mai sus numiții săteni, este volnicŭ să pue tovarășii la partea sa ori-căți va vré, iar Lepădatŭ fiind-că nu primesce pe alți tovarășii la partea lui, nu póte fi silitŭ ca să-i primescă fără de voia lui, acum pe cinci luni ce sunt trecute de când s'a cumpăratŭ venitulŭ acestei moșii dela Căplescu și până acum, ci găsimŭ cu cale totŭ venitulŭ, câtŭ va fi, să-lŭ împartă Lepădatŭ cu Oprea pe din două, și fiindŭ să-lŭ stăpînescă Lepădatŭ singurŭ, iar dumné-lui să-lŭ stăpînescă, Oprea numai sus numiții stînenii, precum și banii, acei taleri 160 iarăși asemenea să-i dea dumné-lui unulŭ și dumné-lui altulŭ, și Oprea și va cere de la cei-lalți tovarășii ai sîi analogon ce-i va ajunge pe fiesce-carele; iar hotărîrea cea desevîrșitŭ rămîne a se face de cătră Măria Ta.—1795 Ghenarie 19. (1)

Vel Vornicŭ, Constantantinŭ Caragea, Hatm., Vel Logofetŭ.

Cu resoluțiunea din 4 Maiŭ 1795 asupra raportului epist. Agiei Alex. Gherache, se aprobă un concordatŭ la unŭ falimentŭ și se obligă pe unulŭ din creditorii, care se opune, a se conformă și elŭ cu votulŭ majorității. (2)

Io Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodă.—Neodihnindu-se Teodorŭ i Dumitrache. și a dumné-lui Biv Vel Cămărașŭ Nicolache. aŭ eșitŭ la Divanulŭ Domniei Mele cu Petre tovarășulŭ lui, unde a fostŭ față și Constantinŭ Iliatŭ, chezașulŭ lorŭ, arătându Teodorŭ unŭ zapisŭ ot lét. 1794 Iunie, iscălitŭ de câteșii trei, prin care și-aŭ alesŭ doi neguțătorii ca să le desfacă pricina acelorŭ două vămii, legându-se ca să fie următorii la alegerea ce le vorŭ face acei ceruți negustorii, care măcar că nu s'aŭ urmatŭ a le face vre-o alegere acei negustorii, fără numai iarăși unŭ zapisŭ arătându Teodorŭ, iscălitŭ numai de Petru, prin care se desface de tovarășia acésta, și iscălescŭ martorii și acei neguțătorii, dar după tóte acelea în urmă, însuși el iarăși câte trei vëdumŭ că s'aŭ unitŭ prin zapisŭ de isnóvă, și doi se facŭ tovarășii pe amîndouă vămile, iar celŭ de alŭ treilea

(1) Cod. XXVIII, pag. 65, II.

(2) Cod. XXIII scara 5, fila 28.

Iliatulă chezașu; se iscălescă câte trei la acestu zapisu, rămăindă tôte celea de mai înainte jos, care acestu zapisu însuși Teodoru nu-lă tăgăduiră înaintea Domniei Mele, fără de numai pricinuiă că ar fi fostu amăgitu de bôlă, a căruia pricinuire dovedindu-se din cele-lalte singrași, ce mai în urmă după bôla ce pricinuesce aș scrisu și aș iscălitu, de mincinoșe, și fiindu bunu tovarășu la amindouă vămile, la pagubă și la dobândă; am întăritu anaforaua dumné-loră boeriloră, ca o dréptă și cu cale, și să urmeze intru tôte, adecă Teodoru să plătescă bani sfertulu, și în urmă să li se facă socoteli. 1795 Martie 3.

Vel Logolétu.

Prea Înălțate Dómne,

Teodoru, ce aș fostu vameșu în anulă trecutū, a jăluitu Măriei Sale pentru Petru ce l'a avutū tovarășu la vama Pitesciloră și la Dragoslavele, ȓicendū că aceste vămī fiindu luate de unū Constantinū Iliatū, pe urmă le-aș vîndutū loră și mai pe urmă tovarășulă Petru s'ar fi lepădatū din tovarășia vamei Dragoslavele, rămăindū tovarășī numai la vama Pitesciloră, și pentru un șfertū alū vamei din luna lui Septemvre, la care are datū zapisulă lui, că-lă va rēspunde la cămară, ȓice că l'ar fi plătitū prin mîna lui Constantinū Iliatū, ce l'a avutū capzimanū și chezașu, și acum cu închisóre îi cere alți bani; în dosulă căreia jălbī ni se poruncesce de Înălțimea Ta ca să cercetămū pricina și să arētămū Măriei Tale. Infățisindū pe amindouă părțile înaintea noastră, câtū și pe Constantinū Iliatū, ce l'a avutū capzimanū, a cerutū jăluitarulă ca să i se caute întâiū socotela de tôte datoriile, și ceaa ce va rămăné datorū va plăti, cărora le aș ȓisū să-și alégă pe cine vorū vré a le face socotela și și-aș alesū jăluitarulă pe dumné-lui Medelnicerulă Ștefanū, cum și pîritulă pe grămăticulă Arcuda, unde trimițendu-lă cu pitacū din partea noastră, le-aș făcutū socotela și s'a alesū pagubă tal. 1.642,90; apoi jăluitarulă n'a vrutū să stea a le isbrăni socotela, ȓicendū că nu primesce tovarășia dela Dragoslavele și cere judecată; cu care înfățisindu-se alū doilea înaintea noastră, am cititū întâiū zapisulă tocmelei loră, ce este cu lét. 1792 Octomvre 6, în care se cuprinde că sunt tovarășī și la Pitești și la Dragoslavele, în care este iscălitū și jăluitarulă; iscălitura ȓice că este a sa, dar o defaimă, ȓicendū că uimitū de bôlă fiindu n'a sciutū ce iscălesce, care acēsta fu de față vȓdutū că este viclenie, pentru că în urmă peste o ȓi a scrisū chiar către mine sluga Măriei Tale Cămărașu Nicolache răvașulă lui, cum că cu mulțamita lui s'aș făcutū tovarășu și la Dragoslavele și la Pitești, după a căruī răvașu am adevăratū și eū zapisulă loră; jăluitarulă începū a catigorisī și

acestă răvașă, că l'ar fi scrisă fiindă totă uimită de bôlă; mai scôse pîrîtulă și ună răvașă ală jăluitorului cu 23 de ȝile în urma zapisului după ce s'a dusă de aicea acolo, ce scrie către Gheorghe ce-lă aveă orênduită la vama Dragoslavele, dându-i în scire că este stăpână la acea vamă, și-lă orênduesce ca să dea și banî unde eră elă datoră, și la taga lui fiindă doveđi în scrisă cu însăși mîna lui și neavêndă ce altă să mai pricinuiască, se întôrse ȝicêndă cum că nimêrui nu este datoră chezașului, iar elă este datoră chezașului a respunde ceea ce va rămânê după socotélă, cu care acêsta ne dete să înțelegemă că totă scopulă lui este, ca să nu plătescă baniî de sfertă (*lacună*)

Și fiind-că din perilipsis ală socotelei se vede că sunt banî asupra lui zapisulă lui de sfertulă lui Septemvre este datoră să-lă plătescă, și în urmă să mêrgă la socotitoriî ce și-au alesă, ca să le facă isbrănire de totă, și ceea ce se va alege, va întôrce unulă altuia; de care nu lipsimă a arêta Măriei Tale pricina, iar hotărîrea cea desêvîrșită, rămâne a se face de către înalta înțepciunea Măriei Tale.—1795 Februarie 23. (1)

Vel Logofetă (o iscălitură grecescă nedescifrabilă).

Scutiri și privilegii; locuitori dați la biră; perceperea diverselor dări; vămile.

La pag. 140 tomului V din lucrarea noastră, amă arêtată că nu e justificată acuzarea ce aduse Dionisie Eclesiarchulă (2) Domnitorului A. Moruzi ală Munteniei, unde a ȝisă că «eră cam strașnică și aspru cu boeriî.»

Seria de documente ce dămă la vale va probă că Moruzi a fostă binevoitoră nu numai către boeri, dar și către mulți dintre boernașii mazîli și către bêtrânii funcționari și chiar și către vêduve de foști funcționari. Moruzi acordă unora scutiri de anumite dări, altora le dă liuđi, scaune de măcelărie, pivnițe libere de dări. Elă a ridicată la orênduiala nêmuriloră pe mai mulți, fie că se trăgeau din boieri, fie că prin slujbele loră meritaseră acêstă miluire. Continuă Vodă a scuti de biruri țêranii aplicați la fabrici, mai alesă la cea de postavă, apoi satele de paveluitori ai Bucuresciloră, șanțări dela Dîmbovița, sâteniî dela Ceganî din Dîmbovița, pentru că ajutaă la lésa de prinsă pesce pe Tufecci-bașa și pe Deli-

(1) Cod. XXVIII, pag. 27, III.

(2) Teșaură de monumente, Papiă Ilariană, tom. II, pag. 184.

başa, fiindă această vîinare de pesce unŭ havaetŭ alŭ acestorŭ slujbaşŭ curtenŭ. *Ruptórea* în aşezarea dărilorŭ continuă a esista sub Al. Moruzi, şi adese ca o favóre acordată.

Nu-ŭ mai puţin adevăratŭ însă că pe mulţi din locuitorŭ ţereŭ, carŭ se eschivaŭ dela plata obicŭnuitelorŭ dăriŭ, ŭ treceaŭ la birŭ.

Vomŭ aduce în capitolulŭ acesta alŭ financelorŭ numeroase acte lămurindŭ modulŭ de percepere alŭ diverselorŭ dăriŭ, precum de esemplu în scrierea la *aceiaşi cruce*, câtŭ şi abuserile ce se comiteaŭ cu această percepere. De alt-felŭ caracteristica generală a întregului veacŭ XVIII în materie de finance este abuserulŭ; decŭ nu va fi acesta ca ceva noŭ sub Moruzi. Totŭ în capitolulŭ acesta alŭ financelorŭ amŭ adaosŭ numeroase acte relative la vămŭ. Se scie câtŭ de îngreuetóre pentru comerulŭ şi industria ţereŭ eraŭ numeroasele vămŭ; nu se plătia vama numaŭ la hotarele ţereŭ, ci era vama, şi póte cea mai grea, care se plătia dela judeţŭ la judeţŭ, orŭ dela oraşŭ la oraşŭ; nu mai vorbimŭ de vama care se plătia la *têrguri* şi care se percepea une-orŭ de către celŭ în privilegiulŭ căroră era têrgulŭ. Să nu uitămŭ că prin tractatele comerciale după pacea dela Şiştovŭ, încheiate între Turcia şi ţerile străine (Rusia, Austria etc.), vama odată plătită în Turcia nu se mai plătia când intră în ţerile române, aşă în câtŭ negustorilorŭ români le era aprópe imposibilŭ a ţine peptŭ concurenţei fórté mare a străinilorŭ. Aflămŭ puţine casuri de scutire de vama acordate la câte unŭ carŭ doué de marfă importată; mai alesŭ le scutia de vama de Bucuresci (*agie, mortasipie, arabagie*). Moşnenŭ Slatinenŭ capetă scutire de vama la Slatina şi Craiova, celŭ puţinŭ de unele dări vamale.— 1794 Iunie.

Străinŭ nu plătiaŭ aceleaşi dări ca şi pămîntenŭ, întru câtŭ nu făceaŭ negoţŭ cu moşii, morŭ, cárciumŭ, etc. Străinŭ aveaŭ anumitŭ staroste. Acesta percepea darea specială dela străinŭ de sub jurisdicţiunea lui (1). Când unŭ străinŭ se căsătoria cu o pămîntencă şi se aşeză la unŭ satŭ, era trecutŭ în rëndulŭ dajnicilorŭ pămîtenŭ (2).

Armenilorŭ li se acórdă specialŭ aşezare de dajdie în 1794 Maiŭ. A. Moruzi recunosce pe Armenŭ în *isnafŭ*, cu staroste, după cererea Divanuluiŭ, la stăruinţa marelui Vistierŭ (3).

Contra abuserulŭ facerei de scutelnici a datŭ A. Moruzi o circulară în 29 Aprilie 1796.

(1) Veđi actele din 1794 Maiŭ.

(2) A. Moruzi ordonă în Aprilie 1795 să se facă o cercetare, dacă nisce locuitorŭ din Gherghiţa, carŭ se pretindŭ străini şi reclamă contra aşezării lorŭ la dare ca pămîntenŭ, este întemeiată orŭ ba. Se vorŭ vedé actele acestea mai departe.

(3) Veđi anaforaua din 24 Maiŭ 1794.

Intre actele ce dămă la vale sunt și unele relative la diversele havaeturi ale slujbașilor Curței. Havaetul marelui Cămarășu, *împărșirea de coturi pecetluite* la prăvăliași, nu atingeă și pe sudiți.

Havaetul *jderului* dela *potecași* către ispravnică este recunoscută de Moruzi în 1794 Martie 27 Havaetul șoimilor continuă.

Mulțaruri domnesci din Ilfov, în număr de 40, erau însărcinați a aduce iarbă la grajdurile domnesci, Ei sunt regulați din nou sub A. Moruzi în Ianuarie 1794. Ispravnică sunt ordonați a le desemna liveșile unde au a cosi, de sigură fără plată, iarba pentru șașele grajduri.

Vinăriciul, brudina la poduri (alesă celă dela Călugăreni și după Olt), încă daă lui A. Moruzi ocaziune de a da nouă pitace și orândueli.

Cu ce mijloce grósnice se percepeă birulă dela locuitori, se pôte înțelege din următoreă poruncă adresată la 8 Septembrie 1795, către Vorniculă poliției :

«Am luată Domnia Mea însciințare cum că ómeni dumi-tale, cari sunt orânduți prin tērgă și mahalale cu slujba dăjdiei vistieriei, nu numai înjură și ocărăscă ómeni cu urite sudalme, ci încă rădică și mâna asupra-le, de-î bate și-î ucide ; pentru care să sciă că zapcii și ómeni dumi tale mai multă volnicie nu au asupra ómenilor decât a pune mâna pe dînsulă spre a-lă aduce la dumné-ta, ca să și dea sémă pentru datoria lui, și numai dumné-ta însuși ală a face vre o cercetare a lui de vină, și aceea cu măsură, iar ómeni și zapcii de se voră cuteză a ridică mâna ca să bată și să ucigă pe cine vași, să scie că mâna aceluia se taie negreșită.»

Actele cu cari se termină acestă capitolă se referă la vămă, la proibițiunea importărei spirtoșeloră străine și la diverse abuzuri, cari au dată locă la cercetări sau reclamațiuni.

Actele relative.

Alex. Moruzi etc. Carte Aniței, ce a fostă soția lui Enache Mărgărită biv. 3 Vistieră, ca să aibă milă să-și găsescă liude doi ómeni străini și fără de pricină. Ispravnică să dea adeverință pe numele și chipulă loră, și visteria să le adeverescă și să se dea pecetluire gospodă pe a mână, ca să fie scutiți de tôte dările și orânduile țerei, «*ca să se ajute cu dînșilă la văduvia sa*». (1)

(1) Cod. XXIII, fila 1 verso.

Scutiri și privilegiuri de 10 liuși lui Anastasie Dîmboviceanu. care au probat că este fecior de boer prin 8 chrisóve și 2 cărți domnesci și a rămas la mare lipsă și sărăcie, avînd și o fată mare. Chrisovul cel mai vechiu e dela Const. Brîncovénu. Tatăl lui Anastasie Dîmboviceanu a slujit de atunci, precum constată alt chrisov al lui Michai Racoviță din 1750.

Urmază apoi alte chrisóve de reînnoirea scutirilor și privilegiurilor pe numele tatălui lui Anastasie Dîmboviceanu. (1)

Alexandru Moruzi reînnoesce cartea de milă a schitului Spirea de lângă București, carte dela «fratele Michai Voevodă Suțul, din cea-laltă domnie, cu létă 1784 Februarie», prin care se scutiă o băcănie și o pivniță a schitului «de fumărit, de căminărit, de vamă, de vin domnesc, de ortul vătășesc», pentru care ordonă «fumarilor, căminarilor, vameșilor, vătășilor de cărciumari, i bacal-bașa» să nu supere întru nimic schitul.—1793 Martie 4. (2)

Dat-am domnesca Năstră carte slugei Domniei Mele Părvului, isbaș de fustași ot harem, ca să fie în pace și nesupărat el și casa lui de toate dajdiile și orînduelile câte vor ieși dela vistieria și camera Domniei Mele; așîderea să aibă a ține o pivniță aici în orașul București, scutită de fumărit, de căminărit, de vamă, de vin domnesc, i de ortul vătășesc și de orî-ce alte angari vor fi pe alte pivnițe; așîderea să aibă a ține și un om pentru poslușania casei lui, care și acela să fie scutit de toate orînduelile și dările verî-câte s'ar pune pe locuitorii de obște, la nici unele supărat să nu fie; pe care om găsindu-l fără de pricină, să se cerceteze după orînduiala visteriei și să i se dea pecetluitura Domniei Mele ca să fie nesupărat, pentru că această milă și orînduială a avut-o și isbașa de fustași ce a fost după vremi, după cum din cărțile domnesci Ne adevărim; pentru care poruncim Domnia Mea dumitale Vel Agă i Vel Căpitan za Dorobanți și altor zapei ce veți fi cu verî-ce slujbă orînduiți pe orașul Bucurescilor, să păziți întocmai și fără de nici o scădere toate câte se cuprind mai sus, că așa este porunca Domniei Mele.—1793 Martie 20. (3)

(1) Cod. XXVIII, scara 5, fila 53 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 17.

(3) Cod. XXIII, fila 24 verso.

Cartea lui Alexie Hagi Mantu ca să scutască 19.000 oi de ierbărită.

Fiind-că Alexie Hagi Mantu baș-gelepă.: dimpreună cu fiul său Polihronie, pentru slujba lui cu care se osîrduesce la tréba oiloră de trebuința Țarigradului, atâtă aici până a se stringe, i la pornitulă și la chivernisitulă mergerei cu înlesnire la drumă, câtă și în Țarigradă până a se face teslim la vremea cea orânduită suma deplină, au avută milă domnescă prin cărțile fraților Domni, cari le vedomă Domnia Mea la mânilă lui, ca la vremea ierbăritului să scutască oi 19.000, care milă făcândă Domniei Mele rugăciune de a i-o întări, iată, pentru ca să-și pue totă silința de a nu se face vre-ună cusură la această tréba delicată cu care este încărcată de către Domnia Mea, spre a răspunde la vreme suma oiloră cea orânduită, care se cere de a se face teslim la Țarigradă, amă bine-voită și amă dată această domnescă a Năstră carte de întărire, ca să aibă a scuti de ierbărită oi 19.000; pentru care poruncimă Domnia Mea și vouă ierbărilor, ca să nu faceți supărare de ierbărită pe această sumă de oi, ci să-î dați bună pace.—1793 Aprilie 19. (1)

Carte din 5 Maiă 1793, a Anastasiei, soția răposatului Gheorghită ală II-lea Cămărașă. Îi confirmă privilegiulă dela A. Ipsilante și urmașii Domni pentru ună scaună de carne în Bucuresci, scutită de fumărită și de ierbărită, etc. (2)

Pitacă din 8 Maiă 1793 de scutirea ună scaună de carne a lui Răducanu Poenaru biv. 3 Logofetă, déjà scutită în 1792 Iunie 25 de Michaiă Vodă Suțu. (3)

Carte din 14 Maiă 1793, prin care Domnitorulă acordă lui Păună Ceaușulă de Păhărnicea privilegiulă ce din vechime a avută Ceaușulă de Păhărnicea, «adecă elă și totă casa lui să fie în pace de totă felulă de dăjdi și de orândueli câte s'ar întimplă să iasă peste ană în țără și aici pe tîrgă dela visterie și dela cămara Domniei Mele Așisderea și ale lui drepte bucate să fie în pace și nedajnice: stupi, rîmători de dijmărită, și vinulă ce va face în viile lui de vinăriciă, și o pivniță aici în orașulă

(1) Cod. XXIII, fila 45 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 52.

(3) Cod. XXIII, fila 96.

Domniei Mele Bucurescî, adevărată a sa, să fie scutită și apărată de fumăritu, de căminăritu, de vamă, de vinul domnescu și de ortul vătășescu. Să aibă a ține și liude 1 omu străinu fără de biru. . . . » (1)

Carte din 14 Maiu 1793 pentru soția răposatului biv Cluceru za Arie, ca să scutescă unu scaun de carne în Bucurescî. (2)

Pitacû din 14 Maiu 1793 în favorea lui Nicolae Lămotescu biv alu III-a Logofetû. Îi întăresce vechiû privilegiul de a scuti o cârciumă în Bucurescî. (3)

Carte din 14 Maiu 1793, prin care A. Moruzi scutesce de plata sărăritul satul Grebenu din Slam-Rîmnicu alu lui Dumitrașcu Racovița, conformu anterioreloru chrisove. (4)

Carte din 14 Maiu 1793, întărindû scutirea cârciumei a Ilincăi, soția lui Fotinû biv Vel Vameșu, cârciumă din Bucurescî scutită de Al. Ipsilante la 1788 Septembrie 22 și de Domniî următorî. (5)

Pitacû din 17 Iunie 1793, prin care acordă marelui Vornicû Manolache Crețulescu unu scaun de carne la viile lui din valea Poeniî (Secuieni), dupe cum l'a avutû dela Michaiû Vodă Suțulu, cu chrisovul din 14 Noiembrie 1791. (6)

Carte din 3 Iulie 1795, de scutire de bucate copiiloru lui Lefterû biv 2-lea Vist. și să aibă 5 liude scutelnici, cum a avutû tatălû lorû în vieță, conformu chrisovulu dela Scarlatû Grig. Ghica Vodă ot lét. 7269, i chrisovulû răposatului Constantinû Nicolae Voevodû ot lét. 7270 și alu lui Al. Vodă Ipsilante ot lét. 1777 și a lui N. Caragea Voev. ot lét. 1782. . . . — 1793 Iulie 3. (7)

Scutiri și privilegii de 2 liuđi pentru căvasulû lui Vodă.—14 Octomvre 1793. (8)

(1) Cod. XXIII, fila 58 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 58 verso.

(3) Cod. XXIII, fila 59.

(4) Cod. XXIII, fila 60 verso.

(5) Cod. XXIII, fila 57 verso.

(6) Cod. XXIII, fila 82 verso.

(7) Cod. XXIII, fila 97 verso.

(8) Cod. XXIII, fila 187 verso.

Anuforaua Raduluț, ce a fost vâtafă din plaiulă Ialomița sud Dimbovița, pentru iertare de biră.

În Alexandru Constantină Moruzi Voevodă. — După pliroforia ce dă Domniei Mele dumné-lui Vel Vistieră de prósta stare a jăluitarului, Ne milostivimă Domnia Mea și-lă iertănu de acum înainte ca să fie nesupărată, și dumné-ta Vel Vist. să faci cartea Domniei Mele de apărarea dăjdiilor visteriei.—1793 Decchemvre 30. (1)

Vel Logofătă.

Pitacă din 16 Martie 1794, prin care Vodă face Postelnicelă pe Petre Copăcénulă din Vilcea, «și să aibă privilegiulă celă obicînuită ală scutelei lui, pe drepte bucatele sale, de dijmărită și văcărită.» (2)

Privilegiu de 2 liuđi lui Gheorghe Zalomită biv Logofătă de taină.—30 Martie 1794. (3)

Nica Varlaamă ot Caracală cere a-lă așeză la orânduiala némurilor.

În Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gspă. — Poruncimă Domnia Mea dumné-lui cinslită și credinciosă boerulă ală Domniei Mele Vel Vist. Ienache Moruzi să-lă așeză la orânduiala némurilor, făcându-l și domnesculă Nostru sinetă.—1794 Maiă 7.

Prea Înălțate Dómne,

După luminată porunca Măriei Tale, am cercetată atâtă starea câtă și pîrlejulă, i orânduiala a Căpitanului Nicăi Varlaamă ot Caracală sud Romanaș, ce aă jăluită Măriei Tale: elă este omă trecută în vîrsta bătrănețeloră, omă ca de 70 de ană și mai bine, are și doi fecioră de vîrstă însuraș. unulă a fostă cu slujba Polcovniciei pe ațară prin județe, altulă a fostă Postelnicelă; numele lui este sciută de cei mai mulți boeră, că în județulă Romanaș unde îi este șederea și elă este unulă din boerinașă

(1) Cod. XXV, fila 112.

(2) Cod. XXIII, fila 223.

(3) Cod. XXIII, fila 228 verso.

cel mai de căpetenie de acolo din partea locului, în câtă și mai vechiă aș stătut după orânduiala lui și aș slujit și domniei în multe slujbe și în multe vremi, mai virtos și pe la vremi de răzmiriță, și încă acolo în partea locului Craiovei este știut și mai bine de toți boerii de acolo, iar acum din răzmirița asta a ajuns la multă scăpătăciune și el și copiii lui și între altele multă puțină după starea lui ce a avut și câte sineturi vechi dela fericiții Domni ce a avut, toate s'au ars și s'au prăpădit. Acum se roagă Măriei Tale să i se facă un luminat domnesc sinet al Măriei Tale, ca să se așeze iar la orânduiala boerilor de nămu, cum a fost și mai dinainte vreme el și părinții lui. Cum este totă starea și orânduiala lui, arătăm Măriei Tale mai în sus cum a fost, iar mila și hotărîrea rămâne a se face de înalta înțelepciune a Măriei Tale. — 1794 Mai 6. (1)

Carte din 18 Mai 1794, de 5 scutelnici lui Iordache Mavrodin al 3-lea Logofăt. (2)

Carte de milă în favoarea lui Vasile sin Petru Abagiu, din 22 Mai 1794, de a fi scutit un cară din câte va aduce cu marfă de abagerie de peste Dunăre în Bucuresci, scutit de vama domnească, de agie, de mortasipie, de arabagie și de toate alte angarii, dar acesta într'un an numai odată; deși numitul Vasile se rugase ca mila acesta să o aibă pentru 2 care cu marfă de abagerie și într'un an de două ori, cum a avut o răposatul tată-său, care era străin și orb de amândoi ochii și care capătase această milă încă dela Scarlat Ghica Voevod și dela fiul acestuia Alexandru Ghica Voevod. (3)

Prea Înălțate Dómne,

Cu lacrimi jăluesc milei și bunătăței Măriei Tale că nămul meu s'au aflat cu biră tot la mazili, și după vreme rămând cu copilă nevîstnic, mi s'au fost răpus sineturile ce am avut; acum la catagrafia ce a făcut dumné-lui Vel Vornic al politiei Bucurescilor vedu că m'au scris și pe mine într-o căscióră ce o am, și spre a-mi pierde privile-

(1) Cod. XXVII, pag. 29 VI.

(2) Cod. XXIX, fila 150.

(3) Cod. XXIII, fila 247, verso.

giu din vechime, mă rog Măriei Tale ca să te milostivesci a fi iarăși unde au fostu și totu nămulu meu celălaltu și nesăvârșită pomenire va fi Măriei Tale.

Robul Măriei Tale

Alexandru Dalgeanu sin Nicolae Vornicu de aici.

Dumné-ta Vel Vistieru i dumné-ta Vel Vornice alu politie Bucuresci-lor, teorisind jalba acésta și cercetându, să arătați Domniei Mele în scrisu cu anafora.—1794 Maiu 22. 3-lea Logofétu de jos.

Iw Alexandru Constantinu Moruzi Voevodu. — Poruncim Dumnia Mea dumi-tale Vel Vist. să se așeze la orânduiala mazîlilor și a-l face cartea Domniei Mele.—1794 Iunie 8.

Prea Înălțate Dómne,

După luminata porunca Înălțimei, amă cercetat jalba acestui Nicolae de aici, nepotu lui Alexandru Dălgeanulu din sud Ialomița, și ne-amă pliroforisitu cu adevăratu, atât că rămăind nevîrstnicu de părinți, i saū răpusu privilegiurile ce a avutu ale părinților, câtu și că este cu adevăratu din nămu de mazîlu, adecă nepotu de frate lui Alexandru Dalgeanu Mazîlu din sud Ialomița, ale căruia sineturi le și vėdumă adevărate; însă sineturi a cincă luminați Domni, cu unulu înnoitu și de Înălțimea Ta, ci după privilegiurile nămului său, și ca nămu și rudă adevărată de mazîlu, se cuvine după dreptate de a intră și elu la mazîli în orânduiala nămului său.—1794 Iunie 5. (1)

Vel Vistieru, Vel Vornicu.

Iw Alexandru Constantinu Moruzi Voevodu i Gpd. zemle Vlachiscoe. — Poruncim dumné-vostre ispravniciloru ai județulu să aveți a însciința Domniei Mele cu pliroforie într'adevăr, dreptu câte liude sunt toți aceștia încărcăți la sate, și aducēdu acéstă însciințare întâiu dela ispravnic Ne arēți dumné-ta Vel Vistieru, și vomă face hotărîrea atunci. — 1794 Iunie 13. Vel Logofétu.

Prea Înălțate Dómne,

După jalba ce a datu iscăliți Ilie Popescu, i Gheorghe Radoiulu, împreună cu alți două decă ot sud Gorju, arētându că fiind feciori și nămu

(1) Cod. XXVII, pag. 30, VIII.

de mazîlî i breslaşi, ci din anulă trecutū s'ar fi pusū la dajdie, şi în rēndulū ţereî, şi ar fi purtatū dajdie şi în rēndulū breslelorū cu părinţîl şi nēmulū lorū, fiindū bētrānî şi neputincioşi, făcēndū rugăciune ca să rămāe la acēsta orēnduială unde aū fostū şi sunt părinţîl şi nēmulū lorū, din luminata porunca Înălţimeî am cercetatū : aceştia viindū şi la Februarie într'acestū următorū anū cu asemenea jalbă, s'aū fostū trimisū luminata porunca Mărieî Tale către dumné-luî Caimacamulū Craioveî, ca să facă cercetare cu de amēruntulū şi prin dumné-lorū ispravnicîl judeţuluî, şi acum aduseră o însciinţare a dumné-luî Caimacamulū către Domnia Ta, răspunsū la porunca ce i s'aū trēmîsū, în care arată că, după însciinţarea ce a făcutū dumné-lorū boerilorū ispravnicîl, a răspunsū dumné-luî că cu adevēratū sunt feciorî şi din nēmulū mazîlilorū i a breslelorū, şi fiindū fără de dajdie, i-aū datū cu birū la satū; deosebitū mai făcēndū dumné-luî Caimacamū cercetare, s'ar fi adevēritū că părinţîl lorū sunt vechî mazîlî i breslaşi şi că aū cădere a intrā şi ei la orēnduiala nēmulū lorū, ca să nu li se pearđă privilegiurile vechî şi a fi mila Mărieî Tale asupra-le a se da ajutorū părinţilor şi nēmulū lorū, pe coprinderea ce se vede şi în arētarea dumné-lorū ispravnicilorū, şi câştigāndū acēstā hotărîre a Mărieî Tale, atuncî a se scādē satele unde aū fostū daţi cu numele lorū, de a nu rămāne satele încārcate cu dînşîl, dar nu face arētare nicî dumné-luî Caimacamulū, nicî dumné-lorū ispravnicilorū, dreptū câte liude sunt aşezaţi prin sate? s'aū cercetatū şi catastişele Visterieî cu arētarea dumné-lorū ispravnicilorū, faţă fiindū şi doi dintr'aceştî jăluitorî mai sus numiţiî, şi se potriveşte arētarea dumné-lorū ispravnicilorū cu catastihu Visterieî, precum prin deosebitū tacirū alū Visterieî ce se puse într'acēsta se coprindē, şi cānd din noianulū mileî Mărieî Tale se va hotărî a-şi câştigā şi ei acēstā orēnduială a părinţilor şi nēmulū lorū, rămāne prin luminata porunca Mărieî Tale, ce se va trimite la dumné-lorū ispravnicîl acestuî judeţū, a face dumné-lorū arētare dreptū câte liude sunt aceştia toţi încārcaţi la sate în rēndulū judeţuluî? şi atuncî după luminatā hotărîrea Mărieî Tale a se scādē dela Visterie judeţulū cu liudele lorū şi a fi ei aşezaţi în rēndulū breslelorū; după cercetarea ce am făcutū, într'acestaşi chipū dovedindū, arētāmū Mărieî Tale, iar hotărîrea cea desēvîrşitū rămāne a se face de către milostivirea Mărieî Tale.—1794 Iunie 13. (1)

Vel Vistierū.

Anaforaua luî Petre Căpitanulū de iertare de dajdie şi de scutirea bucatelorū luî, din 18 Iunie 1794, prin care se jăluesce la Domnitorū că elū,

(1) Cod. XXVII, pag. 40, VIII.

boerinașu mazîlă, și cu ună vără ală sēu Constantinū Abagiu plătiaū birulū împreună, *la o cruce erau tre-ruți*, și anume vărulū sēu 2 părți și elū o parte (*aderă birulū întregū ală unui dajnicū s'a împărțitū în 3 părți, dintre care 2 le plătiă unulū și o parte celū-laltū*); apoi că murindū vērū-sēu, zapciū ilū apucă să plătescă elū tōte 3 părți, pentru care lucru se jăluesce la Domnitorū că «nu am putere nici pe aceea a III parte să o mai portū» și se rōgă de a fi iertatū cu o luminată carte de apărare, «că sunt și boșorogū, mă aflu și trecutū în vîrstă de anī 70 și portū dajdia Visteriei, și nici hrana vieței nu am.»

Domnitorulū pune rezoluția acēsta: dumné-ta Vel Vist. i dumné-ta Vornice alū politei Bucurescilorū, să teorisiți jalba acēsta.

Prin anaforaua din 27 Iunie 1794 Vel Vist. Moruzi și Vel Vornicū Fălcoianu relatēză Domnitorulū că sunt tōte adevērate cele arētate de jăluitarū.

Domnitorulū ilū scutesce de dare și asemenea dă scutire și pe drepte bucatele luī. (1)

Cartea din 27 Iunie 1794 a moșnenilorū Slătineni ot sud Romanași pentru a nu fi supērași de vamă dela Slatina și dela Craiova, conformū cărței ce aū dela Grigorie Ghica Voevodū. Ei cerū a nu plăti vamă și ierbăritū. Vodă Moruzi vēdēndū cartea lorū reînnoită dela Grigorie Ghica, «i-amū orēnduitū Domnia Mea mai întâiū spre cercetare la dumné-luī Vel Logofētū de Tēra de-sus și, după anaforaua dumné-luī ce ne-a făcutū, amū poruncitū Domnia Mea ispravnicilorū județului ca să facă cercetare de li s'aū păzitū adecă apērarea după ȕisa carte și n'aū fostū supērași împotriva acei cărți, precum aū arētātū ei, și să însciinȕeze Domniei Mele, după care a și însciinȕatū Domniei Mele ispravnicii județului dela 3 ale trecutului Maiū, cum că făcēndū cuviinciosă cercetare prin vameși vechi s'aū adeveritū dumné-lorū, că pe vitele ce cumpēră dela sātēnulū lorū și le taie la scaune în satū pentru alū lorū alișverișū, din vechime, de ierbăritū și de vamă nu s'aū supēratū de către vameși Craiovei, iar pe vitele ce aū cumpēratū de strinsură de prin satele județului, pentru acelea aū plătitū ierbăritū și vamă, precum nici înșiși ei nu aū pututū tăgădui dinaintea dumné-lorū în urma cererei cercetărei, măcar că numiții sātēni ȕiseră cum că nici pe vitele ce aū cumpēratū de strinsură de prin satele județului n'aū plătitū ierbăritū și vamă, dar fiind-că ispravnicii județului împotrivă însciinȕēză Domniei Mele și mai vîrtosū că și cartea numitului Domnū nu arată *ritosă* pe ce anume să se apere de către vameși Oltului și ai Craiovei, ci nu-

(1) Cod. XXVII, scara 12, fila 15 verso.

mai atâtă coprinde adecă, ca să aibă a se apără de către vameșii Oltului și ai Craiovei a nu li se face nici unŭ telŭ de supărare pentru vamă ; iată ne-amŭ milostivitŭ Domnia Mea asupră-le și printr'acéstă domnăscă a Nóstră carte îi miluimŭ ca să fie apărați de cătră numiți vameși, a nu se supără pentru vamă de ierbăritŭ pe vitele ce vorŭ cumpără dela săténulŭ lorŭ și se vorŭ tăia în scaune în satŭ pentru alŭ lorŭ alișverișŭ, după însciințarea ce face Domniei Mele ispravnicii județului. Și poruncimŭ și vouă, vameșilorŭ, supărare pentru acestŭ felŭ de vite să nu le faceți.—1794 Iunie 27. (1)

Resoluțiunea Domnitorului din 17 Iulie 1794 asupra anaforalei Vistierului, care arată că Ioanŭ și Neagulŭ, fiŭ lui Fronie Chițescu din Dîmbovița, aŭ probatŭ cu cărți dela Alex. Ipsilante din 12 Augustŭ 1776, dela Neculaŭ Caragea din 1782 și dela Michaiŭ-Vodă Suțulŭ din 1784 și 1791 pe numele lui Fronie Chițescu cu frații lui Ioanŭ și Păunŭ, că sunt boeri de némŭ. Domnitorulŭ încuviințază așezarea «în catastihulŭ Visteriei la orânduiala némurilorŭ, spre a-și avé privilegiulŭ lorŭ». (2)

Pivniță scutită în favórea unui funcționarŭ, carte din 23 Iulie 1794.

Fiind-că boiarulŭ Domniei Mele Nicolae, 3-lea Logofătŭ ot Departamentŭ de optŭ, se află în slujbă la acestŭ Departamentŭ, ne amŭ milostivitŭ Domnia Mea asupră-i și i-amŭ datŭ domnăscă a Nóstră carte, ca să aibă a ținé o pivniță aici în orașulŭ Domniei Mele Bucurescii, însă zidire dréptă a sa și cu drepte bucatele sale, scutită și apărată de fumăritŭ, de căminăritŭ, de vamă, de vinŭ domnescŭ, de ortulŭ vătășescŭ și de alte angarii ce vorŭ fi pe alte pivnițe. (3)

Resoluțiunea lui Moruzi, prin care, asupra anaforalei lui Vel Vornicŭ Mateiŭ Fălcoianu din 4 Augustŭ 1794, ordonă scutirea de dăjdii a 2 feciori ai Iconomului Toma, duhovniculŭ dela biserica Crețulescu (4)

În 26 Augustŭ 1794 A. Moruzi scutesce de dajdie pe Isacŭ Ovreiulŭ céprazarulŭ, după anaforaua lui Răducanu Rosetti biv Vel Post. (5)

(1) Cod. XXIII, fila 259 verso.

(2) Cod. XXVII, scara 13, fila 42.

(3) Cod. XXIII, fila 267.

(4) Cod. XXII, scara 13, fila 15.

(5) Cod. XXVII, scara 15, fila 28 verso.

Anaforaua lui Vel Agă și a judecătorului Pană Băjesculă, după jalba a 17 tîmplari i strungari și olari ai Curței, că li se cere lumărită, pe când ei sunt apărați cu pecetluituri gospode fiind-că slujescă Curței de mulți ani. Judecata n'a aflată vre-ună actă de valoare în mâinile jăluitoare, dar a constatată că și în alte rînduri judecata a apărată pe jăluitoari de fumărită, de ore ce sunt slujbași vechi ai Curței.

La 19 Augustă 1794, Domnitorulă aprobă scutirea propusă. (1)

După anaforaua lui Vel Vornică din 4 Septembrie 1794, A. Moruzi scutesce de dare cu rupta călile din prăvălie ale lui Hagi Nazară, care fuseseră așezate la ruptă de câte 4 taleri la sémă și au și fostă plătită «perveiséma», dar au reclamată și Vorniculă politiei a fostă ordonată la 11 Sept. 1794 să-i scutescă de orî-ce dări și să-i considere de călăi, iar nu de tovarăși ai turcului. (2)

Cu rezoluțiune domnescă din 6 Novembre 1794 către Vel Vorniculă politiei Bucuresciloră și pe anaforaua acestuia, se scutesce de dajdie ună Panaită, Grecă țărigrădeană, care, acum la așezămîntulă ce s'au făcută, găsindu-se și acestă omă fără de dajdie și fiindă sărăria împreună, fiindă și dumné-lui biv Vel Căpitană Schina ce eră epistată Agiei, s'au pusă, dice anaforaua, și elă cu taleri 3 la dajdie. (3)

În urma anaforelei marelui Vistieră din 9 Novembre 1794, Domnitorulă iartă de dăjdi pe Borcea unchiașulă *postăvarulă*, după raportulă epistatului fabricei de postavă și ală Vorniculă politiei. (4)

Asemenea se iartă de biră Ivană unchiașulă *postăvară*, totă după raportulă epist. fabricei și ală Vorniculă politiei (fila 82).

Chrisovă din 2 Februarie 1795.

Fiind-că Ne adeverimă Domnia Mea din condicele Divanului cum că Tufecci-bașă i Deli-bașă ală Curței au avută obiceiă cu irată pentru slujba loră venitulă dela o lésă, cară prin cărți domnescă eră slobodă a face la satulă Ceganii în jud. Ialomița orînduitulă loră cu locuitorii sătenii îm-

(1) Cod. XXVII, scara 14, fila 20 verso.

(2) Cod. XXVII, scara 15, fila 43 verso.

(3) Cod. XXII, scara 17, fila 66 verso.

(4) Cod. XXVII, scara 17, fila 81.

preună, amă dată Domnia Mea acésta carte la mânilor orânduitorilor lui Tu-fecci-başa şi lui Deli-başa, ca dimpreună cu locuitorii de acolo făcându numita lésă pentru vînătórea pescelui pe vërsătura de apă ce se abate pe lângă numitulă sată, prin ostenéla şi cheltuiala loră, să-şi aibă folosulă ce l'ară agonisi din vînătórea pescelui nesupëraţi saă bântuiţi de nimeni. Pentru care poruncimă Domnia Mea şi dumné-vóstre Ispravniciloră i zap-ciiloră să fiţi însciinţaţi de acésta spre a nu fi opriţi, ci încă să faceţi dumné-vóstre dialendipsis. (1)

Anaforaua pentru iertarea de biră a lui Stamate, ce a fostă neferă aici.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gpd. — Să fie iertată, şi dumné-ta Vel Vistieră să-î faci cartea Domniei Mele—1795 Martie 20.

Prea Înălţate Dómne,

Am cercetată de jalba acesteî femeî Niţa, şi câtă pentru arătarea ce face că barbatulă ei se află bolnavă şi lipsită de minte adevărulă a arătată, iar pentru că este la mahala cu dajdia, la vremea aşezămîntului găsindu-se fără de dajdie s'a pusă la mahala, nefiindă la nici o orânduială; meştesugă are de croitoră, casă n'are; ci la rugăciunea ce face a-lă iertă de dajdie rămâne la milostivirea Măriei Tale.—1795 Martie 13. (2)

Vel Vornică.

Domnitorulă scutesce de dajdiă pe Cârstea talpoşulă agiescă după ună serviciă de 50 ani, la Martie 15, 1795, după raportulă lui Alex. Gherache epist. Agiei. (3)

Pitacă din 3 Martie 1796 către Vel Postelnică

«Fiind-că pe Stoica biv ală doilea Vistieră, pentru slujba cea bună care se află la Divanulă Domniei Mele, ună din rudeniile lui slujindă pururea cu trudă şi credinţă şi pentru rugăciunea dumné-loră cinstiţiloră şi cre-

(1) Cod. XXIX, fila 15.

(2) Cod. XXVIII, scara 3, fila 55.

(3) Cod. XXVIII, scara 4, fila 50 verso.

dincioșilorū boerilorū veliș ai Divanuluī Domniei Mele, Ne-amū milostivitū Domnia Mea de l'amū iertatū; poruncimū dumi-tale ca să se așeze iarășī la catalogulū boerilorū cu privilegiulū și mila ce a avutū; de care să arēșī porunca Domniei Mele atât la Visterie câtū și la Vornicia politiei, că dela catastihulū Vornicei să se ștérgă și să se așeze în loculū lui la archondologia Visteriei». (1)

Carte din 6 Aprilie 1796 în favórea Logofētuluī dela Visterie Alexandru Lămotescu, care din mica sa vîrstă și până acum la ale Visteriei. Domnitorulū îi dă privilegiulū unuī scaunū de carne scutitū. (2)

Cond. XXVII, fila 45, Inventarū 3, cuprinde anaforaua de iertare și de apărare de birū și de slujbă din 1794 Martie 23, a lipcanuluī Voinea, care se află în vîrsta bătrînețelorū și orbū și aū slujitū din mică copilărie până acum în acéstă slujbă. Pentru acésta intervine Vel Postelnicuī cu anafora la Domnitorū.

Anaforaua ce s'a făcutū în dosulū jălbei lui Ștefanū Dristorénu, pentru doi feciori ai lui să se dea în dajdie.

Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — Poruncimū Domnia Mea dumi-tale Vel Vistierū să le dă ruptóre după puterea lorū în Visterie. — 1793 Noemvre 11.

Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū boj. mil. — Dumné ta cinstitū și credinciosū boerū Domniei Mele Vel Vist., poruncimū Domnia Mea să se pue în urmare acésta, cum cuprinde anaforaua dumné-lui Vel. Vornicuī alū politiei Bucurescilorū. — 1794 Maiū 1.

Vel Logofētū.

Prea Înălțale Dómne,

Cu prea plecată anafora însciințezū Înălțimeī Tale, că între străiniī ce-și plătescū dajdie la starostea de străiniī câte 22 parale pe lună, se găsi unū Sterie, legatū cu dajdie la străiniī și ședătorū însuratū la Fântănele sud Saacū, care șī-aū și plătitū triminia de Ghenarie, Februarie, Martie, ci fiind-că

(1) Cod. XXIX, fila 156.

(2) Cod. XXIX, fila 169 verso.

se află cu șederea și căsătoritū la numitulū județū, să fie luminată porunca Măriei Tale ca să se încarce acolo la județū cu liudele lui, și se va scăde din catastihu străinilorū. — 1794 Maiū 1. (1)

Fălcoianu Vel Vornicū.

Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū boj. mil.—Poruncimū Domnia Mea dumi-tale Vel. Vistierū să-ī încarce pe la județe pe unde se gădescū cu șederea lorū, însă să-ī puī după starea și puterea lorū. — 1794 Maiū 4.

Prea Înălțate Dómne,

Cu prea plecată anafora însciințezū Înălțimei Tale, că din străiniī ce plătescū la starostea cu luna, cum și dintre ruptașiī noi de aici din Bucurescī, la cercetarea ce se făcū mahalalelorū, s'aū găsitū cei mai josū arētași cu șederea pe afară prin județe și dajdia își plătescū aici; să fie luminată porunca Măriei Tale ca să se încarce județele pe unde se află ședētorī cu numele lorū și să se scadă din catastihū de aici și din ruptași. — 1794 Maiū 4. (1)

Mateiū Fălcoianu Vel Vornicū.

Radu sin H. Gruia; Stanū sin Sfetco, Sêrbī din mahalaua sf. Nicolae, la Zimnicea sud Teleorman, Ioanū sin Manea, cojocarū, ot. Sființescī, Coman sin Manea, cojocarū, ot. tam., Marinū sin Ene, cojocarū, ot. tam., sud Saacū; Dragomirū Holteiū, muncitorū, sin Radu în casa Neagului ot Popa Rusu, la Mărunțișū, sud Saacū.

Ioanū Holteiū din sud Argeșū cu Serd. Constandinū Varlaamū, că fiindū tată-sēū slujitorū de scaunū și murindū, numitulū boerū aū apucatū pe Ioanū, prădându-lū cu tal, 11.60 apoi l'aū datū cu unū liude la satulū sēū.

Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpđ. zemle Vlachiscoe. — Poruncimū Domnia Mea dumi-tale Vel Vistierule, după pliroforia ce daī Domniei Mele, să rămāie aceiū Ioanū Holteiū la dajdie în satulū unde este datū de ispravnicī, însă să-ī faci porunca Domniei Mele ca să-lū pue la cislă după puterea lui. — 1794 Maiū 18.

Vel Logolētū.

(1) Cod. XXVII, pag. 5, VII.

(2) Cod. XXVII, pag. 13, VII.

Prea Înălțate Dómnne,

După jalba ce aú datú Înălțimeí Tale Ioan Holteiú din sud Argeșú pentru dumné-luí Serdarú Constandinú Varlaamú ispravniculú, arétându-lú că tatálú sěú se află slujitorú de scaunú cu pecetluitú domnescú și elú este holteiú cu capulú, neínsuratú și nedespărțitú de casa tátâne-so, și dumné-luí Serdarú, după ce aú mersú acolo ispravniculú, întâiú l'aú prădatú cu tal: 11.60, apoi l'aú datú cu unú liude la satulú sěú Isbășescií, și viindú elú de ajăluitú Mărieí Tale, i s'aú făcutú luminată porunca Mărieí Tale către dumné-lorú ispravnici ca să cerceteze, și de va fi neínsuratú și nedespărțitú de casa tátâne-sěú, să nu se supere; acum de isnóvă jăluesce Mărieí Tale iarășí, adecă după ce aú mersú cu acea poruncă, nici o îndreptare n'aú văđutú, ci l'aú ținutú și nouě đile închisú, și cum că i-aú luatú satulú tal. 14 și cum că din pricina aceí închisorí i s'aú răpusú și unú calú ce l'aú avutú, ceréndú a avé dreptate, a căruia jalbă fiindú orénduită de către Măria Ta la mine, ca să-lú înfățișezú pe dumné-luí Serdarú cu numitulú jăluitarú și să cercetezú pricina acésta, și de este precum jăluitarulú arată, cu anafora să arétú Mărieí Tale, cu zapciulú dumné-luí Vătafulú de Vistierie, după luminata porunca Mărieí Tale, am făcutú cercetare la Visterie și se văđú că la *celvertiú* séma este pusú la extractú deosebitú cu unú liude, asemenea și la harací, iară dela zahere este datú cu satulú Isbășescií, scriindú dumné-lorú ispravnicií către Măria Ta pentru dínsulú răspunsú la jalba dintăiú ce a fostú datú, arétându că însușí a mersú la dumné-lorú, ceréndú a-lú da scutelnicú, să răspunđă pe anú tal. 25, după aceea însușí satulú Isbășescí l'aú arétatú dumné-lorú că este moșnénu și cu chiverniséla cum se cade, făcéndú cerere de l'aú datú cu unú liude satuluí, iară cum că este neínsuratú, adevěratú este necăsătoritú, numaí într'acelú județú sunt acestú felú de holtei, de câte trei-đeci patru-đeci de aní, aflându-se cu casă, cu chiverniséla lorú și neínsurađí numaí ca să nu se pue la dajdie; decí înfățișându-se și cu vechilulú dumi-sale Serdarulú Varlaamú, și fiind-că cererea lui este împotrívă, a nu fi la dajdie nici cum pusú, că până nu va eșí înaintea Mărieí Tale de a i se face hotăríre, elú nu se odihnesce, pentru aceea facú arétare Mărieí Tale printr'acésta anafora, că după cum va lumina Dumneđeú pe Măria Ta a i se hotărí cum să i se urmeze, așa i se va urmă. — 1794 Maiú 15. (1)

(1) Cod. XXVII, pag. 2, VII.

Pentru așezămîntul Armenilor din Bucuresci de dajdia lor, cum să urmeze.

În Alexandru Constantin Moruzi Voevodă.—Intărim și Domnia Mea acestu așezămîntu alu dăjdiilor, ca să li se urmeze după cum s'au întocmit, și după acésta să-î așezi dumné-ta Vel Vistieru la Visteria Domniei Mele, de unde să le faci dumné-ta și domnescul Nostru sinet, care cer; așisderea poruncim dumi-tale, epistatule alu cămărășiei, să le orênduesci staroste pe acesta care-lu cere brésla cu toți de obște, prin cartea Domniei Mele după condica Divanului.—1794 Maiu 27.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómnne,

După luminata poruncă ce prin graiul Înălțimei ni s'au dat pentru rëndul așezămîntului breslei Armenilor din Bucuresci, următoru fiind, i-am adunat și le-am arêtat în ce chipu au a-și lua și ei îndreptarea la rëndul dăjdiilor; cu toți dimpreună aflându-se, li s'au făcut așezămîntul într'această chipu adecă: peste 20 liude ce eră numiți în Visterie și 14 ajutóre ale lor, mai alegându-se sporu acum dela catagrafie liude 22, scoțendu-se toți alți cu pricină, după cum am găsit și noi cu cale, și după a lor primință s'au așezat 40 liude, să dea pe sémă pe taleri 1.60 vechi, iar 16 să le rămăie ajutóre, ca să se cisluiască între dînșii după a lor putere, și așa a dat și fóie iscălită anume în Visterie cu iscăliturile lor starostea și cu alți; deosebitu de acésta, fiind-că starostea ce-lu aveă se află atăt de bolnavu cât și în vîrstă de bătrânețe, și-a găsit obștea breslei lor cu alegerea pe unu Sarchezu de a se pune staroste și facu rugăciune Înălțimei Tale, ca atăt numitul Sarchezu să li se pue staroste, cât și unu luminat sinet alu Măriei Tale să li se dea asupra breslei lor, după cum și alte esnafuri au; pentru care după a lor rugăciune, și găsind și noi cu cale, în vreme ce tóte alte bresle își au chrisóve, sineturi, să fie mila Măriei Tale și asupra lor, de a li se face un sinet asupra breslei lor, ca nisce ómeni și limbă străină ce sunt, să aibă și ei bucurie de mila Măriei Tale.—1794 Maiu 24. (1)

Vel Vistieru, Vel Spătaru, Vel Vornicu, Vel Vornicu.

(1) Cod. XXVII, pag. 12, VIII.

Vel Vorniculă cu anafora dela 9 Septembrie 1794 propune lui Vodă să se facă porunci la ispravnicii din județe ca să așeze la dajdie pe străinii atât din cei veniți de curînd cât și de mai înainte și facă negoț de moșii, cu mori, cârciume și alte neguțătorii, atât pe afară cât și în Bucuresci, și cari la catagrafia făcută în Bucuresci nu s'au aflat în oraș ci pe afară. (1)

Pitacul la Vel Vistierul Enache Văcărescu: Veți vedea nota ce se dă Domniei Mele dela Agenție pentru Ioan Coman și Macovei Coman, că sudeții fiind, locuitorii ai Transilvaniei, locuitorii noștri dela Gherghița sud Ilfov i-au apucat pentru plată de bir, luându-le și trăsuri, zăticnindu-i și din drumul întorcerei lor; pentru care poruncim dumi-tale, ca aducându la Visterie pe pârălabul Gherghiței cât și pe ispravnicul județului de Ilfov, unde viind față și numiți 2 jăluitoari, să cerceteze dumné ta foarte cu scumpătate într'adînc pentru acești 2 jăluitoari: de unde sunt de felul lor locuitorii, atât ei cât și soțiile lor? unde sunt căsătoriți cu starea caselor lor? de cînd sunt veniți aici în țară? de au fost la vre-o orînduială de dajdie și cu ce trebuință sau alișverisă s'au aflat pînă acum aici în țară? și care este cuvîntul sătenilor dela Gherghița de le cere dajdie? vedînd și orî-ce sinet vor fi avînd pentru sudeție la mîinile lor și din ce vreme sunt? Tîtă plioforia luîndu-o dumné-ta cu îndestulare deplină, să ne arăți în scris prin anafora fără de zăbavă. (2)

Carte din 29 Aprilie 1796.

Domnitorul știe că «dela o vreme încóce cei mai mulți din ispravnici și alți dregători și zapcii, depărtându-se de tóte datoriile stărei lor, au ajuns în vinovăție vrednică de tótă pedépsa, intrîndu cu o rea urmare a lua și a face din locuitorii țerei ómeni nedajnici, făcendu-se pârtași stăpînirei, la care numai este dată acéști deplină putere, și cu acéști chip raelele împărătesci se dau de către aceia pe la unii alții poslușnici și slugi, în cât au ajuns cei mulți și toți de obște a avé, afară din poslușnicii de pe moșiile lor străine ale altor stăpîn locuitorii de ai țerei, luîndu bir dela dînșii cu o asemănare a domniei, întîndu-se cu acéști cutezare și mulți alții dela sine a face nedajnici pe locuitorii și a-i stăpîni ei, ne-

(1) Cod. XXIX, fila 43 verso.

(2) Cod. XXVII, scara 16, fila 20 verso.

mulțămindu-se nici cu ómenii ce s'au trecutú cu vederea la așezămîntú, care-í numescú poslușnicí, numire ce domnia nu o cunósce încă». Decí, Domnitorulú, nesuferindú asemenea fapte, poruncesce Vel Vist., să trecă acestú pitacú în condica Visteriei și să-lú facă cunoscutú prin copii tuturorú slujbașilorú Vistieriei i tuturorú ispravnicilorú din județe, «ca să se trecă de condicarú și sameșú în condicele de acolo și să scie cu toțií că de acum înainte decă vre-unulú din ispravnicí va cuteză, saú cu nume de schimbare, saú cu nume de împlinirea celorú morți, a da cuiva-și vre-o raia de a împărăției poslușnicú, slugă saú scutelnicú, fără poruncă, unulú ca acela nu numaí cu necinste va fi lipsitú din dregătorie, dar și din pronomion boeriei sale va fi cădútú, ca unú nevrednicú de acéstă numire și stare, și scutelnicií sêi și poslușnicii se vorú luá pe séma domniei, judecându-í și cu pedépsa cea cuviinciósă. Asemenea și veri-care de orí-ce stare ar fi și de sine va cuteză a luá din raelele împărătesci și fără scirea ispravniculuí ca să-í stăpânescă și să le iee birú, cu asemenea pildă și resplátire se vorú învinováți și se vorú pedepsi. Dar zapciií plășilorú ce se vorú învinováți cu acéstă urmare a da poslușnicí slugí și scutelnicií cuí-va fără de poruncă, nu numaí că se vorú pedepsi cu ocna, dar încă și în dajdie cu locuitorii birnicií să se socotescă; asemenea și sameșii și condicariiú județelorú, cari saú înșii ei se vorú îndemnă la vre-o asemenea urmare, saú sciindú și vędëndú că se urméză de către ispravnicí și zapciií, nu vorú împlini datoria lorú a arêta, cu asemenea pedépsă se vorú judecă, rămâindú ei în dajdie, lipsiți de tóte milele și privileghiurile domnesci și de toțií ómenii ce vorú avé scutelnicií cu porunca Visteriei lăsați pentru slujba lorú; nu cu maí puțină pedépsă se vorú judecă și cei din matca Vistieriei, ce vorú fi atinși saú cu sciința saú cu fapta la asemenea urmări de acum înainte; iar când veri-care din orí-ce stare, păzindu-și datoria credinței lorú, vorú face însciințare când vorú simți saú vorú vedé că nu s'au păzitú de către orí-cine porunca acésta, și fără sciința și porunca Visteriei s'au datú cuiva-și poslușnicí saú scutelnicií, din ȓiua ce s'au scrisú acestú pitacú, acela cu hotărîre să scie, că fiindú în stare de boerú saú cu altă orênduială, se va împărtăși din scutelnicií acelui ispravnicú saú a acelui ce va primi a luá fără de poruncă raele împărătesci, iar fiindú din starea dajnicilorú, va fi iertatú și slobodú din dajdie.(1)

Dumné-vóstre ispravnicilorú ot sud Dîmbovița, Vlașca, Muscelú, Argeșú, Oltú, Teleormanú, sănătate! Vê facemú în scire că la Domnia Mea aú datú jalbă cei ce sunt orênduiți de cămara Domniei Mele a strînge obicînuitulú

(1) Cod. XXIX, fila 176.

ploconulă cămărășiei, a împărți coturi drepte, pecetluite și cotăritulă pe la neguțătorii ce vîndă marfă cu cotulă, cum-că orășanii dela Câmpulungă și neguțătorii dela Pitești i dela Slatina, ce facă alișverishă de marfă cu coturi pe la tîrguri, nu se supună a primi coturile și a plăti ploconulă, cu pricină că unii sunt privileghiași și alții sunt la nîmuri, cerîndă a se face porunca Domniei Mele, duple cum s'au făcută și în anulă trecută, arătîndu-ne de vîdumă Domnia Mea și cartea Domniei Sale fratele Michaiă Vodă Sufulă cu lét. 1791 Octomvre 29. Decî fiind-că coturile se dau pentru dreptatea de obște, a nu se face înșelăciuni norodului la vîndarea mărteii loră cu alte coturi mici, și fiind-că acésta nu este următore totdeauna, ci numai odată acum li se dă aceste măsuri, ca cu aceste să vîndă, iar nu cu altele, cari nu intră în privileghiulă orășaniloră nici ală altora, precum nici ploconulă nu se cuprinde asemenea în privilegiulă loră nici este următoră pe totă anulă, ce numai la cămărășie nouă, de aceea sunt datorii de obște căți vîndă marfă cu cotulă a primi și fără de voia loră coturi și a da obicinuitulă havaetă, cum și ploconulă asemenea a-lă plăti, iar Câmpulungenii ce au chrisovulă Domniei Mele au a fi apêrași numai de cotărită ce cuprinde în chrisovulă loră, care este pe totă anulă. Așisderea s'au mai jăluită Domniei Mele orînduișii pentru sudișii, cum că nici ei nu voră a plăti obicinuitulă ploconă și a primi coturi: ci pentru sudișii poruncimă Domnia Mea, ca stăpânii prăvăliiloră să plătescă și havaetulă coturiloră și ploconulă, și când tocmesce prăvălia la sudișii își va cere prețulă; ci dar într'acestă chipă urmîndă să aveți a da ajutorulă celă cuviinciosă orînduișiloră cămărei și să le faceți împlinire dela fieteș-care.—1793 Maiă 6.(1)

Poruncă către d-lui Hatmanulă Costache Caragea, Caimacamulă Craiovei, pentru fumăritulă mănăstirei S-tului Panteleimonă.

Cinstită și credinciosă boerulă Domniei Mele, dumné-ta hatmane Costache Caragea, Caimacamule Craiovei, sănătate ! Fiind-că fumăritulă d'aici după Oltă, care este milă a mănăstirei S-tului Panteleimonă, Ne plirotorisimă Domnia Mea că l'au avută cumpêrată Grigorie Căpitanulă cu câte 5 județe după cuprinderea cărților vechi, și după acéstă cumpêrătore, bine l'au vîndută și elă la alții, poruncimă dumi-tale, ca pentru anulă trecută să nu fie supêrată, nici elă, nici chezașulă lui, nici cumpêrătorii la

(1) Cod. XXIII, fila 51 verso.

carî elū aū vîndutū, spre a întôrce banîl ce aū luatū, ci să li se dea bună pace. Iar pentru anulū de estū timpū și de aici înainte, poruncimū Domnia Mea că întâiū să faci dumné-ta cercetare fórtē cu amăruntulū cum s'a urmatū în toți cei-lalți anî anî mai înainte, de a fostū adecă fumăritū și într'acele 5 județe și de sunt prin tóte satele, saū numaî în tērgurî și orașe? și de aū plătitū în toți anî? și pliroforisindu-te bine de obiceiulū celū ade-văratū care se va fi urmatū, să aibi a însciința Domniei Mele pe largū; de care așteptămū răspunsū fără de zăbavă.—1793 Martie 9. (1)

Cu pitacū din 18 Iunie 1793 Moruzi trimite mumbașirū să cerceteze și să împedice pre podariî, carî aū în arendă podulū de pe moșia Corbiî de pe apa Argeșulū (Vlașca), de a luā *brudină* dela carele ce trecū cu sare domnēscă, câte 15 și 16 parale de carū. (2)

S'aū făcutū poruncă la ispravnicîi Oltulū cum că s'aū însciințatū Domnia Mea, atātū din jălbile altorū trecătorî și neguțătorî, cum și la capanlăi ce le este trecerea pe podulū dela Ipătescî pe apa Oltulū, cum că podariî și acei ce ținū podulū nu urmēzā obiceiulū ce aū fostū a luā de carū de boî câte 5 parale și de carū cu 4 boî câte 10 parale, ci facū multū necazū trecătorilorū cu cerere de plată nesuferită de iea de carū câte 70 de parale și până la 2 lei. Li s'aū poruncitū strașnicū ca să le dea poruncă și nizamū și să nu îngăduiască a luā mai multū decât câte 5 parale de carulū cu 2 boî și câte 10 de carulū cu 4 boî. Iar de vorū mai face urmare împotrivă, pe acela ridicāndu lū să-lū aducă dreptū la Măria Sa, ca să i facă cădută pedēpsa. (3)

Cartea bisericeî Agescîi pentru vinăriciū dela Slam-Rîmnicū.

Dumné-vóstre boerilorū vinăricerî ot sud Slam-Rîmnicū, sănătate ! Fiind că biserica și șcôla dela Agescî prin chrisóve domnescî aū a luā milă de vinăriciū dela toți cei co aū viî și plătescū vinăriciū dintr'aceste popóre, adecă Putreda-din-dealū și din vale, Herěscîi, Zabralei, Răducescîi, Belciugata, Mășinenî; dela aceste să se iea vinăriciulū totū de vadră po banî 5 și părpărulū după obiceiū, dela câte dintr'aceste popóre nu vorū

(1) Cod. XXIII, fila 16.

(2) Cod. XXVIII, fila 84 verso.

(3) Cod. XXIII, fila 122 verso.

fi armăşesci; iată trimise epistatulă casei dela Agesci, pe, care viindă aici şi arătându-vă porunca acésta după ponturile domnesci ce sunt date, să aibă voie ca împreună cu dumné-vóstre să umble să scrie vinăriciulă dintr'aceste popóre, şi câţi bani se voră face, strîngendu-se, să-i daţi. Ci dar aşă veţi urmă negreşitū.—1793 Sept. 19.

Totū cu aceiaşi dată s'a datū aceiaşi milă de vinăriciū şi la moşile ce posedă biserica şi şcôla din Agesci în judeţele Secuieni, Oltului şi Dîmboviţa. (1)

Slujitori cari au pierdutū 1000 taleri din banii Visteriei.

Plătesce totū stégulū slujitorescū, «ca fie-care să se îngrijescă şi să se povăţuiască unul pe altul cum trebuie să umble în slujba domnescă, şi ei cu cine voră avé, să-şi caute în urmă» — 22 Octomvre 1793. (2)

Carte deschisă din 11 Iulie 1795 către locuitorii din Focşani, alăturându cartea Metropolitului cu unū înfricoşatū blăstemū, ca să se dea de faţă celū care va fi găsitū taleri 3000 ai hasnelei, pierduţi între mănăstirea Sf. Ioanū de dincóce de Focşani şi o altă mănăstire de dincolo. «Colăcaşului să i so dea tal. 500 de către ispravnic, şi după dreptate eră să-i plătescă ei acei bani şi Măria Sa, sincatavasis făcendu-le, poruncesce ca pe jumătate să-i plătescă». (3)

*In cod. XXIII, fila 165, este o trîmitere de stînjenū ca modelū.
22 Octobre 1793.*

Têrgulū de sub dealulū Pitescilorū să deae de prăvălie câte unū talerū după obiceiū (4). Veđi Docum. dela pag. 320 din tom. V.

Iă Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpd. zemle Vlachiscoe. — Cetindu-se înaintea Domniei Mele, atâtū înşciinţarea ispravnicescă, câtū şi acésta anafora a dumné-lui cîstitului şi credinciosū boerulū Domniei Mele

(1) Cod. XXIII, fila 146.

(2) Cod. XXIII, fila 164 verso.

(3) Cod. XXIX fila 90 verso.

(4) Cod. XXIII, fila 165.

Vel Vistieru, se vedu că la tôte cererile Niculi s'au făcutu îndestulă ceretare, și la nici una nu i s'au cunoscutu cererea de cuvintu dreptu, întâiu că sunt din cele urmate în iuțela vremei de răzmiriță, și a doua că s'au cunoscutu de înșelătoru, umblându fugaru când la unu județu când la altulu, numai și numai ca să nu-și dea dreptulu dăjdiei lui, ce-lu ajungea cîsla sătenilor; dreptu aceea întărimu Domnia Mea anaforaua aceasta, și hotărîmu să rămăie nesupărați sătenii ot Câmpulungênca de tótă cererea Nicolii. — 1794 Aprilie 26.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómnne,

Cu acéstă alegere a dumné-lorú ispravnicilorú din sud Buzéu, neremăindú odihnitú Nicolae Monacú, au pornitú apelație către Măria Ta, și orénduitú zapciú Vătafú za visterie, înfățișându pre amîndoué părțile înaintea mea, am întrebatú pe Nicola la ce nu se odihnesce și ce are a răspunde împotrivă? și altele nu dîse, fără numai totú acelea care le au răspunsú și la judecata ispravnicéscă, unde la nici una nu are dreptate a cere, pentru că deși dîce că acelea o sută doué-deci oi i s'au prăpăditú din pricina sătenilorú, căci l'au luatú pre dînsulú dela oi de l'au trimesú în podveđi și au rămasú nepustite peste câmpii, dară sătenii împotrivă arêtară că nu le păzia Nicola, ci aveă doi ciobanî, și atunci mersese numai să le vadă, după cum nici însuși nu putú tăgădui că nu le păzia elú, ci dîse că a avutú ciobanî păzitori și la acésta se cunósce că nu i s'a prăpăditú din nepază, ci din întîmplarea vremilorú, fiindú fostú atunci iarnă fôrte grea; pentru laptele dela o sută cincî-deci mănzări, ce arată că i-au luatú sătenii, cercetându în ce vreme a fostú, cu tôte că sătenii dîseră că oile le-au pogorítú din munte după Sântă-Măria mică, când se înțarcase oile, dar și însuși mărturisi că le-au pogorítú după Sfete Ilie, care nici atunci nu dă oile lapte, și reu face acéstă cerere; pentru arêtarea ce face că elú eră birnicú de județu Rîmniculu și nu se cădea a-lú supêră sătenii de Buzéu a-lú pune la dajdie, avéndú și cartea Domnulu Mavrogheni ca să nu lú supere, am vedutú acea carte a lui Mavroghene, cu lét. 1788 Octomvre 5, și măcar că poruncesce ispravnicilorú de Buzéu să nu-lú supere, fiindú birnicú din județulu Focșanilorú, dar nu are aceea nici unú temeiú, pentru că elú cu dece dîle mai în urma acei cărți s'au pusú și a luatú zapisú dela mîna sătenilorú ot satú Câmpulungênca sud Buzéu, tocmindu-se a fi săténú alú lorú într'unú anú tal. 15, și cu acestú zapisú ce a luatú a stricatú puterea cărței lui Mavroghene, fiind-că elú singurú a vrutú de s'a făcutú tocmășu la acestú satú, și sătenii ca pe unú birnicú alú lorú ílú apucau

de orânduelile ce ieşeau pre ţeră, mai virtosă cu zapisul scris numai într'ună ană tal. 15; iară ală doilea ană ȕicū sātenī că l'au băgatū în cislă ca pre unū sātēnū, şi celea luate de el sunt după împlinirea anului, ne supuindu-se a răspunde ceea ce-lū ajungea cislă, şi când şedeă în judeţulū Rîmniculū arētă că pōrtă dajdie la Buzēū, şi când mergea în Buzēū ȕicea că pōrtă birulū în Rîmnicū, şi aşā eră înşelătorū de două judeţe. Pentru aceea, de vreme ce elū după zapisulū ce a luatū dela sātenī eră bunū birnicū alū satulū Cāmpulungēnca, şi de vreme ce n'au avutū statornicie şi cu vicleşugū umblă în amîndouē judeţele, ca să nu deie birū nicăirea, părerea mea este ca să rămāe păgubaşū şi să nu i se dee nimica înapoi, ca să se înveţe minte a nu mai face altă dată una ca acēsta, şi a fi spre pildă şi altora ce vorū cugetă a urmā asemenea ca dînsulū; iar hotărîrea rămāne a se face de către Înălţimea Ta. (1) — 1794 Aprilie 24.

Vel Vistierulū.

Pitacū din 6 Iunie 1794 către ispravnicilū din Ilfovū.

Pentru 40 de mǎldǎrarī ce sunt orînduiţi de aducū maldărū la grajdulū Comişeei, pentru ca să nu facă la cositulū liveşilorū pricină, Vodă ordonă ca fieş-căruia mǎldǎrarū să-i daţi adeverinţa dumné-vōstre, cu arētare de câte care maldărū are să aducă şi de unde anume are să taie maldărū ? ca să fie acēsta prin sciinţa dumné-vōstre şi să nu se întîmple alte neo-orîndueli, adecă cu nume că să aducă maldărū la grajdulū domnescū, să taie fieş-cine şi să strice liveşile, fără a nu se aduce maldărū la grajdulū Curţei domnesci. Şi aşā să păziţi orînduiala, de a nu se face pricină şi nedreptăţi obşteiei. (2)

Naziriī Epitropiei presintă în 8 Sept. 1794 anafora Domnitorulū pentru stabilirea de brudină în folosulū Cutiei la podulū dela Călugărenī, făcutū cu cheltuiala domniei. Se fixēză prin rezoluţiunea Domnitorulū dela 25 Oct. 1794 următōrea brudină: dela jugulū carulū încărcatū ori cu boi sau cu cai, 6 banī; de jugū de carū deşertū, 3 banī; dela vitele: vaci, boi, bivoli şi catiri ce sunt pentru neguţatorie, 2 banī.

Epitropiī mai propuseseră şi câte 1 banū de vitele mērunte (oi, capre, rîmători) şi câte 3 banī de omulū călare; dar aceste le-au ştersū Domnito-

(1) Cod. XXVII, pag. 12, IV.

(2) Cod. XXIII, fila 255 verso.

rulă. Epitropia se însărcinează, primindă brudina, să întrețină și podul pe viitoră. (1)

La 16 Septembrie 1794 Dumitrașco Racoviță Banu și Constantină Filipescu Vistieru reclamă lui Vodă, că în contra vechiului obicei ca boerimea să nu plătească căminăritu, acum dela cârciumele după moșia loră Bucovă (Saacū) se cere căminăritu, sub cuvintu că acele cârciumi sunt închiriate la alți boieri, «dar vinulă dela aceste cârciume este din viile noastre, iar nu străine».

Vodă pune rezoluțiune în 17 Septembrie 1794, ca să se ordone ispravniciloră să amintescă celoră ce stringu căminăritulă, că nu aă a luă acestă dare dela Metropoliă, Episcopiă, mănăstiri mară, boeri dela Vel Banu până la Vel Cluceru de arie și dela jupănesele veduve ai căroră bărbați aă fostu veliți boieri și dela cei scutiți cu anume chrisove. Deci să nu supere cârciumele celor 2 boieri reclamanți. (2)

Pitacū din 25 Septembrie 1794, autorisându pe biv Logofetū Radu Golescu, întreprindetorulū slujbei dijmăritulū pe 1794, din Argeșu, să rânduiască cercătură: «îi dămū voie de 15 zile numaă, ca să stringă răvașele slujbașiloră», ca să constate dacă aceia nu l'au furatū în percepere. Domnitorulū ordonă ispravniciloră să dea ajutorū rândușiloră cercători ai boerulū Radu Golescu. (3)

5 cărți deslegate către ispravnici ot peste Oltu și alta legată către dumné-lui Caimacamulū Craiovei, pentru cercătura vinăriciulū.

Vă facemū în scire că dumné-lui cinstitū și credinciosū boerulū Domniei Mele Radu Golescu biv Vel Logofetū, cumpăratulū de ăstū timpū alū slujbei vinăriciulū de peste Oltu, a jăluitū Domniei Mele cum că slujbașii ce aă fostu orânduți arū fi făcutū sfeterismos și furțișagū din slujbă, din care i se pricinuesce o multă pagubă, și a cerutū Domniei Mele de a avé voie numaă ca să stringă dela locuitori răvașele slujbașiloră de vinăriciū ce a plătitū cu tătă cheltuiala dumné-lui, fără de a nu se supără locuitori întru nimicū. După a căruia rugăciune și cerere, cercetându-se condica Divanulū și vedându-se că și altă dată s'a mai fostū datū acestă

(1) Cod. XXVII, scara 17, fila 46.

(2) Cod. XXVII, scara 17, fila 8 verso.

(3) Cod. XXIII, fila 276.

poruncă cumpărătorilor de vinăriciū de peste Oltū spre descoperirea fur-tişagului slujbaşilor, poruncimū dumné-vóstre ca să daţi slobodenie orên-duitului dumné-luī. nu ca să aibă voie de a face vre-unū felū de urmare mai multū, ci numai ca să strîngă răvaşele slujbaşilor dela lo-cuitorī ce aū plătitū vinăriciulū, pe care să-ī întrebe ca să arēte în ade-vērū, cu frica lui Dumneḑeū, câţi bani aū plătitū? şi să-ī trecă în dosulū fiesce-căruia răvaşū, care răvaşū, strîngēndu-le tóte, să dea altele în locū, fără a supērā însă pe locuitorī nicī cu parale de răvaşū, nicī cu conace de ale mănăcreī, nicī să le facă vre-o smăcinare, saū câtū de puţinā su-pērare în vre unū judeţū, că se va pedepsi.—1794 Oct. 8. (1)

Pilacū la dumné-lorū ispravnicī ot sud Muscelū sănătate!

Amū vēḑutū Domnia Mea însciinţarea ce Ne faceţi, dimpreună cu 2 copii de cărţi domnescī ce Ne-aţi trimesū, una pentru măcelariī carī aū scaune de carne în tērgulū Pitescilorū, şi alta pentru câte talerū unulū havaetū alū ispravnicilorū dela prăvăliaşī din numitulū tērgū alū Pitescilorū; ce câtū pentru măcelariī, vē poruncimū Domnia Mea, că de n'aū avutū vinăriceriī acestū obiceiū care-lū *pretindirisescū* acum dela scaunele din tērgū şi n'aū plătitū măcelariī nicī anū, nicī anterţū, nicī mai înainte a acestēi trecute răzme-riţe, nicī acum să nu plătescā, şi dumné-vóstre să-ī pedepsiţi şi să-şi caute vinăriceriī numai havaetulū dela scaunele de prin dealuri, carī nu sunt pri-vileghiaţi cu cărţi domnescī după ponturi, la care acele scaune, care li se cade, după ponturi, să nu fie popriţi. Iar pentru acelū câte talerū unulū, de vreme ce vēḑuiū cartea Domnieī Sale fratelui Michaiū Vodā Suţu, cu hotăritā poruncā, ca de un lucru obicīnuitū, aveţi voie a vē luā acelū câte talerū unulū; însă fiind-cā socotimū cum că nu urmēză a fi tóte prăvăliile de o potrivā şi de o stare, şi cu acēsta să urmēză nedreptate celorū cu prăvăliile próste şi micī, pentru aceea vē poruncimū ca să faceţi cum-pēnire la acēsta, păzindū dreptatea, ca să nu vie jalbā, şi liţi sănătoşi. — 1794 Octomvre 8. (2) (Veḑī tom. V. pag. 320).

La 25 Oct. 1794 Al. Moruzi fixēză brudina, adecā plata trecētorilorū la podulū dela Călugărenī şi Foloştóca, în profitulū cutiei Epitropiei:

6 bani dela jugulū dela care, orī cu boī saū cu caī, încărcatū de orī-ce materialū şi povară.

(1) Cod. XXIII, fila 284 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 283.

3 bani de jugă de cară deșertă.

2 bani de vitele de vacă, boi, bivoli și catări ce sunt pentru neguțătorie.

Dela chirigiile ce aducă mărfuri, cai împovărați de negoț și sunt chirigiile, care unul are 3 și 4 cai sau mai puțin, sau mai mulți. Aceștia de fiescare cală împovărată, să aibă a da câte 1 pară. (1)

Pitacul din 8 Septembrie 1795 către Vel Spătarul, motivat de anafora Vornicului Bucurescilor cum că la cercetările ce facă zapcii Vorniciei prin mahalale pentru dajnici și pentru cei ce se află fără nici un capătăi spre a intra la orânduială, se împotrivesc unii cu nume de seimeni și de slujitori și de bresla spătărescă, deși nu au nici un fel de sinet, și ocărăsc și isgonesc pe zapcii pe de o parte Domnitorul cere Spătarului să ordone la toate breslele spătărescilor a nu se împotrivi la cercetările zapciilor Vorniciei, ca pe câți se numesc de bresla spătărescă fără de a avea un sinet la mâna lor, luându-le numele și mahalaua în scris, să-l arate la Spătarul și acesta să aibă a face cercetarea lor după orânduială, iar pe de alta poruncește strășnic, «ca toți câți se vor găsi purtând caiafetă de neferă, afară din deliile și tufeciile Curței și din neferii Spătăriei și Agiei, să trimită să-l prindă și luându-le armele să le taie căciulele, să-l ridice portul de neferă și să-l și bată».

În același sens și la aceeași dată s'a scris la Vel Camarașul pentru unii, ce cu nume de delii ai Curței, se împotrivesc zapciului Vornicului de a-și plăti darea și au spart și grosul ca să scotă din el pe un prețins deli închis. (2)

Epitropia obștirei cu anafora del 28 Ianuarie 1796 vestesce că, conformându-se ordinii Domnitorului, a înștiințat velișilor boeri, «că cine voesce a fi mușteriu să vie la Epitropie, fiindcă este să se mai strige slujbele vorniciilor din 12 județe, i butăritul și venitul podului toptană; și câți au voit din dumnălor viind astăzi, s'au strigat slujbele de 3 ori, dându și unii și alții, până s'au urcat la tal. 15.500 și au rămasă asupra dumnă-lui Vel Vornic de Țera-de-jos Radu Golescu, și banii să-l răspundă în 2 căștiuri, adecă acum înainte pe jumătate și peste 6 luni să istovască banii».

Domnitorul aprobă această licitație. (3)

(1) Cod. XXIII, fila 289.

(2) Cod. XXIX, fila 110 verso.

(3) Cod. XXXI, scara 1, fila 61 verso.

Cărți legate la vâtașii de plaiu pentru șoimii, din 5 Maiu 1793.

Se ceru din plasa Loviște (Argeșu) 2 șoimii, 1 din plaiul Arifei (Argeșu); din plaiul Nucșorei (Mușcelu) 2, din plaiul Dîmboviței (Mușcelu) 1; din plaiul Ialomiței (Dîmbovița) 1, din plaiul Dîmbovița (Dîmbovița) 1; din plaiul Prahova (Prahova) 2; din plaiul Teléjenu (Secueni) 1; plaiul despre Buzeu (Secueni) 2; plaiul Pîrscovului (Buzeu) 1, din plaiul Slănicului (Buzeu) 1. (1)

2 Maiu 1794, 2 Maiu 1795, 5 Maiu 1796. Cărți legate la vătășii pentru șoimii, din 5 Maiu 1793. (2)

Pitacū din 22 Maiu 1796 către ispravnicii de Jiu-de-sus.

Domnitorulū îi însciintéază că, «întorcându-se Tutungi-bașa dela Gorjū făcū arătare prin *tacrîră*, cum că locuitorii aceluī județū cu mare jale și mîhnire i s'au plînsū, ca să arate la domnie pentru Iancu Ghiolbeatū. Polcovnicū, ce aū fostū taxildarū cu slujba vinăriciuluiū într'aceluī județū, că după ce le-aū luatū câte 2 parale de vadră, iar nu câte 5 bani după ponturii, i-aū încărcatū și la dece 4 vedre și deosebitū apoi la plata banilorū le-aū făcutū socotélă pe bani vechi, luândū leulū adecă pe 44 parale, până într'atătū că bucuroșii aū fostū locuitorii să și dea vinurile dreptū banii vinăriciuluiū și să se mîntuiască de acele jafurii, iar elū aū refusatū vinurile, dicéndū că n'are ce face cu ele, și n'aū datū locuitorilorū răsufare de aū fostū ei siliți să-și vîndă vitele fără de prețū, și așa dela unii aū luatū vitele lorū dreptū banii, dela alții aū luatū lucrurile și peticele ce aū avutū și le-aū vîndutū fără de prețū». Vodă se miră de asemenea fapte, că cum de n'aū însciințatū despre ele domnia, decii poruncesce să se facă cercetare seriósă și prin ómenii străinii adiaforii, să se afle suma jafuluiū și a pagubei făcute locuitorilorū peste ponturii. Până va veni rezultatulū cercetărei, pe numitulū Ghiolbeatū Domnitorulū a poruncitū Caimacamului de Craiova să-lū țină închisū acolo. (3)

(1) Cod XXIII, fila 63.

(2) Cod. XXIII, fila 244.

(3) Cod. XXIX, fila 189.

Pitacū către Spătarulū din 12 Iunie 1796, să constate că podariī dela podulū Copăcenilorū de pe moșia Paharnicului Varlaamū, și anume unū Nicolae Arnăutulū, omū alū Paharnicului, aū făcutū mare supărare cărăușilorū de sare și drumețilorū neguțătorī, luândū pentru podū dela carele împovărate neguțătorescī câte 15 până la 30 parale, lucru nesuferitū auđului domniei. Acelū arnăutū a venitū acum în Bucurescī și a lăsatū în loculū lui alți arendari. Domnitorulū ordonă Spătarului să găsească pe acelū arnăutū și să-lū bată la falangă cu 100 toiage pentru ȕisa vină. (1)

Pitacū la Metropolitulū, la Vel Banū Gherache, Vel Vistierū Moruzi, Vel Vornicū Brâncovenū, Vel Logofetū de Țera de-sus Filipescu, biv Vel Vistierū Raletū, biv Vel Cămărașū Nicolache.

«Fiind-că răposatulū Vornicū Scarlatū Grecenu, dându-și obșteșca datorie, n'aū apucatū să închee socotelele Epitropiei de anulū trecutū létu 1793, pentru care scriemū P. Sf. și d-văstre boerilorū, ca adunându-vē la unū locū, să aduceți pe sameșulū Epitropiei înaintea d-văstre ca să-și dea socotēla, atâtū de venitulū anului trecutū, câtū și de cheltuială, arētându sineturī de tōte daturile, și fiindū după orēnduială, să se adevereze socotelele de Pr. Sf. și de dumnē-văstre ca să fie sciute Epitropiei și cunoscute după vremī. — 1794 Iunie 1.» (2)

Cartea legatā la Slam-Râmnicū.

Fiind-că horilca din țera leșescă este oprită de a intrā în țeră, iată vē poruncimū strașnicū ca să nu îngăduiți măcar o oră ȕa ine aici în ȕinutulū Domniei Mele. Așișderea să cercetați de a aflā acum unde-vași acea horilcă adusă din țera leșescă, să vē pliroforisiți câtā sumă este? la cine anume? de când este adusă? și cu ce mijlocū de slobođenie? și de o parte să opriți a nu se vinde, de alta să însciințați Domniei Mele. Lângă acēsta vē dāmū în scrisū și pentru rēndulū povernelorū de rachiū; cu totulū sunt oprite de a mai lucrā și a nu se cheltui zaherelele de hrană la lucru de bēutură. Pentru care ve poruncimū iarăși, să nu îngăduiți pe cine-vași a face povarnă și a lucrā rachiū și horilcă din zaherele. Pentru că de

(1) Cod. XXIX, fila 199.

(2) Cod. XXIII, fila 262.

cercetați și de veți afla pe cine-vași că are povarnă, să-lu opriți; pentru că de vomă auți într'altă chipă, bine să sciți că veți fi vinovați de pedepsă, și fiți sănătoși.—1793 Fevruarie 23. (1)

Pitacū către ispravniculū de Ialomița și de Ilfovū din 10 Maiū 1793, după jalba vameșului de Urzicenī și Oltenița, Ciocănescī și Lichirescī, pentru cei ce vîndū bucate de zaherea la cei orînduiți de dumnélorū boeriī zaheregī, că nu plătescū vamă pentru acéstă zaherea domnescă. Domnitorulū ordonă să continue a fi scutită acéstă zaherea de vamă, «fără numai dela alți cumpărători ce vorū fi, orī pentru a o aduce aici la Bucurescī sau la alte tîrguri, potū a-și cere vama cea obicinuită după cuprinderea catalogulū.» (2)

Mămulariī dela Argeșū daū luī A. Moruzi jalbă că ei, cari se chivernescū cu marfă de mărunțișuri: mătase, mărgelē i alte măruntae, când mergū pe la bālciuri de prin județe, sunt supărați de vameși, cari le ieaū câte 40 de bani de bālciū, iar beșlēga câte 10 parale de mămularū și polcovniculū de județū cātū pōte să le iea, asemenea zapciī plāșei în care se face bālciulū le iea bani. Mămulariī arată că de asemenea dări aū fostū scutiți prin chrisovū dela Alexandru Ipsilante, dar că chrisovulū l'aū perdutū în vremea răzmiriței, și se rōgă să li se reînnoiască după condică, ca să nu plătescā decât vama. Domnitorulū, în 18 Maiū 1793, ordonă ispravnicilorū, căpitanilorū, zapciilorū și vameșilorū să nu mai supere pe mămulari cu nici o cerere sub nume de obiceiū și de havaetū, căci ei nu aū de a plăti decât vama după catalogū. (3)

Carte din 2 Iunie 1793 după jalba luī Antonū și Grigore Vameșū din Dîmbovița împotriva polcovniculū de județū, «că iea vamă mai multū de cāt ei, și speriindu-se neguțatorași de jafurile luī, și-aū părăsitū tîrgurile și se zăticesce venitulū vamei». Acésta confirmă și mai mulți neguțatori că polcovniculū, peste vama legiuită ce aū să plătescā la vameșū, sunt datorī a plăti Polcovniculū câte 2 până la 3 lei de carū de pesce și câte 3 oca de pesce de carū; asemenea câte 1 leū și câte 2 sau 3 oca de sare dela fie-care carū; de câte tal. 1 și 1/2, și când mergū la shoruri, le iea câte 10 parale, lucru ce nu s'a mai urmatū nici odată. Moruzi trimite anchetă. (4)

(1) Cod. XXIII, fila 2 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 56.

(3) Cod. XXIII, fila 62.

(4) Cod. XXIII, fila 71.

Poruncă către vameșii dela Giurgiovă pentru marfa ce merge la Craiova, a nu o vămui acolo.

Slugiloră Domniei Mele, vameșiloră dela șchelele Giurgiuului, fiind-că luămă Domnia Mea în scire că pe supt cumpătū v'ați ajunsū cu neguțătorii ce trecū cu marfă la Craiova pe la Zimnicea și Islazū și le-ați datū făgăduială să le faceți ořeși-ce sincatavasis din dreptulū vămei, numai să le fie trecerea lorū pe acoloa pe la Giurgiuvo, care una ca acēsta este împotriva orēnduelei și nesuferită Domniei Mele, strașnicū vi se poruncesce pentru căți neguțătorii Craioveni și alții, ce trecū cu marfă pe la acea schelă Giurgiuu mergēndū la Craiova, să nu-i supōrați de vamă, fiind-că caidulū și orēnduiala este uniī ca aceștia a-și plăti vama lorū la Craiova, iar nu acoloa. Decī să vē feriți la acēsta, că împotrivă urmāndū și îndrās-nindu vē cu vre-unū felū de mijlocū a luā vamă dela uniī ca aceia, nu numai că veți întōrce înapoi, ci veți fi și fără de răspunsū înaintea Domniei Mele. — 1793 Iunie 4. (1)

Oprirea de exportū de oi peste Dunăre afară de gălepi.

Veți pitaculū din 9 Iunie 1793 de a se ridică doi ómeni din Vlașca, după denunțarea gălepului otomanū, că facū matrapazlicū de oi peste Dunăre. (2)

Cărți legale către vātași plaiuriloră pentru cele ce sunt oprite.

Slugiloră Domniei Mele, vātașiloră dela plaiulū sud Ne-amū însciințatū Domnia Mea cum că pentru enteresuri nu păziți nizamulū ce vē este datū la slohođirea lucruriloră, cari prin scīrea și cu porunca Domniei Mele în scrisū se dă voie a trece în țēra Nemției, afară din zaherele și vite, care cu totulū sunt oprite a eși din țēră. Pentru care iată vē poruncimū Domnia Mea să păziți nizamulū cum se cade și să nu vē cutezați pentru folosū și interesū a face urmare împotrivă, ori de

(1) Cod. XXIII, fila 72 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 75 verso.

a slobođi fără de carte domnăscă în scris, saŭ a da voie de a trece mai multŭ peste ceea ce se cuprinde în cartea slobođeniei, că fôrte vë veđi pedepsi. — 1793 Septemvre 13. (1)

*Anaforaua ce s'aŭ făcutŭ din dosulŭ jalbei vameşului dela Pilescŭ
sud Argeşŭ.*

Iŭ Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ i gpđ. zemle Vlachiscoe. — Aşa să urmeze, pentru care poruncimŭ Domnia Mea dumné-lorŭ ispravnicilorŭ judeţului, ca la acelea ce aŭ vameşii cuvîntŭ după ponturŭ i după chrisóve să aibă ajutorulŭ celŭ cuviinciosŭ; la cererŭ împotriva ponturilorŭ şi a obiceiului vămilorŭ, să nu îngăduiŭ a se face urmare. — 1794 Martie 18.
Vel Logofëtŭ.

Prea Înălŭate Dómne,

După luminata poruncă a Înălŭimei Tale, vëđendŭ cuprinderea catalogului şi a ponturilorŭ vămilorŭ, vëđuiŭ că pentru rachiŭ cuprinde în catalogŭ aşă, adecă rachiŭ pentru eşiŭ de oca una doŭ banŭ, şi rachiulŭ ce-lŭ aducŭ dela podgorie đeciuiala la đece banŭ unulŭ, după care aŭ a fi vameşii următorŭ; aşişderea şi pentru locuitorii Câmpulungenŭ, de care se jăluescŭ vameşii că nu se supunŭ a plăti vama cu cuvîntŭ că sunt privilegiaŭ, am căutatŭ în condica chrisóvelorŭ Divanului, ca să vedemŭ ce cuprindere are, şi vëđumŭ cum că cuprinde, că judeţulŭ, 12 pârgari şi toŭŭ orăşeniŭ căŭŭ sunt din oraşulŭ Câmpulungŭ să fie în pace şi iertaŭŭ de vama mănăstirei din oraşŭ şi de vama pitarilorŭ dela sborulŭ Sfîntului Ilie Proorocŭ, verŭ-cine va vinde saŭ cumpëră aŭ calŭ, aŭ boŭ, aŭ mascurŭ, aŭ pesce saŭ verŭ-ce, să nu aibă dela dînşii vamă, după obiceiulŭ ce aŭ avutŭ acestŭ oraşŭ de n'aŭ datŭ vamă nicŭ odată, ci la acestea douë numite tîrgurŭ, după chrisóve, aŭ a fi orăşeniŭ Câmpulungenŭ nesupërăŭŭ de vamă, fiind-că chrisovulŭ cuprinde să fie apërăŭŭ numai la celea douë tîrgurŭ, iar nu şi pe la alte; de care nu lipsimŭ a arëtă Înălŭimei Tale, şi hotărîrea rămâne la Înălŭimea Ta. — 1794 Martie 15. (1)

Vel Logofëtŭ.

(1) Cod. XXIII, fila 143.

(2) Cod. XXVII, pag. 22, IV.

Iă Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpd. zemle Vlachiscoe. — Poruncimū dumné-vóstre ispravnicilorū al județului să faceți cercetare ce se cuprinde mai jos și să înștiințați Domniei Mele.—1794 Martie 30.

Vel Logofătū.

Prea Înălțate Dómnne,

După luminată porunca Măriei Tale am cerutū dela jăluitoři acelu chri-sovū ce ȑice că aū, și arētarā o carte a Măriei Sale răposatului Grigorie Ghica Vodă cu lét. 1757, de sunt anī 45, cu cuprindere că, după cercetarea ce aū făcutū dumné-lui Vel Banū alū Craiovei Ienache Hrisoscoleū, s'aū doveditū cum că locuitorii dela Slatina de din colo nu sunt amestecați cu orășenii Slătineni de dincóce de Oltū, nici că sunt legați în orēnduiala celorū douē-spre-ȑece sate ale vamei dela Slatina, nici tērgulū la Slatina de acea parte nu se face, și se poruncesce printr'aceiași carte ca să fie apērați atātū de vameșii de Oltū, cātū și de vameșii Craiovei; am întrebatū pe jăluitoři pentru ce n'aū înnoitū acēstā carte și dela alți luminați Domni din urmă? și ȑiserā că n'aū avutū trebuință, căci n'aū fostū supērați împotriva acelei cărți, iar acum fiindū că s'aū fórtē învechitū; cerū a li se înnoi, ci când va fi mila Măriei Tale asupra lorū a li se înnoi, mi se pare că este cu cale să se facā întâiū cercetare acolo de către dumné-lorū ispravnicii județului, de li s'aū păzitū precum ȑicu ei apērarea și n'aū fostū supērați împotriva acelei cărți vechi, și să înștiinȑeze Măriei Tale, ca să nu iasă pe urmă vre-o pricinā de jalbā despre vameșū; de care nu lipsimū a înștiinȑa Măriei Tale.—1794 Martie 29. (1)

Nicolae Filipescu Vel Logofătū.

În 22 Maiū 1794 Alexandru Moruzi scrie că Domnitorii Scarlatū Ghica (1765) și fiulū acestuia Alex. Ghica (1766) aū scutitū «de vama domnéscā, de agie, mortasipie, arabagie și de alte angariī, câte 2 care de marfā de abagerie din tóte altele câte va importā de peste Dunāre Petru abagierulū, fiindū orbū de amīndoī ochi.» Fiulū lui Petru, Vasile, cere lui Moruzi aces-tași scutire, dar Vodă îi acordā scutirea numaī a unui carū de marfā. (2)

(1) Cod. XXVII, pag. 33, IV.

(2) Cod. XXIII, fila 248.

Pilacū la Vel Aga și biv Vel Serdarū Prejbénu.

Moruzi ordonă că dela zaheréoa, ce aceștia sunt însărcinați a primi pentru aprovizionarea Bucurescilor, să nu ia vameșii decât jumătate la 10, iar nu la 10 unul, cum se plătesce zaheréoa de neguțătorie, care acéastă vamă s'o plătescă cumpărătorii, iar nu vîndătorii locuitorii; iar pentru zaheréoa ce se vinde în tîrgū la oborū, la aceea aū să-și urmeze vameșii după cartea lorū.—1794 Iulie 29. (1)

Vel Logofătū.

Pilacū din 21 Sept. 1794.

Constantinū Iliatū, ce aū cumpăratū pe 1794 vama dela Dragoslavele și Pitești, n'aū plătitū la cămara domnescă sferturile cele obicînuite. Vodă dă volnicie slugei sale «să mîergă, și ori-unde va găsi, să-lū apuce să împlinescă sferturile ce nu le-aū plătitū până acum, care banī să-ī aducă aici la cămara Domniei Mele, și elū ce va avé își va căutā socotéla cu tovarășii lui; iar neplătindū, să-lū ia să-lū aducă aici, lăsāndu-și vechilū în loculū lui acolo la vamă, care talerī 610 rămășițe din luna lui Maiū și talerī 785 din luna lui Augustū, talerī 785 din luna acésta a lui Septemvrc». (2)

Pilacū la Vel Vistierū, la Vel Vornicū de Téra-de-sus și Vel Spătarū din 8 Octobre 1794.

Ca să aducă înaintea lorū pe Ștefanū Vătafū dela Căineni, «căruia să aveți a-ī face cercetare cu totă scumpătatea, ca să vū arate dreptū în adevrū câtū sumă de untū aū trecutū înăuntru, fără de a nu tăinuī nimica, pentru că avemū a cercetā și însuși înaintea Domniei Mele și când ilū vomū dovedi, prin deosebite mijlōce care avemū Domnia Mea, cum că aū tăinuitū cevași, să scie că până la mōrte avemū a-lū pedepsi. Așișderea și tōte scrisorile cāte aū adusū orēnduitulū vātafū de multe care l'aū ri-

(1) Cod. XXIII, fila 268.

(2) Cod. XXIII, fila 276.

dicatū să le cercetați cu de amănuntulū, și luându pliroforie de adevărū, să arătați Domniei Mele în scrisū. (1)

S'aū jăluitū vameșii că nu-i ajută ispravnicii să percépă vama după catalogulū vămilorū, mai alesū dela rîmătorii ce se vîndū în țeră și pentru rachiulū din podgorie. Vel Vistierū și Vel Logofătū aū făcutū cercetare și presintă anafora din 12 Octobree 1794 și Domnitorulū ordonă ispravnicilorū, «ca la cele ce sunt după catalogū, să aibă dela dumné-vostre ajutorulū celū cuviinciosū de împlinire». — 15 Oct. 1794. (2)

Agenția austriacă a reclamatū că vameșulū de Cămpina, împotriva obiceiului ce s'aū urmatū, a luatū câte 2 parale vamă dela vitele mari ce aducū străinii din lăuntru pentru iernatecū aici în țeră, «carī acele vite le iernéză aici, fiind-că plătescū aici văcăritulū străinilorū în vremea oeritului, de aceea sunt nesupérate de altele la trecerea lorū, precum și în ponturile Divanului și ale Visteriei și în catalogulū vămilorū căutându-se nu se găsi dela acestū felū de vite mari a da și vre-o vamă». Vodă ordonă ispravnicilorū de Prahova a aduce de față vameșulū, să-i dea *strașnică poruncă* spre a nu se cuteză să facă urmări împotrivă, întorcëndū și ceea ce a luatū înapoi, pentru că «de Ni se va mai da notă dela Agenție pentru pricina acésta, bine să scie că indoitū va plăti și se va pedepsi.» Vodă mai ordonă ca ispravnicii să vestéscă de acésta și pre vâtafulū de plaiū.—1794 Oct. 25. (3)

S'a repețitū și la 29 Oct. 1794 către Logofătulū de Țera-de-sus Filipescu, către Vorniculū de Țera-de-jos și la Spătarū, să cerceteze noua reclamare a Agenției. (4)

Dece cărți deschise la județele cu plaiuri, pentru supărările ce se facū cioabanilorū sudiți, carī vinū cu vite din lăuntru aici în țeră spre pășune, de către slujbașii oeri și de către alții.

Despre reclamația Agenției austriacesci, cum că la eșirea sudiților cu vite mari spre iernatū în țeră, vameșii după la scheli le ieaū câte 2 parale

(1) Cod. XXIII, fila 281 verso.

(2) Cod. XXVII, scara 17, fila 34.

(3) Cod. XXIII, fila 289.

(4) Cod. XXIII, fila 290.

de vită, cum și dela slugile lor le ieaă deosebită parale, i așisderea îi mai supără a plăti ierbărită și pentru vitele carelor în cari își aducă sudiții din Transilvania zaheréoa cea trebuincioasă de hrana lor, precum și vâtașii plaiurilor le ieaă câte 20 de parale și până la talerî 1 pentru cărțulie, așisderea și uniî din slujbașii cari aă luată dela uniî din sudiți văcăritulă împotriva ponturilor, adecă câte 23 de parale și 2 banî de vită; de care acestea făcându-se cercetare din porunca Domniei Mele condicelor și ponturilor domnesci, Ni s'aă făcută anafora că pentru vitele ce aducă aici în țeră spre iernatecă, cari plătesc la vremea oeritului văcăritulă străinilor, nu aă cu altele a se supără de vameși sau de vâtași, cum și pentru vitele dela carele în cari își aducă zaheréoa cea trebuincioasă, ce numai vină și iar se întorcă în lăuntru, cari nu rămân la pășune aici în țeră, iarăși nu aă a se supără întră nimica; așisderea și slujbașii văcăritului nu aă a luă mai multă decât de vita mare câte 11 parale, iar de vita mică pe jumătate, însă cu acestă cuvîntă de *vită mică* să nu supere slujbașii pentru sugători, făcându adecă tunșii caî mari și sugătorii vită mică ci tunșii și mânzații se socotescă vită mică, dela care se iea văcărită pe, jumătate, adecă 2 dreptă unul, iar cu sugătorii să nu aibă a face; precum și mai sus numitele cereri de luări mărunte ale vâtașilor s'aă găsită fără de cale și împotriva ponturilor. Pentru care s'aă dată porunca Domniei Mele asupra unora din vâtași, vameși și slujbași oeri, ce s'aă vinovățit într'aceste urmări, ca nu cumvașilea și alții să facă asemenea împotrivă urmări, iată și de obște vă trimetemă domnescile Nôstre porunci strașnice ca să le arătați atătă vameșilor, vâtașilor de plai, câtă și slujbașilor oeri, spre a se feri de unele ca acestea, fiindă și dumné-vôstre cu purtare de grijă de a nu face supărări străinilor sudiți cu acestă felă de cereri..... cari sunt împotriva ponturilor, ci și acum și tot-deauna dumné-vôstre să-i diafendipsiți de cele împotrivă, dândă de scire fie-căruia, că nu numai voră întorce îndoită, ci se voră și pedepsi.—1794 Noemvre 11.

Aceste cărți, după ce s'aă vedută de d-lă *Markel*, s'aă trămisă cu Petre sin Iuz-bașa în mâna Logofătului *Petrică spătărescă*, astăzi lună Noemvre 13, ca să le pornescă.

În 18 Novembre 1894 Vodă scrie Vel Spătarului, după o nouă reclamațiune a Agenției austriace, că la plaiulă Loviștei (Argeșu) ună Gheorghe Postelnicelulă a luată dela ună Stană Luca și Onea Balteșu din Ardeală pentru 68 vite mari (între cari 12 de jugă la 2 care cu zaherea de hrana lor) «câte 22 parale în monedă nemțescă, adecă talerî nemțesci 42 și 21 creițari, cari socotindu-se câte 7 lei galbenulă, vine lei 66 banî 60, urmare

în potrive ponturilor. » Vodă ordonă să fie adusă acelă Gheorghe înaintea Spătăriei și să întorcă îndoitu ce a luat mai multă. (1)

Pitacū din 12 Novembre 1794 către Vel Vist. Enache Moruzi, Vel Logofetă de Țera-de-sus Nicolae Filipescu și biv. Vel Cămăraș Nicolache.

Vodă îi însărcinază să revizuască catalogul vamei și ponturile, adecă condițiunile de arendare, în vedere cu noua arendare pe 1795 și în vedere și cu «multele pricinī de judecăți, carī apururea se întâmplă între vameși cu neguțătorii și locuitorii pentru ale vămilor, pentru nedeslușirea pe largă la unele din condeile catalogului». (2)

Pitacū din 8 Dec. 1794 către toți ispravnicii de județe, să dea în sciore la toți de obște că este a se *strigă* și a se vinde vamele dela 1 Ianuarie, ca să vie mușterii de a le cumpără, și că până la arendarea vămilor dela 1 Ianuarie, ispravnicii să rânduiască omeni harnici și credincioși la toate vamele să strângă venitul până la venirea noului vameș și să aibă grijă «să nu se facă vre-unū sfeterismos, saū vre-o pagubă venitului vămilor». Pe lângă omenii rânduiri de ispravnic să fie și câte unul din vameșii vechi. (3)

«Publicații la toate județele» fiind-că s'au apropiat vremea a se strigă ca să dea de sciore la cei ce sunt mușterii de cumpărătoare a vămilor, și că la împlinirea anului (ad. până se va fi dat la mezat venitul) să se orânduască vechii (adecă să se caute venitul în regie), «fiind și câte unul din vameșii cei vechi» alătura cu omul însărcinat de ispravnic, ca să nu se facă vre-unū *sfeterimos saū vre o pagubă venitului vamei* din necăutarea cu silință bună. (4)

Se vede că a urmat pricină între vameșii de afară și cei din Bucuresci. Al. Moruzi însărcinază în 22 Martie 1795 pre ceaușul de aprodi să adune mâne Divanul și cu d-lui biv Vel Banu Ghica și d-lui Vel Vist. Văcărescul, să facă negreșit Domniei Mele anafora, care să o aducă să o vedem. (5)

(1) Cod. XXIII, fila 295 verso și 296.

(2) Cod. XXIII, fila 294.

(3) Cod. XXIX, fila 4.

(4) Cod. XXX, fila 4.

(5) Cod. XXIX, fila 30 verso.

La 23 August 1795 Enache Moruzi biv Vel Vist. amintescă lui Vodă în scris că, dela 1 Ianuarie până la arendarea vămilor, vechili de vameși strîngă venitul și au dreptul numai la deciuială din banii strînși. Vechili dela vama Dragoslavele (Muscelu), care vamă se caută în credință, fiind-că n'a putut fi dată în arendă, n'au răspuns la Visterie veniturile, ca să-și oprască numai deciuiala.

Domnitorul ordonă ispravnicilor județului să împlinescă banii dela foștii vechili ai vamei dela Dragoslavele, afară de deciuială, și să-i dea în primirea epistatului vamei. (1)

Vel Vist. Scarlatu Ghica în 6 Martie 1796 raportază Domnitorului că Postelnicul Rătescu nu mai poate servi ca sameșu la Oltu fiindu bătrân și bolnav, deci cere să i se hărăzască iertăciune din slujbă. Vist. recomandă în locul lui Rătescu pre Zamfiru Logofetulu, «avendu praxis atât la socoteli, cât și la condei românesc, grecesc, cum și ca unul ce purure s'au aflat sameșu pe la județe, până la întocmirea sameșilor ce s'au făcut în anul trecut prin luminat chrisovul M. Tale».

Domnitorul aprobă. (2)

Pitacu către Paharnicul Stavru, ispravnic la R.-Săratu, din 16 Iunie 1796, cât și către ispravnicii din Vlașca, Teleormanu, Ilfov și Ialomița, din 18 Iunie același an, vestindu-li-se că oeritul s'au vîndut și să pue păzitori să nu trecă oi peste hotarul Moldovei și peste Dunăre. (3)

Pitacu la 12 județe, din 22 Iulie 1796, ca să dea ispravnicii slujitori în destul orânduitorilor slujbași ai oeritului de dincă de Oltu. (4)

Pitacu din 26 Iulie 1796 la ispravnicii.

¶ Vedeudu reclamațiile locuitorilor și negușitorilor, se trimite copie după condițiile sa catalogul vămilor din condica divanului, vidimate aceste copii de către marii Logofeti, ca ispravnicii să nu îngăduie alte supărări negușitorilor și locuitorilor decât în marginele catalogului.

La sfîrșitul copiilor după catalog ce s'au trimis la ispravnicii se

(1) Cod. XXVIII, scara 7, fila 26.

(2) Cod. XXXI, scara 3, fila 43 verso.

(3) Cod. XXI, fila 205 verso.

(4) Cod. XXIX, fila 215.

adaoge următoarele : «căminăritul de afară de prin județe iară a se căuta de către orânduiri slujbași numai pe la orașe, i târguri și bălciurile mari, afară din sf. Metropolie i sf. Episcopii și din mănăstirile mari și afară din dumné-loru boerii dela Vel Banu până la Vel Cluceru de arie, i din jupănesele veduve ce au stătitu boerii dumné-loru veliți, i din cei ce au chrisóve și cărți domnesci de scutélă Dela cei-lalți ce facu alișverishu cu vinđare de vinuri are să ia de butia de vinu talerî unul, după obiceiul ce au fostu, i dela rachiul de țeră de butia mare tal. 4 și dela butia mai mică tal. 2 ; iar dela rachiurile străine dela butia mare tal. 6 și de la butia mai mică tal. 3 ; și acestu venit să se ia peșinu de câte buți cu vinu i cu rachiu va găsi în cărciumă sau magasie, și să dea răvașu de plată (afară din buțile ce au plătitu căminăritul și va fi avendu răvașu de plată); acele răvașe să le ție în sémă, pe care n'are orânduitul căminarū a le supără de alu 2-lea căminăritu.

Pentru rachiul ce se face la podgorie, hotărîre făcută este, iar încă dela lét. 1794, după obiceiul vechiu, că nu are vameșii a vămii prin sate pe la casele locuitorilor, ci numai la tîrgu aducendu-lu își ieau vama după catalogu ; precum și în catalogu scrie (rachiul ce-lu aduce dela podgorie), care va să țină că aducendu-lu la tîrgu să ia vamă ; iar vameșii cari se îndrăsnesc a merge să cêră vamă și pentru rachiu pe la casele locuitorilor, facu urmare împotriva ponturilor și a catalogului ; pentru că locuitorii prisosulu ce-lu au, ori însuși ei îl aduc la tîrgu de-lu vîndu, sau vîndendu-lu acel cumpărătoru îl aduce la tîrgu și vameșii nu-și păgubesc vama cea dréptă, care vamă se ia acolo unde se vinde ; iar pe drumu fiindu trecători, să nu li se facă supărare.

Sarea ce se vinde în țeră și prin tîrguri, nici în catalogu nu este numită nici în ponturi, nici vamă nu are, fără de numai la tîrgu unde se aduce cu carul are să dea adetulu pămîntului, după obiceiul tîrgului. (1)

Pilacū din 22 Iulie 1796 către Divanū.

Vodă are sciință după afară, că «vameșii și ierbarii, după ce-și ieau o vamă și ierbăritul dela vitele mari și mici cari se vîndu, apoi totu pentru aceste vite mai apucă pe cumpărătorii de le ieau alu doilea vamă, măcar și ei vrîndu a le scóte din țeră, și iar totu pentru aceste vite, de voru trece cu vinđarea la a doua și la a treia mână cumpărătoare, totu asemenea urméză: dela toți

(1) Cod. XXIX, fila 215.

cere altă vamă și altă ierbărită». Domnitorul, ca să facă nizamul cel cu viincios, cere prealabil și avisul Divanului în vedere cu obiceiul cel adevărat și cu ponturile catalogului vămei. (1)

Pitacū către ispravnicī, din 22 Iulie 1796.

S'aū jăluitū locuitorī că neferī zabișilorū după afară, atâtū cei de pe la margine câtū și cei de pe la cele-lalte județe, s'aū nărăvitū a luā havaşurī din vinurī și din fieș-care felurime de marfă care trece dintr'unū județū într'altulū și care le scotū din țēră, câte 60 de parale de butie și câte 40, precum și din vite încă și dela carele cu porumbū, sub cuvīntū de obiceiū, lucru ce nu slobode domnia și nu voesce dīnsa să se facă obiceiū, «pentru care nu ne este mirare atâtū de dīnșī câtū și de d-vōstre ispravnicilorū, carī vē avemū orēnduișī dregētorī spre a diafendipsi și a păzi pe locuitorī de nedreptășī și jafurī, cum vē îngăduișī acestea și de ce să lăsașī să curgă acēstă rea urmare.»

Domnitorul ordōnă încetarea acestui abusū, sub pedépsă, pe lângă restituirea pagubei făcută țēranului. (2)

Cutia milelorū.

În vol. V alū «Istoriei Romānilorū» (pag. 363—374) amū arētatū organizarea Cutiei milelorū pe lângă Epitropia obștinei. Aci vomū da locū unei serii de acte relative la acēstă cutie.

Pitacū pentru ca să dea talerī 250 din banī Cutiei la Episcopulū Buzēului ca să imparfă la obraze scăpătate.

Prea Sf. Ta Pār. Metropolitē, i dumné-vōstre cinstișilorū și credincioșī boerilorū Domniei Mele Dumitrache Ghica biv Vel Vistierū, i Scarlatū Grecēnu biv Vel Vornice, nazīrilorū Cutiei de milostenia obștei, vē facemū însciințare, că din banī ce se strīngū la Cutia milosteniei cu analoghie de prin județele țērei după afară, după la preoșī și după la cele orēnduite locurī, pentru folosulū și ajutorulū sārăcilorū de obște, iată cu

(1) Cod. XXIX, fila 213.

(2) Cod. XXIX, fila 213 verso.

dreptate ca dintr'acelū ajutorū să se împărtășască ajute și cel scăpătați și săraci ai părței locului și ai eparchiei de unde se strînge și vine acestū venitū la cutie, care acéstă analoghie, măcar că nu sunt la îndoială că se va păzi, dar cu tóte acestea Domnia Mea, găsindū cu cale, și poruncimū, ca din baniī ce se stringū la cutie din eparchia S. Sale iubitorului de Dumneḑeu Păr. Episcopulū Buzēului Chirū Dositeiū, să dați talerī 250 pentru obrazele sārache și scăpătate ce se află într'acéstă eparchie, pe cari fiind-că S. Sa numitulū Episcopū ca unū archiereū de eparchia de acolo trebuie să scie mai bine pe cei cu adevăratū scăpătați și vrednici de ajutorū, de aceea poruncimū ca acești bani să se împarță prin mânia S. Sale Episcopului Buzēului la cei ce va cunósce S. Sa că se cade și sunt vrednici de milă, de care va arēta Domniei Mele pe urmă cu fōie; și cu acesta domnesculū Nostru pitacū veți fi scăduți la socotēlă.— 1793 Martie 12. (1)

S'a trimisū pitacū la dumnē-lorū naziriī cutiei, ca lēfa ce se dă din cutie, cum și mila de aceste ḑile ale Pascelorū, după catastișele ce au pecetluitū Măria Sa, să aibă a da până în 2 ḑile negreșitū, afară din osebitulū catastiliū de milă, ce este a se da de aici dela Curte, și apoi dumnē-lorū, ce rămășițuri vorū avē de venituri ale cutiei, vorū cere împlinirea lorū. — 17 Aprilie 1793. (2)

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — Cîstitū și credinciosule boerū alū Domniei Mele dumnē-ta Vel Vistierū, fiind-că Cutia milosteniei de obște are orēnduială de iea dela Visterie cāte talerī 500 pe lună, care vine pe o *trimenie* talerī 1.500, după orēnduiala chrisóvelorū, și fiind-că la ḑilele Sf. Pasci au avutū cutia deosebite cheltueli, cari cu împrumutū din venitulū podului s'au rēspunsū și trebuie a se pune la locū, mai vīrtosū acum cānd este și lucrarea podului în faptă, este dar voia și porunca Domniei Mele ca să se dea dela Visterie o *trimenie* ce urmēză acum întrégă, care *trimenie*, fiind-că după orēnduiala Visteriei se începe dela Martie 1, i Aprilie și Maiū, poruncimū Domnia Mea dumi-tale ca acéstă *trimenie* pe numitele trei luni Martie, Aprilie și Maiū, de nu s'au datū, să se dea acum la cutie din Visteria Domniei Mele. Tolco pisah. gpd. — 1793 Maiū 3. (3)

Vel Logofētū.

(1) Cod. XXIII, fila 16.

(2) Cod. XXIII, fila 42 verso.

(3) Cod. XXIII, fila 49.

Dumné-ta Vel Vistierŭ, fiind-că Cutia milosteniei de obște, după anafora ce ne-aŭ făcutŭ dumné-lorŭ nazîrîi Epitropiei de orânduiala chrisóvelorŭ, are a luă, însă dela Visterie talerî una mie optŭ sute-cincî-șeci, răsura breslelorŭ din sfertulŭ de Martie, iar dela cărțile negușitorilorŭ ce strîngŭ ejnea-zaherea și care se dau dela Visteria Domniei Mele talerî cincî sute, cum și pentru boeriŭ ce aŭ îmbrăcatŭ domnescile Nôstre caftane, *i departementari* ispravnicî i judecători, atâtŭ de dincóce de Oltŭ câtŭ și dela Craiova talerî 4.190, afară din talerî 1.500 ce s'aŭ datŭ; și fiind-că la aceste sfînte zile ale Pascelorŭ aŭ avutŭ deosebite cheltueli, ce cu împrumutŭ de venitulŭ podului s'aŭ împlinitŭ, și acum este stenahorisită și cu multă trebuință de cheltuială, a se pune baniŭ împrumutării la venitulŭ podurilorŭ, cari le trebuescŭ acum la facerea podurilorŭ pentru folosulŭ de obște, și nu póte a se zăbovi mai multŭ taxilulŭ banilorŭ acestora, fiindŭ și cunoscută trebuința, poruncimŭ dar dumi-tale, ca atâtŭ baniŭ breslelorŭ să se dea acum, i baniŭ cărțilorŭ negușitorescî să se împlinescă prin epistasia dumi-tale, ca și baniŭ dregătorilorŭ, după fóie ce anume veŭ primi dumné-ta dela Epitropie, orânduindu-se din leiŭ dela toți aceștia și uniŭ și alțiiŭ lăra de zăbavă să se facă teslim la Epitropie. — 1793 Maiŭ 3. (1)

Vel Logofătŭ.

Cu pitaculŭ din 27 Maiŭ 1793 se acordă dela Cutia de milostenie 15 talerî pe lună lui Ștefănică biv Polcovnicŭ za ciocli și câte 20 talerî pe lună Pârvului Sandulache pentru slujbe sêvîrșite. (2)

Pitacŭ din 9 Iunie 1793 la dumné-luŭ Vel Vistierŭ, ca baniŭ cutieiŭ și ai cișmeleiŭ din dijmăritŭ, adecă câte talerî 50 de totŭ județulŭ pentru cișmele și osebitŭ câte talerî 50 de totŭ județulŭ pentru Cutia milosteniei, dela cumpărătorulŭ dijmăritulŭ să se facă teslim de Visterie la orênduitulŭ lorŭ capzimanŭ alŭ cutiei, luândŭ adeverință. (3)

Pitacŭ la boeriŭ epitropi ca să dea tal. 150 lui Vasile Pîrăianu.

Iw Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodă i gpd. zemle Vlachiscoe. — Dumné-vôstre boerilorŭ nazîrî ai Cutiei de milostenie, fiind-că ne-amŭ pliroforisitŭ Domnia Mea pentru acestŭ Vasile Pîrăianu, Postelniculŭ din

(1) Cod. XXIII, fila 49.

(2) Cod. XXIII, fila 64.

(3) Cod. XXIII, fila 76.

sud Gorjū, cum că este vrednicū de ajutorū, fiindū ficiorū de boerū pă-mînténū, elū și soția lui, fôrte scăpătați, cu casă grea și cu fete de vîrstă, poruncimū Domnia Mea, ca din baniți cutiei să i se dea tal. 150 pentru căsătoria fiicei sale.—1793 Iunie 30. (1)

Pitacū la boerū Epitropiei ca să dea câte tal. 5 pe lună Luxandreî.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpd. zemle Vlachiscoe. — Poruncimū Domnia Mea d-vôstre nazîrilorū Cutiei de milostenie să aveți a da pe tótă luna câte tal. 5 acestei vèduve anume Luxandra, ce a fostū soție Popîi Costandinū dela biserica cu Sivilele, cu o copilă sîrmană ce are anume Smaranda, pentru hrana și chiverniséla lorū, tolko pisah gospod. — 1793 Augustū 26. (2)

Pitacū la Metropolitū, ca să împlinescă tal. 924 dela mănăstirea Glavaciocū i Cășcióarele și mănăstirea Sf. Ioanū din Bucuresci, rămășița banilorū cutiei.

P. S. Ta Părinte Metropolitū alū Ungro-Valachiei, fiind-că dumné-lorū nazîrii Epitropiei arată Domniei Mele cum că aceste 3 mănăstiri sunt datóre la cutie baniți ce arată mai jos, cu cari îi dă rămășiță P. S. Sa Proin Mitropolitū Chirū Filaretū, însă mănăstirea Glavaciocū tal. 660, mănăstirea Cășcióarele tal. 66 și mănăstirea Sf. Ioanū din Bucuresci tal. 198, cari se facū tal. 924, scriemū P. S. Tale să orênduesci mumbașirū-zapciū într'adinsū să mérgă la igumeniți numitelorū mănăstiri să-î apuce cu strînsóre să împlinescă acei baniți negreșitū; așisderea și dela mănăstirea Sf. Ioanū din Bucuresci să rênduesci P. S. Ta să-î împlinescă, și să se facă teslim făr de zăbavă, de unde să se ia apodixis de teslimatū. — 1793 Sept. 30. (3)

Pitacū din 23 Novembre 1793 către dumné-lui Vel Postelnicū pentru rămășițele havaeturilorū cutiei dela caftanele boerilorū, ca din tal. 4285 să faci tacsile 2 părți dela fieș-care, iar a treia parte sunt scăduți și să-î aducă înaintea Gspdl., după lóia ce vorū da epitropiți. (4)

(1) Cod. XXIII, fila 93 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 128.

(3) Cod. XXIII, fila 151 verso.

(4) Cod. XXI, fila 181 verso și 243.

Pitacū din 23 Novembre 1793 la dumné-luī Vel Vist. pentru havaeturile cutiei dela ispravnicī, ca să-ī faci tacsilū din simbriile lorū, să-ī aducă înaintea Gspod., după fōia ce vorū da epitropiī. (1)

Pitacū la dumné-lorū veliīī Logofeīī pentru havaeturile judecātorilorū ce sunt datorī la cutie, pe jumētate să-ī faci tacsilū, iar jumētate sunt scăduīī, atâtū din Bucurescī câtū și după afarā. (2)

Pitacū din 23 Novembre 1793 la dumné-luī Vel Post. pentru tal. 144 rămāșițā din cărțile neguītorilorū de egīnea-zaherea aī cutiei, să-ī facā tacsilū și să-ī aducă înaintea Gospod. (3)

Pitacū din 23 Novembre 1793 către dumné-luī Cămārașulū Nicolache pentru tal. 3127 rămāșițā din baniī preoīilorū, sfertū de sf. Dimitrie trecutū, care sunt datorī Prea Sfinīia Lorū Archiereiī eparchiilorū la cutie, fār de zābava cea mai puținā să-ī facā tacsilū, să-ī aducă înaintea Gospod. (4)

Pitacū din 9 Maiū 1794 către Banulū Craiovei după reclamația nazīrilorū Epitropieiī cā boeriī de peste Oltū n'au datū havaetulū caftanelorū. (5)

9 Maiū 1794. Pitacū la Vel Vist. ca să dea Epitropieiī baniī orēnduiīī după chrisovū și să se ia dela toīī ispravnicīī rēnduiīī la județe baniī hotāriīī pentru cutie. (6)

Pitacū către nazīriī Epitropieiī din 5 Ianuarie 1795, ca pe de o parte să plătescā lefile jupāneselorū vēduve și celorū scăpātaīī din veniturile cutiei, și pe de alta să facā mezatū de tōte slujbele cutiei după obiceiū în auīulū tuturorā, arētāndū Domnitorulū preīulū eșitū pentru fie-care slujbā. (7)

Actele relative la cercetarea socotelilorū anuale ale Epitropieiī de obște din Aprilie 1795. Sunt identice cu cele anteriōre. (8)

(1) Cod. XXIII, fila 181 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 181 verso și fila 243.

(3) Cod. XXIII, fila 181 verso.

(4) Cod. XXIII, fila 181.

(5) Cod. XXIII, fila 243 verso.

(6) Cod. XXIII, fila 243 verso.

(7) Cod. XXIX, fila 7 verso.

(8) Cod. XXVIII, scara 5, fila 12 verso.

Anaforaua Divanului din 9 Maiu 1795, după porunca Domnitorului de la 5 Maiu, prin care Divanul este provocat să creeze venituri nouă cutiei Epitropiei, căci nu i s'ajungu veniturile la lefile ce dă «între alte modele din care amu socotitu a se adăoga venitul Cutiei de milostenie, amu socotitu a fi cu cale ca dela totu preotulu ce se chirotonisesce să se iea la Cutia milosteniei tal. 5, iar dela diaconu tal. $2\frac{1}{2}$ », însă nu în totu anul, ci numai la chirotonie.»—1795 Maiu 9.

Asupra acestei anaforale, Domnitorul dă întărirea la 10 Maiu 1795 și ordonă pe de o parte a se vesti această dispozițiune Mitropolitului și Episcopilor, iar pe de alta ordonă nazîrilor să aibă a îngriji de acestu venit. (1)

Divanul prin anaforaua din 9 Maiu 1795 propune Domnitorului, care i-a ccerut să creeze venituri nouă cutiei, ca după cum Mitropolia dă havaetu la Epitropie 1000 tal. când se face Metropolitu și 500 tal. la ȧiua prasnicului Mitropoliei; după cum Episcopia de Rîmnicu dă 500 tal. când se face Episcopu nou și deosebitu pe totu anul 350 la ȧiua prasnicului Episcopiei; după cum și Episcopia de Buzeu dă tal. 500 când se face Episcopu nou și deosebitu dă pe totu anul tal. 200 la ȧiua prasnicului Episcopiei, «asemine ȧăsimu cu cale să se lege a da havaetu la cutie și Sf. Episcopie Arȧeșu, adegă tal. 500 să dea acum pentru căci s'au făcutu Episcopu nou, iar tal. 150 să dea pe totu anul la ȧiua prasnicului Episcopiei».

Domnitorulă aprobă acēta în 10 Iunie 1795. (2)

Divanul propune prin anafora, în interesulă înmulțirei venitului cutiei, «ca dela mezaturile ce se facu prin poroncă domnēscă, orī la acareturi orī lucruri, saū ce va fi, afară de 2 parale la leu ce este havaetulu starostei cu alu telalīculu, să se maī iea încă cāte 2 parale la leu pentru cutie, însă dela mezaturile cāte se facu de nevoie cu zapciū rēnduitu pentru împlinire de datorii, vīndētorulū să nu dea acele 2 parale, ci cumpērătorulū.»

Domnitorulă aprobă propunerea, cu deosebire «ca numai dela lucruri ce voru fi prețulu lorū dela tal. 80 în sus, carī cu poroncă domnēscă se vīndu la mezatū, să se iea ajutoru la cutia milosteniei 2 parale la leu peste prețulu mezatului, care aceste 2 parale să le dea numai cumpērătorulū».—1795 Iunie 10. (3)

(1) Cod. XXVIII, scara 5, fila 65.

(2) Cod. XXVIII, scara 6, fila 47 verso.

(3) Cod. XXVIII, scara 6, fila 48.

Epitropia obștirei se jăluesce la Iunie 17, 1795, că nu pôte incassă taxa caftanelorū, cuvenită cutiei. Domnitorulū dispune că acéstă taxă să fie oprită de Vistierie când va plăti trilunia boierilorū din dregătoriū și suma să o trimită la nazîriū Epitropiei. (1)

Prin pitaculū dela 4 Augustū 1795 Moruzi trimite Metropolitulū baniū și catagrafia avereī răposatului Archiereū Sidirū Grigorie, «fiind-că Domnia Mea întru nimicū nu se amestecă într'acestū avutū. Atâta numai poruncimū Domnia Mea, ca talerī 10.000 să dai P. S. Ta la zidirea spitalurilorū și lazareturilorū nouē, luândū adeverință dela boeriū epistați, și tal. 1.000 la spitalulū dela Sf. Pantelimonū și talerī 1.000 la Cutia de milostenie a obștei și din prisosulū banilorū să mulțămesci P. S. Ta și pe boeriū ce aū făcutū catagrafia și zaptulū avereī răposatului». Și pentru pomenirea sufletului răposatului să dea totū Metropolitulū din baniū rămași. Vodă recunósce că și baniū orânduți de elū a se da sunt totū pentru sufletulū răposatului, «unde nu pôte fi mai vrednică pomenire alta decât acésta». (2)

În Octobrie 1795, nazîriū Epitropiei constată unū importantū deficitū în budgetulū lorū, de talerī 32.564, așa că mulți nu și-au luatū lefile, uniū dela Februarie și alțiū dela Aprilie, și aceștia neconteniti stărue la Epitropie și socotescū că bani sunt și Epitropia îi popresce și nu le dă. Nazîriū Epitropiei cerū lui Vodă o comisiune de 4 boeri cu Metropolitulū ca să teorisescă veniturile cutiei pe anū, cele canonite, afară din cele întîmplătore dela boeriū ispravnicī departamentariū judecatoriū de prin județe, venitulū dela mezaturī (4 parale), 2 parale dela starostea de binale, chirotoniile preoțilorū și diaconiū și din clironomiū, măcarū că ēs-timpū s'aū întîmplatū multe din cauza bólei. Comisiunea să facă analoghia lefilorū după venituri, ca să nu mai fie deficitū și să înceteze hula și blăstemerile asupra Epitropiei. Nazîriū propunū ca veniturile eventuale de peste anū să se întrebuinteze la poduri și alte trebuințe, iar prisosulū să se dea la cutia milelorū, spre a se împărți de 2 ori pe anū la săraciū cari n'aū lefi, și anume la Crăciunū și la Pasce.

Domnitorulū, în 27 Octobrie, numesce comisiunca, compusă din Vel Ban Brâncovenu, biv Vel Vistierū Moruzi și Metropolitulū. ordonându-le ca pe câți nu se cade, să-i scóță dela lefi, afară din cei ce slujescū, cari aceia aū a fi nestrămutați. (3)

(1) Cod. XXVIII, scara 5, fila 69.

(2) Cod. XXIX, fila 102.

(3) Cod. XXVIII, scara 7, fila 58 verso.

*Chrisovă din 12 Decembre 1795, contra-semnată de Constantin Filipescu
Vel Logofetă.*

«Fiind-că P. Sf. Sa Părintele Metropolită al Ungro Vlachiei și dumné-loră cinstiți și credincioși boeri veliți al Divanului Domniei Mele, după porunca ce au avut prin domnescul Nostru pitac pentru a chibzui unele pricină de obște spre a intra la bună orânduială, din care să aibă și Cutia milosteniei de obște un ajutor, spre a se mai adăoga venitul săracilor, neajungându cutia a proftaxi lipsa celor neputincioși, Ne-au făcută anafora dela Mai 9 cum că este trebuință a intra și brésla zidarilor, lem-narilor, cărămidarilor i nisiparilor din Bucuresci la un nizam, ca un lucru trebuincios, spre a-și face alișverișul lor, dar nici obștie să nu se facă înșelăciuni și pagube și a-și avé și cutia dela aceste isnafuri un ajutor dela câștigul lor; asupra cărora să se orânduiască dela Divanul Domniei Mele un zapci cu stare de ipolipsis și să se cinstescă cu caftan, numindu se staroste de binale» Domnitorul arată că déjà Alexandru Ipsilante a fost dat nizam acestor isnafuri și a cerut Divanului să-i raporteze despre organizațiunea acestor isnafuri. Divanul a arătat «că, cu toate că se dedese de Ipsilantă Vodă un nizam la isnaful dulgherilor și al zidarilor, orânduindu-se și un Maïmar-bașa asupra-le cu carte domnescă la mână și cu orânduială de venit câte 11 și 22 parale de totă lemnarul și zidarul, dar urmare nu s'a făcut de către cel după vreme Maïmar-bași, ci în loc de a se folosi obștea, au adus tréba la catahrisis, grijind Maïmar-bașa numai de a-și agonisi orânduile parale lui pe an de totă dulgherul și zidarul, iar cele întocmite pentru obște nici unele nu s'au urmat, ci încă mai cu prisos s'au adăogat, și spre îndreptarea acestora luând din chrisovul lui Alexandru Ipsilantă cele cuprinđetóre și chibzuind și dumné-loră cele de trebuință într'acéstă vreme, Ne-au arătat părerea dumné-loră prin ponturi anume, spre a se da în mânele starostei de binale să le urmeze și să aibă și Cutia de milostenie din câștigul alișverișului acestor isnafuri 2 parale la leu și starostea o para pentru slujba și purtarca de grijă ce o are a face». Domnitorul arată că lucrul s'a făcut (veđi documentul dela fila 82 verso, cod. XXIX), decât s'au jăluit breslele în urmă că unele ponturi nu le convin. De altă parte nici naziri Eptropiei nu s'au arătat mulțamiți cu organizarea dată, și atunci Domnitorul a trimisă afacerea din nou înaintea Divanului. Acesta, în a doua anafora (veđi pag. 289 tom. V al nostru) *introduse* câte-va modificări la ponturile vechiului chrisov

(urméază înşirate ponturile, precum se potú vedé în actulú adusú dela fila 82 cond. 29), iar la ponturile 3, 5, 7, 10, 11 şi 13 sunt introduse modificările publicate de noi la pag. 290 tom. V. Domnitorulú termină dicéndú, că dá cartea acésta la mânele starosteí: «poruncimú dumi-tale Vel Logofétú că asemenea copie adevérită la logofeţia Divanulú Domnieí Mele să faci ca să se dea la mânele lemnarilorú i zidarilorú, spre a le fi şi lorú scjute în tótă vremea». (1)

Vist. Scarlatú Câmpineanu, nazírú Epitropieí, raportéză Domnului la 11 Februarie 1796, că Casandra, soţia răposatului Filotache Colţescu, merită milă, fiindú fată de boerú şi veduvă scăpătată.

Domnitorulú îi acordă 15 tal. pe lună. (2)

Anaforaua Epitropieí obştireí din 1 Martie 1796, dândú sémă de venituri şi cheltueli pe 1795.

Venituri

59.171 talerí pe anulú 1795; însă:

42.970 de talerí s'aú luatú veniturile canonite prin chrisóve domnesci.

12.128 din clironomií, venitú întâmplătorú.

4.073 din boeríi ispravnicí, egumení şi glóbe.

59.171

68.523 talerí s'aú cheltuitú pe 1795 la lefile săracilorú, epitropilorú, doftorilorú, cişmegiilorú, căsătoríi de fete sěrace, îngropări de străini săraci şi mile la bolnavi.

9.352 trecú mai multú peste venitú. Epitropia cere crearea unui nóú iratú pentru plata acestuí deficitú şi plata unei datoríi mai vechi, care urcă deficitulú la suma de:

12.750 talerí.

Domnitorulú, la 1 Martie 1796, convócă Divanulú să chibzuéscă 2, 3 mijlóce de găsierea unui nóú venitú pentru Epitropie.

(1) Cod. XXIX, fila 135 verso.

(2) Cod. XXXI, scara 3, fila 24 verso.

Anaforaua Divanului din 4 Martie 1796, răspunzându la ordinul Domnitorului de a găsi un venit nou pentru Cutie. Divaniții propun următoarele venituri:

a) Din vinăriciul ce este acordat la milă la mănăstiri, din totă țera, să dea de fiecare mănăstire, din 10, 2 la Cutia milosteniei.

Domnitorul aprobă acest venit, lăudându pe Metropolitul, care împreună cu boerii de Divan l'au propus.

b) De totă vita mare, bou, vacă, cal, bivoliță, catâr, ce se va vinde aici în țară, să dea cumpărătorul de una parale 5, verii de ce stare va fi, și de vită mică (oie, capră, râmător) de una câte o para, afară de oile Gelepilor, cari sunt pentru trebă împărătească.

c) Dela pașachina ce strângu negușitorii de aici din țară, să aibă a plăti ridicătorul mărfei câte 2 parale de oca. Vindeătorul moșiei la vremea tocmelii să facă cunoscută această dare în folosul cutiei, căci la din contră vindeătorul o va plăti.

Asupra acestei dări Domnitorul dice că pașachina nu iese numai din Țera-Românească ci și din Moldova, Turcia și țările tătăresci. Cu punerea acestei dări se vor îndepărta cumpărătorii de pașachină dela Țera-Românească, de aceea Domnitorul nu o aprobă.

d) Dela totu tabacul importat, dela cel fabricat aci, să dea și la cutie o dare egală cu aceea ce o dă la Vel Căminar.

Domnitorul aprobă, pe lângă darea Căminarului dela tabac, și câte 30 de parale de ocaua de tabac străin și 10 parale de ocaua de tabac pămintean. — 1796 Martie 15. (1)

Epitropia obștinei propune supresiunea dela pensiuni a mai multor fețe cari au primit din nou slujbe, și anume să se suprimă:

TALERI

40	pe	lună	dela	Toma	Comino,	rânduit	la	jud. Criminalion.
20	»	»	»	Matei	Popescu	»	»	» Vlașca.
20	»	»	»	Teodor	Michea	»	»	» Criminalion.
20	»	»	»	Sluger	Matei	Cantacuzino	»	» Departam. de 8.
25	»	»	»	Enache	Costacopulo,	rânduit	la	cămarășu la Ocnă.

125 De reportat.

(1) Cod. XXXI, scara 4, fila 32.

TALERI

125 Reportu.

- 5 pe lună dela Const. Ranete, rënduitu judecătoru la Secuien.
 15 » » Michaiu Bărbătescu » » » Prahova.
 10 » » Ștefanu Râmnicianu, biv. alu III-lea Logofetă, rënduitu judecătoru la Argeșu.

155 cu acești bani se scade bugetulu cutiei, căci «a luă câte 2 lei uni și alții nici una, nu este cu cale». — 1796 Martie 29. (1)

Pitacă la Divană din 9 Iunie 1796.

După cererea nazîrilor Epitropiei de a-și încheia socotelile pe 1795, Domnitorul ordonă Divanului ca, împreună cu Vel Cămărașul Niculache, să teorisască socotelile după orânduiala «atâtă a veniturilor ce sunt canonisite din slujbele Epitropiei i din huzmeturile domnesci ale Visteriei și ale cămăreii, i din ajutorurile ce s'au mai adaosă, i din mezaturi și din cele întâmplătoare, câtă și de toate cheltuețele Epitropiei, precum și din catastișele lefărilor ce au putut ajunge de s'au dat în anul trecut, care ceru dumné-loru nazîrii epitropi de a se pecetlui, spre a le avé sinetă.» Domnitorul cere și elă anafora de rezultat. (2)

Anaforaua în dosul jălbei de dulgheri și zidari, cărămidari și nisipari, dela Aga Dim. Hangerli, din 25 Iunie 1796, că nu se supună acești meseriași a da havaetulu cutiei după chrisovulu lor de constituire.

Domnitorul ordonă epist. Agiei să rënduiască după cererea Epitropiei unu zapciu, pentru ca să împlinescă dela breslași suma datorită cutiei. (3)

Nazîrii Epitropiei, la 29 Iunie 1786, arată Domnitorulu, că deja în luna Octobrie anul trecut au arătat că cutia milelor este în deficit și au fost cerut să se taie milele printr'o comisiune de 3, 4 boeri veliți, cari să cerceteze cine merită și cine nu merită să aibă milă. Domnitorul încă de atunci a aprobat propunerea și au însărcinat pe Vel Banu Brâncovenu și pe răposatul Banu Moruzi, împreună cu nazîrul Epitropiei, să facă alegerea indicată și să prezenteze catastihă curată de cei cari au să rămăe la lefă. Cu ați cu mâne s'a prelungit lucrul, până s'a întâmplat schimbarea Banului Brâncovenu, câtă și mórtea Banului Moruzi. Epitropia

(1) Cod. XXXI, scara 6, fila 38 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 197 verso.

(3) Cod. XXXI, scara 8, fila 54.

se rîgă din nou să se facă lucrarea de alegere a aceloră căroră să se lase pensiune.

Domnitorul, la 2 Iulie 1796, dă rezoluțiunea asupra acestei anaforale, în care, constatîndu trebuința Cutiei milelor de a avé fondurî mai marî și cum nu pôte să scôtă dajdie în țēră pentru acestu scopu, de aceea boerî de Divanû să se adune, să cerceteze catastihu lefilorû, câtû și osebitele pitace date în parte, și fără de nici o *filoprosopie* să ștērgă din catastihû pe cine nu merită. (1)

Anaforaua Divanului din Iulie 7, 1796, prin care arată că s'aû adunatû să facă alegere din catastihulû obraselorû ce ieaû lólă dela Cutia milosteniei. Divanulû a realizatû astă însărcinare și așterne deosebitû catastihû de lefile ce este a se da, câtû și o listă de lefile suprimate și de acele adaose. Divanulû cere dela Domnitorû că de ađî înainte la Epitropie să se țină catastihû pecetluitû cu pecetea Domnitorului, și în fieș-care 3 lunî verî-câte nume se vorû mai adăogă cu domnescî pitace, să se trecă în acelû catastihû iarășî sub pecetea domnescă, și nazîrulû Epitropiei ce împarte lefile la fieș-care obrazû din catastihû, să-î dea teșcherea la mână către sameșulû Epitropiei, în care să se cuprindă ca să se dea léfa cutăruia pe cutare lună; teșchereaua să o opréscă sameșulû, iscălită în dosû de celû care a primitû léfa. (2)

Domnitorulû aprobă.

Pitacû către ispravnicî, din 17 Augustû 1796.

«Fiind-că prin socotéla de obște după anaforaua P. S. Metropolitû și a boerilorû Domniei Mele, este hotărîrea făcută ca din milele vinăriciului mănăstirescû să dea mănăstirile din 10 doî, ajutorulû ce s'a orênduitû la Cutia milosteniei de obște și la logofeșiile Divanului Domniei Mele. . . » Domnitorulû ordonă adunarea acestorû banî cu catastihû. (3)

(1) Cod. XXXI, scara 8, fila 52 verso.

(2) Cod. XXXI, scara 8, fila 66.

(3) Cod. XXIX, fila 220 verso.

Comerciul, Industrie, Bresle, Poște.

La pag. 237 a tomului V din «Istoria Românilor» ce publicăm, am adus numeroase acte relative la comerțul și industria țerei; dăm aici o nouă serie de acte, care toate dovedesc atențiunea și grija lui Al. Moruzi pentru aceste două mijloace de îmbogățire ale unei națiuni. Ast-fel comerțul ce-l făceau țeranii cu lemne de foc, cu fin și cu altele era ocrotit de el, oprind pe slujbașii administrativi de a lua plocon cu sila dela țeran, luându totu odată și măsur în contra precepeiei. Dar cele mai importante acte, care dovedesc grija lui Moruzi pentru comerțul țerei, sunt măsurile riguroase luate de el în contra Turcilor în special, a locuitorilor de peste Dunăre în genere, ordonându stricta aplicare a nizamurilor stabilite prin pacea dela Kuciuk-Kainargi. Alex. Moruzi ieă măsur de asemenea și contra sudiților nemțesci, pe care îi opresce, totu conformu nizamului, de a cumpără acareturi sau lucruri nemșcătore în țără, nici mai cu sémă de a face comerț cu mărunțisuri, ci numai a vinde cu ridicata, și le dă terminu numai de 15 zile spre a-și vinde băcănia cu ridicata.

Totu referitoru la comerțu vom aduce și nelipsitele narturi, care, precum am arătat în tomul nostru V din «Istoria Românilor», erau o însemnată pedică pentru comerțul național, de ore-ce ele, narturile, se aplicau la comerțul în detaliu, deci alu pămîntenilor; firesce că și aci abuzul avea rolul său: boerii însărcinați cu instituirea vre-unui nartu, alu măcelarilor de pildă, primiau dela bieții măcelari sume de bani, a căroru mărime varia după obrazul boerului slujbaș, pentru ca în schimb să mai le ușureze nartul, să le pună prețuri mai mari.

Relativu la tîrguri încă mai aducem câte-va acte. Cu toate greutățile ce întîmpinau cei care veniau la tîrgu, pentru vîndare ori cumpărare, și aceste tîrguri erau numeroase și atrăgeau multă lume, mai alesu țeran. Nu e însă mai puțin adevărat, că la aceste tîrguri, care erau date ca privilegiu pentru boeri sau mănăstiri (dreptu de vamă, dreptu de a vinde rachiul și vinul etc.), erau aduși țeranii prin stăruințele ispravnicilor și subalternilor lor. În cestiunea vîndărei rachiului și a vinului aducem în acestu capitolu câte-va acte; prin unul din acestea Al. Moruzi opresce strașnicu fabricarea și vîndarea rachiului străin în totu cuprinsul țerei. Cătu privesce fabricile, menționăm acte relative la cunoscutele fabrici de hârtie și de postav și la ómenii lor, precum și la fabrici de rachiu. Relativu la aceste din urmă fabrici, Al. Moruzi dă unu act, care denotă că ori-cătu era de

Domnă ală Țerei-Românesce, nu dintre cei răi, totuși nu uită pe connaționali sâi greci.

Breslele continuă încă a fi cetatea meseriașului român. Aducem și pentru ele câte-va acte dela Al. Moruzi.

În tomul nostru V ală «Istoriei Românilor» am vorbit mai pe larg despre aceste bresle și am arătat importanța lor.

Menzilurile (Poștele) formază și ele obiectul atenției lui Moruzi. Mai cu seamă locurile de pășune pentru cai dela menzilhanele ocazionază câte-va acte dela Moruzi, pe cari le aducem la vale.

Pitac din 12 Ianuarie 1795 către Spătarul și Aga să nu îngăduiască pe arnăuți neferi și alți slujbași cu numele de strejari, ca dela carele cu lemne și fină ce intră în Bucuresce să ia lemne sau fină trecând pre la strădi și pe la răspâni. Domnitorul recunoște totuși strejarilor dreptul câte 1 lemn de cară fără alegere, «care-lă aducă țerani pe de lătura carului» pentru încălzirea străjei. (1)

Pitac din 11 Octombrie 1795 către biv Vel Postelnic Epistatul Agiei, să oprască precupeții de a eși înainte țeranilor spre a le cumpăra proviziile ce aduc de vânzare în târg, căci precupeția va fi pedepsită strâșnic. (2)

Pitac la Spătar, din 28 Februarie 1795.

Fiind-că uni din Silistrali, anul trecut, împotriva înaltelor porunci împărătesce, au trecut în pământul țerii, unde au făcut și arături, pentru ca să nu facă dar și estimpă vre-o urmare ca acesta împotriva nizamului, Vodă ordonă Spătarului «să dea ștrașnice porunci la căpitan, ca forte să întărescă paza marginei . . . să nu trecă iarăși vre-uni în pământul țerei, și de vor cercă, să stă dimpreună cu zabiți județelor a nu-i îngădui. . . Și dumné-ta Vel Hatmane să faci cuviincioase porunci la toți zabiți.» (3)

(1) Cod. XXIX, fila 10 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 118.

(3) Cod. XXIX, fila 21 verso.

Arătare în scurtă de cele ce au scrisă Capuchehaia Vidinului pentru cele ce s'au făcută arătare la numitulă serhallău față cu Ieniceri — Aga și cu toți ogeaclii și agalele, pentru paza nizamului țerei.

1) Nică un turc vîndilău sau altul din cel de decindea să nu pôtă trece în Țera-Românescă, și dacă vre-unul din vîndilăii turci va avé să iea dela vre un Român, să facă arătare în scrisă la Baș-Ceauș, și acela are prin trimesă să o dea de scire, sau însuși singur să o arête la Capuchehaia, care să aducă pe Român, și de se va dovedi că este dator cu adevărat, să facă împlinire de bani aceia. Iar de are să iea Român, să dea în scire la Pașa-Kapusă și prin Baș-ceauș la Osman-Aga și dacă dumné-lui va da voie cu făgăduința lui Baș-Eșki și cu zapciu dela Aga-Kapusă să trecă la Calafat ca să se caute judecata lui de către Capuchehaia față cu zapciul, care e dator întorcându-se să dea tacirul său în ce chip curge pricina? Așîderea și Românii raele trecîndu la tîrgul Vidinului, când se vor trage la judecată de către vîndilăi, la Mechkemet-Cadiul, să nu pôtă a-le căuta pricina nefiind față Capuchehaia, sau om din partea lui (2). Să nu pôtă nici unul din vîndilăi, orî turc, orî raia, a trece cu luntre sau cu caive, pe locuri neobișnuite, trecînd zaherele, dobitoce și ómenî din Țera-Românescă, fără numai să trecă prin locurile unde păzesc ómenii zabiților, pentru ca să-i cerceteze; iar călcătorul acestei porunci are a-și lua pedépsa, *mórté*, pentru care acesta se vor scrie și Aga-Mehtuplerî și se vor trămite cu Ogeac-ceaușî și cu Nevbegî pînă la Ada-Kalesi și pînă la Lom (3). Măcelarilor li s'a dat poruncă, fieș-care să nu pôtă mai mult decît un om a-și trămite în Țera-Românescă și acela iarăși cu adevărînță dela Baș-Ceauș și dela Capuchehaia trecînd să nu pôtă cumpără mai multe oi decît sunt însemnate în teșcherea, iar capre nici decum, vite mari numai 2—3 sau mult 4 și acele vaci sterpe pentru trebuința măcelăriei, iar nu pentru neguțatorie.— 1796 Februarie 9. (1)

Cărți către zabiții dela jud. Mehedinți, Dolj, Romanați, Teleorman, Olt, Vlașca, Ialomița, Buzău, Slam-Rîmnic, Oltenița și Ciocănescii din Ilfov și Slobodia, din 4 Aprilie 1796, ca în interesul păzirei nizamului țerei să opréscă de a eși cu plugul, orî din Turci, orî raelele hazurilor turcesci, să facă în țeră arătură sau orî-ce fel de semănătură. (2)

(1) Cod. XXIX, fila 149 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 169.

*Pitacū nizamū din 27 Iunie 1795 către Alexandru Calfoglu,
Caimacamulū Craiovei.*

Din jălbile ce Ne-au venitū dela obștea orășānilorū pāmîntenī de acolo i dela companiile vechī și nouē a negușitorilorū pāmîntenī, amū luatū Domnia Mea încunosciiņare, cum că sudeșī Nemșiei ce se află acolo, nemulțāmin-du-se pe nāmestiile și acareturile nemișcătore ce aū până acum, carī sunt împotriva tractaturilorū, pentru care are a se îndreptā, și acum cumpără acareturī și lucrurī nemișcătore, dintre carī sudeșī arū fi cumpăratū acum și o vie la Sutescī în jud. Vîlcea; pentru care iată ișī poruncimū Domnia Mea:

1) Pentru acelu suditū cumpărătorū viei dela Sutescī să cercetezī, și pliroforisindu-te în adevērū că aū cumpăratū acum acestū lucru nemișcătorū, să-lū chiāmī pe suditū înaintea dumi-tale și să-ī dīcī că a cumpără și stāpāni acestū lucru nemișcătorū, suditū fiindū, nu este slobodū, ci orī să-șī primēscā banīī înapoi, sau să o dea spre vîndare la mezatū, pentru care să-ī dai sorocū de 20 dīle, ca într'acestū sorocū să se desfacā de cumpărătoreā acestui lucru nemișcătorū negreșitū, iar de va voi de sine-șī a se face raia, spre a fi slobodū a cumpără și a stāpāni în țērā lucru nemișcătorū, să dea dumi-tale adevēriņā în scrisū sub iscāliturā-ī cum că voesce și cere a se face raia; primitū va fi și slobodū a cumpără; de care veī însciință Domniei Mele, trimițēndu-Ne și acelu *apodixis* alū luī în scrisū spre pliroforie.

2) Aușimū că sudișīī ținū cărciume cu vîndare de vinū cu de amēruntulū, i cuptore de alișverișū, care și aceasta este cu totulū împotriva tractaturilorū, lāsāndū a dīce nedreptatea ce se pricinuesce cu acēsta și nechivernisēla pāmîntenilorū orășenī ai țērei; pentru care iarășī poruncimū Domnia Mea, ca să chiāmī pre aceli sudișī ce ținū cărciume cu vîndare de vinū mēruntū, i brutarī cu cuptore de alișverișū, cărora să le dai sorocū de 15 dīle ca să-șī vîndā vinurile cu rădicata, să-șī rădice lucrarea cuptorelorū, și mai multū să nu fie îngāduișī sau slobodī a ținē cărciume sau cuptore.

Domnitorulū promite totușī voīe pentru acēsta celorū carī din sudișī se vorū face raiele.

3) Sudișīī a fi băcanī și a vinde băcānīī cu mērunșisulū nu sunt slobodī, ci aū a vinde marla cu rădicata. (Li se dā terminū de 15 dīle spre a-șī vinde băcānia cu ridicata).

4) Prāvāliașū sau boltașū suditū a face vîndare mēruntā cu cumasulū sau cu cotulū iarășī nu sunt slobodī, decāt dacā se vor face raiele și vorū intrā, după starea și putiņā lorū, fără de încurcăturā, la vre-o orēnduiālā de dajdie.

5) In diastima vremei, până se va face alegerea acésta și până a lua dumné-ta răspunsul celū desēvîrșitū pentru fiteș-care din sudițī, carī facū alișverīșurī cu mērunțīșulū, datorī sunt să fie următorī nizamulū politiei, care dela stăpânirea locului este datū pentru toțī de obște, fără de a se împotrivi bunelorū orēnduelī, carī pentru politia de obște prin dumné-ta se daū.

Decī scriemū dumi-tale și acésta osebitū, ca nu cum-va și polcovniciī și zapciiī tērgului să găsească mijlocū cu acésta pricină, orī de a supērā împotrivā saū vre-o pismā veche purtāndū asupra sudițilorū (*să-ī nedreptățească?*), că de vomū aūdi vre-unū herechetū împotrivā, nu numai ei se vorū pedepsi strașnicū de Domnia Mea acolo în tērgū, ci și dumné-ta veī rămānē fār de cuvīntū. Iar pentru sudițī ce-șī vīndū marfa cu rădicata, nu numai să nu li se facā cu acésta pricinā vre-o cātū de micā zățicnire, ci încă mai vīrtosū totū felulū de mână de ajutorū să li se dea spre a li se înlesni treaba; și să avemū răspunsū. (1)

Prea Sf. Ta Pār. Metropolitē, iubitorilorū de Dumneḑeū Episcopī, i dumné-vōstre cinstițilorū și credincioșī boerilorū velișī aī Divanulū Domniei Mele halea și mazīlī, măcar că dumné-lorū nazīrī Epitropiei după datoria ce aū a trebilorū de obște spre a îngriji, a cercetā și a arētā Domniei Mele cele de trebuință, făcēndū la pricina narturilorū de lucrurile māncārei, adecā la carne, de față cu măcelariī, și la cele-lalte felurimī, cercetare, aū arētātū Domniei Mele cele de trebuință, a cărorā arētare și părere, cu tōte că este vrednicā de primire și pliroforie Domniei Mele, dar ca o trēbā ce este de obște și nu în parte, de aceea găsimū de trebuință ca dimpreună cu socotēla a tutorū de obște să se dea nizamulū lorū celū din urmă, în ce chipū aū a urmă. Decī adunāndu-vē toțī dimpreună la unū locū, unde viindū și epistatulū Agiei, să puneți înaintē catalogulū de tōte felurimile lucrurilorū de obște, cātū și pentru carne mai cu deosebire, cātū și pentru tōte cele-lalte cāte sunt trebuincioșe de hranā, și trebuința politiei și a norodulū de obște să le chibzuiți cu luare aminte într'adīncū, și cele drepte și cu cale întocmindu-le și puindu-le la nizamū, să arētați Domniei Mele pentru tōte nartulū celū dreptū, care urmēzā a-lū da la fieș-care și cu ce orēnduialā, de a se sci păzi în urmă, prin catastihū anume și cu anafora către Domnia Mea.—1793 Martie 29. (2)

(1) Cod. XXIX, fila 88.

(2) Cod. XXIII, fila 27.

Poruncă la ispravnicii Argeşului, pentru nartulă pânei a se vinde la o pară dramuri 160.

Io Alexandru Constantin Moruzi Voevodă zemle Vlachiscoe. — Dumné-vóstre ispravniciloră ot sud Argeşu sănătate! Amă vădută Domnia Mea însciinţarea ce Ne faceţi cu întórcerea lui Iacomii..... ciubucciū, pentru brutariĭ de acoloa dela Pitesci, şi iată după nizamulă ce arătaţi că aţi dată mai dinainte dumné-vóstre, poruncimă ca să le daţi nartă a vinde câte 160 dramuri la o pară, supunându-ĭ la acésta a fi următorĭ fără de voia loră, însă totă o mână şi totă un felă să fie câte 160 dramuri la o pară pâne bună şi cóptă bine, dar să nu auđimă mai în urmă că s'au mai scăđută, sau că nu este pânea bună cóptă cum se cade. Aşisderea şi ună jimblară ȝigană, care vinde de obiceiă câte 170 dramuri în 2 parale, cu nume de jimblă, şi este totă ună felă cu a brutariloră, poruncimă ca şi acestă ȝigană să lucreze de o potrivă ca şi brutariĭ, făcându adecă câte o pâne de 160 dramuri la o pară. Iar pentru nartulă de tóte felurimile ce cereţi prin cartea care scrieţi către dumné-lui Vel Vist. de a vi se trămite, veţi sci că într'aceste ȝile făcându-se, vi s'au trimisă dumné-vóstre pecetluită de Domnia Mea pentru tóte felurimile anume şi cu carte deosebită către dumné-vóstre, care până acum ilă veţi fi şi primită; ci dar să-lă puneţi în faptă şi să grijiţi a se urmă negreşită la tóte, făcendu numai la pâne osebirea ce poruncimă mai sus. — 1793 Aprilie 19.

Notă. — Talerĭ 100 rânduimă Domnia Mea trépădulă ciubucciulă dela toţi brutariĭ carĭ n'au păzită nartulă ce le-aţi fostă dată din poruncă Domnescă, carĭ banĭ poruncimă să-ĭ împliniţi dumné-vóstre cu analoghie dela toţi. (1)

Poruncă cu orënduită din partea M. Sale lui Vodă, a cercetă la Pitesci pentru pâne şi carne cum trebuie să se vinđă.

Fiind-că după cercetările, ce cu neadormită grijă facemă Domnia Mea pururea, atâtă înăuntru politiei, câtă şi pe afară în ţeră, spre a se păzi dreptatea şi buna orënduală întru tóte, atâtă la altele câtă şi la nartulă de pâne, care este hrana cea dintăi trebuincióasă norodulă, aflămă că în

(1) Cod. XXIII, fila 44.

oraşul Piteşti se vinde pânea cu multă scumpătate şi lipsă, din care aducându-se înaintea Domniei Mele o pită, amă pusă de aŭ tras'o şi n'aŭ venitŭ mai mare decâtŭ dramurŭ 85 la o pară, care şi după ce este cu atâtă lipsă, apoi şi acesta foarte proustă, în vreme când aici în Bucurescŭ se vinde 200 dramurŭ la o pară, pâne albă şi bună, care şi după cuvîntulŭ celŭ dreptŭ şi adevăratŭ pe afară trebue să fie şi mai efină decât în Bucurescŭ. Decŭ acesta nesuferind'o Domnia Mea, iată orânduimŭ într'adinsŭ pe să mērgă dreptŭ la Piteşti, unde prin cercetarea ce va face pe sub cum-petŭ, găsindŭ pe brutarŭ într'acestă faptă, să-l rădice, să-l ducă înaintea dumné-lorŭ ispravnicilorŭ, ca să se întrebe de răspunsŭ, pentru ce vîndŭ pânea cu atâtă scumpătate *şi de o facŭ din sineşi, saŭ cu voie, slobodenie dela ispravnicŭ*. Pentru care poruncimŭ Domnia Mea ispravnicilorŭ, de este cu scirea şi porunca dumné-vostre datŭ acestŭ nizamŭ, să aveŭ a răspunde Domniei Mele, care este cuvîntulŭ de a fi atâtă scumpătate? iar de nu este cu porunca dumné-vostre, pentru ce să o suferiŭ şi de ce să nu le daŭ nizamŭ şi să nu puneŭ pe brutarŭ la orânduiala dreptătei? Le ceremŭ Domnia Mea răspunsŭ la trēba acesta, de care să trimiŭ Domniei Mele în-sciinŭtare, tu orânduitle mumbaşirŭ, aşteptându poruncă de urmare.—1793 Aprilie 10. (1)

Procit. Vel Logofetŭ.

Ca şi la Piteşti, Domnitorulŭ scrie la ispravnicii de Vlaşca, cum că acolo se vinde pânea cu foarte scumpătate şi proustă, şi că chiar i s'aŭ adusŭ una de probă de aŭ cântărit'o înaintea Domniei Sale şi nu aŭ trasŭ mai multŭ de 100 dramurŭ, şi decŭ poruncesce a se vinde dramurŭ 160 la o pară, deşi în Bucurescŭ se vinde după nartŭ 200 dramurŭ la o pară, «iar pentru pâne, facemŭ Domnia Mea deosebire acoalea (Vlaşca) pentru neîn-destularea grâului». Apoi poruncesce ispravnicilorŭ să facă nizamulŭ cunoscutŭ brutarilorŭ. — 1793 Aprilie 19. (2)

Iă Alex. Cost. Moruzi Voevod. zemle. Vlach.—Dumné-vostre ispravnicilorŭ ot sud Slam-Rîmnicŭ sănătate! Vă facemŭ Domnia Mea în scire, că aducându-se înaintea Domniei Mele o pâne din cele ce se face şi se vinde acoalea în târgulŭ Focşanilorŭ, amă pus'o la dramurŭ şi nu o găsimŭ mai mare decât 130 dramurŭ la o pară, care cu mirare Ne fu a vedé acesta dela ispravnicatulŭ dumné-vostre, unde Domnia Mea n'am socotitŭ că este tre-buinŭta a trāmite cercetătorŭ pe alŭi acoalea, fiindŭ nădăjduiŭ la bună silinŭtă

(1) Cod. XXIII, fila 39.

(2) Cod XXIII, fila 44 verso.

și purtarea de grijă a dumné-vóstre; dar tréba Ne îndémná a o face; apoi socotiți-vé însivé rușinea de este cu cale acésta, aici în Bucurescî se vinde la o pară 200 dramurî, însă pâne albă și curată, iar aceea după ce este lipsă, apoi și próstă, care iată pentru perierghie vé trimitemú într'adinsú o pâne din Bucurescî, și vé trămitemú și pânea de acoloa, ca să vedeți câtă deosebire are. Ci dar deschideți-vé ochiî și dați nizamulú celú cuviinciosú, și puindú tréba la cale, ca să nu mai aflămú acéstă scumpétate acoloa, că nu veți avé apoi nici unú cuvîntú de îndreptare.—1793 Maiú 3. (1)

Cărți la ispravnicii din Vlașca, Ilfovú, Ialomița, Dîmbovița, ca să facă cercetări pentru vitele măcelarilorú, ce vorú fi la pășune.

Dumné-vóstre ispravnicilorú ot sud ... sănătate! Indată ce veți primi porunca acésta a Domniei Mele, să aveți a face cercetare acoloa într'acelú județú, ca să aflați tóte vitele măcelarilorú din Bucurescî, ce le va fi avéndú puse la pășune în partea loculuî, atâtú cele mari, vaci și boi, câtú și cele micî, capre, oi, și făcéndú catastihú curatú, făr de zăbavă să-lú trămiteți la Domnia Mea, cu arétare de suma vitelorú și unde le au puse în pășune și ale cui anume?— 1793 Iunie 6. (2)

Răspunsulú ce l'au datú Vodă în 25 Iunie 1793, în dosulú jalbei măcelarilorú.

Să căutați să vé părăsiți de lăcomie și de arétări nedrepte și neadevérate, urmândú porunciî și hotărîrei Domniei Mele, a vinde după nartulú ce vi s'au datú și a griji de îndestularea noroduluî, mulțămindu-vé cu mila ce v'au arétatú Domnia Mea, de v'amú datú voie a vinde ocaua de carne de vacă câte 5 parale; cum și pentru scaunulú de beilicú, să vé părăsiți de cererea ce faceți a vinde mai multú cu o pară, că nu se póte. Nu fiți necunoscători și ncsupuși, că să sciți hotărîtú că pe toți la ocnă vé vomú trimite. Poruncimú și dumné-tale biv Vel Vist. epistatule alú Agiei, adunándú pe toți măcelarii înaintea dumné-tale, să-î lací să-și vie în cunoscînță, că iată Domnia Mea eșindú din păcatú și li se dete răspunsulú celú după urmă hotărîtú. (3)

(1) Cod. XXIII, fila 49 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 74 verso.

(3) Cod. XXIII, fila 89 verso.

Pitacū la biv Vel Vistierū Constantinū Filipescu, epistatulū Agiei, din 6 Iulie 1793, ordonându ca undelemnulū (care a venitū destulū la Bucuresci), ce băcaniī îlū cumpără cu ridicata ocoa 36 și 37 parale, să se vîndă câte 42 parale ocoa, iar nu 44. (1)

Pitacū la boerii Epitropi, pentru miere i cașcavalū, a le pune nartū.

Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i Gpd. zemle Vlachiscoe. — Cinstiților și credincioși boerilor Domniei Mele, dumné-vóstre boerilor naziri Epitropiei de obște, fiind-că brésla băcanilor din Bucuresci sunt datorī a avé în tótă vremea cu îndestulare la băcăniile lorū, pentru trebuința norodului politiei, miere, cașcavalū, atâtū de multū câtū și de câte ieaū, și brânză de burdușe, care aū a vinde cu prețū cuviinciosū, iată poruncimū dumné-vóstre să faceți cercetare ca să vă pliroforiți de prețulū acestora în ce chipū este? și făcându-le socotéla cea dréptă, să chibzuiți nartulū celū cuviinciosū și dreptū și să arétați Domniei Mele cu anafora.—1793 Augustū 22. (2)

Fiind-că s'aū adusū dela o băcănie din Vadulū-Latū (Vlașca) ținută de 2 arnăuți, o pâne, care vędendu-o Domnitorulū că e și fórte scumpă și négră și próstă de totū, orënduesce unū ceaușū să mérgă la fața locului să ridice pe cei 2 arnăuți și să ī ducă la Domnie.—1793 Sept. 24. (3)

Pitacū către boerii epitropi, de a se pune nartulū lumînărilor de seū, din 17 Octobre 1793.

Facemū dumné-vóstre în scire că, după îndestularea de seū ce din mila lui Dumneđeū aū fostū întîmplatū de estimpū, fiindū trebuință de a se socoti și a se pune la socotélă și nartulū lumînărilor cu unū prețū mai cuviinciosū, poruncimū dumné-vóstre, că adunându-vē la unū locū, unde aducēndū dumné-lui epistatulū Agiei și pe lumînărari și făcēdu-le socotéla, să chibzuiți nartulū lumînărilor ce se cade într'acéstă vreme după îndestularea ce este de seū, prin cumpēnire dréptă, și să arétați Domniei Mele în scrisū cu anafora. (4)

(1) Cod. XXIII, fila 101.

(2) Cod. XXIII, fila 128.

(3) Cod. XXIII, fila 148.

(4) Cod. XXIII, fila 163 verso.

S'a'u făcutu răspunsu la Caimacanū după cererea ce a'u făcutu ca să i se trimiță stîngenî, și s'a'u trimesu 2 coturi, jumătăți de stîngenî, adecă unul după stîngenul Măriei Sale Constantinū Voevodū Brâncovenu și altul după al Măriei Sale Șerbanū Vodă, adeverite de dumné-lui Vel Vornicū Moruzi și de dumné-lui Vel Logofătū și pecetluite la căpătăie și de Măria Sa Vodă, care prin dumné-lui Vel Banū s'a'u trimisū. (1)

La ispravnicul Săcuienilor pentru nartul pânei.—20 Decembre 1793.(2)

Pitacū la biv Vel Spăt. Văcărescu, Vel Hatmanū Caragea, Vel Spăt. Manu, biv Vel Vist. Epist. Agiei și Vel Post., din 19 Martie 1794.

«Fiind-că măcelariî politieî Bucurescilorū, prin jălbile ce Ne-a'u datū, arată pricinuire din neurmarea nartului celū curgătorū la vîndarea cărnei, și fiind-că pentru alișverișulū acesta se găsescū și alți neguțătorî carî voescū să iea asupra lorū tréba cu urmarea nartului, unde și ca să nu-și pérđă măcelariî alișverișulū acesta din mână, când vorū fi următorî, de aceea orênduimū pe dumné-vostre să vê adunați aici la domnésca Nôstră curte, unde aducêndū dumné-ta Epist. alū Agiei pe câți-va mai «*ahlieri*» din brésla măcelarilorū, arêtându-se față și cei carî se află primitorî trebei acesteia, să cercetați dumné-vostre și să faceți pe măcelari să înțelégă a fi următorî și primitorî ca să nu-și pérđă acestū alișverișū din mânilorū, că se vorū căi în urmă. De care să arêtați Domniei Mele în scrisū nizamulū ce veți da. (3)

Vel Logofătū.

Pitacū la boeriî Divanului din 28 Decembre 1794. Ordonă că, fiind-că din cauza secetei a'u pătititū stupiî și este lipsă de céră, să adune neguțătorî cerari și să chibzuiască prețul lumînărilor. (4)

Zapisulū brutarilorū din Bucuresci din 24 Decembre 1794, prin care se prindū că vorū ținé orașulū cu îndestulare de pâne și vorū păzi nartulū de a vinde pânea 50 dramuri la o pară. Domnitorulū se angajéază și elū că dela 15 ale lunei Martie să dea zaherea de grău cu banî. Sunt 12 brutari iscăliți, între carî Românî sunt numai Vasile Văcarulū, Nicola Gropescu,

(1) Cod. XXIII, fila 165.

(2) Cod. XXIII, fila 190.

(3) Cod. XXII, fila 223.

(4) Cod. XXIX, fila 7 verso.

Dragomiră Ciohodarul, Cristea dela Răsvană, Malea Vătafulă și 3 Armeni, iar restul Grei.

La 25 Decembrie același an Domnitorul dă pitacul lui Vel Aga, prin care explică că, după cererea brutarilor, a scăzut din 55 dramuri de pâne, câtă erau datorii după nartă să dea la o pară, 5 dramuri, pentru că brutarii au dat zapisul că până la 15 Martie viitoră vor îndestula politia cu pâne. Domnitorul ordonă trecerea zapisului în condica Divanului și să fie comunicat și Epitropiei obștinei, apoi zapisul să se păstreze la Agie, Aga obligat fiind a privighia păzirea lui întocmai; și când se va dovedi că vre-unul din brutarii au călcat zapisul, să-l arate Domnitorului «ca să se pedepsască cu târgul și cu ocna.»

În 26 Februarie 1795, Vodă scrie epistatului Agiei, că de ore-ce brutarii promisă că până la 15 Aprilie (nu numai până la 15 Martie) nu vor mai face nici o cerere de zaharea dela domnie, să li se facă acum «acastă musaade, ca să nu fie lipsă în târg, și să li se dea acum din magasi 600 chile grâu cu banii». Ordonă Vodă Medeln. Arbuti să împarță la brutarii Bucurescilor după zaharelele epistatului Agiei această sumă de chile, și să cei bani peșină, «iar dumné-ta epistatule ală Agiei să ieși dela mânilor zapisul cum că (până) la 15 ale lunei Aprilie altă cerere nu vor mai face de altă zeherea». (1)

Vel Logolătu.

În 26 Iunie 1795, după propunerea Epitropiei, care a făcută aiară de carnea de vacă și de oie, se stabilește nartul de 3 parale oca de carne de vacă și 5 parale cea de oie. Domnitorul ordonă să se vestască acesta măcelarilor, puind și foii cu însemnarea nartului pe la răspântii. (2)

Pitacul la ispravnicii din sud Ilfov, din 3 Novembre 1795.

Dumné-vostre ispravnicilor al județului Ilfov, vă facem în scire că domnia însăși pentru trebuința sa nici odată orânduială într'acest județ al Ilfovului nu a făcut la trebuințele împărătesci, iarăși multă musadea s'au făcut și se face acestui județ, cu deosebire numai și numai pentru ca să proftaxască locuitorii zaharelele și lemnele cele trebuincioase de foc la târg, ca să fie politia îndestulată. Acum de câtă-va vreme vedem că zaharea nu vine spre îndestularea politiei, lemnele încă sunt scumpe cu

(1) Cod. XXIX, fila 6.

(2) Cod. XXVIII, scara 6, fila 63.

nesuferitū prețū, pentru care iată vă poruncimū Domnia Mea strașnicū : deschide-vă-ți ochii și grijiți de acéștiă trébă de apururea cu luare aminte, dândū locuitorilorū să înțelégă de a veni cu zaherea la tîrgū și de a nu face precupeție și scumpătate lemnelorū fără de măsură, ca să nu fie silită domnia a-i face și fără de voia lorū următorī la aceea ce se cade. (1)

Poruncă la epistatulū Agiei, din 5 Ianuarie 1796, asupra anaforalei Divanului (Dimitrache Ghica Vel Banū, Man. Crețulescu Vel Vornicū, Golescu Vel Vornicū, Vel Logofătū Ștef. Văcărescu).

Divanulū aū făcutū însuși aiară lumînărilor de seū, informându-se de prețulū cu care cherhanagiī aū cumpăratū întocmai mia de oca de seū (375—350) dela Medelu. Enăchiță, Logofătū dela Capanū. Elū găsesce că pe neguțătorii cherhanagiī îi ține ocaua de lumînări 15 parale, lângă care se mai adaogă pentru cele-lalte cheltueli de se face 18 parale și 2 banī. Decī se vîndă ocaua pe 19 parale. Cherhanagiī refușă a vinde cu acéști prețū.

Vodă ordonă epistatulū Agiei să aducă înaintea sa pe neguțătorii cherhanagiī și pe lumînărarī vechi și să le arate că Domnitorulū încă a aprobatū nartulū de 19 parale ocaua de lumînări de seū. De vorū vré a primi acéști nartū, vorū luă la cherhanéua lorū și pe lumînărarī vechi, căi vorū vré de a fi tovarăși, cu capitalulū ce vorū avé, saū carī din ei nu vorū avé putință acum, fie primiți și peste o lună. Iar neprimindū neguțătorii a vinde lumînările cu acéști prețū de 19 parale ocaua, să dai dumné-ta lucrarea lumînărilor asupra lumînărarilor vechi, cu prețulū de câte 18 parale, cum dînșii aū lăgăduitū și aū cerutū, și pentru madelele cherhanalei carī sunt între dînșii de a desface, să se siléscă a-i întocmi și a-i isprăvi. Iar când nu va puté sta mijlocū a-i împacă, dumné-ta să ne faci arătare deosebitū pentru fie-care madea și Domnia Mea le va hotări. (2)

În 13 Ianuarie 1796, după o nouă anafora a epistatulū Agiei, Vodă lasă întreprinderea cherhancei totū la neguțătorii ce aū luat'o cu paguba vechilorū lumînărarī. Prețulū totū 19 parale. «Iar lumînărarī vechi, și peste 30 de zile, până la 60 de zile, totū le facemū Domnia Mea musaadé, ca vrêndū a intră tovarăși, să fie primiți de neguțătorii» (!). (3)

Fiind-că luămū Domnia Mea pliroforie cum că în orașulū Bucuresci nu este carne îndestulă..., poruncesce Vodă nazîrilorū Epitropiei, ca în unire

(1) Cod. XXIX, fila 123.

(2) Cod. XXXI, fila 16.

(3) Cod. XXXI, fila 24 verso.

cu epistatulă Agiei și aducându de față cu ei și pe Serdarulă Nămăilă și pe Nicola Gelepulă, să cerceteze cauza lipsei: de aă măcelariă vre o pagubă cu nartulă ce s'au dată carnei, ori din răutate nu taie carne destulă? — 1796 Fevruarie 2. (1)

Carte la ispravnică, din 4 Fevruarie 1796.

«Auđimă Domnia Mea, că la târgurile și orașele județeloră pe afară carnea este mai scumpă decât se vinde aici în Bucuresc, cum și pânea nu e bună și nu se păzesce nici ună nartă dreptă . . . », din care causă măcelariă din Bucuresc preferă a se duce în județ. «Deci nu scimă la ce să dămă Domnia Mea acestă cusură ală dumné-vostre: la lenevire adecă, sau la lăcomie de vre ună interesă de câștigă?» Și ordonă să dea nizamă dreptă, mai efină decât la Bucuresc, «căci într'adinsă vomă avé a trămite tiptilă icioglanii Noștri, și dela totă județulă aducându-ne pâne și carne, de vomă vedé lucru împotrivă, vă veți osândi atâtă când va fi din lenevire, câtă și pentru interesă, și veți întorce îndoită și veți rămâne amăgiți și vă veți și rușină». (2)

Pitacă la biv Vel Bană Dumitrache Ghica, biv Vel Vistieră Moruzi și Vel Logofetă de Țera-de-sus Constantină C. Filipescu, să chibzuiască nartulă lumînăriloră de céră roșie și albă. — 1796 Fevruarie 18.(3)

Pitacă din 20 Fevruarie 1796 la aceiași boieră de sus pentru același nartă ală lumînăriloră, adăogindă că, «fiind-că lumînările de céră albă urmeză ca să aibă deosebită cheltuială până a se face din céră roșie», Vodă ordonă să se cerceteze deosebirea de cheltuială și în vedere cu acesta să așeze nartulă lumînăriloră de céră albă.(4)

Aiarulă și nartulă lumînăriloră de céră, taleră 3 și 1 ortă ocăua; iar de céră albă taleră 3 și 1 zlotă.(5)

(1) Cod. XXIX, fila 146 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 151.

(3) Cod. XXIX, fila 153.

(4) Cod. XXIX, fila 153.

(5) Col. XXXI, scara 6, fila 55.

Măcelarii s'au jăluit că nartul e prea scădut. Epitropia obștirei raportază lui Vodă că, după aiaru și ca să nu pătimescă pagubă, să vîndă ocaua de carne pe 4 parale, iar cea de ôie și de rîmătoru pe 5 parale ocaua. (1)

Anaforaua agiască pentru rînduiala măcelărilor, din 29 Februarie 1796, iscălită de Alex. Gherache epistatul Agieș.

Din pricina nestatorniciei și netrebniciei breslei măcelarilor din Bucuresci se vinde carnea scumpă, pentru că nu s'aprovisionează din timp cu vite și nici taie une-orî din toate felurile, sub cuvînt că e prea jos nartul, și lasă politia în lipsă și fugă unii afară pe la țără, și alții se ascund. Așa și acum lipsesce carne, măcar că li s'a dat nart 5 parale ocaua de carne de ôie și de rîmătoru și 3 parale cea de vacă, și totuși au fugit, și cele mai multe scaune nu mai umblă, și câte au mai rămas taie numai carne de rîmătoru sau foarte proustă de oi și de vite. De aceea Domnitorul a poruncit lui Nicolo Saegiu, de au adus o sumă îndestulată de oi și s'au urcat nartul câte 1 pară la ocă. Acum numitul Nicolo Saegiu vrea să iea asupra-și această epistăsie a cărnei, făgăduind că va fi politia îndestulată și se voru tăia oi și vite bune, însă cu șaturile următoare:

1. Zalhanaua să o facă din josul sfintei mănăstiri Radu Vodă, aproape de apă, și cheltuiala binalei zalhanalei, când după vreme se va scula altul și va *pretenderi* epistasia această, să fie datoru a plăti cheltuiala binalei și să dea de scire mai înainte cu 3 luni dela și 1 Ghenarie până la 1 Aprilie, și atunci să o facă zaptu, însă după prețuirea ce va face atunci stărostea de binale cu cei mai de frunte meșteri.

2. Lumînărari să aibă a lua seculu pe totă săptămîna după nartu.

3. Beciul gospodului câtă carne are a lua, să se cântărescă la zalhană și să se facă teslimu la omul celu rînduit de beceru, și pe totă luna să se plătescă. Cum și pentru beilicu, cu asemenea mijlocu să se plătescă hanii cărnei de dumné-lui vel Portaru pe totă luna.

4. Veri-care de ori-ce stare va fi, ori pămîntenu sau străinu, să nu aibă voie să taie.

5. Privilegiurile ce au scaunele prin cărți gospodului, adică oieritul, ierbăritul și vama, să nu aibă supărare zalhanaua, iar la oboru și la tîrguri vîndătorul să plătescă toate după obicei.

6. Zalhanaua să nu vîndă mielul cu ciotvîrtele, ci cu cântarul, adăo-

(1) Cod. XXXI, scara 2, fila 11.

gindu-se la prețu ceea ce se va găsi cu cale, după cumpărătorea lor.

7. La câșlă să nu aibă supărare până la vremea suhaturilor, sinfoniindu-se cu stăpânii moșilor pentru pășunea de vară.

8. Câți oameni vor rămâne dator după carnea ce vor cumpăra, și va trece o lună și nu vor plăti banii la zalhană, să nu le mai dea zalhanaua carne până când vor plăti banii.

9. Câți măcelari pazarghideni și alții cari vor posluși la zalhană, să li se teorisască socotela lor pe totă luna; iar dela carnea ce printr'înșii se va vinde sau din banii gata ce li se vor da ca să cumpere vite și va rămâne unul dintr'aceștia dator, să se împlinescă de Vel Aga îndată, fără de a pricinui că i-au cheltuit sau i-au dat în datoriile lor.

10. La această madca trebuiesc ajutorul dela stăpânire cel puțin cu 20 scutelnici străini.

11. Nartul să se hotărască dela domnie pe an.

12. Rîmătorii iarăși zalhanaua să-i aibă, fără de a îndrăzni cine-va să taie, ca să nu se facă catahrisis și zătienire alișverişului, tăindu-se vite străine, afară din cei cari vor tăia pentru trebuința caselor lor.

13. Zalhanaua să fie datore a da carne numai pentru trebuința poliției, fără de a fi supusă și la alte angarii.

Alexandru Gherache propune acest monopol pe 2 ani, iar după 2 ani cine va vră să primască această epistasie, să plătescă totă cheltuiala binalei și a cășlarilor, etc.

A. Moruzi, la 2 Martie 1796, trimite anafora acesta la Divan și ordonă, ca adunându-se și cu nazirul Epitropiei, să cerceteze condițiunile puse și asupra fie-căreia să-i raporteze părerea lor.

Divanul, la 7 Martie 1796, răspunde Domnitorului că mai întâi a întocmit nartul carnei, care în cursul acestor 2 ani se va vinde carnea în timpul verei ocau de oie și de rîmător pe 5 parale și de vacă pe 3, iar iarna de oie și de rîmător parale 6 și de vacă parale 4. Vara se socotesce dela Pasci până la sf. Dumitru. Din ziua de Pasci până la Maiu 21 să se vîndă mielul cu ocau a câte 10 parale, iar dela Maiu 21 în colo prețul carnei de oie. S'a ocupat Divanul și cu ponturile propuse. Cât privește pontul scaunelor privilegiate, să fie scutită zalhanaua ca și ele. Divanul lasă la chibzuirea lui Vodă asemenea și pentru cei 25 scutelnici ceruți.

Domnitorul asupra acestei anaforale încheie o lungă rezoluțiune următoare: (1)

(1) Cod. XXXI, scara 4, fila 3 verso.

«Fiind-că de apururea obște a pătimită într'acastă pricină a cărnei și nici odată la unū nartū și la unū nizamū măcelariī n'au stătutū, care și acum în urmă arătându-li-se nartulū și nizamulū cu care primesce Nicola Saegiu epistasia acēsta asupră-și și fiindū întrebați de făgăduescū ei a le urma acestea, n'au fostū primitorī, dându și în scrisū; de aceea amū primitū Domnia Mea epistasia ce o cere numitulū Nicola Saegiu.» Mai întâiū Vodă aprobă nartulū așezatū de Divanū, însă numai pentru sēu, urmându ca pentru alū II-lea anū să se așeze altulū la timpū, și cu modificarea că iarna să se socotēscă dela 1 Septembrie până la 1 Martie. Apoi Domnitorulū cercetēză cu amēruntulū articolele și întăresce de bune cele cu No. 1 până la 3 inclusivū; iar la alū 4-lea observă, că primesce să nu taie altulū nimenī carne, însă să nu fie opriți și cei ce pentru trebuința caselorū lorū vorū vrē a tăia orī-ce felū de vită, destulū că numai în darū să dea la rude și la vecinī, dar să nu vîndă.

La punctulū 5 Domnitorulū refusă scutirea zalhanalei de oieritū, ierbăritū și vamă, care este venitū vechiū alū cămărei domnescī. Asemenea refusă de a strică privilegiuirile pentru scaune. Pontulū 6 e primitū cum l'a așezatū Divanulū.

Pontulū 7 de asemenea e primitū, însă de vorū face cășla în pădurī saū în crângurī, să se așeze cu stăpāniī moșiilorū.

Punctele 8 și 9 le primesce Vodă, acordându dreptulū de apelație la Divanū.

La punctulū 10, Domnitorulū aprobă în principiū, însă nu cu nume de scutelnici, ci epistatulū zalhanalei să-și aducă din străinătate 15 ómeni străinī în slujba zalhanalei și vorū fi scutiți de dajdie.

Punctele 11, 12 și 13 sunt primite de Domnitorū cu observarea ca să fie liberă tăierea de rîmātorī pentru casa proprie.

Pitacū la nazīrii Epitropiei din 29 Aprilie 1796, ca să stabilēscă nartū pentru tóte băcăniile. (1)

Pitacū din 3 Maiū 1796 către epistatulū Agiei.

Lumînărariī de cēră roșie și albă s'au jăluitū Domnitorulū că sunt păgubiți cu nartulū de 3 lei și 1 ortū lumînările de cēră roșie și de 3 lei și unū zlotū lumînările de cēră albă. Domnitorulū vestesce că le-a mai acor-datū peste nartū câte unū ortū la oca lumînări roșii și albe, decī se vorū

(1) Cod. XXIX, fila 177.

vinde cele roșii 3 lei și $\frac{1}{2}$ și cele albe 4 lei. Ordonă deci să-î chiame și să le arête epistatul Agiei musaadeaua ce li s'a făcutu, ordonându-le de a face lumînările din céră albă fără amestecătură și fără lipsă măcaru unu dramu. (1)

Pitacū la epistatul Agiei, din 15 Iunie 1796, să vestescă brutarilor că cu favóre li s'a datū nartulū pe 150 de dramuri de pâne în locū de 180 și că de aceea nu se va îngădui pâne mai mică nici cu unū dramu, ci se va pedepsi cu mórte înșelătorulū și nesupusulū poruncilorū domnesci. (2)

Nartulū mierei la Iulie 16, 1796.

Să se vîndă dela locuitorī ocaua de miere de prigonū ocaua 10 parale și o lăscac și tal. 2 ocaua de céră. La neguțatorī capanlāi să vîndă mierea cântarulū po talerī 11, adecă cu 57 banī mai jos decăt în anulū trecutū. Mierea de fărîmătură, ce se stringe cu vadra, neguțitorī pămîntulū s'o cumpere vadra po talerī 3 banī 102, iarășī făcendu-se scădere din prețulū anulū trecutū 18 banī la vadră, «peste care cumpărătore puindu-li-se și chel-tuiala cea obicînuită și câștigū la dece unulū, și cêra po tal. 2 ocaua, se cuvine s'o vîndă și la neguțatorī capanlāi cântarulū po tal. 9, adecă cu 52 de banī mai jos ca în anulū trecutū.»

Domnitorulū aprobă acestū nartū. (3)

La 1 Augustū 1796 Divanulū face chibzuire pentru nartulū lucrurilorū de mîncare prin deosebitū catastihū și Domnitorulū îlū aprobă la 4 Augustū același anū (4)

*Carte legată la Caimacamulū Craiovei la jalba vameșilorū pentru
bălciurīle ce se cere a se face și tîrguri la sud Mehedinți.*

Iți facemū însciințare că la Domnia mea aū arêtatū prin jalbă vameșī delā Craiova cum că într'acele-lalte județe de aicea de peste Oltū sunt

(1) Cod. XXIX, fila 181 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 212.

(3) Cod. XXXI, scara 8, fila 74.

(4) Cod. XXXI, scara 9, fila 12.

cu îndestulare târgurile și bâlciurile cele trebuincioase spre folosul și alișverișul locuitorilor și al neguțătorilor, iar în județul Mehedinți, care este cel mai mare dintre cele 5, numai la Strehai se face un bâlci și altul s'a început acum la satul ce se numește Clacovu, ce se face odată pe an la Dumineca S-tului Apostol Toma, care nefiind îndestul și neavându alte târguri următoare peste an, se isterisesc locuitorii cum și neguțătorii de alișverișul lor, și au cerut vameșii prin jalbă ca să dăm Domnia Mea voie și slobozenie a se face tot la numita moșie Clacovu și alt bâlci la 15 zile ale lui August și deosebit târg pe toate Duminecele, ca la un loc ce se află în mijlocul județului și depărtat de alte târguri, unde este de mare înlesnire, folositor și trebuitor locuitorilor, cari cu toții cer și fac rugăciunea acăsta. Deci fiind-că alișverișul locuitorilor și neguțătorilor voim și le cerem Domnia Mea ca să meargă cu totă înlesnirea în țera Domniei Mele, spre a se folosi și a se câștiga și locuitorii și neguțătorii, vă poruncim Domnia mea ca să cercetați, și când va fi cu adevărat de alte târguri și bâlciuri depărtate următoare peste an, cari să nu aducă vre-o vătămare ori la târgurile vechi sau la tréba nizamului țerei, și va fi trebuincios și de folos, să avem Domnia Mea însciințare, ca să dăm poruncă de a se face.—1793 Martie 17. (1)

Cartea dumné-lui Stolnicului Bengescu pentru bâlciul ce este a se face pe moșia sa Brésta din sud Dolj.

Cinstit și credincios boerul Domniei Mele, dumné-ta Hatmane Caragea, Caimacamul Craiovei, sănătate! Am vădută Domnia Mea însciințarea dumné-tale ce faci Domniei Mele pentru rugăciunea ce face dumné-lui cinstit și credincios boerul Domniei Mele Gheorghe Bengescu biv Vel Stolnic, ca să dăm Domnia Mea voie și slobozenie de a se face bâlci pe moșia dumné-lui Brésta din sud Dolj într'un an odată la Dumineca Tomei, după cartea ce are dela Domnia Sa fratele Michai Vodă Suțulu, ce o arătă de o vedom cu létu 1792 Aprilie 3, cum și pentru osebită rugăciune ce face ca, deosebit de acest bâlci, să se facă și târg la acăsta numită moșie pe săptămână odată, Dumineca, cum că ai cercetat dumné-ta și nu aduce nici o stricăciune la nizamul țerei, nici pagubă la alte moși și târguri de prin prejur. Iată dăm Domnia Mea voie și slobozenie printr'acăstă carte a Domniei Mele, ca să se facă atât numitul bâlci la Dumi-

(1) Cod. XXIII, fila 23.

neca Tomei pe ană odată, câtă și târgă pe fie-care săptămână odată, Dumineca, de care să dai dumné-ta în scire tuturor locuitorilor și neguțătorilor părței locului, ca să mērgă să-și facă alișverișul lor. La caro acestă bălciă și târgă, după dreptatea ce are stăpânul moșiei pentru călcarea moșiei ce se face, să aibă a-și vinde numai vinurile i rachurile, i carnea și pânea dumné-lui, urmându-se pentru vamă i căminărită după ponturile Domniei Mele de estimpă.—1793 Aprilie 18. (1)

Prin pitaculă dela 19 Maiă 1794, A. Moruzi dă voie a se face bălciă de 2 oră pe ană la Dumineca Tutură Sfinților și la ziua Sf. Dimitrie, cum și târgă în toate Duminicele în plaiul Novaci jud. Gorjă, la schitul Crasna, metohul Episcopiei Râmnicului; acesta după ce ispravnicul Geanoglu ală jud. Gorjă a raportat Caimacamul Craiovei Nicolai Hangerlău, și acesta Domnitorul, cum că aceste bălciuri și târguri nu facă abatere dela nizamul sciută ală bălciurilor și târgurilor. Domnitorul recomandă ispravnicilor să însciințeze pe locuitori și neguțători despre acestea, și să priveghieze a nu se iscă pricină la acele târguri și bălciuri. (2)

Poruncă din 30 Maiă 1793 la Hatmanul Costache Caragea, Caimacamul Craiovei, prin care A. Moruzi îi trimite spre cercetare jalba Păhărnicesei Maria Bibésca, a lui Diamandi Deșliu biv Vel Vameș și Ștefan Cogălnicenu și a altor locuitori din jud. Doljă, cerendă a se învoi de Domnitor facerea de târgă săptămânală Dumineca și bălciă de 2 oră pe ană la 24 Iunie și la 26 Septembrie, pe moșia Hămăresci din jud. Doljului. Domnitorul îi ordonă să cerceteze: 1) de nu se face cu acesta abatere dela nizam, 2) de nu este acelă bălciă în dauna altor bălciuri sau târguri mai vechi, și 3) de este cu învoirea tuturor de obște; și să-lă însciințeze prin anafora de toate acestea. (3)

Carte din 31 Maiă 1793, prin care Moruzi învoesce Banul Racoviță și Dinul Filipescu biv Vel Vist. a se face bălciă odată pe ană la moșia Bucovă, unde să face și târgă. Bălciulă va ține 8 zile de-arëndulă tōmna, dela 25 Septembrie încependă, și avendă și oboră de vite, și venitulă vamei dela acele 8 zile va fi ală proprietarului (4)

(1) Cod. XXIII, fila 42 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 246 verso.

(3) Cod. XXIII, fila 71 verso.

(4) Cod. XXIII, fila 70 verso.

*Carte pentru târgul Drăgaicei, a le face unû așezămîntu negu-
țătorilor cu Episcopul Buzelui.*

Fiind-că Sf. Sa iubitorul de Dumneșcu Părintele Episcopul Buzelui Chiră Dositeiă a făcută rugăciune Domniei Mele, ca să se facă o hotărîre cîtu să se iea dela prăvăliile târgului Drăgaicei după moșia sfîntei Episcopii, care prăvălii se facă înseși cu cheltuiala Episcopiei, arătându-Ne că face Episcopia mare cheltuială la acele prăvălii, fiindu și chereștea și tôte scumpe, în cîtu ține una câte talere 6, la care, în locu de a se folosi, i s'au pricinuită mare pagubă, după hotărîrea ce s'ar fi dată în anul trecut; asupra căreia pricină vrîndu Domnia Mea să dăm un carar drept și cuviincios, ca și Episcopia să nu păgubescă, ci să folosescă pentru cheltuiala ce pune la facerea prăvăliilor târgului, și neguțătorii să-și aibă în destularea mulțămirilor, poruncim Domnia Mea dumi-tale cinstit și credincios boerul Domniei Mele Vel Spătară Enache Văcărescu, fiind-că dumné ta ești crînduită a merge la Focșani *înaintea întîmpinării luminatului solă ală Rosieș* și va să-ți fie trecerea pe la Buzeu tocmă în vremea târgului Drăgaicei ce se face acolo, însuși dumné ta să faci teoria acésta, ca să vești de ce stare sunt prăvăliile făcute la acestu tîrg, adecă ce cheltuială au mersu drept după ființa lucrului ce va fi, și cheltuiala ce va fi mersu la facerea prăvăliilor să și-o iea sfînta Episcopie pe deplină estimp, după analogul ce vei face dumné-ta pe prăvălii cu prețuire; iar după acésta, strîngîndu pe neguțătorii târgului lafă, să pu cuviincioșă și lință, nevoindu-te în totu chipul ca să le faci între dîșii și între Episcopie un așezămînt cuviincios, a puté rămâne și Episcopia mulțamită și neguțătorii primitorii, spre a li se urmă de apururea în toți anii fără de înălțare sau scădere de prețurile ce se voru așeză. Și putîndu dumné-ta întocmi un așezămînt ca acesta de învoire, să se facă arătat Domniei Mele ca să se întărescă. Iar împotrivă, când după îndestulata agonismă ce vei pune dumné-ta la acésta, nu va sta puțină a li se face învoire cu mulțamita amîndurora părților, atunci cerem Domnia Mea chiar cu însuși chibzuirea dumi-tale ce vei face cu tótă perierghia, să arăști Domniei Mele *chesfi* ce ai făcută asupra acesteî trebî și în ce chip găsești cu cale și drept a se luă de către Episcopie dela prăvălii? de care cu anafora în scrisă să dai bună plirotorie Domniei Mele, ca să se facă hotărîrea Domniei Mele pentru urmarea la apii următorii.—1793 Iunie 9. (1)

(1) Cod XXIII, fila 80.

Pitacū din 19 Iunie 1796, prin care Domnitorulū Moruzi scrie ispravnicilorū din Mehedinți că încuviințeză târgū, oborū de vite, în fie-ce Joi, la Strehaia, unde este mijloculū județuluī. (1)

Pitacū din 9 Septembrie 1793 luī Cornea Brăiloiū «biv Vel Clucerū za arie», prin care dă voie numitulū boerū a face târgū pe moșia sa Negoescī din jud. Doljū în tôte Duminicele, precum și bâlcīū odată pe anū la ȕiua «Sfintuluī... (nedescifrabilū)»; acēsta în urma rēspunsuluī Caimacamuluī Craiovei însărcinatū cu cercetarea dacā e acestū bâlcīū și târgū trebuinciosū tuturora, dacā nu aduce vre-o stricāciune altorū târgurī, nefiindū depārtatū de acestea, și dacā nu e pe lângā marginea Dunārei? Caimacamulū rēspunđendū favorabilū, Domnitorulū acordā facerea acestui târgū. (2)

Carte din 16 Septembrie 1793, prin care se dă voie a se face târgū în tôte Dumincele la Țințārenī jud. Mehedinți, precum «maī înainte vreme a fost obiceiū de se făceā», fiind-cā maī multe sate din jurulū Țințārenilorū aū arētatū ispravniculuī Alexandru Farfara trebuința acestui târgū și că nu aduce vre-o stricāciune altorū târgurī; ispravniculū, după ce s'a adevēritū de aceste arātārī, însciințezā Caimacamuluī Craiovei despre acēsta, că este depārtatū de alte târgurī, fiindū până la Cernēți 12 ceasurī, până la Craiova 8 și până la Cārbunescī alte 8, care nu pōte aduce vre-o stricāciune altorū târgurī; Caimacamulū însciințā de tôte acestea la Domnitorū și Domnitorulū dā carte de învoire la māna igumenuluī dela mănāstirea Țințārenī pentru a se face târgulū cerutū. (3)

Pitacū din Novembre 1793, prin care Domnitorulū învoiesce facerea de târgū săptămānalū, Lunea, pe moșia Slimniculuī, jud. Rīmnicu-Sāratū, proprietate a surorei luī Michaiū Vodā Suțulū, anume Ecaterina, învoire acordatā încă din Martie anulū trecutū de către M. Sa Michaiū Suțulū Voevodū, de óre-ce facerea acestui târgū nu e împotriva sciutuluī nizamū pentru târgurī. Domnitorulū poruncesce ispravnicilorū de județū să vestēscā la toți de obște, locuitorī și neguțātorī, ținerea acestui târgū, ba maī multū încă, le maī ordonā, ca «îndemnāndū pe fiteș-carele pentru adunare, cine cu ce va avē a vinde saū a cumpērā, și silindu-vē de a se urmā în faptā întocmirea acestui târgū», unde sunt slobođī a vinde orī-ce, afarā de vinū și ra-chiū, a cărorū vīndare numāi stāpānulū moșiei are dreptulū a o face. (4)

(1) Cod. XXIX, fila 205.

(2) Cod. XXIII, fila 138.

(3) Cod. XXIII, fila 143 verso.

(4) Cod. XXIII, fila 179 verso.

Iă Alexandru Constantinū Moruzi Voevodă. — După arătarea ce face ispravnicii județului și după pliroforia ce dau Domniei Mele dumné-lorū veliții boeri printr'acéstă anafora, dămū Domnia Mea slobođenie și poruncimū să se facă târgū pe acésta moșie Coenī, în săptămână odată, Duminica, și dumné-vóstre ispravnicilorū să însciințați la toți de obște ai părței loculuī, neguțătorī și locuitorī, spre a se adună fieș-care să-și facă alișverișū. — 1794 Fevruarie 26.

Vel Logofătū.

Prea Înălțate Dómne,

Următorī fiind luminatei porunci Măriei Tale, amū teorisitū acéstă însciințare a dumné-lorū ispravnicilorū ot sud Vlașca, pentru care de vreme ce însuși dumné-lorū printr'acésta facū către Măria Ta arătare cum că după cercetarea ce aū făcutū dela schela Giurgiuluī până la satulū Coenī, unde este moșia jăluitoruluī Fărcășanū, sunt șépte ceasurī și unū sfertū, și dela Coenī până în Bucuresci sunt peste șése ceasurī, iar despre alte târgurī este depărtare de locū cale de dece și douē-spre-dece ceasurī, unde nu póte aduce târgulū acesta nici unū felū de stricăciune saū embodion la alte târgurī, și mai virtosū arată că este și alișverișū locuitorilorū, la noi nu mai rămâne a se face vre-o altă cercetare, ci urméză că de va fi și bună-voința Măriei Tale, prin luminată întărire să se dea voie a se face târgū pe acea moșie Coenī pe săptămână odată în ziua Duminiceī, iar hotărîrea cea desevîrșitū rămâne a se face de catre Înălțimea Ta. — 1794 Fevruarie 6. (1)

Ianache Muruz Vel Vornicū, Nicolae Vel Vornicū, Costache Ghica Vel Logofătū.

Pitacū din 2 Martie 1795 către ispravnicii de Gorjū. Cerū satele din acelū județū unū târgū (fiindū depărtate cele din alte județe și vitele sătenilorū fiindū slabe din carne și calea grea). Alexandru Moruzi acordă voia de 2 bălcuiri pe moșia Stănesci a Paharn. Maria Bibescu, de 2 orī pe anū (Buna-Vestire 25 Martie și M. Gheorghe, Aprilie 23). (2)

(1) Cod. XXVIII, fila 24.

(2) Cod. XXIX, fila 24 verso.

Carte la Caimacamulă Alexandru Calfoglu, din 15 Aprilie 1795.

După cererea locuitorilor din 9 sate din plasa Oltețului, județul Vilcea, de a li se da voie pentru 3 bâlciuri: la Dumineca Tomei, la Înălțare și la Sf. Dumitru, și târgu în fie-ce săptămână, Joia, pe moșia Zătrenii-de-Jos a lui Ioniță Gănescu, Caimacamulă a raportat în mod favorabil, decât numai în locu de Dumineca Tomei, s'a acordat bâlciu la cea-laltă Duminecă a Mironosițelor. Alexandru Moruzi aprobă. (1)

Pitacă la Spătaru și la epistatulă Agiei, din 25 Maiu 1795.

Fiind-că se apropie zilele târgului Drăgaicei din Buzău, ca să nu se întindă bóla cu ocazia adunării de norod, Vodă ordonă «să puneți pe starostele de neguțători să ia în scrisu pe fôie anume pe toți câți din neguțători și din isnafuri din Bucuresci au de a merge la Drăgaică cu orî-ce feluri de mărfuri, și să rânduieți pe însuși Căpitanu de dorohanți și cu neferi în destul, ca pe toți câți au a merge la Drăgaică, cu 8 zile mai înainte, să-i scóță din Bucuresci cu toate mărfurile lor împreună, prin scirea și a vameșului carvasaralei, orî la Giulesci sau la altu locu afară din Bucuresci, mai depărtat, unde pe toți adunându-i într'unu locu, să-i pue să-și deschidă, și atâtu ei câtu și toate mărfurile și lucrurile lor să se afume bine, să se aerisescă și să ședă în câmpu la aerul vîntului 8 zile, făcendu lazaretu, unde să epistăsescă însuși Vel Căpit. cu neferi săi și după 8 zile dându Dumneșeu a fi întru curățenia sănătăței, să aibă voie să mERGă la numitul târgu.» (2)

În 31 Maiu 1795 Domnitorulă scrie și ispravniciloră că a învoitu târgul Drăgaica, pe care mai întâiu îl oprise; dar le poruncesce să dea porunci la sate și locurile molipsite și mai alesu târgoveților din Găgeni, ca de acolo să nu mERGă nimeni la Drăgaică, punendu aceste locuri sub pază. (3)

Asemenea s'a ordonat ispravniciloră și Căpitaniloră dela Dunăre la 31 Maiu 1795, să fie împedecați cei din Giurgiu și Rusciucu a merge la Drăgaica până se va face lazaretul. (4)

(1) Cod. XXIX, fila 41.

(2) Cod. XXIX, fila 61 verso.

(3) Cod. XXIX, fila 64, verso.

(4) Cod. XXIX, fila 65.

Pitacū din 11 Septembrie 1795 către ispravnicii din Vlașca pentru învoire de târgū la moșia Ogrădenii a mănăstirei Michaiū-Vodă, «unde acum s'aū făcutū și case isprăvnicesci.» Têrgulū va fi odată pe săptămână, și ziua o vorū hotărî ispravnicii. (1)

Pitacū din 12 Iunie 1796 către Spătarulū.

Domnitorulū oprise neguțătorii din Bucuresci de a merge la târgulū Drăgaiceii, dar apoi după rugăciunea lorū le-aū datū voie în interesulū comer-ciului, cu acēsta însă că să fie desinfectați la eșirea din Bucuresci prin zapeii dela marele Spătarū, atâtū ei câtū și lucrurile și marfa lorū, în timpū de câte-va zile. «Iar care nu se va supune și se va împotrivi a-și afumă marfa și lucrurile și pe sineși, să-lū bage în feare numai decăt și să-lū trāmită la domnie, ca să se pedepsescă». Domnitorulū recomandă însă să nu se aducă altă supărare saū catachrisis. Asemenea și la târgulū Drăgaiceii, să orânduiască Spătarulū orī pe Șătrarulū Sandulache, orī pe Polcovniculū Antonū ca să mērgă la Drăgaica, și acolo împreună cu Paharniculū Grigorie Scărlătescu, căruia Domnitorulū i-a scrisū deosebitū, să stea napristanū să facă fumuri multe și îndestulătoare împrejurulū târgului și pe ulițe în rēndū, multe și desc, și pe la intrările și eșirile ulițelorū, pe unde intră și ese norodulū, și să îndatorescă pe toți ca banii să-i primescă în oțetū. Pentru vre-o întâmplare să iea orēnduitulū din cei doi boeri vre-o doi, trei ciocli curați, ca să-i aibă lîngă dînsulū. (2)

Cuprinde o adeverință a Archimandritulū egumenū dela Radu-Vodă din 20 Iunie 1796, prin care declară că aū primit 300 tal. dela Nedea sin Costea, bani în depositū din ordinea Domnitorulū și a Metropolitulū, pentru care bani va avē mănăstirea să dea dobândă.

Acestași lucru se repetă cu mai multe persōne (v. pag. 160 verso și 161). (3)

Trei porunci la Slam-Rîmnicū, Buzău și Ialomița, pentru poverni și rachii străinū.

Dumné-vōstre ispravnicilorū ot sud. sănătate! In trecutele zile vi s'aū trimisū poruncile Domniei Mele strașnice pentru poverni, ca să nu

(1) Cod. XXIX, fila 112.

(2) Cod. XXIX, fila 198.

(3) Cod. XXX, fila 160.

fie slobode a lucră nici unŭ felŭ de zaherea ; cum mai vîrtosŭ pentru horileă și rachiŭ străinŭ să nu îngăduiŭ cătŭ de puŭinŭ a intră și a se află în țeră. Pentru care iată și acum, întărindŭ acele poruncŭ de isnóvă, vŭ poruncimŭ să vŭ deschideŭ ochiŭ și fôrte să fiŭ cu mare străjuire la acésta, pentru că avemŭ a face cercetări cu feluri de mijlóce, și de vomŭ află că se află vre-o povarnă lucrândŭ saŭ că aŭ lăsatŭ horileă și rachiŭ străinŭ măcar unŭ dramŭ fără de slobodenie și fără de poruncă în scrisŭ domnescă, bine să sciŭ că aveŭ a vŭ pedepsi fôrte cumplitŭ, și fiŭ sănătoșŭ. — 1793 Augustŭ 13. (1)

Mănăstirea Vălenŭ în procesŭ cu tîrgoveŭiŭ carŭ nu vorŭ să plătescă havae-tulŭ prăvăliilorŭ și continuă a vinde vinŭ și rachiŭ cu paguba dreptuluiŭ mănăstirei. Neguŭătorii din Vălenŭ aŭ făcutŭ în urmă zapise de învoială cu egumenulŭ mănăstirei, dar nici de acele zapise nu se ținŭ, că vîndŭ vinŭ și rachiŭ și nu vorŭ să plătescă cele câte 2 parale de prăvălie și ținŭ câte mai multe prăvălii în locŭ de una numaŭ, iar unŭ închiriază prăvăliile în contra zapiselorŭ.

Domnitorulŭ ordonă la 4 Novembre 1794 să fie siliŭ neguŭătorii din Vălenŭ a urmă după zapise. (2)

După jalba lui Enache Moruz biv. vel. Vist. din 8 Aprilie 1795, se oprescŭ cărciumile din Ploescŭ de a vinde vinŭ și rachiŭ țără de voia proprietaruluiŭ Moruzi. (3)

Pitacŭ din 13 Iulie 1795, ca să cerceteze cu anume rënduitŭ dacă locuitorii de pe moșia schituluiŭ Cislaniŭ (alŭ Episcopieiŭ Buzăŭ) aŭ făcutŭ povarnă și facŭ rachiŭ și lŭ vîndŭ fără voie bună, și să-l oprescă, dacă n'aŭ slobodenie la acésta. (4)

Dimitrie Hangerliŭ, epistatŭ Agieiŭ, în 29 Maiŭ 1796 arată Domnitoruluiŭ prin anafora că cărciumarii vîndŭ cu măsuri false.

Domnitorulŭ trimite casulŭ în observaŭia velișilorŭ boeriŭ, carŭ la Iunie 9 același anŭ propunŭ ca epistatulŭ Agieiŭ «să poruncescă a se face măsuri de ocale, drepte, de tinichea, însă câte unŭ tacămŭ, adecă oca dréptă, de

(1) Cod. XXIII, fila 119.

(2) Cod. XXVII, scara 17, fila 64 verso.

(3) Cod. XXVIII, scara 4, fila 51.

(4) Cod. XXIII, fila 103 verso.

dramuri 400, $\frac{1}{2}$ de oca și o litră, cari aceste dramuri să fie numai vin, iar nu și daraua vaselor.

Tóte aceste măsuri de ocale să se pecetluiască cu pecetea Agiei. Să le împarță apoi la tóte cârciumile câte sunt înlăuntrulú politeiei. Divanulú a pusú să se facă prin zapciulú Agiei unú tacâmú de măsuri și aú costatú câte trele 1 talerú și 60 baní. Divanulú găsesce cu cale ca acestú prețú să-lú răspunďă fie-ce cârciumarú, și pentru ostenéla peceții ce este să se pue de dumné-luí epistatulú Agiei, să mai plătescă cârciumarulú 1 tal. 60 baní. Divanulú lasă pe Domnitorú să decidă, însă e de părere că acéstă dare de măsuri să se facă numai în Bucuresci și nu în fie-care anú și nici la fie-ce Agie nouă să se împarță ocale la cârciumă. Se mai cere ca pe cârciumarii ce-í vorú găsi zapciií agiesci vîndêndú cu alte ocale viclene, Vel Aga să-í pedepsescă cu óre care certare de bătaie, dar să nu-í globescă, căci cârciumarii își scotú apoi glóbele totú prin viclenie dela ocale. Nouele măsuri să se dea prin marafetulú stăpânilorú cârciumilorú și la cârciumile Metropoliei, Episcopiilorú, mănăstirilorú și ale velițilorú boerí. — 1796 Iulie 9.

Domnitorulú aprobă asemenea măsură. (1)

17 cărți și una la Caimacamú din 18 Iulie 1796, să opréscă lucrarea povernelorú, «vêđêndu-se îndestularea ce este la rodulú bucatelorú, póte să cugete vre-uní din povarnagií a se cerca de a cheltui bucate la făcutú de rachiuri».

Asemenea pitacú s'a făcutú și la Vel Spătarú. (2)

Anaforaua Metropolitulú Dositeiú pentru fabrica morei de hârtie, care acum, după luminatú chrisovulú Máriel Tale, se află sub ocârmuirea Metropoliei, fiind-că face trebuință a se mai adăogă apa Sabarului, rugămú pe Măria Ta să se orênduiască Dimitrie Suilgiu și cu unú postelnicelú Sterie, zapciulú din jud. Ilfovú, cerutú fiindú de însuși Suilgiulú, să mérgă la abătătura șanțurilorú ce se despartú de Dîmbovița cu curgere către Sabarú, și împreună cu el luândú și pe alții din partea locului locuitorí, ómení cu praxis asupra apei, să facă o cercare, o chibzuire doar vorú găsi vr'un mijlocú spre a mai adăogă saú din Dîmbovița, saú din alte ape, apa Sabarului, ca să fie de mai bună înlesnire a lucrului fabricei.

La 22 Ianuarie 1796, A. Moruzi aprobă acéstă carte. (3)

(1) Cod. XXIX, scara 8, fila 50.

(2) Cod. XXIX, fila 211.

(3) Cod. XXXI, scara 1, fila 52.

faptă, carî să lucreze într'însa și să o facemî îndestulată și împodobită. Pentru care și înaltă poruncă amî avutî dela Prea puterniculî și milostivulî nostru Împăratî, carele voiesce a vedé chelerulî împărăției sale împodobitî și îndestulatî de tóte. Și pe lângă fabrica de postavurî, care amî izvodit'o ca din nou și amî pus'o în faptă, aducéndu-o la starea de lucru a felurimelorî de postavurî cum se cade, sirguitu-Ne-amî de altă parte a izvodî din începutî și din neîință și o fabrică de hârtie, care asemenea este multî trebuinciosă și de folosî la tótă obște. Și înșine făcéndî începerea ei și cu a Nóstră cheltuială ridicéndî zidurile și cu cele trebuincioșe acareturî și ergaliile ei, cum se vede, pe apa Sabarului, în sud Ilfovî, aducéndî și meșterî străinî cu sciința meștesugului de hârtie și sêvîrșind'o la întrégă stare de lucrurî, amî cumpăratî apoi pentru folosulî obștiei cu banî dela Domnia Mea și moșie alătura, care prin bună învoire și cu așezămîntî de mulțămire s'aî datî schimbî pentru moșia pe care stă fabrica, și aî rămasî și moșia slobodă a fabricei, care moșie cu boerî dela Divanulî Domniei Mele veliți Dvornici și veliți Logofeți cu portarî, după obiceiulî țerei, s'aî și hotărnicitî. Amî chibzuitî apoi, după sêvîrșirea a tuturorî acestora, cele trebuincioșe, atâtî pentru bună chivernisirea ei cea după tótă vremea, spre a fi în stare și a merge lucru înainte, câtî și pentru privileghionî și ajutorî domnescî, care cade a avé acestî lucru folositorî obștiei, fără de care nu póte fi vrednică de a avé starea și urmarea ei, și iată otărîmî aceste mai jos însemnate ponturî, carî pentru ca să se păzescă și să se urmeze în tótă vremea, ca un lucru de folosî țerei, le întărîmî prin domnesculî Nostu chrisovî:

¶. 40 de liudi scutelnici îî dămî dela Visteria Domniei Mele cu pecetluitarile domnescî, carî să fie de apururea nelipsiți dela lucrulî fabricei, și pentru slujba lorî să fie nedajnici de birî și pururea ocrotiți și slobodi și nesupărați în tótă vremea de orî-ce angariî ale țerei. Iară când vre-unulî dintr'înșiî nu va urmă slujba lui, saî va lipsi, saî va muri, să se dea în loculî acelui altulî cu pecetluitară domnescă. Carî acești scutelnici să se dea de prin satele cele după împrejurî, aprópe de fabrică, ca să póta cu înlesnire a urmă slujba și datoria lorî.

¶. 4 salașe țiganî, meșterî de hierî, afierosîmî Domnia Mea fabricei, cu carî să n'aibă Armășia a face întru nimicî, ca să fie de apururea pentru lucrulî fabricei, fără de plată și nedajnici de birî, dându-li-se numai hierulî celî trebuinciosî de lucru, precum și câte o chilă de bucate la totî salașulî pe anî, pentru mîncarea lorî, când vorî lucră; iar când nu va fi trebuință de lucru la fabrică, își vorî face singurî ei munca și hrana lorî.

¶. Câtă hârtie va fi trebuinciosă a se cheltui la Logofetia Divanului, i la Visteria Domniei Mele, i la departamenturile judecătoriailorî, i la Divanulî

Craiovei, și la toate isprăvnicaturile țerei Domniei Mele, să aibă epistatu fabricei a da din această fabrică ca din hârtia fabricei țerei, să cheltuească la toate aceste calemurii, care să o vină înă epistatu cu mai jos prețului decât hârtia ce vine din alte părți străine.

A. Omenii fabricei, cari vor fi orânduiri pentru strînsul pânzeturilor de trebuință lucrului fabricei, să se ajute în treba acesta de către dregătorii și zapcii țerei Domniei Mele la cuviincioasele trebuințe ce vor avea.

E. Pentru câtă hârtie a fabricei va scote din țară de a se vinde aiurea, să aibă privilegiul acesta: a nu plăti vamă în soroc de 5 ani, iar după 5 ani să plătească vama după catalog.

S. Nu numai vre-o stricăciune sau pagubă și scădere țerei nepricinuind fabrica aceasta, ci încă de mult folos fiind, dator sunt dar și dumné-lor dregători Domniei Mele, cari iubesc patria lor, ispravnicii și zapcii, ca la un lucru de folos obștei, nu numai a nu se împotrivi la câte prin domnescul Nostru chisov întocmim și rânduim, ci încă să îndelnetniceze și să înlesnească fieș-carele în parte lucrarea și urmarea ponturilor, pentru buna întemeiere și nescăderea ei, fără de a da pricină de *discolii* și de lipsă la vre-unele din pronomiile ei.

3. Fiind-că, după cum am zis mai sus, izvodirea în țara aceasta a numitei fabrici este pentru însuși folosul și binele patriei de obște și fiind-că sfînta și dumnezească Metropolie a Ungro-Vlachiei, ca o maică ce este, cum și alesul de Dumneșeu P. S. Sa Metropolitul țerei, ca un păstor bisericesc a tot norodului țerei acesteia, este îndatorit spre cele ce sunt de folosul și binele obștei a se sili a griji împreună și a se orîndui, pentru aceea dar am găsit Domnia Mea cu cale a da numita fabrică de hârtie asupra P. S. Sale Părintele Metropolit Chir Dositei, fiind-că are Sf. Metropolie și tipografia sa, care lucră și tipăresc cărțile trebuincioase obștei, ca dimpreună să aibă Metropolia și fabrica facerii de hârtie asupra-și, să dea P. S. Sa la camera Domniei Mele; banii cu cari s'au cumpărat moșia ce s'au dat schimb pentru moșia pe care stă fabrica, cum și din cheltuelile ce s'au făcut la izvodirea și întregirea fabricei, să dea P. S. pe jumătate banii la camera Domniei Mele; și așa am otărit și am dat Domnia Mea numita fabrică cu toate ale ei asupra P. S. Sale Metropolitului, cu aceste șarturi, adică: să fie P. S. Sa dator a orîndui ipochimen ales, om de nădejde, practicos, carele să epistăască numita fabrică cu totă silința, de a lucra pururea în totă vremea fără de amelie, osîrduindu-se P. S. Sa în tot chipul de a merge înainte și de a scote hârtie cât de bună spre îndestularea obștei, sciind mai virtos că aceasta este izvodită și cerută din înalta poruncă împărătească, unde cu atât mai mult trebuie a pune P. S. Sa silința și osîrdia de a se întemeia și de a

merge înainte, după cum cu această nădejde adecă de mai multă silință și de mai bună chivernisélă și pentru acestu sfîrșitû numai s'a datû asupra P. S. Sale, dândû voie P. S. Sale ca să arête însuși la Domnia Mea, prin anaforalele P. S. Sale, pricinele cele cuviincioase ale trebuințelor fabriciei, spre a avé ajutorulû acela ce va fi cu cale, ca să sporéscă și să créscă rodulû ei prin osîrdia și silința P. S. Sale. Iar când împotrivă se va face vre-o amelié și nesilință spre scăderea acestuî lucru folositorû obștiei, la care Domnia Mea s'a truditû și a ostenitû, primindû a se păgubi Visteria Domniei Mele și cu atâția ómenî, pentru binele țerei, se va da multă scârbă Domniei Mele, care acésta nicî cum nu o nădêjduimû dela P. S. Sa, sciindû buna rîvnă și fierbințela ce are spre cele de folosû patriei.

Decî măcar că și dumné-lor frațiî Noștri, carî în urmă vorû domni și vorû oblădui țera acésta, socotindû cu înțelepciunea Domnielorû Sale bună-tatea, folosulû și podôba ce pricinuesce și va pricinui țerei ținerea și întemeierea acesteî fabricî, care din porunca împêrătéscă în oblastia împêrăției sale o amû izvoditû Domnia Mea cu trudă și ostenélă, nu nădêjduimû nicî odată a o scădé și a o lăsă făr de starea și orênduală ei, ca nisce iubitorî și rîvnitorî de cele spre folosulû țerei, dar cu tôte acestea cu dragoste rugămû pe frăția lorû să bine-voiască a îndatorî pe Sfințiile lor Părinți Metropolițiî ce vorû fi după vremeî pururea la îngrijirea și nepregetata silință acestuî lucru, și a întări acestû privilegiu alû fabriciei de a se păzi pronomiile ei, ca să pôta sporî lucru înainte, și ca și ale Domniilorû Sale isprăvi și osteneli să fie în urmă de alți Domni păzite și ținute. Adevêrimû chrisovulû acesta cum se vede cu însăși domnésca Nôstră iscălitură și pecete: Iw Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû, și cu credința prea iubiților Domniei Mele fiî Constantinû Voevodû, Dimitrie Voevodû, Nicolae Voevodû, Gheorghe Voevodû, martori fiindû dumné-lorû cinstițiî și credincioșiî boeri veliți ai Divanulû Domniei Mele Pan N. Brâncovénu Vel Banû, Pan Manolache Crețulescu Vel Vornicû de Țera-de-sus, Pan Constantinû Caragea Vel Hatmanû, Pan D. Manu Vel Spătarû, Pan Radu Golescu Vel Vornicû de Țera-de-jos, Pan Scarlatû Ghica Vel Vistierû, Pan Constantinû Filipescu Vel Logofétû de Țera-de-sus, Pan Constantinû Știrbei Vel Vornicû, Pan Ioanû Damaris Vel Vornicû, Pan Ștefanû Văcărescu Vel Logofétû de Țera-de-jos, Pan Ioanû Florescu Vel Vornicû alû poliției, Pan Lucache Vel Postelnicû, Pan Gregorie Brâncovénu Vel Clucerû, și ispravniculû chrisovulû acestuia spre sêvirșire Pan Ștefanû Văcărescu Vel Logofétû de Țera-de-jos. Scrisu-s'aû aici în cinstita politie a scaunulû Domniei Mele, Bucuresci 1796 Ghenarie.

(Semnatû Vodă).

(Contra-semnatû) Ștefanû Văcărescu Post.

F^o lungă mare, hârtie turcescă, sigilă mare chinovară, în jură mărcile județelor 17, în centru cele 2 figuri ca susținători de scut, în lăuntru corbulă cu crucea, capă de boă și de-asupra luna și sórele.

La 1799 Sept. 30, Alexandru Constantin Moruzi reîntăresce chrisovul: «întărimă chrisovulă acesta și întru cea de Dumneđeă hărăzită a doua domnie a Nóstră, ca să se păzescă orênduelile harturghiei întocmai întru tóte cum se cuprinde mai sus». *Sigilă mai mică, numai cu corbulă și cu capulă de boă; se conservă la Archiva Statului, No. 693 opis. N. I. invent. în roșu cu No. 118, Actă N. 3.*

1793 Aprilie 26, s'aă făcută pitacă la dumné-luî Vel Spătară, i Vel Agă, cum și deosebită carte la ispravnicuî Ilfovuluî, pentru că dumné-luî biv Vel Logofătă Radu Slătinénu a dată încredințare M. Sale, că până la 15 ale luî Maiă va sêvîrși tótă tréba fabricei de postavă a se pune în faptă. Li s'aă poruncită ca orî-ce va arêta că are trebuință, să-l dea totă felulă mână de ajutoră la cele ce va cu cuviință asupra acestei trebî. (1)

Pitacă din 20 Septembrie 1793 către Vel Aga, prin care A. Moruzi reînnoiesce pitaculă de acum 20 de zile de a căută 10 copii pentru fabrica de postavă din Paciovalisce; acum poruncesce «de isnovă, strașnică», ca negreșită să găsească acești 10 copii la fabrică. (2)

Pitacă din 12 Maiă 1794, poruncindă la cei 6 vătăji de postăvară și la toți postăvarii dela fabrica domnescă, să recunoscă de epistatū ală fabricei pe Hagiă Chiriacă Arbută și să-l dea cuviincioșa supunere și ascultare, fieș-care la tréba sa, slujindă cu sîrguință și cu tótă silința..... urmândă întocmai orênduelă anuluî trecută. Iar de acum înainte faceți fieș-care datoria după aceeași orênduală a anuluî trecută, că acelă care se va arêta cu lenevie și cu nesupunere la datoria sa, se va pedepsi de către Domnia Mea. (3)

Anaforaua semnată de Alex. Calfoğlu și Grigorie Brâncovénu, din 31 Iulie 1794, după jalba luî Stană Olténu și Neculaî *postavaru*, i Iordache și Nedelcu, scutelnici *fabrici de postavă* din Bălteni (Ilfovă), contra unuî Ispiră, ispravniculă moșiei Poenarii din Dîmbovița, că le face multe necazuri și

(1) Cod. XXIII, fila 45 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 145.

(3) Cod. XXIII, fila 245 verso.

prigoniri și că a venit înarmat la el și i-a bătut. Domnitorul trimite un zăpăci armășesc să aducă în hiare pe acel Ispiru.—4 August 1794. (1)
Vel Logofetă.

Volnicie cu orânduitor din partea Măriei Sale lui Vodă credincios, a cercetă pentru nisce bucate stricate dela o povarnă.

Ispravnicul din Dolj a raportat Domnitorului că numai într'un singur loc, la mănăstirea Sadova, se află povarnă (velniță de rachi), nefiindă nicăieri îngăduită a se fabrica rachi, pentru a nu se strică produsele agricole necesare consumației, și că egumenul și iconomul mănăstirii Sadova și schitul Róbei, având bucate stricate din anii din urmă, se rogă, pentru ca mănăstirea să nu se păgubescă, să se dea voie a se face rachi din acele bucate. Domnitorul, neavând destulă încredere, orânduiesc pre slujbași și însuși pe Caimacamul Craiovei să meargă la fața locului să constate bucatele, trimițându-i probe, pentru ca să poată hotărî în consecință. — 1793 Martie 12. (2) — Iată și răspunsul Domnitorului:

«S'au făcut răspuns Caimacamului pentru povarna ce are mănăstirea Sadova în sud Gorj, cum că după pliroforia ce dă dumné-lui și după proba ce-a adus orânduitorul Măriei Sale Dimitrie Peșchergi-bașa că sunt bucatele stricate, de nu pot fi de altă trebuință, care sunt ca o sută șese-șeci kile, să aibă voie a le lucra și să aibă grijă a nu amesteca și alte bucate bune, ci numai acele bucate stricate să le lucreze și să orânduiesc și un soroc în câtă vreme va socoti că se vor putea săvârși aceste bucate, și pentru ostenela Peșchergi-bașei, să-i dea mănăstirile taleri 150, adecă pentru slobođenia ce au câștigat, și acești bani împlinindu-i, să-i trimită la dumné-lui Vel Cămăraș, a se da lui Dumitrache Peșchergi-bașa». (3)

(1) Cod. XXVII, scara 14, fila 22.

(2) Cod. XXIII, fila 16 verso.

(3) Cod. XXIII, fila 26 verso.

Slobođenje de a face rachiū din bucate lui Nicolae Ianiotis, Grecū.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū Zemle Vlachiscoe.—Fiind-că Ne-amū pliroforisitū Domnia Mea pentru acestū Nicolae Ianiotis că se află fôrte sâracū, și priimindu-se rugăciunea ce Ne face, Ne-amū milostivitū Domnia Mea asupră-î și îî dămū voe și slobođenje ca să-șî lucreze acele bucate la numita povarnă, adecă una sută chile meiū și optū-deci chile grăū ce sunt stricate, în sorocū . . . ; iar dela acestū sorocū înainte să fie popritū a nu mai lucră; de care poruncimū Domnia Mea și domniei-tale Vel Spătarū, să sîî însciințatū de acēsta, și dela acestū sorocū înainte să nu mai lucreze. Tolko pis gospd. — 1793 Iunie 6.(1)

Banulū Nic. Brâncovēnu se jăluesce că lemnariī și zidariī, ce Domnitorulū i-a hărăzitū pentru trebuința casei ca scutelnicī și pe carī i-a ajutatū în anulū trecutū în timpulū fōmeteī cu bucate și cu banī, nu vorū să se supuie a merge la lucru, ci lucrēză pe la străinī. Cere mumbașirū să-î aducă cu trépēdū, afară de cei ce vorū fi lucrândū la spitalū.

Domnitorulū, la 3 Maiū 1796, ordonă statostei de binale să-î supuie la lucrulū boerulū Brâncovēnu. (2)

Lemnariī și zidariī s'au jăluitū contra lui maimarū-bașa alū lorū. Domnitorulū a rēnduitū cercetare prin Alex. Gherache Vorniculū politieī și Serdarulū Pană Băjescu. Aceștia au constatatū că nu erau întemeiate reclamațiunile breslei, deși ei nu-lū mai primescū și cerū să li se orēnduiască altulū, pe care îlū va alege brēsila. Acusatoriī au fostū întrebașī dacă la judecată i-a năpăstuitū, de le-a călcatū rēnduiala meștesugulū lorū, de i-a păgubitū, de i-a ocăritū fără cuvintū, de le-a răpitū vre-o sumă din cutia breslei fără scirea lorū? Jăluitoariī n'au cutezatū a răspunde afirmativū, decăt că tot-deauna îî înjură și-î necinstesce, și când se întimplă vre-unū beilicū, îî iea din lucru, fără să facă mai întâiū lojă după obiceiū, ca să se socotēscă cine este să mērgă, și că lucrēză de capulū lui.—1795 Aprilie 26.

Domnitorulū, asupra acestui raportū, dă rezoluțiunea următore : «Fiind-că lemnariī și zidariī n'au avutū cum să dovedēscă nicī o faptă de vină asupra lui Maimarū-bașa, să rămāie dar Manole iarășī la trēba lui; iar când vorū avē vre-o nedreptate de către dînsulū, să dea jalbă, și cerce-

(1) Cod. XXIII, fila 78.

(2) Cod. XXXI, scara 6, fila 65 verso.

tându-se, de se va găsi vinovat, i se va face hotărîrea ce i se va cădă».—
1795 Maiu 4. (1)

*Nizamulă lemnariloră și zidariloră și iratulă Cutiei ce s'a făcută dela
acéstă bréslă, din 2 Iulie 1795.*

Nazîrii cutiei aŭ arătatŭ că este nevoie a se adăogă venitulă. Domnitorulă a trimisŭ anaforaŭ nazîriloră la Divanŭ, iar acesta, în 9 Maiu 1795, aŭ supusŭ anafora, în care ȑicŭ: «cum că aici în politia Bucurescŭ curge unŭ lucru făr de orânduială, adecă cei ce facŭ din noŭ, cum și cei ce facŭ din vechiŭ, nămestil și alte acareturŭ, din lăcomie se întindeaŭ orŭ încotro le veneă la îndemână, și cuprinđendŭ locurŭ, strîmtoréză drumurile politiei, în câtŭ pe alocurea nu potŭ trece două care alătura; așijderea și unil locuitorŭ de prin județe, fugarŭ pe la urma lorŭ, vinŭ în Bucurescŭ, unde se ascundŭ până li se perde urma lorŭ și apoi se apucă de-șŭ facŭ case prin mahalale și pe marginea Bucurescilorŭ, în câtŭ aŭ eșitŭ și din semnele hotărululă orașulul, care s'aŭ fostŭ pusŭ în domnia fratelulă Alexandru Ipsilante Vodă, atăta diastimă afară, cu care acéstă urmare nici politia nu-șŭ pôte avé nizamulă celŭ cuviinciosŭ la străjuirea ce i se cade, nici podurile nu se mai ajungŭ, lungindu-se din vreme în vreme, iar mai vîrtosŭ altă deosebită urmare rea ne-aŭ arătatŭ d-lorŭ la isnafurile dulgherilorŭ și zidarilorŭ și nisiparilorŭ și cărămidarilorŭ, că facŭ felurŭ de înșelăciunŭ și pagube norodulul la binalele ce le tocmoscŭ să le lucreze, din pricină că nu aŭ unŭ zabitŭ vrednicŭ peste dînșil, care să aibă volnicie asupra lorŭ și care să aibă și stare de ipolipsis și din pricină că facŭ tocmelile de capulŭ lorŭ. Pentru care acesta aflândŭ Domnia Mea din condicele Divanululă că Domnia Sa fratele Alexandru Vodă Ipsilantŭ 'a fostŭ datŭ unŭ nizamŭ prin chrisovŭ, amŭ poruncitŭ iarășŭ dumné-lorŭ velișilorŭ boerŭ ca să vadă și cuprinderea chrisovululă Domnieŭ Sale și să Ne arate cuprinsulŭ, ca să se întărescă și să se îndrepteze și să se pue în faptă. De care Ne-a arătatŭ, că cu tôte că se dedese la isnafulŭ zidarilorŭ și alŭ dulgherilorŭ nizamulă celŭ trebuinciosŭ de către Domnia Sa fratele Alexandru Vodă Ipsilantŭ, orânduindu-se și un Maimarŭ-bașa asupră-le cu carte domnescă la mână și orânduială de venitŭ câte 11 și câte 22 parale pe ȑi de totŭ lemnarulŭ și zidarulŭ, dar urmare nu s'a făcutŭ aceluŭ nizamŭ de atunci și până acum de către cei de pe vreme Maimari-bașŭ, ci în locŭ de a se folosi obștea, aŭ adusŭ tréba la catachrisis, grijindŭ Maimari-

(1) Cod. XXVIII, scara 6, fila 13.

bașii numai de a-și agonisi orânduitele paralele lor, iar cele întocmite pentru obște spre a lipsi înșelăciunile și pagubele celor ce fac binale nici unele nu s'au urmat, ci încă mai cu prisos, s'au adăogat, din care pătinesce norodul. Ca să se facă îndreptare, luându din chrisovul Domniei Sale fratelui Alexandru Vodă Ipsilant, cele cuprinzătoare și chibzuind și dumné-lor, cele cu cale și de trebuință într'acéstă vreme spre mai multă întărire, Ne-au arătat ponturile car, cu socotélă au chibzuit dumné-lor spre a se pune la nizam cu mijloce mai îndestulate tréba acésta, de care să aibă și cutia obștei oșes-care ajutor; a căroră anafora cetindu-se înaintea Domniei Mele din cuvînt în cuvînt, și avendu și Domnia Mea pliroforie din jălbile norodului câte Ni s'a dat pentru lemnari, pentru zidari, i cărămidari, i nisipari, i pentru strîmtorarea drumurilor și întinderea pe marginea Bucurescilor, sciind și stenahoria și lipsa săracilor de obște câtă este, am socotit întâiu ponturile cele cu cale pentru trebuința și folosul obștei la trebuința lucrului binalelor de a se întări nizamul aceste treb, și apoi am chibzuit și ajutorul Cutiei de milostenie, cât se cade numai a fi ca și obștea să aibă folos dintr'acésta și Cutia de milostenie să aibă pe cât i se cuvine un ajutor despré partea obștei, unde și domnia și partea boeréscă și negustoréscă ajută, car ponturi le arătăm mai jos, adecă:

a) Epitropia, dimpreună cu dumné-lui Vel Aga, să alégă un ipochimen, om practic și cu pricepere la cunoștința meșteșugurilor acestora și vrednic, pe care după ce-l vor găsi cu cale a se orându la acéstă tréba, să-l arate Domniei Mele cu anafora în scris, ca să-l îmbrăcăm caltan și să se numéscă staroste de binale, carele să nu dea nici un havaet la nimene nimic, dar nici el să nu aibă a lua nici dela cei cu binalele nimic, nici dela isnafurile aceste altă mai mult un ban măcar decât ceea ce se orënduesce mai jos, ca să nu găséscă pricină cu acésta a face or-câtă de puțină urmare împotrivă și ca să rămăie fără de cuvînt la întimplare de vină a-lu pedepsi Domnia Mea. Iar când se va purta cu bună orânduială în tréba sa, să nu se schimbe nici odinióră din dregătorie; fără numai de se va dovedi în vre-o vină, mai întâiu să se cerceteze de dumné-lor nazirii Epitropiei și de dumné-lui Vel Aga și s'o arate prin anafora, care anaforă să se cerceteze în urmă și de cătră velii boeri, și dovedită făcendu-se învinovățirea lui, atunci nu numai să se lipséscă din dregătorie cu necinste, ci să se pedepséscă strașnic; deci să privilejeze dumné-lor, să se pórte starostea cu bună orânduială, și când îl va cunoșce cu urmări împotrivă și neplăcute, să-l arăta Domniei Mele cu anafora; care acest staroste să ia în scris și să ție catastih de toți zidarii, lemnarii, cărămidarii și nisiparii, or străini sau pămînteni, câți se află aici în politia

Bucuresciloră cu meșteșugulă acesta, spre a-î fi luî sciuiți în tótă vremea; să alégă din cei străini liude 16, să se numéscă călfi, care aceste călfi nici să dea vre-ună bană cuivași, nici să iea ei dela cinevași nimică pentru călfia loră, cărora pentru a fi sciuiți și cunoscuți să-î arête prin dumné-luî Vel Agă la Domnia Mea, cu fôie, ca să li se dea pecetluiturile Domniei Mele la mână, și deosebită iară și starostea să alégă 4 ômeni de ispravă, unulă din dulgheri, unulă din zidari, unulă din cărămidari și altulă din nisipari, cari să se numéscă vâtași, pe cari iarăși să-î arate prin dumné-luî Vel Agă la Domnia Mea, ca să li se deă cărțile Domniei Mele la mână, de scutélă numai pe capulă loră, cari să intre în rëndă și să fie sub ascultarea starostei, fără de a nu da nici ună havaetă la nimeni, precum nici ei să nu se îndrăsnéscă să céră dela cinevași din ruțetulă loră câtă de puțină havaetă; iar starostea să urmeze aceste mai jos arătate ponturi:

b) Pe toți dulgheri, zidari, cărămidari și nisipari să-î aibă starostea sub zaptă și ei să-î fie supuși, dându-î totă felulă de ascultare.

c) Orî-cuî va trebui să facă orî-ce felă de bina, să mérgă la starostea să dea scire, și numitulă staroste dimpreună cu călfile să mérgă la loculă acelui cu trebuință, să vadă și să facă tocméla binalei cu ruța, să aibă a plăti la zidari plata lucrului loră pe câtă s'aă găsită cu cale și cu indetulare, adecă mia de cărămidă pe taler 3 și $\frac{1}{2}$, în care acestă preță să intre totă meșteșugulă zidăriei, să dea zidirea binalei gata cu tencuială, cu sobele, cu tavanurile și cu pardosélă. Așijderea și la dulgheri să aibă a plăti plata lucrului loră într'acestași chipă, adecă: de va fi binaua jos pe pămîntă, să plătéscă 1000 de șindrila po tl. $2\frac{1}{2}$, iar pentru catulă de sus câte parale două și $\frac{1}{2}$ uluca, în care preță să între totă lucrulă meșteșugulă; dulgheri să dea binaua gata cu uși, cu ferestre, cu paturi și cu tavanurile; însă totă materialulă celă trebuinciosă la ferestrele unei case să fie datoră stăpânulă binalei a-lă da. Iar când stăpânulă binalei nu va face tocmélă cu ruța și va voi ca să pue meșteri la lucrulă său cu zidari, să-î orênduésă starostea prin rêvașulă său meșteri câți îi va trebui, cărora măcar că după nartă plata loră eră mai puțină, dar pentru ca să nu aibă cuvîntă de pricinuire și să se mulțăméscă a lucră norodulă cu silință fără de înșelăciune, s'aă găsită cu cale prin socotélă de obște și li s'aă hotărîtă, adecă: dulgheriloră, la călfi câte tl. $1\frac{1}{2}$ pe ăi; la meșteri bun, câte tal. 1 tocmă; la meșteri de a 2-a mână câte bani 75 și la ucenici câte bani 45; iar zidariloră: la cală câte tl. și 30 bani pe ăi; la meșteri bun câte bani 105; la ală 2-a mână câte bani 75. Iar peste acestă preță nici starostea, nici meșteri să nu pôă cere mai multă, căci orî-care se va dovedi că a dată mai multă peste acestă hotărîtă preță, se va pedepsi cu dare de glóbă la Cutia de milostenie, și cei cu binale să nu dea bani în

mâna meșterilor, ci în mâna starostelui să dea, și starostea să plătească la meșteri; pentru că ori-când se va întâmpla ori să strice lucrul, ori de la lucru să fugă meșterii, starostea să aibă a da sémă.

d) Pentru ca să fie sciuși cari sunt aceia cărora li se cuvine, după vrednicia meșteșugului lor, a lua plata cea dintâi și cari sunt aceia cărora li se cuvine a lua plata de a doua mână, sau de a treia mână, spre a nu se face la acesta vre-o nedreptate între dânșii, poruncim ca starostea să se strângă la un loc cu toți cei mai bătrâni și mai practicoși ai isnafulor acestora, să facă o alegere: care sunt meșterii cei de frunte, buni, cărora li se cade după iscusința meșteșugurilor a lua plata cea dintâi, și cărora li se cade plata de a doua și de a treia mână, cari toți iscăbindu-se de starostea i de rufetul lor, să se adevereze și de dumné-lui Vel Aga, pentru ca să se scie plata fieș-căruia, după care să și urmeze în faptă, ferindu-se însă starostea la această alegere cu totă scumpătatea, ca nu cumvași să năpăstuiască nici unul din ei la iscusirea meșteșugurilor, pentru că după cum voim bună orânduială obștei, așa voim și dreptatea celor ce au meșteșugul; cum și când se va întâmpla să vie vre unu-noi meșter, dator să fie a merge mai înainte la starostea ca să se arate, și iarăși cu bătrânii isnafului făcându-i se cercare meșteșugului său la ce stare a iscusinței se află, să-lă trecă la catastih unde i se va căde, cu plata cea cuviincioasă după meșteșugul lui, și când îi va împărți la lucru pe la binalele ce se vor face, să fie dator starostea a păzi dreptatea fieș-căruia, că nu numai pe unii să-i orânduiască și pe alții nu, ci toți în rând să-și aibă chivernisirea și folosul meșteșugului său.

e) Dela toți banii ce se va tocmi binaua, să aibă starostea a trage trei parale la leu, din care 2 să le dea la Cutia de milostenie a obștei, iar una să fie a starostei pentru ostenela lui, și să-și aibă rufeturile deosebită cutia lor, precum au avut-o și mai înainte, pentru cei săraci și neputincioși dintre dânșii.

f) Starostea să fie volnic, ca nu numai pentru meșterii sloboși fără stăpân și birnicii dulgheri și zidari, cărămidari și nisipari, să ție condică, ci și de toți câți se află aici în politie de se hrănesc cu acest meșteșug, ori scutelnici, ori poslușnici, sau din breslele zapciilor, cu călile și ucenicii lor anume, pe toți cu mahalaua lor și cu arătare de este birnic sau scutelnic, sau poslușnic.

g) Meșterii dintr'aceste bresle, ce vor veni din țera turcescă aici pentru chivernisela meșteșugului lor, arătându-se, precum amă dis, întâi la starostea spre a se trece în condică, după orânduiala ce s'a dis mai sus, să nu fie sloboși fără de scirea starostei a lucră, ci prin scirea lui și a breslei vor lucră meșteșugul lor, și pentru cari vor fi să rămâie aici,

să fie datoru a-lu da în scirea dumné-luî Vel Vornicû alu politieî, ca să se așeze după puterea luî în dajdie.

h) Orî-câte binale se voru face de aci înainte aici în politia Bucuresci-lorû, să le trecă starostea în condica sa, cu numele stăpânilorû lorû, ca să fie sciute; cum și orî-ce binale se voru prețui de acum înainte și verî-ce pricinî ale meșteșuguluî acestuia va căută, de tôte să ție condică, cu ȕiua i veleatulû și cu pricina ei.

i) Starostea să aibă volnicie, ca dimpreună cu meșteriî cei dintâiû și de frunte mai bătrânî să judece pe fie-care din rufeturile acestea, însă numai pentru ale meșteșuguluî lorû i pentru ucenicî, după obiceiul breslei, iar nu și pentru alte pricinî, și să facă și certare celorû cu vina meșteșuguluî până la 40 de toiege. Iar pentru împlinire, să trimită la grosulû dumné-luî Vel Agă; saû când vre-unulû din meșteriî cei mai de frunte va căde în vre-o vină, și orî o parte saû alta nu se va odihni pe alegerea starostei, atunci să-l arête la dumné-luî Vel Aga, ca dumné-luî să-lu judece și să însciințeze Domnieî Mele cu anafora.

k) Pentru Paler nêmtulû și alți sudeți, ce se hrănescu cu meșteșugulû acesta, să nu fie volnici de acum înainte a tocmi lucru de sineși fără de scirea starostei, ci și ei să fie îndatorați la acestû nizamû alu politieî sub ascultarea starostei, și prin staroste să tocmescă binalele de lucru, dela carî asemenea să se ia cele câte 3 parale la leû; iar care nu va vré să fie următorû la acestă orênduială, să nu fie slobodû a lucră mai multû aice în politia Bucurescilorû, ci starostea prin scirea și ajutorulû dumné-luî Vel Aga să-l oprêscă.

l) Starostea să aibă datorie în tôte vremea a umblă și a priveghia cu ômenil luî prin tôte mahalalele și mai vîrtosû pe marginea Bucurescilorû, ca pe cei ce-l va găsi că facû binale din noû fără de sciință, orî se întindû cu prefacerea binalei din vechiû, să aibă numai a-l oprî, și de altă parte să facă îndată scire la dumné-luî Vel Spătarû, zabitulû mahalalelorû și alu marginei, afară de pricinele ce aû veciniî între ei pentru călcarea de locû, carî acele aû a se căută la dumné-lorû Velițiî Vornicî după obiceiû. Iar afară din hotarele Bucurescilorû și din marginea căpătâiuluî podurilorû să nu se îngăduiască nimenî a se întinde în facere de case pentru ședere, ci prin scirea Spătăriei să se oprêscă negreșitû.

m) După ce se va pune în faptă nizamulû acesta aice în politia Bucurescilorû, se va socoti în urmă și pentru politia dela Craiova saû și celelalte, unde va fi trebuință a se dă nizamulû lorû, după starea și trebuința politieî.

n) Fiind-că starostea se face fără nici o dare de havaetû la nimenea, numai pentru ca să nu aibă pricină a se lăcomi și a căută interesuri și

câștiguri și *adichii*, orî celorlă cu binale, saŭ și înseși bresleloră acestui meșteșugă, de aceea și îi hotărîmă ca să scie mai înainte, că de se va dovedi orî cu luare de mită dela cei ce aŭ trebuință a-și face binalele, orî a face vieleni și hatîruri în parte, a da adecă numai la unii meșteri lucrători și pe alții a-î zăbovi și a-î descolifsi, făcendă necazuri norodului, orî a nu păzi buna orînduială și dreptate meșteriloră bresleloră acestora, saŭ ajungendă-se cu unii din meșteri, să facă celorlă-lalți nedreptate, saŭ va tăinuî cutiei acele câte 2 parale la leŭ, bine să scie că, precum arătămă mai sus, nu numai din stărostie se va lipsi, ci se va și pedepsi strașnică.

o) Stărostia să fie datăre împreună cu acei 16 călfi că orî în ce ceasă se va întîmplă în politia Bucuresciloră focă, nóptea saŭ ziua, numai decât să sară toți cu topore și în grabă să proftaxescă la vreme și să năvălescă cu silința pentru stingerea focului.

Dreptă aceea întărîmă aceste ponturi cu domnescă Năstră carte, ca să se pue acum în faptă și, făcendă-se cunoscută la obște, să se păzescă pururea și în tótă vremea cu scumpătatea negreșită.—1795 Iulie 3.

Patru privilegiuri date la mănile a 4 vătăși de lemnari, de zidari, cărămidari și nisipari, din 20 Ianuarie 1796.

«După nizamulă» dată de Moruzi, starostele de binale a alesă 4 meșteri de ispravă (unulă din fie-care brăslă). Aŭ fostă arătați lui Vodă de Aga . . . Decî l'a făcută vătăfă peste «carele va intră în slujbă de rëndă și să fie scutită numai capulă lui și apărată de dajdie, să fie sub ascultarea starostei de binale, fără de a da vre-ună havaetă cu-va, dar nici să céră dela cineva . . . și să slujescă la tréba acésta cu tótă îngrijirea a se păzi buna orînduială de dreptate la trebuința obștiei, cum și poruncile și trebile domnesci.» (1)

«După cum tóte alte rufeturi își aŭ întocmită orînduiala loră, cu staroste, cu proestoși sciufi, cari sunt datorî a răspunde la orî-ce pricină se întîmplă între lucrătorii aceluiași meșteșugă, cu cale și de trebuință amă găsită Domnia Mea, ca și giuvaergii să-și aibă orînduiala și întocmirea cea cuviinciosă, ca unulă meșteșugă mai scumpă decât altele. Dreptă aceea amă făcută Domnia Mea Giuvaergiă-bașa pe Eliazară, ca pe unulă ce

(1) Cod. XXIX, fila 146.

are sciința deplină a acestui meșteșug, carele să aibă a pune pe toți la nizamul cel cuviincios, spre a fi adecă toți câți metahirisescă acestu meșteșug cunoscuți, știuți de dînsul, ca unul ce elu are a da sémă pentru orî-ce înșelăciune, pagubă, stricare de lucru, sau verî-ce cusur s'ar întîmplă a face vre-unul din giuvaergi; cum și pricinele ce voru avé unul cu altui din giuvaergi pentru ale meșteșugului lor, sau pentru ucenic și călî, să le caute Giuvaergi-bașa cu unul-doi din fruntașii acestui rufet, făcendū *longe* și ținendū cutia lor după obicei, precum și la alte rufeturi, avendū-și Giuvaergi-bașa orînduiala și cîntea lui între toți giuvaergii. Pentru care poruncim Domnia Mea tuturor giuvaergilor să aveți a cunosce pe mai sus numitul de Giuvaergi-bașa, căruia să-i dați ascultare la orînduelile meșteșugului. Așisderea poruncim Domnia Mea și zapciilor Bucurescilor, să păziți orînduiala și obiceiul lor — 1793 Iunie 7.» (1)

Carte de Telalū-bașă.

Dat-amă cartea Domniei Mele lui Hagi Apostol, pe care l'amă făcutu Telalū-bașa asupra telalilor din București, ca să aibă a ținé catastih de toți telalii câți se hrănesc cu acestu alișveriș, și fieș-care să-și dea chezaș și să fie știut, ca cînd se va întîmplă a înșelă pe cinevaș, numitul Telalū-bașa, găsindū pe acel telal, să aibă a face împlinire stăpînului de totu prețulu în câtu se va fi vîndut lucrul acela și să-i vie și de hac, iar de va găsi pe vre-unul că s'au făcutu telal de sineși fără de scirea lui și fără de a nu da chezașie, să aibă Telalū-bașa volnicie ca să nu-l îngăduiască nici decum a face telalic unu ca acela. Așisderea să aibă a cercetă pe fieș-care telal, orî bărbat orî muier, românce, țigance și ovreice pămîntence, câtu și străine muieri telelőice, cari obicinuescă de ridică de aici lucruri și le duc într'alte părți de le vîndu, ca să le ia séma orî-ce lucruri de unde le-au luat anume și cu ce felu de mijlocu și tocmelă, și la care va găsi că sunt lucruri de furat, pe acelea să le dea în scire la judecată, ca să facă cercetare și hotărîrea ce se cuvine, avendū purtare de grijă la aceste porunci, ca să nu se facă înșelăciune și furtisaguri de către telali și telelőice din nepurtarea lui de grijă, căci ca unul ce este încărcat cu totă tréba și purtarea de grijă a breslei acesteia, va avé a răspunde elu orî la ce pricină, și după vină se va pedepsi. Așisderea și lucrurile cari cu porunca Domniei Mele se voru da la starostea de neguțători

(1) Cod. XXIII, fila 75.

spre a le face zaptû, starostea să aibă ca printr'însulă să le dea a se face strigare de mezatû, și cei ce va eși mușterii de va atîrdisi la mezatû, să nu fie volnicû a se întorce din cuvîntû, ci pe câtû va eși cuvîntulû lui din gură la mezatû, să fie datorû a răspunde și a luă lucrulû acela. Pentru care, fiindû elû încărcatû cu acéstă trébă, după cum mai sus se arată, elû are să dea sêma când se va întîmplă vre o pricină; și pricinele cele mai mici ce vorû avé telalû cu telalû între dînșii pentru ale telalîcului, cum și pentru ucenicî i călîi, Telalû-bașa, împreună și cu alții mai bêtrânî ai breslei aceștia, după orênduiala și obiceiulû lorû, să-î judece și să-î îndrepteze. Poruncimû Domnia Mea și vouă telalilorû și telelôicelorû să-lû sciîi de Telalû-bașa și purtătorû de grijă alû breslei vóstre. — 1793 Iunie 7, (1)
Procit. Vel Logofêtû.

Pentru întâia dată menzilirile se numescû cu vorba *poștă*. (2)

Iă Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû i gpd. zemle Vlachiscoe. — Cinstitulû și credinciosulû boerulû Domniei Mele, dumné ta Vel Hatmane Costache Caragea, amû vêdûtû Domnia Mea anaforaua acésta a dumi-tale, ce faci către Domnia Mea, și poruncimû ca să orênduescî domnia-ta doî călărașî hătmaneshî, cari mai întaiû să dea de scire egumenulû și tuturorû acelorû mahalagiî, spre a sci că acea livede este să rămână, după orênduiala ce faci arêtare, pentru ciairulû cailorû de menzilû, și să poprêscă pe fieșcine de a nu o strică cu plugurile, și apoi totû acei orênduiți să o și păzêscă de a fi ferită tot-deauna. — 1794 Martie 13.

Prea Înălțate Dómne,

Cu plecata mea anafora însciințezû Măriei Tale că pentru caii menzilului Bucurescî aû fostû popritû lunca ce este pe moșia sînteî mănăstirî Văcărescî, și la vreme se scoteaû caii la *ciairû*, și pentru ca să nu să păgubêscă sfînta mănăstire, se dă tal. 200 din Visteria gospodû pe anû; acum luaiû însciințare că uniî din mahalagiî se împotrivescû, pentru care mă rogû Măriei Tale să fie luminată poruncă de a se popri uniî ca aceștia, ca să aibă totû loculû ce aû avutû și în trecuțiî anî caii menzilului Bucurescilorû, pentru a-șî luă ciairû, și aniî Măriei tale să fie dela Dumneđeû mulți și fericitiî. — 1794 Martie 13. (3)

Alû Măriei Tale prea plecată slugă, Constantinû Caragea Vel Hatmanû.

(1) Cod. XXIII, fila 74 verso.

(2) Cod. XXXI, scara 9, fila 22.

(3) Cod. XXVII, scara 3, pag. 13.

15 Alexandru Constantin Moruzi Voevodă.— Bojeiu milostiiu.... Dumné-ta Vel Vistierŭ, fiind-că tótă lucrarea trebei aceştia are a se urmă prin calemulŭ Visteriei, poruncimŭ ca dela Visterie să faci chrisovŭ Domniei Mele de întărirea a tóte, adăogându şi aceste ponturŭ, carŭ ni le arétă dumné-lorŭ veliŭi boerŭ prin anaforaua dumné-lorŭ, cum se vede mai jos.—1795 Fevruarie 27. (1)
Vel Logofétŭ.

Prea Înălŭate Dómne.

După luminată porunca Măriei Tale adunându-ne cu toŭiŭ la unŭ locŭ, unde fiindŭ faŭă şi dumné-luŭ Vel Vistierŭ, i dumné-luŭ Vel Hatmanŭ, şi dumné-luŭ Vel Spătarŭ, amŭ cetitŭ cu tótă luarea aminte şi cu bună înŭelegere ponturile ce prin zapisŭ s'aŭ legatŭ dumné-lorŭ boerŭ carŭ sunt tovarăşi de a ŭiné menzilhanelile prin tótă ŭera şi amŭ vėđutŭ din cuprinderea acestorŭ ponturŭ că sunt la tóte cu bună orėnduială şi cu bună întocmire făcute, pentru care şi ca unŭ lucru ce este de folosulŭ şi odihna ŭereŭ de obŭtie, ne rugămŭ Măriei Tale ca să şi întărescă prin luminatŭ chrisovulŭ Măriei Tale orėnduiala numitelorŭ ponturŭ, spre a păzi şi a se urma întocmai, cu acéstă adăogire însă, ca la nici o menzilhanea să nu fie volnicŭ mezilhanagiŭ, nici stăpănulŭ aceŭ moŭiŭ, să ŭie vŭndare de vinŭ şi de rachiŭ acolo la menzilhanea, ci să fie acéstă vŭndare a vinulŭ şi a rachiulŭ cu totulŭ propriŭă, pentru ca să nu se urmeze dintr'aceste felurŭ de pricinŭ pe la menzilhanele şi necontenite gálcezurŭ, decât să fie slobodŭ a ŭiné la menzilhanea numai o prăvălioră de băcănie, care prăvălioră să aibă volnicie şi slobodenie să o facă stăpănulŭ moŭiei, iar nu menzilhanagiŭ, iar când stăpănulŭ moŭiei nu va vré să facă acolo la menzilhanea prăvălioră de băcănie, atunci să aibă volnicie şi slobodenie a o face menzilhanagiŭ. Deosebitŭ de acéstă, fórte să se ferescă menzilhanagiŭ de a nu călcă şi a nu pasce cu caiŭ menzilhanelei liveđile stăpănilorŭ moŭiilorŭ, cum şi curăturile locuitorilorŭ ce vorŭ fi împrejurulŭ aceŭ menzilhanea, ci să-ŭ pască în locurŭ slobode, fără să facă cătuŭ de puŭină stricăciune la liveđile de fŭnŭ, însă cele carŭ vorŭ fi vechŭ sciute şi cunoscute liveđŭ şi curăturŭ, iar să nu pricinuiască că vorŭ să-ŭ facă acum liveđŭ şi curăturŭ nouė; lângă acéstă ne mai rugămŭ Măriei Tale, ca pentru mėsurrătórea fŭnuluiŭ şi a orzulŭ ce se cuprinde la ponturŭ, ca să-lŭ răspundă ŭera şi să-lŭ plătescă dumné-lorŭ boerŭ tovarăşi menzilhanagiŭ cu banŭ prin preŭŭ hotărŭtŭ, să se socotescă de înaltă înŭelepciunea Măriei Tale mijloculŭ celŭ cuviinciosŭ pentru acéstă mėsurrătórea a fŭnuluiŭ şi a orzulŭ, de a nu se face cătuŭ de puŭină asuprire sārăcilorŭ locuitorŭ; acestea socotimŭ a

(1) Cod. XXVIII, scara 4, fila 7 verso.

fi cu cale spre a se adăuga la luminatū chrisovū Măriei Tale, iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a se face de către Înălțimea Ta.—1795 Fevruarie 25.

Dositeiū alū Ungro-Vlachiei, Dumitrache Banu Vel Banu, Ianache Muruzi biv Vel Vistierū, Vel Vornicū Radu Slătinēnu,.... Vel Vornicū,..... Vel Logofētū, Vel Logofētū Filipescu.

După art. 12 alū chrisovului de întreprindere alū menzilhanelorū, «după vechiulū obiceiū», este să aibă «slobodă pășune» caii de menzilū «pe moșia dimprejurulū menzilhanelorū.... Inșă și menzilgiilī fôrte să se ferescă de a nu mîncă și a nu pasce cu caii menzilhaneli liveșile stăpănilorū moșiei, cum și curăturile locuitorilorū, ci să-î pască în locuri slobode, fără de a face cătușī de puțină stricăciune la liveșile de fînū vechī sciute.»

Casa menzilului reclamă în 9 Martie 1795 că locuitorii împrejurimei s'arū fi pusū cu sila de aū îngrăditū locurile unde se pascū caii menzilhanelorū, unilī făcēndū grădinī, alțiilī arăturī pentru semēnăturī, și așā prin strîmtorarea locurilorū aū rēmasū caii fără pășune și pricinī multe va să se întîmple, cu cuvîntū de stricăciunea bucatelorū; casa menzilului cere îndreptare, țice Vel Hatm. C. Caragea, poruncindū ispravnicilorū respectivī «ca să dea de scire locuitorilorū a se feri a nu îngrădi și a strîmtorā locurile cele unde s'aū păscutū caii menzilurilorū și mai nainte.»

Vodă esclude dela aplicarea art. 12 din chrisovulū menzilurilorū curăturile și liveșile vechī și ordonā a se redeschide locurile carī aū fostū slobode și s'aū închisū cu gardū. De vorū fi apucatū a pune într'însele semēnăturī, să fie acum pânā a-șī strînge rodurile nesupērașī, iar după strîngerea rodurilorū negreșitū să se ridice îngrădirea aceea și să rămāie slobode pentru pășunea cailorū menzilhaneli, după cum aū fostū dintru începutū deschise și slobode.»—1795 Martie 9. (1)

Anaforaua lui Const. Caragea Vel Hatmanū, din 20 Aprilie, după care Domnitorulū aprobā strāmutarea unuī menzilū peste apa Argeșului, fiindū mai de folosū pentru cai de a nu stā în satū. (2)

Actele pentru strāmutarea din Rîmnicū a menzilhaneli, după cererea Episcopului și a multorū tērgoveșī. Hatmanulū, care după chrisovulū domnescū alū menzilhanelorū, are administrațiunea poștelorū, constată temeiulū cererei de strāmutare a poștei din Rîmnicū, prin anaforaua dela 27 Aprilie 1795. (3)

(1) Cod. XXVIII, scara 5, fila 30.

(2) Cod. XXVIII, scara 5, fila 13 verso.

(3) XXVIII, scara 5, fila 17.

Anaforaua Hatmanuluĭ Cost. Caragea, după jalba boerilorĭ epistaĭi aĭ menziluluĭ, cerendŭ ca așezarea menzilhanelorŭ pe drumulŭ dintre Bucurescĭ și Cănenĭ să se facă la distanță de 4 ceasuri, ca să pŏtă ținē caĭi la vreme zlotŏsă. Fiind-că acum are să iasă Vel Căpit. pe acestŭ drumŭ al Cănenilorŭ, boeriĭ epist. cerŭ ca Vodă să ordonē ispravnicilorŭ de Ilfovŭ, Dîmbovița, Vlașca, Muscelŭ și Argeșŭ, ca unde va arētă Vel Căpit. locurile, acolo să se așeze menzilhanele.

Asupra acesteĭ anaforale Domnitorulŭ ordonă, în 7 Maiŭ 1795, că de ocamdată să se așeze caĭi și surugiiĭ la vechile menzilhanele, iar Vel Căpitanulŭ, cu mergerea luĭ pe acestŭ drumŭ alŭ Cănenilorŭ, să alēgă locurile unde aŭ a se așeză în viitorŭ și să arēte și la ispravnicĭ, «și la întŏrcerea luĭ, aducendŭ dela ispravnicĭ județuluĭ însciințare pentru fiteș-care menzilhanea, cu arētarea loculuĭ ce s'aŭ chibzuitŭ, se va da nizamulŭ cu-viinciosŭ.» (1)

Anaforaua Hatmanuluĭ Cost. Caragea, din Iulie 1795.

«După jalba ce aŭ datŭ M. Talo dumnē-lorŭ boeriĭ epistaĭi asupra dumnē-lorŭ biv Vel Slugerŭ Iordache Niculescu și Manolache Hrisoscoleŭ, arētândŭ că nu păzescŭ așezămîntulŭ și legătura contractuluĭ tovărășiei, și cerendŭ ca pe nisce îndŏrētnicĭ să-ĭ isgonēscă din tovărășie...»

Vodă a însărcinatŭ pe Cost. Caragea să cerceteze neînțelegerea, iar acesta ĭĭ dă vinovaĭi, căcĭ între altele n'aŭ depusŭ 6 miĭ tal. la tovărășie, după pontulŭ alŭ 12-lea din contractŭ. (2)

Pitacŭ din 16 Iulie 1795.

Domnitorulŭ trimite unŭ zapciŭ hătmănescŭ, să mērgă la poșta din Copiliște, de unde doĭ inși în porturi de deșliĭ aŭ luatŭ cu sila o căruță cu 4 caĭ, neavēndŭ la mână menzilŭ domnescŭ; totŭ asemenea aŭ făcutŭ la Găescĭ și la Cărciovŭ, până aŭ ajunsŭ la marginea Piteșcilorŭ, unde lăsândŭ căruța aŭ încălecatŭ pe caĭi lorŭ, ce-ĭ trăgeaŭ după căruță. Vătafulŭ dela menzilhaneaua Copilișteĭ declară că cunŏsce pe unulŭ din aceștia, unulŭ eră armēnŭ și altulŭ arnăutŭ neguțatorașŭ, și-ĭ scie unde ședŭ. Decĭ

(1) Cod. XXVIII, scara 6, fila 14 verso.

(2) Cod. XXVIII, scara 6, fila 68.

Domnitorulă ordonă zapciului hătmănescă, ca, împreună cu acelă Teodoră, să iea urma celoră 2 inși și unde-l va găsi, în veră-ună sată, veră în vre-ună orașă, sau casă boerescă, să-l bage în fiare și să-l aducă aci la hătmănie, împreună cu numitulă vătafă Teodoră, ca să stea față cu dînșii; «pentru care poruncimă Domnia Mea, ca dumné-văstre ispravniciloră județeloră, i vouă Căpitaniloră și tuturoră zapciiloră, să dați mână de ajutoră orânduitalui mumbașiră spre înlesnirea prinderii și a-l aduce aci pe numiții.» (1)

În 27 Iulie 1795, ună arménă și sluga lui s'au îmbrăcată în haine turcescă ca să iea cai de poștă, dar au fostă descoperiți și arménulă a căpătată 60 toiege la tălpi, iar sluga 90. Arménulă a mai plătită la casa menziloriloră și *ugiretulă* fie-căruă menzilă. Dacă va mai face asemenea faptă, va merge la ocnă. (2)

Epistaii menziluluiă au prezentată Domnitoruluiă anafora, cerendă să fie desărcinați de slujba loră. La acéstă cerere Domnitorulă dă rezoluțiunea următoare:

«Dumné-ta Vel Spătară Dimitrie Manu, i dumné-ta Vel Vist. Scarlată Ghica, jăluitoii aceștia de nimeni siliți, ci de a loră bună voie, prin legătură cu zapisă ce au dată în Visteria Domniei Mele, au primită epistasia menziloriloră din totă țera, și după așezarea ce s'au făcută cu dînșii, s'au dată și domnesculă Nostru chrisovă, cuprinďetoră de tóte cele ce este datóre a păzi Visteria și de cele ce sunt datoră a păzi până în curgere de cinci ani, legându-se și sub pedépsă domnescă și de obște s'a făcută publicație spre însciințarea locuitoriloră de legătura și așezarea acésta făcută pentru obște; ci dar cu cererea ce cutéză a face, se cunósce că nu numai către domnie s'au arătată cu amăgire, ci și către totă patria și către locuitorii, și deși arată acum prin socotele că din împuținarea minței loră au intrată nesocotiți în slujba acésta, din care li s'ar fi pricinuindă stingerea casei loră, și nici cu acésta nu le-ar rămâne chipă a avé epistasia până la vremea ce s'au legată, dar fiindă precum s'au ăsisă acéstă așezare făcută pentru odihna obștiei în vreme de 5 ani, pentru care nu puțină strădanie și supărare au fostă locuitoriloră împlinirea ce au făcută anulă acesta cu facere de case, grajduri, orzării și finării și alte multele pe la menzilhanele, precum de dînșii s'au cerută, și cu darea cailoră și a orzului și a finului după numărulă cailoră ce au avută a pune, care domnia o au păzită nestrămutată, fiindă pentru folosulă locuitoriloră; de aceea, după

(1) Cod. XXIX, fila 91.

(2) Cod. XXVIII, scara 7, fila 9 verso.

totă dreptatea și pravila politică, se cuvenia unii ca aceștia a se pedepsi nu numai pentru cutezarea de o cerere ca acesta, ci încă și cu stingerea casei lor a fi șiliți să păzescă așezarea aceea către obște, decât obștea să intre în pătimire pentru dinșii, însă cu milostivire și îndurare hotărîmă, ca, adunându-vă dumné-văstre, să le arătați acestea de mai jos, cari nu după dreptate, ci pentru milostivire se fac pentru dinșii:

1) Dela 15 ale lunei Noemvre să se îndatoreze a lăsa pe la menzilurile din totă țera numai 1.750 cai, cari, după trebuința ce va avé domnia, să le dea fôie cu pecetie câte câți cai să pue la fie-care menzilhanea din drumuri, și după acea fôie ce se va face, socotită de către dumné-văstre și hotărîită de către Domnia Mea, datorii să fie a avé numărul acesta de cai numai pentru trebuința domniei la cei ce se voru da cărțile Domniei Mele, și cu acestu chipu ținându menzilulu până la 4i întâiu Maiu, atunci să fie slobođi și iertați de cei-lăți 4 ani.

2) La 4i întâiu a lunei Maiu, când voru eși din slujha menzilului, datorii să fie a întorce și a da domniei nu numai 700 cai ce li s'au datu noi din țeră, ci și caii vechi ce au luat de pe la menzilhanele când au intrat în slujbă, puindu-i la locu său pe aceia înșii de-i voru avé, sau alții în locul aceluora, cari să nu fie nici aceștia, nici aceia 700, slabi și netreb-nici din pricina nepurtărei lor de grijă, lipsindu-le hrana cea îndestulă de finu și de orzu, pentru interesul lor ca să vîndă mai multu. Ci pentru acesta să se scrie și porunci pe la ispravnic, ca să aibă privighere de a fi caii grijiți cu totă hrana lor, sau să se îndatoreze înșii a răspunde cai buni și de slujbă.

3) La cea mai sus arătată 4i întâiu a lunei lui Maiu 1796, să iacă teslimu și toate fînăriile și orzăriile, grajdurile și cele-lalte ce s'au făcutu pe la menziluri, precum li s'au datu de către ispravnic, păzindu-se de a nu fi stricate, și cu acestu chipu să se dea porunci și la ispravnic, ca să aibă cunoștință.

4) Caii ce le prisosesc acum, ce au pe la menziluri, să fie slobođi de la 15 ale lunei lui Noemvre a-i ridică și a-i vinde, sau a face ori-ce voru vré cu dinșii, afară de cei 1.750 ce sunt să se așeze pe la menzilhanele după fôie cu pecete.

5) Fînul și orzul, numai câtu va fi trebuinciosu pentru hrana cea îndestulată a cei 1.750 cai, să se oprască, iar celă-laltu ce prisosesc, să fie alu lor, numai să se îndatorască a da la domnie 1.000 chile orzu po tal. 8, cari hanu să li se ție în sémă din bani ce au a da.

6) Fiind-că s'a luat în datorie după la menzilhanele câtă va sumă de orzu pentru trebuința ordiei Prea Înălțatului Vizirü Rumeli Valesi cu teșcherelele ispravnicilor că se va pune la locu, câtu va mai trece peste

suma a 1.000 chile ce aŭ a da po talerî 8, cea-laltă sumă, până se va pune la locŭ, din baniî ce sunt datorî să li se ție în sémă aceî po talerî 2,60 de chilă și, când se vorŭ pune la locŭ, atuncea îî vorŭ plăti și aceștia, iar 100 chile orzŭ ot sud Buzăŭ, după cea de mai înainte simfonie, să se plătescă iar câte talerî 8 osebî de 1000.

7) Din 1000 (?) surugiî ce li s'aŭ datŭ dela 15 a luneî Noemvre, să se lase numai câțî vorŭ trebui după numărulŭ cailorŭ și osebitŭ 50 de surugiî mai mulți în câtă vreme vorŭ avé trebuință pentru paza ergheliei cailorŭ ce este să le prisoséscă până îî vorŭ vinde, iar cel-laltî surugiî poruncimŭ dumi-tale Vel Vist. de atuncea să nu se pue în dajdie, nesporindu-se nici liudele lorŭ în satele unde sunt ședători, scriindu-se mai înainte și ispravnicilorŭ, ca să aibă sciință spre a rămâne pentru ajutóre satelorŭ.

8) Pentru 46.200 ce aŭ plătitŭ domnia din baniî sêî locuitorilorŭ pentru fînulŭ și orzulŭ ce s'aŭ datŭ pe la menzilhanele po tal. 3 de carulŭ de fînŭ și tal. 2,60 chila de orzŭ, după noîma chrisovului, pentru care s'aŭ îndatoritŭ Paharniculŭ Hagi Moscu prin zapisulŭ sêŭ a-î plăti aicea și după orênduelile ce s'aŭ făcutŭ, până în 15 ȓile să se plătescă numai decât, scăȓându-se din suma acésta plata a 1.000 de chile orzŭ po tal. 8 și pentru câtŭ altŭ orzŭ se va fi luatŭ pentru ordie po tal. 2,60 până când se va pune la locŭ.

9) Baniî surugiilorŭ să-î plătescă iarășî până în curgerea acestorŭ 15 ȓile câțî se vorŭ face până la 15 ȓile ale luneî Noemvre, până când și ei aŭ să iea dela domnie ugeretŭ, iar de atuncea sunt iertați a nu mai plăti pentru surugiî, fiind-că nici ei nu aŭ să mai iea ugeretŭ.

Cu aceste milostivnice șarturî de vorŭ primî și se vorŭ legă ca să țină menzilulŭ până la ȓi întâiŭ de Maiŭ, veți pune dumné-vóstre la cale poruncile Nóstre cele de mai sus; iar când vorŭ cuteză și după acésta a mai arêtă pricinuire, făcêndŭ nesocotite și netrebnice cererî, saŭ pentru alte madele, saŭ pentru darea banilorŭ ce sunt datorî până în 15 ȓile ce s'aŭ pusŭ vadê, puținŭ va fi de a se luă din mânile lorŭ și caiî toți ce aŭ pe la menzilhanele și fînulŭ i orzulŭ pe séma domnieî și a se lipsi cu totulŭ din tréba acésta; dar ca unorŭ amăgitorî domnieî și obșteî, milostivire va fi de a rămâne fără pedépsa căȓută; și precum veți pune la cale, să însciințați Domnieî Mele. — 1795 Octomvre 11. (1)

(L. sigil. domnescŭ).

(1) Cod. XXIX, fila 118 verso.

Pitacû către Vel Vist., din 3 Novembre 1795.

«Fiind-că tréba menzilului este mare, una dintre cele delicate ale domniei, pentru care din vreme aũ fostũ orândueli făcute prin porunci straşnice date către toţi ispravnicii, ca în sorocul hotărîtũ să fie órzele şi finurile aduse şi făcute teslimũ pe la menzilhanele, poruncimũ dumi-tale, ca să aibĩ a arêta Domniei Mele în scrisũ poruncile din ce vreme aũ fostũ date cãtrã orânduialã de lĩnũ şi orzũ la fiesce-carele şi când aũ fostũ sorocul de a-lũ face teslimũ la menzilhanele? şi care din ispravnicii aũ împlinitũ porunca şi de aũ teşcherele date? şi care din ispravnicii n'aũ fostũ urmãtorii? Sã ni-ĩ arêtaţi anume în adevêrũ, ca pre cei ce s'aũ arêtatũ cu nesupunere în chipũ de anarhie, să se trãmiţã mumbaşiri, ca bãgãndu-ĩ de gãturi în lanţũ, să ĩ aducã spre pedêpsã ĩntru pildã şi a altora, şi aşteptãmũ rãspunsũ. (1)

Pitacû din 2 Decembre 1795 către Vel Hatmanũ Costache Caragea.

Vodã ĩĩ aratã cã a aflatũ cum cã unii din cei ce ieaũ menziluri nu urmêzã dupã nizamũ de a-şĩ arêta cartea domnêscã de menzilũ la fie-care menzilhanea ca să se trecã în condicã, «ci numai cu semeţie cã are carte de menzilũ ieaũ şi în silã cai şi cãruţe dupã cum vorũ dela menzilhanele şi trecũ ĩnainte.» De altã parte şi menzilgiĩ pentru vre-unũ ĩnteresũ saũ din becisnicie nu cautã să constate şi daũ cu ĩnlesnire ĩndatã câĩĩ cai li se cere, fãrã a cere cartea de menzilũ. De aceea Domnitorulũ poruncesce, ca Hatmanulũ Caragea să dea poruncã atãtũ la casa menzilhanelei din Bucuresci, cãtũ şi la tôte menzilhanelele din ţerã, ĩndatorindũ pe menzilgiĩ şi pe vãtãşeli de a cere pururea cartea domnêscã cu pecete dela cãlãtori şi a nu da decãt atãţia cai şi atãtea cãruţe câĩĩ se scrie în ea şi numai pentru persóna numitã în menzilũ, şi la din contra menzilgiĩĩ şi vãtãşeliĩ vorũ fi pedepsiĩ. Domnitorulũ a mai aflatũ cã şi curieriĩ (curueriĩ) abusêzã de menziluri, luãndũ cu dĩnşii persóne strãine, lucruri şi mãrfuri, ceea ce le ĩntãrziêzã mergerea şi aduce zãticnire trebilorũ ĩmpêrãtesci. Sã ĩnceteze asemenea catachrisis. Sã se trecã la condicã şi menzilulũ curierilorũ şi să nu se ĩnoêscã cãlãtoria cu aceştia a altorũ persóne decãt acele cuprinse în menzilũ. Dacã s'ar ĩmpotrivi vre-unũ curierũ, să aibã vãtãşelulũ şi men-

(1) Cod. XXIX, fila 122.

zilgii a se înțelege cu iasacciul turc ce este lângă curier, ca acela să nu îngăduie abuzul curierilor, să când iasacciul nu va înțelege și va fi împreună și el pricinuitor și împotrivor, pe acel iasacciu să-l bage în fiare zabitul ce este orânduit al menzilhanel și să-l trimită drept aicea la Domnia Mea; care acest nizam pentru curier la întâmplare de pricină să-l urmeze vătășelul cu zabitul menzilhanel, prin scirea ispravnicului județului. (1)

Pitac la Vel Hatmană.

Vodă s'a înștiințat că menzilele nu merg bine: caii nehrăniți, necăutați, orânduiți pe la menzile sunt fără de grijă; epistații casei menzilelor sunt adiafori, «din care se pricinuesce zăbavă și zăticnire treburilor curgătoare.» Domnitorul ordonă să se chieie epistații casei menzilelor de față cu omenii domnesci ce vin de pe afară, ca să li se arate starea rea a menzilelor, «și să ție epistaților că Domnia Mea pentru aceea avem date asupra-le menzilele cu atâtea și atâtea pronomi, ca să fie la bună stare.»—1796 Februarie 23 (2)

Vel Logofet.

Pitac către dumné-lui Vel Vist. ca să dea léfa celor ce au slujit la trebile spitalului i a lazareturilor.

Cinstit și credincios boierul Domniei Mele, dumné-ta Vel Vist., să dai 240 celor ce au slujit la trebile spitalului i a lazareturilor, după fôia ce au dat dumné-lui biv Vornic Scarlat Grecenu pe o lună, adică dela 26 a lui Februarie până la 26 ale lui Martie, și cu acest domnescu Nostru pitac se va ține în sémă.—1793 Aprilie 10. (3)

«Pecetea domnescă.»

Procit. Vel Logofet.

Altă asemenea pitac către dumné-lui biv Vel Vornic Scarlat Grecenu, răspuns pentru slugile dumné-lui Cămărașului ce sunt la lazaret, i pentru 240 taler léfa ce au slujit la spital i lazaret.

(1) Cod. XXIX, fila 129 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 153 verso.

(3) Cod. XXIII, fila 39 verso.

«Cinstitū și credinciosū boerulū Domniei Mele Scarlatū ,Grecenu biv Vel Vornice, amū vēdūtū Domnia Mea raportulū dumi-tale dela ȕi întâiū a lunei aceștia, și cātū pentru stăpânulū casei întru care aū „muriū sluga dumné-luī Cămărașulū, cu tôte că bănuiala aceea de năprasnica bōlă aū fostū greșitā, dar dumné-ta să puī ca și elū și tôte hainele luī să se spele, să se ude cu totulū în apă, și așa să se slobódă a veni la casa luī. Iată s'aū făcutū pitaculū Domniei Mele către dumné-luī Vel Vist. pentru talerī 240, léfa celorū ce aū slujitū la tréba lazaretulū pe o lună, iar pentru ceea ce arēŕi dumné-ta, ca într'acéstā viitóre săptămână să se slobódă cei dintr'alū treilea lazaretū, poruncimū Domnia Mea ca să mai șédă [până la Dumineca stălpărilor, și atunci se vorū sloboȕi.—1793 Aprilie 10.» (1)

Proc. Vel Logofétū.

Chrisovulū spitaluluī dela Buzēū de milele ce s'aū făcutū și de orēnduelile ce are.

Fiind-că Păhărniceșa Maria Mănăileșca dela sud Buzēū, ce a muriū fără de copī moștenitorī, din îndemnare sufletéscă a hotăritū prin diata sa de a se face un spitalū de săracī bolnavī la Buzēū, pe moșia sa, asupra căruia aū orēnduitū epitropī pre cinstitulū și credinciosū boerulū Domniei Mele Grigorie Hrisoscoleu biv Vel. Păhar. nepotu-sēū și epistatū pe Prea Sfinția Sa Părintele Metropolitulū țerei Chirū Dositeiū, încă fiindū Episcopulū Buzēuluī, ca din averea răposatei, ce prin diata sa aū orēnduitū, să se sēvirșéscă spitalulū, care spitalū dāndu-ne acum pliroforie Prea Sfinția Sa Părintele Metropolitū cum că s'aū isprăvitū cu tôte cele trebuincioșe, rămāindū numai de a se așezā un dohtorū i un gerahū cu doctoriile celea trebuincioșe în spițăria spitaluluī și de a intrā la căutare bolnavī săracī, făcut-a Domniei Mele rugăciune Prea Sfinția Sa Părintele Metropolitū, dimpreună și cu orēnduitulū boerū epitropū, ca să ajutāmū și Domnia Mea din domnescile Nōstre milī la acestū lucru sufletescū cu óre-șī-care venitū curgătorū pe anū, de a se puté ținé spitalulū în orēnduiala luī cu tôte cele trebuincioșe, a căroră rugăciune primind'o Domnia Mea, ca pentru o faptă bună pricinuitóre de folosulū sufletescū, pentru adăpostirea și sprijinēla celorū săracī, carī n'aū putere a se căutā pe sineși la neputințele și bólele lorū, ca să aibā la acestū locū odihnā ticăloșī, spre a se căutā cu dohtorū și cu gerahū cu dohtoriī, cu hranā, cu ómenī și muierī poslușnice, cu lemne pentru în-

(1) Cod. XXIII, fila 40.

călditul caselor și cu totă poslușania cea trebuincioasă, amă bine-voit Domnia Mea, și printr'acestă domnesculă Nostru chrisovă, hotărîm și orînduim că să iea spitalul pe totă anulă dela ocne bolovan de sare două sute și cinci-zeci, așisderea și dela epitropia domnescă să dea la spitalul acesta pe totă luna câte tal. două-zeci din bani preoților eparchiei Buzăului ce se adună la cutia Epitropiei, care să fie ajutoră la léfa dohtorului și a gerahului, și osebită să aibă spitalul și două-zeci și cinci liude scutiți pentru lemne de încălđit sáracilor bolnavi și alte poslușanii spitalului, pe cari găsindu-și boerul Domniei Mele epitropul, ómeni străini și fără nici o pricină, să li se facă de cătră ispravnicii județului cercetare după orînduială, și cu adevărurile ispravnicesci viindă la Visteria Domniei Mele, să li se dea pecetluituri domnesci pe numele și chipul lor, ca să fie nedajnici și apărăți de toate orînduelile țerei; dreptă aceea să fie datoră numitulă boeră epitropă, ca prin osîrdia sa, prin epistasia Prea Sfinției Sale Părintelui Metropolitului, să se siléscă a intră în faptă acéstă bună faptă, de a se întocmi spitalul cu dohtori, cu gerah și cu totă orînduiala cea trebuincioasă, primindă sáraci bolnavi la odihnă și căutare, urmându-se întocmai orînduiala diatei acei răposate, ce a făcută pentru acestă spitală; și amă întărită chrisovul acesta cu însăși iscălitura și pecetea Domniei Mele, și ispravnică fiindă Scarlată Ghica, Vel Log. de Țera-de-jos. Și s'au scrisă chrisovul acesta aici în orașul Bucurescă, la létul 1793 Octomvre 30, de Gheorghe Log. za taină. (1)

Iă Alexandru Moruzi Constantină Voevodă.—Iubitorule de Dumneșă Sfinția Ta Părinte Episcopă ală sfintei Episcopiei Buzău Chiră Constantină, fiind-că spitalul dela Buzău prin chrisovul Domniei Mele dela létul 1793 Octomvre 30 are milă dela Epitropia domnescă pe totă luna câte tal. 20 din bani preoților eparchiei sfintei Episcopiei Buzăului ce adună la cutia Epitropiei, iată scriemă și poruncimă Sfinției Tale să aibă a da spitalul pe totă luna după cuprinderea domnescului Nostru chrisovă aceșty câte taleră 20 din bani preoților eparchiei Buzăului, și cu acestă pitacă ală Domniei Mele se va ținé în sémă la Epitropia domnescă. — 1794 Fevruarie 27. (2)

Una din măsurile păstrate după nizamurile anterióre a fostă cercetarea prin totă orașul de vătășei mahalalelor despre mersul bólei. In urmărirea cursului bólei, preoții au fostă agenți importanți. Iată actele relative:

(1) Cod. XXVI, fila 170.

(2) Cod. XXIII, fila 212.

Iw Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ. — Dumné-ta Vel Spătarŭ, i dumné-ta epistatule alŭ Agiei, primindŭ domnesculŭ Nostru pitacŭ, să daŭi straşnică poruncă vătăşilorŭ mahalalelorŭ din năuntru tîrguluŭ şi din tóte mahalalele Bucurescilorŭ, ca să fie datorŭ în tótă vremea a cercetă fieş-care în mahalaua luŭ, de sunt saŭ nu de bólă, şi pe tóte Duminicele să aducă adeverinţă iscălită de preoŭi dela acea mahala, cum şi de dînsulŭ la Epitropie, în mănile orînduituluŭ dintre 2 epitropŭi, în care să arête de este vre-unŭ bolnavŭ şi de ce patimă, saŭ de aŭ muritŭ asemenea, cum şi de sunt toŭi sănătoşŭ, asemenea să însciinţeze pe tóte űilele, grijindŭ la acésta de a nu face vre-unŭ cusurŭ de lenevire. — 1794 Fevruarie 18.

Iw Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ. — Prea Sfinŭia Ta Părinte Metropolit alŭ Ungro-Vlachiei, primindŭ domnesculŭ Nostru pitacŭ, să daŭi poruncile Prea Sfinŭiei Tale preoŭilorŭ în tîrgŭ şi în tóte mahalalele Bucurescilorŭ, ca să fie datorŭ a grijŭ în tótă vremea pentru mahalagiŭ de bólă saŭ de sunt sănătoşŭ, şi pe tóte Duminicele să dea adeverinţă iscălită la mîna vătăşilorŭ mahalalei în chipŭ de raportŭ, de este cinevaşŭ bolnavŭ şi de ce patimă? saŭ de aŭ muritŭ vre-unulŭ asemenea să arête; precum şi de sunt sănătoşŭ iarăşŭ să însciinţeze; care adeverinţă este îndatoritŭ vătăşelulŭ mahalalei a aduce la Epitropie, ca să o dea în mănile orînduituluŭ din 2 epitropŭi, căruia i s'aŭ datŭ acéstă epistasie asupra-ŭ, după cum s'aŭ datŭ şi vătăşilorŭ osebită porunca Domniei Mele prin dumné-lorŭ zabiŭi politiei. — 1794 Fevruarie 18. (1)

Zoe Moruzi cu mila luŭ Dumneűeŭ Dómnă a tótă űera Ungro-Vlachiei.

Fiind-că la sfinŭta mănăstire Colűea de aici din Bucuresci, unde se cinstesce şi se prăsnuesce hramulŭ sfinűilorŭ Trei Ierarchŭi, sunt spitalurile vechŭ de săracŭ bolnavŭ, carŭ spitaluri nefeindŭ îndestulate a odihni adecă osebitŭ bărbaűŭ şi osebitŭ parte femeiască, şi pentru acésta aflându-se totŭ la unŭ locŭ împreună bolnavŭi şi partea bărbătésă şi partea femeiască stenahorisiűŭ, a căroră stenahorie înűelegîndu-o Noŭ cu durere şi socotindŭ a fi şi lucru fără de cuviinűă acésta de a nu-űi avé fie care parte odihna lorŭ osebită, îndemnatu-Ne-amŭ din miloserdia aceea ce după datoria creştinésă se cade a avé fiteş-care către săracŭ şi bolnavŭ de a ajută şi a face unŭ deosebitŭ locŭ de odihnă săracilorŭ acelora ce nu aŭ stare şi putere a se

(1) Cod. XXIII, fila 206.

căută pe sineși la patimele bólelor lor, carî la firea omenescă sunt celea mai de apururea întîmplătoare, atătū părței bărbătesci, cătū și părței femeesci, și cu a Nóstră cheltuială amū ziditū din nou încă unū osebitū spitalū în năuntrulū aceștiî sfințe mănăstirî cu trei odăi, carî să fie numai pentru primirea săracelorū muierî bolnave, spre a fi osebite cu odihna și fără de stenahoria lorū a se căută la patimele și bólele ce vorū avé pururea și în tótă vremea, și așa după ce amū sêvîrșit' o acêsta, amū rugatū pe Măria Sa Prea Înălțatulū și Prea luminatulū iubitulū Nostru Domnū Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū de a face și Măria Sa unū ajutorū din domnescile Măriei Sale milî spre a orêndui ôreși-care venitū pe anū pentru adăogirea venitului mănăstirei, căci i se mai înmulțesce cu acêsta și cheltuelile spitalurilorū, și pentru vre unū meremetū odăilorū acestora în vreme de trebuință, și Măria Sa după rugăciunea Nóstră aū bine-voitū de aū orênduitū 15 scutelnici pentru căratulū lemnelorū de încălđitulū săracilorū bolnavî peste scutelniciî mănăstiresci ce are deosebiți, și talerî șapte sute cincî-deci pe anū pentru cheltuiala celorū trebuincioșe; deci ca să fie bine chiver-nisitū acestū spitalū în tótă vremea și în bună starea și orênduiala lui spre primirea, căutarea și odihna de muierî bolnave și sărace, amū socotitū cu cale și cu nădejde a-lū încredința și a-lū legă sub purtarea de grijă a dumi-sale Vel Banū Dumitrasco Racovița, ca la unulū ce se trage din némulū rēposașilorū ctitorî ai aceștiî sfințe mănăstirî și are osebită osîrdie și datorie la acêsta, ca prin bună silința nazîretului dumi-sale să grijască pururea ca de o faptă sufletescă, a fi în starea și rēnduiala lui, cum đicemū mai sus, spre odihna și folosulū celorū cu bóle ce vorū stărui într'insulū; pentru care amū datū la mănile dumi-sale acêstă scrisóre, întărită cu iscălitura și pecetea noastră, care s'a trecutū și în condica sfinței acesteî mănăstirî, rugândū iarăși pe Măria Sa Prea Înălțatulū Nostru Domnū, de a întăritū și cu chrisovulū Măriei Sale acêstă întocmire a numitului spitalū pentru a se păzi și a se urmă în tótă vremea.—1794 Augustū 8.

Chrisovulū domnescū.

Milosîrdia și ajutorulū către cei bolnavî și săracî, carî n'aū stare și putere a se căută pe sineși la patimele lorū, atătū este de cuviinciosū, în cătū și însuși Mântuitorulū nostru Is. Chris. vestindu ne pilda de învățatură și de urmare ce ne dă prin cuvîntulū Evangheliei, ce đice: «bolnavū am fostū și m'ați căutatū, străinū și m'ați primitū, flămândū și mi-ați datū de am mîncatū» și iarăși «că ce ați făcutū unuia dintr'acești frați mai micî ai

mei, mie ați făcutu». Dreptu aceea fiind-că luminata și prea iubita Dómna Domniei Mele (Zoița Moruzi), din bună rîvnă îndemnându-se spre acéstă faptă sufletescă, au ziditū din nou cu însăși chieltuiala Luminăției Sale și au întocmitū în lăuntru mănăstirei Colței, aici în orașulū Domniei Mele Bucuresci, încă unū spitalū cu trei odăi pentru muieri bolnave sărace, de a fi deosebite de partea bărbătescă și de a-și avé căutarea și odihna lorū fără de stenahorie, nefiindū spitalurile vechi îndestulate de a primi deosebitū partea bărbătescă și deosebitū partea femeiască să se caute de bó-lele și neputințele acelea cari la firea omenescă sunt cele mai apururea întîmplătore atătū la partea bărbătescă, câtū și la partea femeiască, care spitalū după ce l-au sêvîrșitū de totū în faptă, făcutu-Ne-au rugăciune ca să ajutămū și Domnia Mea din domnescile Nóstre milī și să orênduimū óreși-care venitū pe anū pentru adăogirea venitului mănăstirescū, căci i se mai înmulțesce cu acésta și cheltuelile spitalurilorū, și pentru a se meremetisi odăile numitului spitalū în vreme de trebuință, încredințându și legându Luminăția Sa acestū spitalū sub purtare de grijă a dumné-lui cinstitū și credinciosū boerulū Domniei Mele Dumitrașco Racoviță Vel Banū, ca la un ctitorū ce se trage din némulū rēposațilorū acelorū boeri ce au ziditū numita sfînta mănăstire cu spitalurile vechi, care din sineși are deosebită datorie și osîrdie la acésta; decī vêdêndū Domnia Mea buna faptă a Luminăției Sale și socotindū trebuința de ajutorū domnescū ce urmêză a avé acestū spitalū de a fi pururea în starea lui, amū bine-voitū, ca la unū lucru ce este trebuinciosū și cuviinciosū într'o politie ca acésta, și amū făcutū cincī-spre-șapte liude scutelnici după catastihulū Visteriei, afară din scutelniciī ce-ī are mănăstirea deosebiți, pentru căratulū lemnelorū de încălđitulū spitalului sārăcilorū bolnavi; așîș-derea amū orênduitū să aibă venitū tal. 750 pe anū dela compania negustorilorū, cari banī să se dee cu trei sferturi într'unū anū, la fieș-care patru luni câte tal. 250, precum s'au legatū acésta și la însuși chrisovulū ce au negustorii companiști; și pentru ca să i se urmeze și să i se pă-zescă acestū venitū neștrămutatū în tótă vremea, amū datū chrisovulū Domniei Mele de întărire, prin care întărimū și purtarea de grijă a dumné-lui mai sus numitului boerū, ca cu acestū ajutorū domnescū de numiți banī și cu orênduiți scutelnici, să grijască pururea ca de unū lucru sufletescū, a fi numitulū spitalū în bună stare a lui și a-și avé sārăcele bolnave primirea, căutarea, odihna și mângăierea lorū, la patima bólelorū cu tóte cele trebuincioșe; și amū adevăritū chrisovulū acesta cu însăși iscălitura și pecetea Domniei Mele.—1794 Augustū 8. (1)

(1) Cod. XXVI, fila 225.

Pitacū la Vel Spătarū, din 28 Octobře 1794.

Contra-semnatū Vel Logofătū, că la Giurgiovū s'a simțitū de bôla ciu-meī, de unde apururea *vinū de acolo aici* neguțătorī și alți călătorī cu tre-buințele lorū și vice-versa dela Bucurescī. Vodă ȓice, că face trebuință din vreme a se îngriji pentru paza și străjuirea cea cuviincioasă. Decī ordonă Spătarului, la căpitănia dela Daia, câtū și la mănastirea Văcărescī, «să dai dumné-ta nizamulū ce s'a urmatū și mai înainte la asemenea întimplare, ca să străjuescă pentru cei ce vinū dela Giurgiovū, spre a *face obicīnuitulū lazaretū*, ca să se aerisescă tôte lucrurile lorū; de unde cu adeverința Că-pitanului celū orēnduitū asupra lazaretului cum că s'aū făcutū lazaretulū, vorū fi sloboȓi a intră în Bucurescī.»—1794 Octomvre 28. (1)

Pitacū la nazīrii Epitropiei de obște, din 12 Decembre 1794.

«Fiind-că dumné-lorū cinstiții și credincioși boerii Domniei Mele Vel Spătarū și biv Vel Vist. Const. Filipescu, epistații lazareturilorū, aū făcutū Dom-niei Mele arētare prin anafora, cum că trebuința este a se orēndui 4 boerinași la 4 poduri mari ale Bucurescilorū, cari fie-care dintr'înșiī să facă zaptulū unui podū cu mahalalele lui dimprejurū, până unde a se împreună cu cele-lalte, și acești boerinași să aibă tótă grija și silința și fără de lenevire de apu-rurea, ca după ce raportuescū preoții și vătășeii mahalalelorū, înșiī să se înconjure ca să cerceteze cu de amēnuntulū la tôte casele de starea sănă-tăței saū obștei fie-căruia și să însciințeze tot-deauna adevērulū lucrurilorū, ca nu cum-va orī preoții saū vătășeii, verī pentru vre-unū felū de *interesă*, verī pentru vre-unū prieteșugū, vorū ascunde a nu arētă adevērulū. Decī, primindū dumné-ta domnesculū Nostru pitacū, să aveți a orēndui 4 boeri-nași din Epitropie alū 2-lea și alū 3-lea, cari aū léla lorū orēnduită din cutie, spre a sluji cu silință la acēstă trébă ce este de obște, pe cari să-i faceți teslimū la dumné-vōstre epistații trebei aceștia, ca să le dea cele mai îndestulate povățuirī de urmare.»—1794 Dechemvre 12. (2)

Vel Logofătū.

(1) Cod. XXIII, fila 289 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 303 (ultima filă a codicelui).

Anafora ca să facă ispravnicii Ilfovului orânduiala în județ, să aducă pe totă săptămâna câte dece care lemne la spital.

În Alexandru Constantin Moruzi Voevodă boj mil. i gpd. zemle Vla-chiscoe.—Poruncim Domnia Mea dumi-tale Vel Vist. să facă rânduială la județul Ilfovului, ca pe totă săptămâna să dea negreșit 10 care lemne la orânduile locuri.—1794 Dechemvre 15.

Vel Logofăt.

(Anaforaua totă grecesce).

În 30 Ianuarie 1795, Moruzi Voevodă ordonă biv Vel Cămărașului Nicolache să dea 3000 de taleri pe fie-care an mănăstirei Colțea, «unde sunt spitalele de săraci bolnavi», din venitul ocnelor dela Slănic. Până la acestă pitacă se dedeau 2500 taleri «pentru dijma de sare a numitelor ocne, cari sunt pe moșia acestei mănăstiri». Moruzi a adăos 500 de taleri «pentru mai bună căutarea, hrana și odihna bolnavilor săraci.» Plata acestei sume se va face pe trimestre, «fiind-că am făcut Domnia Mea acastă înlesnire a primirii banilor în vreme, ca să nu se pricinuiască la cheltuelile spitalului săracilor bolnavi zăbavă și întârziere.» (1)

Domnitorul, după cererea biv Vel Clucerului Dumitrache, episcopul mănăstirei sf. Pantelimon, care arată că din cauza scumpetei lucrurilor, nu-l ajunge budgetul pentru hrana bolnavilor de năprasnica bătă a ciumei, încuviințează o adăogire la embaticurile mitocelor mănăstirei Pantelimon, și deci ordonă egumenilor acestor mitoce, să dea în mânele mumbașirului sumele următoare hotărâte pentru fie-care mitoc, peste taleri 95 ce a rămas datore mănăstirea Lespeșile din anul trecut:

TALERI

150 Poiana

100 Târgșor

50 Brebu

15 Lespeșile

315

120 Mănăstirea Maxineni, județul Slam-Rîmnic, asupra egumenului Focșenenu.

150 Găiseni, jud. Dîmbovița.

585 De reportat.

} Jud. Prahova.

(1) Cod. XXIX, fila 13 verso.

TALERI

585 Reportu.

25 Cobia, jud. Vlașca.

150 Fedeleșoiu } jud. Argeșu.

100 Bereslăvesci }

120 Morunglavu }

20 Tichiriceni } jud. Vâlcea.

1000 facu peste amîndouă sumele datoria embaticului din 3 mitóce, ce până acum nu i-au trimesu pe anul 1795:

Taleri 25 Lespedile.

» 50 Cobia.

» 40 Titiriciulu.

Metropolitulu Dositeiu și epitropulu spitalulu Pantelimonu Ioanu Florescu, vedëndu greutățile spitalulu și cu molipsiții scoși acolo la lazareturi, propunú Domnitorulu să învoiască ajutorurile ce de bună voie vorú să dea mănăstirei sf. Pantelimonu egumenii dela mitócele mănăstirei și anume:

TALERI

650 Dionisie Archimandritu, egumenu dela Tergșoru.

1500 Anania dela Poiana.

250 Sofronie dela Brebu.

250 Amfilochie dela Lespedi.

1500 Rafaelu dela Morunglavu.

750 Nicodimu dela Găiseni.

500 Episcopulu Argeșu pentru mitoculu Berislăvesci.

300 Nataniilu, egumenulu dela Cozia.

300 Archimandritulu dela Focșani pentru mitoculu Măxineni.

500 Dionisie, egumenulu dela Fedeleșoiu.

6000

Domnitorulu aprobă. (1)

Pitacă la Dumitrache biv Vel Clucerulu, epitropu alu mănăstirei Pantelimonu, din 24 Martie 1795.

Domnulu Moruzi a aflatu că molipsiților de bóla ciumei din spitalele de acolo nu li se dá decât câte o pâne pe ȓi «și nu au altă hrană și căutare», deci ordonă «strașnicu, ca tóte cele trebuincioase lorú să se împlinescă

(1) Cod. XXXI, scara 8, fila 42.

și să le dați, proftaxindu-le la vreme negreșit, care și de nu le are mănăstirea, trebuie să se îndatoreze și să le împlinescă, ca să nu auzim mai mult că au lipsă de cevași, că apoi te pedepsesc.» (1)

Pitacū la Spăt. și la biv Vel Vist. Filipescu, din 22 Martie 1795.

După denunțarea lor, Vodă le spune că a scris Clucerului Dumitrache, episcopului dela Pantelimon, să dea molipsiților hrana hotărâtă. Acesta a răspuns că cele rânduite de doctori pentru hrană la patima acesta (linte, usturoi, cēpă, varză acră) nu se găsesc de vîndare. Vodă cere ca doctorii să arăte altă hrană ce se pōte găsi, ca să se cumpere pentru spital, pentru ciocli și pentru paznici. Deci ordonă cumpărarea a 5 chile de orez, 5 chile de grâu, 5 chile de porumb, ca să se împartă de Clucerul Dumitrache la spital, la bolnavi, ciocli și la paznici, milă dela Domnitor, ca să nu iasă încōce și încolea, «că se voru pedepsi ca ucigători de ómeni și pricinitori de vătămă a obștiei.»

Pitacū din 2 Aprilie 1795 către Vornici Brâncovenu și Costache Ghica pentru spitalul și lazaretul ce au hotărît a se face de zid, «cu curți deosebite și cu stări despărțite pentru întîmplări de năprasnica bōlă a ciumei, care mai în tōte vremile n'au lipsit a se întîmpla politiei acesteia, și cu tōte că adese a pătimitu politia de acēstă bōlă, dar nici odată . . . nu s'au pus în faptă unu lucru de mare trebuință ca acesta, că s'au lăsat în nădejdea unu prea de tot mic și puțin spital numai de 3, 4 odăi, ce se numesce la sf. Visarion, de lângă sf. Pantelimon, fără de a avé și trebuincioasele locuri osebite de lazareturi cu odăi și curți îndestulate și temeinice de zid, de a se puté face și mutarea smreduiților după orânduiala lazareturilor acestei bōle, cum și paza cea cuviincioasă, și de a-și avé și odihna cei ce i-a călcatu focul acesta, a nu pătimi ticăloși mai vîrtos în vreme de rēcělă și în vreme de iarnă». Domnitorul a hotărît, deci să se zidescă anume local, consacrandu la acēsta cāstigul «pe cātū după socotělă va eși dela zaheréua străină ce s'a cumpérat dela neguțatori pentru magasia Bucurescilor, cum și dobānda banilor cu carī a ajutat Domnia Mea la cumpératul zaherelei, afară din dobānda banilor ce au pus și mănăstirile și boerī și neguțatori, care acea dobāndă amū poruncit Domnia Mea să li se dea fieș-căruia deplin și care va vré

(1) Cod. XXIX, fila 31.

din bună proerisis ală sěū, nesilitū, va ajută la facerea acestorū zidirī.» Domnitorulū promite, după terminarea spitalului, să-lū înzestreze cu venituri și să-l institue o epistasie de bărbați harnici, practicoși, dintre neguțătorī cinstiți și cu bună ipolipsis. Domnitorulū apelază la acești doi boeri pentru conducerea zidirei, invitându-l să chibzuască mai întâi la ce locū să se facă și să întocmescă «deosebită chartă» a locului și a stărei diferitelorū binalē, anexându la raportū și unū devisū de cheltuelile construcțiunei. Domnitorulū vestesce, că Spătarulū și cu Aga sunt puși la dispozițiunea comisiunei și că epistații magasiei aū ordinū de a da bani ce acum la începutū le-arū trebui pentru arvunitulū cărămidarilorū și a orī-ce meșteri, «și pentru orī-ce veți avē dumné-vōstre trebuință, să Ne faceți anaforale și vomū porunci de a se proftaxi, pentru a nu se zăbovi acestū lucru folositorū, ce prin silința și osîrdia dumné-vōstre să iea și sēvîrsire celū multū până în 3 luni.»

Pilacū din 11 Aprilie 1795 către Spăt. și epistatulū Agiei.

A. Moruzi le ordonă, că orī ce vorū avē trebuință de ajutorū pentru zidirea noului spitalū, boeri rēnduiți la acēsta (Vel. Vornicū de Țēra-de sus Manolache Brancovēnu, Vel Vornicū de Țēra-de-jos Cost. Ghica), să le dea la momentū, «protimisindū acestū lucru întâiū decât altele, ca să nu aibă zătîcnire și zăbavă.» (2)

Boeri epistați ai construcțiunei spitalurilor pentru ciumă propunū, la 16 Aprilie 1795, rēnduirea unei epitropiī a spitalurilor de 5 obraze, cari să conducă lucrările construcțiunei, și a se face cheltuiala prin mânilorū, și anume: Hagi Chiriacū Arbutū biv. Vel Medelnicerū, Panaitū Matraca biv Vel Șătrarū, Teodorū Arcuda, Hagi Dimitrie Papazoglu și Gheorghită biv II-lea Vist. Acești 5 epitropi vorū însărcinā, prin alegerea lorū, din tagma a 2-a neguțătorēscā, alte 4 ipochimene de încredere la lucrări.

Domnitorulū aprobă propunerea. (3)

(1) Cod. XXIX, fila 37 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 39 verso.

(3) Cod. XXVIII, scara 5, fila 8.

Lazareturi la trecerea Oltului, 1795 Aprilie 23.

Carte legată la ispravnicii din județul Olt, Vilcea și Romanați.

Vodă le scrie, că de ce au înființat lazareturi la trecerea Oltului, cu care se împedică grabnica umblare a ómenilor și a corespondenței domnesci? Domnitorul admite paza de ciună, ba chiar o cere, dar ordonă ca în locu de lazaretu, slujbașii domnesci să fie desinfectați prin fumuri («să se aerisescă prin fumulu acela bine, ei și tóte ale lorú, și să trecă nepopriți»). Pe călătorii domnesci negrăbiți să-ı zăbovescă 3 și 4 césuri, în cari să se afume, iar alți trecători ce sunt cu trebile lorú, toți să se zăbovescă și mai multe césuri, afară de unii molipsiți, cari aceia să se poprăscă de totú și să însciințați cu grabă la Spătărie. Iar mai vîrtosú țigani, cari nu facú nici un felú de pază și curățenie și dela cari s'au începutú molipséla năprasnicei bóle, aceia să fie popriți și 2, 3 zile la o parte, și așa să se facă și paza, dar și nezătincire la corespondența și trebile de obștie ale țereı.—1795 Aprilie 23. (1)

Enache Moruz biv Vel Vist. raportéză Domnitorulu, în 30 Aprilie 1795, că pentru zidirea spitalulu dela Pantelimonú a poruncitú a se face cărămida, dar vâtafulú de cărămidari cere bani. Asemenea trebuescú bani și pentru cumpărare de cherestea. Domnitorulú ordonă boerilorú epistați la facerea lazareturilorú, ca cu teșcherelele lorú cătră magasineri să ridice banii necesari. (2)

Pitacú din 4 Iunie 1795, orânduindú mumbașiri să aducă dela Episcopulu de Rîmnicú 510 lei, ajutorulú pentru spitalulú de ciumați dela Pantelimonú, împreună cu talerı 250, ce s'au analoghisitú să dea și Episcopia acésta. (3)

Pitacú către Vel Spătarú, din 6 Iunie 1795.

Se ordonă la străjile din jurulú Bucurescilorú, ca neguțătorii dela Brașovú și din partea loculu de acolo să nu intre în orașú până nu vorú face întâiú lazaretú la margine câte 3 zile, iară marfa să o aerisescă bine, pre-

(1) Cod. XXIX, fila 54.

(2) Cod. XXVIII, scara 4, fila 68.

(3) Cod. XXIX, fila 67 verso.

cum se face și cu neguțătorii care vin din Giurgiu, fiind-că Domnitorul a aflat că și la Brașov s'a stîrnit bôla. Acastă măsură să se dea și în scirea Agentului austriac, «ca să-l fie cunoscută porunca ce s'a dat».

În aceeași zi Moruzi adresază trei cărți către ispravnicii de Prahova, Muscel și Săcueni, să așeze lazareturi pentru cei care vin de la Brașov și din Ardeal. Lazaretul va fi de 5 zile pentru călătorii fără marfă, iar cei cu marfă vor face lazaret 15 zile, desinfectându-și totă marfa. Să se întărească straja potecelor plaiurilor și să se înștiințeze domniei cum merge treba. Vătavul să aibă grijă de hrană la lazaret; de va auzi Domnul că a lipsit hrana, va fi strașnic pedepsit.

Asemenea cărți s'au făcut și către vătafii plaiurilor, iar lazareturile s'au orînduit a se face la Posada în Muscel, la Predel în Prahova, din sus de mănăstirea Sinaia, și din sus de Cerași, în patele muntelui Crai, în județul Săcueni. (1)

Pitacul la Vel Spătar, din 15 Iunie 1795, să împedec de a intră la spitalul de ciumași, împreună cu cei isbiși de bôla, și dintre rudele acelora, care sunt sănătoșe. (2)

Pitacul din 8 Iulie 1795 către biv Vel Vistier Enache Moruzi și biv Vel Vornic Costache Ghica, însărcinași cu epistăsia facerei spitalurilor. Le ordonă ca, înainte de toate, cu meșteri practicoși, să facă devisul de cheltuelă necesită pentru spitalul smreduiților, deosebit de «3—4 apartamenturi, ce va să fie pentru cei sănătoși». Să se mai facă și o bisericuță foarte mică acolo și puțurile trebuincioșe. Domnitorul cere ca devisul să fie foarte esact și ăce că-lă va consideră «drept sinet ală dumné-vostre». (3)

Pitacul din 10 Iulie 1795 către epistatul Armășiei, să pună la dispozițiunea epistaților lazareturilor în lucru vre-o ceta două de țigani și hoți de la pușcărie. (4)

Pitacul la ispravnicii din județele Rîmnic, Buză și Ialomița, ca să întocmescă la marginea județului câte un lazaret pentru cei ce vin de la Brăila sau din raiaua ei, să facă lazaret 5 zile. (5)

(1) Cod. XXIX, fila 70.

(2) Cod. XXIX, fila 74 verso.

(3) Cod. XXIX, fila 90.

(4) Cod. XXIX, fila 90 verso.

(5) Cod. XXIX, fila 209.

Pitacû la Caimacamulû Craiovei şi la dregătoriî din 5 judeţe de peste Oltû, din 1 Ianuarie 1796, pentru fumăritulû de peste Oltû, care este milă mănăstirei Sf. Pantelimonû, care s'a datû în întreprindere pe mai mulţi ani. Domnitorulû volnicesce omulû mănăstirei să caute fumăritulû, afară dela Metropolie, Episcopiî şi mănăstirile cele mari şi afară de veliîi boeri şi afară de cei cu anumite chrisóve de scutire. Fumăritulû este de prăvălie saû de cârciumă mare, tal 5 ½ şi banî 6; de prăvălie saû de cârciumă de a 2-a mână, tal. 2 banî 90 şi de prăvălie saû cârciumă mică, talerî 1 banî 48. Pentru prăvălia ţinută de unû suditû, va plăti fumăritû proprietarulû prăvăliei. (1)

Anaforaua epistaţilor spitalului nou, din 29 Februarie 1796. Recomandă Domnitorulû 3 ipochimene ca epistaîi la cele 3 mănăstiri ale spitalului. Aceştia sunt: Dimitrie Panaiotû Şişnopolu, la Tismana; Ioanû Nicolaû, la Cozia; şi Hagi Sterie proin Staroste, la Câmpulungû, «carî sunt ómenî vrednici, cu bunû ipolipsis şi cercaîi de iconomî bunî, şi nu suntemû la nicî o îndoială că nu vorû face celû mai micû cusurû.»

Vodă aprobă dicendû: «fiind-că dumné-vóstre sunteî hotărîi şi orânduîi de Domnia Mea epitropî (spitalurilorû) cu volnicie întru îngreunarea sufletului dumné-vóstre, nu suntemû la îndoială că aceştî 3 epistaî, pe carî i-aîi găsitû şi i-aîi alesû la numitele 3 mănăstiri, vorû fi ipochimene cum cere cuviinţa şi trebuinţa la acéstă trébă, a iconomisi adecă cu vrednicie şi cu durere mănăstirea.....» fără de a metahirisi alte schimbări de obiceiû şi fără de a căută la vre-unû interesû, ci povăţuindu-se după cuprinderea chrisovului şi a ponturilorû ce se vorû da » Mai apoi sunt numiî alîi: Ioanû Scufa, Christea şi Spiridonû Casoti. (2)

Anaforaua boerilorû epistaî ai spitalelorû noue, din 9 Februarie 1796. Cerû să se iea peceþile dela cele 3 mănăstiri, ale căroro venituri s'aû datû pe séma spitalurilorû, de óre-ce nu mai aû egumenî ca să le întrebuinþeze.

Domnitorulû ordonă Metropolitulû, ca acele 3 peceþi să se aducă la domnie. (3)

Pitacû la Vel Vornicû alû politieî, din 17 Maiû 1796, ca să deae câte care vorû trebui (cu plata po tal. 1), ca să care cărămidă la spitalurile noue. (4)

(1) Cod. XXIX, fila 142 verso.

(2) Cod. XXXI, scara 3, fila 31 verso

(3) Cod. XXXI, scara 3, fila 3 verso.

(4) Cod. XXIX, fila 187 verso.

Vel Spătaru, la 27 Iunie 1796, arată că s'a bolnăvit de ciumă o femeie a dascălului Filipu dela Stelea și că a căutat'o 2 zile doctorul Iosif Betca. Acesta, când polcovnicul de ciocli i-a pus un seimen de strajă, să nu iasă afară să s'amestece cu ómenii nemolipsiți, până să fie scosă atară la Mărcuța să se aerisescă, doctorul a sărit cu sabia la seimen și s'a împotrivit; totuși a fost dus cu sila la Mărcuța. Spătarul propune pentru pilda și altora, să fie făcut acel doctor surghiun peste hotare.

Domnitorul aprobă expulsarea doctorului după ce-și va face zilele de curățenie, dându-se de scire și Agenției, ca să orânduiască om din partea sa, ca dimpreună cu zapciul Spătarului să-l scotă din țară. (1)

Pitac din 15 Iulie 1796 către Vel Vornicu de Țera-de-sus Nicolae Filipescu, să mérgă la spitalurile și lazareturile nouă și, de față cu boerii epistați ai spitalurilor și cu epitropul casei răposatului Banu Dudescu, să măsore suma de stinjenii arătați în testament, pe cari s'au făcut zidurile, atât în lungu cât și latu, și de juru împregiuru să pună petre, și să presinte anafora Domnitorului despre acéstă măsurare. (2)

Paraschiv vataful de lemnari și Tudor vatafu de zidari sunt recomendați Domnitorului la 16 August 1796, ca să-i răsplătescă de lucrul lor la spital, acordându-le carte de scutelă pe capul lor și o cârciumă. Epitropii spitalului mai cer și «grădinari», fiindcă este să facem și o grădină foarte mare lângă case pentru folosul spitalului, și deci și pentru acești 4 liuți cere scutire de dăjdie.

Domnitorul acordă cele cerute. (3)

Vel Vornicu Nicolae Filipescu, la 19 Iulie 1796, a prezentat Domnitorului hotărnicia locurilor spitalului și lazareturilor nouă pe malul Dîmboviței la moșia Dudescii a răpos. biv Vel Logof. Nicolae Dudescu, față fiindu atât boerii epistați ai spitalurilor, cât și Vel Vornicul Radul Golescu, epitropul casei răpos. Nicolae Dudescu.

Domnitorul, la 22 Iulie 1796, aprobă hotărnicia. (4)

NB. Cod. XXXI se termină cu fila 75 a ultimei scări și urmează 2 file de hârtie albă cu marca leul de o parte și de altă parte o specie de coronă de asupra literilor V. C.

(1) Cod. XXXI, scara 7, fila 80.

(2) Cod. XXIX, fila 210 verso.

(3) Cod. XXIX, scara 10, fila 54 verso.

(4) Cod. XXXI, scara 10, fila 73 verso.

Ioanū Scufa și Spiridonū Casoti, epistați tuturor veniturilor mănăstirilor închinată la spitalū, se jăluescū că aū auđitū că umblă alții să le ia loculū. Acéstă petițiune e îndreptată de Domnitorū la epitropi spitalelorū. (1)

Pitacū către Metropolitulū și către boeri biv Vel Banū Dumitrache Ghica și biv Vel Vist. Enache Moruzi, rënduiți cu chrisovū să zidescă noulū spitalū și lazareturī. Domnitorulū ȃice că acestea s'aū terminatū și că-ī rënduesco epitropi și epistați al numitulū spitalū și lazareturī și dispune ca aceste institute să fie înzestrate cu trei din mănăstirile slobode ale țerei, ca venitulū acareturilor lorū peste trebuințele bisericescī să se cheltuescă la ținerea și buna rënduială a spitalului și a lazareturilor, pentru hrana, odihna și buna căutare de bolnavi ciumați și smreduiți, care este în adevărū cea mai vrednică pomenire a ctitorilorū și de folosū obștescū alū țerei.

Cu acestū scopū Domnitorulū aū trimisū pe alū 2-lea Logofătū Alexandru să facă catagrafia mănăstirei Cămpulungului (dată pe sēma spitalului), și acum ordonă ca, după acea catagrafie Epitropia spitalurilor să primescă socotēla dela egumenū și administrarea averei. Egumenulū pōte rămāné la mănăstire de va vrē și i se va face atunci cuviinciosă orēnduială de hrana sa dela mănăstire, iar pentru economia și orēnduiala mănăstirei, Epitropia va rēndui unū epistatū anume alesū de dīnsa, omū cu bunū ipolipsis, care să facă zaptū tōte ale mănăstirei, «unde să vedeți și ctitoricesculū testamentū ce rēnduială face de iconomiile lucrurilor mănăstirescī? să socotiți și cheltuelile mănăstirei cele cuviinciose pe anū, ca să nu fie biserica isterisită de orēnduiala și podōba ei, cum și căți sunt din părinți de slujescū bisericei, saū din slugi și poslușnici trebuincioși, căroră să li se chibzuiască hrana și ostenēla lorū, cum și orēnduitulū epistatū ce i se cade pentru slujba și ostenēla lui?» (2)

Chrisovulū spitalurilorū celorū nouē, cari s'aū ziditū pe moșia Dudesci.

Când cea mai mică vătēmare a sănătăței face pe omū a nu-ī plăcé nici bunătățile trupului, nici ale sufletului, nici ale norocirei, cu câtū dară pōte mai multū să-lū întristeze acéstă vătēmare, când vine orī de odată saū câtū de puținū la trupulū omului și se chiamă bōlă; cu tōte acestea la fieș-care bōlă de multe orī se întimplă aceste bunătăți a fi folositōre

(1) Cod. XXXI, scara 6, fila 74.

(2) Cod. XXIX, fila 139.

la celă bolnavă, de nu pôte, dar celă mai puțină una dintre acestea; este însă un felă ore-care de bôlă, adecă năprasnica ciumă, de totă nesuferită, de vreme ce în de multe ori câte trele aceste bunătăți, ale trupului, ale sufletului și ale norocirei, câtă de mare stare de ar fi, rămân fără nici o putere de a folosi și se facă ca cum ară lipsi de totă, fiindcă împotriva veninului celui iute și grabnică ală acestei bôle nu este lécă de tămăduire, nu este doctorie de pază, nici de vre-o mângâiere, care să se pôtă câștiga nici cu mulțimea aurului dela Peru, ci vedemă dohtori, încă une-ori și pe cei mai de aprôpe ai bolnavului lepădându-se, adecă doctorii din trebuincioșă tămăduire, iar cei mai de aprôpe din căutarea ce sunt datorii cu necază și cu marea jale a loră se depărtăză de dînsulă. Decă când stăpănesculă cuvîntă ce ȳice: «Veniiți, blagosloviții părintelui meu, că am fostă bolnavă și m'ați căutată», se cade adecă la ori-cine căutare de bôlă, cu câtă mai vîrtosă trebue să se ȳică la căutarea acestei cumplite bôle, unde aici și filosofia se biruesce de către învățătura evanghelicescă, căci filosofia învață a protimisă nescine mai multă apărarea sa decât aprôpelui său; iară la una din trei bunătăți teologicesci, adecă la dragoste, nici decum nu se află acestă felă de protimisă, de vreme ce noi acestă bunătate atunci o facemă desevîrșită, când nu ne îndurămă de înșine, ci mergemă de căutămă pre ori-ce bolnavă fără deosebire; și acestă se cade să o facemă, ca să putemă fi fără temere în ȳiua cea înfricoșată de a auȳi cuvîntulă celă stăpănescă, care este împotriva la celă dintăiă: «Duceți-vă dela mine, căci am fostă bolnavă și nu m'ați căutată». De vreme dară că nu potă toți acestă creștinescă datorie să o sêvîrșescă fieș-care în parte, tovrășia cea politicescă prin mijloculă spitaluriloră implinesce în obște acestă lipsă. De aceea și răposatii întru fericire Grigorie Ghica Voevodă la cea de pe urmă domnie a făcută spitală de 12 bolnavi ce ară pătimi de bôle îndelungate sau chronice; au mai făcută și altă spitală nu departe de Bucuresci la Valea Floresciloră pentru două bôle iuți ce s'ară întimplă, adecă ciumă și lingôre, fără de numără de bolnavi, care craă de tôte patru odăi, și de abiă ajungeă la 40 de bolnavi. Acestă dară spitală la cele multe mici bôle de ciumă ce s'au întimplată de atunci până acum, pôte că eră destulă . . . iar nu și la 6 mari. De vreme ce după aceea în urmă s'au întimplată cea dintăiă la a treia domnie a răposatului Constandină Vodă Mavrocordată, ală doilea la cea dintăiă domnie a răposatului Scarlată Vodă Ghica, a treia și cea mai mare la cea de pre urmă domnie iarăși a răposatului Constandină Vodă Mavrocordată, ală patruea în domnia răposatului Manole Voevodă, ală cincilea la ală doilea domnie a Domniei Sale fratelui Michaiă Vodă Suțulă, și ală șeselea, care măcar de ar fi și cea mai de pe urmă! s'a întimplată în anulă tre-

cută, când cu mare durere a inimei Nostre amă văduțu atâta multă mórte bolnavilor și atâta multă primejdie și jale celor ce s'au trecut să celor ce s'au molipsit și multă spaimă la norodă de obște, în câtă numai aducându-Ne aminte, Ne vine a lăcrimă; iară ceea care ne aduce mai multă jale, eră că vremelnicul lazaretă spitală, care după întâmplare a înmulțirei bólei se adăogase de Domnia Mea, nu se putea pre câtă pohtiamă a se ajutoră nici la căldură, nici la frigă bolnavi, să cel sănătoși ce erau prin prejurul loră. Decă vădendă Noă acestă felă de întâmplări că au fostă și mai rele la celea trecute bóle de ciumă și fiindă siliș de mare nevoie, atâtă pentru vremea cea de acum, câtă și pentru cea viitoare (fiind-că și privegherea vremei cel viitoare o cunoscemă ca o datorie părintescă a Nostre), și neprimindă a vedă alte politii mai mică să aibă mai mară spitaluri, iară politia noastră atâtă și acestă felă fiindă să fie lipsită, amă pusă gândă a zidi ună mare și statornică spitală de ciumă, cu multă mai mare decât celă dintăi, și încă să aibă și analoghie cu epidemiile cele mară, la care amă începută la trecutulă ană în vremea temeiului aceste bóle, iară estimpă cu ajutorulă lui Dumneșă l'amă și isprăvită, și la acăsta dară voindă a da întărire prin domnesculă Nostru testamentă, amă hotărătă *întăi* să cuvintămă pentru loculă pe care este zidită și să arătămă în scurtă binaua spitalului, unde și vădendă că starea loculă spitalului dela Floresci este așezată la o vale cu mocirlă și boliciosă și nepotrivită la buna sălășluire bolnavilor, amă orânduită dumné-loră cinstiș și credincioșii veliș boeri Domniei Mele pre biv Vel Vist. Ioană Moruzi, i Vel Hatmană Constandină Caragea, i biv. Vel Vornică Constandină Ghica, ca pre nisce boeri cu praxis, să umble să găsească pe malulă Dîmboviței ună locă cuvinciosă, a nu fi nici aprópe nici departe de Bucuresci, și a fi locă cu aeră bună, i de sănătate, cară umblândă și îndestulândă cu amăruntulă séma, Ne au arătată în scrisă că n'au găsită la altă parte locă mai cuvinciosă decât la moșia Dudesci a răposatului biv Vel Log. *Nicolae Dudesculă*, unde la acăstă moșie, măsurându-se loculă celă de ajunsă la binaua spitalului, s'au găsită în lungă stîngenă 450 și în lată stîngenă 250, cară se adună în pogónă 278, și pentru dobândire dar a acestui locă amă poruncită la boeri epitropi ce se voră numi mai jos, ca oră să dee altă locă de o potrivă și la stîngenă și la preț, să elironomulă numitulă boeră, *ca ună fecioră de boeră iubitoră patriei lui, de bună voie va vră a-lă lăsa de obște*; la acestă locă, cu ajutorulă lui Dumneșă, amă făcută cu zidă de cărămidă binaua spitalului, care se desparte într'acestă chipă, întâi este sfînta biserică unde se prăznuesce hramulă sfîiniloră părinților noștri muceniculă Haralambie, Alexandru Episcopulă Costandinupoleos, Visarionă Archiepiscopulă Larisis, și a cuviosului sfîntă Dimitrie dela Basa-

rabov; după acésta sunt două sălăşluri pentru bolnavi, cari s'au numit spitaluri, din cari unul se chiamă de obşte pentru prostime, care are 15 odăi şi are curte de se închide cu o pörtă mare, şi în mijlocul curtei puţu cu apă; la acestu spitalu se alătură alu doilea, şi celü care se chiamă *deosebită* rënduitü, pentru ómenii de mai bună stare, şi este cu patru stări, ce au câte o odaie mare şi câte o odaie mică şi câte o cămară cu curtea ei, unde în mijlocu are şi puţu cu apă, care şi acesta se închide cu o pörtă mare a lui. Afară dintre aceste două spitaluri, este altă sălăşluire pentru curăţenia celorü molipsiţi dară sănătoşi, care se numesce lazaretü, cu 40 de odăi, din cari 20 sunt pe partea apei Dâmboviţei, fiteş-care odaie avëndü şi curte şi puţulü ei cu apă, şi alte 20 odăi spre partea despre Dudesci, care au două odăi o curte cu puţulü lorü cu apă, unde în mijloculü acestorü două rënduri de odăi este un drumü largü, în care drumü au tóte aceste odăi 40 uşile lorü scóse, care drumü se închide la două căpëtaie cu două porţi mari, iar odăile, atâtü a două spitaluri câtü şi a lazaretului, amü poruncitü să se însemneze asupra pragulü de sus unü numëru, care să le fie nume de pildă.

A doua, lângă numitele spitaluri alătura este şi sfînta biserică, ce are pörta ei de intră pe din afară, care în vreme de mörte trebue să fie închisă, de vreme ce că biserica are portiţă mai micuţă pe alătura ce ese în spitalulü celü de obşte, prin care în vremea aceea póte preotulü a intră în spitalulü de obşte, iară de acolo prin o portiţă iarăşi ce este într'o odaie a acestui spitalü, póte intră şi la spitalulü celü deosebitü; cari acestea alcătuindu-se aşă, este doveditü că s'au isprăvitü scopusulü Nostru celü de Dumneđeü iubitü şi s'au făcutü spitalulü cu multü mai mare decât celü dintăiü, şi mai desëvîrşitü cu adausulü lazaretului, şi încă mai de prisosü, amü orënduitü ca să se facă lângă lazaretulü despre Dudesci 12 căscióre pentru cei ce vorü fi bolnavi cu bănuială de ciumă; mai este a se face şi unü turnü, care de nu va fi de ajunsü, să se mai facă şi alte; asemenea să facă epitropi şi o zidire, adecă patru odăi, pentru epistaşi, şi lângă acestea o odaie mare şi jos magasie, în care să se păstreze zaheréua şi altele; după acésta Ne vomü luă séma pentru Craiova şi pentru ţinutulü ei, a zidi altü spitalü, fiind-că acestea de aicea pentru depărtarea locului nu póte fi de folosulü celorü de acolo.

Alü treilea, vrëndü să facemü rënduială şi pentru venitulü care s'ar cădé spitalului, amü provalisitü Prea Sfînşiei Sale Părintelui Metropolitü şi iubitorilorü de Dumneđeü Episcopii şi dumné-lorü velişi boeri spre a se sfătuí aceea ce li se va părë pentru acésta şi de unde i s'ar cuveni îndestulü venitü, cariü cu multă sfātuire chibzuindu-se, atâtü partea bisericéscă câtü şi partea mirenéscă, Ne-au făcutü anafora la Septemvrie alü anului trecutü, cum că găsescü cu cale de obşte să se

unescă cu acestu nou spitalu trei sfinte mănăstiri, cari nu sunt supuse nicăiri, adecă Tismana la Gorj, Cozia la Vilcea, Câmpulungu la Muscelu, de vreme că venitul lucrurilor acestor mănăstiri mișcătoru și nemișcătoru și prin sineși mișcătoru, sunt destule de a se ține acestu de obște lucru folositoru, iară două chrisóve și o carte săbornicescă cari s'au găsitu la sfinta Metropolie, din care celu cu létu 1641 alu răposatulu întru fericire Partenie Patriarchulu Țarigradulu, întru care cu înfricoșate blesteme întăresce chrisovulu răposatulu întru fericire Mateiu Vodă Basarabă pentru a nu fi slobodu a deschină mănăstirile de țără și a le închină la Sfetagora și la alte locuri, cum și chrisovulu răposatulu întru fericire Constandin Șerbanu Vodă, cu létu 7165, le întăresce pe amîndouă acestea chrisóve. Acestea engraftă, dicu, că nu se împotrivesc la unirea acestor trei mănăstiri cu spitalulu celu nou, fiind-că nu se înstrăinază din țără, ci păzindu-se apururea pomenire nestrămutată a răposătilor ctitoru, numai venitul lor se mută la unu lucru mai folositoru de obște, și într'acestu chipu și răsplătire cu multu mai multu urmază a se face lor de către Mântuitorulu nostru și pomenirea lor se adauge cu pomenirea ce se face tot-deauna și la biserica spitalulu; acestu dar sfat și voință a tuturor de obște amă primit'o Domnia Mea, socotindu-o vrednică acestu felu de alege pârței cei mai bune; pentru care hotărîm ca aceste mai sus numite Mănăstiri a se socoti unu trup cu spitalulu, și toate veniturile a tuturor lucrurilor acestor mănăstiri le alcătuim la acestu felu de trebuinciosu și de obște folositoru lucru și poruncim ca acestea să fie apérate și slobode de ori-ce dajdie și angariu, cum și de bani școlei; mai miluim și însum Domnia Mea dela Noi acéstă pronomie la acestu ziditu nou spitalu, adecă voim ca acestu spitalu și toți cei rânduiri la grija și slujba lui să fie apérați de toate dăjdiile și angariile; să ia spitalulu în toți anii dela cei ce cumpără ocne și văm, afară din vîndare, câte tal. 600, și acești taleri să se pue de acum înainte la toate catalogurile vămilor și ocnelor, cari bani estimpă se voru da dela cămara Domniei Mele, precum se voru da și când voru fi asemenea două slujbe date în credință, și iarăși să se mai dea la spitalu din sineturile mănăstirei sfintulu Pantelimonu taleri 500 pe fieș-care anu, atât pentru pomenirea răposatulu ctitoru, cât și pentru că s'au descărcat de greutatea bolnavilor de ciumă; mai orînduim Domnia Mea, ca să ia spitalulu din slujba vinăriciulu câte doi bani de vadră din popórele ce se numesc mai jos, însă Muereni din Negoesci, i Godeni, i Grosarea și Groșani, Pîriulu, Crușățulu și Gherghești din plasa Amărășii sud Gorj, i Zăvalulu, Gabru, Palelula, i Sêrbu ot Jătienu, plaiulu Crușovulu, i Ciungureni, i Padea, Dealu Belcinulu, Creșesci, Bîrna și Perișorulu ot plasa Câmpulu, i Palta și Jiulu ot sud Dolj, i Plopi-de-sus și

Plopi-de-jos, Geormani, Bratovoescii din Mălărașu ot plasa Dumbrăvilor sud Dolju, cu pârparul lor, însă nu numai din viile ce sunt până acum, ci și din cele ce se voru mai face de acum înainte. Alu treilea, rânduim că datorie să aibă nazirii epistași și slugile spitalului i pentru cheltuiala lui, acestea arătate în 22 de ponturi:

1) Să fie peste spitalu doi boeri mari, cari să se numescă epitropii cei mari, cari ca nisce iubitori de patria lor și cu evlavie voru îmbrățișa această slujbă de obște fără de plată, făcându-se vrednici răsplătirei vieții cei vecinice, de vreme că voru da cuvîntu pentru acesta nu numai la stăpânire, ci și la Dumneșu; pentru care au datorie să epitropescă fără de prihană și cu cugetu curat și decăt toate să se silescă pentru cea deservită podoba a acestor trei sfinte mănăstiri, să pörte grije la pricinele celor mișcătoare și celor nemișcătoare și celor din sineși mișcătoare, neamestecându-se nimenea la tréba lor; aceștia, împreună cu cei după vremi Vel Postelnici, în toți anii să ia séma celor de alu doilea patru epitropi și să fie în totă viața lor epitropii nestrămutași, iar murind unu, să fie în locul lui diedohu acel pe care însuși ilu va alege la mörtea lui, ori prin graiu sau prin diată, iar de nu, epitropulu ce va trăi să alégă pe care va cunósce că va fi bun otcärmuitoru, pentru care am și ales și am orênduit Domnia Mea epitropi mari pe dumné-lor cinstiși și credincioși boeri Domniei Mele dumné-lui biv Vel Banu Dumitrache Ghica, i pe dumné-lui Vel Banu Ioanu Moruzi, ca unii ce sunt cercași de Domnia Mea la credință către Noi și la evlavie și s'au străduitu la acestu lucru folositoru de obște, dar de vreme ce asupra sêvîșirei acestui lucru care l'am tocmitu prin numișii mari epitropi, din voia lui Dumneșu a datu obștesca datorie răposatulu Banu Moruzi, și după orênduiala acestui dintăiu pontu, cu alegerea dumné-lui biv Vel Banu Dimitrie Ghica și cu primirea Domniei Mele, s'au orênduit în locul răposatului a fi împreună epitropu dumné-lui Vel Vornicu de Téra-de-jos Radu Golescu, ca unu iubitoru de patrie, va avé la acestu de obște folositoru lucru, totu aceeași rîvnă și silință.

2) Dumné-lor epitropii cei mari să aibă a proscalisi pe Domnu într'unu anu odată la una din sêrbătorile hramului, de unde să se dea după obiceiulu țerei calulu Domnului.

3) Patru negustori chivernisiși și de cinste să se numescă alu doilea epitropi, cari întru împreunarea sufletelor lor să fie capzimanii la toate veniturile spitalului și să ia socotéla în scrisu cu amêruntulu dela toți epistași ce se voru orêndui la lucrurile spitalului mișcătoare și nemișcătoare; să aibă și Logofétu cu plată pe anu taleri 120. Aceștia să aibă a răportui tot-deauna pentru ori-ce la cei mari epitropi, priveghiându și luându aminte

ca să se sêvîrșescă tôte cum se cuvine câte într'acestă chrisovă se cuprinde, și asemenea să facă pentru orî-ce altă va mai face trebuință pentru folosul spitalului, și la una din sêrbătorile hramului într'ună ană odată să proscalisescă pe cei mari epitropi, să le facă masă și să le dea câte o păreche de telegari. — Să aibă acești patru epitropi, fie-care cu nume de dară, iar nu plată, câte tal. 300 pe fie-care ană. Orênduimă ală doilea epitropi pe Medelniceru Hagi Chiriacă Arbută, pe Ioană Scufa, i pe Spirea Casoti și pe Christea, cari să fie apêrați de de orî-ce dajdie și angari, să scutescă drepte bucatele loră de vinăriciă și de dijmărită, să aibă și două slugi nedajnice, să scutescă și câte o cărciumă de fumărită și de căminărită; însă aceste privilegiuri să le aibă în câtă vreme voră sluji la acestă spitală, iar de se va lipsi vre-unulă său de-lă va lipsi, să piardă și acestă pronomion; să fie și aceștia epitropi în tătă viêța loră, iară murindă vre-unulă său lipsindă, cei-lalți trei să alegă și să pue în locă altulă, pe care pe urmă să-lă arête și la cei mari epitropi, ca să le fie cunoscută.

4) Căți epistați și slugi voră trebui la spitală pentru slujba și grija celor mișcătore și nemișcătore și de sineși mișcătore, aceștia să fie rênduiți de epitropi cei mari și să se trecă și de cei de ală doilea epitropi în condicele loră.

5) Să fie 60 de ômenî pentru slujba bolnaviloră, cari să aibă nume de spitalioți, iară nu alți, cari să aibă pecetluituri domnesci la mână pe nume și chipulă loră, prin care să fie apêrați de tôte dăjdiile; fie-care dintre aceștia să aibă datoria a avé câte ună cară cu boi, și locuința loră să nu le fie departe unulă de altulă; în vremea sănătăței să slujescă la spitală fără de plată la slujbele cele mai ușore, ce li se voră orêndui de către epitropi, iar în vremea ciumei să aibă câte cinci lei pe lună, când să aibă și mai mare peste dînșii unulă cu nume de vătăfă, iar nu altulă, carele va sălășlui în Bucuresci la locă sciută și va avé pe lună 30 tal. léfă, mergêndă spitalioți cu dînsulă să ridice în carele loră deosebită pe cei bolnavi și deosebită pe cei ce se voră află împrejurulă loră smreduiți, și să iea și lucrurile loră cele mișcătore și să le ducă la spitală; când va muri vre-unulă dintr'aceștia, să se pue altulă cu pecetluită; la vremea ciumei, de nu voră fi destule carele loră, să aibă purtare de grijă epitropi a găsi și altele cu cai săi cu boi.

6) Cei mari epitropi să orênduiască la spitală economă omă vrednică, care, sălășluindă pururea acolo, să aibă grijă de grău și de tôte ale mîncărei, cari acestea le va luă dela ală doilea epitropă, și să fie plata lui pe ană tal. 360, iară două slugi ale lui să aibă câte tal. 50 pe ană și mîncarea loră; să dea ascultare epitropiloră celoră mari la poruncile ce li se

voră da în scrisă, carî trecându-le la condica loră, să le și sêvîrșescă, și să aibă a da sêma la tôte cîte i's'au încredințatū, iar din zaherele ce se voră strînge, de va fi să se strîce unele și să se vîndă, ca să se pue altele în locū, acestū lucru nu e trêba economulū, ci a celorū 4 epitropī.

7) În vremea ciumei, zapciī tîrgulū să nu aibă a face nimica fără de cât a cercetă bine, ca unde va fi smreduială să pue strējă și să dea scire spitalioșilor cîte care sunt trebuincioșe, cu carī viindū, ei să aibă grijă a nu face catachrisis.

8) La biserica spitalulū să fie trei preoți de trêbă, fără de dajdie, carī să fie și duhovnici; aceștia pe rîndū să aibă a face sfînta leturghie pe tôte ȕilele; să aibă fieșce-cine cîte cincī lei pe lună și rînduiala de mîncare; să fie și un cîntăreș totū cu acea lîfă și cu mîncare; să se cheltuiască pe fie-care anū și tal. 421 la cêră, oca 40; tal. 9 la tîmăie, oca 6; tal. 20 la prescurī și la vinū și talerī 20 la colive și 160 talerī pentru patru pomeniri cu Archiereū.

9) Epitropiī cei mari voră avē grijă în vremea ciumei a orîndui epistatū în amîndouē spitalurile, care avîndū ômenī și femeī la slujba bolnavilor, să aibă grijă de a-ī curăți pe dînșī și lucrurile loră; acesta va avē logo-fîtū cu lîfă, pentru a scrie în condică numele bolnavilor ce vinū și celor de împreună cu dînșī sănătoși, locul de unde sunt și trêpta loră, lucrurile loră și ȕiua în care au venitū, și numele de pildă a odăei ce li s'au orînduitū; epistatulū îi va orîndui îndată la duhovnicū spre ispovedanie. Îndreptându-se unū bolnavū, după ȕilele curățeniei, să i se dea voie să mîrgă cu țidula de sloboȕenie; iară de va muri cinevașī, curățindū lucrurile loră, să le dea la rudeniile loră, iară cînd nu voră fi rudeniī, epistatulū să le păstreze în doi ani, și apoi prin scirea epitropiloră, să le vîndă și baniī să-ī dea epitropiloră spitalulū.

10) Asemenea în vremea ciumei să se rînduiască și la lazaretū epistatū cu lîfă, avîndū sub elū grămăticī și îndestule slugī cu lîfă; acestuia să cade a luă în scrisă numele celor smreduiți și numele de pildă odăilor și ori-ce lucruri aduce cu dînșī, și să le dea fieș-căruia cîte o cămașe cu ismene nouē, după ce-ī va spălă cu oșetū, și să-ī îndestuleze cu cele trebuincioșe pentru hrana și odihna loră, iar hainele loră să aibă grijă a se spălă la gârlă și a se îmbrăcă a doua ȕi; smreduițiī, făcîndū șapte ȕile și fiindū sănătoși pînă atunci, să se spele, și luîndū lucrurile loră cu ei în scrisă, și luîndū și rîvașū de voie, să plece, necerîndu-le nimenea nicī unū banū; iar de va bolnăvi cinevașī din smreduițiī, îndată să-lū ducă la spitalū, iară pe cei sănătoși de lîngă elū să-ī mute la altă odaie curată, iarăși curățindu-ī; asemenea și odaia de unde a eșitū, să o mătore, să o spele și să o afume; să fie pe la tôte odăile apă și tôte cele trebuincioșe, ca și însuși ei să se spele.

11) 500 cămăși cu ismene să fie gata tot-deauna și în vremea ciumei să se dea în mâna epistatului smreduiților.

12) Cel ce poartă grija smreduiților și cel ce slujesc să nu se apropie de ei, iar cel ce slujesc pre cel bolnav nici să iasă din spitală afară.

13) Fieș-care din spitalioți să poarte semnul lor, ca să fie cunoscuți, și întorcându-se din trebă, să se spele el, să spele și carul lui la gârlă.

14) Să se facă două pomelnice, unul să aibă numele ctitorilor dela sfintele trei mănăstiri, împreună și ale fericiților părinților noștri, iară altul să cuprindă numele celor ce vor muri la spital, pentru ca să se pomenescă cele dintâi la fieș-care sfântă leturghie, iară cele-lalte numai în fieș-care Sâmbătă și la cele patru pomeniri cu Archiereu.

15) Și la cele 12 cășcioare, ce sunt să se facă pentru cel ce se vor bolnavi cu bănuială, să orânduiască epistat, nu numai la vremea ciumei ci tot-deauna, și el va avea grijă a se energhisi toate câte se cuprind la alu șeptelea pontu pentru curățenia smreduiților, până la alu șeptelea Țile a slobođirei lor de acolo; voim că toți cei ce sunt în trebă tot-deauna și la fieș-ce loc, să aibă bănuiala pentru oricare bolnav, ca nu cum-va și să fie de această bătă, fiind-că acestu fel de dinadinsu bănuială necontenindu-se nici odată, urmează ca nici bătă ciumei a face începere.

16) Acestu spital n'are datorie a hrăni pe nimenea din cei resipiți, afară din cei ce-i ducă într'insul.

17) Epitropii să aibă purtare de grijă a avea tot-deauna nelipsit patru ómeni cari să cunoscă năprasnica bătă, cari aceștia au să iea o simbrie de apururea câte taleri 15 pe lună, iar în vreme de bătă să aibă și hrana lor.

18) Nimenea cu nici un cuvânt să nu potă cere vre-unu dar la slujbele spitalului.

19) Cel de alu doilea patru epitropi să aibă o boltă închiriată într'unu hanu, unde să se păzescă seneturile și condicele spitalului, și să aibă orânduită o Ți pe săptămână, a se strînge să caute trebile spitalului.

20) Când după vreme va prisosi venitul spitalului, poruncim să nu Ție epitropii mai mult decăt taleri 15.000 pentru trebuința spitalului, iar cu prisosul să cumpere lucruri nemișcătore pe numele spitalului.

21) Pentru adesea dregere a acestu spital, orânduim să aibă și patru lemnari i patru zidari, cari să fie nedajnici și nesupărați, și să fie din cei șeđetori în Bucuresci, să li se dea și pecetluituri domnesci, și când va muri vre-unul dintr'insii, să se dea altul în locul lui.

22) Iară la numitele trei mănăstiri, epistații ce se vor orându să aibă unul pe an câte taleri 600 și hrana lui și să fie dator cel dela mănăstirea Câmpulungu, cum și cel dela mănăstirea Coziei să Ție în totă

vremea la fieș-care dintr'aceste două mănăstiri acești ómenī cu léfa ce li se orénduesce, adecă talerī 50 la unū clisierū, talerī 80 la doi preoți, tal. 30 la unū diaconū, talerī 50 la unū cântărețū, talerī 25 la unū paracliserū, care să fie și candilinașū, să aibă și mâncarea lorū; iară la mănăstirea Tismanei lângă aceștia să mai ție și alți 6 părinți călugări cu talerī 120 pe anū, iară pentru pro-egumenī câteșī trei de vorū vré să ședă, să aibă pe fieș-care anū câte tal. 150 pentru îmbrăcăminteā lorū, să aibă și hrana lorū; când va greși vre-unū preotū saū călugărū mănăstirei, să se cerceteze prin protopopū; epistații să grijască însă de mănăstiri bine pentru zidirile lorū, să nu le lase să se strice, ci să le drégă adese; asemenea să facă și la alte nemișcătore lucruri, ce sunt pe la moși; să fie cu purtare de grijă să nu lase pe vecinī să calce hotarele moșiilor, pe țiganī să-ī chivernisescă ca să nu fugă, și dobitocele să le înmulțescă, fiind-că aū să dea sémă cu amăruntulū pentru tóte acestea. Decī de vreme ce tóte câte amū hotărítū atâtū pentru starea spitalului, câtū și pentru veniturile lui este numai și numai pentru binele și folosul țerei și din mutarea acésta veniturilor dela lucrurile acestorū trei mănăstiri, adecă mișcătore și nemișcătore și de sineși mișcătore, Visteria saū cămara Domniei Mele nu are nici unū interesū, nici vedemū a fi vre-o împotrivire la iubitū de Dumneđeū scoposulū fericitilorū ctitorī, de vreme ce pomenirile lorū se facū ca și mai înainte la sfintele biserici și s'aū adaosū încă și la biserica cea nouă a spitalului, iară nu mai puțină pomenire vorū avé și la gurile atâtū de mulți ómenī, carī se vorū mângâia, aceea numai ce amū făcutū este aevea ca chrisisū a venitului, care oră numai la uni, l'amū mutatū a fi pentru obște; pentru care lucru nu numai că nici cum nu Ne îndoimū, ci mai virtosū suntemū bine încredințați că și cei după Noī luminați frați Domnī, bine vorū voi ca să întărescă acestea carī amū orénduitū pentru starea spitalului și pentru ajutorulū la o parte de ómenī mai slabī și mai ticăloși ce vorū fi bolnavī de acéstă iute bólă, fără de a nu suferi dumné-lorū vre-o vătémare aceștei oréndueli, încă și cei de prea urmă Prea Sfințiți și de Dumneđeū aleși Metropoliti, cu iubitorii de Dumneđeū Episcopi și dumné-lorū boeri, vorū ajutoră pe câtū vorū puté la acestea de obște folositoare lucruri, purtândū grijă cu tótă inima pentru starea și crescerea lui, ca unū lucru ce este în patria lorū tuturorū nu numai folositorū, ci și de trebuință; către acésta cu dragoste părintéscă îndatorimū, sfătuimū și îndemnămū pe prea iubiți Noștri rude și din sângele Nostru, carī din voia lui Dumneđeū vorū fi Domnī după Noī, asemenea frătesce pohtimū și pre cei din altū sânge luminați Domnī, ca pre ceta ce va cuteză a strică saū vătéma cevași din acestea, ce bine s'aū alcătuitū pentru starea cea bună și vecinică a spitalului, ori-care va fi acesta, să-lū pedepsescă spre pildă, ca unū

vătămătoru folosulu de obște, însă pre celū din partea clirosulu, după săbornicésca carte ce s'au datū dela sfînta biserică cea mare, dū perderea trepteî luî, iar pre celū din partea boerilorū cu căderea boerieî; pe acestū felū de omū îlū așteptă cu bună sémă și vecînicele pedepse, ca pre unū omū ce urasce pre fratele luî și vatēmă obștea pe cātū pôte; după hotărîrea dar acestora, s'au datū și acestū domnesculū Nostru testamentū întăritū cu însăși iscălitura și pecetea Domnieî Mele Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū și cu credința prea iubiților Noștri fiî Constantinū Voevodū, Dumitrașco Voevodū, Nicolae Voevodū, Gheorghe Voevodū și cu mărturia cinstiților și credincioșilorū boerilorū Divanuluî Domnieî Mele Pan Ianache Văcărescu Vel Banū, Manolache Filipescu Vel Vornicū de Țera-de-sus, Dimitrie Manu Vel Spătarū, Constantinū Caragea Vel Hatmanū, Radu Golescu Vel Vornicū de Țera-de-jos, Scarlatū Ghica Vel Vistierū, Constandinū Filipescu Vel Logofētū de Țera-de-sus, Constantinū Știrbei Vel Vornicū, Ioanū Damaris Vel Vornicū, Isaacū Raletū Vel Logofētū de Țera-de-jos, Ioanū Florescu Vel Vornicū al politieî, Lucache Vel Postelnicū, Andonie Vel Comisū, Constantinū Cămpinēnu Vel Paharnicū, Gheorghe Vel Stolnicū, Vel Clucerū, Nicolae Vel Pit., și ispravnicū dumné-luî cinstitulū și credinciosū boerulū Domnieî Mele Vel Logofētū de Țera-de-jos Isaacū Raletū, căruia i-amū poruncitū ca să se trecă acestū testamentū la condicele domnescilorū Divanurilorū Domnieî Mele Bucuresciî și Craiova, i la condicile Vistierieî, a Epitropieî de obște și la tôte județele. S'au scrisū în scaunulū Domnieî Mele Bucuresci, la alū patrulea anū alū domnieî mele, dela zidirea lumeî lét. 7304, iară dela nascerea Domnuluî Dumeđeū și Mântuitoruluî nostru Isusū Christosū 1796 Iulie 1, de Răducanu Poenaru biv 3-lea Logofētū condicarū.

Răspunsū la ispravnicii Oltuluî pentru bóla ciumeî.

Dumné-vóstre ispravnicilorū ot sud Oltū, sănătate! Amū văđutū Domnia Mea însciințarea ce faceți pentru tîmplarea molipselei, ce s'au întîmplatū la satulū Florulū și la satulū Tîmpenî, precum că ați pusū tréba la orēnduială, osebindū pe cei molipsiți de cei sănătoși și ați pusū strajă; pentru care scriū dumné-vóstre și vă poruncimū, ca într'acestași chipū să urmați: pe acei smreduiți, câte familii vorū fi, să-i mutați pe toți la un locū deosebitū, făcēdu-le colibă, să le puneți streji de jurū împrejurū, ca să nu se amestece cu cei sănătoși. Să le faceți colibele aprópe de apă; să le orēnduiți pentru hrana lorū de mîncare pîne, linte, oțetū, usturoiū și să căutați întăiū de

casele lorū, să-și ridice totū ce vorū avé; să puneți să le spele înșiși în 3 și în 4 rânduri, întinđându-le la vîntū, ca să iasă acea molipsélă și putóre din hainele lorū, și casele lorū de vorū fi próste, să puneți să le dea focū, puindu-i să facă lazaretū 40 de ȑile, și după aceea vorū fi sloboȑi. Așișderea aceia ce vorū fi fostū amestecați, vecinī aī lorū, să-i puneți deosebī să-și facă lazaretū și să puneți să-i păzescă slujitorī din destulū, să-i puneți să-și spele hainele și să și le întinđă la vîntū ca să le bată, să purtați grijă de mîncare și să-și facă lazaretū 22 de ȑile, și după ce își vorū îndeplini la-
zaretulū, să orênduiți într'adinsū să-și măture casele, să le spele, să-le curețe, să le afume cu puciósă, cu păcură, și așa să se mute în casele lorū. Ci dar deschideți-vé ochiī și urmați ceea ce vē poruncimū; orênduiți pază bună, să nu se amestece; dați-le de mîncare cele trebuincióse, și așa urmândū și păzindū, nădêjduimū la mila lui Dumnezeu că se va curăți și nu se va mai întîmplă nicăiri, și pe tótă sêptemâna să se însciințeze Domniei Mele de urmarea ce faceți și de sănătatea lorū. — 1793 Martie 4. (1)

Rêspunsū la ispravnicii Vlascei pentru bóla ciumei.

Domnitorulū scrie ispravnicilorū din Vlașca, că a primitū însciințarea lorū despre sbucnirea bólei la satulū Lingurenii și la Măgura și că ei aū pusū strêja și orênduiala cuvenită, după scrisórea ce li s'a trimisū de Vorniculū Scarlatū Grecenu. — 4 Martie 1793. (2)

Pitacū la Părintele Metropolitū, a trimite pe părinții cu capulū sf. Visarionū la Vlașca, Oltū și Teleormanū.

P. Sf. Părinte Metropolitē, fiind-că la județele Vlășcei și Oltului încă nu aū lipsitū desêvîrșitū molifséla năprasnicei bóle, după însciințarea ce Ne aū venitū cum că în 2 locuri într'aceste județe s'aū însemnatū în trecutele ȑile și fiind că pe lângă paza și curățenia ce facemū Domnia Mea prin lucrarea omenescă... cuviincióse slujbele și litanile prin care se cere dela milostivulū Dumnezeu, prin rugăciunile și ajutorulū sfinților, mila Dumneșeirei Sale, unde aicea în Bucuresci, fiind-că se află într'adinsū adusū capulū sf. Visarionū făcêtorulū de minuni și izbăvitorulū de acéstă nă-

(1) Cod. XXIII, fila 7 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 8.

prasnică bôlă, nu lipsimû a scrie P. S. Tale, ca să chemî pe cuvioşii părinţi purtători Sf. Capû, să le dai P. Sf. Ta cuviincioşele povăţuirî de a merge cu capulû sfîntului la judeţulû Vlăşcei şi alû Oltului şi alû Teleormanului, spre a face osfeştanie atât prin satele cele sănătóse, să se boteze creştiniî, să primescă sf. aghiasmă prin satele lorû, câtû şi împrejurulû satelorû molifsite asemenea să facă osfeştanie şi, prin ómeniî cei orênduiţi de paza şi strejuirea bolnavilorû şi a molifsiţilorû sănătoşi, să li se trimiţă aghiasmă, ca să se ude pe dînşii şi casele lorû, cetindu-le şi molifte de rugăciune, că doar va face Dumnedeş milă prin ajutorulû sfîntului să se curăţe şi dela aceste locuri cu totulû smreduirea; şi iată amû poruncitû Domnia Mea ca să se dea cuvioşilorû părinţi unû rădvanû cu cai de menzilû fără de plată şi 2 neferî pentru paza şi strejuirea la drumû, şi deosebitû amû făcutû Domnia Mea şi către ispravnicî domnescile Nóstre porunci, ca unulû din dumné-lorû să încungiure ţinutulû seû împreună cu părinţiî şi cu sf. capû până va călcă în altû judeţû, unde acolo iarăşi asemenea va urmă ispravniculû celui-laltû ţinutû — 1793 Martie 5. (1)

Trei cărţi legate la Vlaşca, Teleormanû şi Oltû pentru capulû sfîntului, ce este să mērgă la aceste judeţe.

Dumné-vóstre ispravnicilorû ot sud... sănătate! Fiind-că s'aû orênduitû de vine acolea la acelû judeţû cuvioşii părinţi cu capulû sf. Visarionû făcătorulû de minuni şi isbăvitorulû de acéstă năprasnică bôlă, ca să încungiure totû ţinutulû acela şi să facă osfeştanie, atâtû prin satele cele sănătóse, să se boteze creştiniî, să primescă sf. aghiasmă prin casele lorû, câtû şi împrejurulû satelorû molifsite asemenea să facă osfeştanie, şi prin ómeniî cei orênduiţi de paza şi străjuirea bolnavilorû şi a molifsiţilorû sănătoşi, să li se trimiţă aghiasma, ca să se ude şi pe dînşii şi casele lorû, ca doar va face Dumnedeş milă prin ajutorulû sfîntului să se cureţe şi dela acelû locû cu totulû smreduirea, iată vë poruncimû ca unulû din dumné-vóstre să ieşiî înaintea sfîntului la capulû judeţului şi să primiî cu evlavie şi cu cinstea cea cuviincioasă, urcândû împreună cu părinţiî şi cu sf. capû încongiurândû totû ţinutulû, până va eşi din judeţulû dumné-vóstre, unde aû a-î primi ispravnicî celui-laltû judeţû, şi către acéstă să aveî a purtă grijă pentru trebuincioşii cai la rădvanulû părinţilorû, şi după ce va eşi cuvioşii părinţi cu sf. capû dintr'acelû judeţû, intrândû în cela-laltû judeţû, să aveî a însciinţa Domniei Mele. — 1793 Martie 6. (2)

(1) Cod. XXIII, fila 9 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 10.

Iw Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodă i gpd. zemle Vlachiscoe.—

Cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domniei Mele dumné-ta biv Vel Vornice Scarlate Grecene, epistatulŭ lazaretuluŭ, îŭ facemŭ în scire că pentru acei trei dulgheri veniŭ dela Buzău, cari aŭ fugitŭ, tovarășiŭ celui mortŭ, amŭ datŭ Domnia Mea poruncă și la dumné-luŭ Vel Spătarŭ, ca să-ŭ găsească și să-ŭ trimită negreșitŭ, și pe soŭiile lorŭ să le aibă la bună pază. Dar deosebitŭ poruncimŭ dumi-tale pentru lucrurile aceluŭ dulgherŭ, câte sunt, a se arde, să puŭ dumné-ta să daŭ focŭ, să ardă tóte, și să faci tótă urmarea de curățenia și paza cea cuviincioasă.—1793 Martie 20. (1)

Desinfectarea camerelorŭ în cari a muritŭ unŭ pestiferatŭ nu se mai face acum prin arderea casei, ci cu alte metode, din cari unele se potŭ vedé în următorulŭ documentŭ urmatŭ de rezoluŭiunea domnescă: tóte efectele mortuluŭ se spălaŭ, se aerisaŭ, se afumaŭ și se curățiaŭ.

Prea Înălțate Dómnne,

La hanulŭ luŭ Costandinŭ Vodă unŭ Ianache Corci-Bașa aŭ avutŭ doué odăi prinse cu chirie de ședeă în ele; astă vară s'a întâmplatŭ de a muritŭ de ciună, și după orânduieiŭ i s'aŭ pecetluitŭ odăile; acesta Ianache are soŭie și copii la Țarigradŭ, nimenea nu s'a ivitŭ, sau din clironomiŭ sau din vre-unŭ epitropŭ, ca să ieae pereusia luŭ; în multe rânduri a jăluitŭ egumenulŭ Văcărescenu, stăpânulŭ hanuluŭ, cum și uniŭ alŭiŭ ce aŭ lădŭ spre pază într'acestea odăi, ca să se deschidă odăile să-ŭ ieae fieșce-care amaneturile lorŭ și egumenu să deae odăile la alŭiŭ, ca să nu se isterisască mănăstirea de chirie; s'aŭ făcutŭ porunci, ca după orânduială, starostea de negustori, de împreună cu doi trei din cumpaniști, cu grămaticu cumpaniei, cu Căpitanŭ Panaitŭ, epistatulŭ sănătăței, unde fiindŭ față și Iordache Țino, de ȑice că este rudă soŭiei luŭ Ianache Corci-Bașa, ca să deschidă odăile, să facă catagrafie de tóte rămasele aceluŭ mortŭ, și tóte acelea spălându-le, aerisindu-le, afumându-le, curățindu-le, să le primască iscălite de acești toŭi orânduieiŭ, unulŭ să se deae la companie, iar altulŭ să se deae în mâna luŭ Iordache Țino, ca să-lŭ trimetă la Țarigradŭ la clironomiŭ luŭ, măcar că acestŭ mortŭ este sciutŭ de toŭi că a fostŭ săracŭ și fórte puține se va găsi; cum și cel ce vorŭ avé amaneturile ȑise, să și le iea, și compania negustorilorŭ nici decum n'aŭ vrutŭ să se amestece, nici să urmeze poruncei, ci a totŭ prelungitŭ din ȑi în ȑi; acum cei ce aŭ lucrurile lorŭ, adecă lădile, spre pază, le cerŭ de a și le

(1) Cod. XXIII, fila 21 verso.

lua, cum și egumenu Văcărescenu cu jălbi supără auđulū Măriei Tale, ci ca să se curățe și acelea odăi și să se cunósă și pereusia mortuluī și să-și iea și cei ce au lăđile lorū, adecă într'acele odăi, și să intre și odăile iarăși sub stăpânirea mănăstirei, de a le da cu chirie la alți chiriăși, să bine-voiescī Măria Ta a da poruncī să se facă de isnóvă pitacū iarăși cu acea orânduială, ce arētū Măriei Tale; iar hotărîrea cea desăvîrșită, rămâne a se face iarăși de către Măria Ta. — 1793, Martie 22.

(Semnatū) Scarlatū Vornicu.

Asupra acestei anaforale Domnitorulū dele următórea resoluțiune :

Iă Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — După orânduiala ce a fostū făcută, poruncimū Domnia Mea să urmeze acum în faptă, și dumné-ta epistatule alū Agiei să strîngi pe toți la numitulū hanū, de a lua tréba sė-virșire, însă pentru curățenia cea bună și fără de cusurū fórte să grijescī dumné-ta biv Vel Vornice Scarlatū, de a se face fără de cusurū. — 1793 Martie 23. (1)

Vel Logofătū.

Cinstitū și credinciosū boerulū Domniei Mele, epistatulū lăzăreturilor, vėđumū raportulū dumi-tale, întru care ne arēți cum că erī s'au holnăvitū de ciumă 2 copiī ai vėduvei ce eră șeđetőre într'o casă cu muierea Stoicāi lemnaruluī, care încă dela 21 ale lui Martie au fostū scoși la alū doilea lăzăretū alū sănătoșilorū, la care suntemū la îndoială de bănuială, că orī acolo nu sunt păziți cum se cade de a nu se amestecă cu cei de spitalū, saū că nu s'au deosebitū borfele și lucrurile lorū după orânduiala de atunci și din lucrurile smreduite s'au lipitū bóla de dînși. Pentru care voimū Domnia Mea acestea să le cercetezi într'adîncū cu amăruntulū și să dai nizamulū celū cuviinciosū, de a se face tótă paza și curățirea cea desăvîrșită, și să însciințezi și Domniei Mele. — 1793 Aprilie 3. (2)

Vel Logofătū.

Pitacū din 8 Novembre 1794, la ispravnicī ot sud Vlașca.

«Fiind-că la Giurgiu s'au auđitū de bóla ciumei, n'a lipsitū Domnia Mea de a face de aici cuviincioșa îngrijire de paza cea trebuincioasă, dar cea

(1) Cod. XXIV, fila 39.

(2) Cod. XXIII, fila 30 verso.

mai multă trebuință și datorie netăgăduită este a dumné-vóstre ispravnicilor județelor părței locului, de a nu vă afla fără de străjuire de un lucru ca acesta și de a face paza din vreme, ca să se întâmpine mai înainte răul acesta, până a nu intra în țără și până a nu se molipsi norodul.» Dreptu aceea poruncesce Vodă să se oprască venirea cuiva dela Giurgiu «prin locuri dosnice și pe furiș» la vre-un sat, și să-l tănuiască locuitorii și să-l ascundă. Vodă cere să fie înștiințat îndată de oricel casă de bătă a ciumei ce s'ar ivi în vre-un sat, și să nu afle acesta dela alții oricel «să nu proftaxiți în grabă a face cele trebuincioase urmări de pază și de curățenia celorlalți. Pentru că totă trebuința este, cum șicem, a face silința curățeniei la începutul întâmplărei, de a nu se mai întinde și nu dea Dumnezeu; îndată ce se va simți la vre-un sat, numai decât să proftaxiți a merge și unul din dumné-vóstre de a ridica pe bolnavi, a curăți locul, a deosebi pe cei sănătoși și a face toate trebuincioasele urmări a pazei și a curățeniei desăvârșită, cu silință și cu durere, fără de lenevire, ca o trebă ce este vătămătoare obștiei; pentru că neurmându-le în faptă acestea câte vi le poruncim, să știți că veți pedepsi ca nisce neîngrijitori și nevoitori de binele obștiei. Și să nu lipșiți la fie-care 15 zile odată a înștiința Domniei Mele de sănătate. Așisderea să cercetați de urmază și de păzesce și căpitani marginei a județului povățuirile ce au date de către dumné-lui Vel Spătar, sau de facă vre-un cusur, și să aveți a arăta și a înștiința Domniei Mele, și fiți sănătoși». (1)

La ispravnici, carte deschisă din 22 Novembre 1794.

«Fiind-că trebuință urmază a se face tot felul de pază cea cuviincioasă din vreme pentru bătă ciumei, a nu se întinde în țără, de care Ne silim în tot chipul, pe cât este în putința omenescă, atât pentru locuitorii politiei, cât și pentru locuitorii după afară, de prin județe, a fi feriți, și fiind-că neprecurmarea judecăților pricinuesce adunare și amestecarea norodului, am socotit Domnia Mea, că într'acastă vreme, când se apropie și sărbătorile Sfintei Nasceri, în cari sunt oprite după obicei cu totul judecățile, să nu se aducă nimeni după afară în Bucuresci pentru pricină de judecăți, nici cu soroce dela dumné-vóstre, nici cu mumbașiri, ce se trimitea cu volnicie de aici mai denainte până a se da aceste porunci, afară din pricinile de vinovății; pentru care am dat Domnia Mea

(2) Cod. XXIII, fila 292 verso.

poruncă și aici, ca să nu se aducă de ađi înainte nimine de afară și celorlă ce ađ apucatđ de ađ intratđ în cercetare, să li se isprăvescă pricina și să li se dea drumulđ a se întorce la casele lorđ, și după ăilele sfintelorđ sěrbătorđ ale Nascerei, dăndđ Dumneđeulđ a fi sănătate, vorđ fi slobođli iarășli fieș-care a-șli căută daraverile lorđ. Decđ acésta să o urmașli precum poruncimđ mai sus în faptă și să dașli cuvântđ să o înțelegă acésta și toșli locuitorilđ, că este de binele și folosulđ lorđ și alđ obștiei, spre a conteni pornirea și venirea la Bucurescđ pentru pricinđ de judecășli. (1)

Cu pitacđ din 28 Ianuarie 1795, A. Moruzi rěnduesce pe Antonie, Polcovicđ de vđnătorđ dela Spătărie, să měrgă la județulđ Muscelđ, unde împreună cu Stoln. Scarlatđ Drugănescu, ispravniculđ, să měrgă la locuri'e unde s'a însemnatđ bóla ciumei, unde, cu ómenilđ ce ispravniculđ va da de ajutorđ, să deosebescă pe ómenilđ bolnavilđ de celđ sănătoșli, carł vorđ fi fostđ amestecașli cu celđ bolnăvișli, la locđ deosebitđ, spre a se aerisi; să se depărteze și celđ curașli de pe la casele din apropierea caselorđ smreduite. Să se arđă casele în carł a fostđ încuibată bóla, împreună cu měrunțisurile próste, cărpeturł, până în pămđntđ. Să se ășpuescă satulđ smreduitđ: nicł să intre, nicł să mai iasă nimenł. — 1795 Fěbruarie 1. NB. S'a scrisđ și la ispravnicł. (2)

Pitacđ din 26 Martie 1795 către Vel Spătarđ.

Fiind-că în politia Bucurescilorđ la câte-va locuri s'ađ întâmplatđ molifselă la bóla ciumei, care cu slobođenía ce ađ cărciumarił a primł în cărciumł adunare de ómenł la bețurł și la beșli mai multă amestecătură și molifselă póte a se face, Domnitorulđ ordonă, după cum s'ađ urmatđ și altă dată, oprirea cărciumilorđ «cu beșli, cu lăutarł, cu jocuri în cărciumă, nicł partea bărbătescă, nicł femeiască». Se învoesce vđnđarea cu ocaua în vase de dusđ pe acasă, iar nu de bețutđ în cărciumă. Domnitorulđ adaoge a recomandă, ca din acésta dispoșiune zapciilđ «să nu facă vre-unđ catachrisis pentru interesulđ de căștigđ alđ lorđ, cu luare de banł pentru slobođenie, sađ cu cerere de vre-unđ havaetđ; iar la locuri smreduite, unde aprópe alătura s'ađ întâmplatđ, sađ terescă Dămnedeulđ se va întâmplă, să fie cu totulđ oprită cărciuma.» Asemenea pitacđ s'a făcutđ și către Aga. (3)

(1) Cod. XXIII, fila 289.

(2) Cod. XXIX, fila 15 verso.

(3) Cod. XXIX, fila 35 verso.

Pitacū către ispravnicī, din 13 Aprilie 1795. A. Moruzi vestescē că s'aū întinsū ciuma în jud. Vlaşca la 4 sate şi la Giurgiu şi prin împrejurimī. Decī ispravnicī sǎ iea mēsurī de pazǎ, ca pentru o bōlǎ lipiciōsǎ. Sǎ însciinţeze pe toţi locuitorī din jud. respectivū şi sǎ-l povăţuēscǎ «ca omū vlǎscēnū saū giurgiuvenū din partea locurilorū molipsite sǎ nu se primēscǎ în judeţū.» (1)

Patru cărţi către 4 sate molipsite din jud. Vlaşca, din 20 Maiū 1795.

«Vouē tuturorū locuitorilorū sǎtenī din mai jos numitele sate, Ne-amū însciinţatū Domnia Mea că nu numai nu faceţi de sinevǎ paza cea trebuincioşǎ de acēstǎ nǎprasnicǎ bōlǎ care s'aū încuibatū între voi, ci nici la povăţuirile şi poruncile ce vǎ dǎ pentru binele şi folosulū vostru ispravnicī judeţului nu sunteţi următorī; încă cea mai rea urmare faceţi împotrīvǎ, de ascundeţi şi tǎinuīţi bōla acēsta la cine se întâmplǎ şi nu o arǎtaţi în grabǎ, lucru care cu câtū îlū ascundeţi şi-lū tǎinuīţi şi cu câtū se face nebǎgare de sēmǎ, nǎdǎjduindū că va trece, cu atǎta se înmulţescē şi se aţîţǎ foculū acesta, de vǎ stingeti şi vǎ topiţi şi voi şi alte sate curate pentru care cu durerea Nōstrǎ vǎ đicemū, neînţelegătorilorū şi nechibzuiţilorū: de ce vǎ faceţi necunoscătorī rēului acestuia? În ochīl voştri vedeţi înşivē pe vecinīl voştri, pe copiiī voştri murindū. De ce sǎ nu faceţi paza de curǎţenie dela înşi-vē, şi pricinuiţi cu lenevirea, cu nepaza, şi obştieī, pe lângǎ voi cei molipsiţi, vǎtǎmare? Iar mai vīrtosū, voi preoţilorū din fiteşi-care satū, carī sunteţi datorī a face pildǎ norodului mirenescū, atǎta sunteţi de vinovaţi în pricina acēsta, în câtū ca nişce pricinuatorī de rēulū obştieī sunteţi vrednici de cea mai grea pedēpsǎ fǎr de nici o milostivire, pentru că voi sunteţi carī spoveduiţi şi grijiţi bolnavīl şi-l îngropaţi şi faceţi pomeniri cu adunare de ómenī, şi pentru interesulū de óreşi-care folosū ce aveţi la îngroparea mortului, treceţi cu vederea şi nu cercetaţi pe bolnavulū acela, nici arǎtaţi la ispravnicī saū la zapciīl cei rēnduiţi de ispravnicī, ca sǎ se facǎ în grabǎ curǎţenia, de se înmulţescē din đī în đī bōla acēsta şi rēmǎnū zadarnice îngrijirile domnescē şi ostenele ispravnicilorū.» Vodǎ poruncescē locuitorilorū, sǎ se supunǎ nizamului şi poruncilorū ispravnicilorū, sǎ nu ascundǎ bōla nǎprasnicǎ; «pǎziţi-vē şi faceţi strejuirea cuviincioşǎ; cum şi de pomeniri şi de praznice cu adunǎri de calabalicū, lǎsaţi-le acum a le face în urmǎ peste 4, 5 lunī, dupǎ ce se va potoli bōla,

(1) Cod. XXIX, fila 40 verso.

că primite sunt înaintea lui Dumnezeu ori-când; iar mai virtos voi preoților, vă poruncim Domnia Mea strașnică, ca pentru tot bolnavul să aveți a face cercetare și să nu ascundeți răul acesta pentru prieteșug și pentru interes, a îngropa ciumatul fără de a da de scire la dregător, și pentru fieș-carele om se s'au bolnăvit de ori-ce, în grabă să dai de scire, până a nu veni la mörte, că pe ori-care preot nu va fi supus și următor nizamului, să-l ridice în pază și să-l trimită aicea la P. S. Sa Părintele Metropolitul, să-l iea darul preoției, să-l tunză, și după ce se va pedepsi cu bătaie, să-l pue la bir». Pe säténul abătut dela nizam să-l bage ispravnic în butuc, să-l trimită la domnie, unde să fie pedepsit cu bătaie și cu ocna. Ispravnic să trimită să se citească cartea acesta îndată la locuitor și la preot. (1)

Carte deschisă la toți ispravnic, protopop, preot, diacon, boerinaș, mazil, breslaș, părcălab dela sate și tuturor locuitorilor, din 22 Mai 1795. A. Moruzi vestesce din nou nizamul pentru paza de bóla ciumei, fiind-că s'a însciințat domnia că nu este urmată, și amenință cu pedepse grele pe cel abătut dela nizam, ca pre un netemător de Dumnezeu și nesupus și pricinitor de obștescul rău. Circulara să se citească la sate în audul tuturor și s'o adevereze de cetire preotul, părcălabul și proistoșii satelor, trimițându-se îndărăpt la domnie. (2)

Şese cărți către toți locuitorii orășeni din Bucuresci, ca să nu ascundă bóla ciumei la cel ce se va întâmpla, ci să arăte la zapcii bólei aceștia, din 4 Iunie 1795.

Este o repetire, plus-minus, a anteriórelor circulari de asemenea natură. Le recomandă curățenia și le impută că nu o păzesc, de se fac înșiși pricină de înmulțirea bólei «și de prăpădenia voastră și a patrioșilor voștri». Vodă îi amenință cu oprirea de ori-ce fel de ómen și alișverish a tégului, dacă din cauza necurăteniei se va întinde bóla. Să se ferască unul pe altul, neprimind ómen de prin locuri și mahalale molipsite și tăinuindu-l; «pre morți îi îngropați prin grădini și câmpuri dobitocesce, cu care păcătuți și înaintea lui Dumnezeu cu sufletele și împotriva legei, în vreme ce pentru acesta sunt lazareturi într'adins și spitaluri cu preoți duhovnici

(1) Cod. XXIX. fila 57 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 59 verso.

și biserică și cu toate cele trebuincioase rânduite de Domnia Mea, cu îndestulare».

Vodă arată, că în aceste lazareturi și spitale nu lipsește nimica și este căutare bună și că din ele s'au întors destui sănătoși și curățiți la casele lor, avându-și iarăși odihna dintâi. Apoi Domnitorul se adresează către preoți și le spune, că și ei sunt pricina înmulțirii bolii, că în loc de a povățui pe enoriași să arăte casurile de îmbolnăvire prin vătășelul mahalalei și a povățui și pe vătășelul să nu le ascundă, «luați prinose dela smreduiți și bolnavi, primiți lucruri molipsite, grijiți și spoveduiți și îngropați morți fără cercetare și fără de slobozenie dela zapcii trebei». Domnitorul impută preoților că nu moralizează muierile și fetele să trăiască prin muncă, «ci s'au năvălit și s'au învățat toate, și muieri și fete, a petrece unele pe la cârciume și a stăru pe ulițe, cerșind milostenie și amestecându-se cu feluri de oameni, cu pricină de lipsă și de fomete, în vreme ce politia București prin osirdia Domniei Mele n'au fost nici este lipsită de hrană trebuincioasă». Deci Domnitorul neputându să sufere atâta neîngrijire, nepază și nebagare de seamă, trimite Logofetului de la divan, ca să citească domnăscă carte întru auzul tuturilor de obște, ca toți să se supue nizamului, precum mai sus se vede, că almintrelea cel vinovat, după ce-și va face întâi curățenia de smreduală, îl va despoia în pelea goală, îl va purta și bate strânic pe ulițele Bucureștilor, încotru ca pe un ucigaș de oameni și va fi trimis la ocnă pe viață, de ori-ce brăslă sau stare va fi. Iar mai virtuos pentru preoți, protopop și călugări Vodă arată, că a dat poruncă Metropolitului, că cel ce nu-și va face datoria precum mai sus s'au taie pletele și barba, s'au ia darul și s'au lă dea pe mâna zapciilor, s'au bată și s'au pedepsă, «de care și scriem și poruncim Sf. Tale l'ărinte Metropolit: de nu le vei pune aceste în faptă și de nu le vei urma precum le hotărîm, să ști că deosebit de turburarea și scârba ce vei aduce Domniei Mele, vei avea a da seamă înaintea lui Dumnezeu cu sufletul Sf. Tale». Așijderea poruncesce Vodă și boerilor epistai, să urmărescă nizamul, iară Logofetului să citească cartea domnăscă cu bună înțelegere prin biserică, unde să fie preotul și vătășelul mahalalei îndatorat a strînge și a aduce pe toți de obște, ca să o audă și să înțeleagă, iar preoții și mahalagii să o iscălesc și apoi să o treacă Logofetului în condica Metropoliei, la Spătărie, la Agie și la epistaii rânduți după trebuința aceasta, «și iscălindu-te și tu în dosă că ai făcut porunca și ai citit-o la toți de obște și au audit-o și au înțeles-o cu toții, să o aduci ca să se păstreze în Logofeția Divanului Domniei Mele, ca un sinet alu pricinei acestia». (1)

(Locul Sigiliului domnescu.) Vel Log.

(1) Cod. XXIX, fila 68 verso.

Pitacū din 6 Iunie 1795 către biv Vel Clucerū Alexandru Calfoglu Cai-macamū alū Craioveī, să dea luī Alex. Colceagū biv Clucerū za arie, epistatulū pentru ciumă din acea parte de locū, câțī-va slujitorī de pază la satele molipsite, cum și mazilī și breslașī, ca să-ī orânduiască să secere și să strîngă bucatele celorū molipsiți. Domnitorulū aprobă acésta, și pentru semănăturile celorū molipsiți dispune ca: «ceī sănătoși, carī vorū fi avēndū 15 saū 20 de țile de nu se va mai ti întîmplatū vre-o altă smreduire între dînșī, aceia, spălēndu-se bine ei și peticele lorū tôte, să se slobódă a merge la secerișulū bucatelorū lorū; iar ceī smreduiți, câțī vorū fi avēndū semănături, să se îndatoreze ceī-lalți sătenī ai lorū a îngriji pentru strîngerea bucatelorū sale cu bună orēnduială, ca să nu se facă irosélă.»

Asemenea carte s'aū făcutū și catre biv Clucerulū Colceagū, epistatulū nizamulū molipselei.

În aceeași zi Domnitorulū a scrisū și ispravnicilorū de Mehedinți, Romanați, Vîlcea și Gorji în sensulū actulū de mai sus. (1)

Pitacū către Spătarulū și către Aga, din 21 Iunie 1795.

«Fiind-că din cercarea lucrulū în faptă și din pildele ce avemū și dela alte locuri și politī, atâtū europenescei câtū și de pretutindenea unde s'aū întîmplatū molipsélă de năprasnica bólă a ciumei, s'aū făcutū cunoscutū și de față s'aū vēdūtū, că mijloculū celū ce curăță și gonesce desēvîrșitū bólă acésta este spălarea, curățenia și afumarea multă cu îndestulare.... Decī vē poruncimū Domnia Mea, ca îndată după primirea acestui domnescū alū Nostru pitacū să aveți a luā dela Armășie 50 vedre catranū, ca la câțī sunt săracī să le dați dumné-vóstre din acestū catranū, iar ceī ce aū dela sineși, să-ī îndatoriți pe toți de obște, verī de ce stare saū brésălă va fi, în toți Bucuresciī, prin tērgū și prin mahalale, ca fie-care la prăvălia, la casa și la curtea sa să facă focū din catranū, în care să se afume cu fumulū catranulū și ei și tôte lucrurile lorū, cu copii, cu soțiele și cu slugile lorū, în 10 țile necurmatū». Domnitorulū ordonă ca Spătarulū și Aga să inspecteze mereū prin tērgū și mahalale, de se efectuează mereū acéstă desinfectare, și să denunțe pe ceī de stare deosebită carī nu se vorū fi supusū, iar pe ceī proști să-ī pedepséscă de-adreptulū. (2)

(1) Cod. XXIX, fila 71.

(2) Cod. XXIX, fila 77.

Pitacū la Vel Spătarū, din 22 Iunie 1795.

Ca zapciiī breslei spătărescī, carī aū case de locuitū afară pe la sate, când se întorcū dela Bucurescī pe la ȃle, să facă mai întâiū «ca unū chipū de lazaretū, ȃiindu-ī și 24 cōsurī în locū deosebitū, unde să-ī pue să se afume, să se aerisescă bine și să nu ī îngăduiască a luā din Bucurescī niscaī-va lucruri molipsite, ca să nu se întindă bóla și pe la sate.

NB. Asemenea s'aū poruncitū la Aga și la Vel Armașū. (1)

Pitacū dela 3 Iulie 1795, către epistatulū Agiei, sē scōțā la Colintina pe toȃi cei ce aū fostū pe lângă Curtea veche, «unde este negoțulū pre-cupeȃilorū», unde s'aū întîmplatū molipselā de bóla ciumei.

În aceeași ȃi Moruzi a datū pitacū către Vorniculū politiei, să dea 30—40 de care pentru a scōte pe mahalagiī și familiile cu ipopsie de molipselā, și apoi să se desinfecteze carele prin spēlare și să se restituē la proprietari.

În aceeași ȃi Domnitorulū a adresatū pitacū epistatului Agiei, ca să oprēscă pe telalī să vîndă în tērgū.

Totū în aceeași ȃi pitacū la epistatulū Armășiei, ca împreună cu Medel-nicerulū Șerbanū să mērgă la pușcărie, unde s'aū întîmplatū molipselā, și pe toȃi vinovaȃiī să-ī scōțā cu bună pază să-ī pue să se spele, să se aerisescă, cum și în lăuntru să pue afumăturī cu gunoiū și alte spre a se curăȃi. (2)

Circulară către mai multe persōne, din 16 Iulie 1795, rēnduindu-se în fie-care mahala din Bucurescī cu epistasia de bóla ciumei, care s'a înmulȃitū în orașū. Domnitorulū le poruncesce «ca în tōte dimineȃele, luāndū pe preoȃiī mahalalei i pe vătășelū, să încunjurī tōte casele și prāvāliile, um-blāndū din casă în casă, ca să cercetezī de dinafara casei pentru fiteș-carele de sănătate și, pliroforindu-te bine nu numai din întrebare, ci să și veȃi pe fiteș-carele bărbatū, femei, copii sau slugă, că sunt sănătoși toȃi din mahala, să raportuescī la Agie; iar fiindū vre-unulū bolnavū orī de ce, măcar de durere de capū, să însciinȃezī numai decăt la Agie, fiind-că este datā osebitā porunca Domniei Mele, ca să se osebéscă acellū bolnavū dintre cei sănătoși și să se ducă la unū locū curatū, ce s'aū orēnduitū acum într'adinsū și s'aū gătītū cāte-va case, ca să șēȃă acolo 2 ȃile sau celū multū 3, până să se așeze ce bóla i se alege, și nefiindū cu bănuialā de

(1) Cod. XXIX, fila 78, verso.

(2) Cod. XXIX, fila 87.

năprasnica bôlă, se va întorce iarăși la casa sa; iar fiindă (ferescă Dumne-deu) lovită de ciumă, se va trimite de acolo la lazaretă, ca să nu se mai primejduiască și cei-lalți, din care se înmulțesce bôla. Și deosebită să aibă a da orî-căruia povățuire și învățătură de a nu ascunde orî-ce bôlă ar fi, ci să arête întru adevăr pe fiteș-care bolnavă, că cu acestă mijlocă voră fi feriți cei-lalți ai casei și nu-și va primejdi soția și copiii lui. Așisderea să grijesei a se face fumuri îndestulate în totă loculă acestoră mahalale, ca să fie nelipsit pururea.

Iată persônele însărcinate cu fie-care mahala :

Mahalaua Bălăcénului	Dumné-lui Vel Agă.
» Biserica Dórnei	} Șetrară Panaite Matraca.
» Sărindarulă	
» Hanulă Filipescului	} Vel Căpitană de Dorobanți.
» St. Nicolae	
» Colței	} Dimitrie Armașopolu.
» Hanulă Colței	
» » Zamfiră	} Iordache Hina.
» Sf. Gheorghe Vechiă	
» Scorțaru	} Polcovniculă Grigore Basma.
» Constantină-Vodă	
» Căramidari de-jos	} Ală treilea Log. ot Tabacă.
» Brosceni	
» Dobrotésa	} Grigore fostă Polcov. de ciocli.
» Sărbii	
» Ianculă	} Vel Căpitană de lefegi.
» Pantelimonă	
» Têrgulă-de-afară	} Ală treilea Logofetă Iacovache.
» Olari	
» Măntulésa	} Stană Polcovnică Sărarulă.
» Agiulă	
» Foișorulă	} Prin Ienache Logofetă sin dascălă din Lucai.
» Popa Nană	
» Lipcani	} Prin Enciulă Polcovniculă.
» Apostoli	
» Staicu	} Medelnicerulă Mănăilă.
» Olteni	
» Ceaușă-Radu	Gheorghe Códă, fostă ceaușă agiescă.
» Delea-Nouă	Slug. D-trache și Cluceră Costache.
» Delea-Veche	Mateiașă dela Cluceră Costache.

Mahalaua Popa-Sóre	Prin Vel Căpitană.
» Lucaci	Prin Alexandru Lămotescu.
» Spiridonă	Hristofi fostă Căpitană de legegă.
» Radu-Vodă	Fostă ceaușă de aprozi Mihalache.
» Podu-de-pămîntă	Polcovnică Diamandi Economu.
» Gorgani	Grămaticulă Arcuda.
» Livedea domnescă	Prin Diamandi Polcovnică Economu cu suilgiu.
» Fântâna Boului	
» Popa Radu	Prin Polcov. Orăscu.
» Schitu Măgurănu	Logofetă Gărdescu
» Stejaru	Prin Polcovnică State Decatache.
» Brezoianu	
» Moldoveni	Prin Șătrarulă Ioană.
» Crețulescu	Prin Ioniță Merișescu fostă Căp. de legegă.
» Archimandritulă	Vel Vornică al politiei.
» Spirei	Prin Stegarulă spătărescă.
» Biserica Albă dela Schită	Cu Riga Grămaticulă.
» Bărbătescu din vii	
» Zlătară	Vel Ceaușă Agiei
» Stavropoleos	
» Hanulă Grecă	Polcovniculă Palaurea.
» St. Gheorghe Noă	
» Hanulă St. Gheorghe	Nicolae biv Căp. de Dorobanți.
» Stelei	
» St. Vineră	Polcov. Iordache din Jignița.
» Popescu	
» Sf. Ioană celă Noă	Starostea de neguțatori
» Protopopulă	
» Neguțatoriloră	Polcovniculă Steriană.
» » Răsvanulă	Polcovniculă Zamfirache.
» Udricani	Prin Postelnicelulă Antonie.
» Sf. Gheorghe Vechiă	
» Hanulă lui Filaretă	Postelnicelulă Barbu Plopănu.
» Vergulă	
» Scaunele	Iordache sin Pascală
» Gălesculă	Grigorie Bujorănu.
» Prundulă	
» Dămna Bălașa	Vel Spătară.
» Biserica Enei	
» Popa Cosma	Polcovniculă Ioniță Roșă.

Mahalaua Ceaușu Davidu	Vătavulă spătărescū.
» Dichiu și Precupeții vechi	Mihalache fostu ceașu agiescū.
» Popa Petru	} Prin Gheorghe fostu ceașu agiescū.
» Silivestru	
» Popa Rusu	
» Caimata	
» Stejarulă	Prin Polcovniculă Enache Steriană.
» Boténulă	» Mateiă Logofetulă de epitropie.
» Batiștea	» Ioniță Logofetulă de bresle.
» Precupeții Noi	» Ceașulă spătărescū.
» Popa Dârvașu	Antonă Logofetă de epitropie.
» Popa Ivascu	Gheorghe Mănciulescu
» Biserica Armeniloră	Dinu Logof. de slujit. și Pit. Gheorghită.
» Biserica Măgurénu din mahalaua pâr. Filaretă Petrică Logofetă spătărescū.	Ioană Odobescu.
» Isvorulă	Ală 2-lea Comisă.
» Sf. Elefterie	Medelniceră Arbută.
» Michaiă-Vodă	Ală 2-lea Pitară.
» Flămânda	} Prin vameșulă Deșliă.
» Sf. Ecaterina	
» Vlădica	
» Goleșculă	Prin ală 3-lea Vistieră Barbucică.

La 18 Iulie 1795 s'a făcută epistați și de plăși prin Spătarulă. Asemenea s'a scris și către Spătarulă Hangerliu Dimitrache și către Spătarulă Costache, ca să privegheze și să cerceteze dacă se urmăzează nizamulă dată. (1)

Pitacă către Spătarulă, din 27 Iulie 1795. Domnitorulă arată că a pedepsit pe ală 2-lea Pitară rânduită epistată în mahalaua Michaiă-Vodă pentru că n'a dată de scire pentru unulă ce s'a bolnăvită cu nume friguri și a și murit. Domnitorulă ordonă, ca Spătarulă să vestescă tuturoră epistatiloră din mahalale, că de nu-și voră face datoria de a vesti pentru fie-ce bôlă ivită, «bine să scie că, de oră-ce tréptă va fi acela, cea mai ușoră pedepsă îi va fi cu 200 deplină la tălpă și cu surghiună la Snagovă. Dreptă aceea să scoți copie după acestă ală Nostru domnescă pitacă și să dai la fiteș-carele copie, ca să scie să n'aibă pricină de îndreptare pe urmă.» (2)

(1) Cod. XXIX, fila 91 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 97.

Pitacū din 27 Iulie 1795 către Metropolitulū, că preoții nu-și facū datoria și sunt pricinuitoři înmulțirei ciumei. Domnitorulū ordonă ca Metropolitulū să aducă pe preoți la regulă. (1)

La 25 Iulie 1795 s'aū făcutū unele schimbări de epistați dela câte-va mahalale. (2)

La 1 Augustū 1795 Moruzi scrie Spătarulū, constatându că bóla merge în scădere, să cheme epistați din mahalale, ca dela 7 Augustū să desinfecteze casele, stradele și tóte persónele și tóte lucrurile din case și prăvălii *până la o ață*, în cursū de 5 zile, de ori-ce tréptă vorū fi. Dacă vre-unū boerū nu se va supune, să-lū denunțe Spătarulū, ca să-lū oblige. (3)

Pitacū la Spătarulū, din 18 Aprilie 1796, ca pre femeile ciocilorū, carī aū fostū ținute unū anū la mănăstirī, să le slobódă de acolo și să le așeze unde-va afară din Bucuresci la unū locū feritū, până se va potoli desevirșitū bóla. (4)

Pitacū din 23 Iulie 1795 către biv Vel Post., epistatulū Agiei, repețindū povățuirile anterióre pentru combaterea ciumei, precum izolarea celor bolnavi de cei sănătoși Domnitorulū se laudă că cu acéstă măsură a evitatū înmulțirea mortalității, «acésta este lucru cęratū și adevăratū; avemū paradigmate, mai vırtosū că într'acéstă una dată la Rusciucū morū câte 100 și 150 ómeni, care făcendu-se singrissi Rusciucu pe lıngă politia Bucurescilorū, ce este cu atáta mulțime de norodū împodobită, socotéscă fieș-care ce analoghie urma să fie la iuțéla bólei, din care invederatū lucru este că osirdia ce punemū Domnia Mea cu paza ce se faco aici cu feririle, cu deosebiri și cu cele-lalte ale neamestecărei, aū ajunsū tréba molipselei până la 7—8—10 până la 15 case pe ȓi». Décă fie-care ar înțelege măsurile luate și le-ar aplică, Domnitorulū crede că bóla s'ar stinge lesne. Decī ordonă să se reînnoiască instrucțiile și povățuirile către toți, dându-se copie după acestū pitacū fiesce-căruia, ca să nu mai tăinuiască pe bolnavi de ciumă. (5)

(1) Cod. XXIX, fila 97.

(2) Cod. XXIX, fila 97.

(3) Cod. XXIX, fila 101.

(4) Cod. XXIX, fila 174.

(5) Cod. XXIX, fila 93 verso.

Carte deschisă din 27 Septembrie 1795 către egumeni, epitropi și epistatfi de pe la mănăstiri mari și mici, mitoce, protopopi, starefi de pe la schituri, preoți, boeri, boerinași, breslași, mazili, slujbași și tuturor locuitorilor orașeni și țeranî de prin toate satele și orașele din județul. . . . Domnitorul amintesce totă ostenela ce și-a dat și cheltuelile dela Visterie și dela cămara domnescă pentru combaterea ciumei; «iată vedem că și împușinarea bólei s'a făcut și vremea încă s'a răcit, apropiindu-ne de a intra în iarnă, de care și nădăjduim la mila lui Dumnezeu, că cu schimbarea vremei și cu silința omenescă, care se face acum pentru curățenia deservită, va dobândi norodul odihna sea; însă fiind-că bóla acesta ca o lipicioasă ce este, când nu se va face acum silință de către fieș-care în parte și de către toți de obște spre curățenia deservită a lor și a lucrurilor lor într-o tôte . . . se împrăștiă, și după trecere de încă multă vreme se așină». Deci Domnitorul recomandă tuturor desinfecțiunea persónelor, caselor și a lucrurilor și la cei ce au fost molipsiți și la cei ce au rămas sănătoși. Apelază pentru acesta mai cu seamă la egumeni, epitropi de mănăstiri, protopopi și boeri, «ca unii ce se cade să vă faceți pildă celor mai mici». Neamestecul cu cei cari au mai rămas molipsiți este cu stăruință recomandat. (1)

Pitacul din 27 Septembrie 1795 către ispravnicul, comunicându-li-se apelul de mai sus, ca să-l împartă în țără și să aducă la îndeplinire poruncile din el.

În același sens a scris Domnitorul la 22 Septembrie 1795 către Vel Spătarul, de a se face desinfecția în mahalalele Bucurescilor. (1)

17 căți legate către toți ispravnicul, ca la tot satul și orașul din județ se însărcineze pe preotul, pârălabul și 2 sateni sau orașeni din cei mai de înțeles, ca în toate diminețile să umble din casă în casă, să întrebe de sănătate, și prin vederea ochilor lor să treacă pe fieș-carele . . . și de se vor găsi sănătoși, să-l lase în odihna caselor, iar împotriva, de va dice vre-unul că este bolnav, să îl va cunoște orândușii aceștia că nu este sănătos, ori de ce bolă sau patimă vor fi, să se scotă acea familie la o margine de loc curat, unde acolo să ședă trei zile, să se alégă bóla lui, și când i se va alege bóla curată și fără de bănuială, se va întorce iarăși la

(1) Cod. XXIX, pag. 115.

(2) Cod. XXIX, fila 116 verso.

casa sa, iar când, ferescă Dumneșeu, se va sfeti ciumă, pe de o parte numai decât să faceți în scire zapciului plășei, pe de altă parte să stea acea familie acolo unde o aș scosă, fără de a se amesteca unii cu alții, iar zapcii plășei său orânduitorul ce este la tréba acésta numai decât să profitah-sescă la acelu locu, unde pe bolnavu și pre cei împreună molipsiți să-î rădice la locu de lazaretu osebitu în pază, făcându-le toate trebuincioșele urmări de curățenie, după poruncile ce avem date, iar borfele cele voru rămâne, cum și bordeiulu său casa, de va fi de stare proustă, să li se dea focu. Așiderea și veciniil acelu molipsitu și rudele lui, cu cari a avutu a face, să se scotă cu toate ale loru împreună la unu deosebitu locu curatu ca să se aerisescă, să spele și să se curețe ei și toate lucrurile lor în câte-va zile, cu omu orânduitoru într'adinsu asupră-le de a-și face curățenia acésta și de a nu se întâlni în acele zile cu alți curați. De altă parte preoții să nu lipsescă a face osfeștani, a boteză Vinerea și Mercurea cu sfintă aghiasmă și a ceti tot-deauna molitvele rugăciunilor de bôlă, ferindu-se a nu face îngropăciune de ômenî, măcar de orî-ce bôlă va fi, până nu se voru încredința bine. Precum și locuitorii încă să se părăsescă de molitve și praznice cu adunare de ômenî într'acéstă vreme, că pomenirile și la altă vreme ori-când totu sunt primite lui Dumneșeu.—1796 Ianuarie 6.

Asemenea carte s'a făcutu și la Caimacamulu Craiovei. (1)

Pitacu din 18 Februarie 1796 către Metropolitu, ca să ordone potropiloru și preoților din Bucuresci și de pe afară să îndemne pe toți să se desinfecteze ei și lucrurile lor în interesulu încetărei bôlei. Acestu îndemn să-lu dea duhovnicii cu deosebire la ocasiunea spovedaniilor din postu, «să nu cum-va ferescă Dumneșeu să se înprospeteze iarăși bôla».

Asemenea pitace s'a făcutu la Episcopii Buzău, Argeșu și Râmnicu. (2)

Pilacu către Vel Spătaru, din 26 Februarie 1796.

«Fiind-că s'a datu porunca Domniei Mele către P. S. Părintele Metropolitu alu Ungro-Vlachiei, ca să îndatorescă pe duhovnici de obște, acum într'acestu sfintu postu, când după creștinésca datorie trebue să se spoveduiască fieș-care creștinu, spre a îndemna și a sfătui duhovnicesce ca să deschidă și să scotă la medianu orî-ce lucruri voru fi avându puse încóce

(1) Cod. XXIX, fila 142.

(2) Cod. XXIX, fila 152.

și încoalea din vremea bólei cu câtă de puțină bănuială a bólei smreduire, spre a le aerisi, a le afumă, a le spălă și a le curăți prin marafetulă epistatiloră rânduiri la tréba acésta», ca nu cum-va să se înprospéteze bóla; Domnitorulă ordonă «ca pe carele-lă va arătă P. S. P. Metropolitulă că nu urméză datoriei lui creștinesci a se spovêdui acum la duhovnică acum într'acestă postă și să mărturisescă lucrurile lui și să dea de scire zapciiloră ca să li se facă curățenia, pe unulă ca acela să-lă rădică, să-lă închiđă și să-lă facă dojana cea cuviinciosă, ca și fără de voia loră să fie siliți la datoria acésta; însă la acésta să nu aihă zapci dumi-tale a face, ci însuți dumné-ta să facă urmare pentru cei ce va arătă P. S. Sa». (1)

Publicațiune la tóte județele și la Caimacamulă Craiovei, din 16 Martie 1796, pentru paza povățuiriloră date în privința curățeniei județului, spre stîrpirea definitivă a bólei ciumei: să cerceteze în tóte satele de se mai găsesce în vre-unulă, «că într'ală căruia județu vomă găsi bóla acésta ascunsă, și dela dumné-vóstre nici o silință și nici o îngrijire se face pentru potolirea ei desêvîrșită, nici nu ne însciințați adevêrulă, cu jurămîntă amă hotărîtu pe acelă ispravnică să-lă osîndimă și cu scóțerea din isprăvnicie și cu pedépsă».

Pitacă din 21 Martie 1796, către Metropolitulă.

Domnitorulă cere să nu cruțe Metropolitulă *pe popă și potropopă*, cari tăinuescă bóla ciumei, ci să-lă pedepsescă, tăindu-le pêrulă capului și barba, luându-le darulă, și prin Vel Spătarulă să-lă trămită în judecata departamentului puscăriei, ca să le facă și politicescă pedépsă. (1)

Pitacă către Vel Spătară, din 31 Martie 1796.

«Fiind-că molipséla bólei, ce se aude cum că se înprospétează pe ici pe colea prin Bucuresci, se vede a fi și dela cei ce vină de afară din locuri molipsite», Domnitorulă ordonă, ca la 4 mărgini ale poduriloră mari să se rânduiască câte ună zapciă, carele pe toți cei ce voră veni de afară

(1) Cod. XXIX, fila 154 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 159 verso.

(3) Cod. XXIX, fila 160 verso.

în Bucuresci să-î afume bine, să le facă curăţenia cea trebuincioasă lor şi lucrurilor lor. Epistatul Agiei să dea din brésla lui ajutorul ce trebuesce de ómenî la cererea Spătăriei. (1)

În 31 Martie 1796, cu 100 de pitace, s'a rănduit din nou epistaţi la mahalale, ca să cerceteze de sănătate prin toate casele şi să le desinfecteze conform altor dispoziţiuni anterioare.

În 4 Aprilie 1796, s'a scris Spătarului şi Vornicului Golescu să dea povăţuirî epistaţilor din mahalale, ca să desinfecteze casele şi efectele. (2)

Pitacî din 17 Maiu 1796 către Metropolitul, repetîndu altî pitacî din anul trecut, ca să se opréscă pe câtî va fi bóla ciumei adunările de înmormîntări şi pomeniri, până la luna lui Septembrie anul viitor, de vreme ce pe alocurea se cam aude de acéstă bólă, când la un loc când la altul. Vodă dice: «Totu acelaşi folosî voru avé răposatî cu pomenirile ce li se voru face în urmă după ce se va réci vremea de tómnă». Domnitorul ordonă să se scrie protopopilor şi la toate eparchiile.

În 12 Iunie 1796, Domnitorul a scris şi ispravnicilor, repetîndu-le oprirea pogribăniilor şi a pomenirilor. (3)

Pitacî din 18 Maiu 1796, oprîndu din nou vîndarea la Têrgul Cucului şi pe uliţele mahalalelor de către telelóice şi telalî, pe timp de 30 zile, în interesul stîrpirei ciumei. (4)

Cărţi deschise la ispravnicî, din 18 Maiu 1796.

«Fiind-că într'acestî următorî an, din mila lui Dumnezeu, se vede curgătorî timpul a fi bun, cu îndestulată îmbelşugare la toate ródele pămîntului; asemenea şi locuitorî sunt în repaos, căutându-şi hrana şi alişverişul lor, nefîndu nici havalele ca alte dăţi, pentru care şi însine Domnia Mea avem bucurie, atîtî numai că óre-care grijă este, că pe alocurea, pe la unele sate, totu se aude de molipsélă de bóla ciumei, ce şi aceea iarăşi din amelia dumné-lor ispravnicilor o putem socoti, căci nu sunteţi cu acea purtare de grije silitorî a se face curăţenia cea cuviin-

(1) Cod. XXIX, fila 166.

(2) Cod. XXIX, fila 166 verso.

(3) Cod. XXIX, fila 187 verso.

(4) Cod. XXIX, fila 189.

ciósă, de care cu toate că în necurmare pururea vi s'au trimisă poruncile Domniei Mele, ca să fiți cu toată luarea aminte asupra acestei trebi ce este ală obștei folosă, dar iarăși și acum nu lipsimă printr'acesta a vă scrie și a vă porunci strașnică, ca să fiți cu mare sîrguință acum într'acastă vreme a priveghii prin toate satele și orașele pentru sănătatea și buna petrecere a locuitorilor, povățuindu-i ca să nu ascundă bóla, când, ferescă Dumneșeu, se va întâmpla la vre-o casă, ci pe dată să se arate și apoi dumné-vóstre să faceți cele cu cale ale curățeniei, după poruncile ce aveți date, însciințându și Domniei Mele pe toată săptămâna de sănătatea locuitorilor; și așa acesta nu odată să o porunciți, ci în toată vremea, ca o datorie netăgăduită avându-o, să o îngrijiți, căci în silința dumné-vóstre spânzură acesta, și de veți face celă mai mică cusur, veți fi fără de răspunsă înaintea Domniei Mele. Pogribăniile ce obicnuesc preoții de facă la morți și mesele, adunările, să lipsescă cu totulă într'acastă vreme, până după viitoare lună a lui Septemvre, când și vremea se răcesce, și până atunci avemă nădejde la mila milostivului Dumneșeu, că se va potoli de totă și apoi atunci își voră face fie-care pogribăniile și pomenirile morților. . . . (ca în actele anteriore).

Pentru care acesta s'au dată porunca Domniei Mele și către P. Sa Părintele Metropolitul, să facă cunoscută la toți preoții că sunt oprite pogribăniile și pomenirile morților până după sfîrșitul lui Sept. — 1796 Maiu 18. (1)

Pilacă de la 25 Maiu 1796, către Metropolitul.

«Fiind-că după voia ce ai luată dela Domnia Mea este ca să mergi P. S. Ta la Tîrgovisce, poruncimă ca să ieși dimpreună cu P. S. Ta și părinții cu capul sf. Visarionă, ca atâtă în mergerea P. S. Tale de aici până la Tîrgovisce, pe unde vei trece, câtă și acolo în Tîrgovisce și în județul Dîmboviței, să se facă la locurile cuviincioșe litanii și osîștani la capul sfîntului, pentru curățirea năprasnicei bóle, de sănătatea norodului și de îndestularea ródeloră pămîntului». Vodă adaoge, că dela Tîrgovisce Metropolitul să trimită preoți cuvioși și pre părinții cu capul sfîntului și prin județul Vlășcei, Ialomiței, Focșani, ca asemenea să se facă slujbe și litanii. (2)

(1) Cod. XXIX, fila 188.

(2) Cod. XXXI, fila 191 verso.

Pilacă din 5 Iunie 1796 relativă la poliția bălciului Drăgaicei.

«Fiind-că la acestă bălciu, ȋdice Domnitorulă, se încuibéză făcători de rele, între cari obicinuesc să se adune și țigani domnesci, mănăstiresci și boeresci, nărăviți în fapte rele, pungași, calpuzan și borfași și furți de cai», Domnitorulă, deși a orânduită pentru paza și străjuirea prăvăliașilor și a târgoveților ispravnic și căpitan și poterași, dar după obiceiul anterioră mai rânduiesce și din brăsla lui Vel Armașu ună zapciu cu câți-va armășei într'adinsu numai pentru țiganii ce se voru găsi în fapte rele, fiindu că armași au cunoscință mai aprôpe a țiganilor și sciă pe cei dedați la fapte rele. Decă Domnitorulă ordonă Armașului ală 2-lea, ca împreună cu zapciulă și doi armășei, să mērgă la Buzău, și prin scirea ispravnicilor să fie împreună cu cei-lalți dregători rēnduiți pentru paza bălciului. Pre țiganii prinși în fapte rele să-i pue la poprălă, și după sfirșirea tērgului să-i aducă la temniță, fieș-care cu vina în scrisu, ca prin judecată să-și iea pe-«dēpsa cuvenită (1).

Vel Logofetă.

Pitacă din 10 Iunie 1796 către epistatulă Agiei, să oprēscă pe telali și pe telelôice de a vinde petice și pânzeturi în Tērgulă Cucului său în Tērgulă-de-afară, în interesulă neîntinderēi bôlei. (2)

Pitacă din 12 Iunie 1796, pe numele Paharnicului Grigorie Hrisoscoleu, însărcinându-l să fie epistatu la tērgulă Drăgaicei, și-i recomandă de aprôpe îngrijire a măsuriloră contra bôlei ciumei. (3)

Pilacă la ispravnică de Buzău, din 12 Iunie 1796.

Le îpută că n'au îngrijit de ajunsu, de ôre-ce și acolo în tērgu s'a întîmplată molipselă în țigănia Episcopiei. Domnitorulă arată că n'a putut opri tērgulă Drăgaicei, dar că a ordonată desinfectarea neguțitoriloră la eșire din Bucuresci timpă de câte-va ȋile, și mai comunică și cele-lalte măsură din decretelă de mai sus și termină, ca și ispravnică să fie cu

(1) Cod. XXIX, fila 197.

(2) Cod. XXXI, fila 198.

(3) Cod. XXIX, fila 199.

mare privighere, ca să se facă desinfectarea poruncită. Vodă mai adaoge a dice, că a expediată în grabă pe baș-beșlégă la hotarulă dela Braila, ca să desinfecteze pre cei cari voră veni la Drăgaica din Braila, ținându-i în lazaretă câte-va zile. (1)

Publicații deschise la toate județele și către locuitorii de obște și preoți, din 16 Iunie 1796, pentru bóla ciumei. Textă aprópe identicú cu alú cărților deschise anterióre. (2)

Pitacú către Metropolitulú, din 16 Iunie 1796, ceréndu-i să se facă în Bucuresci și în totă țera rugăciuní pentru încetarea bólei. (3)

Pitacú din 23 Iunie 1796 către Spătarulú, oprindú facerea sborului la Colintina din cauza ciumei. (4)

Pitacú la Spătarulú, din 24 Iunie 1796, ca pe negușitorii ce se întorcú dela Drăgaica să-i desinfecteze împreună cu marfa lorú și să facă lazaretú 5 zile afară din târgú. (5)

Cinstitú și credinciosú boerule alú Domniei Mele dumné-ta Costandine Filipescule biv Vel Vist., epistatulo Agiei, fiind-că Ne însciințămú Domnia Mea cum că prin mahalale și prin târgú se află pe alocurea în multe părți ómení săraci bolnavi de bóla curată, căduți p'aci pe coalea, cari n'aú locuri de odihnă și de adăpostire unde a se sprijini, poruncimú dumi-tale ca să rënduesci a cercetă prin târgú în totú cuprinsulú Agiei și a găsi pe toți acei bolnavi, să-i ridice și să-i aducă la spitalurile cari sunt orânduie într'adinsú pentru bolnavii săraci, cari n'aú nici unú locú de odihnă. — 1793 Martie 20. (6)

Cinstitú și credinciosú boerulú Domniei Mele boerule Ianache Văcărescule Vel Spăt., fiind-că ne însciințămú Domnia Mea cum că prin mahalale și prin târgú se află pe alocurea în multe părți ómení săraci bolnavi cu bóla curată, căduți p'aci p'acolea, cari n'aú locuri de odihnă și de adăpostire cu odihnă unde a se sprijini, poruncimú dumi-tale ca să orên-

(1) Cod. XXXI, fila 199 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 204 verso.

(3) Cod. XXIX, fila 203 verso.

(4) Cod. XXIX, fila 207.

(5) Cod. XXIX, fila 208 verso.

(6) Cod. XXIII, fila 21 verso.

duescă a cercetă în toate mahalalele cuprinsului Spătăriei și a găsi pe toți acei bolnavi să-i ridice și să-i aducă la spitalurile, care sunt orânduie într'adinsu pentru bolnavi săraci, care n'au nici un loc de odihnă, după cum asemenea am dat porunca Domniei Mele și la dumné-lui epistatul Agiei pentru a cercetă înăuntru târgului; așisderea poruncim dumi-tale ca și la Curtea voche, în zidurile caselor, să puă să cerceteze, că și acolo de se va fi aflându niscarevași bolnavi curați, asemenea să-i aducă la spitaluri. Către acesta poruncim dumi-tale pentru acei trei dugheri fugari ce au fostu veniți dela Buzău, ca totu felul de cercetare să faci cu zapci orânduți într'adinsu ca să-i prindă negreșitu, cum și nevestele lor să fie la bună pază. — 1793 Martie 20. (1)

2 pitace: unul la dumné-lui Vel Spătaru și altul la dumné-lui epistatul Agiei, pentru cei ce se află în politie fără de nici o căutare, să-i ducă la spitaluri.

Cinstitu și credinciosu boerul Domniei Mele biv Vel Vist. Filipescul, epistatul alu Agiei, fiind-că Ne-amu înscințatu Domnia Mea cum că atât prin casele de prin mahalalele târgului acestei politii, orașul Domniei Mele Bucuresci, câtu și pe la ulițele târgului, sunt bolnavi, în locuința lor, care petrecu o ticăloșie nesuferită, nu numai din pricina bôlei aceea, ci mai virtosu din neodihnă și neorânduială, că după ce locuescu prin coșare și pe la drumuri, fără de adăpostire, sunt lipsiți și de hrana cea de toate zilele, neavându cine a le purta grija și nesciindu-se cine și unde locuesce, și așa pururea petrecu în obidă, fără de nici un cuvintu alu dreptăței lor mai bună și mai cu odihnă, când se voru orându la spitalurile cele sciute, căci pentru această trebă sunt spitalurile de a se adăposti și a se odihni și a se îngriji cei neputincioși; pentru care poruncim Domnia Mea dumi-tale să faci cercetare în totu cuprinsul poporului Agiei prin mahalalele târgului, și câți se voru afla de aceștia, să-i ridice și cu zapci de al dumné-tale să-i trimeți la spitaluri, unde poruncim Domnia Mea, epitropiloru spitalului, să aveți a-i primi pe toți și a le orându odihna lor, ca să potă petrece cu totu repausul, și prin catastihă anume să Ni se facă arătare, cine și la care spitalu s'au așezatu? — 1793 Augustu 29. (2)

(1) Cod. XXIII, fila 21 verso și 22.

(2) Cod. XXIII, fila 129.

În 21 Decembrie 1794, Domnitorul dă pitacū la Vel Spătarū și la epistatulū Agiei «pentru uniī săraci nevolnici și străini, cari sunt cu adevăratū vrednici de milă și de ajutorū și cari, neavēndū nici un felū de razimū, stăruescū pe ulițele Bucurescilorū în iuțimea gerului, unde și nōptea rămānū, dintre cari s'aū aflatū și bolnavi și morți pe ulițele Bucurescilorū, că nefindū cu cale a se trece acēsta cu nebăgare de sēmă, *mai virtosū într'acēstă vreme* să se afle bolnavi și morți pe ulițele Bucurescilorū», Domnitorulū ordonă «să se facă căutare unora ca aceștia, și câți sunt nevolnici străini, fără de nici unū razimū și cu adevăratū vrednici de milă, *luāndu-i în scrisū*, să li se facă o orēnduială de a-i împărți pe la mănăstiri, unde să le dea egumeniī și epitropiī mănăstirilorū un locū de adăpostire și de ședere, purtāndu-le grija și căutāndu-i dintr'ale mănăstirei pentru hrana vieței lorū.» Domnitorulū adauge, să se esecute acestū nizamū, ca să nu se mai afle pe ulițele Bucurescilorū stăruindū saū înconjurāndu-se într'acēstă vreme prin biserici și prin tōte locurile; iar cānd sunt vrednici de slujbă, cu adevăratū sănătoși și zdraveni, cari numai din rău năravū și din lenevie s'aū obicinuitū a calici, să-i desbărați și să le faceți zaptū de a se părăsi de acelū rău năravū și a-și agonisi hrana vieței cu slujba și cu ostenēla lorū. (1)

Vel Logotētū.

Pitacū la Vel Vist., din 25 Martie 1795.

Sēracilorū, «cari sunt cu adevăratū sacateftiți, nevrednici de nici o slujbă, ce s'aū orēnduitū a se ridică din Bucuresc și ca să se trāmită pe afară pe la mănăstiri de a-i hrāni» (din cauza ciumei), Vodă le-aū datū dela domnie de liude câte talerū unulū $\frac{1}{2}$ pe lună, ca să nu aibă pricină de lipsă. Ordonă Visteriei să dea în mânăle Spătaruluiū acēstă lēfă a 48 liude pe câte 3 luni, «ca să li se dea pe amānă fiteș-cāruia la împlinirea de 3 luni; veī urma dumnē-ta a le da orēnduita milă pe câte o lună prin P. S. Metroropolitū, care-i va trimite la mănăstirile unde ei se află.»—1795 Martie 25. (2)

Pitacū din 26 Martie 1795 la egumeniī de mănăstiri, trimițēndū cerșetoriī după dispozițiunea luată, cu anume listă de cei trimiși și înștiințare că dela domnie se dă de familie câte 1 tal. și $\frac{1}{2}$ pe lună, «iar dela mănăstire poruncimū să li se dea câte una oca mălaiū pe ți de totū liudele, cum

(1) Cod. XXIX, fila 3 verso și 4.

(2) Cod. XXIX, fila 31 verso,

și din bucate ceea ce voru fi mâncându și cel-laltî ómeni al mănăstirei». Domnitorul recomandă egumenilor să veghieze, să nu fugă săracii de acolo, «dar să nu auđimú că orí cuvioșia ta saú ómenií mănăstirei se arată către dînșii cu nemilostivire și cu vre-o răutate, orí în ce chipú, pentru că avemú a cercetă, și când Ne vomú pliroforisi că pătimescú de ómenií mănăstirii saú sunt lipsiți și nu-și aú hrana și căutarea lorú, să scií că aí a te pedepsi. Și de nu este locú înăuntrulú mănăstirei, să li se facă unú locú afară lângă mănăstire, aprópe, o căsuță de a locui într'insa, urmându precum poruncimú mai sus. Și aducéndu-í acolea la mănăstire, să puí întâiú să-í spele, să-í curățe, să-í alume și, udându-í cu oțetú, așa să-í primesci în mănăstire».

NB. Mănăstirile la carí s'aú trimisú 122 de cerșetori: în *Ilfovú*: Plătărescií, Mărcuța, Plumbuita, Căldărușanií, Codrenií, Snagovulú și Balamucií; în *Vlașca*: Glavaciocú, Căsciórele, Găisenií și Comana; în *Ialomița*: la Slobođia; în *Dîmbovița*: la Dealú, Nucetú, Golgota și Butoiulú; în *Muscelú*: la Câmpulungú, Vieroșulú, Râncăciovilú și Valea; în *Oltú*: Clocociovulú și mănăstirea dela Slatina; în *Prahova*: Mărginenií, Mislea, Têrgșorú, Poiana și Sinaia; în *Argeșú*: la Fedeleșoiú și Tutana; în *Secuiení*: la Vălení, Apostolache și Bradulú; în *Buzěú*: la Banulú și la Brebu; la *Slam-Rîmnicú*: mănăstirea Rîmnicú, Băbenií și Sf. Ioanú din Focșanií.

S'aú trimisú de fie-care mănăstire câte 2, 3 cerșetori, din carí mulți bărbați cu femeile lorú și copii. (1)

Cu pitace dela și 5 și 8 Aprilie 1795 s'aú mai trimisú săraci din Bucuresci la mănăstirile Cozia din Vilcea, Bistrița, Tismana, Horezú, Govora, Arnota (Vilcea), Segarcea, Bucovățulú și mănăstirea Dintr'unú lemnú (la acésta s'aú trimisú femeí fără bărbați).

Pre calicií de neamú moldovénú, în numărú de 6, i-aú trecutú prin Spăt. înapoi în Moldova; iar pe 8 calicií bulgarí, totú prin Spăt, i-aú trecutú peste Dunărea pe la Oltenița. (2)

Cu pitaculú din 4 Aprilie 1796 s'aú mai trimisú cerșetori din Bucuresci la mănăstirile Poiana din Prahova, Găisenií din Dîmbovița, Cotména din Vilcea, Sinaia din Prahova, Morunđlava din Vilcea, Fedeleșoiú din Argeșú și Têrgșorú din Prahova. (3)

(1) Cod. XXIX, fila 33 verso, 34 și 35.

(2) Cod. XXIX, fila 39.

(3) Cod. XXIX, fila 168 verso.

Pitacū la Spătarū și Agă și epistatulū Armășiei, din 23 Iulie 1793, ca să fie scoși din Bucurescī toți țiganii «netoți» (?), dându-se ordinū la tóte străjile marginei Bucurescilorū a nu-ī îngădui să se mai întorcă la Bucurescī «nici acum, nici după acésta». (1)

În 19 Octobrie 1794, sunt opriți prin pitacū la Vel Spătarū de a mai intra țiganii în Bucurescī, «verī de pre ce parte de locū vorū fi», în interesulū pazei de «năprasnica bólă». (2)

Cu pitacū din 25 Martie 1795 către epistatulū Armășiei, ordonă scóterea din Bucurescī din casele lorū a tuturorū țiganilorū domnescī, cu tóte ale lorū, pe la moși și sate depărtate, și să n'aibă voie a se întorce până când Dumneđeū va face milă a se potoli desevîrșitū și a nu se mai auđi de năprasnica bólă, sub pedépsă de a i se da focū prăvăliei orī-căruī, dacă ar veni pe ascunsū, și se va și pedepsi. «Și dumné-ta, ca unū zabitū ce le escī, pentru neputarea de grijă la acestū nizamū, ce se dă pentru curățenia în folosulū de obște alū politiei, vei fi învinovățitū și nu vei avé nici o îndreptare.» (3)

Pitacū către epistatulū Armășiei, din 10 Iunie 1796, să scótă afară din Bucurescī pe toți țiganii, afară de cei din curțile boerilorū, după nizamulū din anulū trecutū. (4)

Pitacū din 1 Aprilie 1795, către Spătarū.

Domnitorulū află că cioclii dela spitalulū de ciumați, în contra nizamulū, umblă prin lume, printre ómenii curați, vinū nóptea într'ascunsū pentru beătură în Bucurescī și pentru alte interese și fapte netrebnice, și ocasionéază ast-felū întinderea bólei, «oa nisce vrășmași și fără de temere de Dumneđeū și de urgia luī». Domnitorulū ordonă Spătarulū să le vestească printr'unū zapciū să înceteze dela acéstă urmare, «să nu lipséscă dela spitalū și să se feréscă de ómenii curați, atâtū în cea-laltă vreme, câtū și la intrarea și eșirea din Bucurescī pentru ridicarea de bolnavi ciumați». Zapcii să se feréscă de contactū cu cioclii, să evite contactulū cu lumea,

(1) Cod. XXIII, fila 3 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 3 verso.

(3) Cod. XXIX, fila 31.

(4) Cod. XXIX, fila 198.

ăbătându-se din drum, că de nu, va fi împuşcat. Să se ordone străjarilor dela marginea oraşului, zapciilor, vătăşilor şi mahalagiilor, că de vor vedea vre-unu cioclu de al spitalului umblându prin Bucuresci, să-l omore, «şi va fi bine mort, ca un vrăşmaş şi pricinuitor de peirea norodului». Cărciumarul său cărciumăreasa, care va primi la beutură vre-unu cioclu din spital, sau altă mahalagiă de-lă va primi în casa lui pentru vre-unu interes, nu va fi mai puţin pedepsit. Zapciul, care nu vor asculta de poruncile Spătarului în astă privinţă, să se denunţe Domnitorului, care-l va trimite la ocnă. «Lângă acesta poruncim Domnia Mea, atât dumi-tale Vel Spătar, cât şi dumi-tale Vel Agă, să rânduieşti zapci cu *amîndouă tulumbele*, ca în toate zilele să ude cu apă toate podurile Bucurescilor pentru spălare şi curăţenie». (1)

Pitac din 14 Iulie 1795, volnicindu pe unu cioclu să caute în judeţele Ilfov şi Vlaşca pe Niţă logofetelul, condicarul Divanului, să-l bage în butuc şi, ridicându-l cu totă familia şi borfele lui, să-l ducă drept la lazaretul dela Pantelimon, unde să-l pue orânduitalu epistat al lazaretulu Antonie Polcovnicul la pază şi curăţenie. (2)

Biv 2-lea portar Sandulache a scris lui Vodă, că un spurcat ȋiganu cioclu a îngropat morţi ciumaţi la suprafaţă, de i-au mâncat câni, a spart cramele omenilor de le-a beut vinul şi a dat cu ciomagul în capul unui diacon ciumat să mără mai iute şi până în ȋiuă a şi murit, şi băt fiind, a vrut să siluască pe o femeie ciumată, şi strigându femeia pe altu cioclu numa, a scăpat din mâni lui.

Se cercetă şi se face în 27 Iulie 1795 anafora la Vodă, în care ȋice că faptele acelu cioclu îi aducă «osîndă de cap», decât se invocă circumstanţa atenuantă că eră băt, «şi când este la mijloc beţia, iar nu este din cuget, sau din alt-fel de viclesug, atunci pravilele le facu sincatavasis, ȋicîndu: «celu ce va face ucidere la beţie, se osîndesce la surgunie de 5 ani» (cartea 60, titlu 39). În locu de surgunie, «care nu s'au obicînit la aceste fapte», judecatori dela criminalion propun să fie trimis ȋiganul la ocnă, cu acelaşi sorocu cum poruncesc pravilele. — 1795 Iulie 27. (3)

După anafora marelui Spătar şi a marelui Vornic, constatându la 15 Aprilie 1796 că «Polcovnicul de ciocli, care s'a făcut, nici o pricepere nu

(1) Cod. XXIX, fila 36.

(2) Cod. XXIX, fila 90 verso.

(3) Cod. XXX, fila 73 verso.

are în acéastă trébbă a ciocliei, și încă ȑice că nici calū nu are și este și sacatū», ei propunū să fie înlocuitū de fostulū Polcovnicū Ioniță. Domnitorulū, la 18 Aprilie 1796, dă rezoluțiunea că, «fiind-că a vrutū numai să înșele pe Domnia-Mea de a se îmbrăcă cu caftanū, arătându-se că este vrednicū și scie tréba, și acum ȑice că n'are pricepere de slujba acésta și că n'are calū și este sacatū, poruncimū ca havaetulū Agiei să-lū răspunďă pe anulū întregū și să dea și celui pe care l'a scosū tal. 100 ; să se trimiță apoi și la Snagovū pentru înșelăciunea ce a făcutū și să se rânduiască în loculū lui totū Ioniță, ce aū fostū mai înainte, fără de havaetū.» (1)

Fómetea.

Prin anaforaua din 19 Maiū 1794, Metropolitulū Dositeiū și Ioanū Raletū arată Domnitorulū că brutariī, cum vėdū că este vremea împotrivă, că e lipsă de ploī, cum simțescū că va fi lipsă de bucate, se ducū în tóte părțile prin țéră cu multū mai înainte, de cumpără provisiuni multe, dar le ținū ascunse, și când vine vremea ca din cauza lipsei să se scumpescă grăulū, cumpără și ei câte unū carū două de ochiī zapciilorū și scumpescū fórté multū pânea, sub pretextulū acesta alū lipsei, ȑicēndū că îi costă chila de grăū câte 30 sau 40, și din acéastă causă pătimesce sărăcimea fórté multū.

De aceea, pentru că «din păcate curgēndū seceta, póte de ce merge să se scumpescă bucatele», rógă pe Domnitorū să dea poruncă lui Vel Aga, că aducēndū înainte sa pe toți brutariī, să-ī oblige prin zapise și chezășie unulū către altulū, cum acésta în multe rēnduri s'a urmatū, că nu vorū urcă prețulū pânei, și avēndu-se în vedere seceta ce se anunță, ei să fie datori a umblă să strīngă grăū câtū de multū, pentru a fi îndestulați, dar să nu-lū ascundă; numițiī epitropi ai obștiei mai adaogū, că aū în scire că la jud. Ialomița și la alte părți costă chila de grăū câte tal. 11 multū 12, chiria pe chilă până la Bucuresci costă 2 tal., și unulū cheltuiala lorū, în totalū cheltuiala unei chile de grăū ar costă 15 tal., «și cu acestū mijlocū, totū nu póte pătimi norodulū greutate și scumpete»; apoi totū cu acestū mijlocū, când neguțătorii de grăū venindū la Bucuresci cu grăū vorū ținé la unū prețū mare, și vėdēndū că nu se întrébă multū grăulū, de sigurū vorū scăde și ei prețulū; «și pentru ca să nu le rămāie cuvīntū atuncī, de aceea să aibă scire de acum».

Iată și rezoluțiunea ce o dă Domnitorulū:

(1) Cod. XXXI, scara 6, fila 58.

În Alexandru Constantinul Moruzi Voevodă i Gpd. zemle Vlachiscoe. — «Poruncimă Domnia Mea dumi-tale Vel Agă, să aducă pe toți brutarii înaintea dumi-tale, ca după nizamul ce este dat la Agie să-i îndatorească pe toți, legându-i și cu chezașie unul pe altul, ca să grijască fieș-care de a avea zaheréua cea trebuincioasă pe câte 40 de zile, să nu pătimască politia vre-o lipsă.»—1794 Maiu 20. (1)

Vel Logofetă.

Pilacul la Vel Aga.

«Amă luată Domnia Mea înștiințare cum că brutarii din Bucuresci, după multe vicleșuguri și vinovații trecute ale-lor, acum unii își închidă cuptorele și fugă și se ascundă, și așa din nelucrarea și imputinarea cuptorelor, se pricinuesce lipsă de pâinea cea trebuincioasă a hranei politiei Bucurescilor.... Vodă ordonă «să strângă pe toți brutarii la Agie, ca să le arăte porunca Domniei Mele și să le spuie că Domnia Mea le-amă făcută atâtea și atâtea musaadele spre ajutorul lor, și la toate ei, făcându-se necunosătorii, în feluri de chipuri și înmiite ori s'au aflat vinovați, în cât de ar fi căutată domnia a face răsplătirea cea dreptă la vinovațiile lor, pururea erau vrednici de cea mai grea pedepsă, de care Domnia Mea totu i-a iertat și încă nu li s'au făcută pedepsa aceea ce cu dreptate li se cădea; acum dar a o face și acesta, cu a-și închide *furnurile* (*sic*) și a fugi și a se ascunde, cu pricină că n'au zaherea sau că n'au *sermaia* să cumpere zaherea, fără a nu arăta mai înainte și a da de scire la Agie și a pătimi ună norodă din pricina lor, nu vomă mai pută suferi....» Vodă ordonă Agăi: «tuturora să le dăci să-și *deschidă furnurile* și fie-care brutar pe totă ziua să aibă a scote pâne de câtă mai multe cuptore se va pută, spre îndestulare, iar de 2 cuptore să fie datoră negreșită a scote fie-carele brutar....» Vodă trimite în scire brutarilor fugari, că a ordonat să fie căutați în Bucuresci și în totă țera, «și prindându-i pe unii ca aceia, îi vomă trimite la ocnă pe totă viața.... și cari acum se va fi aflându dosii, a căroră cuptore stau închise, prindându-i, de voră da chezașie că voră fi următorii a-și lucra meșesugul lor și a scote pe totă ziua pâne în 2 cuptore, să le ie chezașiile lor la Agie, iar cari nu voră fi următorii, să Ni-i arăte cu fœ anume, ca să-i trimitem pe unii ca aceia la ocnă, cu hotărîrea ce dăcem a-și petrece totă viața lor în osîndă.»—1794 Augustu 15. (2)

Vel Logofetă.

(1) Cod. XXVII, scara 9, fila 46.

(2) Cod. XXIII, fila 270.

Cu pitaculă din 17 Augustă 1794 către Aga, ordonă să se oblige și toți simigii, «ca într'acéstă vreme să deschidă și ei 2 furnuri, unde să facă pâne de vânzare, spre îndestularea norodului, și să lucreze neconținut.... nefiindă îndestule numai furnurile brutarilor cele știute.» (1)

Pitacă la Vel Aga, din 21 Augustă 1794.

Vodă scutesce de oră-ce vamă și de oră-ce alte supărări zaheréua ce se va importă, în vedere cu lipsa din țără.

În acestă sensă scrie și la ispravnică mărginenă, ca să dea poruncă vameșilor de scutire a zaherelei importate și să dea teșcherele la mâna importatorilor, ca să nu-l apuce nimenă pentru nici o vamă, oră altă dare, «nici vameș, nici zapcă, nici neferă, cu vre-ună nume de havaetă, ci în totă chipulă să fie diafendipsiți și de către toți să fie apărăți de oră-ce, a fi în pace, spre a avé fieș-care îndemnare și înlesnire a se sili la acéstă vreme de lipsă cu sîrguială de a îndestulă și a ajutoră țera și norodulă la multa trebuință de hrană ce aă». — 1794 Augustă 20. (2)

Pitacă din 16 Septembrie 1794, la Metropolitulă, Banulă Ghica, Banulă Racoviță, Spatară Văcărescu, Vist. Ioană Raletă, «ca mâne după prânță să se adune la ună locă și să facă o chibzuire pentru cererea brutarilor, că nu le dă mâna a vinde după nartulă ce aă, și cum va fi cu cale să arătați Domniei Mele». (3)

Epistatulă Agiei Alex. Gherache arată Domnitorulă, că brutariă din Bucuresci nu află la Oboră de cumpărată grău și nici aă parale ca să cumpere din țără. Aă nevoie decă de poruncă domnescă, ca să cumpere de pe afară de pe unde voră găsi, și să li se împrumute și bană tal. 11.500, pentru care voră da zapise, fiind chezași unulă pentru altulă că voră răspunde bană la Sf. Gheorghe viitoră împreună cu dobânda. Brutariă cari ceră acéstă sunt următorii: Cara-Mustafa din Scaune, Mihulă dela Pôrta-din jos, Iane idem, Hagi-Costea din Scaune, Michaiă Gură-strîmbă dela Sf. Gheorghe Vechiă, Solomonă din Beilică, Ștefană Babică, Manea Vătafulă, Ștefană Vătafulă, Neagulă din Gorgană și Vasile Văcarulă.

Domnitorulă, cu rezoluțiunea din 5 Octobrie 1794, recomandă afacerea

(1) Cod. XXIII, fila 270 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 272.

(3) Cod. XXIII, fila 275 verso.

la boeriî nazîrî trebei zaharelelorû din Bucurescî, le ordonă să îndeplinescă cererea brutarilorû. (1)

Pitacû la epistatulû Agiei, ca grâulû ce vine la Têrgulû-de-afară, care prin poruncî domnescî se silescû ispravnicîi de-lû pornescû și-lû trimitû într'adinsû spre vîndare la brutari, ca să aibă în vreme de trebuință zaharea, să nu fie lipsă, mergû uniî alțiî de-lû cumpără din têrgû și-lû ridică. «Poruncimû dumi-tale, să rënduescî zapciî într'adinsû la dîilele de têrgû, ca pre nimenî să nu îngăduescă a cumpără grău, până nu vorû cumpără întâiû brutariî suma ce le trebuieste, și fără de scirea dumi-tale grău dela têrgulû de afară să n'aibă voie nimenî a cumpără.»—1794 Octomvre 7. (2)

Prea Sfinția Ta Părinte Metropolit alû Ungro-Vlachiei, sciutû lucru este de obște că tôte mănăstirile țerei acesteia, atâtû cele-lalte, câtû și Episcopii, nu s'aû făcutû de răposaîi aceia ctitori numai pentru podóbă, ci mai vîrtosû cu unû sfîrșitû și cu o socotélă spre folosû obștiei, ca ajutându-se obștea dela dînsele în vremî trebuincioase și de lipsă, să câștige cu acéstă pomenire sufletescă acei răposaîi ctitori, cari s'aû truditû la zidirea lorû și aû cheltuitû averea lorû, de le-aû înzestratû cu moșii și acareturi; pentru una ca acésta și nu eră volnicî egumenîi și epitropiî lorû mai înainte vechime (după cum Ne-amû pliroforisitû) a vinde veniturile moșilorû și acareturilorû la alțiî, ci le căutaû economiî mănăstirilorû înșii pe séma mănăstirilorû, strîngendû veniturile și bucatele lorû, și aveă fieș care mănăstire zaheréua moșiiilorû sale apururea (анѣрѣ), ca să afle de ajutorû și la obștea norodului în vre-o întîmplare de lipsă; iar dela o vreme încóce obicînuindu-se a-și vinde mănăstirile veniturile a tôte moșiiilorû sale la arendașî, uniî póte că trebuința cheltuelilorû întîmplátóre i-aû silitû, alțiî cu pricinuirî și îndreptări că nu aû ómenî harniciî saû de ajunsû a le căută, care acésta la tôte cele-lalte mănăstiri s'aû obicînuitû, încă și până la S-ta Metropolie și Episcopiî s'aû întinsû, în câtû a ajunsû tréba și la unû catachrisis în două chipuri, cea dintâiû călcândû buna orênduială a ctitorilorû, și cea de adoua că vîndarea o facû totû la ómenî străiniî, cari acei străiniî nu caută nimicû altû decât numai folosulû și interesulû câștigului lorû în parte și cu nici unû ajutorû nu se ajută obștea și locuitorii, ce sunt lipsiî de hrana vieței, uitându-se cu ochiî la străiniî arendașî, cari din munca mânilorû lorû se îndestuléză și nici o mângâiere nu aû de ajutorû la vreme de nevoie. Decî, sciindû Domnia Mea bună rîvna Sf. Tale, ce aî

(1) Cod. XXVII, scara 17, fila 17 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 282.

către cele bune și de folos obștiei, iată poruncim Domnia Mea, ca mai întâi, după primirea domnescului Nostru pitac, chemându și pe Sfinția Sa Părintele Episcopu de Rîmnic, ce se află acum aici, acum să *da* *nizamul* acesta atât la toate mănăstirile mari și mici, cât și la Episcopii, precum și însăși la casa Sfinței Metropoli, ca fie-care Archiereu, egumen, episcop și purtător de grije, ce are mănăstire cu moși, să fie îndatorat, sub această legătură, de a nu vinde mai mult la arendari toate moșiile ce au, ce după numărul moșiiilor ce are fie-care, să oprască și pe sēma mănăstirei nevîndute, adecă o mănăstire ce are 6 moși, să oprască două, cele mai bune; mănăstirea ce are 3 moși să oprască una; Sfința Metropolie să oprască 4, cum și Episcopiile să oprască câte 3; sau care din mănăstiri este cu mai multe moși, după această socotelă, ce dicem, să urmeze a vinde unele dintrînsele și a opri cele-lalte, precum orînduim mai sus, pe sēma mănăstirei; cu care acestu nizam să intri Prea Sfinția Ta și până la cele mai mici schituri și metoce de obște, care moși să le caute cu înșii ômenii mănăstiresci, să adune rodirile bucatelor lor, ori de ce felurime ar fi, la mănăstiri în păstrare, fără de a cuteză a le risipi cu vîndare pe bani. Pentru care să-i îndatorezi Prea Sf. Ta pre toți, ca să-și dea sēma de câte bucate au strîns fieș-carele pe an, avîndu Sf. Ta purtare de grijă a sci și a afla zaherēua ce are fieș-care mănăstire, ca în vremea acesta, la anul viitor, să fie îndatorat Prea Sf. Ta a face arētare la Divan și Visteria Domniei Mele, cu catastif, de cātă sumă de bucate se află păstrîndu-se la fieș-care mănăstire, ori de ce felurime, ori grâu, ori porumb, ori mei, ca la vre-o întîmplare de lipsă (ferescă Dumneșeu!) să se afle zaherēua cea tebuinciōsă spre ajutorul celor lipsiți, la hrana vieții lor, precum se cade, a nu pătimi întru o țēră creștinescă ca acesta. *Alu doilea*, să *da* lîngă acestea poruncile și învțăturile Prea Sf. Tale la totă partea bisericescă de obște, atât la mănăstirile mari și mici, cât și la totă cēta preoțescă și diaconescă, și într'adinsu să trimeți câte un epistat la județe, ca să îndemne pre toți spre a face semănături cu îndestulare de grâu și cât se va putē mai mult și de prisos, nu numai acum mai vîrtos într'această tōmnă, căci Dumneșeu a făcut milă cu îndestulare de ploî pămîntului și au totă înlesnirea, ci și de primăvară să pue cu îndestulare semănăturile bucatelor ce sunt de primăvară, grâu, orz, mei, porumb, lepădîndu fieș-care lenea și silindu-se cu osîrdie la lucrarea pămîntului, care este binele și îndestularea obștiei, avîndu tare nădejde la milostivu Dumneșeu, carele iubesc pre norodul sēu, că va întorce lipsa lor la o îndestulare și mîngăiere desēvîrșită a anului viitor. Care acestea cîte poruncim mai jos, măcar că suntem bine nădējduiți la bună rîvna Sf. Tale, care scim că o ai spre cele bune și de folos obștiei, că le vei urmă, și nu suntem

la vre-o îndoială că veți amelisi, dar cu toate acestea să știți Pr. Sf. Ta, că le cerem Domnia Mea negreșită a le pune în faptă și a le urma cu silință, pentru că la vreme când se vor cere, de vom vedea vre-unu cusur din câte poruncim, să știți că veți avea Pr. Sf. Ta a răspunde.—1894 Octombrie 10. (1)

Cei 2 boeri epistați asupra zaherelor de adunat la Bucuresci (2) raportează lui Vodă în 13 Octombrie 1794, că negușitorii companiști și a doua oră au răspuns că nu pot să dea nici un ajutor la cumpărarea de grâu, «iar cei cari aru mai pute să facă vre-unu ajutor, dăseră că unii dintr'înșii sunt capanlăi și gelepî, cari aceia lipsesc pe afară, alții iar cari se află aicea, au datorii pe la unii alții și nu pot să scotă nimic, neavându alșverishu.»

Domnitorul, în 22 Octombrie 1794, pune rezoluțiune: «Dintr'acastă anafora înțelegându Domnia Mea cum că negușitorii companiști nu au de sineși procrisis a face ajutorul, ce se cade la această întâmplare de mare trebuință a politiei Bucurescilor, în care se hrănesc și își fac alșverishul și îndestularea lor, poruncim dar ca înaintea P. Sf. Sale Părintele Metropolit și a dumné-vostre orânduifilor 3 boeri epistați aducându pe companiști, să le arătați, că datoria lor este a da negreșită suma aceea ce au făgăduit, adică mia de chile, din care Domnia Mea îi ușurează pe jumătate, adică 500 chile. Deci cu hotărîre poruncim, ca ori grâu în natură să dea 500 chile, sau să se cisluească între dînșii a da bani cu analoghie, după cum și înșine Domnia Mea și mănăstirile și toți boerii au ajutat la această întâmplare de mare trebuință, și fără de a li se primi altu cuvînt de pricinuire, să fie siliți fără de voie a-î împlini și-și voru lua banii cu dobîndă în urmă, cari bani și analoghia ce veți face dumné-vostre să apuce dumné-lui epistatulă cămărășiei să-î împlinescă și să-î dea prin scirea dumné-vostre la orânduifii negușitorii, dela cari să ia adevărînță.» (3)

Pilac, carte deschisă la ispravnicu de județe, din 25 Oct. 1794.

Vodă s'a înscuințat că locuitorii pătinesc din cauza arendatorilor morilor «la rîndul măcinășului de porumb și mei, în feluri de mijloce silindu-î a da câte 4 și 5 oca de vin până a le da rîndu de măcinat,

(1) Cod XXIII fila 282.

(2) Vezi în vol. nostru V (pag. 459) rînduirea de A. Moruzi a unei comisiuni, care să importeze grîne de peste hotare și să îngrijescă ca să fie aprovizionați ast-fel Bucurescii.

(3) Cod. XXVII, scara 17, fila 36.

din care pricină zăbovescū locuitorii și-și perdū vremea dimpreună cu dobitocele lorū și luându-le *oiemulū* (Ўѣмѣ) peste obiceiulū dreptū și alte ne-cazurī făcându-le, carī aceste nefiindū suferite la auqulū Domniei Mele a pătimi locuitorii pentru a-și face arendarii interesurile lorū, mai vîrtosū într'acéstă vreme de lipsă, amū poruncitū Domnia Mea dumné-lorū boerilorū veliîi, ca pentru o trébă de obște, să cerceteze obiceiulū celū dreptū pentru tôte, să ni le arēte în scrisū, și dumné-lorū ne-aū făcutū anafora dela 24 alc acestei lunī, care anaforă chibzuindu-o Domnia Mea și găsindu-o cu cale și după obiceiulū celū dreptū, amū primitu-o Domnia Mea și iată de obște poruncimū, ca tuturorū arendașilorū și morarilorū dela tôte morile de obște să le dați nizamulū ce poruncimū mai jos, îndatorindu-ī și supuindu-ī ca lăr de voia lorū să urmeze negreșitū întru tôte precum poruncimū, dândū și locuitorilorū de scire, ca să scie și ei.»

Nizamulū este acesta, adecă:

«*Oiemū* să nu iea mai multū decât din 10 oca una, după vechiulū obiceiū, ce ni-lū arată și dumné-lorū veliîi boeri că este vechiū; care oiemū să-lū iea în *natură* (*sic*), adecă mălaiū, iar nu plată *banī* pentru oiemū. Și acelū mălaiū care se va strînge la oiemū să fie îndatorați arendașii a vinde la locuitorī *ocaua* po parale 3, atātū celū de porumbū câtū și celū de meiū, iar să nu-lū vîndă cu prețū mai mare. Și pentru ca să nu facă arendarii și morarii viclenii, să ascunđă adecă bucatelo și să le vîndă la matrapazi cu mai mare prețū, satele ce vorū fi împrejurașe pe lângă acea móră să aibă a orēndui într'adinsū câte unū omū, carele să stea napristanū la móră acolo, ca să vadă câtū oiemū se adună, și totū acelū oiemū să fie datorū a-lū vinde pe la locuitorii acestorū sate cu prețulū ce se arată mai sus, lăsându-se arendarului și morarului numai pe câtū se va socoti că este de ajunsū pentru trebuința hrănei casei lorū.

«Așisderea și pentru sila ce facū locuitorilorū de a le da ocale de vinū pentru a-ī da rēndū la măcinatū, poruncimū cu totulū să se ridice nedreptatea, de care să faceți zaptū tuturorū arendarilorū și morarilorū, spre a nu sili mai multū pe locuitorī a le da ocale de vinū pentru rēndulū măcinatului, fără de numai care dintr'aceștia ce vine la măcinatū, din sineși, fără nici unū felū de silă, va voi să cumpere vinū dela cârciuma morei spre a sa trebuință, să fie slobodū, iar silitū să nu fie nici decum. De care pentru tôte acestea să fiți dumné-vōstre ispravnicilorū îndatorați a priveghia și a cercetă pururea, și pre carī din arendari saū morari îi veți dovedi că aū urmatū împotrivă, orī ascunđēndū din oiemulū ce se va strînge pentru a-lū vinde la matrapazi cu mai mare prețū, orī că aū luatū dela locuitorī mai multū prețū decât câte 3 parale pe oca, saū că aū silitū pe vre-unū locuitorū de a cumpără dela cârciuma morei ocale de vinū pentru

a-î da rëndu la móră și dintr'acéstă pricină l'aũ zăbovitũ, saũ la oiemũ a luatũ mai multũ decât poruncimũ, pe unulũ ca acela să aveĩ a-lũ pedepsi cu bătaie acolo în fața locului, în vederea tuturor locuitorilorũ, ca să iea pildă și alții; pentru că de vomũ auđi că împotrivă s'aũ urmatũ din câte legămũ și poruncimũ și dumné-vóstre aĩ trecutũ cu vederea, să sciiĩ că vė veĩ pedepsi.—1794 Octomvre 25. (1)

Pitacũ din 26 Octobree 1794 către epistatulũ Agieĩ, ca să împartă la brutari grăulũ depusũ în o magasie, fiind-că e bănuială că se strică, și să împlinescă banii dela brutari pe grăulũ datũ, după prețulũ cumpăratureĩ. Grăulũ acesta se strĩnge de nisce neguțătorĩ ad-hoc, rënduiĩ primitori zaherelei de trebuința politieĩ. (2)

În 15 Octobree 1794, Domnitorulũ scrie lui Spătarũ și lui Aga să oblige pe neguțătorii cumpaniști a răspunde 500 chile grău pentru hrana și trebuința politieĩ Bucurescilorũ, după anafraua ce este buiurdisită de Domnia Mea, la ajutorulũ care de obște s'aũ făcutũ. Și i se vorũ cere deocamdată *cu strĩnsóre*, ca negreșitũ și fără de nici o prelungire să dea 150 chile din ȕisa sumă, «pe cari să aibă dumné-lui epistatulũ Agieĩ a le împărți pe la brutari spre a le lucră la trebuința politieĩ, și banii îi veĩ împlini dumné-ta epistatule alũ Agieĩ după nizamulũ ce este datũ.» (3)

Pitacũ la Banulũ Dumitrașcu Racoviță și la epistatulũ Agieĩ, să adune pe cumpaniști, să le arête porunca că aũ obligațiunea să dea 500 chile grău pentru hrana Bucurescilorũ și să și împlinescă dela ei 150 chile acum și să se împartă pe la brutari, «și banii îi veĩ împlini dumné-ta epistatule alũ Agieĩ după nizamulũ ce este datũ.»—1794 Dechemvre 15. (4)

Domnitorulũ, la 7 Ianuarie 1795, ordonă Vel Banulũ Dumitrașcu Racoviță și epistatulũ Agieĩ să cheme pe neguțătorii, «ce epistasescũ la primirea zaherelei de trebuința obștieĩ politieĩ Bucurescilorũ, dela cari să cereĩ să arête câtă sumă de grău aũ acum gata strĩnsă și adusă în magasiile Bucurescilorũ și câtă altă sumă aũ tocmitũ și aũ arvunitũ da a le veni? așĩderea și din banii cei rënduiĩ, câĩ aũ primitũ? ce aũ acum gata în mână? și câĩ bani mai sunt de împlinitũ? Și lângă acésta, fiind-că auđimũ Domnia Mea, cum că din zaheréua ce s'aũ strĩnsũ se cheltuesce și se dă

(1) Cod. XXIII, fila 290.

(2) Cod. XXIII, fila 288.

(3) Cod. XXIX, fila 2 verso.

(4) Cod. XXIX, fila 2 verso.

încôce și încolo, făcendū harū în parte», Domnitorulū ordonă a nu mai se risipi zaheréua fără de poruncă în scrisū a luī.(1)

Pentru aprovizionarea Bucurescilorū cu grăū, erau obligate Episcopiile și mănăstirile să dea fie-care câte o sumă hotărîtă de bani, «ajutorulū ce a făgăduitū partea bisericească a face la cumpăratulū zaherelei de trebuința politiei Bucurescilorū». Domnitorulū rēnduesce pe vătālulū de Visterie și alțiī, dāndu-le volnicia ca dimpreună cu rēnduitulū Metropolitulū să mērgă la Episcopii și mănăstiri să împlinēscă baniī ce mai datorescū, și anume: 5350 taleri dela Episcopia de Rîmnicū, 1000 dela mănăstirea Sărindarū, 1000 dela mănăstirea Colțea, 750 dela mănăstirea S-tului Ioanū, 500 dela mănăstirea Archimandritulū, 100 dela mănăstirea Spira, 250 dela mănăstirea Greciī, 500 dela mănăstirea Dōmna-Bălășa, 100 S-tulū Spiridonū-Vechiū, 250 dela mănăstirea Toți Sfințiī, 150 Codreniī, 750 Mislea, 500 Sinaia, 200 Poiana, 150 Tērgșorū, 100 Brebulū, 500 Nucetulū, 500 Cāmpulungū, 200 Vieroșulū, 150 Rāncăciovolū, 250 Valea, 500 Glavacioculū, 200 Comana, 1500 Slobođia, 2250 Episcopia Buzēului.(2)

În 9 Ianuarie 1795, Domnitorulū provōcă pe Metropolitū să împlinēscă dela mănăstiri baniī hotărîți pentru aprovizionarea Bucurescilorū și să-l facă «teslimū la rēnduițiī epistați, de unde să primescī Prea Sfinția Ta teșcherea de teslimatū».(3)

Pitacū de volnicie zapciulū spătărescū, din 15 Ianuarie 1795, să ridice dela Agie pe Nițu Logofetelulū, ce aū fostū rēnduitū la zaheréua politiei, să-lū ducă surghiunū la Snagovū.(4)

Pitacū la Banulū Ghica și la Vist. Văcărescu, din 2 Aprilie 1795, contra-semnatū de Vel Logofetū.

«Fiind-că voimū Domnia Mea, ca câți s'aū orēnduitū după porunca Domniei Mele cu protimie a ajutā la lipsa ce aveā politia Bucurescilorū de hrana cea trebuincioasă a mănăstirei și aū datū împreună cu Noi bani pentru cumpăratulū zaherelei la orēnduita magasie, nu numai să nu păgubēscă de capetele lorū, ci încă să-și iea după făgăduială tōtă dobānda deplinū, pentru

(1) Cod. XXIX, fila 8.

(2) Cod. XXIX, fila 8 și 9.

(3) Cod. XXIX, fila 10.

(4) Cod. XXIX, fila 11.

ca să se îndemne și la alte întâmplări, ferescă Dumnezeu, de trebuința obștiei a fi osîrduitori pentru patria acésta, întru care trăesc și se îndestulează fieș-care cu osebite privileghiuiri ce nu le are alte țări». . . . Domnitorul voesce ca și totu câștigul magasiei, după socotela dela zaheréua străină cumpărată de neguțătorii pentru magasie, să se întrebuințeze în scopu publicu (scădându-se mai întâiu capetele, cheltuiala și dobânda neguțătorilor). Domnitorul destină acel câștig la zidirea de lazareturi și donéază pentru acésta și dobânda banilor, ce a dat și el la cumpărarea de zaherele (1). A. Moruzi însărcinează pe Văcărescu și pe Banul Ghica să încheie socotela neguțătorilor magasineri, «să vă adunați la unu locu, unde chemându pe epistații dela magasi și venind și dumné-lui nazîrul Agiei, să vedeți mai întâiu suma zaherelei câtă este în magasie acum, din care numai 500 chile grău să se opréscă la magasie, ca să se afle pentru întâmplare de trebuință, iar cea laltă totă să se facă prin nazîrul Agiei teslimu brutarilor și totu acum de odată să căutați dumné-vostre socotela magasiei de toți bani ce au primitu dela domnie, dela eparchiile Archiereilor, dela mănăstiri, dela dumné-lor boeri și neguțătorii; să vedeți apoi cumpărătorea și cheltuelile magasiei și prețulu cu care s'au dat dela magasi zaheréua brutarilor, din care să se scóță capetele cu cari au ajutat și au pus fieș-care la cumpăratul acei zaherele, precum și dobânda lor deplinu, cari bani să se și dea acum cu dobânda lor, atât ai mănăstirilor prin Sf. Sa Păr. Metropolitul, de unde să-și ica fieș-care dreptul său cu dobânda lor, cât și dumné-lor boerilor și neguțătorilor asemenea, afară numai din dobânda banilor domnesci, cari după cum amu ăisă mai sus îi orânduim să se cheltuésă la zidirea spitalurilor.» Totu pentru acestu scopu hotărésce Domnitorul și câștigul magasiei din zaheréua cumpărată în străinătate, «și căți se voru proerisi din Sf. Lor Archierei, din egumenii mănăstirilor, din dumné-lor boeri și neguțătorii a da și a ajuta la facerea acestor zidiri, ca la unu lucru de obște sufletesc și trebuinciosu, voru da de sineși aceea ce se voru îndurá, fără de a fi siliți din poruncă și fără de a li se opri cu pricina acésta bani ce au a luá cu dobânda lor dimpreună» (2).

(1) Acésta scapă pe A. Moruzi de acusarea ce i s'a adus de către unii din istoricii noștri și mai de curind de către d-lu A. Xenopol, că «din nenorocirile țerei storecă bani, neguțătorind grâne și porumbul și precupețindu-le». Din documentul de sus se vede din contră, că A. Moruzi a renunțat la ori-ce dobândă pentru sumele ce a împrumutat comisiunei însărcinate cu cumpărarea de zaherele.

(2) Cum rămâne după vorbele aceste ale Domnitorului acusarea ce-i aduce d-lu Xenopol, că a speculat nenorocirea țerei și mai ales că «după aceea Moruzi a mai impus unu împrumut silitu mănăstirilor»?

Pilacū către ispravnicii din Mehedinți, din 16 Aprilie 1795.

După însciințarea ce a făcut ispravnicii de Mehedinți, cum că unii din cei rău năraviți au început a umbla cu arme noaptea, spărgându pivnițele să caute mălai și făină, și au și omorât 2 ómeni, din cari pe unul dintr'aceia l'au prins, iar pentru cei-lalți au orânduit să i prină, cum și pentru arme, au poruncit zapeiului să stringă toate armele, ca nici un locuitor să nu pórte arme, s'au făcut poruncă ispravnicilor; cât pentru cei-lalți, bine au urmat dumné lor de au orânduit să i prină, iar pentru arme trebuia să însciințeze, iar să nu facă urmare de sineși; cum și pentru hoțul cel prins, să lă trimiță la dumné-lui Caimacamul, să cerceteze vina, și dovédindu-se cu adevărat vinovat, să-lă spânzure acolo în vilégulă tuturor. (1)

Pilacū către Vel Vist., din 25 Mai 1795.

Să céră socotelile dela Medelnicerul Chiriac Arbut dela magari, cu catastihă anume de toți banii cât și de unde au primit, cât și la cine au dat? Pentru daturile banilor mănăstiresci, se cere ca să aréte și teșcherele sa cărțile Archiereilor și ale egumenilor, iscălite și pecetluite dela magari. (2)

Asupra unei anaforele scrisă grecesce a Metropolitului Dositei.

Domnitorulă hotărésce, în 5 August 1795, că «de vreme ce sf. Metropolie, ca o maică tuturor, ajută și pe alți lipsiți la întimplare de trebuință după cum Ne și pliroforisesc, primimă anatoraua Prea Sfinției Tale, și dela câți voră avé zaherea, dămă voie ca să ie, numai estimpă, acea câte 1 baniță grâu și 1/2 baniță orz, grijindă însă Prea Sfinția Ta, ca pe lângă acesta să nu se facă de către zapeii alte urmări.» — 1795 August 5. (3)

Vel Logofétu.

(1) Cod. XXIX, fila 42.

(2) Cod. XXIX, fila 57 verso.

(3) Cod. XXVIII, scara 7, fila 13 verso.

Pedépsa unui țerană, care a cacerdisit zaherea.

Pitacū la Hatmanulū N. Hangerliu, Caimacamulū Craiovei, să trimită la Ocnele Mari din Vilcea pe unū Radu Turcea din satulū Ostroveni, carele a cutezatū a cacerdisi în alte părți zaharéua, ce eră orënduită a se duce la Craiova, pricinuindū mare lipsă la hrana locuitorilor de obște.—1794 Augustū 19. (1)

Cu pitacū domnescū din 13 Augustū 1794, contra-semnatū de Vel Logofătū, se ordonă epistatului Ocnelorū, ca pentru tréba zaherelei de hrana obștei Bucurescilorū, *după schepsisū ce s'aū făcutū*, să dea și dela Ocne talerī 25.000. Vodă ordonă ca «însuși întâiū tuturorū să faci începere de a stărui a da dintr'acéstă sumă de banī și în puține rëndurī să-ī numeri toți, fără de zăbavă, la boeriī însărcinați cu zaheréua.» (2)

Pitacū din 28 Septembre 1795, către Vel Spătarū.

«Fiind-că politia Bucurescilorū are trebuință de zaherea a cumpără dela tērgū și fiind-că brésla spătărăscă din Ilfovū auđimū cum că are zaherea, ca unī ce sunt locuitori la câmpū și înșiși aū hrana plugurilorū, căroa fiind-că nu li se pricinuesce nici o pagubă cu a aduce zaherea de vîndare la tērgū, ci încă folosū și câstigū, vîndēndū cu rizapazarū, poruncimū dumi-tale, ca să rēnduesci unū zapciū asupra-le, de a-ī porni cu zaherea de vîndare la tērgū, și să le și scrii, ca să îndemne pururea să vie cu zaherea la Tērgulū-de-afară, din destulū, pentru a-și face și ei folosū și a fi și politia îndestulată.» (3)

Pavele.

Anaforaua pentru Podinariī din sud Dîmbovița, a fi apērați de podvade și angariī.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū.—După anaforaua Prea Sfinției Sale Părintelui Metropolitū și a dumné-lorū nazîrilorū Epitropi, prin care

(1) Cod. XXIII, fila 268 verso.

(2) Cod. XXIV, fila 114 verso.

(3) Cod. XXIX, fila 114 verso.

Ne dau pliroforie, că prin apărarea de podvade și angariile acestor trei sate, ce sunt date la Epitropie pentru facerea podvadelor, se ajută și se scade Epitropia cu cheltuiala aceea ce se pricinuesce la lucrul podurilor, poruncim Domnia Mea dumné-lui Vel Vist. să facă poruncile Domniei Mele.—1793 Aprilie 1.

Prea Înălțate Dómnne,

Insciințăm Măriei Sale că Epitropia are trei sate, anume Băleni, Sloboția din sud Dîmbovița și Netezești ot sud Ilfov, tocmita prin zapise să facă și să aducă podina ce este trebuincioasă peste an pentru meremutul podurilor celor mari de aici din orașul București, și Epitropia le plătesce la Visterie numai drept dăjdiile lor ce esă peste an, iar de celelalte podvești și de oricare angariile erau apărări cu totul, ci fiindcă acum li s'a împlinit anul tocmelei și să se așeze iarăși, și mai virtos că acum avem și mare trebuință de ajutorul lor cu facerea podurilor acestor nouă, cu a ne da omenii din destulare, cu care și cu boii, cărându pe totă săptămâna, de a căra podina și urșii de pe unde sunt risipite pe alăturarea podului, și să le tragă pe pod de-asupra urșilor, unde le întocmesc și le așeză podarii, precum și pământ de prin șanțuri și alte boclucuri de pe pod să le scotă cu carele lor și să ducă unde le voi arăta, cum și podina cea veche să o care la orânduile locuri, și să le strângă fiind risipite, și alte asemenea ajutoare, cari face trebuință să le dea peste tot anul la Epitropie, pentru care ne rugăm Măriei Tale să te milostivesci asupra obștiei ce are trebuință de umbletele pe pod, ca să fie ajutate și apărute acestea trei sate de toate podveștile și angariile, ca să potă și Epitropia a avea aceste de mai sus arătate ajutoare pentru folosul podurilor și a umbletelor norodului, că de a le face toate cu bani se duce cheltuială foarte mare, de nu se ajunge nici iratul ce este în partea podurilor; de care să avem luminatul răspunsul Măriei Tale pentru această cerere a Epitropiei, ca să scim și noi ce răspuns să le dăm sătenilor podinari, sau ce așezămint să facem cu dinșii, și de va fi mila Măriei Tale a da numai dăjdiile ce va eși pe an și de angariile să se apere, să bine-voesc Măria Ta a li se face și porunci domnesc către dumné-lor ispravnicii, să nu se supere mai mult; și cum va fi mila Măriei Tale.—1793 Martie 31. (1)

Filaret al Ungro-Vlachiei, Dumitrache Banu, Scarlatu Dvornicu.

(1) Cod. XXIV, fila 55.

Liude 20 ot satulū Postāvarii sud Dimbovița cu Medelnicerulū Ștefanū Vilara, i cu Gheorghe Vel Vist., pentru unū podū.

În Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū.— După anaforaua judecăței Departamentului, întărimū și orânduimū Domnia Mea pe Vătafulū za Păharniceī, ca să apuce pe fieș-care boerū mahalagiū a face împlinire, iar care va ȑice că are impotrivă a răspunde, să-lū înfășoșai iară la acestū Departamentū, ca să se cerceteze. — 1793 Aprilie 15.

Prea Înălțate Dómne,

Din luminată porunca Înălțimei tale, prin zapciliculū d-lui Vătavū do Păhărnice, s'aū înfășoșatū la Jud. 20 de liude, totū satulū Postāvarii (sud. Dimbovița), cu jalba ce aū datū Măriei Tale pentru d-lui Medeln. Ștefanū Vilara, i pentru Gheorghe 2-lea Vist., arētându că după facerea unui podișorū, ce l'aū făcutū pe lângă porțile d-lorū, și după legătura ce prin zapisū aū avutū, aū să iea tal. 150, și în multe rēndurī cerēndu-le, nu vorū să le plătescă; amū cerutū zapisulū de simfonie ce aū avutū, carele-lū vēdumū scrisū dela létū 1792 Iulie, iscălitū de unū Marinū Almăgēnu cu tovarășiī luī, în care scrie că s'aū tocmitū cu d-lui Medeln. Ștefanū și cu cei-lalți boerī mahalagiī ca să facă podulū pe ulița d-lorū, ce se începe dela colțulū casei d-lui Vel Vorniculū Moruzi și merge la Colța, însă stīnjenu po tal. 5 și jumătate, cu podinele cu urși și făcutulū luī, luāndū înainte tal. 60; amū întreatū pe d-lui Medelnicerulū Ștefanū i pe Vist. Gheorghe ce răspundū? și arētară că podulū s'aū făcutū, și socotindū pe stīnjenī 38 și jumătate, li s'aū făcutū să iea tal. 212, din care le-aū datū tal. 90, însă Medel. Ștefanū 30 și Vist. Gheorghe tal. 60, mai rēmānū să se mai dea tal. 122, carī și acești ȑicū că sunt datorī a-ī răspunde, și puseră sorocū până la să-ī dea, fără numai arētară, că pe cānd s'a tocmitū acestū podū, aū fostū cu ȑisa tuturorū celora-lalți boerī mahalagiī împrejurași, ca cu toțiī să răspundă acești banī, fieș-care ce-lū va ajunge totū analogon să dea, fiind-că toți aū trebuință de a trece pe acestū podū, și acum nimenea nu vorū să dea nimicū; mai arētară și acēsta, că și Măria Sa Michaiū-Vodă Suțulū li s'aū făgăduitū că li se vorū da și dela Cutia de milosteniī tal. 200, ca să se isprăvescă și acela-laltū podū, ce mai rēmāne a se face, dela pōrta Medelnicerului Ștefanū până la podulū dela pōrta Colței, și întīm-

plându li-se metatesis, nu li s'aŭ datŭ; decî din cercetarea acésta se alege, că d-lui Medeln. Ștefanŭ și Vistierulŭ Gheorghe puindu-și sorocŭ până la să plătescă tal. 122, cusurulŭ după zapisulŭ ce este, să fie luminată porunca Înălțimeî Tale cu mumbașirŭ la boeriî mahalagiî, ce se numescŭ mai jos, ca după cîsla ce arată d-lorŭ că-î ajunge, să împlinéscă fieș-care partea la mumbașirŭ, saŭ de vorŭ avé ceva a răspunde, cine se va împotrivi, să-î aducă la judecată; părerea noastră într'acestŭ chipŭ este, iar hotărîrea cea desêvirșită rămâne a se face de către Înălțimea Ta. — 1793 Aprilie 8. (1)

Boeriî mahalagiî.

TAL.

- 40 Ianache Fălcoianulŭ.
- 40 Smaranda Cărculésa.
- 21 D-lui Medeln. Ștefanŭ Vilara, afară din tal. 30, ce aŭ datŭ mai înainte, după cum mai sus se arată.
- 21 2-lea Vist. Gheorghe, afară din tal. 60, ce aŭ datŭ întâiŭ arvună.

Alŭ doilea anafora pentru apărarea satelorŭ ce sunt podinariî.

Iă Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodă. — Pentru acestea trei sate podinariî, după obiceiŭ, anaforaua Prea Sfinției Sale Părintelui Metropolitŭ și a dumné-lorŭ nazîrilorŭ epitropî, este dată porunca Domnieî Mele dela Aprilie întâiŭ a acestui anŭ, ca de alte podvade și angariî să fie apărați peste baniî dăjdiei, în vreme ce Ne-aŭ datŭ pliroforie dumnélorŭ nazîriî că apărați fiindŭ de altele, se ajută și se scade Epitropia la cheltuiala aceea ce este trebuincioasă la facerea podurilorŭ, care este trebuința și folosulŭ de obște; decî poruncimŭ Domnia Mea dumné-vostre ispravnicilorŭ aî numitelorŭ județe, ca împotriva aceî porunci să nu fie supărați, peste baniî dăjdiei lorŭ, cu altele, și de li s'aŭ luatŭ cevași peste acea poruncă, să li se întorcă, și să fie nesupărați de alte orêndueli. — 1793 Maiŭ 5.

Prea Înălțate Dómne,

Insciințămŭ Márieî Tale pentru trei sate podinariî, ce sunt ale Epitropiei, date ajutorŭ pentru facerea și meremeturile podurilorŭ cele mari domnesci

(1) Cod. XXIV, fila 94.

de aici din oraşul Bucureştilor, care este tolosă ală tuturoră de obşte, însă Băleni şi Slobozia din sud Dîmboviţa şi Netezeşti ot sud Ilfov, a căroră dăjdi drepte ce esă dela Visterie pe ană le plătesce Epitropia, iară de cele-lalte tôte angari să fie apërate, după cum cuprindeauă cărţile domnesci şi a Măriei Tale lumnată poruncă, ca să pôtă şi Epitropia a-şi înlesni trebile facerei podurilor şi a birui plata dăjdiilor; iară acum vedem, lumnate Dómne, că afară din dăjdiile drepte se încarcă a plăti şi altele, după cum au şi plătit Epitropia bani podinei din Podu Mogoşoei, s'au pusă să dea şi pentru ca de menzilă, şi acum şi la zaheréua de grău. Lumnate Dómne, ne rugăm Măriei Tale, ca să te milostivesci asupra cutiei, fiind-că într'acéstă dată este fôrte îngreunată cu cheltuelile facerei podurilor şi cu alte trebuinţe, ca să fie aceste trei sate apërate de tôte cele-lalte orêndueli, câte sunt peste dăjdiile celea drepte, cum zaherele, ca şi alte asemenea, măcar numai într'acéstă următoră ană, până vom vedé podurile isprăvite, şi atunci voră rămâné cu totulă dajnic, fiind-că nici Epitropia nu-i mai dă mâna a le mai ţiné şi a le mai răspunde dăjdiile lor; şi cum duhulă sfîntă va lumnă prea înaltă cugetulă Măriei Tale.— 1793 Maiă 5. (1)

Filaretă ală Ungro-Vlachiei, Dumitrache Bană, Scarlată Vornică.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă. — Cîstită şi credinciosă boerulă ală Domniei Mele Constandine Filipescule biv Vel Vist., epistatule ală Agiei, fiind-că pe uliţa Têrgului-d'afară este podulă la próstă stare, poruncimă Domnia Mea să ne arêţi obiceiulă, cum şi cu ce orênduială se făcea podulă pe uliţa acéstă şi de nu sunt prăvăliaşii datorî a drege şi a face podulă uliţelor?—1793 Maiă 5. (2)

Anaforaua epitropiloră, pentru a se face cîsla pe păduri de podinele ce sunt trebuincîdse a tăia podinari şi pentru podurile Bucureştilor.

Prea Înălţate Dómne,

Încîinţămă Măriei Tale, pentru că Epitropia are două sate, anume Băleni i Slobozia din sud Dîmboviţa, tocmiţi podinari de a tăia şi a aduce podinele, ce sunt tocmiţi cu Epitropia pe acéstă următoră ană, de meremeturile podurilor şi ghizduiturile şanşurilor, să care pe toţi ani che-

(1) Cod. XXIV, fila 122.

(2) Cod. XXIII, fila 50 verso.

restéua ce sunt legați cu Epitropia a face prin păduri străine după împrejurul lor, cu analogia ce le-o face boerii epitropi ai județului, cu porunca gospodă, fiind-că românii aceștia moșii și păduri n'au și ei sunt îndatorați să plătescă stăpânilor de moșie po parale două de copaci, acum venira de ne jălu cum că ispravnicii moșiilor nici cum nu-i îngăduesc a tăia și a face podinele prin păduri, și așa ei neavându nici o putere, stă lucrul zăticnindu-se. Boerii ispravnicii după obiceiul de mai înainte, fără de luminată porunca Măriei Tale, nu îndrănesc a face cislă acésta; ne rugăm Măriei Tale, ca să bine-voesc a se da luminată porunca Măriei Tale la acésta anafora către dumné-lor ispravnicii județului, ca să facă cislă după starea fie-căruia ce sunt prin prejurul podinarilor, dându-le și mână de ajutor spre a puté tăia podina ce sunt legați cu Epitropia, care mai jos se însamnă, și cislă ce o va face dumné-lor ispravnicii pe fie-care pădure, să o arate și stăpânilor moșiilor cari vor fi ședători pe afară, sau ispravnicilor ce-i voru avé orânduiri, ca să le fie sciut, spre a nu-i îngădui să facă mastrafuri, tăind și dărîmându copaci mai mulți peste orânduiala lor pentru alte negoțuri și interese ale lor, și pentru trebuințele alișverișului lor, sunt dator să mērgă să se așeze cu stăpânii moșiilor, ori pe dijmă sau pe plată. Iară hotărîrea desvîrșită rămâne a se face de Măria Ta.—1793 Maiu 13.

Podine: 1567, satul Băleni; 525, satul Slobozia.

Scarlatu Vorniculă.

În Alexandru Constantin Moruzi Voevodă. — Poruncim Dumnă-văstre ispravnicilor județului, pentru aceste 2092 podini, ce sunt dator podinari din satul Băleni și Slobozia a le aduce, să aveți a face analoghie pe toate pădurile de prin prejur, păzind dreptatea a nu diafendipsi unele, dându greutatea numai asupra altora, și să orânduiri în scris la fie-care pădure suma podinelor ce veți analoghisi, care sumă de analoghie ce veți face, să o arătați și stăpânilor de moșie și podinarilor, ca să le fie cunoscută, și la ispravnicii moșiilor; poruncim Dumnă Mea strașnic și voue podinarilor, să nu vă cutezați a strică mai mulți copaci, și dumnă-văstre ispravnicilor să grijiți a se păzi acésta orânduială.—1793 Maiu 15.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dămnă,

După luminată porunca Înălțimei Tale, căutându condicele Divanului, vedui că într'același chip s'a urmat și până acum, când făcea cerere

epitropiî Cutiei de obşte pentru rëndulü podinelorü ce sunt să aducă podinariî şi nu lipsimü a arătă Înălţimeî Tale. (1)

Prea plecată slugă, Const. Vel Ghica Logofătü.

Anaforaua spre a se împlini 40 podinari, cei ce lipsescü.

Iă Alexandru Constantinü Moruzi Voevodü.—Cetindu-se înaintea Domnieî Mele acésta anafora şi vedëndü cuviinţa trebei, cum şi mijloculü cu care se póte împlini podinariî, amü primit'o Domnia Mea acésta şi o întărimü, ca să se pue în faptă urmarea, însă ómenî fără nici un felü de pricină şi numai de aici din politia oraşului Bucurescilorü, adecă nu din birnici, nici din bresle, nici din scutelnici, nici posluşnici, ci numai din cei ce se vorü găsi umblândü fără de nici unü felü de căpătăiü aici în Bucuresci, precum Ni se face arétare într'acésta anafora, iar nu de prin satele de afară; pentru care poruncimü Domnia Mea dumné-tale cinstitü şi credinciosü boerulü Domnieî Mele Vel Vist., acestü felü de ómenî găsindu-se şi aducându-ţi-se chipurile lorü, să-i cercetezi şi dumné-ta, că fiindü întocmai, să li se dea pecetluitü gospodü dela Visterie; asemenea să cercetezi şi fôia chipurilorü, şi fiindü cu adevăratü podari, precum ni se arétă, să li să dea pecetluitü spre a fi sciufi.—1793 Maiü 18.

Prociütü Vel Logofătü.

Prea Înălţate Dómne,

Insciinţămü Mărieî Tale, că mai înainte, la cea laltă Epitropie, aü fostü aşezată orânduiala podarilorü pe liude 120, cu trei căpitanî de stégü, câte liude 40 de intră pe rëndü pe săptămână la rëndü, iară noi la cercetarea ce le-amü făcutü, amü găsitü liude numai 105, lipsă liude 15, care ac'astă pricină aü cursü din acatastasia polcovnicilorü ce aü stătutü după vremi, căci pe uniî i-aü luatü din slujba podărieî şi i-aü făcutü posluşnici ai lorü, iară pe alţiî pentru hatîruri i-aü dăruitü altora totü posluşnici, şi pe alţiî le-aü mâncatü Căpitanulü banî şi i-aü arétatü fugiî şi morî la Epitropie; pentru care acum, dovedindü Epitropia liude 5 dintre aceia, i-a luatü şi i-a aşezatü iarăşi podari, dându-i la stégulü lorü, iarăfiind-că totü ne mai lipsescü liude 10 până la 120 câtü aü fostü orânduiala, cum şi pentru mai înlesnirea trebei lucrului podurilorü, amü chibzuitü

(1) Cod. XXIV, fila 140.

acestă mijlocă de a se face peste tot podari liude 150, ca să intre în rândă pe săptămână liude 50; ne rugăm Măriei Tale, ca să bine-voescă a primi arătarea acésta și a ni se da voie printr'acéstă a noastră plecată anafora, ca să mai găsim și să facem încă liude 40, cu cei 10 cari ne mai lipescă, ca să împlinim acéstă sumă de liude 150 podari, însă fără de paguba Visteriei, adică nu cu ómenî din bresle saă din dajnici, nici din poslușnicii cuivași, ci cu ómenî din cei ce umblă fără nici ună căpătăi și nesciuți Visteriei, fiind-că se află mulți la felă de acésta, ca să pótă a-și avé și Epitropia sêvîrșirea trebuinței la lucrare mai cu evcolie, iară pentru podari căți se află acum, cu cei ce s'au mai găsit cu pricină, amă scosă fôe după condica Epitropiei, care o trimetem Măriei Tale, spre a da luminată poruncă de a li se închipui pecetluiturile, ca să li să dea pe la mână, spre a fi sciuți și nebântuiți; de acésta însciințăm Măriei Tale, ca să se facă cea desêvîrșită hotărîre.—1793 Mai 17. (1)

Filaretă Ungro-Vlachiei, Dumitache Bană, Scarlată Grecenu Vornică.

Anafora spre a se face ună podișoră ce merge spre Metropolie.

În Alexandru Constantină Moruzi Voevodă—Poruncim Domnia Mea dumi-tale cinstită și credinciosă boerulă Domniei Mele biv Vel Vor. Scarlată Grecene, să faci cercetare la acestă podișoră, câtă este de lungă și câtă podină trebuie la creșetulă lui, și ce urși? asemenea și ce obiceiă a fostă, de către cine se făcă până acum podă? de care acestea făcendă arătare Domniei Mele în scrisă cu anafora, vomă da porunca cea cuviinciosă.—1793 Augustă 28.

Vel Logofetă. (2)

Prea Înălțate Dómne,

Cu smerită și plecată anafora arătăm Înălțimei Tale pentru ună podișoră ce se desparte din podu celă mare, ce se numesce ală Căliciloră, și merge spre Sfînta Metropolie, care podișoră tot-deauna când se face din nouă podulă celă mare ală Căliciloră, cu podinele cele vechi ce se scotă din acestă podă, bune și urși, se face și podișorulă acesta, care este și acesta multă trebuinciosă, alți mergendă pentru evlavie la Sfînta Metropolie spre închinăciunea sfînteloră môte ale sfîntului Dimitrie, cum mai virtosă și,

(1) Cod. XXIV, fila 141.

(2) Cod. XXIV, fila 184.

Prea Luminate Dómnne, că este ajunsă la o stricăciune de totu, și fiind-că acum s'a începutu de se lucrăză și se face Podulă Caliciloru nou, să fie luminată porunca Înălțimeî Tale către d-luî biv Vel Vornicū Scarlatū Grecēnu să dea podinele vechi, ce esū bune din Podulă Caliciloru, să dea câte vorū trebuî a se face și numitulū podișorū, și aniî Mărieî Tale să fie mulți și norociți.—1793 Augustū 27. (1)

Filaretū alū Ungro-Vlachiei, Manolache Brâncovēnu.

Anaforaua Stoicăi Urlățenulū, pentru a scuti doi ómenī și o pivniță.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i Gospod. — Doi liude stră-ini și o pivniță dréptă, cu drepte bucatele luî, poruncimū să aibă a scuti.—1793 Septemvree 6, Bucuresci.

Vel Logotētū.

Prea Înălțate Dómnne,

Insciințămū Mărieî tale pentru Stoica Urlățenulū, care din mica vîrsta luî încă din Domnia Mărieî Sale răposatuluî Ștefanū Racoviță se află slujindū Curței domnesci, Logofețelū la Visterie, i la Epitropie capzămanū sameșū dela începerea trebilorū epitropesci până la venirea armiei chesaricesci, când atunci Divanulū cerēndū dela Epitropia obștiei omū harnicū de a-lū face Polcovnicū de podū, l'aū luatū din tréba Logofeției și l'aū orēnduitū Divanulū Polcovnicū de podū, iară dela venirea Mărieî Sale Michaiū Vodă Suțulū, orēnduindu-se altū Polcovnicū de podū, pe numitulū l'aū orēnduitū între ai 2-lea epitropi, unde și acum se află slujindū la facerea poduluî Mogoșoei epistatū, precum de tóte slujbele luî îlū adevereză sineturile domnesci ce le are, ci fiind-că la tóte slujbele sale aū slujitū și slujesce cu tótă osîrdia ziua și nóptea, aū avutū și milī domnesci: doi ómenī de scutelă de tóte angariile, i o pivniță aici în orașulū Bucuresci, apărată de fumăritū, de căminăritū, de vinū domnescū și de alte angarele, asemenea și drepte bucatele luî scutite de dijmăritū și de vinăriciū, care aceste ale luî cu osîrdia slujbei sunt sciute și de noi, precum și de totū Divanulū; dreptū aceea, spre a i se păzi aceste milī, ce din mica vîrstă a luî le-aū avutū, lumineze Dumneđeū cuvîntulū Înălțimeî Tale cu milostivire asupra luî, fiindū omū cu casă grea și cu fete de măritatū, a se întări acéstă anafora pe

(1) Cod. XXIV, fila 384.

milele ce le-aŭ avutŭ, ŝi cu luminatŭ pecetea Măriei Tale, ŝi vecnicŭ po-
menire va fi înălŭimei Tale; de acēsta însciinŭămŭ.—1793 Iunie 22. (1)

Filaretŭ alŭ Ungro-Valachiei, Dumitrache Banŭ, Scarlatŭ Vorniciŭ.

În Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ.—Fiind-cŭ dumné-lorŭ cin-
stiŭi ŝi credincioŝii boeri Domniei Mele nazirŭi epitropŭi, după datoria ce
aŭ spre a griji pentru cele de trebuinŭă ŝi folosul obŝtiei, facŭ acēstŭ arē-
tare cuviincioŝŭ Domniei Mele, poruncimŭ dumi-tale epistatule alŭ Agiei,
ca iarŝi cu dumné-lui Vorniculŭ Scarlatŭ dimpreunŭ să mergeŭi înŝivē să
vedeŭi, care din poduri este mai în grabŭ trebuincioŝu de a se face acum
mai întăiŭ? care podŭ la faŭa locului mēsurādu-lŭ, să luaŭi în scrisŭ suma
stŭnjenilorŭ; aŝiderea să intraŭi în vorbŭ de tocmēlŭ asuprŭ-le, să luaŭi
apoi în scrisŭ ŝi pe toŭi anume cŭŭi ŝedŭ pe acelŭ podŭ de o parte ŝi de
alta, ŝi cŭte cŭtŭ cade analoghia pe fieŝ-care, ŝi după ce le veŭi face acestea,
să arētaŭi întăiŭ Domniei Mele cu anafora în grabŭ ŝi fŕŕ de zŭbavŭ, po-
dulŭ anume care este, cu suma stŭnjenilorŭ, preŭlŭ cu care-lŭ primescŭ
locuitorii a face, ŝi pe mahalagiŭi anume cu analoghia banilorŭ, ca gŕsindu-o
Domnia Mea cu cale, să dŭmŭ poruncŭ de a se face apoi împlinire. —1793
Noemvre 10.

Vel Logofētŭ.

Prea Înălŭate Dŭmne,

Însciinŭămŭ Măriei Tale, cŭ de acum înainte va să încēpŭ vremurile cu
ploi ŝi zăpedi, ŝi aŝŭ nu vorŭ mai putē nimenea să umble prin lăuntrulŭ
tērgului, fiindŭ podurile lŕte stricate acelea de prin tērgŭ; pentru care
s'aŭ fŕcutŭ ŝi catagrafia podurilorŭ din luminata poruncŭ a Măriei Tale
de dumné-lorŭ zapcii tērgului, mēsurādu-se cu stŭnjenulŭ, ci fiind-cŭ acum
după luminata porunca Măriei Tale a venitŭ aici unŭ satŭ, din care vorŭ
să se tocmēscŭ a face podurile, să fie luminatŭ porunca Măriei Tale cŭtre
dumné-lui nazirulŭ Agiei, ca să orēnduiascŭ unŭ zapciŭ din partea Agiei, ca
să mērgŭ dimpreunŭ cu starostea, ŝi care podŭ va socoti dumné-lui na-
zirulŭ Agiei cŭ este mai de trebuinŭă, să facŭ tocmēla cu satulŭ ce este
aici venitŭ cŭte cŭtŭ stŭnjenulŭ să-lŭ plătēscŭ? ŝi apoi cŭŭi vecini vorŭ fi
ŝedētori pe linia acelei uliŭi, să facŭ analoghie după suma stŭnjenilorŭ
cŭte cŭŭi bani este să dea fieŝ-care, după tocmēla ce vorŭ face cu aceŝti
săteni? ŝi să-l împlinēscŭ Agia ŝi să dea arvunŭ acestui satŭ, ca să mērgŭ
de acum să taie podina ŝi urŝiŭ, ŝi aŝŭ vedēndŭ ŝi aŭdindŭ cele-lalte

(1) Cod. XXIV, fila 429.

sate că s'aŭ ruptŭ tocmela câte câtŭ să li se plătescă de stîngenŭ și că le dă și banŭ arvună de a se ajută la trebuințele lorŭ, multe sate vorŭ să năvălescă de sineșŭ a veni să facă podurile, și mai vîrtosŭ că acum iarna se potŭ face chereștele și pentru aceste podurŭ; de acêsta însciințămŭ, și cum va fi luminata porunca Măriei Tale. — 1793 Noemvre 9. (1)
Scarlatŭ Vornicŭ.

Pilacŭ la Vorniculŭ Grecenu pentru podulŭ dela pitărie ot Curtea nouă a se meremetisŭ.

Iă Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ.—Cinstitŭ și credinciosŭ boerulŭ Domniei Mele, dumné-ta biv Vel Vornice Scarlatŭ Grecene, fiind-că podulŭ dela pitărie ot Curtea nouă este la próstă stare și trebue a se meremetisi ca unŭ trebuinciosŭ ce este, poruncimŭ domniei-tale să mergŭ la fața locului, ca să veđŭ singurŭ cele ce sunt trebuincioșe, și cu din podinele vechi să puŭ dumné-ta să-lŭ meremetisescă cum se cade bine, până nu începe vre-o vreme împotrivă.—1793 Noemvre 9. (2)

Iă Alexandru Constantinŭ Moruzi Voevodŭ.—Cinstite și credinciosule boerule alŭ Domniei Mele dumné ta biv. vel Vist., epistatule alŭ Agiei, după acêstă analoghie ce ajunge pe fieș-care, să aibŭ a împlini suma banilorŭ ca să-i faci teslimŭ la Epitropie. — 1793 Noemvre 10.

Vel Logofetŭ.

Prea Înălțate Dómne,

După luminata porunca Măriei Tale, ce ni s'aŭ datŭ ca să facemŭ podulŭ ce urméză pe lângă dumné-luŭ Vornicŭ Moruzi, pe carele l'amŭ făcutŭ și s'a și isprăvitŭ de totŭ lucrulŭ luŭ, însă din colțul casei Polizuluŭ, unde se află cu șederea dumné-luŭ Vel Post., și până în Podulŭ Mogoșoei, în dreptulŭ porței dumné-ei Vornicesei Vinețeni, s'a făcutŭ și cheltuéla la acestŭ podŭ tal. 2839, amŭ pusŭ de a măsuratŭ și cu stîngenulŭ, și vine de stîngenŭ câte tal. 2.60, după cum mai jos așternemŭ socotéla; să fie luminată porunca Măriei Tale către dumné-luŭ epistatulŭ Agiei, să împlinescă acești banŭ de pe la stăpâniŭ de binala pe amîndouă marginile poduluŭ, precum

(1) Cod. XXV, fila 83.

(2) Cod. XXIII, fila 173.

sunt și făgăduiți, să nu rămăie cutia păgubașă; de acēsta însciințămū, și cum va fi luminata porunca Măriei Tale. — 1793 Noemvre 9. (1)

Io Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — Poruncimū Domnia Mea, dumi-tale Vel Vistierū, epistatule alū Agiei, să faci taxilū acesti banī, ca să se dea ómenilorū celorū ce s'aū încārcatū cu facerea acestui podū, după cum s'a analoghisitū de către dumné-lui biv Vel Vornicū Grecēnu, nazīrulū Epitropiei. — 1793 Noemvre 19.

Prea Înălțate Dómne,

După jalba ce a datū Măriei Tale dumné-lui biv Vel Clucerū Costache Rusetū i dumné-lui biv Vel Stolnicū Constantinū Nenciulescu, arētāndū pentru unū podū ce urmēzā din Podulū Tērgului-de-afarā pe lângā pivnița Dómnei Bālașei și merge spre sf. Vinerī, spre a se face nou cu cheltuiala dumné-lorū și a mahalagiilorū, ni se poruncesce de către Înălțimea Ta ca să orēnduimū din partea Epitropiei a face cheșu și măsurătórea acestui podū, și luāndū în scrisū pe toți, să facemū analoghia cea dréptā. După luminata poruncā întocmai urmātorū fiindū, numai de cātū am orēnduitū unulū din boeriī 2-lea epitropi și a luatū în scrisū atātū suma stīnjinilorū, cātū și pe stāpāniī ce aū prāvāliī pe aceste liniī ale podului și de o parte și de alta, și după drépta analoghie ce s'a făcutū, așternemū socotēla mai jos, precum se va vedē și de către Măria Ta, mai vīrtosū cā s'aū și gāsītū ómeni a face dintr'acestū podū stīnjeni 33 cu tótā cherestéua lorū, a-lū face și a da gata acéstā sumā de stīnjeni, și prin bună tocmelā s'aū tocmītū stīnjenu po talerī 8,60, cari se facū talerī 280,60, și fiind-cā banī nu sunt și acei locuitorī cerū a li se da banī ca să se apuce să lucreze, să fie luminatā porunca Măriei Tale către dumné-lui nazīru Agiei, să orēnduiascā unū zapciū din cei mari spre a se împlini acei banī de pe la stāpāniī ce aū binalē pe acestū podū după analoghia ce i-a ajunsū, și să li se plătescā acelorū ce vorū lucrā, ca așa auđindū și alțiī cā li se plătesce, potū să se îndemne și alte sate a veni să facā acestū felū de poduri; de acēsta însciințāmū, și cum va fi luminata poruncā Măriei Tale. — 1793 Noemvre 17. (2)

Scarlatū Vornicu.

(1) Cod. XXV, fila 84.

(2) Cod. XXV, fila 113.

Arătămă și analoghia ce a ajunsă pe fie-care.

TALERI BANI

7	60	1 prăvălie, Trandafirū Rachierū.
45	—	Trei prăvălii ale bisericeī sf. Gheorghe-Vechiū.
15	—	1 prăvălie a mănăstirei Văcărescilorū.
15	—	1 prăvălie Iane Conduragiulū.
15	—	Dumitrache Conduragiulū.
15	—	Ienache Rahtivanū.
15	—	Dumitru Grecu.
20	—	Pivnița mănăstirei Văcărescilorū.
15	—	Tudorache Argintaru.
15	—	Stoica dela părintele Filaretū.
7	60	Casa părintelui Popei Tomei.
7	60	Sarafimū Armēnu.
60	60	Trei prăvălii ale Stolnicului Constantinū Nenciulescu.
20	—	Cârciuma Sfintei Metropoliī.
7	60	Cârciuma Nișei Cărciumăresei.
<hr/>		
280	60.	

Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpđ. zemle Vlachiscoe. —
Dumné-ta Vel Vistierū, pe acestū Dragne Sêrbulū să-lū așezi la catastivulū
Visteriei între podari, dându-i și pecetluitulū Domniei Mele.—1794 Martie 4. (1)
Vel Logofêtū.

Prea Înălțate Dómne,

Cu prea plecata mea anafora însciințezū Măriei Tale, că fiindū podari lipsă, adecă uniī fugiți, alțiī morți și alțiī bătrâni și secați din ridicătura podurilorū, la orî-ce lucru alū podurilorū cu discolie se lucrēză, fiindū podari puținī zdraveni și vrednici de slujbă; te-ai milostivitū Înălțimea Ta asupra lorū și printr'altă anafora ce aū făcutū epitropiī către Măria Ta, sub luminată pecete, mi s'au datū voie ca să facū stégū de liude 250, din ómenī iaban-giī, ei fiind-că nimenea nu vorū să se supue la acēstă slujbă, nici din Bucuresci, nici după afară, nevoiescū ticăloșiī podari cu multū necazū și trudă. Acum am găsitū unū Sêrbū anume Dragne, locuitorū în Ostrovū, în Têra Turcēscă, la Turtucaia, carele aū venitū numai cu trupulū său, și s'au așezatū

(1) Cod. XXVII, fila 37 (2).

podarü, avëndü şi. carte de haraciü, şi ne cere pecete, ca aşä să fie încredinţatü să vie cu totulü, făgăduindu-se că va aduce şi alţi străini; să bine-voiască Înălţimea Ta a fi luminată poruncă către dumné-lui Vel Vistierü, ca să-lü aşeze la catastivu Vistieriei între podarï, să i se dea şi pecetluitü, ca să-lü tragă inima a veni şi a aduce şi alţiï, spre a împlini stégu podarilorü, ca să le fie şi lorü mai cu uşurinţă la lucru; şi cum va fi luminată porunca Înălţimei Tale.—1794 Martie 1.

Scarlatü Vornicu.

Anafora a se împlini rămăşiţa de podine şi de urşi de pe la judeţe, ce n'aü adusü.

Iă Alexandru Constantinü Moruzi Voevodü i gspd. zemle Vlachiscoe. — Dumné-ta Vel Vist. să faci poruncile Domniei Mele, trimiţendü şi mum-başiri într'adinsü, copii din casă de Visterie, pentru împlinire, după anaforaua Epitropiei.—1794 Aprilie 14.

Vel Logofëtü.

Prea Înălţate Dómne,

Însciinţămü Măriei Tale pentru rămăşiţa cherestelei a Podului Mogoşoei şi alü Calicilorü, ce este a se mai aduce de prin judeţe, că mai în trecutele zile a mai fostü însciinţatü Măriei Tale dumné-lui răposatulü Vornicu Grecenu pentru acéstă pricină, încă s'a şi datü în scrisü dela Epitropie ce judeţe sunt rămăşiţe de podină şi de urşi, cum şi de baniï ce sunt rămaşi asupra acestorü judeţe pentru cherestéua ce n'aü pututü locuitorii să o răspundă în natură, să trimetă la Epitropie, pentru care s'aü şi făcutü luminate porunci ale Măriei Tale către dumné-lorü ispravnicii, şi vedemü că nici o urmare până acum nu s'aü făcutü cu trimiterea banilorü, căci cu zăbava ce se face şi cu schimbarea ispravnicilorü de prin judeţe se va prăpădi atâtü acéstă rămăşiţă de cherestea câtü şi baniï, să fie luminată porunca Măriei Tale către dumné-lorü ispravnicii de pe la judeţele ce mai jos se arată cu suma cherestelei şi a banilorü ce nu s'aü pututü răspunde în natură, să-ï trimită la Epitropie; aşisderea să fie luminată porunca Măriei Tale şi pentru teşcherelele, cari s'aü datü de *tarlibatü* dela Epitropie locuitorilorü, să aibă dumné-lorü ispravnicii pe tóte a le strînge şi a le trimite la Epitropie, spre a se puté face socotéla acestei cherestele;

de acésta însciințămū Măriei Tale, și cum va fi luminată porunca Măriei Tale.—1794 Aprilie 13. (1)

Isacū Raletū.

Cherestéua ce se primesce de prin județe, a podurilor celorū mari
din Bucuresci alū Mogoșoiei și alū Calicilorū, cum arată:

JUDEȚELE	Ordinulū Vistieriei		PRIMIREA		Rămășița		In ce chipū sunt să se plătescă		Facū:	
	Podine	Urși	Podine	Urși	Podine	Urși	Taleri	Bani	Taleri	Bani
Buzău . . .	800	125	658	83	142	42	2	—	368	—
Saacū . . .	1.000	150	991	132	9	18	1	90	46	90
Prahova . .	800	125	781	113	19	12	1	90	54	40
Vlașca . . .	2.000	200	1.836	155	164	45	1	90	365	90
Teleormanū .	2.000	200	1.822	142	178	58	1	90	413	—
Muscelū . .	800	125	768	95	32	30	2	—	124	—
Argeșū . . .	1.500	175	1.307	162	193	13	2	—	412	—
Oltū	800	125	665	102	135	23	2	—	316	—
	9.700	1.225	8.828	984	842	241	—	—	2.099	90

*Anafora episcopilorū pentru podari Polcovniculū de podū, a li
se da pecelluituri.*

*Io Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpd. zemle Vlachiscoe. —
Pentru cei din Bucuresci poruncimū Domnia Mea dumi-tale cinstitū și
credinciosū boerulū Domniei Mele Vel Vistierū, să arēți dumi-sale Vel
Vornicū alū pōlitiei Bucurescilorū, că este porunca Domniei Mele să le dea
adeverință pe numele și chipulū lorū, după care să li se dea domnescile
Nōstre pēcetluituri. — 1794 Aprilie 17.*

Vel Logofētū.

(1) Cod. XXVII, pag. 15, V

Prea Înălțate Dómnne,

Insciințămú Măriei Tale pentru podariî carî se află la stégulú Polcovniciei de podú, că uniî dintr'înșii, ce aú fostú ședătorî aici în Bucurescî, neavendú cum a-șî agonisi hrana vieței lorú, s'aú mutatú pe la sate afară în județe, uniî pe la rudele lorú, alțiî pe la cunoscuțiî lorú, de a-șî avé fieș-care îndes-tulare cu munca pămîntului, și când eră să intre de rëndú, veniá de se află în lucru ce se făcea, orî la podú noú saú la podú vechiú, și așa aú tostú din vechime și s'a urmatú și până acum; acum, [din cercetarea ce s'a făcutú din luminata poruncă a Măriei Tale, care s'aú datú la Epitropie, să se facă podariî până se va împlini stégulú de lude 150 de ómenî fără de pricină de dajdie, din care s'aú și făcutú uniî din Bucurescî și alțiî din ju-dețulú Ilfovú încă de când trăia răposatulú Vornicú Grecénu, dându-li-se și răvașele răposatului la mánile lorú, până li se va da pecetluiturî gos-podú, și de atunci aú slujitú și slujescú și până acum, carî s'aú luatú și aceștia, cărorá podariî se însemnară numele mai jos să se vadă și de că-tre Înălțimea Ta; ci fiind-că podariî carî aú fostú din vechime, uniî aú muritú și aú rămasú prea puțin, măcar că acéstă bréslă sunt mai multú trebuincioșî decât alte bresle, fiindú ómenî cu meșteșugú de podú, la lucrulú lemnului, dară nu ca la alte bresle ce slujescú numai cu bețulú în mână, ne rugámú Măriei Tale să bine-voescú Măria Ta a se da luminată porunca Înălțimei Tale, ca să le dea pecetluiturile podarilorú vechî iarăși la mâna lorú, cum și celorú ce s'aú mai făcutú cu răvașele răposatului Vornicú Grecénu, carî nu sunt legați cu nici unú satú saú cu altă pricină, ci ómenî străini și pripășiți, să li se iea și acestora chipurile în scrisú și să li se dea pecetluiturî pe numele lorú, ca să putemú și noi a sêvîrși lu-crările podurilorú carî se facú, iar de se vorú luá aceștia și se vorú dá în dajdie, noi nu avemú podariî ca să lucreze la trebile podurilorú; ci de acésta însciințămú Măriei Tale, și cum va fi luminată porunca Înălțimei Tale. — 1794 Aprilie 17. (1)

Pitacú la nazîriî Epitropiei, să facă chefșu (devisú de cheltuială) ce tre-bue pentru a se face podulú noú pe apa Dîmboviței din josulú morilorú mănăstirei Cotroceni.—1794 Aprilie 20. (2)

Anaforua nazîrilorú Epitropiei, că Michăiță Lipovenulú biv. III Vist., din jud. Dîmboviței, nu lasă pe podinariî să taie podine din pădurea de pe mo-

(1) Cod. XXVII, scara 5, fila 22.

(2) Cod. XXVII, fila 233 verso,

șia lui, după cîsla întocmită pe păduri din județu de către ispravnicî. Domnitorul dă rezoluțiune, «după orînduiala ce s'a urmatu tot-deauna în toți anî, să se urmeze negreșit și acum, și să-i supuneți pe unî ca aceia a nu se împotrivi la domnescile Nôstre porunci, ca să nu se dea zătienire». 1794 Augustu 10. (1)

Acte relative la reparațiunea podurilor Șerbanu-Vodă, Tergul-de-afară, etc.

Nazirîi Epitropiei arată nevoie de podine noi, căci mai cu sémă trebuie imediatu să se puie podină la locu unde se frînge 'una, mai alesu unde este șanțu pe sub podu, că acolo se face primejdie mare atăt la ómenî câtu și la dobitoce. Nazirîi arată că până în primăvară nu este posibilă o temeinică lucrare a podurilor, că n'au podine gata, ci dar să se oblige mahalagiî din drépta și stînga podurilor celoru 2 ca să astupe gropile cu tufă saú mênuchiú de nuiete și să arunce nisipú saú pămîntu de-asupra-le, ca să se astupe și să se potrivescă cu podinele, fiind-că sunt poduri făr de șanțuri, pe unde este stricăciune, care să fie până la primăvară.—1894 Octomvre 14. (2)

Pitacú la nazirîi Epitropiei, din 25 Februarie 1795, să se repare «podulú ce se pogórá din dreptulú porței mănăstirei Zlătarî până în pórtă Curței domnesci dela Michaiú-Vodă, «să se facă căutare de rëndu în totu lungulú acestui podú și unde sunt podinele rari să le întocmescă, să le încheie, cum și unde este vre-una stricată, să se drégă... ca în grabú și făr de zăbavă să se facă meremetulú celú trebuinciosu.»

Vodă mai ordonă și lui Vel Vistierú, să facă poruncă «*pentru adusulú podinelorú ce sunt orînduite*, ca câtu se va puté mai în grabă dintr'insele măcar mai înainte a proftaxi o sumă pentru făcutulú acestui podú de peste apa ot Michaiú-Vodă.»—1795 Fevruarie 25. (3)

Vel Logofétu

Iă Alexandru Constantinú Moruzi Voevodú i gpod. zemle Vlachiscoe. — Poruncimú Domnia Mea dumi-tale Vel Vistierú, ca să faci cărțile Domniei Mele către ispravnicî pentru acéstă rêmășiță de podine, ca să facă mumbașiretulú celú cuviinciosu asupra satelorú podinare, ce sunt datorî spre a o

(1) Cod. XXVII scara 13, fila 22.

(2) Cod. XXVII, scara 17, fila 25.

(3) Cod. XXIX, fila 20 verso.

aduce rëndurî rëndurî, și dumné-vôstre nazîrilor Epitropiei să faceți și începere la lucrul podului, că cu venirea podinelor să se urmeze și lucrarea podului, spre a se isprăvi câtă mai fără de zăbavă; iar dumi-tale Vel Spătaru poruncim dumi-tale Domnia Mea, ca să rënduescă zapciî la căpătăiul podului, spre a deschide drumul obștei prin ogrădile ce sunt însemnate mai jos. — 1795 Martie 21. (1)

Prea Înălțate Dómne,

Insciințăm Măriei Tale pentru Podul Têrgului-de-afară, că am orënduită omenî dela Epitropie practicoși de au făcută cheșul pentru trebuincioșă podină de meremetul lui începându dela casa Nicoli Haftî și până unde se sfîrșesce afară la stréjă, și trebuescă podine 1330, iar urși sunt toți și nu face trebuință de acéstă ună dată, fiind-că mai țină la meremet, pentru care și însumi am fostă de am vędută cu ochi, făcëndă silință în totă chipulă ca doar vomă puté iconomisi mai cu puțintică podină, și n'au stătută mijlocă mai jos de suma ce arêtamă mai sus, fiindă podul fôrte dărăpănată și vechiă de aprópe 20 de anî de când s'au făcută; arêtamă Măriei Tale și rêmășița de podină ce avemă la satele Epitropiei din anul trecută, létulă 94, cum și de estimpă analoghia ce ar fi cuvenită să aducă pe aceste trei lunî Ghenarie, Fevruarie și Martie, iar pentru drumul cel vechiă, ce este dela capul podului înainte, atăta s'au făcută băltacurî și noroiurî marî pe pămîntă ce este fără de podină, în câtă nu măi póte umblă obștea, și fiind-că ne dete pliroforie dumné-lui biv Vel Cluceră Dimîtrache, cum că în domnia Măriei Sale Alexandru Vodă Ipsilantă din poruncă s'au făcută hotărnicie, dându-se ocolu orașului politiei aceștia, puindu-se și hotare cruci pe marginea Bucurescilor, ca să nu se întinďă nimeni a face nămestîi afară din hotare, și drumul ce urméză dela căpătăiul Podului Têrgului-de-afară înainte s'au lăsată și în drépta și în stânga maidanurî de câte 2 de stîinjenă, ca să nu urdine norodă totă printr'ună locă, să se mănânce pămîntulă și să se facă noroiă, ci să aibă locă largă să dea cu carele prin măi multe locurî, și după vremi vedemă că și-au făcută unî case și prăvălióre, strîmtândă ulițele, și așa s'au făcută noróie pe drumă, în câtă nu măi este de umblată; ci fiind-că dela căpătăiul podului dela stréjă în drépta este locă bună de a se face drumă prin ogrădile acestoră ce se însemnéză măi jos, să fie luminată porunca Înălțimei Tale către dumné-lui Vel Spătară, ca să orënduiască din zapciî, să taie gardurile și să se deschidă drumulă, spre a urdină obștea fără de necază și discolie; de

(1) Cod. XXVIII, șcara 3, fila 47.

care și nu lipsimū a însciința Măriei Tale, și cum va fi luminată poruncă.
—1795 Martie 18.

Isaacū Raletū.

Rămășiță de podine, însă:

PODINȚ:

- 1 588 Băleni rămășiță de létū 94.
 - 744 Analoghia ce face să aducă pe Ghenarie, Fevruarie și Martie de acestū următorū anū létū 95.
 - 40 Sloboția, rămășiță din anulū trecutū létū 94.
 - 120 Analoghia ce ajunge să aducă pe aceste trei luni Ghenarie, Fevruarie și Martie anū létū 95.
-
- 1492.

Gardurile ce sunt să se taie:

- 1 Gardulū Voichiī vėduva.
- 1 » luī Gheorghe lembaru.
- 1 » Popiī Dumitru duhovniculū.
- 1 » luī Drăganū.
- 1 » luī Mogoșū unchėsu.

5 Toți aceștia n'aū nici o stricăciune, fără decât gardurile să se taie numai la Popa Dumitru duhovniculū, este să se taie puțințișū.

Pitacū la ispravnicii județelorū prin carī urmėză drumulū din Bucuresci până la Căneni, să rėnduescă fieș-care în județulū său ómeni practicoși, să vadă starea podurilorū și a podișcelorū ce cadū pe acestū drumū alū menzilului și să repare cele posibile, «iar care va fi cu trebuință de mai multū lucru, să faceți *chefsu*, să însciințați la Visteria Domniei Mele, trimițendū și fóie de cherestėua trebuinciósă».—1795 Martie 7.

Acestū pitacū e motivatū de reclamațiunea întreprinđitorilorū poștei pe acelū drumū și după anaforaua luī Vel Hatmanū C. Caragea. (1)

Vel Logofėtū.

Anaforaua luī Vel Vist. din 30 Oct. 1795 spune, că a cercetatū și a aflatū că podulū Orăției dela vama Branului apururea se făcea de către vameșulū dela Dragoslavele (Muscelū), precum și în domnia cea din urmă a luī Michaiū Vodă stricându-se acelū podū, trecėtorii aū jăluitū luī Vodă și acela

(1) Cod. XXVIII, scara 5, fila 29.

a poruncit să-l facă vameşul, precum şi alte dăţi s'a făcut de dînsul, ca unul ce se foloseşte în destul dela trecătorii ce merg şi vin din Braşov şi din vama vinului ce se exportă din ţară, luându vama câte 10 taleri de fie-care bute. Vel Vist. propune dar, ca prin ispravnic să fie obligat vameşul a face podul peste Orăşie. Totu odată, după arătarea ispravnicilor, satul Rucărul cere a se scăde cu liude 2, ca să se încarce cu meremetul şi cu curăţitul drumului de pétra ce s'a surpat din munte, ca acei 2 liude să fie purure paznici şi purtători de grija drumului.

Domnitorul în aceeaşi zi ordonă, ca 200 taleri, costul podului, să se plătească de vameşul Dragoslavelor, pe $\frac{1}{2}$, iar 100 să-i dea acest vameş în anul viitor, înaintându de ocamdată ispravnicii aceşti 100 taleri. «La capul podului să aveţi a pune semnul domniei, care să fie apururea stăţătoru». Aprobă şi cei 2 liude ceruţi de Rucăreni pentru curăţirea şi întreţinerea drumului. (1)

Pitac din 21 Ghenarie 1796 către nazirul Epitropiei să facă podul Şerban Vodă şi să repare pe acela al Tîrgului-de-afară şi pentru cişmele. Vodă întreabă de s'a isprăvit aducerea apelor nouă? şi de sunt îndestulate cişmelele Bucurescilor? (2)

Vel Logofăt.

Alexandru Moruzi învoiesce Polcovnicul de podari a aduce 20 de ómeni străini, ca să-i facă podari. Acum are 101 podari, dar mulţi din ei bătrani şi betegi, de aceea se cere adăogirea lor.

Domnitorul, la 26 Februarie 1796, încuviinţează să găsească podari 20 de ómeni străini din mahalalele Bucuresciului. (3)

Pitac către nazirul Epitropiei din 17 Iunie 1796.

Metropolitul şi vecinii au declarat că vor să facă poduri de acolo până în podul cel mare şi au cerut să aibă şi ajutorul domniei. Domnitorul aprobă şi ordonă facerea podului. (4)

(1) Cod. XXVIII, scara 7, fila 60 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 145 verso.

(3) Cod. XXXI, scara 2, fila 42.

(4) Cod. XXIX, fila 204.

Analogia între mahalagiî Archimandrituluî pentru pavagiulû unei strade din mahalaua acésta, la 28 Iunie 1796, după însăşi cererea mahalagiilor, prin Vel Spătarû. (1)

Pitacû din 4 Iulie 1793, către nazîriî Epitropiei; le ordonă să repare podulû dela Colintina, care este stricatû, prin unû boerinaşû din al Epitropiei şi cu podarî meşterî. (2)

Pitacû la Serdarulû Nicolesculû pentru podulû dela Colintina.

Iw Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû. — Credinciosû boerule alû Domniei Mele Constantinû Niculescule, biv Vel Serd., fiind-că podulû dela Colintina este de obşte trebuinciosû, nu numai pentru alîi trecători, ci mai virtosû pentru locuitorî carî vinû la Bucurescî cu lemne şi cherestele şi cu alte felurimî de lucruri de vîndare şi alişverişulû lorû, carî pătinescû fôrte cu vitele şi carele lorû la trecerea acestui podû, fiindû stricatû, unde fiindû cu înlesnire a se face meremetulû ce mai jos arătămû acum de ocamdată, şi a-şî află locuitorî trecători repausulû lorû la intrarea şi eşirea lorû din Bucurescî, fără de cheltuială şi fără de altă greutate, iată orânduimû pe dumné-ta epistatû, ca însuşî să mergî acolo şi câte care intră în Bucurescî cu lemne de focû, cu fînû, care stă de vîndare, şi alte felurimî de alişverişû, toate acelea care la întórcerea lorû deşarte să încarce de acolo din malulû Colintinei, ce este lângă podû aprópe, dincóce, nisipû câte odată, şi la trecere să arunce în loculû unde li se va arêta că este de trebuinţă la podû, pentru care poruncimû Domnia Mea şi la Spătărie, vêdêndû domnesculû Nostru pitacû, să orênduiască doi seimenî la tréba acésta, carî să steae napristanû acolo până la isprăvirea trebei, cărora poruncimû dumi-tale biv Vel Serdarû Neculescule, să dai câte douë pânî pe ăi şi să faci fóe, să arêţi Domniei Mele pe urmă, ca să orânduimû de unde să se plătéască acestea pânî; decî, fiind-că Domnia Mea, pentru ca nu care cum-va să se facă cu acéstă pricină vre-unû catachrisis şi vre-unû jafû, saû mai multă sfărîmare şi supêrare locuitorilorû, de aceea te orânduimû, ca însuţi să mergî să epistăsescî până la sêvîrşirea meremetului, să fii dară cu luare aminte ca să nu se facă vre-o urmare mai multû împotrivă şi să te silescî întru acéstă vreme bună ca să se facă dresulû celû cuviinciosû. — 1794 Ghenarie 29. (3)

Vel Logofêtû.

(1) Cod. XXXI, scara 7, fila 72.

(2) Cod. XXIII, fila 99 verso.

(3) Cod. XXIII, fila 199.

Altă pitacū la Serdarulū Constantinū Niculescu pentru podulū dela Colintina: actulū din 1 Fevruarie 1794, și fila 223 verso: actulū din 2 Martie 1794. (1)

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū.—Poruncimū dumné-vóstre nazîrilorū Epitropiei, să dați din venitulū podurilorū tal. 26 și banî 84, ce din porunca Domniei Mele s'aū cheltuitū la meremetulū podulū ot Colintina prin Serdarulū Constantinū Niculescu, după fôia ce s'aū vēđutū de Domnia Mea.—1794 Martie 2. (2)

Vel Logofētū.

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū.—Cinstitū și credinciosū boerulū Domniei Mele dumné-ta biv Vel Vornice Scarlatū Grecene, fiind-că pentru meremetulū și dregerea podulū dela Colintina amū orēnduitū Domnia Mea pe Serdarulū Niculesculū a epistasi, spre a se face meremetulū celū cuviinciosū, unde fiindū trebuință și de patru podarî de aici gata, poruncimū Domnia Mea ca să orēnduescî din podarîi Polcovniciei de podū acești patru podarî, ca să fie nepristanū până să va sēvîrși meremetulū și dregerea acestui podū după cum amū poruncitū.—1794 Fevruarie 1. (3)

Pitacū la nazîrî din 17 Decembre 1795, să dea 30 de podine la ispravnicîi de Ilfovū ca să repare podulū la Colintina. (4)

Pitacū din 2 Augustū 1795 către nazîrîi Epitropiei, fiind-că podulū dela Colintina este rău stricatū, rēnduesce pe Serdarulū Vintilā Prejbēnu ispravniculū Ilfovulū, căruia Epitropia s'a-l punā la dispozițiune pe Polcovniculū de podurî și pe podarî. A Moruzi adaoge ordinū să se repare Podulū Mogoșoei și Podulū tērgulū-de-afară și să nu mai fie aruncate pe ici pe colea podinele nouē aduse pentru trebuința podurilorū marî. (5)

Iw Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū i gpd. zemle Vlachiscoe.—Fiind-că acēstă cercetare și alegerea numitei ulițe s'aū făcutū prin carte de blăstemū, după cum însuși arētarea Ioanei, pre care s'aū odihnîtū și s'aū mulțamîtū amîndouē părțile, pentru ca să se pue dar în faptă îndreptarea acesteî ulițe, întărimū anaforaua dumné-lui Vel Logofētū; și poruncimū că

(1) Cod. XXIII, fila 198 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 224.

(3) Cod. XXIII, fila 101.

(4) Cod. XXIX, fila 137 verso.

(5) Cod. XXIX, fila 101 verso.

atâtă Stolniculă Niculae să-și mute ulucile de pe loculă uliței ce s'au călcată, câtă și Ioana cu feciorii ei să-și facă îngrădișulă locului loră, prin semnele ce s'au pusă, ca să rămăie ulița slobodă de acum înainte, după cum într'acésta mai la vale se cuprinde.—1794 Maiă 1.

Vel Logofetă.

Prea Înălțate Dómne,

Ioana văduva cu fiu-său Christea și cu fiică-sa Păuna ot mahalaua Popescului, de aici din Bucuresc, s'au jăluită Înălțimei Tale cum că, într'acéstă mahala, alătura cu loculă caseloră dumné-lui biv Vel Stol. Nicolae, fiindă o uliță pre care mergeă norodu la Dîmboviță de luă apă, dumné-lui Stolniculă aă împresurată acea uliță, închidēdu-o în curtea domniei sale, de nu mai potă ómenii trece ca să iea apă, — făcēndă cerere de a se deschide acea uliță, ca să fie slobodă, precum aă fostă și mai înainte, după a căroră jalbă mi-se poruncesce de către Înălțimea Ta, ca să mergă la fața locului, și oră să îndrepteză saă să arētă Înălțimei Tale; decă următoră fiindă luminatē porunci, am mersă la fața locului, unde am adusă fața atâtă pre amîndouă părțile ce se prigonescă pentru acéstă uliță, câtă și pre cuviosulă Archimandrită Chiră Ignatie egumenulă mănăstirei Radului-Vodă, fiindă acéstă mahala a Popescului pe moșia sfintei mănăstiri, și fiind că dumné-lui Stolniculă prin deosebită jalbă ce a dată Înălțimei Tale, a cerută, că la cercetarea ce se va face să fie și dumné-lui Vel Vorniculă Manolache Grădiștenu, i dumné lui biv Vel Cluceră Dumitrache și mi se poruncesce de către Înălțimea Ta, că la cercetarea ce voiă face să fie și dumné-loră, am mersă dară în fața locului împreună și cu dumné-loră, și fiind că dumné-lui Stolniculă aă scosă carte de blăstămă asupra numitei Ioanei, ca să arate ea semnele uliței despre mahalaua Popescului, și pre unde va arētă ea prin blăstemă că sunt semnele, pre acolo va fi și dumné-lui mulțămită a rămăne și va slobodi și dumné-lui ulița despre partea dumné-lui de va fi călcată, care uliță fiind-că ne-amă pliroforisită dintro parte de alegere (ce aă arētată dumné-lui Stolniculă) chiar a acestei ulițe ot létă 1763, de sunt acum ană 39, iscălită de dumné-lui Iordache biv Vel Stol. și de dumné-lui Ienache biv Vel Serdară, cum că lungulă acestei ulițe este de stîngenă 45, care se începe dela podulă ce urmăză pe la pórta dumné-lui Stolniculă și merge până în apa Dîmboviței pe lângă ulucile curței dumné-lui Stolniculă, iară latulă ei este de ună stîngenă și jumătate pretutindinea, am pusă dară de s'au cetită cartea de blăstemă în auđulă numitei Ioanei, și după ce a auđit'ă și a primit'ă, apoi pre unde a arētată ea că este hotarulă acestei ulițe despre mahalaua Popescului, am pusă sfóra din numitulă podă din capulă uliței, și

mergându dreptu înainte pre lângă unu dudū și prin căpētăile tălpilorū casei numitei Ioanei până în apa Dîmboviței, am pusū semnū pre urma sforii parī, și așa am alesū lungulū hotarului acestei ulițe despre numițiī mahalagiī; după acēsta am mēsuratū și latulū uliței spre ulucile dumné-lui Stolnicului, iarăși din capū și până în Dîmbovița, și până la unū locū am gāsitū ulița lăsată de dumné-lui Stolniculū mai largă decât unū stîjnenū și jumētate, iară pre alocuri cālcată de ulucile dumné-lui de cāte o palmă și mai bine, și alegēndū și latulū uliței, iară cu semne din capū și până în Dîmbovița, pretutindinea de unū stîjnenū și jumētate, am ȓisū atātū dumné-lui Stolnicului să-și mute ulucile mai în lăuntru pre loculū dumné-lui de pre unde este cālcată ulița, cātū și Ioanei cu fiī sēi să-și facă îngrădișulū loculū lorū despre dînșiī, chiar prin semnele ce-aū pusū după mărturia ei, ca să rēmāje latulū uliței pretutindinea de unū stîjnenū și jumētate, pre cātū am dovedit'o cā aū fostū din vechime, ca să nu aibă discolie norodulū ce merge la Dîmbovița de iea apă, și amîndouē părțile rēmāindū mulȓamiți și odihniți pe acēstă alegere cu semne ce am făcutū uliței, a primitū și dumné-lui Stolniculū să și mute ulucile de pre unde este cālcată ulița, cum și Ioana cu fiī sēi a-și face îngrădișulū loculū lorū prin semnele ce am pusū, și așa de vorū urmā și o parte și alta, rēmāne și ulița slobodă precum a fostū mai nainte; de care nu lipsimū a arētā Înălȓimei Tale.—1794 Aprilie 28. (1)

Nicolae Filipescu Vel Logofētū.

Mahalagiī se jāluescū cā uliciōra dintre loculū caselorū doctorului Silvestru și dintre acelu alū caselorū Medeln. Christea este încālcată. Vodă rēnduesce cu pitacū, din 13 Novembre 1794, pe Vel Vor. de Țér-de-sus Manolache Brāncovēnulū, ca după hotărîrea Divanului din acea ȓi, să mērgă la fața loculū, «ca să facă sforire cu drēpta mēsurătōre a loculū caselorū doctorului Silvestru după sineturile ce s'aū vēȓutū astăȓi la Divanū. . . . și despre Medeln. Christea, unde este pricină pentru uliciōră. . . .» ca să vadă de s'aū întinsū și aū cālcātū cu zidirea caselorū sale peste loculū uliciōrei. (2)

Christea Medelnicerulū cu Riga Grāmăticulū pentru o uliciōră.

Iw Alexandru Moruzi Voevodū boj. mil. i gpđ. zemle Vlachiscoe.—Neo-dihnindu se Medelnicerulū Christea la alăturata anaforaua dumné-lui Vel

(1) Cod. XXVII, pag. 22, VI.

(2) Cod. XXIII, fila 294 verso.

Vornicū, au eșitū la Divanulū Domniei Mele față cu Riga Grămăticulū, vechilū și despre partea tuturorū celor-lalți mahalagiī, unde a adusū Medelniceru sineturile loculuī de alătura alū doctoruluī Silvestru ce are în tr'insele sumă de stinjenī și semne de hotarū cu petre, atâtū în cele-lalte părți, câtū și despre partea loculuī său, unde ȋice pricina de uliciorā, în carī sineturī fiind-cā nu pomenesce de vre-o uliciorā, cum acesta vrea să arēte, că nu a fostū în mijloculū acestorū douē locuri vre-o uliță veche, i-amū cerutū însă Medelniceruluī Christea sineturī și pentru loculū său să ne arēte, ca să vedemū câtū este cuprinsulū și până unde merge, în vreme ce pira mahalagiilorū asupra sa este că au închisū uliciora și tacū și dovadă prin blāstemulū ce au primitū că a fostū uliciorā veche, și a rēspunsū Medelniceru că sineturī vechi altele nu are, fără numai fōe de zestre și diata întru care nu pomenesce de cuprinderea loculuī câtū și până unde este, decī pentru mai bună descoperire a adevērulū pricinei acesteia, ca să nu rămāie nicī o îndoială la hotārīrea dreptāței, amū rēnduitū Domnia Mea, ca să se facā și acēstā cercetare, adecă fiind-cā vecinulū de alătura Silvestru doctorulū are pentru loculū său sineturī ce s'au numitū mai sus cu sumă de stinjenī și cu hotarulū dumnē-lui Vel Vornicū, să mēsore loculū doctoruluī Silvestru ca să vadā de sunt în cuprinsulū îngrādirei ce ține acum Silvestrulū doctorulū, pe care a făcutū cuhnie de pētrā, atāția stinjenī pe câtū cuprinde hotarnica loculuī său, sau de se găsesce că s'a întinsū și a călcatū mai multū cu zidirea sa peste suma stinjenilorū ce-i cuprinde sineturile, și când se va găsi că a cuprinsū mai multū, să îndatorimū pe Silvestru doctorulū a o deschide, unde mergēndū dumnē-lui Vel Vorniculū după porunca Nōstrā, Ne-au făcutū alū doilea acēstā anafora, cum că nu numai se găsesce la Silvestru vre-o cuprindere de locū mai multū, ci încă îi și lipsește, iarā pentru uliciorā că a fostū din vechime și că a închis'o Medelniceru Christea; a mai eșitū și alți martori boeri străini, carī au datū mărturie, cum se vede mai jos; decī poruncimū, zapciule, ce ești orēnduitū, să mergi să deschidī ulița, care să rămāie pururea slobodā, pentru trebuința noroduluī de obște. — 1794 Dechembre 5.

Prea Înălțate Dōmne,

Pentru pricina uliciorei dintre loculū caselorū doctoruluī Silvestru și dintre loculū caselorū Medelniceruluī Christea, prin luminatū pitacū Măriei Tale dela 13 ale acesteia mi se poruncesce, ca să mergū la fața loculuī și să facū sforire cu drēptā mēsuratōre loculuī caselorū doctoruluī Silvestru după sineturile ce s'au vēdūtū de Măria Ta la Divanū, acestui locū alū

doctorului Silvestru, în care sineturî se cuprinde suma de stînjeni numită, în latŭ și în lungŭ, cum și semne de hotarŭ, atătŭ în cele-lalte părți, cum și despre Medelniceru Christea, unde este pricina pentru ulicioră, ca cu acestă măsurătoare să vadă adecă de sunt în cuprinsulŭ îngrădirei ce ține acum Silvestru doctorulŭ în care a făcutŭ cuhnie de pētră și uluce atătia stînjeni cātŭ cuprinde hotarnica locului sēŭ, saŭ de se găsesce că s'aŭ întinsŭ și aŭ călcatŭ mai multŭ cu zidirea sa peste mēsură stînjenilorŭ ce cuprinde sineturile, și să arētŭ Măriei Tale în scrisŭ, ca să se facă isbrănire pricinei acesteia, după cum ai hotărîtŭ Măria Ta la Divanŭ; după luminată porunca Măriei Tale, supusŭ și următorŭ fiindŭ, am mersŭ însumi la fața locului ce-lŭ are acum doctorulŭ Silvestru, și urmândŭ întocmai cu trāsurile după hotarnica veche a mănăstirei Comana ot létŭ 7203, ce este de anŭ 101, și după chrisovulŭ rēposatului Constandinŭ Vodă Brāncovēnulŭ ot létŭ 7204, ce este de anŭ 100, întăritorŭ acestei hotărnicii cu asemenea arētare de trāsuri și numire de petre cum se cuprinde și în hotărnicie, după starea locului ce se află acum, *am trasŭ întâiŭ din malulŭ Dîmboviței*, unde ȑice hotărnicia că aŭ fostŭ pētră până în podulŭ celŭ mare, s'aŭ găsitŭ stînjeni 12, palme 4, unde la acestă trāsură pomenesce hotărnicia stînjeni 16, cu lipsă acum de stînjeni 3 și pentru mîncarea Dāmboviței... *Ală doilea*, iarășî după hotărnicie, pre podŭ în sus spre Sfîntulŭ Dimitrie până în marginea uliței ce merge la vale în capulŭ bācăniei, s'aŭ găsitŭ stînjeni 10 cu prisosŭ de stînjeni 1 după hotărnicie. *Ală treilea trāsură*, iarășî după hotărnicie, din colțulŭ bācăniei pe uliță la vale până în colțulŭ zidului cuhniei doctorului Silvestru, pe lāngă care cerŭ mahalagiulŭ ulicioră la Dîmboviță, și s'aŭ găsitŭ acum numai stînjeni 27, din 32 ce scrie hotărnicia și chrisovulŭ domnescŭ, cu lipsă de stînjeni 5 fără o palmă, care vrēndŭ a se împlini acești 5 stînjeni fără o palmă, trece de cuhnia Medelnicerului Christei și merge până aprópe de pórtă numitulŭ Medelnicerŭ, tăindu-i curtea jumētate, și pentru a se încheiă, după hotărnicie, totŭ loculŭ în latŭ până iară în malulŭ Dîmboviței, unde arată hotărnicia că aŭ fostŭ pusă pētră în potriua celei-lalte petre a trāsuri dîntaiŭ ce a fostŭ iară în malulŭ Dîmboviței din jos, s'aŭ găsitŭ stînjeni 14 palme 7, pe lāngă zidulŭ cuhniei doctorului Silvestru până în Dîmboviță, adecă cu prisosŭ peste trāsura vechei hotărnicii de stînjeni doi fără o palmă, dar acestŭ prisosŭ la acestă trāsură este din ulița ce merge către dumnó-lui Vistieru Brāncovēnu, și până în Dîmboviță, iar nu este din podulŭ celŭ mare și până în loculŭ Medelnicerului Christei, ca să putemŭ ȑice, că acestŭ prisosŭ este loculŭ uliciorei, încă mai vîrtosŭ din podulŭ celŭ mare și până în loculŭ Medelnicerului Christei, nu numai nu prisosesce nimicŭ, ci mai lipsescŭ stînjeni 5 fără o palmă; după ce amŭ isprăvitŭ trāsurile ce mai sus se arată, aŭ venitŭ

înaintea mea de față dumné lui Paharnicu Grigorie Hrisoscoleu, i dumné lui Serdaru Dumitrache Bréză, cum și alți ómenî de credință, carei de față cu Medelnicerulă Christea arêtară, că auđindă cartea de blăstemă, ce este scósă asupra verî-cuî va fi avêndă sciința de adevêrulă acesteî ulicióre, siliți fiindă de puterea blăstemulă aŭ venită ca să arate adevêrulă după sciința ce aŭ, și mărturisiră cu sufletele dumné-loră, în frica lui Dumneđeŭ, că sciŭ că, pe lângă kuhnea Medelnicerulă Christea și pe lângă loculă Dohtorulă Silvestru, eră ulicióra a obștei pe care mergeă norodulă de luă apă dela Dîmbovița, asemenea și Iordache Hina mărturisesce, că dela létă 1748 se află ședêtoră într'acea mahala și aŭ găsită acea ulicióra între loculă Bucșănesculă ce-lă ține acum Medelnicerulă Christea și între loculă lui Pavalache ce-lă ține acum doctorulă Silvestru, pe care ulicióra mergeă de luă norodulă apă până la rěsmirița Rușiloră, iar atunci dărîmăndu-se casele lui Pavalache, la vremea când s'a făcută pace s'a închisă ulicióra; ci atâtă de urmarea ce am făcută după luminatulă pitacă Măriei Tale cu trăsurile loculă, cum și de mărturiile ce mi se mai arêtară acum în urmă (deosebită de cei ce sunt iscăliți în dosulă cărței de blăstemă) arêtă Măriei Tale; iar hotărîrea cea desêvirșită rěmăne a se face de către Înălțimea Ta. 1794 Noemvre 29. (1)

Vel Vornică Manolache Brancovénu.

Apă.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă i gpđ. — Pentru baniî ce arată dumné-loră nazîrîi Epitropiei că sunt la dumné-loră mai jos arêtațiî boeri după analoghia ce s'a făcută, poruncimă Domnia Mea să-î împlinescă, iar pentru talerî 250 ce lipsescă, să-î pue și Suiulgi-bașa dela dînsulă. — 1795 Dechemvre 4. (2)

Aci este în limba grécă o fée de mēsurile de apă acordate în Bucurescă la particulari și diverse cișmele, în 1796 Februarie. (3)

După reclamația lui Suiulgi-bașa, la 3 Iulie 1796, Domnitorulă ordonă vătafulă de Visterie să împlinescă baniî încă neplătiți dela boeriî cu cișmele. (4)

(1) Cod. XXVIII, fila 2.

(2) Cod. XXVIII, fila 40.

(3) Cod. XXIX fila 148 verso.

(4) Cod. XXXI, scara 7, fila 90.

Societatea sub Alexandru Moruzi.

În volumul V al «Istoriei Românilor» (pag. 457) am descriș în mod documental starea în care se află societatea română sub Alexandru Moruzi Domnul Munteniei: Domnul, Dómnă, Curtea lor, petrecerile la Curte, nunț, recepțiune de ambasadori, apanagele Dómnă, boerii, starea de decădere în care erau, boerii din opozițiune, surghiunirile opozițiilor, demoralizarea boerime, jocuri de cărți și de năprăstóce, preumblările dela sinea secolului XVIII, toate le-am trecut în revisiune și lectorul le póte ceti în ȓisul meu volum. Cu deosebire am insistat asupra decăderii simțului moral în familie, nu numai în clasa boerescă, ci și în clasele de mai jos.

Dăm aci o nouă serie de documente de natură a confirmă totu ce am scris în ȓisul meu volum V.

Simțulu pudórei fórté slabu. Maria, fata Postelniculu Toma, urmază pe Zamfiru Brașóvenulu la țéră, trăesce cu elu 2—3 luni. Apoi o readuce la casa părintescă. Urmază judecată. Judecata îndémă pe pírítu să nu-ș ratème sufletulu. Zamfiru se înduplecă să iea fata, care avea o zestre frumoșică. E interesantă fóia de zestre ce dăm după anafórau judecăteli.

Altă dată justiția condamnă pe cel care desonórá o fată mare să plătescă «fecioria» în bani. Ba une-ori părțile se împăcău în bani chiar în prezența judecătorilor. În unu casu ce se va vedé la vale, judecata evaluéază fecioria pe o litrá de aur. Dacă necinstitorulu nu are de unde plăti acéstă litrá de aur, este bătutu, tunsu și surghiunitu. Jurámintulu disculpă pe cel acusatú că a necinstitu o feciórá.

Biserica. Acésta nu puté să îndrepte asemenea moravuri stricate (1). Unu egumenu dela Sf. Sava e bătutu de Radu dela Ghebóia, că l-a prinsu pe călugărú la amanta lui. Nu-i vorbă, justiția résbună comănaculu, aplicándu lui Radu 200 de toiege, și câtú pentru muierea de pricină, se mărginesce a o isgoni din curtea, ori din preajma curțeli egumenulu.

Unu Vasile Nușulu so face fără de sială diaconu, ba și preotú, fără să fie chirotonitu, și oficiéază în biserică.

Și cu tótă acéstă nereligiositate, urmază procesú de revendicațiune de

(1) Cunóscemú însă unu casu onestú de judecată a Biserice. Se refusă fetei lui Pêrsco-vénulu, Zoița, divorțulu de bărbatul ei Jianu. Ea voiă să-l lase, fiind-că éră căđutu în demență. Biserica nu aprobă acestú divorțú și acordă numai separațiunea de corpú până la însănătoșire.

môște. O mână a Sfintei Filotea a fostu obiectul de cértă în fața justiției.

Abusuri peste totu și în tóte.

Slătinenii nedreptățiți își caută răsbunarea înșiși: ei dau focu casei lui Stoica Logofătul!

Țeraniil nu mai voru să-și lase casa, satul, țera, ca să mērgă lunī întregi în slujba de salahorī pe la cetățile turcescī. Vodă îi aruncă prin ocne în 1794. Țeraniil la ocnă, iar la Curte belșugū de tóte hunătățile! Țera întregă eră deschisă pentru Avgi-bașa (le grand veneur) alū Curței și cetașii sēi, satele puse la dispozițiunea acestora în interesulū cuhniei domnescī, cum erau trāmise sate întregi ca salahorī pe la cetățile dela Nistru și Dunărea, pe unde cei mai multī își lāsău ósele!...

Iată diverse documente carī ne autorisă să grăimū așa:

Jalba Mariei fata răpos. Toma Postelnicelu, din 13 Novembre 1795, prin care ȳice, că «aflāndu-mē fată sāracă, fără de părinți și viindu-mī ómenī ca să mē mārītū, între alțiil aū venitū și Zamfirū Brașóvenulū, ȳicēndu mī că și elū este june și mē va luā, și luāndu-mē dela casa mea, m'a dusū la țērā și m'a ȳinutū 2, 3 lunī și apoi m'a adusū iar la casa mea, și hōlnāvindu-se l'am cāutatū pānā s'a sculatū, apoi am așezatū vorbā cu totū temeulū, dāndu-ī boccialicū și altele, și mi-a luatū scule mārģăritare și altele, care cu fōe le voiū arētā, și acum vēđū că întórce și nu-mī dā nici sculele, lāsāndu-mē și ingreunatā. Mē rogū Māriei Tale, ca dupā cum își gāsescū alte fete sārace îndreptarea, să mi-o gāsescū și eū.»

Domnitorulū rēnduesco afacerea în cercetarea judecātoī, la care pīrītulū ȳice că n'a gāsīt'o feciórā, «dar judecata ȳicēndu-ī că și așa de ar fi fostū, trebuia dela întâia împreunare s'o fi pārāsītū și să-ī fi lepădatū odórele înapoī, iar nu iarāși pe tainā cum le-aū și luatū ca să nu-ī facā svonū, pentru că o aveā sciutā de fatā, mai alesū de boerinașū, iar nu vēdanā, și n'o luase dupā drumurī, ci de la casa părințilorū ei.» Judecātoīil aū îndemnatū pe pīrītū «sā nu-și vatēmō sufletulū», și însuși de a lui bună-voie, nesilitū, înduplecāndu-se, a primitū s'o iea de soție prin sēvīrșirea cununiilorū, și la acēstā diafora ivindu-se în Departamentū cucerniculū Popū Constandinū Protopopolū, vecinū numitei jāluitoīre, s'a plecatū numitulū Zamfirū de i-a sārutatū māna, cum și fata māna lui Zamfirū înainteā nóstrā. Domnitorulū aprobā împācarē, și la fila 78 a condiceī se publicā fōia de zestre a fetei Mariā, din care extragemū urmātórele: 150 tal. 11 șire de mārģăritare; 25 tal. 1 inelū de aurū cu diamantū și cu 2 rubinurī; 15 tal. 1 inelū de aurū cu zamfirū; 15 tal. 1 inelū de aurū cu smarandū; 20 lei 7 zarfurī de argintū; 50 tal. 4 farfurī de argintū cu lingurițele lorū, una a dramurī

40; 20 tal. o rochie de malteză cu antereulă ei; 20 lei o rochie de ale-sătură; 8 lei o boccea de încinsă; 36 lei 6 cămăși de borangic; 30 lei 2 sariclicuri de zăbranică cu dresurile loră; 5 lei ună sariclică de basmale, 7 lei un testemelă nouă; 15 lei 2 brănișore cusute cu betelă; 10 lei o cheosea cusută cu colțuri; 8 lei cloșuri de firă ce se pună pe sarică; 10 lei ună prosopă cusută cu betelă prăstă; 5 lei ună peșchiră de obrază cu că-petăile de borangic; 6 lei o masă vărgată de pânză, de coți 12; 9 lei 12 servete de pânză suptire cu mărginile de borangic.

Apoi perini de terbetă umplute cu lână, o *pilotă* umplută cu pufă, diverse perini, plapome, una oglindă de perete, o tavă de felegene, 4 felegene de cele bune, 7 farfuri de bucate, 7 farfuri mici, 1 cazană de aramă de 5 vedre, o căldare de aramă de o vadră, o tingire mare de dulcătă, tingiri, tigăi, vătrae, etc. (1)

Zapisulă Ionicăi, fata Niței văduve Căpităneșă.

Incredințeză cu acestă zapisă ală meă la mână Vladului Logofetelulă precum să se scie că pîrită fiindă de mină cu jalbă la Domnă că mi-a furată fecioria, cu măgliselă că o să mă iea de soție, amă fostă orînduiți la Departamentă de criminalion, și apărându-se că nu m'ar fi găsită feciără, eră să între judecata în mai cu de amăruntă cercetare, și socotindă noi prelungirile, de bună-voie, nesiliți, între noi ne-amă împăcată să-ni dea tal. 50, cari bani înaintea judecăței i-am primită în mânil meale, și de acum înainte nici eă să am a mai cere dela elă, nici elă dela mine, cu nici ună felă de cuvîntă. Și pentru mai adevărată credință mi-am pusă numele și degetulă în locă de pecete, dimpreună cu mumă-meă, rugăndă și pe dumné-loră boeri judecători de aă adevărită și dumné-loră acestă zapisă.

Departamentulă judecăței de criminalion ăice în josulă zapisului: «cu acestă zapisă viindă amîndouă părțile înaintea noastră și ăicîndă și unulă și altulă că între ei s'aă împăcată și s'aă întocmită pe tal. 50, înaintea noastră i s'a numărată de Vladă și s'a primită de Ioana; dreptă aceea am adevărită și noi cu iscăliturile.»—1796 Maiă 10. (2)

Jalba Gherghineă dela Văcăresci că Nicolae, sluga Domniței Ecaterina, aflându-se eșită cu Măria Sa la Văcăresci, s'a bolnăvită acolo și a fostă dată în gazdă la jăluitărea, «și în vreme când nu m'am aflată acasă ci la

(1) Cod. XXX, fila 7.

(2) Cod. XXX, fila 136.

munca câmpului, a încârdoșit pe fică-mea, și după puțină vreme aflându și apucându-l, m'a înșelat cu cuvîntul că acum la Paști o va primi pe fata noastră de soție; acum vedîndu că se lepădă, mă rog Măriei Talo prin judecată să se cerceteze.—11 Mai 1796.

Judecătorii au îndemnat pe Nicolae, în vîrstă de 19 ani, să ia de soție pe fată, care era de 16 ani. Băiatul refuzîndu, judecătorii, constatîndu că el n'are cu ce plăti o *litra de aur pentru feciorie*, «rămîne a se hotărî cca de pe urmă hotărîre a pravilei: *să se bată, să se tundă și să se surghiunescă*».

Domnitorul aprobă această din urmă hotărîre. (1)

Toma este acusat că a stricat fecioria fetei Stanca din Secueni. Metropolitul a judecatu casul și l'a supus la jurămîntu dacă nu este vinovat. Dar cînd era să jure, însăși fata l'a împedicat să jure, decî a rămas nevinovat.—1796 Iulie 27 (2)

Anaforaua Metropolitului Dositeiu din 16 Sept. 1794, după jalba Joilei Prêșcovence pentru soțul ei Gheorghe Jianu biv Vel Medelnicerul, cerîndu despărțire de el fiind-că e nebun și se teme să n'o omóre.

Metropolitul a înfățișat de mai multe ori înaintea lui pe ambele părți și femeia n'a dovedit altă pricină, decît a ținut că e nebun «și că nu-l mai poftesce de bărbat, temîndu se să nu-l facă vre-o primejdie de mörte. Pentru care noi, căutîndu în pravile ca să vedem hotărîrea canónelor.... am găsit la list. 216, glad. 234, unde țin la muma și stăpîna tuturor bisericilor ce se țin la adevărata și marea biserică... «că muieră de va fi avută acea patimă mai înainte de cununie și se va mărturisi cu mărturi credincioase, atunci degrab se desparte de bărbatul ei fără de nici o îndoire și bărbatul își ia altă muieră; iar de îi va fi venită acea patimă muierii în urmă, după ce s'a cununat cu bărbatu-său, atunci să n'aibă nici voie nici putere acel bărbat s'o lase pînă întru totă viața ei; precum și bărbatul, de i se va întîmplă acea patimă, iarăși muieră să n'aibă voie să ia alt bărbat pînă întru totă viața lui.» Decî, după această poruncă a pravilei, chiar pentru omul îndrăcit, hotărîrea țin, ca nici cum să nu se despartă un androghion de va fi dobîndit patima în urma cununii, cu cît mai virtuos că soțul nu se află într'această patimă a îndrăcirii....»

(1) Cod. XXX, fila 147 verso.

(2) Cod. XXXI, scara 8, fila 49.

Metropolitul constată, că «patima a venit după 7 ani de căsătorie, în urma întâmplărei morții copiilor și a altor nenorociri, care acesta n'o putem dice îndrăcire sau nebunie, ci o ipocondrie sau năucire». Cucóna persistă a cere despărțenia, dicându că se teme să n'o omóre. Metropolitul a constatat prin obraze destoinice și dela gazda unde stau soții, că soțul nu s'a purtat rău, ci numai «are o poliloghie uimită și fără temei.» Deci Metropolitul nu acordă despărțenia, ci numai de ocamdată deosebire cu șederea din casa părintescă, sperându că prin locuirea împreună, isolați de părinții soțului, se va întări căsnicia.

Domnitorul, la 20 Septembrie același an, încuviințază nedespărțirea soților și rânduiesce o comisiune compusă din Metropolitul, Episcopul de Râmnic, boerii Vel Ban și Vel Logof. de Țera-de sus, să se adune și să chibzuiescă de față cu Paharnicul Jianul, tatăl soțului, ca acesta să acorde fiului său mijlocele de trai osebit din casa părintescă. (1)

Egumenul dela Sf.-Sava Chir Gavril s'a jăluit Domnitorul că un Radu Holteiul dela Ghebóia din Dîmbovița, la 9 Mai 1796, a sărit noptea ulucile la casele egumenesce și l'a necinstit cu sudălm și cu bătăi, i-a spart capul și i-a smuls părul.

La judecată, pîritul nu tăgăduiesce, dar dice că l'a prins pe egumen la ibovnica lui Voica, ce vinde vinul mănăstirei într'o căscioră alături cu casele egumenesce, în curte deosebită cu uluce. Judecata găsesce că cărciumăresa nu putea să-l fie amantă, de vreme ce avea bărbat, și că și egumenul este în vîrstă, și deci propune a fi pedepsit bătăușul acolo unde a făcut necinstea cu 200 de toiege, dar și cărciumăresa să fie scósă din cuprinsul curței egumeniei, ca să nu mai dea bănuială. — 1796 Mai 27.

La 5 Iulie 1796, Domnitorul aprobă anaforaua. (2)

Anaforaua Metropolitului Dositei din 23 Martie 1795; arată că au venit la Metropolie să se chirotonisescă diacon un grămătic anume Vasile Nușul din Bucuresce. S'a găsit vrednic de chirotonie și l'a destinat a fi diacon la biserica Curței domnesce cea veche, după cererea clerului de acolo. Până să se facă anaforaua către Domnitor de încuviințarea chirotoniei după cuprinderea lumnatului chrisov, «din îndemnarea vrăjmașului diavol, au îndrăznit până a nu se chirotonisi și au slujit leturghie diaconesce în 2, 3 rânduri. . . . De care însciințându-ne, unde eram socotin-

(1) Cod. XXVII, scara 16, fila 47.

(2) Cod. XXX, fila 142.

du-ne a-î orânduî canonu spre a-şî plânge păcatul pentru nelegiuita faptă ce a făcutu, nu s'a mulţămitu numai cu acésta, ci încă meşteşugindû a făcutu o carte mincinosă ca despre partea noastră, cu pecete străină, cuprin-
dătoare cum că este preotû şi duhovnicû şi că este trimesû de noi afară în eparchiî ca să spovăduiască şi să povăţuiască norodul spre mântuire, schimbându-şî şi numele, cu care eşindû prin satele de afară din judeţul Ilfovului, a şi începutu a face cercetare pe la bisericî: cum şi în ce chipu se află cele sfinte? puindû şi epatrahirû de gâtû, sêvîrşindû şi unele din cele preoţescl rânduell, de carî însciinţându-ne amû şi trimesû omû într'a-
dinsû şi, prindendu-lû, l'a adusû aici la Metropolie, căruia după cercetarea ce i s'a făcutu, aflându întocmai după cum ne-amû însciinţatû, fiind-că elû se află cu plete şi barbă, ca celû ce aveă să intre în orânduiala bisericescă (cu care a înşelatû a-lû crede norodul de diaconû şi de preotû), amû pusû de l'a rasû, ca nu cumva scăpându iarăşî de aici cu vre-o deosebită meş-
teşugire, să înşele pe creştinî. Dar pentru ca nu şi de acum înainte să mai îndrăznescă şi altulû ca dînsulû a face şi a-şî rîde de lege şi de cele sfinte, rugămû pe Măria Ta, că de se va gasi cu cale şi de către Măria Ta, să i se facă o cuviinciosă certare politicescă în vederea tuturorû, spre pildă şi altora; iar anîl Măriei Tale rugămû dela Domnulû Dumnezeu să fie mulţi şi fericiţi.—1795 Martie 23.

Alû Măriei Tale către Dumnezeu fierbinte rugătorû şi smeritû părinte sufletescû.

Resoluţia Domnitorului din aceeaşi zi: «Poruncimû Domnia Mea dumi-tale Vel Spătarû, pe acestû Vasile, ridicându-lû dela Metropolie, la acea biserică unde aû îndrăznitû de a slujitû sf. leturghie fără a fi chirotoni-sitû, să-lû puie înaintea bisericeî în falangă, să-lû bată cu 100 toiege la tălpî, şi apoi să-lû trimeţî surghiunû la mănăstirea Căldăruşanî, unde po-runcimû, epistatule dela Căldăruşanî, să-lû aibî la osîndă acolo, de unde să nu se slobodă fără de porunca Nôstră». (1)

Iw Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû. i gpd. Zemle Vlachiscoe.—Cinstitû şi credinciosû boerulû Domniei Mele Hatmane Nicolache Cai-macamu Craiovei, pe acelû Andreiû Brutarulû, cu acea mână numită de sfinte môte, să-lû trimiţî aici cu însciinţarea dumi-tale şi cu slujitorî, între dînşîl. — 1794 Martie 15.

Vel Logofătû.

(1) Cod XXVIII, scara 4, fila 33 verso.

Prea Înălțate Dómnne,

Cu smerită anaforă însciințeză Măriei Tale, că în vremea trecutului război, când oștile prea puternicele noastre împărății au trecut peste munte în Țera Nemțescă, călcându-și ținutul Hațegului și întorcându-se cu isbândă, între alte *lafire*(?) ce s'au luat de acolo, s'a adus și o mână numită de sfinte mósște, care s'a luat de un Andrei Brutaru din Craiova, care șade în valea Vlăiceș, fiind el atunci Căpitan pe lângă Asechi Cara-Mustafa, și eșind vorba cum că acea mână numită de sfinte mósște ar fi dela mănăstirea Argeșului, aflându-mă eu atunci protosinghel al Episcopiei Rîmnicului șeșetor în Craiova, am făcut cerere numitului Brutaru ca să aducă acea mână să o vedă și să se puie la o păstrare până când se va face pace și se va dovedi de unde este, și nu a vrut nici să o arate măcar; acum cercetându eu pentru mósțele sfintei Filotei, ce se află la biserica domnească din orașul Argeș, m'am însciințat cum că lipsește mâna cea dréptă, și aducându-mi aminte de acea mână dela Craiova, dau cu socotélă cum pôte să fie aceea ce lipsește dela Argeș, fiind că tot în vremea războiului s'a luat și aceea de către ostași, găsind sicriul cu sfintele mósște ascuns într'un zid; deci mă rog Înălțimei Tale, ca să se facă luminată poruncă către dumné-lui Caimacamu Craiovei să cerceze pe numitul Brutaru, și de va fi mâna cea dréptă, să o trimită aici, de unde luându-o eu, de se va potrivi la mărime cu cea laltă mână a sfintei și se va cunoște că cu adevărat sunt sfinte mósște, va rămâne la locul ei, ca să nu se înstrăineze, și ceea ce va arăta numitul Brutaru într'un adevăr că a dat pentru răscumpărarea dela ostași, i se va împlini dela numita biserică; de acesta mă rog, iar anii Măriei Tale fie dela Dumneșeu înmulțiți și cu fericire.—1794 Martie 14. (1)

Ală Măriei Tale smerit rugător către Dumneșeu și plecată slugă,
Iosif Episcopu Argeșu.

Fiind că Const. Mirescu dela satul Cioran sud Olt și Ioan Socolu dela Lepul sud Mehed. și pentru ginerele Rădoiului dela Bohoșii, trimiși fiind din porunca Domniei Mele salahor la Ismail spre a sluji la lucru împărătescu cu plata cea orânduită lor, după cum au și cei lalți, s'au împotrivit la slujba lor și în mare nesupunere făcându-se zurbagii răsvrător și tuturor celor lalți salahor, pricinuind zăticnire lucrului împărătescu, s'au împotrivit și înșiși orânduitor boier epistași ai Domniei Mele, după a căroră ale lor fapte făcându-se vinovați vrednici de pedepsă și de osindă,

(1) Cod. XXVIII, pag. 19, III.

îi orânduimă la ocnă. Orânduimă pe să-î ridice şi să-î ducă la Ocnele mari sud Vilcea, unde poruncimă, Cămăraşilor de ocne, să-î băgaţi în ocnă şi să daţi adevăriniţă la mâna orânduitalui zapciui că vi s'aũ făcută teslimă.—1794 Iunie 15. (1)

La 13 Martie 1796 s'a făcută carte legată la Caimacamă şi la Proin-Caimacamă, după însciinţarea Spătarului Slugearoglu, ispravniculă Vilcei, că de câte ori se ridică ómeni cu mumbaşiri trimişi dela Craiova, să se facă acésta cu scirea şi prin marafetulă ispravnicului, cum şi pentru jafurile ce s'aũ luată cu nume de trépède ca taleră 4000, să cerceteze cu amóruntulă trimiţendu-se şi însemnare de trépédele judeţului, şi ceea ce va fi luată peste orânduială să se întórcă înapoi. (2)

Răspunsă la Caimacamulă Craiovei pentru locuitorii delu Slatina, ce aũ dată focă casei Stoicăi Logofiţelulă, a-î avé la închisóre.

Iă Alexandru Constantină Moruzi Voevodă zemle Vlachiscoe.—Cinstită şi credinciosă boerule Domniei Mele, Costache Caragea Hatmane, Caimacamule Craiovei, sănătate ! Amă vădută Domnia Mea toate cele ce Ne scrii pe largă pentru pricina orăşanilor dela Caracală sud Romanaţi cu Stoica Logofiţelulă şi amă înţelesă rea urmarea şi pornirea ce aũ făcută orăşani. Pentru care iată îţi scriemă şi straşnică îţi poruncimă, ca totă paguba câtă vei dovedi-o cu dreptulă adevără că aũ pricinuită Stoicăi Logofiţelulă la acéstă pornire a loră ce aũ făcută de aũ dată focă casei, atâtă pentru ale lui lucruri ce s'aũ prăpădită, câtă şi ale soţiei lui şi ale tatălui său, să aibă dumné ta negreşită a o împlini dela orăşani până la preţă de o pară ; dar şi Stoica să lipsescă cu totulă, dimpreună cu soţia lui, de acolo, de a nu mai călcă în Caracală, după porunca ce amă dată mai înainte. Şi pe acei ce aũ fostă capi între dînşii, începători şi pricinuitori acestei netrebniiei, cum şi pe cei ce aũ sėvărşită fapta acésta, cari fără de a nu aşteptă să vadă sėvărşirea poruncei Nóstre şi fără de a nu se socoti însişii pe sineşi, aũ cutezată la ună herechetă ca acesta de *anarchie*, aflându-î negreşită şi făcendu-î bine vėdiţi, să-î ridice la bună închisóre, şi să Ne însciinţezi, avėndu-î la pază până vei primi ală doilea poruncă a Domniei Mele de urmare. — 1793 Iunie 28. (3)

(1) Cod. XXIII, fila 256.

(2) Cod. XXIX, fila 157 verso.

(3) Cod. XXIII, fila 93.

Pitacû din 9 Iulie 1795 lui Avgi-başa.

«Fiind că s'a apropiatû vremea vînătorei curuilorû şi fiind-că din pricina vremei aceştia nu se pôte aşeză Avgi-başa alû Domniei Mele cu vînătorii aici în Bucuresci pentru Irica molipselei, iată că s'aû orînduitû a şedé cu vînătorii lui i cu ȝiganiî curueri, cu coteii şi cu curuii, la Bercei sud Ilfovû, unde este şi câmpulû bunû de vînătore şi aprópe de Bucuresci, de unde pôte veni vînatulû la soroculû celû orînduitû la beciulû Domniei Mele; pentru acêsta dar i s'aû datû acêstă domnescă a Nóstră carte la mânî, spre a şedé acolo fără de poprélă de către stăpânulû moşiei aceea, dimpreună cu toȝi vînătorii ce se arată mai sus, ferindu-se şi elû de a nu supără locuitorii cu vre-o cerere de ale mîncărei saû de alte supărări. — 1795 Iulie 9. (1)

*Pitacû la Spătarû, pentru sluga unui cavalerû alû Elciului,
ce a fugitû, să-lû găsească.*

Iw Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû i Gospod.—Dumné-ta Vel Spătarû, fiind-că la 9 ȝile ale lunei aceştia unû Leunû, sluga d-sale Ilastatov, cavalerû Elciului, a fugitû dela conaculû sêû, unde se află aici în Bucuresci, înbrăcămintele lui verȝi, vîrsta lui de 20 de anî, pe carele până a nu fugi, unû neguȝitorû de aici prăvăliaşû a vrutû să-lû însóre cu fata lui, poruncimû Domnia Mea dumi-tale, să puî să-lû caute şi să se facă totû selulû de cercetări cu silinȝă, ca negreşitû să se găsească omulû acesta şi, punêndu-lû în mînă, să daî scire Domniei Mele.—1793 Augustû 12.

NB. Aseminea pitacû s'aû făcutû şi către dumné-lui Vel Agă. (2)

*Pitacû la dumné-lui Banulû Ghica şi la Halmanulû Hangherliû, ca să
iea socotela epistaȝilorû după moşiiile Măriei Sale Alexandru Vodă
Ipsilante.*

Iw Alexandru Constantinû Moruzi Voevodû.—Cinstiȝilorû şi credincioşilorû boerii Domniei Mele dumi-tale biv Vel Banû Dimitrache Ghica şi

(1) Cod. XXX, fila 70 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 118 verso.

dumi-tale Vel Hatmane Hangherliu, fiind-că Domnia Sa Alexandru Vodă Ipsilantă Ne scrie pentru moșiile și acareturile ce are aici în țără, ca să poruncim a lua socotela epistaților ce au fost, iată orânduim pe dumné-vostre, ca mai întâi să vă pliorforisiți din condici: câte sunt aceste moși vii, mori i alte acareturi? și cari sunt pe numele Domniei Sale? și cari sunt pe numele Luminatei Dómei Domniei Sale mătușei Domniei Mele? sau pe numele beizadelelor Domniei Sale? și cari și câte dintr'aceste sunt de a se vinde? ca să le arătați Domniei Mele anume; unde înaintea dumné-vostre aducându față pe epistații ce au fost orânduiri, să le cereți socotela de toate veniturile sau cheltueli, cari socoteli să aveți a le cerceta dumné-vostre forte cu scumpătate și într'adîncu, și să vi se facă cunoscutu dreptul adevăr, pentru că într'atâia ani de când epistădescu, după însciințarea ce avem delă Domnia Sa, s'a isterisit casa Domniei Sale de folosul acela ce după starea acareturilor s'ar fi căduțu a avé, netrimîndu vre-o sumă îndestulată casei Domniei Sale. Pentru aceea dar dicem, să aveți a căuță acéstă tocmela forte bine, și prin catastihă anume cu anafora dumné-vostre în scrisu să Ne arătați, pentru care orânduim într'adinsu și unu zapciu pe Ceaușulu de aprodi, să strîngă pe toți epistații înaintea dumné-vostre. — 1793 Iunie 29. (1)

Clucerulu Dumitrache, ce a fostu epitropu la mănăstirea Pantelimonu 33 de ani, a muritu, și Epitropia, din porunca Domnitorulu, acordă soției lui o pensiune lunară de 20 de lei. (2)

Se constată prezența lui Turnavitu în țără, avîndu procesu cu Dobrea negușitorulu pentru lucrurile ce i-au irositu când elu era cu Mavrogheni peste Dunăre. (3)

Sudiții.

Cu pacea delă Șiștovu (1791) Austria câștigă în Principate o înrîurire puternică, deși adese neplăcută Muscalilor. Acéstă influență se manifestă mai alesu în protecțiunea nețermurită, ce Consululu sau Agentulu austriacu exercită față cu autoritățile administrative și judecătorești, în favórea *sudiților* C. Regesci. Aceștia, pe totă ziua mai mulți la număr, forméză totu mai multu unu felu de Statu în Statu, în paguba întregii evoluțiuni culturale, naționale și mai alesu economice a Principatelor noastre. Amu

(1) Cod. XXIII, fila 93.

(2) Cod. XXXI, scara 10, fila 45 verso.

(3) Cod. XXXI, scara 5, fila 21.

arătată aiurea privilegiile de cari se folosesc sudiții neguțitori și industriași, privilegiul cari pună pe neguțitorii și industriașii pămîntenii în situațiune de inferioritate, lucru ce neîntârziat va avea de efect trecerea comerțului și a industriei din mâinile pămîntenilor în mâinile străinilor.

Dămă aci o serie de acte inedite cu referință la sudiții. Incepem cu ancheta urmată după reclamațiunile multiple ale ciobanilor ardeleni.

Iată aceste acte:

No. 1. *Sudiții pedepsiți afară din țară.*

No. 2. *Sudiții apăsrați.*

No. 3. *Moșieri condamnați în favoarea unui sudiții.*

No. 4. *Agentul austriac transmite direct nota la Domn. Conflict între Spătărie și Agentul austriac.*

No. 5. *Domnitorul scrie direct Comandantului Sibiului în afaceri de proces ale pămîntenilor cu sudiții din Ungaria.*

No. 6, 7 și 8. *Consulate noue în Principate.*

Anafora de orînduile sudițiilor ce țin și aci în țară la pășune.

Iă Alexandru Constantin Moruzi Voevodă i gpd. — Cetindu-se înaintea Domniei Mele anaforaua dumné-lui Vel Spătară i a dumné-lui Vel Vornică, și la toate madelele în parte făcîndu Domnia Mea chibzuirea cea cuviincioasă, le găsim cu bună orînduială urmate și întocmite, cu care această orînduială nu potă avea sudiții vre-o zăticnire și pagubă în mergerile și venirile lor, și se va păzi și nizamul țerei, care se cuvine; de care poruncim să se facă și deosebită cărțile Domniei Mele, strașnice poruncitoare către ispravnicii județelor, i către vătașii, cuprinzătoare pe larg ca în tocmă să urmeze acestor ponturi, făcîndu-le Domnia Mea la pont. ală treilea sincatavasis, *ca și până la tal. 50 marfă să aibă voie fără de carte domnescă a trece*, însă dincoalea, neoprite și în totă vremea să grijască ispravnicii și dregătorii a fi diafendisiți și ocrotiți, ca împotriva acestor ponturi să nu fie supărați, urmîndu și ei datoriiilor după vechiul obicei al țerei, mai virtos la cele ce se cuvine către prea puternica împărăție, într'a căruia pămînt se chivernisește, se îndestulează și își fac alșverșurile lor. — 1794 Aprilie 6.

Vel Logofăt.

Prea Înălțate Dómne,

Toma Babuș și Ioguța, cu toți sudiții chesaricesci ce aș oi la pășune aici în pămîntul țerei, aș jăluit Măriei Tale, cerîndu îndreptare la acestea

maî jos iscălite madele, întru a căroră jalbă cu zapciū Vătavū de aprođi, ni se poruncesce de Înălțimea Ta ca să o teorisimū și de tóte să arătămū în scrisū. Luminateî poruncî întocinaî fiindū următorū, după ce aū adusū zapciulū pe numișil, amū intratū în cercetarea jalbei lorū și la fieș-care pricină și cerere a lorū osebitū arătămū Mărieî Tale maî jos, printr'acésta a nóstră prea plecată anafora, acea ce amū socotitū că este cu cale a se urmă.

Đicū că sudișil ce aū eî la pășune aici în pămîntulū țereî, cum și alți ce vinū din lăuntru cu alte trebî ale lorū, când este ca să vie aici în țeră îșî iaū pașușulū dela Comăndașū, adecă dela dregătorulū din lăuntru, și viindū pe la Vătavu de plaiū de le dă răvașū de drumū, și când este la întórcerea lorū înapoî sunt necăjiți de către vătavū, că-î trimite pe la ispravnicî de li se dă răvașu Spătărieî de mergere înăuntru, și cu dusulū pe la ispravnicî, și cu zăbava ce se zăbovescū acolo până li se dă răvașū, și cu întórcerea înapoî, li se pricinuesce zăbavă câte trei patru đile, cheltuindū de omū câte tal. 1 banî 30.

Părerea nóstră.

A trece înăuntru fără răvașu Spătărieî, acésta nu póte a se urmă, de vreme ce paza dela tóte marginile țereî este însărcinată și legată la acéstă dregătorie, dar pentru a nu se pricinui nicî lorū zăbavă, și din zăbavă pagubă, amū găsitū cu cale ca dumné-lorū ispravnicî să fie siliți, cu strajnică luminată porunca Mărieî Tale, a avé unū logofétū orénduitū chiar și numaî acestei trebî, carele să fie nelipsitū și să păzescă napristanū, ca orî în ce ceasū vorū veni călătorî sudișil spre a li se da răvașū de trecere să nu î zăbovescă, ci îndată să li se dea răvașū, fără a nu li se face ză-tignire.

Maî đicū, că de răvașū ce li se dă dela Spătărie li se iea câte banî 30 de omū, încă la unî și maî multū, și cum că le cere și chiezeșū, și eî de aū câte unū prietenū la baltă, carî să-î iea în chizășie, li se pricinuesce grea cheltuială a-lū aduce de acolo, de care đicū că, și ducēndu-se eî la aceî chiezeșî, de multe orî se întîmplă de nu-î găsescū pe acasă, și fiind-că unî din eî vinū de câte două-đeci de orî pe anū aici în țeră, dintr'acéstă cerere de chezășie li se pricinuesce pagubă de câte tal. 25, care acestū obiceiū de chezășie đicū că din vechime nu l'aū avutū, ci când se întorceă dela vale înapoî să trecă înăuntru, luă răvașū numaî dela Vătașil de plaiū, și cerū îndreptare la acésta.

Părerca noastră.

Pentru răvașele de drum, să nu li se ia mai mult decât după obicei, câte patru parale de răvaș, însă de răvaș, iar nu de fieș-care nume iar pentru chezășie, măcar că ȋicū că le este cu greū, fiindū ómenī străinī și nu potū gāsi apururea chezași, dar sunt datorī să dea chezași, căci orī-care dintr'înșiī se va întimplā a gāsi în vre-o vinā că a făcutū aici în țērā, orī de tálhārie, saū de înșelāciune, cu a păgubi pe vre-unū pāmīnteanū, acelū chezașū este datorū în tótā vremea a răspunde pentru dīnsulū, și cu nicī unū cuvīntū nu se potū apērā de acéstā cerere a chezășiei, fiindū trebuinciósā chezășia, nu numāi pentru încredințarea pricinilorū de mai sus arētate, ci și pentru paza nizamulū; dar pentru a se înlesni și discolia care ȋicū că aū a aduce pe chezași pe la vātafulū de plaiū, fiindū locū depārtatū, gāsimū cu cale că pe chezași ce-și va gāsi, de va fi acelū chezașū pe departe de scaunulū ispravnicescū, să dea chezășie în scrisū, care adeverințā de chezășie să fie încredințatā orī cu iscālitura Cāpitanulū de plaiū, saū cu a zapciulū plășei, și acea chezășie ducēdu-o la ispravnicī, să o poprēscā dumnē-lorū la condicārie, și dumnē-lorū să dea altā adeverințā iscālitā de dumnē-lorū către Vātafulū de plaiū, cum că și-aū datū chezașū, și apoi acea adeverințā a ispravnicilorū să o poprēscā vātafulū la sine, și așā să dea cālētorulū răvașū de slobođenie ca să trēcā înāuntru, iar de va fi chezașulū aprópe de scaunulū ispravnicescū, atuncī să fie datorū a-lū duce înaintea ispravnicilorū, să dea chezășie în scrisū, și iarāși să facā urmarea ce arētāmū mai sus.

Mai ȋicū, că ei făcēndū óreși-ce puținā negustorie aici în pāmīntulū țerei, nu sunt slobođī a cumpērā marfā nicī de talerī 10 fără de luminatā cartea Māriei Tale, care mai înainte ȋicū că acestū obiceiū nu l'a avutū, și cerū și la acéstā îndreptare, ȋicēndū că pentru óreși-ce puținā marfā care cumpērā ei de aici și o ducū înāuntru, nu potū să vie tot-deauna să cérā carte gospodū.

Părerca noastră.

A ridicā marfā din țērā fără de carte gospodū nu o gāsimū cu cale, fiindū trebuințā a fi cunoscutū și sciutū domniei orī-ce lucru ese din țērā, dar de vreme ce se plāngū că pentru fieș ce *bagatelā de puținā marfā* nu potū să vie să ia carte gospodū, și ca să nu se zāticnēscā nicī alișverișulū locuitorilorū de aici, gāsimū cu cale ca până la tal. 20, multū 30, să aibā voie a cumpērā marfā și a o duce înāuntru cu adeverințā ispravnicilorū, însă lucrurī carī nu vorū fi proprite, și să fie luminatā porunca

Măriei Tale, atâtă către dumné-loră ispravnicii, câtă și către vameși dela vama pe la care voră trece înăuntru, ca să privegheze a nu fi marfă de mai multă preț, nici să fie din cele poprite.

Maî ȑică, că ei aă chrisovulă Măriei Sale Alexandru Vodă Ipsilantă, ca nici la trecătoare oiloră, nici la întorcere, să nu dea la Vătașulă de plaiă nici cașă, nici mielă, nici urdă, nici altă nimică, iar vătafulă Moise dela plaiulă Teléjenulă sud Saacă, îi supără împotriva și le ia de odaie câte ună mielă, i câte tal. unulă, încă dela unii și mai multă, și vara le ia câte ună cașă mare de stână.

Părerea noastră.

Măcar că Măria Sa Alexandru Vodă Ipsilantă prin chrisovulă Măriei Sale ot 1786, ce-lă vedemă din condica Visteriei, îi apără de a nu da Vătavulă nici ună bană, nici când voră sui cu oile la munte, nici când se voră pogori, nici cașă, nici urdă, nici nimică, dară iarăși însuși Măria Sa, din condica Divanulă vedemă, că aă dată carte la létă 1781 Octomvre 6, cu poruncă către ispravnică ot sud Prahova, care cuprinde chiar așa, că între alte pricină ce aă fostă jăluită Bărsaniă străiniă atunci către Măria Sa pentru Michalache Vătavulă de plaiă, s'aă mai jăluită și de acésta, adecă: că primăvara când suie cu oile la munte, le ia de totă odaia câte tal. doî, și vara le ia de totă stână câte 20 oca de cașă, pentru care poruncesce Măria Sa către ispravnică cum că urmarea lui este împotriva chrisovulă Măriei Sale ce aă Bărsaniă la mâna loră și împotriva cărței Măriei Sale ce o are Vătavulă la mâna lui, pentru că chrisovulă scrie să nu le ia nici ună bană nici când suie cu oile la munte, nici când se cobără, fără numai obiceiulă havaetă ală vătășeiloră, după cartea Măriei Sale ce o are la mână, care este rânduită să ia de turmă câte ună mielă mică dintr'acea primăvară și de stână câte ună cașă, iar altă nimică; iată dar că printr'acéstă carte și însuși Măria Sa Alexandru Vodă îi îndatoréză pe jăluitoii a fi următorii la acelă dreptă și hotărîtă obiceiă ală Vătavulă de plaiă, care acestă obiceiă s'aă urmată nu numai în totă domnia Măriei Sale Alexandru Vodă, ci și în domnia Măriei Sale răposatulă Nicolae Vodă Caragea, i în cea dintăiă domnie a Măriei Sale Michaiă Vodă Suțulă, în cea de a doua domnie totă a Măriei Sale, cum și acum în luminate ȑilele Măriei Tale; dreptă acea găsimă cu cale să se urmeze obiceiulă și de acum înainte, precum s'aă urmată și până acum.

Maî ȑică, că muntele unde-și pască ei oile și caii se vecinesce cu alții, cari sunt iarăși sudiși dintre ei, și fiindă aprópe unii de alții, le trecă vitele dela unii la alții, cari vite când trecă, ȑică că sunt sciute, și însuși

de ei, iară plăieșii Vătavului vine la acei vecini ai lor, și ajungându-se cu dinșii le ia acele vite, și făcându-le de pripasă le duce la Vătavul de plai; și așa le ia de cală câte tal. 4 și 5, și ȋicū că obiceiul n'a fost s'ă le ia caii din munți și s'ă-i facă de pripasă, fără numai când s'a luat căte un cal de hoți și prin marifetul Vătavului îl scotea, da de cal câte tal. 1.60, cum și când fugea căte un cal din munți și-l sprijina Vătavul, asemenea da câte tal. 1.60.

Părerea noastră.

Pentru caii ce se pască în munte, numai cei cari se voră dovedi perduți ori furați și se voră găsi, sau cu adevărat perduți, pentru aceia să plătescă după vechiul obicei de cală câte bani două sute, iar nu câte tal. patru-ȋeci după cum se jăluesc, iară când nisca-i va cal ai lor se voră răspândi și se voră amestecă cu alți cai, cari voră fi aproape în vecinătate cu dinșii, și se voră dovedi că sunt luați de plăieși ca s'ă-i facă de pripasă, s'ă nu se supere pentru acei cai cu nici un fel de cerere de bani de către Vătav sau de către plăieși, și de se va întâmplă a li se fură vre un cal de acolo din munte, s'ă n'aibă ei a face nici o cerere dela Vătav, la care acesta și însuși ei se mulămiră.

Maȋ ȋicū, că la trecerea loră când mergă înăuntru pentru ore-ce trebă (afară din coboriș și suitulă oiloră la munte) aȋ avut obicei de a da Vătavului pentru răvașă trecătorii căte o pară, iar acum le ia de răvașă căte trei parale.

Părerea noastră.

Pentru răvașul Vătavului, precum va fi obiceiul din vechime așa s'ă se urmeze.

Maȋ ȋicū, că la judecăȋile ce se întâmplă de aȋ ei înaintea Vătavului de plai cu pămîntenii de aici din țără, nici o îndreptare dela vătav nu vedă, nici împlinirea dreptului loră nu li se face.

Părerea noastră.

Vătavul plaiului s'ă aibă a le căută pricinele și judecăȋile cu amăruntulă și cu dreptate, urmându a le face și împlinire dreptului loră ce se va cunoșce și se va alege că aȋ s'ă ia dela pămîntenii, iar când pe a vătavului cercetare și judecată nu se va mulămi, atunci voră merge la dumné-loră ispravnicii, și când nici de acolo nu se voră mulămi, ușa divanului Măriei Tale este deschisă, de unde potă a-și află totă îndestularea dreptăȋei loră.

Maî ȑic , că V tavul  de plai , c nd lipsia del  plai  la tr ba lu , l s  vechil  în locul  s  ; iară acum vechil  nu-  face,  i c nd merg  să-   ia r va   de trec t re  i viitóre, a t pt  c te patru  ile p n  vine de le dă r va    i se stingă cu cheltuiala.

Părerea n str .

Să fie dator  v tavul , c nd  lipsesce în plai  pentru alte porunci  i treb  ale plaiului, urm nd  vechiul  lu  obicei , să-  lase vechil  negre it , ca să nu se pricinuiască z t cnire  i zăbavă c l torilor .

Ma  ȑic , că egumenul  m n stire  i locuitorii del  Tel jen  sud Saac , c nd con cesc  ei pe mo ia m n stire  cu oile, de se suie la munte, p n     fac  gătire de pl c  cu oile, se z bovesc  c te două tre   ile pe mo ii,  i oile le pasc  în locuri slobode, iar egumenul  cu locuitorii le  e  c te un  miel  primăvara  i c te o putinic  de lapte t mna, care obicei  ȑic  că nu l   avut   i cer  porunc  a nu fi sup ra .

Părerea n str .

Cu luminat  porunca M rie  Tale să se facă cercetare de dumn -lor  ispravnicii jude ului,  i după cum se va dovedi că s'a urmat  obicei  din vechime la ac st  mo ie a Sinaiei  i acelor  locuitor , a   să se urmeze  i de acum înainte.

Ma  ȑic , că negu torii cei ce cump r  ca ul  del  d n   le face  nc r-c tur  cu c ntare viclene, p gubindu-  pe t t   iua cu c te 12 oc ,  i cer  ca cu luminat  porunc  să fie ocroti  de ac st  pagubă  i să li se c n-t r sc  ca ul  cu c ntare drepte, pecetluite cu pecete gospod .

Părerea n str .

Fiind-că c  ariile sunt în plai , să aibă v tavul  datorie, ca pe cel  ce-l  vor  ar t  jăluitorii că i-a asuprită la c nt rirea ca ului  i-l  va găsi v tavul  cu c ntar  nedrept , pe unul  ca acela să-l  arate la dumn -lor  ispravnicii, spre a i se face c  duta certare. Noi pentru tóte acestea ma  sus ar tate a   socotim  a fi cu cale, iar hot r irea cea des v r  t  r m ne a se face de c tr   n l imea Ta.—1794 Martie 30. (1)

Dumitrache Manul  Vel Sp tar , Costache Ghica Vel Vornic .

(1) Cod. XXVII, pag. 12 verso.

Pitacū la ispravnicii din Jiulū-de-sus și la Vătașii de plaiū, Căpitanii i vameși din acelū județū, din 13 Iunie 1793.

S'aū jeluitū neguțătorii pămîntenii ce aū cășării vechi la acelū județū, că ciobanii ungurenii ce și aū oile pe pămîntulū țerei nu urmază obiceiulū vechiū de a da cașū la cășăriile unde-și ținū vitele, ci ilū trecū peste munți în Transilvania pe furișū, și așā neguțătorii pămîntenii nu potū să facā cașcavalū. Domnitorulū a căutatū la condicīe Divanulū și aū aflatū articolulū 12 din așezămîntulū pentru Ardeleni, cum că la luna lui Augustū, după ce încetază de a da cașū la cășărie, atunci să-și facā branza de trebuiță pentru casele lorū după vechiulū obiceiū, și atunci sunt slobođi de și trecū înăuntru (brânză) nesupărați de vamă nici de alte cereri. Domnitorulū ordonā întocmai urmarea. (1)

Pitacū către ispravnicii din Ialomița asupra jalbei unorū ciobanii din ținutulū Sibiiulū contra lui Constantinū biv Căpitanū za leșegii din satulū Ceganii, plasa Stelnicii, «cum că într'acéstă tómna, până a nu trece cu oile lorū în baltă, s'a pusū numitulū de le-a luatū din turma de oi câte o oie și de turma de cărlani asemenea, și le mai cere și pentru caii cari îi bagā în baltă, de totā vita mare saū micā câte 10 parale». Ciobanii ȑicū că obiceiulū lorū erā, «numai cānd dārīmā păduri de salcie în bălți pentru hrana oilorū lorū, atunci cānd esū primăvara din bălți, daū acea oie de turmā și din turma de cărlani de asemenea, iar cānd nu taie pădure de salcie și își hrănescū dobitocele numai în stufurile bălților cu iarba ce găsescū, ori pe acea moșie arū fi, nu daū nimicū». Domnitorulū cere informațiunī despre acestū obiceiū și ordonā a nu se cere nimicū dela acești ciobanii peste ponturile Divanulū. — 1794 Dechemvre 14. (2)

17 cărți legate și una la Caimacamū, pentru sudiții străini, cari vorū să-și hrănescā oile lorū în pădurile țerei, să plătescā la 20 de oi unū havuetū la stăpāniī pădurilorū. Aceste dispozițiunī se ieau în 12 Februarie 1795, după jalba și rugăciunea străinilorū.

Ungurii din Transilvania, cari și-aū scosū oile din bălți din cauza apelorū și n'aū pășune până în primăvarā, în păduri vorū să dea oilorū dā-

(1) Cod. XXIII, fila 76.

(2) Cod. XXIX, fila 2.

rămăturî de rămurele de pomî. Acesta nu este lucru obicînuit, ȕice Vodă, «nici este domnia îndatorată a griji pentru trebuinȕa vitelorî lorî şi a da pădurile ȕerei boerescî şi mănăstirescî spre hrana şi adăpostirea vite-lorî (străinilorî), precum nici în *ponturile împăratescî*, carî sunt tocmita pentru sudiȕii ce aî vitele lorî aici în ȕeră, nu se cuprinde nimica de a avé a face cu pădurile, ci încă la cap. 11 scrie curatî, că şi pentru prunȕi i delniȕele şi locurile, ce le vorî trebui pentru păşune şi hrana vitelorî lorî, să aibă a se tocmi cu stăpâniî moşiiilorî acelora, cu învoială şi mul-ȕămită. «Totî asemenea învoielî, ȕice Vodă, trebuiescî să facă ciobaniî arde-lenî şi acum din vreme, plătindî la stăpâniî moşiiilorî, «dar pentru că aî venitî cu jalbă de rugăciune la Domnia Mea, cerendî ajutorî alî domnieî şi înlesnire la acéstă mare trebuinȕă de nevoie ce s'aî întîmplatî a lipsei de fîneȕe şi greutatea de iarnă, amî găsitî cu cale să arêtamî o iubire de ómenî şi o bunătate ca către nisce străiniî ce se află în ȕera Domnieî Mele, să nu rămână la periciune, şi amî poruncitî dumné-lorî cinstiȕilorî şi cre-dincioşî boerilorî veliȕi alî Divanului Domnieî Mele să chibzuiască unî mijlocî cumpénitî de o plată cuviincióşă.»

. Luî Vodă Divanulî i-a făcutî anaforă, «ca după orênduiala *mac-sulurilorî* acesteî ȕerî, care din vechime este obicînuită a se da la tóte din 10 una, urmă ca şi la acéstă asemenea să se urmeze. Dar pentru lipsa timpului trecutî şi ȕăria ierneî de acum, cu socotélă deosebită s'a găsitî cu cale ca să aibă uşurare a nu da din 10 una, ci să dea din 20 de ói una din tóte felurile.»

A. Moruzi aprobă măsura, cu reserva ca să nu taie ciobaniî decât ra-murî, iar nu copaci întregî, şi mai alesî roditorî, «*stricândî pădurile*, carî nu se potî sădi şi a se înălȕă cu trecere de mulȕi anî şi carî sunt tre-buincióse în vremî pentru chereştele de trebuinȕa împăratescă şi domnescă.»

Se adaoge că, dacă sudiȕii nu vorî vré să dea la 20 ói una *în pèrî*, şi vorî preferî a o plăti în bani, să se învoiască pentru preȕulî óiei cu stăpânulî pădureî.—1795 Fevruarie 12. (1)

În 25 Fevruarie 1795, altă circulară la ispravnicî, după jalba ciobanilorî ardelenî, că-î năcăjescî isprăvniceii şi stăpâniî pădurilorî peste porunca de mai sus (2). Vodă repetă ordinea anterióră.

(1) Cod. XXIX, fila 17 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 21.

Carte a se da o căruță cu trei cai pentru unū suditū, ce este vinovatū, și a se trimite la Timișū cu pază.

Cinstiți și credincioși boeri Domniei Mele dumné-ta Vel Spătarū Ianache Văcăresculū i dumné-ta Hatmane Nicolache Hangerliu, fiind-că unū Petre Hagi Voicu, suditulū chesaricescū, ca unū vinovatū hrăpitorū de muiere bărbatū....., se trimite de către Agenție la dregătorulū dela vama Timișului cu scrisóre dela dumné-lui Sinior Marchelie, spre a se pedepsi acolo la județulū dela Sibiiū, poruncimū Domnia Mea dumné tale Vel Spătarū să daļ 2 catane pentru paza acestuia pe drumū până îlū va face teslimū, și dumné-ta Hatmane să daļ o căruță cu trei cai de olacū ca să ducă pe sus numitulū, și făcēdu lū teslimū la dregătorulū de la vama Timișului împreună cu scrisórea Agenției, să aducă adeverință spre încredințare; așisderea poruncimū Domnia Mea și dumné-vóstre ispravnicilorū după la județele ce cadū în drumulū acesta, câtū și vouē Căpitanilorū, să urmați a schimbā caii din conacū în conacū.—1793 Martie 9.

Pilacū pentru unū Pētru suditulū némțū, ce aū hrăpitū nevasta unuī cEAUȘU de slujitorī, a se trimite în Țēra Nemțēscā ca să i se facā pedépsā.

Iō Alexandru Constantinū Moruzi Voevodū. — Vătașe de aproți, îți poruncimū Domnia Mea pentru Pētru Hagi Voicu, suditulū Nemției, carele prin cercetarea ce i s'a făcutū s'a doveditū cu adevăratū vinovatū într'acéstă faptă, adecă hrăpitorū de nevasta lui Iordache..... de slujitorī, anume Șerbana din Ploescī sud Prahova, soție din cununie nedespărțiți, cu care nevastă fugindū din Ploescī a mersū până la Orlați, unde acolo numindu-o că este nevasta a lui, a înșelatū pe unū Ștefcu Polcovnicū de i-a datū rêvașū de drumū cum că merge la Focșani, unde pe furișū trecēndū hotarulū la Moldova și apoi întorcēdu se, a înșelatū și pe ispravnicē de a luatū rêvașū cum că va să..... la Ploescī, și la căpitānia de Rîmnicū cunoscēdu-se și ne mai putēndū tăgădui, mărturisindū și singurū fapta lui, s'a prinsū de ispravnicē și s'a trimisū aci la Domnia Mea. Decī după aceste fapte ce a urmatū, hrăpindū nevasta de lângă bărbatū și înșelāndū pe dregătorī și zapciiī domnescē, fiindū vinovatū, se cădeā a i se face pedépsa aceea ce orēnduescū sfintele și dumneđeescēle pravile pentru pilda și altora, darū făcēndū Domniei Mele rugăciune dela cinstita Agenție

dumné-luî Sior Marchelius ca să-lă dămă asupra domniei sale să-lă trimiță ca pe ună suditū a i se face pedépsa la Sibiiū, și fiindū celū d'întăiū unciultū ce-aū vinovățitū în fapta acésta, amū primitū Domnia Mea mijlocirea și rugăciunea dumné-luî cu acea..... orânduială adecă ca altulū de se va mai întimplă a cădé în vină, să nu scape nepedepsitū de aici de unde a vinovățitū, precum și însuși acesta, de se va mai întimplă a cădé în alū doilea faptă, să-și iea pedépsa cea cuviincioasă. Ci dar primindū domnesculū Nostru acesta pitacū, după ce se va trece în condica Divanulū, să iei pe numitulū Petru Hagi Voicu, și dimpreună cu acestū domnesculū Nostru pitacū să-lă faci teslimū la dumné-luî Sior (Sieur?) Marchelius, pe carele are a-lū trimete dumné-luî înăuntru la Sibiiū cu arătarea vinovăției luî, unde acolo..... de ensglimatica să-lă facă pedépsa cea cuviincioasă după pravilă.—1763 Martie 7. (1)

Vel Logofătū.

Pilacū la dumné-luî Vel Spătarū pentru domnesculū Căpitanū dela Oltenița, ce aū luatū dela unū suditū cai de olacū.

Cinstitū și credinciosū boerule a Domniei Mele Ienache Văcărescule Vel Spătarū, facemū dumi-tale însciințare că la Domnia Mea deteră jalbă Onea Balciulū și Gheorghe Lațco, sudiți nemți din ținutulū Sibiiulū, pentru unū Desculū Căpitanū dela Oltenița sud Ilfovū, că împotriva poruncilorū Divanulū și a împărătesculū firmanū ce aū spre a fi diafendepsiți ca străini ce sunt într'acéstă țeră, le-a luatū 2 cai și i-a datū de olacū; de cari sunt până acum păgubași, pentru care făcendū Domnia Mea cercetare de orânduiala sudiților, veduiū atât copia firmanulū ce aū la mânilorū, câtū și porunca în condica Divanulū Domniei Mele, întru care poruncă serie la capitolulū 4: Căpitanii după la mezilhanelele țerei să nu iea cu sila caii cioșanilorū saū măcar și alū altora dintre dînșii. Iar care va îndrăzni să facă acestū felū de faptă, numai decât ispravnicii județului pe acelū Căpitanū să-lă trimiță aci la Spătărie, ca să-și iea căduta pedépsă și să plătescă și paguba cailorū. Decī poruncimū dumi-tale ca să trimeți zapciu să aducă pe numitulū Desculū Căpitanū aicea prin scirea ispravnicilorū, de va fi însă și în vre-o slujbă de zapcilicū alū plășei, pe carele să-lă înfățișezi cu jăluitoii ca să cercetezi pricina, și pliroforisindu-te întâiū cu dreptulū adevărū că le a luatū numitulū Căpitanū în silă caii de i-a datū de olacū, după ce i-aū arătatū și cărțile ce aū de sudeție, să-lă apuci cu strînsóre

(1) Căd. XXIII, fila 12.

ca nu numai caii și totă paguba cailor să li-o plătescă, ci încă să și arăți Domniei Mele ca să orânduim osînda pedepsei lui, sau dovedindu-se pricina într'altă chip, iarăși să arăți Domniei Mele. — 1793 Martie 8. (1)

Procit. Vel Vornicū.

Poruncă la dumné-lui Vel Logofătū de Țera-de-jos, pe unū armăsarū alū lui Ioanū, suditulū nemțescū, care a cădūtū într'o grópă pe moșia mănăstirei, a se judecă cu igumenulū.

Cinstite și credinciosū boerule alū Domniei Mele Scarlatū Ghica Vel Logofătū de Țera-de-jos, facemū dumi tale însciințare, că la Domnia Mea dete jalbă Ioanū Manole suditulū Nemției dela Săcele, cum că astă iarnă unū armăsarū alū lui, prețulū lui de talerī 150, a datū într'o grópă de bucate pe moșia mănăstirei Sloboția lui Ienache din și a muritū, pentru care împlinire pagubei lui dela stăpânulū gropēi după împărătesculū fermanū și după ponturile Divanulū ce sunt pentru sudiți, carī ponturi cercetându-le Domnia Mea în condica Divanulū vēdūiū la capulū alū optulea scriindū chiar așa: Stăpânī moșiilorū să aibă în grijă a-și astupă gropile lorū de bucate, cum și verī-cine măcar gropile sale, ca să nu se întîmple să cadă vre-o vită în grópă găsind-o destupată, și orī-când s'ar întîmplă să se răpue vre-o vită cu acestū mijlocū, ispravnicī să cerceteze a cui a fostū acea grópă, și dovedindu-lū, să-lū apuce prin marafetulū judecăței să plătescă vita care s'a răpusū. Iar când stăpânulū gropēi nu se va află, atuncī să fie datorū totū satulū să răspundă paguba, ca să grijescă cu datorie pentru toți cei străinī ce ară pe moșie, să-și astupe gropile de bucate în totă vremea. Decī fiind-că stăpânulū moșiei, adecă igumenulū Slobođenulū se află astă una dată aci în Bucuresci, să-lū aducī dumné-ta de față cu jeluitorulū suditū, să cercetezi cu de amăruntulū pricina, ca să te pliroforisescī cu dreptulū mai întăiū de este adevăratū că i s'a răpusū acelū calū, cădēndū în grópă deschisă neastupată; alū doilea de este grópa a egumenulū stăpânulū de moșie, și când aceste 2 ponturi le vei dovedi adevărate, atuncī dela igumenū să împlinescī dumné-ta paguba de prețulū celū dreptū și adevăratū alū calulū, dāndū și poruncă igumenulū ca să grijască ca unū stăpānū de moșie de acum înainte a nu se mai află gropī neastupate pe moșie, sau nefiindū fostū grópa a igumenulū, să arēte Cuvioșia Sa a cui este acea grópă întru care

(1) Cod XXIII, fila 11 verso.

s'a răpusă vita jăluitarului; și să faci porunca Domniei Mele către ispravnicii județului, ca să fie următorii întocmai ponturilor și poruncei Nostre ce arătămă mai sus. Iar când se va dovedi adevărul într'altă chipă, și nu va fi cumva și pricina după cum se jeluesce, să avemă Domnia Mea însciințare în scrisă. — 1793 Martie 8. (1)

Procit. Vel Logofătă.

Pitacă la Vel Spătară, din 26 Septembrie 1794.

Vodă îl vestesce *reclamațiunea* prin notă la domnie a Agenției austriacei Curții asupra următoarelor *madele*:

1) Cum că ună *Anastasiu Ofichialulă* s'a necinstită dela Spătărie, a căruia jalbă ți-o trimitemă alăturată lângă acestă pitacă, ca s'o înțelegi pe largă; pentru care îți poruncimă Domnia Mea, că ori de către dumné-ta séu de către ómenii Spătăriei de s'a necinstită, în ce chipă? și cum este pricina în adevără? să faci Domniei Mele arătare, răspunđendă la acéstă madea pe largă, în scrisă, cu tótă curgerea pricinei.

2) Cum că Stegarulă Constantină, ce este Căpitană la Oltenița, nu numai a ținută la închisóre multe zile ună sudită anume Savulă Dorde fără de nici ună cuvîntă, ci încă i-a și luată cu sila ună cală, care îl metahiriscesce și acum.

3) Cum că Vătafulă și Vameșulă ot Căneni împotriva ponturiloră a supărată pe ună sudită Michaiă Sugurană, carele din anulă trecută aducendă în lăuntru o sémă de rîmătorii la pășune aici în țără și vrëndă acum de a-i întorce în năuntru totă pe aceia, cară i-a fostă adusă, iar numitulă Vătafă, după ce i saă arătată de către sudită teșcheréua Vătavulă ce aă fostă în anulă trecută, nevrëndă să înțelegă, i-a poprită rîmătorii, cară staă și până astăđi acolo popriți, cerendu-i altă vamă.

Deci pe amîndoi aceștia, atătă Vatafulă dela Căneni câtă și Căpitanulă dela Oltenița, să trimiți dumné-ta ca să-i aducă aici, lăsându-și vechilii în locă, atătă la tréba vătășiei și a vamei, câtă și la tréba căpitaniei, ca aici să se cerceteze pricinele acestea.—1794 Sept. 26. (2)

Vel Logofătă.

(1) Cod. XXIII, fila 11 verso.

(2) Cod. XXIII, fila 277.

Altă pitacă către epistatul Agie, din 26 Septembrie 1794.

Agentul austriac a mai dat o notă lui Vodă, că unui Ioniță Brașovenul i s'a închis casa de Agie fără de pricină nici cercetare, numai după neadeverata jalbă a unui Gheorghe Dulgherul. Vodă întreabă: în ce chip este pricina acesta? Acest Ioniță este sudit sau nu? de are casa lui sau altă lucru nemișcător aici? ce-i este meșteșugul său alișverishul? și de când se află locuitor aici? (1)

La Excelența Sa Feldzeigmeister Graf von Mitrovski, Comandirul Sibiiului, adresă din 11 Novembre 1794.

«Este sciut Excelenței Tale, că precum un locuitor de aici al Țerei-Românești, carele a făcut vre-o pîră asupra vre-unui locuitor Țerei Ardealului, se îndatoresce locuitorul acela a merge după pîritul lui și a-l trage la judecătoria locului aceluia, unde după ce a intrat în judecată, până la sfîrșit, nu pôte apoi la urmă a se trage de a răspunde ori la dată sau la luat. Așisderea și un locuitor al Țerei Ardélului, carele a făcut pîră asupra vre-unui locuitor de aici al Țerei, unde a venit de sineși și a tras pe pîritul lui în judecată aici, nu pôte apoi asemenea a se trage la urmă, ci după cum la luat așa și la dată este îndatorat a fi răspundător, fiind-că așa urmăze și orînduēla și dreptatea și așa s'a urmat și obiceiul între locuitorii acestor două țări din vechime.»

Vodă amintesce acest obicei aproponț de procesul locuitorilor din Sibii Marco cu Ioan Borănescu dela Rîmnic sud Vîlcea, ginerele unui răposat Malache neguțătorul, a căruia avere de bani a rămas în mîinile lui Dimitrie Marco, fiind epitrop prin diată în scris; făcînd în Decembrie 1793 pîră de o sumă de bani ce dîcea că peste suma periusiei ce a avut în mîinile lui i-ar fi trecînd mai mulți cheltuiți de dînsul și cere acei bani dela Borănescul, ca dela unul ce l'a cunoscut și l'a sciut de clironom.

Vodă povestesc cursul procesului, apoi arată că până la urmă suditul austriac dela Sibii Marco nu s'a supus sentinței Divanului. Domnitorul a mijlocit îndeplinirea sentinței și la Agentul austriac din țără,

(1) Cod. XXIII, fila 277.

dar nici acesta nedându-i urmare cererii să aducă pe Marco și ai săi, că de-a-vre-unu temei să mai arate sau să slobodă Agentul bani ce sunt *depozitom* (Depositum) și a împlini și celălalt, «nu lipsim a înștiința la iubirea de dreptate și la înțelepciunea care o scim la Excelența Ta, fiind bine nădăjduiți că nedreptatea nu este suferită și plăcută Excelenței Tale, și rugăm pe Excelența Ta să bine-voesci, după dragostea și prieteșugul vecinătății ce se păzesc între aceste două țări, a le porunci (lui Marco și ai săi) ca să vie acum, de-a-vre-unu temei să arate, spre a lua pricina sfârșită. . . . » (1)

NB. În cuprinsul acestei note se află vorbele: *plenipotentia* ad. vechil și «*gratia* = : «Domnia Mea grație făcându-vă».

Carte către Prea cinstita chesaro-crăiască Gubernie Principatului Ardealului.

Acest Gheorghe Popă, locuitor de aici de la orașul Rîmnicului Vîlcea, ne arată prin jalbă că are 2 buși cu vinuri și 33 rîmători, de a lua de la Stoianu Căpitanul de acolo din Sibiiu. Așisderea și la alți locuitori de acolo are datorii 500, precum din alăturata lui jalbă va înțelege cinstita Gubernie; pentru care vine însuși acolo ca să-și caute prin judecată pricinile acestea de față cu pîrîții lui. Deci după dragostea și prieteșugul vecinătății și după cum și locuitorii Ardealului, la pricinile ce au cu locuitorii țerei de aici, află îndestularea lor la dreptățile ce au, cum și însuși acest Stoianu Căpitanu i s'au împlinit și încă i se împlinesc și acum datorii și ori-ce dreptăți are cu locuitorii de aici, cu aceeași iubire de dreptate suntem nădăjduiți că va bine-voi și Prea cinstita Gubernie a căuta pricinile acestui jăluitor, și la dreptatea ce va avea îl va face și îndreptarea cuviincioasă, și să avem cinste a primi răspunsul Prea cinstitei Gubernii de pricina acesta.—București, 7 Ghenarie 1794. (2)

Carte către Cinstita chesaro-crăiască administrațiune de la Temişóra, din 31 Ianuarie 1794.

Domnitorul intervine într-un proces «după prietenesca vecinătate și armonia ce se păzesc între aceste 2 împărății», în favoarea procesului so

(1) Cod. XXVIII, fila 293.

(2) Cod. XXIII, fila 169 verso.

ției lui Michaiu Socolescu din Craiova cu fratele bărbatului său Petru Dulămiță din Caransebeșu. Răposatul bărbat al femeii a plătit ca chezașu pentru Dulămiță o datorie, și acum la Caransebeșu «vine numita muiere, ca prin puterea judecăței de acolo să-și afle dreptatea». (1)

Domnitorul adresază la 14 Aprilie 1795 scrisore către Generalu Feldzeugmeister Graf Mitrovski, Comandantul Principatului Ardélului, în favoarea unei reclamațiuni de bani a Stolnicului Dimitrie Bibescu din Craiova dela neguștorul din Sibiu Mateiu Popovici & Co. (1)

Hotare. Relațiuni cu țările vecine.

Sub acestu titlu amu adusă în vol. V alu «*Istoriei Românilor*» (pag. 484) o serie de acte, arătându încălcările ȋilnice ale Ungurilor asupra teritorului țerei. Mai aducem și aci o nouă serie de asemenea documente, cu totul inedite și nu numai cu referința la hotarele despre Occidentu, ci și la hotarele despre Turcia.

Carte legată la ispravnicu din Romanat, din 22 Iunie 1793.

La luna trecută a lui Maiu 5 au făcutu însciințare către Domnia Mea dumné-lui Medelniceru Dumitrache, ce au fostu ispravnicu mai înainte la acel judet, cum că dreptu satulu Grojdibodulu, ce este pe pământulu țerei aproape de marginea Dunărei, despre pământulu țerei fiindu un pruntu care s'a ocolitu de apa Dunărei, și din venirea apelor, aruncându nămolu, s'a astupatu acea despărțire de apă dela Dunăre și s'a făcutu pământu uscatu totu una cu pământulu țerei, de potu merge lăcuitoři cu care pe jos până într'acel pruntu, și crescându nuele subțiri acolo unde s'a aruncatu nămolulu, unu din lăcuitoři aru fi și tăiatu nuele, iar unu Osmanu iusbașu, puindu de au păzitu, când a mersu unu lăcitoru din satulu Grojdibodulu să încarce unu caru de finu din finulu ce-lu aveu cositu în baltă pe pământulu țerei, l'a cuprinsu și i-a luat 2 boi și i-a trecut în ceea parte, și pe urmă scriindu numitul ispravnicu, boi i s'au datu înapoi jăluitorulu, daru s'a ȋisă ca să nu mai îndrăznescă nimenea a tăia

(1) Cod. XXIII, fila 201 verso.

(2) Cod. XXIX, fila 46.

nuele de acolo, pentru că se stăpânesce de dumné-luî Etim-beiû. Pentru acéastă pricină vădumû Domnia Mea că loculû acela se cuvine pămîntuluî țereî, fiindû despre pămîntulû țereî din (nedescifrabilû), și fără cuvîntû se stăpânesce de alțiî. După arătarea ce s'a făcutû la loculû cuviinciosû pentru îndreptare, a venitû și poruncă numituluî Etim-beiû ca să nu se amestece cu stăpânirea pămîntuluî țereî, pentru care trimițendû omû într'adinsû alû Domnieî Mele către dumné-luî, a adusû și răspunsû, prin mehtupulû ce a scrisû către Domnia Mea, cum că de acum înainte nu se mai amestecă cu nici unû cuvîntû de stăpânire, dar acum cunoscendû că se cuvine pămîntuluî țereî, se vazghetisesce, atâtû numai a făcutû rugămintे, că de va trimite vre-o dată omû alû domnieî sale a tăia în loculû acela nuele, să nu fie opritû. Decî iată scrimû dumné-vôstre cartea acésta, dându-vê în scire că acelû locû, precum se cuvine, este și a rămasû în pămîntulû țereî, însă pe séma domnieî, iar nu alû altû cui-vașî, și dumné-vôstre, îndată ce veți primi cartea acésta a Domnieî Mele, să o treceți în condica județuluî, asemenea precum și aici s'a trecutû atâtû în condica Visteriei câtû și în condica Divanuluî, dândû spre păstrare și însuși mehtupulû ce a scrisû către Domnia Mea cu arătare că acelû locû este de pămîntulû țereî și nu are amestecû, pentru ca să fie sciutû și cunoscutû de a pururea că este în stăpânire, veți da în scrisû și zapciilorû și locuitorilorû din părțile acelea, ca și celû-laltû pămîntû alû țereî, însă necuprinsû de boeri i alțiî cu chipû de moșie, ci să se socotéscă pămîntû alû domnieî, păzindû nestrămutatû acésta, că pentru cei ce vorû veni din acea parte să taie câte unû carû de nuele să nu fie opriți ci slobodi, precum mai sus s'a arătatû că a făcutû rugăciune Domnieî Mele dumné-luî Etim-beiû. (1)

*Carte a mănăstirei Căldărușani pentru nisce munți din sud Prahova,
a nu se supără de sudiți.*

De vreme ce P. S. Sa Părintele Metropolitulû țereî Chirie Chirû Filaretû arătă Domnieî Mele că sf. mănăstire Căldărușani ot sud Prahova are întrû stăpânire muntele Rădolavû i muntele Valea-Négră ot sud Prahova cu doveđi în scrisû și prin cărți domnesci, ce s'aû vădutû și de Domnia Mea, atâtû sineturi de alte scrisori ce are, câtû și cartea răposatuluî Domnû Grigorie Ghica Voevodû dela létû 1751, întrû care cuprinde ca să stă-

(1) Cod. XXIII, fila 88.

pânescă mănăstirea acești munți, fiindu vechi ai mănăstirei cu chrisovă; și fiind-că s'au fostu întinsu atunci unii din Țera Ungurască de-î stăpâniă, dicându că i-ară fi cumpăratu dela unu Oprea Trișcă din Brașovă, după jalba ce a fostu datu egumenulă ce eră pe acea vreme, făcendu-se poruncă la ispravnicii Prahovei ca să aducă pe acei ômenii să se judece cu egumenulă, și ei fiindu ômenii rēi și nesupuindu-se a veni, au datu carte de a-î stăpâni mănăstirea, arētându că și de ară fi fostu munții cumpărați de dînșii, ei iarăși fiindu ômenii străini, de altă țeră, nu potū a stăpâni munții aceia în pămîntulă țerei fără de scirea domniei, după care asemenea au întăritu și răposatulă Domnă Alexandru Vodă Ghica și fratele Domnă Alexandru Vodă Ipsilante, cu cărțile Domniiloră Sale, ca să-și stăpânescă mănăstirea munții, iar carii vorū avē a răspunde, să vie la Divană să se judece. Decī estimpū dāndu-se de către mănăstire acești munți asupra lui Chirie Gheorghie Tărnăvitulă, ca să vadă ce venitū va fi pe dînșii, și fiind-că din pricina turburărei vremiloră ce au fostu, unii din sătenii dela Săcele din Transilvania iarăși s'au întinsu de i-au împresuratū și nu îngăduescū pe ômenii numitulă negustorū să le iea venitulă, oprindū și zăticnindū pe păstorii după la turmele de oi să nu ducă cașū la cășăriile neguțătorulă, pentru aceea iată poruncimū Domnia Mea dumné-vôstre ispravniciloră ai Prahovei, acești munți prin marafetulă dumné-vôstre să nu fie supărați de către sătenii Săceleni, dāndū de scire și păstoriloră după la oi ca să-și ducă cașulă fără de oprire la cășăriile neguțătorulă. Și ei de vorū avē a răspunde, să vie aici la Divană să se judece cu mănăstirea, iar până nu se vorū judecă acei săteni, să nu se amestece la venitulă munților, că așa este porunca Domniei Mele.—1793 Iunie 26.(1)

Poruncă la isprav. județului Prahovei, din 18 Iulie 1795, pentru Sașii Rășnoveni, ce s'au întinsu la nisce munți ai țerei.

«Vă facemū în scire, că Vătafulă dela plaiulă Prahovei dintr'acestū județū însciintēză către dumné-lui Vel Vornicū de Țera-de-jos dela 16 a lunei acesteia, cum că Sașii dela satulă Răsnovulă din ținutulă Brașovului au călcatū hotarulă și în silă au pusū oile la pășune în 2 munți ai țerei, ce se numescū Baiulă și Valea Cerbului; ci câtū pentru Baiū, vedumū Domnia Mea din condicele Divanului cărți domnesci, atâtū dela Domnia Sa Alexandru Vodă Ipsilante, câtū și dela Domnia Sa fratele Michaiū Vodă

(1) Cod. XXIII, fila 92 verso.

Suțulă, că a miluită numai cu venitulă acestui munte, care este pământă adevărată și dreptă ală țerei acesteia, pe s-ta biserică creștinăscă din satulă Rășnovulu, unde se cinstesce hramulă s-tu Nicolae, spre a-și pasce locuitorii dela numitulă sată Rășnovulă vitele loră într'insulă, rânduiri fiindă epitropă de aci din țera Domniei Mele dumné-lui Cluceră Dumitrache, printr'a căruia scire să se vîndă pe fiteș-care ană venitulă pășunei erbei din numitulă munte la locuitorii din satulă Rășnovulă, a-și pasce vitele într'insulă, cu prețulă ce voră da alții, și baniș ce se va luă să se dea la s-ta biserică pentru făclii, untă-de-lemnă, tămăie și alte trebuințe, și să se arate pe fieș-care ană socotela la P. S. Părintele Metropolită ală Ungro-Vlachiei, de vîndarea pășuneloră, cheltuiala ce s'a făcută la ale bisericeii trebuințe, după care carte iată vă trimetemă copie; însă cu acéstă pricină de milă a numitei biserice, ce s'a fostă făcută spre a-și pasce Rășnovenii vitele loră în numitulă munte Baiulă, se vede că Rășnovenii se întinsese de călcară și alți munți dimprejură al țerei ce-i stăpănescă boerii de aici, prefăcendu-i în feluri de numiri, cari boerii judecându-se cu Rășnovenii aici la Divană în vremea oblăduirei Nemțiloră, când *preten-derisindă* Rășnovenii muntele Baiulă ca pământă ală loră, și pe lângă Baiulă vrëndă să facă și alți munți dimprejură iarăși al loră, Divanulă a otărită, prin multă cercetare ce aă făcută prin judecată, ca nu numai după cei-lalți munți dimprejură să se tragă Rășnovenii, ci și pentru Baiulă să nu-și aibă cuvîntă de stapănire ală pământului ca ală loră, ci numai acea milă a bisericeii să se păzescă, ca cu plată de banș, prin tocmelă cu epitropii, să-și pască vitele într'insulă, după cum și pentru acéstă Ne pliroforisimă iarăși din condicele Divanului; iar în domnia acéstă după urmă a fratelui Michaiă Vodă Suțulă, când s'a tocmită și s'a îndreptată hotarulă țerei de către împărătescii orânduiri hotarnicii despre amîndouă părțile, s'aă deslegată mai curată tôte pricinele acestea în fața locului și aă rămasă numiții munți, precum aă fostă din începută, bună al Țerei-Romănescă și s'a preînnoită și s'a întărită hotarulă cu semnele cele obicnuite, rămăindă acești munți dincóce, precum vă trămitemă iarăși din hotarnica țerei arătarea în scrisă de întocmirea hotarului, ce s'a făcută la acéstă parte de locă, ca să aveți sciință și pliroforie. Decă, vă poruncimă Domnia Mea, ca însuși unulă din dumné-vóstre să mergeți chiar acolo în fața locului și să aveți a isgoni vitele Rășnoveniloră din cei-lalți munți dimprejurulă Baiului, cari cu pricina Baiului îi voră fi călcată; încă și pentru Baiulă nu va puté avé urmarea nici orânduiala cărților de mila bisericeii, până a nu se înnoi și a se întări cu cartea Domniei Mele. Și să avemă răspunsă. — 1793 Iulie 18. (1)

(1) Cod. XXIII, fila 107 verso.

Anafora Clucerului Dumitrache din Novembre 1793 pentru săteni din țără Bârsei, ce iară au ocupat muntele Baiul din jud. Prahova.

Prea Înălțate Dómne,

Insciințez Măriei Tale pentru săteni ot Rășnovă din țera Bârsei, din care înțelesei că iar au venit uni ca să supere și auđul Înălțimei Tale pentru un munte, ce se chiamă Baiul, din sud Prahova, pământ al Țerei Românesce și se stăpâniă cu viclesugă, până ce în domnia Măriei Sale Alex. Ipsilante Voevodă s'a dovedit și nu s'a luat pe sēma domniei, ci însciințându-se că într'acel sată este o pravoslavnică biserică, hramul Sf. Nicolae, l'a aferosit biserică și a orânduit epitrop pe Metropolitul țerei care va fi după vremi, i pe mine prea plecată sluga Înălțimei Tale, și alte obraze dinăuntru, anume Ioniță Lesbul din Brașov, ca pe fieș-care ană cu mezată să vîndă iarba muntelui, și câți banî voră da alți să aibă Rășnoveni *tin protimisin*, și acestă dinăuntru epitrop cheltuind banî la cele trebuincioșe biserice, să-și trimită socotēla aici la Metropolie, care s'au și urmată în câți-va anî; apoi acelu Lesbul, ori că avēnd Sașii oblăduirea, saă că i-a cursă din viclesugă, s'a pusă de a dată Rășnovenilor atătă *to aferoticon* al Măriei Sale Alexandru Vodă, câtă și ale altor din urmă Domni, ce au întărită acestă danie, după cari cărți se află la mine copii; decî răpos. Metropolită auđind, l'a lipsit și a orânduit altă epitropă, iar din năuntru, anume Vasile Vladă, către care Sașii iar și-au dată hacul muntelui; apoi Vasile Vladă dându-și obștesca datorie, s'a rēnduit altă epitropă Ioilă Boghiciu, carele ne-a însciințat că de sunt 3 anî nu i-au mai dată Rășnoveni nimic; se află la mine și 2 zapise ale ȃșilor Rășnoveni, iscălite toți de proesti săteni, atătă Sași câtă și pravoslavnic, fiindă legați ca să plătescă pe fieș-care ană tal. 100, cum le vei vedē Înălțimea Ta; peste tōte acestea în anul trecută aflādu mă și eă trimesă cu dumné-lorū Efendi Merahași au eșit în țără uni din Sașii Rășnoveni de au venit la Cămpina și alți în Focșani, mijlocindă de șar fi putută ca să se scrie la contractă cum că muntele Baiul s'ar fi stăpănită totă de Sași. Dar noi îndestulāndă pe dumné lorū Efendi și pe Ofichiali, nu li s'a dată nici o ascultare. Ci ca unul ce sunt de Domnul rēnduită epitropă, socotiă că mi se cuvine a însciință Înălțimei Tale.

Ală M. Tale prea plecată slugă, Dumitrache Cluceră.

Iată și pitacul Domnitorului la acest raport:

Iw Alexandru Constantin Moruzi Voevodă i gpd. — P. S. Ta Părinte Metropolită, i dumné-vóstre cinstiților și credincioșilor boerilor veliți ai Divanului Domniei Mele, d'impreună cu dumné-lui Vel Spătară, fiind-că prin deosebită pitacă Domniei Mele sunteți orânduți a cercetă pricina munților cari ni s'au jăluită boerii cum că îi calcă Sașii Rășnoveni cu pricina acestui munte Baiulă, poruncim dar ca la aceeași adunare să faceți cercetare pricinei muntelui Baiulă după această anafora ce Ne dă dumné-lui Dumitrache episcopulă, unde să fie și dumné-lui de față, și să faceți Domniei Mele anafora, chibzuindă urmarea cea cuviincioasă asupra acestui munte. Pentru care poruncim, zapciule, ce esci orânduți Vătașă de aproți, ca la aceeași adunare să înfățișezi și această poruncă a Domniei Mele, și să Ne aduci anafora osebită.—1793 Noemvre 22. (1)

Vel Logofetă.

La Medelniceru Cârlova, ispravnică ot sud Buzău, totă pentru călcarea muntelui Bălescu, de ai făcută urmare după porunca ce i s'a dată mai înainte, și să însciințeze.

Iw Alexandru Constantin Moruzi. — Credinciosă boerulă Domniei Mele Ioniță Cârlova biv Vel Medelniceră, ispravnică ot Buzeu, sănătate! La Augustă 18 și s'a trimisă porunca Domniei Mele pentru călcarea muntelui Bălescu, trimițându-ți și o carte a lui Obersleutenant și poruncindu-ți ca însuși să mergi la fața locului, să vezi adevărul pricinei și îndreptarea ce va fi făcută cu rădicarea străjei și a stânei de pe pământul țerei și să Ne însciințezi, și de atunci nici un răspuns nu ai trimisă Domniei Mele de urmarea ce vei fi făcută; așa dară, fiind-că vedemă Domnia Mea o scrisore a celui Obersleutenant dela Octomvre 18, după care iată-ți trimitemă copie, și-ți poruncim strășnică să însciințezi Domniei Mele pe largă urmarea ce ai făcută după porunca ce și s'au dată, de ai fostă însuși acolo în fața locului și de ai vedută cu ochii îndreptarea ce se va fi făcută? și fii sănătosă. — 1794 Noemvre 4. (2)

(1) Cod. XXIII, fila 180.

(2) Cod. XXIII, fila 172

Procesul pentru hotarul țerei despre Ardélă: muntele Bălesculă din jud. Buzăului.

Credincioși boeriloră Domniei Mele Ioană Cârlova biv Vel Medelniceră i Alecu biv Vel Logofetă, sănătate! Vă facemă Domnia Mea în scire, că după arătarea ce au făcută Domniei Mele în scrisă ispravnicii ot sud Buzău încă dela trecuta lună a lui Maiu 25 ală acestui următoră ană, trimitendu-Ne și cartea ce le scrie Vătafulă de plaiulă Părscovulu, cum că ună munte ce se chiamă Bălesculă, dintr'acelă plaiă, la îndreptarea hotareloră ce s'au făcută încă din domnia Dumi-Sale fratelui Michaiă Vodă Suțulu ot lét. . . , jumătate dintr'acestă munte a rămasă în pământulă țerei aceștia, unde s'a pusă și *cordoănă*, și că nu s'au mutată o stână ce este pe partea țerei aceștia dincóce de cordonă, ci a rămasă totă pe pământulă țerei aceștia, unde în anulă trecută aducându-se oă din lăuntru la acea stână; cum că au mai fostă însciințată Domniei Mele pentru acésta, și s'a trimisă poruncile Domniei Mele către dumné-ta Medelnicere Cârlova, scriindu-se și înăuntru ca să iasă cel orânduișă spre urmarea și sêvîrșirea acestei pricină după hotărîrea și semnele ce s'au făcută de atunci dela îndreptare, și cum că dumné-ta a mersă, iar din năuntru n'a eșită nimeni, până a dată iarna și a rămasă lucru neisprăvită; și cum că acum la acelă cordonă, unde eră *6 militară* de păziă în anii trecuți, au venită 12; și că într'acea săptămână sunt a veni iarăși oă la acea stână, cerendă dumné loră ispravnicii dela Domnia Mea ca să se pue în faptă și să iea sêvîrșire pricina acésta; pentru care cercetandă Domnia Mea, Ne adeverimă din condicele Divanulu Domniei Mele cum că pricina acésta n'a luată sêvîrșire, din pricină că nu v'ați potrivită a vă află la ună sorocă orânduită și sciută, după cum acésta se cuprinde atât în cartea dumné-loră ispravniciloră ot sud Buzău, câtă și în cartea Vătafulu de plaiă Părscovulu și în cartea ce Ne-a scrișă dumné-ta din anulă trecută Noemvre 15; decă pentru ca să se urmeze și să iea sêvîrșire pricina acésta, amă grăită Domnia Mea cu Sior Merchel, Agentulă, cerendă urmarea și sêvîrșirea trebei, pentru care a însciințată și dumné-lu înăuntru, și amă primită dela dumné-lu răspunsă cum că s'a orânduită din năuntru dumné-lu Ober Lieutenant (laintant) Conte Cun și dumné-lu Lieutenant auditoră Țabaș-Țalași, a se află la 2 ale lui Augustă în fața loculu dimpreună cu orânduișă despre partea Domniei Mele, spre a se pune în faptă sêvîrșirea trebei; unde iată orânduimă și pe dumné-vostre amîndoi despre partea Domniei Mele și vă poruncimă Domnia Mea, ca la două ale viitórei lună lui Augustă, negreșită,

să vă aflați în fața locului la cordon, unde este *marca* hotarului, ca împreună cu mai sus numiții Ober Lieutenant Conte Cun și dumné-lui Lieutenant auditoru Țabaș-Talaș, cari sunt porunciți și orânduți din năuntru a se afla la numita și iarăși în fața locului, stâna ce va cădea pe pământul țerei acesteia să și-o aridice înșiși dumné-lor, trăgându-o dincolo de marca hotarului, pe pământul Transilvaniei, și să avem Domnia Mea însciințare acum de primirea poruncei, și atunci de urmare și săvîrsire. Și pentru ca să aveți mai înainte de scire spre a vă afla în numita și la fața locului, iată vă trimitem domnésca Năstră poruncă din vreme.— 1794 Iulie 13. (1)

Formalitățile pentru Istrati Cojocaru Drestorianu, să aibă voie de a se întorce în țera lui. Mai întâiu Vornicul poliției referă asupra jalbei lui Istrati Cojocaru, că fiindu un străin, s'a așezat în pământul țerei, dar că acum voiesce a se întorce.

În altă anafora Vel Vornicu poliției Florescu arată că jăluitoarea este între rușii la mahalaua Ceașu-Radu, cu taler 30 pe sémă (1795 Maiu 9). Asupra acestei anafore Domnitorul pune rezoluțiunea: Slobodu să fie de a se duce, și dumné-ta Vel Vornice să-i dai voie prin adeverința dumi-tale către Vel Spătaru. - 11 Maiu 1795. (2)

Pitacu din 7 Iulie 1795, prin care se oprescu Turcii rusciucii și giurgiuveni să umble prin sate cu căruțe cu câtă puțină marfă, și strîngă unturi de le trecu peste Dunăre împotriva nizamului. Domnitorul volnicește pe Ilam Baraictarul sêu, «care să umble prin satele județului Vlașcei, Dîmboviței, Muscelului și Argeșu, să păzescă de a nu mai umbla acestu felu de cărușă prin sate, și pe care-lu va prinde, cu bună pază să-lu tramită la domnie.» (3)

Carte legată din 25 Aprilie 1796 către Iordache Colfescu Stolnicu, să cerceteze pentru impresurarea ce facu serhatlii dela Giurgiu moșiiilor țerei.

Ispravnicii dela Vlașca au vestitu Domnitorulu, că Giurgiuveni Turci s'au întinsu cu plugurile de a face arături pe pământul țerei, a căroră pluguri cu tôte că după porunca domniei le-a rădicatu și le-a spartu

(1) Cod. XXII, fila 264 verso și 265.

(2) Cod. XXVIII, scara 5, fila 40 verso.

(3) Cod. XXIX, fila 89 verso.

zabetul județului dimpreună cu ispravnicii și nu li s'a dat voie, dar Giurgiuvenii nu se părăsesc de a se întinde din Ți în Ți spre a cuprinde din moșiile pământului țerei, viind până în pôlele Hodivoei. «Pentru care făcând Domnia Mea cercetare pentru rândul hotarului ce este despărțitor între hasul Giurgiului și între pământul țerei, aflăm mai întâi în condica mănăstirei Pantelimonu un suret de o împărătescă ocolnică veche, cuprinzătoare pe larg de semnele și hotarele ce sunt despărțitoare; iar în vremile cele mai din urmă aflăm iarăși că cu mumbașiră împărătescă Turnagi-aga, rânduit de la Prea Înalta Pörtă, și cu un boer rânduit despre partea domniei la fața locului, în vremea lui Ștefan Racoviță Voevod, s'a întocmit hotarul cu petre și cu semne, «numite la partea locului drumul Banului, dându-se la fiteș-care mănăstire și stăpân de moșie cărți de hotărnicie, cuprinzătoare pe larg cu semnele hotarului precum s'a întocmit și s'a așezat din porunca împărătescă, după care se găsesce și *chartă* făcută din fața locului, arătătoare de linia hotarului care desparte hasul Giurgiului cu drumul Banului, care drum al Banului, măcar că Giurgiuvenii, după cum auzim, îl prepun, vrând ca să-l mute într-alt loc, dar la numita hotărnicie se vede, cum dicem mai sus, că s'a făcut și semne pe cel adevărat drum al Banului și s'a pus și petre, după cum se arată învederat și la numita *chartă* linia hotarului cu semnele și petrele lui; în urma căreia hotărnicii, măcar că Giurgiuvenii au încercat în câte-va vremi, ca și acum, a se întinde eșind a cosi și a ară pe pământul țerei, dar pururea au fost isgoniți cu boerii și cu zabeții rânduiți dela domnie; între cari boeri Ne pliroforisim Domnia Mea că și dumné-ta al fost rânduit și al sciință de pricina acésta a hotarului adevărat. Drept aceea, fiind-că voim Domnia Mea a Ne pliroforisi de întinderea care a făcut până acum sau care caută să o facă peste linia hotarului, iată poruncim dumi-tale, că îndată ce vei primi porunca acésta, să te împreună cu Serdarul Nicoli, ispravnicul județului, unde iată vine acolo la dumné-vostre și vechilul mănăstirei sf. Pantelimonu, a căreia este moșia Hodivoia, i vechilul mănăstirei Radului-Vodă, a căreia este moșia Paraipan, i vechilul mănăstirei Cotroceni, a căreia este moșia Daia și Petrele, cari mi se jeluesc că li se calcă aceste moși, aducându împreună cu dînșii la dumné-vostre și mai sus numitele sineturi, ce au în pricina acésta, unde vă trimitem Domnia Mea și *charta* ce este făcută cu închipuire de starea moșiiilor acolo la margine, unde se împreună cu hasul Giurgiului și cu hotarul ce este arătat al drumului Banului cel adevărat pe unde merge și cu ce semne se vedesce. Deci din numita *chartă* și din numita hotărnicie ce s'a făcut în vremea Domniei Sale Ștefan Vodă cu mumbașiră împărătescă, pliroforisindu-vă de linia hotarului despărțitor,

care dumi-tale Stolnice Colfescule trebuie să-ți fie mai bine știut și-lu poți cunoște și prin vedere la fața locului, ca unul ce ai fost în pricina acésta orânduit și mai dinainte, să vă sculați să mergeți amândoi la vale, unde altă urmare acésta una dată să nu aveți a face, fără de numai să vedeți unde s'au întinsu Giurgiuveni peste linia hotarului cel adevărat, ce s'au întocmit în vremea Domniei Sale Ștefanu Vodă? pe a cui moșie anume? și ca câtu locu au cuprinsu sau caută să cuprindă, atât în lungu cât și în latu din moșia fieș-căreia mănăstiri, și cine anume sunt dintre Giurgiuveni cari s'au întinsu sau se întind? și din ce vreme? Și să trimeteți Domniei Mele înștiințare, de care să faceți și o chartă cu bună închipuire fără de greșală, spre vederea și pliroforia Domniei Mele, în care să arătați starea moșiilor ce sunt ale pământului țerei, acolo la vale, unde se alătură cu hasul Giurgiului și cu linia hotarului despărțitor, însemnându și pământul pe unde și cât este împresurat? și cu trimiterea acestora să avem și deosebită înștiințare a dumi-tale, ce știință ai de cele ce s'au urmatu asupra pricinei hotarului?—1796 Aprilie 25

Cu asemenea cuprindere s'au făcutu carte și la Serdarul Nicoli, ispravnicul și amîndouă cărțile și copiile s'au dat în mâna egumenului Cotrocenu. (1)

Pilacă la ispravnicul de Oltă, din 5 Maiu 1796.

«Vă facem în scire, că pentru madéua cestilicului lui Hagi Mimiș aga, în trecutele zile s'au scrisu poruncile Domniei Mele pe larg în ce chip aveți a urmă, cum și către Capichehaiaua noastră ce avem la Nicopoe, asemenea am scrisu pe larg, dela carele avem înștiințare acum pe larg de răspunsul numitului Mimiș-aga, care dice că raelele locuitor de acolo dela cestilic, de și-au făcutu de sineși casele lor pe pământ al țerei și au trecut hotarul în știința sa nu este». Domnitorul trimite pe Peșcherghi-bașa al său, «cu carele vă poruncim, ca luându împreună și pe zabetul județului cu toți neferii lui, să vă scoboriți acolo la cestilic, unde să dați de scire și Capichehaialei noastre dela Nicopoe, ca să vie și el împreună cu dumné-vostre la fața locului, carele să îndemne și să înduplece și pe numitul Mimiș-aga de a veni împreună la fața locului, unde să strîngeți dumné-vostre și pe bătânii locului, cari au știința hotarului despărțitor, ca să cercetați cu scumpătate, și găsindu-se casele acelor

(1) Cod. XXIX, fila 175.

raele făcute pe pământul țerei, sau orî-ce nămestie, sau îngrădire, să le tăiați, să le sfărîmați, și cu toți să se rădice a nu îngădui câtă de puțin să calce pământ de ală țerei».

La 20 Maiu 1796, Vodă are scire că s'a sfărămat 15 bordee făcute de raelele din cefitlicul lui Hagi Mimiș pe pământul țerei și ordonă a se consemna fapta și îndreptarea hotarului țerei în condica județului și în a Divanului, «unde s'a dat în păstrare și sinetul acestei îndreptări». (1)

Pitacă din 9 Ianuarie 1796 către Vel Spăt., către Vel Vorniculă politiei și către epistatulă Agiei.

«Fiind-că Ne-a venit împărătescă vrednică de închinăciune poruncă pentru raelele Filipopolei și a satelor de prin prejur, să se întorcă la patria lor, poruncim dumné-vostre să cercetați și căți se vor găsi din numitele raele, să-i aduceți înaintea dumné-vostre ca să-i cercetați cu de amăruntul la ce orînduială se află aici, orî ruptași la dajdie, orî la altă bréslă de este, cum și de are casă sau prăvălie aici? de este *familiară* și câtă vreme e de când lipsesce dela patria lui? De care făcîndu catastihă cu întregă pliroforie, să arătați Domniei Mele». (2)

Pitacă din 24 Iunie 1794 la ispravnică ot sud Argeșu.

Vă facem în scire, că după însciințarea ce mi-ați făcut pentru doi ómenî ce se află locuitori acoloa, anume Manea și Simea și cu mărturie dela Cămărașu Parascheva Hagi Ghețulă, cum că fără nici o pricină de vinovăție li s'a luat de către Voevoda dela Șistovă o sémă de lucruri și bani, numai cu cuvînt căci n'a trecut pe la schela Dunărei, s'a trămisă cartea Domniei Mele și cu mumbașiră într'adinsă de aicea la Voivoda, ca să împlinască toate lucrurile ómenilor; carele însciințază Domniei Mele cum că acești doi numiți, împreună cu alți nouă inși, a fostă întovărășiți la hoții, carî a făcută haidutlucuri acolo peste Dunăre, mai virtosă la un sat ce se chiamă Orașu, din préjma Șistovulu, a ridicat și arme asupra isbășiei. Decî fiind-că Voevoda face acéstă arătare pentru dînși, pentru ca să Ne pliroforisimă dar prin cercetare, vă poruncim Domnia Mea că

(1) Cod. XXIX, fila 182.

(2) Cod. XXIX, fila 141 verso.

cu acestă mumbașiră ce vi se trimite într'adinsă, sluga Domniei Mele
 să aveți a trimite pe amîndoi mai sus numiți aici la
 Domnia Mea. — 1794 Iunie 24. (1)

Pitacū la mîna lui biv Vel Medelnicerū Ștefanū Fălcoianu, spre a merge
 cu voie domnăscă până la Iași, ținutulă Bucovinei (?), să-și caute de pricina
 moșiei sale ce are acolo, Secheleu. Domnitorulū îi dă astă carte, ca să fie
 sciutū și cunoscutū de dregătorii locului. (2)

Mazîlirea lui A. Moruzi.

Căderea lui Reis-Efendi (exilatū la Chio) și a lui G. Moruzi din dra-
 gomanatū aū adusū căderea și a lui Alex. Moruzi din tronulū muntenescū
 Dușmănia în care trăiau Moruzescii și Ipsilantescii, deși înrudiți, dușmănie
 amintită de Verninac, reprezentantul Franciei la Constantinopole, în ra-
 portulū către Ministrulū său din Paris, Delacroix, cu data 2 Sept. 1796, a
 grăbitū cu bună sémă mazîlirea lui Alex. Moruzi.

Amū spusū deǎ acēsta în volumulū nostru din Istoria Romānilorū alū
 V-lea (pag. 509). Acolo promiteamū ca anexă diversele documente din Hur-
 muzaki, relative la afacerea Consulatelorū franceze din Bucuresci și Iași.
 Prea marea extensiune a volumulū de față ne obligă să nu ne ținemū
 de cuvîntū și să nu mai îngroșămū volumulū cu înșirarea de documente,
 ce lectorele le pōte afla cu înlesnire în colecțiunea Hurmuzaki.

Aci ne mărginimū a documenta data mazîlirei lui Alex. Moruzi. În o
 notă a lui Verninac către Delacroix, din 2 Sept. 1796, se face mențiune
 de mazîlirea lui Alex. Moruzi.

Cod. XXX, la fila 191 (Arch. Stat.) ne face a vedé că la 23 Augustū stilū
 vechiū nu mai este Moruzi în capulū Țerei-Romānesci, ci boerii caimacamī.

Ultimulū actū din Cod. XXX este fără dată, dar urmēză unū actū din 6
 Novembre 1796, care deǎ se adresēză către noulū Domnitorū.

Boerii caimacamī ai Țerei-Romānesci sunt Radu Slătīnēnu, Dimitrie Nēgu
 și doi Vornici. (Veǎi actulū din 15 Oct. 1796 în Cod. XXX, fila 197).

(1) Cod. XXIII, fila 266.

(2) Cod. XXVI, fila 64 verso.

Moldova.

Sinchronistică cu domnia lui Alexandru Moruzi în Muntenia domnesce Michaiu Suțu în Moldova. Unul schimbă pre celălalt în aceste două Principate.

În volumul meu al V-lea din Istoria Românilor, anii 1774—1800, am scris pre cât mai pe larg și despre această domnie (pag. 512—540). Ne-am mai venit la mână de atunci unele documente și notițe cu referință la domnia lui M. Suțu și ne grăbim a le face locuri aici, la finea acestei lucrări.

Curtea și Divanul. În Curtea și Divanul lui M. Suțu în Moldova aflăm perindându-se boierii următorii:

Ioan Cantă Vel Logofet, N. Roset biv Vel Logofet, Iordache Ghica Vel Logofet, Dracache Depaste Vel Vornic, Iordache Balș biv Vel Vistier, Costin Catargiu biv Vel Vornic, Iordache Cantă biv Vel Vistier, Constantin Balș Vel Vornic, Nicolae Roset Vel Vornic, Constantin Ghica Hatman, Constantin Grecenu biv Vel Vornic, Ioan Razul biv Vel Spătar, Constantin Balș biv Vel Spătar, Michai Sturdza biv Vel Vornic za Aprođ, Dumitru Saul biv Vel Vornic za Aprođ, Gavrili Costache biv Vel Ban Manolache Conachi Vel Vornic za Aprođ.

Toți acești boieri primesc ordinul dela Vodă Michaiu Suțu ca să se adune la Metropolie în 12 Septembrie 1793, «să cercetați cu amănuntul cererea ce în scris face către Domnia Mea ală Nostră cinstită și credincioasă boier D-lui Ștefan Sturdza biv Vel Logofet, pentru moșii Popescii și Handrescii dela ținutul Cărligaturei, ce le-a avut zestre dela sócra dumné-lui, Spătăresa Maria Gavrilișca, și pe urmă pentru nisce pricină ce născură asupra numitelor moșii, dându scrisorile în mâna cumnatului domniei sale Iordache Gavrilișca, ca să li se îndrepteze acele pricină, carele n'ar fi adaos a le da înapoi, ce ar fi trecute în stăpânirea D-lui C. Palade Vel Vornic, făcându arătare dumné-lui Logofetului și tuturor dreptăților ce ar fi avându asupra numitelor moșii. Dreptă aceea dumné-vóstre, după hotărîrea sfintelor pravile, veți hotărî, însciințându pe Domnia Mea cu anafora. Dumné-ta Vornice de Aprođ să sta să ia pricina acesta sfîrșit fără de nici o întârziere.—1793 Septevre 12. (1)

L. sig. mij- loci, ovală. 1793. I. Mih. Const. Suțu.

(1) Originalul este la Academic, portof. I, doc. No. 144.

La 1795 Aprilie 8, Michailă Const. Suțu Voevodă dă 15 salașe de Țiganî veniți de peste hotare aici în Moldova, «carî s'au luat întru a Nôstră domnescă stăpânire, s'au dat dănie și miluire de către Domnia Mea dumi-sale biv Vel Vorn. N. Rosetă pentru slujbele ce au făcut pămîntului acestuia cu credință și silință, cum se arată în chrisovulă ce Domnia Mea amă dată dumi-sale.»

Actul este întărit din nou cu sigiliul lui Ioniță Sturdza Voevodă, la 1822 (1).

În Michailă Const. Suțul Voevodă. Carte din 1795 Martie 20.

Către Alex. Beldimană biv Vel Paharnic și Stamate biv Vel Post. ispravnic de ținutul Némțului. Clucerul Manole Furculiță a arătat că la acel ținut are părți de moșie, anume Brețcani, i Unguresci, i Cărligul, tot într'un hotar, cumpăratură cu scrisori încredințate, ce sunt pe Valea Negră, și fiind nehotărîte de către părțile celor-lalți rezeși, au făcut cerere ca să i se alôgă și să i se hotărască părțile sale.

Ordonă acéstă alegere și hotărnicie.

Folio mijlocă } Sigilă de cêră roșie pe dosul
cărței, în formă de scrisore (1).

(1) Originalul este la Academie, portof. X, doc. No. 271.

(2) Originalul este la Academie, port. X, doc. 62.

INDICE CHRONOLOGICŪ ALU DOCUMENTELORŪ.

		Pagina
1791	Augustŭ	22. — Chrisovulŭ mănăstirilorŭ Sfinții Apostoliŭ din Bucurescŭ i mănăstirea Grigoriŭ ot Sfetagora i mănăstirea Proti ot Țarigradŭ pentru mila vinări-ciuluiŭ ce aŭ 258
1792	Iulie	2. — Chrisovulŭ mănăstirei sf. Nicolae din Focșaniŭ de milele ce are 210
1793	—	— — Chrisovulŭ mănăstirei Michaiŭ-Vodă 68
»	»	» — Cartea bisericei Adormirea Maicei Domnuluiŭ din Buzăŭ de milele ce are 146
»	»	» — Cartea mănăstirei Hurezuluiŭ de liude 20 scu-telnicŭ 173
»	»	» — Jalba locuitorilorŭ de pe moșia Slatiôra (Ro-manațŭ) pentru a fi recunoscuțŭ de ômenŭ slo-bođŭ, nesupușŭ la clacă 348
»	»	» — Jalba lui Arghirŭ Cojocarulŭ către Metropolitŭ pentru a cere despărțenie de nevastă 419
»	Ianuarie	2. — Chrisovulŭ schituluiŭ Cernica din sud Ilfovŭ pentru 250 oi scutite de oieritŭ 192
»	Februarie	12. — Pitacŭ pentru a se da 2 ômenŭ scutițŭ Anițeiŭ, ce a fostŭ soție lui Enache Mărgăritŭ biv 2-lea Vist. 269

			Pagina
1793	Februarie	23. — Carte legată la Slam-Rîmnicu pentru oprirea importului de hârtie din Polonia	269
»	»	» — Carte la Slam-Rîmnicu pentru <i>horilca</i> adusă pe furişu din Țera Leşescă	639
»	»	24. — Carte de volnicie să aducă pe Iorga, vechilul de Vătafă din plaiul Cozia, și pe Radu socru-său, să stea față cu plășii ce s'au jeluittu contra loră	270
»	Martie	3. — Pitacū la Spătarū și Agă spre a nu se face jafuri și spre a le da și alte povățuiri	271
»	»	» — Poruncă la Vel Spătarū și Vel Agă pentru străji i nizamulă Bucuresciloră	272
»	»	4. — Pitacū către Metropolitū și Divanū pentru nartulū lumînărilor de cêră	269
»	»	» — Răspunsū la ispravnicil Oltulū pentru bôla ciumei.	735
»	»	» — Răspunsū la ispravnicil Vlașcei pentru bôla ciumei.	736
»	»	5. — Pitacū la Metropolitū să trimită pe părințil cu capulū sf. Visarionū la Vlașca, Oltū și Teleormanū pentru bôla ciumei	»
»	»	6. — Cărți legate la județele Vlașca, Teleormanū și Oltū pentru capulū sf. Visarionū, ce este să mērgă la aceste județe pentru bôla ciumei. . .	737
»	»	7. — Pitacū pentru Pētru Suditulū, ce a hrăpitū nevasta unū Cēușū de slujitorī, a se trimete în Țera Nemțescă să i se facă acolo pedēpsă. . .	819
»	»	8. — Pitacū la Vel Spătarū pentru Căpitanulū dela Oltenița, ce a luatū dela unū suditū cai de olacū. . .	820
»	»	» — Poruncă la Vel Logofētū de Țera-de-jos pentru unū armăsarū alū lui Ioanū, suditū nemțescū, care a cădūtū într'o grôpă pe moșia mănăstiril Slobođia, a se judecă cu egumenulū.	821
»	»	9. — Pitacū la Metropolitū și veliți boeri pentru lucrurile ce s'au stăpănitū de Mavrogheni, să cerceteze cu ce cuvintū și prin cine sunt luate. . .	583
»	»	» — Poruncă la Caimacamulū Craiovei pentru fumāritulū mănăstirei sf. Panteleimonū	630
»	»	» — Carte a se da o căruță cu 3 cai pentru unū	

		Pagina
	sudită, ce este vinovată, a se trimete la Timișu cu pază.	819
1793 Martie	12. — Pitacū oprindū portulū de arme în Bucurescī	276
» »	» — Pitacū să se dea 250 tal. din bani Cutiei mi- lelorū la Episcopulū Buzēului, ca să-ī împarță la obaze scăpătate	650
» »	» — Volnicie cu orēnduitū din partea Măriei Sale lui Vodă credinciosū, a cercetă pentru nisce bucate stricate dela o povarnă.	693
» »	15 — Zapisulū locuitorilorū din Urlați de pe apa Snagovului pentru chipulū cum aū să urmeze vîntătorea pescelui și racilorū	343
» »	» — Volnicie ca mumbașirulū Mabeigiū, să facă cercetare pentru nisce rēsvrătitori din satulū Rușăvēșulū sud Săcueni, și fiindū vinovați să-ī aducă în pază	»
» »	16. — Cărți de scutire de dijmă date locuitorilorū Ploescenī din cei vechi Călărași, Roși și Că- mărași.	277
	Numele celorū căroră s'aū datū cărțile	278
» »	17. — Carte pentru a se cercetă din nou jafurile și nedreptățile lui Iorga, vechilū de Vătafū la pla- iulū Cozia	270
» »	» — Anafora pentru 300 de stîngenī, ce Constantinū sin Ioanū din Prahova are să ia dela socru-sēū Constantinū Strămbēnulū ca zestre și acesta nu i-ī dă	426
» »	» — Carte la Caimacamulū Craiovei la jalba va- meșilorū pentru bălciurile ce se cere a se face la sud Mehedinți	678
» »	18. — Hotărîre pentru a nu se mai arendă venitu- rile moșilorū mănăstirescī Găujanī i Paraipanu din Vlașca	345
» »	» — Volnicie cu orēnduitū a face cercetare la Gău- janī și alte sate vecine din Vlașca de obiceiulū moșilorū pentru clacă	»
» »	19. — Pitacū pentru a se face cercetare Vătafului și Căpitanului Ștefanū dela plaiulū Căneni pentru asuprirea locuitorilorū	271

		Pagina
1793 Martie	20. — Pitacū la Metropolitū și la boerii Divanului pentru stabilirea din nou a nizamului pădurilor, spre a nu se prăpădi	346
» »	» — Carte de scutiri dată Pârvului, isbașu de fustași.	613
» »	» — Pitacū către biv Vel Vornicū Grecēnu, epistatulū lazaretului, pentru cei 3 dulgheri veniți dela Buzēu, ce au fugitū de acolo	738
» »	» — Pitacū către epistatulū Agiei pentru bolnavii căduți fără adăpostū, să fie duși la spitaluri . .	757
» »	» — Pitacū la Vel Spătarū pentru bolnavii căduți fără adăpostū, să fie duși la spitaluri . .	»
» »	21. — Pitacū pentru rēnduirea lui Ioanū Doctorulū ca medicū pentru săraci	267
» »	22. — Privilegiulū preoților dela biserica gospodū din Câmpulungū	183
» »	» — Anaforaua epistatulū lazaretului Vel Vorniculū Grecēnu pentru desinfectarea lucrurilor lui Enache Corci-bașa, ce a muritū de ciumă la hanulū Constandinū Vodă	738
» »	24. — Anaforaua Spătarului Enache Văcărescu pentru a nu se însărcinā Căpitaniū de afară ca zapciū strângători de bani	279
» »	26. — Anaforaua Metropolitului pentru a nu fi slobodū să se aducă cărți românești tipărite din țeri străine	3
» »	» — Publicațiune la județe, a nu ține pe hoți mai multū de 3—4 zile la grosuri și a-i trimite apoi la Bucuresci cu examene.	533
» »	28. — Anaforaua Metropolitului pentru despărțenia lui Florea sin Diaconulū Barbulū.	6
» »	29. — Pitacū la Metropolitū, Episcopii și veliții boeri pentru a face cercetarea necesară pentru nizamulū lucrurilor de hrană.	666
» »	30. — Anaforaua judecătorilor departamentari pentru regularea clironomieī unui Dumitru Vătafulū de măcelari, ce s'a sinucisū și nu lasă copii în urmă-ī.	482
» »	31. — Anaforaua Epitropiei obștești pentru scutirea de dări a 3 sate angagiate de ea la facerea de poduri în Bucuresci	774

	Pagina
1793 Aprilie	1. — Chrisovulă mănăstirei Cozia de liudele ce are. 167
» »	2. — Publicațiune la toate județele și la Caimacamă, ca să nu se tragă nimeni prin judecăți dela 15 Aprilie până la 15 Maiu după obicei, și la aceste sfinte zile să-și caute de suflet. 411
» »	3. — Carte pentru rânduirea lui Ioană Gogolă ca judecătoră la Câmpulungă după alegerea orașenilor. 279
» »	» — Pitacă către epistatulă lazareturilor, pentru a cercetă de nu s'au amestecat lucrurile unoră ciumați cu ale altoră bolnavi dela lazaretă . . 739
» »	4. — Anafora pentru a măsura moșia Prējba din Teleormană, cumpărată la mezață de Vel Spătară Ioană Văcărescu. 484
» »	5. — Chrisovulă mănăstirei sf. Spiridonă de milele ce are. 64
» »	6. — Chrisovulă prin care locuitorii de pe moșia Slătioră (Romanăți) sunt recunoscuți de omeni slobozi. 347
» »	8. — Pitacă la Caimacamulă Craiovei ca să se oblige locuitorii de pe moșiile lui Vel Vist. N. Brâncovenu să facă clacă de 12 zile. 348
» »	» — Liude 20 ot satulă Postăvarii sud Dîmbovița cu Medelnicerulă Ștefană Vilara și cu Gheorghe Vel Vistieră pentru ună podă. 776
» »	10. — Poruncă cu orânduită din partea Măriei Sale lui Vodă, a cercetă la Pitesci pentru pâne și carne cum trebuie să se vîndă 667
» »	» — Pitacă la Vel Vist., ca să dea léfa celoră ce au slujit la trebile spitalului i lazareturilor. . 710
» »	» — Pitacă la Vorniculă Scarlată Grecenu pentru slugile Cămărașului ce sunt la lazaretă i pentru léfa celoră ce au slujit la spitală i lazaretă . 711
» »	12. — Anaforaua Metropolitului Filaretă pentru a se despărți Arghiră Cojocară de nevasta sa . . . 419
» »	» — Anafora pentru a se da lui Enache sin răposatului Pascali Hagi Ioană îmbrăcăminte din bani ce-i are la Epitropie 476
» »	13. — Carte în favorea bisericei sf. Spiridonă pentru ună tîrgă la Rușii-de-Vede 68

		Pagina
1793 Aprilie	14. — Pitacū pentru venitulū unei lese de pesce la Ceganī (Ialomița) dăruitū lui Tufecci bașa și lui Deli-bașa ai Curței	349
» »	16. — Chrisovulū mănăstirei Săbindarulū	54
» »	» — Chrisovulū mănăstirei sf. Ioanū din Bucurescī.	60
» »	17. — Pitacū la nazîrii Cutiei milelorū pentru lefile ce se dau dela cutie, să se dea mai înainte de zilele Pascilorū	651
» »	18. — Chrisovū în favórea bisericei sf. Spiridonū Noū din Bucurescī, ziditā de Scarlatū Voevodū și A. Ghica Voevodū	67
» »	» — Anaforaua Vel Spătarului asupra jalbei orășenilorū din Slatina pentru arderea prăvăliilorū ce s'a întâmplatū în Martie și aū bănuială pe unū Dumitru Căpitanū de acolo, că elū ar fi datū focū	533
» »	» — Cartea Stolnicului Bengescu pentru bălciulū ce este a se face la Brésta din sud Doljū	679
» »	19. — Chrisovulū mănăstirei Mărcuței de milele ce are	109
» »	» — Cartea lui Alexie Hagi Mantu, ca să scutescă 19.000 oi de erbăritū	614
» »	» — Poruncă la ispravnicii Argeșului pentru nartulū pânei, a se vinde la o pară dramuri 160	667
» »	» — Poruncă la ispravnicii de Vlașca pentru pâne și carne, cum să se vîndă.	668
» »	20. — Chrisovulū mănăstirei Apostolache din sud Saacū de milele ce are.	94
» »	» — Chrisovulū schitului Cernica din sud Ilfovū de milele ce are	119
» »	» — Chrisovulū mănăstirei Sloboția din sud Ialomița de mila ce are.	203
» »	22. — Chrisovulū mănăstirei Mărculescī din sud Muscelū de milele ce are.	151
» »	28. — Chrisovulū mănăstirei sf. Gheorghe-Noū de milele ce are.	78
» »	» — Plânsórea lui Toma Delénu, judecătorulū din Oltū, pentru nisce ómenī ai ispravnicului Faca, ce nu l'aū lăsatū să judece la Slatina.	401
» Maiū	— — Tudorū dela Ploescī jăluesce Domnului pentru	

		Pagina
	a se luă la Epitropie avutul socrului său Apostol Cătuñenu, care a murit lăsându un copil.	446
1593 Mai	1. — Chrisovul mănăstirei Archimandritul din Bucuresci de milele ce are.	71
» »	2. — Pitacul la Metropolit pentru banii școlilor, ce sunt datore a da mănăstirile	261
» »	» — Carte pentru pădurile din sud Ialomița, a nu se strică de ispravnic sub pretext de lemne pentru conace.	350
» »	3. — Cartea mănăstirei Poiana din sud Prahova de 15 liude scutiți.	124
» »	» — Pitacul la Vel Vist., să dea înainte la Cutia mi- lelor o <i>trimenie</i> dela Visterie, în sumă de 1.500 tal.	655
» »	» — Pitacul la Vel Vist., să dea la Cutia milelor tal. 1.850, răsura breslelor din sfertul lui Martie, tal. 500 din cărțile neguțătorilor ce strâng ejnea-zaherea și tal. 4.190 dela boerii îmbrăcați cu caftane domnesci, peste 1.500 tal. <i>trimenia</i> dela Visterie	652
» »	» — Poruncă la ispravnicilor ot Slam-Rîmnic, pentru pânea din Focșani cum să se vîndă.	668
» »	4. — Cartea mănăstirei dela Băneasa a lui Enache Văcărescu Vel Spătaru.	124
» »	» — Chrisovul mănăstirei Dușco de 300 tal. milă.	240
» »	5. — Chrisovul bisericei Spirea	58
» »	» — Cartea episcopiei Buzău pentru un scaun de carne din sud Saacul.	146
» »	» — Carte de milă a mănăstirei Plătăresci, adecă vinăriciul din poporele ot delul Brăneștilor sud Saacul, să aibă a scuti și 4 ómeni străini	184
» »	» — Al. Moruzi ordonă să se cerceteze plânsórea lui Toma Delenu, judecătorul de Oltu, contra ispravnicilor de acolo, că nu l'au lăsat să ju- dece prin nisce slugi ale lor.	402
» »	» — Pitacul la boerii judecători dela departamenturi, să caute pricinele fără întârziere și să se strîngă și înainte prânđului și după prânđu	404

		Pagina
1793 Maiu	5. — Cărți legate la Vătași de plaiu pentru șoim.	638
» »	» — Anaforaua a doua a Eforiei pentru apărarea de dări a satelor ce sunt podinari.	777
» »	» — Pitacul la Vel. Vist., să arate ce rânduială este pentru facerea podului pe ulița Târgului-de-afară.	778
» »	6. — Chrisovul mănăstirii sf. Pavelu dela Sfetagora pentru tal. 150 milă	241
» »	» — Carte la ispravnicul din Dîmbovița, Vlașca, Muscelu, Argeșu, Oltu, Teleormanu, pentru a împărți coturi legiuite neguțătorilor și a lua cuvenitul ploconu alu cămărei.	629
» »	7. — Chrisovul episcopiei Rîmnicul pentru 500 bolovanu de sare dela ocnă și vinăriciul ce are milă	136
» »	» — Chrisovul episcopiei Rîmnicul pentru tîrgul Rîuren și scutelnici	137
» »	» — Chrisovul mănăstirii Rumela din Trapezonta pentru 210 tal. dela ocnă	236
» »	8. — Chrisovul mănăstirii Văcărescu de milele ce are.	111
» »	» — Cartea episcopiei Rîmnicul, avîndu vinurile și rachiurile episcopiei la tîrgul Rîuren, fiindu moșia episcopiei	139
» »	» — Cartea episcopiei Rîmnicul pentru scaune de carne scutite în Bucurescu	141
» »	» — Chrisovul mănăstirii sf. Ioan din Focșani de milele ce are	211
» »	» — Pitacul către Spătaru pentru a se lua o casă privată unde să locuiască zăbitul Bucurescilor	280
» »	» — Carte la Polcovnicul Sinescu din Vîlcea pentru prinderea a 4 tâlhari	»
» »	9. — Chrisovul mănăstirii Vlachsaraiu din Constantinopole pentru milă de vinărici	230
» »	» — Carte deschisă la Polcovnicul și Căpitanul de Romanați, Oltu, Jiul-de-sus și Mehedinți pentru modul cum să prindă pe cei 4 tâlhari din Vîlcea	281
» »	10. — Chrisovul mănăstirii Colței	85
» »	» — Chrisovul de mila mănăstirii sf. Sava din Bucurescu	99

		Pagina
1793 Maiă	10. — Chrisovulă schitului de călugărițe Hagi-Dina din Bucurescî	100
» »	» — Pitacū la ispravnicîi de Ialomița și Ilfovū pentru scutirea de vamă a zaherelei domnescî . .	640
» »	13. — A doua anafora a Vel Spătarului în pricina focului dela Slatina, pentru care orășeniî bănuiescū pe Dumitru Căpitanulū	534
» »	» — Anaforaua episcopilorū pentru a se face cîsla pe pădurî de podinele ce sunt trebuincioșe a tăia podinariî pentru podurile Bucurescilorū .	778
» »	14. — Carte de scutirî dată lui Păunū Căușulū de Păhărniceî, privilegiulū din vechime alū acestui Căușū	614
» »	15. — Cartea schitului Isvoranî din sud Ilfovū de milele ce are.	126
» »	» — Poruncă domnescă pentru 2092 podine, ce sunt datorî podinariî din satele Bălenî și Sloboșia, să se facă analogie pe pădurile dimprejurū	779
» »	16. — Chrisovulū mănăstirei Megaspoleon pentru mila de vinăriciū	234
» »	» — Publicațiunî la tôte județele și la Caimacamū pentru hoșî și făcători de rele	282
» »	17. — Anaforă despre cercetarea pricinēi judecătorelulū de Oltū cu două slugî ale ispravnicilorū, ce nu l'aū lăsatū să judece	402
» »	» — Pitacū la velișîi boerî și la Metropolitū pentru a cercetă carî sunt și unde sunt lucrurile, moșiile și acaretele fostului Domnitorū Mavrogheni	582
» »	» — Anaforaua pentru a se împlinî 40 de podinariî, carî lipsescū	780
» »	18. — Al. Moruzi ordonă ca mămulariî să nu mai fie supărașî cu alte dări afară de vamă	640
» »	19. — Chrisovulū schitului Dălhăușîi ot Slam-Rîmnicū de milele ce are.	224
» »	» — Cărți deschise pîrcălabilorū și locuitorilorū din Vîlcea să dea ajutorū putereî pentru prinderea a 4 hoșî.	281
» »	20. — Anaforaua Metropolituluî Filaretū și a Divanuluî pentru modulū cum să iea Epitropia în	

		Pagina
	grija sa avutulă lui Apostolă Cătunénu, ce a murit lăsându ună copilă	447
1793 Maiă	20. — Călugărița Elisaveta jăluesce ca să i se dea 30 tal. restă de simbrie din clironomia răposatului doctoră Ghiorgachi Fărțogă.	485
» »	22. — Cartea lui Al. Moruzi către Caimacamulă Craiovei pentru învoirea dată Episcopului Nectarie de Rîmnică să mērgă la Craiova	22
» »	» — Anaforaua Epitropiei pentru a se da călugăriței Elisabeta cei 30 tal., ce i se cuvin ca restă de simbrie din clironomia răposatului doctoră Ghiorgachi Fărțogă.	486
» »	25. — Chrisovulă mănăstirei Poiana Mērului din sud Slam-Rîmnică de milele ce are.	206
» »	26. — Chrisovulă mănăstirei Dintr'ună Lemnă din sud Vîlcea de milele ce are.	196
» »	27. — Se acordă dela Cutia mileloră lefi lui Ștefanică biv Polcovnică za ciocli și Părvului Săndulache.	652
» »	28. — Chrisovulă mănăstirei Titiriciulă din sud Vîlcea de milele ce are.	225
» »	» — Carte la județulă Mehedinți pentru tâlhară ce trecă de preste Dunăre.	282
» »	29. — Chrisovulă schitului Bontescă din sud Slam-Rîmnică de milele ce are.	209
» »	30. — Cartea preoțiloră dela biserica Măgurénului din mahalaua Scorțarului	84
» »	» — Chrisovulă mănăstirei Ivirul pentru 260 tal. dela Cămărașulă de ocnă și 100 tal. dela Vel Vameșă	233
» »	» — Anaforaua Vel Logofētului despre îndatoririle și drepturile judecătorului de județ	404
» »	» — Poruncă la Caimacamulă Craiovei pentru bălciulă dela Hămărescă din sud Doljă.	680
» »	31. — Carte la județulă Vîlcea pentru prinderea a 4 tâlhară din localitate	282
» »	» — Al. Moruzi ordonă să se dea afară din judecătorie Toma Delénu, judecătorulă de Oltă, și să se amendeze ispravnică, cu cară a avută neînțelegere	403

		Pagina
1793 Mai	31 — Carte pentru bălciulă dela Bucovă din sud Prahova.	680
» Iunie	1. — Cartea mănăstirei Zoodohulă-Pighi de mila vi-năriciului ce are la sud Oltă și de mila de sare dela ocnă.	74
» »	2. — Carte pentru a se face anchetă contra Polcovicului de Dîmbovița, care iea vamă mai mare dela neguțători decât cea legiuită.	640
» »	3. — Cartea mănăstirei Nucetulă din sud Dîmbovița pentru scutela unei cărciume în Bucuresci . .	129
» »	4. — Volnicie de a se ridica Const. Păclenu, fostă Vătafă de plai în Buzău, și frate-său Radu Logofetelulă, prinși cu răsvrătiri de săteni și abusuri, și a se goni din județ.	283
» »	» — Cartea mănăstirei Șegarcea (Dolj) pentru așezămîntul clăcei cu locuitorii de pe moșia Gârceni.	351
» »	» — Poruncă la Vameșii din Giurgiovă pentru a nu se vămui acolo marfa care merge la Craiova. .	611
» »	5. — Cartea bisericeii Udricani de milele ce are. .	56
» »	» — Volnicie lui Stană Bizila, ce cere dela Ștefană, Căpitanulă ot Căneni, prin Agenție, nisce bani și fînă, a le cerceta ispravnicii și să le împlinescă.	283
» »	» — Publicațiunea la județe și la Caimacamă, pentru a se trece în condici vîndările, foile de zestre, diatele, schimburile.	405
» »	» — Anaforaua Episcopului și ispravnicilor de Buzău despre pricina lui Șerbană i Brată ego Radu, cu Christea Apostolă, pentru nisce bani ai Păhărnicesei Minculeșa, ce s'a furat, fiindă îngropați de ea și de Apostolă.	587
» »	6 — Chrisovulă bisericeii Grecii din sud Ilfovă de pe moșia Slugerulă Lăcustenulă	116
» »	» — Chrisovulă mănăstirei Xenofons dela Sfetăgora de milele ce are.	247
» »	» — Anafora pentru ca zestrele Stolnicesei Maria Filipésca, ce a avută greșală înaintea soțului său,	

		Pagina
	dar a fost ertată de el, să se dea clironomilor ei.	427
1793 Iunie	6. — Cărți la ispravnicii de Vlașca, Ilfov, Ialomița, Dîmbovița, ca să se facă cercetări pentru vitele măcelarilor ce vor fi la pășune.	669
» »	» — Slobozenie de a face rachiū din bucate lui Nicolae Ianiotis, Grecu.	694
» »	7. — Pitacū pentru vama dela tîrgul Drăgaiceî din Buzău, milă episcopiei Buzăului.	149
» »	» — Carte de Telalū-bașa dată lui Hagi Apostolū .	701
» »	8. — Chrisovulū mănăstirei Zlătarî din Bucurescî .	62
» »	» — Cartea mănăstirei Cîmpulungū pentru tîrgulū ce se face la ziua de sf. Ilie Prooroculū, a luă vamă mănăstirea după obiceiū.	185
» »	» — Chrisovulū mănăstirei Șegarcea din sud Doljū de milele ce are.	204
» »	» — Cartea Metropolitului Dârsterului de a ține odaia cu liude 50 ómenî.	246
» »	9. — Oprirea exportului de oi preste Dunăre, afară de gelepi.	641
» »	» — Pitacū la Vel Vist. ca baniî Cutiei milelorū ce are să-î iea din județe pentru cișmele să se facă teslimū la Visterie.	652
» »	» — Carte pentru tîrgulū Drăgaiceî, a le face așeză-mîntū neguțătorilorū cu Episcopulū Buzăului .	681
» »	10. — Chrisovulū sf. Metropoliî de milele ce are .	42
» »	» — Crisovulū bisericeî a 40 de mucenici, metoculū sfînteî Metropoliî	44
» »	» — Chrisovulū mănăstirei Grecilorū din Bucurescî.	89
» »	» — Chrisovulū mănăstirei Naumū din Ochrida pentru 80 tal. milă dela Visterie	229
» »	11. — Chrisovulū mănăstirei Stravopoleos de milele ce are	50
» »	» — Cartea mănăstirei Răsvanului de vinăriciulū ce are la sud Prahova	95
» »	» — Crisovulū mănăstirei Negoescî din sud Ilfovū de milele ce are	126
» »	12. — Chrisovulū mănăstirei Radu-Vodă	76
» »	» — Christovulū schitului Rătescî din sud Buzău	

		Pagina
	de milele ce are	220
1793 Iunie	13. — Judecata Gruei din sud Gorj cu Enache Clucerul pentru o pagubă a sa.	579
» »	» — Pitacū la ispravnicii Jiului-de-sus, la Vătașei de plaiu, Căpitanii și Vameșii din acel județ pentru obiceiul ca ciobanii ungurenii să dea cașă la cășăriile unde își țin vitele și apoi să trecă brânza înăuntru	817
» »	14. — Chrisovul schitului Ciolanul de milele ce are	198
» »	» — Carte de clacă a Bălășei Alexeancăi pentru moșia Oltenița	352
» »	15. — Anaforaua Departamentului de 8 asupra procesului lui Fotache Ureche cu Popa Staicu pentru o moșie	586
» »	16. — Chrisovul Metropoliei Dârstorului pentru 650 bolovanii de sare	243
» »	» — Chrisovul a 2 bisericilor din eparchia Dârstorului pentru 100 tal. milă	245
» »	» — Anaforaua boerilor divanișii asupra procesului dintre Fotache Ureche și Popa Staicu pentru moșie, dând dreptate acestuia	586
» »	17. — Chrisovul bisericii Sfinților Apostoli din Târgoviște.	120
» »	» — Chrisovul mănăstirii Cozia de mila vinăriciului ce are.	168
» »	» — Cartea mănăstirii Cotmăna din sud Argeș de milă de vinăriciu.	213
» »	» — Michalache Manu, biv Vel Armaș, rânduit vechil epistat al Câmpulungului.	284
» »	18. — Pitacū pentru trimiterea unui mumbașir, care să împedecă pe podari de la Corbi pe apa Argeșului să iea brudină de la cei ce trecu sare domnescă.	631
» »	20. — Chrisovul mănăstirii Rîmnic din orașul Slam-Rîmnic de milele ce are.	216
» »	» — Cartea moșnenilor Dobroteni din sud Saac pentru scutirea a 3 scaune de carne.	342

		Pagina
1793 Iunie	22. — Cartea mănăstirei Snagovă de scutela unei prăvălii i unui scaun de carne din sud Saacă. .	160
» »	» — Cartea bisericeii de pe moșia Răsvadulă din sud Dîmbovița de mila de vinăriciă de pe acea moșie.	200
» »	» — Anaforaua Stoicăi Urlățenu pentru a scuti doi ómenii și o pivniță, ca răsplată pentru serviciile sale.	782
» »	» — Carte la ispravnică de Romanați pentru ună ăstrovă formată în dreptul satului Grojdibodulă.	825
» »	23. — Chrisovulă mănăstirei sf. Nicolae din eparhia Miralichiei de milă de vinăriciă dela sud Argeșă.	248
» »	24. — Anafora cu orănduită Logofetă, ca să facă catagrafie de totă avutulă mănăstirei Poenă. . .	125
» »	» — Cartea mănăstirei Brâncovănu din sud Romanați de milă de vinăriciă	200
» »	» — Cartea schitului Bradu din sud Vîlcea de liude 2 și oi 50.	214
» »	» — Cartea schitului Iezerulă din sud Vîlcea de liude 2 și oi 50.	216
» »	25. — Cartea schitului Isvorulă-frumosă din sud Vîlcea de liude 2 și oi 50.	215
» »	» — Pitacă către Marele Logofetă de Țera-de-sus, să cerceteze pentru moșia Socolulă a Mariei Cantacuzino, de este cine-va davagiă, fiind-că va să se vîndă la mezată.	511
» »	» — Răspunsulă ce l'a dată Vodă în dosulă jalbei măcelariloră.	669
» »	26. — Anaforaua Epitropiei pentru a se numi Clucerulă Vasile, ruda cea mai de aprópe a răposatului Mincu Logofetelulă, epitropă ală copilului lăsată de acesta.	471
» »	» — Cartea mănăstirei Căldărușană pentru nisce munți din sud Prahova, a nu se supără de sudiți.	828
» »	28. — Anaforaua Vel Logofetului de Țera-de-sus pentru moșia Socolulă a Mariei Cantacuzino, ce este să se scótă la mezată, că nu sunt nimenia davagiă.	581

	Pagina
1793 Iunie	28. — Răspunsu la Caimacamulă Craiovei pentru locuitorii dela Slatina, ce au datu focu casei Stoicăi Logofetelulă, a-î avé la închisóre. 808
» »	29. — Pitacū la Banulă Ghica și la Hatmanulă Hangerliu, să iea socotéla epistaților de pe moșiile lui Alexandru Vodă Ipsilanti. 809
» »	30. — Chrisovulă sfîntului Elefterie din Bucuresci de milele ce are. 90
» »	» — Cartea schitului Lespeșile din sud Prahova de mila vinăriciului ce are. 194
» »	» — Chrisovulă mănăstirei Mărgineni din sud Prahova de milele ce are. 218
» »	» — Cartea mănăstirei Clocociovu din sud Oltă de milele ce are. 219
» »	» — Anafora pentru a se luă de Epitropie avutulă unui Constantină, dascălă la Epitropie, ce a murită fără clironomă. 448
» »	» — Pitacū la boerii epitropi ai Cutiei mileloră, să dea 150 tal. ajutorulă lui Vasile Pîrăianu, fiindă fiu de boeră și scăpătată. 652
» Iulie	2. — Anafora pentru pricina dintre Polcovnicésa Sultana cu Băluță Teișanu, căruia îi cere 7.500 taleri sub cuvîntă că i-ar fi lăsată, în vremea Domnului Mavrogheni, în păstrare soțulă ei Dumitrache Caramanlău. 573
« »	» — Chrisovulă mănăstirei Argeșă de milele ce are. 149
» »	4. — Cartea mănăstirei sf. Ecaterinei de vinăriciulă ce are la sud Saacū. 98
» »	» — Cartea mănăstirei Glavacioculă din sud Vlașca de mila vinăriciului ce are la sud Saacū. . . 214
» »	» — Pitacū la nazîrii Epitropiei pentru reparațiunea podului dela Colentina. 794
» »	6. — Cartea mănăstirei Cetățuei din sud Buzău de scutelnici. 226
» »	» — Pitacū la epistatulă Agiei pentru vîndarea untului-de-lemnă 670
» »	7. — Carte de Giuvaergi-bașa pe numele lui Eliazară. 700
» »	8. — Anaforaua Metropolitului pentru seimenii, cari se dau spre paza clericiloră închiși la Metropolie. 5

		Pagina
1793 Iulie	10 — Chrisovulă Vistierului Brâncovănu pentru hotărnicia grădinei cumpărate de elă în mahalaua Cărmidari din Bucuresci	514
» »	11. — Chrisovulă mănăstirii Mislei din sud Prahova de milele ce are	123
» »	14. — Chrisovulă mănăstirei Banulă din sud Buzău de milele ce are	201
» »	15. — Cărți către locuitorii și ispravnicii din Gorjă pentru a se păzi rîmătorii să nă facă stricăciuni la livezi și grădini	352
» »	» — Cartea mănăstirei Tuturoră Sfinților din Bucuresci de milele ce are	97
» »	18. — Poruncă la ispravnicii din Prahova pentru Sașii Râșnoveni, ce s'au întinsă la nisce munți ai țerei	827
» »	19. — Chrisovulă mănăstirei Pleviceni din sud Oltă pentru milele ce are	188
» »	» — Poruncă la Spătarulă Văcărescu pentru pedepsirea lui Tudoră Polcovniculă, ce a tăiată ună omă prinsă ca hoță	416
» »	20. — Chrisovulă mănăstirei Crețulesculă din Bucuresci	92
» »	22. — Cartea mănăstirei Domnița Bălașa	»
» »	» — Domnitorulă ordonă încetarea abuzului ce facă neferii zabiților de pe afară, cari s'au năravită a luă havaeturi din vinuri și alte mărfuri	650
» »	23. — Pitacă la Spătară și la Agă, ca să fie scoși din Bucuresci țiganii netoși	761
» »	25. — Chrisovulă boeriloră Cămpineni pentru moșiile ce erau luate de Mavrogheni	568
1793 Augustă	— — Cartea bisericei dela Floresci din sud Ilfovă	118
» »	2. — Cartea mănăstirei Băbeni din sud Slam-Rîmnică	151
» »	7. — Poruncă la Caimacamulă Craiovei pentru nisce hoși ce au gonită poterile și au fugită în Turcia	284
» »	9. — Pitacă la veliții boeri pentru havaetulă scri-sului anaforaleloră	413
» »	» — Anafora pentru a se vinde la mezată o pivniță de zestre a lui Nicolae biv Căușă de Aproză, de care elă nu are nevoie	430

		Pagina
1793 Augustă	12. — Pitacū la Spătarū, pentru sluga unui cavalerū alū Elciului, ce a fugitū, să-lū găsească	806
» »	13. — Poruncī la Slam-Rîmnicū, Buzēū și Ialomița pentru povernī și rachiū străinū.	685
» »	16. — Chrisovulū mănăstirei Tismana ot sud Gorjū de milele ce are.	155
» »	17. — Chrisovulū schitulū Mărculesciī din sud Muscelū pentru danie de 20 sălașe Țiganī	159
» »	18. — Carte legată la vătășeiī de Divanū pentru cei ce aū moșiī și morī pe apa Sabarului, că ar fi aducēndū stricăciune mōra de hârtie.	688
» »	19. — Chrisovulū mănăstirei Nucetulū din sud Dîmbovița de milele ce are.	128
» »	» — Chrisovulū episcopiei Buzēū de milele ce are.	147
» »	22. — Cartea episcopiei Buzēū pentru vinăriciulū ce are la sud Saacū.	145
« »	» — Pitacū la boeriī Epitropī pentru miere i caș-cavalū, a le pune la nartū	670
» »	23. — Cartea mănăstirei din tērgulū Vălenī ot sud Saacū de milele ce are	135
» »	» — Pitacū la ispravnicīī de Slam-Rîmnicū, să oprēscă pe locuitoriī de pe moșiile Balta-Albă și Grădiștea să vîndă vinū și rachiū fără voia Metropoliei, proprietara moșiilorū	353
» »	» — Pitacū la boeriī judecătōrii ai Departamentului de 8 și de 7, pentru a iscăli cu toțiī anaforalele judecătōrilorū	406
» »	» — Al. Moruzi Vodă hotăresce pricina dintre Șerbanū și Bratū ego Radu cu Christea Apostolū pentru baniī îngropați de Păhărnicēsa Minculēsa și de Christea și furați apoi, osîndindu-lū pe elū să înapoieze baniī.	588
» »	24. — Scutiriī acordate de Al. Moruzi Voevodū preotului Dumitrache Sachelariū	27
» »	» — Cartea de scutēlă a preoțilorū dela biserica sf. Vineri	93
» »	» — Cartea mănăstirei Surpatelorū din sud Vilcea de milele ce are	141
» »	» — Cartea mănăstirei Bucovū de milele ce are	189

		Pagina
1793 Augustă	24. — Cartea mănăstirei Bașcovulă din sud Argeșu de milele ce are	227
» »	26. — Carte de volnicie pentru ridicarea și aducerea la domnie a egumenului Chirilă Răznăvénulă	29
» »	» — Pitacū la epitropiă Cutiei de milostenie să dea 5 tal. pe lună Luxandreă văduva Popiă Constantină, ce a rămasă sārmană și cu o copilă . . .	653
» »	27. — Domnulă Al. Moruzi acordă scutiri Logofete-lulă Gavrilă dela Metropolie	40
» »	» — Anaforaua Departamentului de 8 pentru pricina dintre Mateiă Căpitanulă Fărîmiță din Bucuresci cu Scarlată Hiotulă biv Vel Medelniceră, pentru o socotélă de bani de pe timpulă când fuseseră ambiă ispravnică de Ilfovă sub Domnulă Mavrogheni	577
» »	» — Anafora spre a se face ună podisoră ce merge din Podulă Caliciloră la Metropolie . .	781
» »	29. — Pitacū la Spătarulă și la epistatulă Agiei pentru cei ce se află în politie fără năci o căutare, să-i ducă la spitaluri	758
» Septembrie	1. — Chrisovulă mănăstirei sf. Grigoriă dela Sfeta-gora de milele ce are	251
» »	2. — Cartea mănăstirei Sinaia pentru 2 puțuri de păcură, ce s'a dată voie să deschidă și să fie milă mănăstirei	122
» »	» — Cartea episcopiei Buzău pentru ună scaună de carne scutită	145
» »	» — Cartea mănăstirei Aninosa din sud Muscelă pentru vinăriciulă ce are pe moșia sa la Teleormană	158
» »	4. — Chrisovulă mănăstirei Mamulă din sud Vâlcea de milele ce are	163
» »	» — Cartea mănăstirei Căscioarele de vinăriciulă ce are	183
» »	» — Chrisovulă mănăstirei Jitiă din sud Doljă pentru milele ce are.	186
» »	6. — Pitacū la velițiă boeri pentru acareturile răposatului Metropolită Cosma, cum se cade să rămăe, la cererea ce facă rudele a se împărțăși.	449

	Pagina
1793 Septembrie 7. — Cartea schitului Lespeșile din sud Prahova de milele ce are.	194
» » 8. — Cărți deschise la taxildari, a nu opri nimic din vinăriciul mănăstirilor și, unde este cu totul mănăstiresc, a nu se amesteca. . . .	36
» » » — Cartea mănăstirei Bucovățul din sud Dolj de milele ce are.	190
» » 9. — Pitacul pentru târgul dela Negoesci sud Dolj	682
» » 10. — Chrisovul mănăstirei Bistrița de milele ce are.	169
» » 12. — Anaforaua boerilor pentru pricina dintre mănăstirea sf. Ioan din București și mănăstirea Snagov pentru vinăriciul unui popor Bărbolul din sud Saac.	160
» » » — Pitacul lui Vodă Michai Suțu către boerii Moldovei, să cerceteze pricina boerului Ștefan Sturduza cu Spătărăsa Maria Gavrilișca pentru nisce moșii.	837
» » 13. — Cartea mănăstirei Căldărușani de vinăriciul ce are la sud Saac.	105
» » » — Cartea schitului Fundătura din sud Buzău pentru 70 bolovanii sare și 50 tal. dela vama Buzău.	193
» » » — Anaforaua Popei Marin cu Popa Stan și cu Radu Cernică pentru o liveadă și alte nămești. .	593
» » » — Cărți la Vătași plaiurilor pentru lucrurile oprite de a se exporta.	641
» » 15. — Chrisovul mănăstirei Polovraci din sud Vâlcea de mila vinăriciul ce are.	166
» » » — Chrisovul schitului Ostrov din sud Argeș de milele ce are.	195
» » 17. — Chrisovul schitului Gura-Văii-Popei din sud Muscel de milele ce are.	191
» » » — Publicațiune la toate județele și la Caimacam pentru curmarea judecăților în vremea culesului viilor.	412
» » 19. — Cartea bisericii Agesci pentru vinăriciul dela Slam-Rîmnic.	631
» » 20. — Pitacul pentru a se găsi 10 copii, de care nevoe la fabrica de postavă din Paciovalisce. . .	692

		Pagina
1793	Septembre 22. — Poruncă la ispravnicii de Ialomița, să cerceteze dacă a avut arme sau s'a împotrivit cum-va omul, pe care l'a ucis Tudor Polcovnicul za poteră	537
»	» 24. — Poruncă cu orânduită dela Vodă, ca să cerceteze pentru pâne la Vadul-Lat în Vlașca, de ce este proustă și scumpă	670
»	» 25. — Anaforaua boerilor pentru alegerea Episcopului de Buzău Dositei de Metropolit . . .	8
»	» » — Domnul Al. Moruzi întăresce pe Dositei de Metropolit	9
»	» 26. — Poruncă biv Vel Vistierului Costache Știrbei, ca să mērgă să îndrepteze hotarele moșiei Ploesci a Vornicului Moruzi	519
»	» 28. — Chrisovul mănăstirei Hurezii de mila vinăriciului ce are	172
»	» 30. — Chrisovul Vel Spătarului Văcărescu pentru moșia Socolul, ce a cumpărat'o la mezat . .	511
»	» » — Pitacul la Metropolit, să împlinēscă tal. 924 dela mănăstirea Glavacioc și Căscioarele și mănăstirea sf. Ioan din Bucuresci, rămășița banilor datoriți Cutiei milelor	653
»	Octobre 1. — Dobrița vēduva se rōgă de Al. Moruzi să elibereze din arest pe fiu-sēu Dulgherul . . .	70
»	» 3. — Cartea schitului Fundătura din sud Buzău pentru liude 5 scutelnici	193
»	» 9. — Pitacul la Vistier pentru Nicolae Grecenu Post., care s'a așezat ajutor pe lângă Clucerul Costache la d-lor veliși boeri, să i se dea câte 25 tal. pe lună	601
»	» 14. — Chrisovul preoților bisericei din satul Sălcii	189
»	» 17. — Pitacul la boerii epitropi, ca să dea tal. 500 dela Cutia de milostenie pentru învelișul bisericei dela Cișmea	76
»	» » — Pitacul la boerii epitropi pentru nartul lumnărilor de sēu	670
»	» 22. — Poruncă la Caimacam pentru un zapis la cumpărătorea casei lui Marcu, ce a rămas la	

			Pagina
		Craiova în vremea oblăduirei Nemților, să-lă trâmîță.	562
1873	Octobre	22. — Poruncă pentru slujitorii ce au pierdut 1.000 taleri din banii Vistieriei, să plătescă totu stégulul slujitoresc.	632
»	»	23. — Dumitrache Clucerul, Șerbanu Andronescu și Toma Palatū raportază Domnului Al. Moruzi că Dulgherul și muerea sunt pe nedreptu acusași de Enache Ciohodarul.	70
»	»	24. — Cartea episcopiei Rîmnicul de scutela unui scaun de carne la Craiova.	139
»	»	» — Cartea bisericii Gănescul din sud Dolju de 10 liude scutelnici.	141
»	»	25. — Anaforaua nazîrilor Epitropiei pentru împărțela averei rămase dela o soră a lor în tre Constantin Căpitanul și un frate al lui, ce se află la Țarigradu.	450
»	»	27. — Pitacul la Vornicul Moruzi să cerceteze vina lui Constantin Dulgherul, pîritu de Enache Ciohodarul c'ar fi găsit, pe cînd repară învelitorea bisericii Michaiu-Vodă, nisce legături cu bani.	589
»	»	28. — Chrisovul mănăstirii Viforita de milele ce are.	180
»	»	29. — Cartea bisericii săsesci din Bucuresci de liude 6 scutiși și 30 bolovanî sare.	41
»	»	» — Cartea bisericii sf. Vineri din Tergoviște pentru 4 liude.	120
»	»	30. — Chrisovul spitalului dela Buzeu de milele ce s'au făcut și de orênduelile ce are.	711
»	»	31. — Chrisovul mănăstirii Delul din sud Dîmbovița.	121
»	Novembre	— Cercetare de jafurile făcute de Căpitanul și Céușul de Islazu.	285
»	»	— Pitacul pentru tégul dela Slimnic în Slam-Rîmnic.	682
»	»	— Anaforaua Clucerului Dumitrache pentru sătenii din țera Bârsei și Sași Râșnoveni, ce iar au ocupat muntele Baiul din sud Prahova.	829
»	»	2. — Anafora asupra pricinei dintre egumenul mă-	

		Pagina
	năstirei Radu-Vodă și Socolu, arendașul unei moșii a mănăstirei, care jăluesce că a fost păgubit de mai multe produse prin depărtarea sa din arendășie înainte de terminu.	590
1793	Novembre 8. — Cartea episcopiei Rîmnicul pentru a scuti 1500 oi de oierit.	140
»	» 9. — Cartea episcopiei Rîmnicul pentru 20 liude scutelnici.	142
»	» » — Anafora pentru a se începe cât mai curînd repararea podurilor din năuntru țergului. . .	783,
»	» » — Anafora pentru împlinirea banilor facerei podului de pe lângă Vornicul Moruzi dela proprietarii de pe acea uliță.	784
»	» » — Pitacul la Vornicul Grecenu pentru podul dela pitărie ot Curtea nouă, a se meremetisi. .	784
»	» 10. — Cartea bisericii Curucișmeade lângă Țarigradu pentru 250 tal. dela ocnă și 250 tal. dela vamă. .	249
»	» 11. — Anafora pentru ca Filipu Argintaru să înapoieze Chiriței din Tistogu zestrea fie-sei, soția fratelui său, morții ambii de ciumă în casa Argintarului. .	431
»	» » — Anafora asupra jalbei lui Ștefanu Dristorenu pentru 2 feciori ai lui, să se dea la dajdie. . .	624
»	» 14. — Anafora pentru ca Dumitrache Copcea, slujbașu oieritului, din pricina căruia a fost omorît Părcălabul din Jugurenî (Buzău), să dea 100 tal. soției mortului și să fie slobodit din arest.	538
»	» 15. — Anafora asupra pricinii dintre Nicolae Furduescu și frații Rătesci pentru alegerea unei părți de moșie	519
»	» 16. — Bănică Chrisoscoleu surghiunitu la Mărgineni pentru că a bătut un om domnescu . . .	285
»	» » — Cartea pentru sporirea lefei Clucerului Constantin, logofet la judecătoria velișilor boeri. .	418
»	» 17. — Carte de surghiunire la mănăstirea Bistrița a lui Scarlatu Isvoranu Cluceru de arie, cu frate său Constantin Isvoranu și Ioanu Brebenenulu dela Oltu pentru pîr calomnioase	539

1793	Novembre	17.	— Anafora privitoare la podul ce urmează din Târgul-de-afară la sf. Vineri	785
»	»	18.	— Cartea Domnului Al. Moruzi către Metropolitul și boerii Divanului pentru reclamațiunea Vornicului Balșu contra schimbului de metoce între Metropolie și episcopia de Rîmnicu	46
»	»	»	— Anafora asupra jalbei unor locuitori din Focșani, că sunt impuși la dări mai mari decât cuviința pentru binalele lor	592
»	»	20.	— Cartea mănăstirei Viforîta pentru 30 bolovanî sare milă dela ocnă	180
»	»	21.	— Anaforaua Metropolitului și boerilor Divanului pentru anularea schimbului de metoce între Metropolie și episcopia de Rîmnicu	47
»	»	22.	— Gheorghe Șerbanu Clucerul se jeluesce că Medelnicerul Movilă, care i-a vîndut o parte din moștenirea părintescă, vrea acum să i-o iea înapoi fără dreptate	452
»	»	»	— Pitacul Domnitorului în pricina Sașilor Râșnoveni, cari voru să pună mîna pe muntele Baiul	830
»	»	23.	— Chrisovul pentru corăbiile țerei, ce sunt a umblă pe Dunăre	319
»	»	»	— Pitacul la Vel Post. pentru rămășițele havaeturilor Cutiei milelor din caftanele boerilor, să incasseze numai 2 părți, iar a 3-a parte sunt scăduți	653
»	»	»	— Pitacul la Vel Post. pentru 144 tal. rămășiță dela neguțătorii de eginea-zaherea, ce sunt datorii la Cutia milelor	654
»	»	»	— Pitacul la veliții Logofeți pentru havaeturile Cutiei milelor dela judecătorii, jumătate să-i facă taxilul și jumătate sunt scăduți	»
»	»	»	— Pitacul la Cămărașu pentru 3.117 tal. rămășiță din bani preoților, ce sunt datorii la Cutia milelor, să-i facă taxilul	»
»	»	»	— Pitacul la Vel Vist. pentru havaeturile Cutiei milelor dela ispravnicii, să le facă taxilul din simbrile lor	»

			Pagina
1793	Novembre	27. — Anafora ca preste tal. 2,60, ce este să se dea milă la Sinai și Halchi de către totu preotul și diaconul, să se mai facă adaos de tal. 2, ajutoru episcopiei Rîmniculă	143
»	»	29. — Anaforaua boerilor, arătându că Gheorghe Șerbanu Clucerulă a cumpăratu bine moșia Măcișeni delă Medelnicerulă Movilă și că împlinesce condițiunile de cumpărătoare	453
1793	Decembre	3. — Cartea mănăstirei Castrachi delă Rumela pentru tal. 50 milă delă Visterie	253
»	»	5. — Al. Moruzi dă 40 tal. delă Cutia de milostenie preotulu Dragomiră din Gorjă, care a suferitū din pricina răsmiriței	144
»	»	7. — Poruncă pentru a se face o din nou hotărnicie între moșia mănăstirei Gruiculă cu mănăstirea Snagovă	521
»	»	8. — Chrisovulă bisericilor domnesci din Bucuresci.	80
»	»	9. — Anaforaua luī Procopie Tabacū cu Anastase Gărdescu biv Logofetū za Visterie de prețuirea unei binale	594
»	»	10. — Anaforaua Vel Logofetuluī despre luarea vinăriciuluī schituluī Manulă de către cumpărătorii vinăriciuluī Megaspoleon	165
»	»	15. — Socotela venituluī moșiei Novaci și Ceratu pe 11 ani, după cum a arătatū cuviosulă egumenū Chirū Pahomie alū sfintei mănăstiri Hurezi	177
»	»	20. — Chrisovulă mănăstirei Lăculețele din sud Dîmbovița pentru milele ce are	192
»	»	22. — Lista celor ce sunt orânduți în slujba bisericilor domnesci, cărora aū a li se da simbriile fie-căruia	83
»	»	» — Cartea mănăstirei Govora de milele ce are	181
»	»	29. — Chrisovulă schituluī Prosiia din sud Argeșu pentru liude 5 scutelnici	191
»	»	30. — Anaforaua Raduluī, ce a fostū Vătafū la plaiulă Ialomița sud Dîmbovița, pentru ertare de birū	616
»	»	31. — Anafora pentru a se luă socotela egumenuluī Ștefanū delă mănăstirea Tismana	157

			Pagina
1794	—	— — Chrisovulă mănăstirei Comana de milele ce are.	115
»	—	— — Dumitrache și Vladu dela Belitorî sud Teleormanu jăluescu Domnitoruluî, că Dumitru Polizu umblă să le ia moșia și ceru judecată după zapisele ce au	502
»	Ianuarie	4. — Anaforaua Metropolituluî și boeriloră asupra jalbei Paharnicului Ioană Comănenu, că egumenulă bisericeî Zoodogo-Pighi i-a luată o moșie sub nume de datorie pentru nisce banî ce fusese silită de Mavrogheni să făgăduiască bisericeî	571
»	»	7. — Carte la Guvernulă Principatuluî Ardéluluî pentru ună Gheorghe Popă, care merge în Ardélă să-și caute nisce pricinî	824
»	»	10. — Anaforaua Spătaruluî Enache Văcărescu pentru ghimigiî din satulă Beșlégă	323
»	»	» — Carte la ispravnicî pentru buna ținere a condiciloră	408
»	»	12. — Anaforaua Vel Logofătuluî pentru nisce băcăniî deschise pe moșia Cernătescî a mănăstireî Glavacioculă	359
»	»	15. — Anafora pentru întărirea ocolniceî moșieî Văcărescî din sud Dîmbovița	522
»	»	18. — Anaforaua boeriloră pentru pricina dintre Archimandritulă egumenă ală schituluî Văcărescî și Dimitrana Orésca, pentru 50 stîngenî de locă, pe carî acésta-î reclamă dela mănăstire	458
»	»	28. — Publicațiune la tôte județele și pitacă la nazîriî Epitropieî pentru slujba Vornicieî	285
»	»	29. — Pitacă la Serdarulă Nicolescu pentru podulă dela Colentina	794
»	»	31. — Carte la administrațiunea din Temișóra pentru procesulă soțieî luî Michaiă Socolescu din Craiova cu fratele bărbatuluî său Petru Dulămiță din Caransebeș	824
»	Februarie	1. — Anaforaua boeriloră pentru avutulă luî Dragomiră, ce a murită și s'a păgubită de tâlharî, cum să se plătească zestrea soțieî luî și datoriile ce elă a lăsată	455

		Pagina	
1794 Februarie	1. — Pitacū la Sērdarulū Nicolescu pentru podulū dela Colentina.	795	
»	»	» — Pitacū la Epitropie să dea 4 podarī Sērdarulū Nicolescu pentru reparațiunea podulū dela Colentina	»
»	»	4. — Cărți la județe pentru rēnduiala slujitorilorū dela isprāvnicii, să nu se mai facă abusuri.	286
»	»	» — Pitacū pentru cercetarea jalbei locuitorilorū din Caracalū contra fostulū Caimacamū de Craiova pentru asuprii.	414
»	»	» — Isvodulū fōei de zestrea ce a datū Zoița fiicei sale Elenca	432
»	»	6. — Anaforaua boerilorū pentru târgulū dela Coenī sud Vlașca	683
»	»	8. — Anaforaua Metropolitulū Dositeiū și a boerilorū, pentru a nu se îngădui biv Logofētulū Dinică Golescu să închine mănăstirea Vieroșulū mănăstirei Sfetagora.	34
»	»	» — Anaforaua boerilorū în pricina dintre frații Constantinū și Tudorū, feciorii lui Barbu Căpitānulū, pentru împărțela pereusiei părinților lorū.	456
»	»	10. — Anaforaua pentru cercetarea pricinei dintre egumenulū dela Radu-Vodă cu săteniī din Buda (Ilfovū) pentru obiceiurile moșiei de clacă.	363
»	»	13. — Anaforaua Metropolitulū Dositeiū pentru rēnduire de economi la mănăstiri.	37
»	»	» — Cercetarea pricinei dintre Dragomirū și vameși.	286
»	»	17. — Plānsōrea mai multorū locuitori, că au fostū bănuți fără de cuvintū ca hoți de către isprāvniciī de Mehedinți și închiși, căsniți, ba chiar și globiți.	531
»	»	18. — Anaforaua ce s'a făcutū pe dosulū jalbei Smandei Cluceresei pentru a face o școlă.	265
»	»	» — Pitacū la Metropolitū pentru ca preoți să dea în fie-ce Duminecă adeverință despre starea sănătăței în mahalale.	713
»	»	» — Pitacū la Spătarulū și epistatulū Agiei să iea	

		Pagina
	măsurî a se cercetă prin vătășei în mahalalele orașului de sunt saū nu bolnavî.	713
1794 Februarie	19 — Judecata mănăstirei Hurezulū pentru o danie cu Pitarulū Vlădoianu.	174
»	» 20 — Judecata dumné-lorū boerilorū Brâncovenî cu Dimitrie Marco suditulū pentru venitulū moșiei din Țera Nemțescă și pentru socotelă de bani împrumutați.	562
»	» 21 — După anaforaua Vel Spătarului, Domnulū poruncesce Caimacamului de Craiova să cerceteze jalba locuitorilorū pe nedreptū arestați și chinu-inți de ispravnicîi din Mehedinți.	532
»	» 22. — Anaforaua Vel Spătarului pentru 14 ghimigîi de găsitū în sud Ilfovū, spre a merge cu che-restea la Ismailū.	325
»	» 25. — Anaforaua Vel Spătarului pentru slobođirea dela mănăstire a Căpitanului Dumitrache, pedep-sitū pentru că a căđutū în vina <i>materiei de stuto</i>	595
»	» 27. — Pitacū la Episcopulū de Buzēū, ca să dea 20 taleri pe lună spitalului din baniî preoțilorū eparchiei Buzēului	712
»	» 28. — Femeia Rada se jeluesce lui Al. Moruzi, că bărbatu-sēū Necula umblă să-î vîndă casa ei de zestre	438
» Martie	1. — Cartea bisericeî ot satulū Tetoiu din sud Vil-cea pentru liude 6 scutelnici	228
»	» — Anafora pentru ca Sērbulū Dragne din Ostrovū să fie scrisū în catastifulū Visteriei între podari.	786
»	» 2. — Cercetarea pricinei dintre ispravniculū Varla-amū ot sud Argeșū și Mincu Vulturescu, pîrîtū că iea ómenî din sate și-î duce în satulū sēū	287
»	» — Anaforaua locuitorilorū din Dârmonescî (Pra-hova) pentru așezămîntulū de clacă ce aū cu pro-prietarulū moșiei, Beizadea Grigorașco	353
»	» — Pitacū la nazîrii Epitropiei, să dea 26 tal. 84 bani pentru meremetulū podului ot Colentina	795
»	» 3. — Anafora pentru vîndarea prin mezatū, după cererea ei, a unorū case ale Ilincăi Căpitănesei pentru plată de datorii	487

		Pagina
1794 Martie	6. — Anafora pentru a se face hotărnicie și alegere la fața locului tuturor părtașilor din moșia Scărișoara sud Romanați	524
» »	» — Anaforaua asupra jalbei moșnenilor Fometesci pentru cheltuiala ce au făcut la judecata lor cu mănăstirea Polovraci pentru un munte . .	598
» »	7. — Anafora asupra cererii locuitorilor ot Măgurele (Ilfov) spre a se protimisii ei la cumpărătorea venitului moșiei	507
» »	10. — Pitaciu pentru a se păzi învoirea de clacă redusă a locuitorilor dela Novaci cu proprietarul moșiei	355
» »	» — Anaforaua Departamentului pentru pricina dintre femeia Rada și bărbatul său Necula pentru casa ei de zestre, pe care bărbatul vrea să o vîndă	439
» »	» — Anaforaua Vel Logofătului, pentru a se pune soroc de 8 luni lui Constantin Orăscu a avea pace de către datornici	529
» »	» — Anaforaua Vel Logofătului pentru pedepsirea unuia Stoica, pentru că, după ce a cerut carte de blestem în pricina sa cu Tufenul, a mințit că martorii acestuia n'au primit cartea . . .	596
» »	11. — Poruncă lui Iordache Zamfiroglu din Calafat, ca orî să arate ce drepturi are asupra unui loc ce a luat dela Bănică Budiștenu, orî să-și retragă ulucile ridicate pe acel loc	521
» »	13. — Pitaciu către Metropolit, spre a se face rugăciuni pentru ploie	29
» »	» — Zapiselile de învoirea mănăstirii Hurezul cu locuitorii dela Baia-de-feră din Gorj pentru clacă.	355
» »	» — Al. Moruzi hotărășce judecata dintre Paharnicul Comănenu și egumenul bisericii Zoodogopighi, care luase Paharnicul o moșie sub nume de datorie	570
» »	» — Episcopul Nectarie al Rîmnicului jăluesce Domnitorului pentru Țigani episcopiei risipiți în vremea răsvrătirilor	597
» »	» — Anaforaua Vel Hatmanului Constantin Cara-	

		gea privitoare la <i>céirulă</i> de pe moșia mănăstirei Văcăresci pentru caii menzilului	702
1794	Martie	14. — Anaforaua Episcopului Iosif de Argeșu pentru mâna sf. Filoteia aflată la Andrei Brutarul din Craiova	32 și 806
»	»	» — Anaforaua Vel Vornicului pentru dajnicii din județe aflători în Bucuresci, să-și plătescă darea cu județul	357
»	»	15. — Anafora asupra jalbei Vameșului dela Pitești pentru vama rachiului Câmpulungienilor . . .	642
»	»	17. — Pitacul către Logofeții de Țera-de sus și de-jos, pentru ca ei să însemne pe anaforale, pitace, etc. havaetul scrisului	413
»	»	» — Anafora asupra jalbei lui Diamandache biv Buluc-bașa, ca să i se vîndă o casă la mezat pentru plată de datorii	489
»	»	19. — Anafora asupra judecăței pricinei dintre Zefcul arnăutul cu Enache ce a fost Satir-bașa pentru protimisis cinci case	508
»	»	» — Pitacul la boerii Divanului pentru măcelari, cari nu se supun nartului cărnei	671
»	»	20. — Chrisovul mănăstirei Vieroșul din sud Muscelu pentru milele ce are.	181
»	»	21. — Anafora pentru a se da voie să se vîndă prin mezat, după cererea sa, nisce case ale biv Vel Sêrdarului Iordache Cantacuzino pentru plată de datorii.	488
»	»	23. — Anaforaua de ertare de biru a Lipcanului Voinea, bătrân și orb.	624
»	»	25. — Pitacul la Caimacamul Craiovei și la boerii de acolo, pentru a nu întârziă căutarea pricinilor. . .	407
»	»	26. — Zapisul femeii Anca și a bărbatului ei Ioan pentru vîndarea unui loc al lor de zestre . . .	439
»	»	28. — Cercetarea jalbei unor săteni din Argeșu pentru jafurile ispravnicului Sêrdarul Varlaam. . .	288
»	»	29. — Dumitrache biv Vel Medelnicerul jăluesce pentru a i se înapoiă dela Epitropie nisce bani depuși acolo până la terminarea unui proces ce	

		Pagina
	elă a avută cu ună Hagi Stanciu, pe care procesă l'a câștigată acesta.	600
1794 Martie	29. — Anaforaua Vel Logofătuluî N. Filipescu pentru cererea locuitoriloră din Slatina, de a li se înnoi o carte de vamă ce aă dela Grigorie Ghica Voevodă.	643
» »	30. — Chrisovulă mănăstirei Maguliotisa pentru tal. 100 milă.	255
» »	» — Epitropia arată, că într'adevără Dumitrache biv Vel Medelniceră are bană depușă acolo, cară i se cuvină luă, dacă a perdută procesulă cu Hagi Stanciu.	601
» »	» — Anafora de orânduețele sudișiloră, ce se ținu și aci în țeră la pășune.	811
» Aprilie	7. — Anaforaua asupra jalbei luî Neofită, egumenulă Mislei, pentru moșia ce are la Baltă și sud Vlașca și nu-șă pôte luă obiceiulă.	602
» »	9. — Anafora pentru prețuirea casei unuî sudită de pe podulă Mogoșăe, spre a se luă pe séma Epitropiei.	290
» »	12. — Anaforaua Vel Spătaruluî Văcărescu pentru protimisis la venitulă unuî munte din sud Dîmbovița, cumpărată de ună sudită.	509
» »	13. — Anafora pentru a se împlini rămășita de podine și urșă de pe la județe, ce s'aă adusă.	787
» »	14. — Chrisovulă sf. episcopii din Țarigradă pentru 120 tal. dela carvasaraua domnescă.	253
» »	» — Chrisovulă bisericei dela Arnăutchioiă pentru 200 tal. milă	254
» »	17. — Anaforaua Epitropiei pentru podariă Polcovniculuî de podă, a li se da pecetluitură	788
» »	20. — Pitacă la naziriă Epitropiei să facă <i>chefșu</i> pentru podulă noă pe apa Dîmboviței.	789
» »	21. — Rânduire de vătășă.	291
» »	» — Cărți la 2 plaiuri din Buzău pentru obiceiurile moșiloră.	360
» »	» — Anafora pentru a se face judecată pricinei Bratuluî Părcălabă și Enache Plăeșulă ot Tisău	

		Pagina
	sud Saacă, ce a omorîtu pe unu anume Adamă, negustorū de porci.	540
1794 Aprilie	22. — Anaforaua asupra pricinei lui Preda Diaconū i socrulū Diaconului cu Nicola Dănciulescu pentru unū cazanū, furatū dela acesta și datū zestre lui Preda	599
» »	24. — Zapisulū de învoire alū Radului Ghețarū cu Postelniculū Gheorghe Pecetescu pentru hotărnicia moșiei ce are la Gherganī	523
» »	» — Anafora pentru unū Nicolae Monacū, care umblă cu înșelătoriī spre a nu fi înscrisū la birū	633
» »	25. — Ioanū alū lui Condili și Nicolae Calapsiu, duși la ocne pentru bătaie și rănire în ziua de Pasce	292
» »	» — Carte pentru cercetarea urmărilor Vătafului Răuță din plaiulū Dîmbovița sud Muscelū	»
» »	» — Anafora pentru vîndarea cu mezatū, în sciința tuturorū celorū ce aū dreptū de protimisis, a caselorū Vel Sărdarului Ioanū Fălcoianu	504
» »	» — Anaforaua Epitropiei pentru casa lui Măinescu, ce s'a datū în sēma unorū neguțătorī în sorocū de cincī anī	541
» »	26. — Judecata locuitorilorū din Orbésca (Teleormanū) cu Mateiū Logofētulū și Constantinū Ceușulū, arendașiī moșiei, cerēndū protimisis la arendare.	360
» »	27. — Poroianu nu e confirmatū condicarū alū județului Mehedinți, nefiindū din acelū județū.	292
» »	28. — Anafora pentru a se vinde prin mezatū o casă și o vie a biv Vel Comisului Mateiū, dāndu-li-se de scire tuturorū celorū ce aū dreptū de protimisis	501
» »	» — Anaforaua Vel Logofētului asupra jalbei Ioanei Văduva pentru o uliță ce mergea la Dîmbovița și pe care a închis'o Vel Stolniculū Nicolae.	795
» »	29. — Cartea schitului Turbași din sud Ilfovū de 4 liude scutelnici și alte mile ce are	104
» »	» — Vel Logofētulū arată Domnului, că Dumitrache și Vladū dela Belitorī (Teleormanū) nu potū fi	

		Pagina
	judecați cu Dumitru Polizu după zapisele ce au pentru moșie, de ore-ce în anul precedent li s'a făcut deja o hotărnicie judecătorească . . .	503
1794 Aprilie	29. — Anaforaua de învoirea moșnenilor Perişeni cu Petru Suditul pentru venitul muntelui lor.	603
» »	30. — Ajutor de 150 tal. acordat bisericii Daia din Vlașca	153
» Mai	1. — Cercetarea lui Antonie Căpitan de Zimnicea, care a dat voie la 19 familii de Sârbi să intre în țară	292
» »	» — Pitac pentru trimiterea la ocnă a 4 locuitori din Argeș, ce s'au împotrivit a duce chereștea împărătească	361
» »	» — Anaforaua Metropolitului Dositei, pentru a se prinde și duce la urma lor 4 Țigani ai mănăs- tirei Sadova de preste Olt, cari fiindu răsvrățitori au dosit dela mănăstire	542
» »	» — Anafora pentru a se înscrie la județul sud Saac și a se scăde catastiful străinilor cu un ore-care Sterie, însurat și ședător în pomenitul județ	624
» »	3. — Poruncă dată asupra jalbei egumenului Bistri- țenului pentru locuitorii ce sunt ședători pe mo- șia Stroesci a mănăstirei	604
» »	4. — Anafora pentru mai mulți străini înscriși în București, dar ședători în județe, să se înscrie acolo cu darea	625
» »	6. — Chrisovul mănăstirei Plumbuita de milele ce are.	117
» »	» — Nicu Varlaam ot Caracal cere să fie așezat la rânduiala nămurilor	617
» »	9. — Pitac la Banul Craiovei pentru jalba Epitro- piei, că boerul de preste Olt n'au dat havaetul caftanelor	654
» »	» — Pitac la Vel Vist., să dea Epitropiei banii rânduiri prin chrisov	»
» »	10. — Cărți legate la județele de preste Olt pentru prinderea a 4 hoți	293
» »	12. — Pitac la cei 6 vătăji de postăvar și la pos-	

		Pagina
	tăvariî fabricel domnescî, pentru ca să recunoscă de epistatû pe Hagi Chiriacû Arbutû.	692
1794 Maiû	15. — Poruncă a se deschide o prăvălie, pe care Istrate Politis a avut'o închiriată unui neguțătorû, care a fugitû	605
» »	» — Anaforaua asupra jalbei lui Ioanû Holteiu din Argeşû că, fiindû tată-sëu slujitorû de scaunû şi murindû, Sërdarulû Constantinû Varlaamû l'a prădatû pe elû cu 11,60 tal., apoi l'a datû ca unû liude la satulû sëu	625
» »	16. — Jalba copiilorû Şătrarului Mareşû, pentru că mama lorû vitregă vrea să dea prea mare zestre fiicei sale Catinca, logodită cu Eftimie Ghizdovëşû biv Căpitanû za lefegiî.	440
» »	18. — Anaforaua Departamentului pentru a se slobođi Bratulû Pârcalabû şi Enache Plăeşulû dela Tisăû, învinuiţ de mórtea unuia Adamû, şi pentru modulû cum să se urmeze cu averea rămasă dela mortû.	544
» »	19. — Pitacû pentru bălcîu de două orî pe anû şi tērgû în tôte Duminicele la schitulû Crasna sud Gorjû.	680
» »	» — Anaforaua Metropolitului Dositeiû şi a lui Ioanû Raletû, ca să se ia mēsurî contra brutarilorû cari scumpescû pânea sub pretextulû lipsei	763
» »	20. — 10 seimenî din Gherganî cerû să fie scoşi dela dajdie şi puşi iarăşi la orēnduială seimeniei.	327
» »	» — Jalba egumenului mănăstirei Clocociovû (Muscelû) pentru închiderea săliştei de către locuitorî, cari au făcutû acolo liveđi de pruni şi nu vorû să dea dijmă.	362
» »	» — Moratorium fără terminû acordatû la 2 neguțătorî armeni prădaţi de marfă de unû Panaitû Căpitanû.	530
» »	22. — Al. Dălgēnu sin Nicolae Vornicu jăluiesc Domnitorului că, deşi nēmulû lui a fostû tot-deauna pusû la birû cu mazîliî, elû a fostû înscrisû în catagrafie cu o casă ce are, ca să-şi pērdă privilegiulû.	617

		Pagina
1794 Mai	22. -- Scutire de unŭ carŭ de marfă acordată lui Vasilie, fiulŭ lui Petru abagierulŭ orbulŭ	643
» »	24. — Anafora pentru așezămîntulŭ Armenilorŭ din Bucurescŭ, cum să se urmeze cu dajdia lorŭ	627
» »	25. — Anaforaua Metropolituluŭ pentru sătenilŭ din Gherghița (Ilfovŭ), carŭ aŭ pus vinŭ și rachiŭ de alŭ lorŭ în vîndare pe moșie fără de vre-o învoire	362
» »	27. — Cercetarea pricinei dintre Ștefanŭ Pană Bucurŭ i Dimache și totŭ plaiulŭ Teléjenuluŭ sud Saacŭ cu Moise, ce le-a fostŭ vătafŭ, pentru năpăstuirŭ de banŭ	293
» »	» — Cercetarea pricinei dintre plăeșilŭ călărețŭ al plaiuluŭ Teléjenulŭ cu Moise, ce le-a fostŭ vătafŭ, pentru tal. 44, i Pană Branță pentru tal. 150, ce le-ar fi făcutŭ mîncătorie.	296
» »	» — Anaforaua lui Ioanŭ Staroste asupra cererei lui Noghinŭ Iosifŭ, supusŭ chesaricescŭ, de a se vinde prin mezatŭ nisce marfă a lui Ungoșŭ și Tiringheru, neguțătorŭ din Prahova, dela carŭ elŭ are de împlinitŭ datorilŭ	490
» »	30. — Anaforaua Metropolituluŭ și a Divanuluŭ în pricina dintre copilŭ Șătraruluŭ Mareșŭ și mama lorŭ vitregă, pentru zestrea ce vrea să dea fiicei sale Catinca	443
» Iunie	1. — Intărirea Domnitoruluŭ Al. Moruzi asupra cumpărătorŭ de către N. Brâncovenu Vel Vist. a unei grădinŭ, prin care trece unŭ drumŭ publicŭ, și pentru închiderea acestuŭ drumŭ	606
» »	» — Pitacŭ la Metropolitŭ și la velițilŭ boerŭ pentru a-ŭ însărcina să iea socotelele Epitropiei pe 1793.	639
» »	3. — Anafora pentru plata dascăluluŭ Pantazi pe 2 lunŭ	262
» »	» — Anaforaua Vel Vistieruluŭ pentru 3 ómenŭ ce aŭ fostŭ vînătorŭ din stégulŭ Polcovniculuŭ din brésla agéscă, să rămăe totŭ la slujbă	329
» »	5. — Vel Vistierulŭ și Vel Vorniculŭ arată Domnitoruluŭ că Al. Dălgenu sin Nicolae Vorniculŭ este într'adevărŭ din némŭ mazilŭ	618

		Pagina
1794 Iunie	6. — Chrisovulū mănăstirei Mărgineni de milele ce are	74
» »	» — Cartea mănăstirei Cotmăna din sud Argeşu pentru 4 posluşnici.	213
» »	» — Anaforaua pentru cercetarea pricinei dintre sătenii Tărăcenii cu Logofătulū Sc. Ghica, care le cere clacă în natură, pe când ei vorū s'o plătescă în bani	365
» »	» — Anaforaua Epitropiei pentru împărţirea rămăsuului răposatului Clucerū Gheorgache Sculida, ce aveă doi fiū în Bucuresci şi unulū la Țarigradū, iar alţii doi s'ar fi înneacă în mare . .	472
» »	» — Pitacū la ispravnicii de Ilfovū pentru maldărarii grajdului Comişei	634
» »	7. — Anafora pentru ca Gheorghe sin Négulū, fostū aprodū céuşescū, să rămăe în slujbă şi să nu fie datū la birū	418
» »	13. — Pitacū la Metropolitū şi la boeri pentru cercetarea datoriilor şi pereusiei Metropolitului Filaretū.	10
» »	» — Anafora asupra jalbei unorū locuitori din sud Gorjū că, fiindū ei feciori şi némū de mazilū i boerinaşi, aū fostū puşi la dajdie	618
» »	14. — Carte deschisă mazililor breslaşi din Câmpulungū să asculte de epistatulū oraşului	297
» »	15. — Anaforaua Metropolitului, pentru a se da mănăstirile Căldăruşanī şi Snagovulū în administraţiunea Metropoliei	49
» »	» — Pedepsirea unorū salahori, cari aū fostū trimişi la Ismailū la lucru împărătescū şi s'aū împotrivitū la slujba lorū	807
» »	18. — Anaforaua lui Petre Căpitanulū de scutirea bucatelorū şi de ertare de dajde, fiindū bătrânū şi sĕracū	619
» »	24. — Pitacū la Metropolitū, spre a se apucă egumenii să dea banii şcolelorū	261
» »	» — Al. Moruzi acordă mai multe privilegii femeii şi copiilorū răposatului Ieronimū, ce aū adusū în ţeră peste 1.000 ómeni străini, de i-aū aşezatū aici	368

		Pagina
1794 Iunie	24. — Pitacū la ispravnicīl din Argeşu pentru jalba a doi ómenī de acolo, cā Voivoda dela Şiştovū le-a luatū lucrurī şi banī.	835
» »	25. — Cartea mănăstireī Arinósa de milă de vināriciū.	158
» »	27. — Cartea moşnenilorū Slătinenī ot sud Romanatī, spre a nu fi supēratī de vamā dela Slatina la Craiova.	620
» »	29. — Cartea Sf. Sale Pārintelui Chirū Gheorghe Stavropoleos de liude de scutelnici.	52
» »	» — Cartea pentru scutirea caselorū mănăstireī Sfinţilor Apostoli.	53
» »	» — Chrisovulū locuitorilorū din délulū Pitesciilorū ot sud Muscelū, pentru a nu-ī încārcā vināricerulū la măsurātóre.	370
» »	30. — Anaforaua lui Ioanū Staroste pentru cumpărarea la mezatū de către egumenulū dela Radu-Vodā a caseī unuia Niţu Postovarulū pentru o datorie către Andreiū Şalvaragiulū.	494
» Iulie	3. — Chrisovulū mănăstireī ot Hasnaua apelorū dela capulū Podulū Mogoşóei.	75
» »	7. — Pitacū către nazīriī Epitropiei, ca să dea episcopulū de Buzēū banī pentru şcólele din eparchia sa.	263
» »	13. — Pitacū către ispravnicīl din Buzēū în procesulū pentru hotarulū ţerei despre Ardélū: muntele Bălescu din judeţulū Buzēului.	831
» »	17. — Ioanū şi Négulū, fiīl lui Fronie Chiţescu din Dîmboviţa, scutiţ de dārī pentru cā sunt de némū boeri.	621
» »	22. — Chrisovulū Cāminarulū Ioanū Bărcănescu de schimbulū ce a făcutū cu mănăstirea Pantelimonū, de a luatū nisce case şi a datū o moşie.	102
» »	23. — Ordinū să se pedepséscā cu 200 toiege Pārvu şi fiulū său Mateiū din Gorjū, ce aū pīritū pe nedreptū pe ispravniculū Geanoglu cā iea banī dela slujitori.	328
» »	» — Carte de scutire a unei pivniţe în favórea unui funcţionarū.	621
» »	24. — Pitacū la Hatmanulū N. Hangerliū, Caimaca-	

		mulă Craiovei, imputându-i că locuitorii nu află ascultare la el, precum 2 sate din Gorj au mers de s'au plâns omului domnesc pentru nedrep- tățile ce li se fac cu claca	369
1794	Iulie	25. — Anaforaua Vel Spătarului pentru un slujitor pus pe nedrept la dajdie	329
»	»	27. — Anafora pentru Ananie, dascălul al doilea, ce s'a lipsit și s'a așezat în locu-l Constantin Dascălul	262
»	»	29. — Pitacul la Vel Agă și Vel Sărdar Prejbenu pentru vama zaherelor necesare aprovizionării Bucureștilor	644
»	»	31. — Anaforaua Metropolitului Dositei despre pri- cina de despărțenie a lui Constantin Poenaru de nepota popei Cosma ot Dărmănesci sud Pra- hova	420
»	»	» — Anafora pe jalba unor scutelnici de postavă contra lui Ispir, isprăvnicul moșiei Poenari din Dîmbovița, că-i prigonesce și-i bate	692
»	»	» — Anafora pentru a se prinde și a se pedepsi isprăvnicul Ispir dela moșia Poenari (Dîm- bovița), care a amenințat cu mărtea și a bătut pe mai mulți locuitori dela acea moșie	547
»	August	7. — Anaforaua Vel Vornicului pentru alegerea de Vătaf de plai	298
»	»	8. — Dîmna Zoe Moruzi face un nou spital pen- tru femeile la mănăstirea Colțea	713
»	»	» — Chrisovul domnesc pentru noul spital de femei clădit de Dîmna Zoe Moruzi la mănăs- tirea Colțea	714
»	»	10. — Anaforaua Epitropiei, că Michăiță Lipovenul biv 3-lea Vist. din județul Dîmbovița nu lasă pe podinari să taie podine din pădurea de pe moșia sa	789
»	»	12. — Anafora pentru a se da un dascăl efitin co- pilului Alexandru sin Mușat Săpunaru, aflat sub îngrijirea Epitropiei	266
»	»	13. — Anafora pentru școala dela Tărtășesci a Cluce-	

		Pagina	
		resei Smaranda Bujorénca, pentru a i se acorda 6 ómenî scutiţi	264
1794	Augustă	13. — Pitacû pentru ca epistatulă Ocnelorû să dea 25.000 taleri pentru zaheréua Bucurescilorû	774
»	»	15. — Pitacû la Vel Agă pentru brutariî carî închidû <i>furnurile</i> şi fugû din Bucurescî	764
»	»	17. — Pitacû către Agă, ca să oblige pe simigiî a deschide câte 2 <i>furnuri</i> de pâne	765
»	»	19. — 17 tîmplariî şi strungariî i olariî ai Curţei scu- tiţi de fumăritû, pentru că slujescû domniei	622
»	»	» — Pedépsa unui ţeranû, care a cacerdisitû za- herea.	774
»	»	20. — Pitacû la ispravnicîi mărginenî pentru scutirea de vamă a zaherelei, ce se va importă din caasă de lipsă	765
»	»	21. — Pitacû la Vel Agă pentru scutirea de vamă şi alte supărări a zaherelei, ce se va importă din caasă de lipsă	»
»	»	27. — Pedepsirea lui Sterie, judeţulû din Câmpu- lungû, contra căruia s'aû plânsû orăşeniî	298
»	»	30. — Chrisovulû bisericeî şi şcolelorû din Agescî pentru vinăriciulû ce aû la sud Oltû	116
»	Septembre	4. — Calfele din prăvălia unui Turcû, scutite de dări	622
»	»	8. — Anaforaua Epitropiei pentru brudina la po- dulû dela Călugărenî	634
»	»	9. — Vel Vornicû către Vodă pentru aşezarea la dajdie a străinilorû ce facû negoţû în ţeră	628
»	»	10. — Cartea Sf. Sale Părintele-Chirû Grigorie Sta- vropoleos pentru 10 liude scutelnici	52
»	»	» — Anafora pentru a se da taleri 100 dela Visterie, ca să se înveléscă biserica ot Flămânda	108
»	»	» — Pitacû la Spătarû, Agă şi Vel Cămăraşû pentru ca neferiî şi cei-lalţi ómenî ai Curţei să nu mai pórte arme	299
»	»	15. — Chrisovulû mănăstireî din ostrovulû Halchi pentru 300 tal. dela ocnă şi 100 dela vamă.	242
»	»	16. — Banulû Dumitraşco Racoviţă şi Constantinû Filipescu Vist. jăluescû lui Vodă, că li se cere să plătéscă, împotriva obiceiului, căminăritû.	635

1794	Septembre	16.	— Pitacü la Metropolitü și la boerî, pentru ca să chibzuiască asupra cererei brutarilorü că nu potü vinde pânea cu nartulü fixatü.	765
»	»	»	— Anaforaua Metropolituluî Dositeiü după jalba Joiței Pârșcovénca pentru soșulü ei Gheorghe Jianu, biv Vel Medelnicerü, cerëndü despărțire de elü, fiind-că e nebunü și se teme să n'o omóre.	804
»	»	18.	— Anafora asupra pricinei dintre Petre Cazaculü și Pitarulü Dumitrache Schiliță, pe moșia căruia și ar fi ridicatü Petre mai multe nămestiî.	526
»	»	21.	— Pitacü pentru împlinirea dela Constantinü lliatü a sferturilorü ce dătoresce din vama dela Dragoslavele.	644
»	»	22.	— Anaforaua Vel Spătaruluî pentru unü Dămianü Șeicarü și alțiî fugiți de pe cémuri la Oltenița.	324
»	»	25.	— Pitacü autorizândü pe biv Logofëtü Radu Goleșcu, arendașulü dijmărituluî, să strîngă răvașele slujbașilorü, spre a vedé dacă nu l'aü înșelatü	635
»	»	26.	— Pitacü la Vel Spătarü pentru necinstiri aduse sudișilorü de ómenî ai Spătăriei.	822
»	»	»	— Pitacü la epistatulü Agiei pentru unü Ioniță Brașovénulü, suditü nemțescü, de ce i s'a închisü casa de Agie.	823
»	»	30.	— Pitacü către Metropolitü și Episcopiî de Argeșü și de Rîmnicü, spre a se face rugăciuni pentru plóie.	30
»	»	»	— Chrisovulü mănăstirei Căluilü din sud Romanai pentru 10 liude scutelnici.	224
»	»	»	— Carte la zapciulü spătărescü pentru ducerea lui Șerbanü Zădăcianulü la Snagovü, unde e surghiunitü pe 3 luni.	417
»	Octobre	2.	— Anaforaua Vel Spătaruluî pentru pedepsirea cu 50 toiege la fie-ce căpitănie și ducerea la ocnă a doi slujitori prinși cu contrabandă . .	330
»	»	»	— Pitacü către ispravnicii de Ilfovü pentru Archiereulü Thebaidos, care vine să facă rugăciuni pentru plóie.	30
»	»	5.	— Pitacü la boeriî nazîri ai zaherelelorü, pentru	

		cererea brutarilor ca să capete porunci domnesci și bani împrumut pentru a cumpără grâu de pe afară.	765
1794	Octobre	6. — Pitacū la Vel Vist. i Vel Logofetū de Țera-de-sus, pentru a se cercetă de s'a obicnuită a se face milă de oieritū mănăstirei Sinai . . .	259
"	"	" — Anaforaua Metropolitului în pricina lui Barbulū fustaș de harem cu Ioanū proin Stegarulū, pe care l'a prinsū cu muerea sa Gherghina. . . .	424
"	"	" — Pitacū către Radulū Băbēnulū, ispravnicū de Vilcea, pentru a-l impută că de 5 luni de zile totū n'a prinsū pe 4 tâlharī ce jefuescū în județulū lui, dându-l sorocū de 20 zile ca neapēratū să-l prindă.	549
"	"	7. — Pitacū către Nicolae Hangerlū, Caimacamulū Craiovei, pentru ca neapēratū să prindă pe 4 tâlharī vestiți ce jefuescū de 5 luni peste Oltū, cum și pe gazdele acestorū tâlharī	548
"	"	" — Pitacū la epistatulū Agiei, ca grăulū ce vine la Tērgulū-de-afară să nu se mai vîndă nimēruī, până ce brutariī nu se vorū fi aprovisionatū ei întâiū	766
"	"	8. — Cărți la ispravnicil de peste Oltū și la Caimacamū pentru cercătura vinăriciulū	635
"	"	" — Pitacū la ispravnicil ot Muscelū pentru măcelariī din Pitești	636
"	"	" — Pitacū pentru a se cercetă Ștefanū Vătafū dela Cănenī, câtū untū a trecutū prin acea vamă în Ardélū	644
"	"	10. — Pitacū pentru surghiunirea la Snagovū a lui Manole, fostū stegarū spătărescū, pentru necinste în căsătorie	329
"	"	" — Pitacū la Metropolitū pentru arendarea moșiilor mănăstirescī de către egumenī	766
"	"	11. — Anaforaua Vel Spătarulū pentru slujba sēptēmānală a slujitorilorū	331
"	"	" — Pitacū pentru cercetarea jalbei unorū mazili din Gorjū contra unorū funcționarī, pentru că le ieaū bani	414

			Pagina
1794	Octobre	13. — Pitacū către Episcopulū de Rîmnicū pentru înlăturarea Protopopului Marinū din Gorjū care are purtări rele	21
»	»	» — Pitacū către Episcopulū de Rîmnicū pentru punerea la birū a rĕspopișilorū	»
»	»	» — Pitacū către Episcopulū de Rîmnicū pentru punerea la birū a celorū chirotoniși la eparchiī străine	»
»	»	» — Anafora asupra refusului neguțatorilorū cum- paniști de a da ajutorū la cumpĕrarea de grăū .	768
»	»	14. — Pitacū către ispravnicī de Curte pentru tai- nulū părinșilorū ce aū adusū capulū sf. Vi- sarionū	31
»	»	» — Anaforaua Epitropiei relative la reparațiunea podurilorū	790
»	»	15. — Pitacū la ispravnicī, ca să dea ajutorulū cu- viinciosū vameșilorū	645
»	»	» — Pitacū la Spătarū și la Vel Agă, ca să oblige pe neguțatoriī cumpaniști a rĕspunde 500 chile grăū pentru hrana și trebuința orașului Bucurescī .	770
»	»	19. — Pitacū la Vel Spătarū pentru oprirea Țiganilorū de a intră în Bucurescī din pricina ciumei . .	761
»	»	25. — Pitacū la Vel Logofĕtū de Țĕra-de-sus pentru înlocuirea unui slujbașū nesîrguinciosū . . .	414
»	»	» — Brudina trecĕtorilorū la podulū dela Călu- gărenī și Foloștoĕa în folosulū Epitropiei . .	636
»	»	» — Pitacū la ispravnicī de Prahova, ca să dea po- runcă Vameșului de Cămpina a nu luă vamă de- la străiniī ce aducū vite la iernaticū în țĕră și plătescū văcăritulū	645
»	»	» — Pitacū la toși ispravnicī de județe pentru su- pĕrăriile ce se facū locuitorilorū de arendașiī morilorū	768
»	»	26. — Pitacū la epistatulū Agiei, să împartă la bru- tarī nisce grăū, fiind-că se strică	770
»	»	27. — Pitacū la Vel Spătarū pentru neguțatoriī și călĕtoriī ce vinū dela Giurgovū, unde s'a sim- țitū de bōla ciumei, cum să facă obicĕnuitulū lazaretū	716

		<u>Pagina</u>
1794	Novembre	1. — Chrisovulă mănăstirei sf. Ecaterina din Bucu- rescî de scutirile ce are 54
»	»	4 — Porunca Domnitorului în procesul mănăstirei Văleni cu tîrgoveții pentru havaetul prăvăliilor 686
»	»	» — Pitacū către Medelnicerul Cârlova, ispravnicū ot Buzău, pentru călcarea muntelui Bălescu, de aū făcutū urmare după porunca ce i s'a datū . 830
»	»	6. — Panaitū Greculū Țarigrădenu se scutesce de dajdie 622
»	»	8. — Pitacū la ispravnicii de Vlașca pentru paza de bóla ciumei ce s'a ivitū la Giurgiu 739
»	»	9. — Domnitorulū scutesce de dări pe Borcea unché- șulū, postăvarulū dela fabrica de postavū . . 622
»	»	11. — Cărți la județele cu plaiuri, pentru supărările ce se facū ciobanilorū sudiți, ce vinū cu vite în țără spre pășune, de către slujbașii boeri și alții. 645
»	»	» — Scrisóre Comitelui von Mitrowski, comandan- tulū Sibiiului, pentru procesul suditului Marco cu Ioanū Borănescu dela Rîmniculū-Vîlcei. . . 823
»	»	12. — Al. Moruzi dă 15 zile unui creditorū, ca să dovedescă dacă unui debitorū alū său, închisū pentru datorie, are vre-unū avutū, iar în casū de n'are, celū închisū să se slobódă 494
»	»	» — Pitacū la Vel Vistierū, Vel Logofétū și Vel Cămă- rașū, ca să revisuiască catalogulū vămilorū pe 1795 647
»	»	13. — Manolache Brâncovenu Vel Vornicū e însărci- natū cu sfirirea locului caselorū doctorului Sil- vestru, ce are pricină cu Medelnicerulū Christea pentru o ulicióră 797
»	»	» — Judecata Mariei, fata răposatului Toma Pos- telnicelulū, cu Zamfirū Brașovenulū, care a trăitū cu ea mai multe luni și nu vrea s'o iea de soție. 802
»	»	16. — Anafora despre starea lui Anghelū Tufecciū, pe care l'aū rănitū arnăuții Agiei și a rămasū secatū de o mână. 336
»	»	» — Pitacū către boerii Divanului pentru havaetulū nesuferitū ce ieaū stăpâniī de pădurī dela țeranī pentru lemne. 370

	Pagina
1794 Novembre 18 — Al. Moruzi ordonă să se certe cu bătaie doi călugări dovediți pîrîtori mincinoși și turburători.	29
» » » — Pitacû la Vel Spătarû pentru Gheorghe Postelnicelulû, ce a luatû vama mai mare decăt se cuvenia dela doi ciobani sudiți, să înapoiască ce a luatû mai multû.	646
» » 19. — Petrache Paharniculû, despre unû locû alû mănăstirei Răchitoasa împresuratû de vecini. . .	38
» » 22. — Carte deschisă la ispravnicî pentru ca să se suspende judecățile proceselorû pe timpulû ciumei.	740
» » 24. — Anaforaua Metropolitului și a Divanului pentru prețulû lemnelorû ce se taie de țeranî din păduri și pentru ca să-și pôta ține vitele la hrană în păduri.	373
» » 26. — Carte deschisă la ispravnicî, pentru a încetă havaetulû celû supërilorû ce ieaû proprietariî de păduri dela țeranî pentru lemne și pentru ca aceștia să-și pôta pasce vitele în păduri fără de plată.	372
» » 29. — Anaforaua Epitropiei, pentru a se da lui Ioanû Hagi Pascalû baniî ce-î aveă la Epitropie, de oare-ce a ajunsû vîrstnicû.	476
» » » — Christea Medelnicerulû cu Riga Grămăticulû pentru o ulicióră.	797
» » 30. — Anaforaua Metropolitului și a boerilorû, ca să se apuce clironomiî Mardagiului a da la Cutia de milostenie a treia parte din pereusia lui. . .	459
» » » — Socotélă de capitalulû lui Ioanû Hagi Pascalû, ce-lû aveă la Epitropie și a fostû pusû cu dobândă.	477
» Decembre 2. — Cercetarea pricinei dintre Visteriasa Moruzoe și Medelnicerulû Gr. Grecenulû pentru unû satû ce l'a mutatû pe moșia dumné-lui.	299
» » 8. — Pitacû la ispravnicî, să vestéscă de obște că la 1 Ianuarie se vorû strigă vămile.	647
» » » — Publicațiunî la tôte județele, că s'a apropiatû vremea strigărei vămilorû.	»
» » 10. — Pedepsirea Sërdarului C. Cantacuzino, care a bătutû cu 500 de toiege pe fiulû unui slujitorû.	301

1794	Novembre	12.	— Pitacū la nazîrii Epitropiei de obște pentru orânduirea a 4 boerinași cu facerea a 4 poduri mari în Bucuresci	716
»	»	14.	— Anafora către Domnū despre pricina biv Vel Pitarului Vlădoianu cu mănăstirea Hurezulū pentru două moși	221
»	»	»	— Anaforaua Epitropiei pentru rămasulū unui Enache Ciurciu-bașa, ce a muritū la Craiova, să se aducă aici	460
»	»	»	— Pitacū la ispravnicii din Ialomița, pentru a nu se cere nimicū ciobanilorū sudiți peste ponturile Divanului	817
»	»	15.	— Anafora asupra jalbei Spătarului Nicolae Cantacuzino, ca să i se vîndă o casă la mezatū	495
»	»	»	— Anafora ca să facă ispravnicii Ilfovului orânduială în județū, să aducă pe totă săptămîna câte 10 care de lemne la spitalū	717
»	»	»	— Pitacū la Banulū Dumitrașco Racoviță și la Epistatulū Agiei, să adune pe cumpaniști și să le arate ordinulū de a da 500 chile de grău	770
»	»	18.	— Pitacū la Caimacamulū Hangerliū, vestindu-lū că l'a slobođitū din slujba Căimăcămiei	301
»	»	20.	— Anafora asupra judecăței pricinei dintre Dumitrache Lerescu și Andronescu din sud Muscelū pentru o vie ce a luat-o cu protimis.	505
»	»	21.	— Pitacū la Vel Spătarū și la epistatulū Agiei pentru săracii nevolnici străini, să fie împărțiți pe la mănăstiri	759
»	»	22.	— Anaforaua Metropolitului și boerilorū pentru pricina uciderei unui Țiganū alū mănăstirei Balamuciū (Ilfovū) de către egumenulū acelei mănăstiri	549
»	»	23.	— Circulară la Divaniștii din Craiova pentru numirea biv Vel Clucerului Al. Calfoglu de Caimacamū	302
»	»	24.	— Zapisulū brutarilorū din Bucuresci, că vorū ține orașulū cu îndestulare și vorū păzi nartulū pânei	671
»	Decembre	25.	— Pitacū la Vel Agă, pentru a se scăde cu 5	

		Pagina
	dramuri pânea ce brutarij erau datorj să dea la o para	672
1794 Decembre	28. — Pitacū la boeriļ Divanului pentru stabilirea nartului lumînărilor de cĕră.	671
1795 —	— — Pitacū la Caimacamulū Craiovei, ca să trimită la domnie pe nisce căpitanj de poteră, ce s'aū luptatū cu hoļij și aū omoritū pe uniļ, iar pe alļij i-aū prinsū.	554
» Ianuarie	— — Grigorie Căpitanū jăluesce contra Clucerului Radu Băbenu, ispravnicū de Vılcea, care l'a pırıtū pe nedreptū ca hoļū și i-a pricinuitū mari pagube; cere să se judece amındoi.	551
» »	5. — Pitacū la nazırıj Epitropiei pentru lefurile ju-păneselorū vĕduve dela Cutia milelorū și pentru vındarea prin mezatū a slujbelorū cutiei	654
» »	7. — Pitacū la Banulū Dumitrașco Racoviță și la epistatulū Agiei, să întrebe pe neguțatoriļ ce epistăsescū la primirea zaherelei, câtă sumă de grăū se află strınsă pentru Bucurescī.	770
» »	9. — Pitacū la Metropolitū, ca să împlinĕscă dela mănăstiri baniļ hotărıļij pentru aprovisionarea Bucurescilorū.	771
» »	12. — Pitacū către Metropolitū, vestindu-ļ că Neofitū, fostū egumenū la Balamuciū, a fostū închisū la Cernica	29
» »	» — Pitacū la Spătarū și la Agă, să nu permită arnăuților neferj și altorū slujbașij a luă finū saū lemne dela carele cu asemenea marfă ce vinū în Bucurescī.	663
» »	14. — Pitacū către boeriļ și Caimacamulū Craiovei pentru ridicarea boerului Nicolae Brâncovenu la rangulū de halea Vel Banū	302
» »	15. — Anaforaua Epitropiei pentru a se vinde la me-zatū pereusia unui Lazărū, ce a muritū fără de clironomj	463
» »	» — Anafora pentru a se vinde prin mezatū, după cererea lorū, o vie din sud Saacū a fiilorū rĕ-posatului Cămărașulū Sterie	495

		Pagina
1795 Ianuarie	15. — Anaforaua Metropoliei în pricina ce are cu Gruianul pentru o moșie.	527
» »	» — Pitacū la zapciulū spătărescū, ca să ducă surghiunū la Snagovū pe Nițu Logofețelulū. . . .	771
» »	18. — Pitacū la Spătarū, pentru a se îndoi pe iarnă paza pe marginea Dunărei.	302
» »	» — Publicațiune pentru ca țeranii să-și pótă hrăni vitele în păduri fără de plată.	375
» »	» — Anaforaua Epitropiei pentru a primi Cutia tal. 50 din pereusia răposatului Andreiū Logofețulū, care a muritū fără de clironomī.	466
» »	19. — Anaforaua asupra pricinei lui Lepedātu din Prahova cu săteniī dela Sicrita pentru unū venitū de moșie.	607
» »	21. — Nedelea, soția răposatului Vătafū Stoianū Dogaru, jăluesce Domnului să nu i se iea de Epitropie casele ce i-aū rămasū dela soțulū său .	464
» »	23. — Șerbanū Medelnicerulū către Domnū, despre venirea Căpitanului Grigorie la Bucuresci de témă să nu se afle împărțășirea sa cu tâlhariī din Vîlcea.	552
» »	24. — Anaforaua Epitropiei, pentru ca Nedelea, soția răposatului Vătafū Stoianū Dogaru, să rămăe stăpână pe pereusia soțului ei, dar să dea Epitropiei 50 talerī.	465
» »	26. — Al. Moruzi poruncesce Caimacamului Craiovei să judece pe Clucerulū Radu Băbénulū cu Grigorie Căpitanulū și să îndestuleze pe acesta de pagubele ce i-a pricinuitū pîra de hoție a Băbénului	551
» »	28. — Pitacū pentru ca Antonie Polcovniculū să mérgă în Muscelū să facă cercetare pentru bóla ciumei.	741
» »	30. — Moruzi Voevodū adaoge 500 talerī pe anū mănăstirei Colțea, peste cei 2.500 câtū i se dedea dijmă de sare din ocnele Slănicū	717
» Februarie	— Anaforaua Metropolitului Dositeiū pentru ca Archimandritulū Balamucénu, închisū la Cernica din ordinulū Domnului, să fie mutatū la Căldărușani	28

1795 Februarie	2.	— Chrisovă referitoră la venitulă unei lăse de pesce ce aŭ Deli-başa şi Tufecchi-başa aŭ Curţei la Ce- gană în Ialomiţa	622
»	»	9. — Anaforaua Epitropiei pentru pereusia răposa- tului Eschi-Stambolă, a se luă la Epitropie toate zapisele datoriilor	467
»	»	12. — Cărţi la judeţe şi la Caimacamă pentru sudi- ţii ce voră să-şi hrănescă oile în pădurile ţerei, câtă să plătescă stăpâniloră de păduri	817
»	»	14. — Anaforaua Epitropiei pentru a se împlini cre- ditorii lui Enache Giurgiu, ce a murită fără de clironomă, din pereusia răposatului.	468
»	»	17. — Hagi Ioană Polcovnică dela sud Prahova jă- luesce lui Vodă pentru Grigore sin Constantină Negru, ce i-a înşelată o fată şi nu o iea de soţie.	424
»	»	19. — Fiicele nevîrstnice ale răposatului Nicolae Bru- tarulă jăluescă, ce să li se dea din capitalulă ce aŭ la Epitropie tal. 38 pentru a se ajută la ne- voile vieţii	480
»	»	20. — Plânsorea satului Stelnica din Ialomiţa contra abusuriloră Căpitanului Constantină Porumbaru.	332
»	»	21. — Pitacă la Caimacamulă Calfoglu, pentru ca ţe- raniă să despăgubescă pe proprietarii de strică- ciunile ce aŭ făcută în păduri şi pentru ca să se oprască de a le mai strică	375
»	»	22. — Anaforaua Metropolitului pentru a se face cer- cetare prin blestemă pentru pricina lui Hagi Ioană Polcovniculă cu Grigorie sin Constantină Negru, care ar fi înşelată o fată a Polcovnicului.	425
»	»	23. — Anaforaua asupra pricinei dintre Teodoră şi Petru, ce aŭ avută ambiă vama Pitesciloră şi Dra- goslaveloră, iar Teodoră nu vrea să-şi plătescă partea sa.	608
»	»	25. — Anaforaua boeriloră veliţi asupra prăvăliiloră ce se îngăduescă a se ţină la menzilhanele.	703
»	»	» — Pitacă la nazirii Epitropiei, ce să repare po- dulă dela Zlătară la Michaiă-Vodă	790
»	»	» — Circulară la ispravnică pentru supărările ce se	

		Pagina
	facu ciobaniloru sudiți, cari își hrănescu oile în păduri.	818
1795 Februarie	26. — Anaforaua Epitropiei, pentru a se da fiicelorū răposatului Niculae Brutarulū tal. 38 din capitalulū ce au la Epitropie, pentru hrană	480
»	» » — Pitacū la epistatulū Agiei, ca să dea brutarilorū 600 chile grău pe bani din zaheréua domniei. . . .	672
»	» 27. — Chrisovū pentru mai multe moși cumpărate de Dimitrie dela Vistierulū Ioniță Damari. . . .	496
»	» 28. — Poruncă Spătarului, ca să ordone Căpitanilorū de margine a păzi bine, să nu mai trecă Silistraliī în țeră și să are pămîntulū	663
» Martie	— — Anafora asupra stricăciunilorū ce mai mulți ciobani ardeleni au făcutū prin păduri, în cari au intratū în timpū de iarnă fără de voia proprietarilorū	376
»	» 2. — Pitacū pentru bălciurile dela Stănesci în Gorjū.	683
»	» 4. — Anaforaua Vel Spătarului pentru reclamațiunea satului Stelnica contra Căpitanului Porumbaru	333
»	» » — Anaforaua Epitropiei pentru a se luă de Cutia de milostenie pereusia răposatului Tănase Milioru din sud Argeșū, care a muritū fără de clironomi. . . .	469
»	» 7. — Pitacū la ispravnicii județelorū pe unde urmază drumulū până la Căneni, ca să îngrijescă de starea podurilorū și podișcelorū	792
»	» 9. — Publicațiuni la toate județele și la Caimacamulū Craiovei, ca să nu se taie pădurile de locuitori	302
»	» » — Publicațiune pentru scóterea vitelor din păduri, afară de nu s'arū învoi locuitoriī pentru plată cu stăpânulū pădurei	375
»	» » — Casa menzilului se plânge că locuitoriī împrejurimei s'au pusū de au îngăditū locurile unde pascū caii menzilhanelei	704
»	» 10. — Circulări la ispravnic, pentru a luă măsuri ca să preîntîmpine formarea cetelorū de hoți	553
»	» 11. — Chrisovulū bisericei sf. Dumitru din Craiova. . . .	153
»	» 13. — Anafora pentru iertarea de birū a lui Stamate, ce a fostū neferū	623
»	» 14. — Pitacū către Divanū, ca să cerceteze jalbele	

		Pagina
	stăpânilor de păduri pentru stricăciunile ce le- a făcut țeranii	379
1795 Martie	14. — Anaforaua Epitropiei, pentru ca datornicii ră- posatului Apostol Cătunénul să fie îndreptați la Epitropie, iar nu la Tudor, ce a fost fără de voia lui însărcinat cu tutela copilului lui Apostol	481
» »	15. — Chrisovul bisericei Chiciuk-Chioiu pentru 100 tal. milă	257
» »	17. — Anafora pentru scóterea în vânzare prin me- zată a casei Pitarului Grigorie Brezoianu . . .	503
» »	18. — Anaforaua Epitropiei pentru repararea podului de pe ulița Têrgului-de-afară	790
» »	20. — Cărți la ispravnic și la Caimacam pentru paza vitelor locuitorilor de a nu strică semănăturile	303
» »	» — Cartea lui Michail Sutu Voevod, pentru ca să se cerceteze și să se alégă nisce părți de moșie, cumpărate de Clucerul Manole Furculiță pe Valea Négră, de părțile celor-lalți răzeși . . .	838
» »	22. — Pitac către Caimacamul Craiovei și boerii lo- cali, vestindu-i despre visita pastorală a Episco- pului Nectarie de Rîmnic	22
» »	» — Pitac la Céușul de Aprod, ca să adune Diva- nul pentru a cercetă pricina dintre vameșii din Bucuresci și cei de afară	647
» »	23. — Metropolitul Dositei cere Domnului Al. Mo- ruzi pedepsirea lui Vasile Nușu, care a slujit sf. leturghie fără să fi fost chirotonit	20
» »	» — Anaforaua Metropolitului Dositei pentru Va- sile Nușu, care înainte de a fi chirotonit, a slujit în biserică ca diacon și preot, că este prins și arestat la Metropolie	805
» »	24. — Pitac la Dumitrache Vel Clucer, epitropul mănăstirei Pantelimon, pentru ca să hrănescă bine pe molipsiții de ciumă din spitalele mănă- stirei	718
» »	25. — Ajutóarele acordate săracilor trimiși la mă- năstiri din cauza ciumei.	759
» »	» — Pitac către epistatul Armășiei, pentru a scóte	

		Pagina
	din Bucuresci pe Țigani domnesci, din cauza ciumei	761
1795 Martie	26. — Pitacū la Vel Spătarū, ca pe timpulū ciumei să nu se mai permită adunarea ómenilorū în cārciume	741
» »	» — Pitacū la egumeni de mănăstiri, trimițendu-le pe cerșetori cu listă anumită	759
» Aprilie	1. — Pitacū la Spătarū pentru pedepsirea ciocliilorū dela spitalulū de ciumați, cari vinū în orașū pe ascunsū	761
» »	2. — Pitacū la Vornici Brāncovenu și Costache Ghica pentru spitalulū și lazaretulū ce s'a hotarītū a se face	719
» »	» — Pitacū la Banulū Ghica și la Vel Vist. Văcărescu pentru a se regulā înapoiarea cu dobândā a banilorū dați de neguțatori și alți pentru aprovizionarea Bucurescilorū pe timpulū lipsei .	771
» »	3. — Pitacū la tóte tribunalele, ca să nu se cheme sătenii la judecāți dela 15 Aprilie până la 15 Maiū	412
» »	5. — Pitacū pentru trimiterea unorū săraci la mănăstirile de peste Oltū	760
» »	8. — Pitacū pentru aducerea lui Constantinū Isvoranu, ce a spartū grosulū isprāvniciiei de Oltū și a scosū de acolo nisce Țigani închiși pentru hoție	553
» »	» — Cārciumile din Ploesci se oprescū de a vinde rachiū și vinū fără voia proprietarului Moruzi Vel Vistierū.	686
» »	» — Michailū Suțu Voevodū dā 15 sălașe de Țigani biv Vel Vorniculū N. Rosetū	838
» »	9. — Al. Moruzi ordonā strīngerea la unū locū a locuințelorū sătenilorū de pe hotarulū moșiei Ciocani, risipiți de frica oștilorū pe timpulū lui Mavrogheni.	379
» »	10. — Unū neferū slujindū la boerulū Nicolae Filipescu e osīnditū la ocnā și apoi trimisū peste Dunāre, pentru că a ridicatū arma asupra boerului.	335
» »	» — Ordinū la județele de peste Oltū, ca să nu se ținā la poliție mai multū decāt 3, 4 zile cei bănuiti.	417

		Pagina
1795 Aprilie	11. — Pitacū la Spătarū și la epistatulū Agiei, ca să dea ajutorū boerilorū rēnduiți cu clădirea spitaluluī celuī noū.	720
» »	14. — Scrisóre Comiteluī von Mitrowski pentru o reclamațiune de banī a Stolniculuī D. Bibescu contra unuī neguțătorū din Sibiiū.	825
» »	15. — Anaforaua Caimacamuluī Craiovei în pricina Sultanei sin Nicu Dinulū, care cere să-l deosibescă zestrea dintr'a bărbatuluī său, ce a făcutū datorii grele.	445
» »	» — Cărți la ispravnicii de dincóce de Oltū, vestindu-le formarea unei cete de 9 hoți în Ialomița.	554
» »	» — Carte la Caimacamulū Craiovei pentru bălciurile dela Zătrenii-de-jos, în Vilcea	684
» »	16. — Pitacū către Metropolitū, spre a se face rugăciunī pentru plóie și contra ciumei.	30
» »	» — Circulară la tóte județele pentru hoții cu caiafetū turcescū și cu códa împletită pe spate, cari s'aū ivitū în Ialomița.	554
» »	» — Rēnduirea unei epitropii a spitalelorū de 5 obaze, care să conducă lucrarea spitaluluī noū.	720
» »	» — Hotărîre domnescă pentru înlocuirea Polcoviculuī de ciocli, care a doveditū că n'are nici o pricepere.	762
» »	» — Pitacū la ispravnicii de Mehedinți, pentru nisce rău nărăviți ce facū jafuri și omoruri, să-l prindă și să strîngă armele dela locuitorī	773
» »	20. — Cărți deschise la ispravnicī pentru prinderea unei cete de 7 hoți ungurenī.	552
» »	» — Anafora pentru strămutarea unuī menzilū peste apa Argeșuluī.	704
» »	23. — Carte la ispravnicii din Oltū, Vilcea și Romanași pentru modulū cum să se facă desinfecțarea drumeților din pricina ciumei, așa în câtū să nu se opréscă umblarea ómenilorū și a corespondenței domnesci.	721
» »	26. — Jăluirea lemnarilorū și zidarilorū contra luī Maimarū-bașa alū lorū, că le-a călcatū rēnduiala meșteșuguluī	694

		Pagina
1795	27. — Actele pentru strămutarea menzilhanelei din Rîmnicu.	704
»	» 28. — Cărți către ispravnicî pentru rîndul hoților de prin județe.	555
»	» 30. — Pitacî pentru a anunța Caimacamului și boerilor divaniî din Craiova numirea biv Vel Vistierului Enache Văcărescu de halea Vel Banu.	312
»	» — Enache Moruzi biv Vel Vist. cere baniî necesari pentru zidirea spitalului dela Pantelimonu.	721
»	Maiu 5. — Pitacî către Vorniculî politieî pentru vătășeiî mahalalelor, cari fugu cu bani domnesci.	304
»	» — Cărți legate la județele de peste Oltu, vestindu că Clucerul Băbenu a fostu rînduitu pentru prinderea hoților.	558
»	» 6. — Cărți deschise la județele de peste Oltu, la Polcovnicî, Căpitanî de poteră și de județe, Vatafi de plaiu, slujitorî și poterași pentru prinderea hoților.	556
»	» 7. — Publicațiune la județele de dincóce de Oltu pentru pedepsirea celor ce au sciutu despre hoți unde se află și nu au spusu.	558
»	» — Poruncă domnască pentru așezarea menzilhanelor pe drumul dintre Bucuresci și Căneni	705
»	» 9. — Anaforaua Divanului pentru havaetul episcopiei de Argeșu la Cutia mileloru	655
»	» — Anaforaua Divanului pentru a se luă în folosul Cutiei mileloru 2 parale la leu dela tóte lucrurile ce se vîndu la mezatú	»
»	» — Anaforaua Divanului pentru crearea de venituri nouă Cutiei mileloru dela preoții și diaconii ce se chirotonisescu	»
»	» 10. — Se pedepsește cu bătaia unu Stoianu Sêrbul pentru încercare de omorú asupra « <i>palachidei</i> » lui	559
»	» 11. — Formalitățile pentru Istrati Cojocar Drestorianu, ca să aibă voie a se întorče în țera lui	832
»	» 20. — Chrisovul mănăstirei Bebechioiu dela Țariogradu pentru tal. 100 dela carvasaraua domnască și 50 bolovanî sare dela ocne	256

		Pagina
1795 Mai	20. — Poruncă către egumenulă dela Sărindar, ca să pună la dispozițiunea Visteriei camerele necesare.	304
» »	» — Patru cărți către 4 sate molipsite de ciumă din județul Vlașca, cum să se păzescă . . .	742
» »	21. — Pitac, către ispravnicile de Teleorman și Vlașca pentru aducerea capului sf. Visarion în țară	31
» »	22. — Carte la ispravnic, cleric, boerinaș, breslaș, părcălab și locuitor, vestindu-le nizamul pentru pază de bóla ciumei	743
» »	25. — Volnicie dată Logofetului Iacovachi, ca să ridice pe un călugăr dela mănăstirea sf. Ioan din Focșani, venit dela Dubasari cu móște sfinte .	31
» »	» — Pitac la Spătar și la epistatul Agiei pentru desinfectarea celor ce merg la bălciul Drăgaice din Buzău	684
» »	» — Pitac la Vel Vist., ca să cêră socotelele Medelnicerului Arbut dela magasi	773
» »	27. — Pitac prin care se poruncesce ca aprozii, copiii de casă și păhărniceii, trimiși cu slujbă în județe, să nu mai ia cai de beilic dela sate și drumeți	379
» »	30. — Cartea bisericeii ot satul Jupănesc din sud Muscel pentru 6 bani de fie-care prăvălie la sborul din acel sat	227
» »	31. — Circulară pentru contenirea judecăților dela 15 Iunie până la sfârșitul lui Iulie	412
» »	» — Pitac la ispravnic, pentru ca nimeni din Găgeni să nu mērgă la bălciul Drăgaica din Buzău, fiindu témă de molipsire de ciumă	684
» »	» — Ordin la ispravnic și Căpitani dela Dunăre, ca nimeni din Giurgiu sau Rusciuc să nu mērgă la bălciul Drăgaice din Buzău, din cauza ciumei.	»
» Iunie	2. — Resoluțiunea Domnului Al. Moruzi pentru strângerea vinăriciului mănăstirilor	35
» »	» — Anaforaua satului Ciocănesc (Vlașca) pentru tăierea copacilor roditori de către sătenii Sloboșeni	380
» »	4. — Pitac orânduind mumbașiri să aducă dela	

		Pagina
	Episcopul de Râmnic ajutorul de 510 lei pentru spitalul de ciumați dela Pantelimonu	721
1795 Iunie	4. — Șese cărți către toți locuitorii din Bucuresci, ca să nu ascundă bóla ciumei la celu ce se va întîmplă, ci să arate la zapciul bólei acesteia .	743
» »	6. — Pitacū către Vel Spătarū, ca străjile din Bucu- resci să nu lase pe neguțătorii din Brașovū să între în orașū până a nu face lazaretū.	721
» »	» — Pitacū la biv Vel Clucerū Al. Calfoglu, Caima- camulū Craiovei, să dea slujitori epistatului pen- tru ciumā ca să secere și să strîngă bucatele celorū molipsiți	745
» »	10. — Pitacū la epitropulū mănăstirei Colțea pentru conăcirea călătorilorū	313
» »	15. — Pitacū la Vel Spătarū, ca să împedece de a intra în spitalulū de ciumați pe rudele celorū mo- lipsiți	722
» »	19. — Chrisovulū mănăstirei Răsvanulū pentru stă- pânirea a 3 prăvălii	96
» »	17. — Epitropia jăluesce că nu póte incassă taxa caf- tanelorū	656
» »	21. — Pitacū la Spătarū și la Agă pentru măsurile de desinfectare a celorū molipsiți	745
» »	22. — Pitacū la Vel Spătarū, ca zapcii spătăresci, ce aū case de locuitū la sate, să facă unū lazaretū de 24 ore, când vinū în Bucuresci	746
» »	26. — Nartulū carnei de vacă și de óie	672
» »	27. — Pitacū-nizamū către Caimacamulū Craiovei pentru sudiți veniți din județele de peste Oltū.	665
» Iulie	— — Anaforaua Hatmanului Const. Caragea pentru ne- înțelegerea dintre biv Vel Slugerulū Iordache Ni- culescu și Manolache Hrisoscoleū, tovarăși la ți- nerea menzilului	705
» »	2. — Nizamulū lemnarilorū și zidarilorū și iratulū Cutiei ce s'a făcutū dela acéstă bréslă	695
» »	3. — Pitacū pentru a se scóte la Colentina mai mulți molipsiți de ciumā	746
» »	» — Pitacū la Vorniculū politiei pentru a da 30—40 de care pentru scóterea afară a celorū molipsiți.	»

		Pagina
1795 Iulie	3. — Pitacū la epistatulū Agiei, ca să oprască pe telali de a mai vinde în târgū	746
» »	» — Pitacū la epistatulū Armășiei pentru a desinfectă pușcăria, unde s'a ivitū ciuma.	»
» »	7. — Pitacū către ispravnicii de Vilcea, că s'a sculatū Caimacamulū Luca să prindă 4 hoți din acelu județū	560
» »	» — Pitacū pentru a opri pe Turcii giurgiuveni și rusciuli să umble prin sate cu căruțe cu marfă.	832
» »	8. — Proin Maïmarū-bașa trecutū peste Dunăre . .	560
» »	» — Christea Dulgherulū trimisū la ocnă, pentru că a bătutū pe zapcii domnesci.	»
» »	» — Pitacū la biv Vel Vist. Enache Moruzi și biv Vel Vornicū Costache Ghica, pentru a face devisulū clădirei spitalului.	722
» »	» — Se facū epistați de plăși pentru supraveghierea bólei de ciumă.	749
» »	9. — Manole Lemnarulū trimisū la Telega pentru că s'a opusū zapciului spătărescū.	560
» »	» — Pitacū lui Avgi-bașa, ca să se stabilască la Bercei pe timpulū ciumei.	809
» »	10. — Pitacū la epistatulū Armășiei, ca să pună la dispozițiunea epistaților lazareturilor vre-o cétă douē de Țigani și hoți dela pușcărie . .	722
» »	13. — Pitacū ca să se cerceteze, dacă locuitorii de pe moșia schitului Cislanī aū făcutū povarnă și vîndū rachiū fără de voie.	686
» »	14. — Pitacū pentru căutarea lui Niță Logofetelulū și ducerea lui la lazaretū.	762
» »	16. — Pitacū cu unū zapciū hătmănescū pentru prinderea a doi inși în portū de deșlii, ce aū luatū cu sila o căruță cu 4 cai, fără menzilū domnescū.	705
» »	» — Circulară pentru a se rîndui epistați de mahalale în Bucuresci din pricina întinderei ciumei, cari să cerceteze starea sanitară	746
» »	21. — Cartea bisericeii din mahalaua Isvorului Tămăduirei pentru tal. 100	105

			Pagina
1795	Iulie	22. — Ună arnăută agiescă e pedepsită cu 100 toiege și trimisă la ocnă pentru încercare de omor.	335
»	»	23. — Pitacū la epistatul Agiei, pentru a-i da povățuiră cum să combată ciurma	750
»	»	25. — Unele schimbări de epistați de mahalale pentru bôla ciurmei	»
»	»	27. — Pitacū la Caimacamul Craiovei pentru hoți.	304
»	»	» — Pedepsirea unui Armênă și a slugei lui, pentru că, îmbrăcați în haine turcesci, au vrut să ia cai de poștă.	706
»	»	» — Pitacū la Spătară pentru a vesti că totu epistatul ce nu va comunica la vreme bôla ivită în mahalaua lui, se va pedepsi cu 200 toiege la tălpi și cu surghiunul la Snagovă	749
»	»	» — Pitacū la Metropolită, pentru că preoții nu-și fac datoria și pricinuesc lăpirea bôlei ciurmei.	750
»	»	» — Anafora și hotărâre domnescă pentru ună cioclu țigană, care nu îngropă bine pe morții de ciurmă și a vrut să siluiască o femeie ciurmată.	762
»	Augustă	1. — Ordină către Spătară pentru ca, ciurma mergând spre scădere, să desinfecteze casele din Bucuresci.	750
»	»	2. — Pitacū la Epitropie pentru Sărdarul Prejbenu însărcinată cu reparațiunea podului dela Colentina	795
»	»	4. — Al. Moruzi trimete Metropolitul banii și catagrafia averei răposatului Archiereu Sidiră Grigorie.	656
»	»	5. — Hotărâre domnescă pentru ca Metropolia să ia 1 baniță de grâu și $\frac{1}{2}$ baniță de orz dela magasi pentru trebuințele sale	773
»	»	6. — Chrisovul sântului Visarionă de 250 tal. milă dela ocnă.	238
»	»	20. — Se dau la biră 4 slujitori cari au scăpată ună ucigașă	336
»	»	» — Al. Moruzi trimete la mănăstirea Vieroșu pe doi copii, cari au omorâtă pe ună altă copilă, Stană Pusteuă ot Pitesci	560

		Pagina
1795 Augustă	20. — Ioană sin Ioană Pricea Țiganulă, care a ucisă pe tată-său din nebunie, e dusă la Căldărușani.	560
» »	23. — Anaforaua Vel Vistierului, pentru ca ispravnicii să împlinescă bani delavchilii vamei Dragoslavele, ce n'a putut fi dată în arendă . . .	648
» »	30. — Chrisovulă schitulă Ostrovulă din sud Argeșă pentru mila de vinăriciă ce are	153
» Septembrie	5. — Pitacă de apărare a dumberavei din Poiana (Ialomita), de a nu se tăia copaci dintr'însa . . .	380
» »	6. — Chrisovulă mănăstirei Gruiu pentru moșia Gruiu ce a avută pricină cu sf. Metropolie, cu mănăstirea Căldărușani și cu mănăstirea Snagovă . .	129
» »	8. — Pitacă la Vel Spătară pentru seimenii ce se împotrivescă zapciiloră Vorniciei, când facă cercetări în mahalale pentru dajnici, să-i pedepsească	637
» »	11. — Pitacă pentru tîrgulă dela Ogrădenii mănăstirei Michaiă-Vodă.	685
» »	13. — Anafora pentru veniturile Logofetului la trebile pușcăriei	413
» »	16. — Al. Moruzi acordă Metropoliei venitulă unui scaună în delulă Ziluesciloră sud Saacă . . .	50
» »	19. — Cărți deschise la județe pentru nizamulă păduriloră	380
» »	27. — Pitacă la ispravnică, comunicându-le circulara Ministrului din năuntru pentru măsurile în vederea ciumei, să o împartă în țără	751
» »	» — Carte deschisă pentru a recomandă și mai departe supunerea la măsurile luate pentru combaterea ciumei	751
» »	28. — Pitacă la Vel Spătară pentru cumpărare de zaherea dela brésla spătărescă	774
» Octombrie	— — Anaforaua Metropolitului pentru rămășițele de bani ai școleloră, ce au să dea mănăstirile sf. Gheorghe-Noă, Văcăresci, Radu-Vodă și Stavropoleos	263
» »	— — Nazirii Epitropiei arată lui Vodă că au deficită în budgetulă loră și cum s'ar pută acoperi . .	656

		Pagina
1795	Octobre	1. — Chrisovulū sfintei mănăstiri ce se numesce Căldărușanī de milele ce are 106
»	»	» — Chrisovulū mănăstirei Snagovulū pentru milă de vinăriciū 162
»	»	4. — Anaforaua Vel Vorniculuī pentru străiniī fără căpătăiū și săteniī veniī în Bucurescī, să se trimetă la urmele lorū 368
»	»	11. — Pitacū la epistatulū Agiei, ca să oprască pe precepeți de a eși înaintea țăranilorū să le cumpere provisiunile ce aducū în tērgū 663
»	»	» — Hotărîrea Domnitoruluī pentru a se acordă unele înlesniri epistațilorū menziluluī, carī cerū să fie desărcinați de slujbă 706
»	»	20. — Cartea mănăstirei Căldărușanī pentru 500 oi scutite de oieritū 107
»	»	21. — Chrisovulū bisericei Negustorilorū din Bucurescī de mila ce are 57
»	»	22. — Pitacurī către mănăstirile Cămpulungū, Cozia și Tismana, pentru a se sci starea esactă a fie-căreia 39
»	»	30. — Anaforaua Vel Vistieruluī pentru rēnduiala facerei poduluī Orăției dela vama Branuluī de către Vameșulū dela Dragoslavele 792
»	Novembre	3. — Pitacū la ispravnicii de Ilfovū, pentru ca locuitorii să vie tot-deauna la tērgū cu zaherea de lemne 672
»	»	» — Pitacū către Vel Vist. pentru órzele și fînurile ce trebuescū făcute teslimū la menzilhanele 709
»	»	14. — Pitacū la ispravniculū județuluī Secuenī pentru pedepsirea unora ce ieaū banī dela locuitorii pentru jălbī mincinóse 381
»	»	15. — Pitacū la ispravnicii de Argeșū pentru ridicarea și judecarea luī Menderlăū, zapciū la plasa Topologulū, acusatū de jafuri 305
»	»	22 — Raportū pentru plângerea locuitorilorū din plaiulū Ialomîța contra Vătafuluī Panaitū Polcovniculū 306
»	»	25. — Pitacū la Vel Vist. și la Vel Vornicū pentru

P ina

		cercetarea jafurilor lui Panaitu Polcovniculă ot plaiulă Ialomița	306
1795	Novembre	29. — Pitacū la Metropolitū pentru aducerea Proto- populū Ioanū din Ilfovū înaintea judecătorilorū de <i>cremenalionū</i>	22
»	»	30. — Anaforaua velișilorū boerī pentru cercetarea plânsorei locuitorilorū din plaiulă Ialomița contra Vătafulū Panaitū Polcovniculă	306
»	Decembre	2. — Pitacū către Vel Hatmanū Const. Caragea, pen- tru ca toți cei ce ieaū menzilurī să-și arate car- tea domnescă de menzilū și după aceea carte să se urmeze	709
»	»	3. — Al. Moruzi înlătură pe Panaitū Polcovniculă din vătășia plaiulū Ialomița și ordonă cercetare la fața locului pentru plânsorea locuitorilorū contra Polcovniculū pentru jafuri	307
»	»	» — Anaforaua Epitropiei pentru a se obligă negus- torulū Christea Gheorghiu să înapoieze banii unorū copii nevîrstnici, luați de elū cu dobândă dela Epitropie, fiind-că s'a informatū acēsta că trebile lui Christea mergū rău și elū pōte să iasă mofluzū.	482
»	»	4. — Pitacū pentru împlinirea unorū bani dela boerī cu cișmele.	800
»	»	5. — Carte către Metropolitulū Dositeiū pentru în- datoririle protopopilorū.	23
»	»	9. — Cărți către ispravnicī pentru nizamulū proto- popilorū.	25
»	»	12. — Chrisovulū Cutiei milelorū pentru veniturile ce are a luă dela isnafulū zidarilorū, lemna- rilorū, cărămidarilorū i nisiparilorū.	657
»	»	13. — Pitacū la Spătarū pentru pedepsirea cu 80 toiege și surghiunirea la Snagovū a Vătafulū de Visterie Păunū, fostū Căpitanū la Ialomița	308
»	»	15 — Anaforaua Metropolitulū Dositeiū pentru în- depărtarea egumenulū Nectarie dela mănăstirea Bistrița și înlocuirea lui cu Chirū Constantinū.	259
»	»	17. — Pitacū pentru 30 de podine pentru podulū dela Colentina	795

		Pagina
1795	Decembre 20. — Pitacū către starostea de negustorî pentru lucrurile ce se vîndū la mezatū.	411
»	» 22. — Pitacū către Vel Armaşu pentru orînduiala punerei şi liberărei vinovaţilor din puşcărie	415
1796	Ianuarie — — Chrisovū pentru moşia Ciorogârla de pe Sabarū, unde este fabrica de hîrtie.	688
»	» 1. — Pitacū la Caimacamulū Craiovei şi la dregătorîi celorū 5 judeţe de peste Oltū pentru fumăritū	723
»	» 2. — Pitacū pentru jderîi ce poteraşîi aū să dea ispravnicilorū.	303
»	» 5. — Poruncă la epistatulū Agiei pentru lumînărî, carî refusă să vîndă cu aiarulū stabilitū de Divanū.	673
»	» 6. — Cărţi legate la ispravnicî, ca să însărcineze pe preoţî şi părcălabulū satulū cu supraveghierea stărei sănătăţei	751
»	» 9. — Pitacū pentru ca să se cerceteze de se află în ţeră raele dela Filipopole şi să se trimită la urma lorū.	835
»	» 12. — Chrisovū în favórea mănăstirei sf. Ioanū din Focşanî, care se află în próstă stare din întîmplările răsvrătirei vremurilorū	212
»	» 13. — Intreprinderea cherhanelei se lasă totū acelorū neguţătorî ce aū luat'o cu paguba vechilorū lumînărî.	673
»	» 16. — Pitacū la ispravnicî, regulândū orele necesare pentru mergerea lefegiilorū spătărescî din Bucurescî în capitalele de judeţe.	309
»	» 20. — Patru privilegiurî date la mînila a 4 vîtaşî de lemnarî, de zidarî, cărămidarî şi nisiparî.	700
»	» 21. — Pitacū la nazîrîi Epitropiei, să facă podulū Şerbanū-Vodă şi să repare pe celū alū Têrguluî-de-afară.	793
»	» 22. — Anafora pentru ce aū a plăti cei ce se iartă de osînda ocnei	417
»	» — Anaforaua Metropolituluî Dositeiū pentru adaosulū apeî dela móra fabricei de hîrtie dela Sabarū	687

1796 Ianuarie	29.	— Anaforaua Epitropiei pentru strigarea slujberilor vorniciilor din 12 județe, i butăritul și venitul podului toptană, ce a rămasă asupra Vel Vornicului Radu Golescu	637
» Februarie	—	— Măsurile de apă date în Bucuresci la particulari și la diverse cișmele	800
» »	2.	— Poruncă la epistatul Agiei, ca să cerceteze de ce nu taie măcelarii destulă carne	644
» »	4.	— Pitacul la ispravnicul de afară, dojenindu-l pentru că pâinea și carnea sunt mai scumpe în județe decât în Bucuresci	674
» »	9.	— Arătare în scurtă de cele scrise de Capuchehaia Vidinului pentru paza nizamului țerei	664
» »	»	— Anaforaua epistaților spitalurilor nouă, ca să se iea pecețile mănăstirilor, ale cărora venituri s'au dat spitalurilor	723
» »	18.	— Pitacul la boerul Divanului, ca să chibzuiască nartul luminărilor de ceară roșie și albă	674
» »	»	— Pitacul la Metropolitul, ca să ordone protopopilor și preoților din Bucuresci să îndemne pe lume a-și desinfecta lucrurile pentru încetarea ciumei.	752
» »	20.	— Pitacul la boerul Divanului pentru nartul luminărilor de ceară albă și roșie	674
» »	23	— Pitacul la Vel Hatmană, pentru ca să arate epistaților starea rea a menzilor, spre a fi îndreptată	710
» »	26.	— Pitacul la Vel Spătară, ca să închidă și să pedepsască pe cel care nu se va spovedi duhovnicilor, să arate ce lucruri are cu bănuială de a boteza smreduire	752
» »	»	— Incuviințare de a se aduce 20 ómeni străini, ca să-și facă podari	793
» »	29.	— Anaforaua agiască pentru rânduiala măcelarilor	675
» »	»	— Anaforaua epistaților spitalului nou, recomandând Domnitorului 3 epistați la cele 3 mănăstiri ale spitalului	723
» Martie	1.	— Anaforaua Epitropiei obștii, dând sēma de venituri și cheltuieli pe 1795	658

		Pagina
1796	Martie	3. — Pitacū către Postelnicū pentru ertarea lui Stoica biv alū 2-lea Vistierū și reasezarea lui în rēndulū boierilorū 623
»	»	4. — Anaforaua Divanului, propunēndū mai multe venituri nouē pentru Cutia milelerū 659
»	»	6. — Vel Vistierulū cere ertarea din slujbă și înlocuirea Postelnicelului Rătescu, vameșū la Oltū, fiindū bătrānū și bolnavū 648
»	»	10. — Carte pentru numirea biv vel Post. Alexandru Gherache de Caimacamū alū Craiovei 311
»	»	13. — Carte la Caimacamū și Proin Caimacamū alū Craiovei pentru rēnduiala trimiterēi mumbașirilorū din Craiova 808
»	»	14. — Cărți la ispravnicii județelorū și la zabiți pentru negușătorii de vite de prin sate 383
»	»	16. — Publicațiune la tōte județele și la Caimacamulū Craiovei pentru paza povățuirilorū în privința curățeniei județului 753
»	»	19. — Anaforaua departamentului de 7, care n'a pututū ținē tribunalū din cauza ciumei 418
»	»	21. — Pitacū la Metropolitū, ca să nu cruțe pe popii și pe protopopii, cari tăinuescū bóla ciumei 753
»	»	26. — Carte deschisă către locuitori pentru folosulū arăturilorū de primăvară 383
»	»	» — Publicațiune la județe și Caimacamū pentru arăturile de primăvară 384
»	»	» — Anaforaua judecătorilorū departamentului de 7 pentru chiria unei case particulare, în care au ținutū tribunalulū pe vremea ciumei 418
»	»	27. — Pitacū la Spătarū și vel Agă pentru străinii fără căpētăiū din Bucuresci, să se isgonescă 311
»	»	29. — Carte pentru numirea Vel Vist. Enache Moruzi de halea Vel Banū »
»	»	» — Publicațiunī către locuitori pentru a-ī opri de a da pârjole 384
»	»	» — Epitropia obștinei propune suprimarea dela pensiunī a mai multorū fețe, cari au primitū din nou slujbe 659
»	»	30. — Publicațiunī la județe, pentru ca vătăși de pla-

			Pagina
		iurî să nu mai <i>metaherisescă</i> pe unîl potecaşî la afacerî particulare ale loră	312
1796 Martie	31.	— Pitacû la Vel Spătarû, ca să se pună zapciî la cele 4 mărgini ale podurilor marî din Bucurescî, spre a afumă bine pe toţi cei ce vină de afară, ca să nu aducă în oraşu ciurma	753
»	»	» — Pitace pentru rînduire de epistaţi la mahalale pentru bóla ciumei.	754
»	»	» — Cărţi la zabiţi judeţelor Mehedinţi, Dolj, Romanaţi, Teleorman, Olt, Vlaşca, Ialomiţa, Buzău, Slăviş, Rîmnic, Ilfov, ca să oprască pe Turci să raele din hazurile turcescî a ară să semănă în ţeră.	664
»	»	» — Pitacû pentru trimeterea unor cerşetori din Bucurescî la mănăstiri.	760
»	»	6. — Privilegiu de un scaun de carne scutit, acordat lui A. Lămotescu, Logofet de Visterie.	624
»	»	10. — Pitacû la Vel Cămăraş, să facă cercetare iamacilor dela agécule tufeciilor şi ală deliilor.	335
»	»	» — Pitacû la Serdar şi la epistatul Agiei pentru cercetarea în 24 de césuri a celor arestaţi	416
»	»	16. — Cărţi deschise la judeţele Olt, Teleorman şi Vlaşca pentru cei cari ceră dela locuitori cónace fără plată	384
»	»	18. — Carte către Caimacam pentru paza închisorei, să nu mai scape osîndiţi	417
»	»	25. — Carte către Stolnicul Iordache Colfescu, să cerceteze pentru împresurarea ce facă serhatlii dela Giurgiu moşilor ţerei.	832
»	»	26. — Pitacû pentru biv Vel Logofet Radu Slătineanu, pentru a i se da ajutorul necesar la punerea în faptă a fabricii de postavă.	692
»	»	29. — Carte pentru a se stîrpi abusurile ce facă ispravnicii cu înscrierile la dajdie şi cu scutelniciii să cu posluşnicii.	628
»	»	» — Pitacû la nazirul Epitropiei, să stabilească nartă pentru băcăni	677
»	»	» — Pitacû la Spătar şi la epistatul Agiei pentru a se opri vîndarea fără autorisaţiune a	

		Pagina
	prafului de pușcă, a glónțelor și a fișicurilor.	312
1976 Mai	3. — Pitacū către epistatul Agiei pentru jalba lumînărilor de cĂră, cĂ sunt pĂgubiți cu nar-tulĂ lumînărilor.	677
» »	» — Starostea de binale sĂ punĂ la lucrul boe-rului BrĂncovĂnu pe lemnari și zidari ce i-a hĂrĂzitĂ DomnulĂ la trebuința casei și cari re-fusĂ a se supune, ci lucrĂzĂ la strĂinĂ	694
» »	5. — Pitacū la ispravniculĂ de OltĂ pentru pricina cestilicului lui Hagi MimișĂ-Aga, ce și-a fĂcutĂ case pe pĂmĂntulĂ țĂrei.	834
» »	10. — ZapisulĂ IonicĂi, fata Niței vĂduve CĂpitĂ-nĂsa, care s'a ĂnvoitĂ pe 50 tal. cu VladulĂ Lo-gofetelulĂ, pe care-lĂ pĂrise cĂ i-a rĂpitĂ fecioria	803
» »	11. — Nicolae, sluga Domniței Ecaterina, rĂpĂndĂ fecioria fetei Gherghinei, este pedepsitĂ la bĂ-taie, tundere și surghiunire, pentru cĂ, nevrĂndĂ s'o iea de soție, n'are o litrĂ de aurĂ spre a plĂti fecioria fetei.	»
» »	17. — Pitacū la Vel VorniculĂ politiei, ca sĂ dea care pentru cĂratĂ cĂrĂmidĂ pe platĂ la spitalurile nouĂ	723
» »	» — Pitacū la MetropolitĂ, ca sĂ oprĂscĂ pe timpulĂ ciumei ĂdunĂri de ĂnmormĂntĂri și de pomeniri.	754
» »	18. — Pitacū oprĂndĂ vĂnđarea la TĂrgulĂ CuculĂ și pe ulițele mahalalelorĂ de cĂtre telĂi, Ăn interesulĂ stĂrpirei ciumei.	»
» »	» — CĂrți la ispravnicĂ sĂ fie cu sĂrguințĂ a prive-ghia sĂ nu se ĂntĂndĂ ciurma	»
» »	22. — Pitacū la ispravnicĂ de JiulĂ-de-sus pentru plĂn-sĂrea locuitorilorĂ contra lui Iancu GhiolbeatĂ PolcovnicĂ, ce a fostĂ taxildarĂ cu slujba vĂnĂ-riciuluiĂ și i-a ĂncĂrcatĂ	638
» »	» — Dimitrie HangerliĂ, epistatulĂ Agiei, aratĂ Dom-nitorulĂ cĂ cĂrciumari vĂndĂ cu mĂsurĂ fĂlșe.	686
» »	25. — Pitacū la MetropolitĂ, pentru ca, mergĂndĂ la TĂrgoviște, sĂ iea cu sine și capulĂ sf. VisarionĂ spre a face litanii contra ciumei	755
» »	26. — Pitacū la SpĂtarĂ și epistatulĂ Agiei pentru	

		Pagina
	vîndarea săricicăi și altorū substanțe primejdióse.	312
1796 Maiū	27. — Judecata lui Radu Holteiulū dela Ghebóia cu egumenulū dela sf. Sava, pe care l'a bătutū, fiind-că l'a prinsū la amanta sa	805
» »	28. — Pitacū la ispravnicī, pentru ca isprăvniceīl moșilorū să nu mai pótă arendā singurī venituri de ale acestora	413
» »	29. — Pitacū către Metropolitū pentru pricina lui Dumitrache Turnavitulū cu Dobre Arvenitohoritis, pentru că i-a încredințatū o ladă cu amane-turi și i-a sfeterisit'o	576
» Iunie	5 — Pitacū relativū la poliția bălciului Drăgaiceī .	756
» »	9. — Pitacū la Divanū pentru a luā socotelile Epi-tropiei pe 1795.	660
» »	10. — Pitacū ca să se opréscă vîndarea prin telai în Têrgulū Cuculū și Têrgulū-de-afară în interesulū stîrpirei ciumei	756
» »	» — Pitacū la epistatulū Armășiei, să se scótă afară din Bucurescī toți Țiganiī	761
» »	12. — Pitacū la Spătarū că podariī dela Copăcenī facū supărare drumeților neguțatori, să-i pedep-séscă	639
» »	» — Pitacū la Spătarū pentru desinfectarea din cauza ciumei a neguțătorilor din Bucurescī cari mergū la têrgulū Drăgaica	685
» »	» — Pitacū pe numele Paharniculū Gr. Chrisoscoleū, însărcinādu-lū să fie epistatū la têrgulū Drăgaica.	756
» »	» — Pitacū la ispravnicī de Buzēū, că din pricina lorū a intratū ciuma în țigănia episcopiei . . .	756
» »	15. - - Pitacū pentru astuparea beciurilor Curței ve-chī, unde se adăpostescū făcători de rele. . .	313
» »	» — Pitacū la epistatulū Agiei pentru scăderea nar-tului pânei.	678
» »	16. — Pitacū la Paharniculū Stavru, ispravnicū de Slam-Rîmniciū, vestindu-i vîndarea oieritulū, și să pună pázitori ca să nu trecă oi peste hotarū .	648
» »	» — Publicațiunī către județe și locuitori pentru bóla ciumei	757

		Pagina
1796 Iunie	16. — Pitacū la Metropolitū, ca să facă rugăciuni pentru încetarea ciumei	757
» »	17. — Pitacū la nazîrii Epitropiei pentru podurile ce Metropolitul și vecinii vor să facă dela Metropolie până în podul cel mare	793
» »	19. — Pitacū pentru tîrgul de vite dela Strehaia în sud Mehedinți	682
» »	20. — Adeverința egumenului dela Radu-Vodă, că a primit în deposit 300 tal. dela Nedeia sin Costea	685
» »	23. — Pitacū la Spătarū, oprind sborul dela Colentina din cauza ciumei	757
» »	24. — Pitacū la Spătarū, ca să desinfecteze pe ne- guțatorii ce vin dela Drăgaica și să-i țină la lazaret	»
» »	25. — Anaforaua dulgherilor, zidarilor etc., că nu vor să dea havaetul Cutiei milelor	660
» »	27. — Anaforaua Vel Spătarului pentru doctorul Iosif Betca, ce n'a vrut să facă lazaret, să fie surghiunit	724
» »	28. — Analogia între mahalagii Archimandritului pentru pavagiul unei ulițe	794
» »	29. — Anaforaua nazîrilor Epitropiei pentru defici- tul Cutiei milelor	660
» Iulie	1. — Chrisovul spitalurilor nouă, cari s'au zidit pe moșia Dudesci	725
» 7	3. — Pitacū pentru împlinirea unor bani datoriți de boerii cu cișmele	800
» »	6. — Cartea mănăstirii sfinților Apostoli din Bu- curești pentru 80 bolovanii sare, mila ce are a mai lua dela ocnă	101
» »	7. — Anaforaua Divanului pentru obrazele ce ieau lăfă dela Cutia milosteniei, cum să se înscrie în catastif și să li se dea teșcherele	661
» »	13. — Pitacū către ispravnicii de peste Olt pentru cei închiși preventiv	417
» »	15. — Pitacū la Vel Vornic de Țera-de-sus, să mărgă și să măsoare zidurile spitalurilor și la- zareturilor nouă	724
» »	16. — Nartul mierei	678

1796 Iulie	18. — Cărți la județe și la Caimacamă. Ca să opréscă lucrarea poverneloră	687
» »	19. — Hotărnicia locuriloră spitalului și lazareturilor noă de pe malurile Dîmboviței	724
» »	20. — Pitacū pentru a opri pe particulari să umble în portū de deliū și tufecciū	336
» »	22. — Domnitorulū cere Divanului părerea sa ca să facă nizamulū erbăritulū, spre a încetă abusurile într'acéstă privință	649
» »	26. — Pitacū la ispravnicī, ca să nu îngădue vameșiloră a supără pe locuitorī peste cele înscrise în catalogulū vămiloră	648
» »	27. — Procesulū fetei Stanca din Secueni cu Toma, pentru că i-ar fi răpitū fecioria.	804
» »	29. — Zapisulū Radului Logofetelulū za Visterie, tatălū lui Bălașū hoțulū, ce a datū la condica Divanului.	561
» Augustū	1. — Chibzuirea Divanului pentru nartulū lucruriloră de mîncare.	678
» »	16. — Anafora pentru a se acordă carte de scutelă la doi lucrătorī dela spitalū	724
» »	17. — Porunca Domnitorului pentru partea de 2 din 10, ce aū să dea mănăstirile din mila vinăriciului la Cutia milosteniei	661
» Sèptembre 30.	— Reîntărirea chrisovului moșiei Ciorogârla.	692

Documente fără dată.

—	— Cartea mănăstirei Cotroceni de liude 8 scutelnici	104
—	— Chrisovulū mănăstirei Cîmpulungū din sud Muscelū de milele ce are	185
—	— Carte la Vel Spătarū pentru aflarea celui ce a omorîtū pe doi ómenī carī veniaū cu căruțe de pesce dela Brăila și s'aū găsitū ucișī pe drumū în Slam-Rîmnicū.	537
—	— Petițiunea lui Preda dela Fântânele din Secueni, că aū venitū la elū la vie egumenulū mănăstirei Văleni, cu unū Țiganū și unū slujitorū, și l'aū bătutū.	559

*

	Pagina
— Cărți legate la 17 județe pentru prinderea unui tâlhară Ioniță sin Căldăraru	559
— Pitacū la Vel Vistierū, pentru că locuitorii din Gherghița sud Ilfovū aū apucatū de birū pe doi Ardeleni supuși austriaci.	628
— Poruncă la ispravnicii Oltuluī, ca să ica mēsurī contra abuzurilor ce se facū cu brudina la podulū dela Ipătesci pe apa Oltuluī.	631
— Aiarulū și nartulū lumînărilor de cēră	674
— Anaforaua Epitropiei pentru nartulū cārnei de vacă, de oīe și de rīmătorū	675
— Poruncă pentru ca menzilgiī să nu pască cu caii liveđile stăpânilor de moși, ci numai locurile slobode	704
— Adaosū la embaticurile metócelorū mănăstirei Pantelimonū din cauza scumpetei lucrurilor	717
— Pitacū la ispravnicii din Rīmnicū, Buzeū și Ialomița, ca să întocmescă câte unū lazaretū pentru cei ce vinū din Brăila	722
— Ioanū Scufa și Spiridonū Casoti, epistați ai mănăstirilor închinete la spitalū	725
— Pitacū la Metropolitū și la boerii rēnduiți ca să clădescă noulū spitalū și lazaretulū, numindu-ī epitropi peste ele. »	
— Pensiune de 20 lei lunarū vėduvei Cluceruluī Dumitrache, fostū epitropū la mănăstirea Pantelimonū	810
— Procesulū lui Turnavitu cu Dobrea neguțătorulū pentru nisce lucruri ce i-a irositū când seafliă în țēră cu Mavrogheni	»
— Pitacū la mēna biv Vel Medelniceruī Ștefanū Fălcoianu, care merge la Iași într'o judecată	836

GREȘELI.

În titlul paginelor 3, 5, 7, 9, 11, 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, să se îndrepteze 1793—1796 în loc de 1790—1793, cum din greșală s'a tipărit.

La pag. 845 în colona întâia să se îndrepteze 1793 în loc de 1593.

